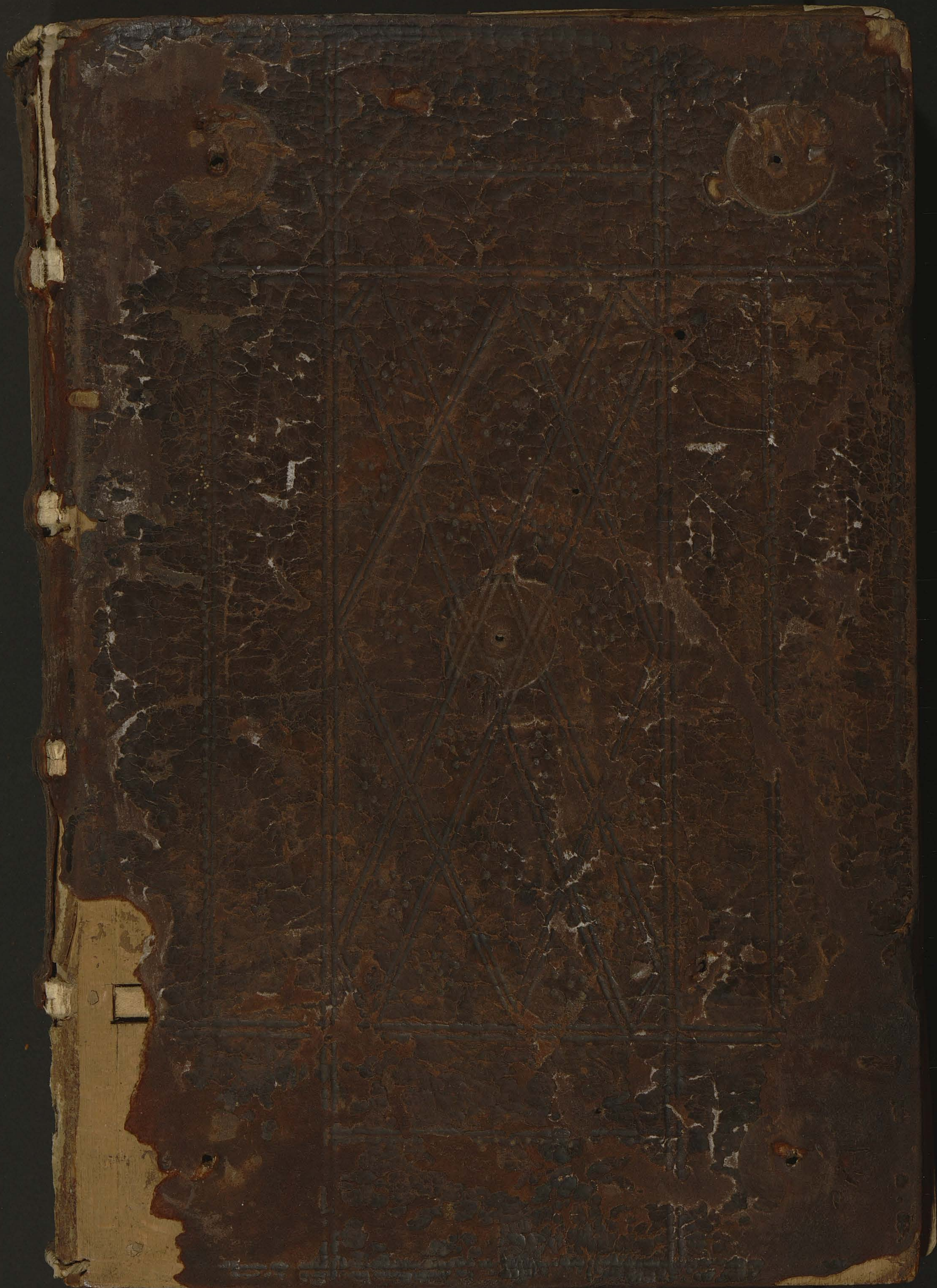

. hugwinto pisany de vocabulis

452

p̄r id y dux
quis atqui male cetg ꝙ ue ſc̄

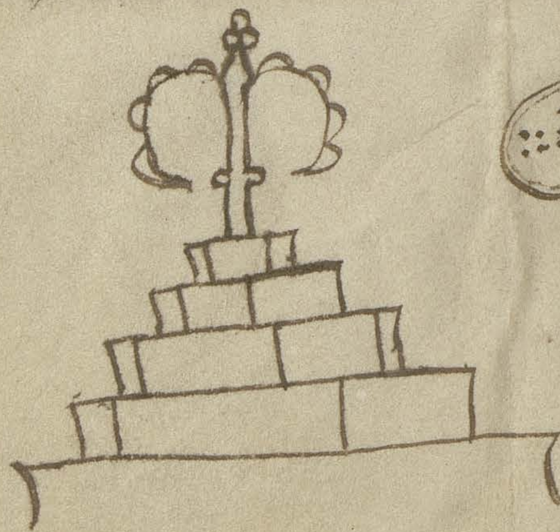
Huguzo Pisanus de
Vocabulis

incurrisse quomodolibet cognoscuntur, etiam si apostolica ad sedem spectat, vel alias quomodolibet specialiter habent
dicta auctoritate predicta, etiam absque cuiusvis alterius super hoc requisita licentia absolvere; atque
illa sint propter que merito foret sedes apostolica consulenda, et etiam ac cetera quelibet super
celebrando vel se illis immiscendo vel alias qualitercumque contractam in bigamia vel homicidio
premissorum occasione contractam eadem auctoritate dispensare ipsosque et eorum quelibet ad
officia et beneficia quecumque ecclesiastica, etiam curam animarum habentia que indebite
et instrumentorum falso fabricatorum adepti sunt et possident, ipsis tamen dignitatibus offi
beneficia illis canonice conferendas aut conferenda rehabilitandi et in omnibus et per omnia
fieri posset ita tamen quod ipsorum singuli de fructibus per eos ex dignitatibus personatibus ad
pijs usibus iuxta voluntatem et discretionem confessorum predictorum exponere debeant ac etiam
volumus personis incorporatis et incorporandis predictis auctoritate ipsius universalis ecclesie
facto cum singulis incorporatis predictis per ipse confitentibus per se si super venerit vel per heredes
ad impleri teneantur ut prefertur Et ne quod absit aliqui propter huiusmodi gratiam reddi
incorporatorum predictorum aliqua forte committerent quo ad illa remissio eis nullatenus suf
bus machinati sunt volumus aliquatenus extendi Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
infregerit indignationem omnipotentis dei et universalis ecclesie se noverit incursurum Datum Basi
in dictis confessionis et litterarum predictarum pleno gaudeas effectu ac tuis in hac parte suppli
lentes ut tu qui post confessionem huiusmodi te dignatum esse incorporari fecisti et ut a
totiens quotiens opus fuerit confessione tua audita te in sinceritate fidei unitate obedien
aut omnibus et censuris ut prefertur absolvere necnon semel in vita et semel in mortis
et ea per omnia per te consequi posse et debere de gratia tue et speciali dono gratie concedimus per
temeritate contraire Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis
gentesimo quinquagesimo primo Super quibus sibi prefatus dominus Johannes Kunradi
transsumpti instrumentum Acta sunt hec Anno indictione Pontificatus die mense
de Jaroslavia civitatis Leopoliensibus Gregorio Wladisch de Pruschin

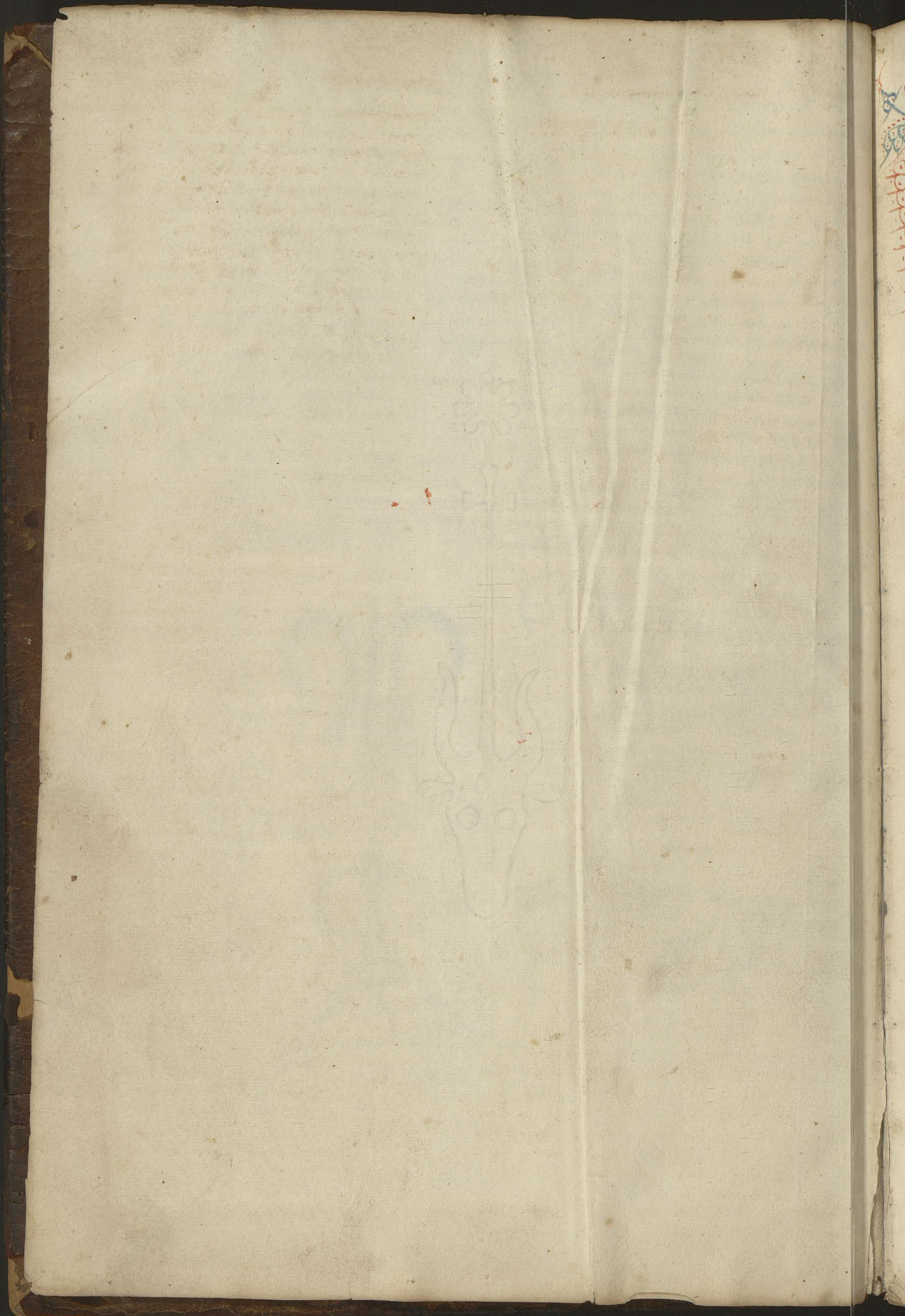

Et ego Andreas Petri de Schamo
ctis Requisitioni et transs
cerent una cum prenominatis
arduis negotijs occupato per
subscribens signo quoque et no

Obitus Wladislai Regis Polonie in Grodek
Anno domini M°cccc° 3 ...
Anno Millesimo quadringentesimo decimo
In campo Thanenburg corruit primarius
Marienburg / Magnus conflictus
Polonorum cum Prutenis

Et ego Stanislaus Johannis
et transsumptioni Alij
testibus presens interfui
presens publicum instrumentum
meis solitis et consuetis

Hugwicio · pars prima de vocabulorum structura et distinctione

2

Cum nostri prothoplasti suggestiva prevaricatione humanum genus a sue dignitatis culmine quam longe discesserit, ac triplicis incommodi, scilicet indigentie, vitii et ignorantie, non modicam cohertionem sustinuerit, triplex huic triplici incommodo nobis a deo suggeritur remedium, scilicet commoditas, virtus et sciencia. Nam indigentie molestiam commoditas, vitii corruptelam virtus, ignorantie cecitatem expellit sciencia. Ideo quia quidam longe accedentes paruulum ab ea diripiendo sibi totam impressisse se credunt, et si quamquam eam in quantas parte possideant, more tamen bestiarum degentes, non modo paternam complicem inscitiam conantur aliqua virtute redimere, ut honestatem actionum eorum eo attraccio ad pessime detestationis reliquum honorem aliquantulum valeant promovere. Set cotidie singulis diebus cumulare conantur, nec demum cotidianas eliminare, nec balbutientium linguarum vitaligines aggrediuntur abradere, nec ingenii tarditatem excitare, nec modice memorie acumen commendare, vel oblivia corripere, vel negligentiam redarguere, vel maledicta punire, nec sordes ac vitia repellere, set potius in vitiorum volutabro provoluti perenniam cogere, ac congeste infamie vel etiam honestis officiis omissis lasciviam corporis ingurgitare intuntur, quorum detinent vitam mortemque mixta estimandum est. Nos vero aliquid procedentes, ne si talentum a deo concessum nobis infodimus pateat furti argui possemus, quod nature beneficio nobis denegabatur per firmam extendere laborantium, ut vivinse carnis generalitas illam licet tenuem, una cum corpore nec virgam dissolveret. Opus igitur divina favente gratia compone statuimus, in quo precipue vocabulorum et significationum distinctiones, derivationum origines, ethimologiarum assignationes et interpretationum reperientur expositiones, quorum ignorantia latinitas valde indiga, quasi doctorum pigritia non modicum coartatur, nec hoc tamen ut cenodoxie vitream fragillitatem lucrifaciam adimplere conabimur, quin ut omni studio literarum invigilantium communis inde utilitas efflorescat, nec minus deficiat dominice, nec in hoc opere perfectionis insinuatio politice, cum nil in humanis invenitur ad unguem inventum expositum, licet alii de hac eadem re tractantibus quasi singulari perfectione honorant iniuria videri possimus excellere. Nam hic pulsi suavius lactabitur, hic adulti uberius cibabitur, hic perfecti affluentius delectabitur, hic gignosophiste tunalest, hic didascali condimentales, hic legum professores, hic et theologie perscrutatores, hic etiam artium perficiet gubernatores, hic supplebitur quod ex arte eorum quasi defectum proximissime est, hic eliminabitur quod a longo tempore male usurpatum est. Si quis vero querat huius operis quis fuerit autor, dicendum est quia deus. Si queratur huius operis quis fuit instrumentum, respondendum quod patria Pisanus nomine Hugwicio, quasi eugeto, id est bona terra, non tantum presentibus set et futuris, vel Hugwicio quasi vitis viens terra, non solum sibi set et aliis, id est sanctissima gratia assistente ut qui est omnium distributor bonorum nobis verborum copiam quantitatem suppeditare dignetur, a vobis augmentum nostre affectionis auspicium sortiamur.

Augeo, -ges, -xi, -ctum, id est amplificare vel augmentum dare, unde hic auctor, id est augmentator, et debet scribi cum u et c, quia venit ab auctum, id est auctoritatem est conger, et debet scribi sine c set cum u, ut hic et hec autor, et dinatur ab autentim. Item invenitur quoddam verbum defectivum, scilicet avigeo, -ges, avieo, -es, id est ligo, -gas, et inde autor, id est ligator, simulque verbum, et sine c scribitur et sine u. Prima significatione imperatores, reges debent dici auctores ab augendo rem publicam, secundum tertiam significationem phylosophi et inventores artium ut Plato, Aristotiles, Priscianus, et alie magne persone debent dici autores sine c et cum u. Secundum vero tertiam Virgilius et Lucanus et ceteri poete debent dici autores, qui ligaverunt carmina sua pedibus et metris. Et ab autor quod sit autentim dinatur hec autoritas, -tis, id est sententia digna imitatione, et autenticus, -ca, -cum, et hic et hec autorisabilis, et hoc -le, in eodem sensu, ut scriptum autenticum vel autorisabile, quod sit cum autoritate scriptum vel sapientis, vel est in communi homo autenticus vel autorisabilis, id est autoritate cui debet credi. Dicitur etiam autenticus, id est nobilis vel nobilis, et inde autoro, -as, et autoriso, -as, id est confirmo, id est affirmo vel autenticum facio, et inde valia et scilicet ac generis. Et ab autenticus hec autentica, quod liber legalis sic dictus, quia in eo continentur autentica dicta. Autoro componitur cum ex, ut exautoro, -as, id est ab autoritate facere vel ponere, Quintilianus de causis, exautoratas manuum armis aggressi labore subegit, id est exautoratas, quod possit per quod autoritate perdidit. Clappi eclipse dele. Unde Macrobius in libro de saturnalibus exautoratam sic assequitur etate. Item ab autor

q auitor est / et hic auctio onis .i. augmentum
Dicitur etiam auctio .i. negocio mercium mercatio
Et inde hic auctionarius .i. mercator / qui res
augendas suas / et ipse id est qui hic et illinc res
privatas et veteres emit / ut pro cara carius
vendat / Et auctionor aris .i. mercari vel
res stercorie augere / vel agere. Unde et au-
ctionator qui quod pro imperatore accipit / et
auctionarius similiter pro mercari / Item ab
augeo etiam hic auctor oris / vel augustus .d. con
sensu / et est ille primus in quo sol est diem
maxime nobis appropinquat ut est circa festum
sancti Iohannis / Et tunc dicitur sol est augeri
.i. in loco primo ut iam dictum est / quo amplius
taliorem suum augere non potest quantum ad nos
Item ab augeo hec auctesis sis .i. augmen
tum et proprie dictionis / et hic aucto
rium .rii. illud quod additur rei men
surate cum venditur / et alius qui ne
se vacuitate superaddit / et hec auxilla
le .i. ulna et mensura parum maior
quam iusta. Unde hec auxiliola le di-
minutivum parva ulna vel parva talis
mensura. Et ab augeo auctum .i. cre
scenter et augesco scis verbum inchoativum
.i. incipio augeri quod fiat contra
proprietatem aliorum inchoativorum. Sic et
integresco .i. incipio integrari et hoc
augmentum .i. amplificamentum et inde
augmento tas activum quod tamen quidam
inveniuntur in deponentia quae in eadem
sensu scilicet augmentor aris et ab utroque
valia. Item ab augeo augustus quilibet
Romanus imperator ab augendo imperium
unde etiam antonomasice Octavianus
dictus est augustus quia super omnes
alios auxit Romanum imperium et ab
illo quidam mensis dictus est augustus
quia eo mense natus est vel obtinuit
victoriam de Antonio et Cleopatra
Augustus vero adiectivum declinatur augustus
a um .i. nobilis et est compositum
ab avi et gusto as quia solis nobili-
bus licebat olim gustare aves et inde
comparatur augustior. simus. Item vero
declinatur per quartam declinationem hic au-
gustus tus tui est quidam species divi
nationis quae fiebat in gustu avium
et est compositum ab avi et gustu
solebant enim spargere escam gallis et in
gustu et acceptione illius esce capiebant
augurium quod dicitur augustus. Et
ab augustus .ti. in primam significationem
hec augusta ste .i. certa quae ab
augusto mittebatur vel quaedam gemma talis
sic dicitur in honore illius sic augusteum di-
citur genus marmoris in Egypto tempore augusti
primo inventum. Sic tiberium dicitur aliud album
genus marmoris tempore tiberii primo inven-
ti. Et fuit augustus filius atie sororis cesaris.
Et ab augeo hoc auxilium. lii quia per
auxilium aliquid augetur et est auxilium
quod ab extrinsecus datur et subsidium quod per
ea supervenit. presidium ante loco alicui
positum. Unde hic et hec auxiliaris et
hoc auxiliare et auxiliarius. ria. rium qui
vel que vel quod potest prebere auxilium et
auxiliatoris. ria. rium per eadem. Et ab
auxilium auxilior aris verbum deponentiale
et construitur cum activo et dativo ut auxi
lior te vel tibi. Unde auxiliator. trix au
xiliatus et hoc auxiliamen. inis .i. auxilium
et hic et hec auxiliabilis. le idem quod
auxiliaris / et auxilior aris componitur cum
ex ut exauxilior aris. Item ab
ultimo supino huius verbi augeo scilicet auctu
u mutata in o fit aucto. as frequentativum
.i. frequenter augere a cuius ultimo supino scilicet
auctatum a mutata in i et u in o fit
aliud frequentativum scilicet auctito tas .i. frequenter
augere. Augeo componitur cum ad et fit
adaugeo. ges. Unde et valia et hec au-
gma augmatis .i. augmentum quod in
passione Sancti Cristofori reperitur et cum
ex et fit exaugeo. ges. Augeo simplex et
compositum est activum
Auris dicitur ab hauriro vel ab au
ro. ris quod est haurio eo quod auriat
sonum et vocem in aere verberatam
vel auris quasi avide rapiens
et est ethymologia non composito. Vel auris
quasi audes quia greci vocant vocem
audelam ab auditu. Unde hec auricula
le diminutivum a quo hic auricularis ris minimus
digitus ideo quia eo purgamus aurem
et adiectivum invenitur hic et hec auricularis
et hoc auriculare ut auricularis amicus
.i. secretus. Dicitur etiam auricularius ad
aurem pertinens et pro eodem auricularius
ria rium ut auricularis amicus vel
auricularius qui in aure secreti / et hic
auricularius .rii. secretus consiliator / et
hec auricularia rie quae est secreta con
siliatrix. Item ab auris aureus a um
.i. res pertinens ad aures. Sicut dicimus
aureos pilos qui crescunt in aure
et hoc aureale lis quod ad aurem ponitur
et aurealis lis quidam vermis qui la
tenter subintrat aurem. Et hic auriga

-ge rector vel ductor currus ab auree et rego
-gis vel ago -gis quia regit equos freno
quasi aureis auditum. Vel auriga ab ago
et rego quia agat et regat currum. Vel auri
ga ab aurio -ris quia aurit id est percutit equos
victos quod et hec aurea -tis vel auriga
aureas. Et inde hec auria -rie id est frenum
eo quod circa aures ponatur. Sic etiam dicitur hec
oria orie pro freno eo quod ori imponitur et
aurigius a um id est magnus habens aures.
Auris componitur hec inauris id est anulus
qui in aure perforata olim gestabatur. Unde
Plautus in penulo Incedunt ingenti cum
anulatis inauribus aureis. Et ab auris
audio dis -vi -tum verbum activum et dicitur
audio quasi aurem do et est ethimologia
non compositio. Unde verbalia auditor auditrix
auditus et hic auditus tus tui et hic audi
men -minis pro eodem et hic et hec audibilis
et hoc -le id est res que potest audiri. Unde audi
biliter adverbium. Et componitur inaudibilis -le
et consimiliter componitur auditus -ta -tum et hec
audientia -e. Unde dicitur rogo ut detis in
audientiam id est auditum. Et ab audio hoc
auditorium -rii id est locus ubi consilia et
responsa secreta audiuntur. Audio componitur
cum ex et dicitur exaudio dis. Unde verbalia
exauditor exauditrix exauditus et exauditus
a um et exaudibilis -le et exaudibiliter
adverbium et importat plus exaudire
quam audire. Est enim exaudire quod rogatur
intelligere et ad effectum ducere. Exaudire
intelligere est. Et componitur cum ob et fit
obaudio dis id est male audire vel contra
preceptum et quasi idem quod obedio sed raro
et ex eodem componitur obedio -dis id est oboedio
vel undique audire. Obediens enim paratus
est audire et inde obediens -tis quod compa
ratur -or -ssimus et hec obedientia -e et hec obedio
-onis. Unde obedienter -tius -ssime adverbium.
Et obediens componitur cum in et dicitur
inobediens -tis quod similiter comparatur.
Unde hec inobedientia -e. Item audio com
ponitur cum sub et dicitur subaudio quod
aliquid non positum vel dictum subintelligere.
Audio cum suis compositis activum est
preter obaudio quod est neutrum. Item
nota audio potest simul construi cum
activo et ablativo ut audio vergilium ab eo.
Item non alii volunt quod auris dicatur
ab audio quasi audis.
Aula -le domus regia et inde hec
aulula -le diminutivum et hec aularius
rii et aularius -ria -rium
scilicet palatium id est custos aule qui
assidue est in aula cum principe et hec
auleum aulei id est cortina quia in aula
a quodam rege paganorum primo fuit
inventum. Vel ideo quia in aulis solet
extendi et hic et hec aularis et hoc -re
et auleticus a um id est aulicus et aulensis
a um id est regalis. Aula componitur
cum pro et dicitur hec proaula -le id est locus
ante aulam. Unde in passione beati
Thome apostoli dicitur proaulam tibi dispona.
Item aula quoque dicitur scrinium in quo
res ponuntur. Unde plautus in aularia
quadruplicem aulam auro onustam
ego habeo. Unde etiam idem in eadem
comedia in qua hec dixi aulariam
vel aulilariam vocavit eo quia in ea
mentio est de aula id est de quadam cis
tella auro plenam faciat. Item
Aula grece latine dicitur tumula vel tybia. Unde
hic aulos -li id est ipsa tumula et hic auledus di quia
cum tumulis canit scilicet tybicen. Et grece hic ceraules
les -lis id est qui cum tumulis cantat in choro
et in eo aule latine plurale dicuntur fistule organice
per quas editur melodia. Et in aulicis dicuntur dulci
id est dulcis admixtis sonis organici. Unde Marcia
Aulicisque dulcedinis cantus insonuit. Et grece
ydor quod est aqua. Et hec ydraula -le
id est sonus organi vel quedam organorum genus. Unde
Marcianus Licet ydraularum organica deceat
plenitudo. Et in ydraulicis cernitur ut ydraulica
draulicus sonus id est dulcis sonus. Aula quoque cum
ad. Et adulor -aris verbum deponens id est assentando blandiri
quod solet maxime fieri aulicis vel est quasi ab a
et dulos quod est servitus eo quod servorum sit adulari.
Unde verbalia adulatorius -ria -rium et adulatorius -ria -rium vel
ut adulatoria -ria id est plena adulationis. Item
adulator hic adulatorculus -li diminutivum. Et
ab adulor aris hic adulter -teri et hec -ra -re.
Et postea quasi adulterine ut adulter -ra -rum. Dicitur
adulter alienum violans thorum vel alienum
teneus uterum. Vel adulter quasi adalterius id est ad alterius
uxorem accedens et est ethimologia et non compositio.
Et in adulterinus -na -num quod natus est de adul
terio ut filii adulterini. Et hoc adulterium
rii est ipsa actio scilicet illusio alieni coniugii. Et est
adulterium cum nupta. Stuprum cum virgine
vel cum moniali vel cum parente incestus
aut est cum vidua. Et adultero -ras verbum neutrum.
Et adulteresco -cis verbum inchoativum et adulteror
-ris deponens id est adulterium committere. Et in va
lia adulterator -tor -ris. Et adulterinus -na -num
et adulteratorius a um. Et ponitur quandoque pro adulterari
corrumpere et ad malum vertere.
Adulterius
Adulterium
Stuprum
Incestus
Adulterari
[illegible]
videos des verbum neutrum passiuum. Et est dicta nut
neutra et neutra passiua. Neutra passiua dicuntur que
passiuis sunt similia in preteritis
preter supplectum. Preteritum per participia
Neutra passiua
Et neutra
passiua

et ñ sbam sa sũ sic et paa. Ista aut sr .i.
quod indicat quasi ussi. Diligi puer uno
nepa .i. do. Audeo tamen soleo fido sunt qui
Neutra passiua. deosio dicunt aut nepa quia licet passiua sunt
scdm et signat pass aliunde illatam sb uote
neutr. et sunt iiij or de quibus sunt isti uersus
Exulo uapulo ueneo nubo quod ista sc
sum passiui sb uote gerunt actiua. Et ab
audeo hic ausor oris et hic ausio onis. ipe actus
audendi. Et hic ausus sus sui in eod sn. Et hic
et hec et hoc audax cis et cpatur audacior ssimus
audacter. dum audacter tiuus ssime aduia sed per sincopa
dr audatt per audacit. Et hec audacia cie. Nota
audax Temerarius. dra est inter audacem et temerarium. Audax
enim non timet. temerarius non cogitat pericula
Ite audacia pro constantia. temeritas pro consilio
Aueo ues. vi. .i. cupere et caret supino
et est neutrum quia uox ipa deficit .i. pas
sina quia uoce sit passiua ū activum sr
no pt. vnde lucan. Omnia cesar auet. Et in
aueo dr dum. Et auidula lacum .i. aliqu
tulum auidus. Et cpatur auidus dior ssimus vnde aui
de dius dissime aduia. Et hec auiditas tis.
Auena. vnde hec auena ne quia auide surgit. vnde hec aue
nula le diminutiuum. Et aueno tas tae ū ne.
.i. auenas eradicare. et per cpos auerrunco cas
simile auenas euellere. Nota aurunco cas cae
et euele et quo et auena quasi. Et auerrunc
.i. auenas euellere. Item ab aueo amarus ra
Amarus. rum. Et amarus quia habet mas uaras .i. uarias
uel amarus quia habet animi. Et est ethimologia
et non grs. Et cpatur amarior ssimus vnde amare
rius ssime aduia. Et est amarus pro eo quod non satia
cupidus quod aliena desiderat. Et hec amaritia cie. Et
Auus. hic auus ui quia eorum sit aue et esse amarus
uel auus dr ab euo .i. ab antiquitate. vnde hic
Auunculus. auunculus li frater matris. Et hec auia uel auia mr
matris uel patris. Et auitus tata tum .i. ab auo habita
et possessa uel ad ipm pertinens. et per cpos attingere
Proauus. Et auus cpos hic proauus ui .i. pater aui quia
pre auum. Et in hec proauia uel proauia .i. eius
uxor sicut mater aui. Et abauus abaui pater
patris quasi longe ab auo. vnde hec abauia uel aba
uia eius uxor. Et hic atauus ui .i. abaui
pater. Et hec atauia uel uia eius uxor. Et hic trita
uus ui. ataui pater quasi tetrauus .i. quartus auus
ab auo. vnde hec tritauia uel tritauia eius
uxor. Nota go diligenter cuncta in cognatione
pater auus pauus abauus atauus tritauus
quod est ultimum et supremum nomen cognationis
familia enim oritur a patre et terminatur in trita
uo ut psica melius diceretur. Item a patre filius
nepos quasi natus pro filium. Pronepos quasi pre
nepotem uel porro .i. longe natus a filio. ab
nepos quasi a nepote longe. Ita semper a nepote
medio pronepote. adnepos trinepos quasi te
tranepos quia per nepote est quartus in ordine

Et per ea dicuntur minores. Item ab aueo hec auis
Auis. auis quia eorum cupida. uel ab a quod est sine et uia
uie. sed potius dicitur ab auspicio quia quasi. Inde hec auicula
le diminutiuum .i. parua auis. Et hic auicularius rij qui
capit aues. Et per hec auicula uocatur loca secreta
Auceps. silvarum solum auibus habilia. Et quasi hec auceps an
cupis .i. aues capiens. Et in aucupor paris .i. aues
capere. Et per quod quasi per augurari et per augurare. et
in valia aucupator tor tiue. Et hic aucupatus tus tui
et hic et hec aucupabilis et hoc le. res apta ad aucupandum
et hoc aucupium pij .i. scientiam uel bos uerum
uel ipm officium capiendi aues dr aucupium. Item
cpos auis hic auigerulus et hec la quasi uel qui gerit aues
ad uendendum. Et quasi cum specio et quod est uideo dr
et hic et hec auspex cis .i. diuinator ab inspiciendo
auibus dictus. vnde auspicor caris .i. diuinare. Inde
valia auspicator tor trix. Et hic auspicatus tus tui
et hoc auspicium cij .i. diuinatio uel bos uerum. Item
ne auspicato pro inum aduia pro opertune. vnde
Terentius in andria. Haut auspicato hanc me a
pulit. Item auis quasi enim garrio. Et hic et hec
augur .ris. cum uel quasi garritu auium aliquid dicat
uel augur aut sic diuinat. vnde valia augurator
tor trix. Et hoc augurium rij .i. diuinatio. Et quasi
cum gusto. Et hic augustus ta tum .i. diuinatio quasi
fit in gustu auium. Et in gusto stas. Et hic au
gustus sti .i. nobilis illustris insignis per teres ex
greges segregatus auctoritate heroicum quia solis
nobilibus olim licebat gustare aues. Et secundum
hoc decima auctore et cpar. Et non ui inp
aue auete aueto toto aue pro saluum esse
sic et salue te. to tote. ve pro saluum esse. Et
aue descendit ab aueo ues. Et uale et aue que
sunt in uale in cuncta. aue et salue uero
sunt sic dr. Item ire diuo ū aringeo es. et est
Item i. ligare. vnde hic et hec autor oris .i. li
gator ut iam supra expositum est. **A**uli uinum
mi .i. que uinum. hec est aqua mixta. si est uinum
est mixtum cum aqua. **A**uernus est locus infli
tia ad inferos descendens. Et per super pro sese
infris. Et ab a quod est sine et uer. hec quod est ipu
amenum quia ibi nulla est amenitas. sed sepi
tus error inclitas. vel auernus quasi auoler
nus ab a quod est sine et uolo las quia aues ibi
supervolare non pnt propter fetorem grauissimum quod aues
supervolantes olim necabat. Et abaue per
Auellana. grauum. **A**uellana ne est arbor ab auella
no monte dicta uel est arbor habundans. **A**uiat
quasi cum uia est et nomen eius auiam. **A**ut
Aura. mo mas .i. puto estimo credo. Et quasi ab ap
et timos quod est metus quasi a mente sit hic. Et
compositio hec mutatur ū uim. et sic in uim. De
bet .ij. dici abtimo as. Sed uaricatio licet
dr autumo as. vnde valia autumator
Aurora. tor trix. Et hec autumna me .i. credulitas
estimatio. Et quasi enim ex et timo. Et extime
as .i. apprecior aris uel puto. Et magis uidetur
componi ab ex et timos quod est metus quasi ex mente
sit hic. vnde quod enim exij ut exijstro ad

i. puto. Inde Auralia et ista erat tempestas ... Au
tumo ... cibi ... A usare i.
nominare ... Inde plautus
Ausae non habebis si ego sensero fistez. Au
tumnus dicitur a tempestate, que fit sepe tunc
quia folia cadunt et omnia maturescunt, vel ab
... autumnado ... ad autumnare et
augere, vel ab autumnado ... Au
tumo componitur ... et fit ... Ex
... Au
... auctor dicitur. Ausculto ... i. ...
... ut ausculto tibi
sono ... et sono ab
i. obedio ... est derivativum ab aure et sono ab
... vel sit ethymologia ...
et tulte ... vel ab aure simpliciter
nec ... ab aure simpliciter

Er ... dicitur ab a quod est sine et ere quod
est lis ... eo quod omnino
est ... et ... sit in aere
lis ... et sine lite
... dicitur aer ...
... et ...
... et ... et ...
... conglobata ... vehementer ... ignes
... tonitrua ... nubila ... pluviae
et tonitrua ... nubibus ... turbulenta et
... congelatis ... nubibus grandinem ... distent
... congelatis ... aer ... nube ... nube
efficit ... aer ... et ... ae
... et ... possessum
... et aerius ... possessum
et dicitur ... aereus ... albus ... et ab aer
secundum ... dicitur aranea aranee
eo quod ex aere nutritur et dicitur aereneus
inveniuntur et ... aranea a ... vel
ista dicuntur ab aragne que fuit mutata
in araneam et dicitur ... celes
stis eo quod ab aere descendat ad terram. Vel
... dicitur quasi eris quod est lis eo quod
semper mittatur ad litem et discordiam compo
nendam. A ... et componitur cum pes et di
citur et dicitur aeripes ... habens
pedes habens i. velocis ita quod in aere videtur
sursum sustentari et ... non in terra. Item
ab aer dicitur ... quasi non residens
sed in aere capiat cibos et edat quasi in
aere edens ... a ... et ...
diminutivum ... in eodem sensu, et ...
... dicitur ... Item
ab aere dicitur aura ... quia motu aeris fit
aura. Leuis enim motus aeris est aura. Au
ra componitur cum agens et fit auriga ...
... ductor ... et ... quasi auram agens
i. impellens ... auram impel
lit ... est ut componatur ab aure
et ago ... Item aura dicitur
splendor. Unde aurora ... clare
scentis quia fulget sine ... splendor
aeris quem greci ... dicitur. Unde poeta

Aura

Aurora

dicitur aurora quasi corora et aura pro
splendore quasi ... Et ab aura dicitur aurum
... quia ... metallis fulget et vel ab
... quod est ... quia ... metallis
... dicunt quod ab auro aurora
quia habet colorem auri. Et ab aurora
auroro ... i. illuminare et ab aurum
dicitur aurata ... quidam piscis qui in capite
habet colorem similem auro et aureus a
um i. de auro. Unde aureolus ...
et dicitur aurugo ... i. morbus regius, et
aurugo est color sicut in pede accipitris
et auro ... quod componitur cum ... et fit
inauro ... et cum de et fit deauro ...
i. aurum alicui rei superponere et a quolibet
istorum verbum ... Item aurum
componitur cum lentos greco quod ... ple
nitudinem et fit aurulentus a um ... ple
nus auro, et cum ... quod est ... et
fit auricalcum quoddam genus metalli
ex diversis metallis conflatum sic dictum
quia ... similitudinem auri et ... auri
in splendore ... Vel componitur
a calcos quod est ... quasi ... auri, et
cum fodio et ... aurifodina ... locus ubi
foditur aurum. Et cum fundo et dicitur au
rifundus ... i. artifex qui fundit aurum
Et cum lego et fit aurilegium ... i. locus
ubi reponitur aurum ... thezaurus ubi
legitur i. colligitur aurum. Et cum ...
vel ... quod latine dicitur positio et fit
thezaurus i. positio auri ... locus ubi
reponitur. Et cum faber et fit aurifaber
... et cum facio et fit ... et dicitur auri
fex ... qui facit aurum. Unde dicitur auri
ficium i. ipsum opus et ... quod
fit in auro, et dicitur aurifrigia i. fabrica
aurificum, et componitur cum coma et fit
auricomus a um qui habet aureas
comas ut sunt arbores hesperidum. Et cum
graphia quod est scriptura et fit aurig
raphia i. aurea scriptura unde dicitur aurigra
phus qui aureum ... scripturam faciat
et cum pigmentum et fit ... auripigmen
tum ... colorem auri. Adon
nomen dei apud hebreos et interpretatur
...

Abba syrum nomen interpretatur pater
Unde dicitur abbas ... monachorum
pater et ab abbas dicitur abbatissa
... monacharum domina. Et dicitur
abbatia ... ubi est abbas. Et ...
... cum ...
que sunt sub aliquo abbate, et ...
... dicitur abbacus ... interpretatur ...
Unde dicitur abbacus ... quasi ...
quia in abbaco sunt ... sese ...

plantes in primo est unitas in secundo denarius in tercio centenarius et est abbacus uel abbax geometralis tabula quam habet philosophus ubi figuras in puluere suppositis facimus que alio nomine dicitur ymax. et abbax uel abbacus dicitur superior pars capitelli siue scrupuli i. sacium quadrangulum quod super columnas ponitur et etiam qualibet mensa marmorea sic dicitur. Abissus i. profunditas aquarum inpenetrabilis uel spelunca aquarum latencium unde fontes et flumina procedunt sic pelagus. Dicitur abissus quasi adipsus eo quod omnes aque ad ipsum veniunt tanquam ad matrem uel quasi abmisus i. absque uisu quia eius altitudo cerni non potest. Unde et profunditas scripturarum dicitur abissus. Abolla genus uestis senatorie et est quasi ambulla eo quod undique sit bullata et gemmata. Absida grecum est et interpretatur lucida i. latus edificii uel pars ecclesie eo quod lumine accepto resplendeat et habet absis dis idem est. Item absis dicitur proprium circulum planete in suo circulo i. illa pars circuli in qua incipit eleuari. Vel absis dicitur illa pars circuli in qua planeta adeo distat a sole quod amplius distare non potest. Abceutes i. mortui quos greci elibantes vocant. Abaneth cingulum sacerdotale. Abarim i. mons in quo obiit moyses. Absolites sunt principes troianorum. Abel frater kaym filius ade et interpretatur luctus. Abaso infirma domus ad cuius disputa. Abimalech interpretatur pater meus rex. Abia interpretatur pater dominus uel pater fuit. Absalon interpretatur pax patris per antifrasim quia bellum. Abdias seruus domini interpretatur quia legatus i. missus ad gentes predicauit habet que prophetia digna sunt misterio et similiter et inde seruus domini dicitur. Abram primo dictus est pater uidens populum scilicet israelicum tantum dictus est postea Abraham quod interpretatur pater multarum gentium quod erat ad hoc per fidem futurum genitum non habet in nomine scilicet [illegible]. Abacuk interpretatur amplexans quia amabilis fuit domino et ideo dicitur amplexatus uel quia in certamen cum domino amplexatur amplexantis i. luctantis sortitus est nomen nullus enim tam audaci uoce ausus est deum ad disceptacionem prouocare cum in rebus

humanis et mundi istius tenebrarum rerum uersatur iniquitas. Abidos insula uel ciuitas in europa et dicitur grece sic quia sit militus ellesponti in qua xerses rex persarum pontem de nauibus fecit et in greciam transiit. Absistos gema est nigra et ponderosa que calefacta igne septem diebus calorem retinet et idem est absirtos. Absinthium genus est herbe et grecum est habet ablunda i. palea. Abdomen grece pinguedo porci et abusiue omnium carnium. Abrotanum herba est uirtutem habens calidam quasi afrotanum ab afrodita quod est venus. Ablegmina partes intestinorum que et prosegmina dicuntur. Abectie uel abestie intestina bestiarum aspiciens. Abra i. ancilla libera et abra quasi abara quia ad curam seruandi uel seruum liberam sanciebat. Abstra i. folia uetus quod et absila.

Acuo. is. tum. Abinde acutus et est hic quinquaginta et facit acutum hic uocalis acutus eius omne acuo uel passio acuendi et acutus tis tui i. acuo et est acumen et cetera secundum penultimam iuxta illam regulam qualiter vocalia que desinunt in men si ueniant a uerbo primo uel ... uel coniugacionis producunt penultimam ut acumen audimen. Si uero ueniunt a uerbo secunde uel tercie coniugacionis penultimam corripiunt ut documen tegmen excipitur illa que uenit a uerbo tercie coniugacionis que desinunt in uo dinsat que producunt penultimam ut acumen ab acuo sicut dixi a quo acumineus a um i. acutus et ab acuo acutus a um tum [illegible] comparatur quia non et quibus ... ssimus et inde acute tius ... aduerbium. Item ab acuo habet acus. us. ui quia acuta est uel ab acumen quia nichil est penitus nisi acumen. Unde habet aculeus lei propter quodam torcento ad similitudinem acus et pro illo quo stimulantur boves dicitur et habet acus. ceris. i. purgamentum tritici. Unde Varro agit hominis suspendium est ... prurientibus et inde aceratus ta tum i. sordidus ad instar aceris. Unde acero as quod non est in usu scilicet compositum coaceruo as i. ab aceruo purgare et ab aculeo habet culex cis i. bestiola musca habens in ore fistulam ad modum stimuli aculei quo carnem perterebrat et sanguinem bibit et fundit. Item ab acuo habet

acies est bina significatione. acies ferri similiter
acies oculorum acumen. acies exercitus eo quod
armatus erat ad bellum acutis armis unde
hec aciecula le diminutivum. Item ab acuo acu
tim adverbium .i. acute et hec acutela le .i. acumen
Et per compositionem ab acuo et pede hec acupedius
dii .i. velox quasi acutis pedibus velox. Item
ab acuo hec aquila le eo quod acute videat
unde aquilinus a um possessivum ut aquili
na penna et aquilinus a um qui nasum habet
curvum ut aquila rostrum et hinc aquilinum
oculum demones in similitudine aquilarum apparentes
Item ab acuo aceo aces quod non est in usu
ut dicamus vinum acet .i. acetum fit unde
acesco is inchoativum. Unde oratione in epistola
Emeritum nisi vas quodammodo infundis
acescit. Et componitur cum ex et dicitur exacesco
is. Et ab aceo hoc acetum ti et dicitur acetum quasi
acutum vel quasi aqueum. Vinum enim aqua
mixtum cito in hunc saporem vertitur unde
acetulum diminutivum et hec acetabulum li .i.
vas aceto plenum vel ad recipiendum acetum
paratum quod et hoc acetarium dicitur. Et dicitur
acetabulum quasi acetiferum quia ferat
acetum et appendit duodecim dragmas scilicet
quartam partem uncie et hic acinus ni .i.
botrus seu granellum illud quod est in grano
uve. Unde paulinus exprimit humectos latices
succum eius liquidate. Et dicitur sic ab aceto quod habeat saporem
aceti unde hoc acinarium rii cortices uvarum
que per expressionem eiciuntur. Et ab aceto acidus
da dum .i. amarus ut acetum Et comparatur acidior
ssimus unde aciditas tatis .i. amaritudo. Dicuntur
etiam dentes acidi .i. obstupefacti. Et ab acuo quasi
acer hic acris hoc acre in duabus significationibus
.i. fortis vel amarus. Acer etiam dicitur in una quaque
forma strenuus et nimium fortis crudelis asper et
animosus Et comparatur acrior rimus unde acri
ter acrius rime adverbia Et hec acritas tatis
et hec acritudo dinis et hec acredo dinis pro eodem
.i. amaritudo fortitudo et dicitur proprie de pomis et
rebus similibus et hec acrimonia nie proprie dicitur
austeritas in vultu vel acrimonia .i. vivacitas
animositas asperitas fortitudo. Unde Cicero ait
in sua re sit glabrionis patris vim et acrimo
niam unde acrimoniosus sa sum fortis constans
et asper Et ab acer acerbus ba bum .i. im
maturus Et comparatur acerbior simus unde
hec acerbitas tatis et acerbo bas quod non est in
usu. Sed componitur exacerbo bas quod est
iras acerbas colligere vel irritare vel infestare
ut ibi Exacerbavit dominum peccator Et
inde verbalia

Item ab acer hec acredula le vel acredula le
.i. quedam modica avis que aliter dicitur lucinia vel
lucina et plurale hec acrobata acromata .i. proprie item
torum .i. comedorum carmina et est etiam no
minis vergeta et hec acer ris per quedam arbor unde
acernus na num .i. de acere genus Et inde hec
acerra re vas in quo reponitur thus et vel ab a
re eo quod de are fieri soleat Et hec acerra re
vel hec acerre rarum pro nomine eiusdem tantum
sine verbo unde hic acervus vi .i. tumulus et proprie
de acere unde acervulus li diminutivum et
acervosus sa sum .i. tumulosus Et acervo as
activum .i. cumulare Et inde valia et acerva
tim adverbium .i. cumulatim per glomeratim Et
componitur coacervo vas et exacervo vas Et ab hiis
valia. Acer quasi ut quater pater tamacer
pater omnia per valde acer. Item ab a
cuo et scindo dicitur hec ascia e .i. dolabra quasi
acute scidens unde hec asciola le diminutivum
dicitur etiam hec ascia securis per securi qua cementarii
utuntur unde hic asciculus diminutivum unde gre
gorius nasansenus Sicut ingenit aliud per
altare sibi quod asciculum. Ab ascia ascio as
verbum activum .i. acuere vel dolare unde valia et
asciatim adverbium et dolatim totum per tar
partem divisim Et componitur exascio as .i. dolare
unde plautus in aulularia sed hic opus exasciatum
est Item ab acuo per compositionem hec metata
te .i. potio medicinalis acuta et utilis Et dicitur me
tata quasi mentem acuens Et ab acuo hec acuta
te morbus quidam ut dicunt phisici. Iste labo
rat in acuta .i. in tali morbo qui acuat calorem
Et ab acuo hec acinaces lingua medorum gla
dius multum valde acutus Et acinaces dicitur ca
manica ferri scilicet acies. Acuo quasi coacuo is
et peracuo is Et inde valia. Acuo simplex
et compositum est activum. Acti grece cura latine
dicitur et inde hec accidia die .i. tristicia molestia an
xietas vel tedium unde hec accidiola le diminutivum
quod et accidula le Et accidiosus sa sum .i. mo
lestus tristis anxius Et accidior aris .i. tristari an
xiari vel habere tedium vel indignari unde valia
accidiator et tio. Acheldamach ager sanguinis
achel enim ager. emach sanguis dicitur. Achede
mia .i. villa in qua plato studuit unde ache
demicus ca cum .i. platonicus vel philosophus. Achei
qui et achivi dicti sunt ab acheo filio ionis
a quo dicitur achaia. Achelous fluvius qui cali
donem civitatem interfluit unde acheloius a
um .i. ipsi acheli tres pluraliter. Achone portus
britannie vel dicitur unde acconitum quod
ibi fuit vel a cante natum quod per ea dicitur
Achoeperia ligamenta articulorum que etiam in
nodia dicuntur. Acirologia impropria dictio vel ynu
dictio accepta ut sperare pro timere vel eius. Aci
simus panis levis fermentatus quod etiam acrosimus
Acoliti grece ceroferarii dicuntur latine a dep
tandis cereis quando legendum est evangelium vel sac
rificium offerendum vel ad fugandas tenebras

cu sol tue zutili / si ad signum lectine demon
strans ut sub tippo levis corp(or)e ia hic ondutus
te h in cura le bat hic va et — terminus se
i. Acerere secunt quem compites habebat ite
sion victime Acrupitta i. vestis acu texta et
ornata et picta cas et frigia q(uia) in frigia
inventa e(st) vir et artifices i(stius) vestis frigiones
dicunt(ur) Achantes e(st) herba sp(ino)s virens spinis
plena flexibili(s) co(n)gruo in tunics imitatione
arte vestis ornat(ur) Achantus grece flos rotundi
quo vestis insistit que achatina d(icitu)r et aliter
acchante et Unde achalantida et h(ec) achalante
avis que et cardnel d(icitu)r / vel lucinia d(icitu)r ab
achante i. spinis q(uia) assueta sit vepribus Acer
si puer comati delicati arnasi / Acrobites
tegule que transilise asceibus imponit Acelasi
vel acelasis tunica ab humeris no(n) consuta Ac
cipenser genus pisc(is) Acera ofula de fursu
rato pane Acer e(st) arbor impar coloribus
Acesites stiulorum vox Acatheon ve
lum maximum et in media nave constitu(tu)m
Acatus navicula vel archa Acinula vel
acinula e(st) cicilium q(uia) cum tunas Acota vel
acotita nomen avis Achas interp(re)ta(tur) apprehendens
Achelinius cum unus aquila reduncus
obviunt Aceronis qui nulli communicat
Achates grecum lapidis q(uo)d si quis portaverit fe
cit grossum sic fuit Eneas qui eum portabat
in vagina Unde et dictum e(st) achates fuisse ar
miger et comes enee / vel achates dicitur fuisse
comes q(uia) achos in grece no(n) cura d(icitu)r hic sic
achates d(icitu)r fuisse comes Enee q(uia) cura et so
licitudo sunt comita(n)t(es) reges et magistros Achan
interp(re)ta(tur) sine ...es Acinari i. in pivo morari
quod et conceptum dicitur concertari

Ader adri vel adros grece hic petra d(icitu)r
unde h(ec) adria e(st) i. mare q(uia) eo consistit
magis petrosum q(uia) alia maria unde
ovidius tristium Stridente adri medius adria
vidit atris / et in adriaticus ca cum i. petroso
sa sinus / et h(ec) adriessia e(st) i. fere que sunt pudicum
actu ee dicta unde in archa noe fuit q(uod) fera
que adriesta sine adricestia vocabatur Adar i.
mensis marcii Adaria omnis maior natu Ada
gennia gomia pubia Adagonista incita
tor certatoris Adeptitus ta tum quod facile
acquirit Adunicles lacus vel adamenitas
i. piratas et clepe Adamatia alte pt(ur)es dom(us)
q(uasi) alta arca Aduncia gloria vel bona fama
Adonai no(men) dei hebraicum et interp(re)ta(tur) d(omi)n(u)s et
ab adon quod e(st) suavitas Unde h(ic) adonis nis
vel adonides dictus e(st) amasius veneris Admo
nitas quasi secundum mixtura Unde fit inte...
Adamiani dicti sunt quidam heretici q(uia) ade nu
ditatem imitantur Unde et nudi orant et nudi inter
se mares et femine conveniunt Adamas lapis
insecabilis ferro vel alia materia nisi in sanguine hircino
recenti et calido Nec ungi caleat Unde et grece

interp(re)ta(tur) nomine indomita vis accipit / q(uia) sunt do
mator Adelfus fr(ater) unde h(ec) comedia terentii
d(icitu)r adelfin q(uia) fuerat a duobus fratribus ibi introducti
Adariturum res ad studium apta Aduma libri
liber dominus vel terra Adam interp(re)ta(tur) homo terrenus
vel terra rubra q(uia) de terra facta e(st) terra i. Ador grecum
annone q(uasi) edor ab edendo / q(uia) eo primo sunt usi homines
vel sic dicta d(icitu)r ab adoro q(uia) in sacrificiis panis inde
factus offerebatur Unde adorea sacrificia dicuntur Adibead
macula e(st) minima terra q(uia) nasci passim in terre

Affer unus ex posteris abrahe a quo affrica dicta
est qui contra illam devicit et ibi habitavit / vel
d(icitu)r affrica q(uasi) aprica q(uia) sit aperta et exposita
celo vel soli / vel sic q(uia) sit sine frigore Unde ab affer
affricus ca cum et affricanus na num / sic distingue
Affricum dicas eme / Affricanum dicunt / Affricanus
negociatorem Affidere sunt secetie quia q(uasi) p(ro) e(st) bene
sta et h(ec) inhonesta Unde ovidius ...o e(st) tua tu
ta voluntas magis perhibet fectem Affodillum albu
cium ovi quod herbi a colore albumine vocat Affo
rismus grece appoximissime brevis integre sententie vel
potius sermo sit dictus a p(ro) q(uia) pons qui sunt aptos
sit pura et subtilia foramina corporum unde sudor ema
nat / vel d(icitu)r a foris foraminibus sic unde ...emitur
et quod liber in phisica sit d(icitu)r Afeutaslinum vas lini
aspisilacie et a flae leniter tage Aflamites fructu
ossa Afros grece spuma hic inde h(ec) afrodita te
i. venus unde marcialis omnes illecebras tua sunt
mutos appropinquit affrodita et in h(ec) aprilis lis
et inde h(ec) affrilis d(icitu)r i. mensis veneri deputatus quasi
afrodile vel q(uasi) aprilis Unde d(icitu)r affricus ca cum i. delecta
et iocundus eo q(uia) in eo mense sit pulcher tempus ... ...
florum Unde aspricitas calor vel iocunditas et afrilla
lacus i. ipse apis et apis dictus est locus apricus sine frigore
q(uia) sine rigore frigoris vel q(uia) sit apertus celo sic delectabile
vel apis q(uasi) capibile q(uia) tunc terra aperitur et flores producit
et ab afros h(ec) desfructu vel afrutid i. primo tactu
et defirmatio et h(ec) no(n) multum q(uasi) afro
tamus i. vermiscula et e(st) impositum ca adulatores
et ab afros afronitus i. spuma vitri de quo ...
agit tristitia et nescio quid grece nomine dicitur spu
ma vocatur vitri grecum et et afronitum et ab afros ...
afrotium / vel afructu grece tibi q(uia) spumatus d(icitu)r

Ago gis egi i. ducere vel facere et in utroque sensu
actum e(st) Unde valia h(ic) actor h(ec) actrix
et h(ic) actus tus Unde h(ec) actuncula diminutivum
et ab ago h(ic) actus tus tum Unde hic et h(ec) actualis
et h(oc) le i. res que e(st) in actu et actualiter adverbium
et actuarius qui acta facit sic actarius dicitur actibus
occupatus et h(ec) actuaria d(icitu)r navis q(ue) velo et remis
agitur simul et activus va vum ut activa vita que
consistit in actu et opere et verbum activum quod sit
activum ...ermite in re ... et activum adverbium
i. tute et ab ago h(ic) agolus li i. baculus pastoralis
ab agendo pecora sic dictus et inde h(oc) et h(ec) agil
et h(oc) le et ...a or ...mus Unde agiliter brevis leviter
adverbium et agilitas tatis et ab ago dicitur ago:
anonii

Et videtur esse compositum ab ago et nomen. Et ab agonoteta
nomen, id est princeps, qui pro actore nominatur vel dominus litium.
Unde Plautus in Cornicularia: ut tyrannus agonotheta.
Unde agon, id est certamen vel pugna. Vel dicitur agon ab a
quod est sine et gonos angulus, quia sine angulo, quia in
loco rotundo fiebat agones. Unde agonia me-
tus vel vigor vel fiducia, vel etiam victima vel
hostia. Et hic et hec agonitheta vel agonista, id est qui
vel que est in agone, id est pugil. Et hic et hec agoni-
sta pro eodem. Et hic et hec antagonista, id est certator contra
alium commisit certamen. Et hic et hec agonista, scilicet qui vel
qui post certamen, et hic et hec agonisteta, id est victor. Unde
Josephus in Arte tertia per quandam munificentiam spectatissimus
agonisteta nominatus est. Et in agonisso, sas, id est certare.
Unde Vallia agonisator, tris, trio. Et ab
hoc agonista, agonisticus, ca, cum, id est victoriosus
agon vel agonista. Agonisticus, ca, cum. Unde Aug. in Contra Su-
per sancta, id est bellicosus. Unde Aug. in Contra Suprascripta
psalterio ut etiam inquit reddere rationem quare
monachos quos agonisticos appellat. Item ab ago
hec agina, id est foramen in quo trutina se vertit, et a-
gina dicitur festinatio. Unde agino, nas, id est festinare vel
fugere. Et ab ago hic aginator, toris, id est actor vel
mercator qui rem suam agit, vendit et agilis agit.
Et secundum Cabianum hoc agmen dicitur ab ago, quia ubi
agmen est ibi frequens actio est. Vel secundum Ysidorum
ab agendo, id est eundo, secundum quod in legione dicitur
est sit enim perit a forti alibi sive dicitur. Item ab ago
hec agea, gee, id est via in navi per quam rector ad
remiges accedit. Unde Ennius: Multo fere po-
teras accedit. Et hec et hec agaso
nes agea que loca replet. Et hic et hec agula
id est leno, quia agens gulam. Et plur. hec agenei, orum, id est
victime que per regem agente offerebant. Et hec age-
nata, te, vel agonia, id est dea agendi, cuius festa agona-
lia vocantur. Unde Macrobius de Saturnalibus: Quare
agonaliorum septenarium esse numerum populum. Item
ab ultimo supino actum, tum, u in o fit acto, tas,
frequentativum, et cum ultimo supino actitum, a in i, et u
in o fit actito, tas, aliud frequentativum. Et a secunda persona
agis abstracta s et addita to fit agito, tas. Sic
agis. Unde Vallia agitabilis, le, tio, et quod coagito, tas.
Unde Vallia agitabilis, tio. Et coagito, tas, id est simul agi-
tare vel cumulare vel replere. Et subagito, tas,
quasi subigito, tas, id est sub agere vel seducere.
Unde Terentius in tertia comedia: Si quis hunc
tumulum cernere accipere et eo admittat
sub agitare. Ago componitur cum ad et fit adigo,
adigis, adegi, adactum, id est ad aliquam partem ducere.
Et cum ab et fit abigo, gis, id est fugare vel separare.
Et cum ab et abactum, ctum, id est fuga-
tum. Unde abactus, ctus, tum. Et hic abigeus, gei, id est qui abacter
et abactor. Et hic abigeus, gei, id est innector et percussor.
Et abigeus, gei, id est innector et pecoris fur, eo
quod ea abigat alicubi vel separet ea furari
posse. Unde abigeatus, tus, tui, hoc furtum.

Dicitur etiam abigeatus ipsum furtum pecorum.
Et abigeus qui ea furatur cum virga vel
cum martello vel alio. Componitur etiam ago cum
ambo et fit ambigo, gis, b interposita, id est dupli-
care. Et hic ambactus, tus, tui vel abactus, id est
cum actus fit pro causa dubitare. Et hec
ambago, ginis. Et hec ambages, gis, pro eodem,
scilicet dubia locutio. Unde ambiguus, gua,
guum, id est dubius. Et comparatur ambiguus magis,
ambiguus, ssimus. Unde hec ambiguitas, tatis.
Et ambiguosus, sa, sum, id est dubitatus vel plenus
ambiguitatis. Componitur ago cum con et fit cogo,
gis, coactum. Unde Vallia coactor, toris, trio.
Et coactim, id est urgenter. Et coagulum, li,
id est id quod ponitur in lacte ut coagulet. Unde
coagulo, las, id est simul stringere. Et a secunda persona
cogis abstracta s et addita to fit cogito, tas.
Unde cogitator, trix, tio. Vallia. Et in libro
cogitatiuncula, le, diminutivum. Et hic cogitatus,
tus, tui. Et hec cogitamen. Et hec cogitamentum,
omnia pro eodem. Et hec excogito, tas. Et precogito,
tas. Et recogito, tas. Et ab istis Vallia. Et
cum porro et fit porrigo vel dicitur quia cor-
rigo componitur ab porro et rego, sic per ca...
Et cum de et fit dego, gis, id est vivo, manere.
Et cum ex et fit exigo, gis, quod est aliquando
exigere, id est expellere. Unde Macer: De sorte
rogatus ab amico, quare mulier in regionibus
non exirent qui volunt domum adire, eligimus
foris exibere. Et exigere, id est perficere. Et exigere, id est
minister petere. Unde exactor, id est minister pe-
titor. Et exactrix, id est ministra petitio. Et exi-
gere quandoque simpliciter ponitur pro petere. Et exigere, id est
extra vel ultra agere. Et exigere, id est diminuere. Unde
exiguus, gua, guum, id est parvus, quasi non exiguum
est alicui egere suffragio. Et hec cum in et fit
inigo, gis, exegi, actum, id est pecus a pastu ute-
rum agere. Exigere vero est pecus a terra
in pastum agere. Et cum prod et fit prodigo,
gis, id est vastare, dilapidare. Unde Plautus in Aulu-
laria: Festo die si quid prodigeris profesto egere
liceat nisi peperceris. Et in prodigus, ga, gum,
id est diffusus ultra modum largus et effusus. Et hoc
prodigium, gii, monstrum tempore ad vastandum pertinens.
Sepe tamen pro monstro simpliciter accipitur. Unde hoc
prodigiolum, li, diminutivum. Et prodigiosus, sa, sum,
id est monstris plenus. Et prodigiose adverbium. Et hic
et hec prodigialis et hoc le, id est monstruosus. Unde pro-
digialiter adverbium. Et hec prodigialitas, tatis, id est
monstruositas. Et hic prodigiator, toris, id est prodi-
giorum interpres. Et hec prodigia, gie, id est hostia
multis consumens. Unde prodigus, ga, gum, id est

Agmen

aliter

consimiles vn̄ h̄ perigrinitas atis et h̄ peragalitas tatis i. rusticitas Item ago co cu
p̄ et fit pago gis i. pficere / et cum re et fit re
digo gis ut iste redegit in seruitute / et cum so
et subigo gis quod h̄ quasi significacionis sz coge
impellere actiue supponere uel sumgare q sub
agere / Jtem co cum sat uel satis et fit satago
gimis i. satis ago i. festino pro cura pago
et cum tus et fit tussigo gis i. ulta agere uel lite
discedere Et nota q ago actiuum est et omnia
composita ab eo preter ambigo dego et satu
go h̄ sunt neutra / Jtem omnia quamvis ab ago
faciunt preteritum in egi et supinum in actu
preter dego quod caret supinis Ager agri dr ab
ago / sed pro pluralitatem diuisim tractamus
de eis vn̄ h̄ agerculus li / et h̄ agellus li dim
et h̄ agellarius rij i. rusticus / et hic et h̄ agrestis
et hoc agreste / q enim dr agrestis q stans in
agro quod ethimologia est et non compositio / et agra
rius a um illud quod pro agro vel agro dr
uel suscipitur i. premium vn̄ h̄ agraria ne i.
lex data de agro uel premium quod p agro susci
vn̄ Amanus in expositione sup Matheum
qui agrum locat ut agrarium suscipiat Jtem
ab ager h̄ agredula le i. prarana que
in agris inueniuntur / et h̄ agronomia me i. herba
q pcipue habundat in agris / et ab ager agro
gras quod non est in vsu / sed compositum pagro gras
i. sine masione circa ut huc et illuc ire vn̄ pa
grator tis et pagre adverbium i. adpe
grinandum sit locus in circuitu / Et hec quod pegre
psitistela et fit de loco p locum et in loco / et
in pegrinus na num q pegres longinus vn̄
dicuntur pegrini q paganates / vn̄ pegrinor
aris deponens i. peulare vn̄ valia / et fit aggera
aris aggeris ab ager i. cumulus rei coossinare / sed media
ageris ab agere vel sit pag ca dicitur Ager
est q veniat ab agere et fit pag ca dictum Ager
tempore cum coles et h̄ agricola le i. colens
agrum vn̄ h̄ agricultura re et q cum colonus
et cultus et fit agricultor toris et agricolonus / et cum
pena et fit agripenus nus / et secundum quosdam Agri
penni sunt illi agri qui non plene sunt agri
/ et cum onos quod est asinus et onager i.
silvestris asinus Credo est q pluribus modis
dicuntur et diuiduntur agri Est enim ager
alluuianus alluuius qui est iuxta aquam Est
ager compascuus qui est communis ad pascendum
Est ager arcifinius q cum caret obiectu
fluminis uel lapidis uel muri Est ager noual
qui continuus annis nouatur Est ager vliginosus
vligiosus q grassus est et humidus qui est in palu
stribus locis Jtem ager dimidi a Vgilio qua
drifariam Est n ager sationalis qui est aptus
seminibus Est ager consitiuus q est aptus vitibus
et arboribus Est ager pascuus q est aptus
pascuis Est ager floridus uel floreus q est
floridus floribus productus Et nota q hys qua
modis agitur et agro dictus est ager ab agere vel ab
agios quod greci sanctum dicunt vn̄ et villa grece
ab agro dicitur Agios grece latine sanctum dr ab a quod
est sine et ge terra sine dicitur agios i. sine terra q celeste
et in agiographia quod est scriptura / dr agiographia
e i. sancta scriptura vn̄ h̄ agiographus phi i.
sancta scribens / et pretum compositum adiunge / et ab agios
h̄ ageus i. sanctus uel solennis mattias / ut est anglus
quod latine sonat i. nuncius scribitur / emal uel ma
laoth / et inde ab agios angeli dicuntur eo q
sunt sine terra et celestes vn̄ hoc angelium lij i.
enunciatio quod compositum cum eu quod est bonum
addita v consonante / et hoc ewangelium i. bo
nuntium vn̄ h̄ ewangelista te qui ewangelium facit / et
ewangelisso sas sare i. ewangelium annunciare Et ab
angelus h̄ angelicus ca cum possessivum / et angelica
dicitur quod herba qui angelos colunt et compo
cum archos et fit archangelus princeps angelorum
et inde archangelicus ca cum Agnus qui dr ab agno
quod est pius vel ab agnoscendo q p ceteris aliis
matrem agnoscat ut si etiam in magno grege erra
uit balatu recognoscit vocem parentis vn̄ a
gnellus li diminutiuum et h̄ agna vn̄ h̄ agnella
le diminutiuum / et ab agnus agninus na num Nota
q agni et oues secuntur diuersa vocabula Dr n h̄
agna ne i. agna et h̄ atnella le dimi et agnin
na num i. agninus et h̄ adiosase i. ouis vetula
et hec appica ce i. ouis que h̄ glabrum ventrem
et h̄ anilla i. agnus recentis partus / et h̄ cinerita
te i. ouis q h̄ colorem cineris Agapa pe uel
agape agapes i. labor aliena dilectio uel caritas
uel conuiuium commune / uel elemosina rogata vn̄
agapitus i. dilectus Agareni dicti sunt proselite et
aduene / et ab agar quod interpretatur conuersa uel
aduena / fuit n egiptia concubina abrahe ad
vena ad generandum data / q post conceptum angelo iure
pacte conuersa est ad sarar Ageus festinus et letus
interpretatur destructum n templum reedificandum prophetat
et post tempus captiuitatis regressionis predicat leticiam
Agaun obsecro coinge Agriofagite ideo dr
q solum ferarum carnes edat ab agrion quod grece
uocatur feron et phagin quod est comedere hij cinco
pes dicunt q habe unum oculum in media fronte ad
modum cicli dicunt / os india gignit Agelast
dr qui numquam ridet Agarum splendens interpretatur Agri
pa est qui cum labore editur sit p pedes non p
caput ab agros quod est tractus et pes q in
partu primo loco pedes emittit Agionofotes
dicitur qui se sanctificant ab agios quod est sanctus et fo
nes et h̄ agenonotres dicta ab agios quod
sanctus et voneo Agamalthe fuit q ages imagine
altus Agazo pe dr qui ciuiat inmeta / quasi h̄
agazo dr comestibus uinum offerens Et agapete
i. dei ancilla qui xpo nube uolunt sol count
Agrammati i. illicterati ab a quod est sine
et grammaton quod est littera

Algeo ges si sum verbum neutrum i. frigere. unde
valia sed non sunt in usu. hic alsor et hec alsio
omnis res vi. et hic algor is i. frigus et proces-
sit alga ge genus et algus gi genus i. frigus. algidus da
dum i. frigidum quod tempore algidior sum. et algidi-
tas tatis. algus posuit plautus in mercatore vel tu sicut
vel per algum. Et ab alga algosus sa sum i. frigorosus
Item ab algeo hec alga ge quedam herba marina quam proicit
mare vel herba que frigida est. unde et mare dicitur algosum
eo quod algam a se proiciat. vel potest dici alga ab alli-
go gas quia pedes et naves alligat. Item hec algema
ab algeo dicitur i. dolor quia facit algere. Item ab algeo algesco
algescis inchoativum. Item utrumque componitur ut exalgeo
et exalgesco. Item algeo componitur cum in et dicitur indulgeo
et impertio. Item dicitur indulsi sicut mulsi. Indulgere accipitur pro
gratis accipere gratiam, ut ipsa indulsit michi dat pecu-
niam. Item indulgere pro operam dare, ut ibi indulge gu-
le nostri quod vetus amica est. Item indulgere pro remittere ut
indulge nobis domine peccata. Item tunc dicitur indulgere quasi
inde algere i. per ea tepescere a notitia et memoria
sed facti. Item in prima sillaba accentum est variis ne...

Alo lis alui alitum vel altum. Unde
varia duplicia altor et alitor, trix altrix et
alitrix. Unde hec altricula diminutivum et hec
alto et alico et alimus ... et alitus
tus tui idem quod alitus et altus quarte. ...
vel spiratione accipitur et hoc alimen inis
et hoc alimentum ti i. nutrimentum. Item ab
alo alis altum vel alitum, ut dicit Priscianus.
venit alo alas i. spirare alitum emittere
vel odorem. Unde alatus ta tum i. odor.
Unde Marcianus: alatum pasta fomenti quod do-
ctat. et hec alsa arbor suavissimi odo-
ris cuius lignum valde ... in alta-
ribus adoletur. et inde hec alces ...
unguento amarissimo inde facto ...
et hic alabastrites lapis candidus in-
tinctus variis coloribus. Unde hic alabaster
stri vas unguentarium inde factum. Et compo-
nitur cum ex et fit exalo las i. foras emittere
vel de vita recedere et est neutrum sicut et
simplex. Item componitur alo cum
am vel an sed ana quod est sursum
et fit anelo las i. anxius. Unde et
quidam viri assurrant est in anelus
Unde anelitus tus tui et anelosus sa
sum. et hec anelia i. pugna et anelo
as i. anxietati ... Item ab alo

alis hic et hec altilis et hoc le i. res que
ad hoc alitur ut pinguior reddatur ut porci
et volucres domestice. et dicitur quandoque
substantive sed hec altilis lis et quandoque hec
altile altilis. Unde in evangelio tauri
mei et altilia occisa sunt. et altilus li

altilis

diminutivum i. columbus qui a lingua mira-
bilis sunt alitus i. nutritus vel alticlus
quasi alitus i. nutritus in tellure ...
cum ... in omnibus sed in terra. et hec altitu-
do dinis i. pinguedo. et hic alumpnus ni
i. qui nutrit et qui nutritur. Unde hic
alumpnulus li diminutivum et alumpnatus
tus tui i. nutritus. Unde Marcianus secte
sanctoribus alumpnate. et hec alumpna
que nutrit et que nutritur. Unde alum-
pnula diminutivum. et ab alumpnus alumpno
as avi i. nutrire verbum activum. Item
ab alo hic aliphans tis i. puer assu-
etus quasi alens infantes. Item ab alo vel
alimen hoc alimentum et hec alimonia
pro eodem scilicet quod habetur ad alendum. Unde
Papias: hii alimones ... i. nutritores
et hec alitura e i. nutrix que ...
questus curiam sequitur ut ibi alatum
ex quibus verbum componitur et hic alictus
ti. Unde Ovidius in methamorphoseos
et modo facta mei fulmine alictus malis.
Item ab alo hec ala quia pullos alit
ea avis. Unde hoc alabrum illud unde
fila volvuntur. Unde quidam versus: hoc
alabro quondam vel femina fuso. Et
nota quod filum a tela ducitur in fusum, a
fuso in alabrum, hinc in girgillum,
hinc in girgillum hinc in glomicellum
hinc in pannum. De panno in telam
de tela in pannum. Ale etiam dicuntur milites
quia sicut gallina alis protegit pullos
sic milites suis clipeis cooperiunt et pro-
tegunt pedites. Et ala etiam dicitur pilosa
sub brachiis que etiam ascella dicitur. quia
brachia ex eis alentur i. moventur. Et
ab ala alatus ta tum qui habet alas
et hic et hec ales tis pro ave et versa
quia alis alta conscendat. Alites si ad-
versa moveant hinc dicuntur quia in-
hibeant prohibeant et vetent. sed prospera
prepetes quia omnes aves volantes pro-
pera petunt. et hec alaris re i. turma
equitalis et alaria e hasta militum
habens ferrum quadratum quasi ad mo-
dum quatuor alarum. Ala componitur
cum gero et dicitur aliger ra rum et hic
et hec alipes dis i. velox quasi habens
alas in pede. Et ab alo almus a um
i. sanctus quia pullos nutrit. Unde hec
almitas tis et hec almities ei et hec
almitudo inis omnia in eodem sensu i. san-
ctitudo secundum Fabianum. et hec alnus ni
arbor eo quod in amne alitur. Unde alnetum
locus ubi crescunt alni. Et ab alo hec
alnus ... ...
vel pruna demanatur ab albo ut predicitur

Item ab alo dicitur alauda dis. i. avis quedam
que ceteris avibus sedulius pullos
alit. Unde plinius in pennilo. Eum ibi
alauda pullos educat suos. Et dicitur aluta
te pellis que parata dicitur vulgariter Lurdwam
quia alit pedes. Unde Juvenalis asperitas
nigram lanam subtraxit alute. Et inde
dicitur alutarius qui operatur parmatas pel
les vel qui eas parmat. Item ab alo
dicitur alimen nis vel alumen nis vel
alumen eo quod ceteris coloribus lumen
prebeat vel alimentum. Et dicitur alites dis
plagiarum curator qui eas fovendo alit
i. sanat. Unde Juvenalis Grammaticus
rhetor geometer pictor alites. Item
ab alo dicitur olivus olenis dicitur quedam herba
ortulana ut atriplex brassica porrum
olisatrum et dicitur olivus ab alendo quia primi
homines alerent eo quod cum fruges vel
carnes ederent. Olivus et dicitur tibus
unde fetus et simulac olerum. Unde
dicitur olusculum li diminutivum et olerinus
a. um. Et olitor oris. i. ortulanus. i.
olerum custos. Olitor et smaragme dicitur
qui portat simul et tunc dicitur abolco
Item ab olus oleris as. i. olera plantare
et componitur deolero as exolero. valde
alterare vel olera auferre. Et est neutri
tum omnibus sive compositis. Alo componitur
coalo lis. i. crescere quod et secundum inceptivam
conjugationem coalesco. Et Inde coalesco. verbum
inchoativum. Et dicitur coalis lis et est coalis
genus herbarum vel olerum medio finitum
qui volgo tursus dicitur quia alta singula
conscendat. ex quo verbum est ut specialiter
quoddam genus olerum coalis dicatur
quia tirsus ymus ceteris oleribus coa
lescit. i. crescit
Alius alia aliud nomen adaliquid
et alinegativum et proprie dicitur de pluribus
quam duobus cum alter non dicatur
nisi de duobus. et differt similiter
a ceteris. Item alii dicuntur ex alio simo
sed ceteri ex eadem. Unde alienus na. num
extraneus. Unde alieno as verbum activum
i. alienum facere. Et inde valia alienator
trix. Et componitur abalieno as. et
inde valia. Et ab alienus et genitus dicitur
hic et hec aligena alienigena qui vel
que ab aliena patria natus vel nata est.
Et ab alius alias adverbium i. in alio tempore
vel alias i. in alio loco et tunc est locale.
Vel alias i. aliter et tunc est qualitativum.
Et ab alius alio et fit ad locum. Et
componitur cum versum vel orsum et fit
aliorsum vel aliquorsum quod similiter
significat ad locum. Item alius componitur cum
quis et fit aliquis aliqua aliquid vel aliquod.
Et ab aliquis aliquo pronominale adverbium et fit ad locum
quod componitur cum versum vel orsum et fit
aliquorsum i. versus aliquam partem. Item
alius componitur cum quot et fit aliquot plu
rale et indeclinabile et omnis generis. Unde aliquotiens
adverbium numerale. Et componitur cum quantus et fit
aliquantus ta tum. Unde aliquantulus la
lum diminutivum. Et componitur cum per vel parum
et cum diu et fit aliquantisper et aliquamdiu
Item alius componitur cum quam et fit aliquando
adverbium temporale. Et cum ibi et fit alibi locale
et cum ubi interposita c et fit alicubi. Et
cum unde et fit aliunde et interposita c et fit
alicunde pro eadem. Et fiunt aliunde et alicunde de
loco ut aliunde. i. de aliqua parte. alibi et alicubi
fiunt in loco. Et cum qui componitur et fit alioquin
i. aliter qualitativum. Alter ra rum non dimi
nutivum. Et inde hec altercatio alis. i. vicissitudo. Et alter
nus na num i. vicissitudinarius. Et alterne adverbium
i. vicissitudinarie. Et alterno as verbum activum
i. mutare vel aliquid alternatim facere vel dicere. Et est
pro dissonare innuere. Unde alternatim adverbium
Unde valia. Et ab alter altercor aris vel altercor caris
i. certare litigare. Et componitur altercor coaltercor i.
simul certare. Item ab alter altrinsecus adverbium i.
aliter. Et altrinsecus i. extrinsecus. Unde Prudentius in
libro ymnorum. Et altrinsecus. Et ab alter altero
ras verbum activum i. variare facere. Alteratum
unde alteratio ta tum i. variatio. Et pro et non simul
dimidium ab alter. Item componitur cum plica et fit al
triplex icis i. ille qui vel quod animus est duplex. Et cum
sesqui quod est totum et dimidium. Et sesquialterum quod
continet aliquod totum et alterum eius partem. Et
cum utrum. Et fit alteruter tra trum i. iste vel ille
vel uterque vel ambo. Et in alterutrum adverbium i.
mutuo. Unde Jacobus Confitemini alterutrum peccata
vestra simul etc. alterutrum in eodem sensu. Altus ta
tum tres habet sensus. altus i. subtilis ut alta fila
sunt in isto i. subtilia. Et altus i. sublimis. Et altus i.
profundus. Consentiens. Et recipere altus pro
profundus. Et profundus pro altus. Et ypallage alter sensus
Et in hec altitudo divinis. Et hec altera tre silvestris
malva eo quod in altum procedat. Et hec altanus
ni. i. ventus alius in pelago. Et eciam quidam ventus
potest dici sic quod proflat alta. Altus et cum ara
etiam dicitur altare taris quod alta vel altorum ara. Et
hec altar taris. Et hec altarium rii omnia pro eodem.
Unde hoc altariolum li diminutivum i. parvum altare.
Unde Prudentius in suo libro ymnorum Offibus
altar est impositum. Item ab altus alto tas quod
non est in usu sed componitur exalto tas. i. valde alto
extollere. Et inalto tas pro eodem. Et exinde valia
Altus et altisonus na num i. alte sonans et

altigradus dicitur deus .i. alte gradiens vel qui est in alto gradu. Et altiloquus qua quod qui alta loquitur et hic et hec et hoc altitonans tis qui alte tonat et corripit et dicit hic altitonans antis pro deo alto. Item altus ... quod cum metrum et fit hoc altimetrum tri quod instrumentum quo metimur altitudines. Et thronus tronus quod est sedes et fit altithronium sedes regia. Et inde dicitur altithronus ni qui sedet in alta sede. Item ab altus hic alpes pis sed raro invenitur in singulari. Sed dicuntur alpes alpium quasi alta petrosa vel quasi altipedes .i. montes et non est compositum sed ethimologia. Et est terminus a gallis .i. a lingua gallorum quia alpes altos montes vocant. Unde alpinus na num .i. in alpibus existens scilicet in talibus montibus. Et hic transalpinus na num .i. ultra alpes existens. Et in cisalpinus ... .i. ultra alpes ... Item ab altus et boans componitur altiboans antis .i. in alto vel ex alto sonans

Albo bas bavi batum activum .i. album facere et inde valia. Et albeo bes verbum neutrum .i. album esse vel fieri, a quo albesco scis inchoativum Et albitas tas .i. proprium albedinis. Et albus ba bum et comparatur albior simus. Et ab albus hec albedo dinis. Et hic albor boris et hec albucies ciei omnia pro eodem. Et hec alba scilicet alba pro vestimento. Et hoc album ... pro libro. Et papias dicit nomina scriptorum scribuntur. Unde hec albiolum li diminutivum. Unde Juvenalis ... et albiolum et lena pignerat ... Et hoc album invenitur pro albedine. Item ab albus hec albedo et hec albugo ginis .i. claritas oculi. Et hoc albumen minis albedo ovi. Item ab albeo vel albus albicernus na num et albidus da dum .i. albus et comparatur albidior simus. Unde albide dius issime adverbium. Et hec albiditas tatis. Et albido das bavi batum activum .i. album facere, unde valia. Item nota quod hic albicernus dicitur quidam modus eo quod albeat. Item ab albus hec alba be que civitas, eo quod alba scropha fuit ibi inventa. Et hec albula le quidam fluvius propter colorem aque qui fluvius modo dicitur Tybris a tyberio rege ibi submerso. Et plurale hec albane narum scilicet montes que dicuntur fuisse fuerunt albe. Et hec albania regio orientalis, unde albani dicuntur homines illius regionis propter albos capillos. Albo bas ... tum dicitur et fit de albo bas verbum activum cum omnibus suis compositis. Unde valia. Et albeo bes componitur dealbeo bes. Alea lee ludus quidam vel instrumentum quo luditur ab alea quodam milite qui in troiano bello illud invenit ludum. Unde hec aleola le diminutivum. Et hoc aleatorium rii locus in quo luditur cum aleis. Et aleatorius a um quod pertinet ad aleam vel qui cum eis ludit. Et hec alea rum ... .i. locus ubi alee reponuntur vel ubi luditur. Et hic aleo onis .i. ille qui assidue cum aleis ludit. Unde Plautus: Venias pessimorum pessime audax gancee lustro aleo. Et hic aleator toris qui peritus est in ludo alee. Et hic aleo ... Alapa .i. colaphus. Unde hic alapius pii .i. qui alapis percuciendo victum acquirit. Et alapo pas et alapiso sas ambo pro alapas dare. Scilicet activa, a quibus valia. Alapinus pii .i. nota in libris emendandis. Item alapicia cie fluxus capillorum circumscriptis pilis fulvis eius qualitatis similibus sic dicta a simili nomine animali vulpecule quam greci alopicam vocant. Unde hic alopitus sa sum .i. calvus. Alden .i. infirmus ab a quod est sine et eden quod interpretatur delicie quasi nulle est sibi et eden, quod interpretatur delicie in infirmo vel ab eden quod est videns quasi sine visione dei est. Alpha prima litera apud grecos. Et dicitur ab aleph ebrea litera. Alpha componitur cum betha ... et fit hoc alphabetum .i. abecedarium. Hec albesia genus scuti quasi albis. Alicia de greco ... similitudine. Alicastrum ... quod illi simile fuit. Alleluia dicitur ab allelu quod est laus et ya quod est nomen dei scilicet quod est invisibile, unde alleluia .i. laus dei. Alpheus interpretatur mitissimus sive doctissimus. Et est etiam nomen fluminis. Et tunc interpretatur rectitudo vel albus. Unde et fingitur quod alpheus sequitur arethusam .i. rectitudo virtutem. Aliparinus ... cancellator pile. Alabanda regio asie unde alebande dicuntur cives in illo loco. Alabandica vel alabandina gemma ibi habundans. Et alamandinus lapis. Hec alogus signum vel nota que ad emendandas in libris ponitur notas, sic facta ▲
Alibrum dicitur quod in eo libratur et volvitur fila, vel librat .i. solvitur vel quod alabrum. Alicula grece vestis. Alienus .i. ... Allon interpretatur alienum. A quo et pa te quod est passio dicitur hec alopatia tie vel grece alopate tes te ten .i. aliena passio que ab alio infertur. Item ab allon et filius dicitur hic allofilus li .i. alienigena ut filistei et palestini. Et ab allon et teses quod est positio dicitur hec alleteta vel alioteta .i. diversa positio accidentis vel accidentium ut in dictione vel persona pro persona vel casu vel persona cum in diversi casus vel persone costrunitur intransitive et consimilia. Et ab allon et logos quod est sermo

vel gre est dicitur sicut allegoria e i alie
ni loquium cum aliud sonat et aliud
intelligitur sunt eius species septem yronia
antifrasis enigma carientismos p
aronomasia sarcasmos et antismos
Alti balanus de instrumentum lucer
ne et usibus aptum Alte inde fortitudo
sine virtus et a quo et idas quod est fola
de exales Alcides i fortis et formosus vel
ab alceo avo suo vel ab alce et ena quod
est vnitas vel nouum dicitur algmena in
creuit est vnica vel nona fortis et ab
eius tempore et altimeneus vel altrime
nes proprium nomen viri et ab alte alceus
quidam poeta fortis qui invectivas scripsit
Alia nomen fluminis si quis tamen inctui in
aliud l et allia Aldinus de inde liba
natus Alfitum farina ordei Albila
leuius dextruit Alacrimonia alacitas
leticia Allec genus piscis sapor feri vel
pro quidam dicitur allatus insulsi vel est genus
Allecis dictus quia acumus ab arte pro
rium Alani dicuntur quidam populi ciui
tates iuxta latum flumine sunt alema
ni dicuntur ciuitatis lemanum flumine
Altion pellagi volucris dicta quia alcis
acceani qui in yeme in stagnis occea
nidos facit quam excubite fert pellagus sile
tibus ventis continua septem dierum tranq
litate mitescere et eius fetibus conuiende
obsequium ipsa terrum natura prebet vel
dicitur ab altione uxore teicis quia dolore viri
sui mutata est in auem illam

Amo amas verbum actiuum et inde
amator a quo amatorius a um
et hic amatorculus li diminutiuum i paruus
amator vnde plautus in penulo vel
inquit ego et tu amatorculus inueniemus et hic ama
trix icis vnde amatrula diminutiuum et ab amo ama
bus tum et hic amamentum ti et hic amamen
ius oria pecus i amatum et hic et hoc amabi
le vnde amabiliter adverbium et comparatur amabilius et hec
amabilitas et hic amasius sii qui intemperate amat vel qui
intemperate amatur et est amasius li
ne amicus comparatur a quo amasio
lus amasiolus diminutiuum et hec amasia sie vnde
hec amasciola amasiole diminutiuum
Dicitur et hec amasio omnis idem quod ama
sius Vnde prudentius in libro ymnorum
amasionum inquit comprimuntur strandi
bus et inde amasunculus lo diminutiuum
Item ab amo hic amicus a quasi
amoris custos vel dicitur amicus de
hamo i catena caritatis et adiectiue
amicus ca cum et comparatur amicior
ssimus cius comparatur amicus de omnibus dici
tur possunt in vno libro quasi possunt compo
nere et amicitie de duobus bonis galiani
Vnde et plautus in penulo Vel est homo
amicus opportunus amicus est inde amice
cius ssime adverbium et hec amicitia ac
et nota quod in hoc comparatiuo amicior inponitur
hec sicut et quedam ad aliam homo vir prie quam
amicior quam vt dicitur amatior Amicus
componitur inimicus quod comparatur inimicior inimicis
ssimus Vnde hec inimicitia tie Ab amicus amico
co as actiuum et amicor aris deponens in
diuersis sensibus ut ego amico illum tibi
i facio illud amicum tibi et ego amicor tibi
i sum amicus tibi Similiter ab inimicus inimi
cas actiuum inimicor aris deponens coniungitur
in diuersis sensibus ut ego inimico illum tibi
i facio illum inimicum tibi et inimicor tibi i
sum inimicus tibi Et ab omnibus istis vallia
Item ab amicus hic et hec amicalis
et hoc le et hic et hec amicabilis et hoc
le quod pro eodem ab amicor vnde amicabi
et hec amicabilitas Similiter ab inimicus hic
et hec inimicalis et hoc inimicale et hic et hec
inimicabilis et hoc le vel ab inimicor aris pro
hoc venit vnde inimicabiliter et hec inimicabilitas
tatis Item ab amicus amicio cis vi
ctum verbum actiuum i cooperire adiungere vel
ligare quia amicus amicum sibi sociat et
eum protegit et cooperit et defendit Vnde
ouidius metamorfoseos vi vo ille sibi
ablatis fulvis amicitur in alis et in sanctis
cta quod i cooperitur et hic amictus tus tui
et hic amictorium rij ambo pro quolibet ve
stimento et hic amiculum li i mitra vir
ginalis Vnde marcianus amiculo virgo
virginem contexit Vel est amiculum ge
nus panni inctrium hoc olim in ad
ulterio deprehense induebantur ut in talibus ami
culis poenas qui in stola polluerant iudicarentur
et erat olim signum meretricis vestes sed
nunc est honestatis Item ab amicus hec
amictus sustes angulares angularis quia
amiciuntur i cooperiuntur pulueres cum singlaces
sic hec amictus raro inuenitur Item ab
amicio amicus cis verbum frequentatiuum Vnde
vallia Et componitur circumamicio cis dicitur
et circumamicto as per sincopam Amicio
componitur circumamicio Vnde circumamictus
et debet in tercia sed si sunt due dicciones
potest debere compleri Et componitur cum con
et fit coamicio cis et subiicitur n Item

ab amo amor. Unde amorosus -a -um et
comparatur -sior -ssimus. Unde amorose adverbium
et est amor fomes scelerum nescius verecundie
credulus cum vanus. obscenus metuens. I-
tem amor cum [illegible] est votum cupiditatis vel
libido. cum caritas est dilectio vel caritas. Et
ab amo amabundus -da -dum i. simul amans
et hec amita soror patris quasi alia mater
Et componitur hec abamita soror avi. Unde
amitinus filius amite et hec amica amice amicus
-ca -cum quia multum amat. que et scortum dicitur
a scortando et est amicus nactus. et amicus inter-
iectio blandientis. Item amans componitur cum dri-
as quod est arbor et fit hec amadrias
amandriadis. Amandriades dee sunt arborum
quasi amantes driades. Et componitur cum polis
quod est civitas et fit hec polidamas i. multi-
cuba et multigamus qui plures habet uxores
sicut fuit Nero dictus Polygamus. Polidamas
nam dicitur fuisse vir multarum mulierum et mulier
multorum virorum. Unde [illegible] vel [illegible]
polidamas et troades mulieres pretulerunt
Amans secundum quod non est participium comparatur
amantior -ssimus. Unde amanter adverbium quod tamen
vix invenitur amatum ab amatus. Item ab amo
[illegible] amenus -na -num sic enim in
quodam libro amenum est quod solum amorem
prestet et ad se amandum alliciat. Vel dicitur
amenum quasi amunium i. sine munio i. sine
fructu. delectationem enim solum confert. Et
comparatur amenior -ssimus. Unde hec amenitas
-tatis et hec amenitudo -dinis iocunditas delectatio
et hec amenium -nii i. locus pulcher et delectabilis
Et etiam per amenitatem ponitur. Amenus componitur
inamenus. Item ab amenus hec amnis
-nis i. fluvius propter amenitatem riparum. Unde
amniculus -li diminutivum et amnicus -ca -cum
i. fluvialis et hec amnesis. sic quedam villa
iuxta amnem sita. Et per compositionem hec intemna
-ne i. corda que frequenter est inter amnes
sicut in piscationibus et in navibus. et hec ante-
mna corda capitalis in navi que sursum
ducit velum. Vel antemna dicitur quia ante
se habeat aquas. Vel antemna pertica ex qua
velum dependet quasi ante amnem posita
per eam enim fiunt amnes. Unde Ovidius de Tristibus(?)
Non tulit antemnas aura secunda meas
Item amnis componitur cum colens et fit hic et
hec amnicola -le i. colens amnem. Et com-
ponitur et fit hec mediamna insula in medio
amnis sita. Unde dicitur maris insula quasi in
salo et in mari sita. Item ab amo ama-
sco -scis inchoativum et amaturio -ris meditativum
verbum. Amo componitur redamo i. vicissim amo

et deamo i. valde amo. et proamo per
eadem et inde [illegible]. Et est amo activum
cum omnibus suis. Et differt a dili-
go. quia diligo in bono amo in malo. Item
amamus ardenter diligimus leniter. Am-
bo ab ambo greco quod equipollet
hunc vel ab amphi quod est circum et
inde per compositionem hec ambidens -tis i.
ovis habens in superiori parte dentem
et aliud in inferiori. et ambifarius -ria -rium
dispertitus i. ex ambabus partibus et hec
ambigena i. ovis que cum duobus agnis
immolabatur quasi ex utraque parte agnum habens
et hec ambivalla -le i. venter quia am-
babus partibus [illegible] i. manducatur solum per
os et per anum. hic amphibulus -li navis
ab ambo et ab am quod est circum et fi-
bula vestis circumvoluta sicut est scalabina
que circumclauditur. Et ab ambo et amphi
et tapetum componitur hec amphitapa -pe
vel amphitapum -pi i. tapetum circumvolutum
Item ab amphi et doxa quod est gloria
fit amphidoxus i. ex utraque parte gloriosus
Item ab amphi et theatrum fit amphi-
theatrum -tri. theatrum habens circumquaque
spectaculum. Vel dicitur sic quia ex duo-
bus theatris sit factum quasi ex utraque
parte habens theatrum quia amphitheatrum
rotundum est. theatrum vero ex medio
amphitheatro est semicirculi figuram habens
Et ab amphi et tero hec amphitrites
-tis i. mare a circumferendo litus
sic dictum. Ambo componitur cum loquor
et fit ambiloquus -qua -quum i. bilinguis
qui nunc hoc nunc aliud affirmat. Unde
ambiloquium quia talis locutio. Et nota
quod ambo dividit et colligit. duo colligit
et non dividit. Unde vere possumus dicere
isti duo ferunt hunc lapidem. sed non
isti ambo ferunt hunc lapidem nisi uterque
ferat. Et declinatur ambo he bo. borum
barum borum. ambobus abus obus. ambos
bas bo. ambobus abus obus

Amarus amara rum ab a quod est
sine dicitur et mare per contrarium
quod comparatur amarior -ssimus. Unde
hec amaritudo -dinis et hic amaror
amaroris per eadem et hec amarico -cas
ungentum quod amarum est et hec ama-
rina -ne vel [illegible] amarum. et ama-
rulentus -a -um plenus amaritudine. et ama-
ricosus -a -um per eadem et potest comparari
Item ab amarus amarico -cas verbum activum

i. amarum fieri vel defatigari unde valla
et amaresco. scis. i. amarus fieri vel fio unde
amaresco. fit verbum inchoativum. Item ab
amarum amaracus ci quedam herba unde
virgilius ubi mollis amaracus non decat
vel amaracus fuit quidam puer qui dum
ferret unguenta et caderet mortuus est et
mutatus in florem sui nominis et ita a
nomine illius dicitur herba amaracus et flos
et unguentum quod inde fit et hic amaracus
dicitur. Item ab amarus hic cucumer ris
quia precedium fit amarus qui dulcis na
sci perhibetur si lacte mellito eorum semen
infundatur. Unde hoc cucumerarium loca
ubi cucumeres habundant vel crescunt et hic
cucumerarius et hec cucumeraria qui vel
que eos custodit vel vendit. Item ab
amarus hec amurca ce i. fex olei inferior
proprie secundum quosdam, ut albus liquor fex
accipitur, vel dicitur sic quia ab oleo se mer
gat inferius ab a et mergo. Amarus
componitur quamamarus peramarus ambo
per valde amarus. Item ab amarus hec
murica ce quam latini genestam vocant
de amaritudine nominata. gustus enim eius
est nimis amarus. et quia est arbore
malefinis arboribus mista i. adulterata
dicitur. Item ab amarus hec murra que est
arbor arabie altitudinis quinque cubitorum
similis spine quam acantum vocant
cuius gutta viridis est et amara. unde
et murra dicta est tam arbor quam gutta
illius. et hic murratus a um murra im
butus et infectus. Amarus et componitur
cum psiros quod est fructus et dicitur hoc
psiromirrum fructus mirre vel aroma
et mixtura mirre et aloes. unde corpora
mortuorum conduntur ne putrescant. Unde
hec mirrites quedam gemma quia in ea
color est mirre et hec mirrina e potio
divina que a grecis nectar dicitur. Item
murra dicitur lapis unde fiunt vasa. Unde
lucanus Non auro murra ve bibit. Unde
murrinus na num ut murrina vasa. Item
ab amarus hic marrubium herba quedam
quam latini greci prassium vocant. et dicitur
sic propter amaritudinem

Ambulo las bonum verbum neutrum et potest
esse derivatum ab ambo ambonis
quod est gradus unde valla
et hoc ambulacrum cri. i. locus
ad ambulandum spaciosus quod alio nomine porticus
vocatur. et hic ambulatorium rii proprie locus aptus
ad ambulandum. et hec imbulus li i. porticus
lata et spaciosa. et dicitur imbulus quasi inambulus
i. locus ad ambulandum spaciosus. et amblosus
a um quod et festine pergit propter onus fore
qui causa festinationis ... Ambulo componitur
deambulo as. i. de loco ad locum spaciando
ambulare unde valla. et hic deambulatorium
rii quod proprie dicitur labium quod fit iuxta
domus ad spaciandum. et obambulo as
i. circumambulare vel inclinus est spaciari
Unde ovidius metamorphoseos in iio. Inter
tenere formosa obambulat herbas. et
perambulo as unde valla et perambulus la
lum i. ante ambulans. et solvitur per prepositionem
Unde marcianus de capturis philologia musis
ambita matre perambula cernitur. Componitur
quoque preambulo as. et circumambulo as et
sunt valla. et redambulo as i. redire re
meare. Unde plautus in captivis bene
ambula et redambula. Item componitur
funambulus li scilicet ille qui per funem discurrit

Hec ambrosia e quedam herba periculose
sapore divina dicta eo quod inde pascuntur
equi deorum. Unde ambrosia dicitur quoque
nectar vel cibus deorum. Unde hic ambro
nis i. leccator sicut idem quod lucco manducus
ardelio ganeo. sed interest. ambro dicitur ille
qui bene scit iudicare de sapore ciborum et
libenter gustat bene saporata. lucco dicitur
ille qui gulose et inmunde omnia devorat
dictus sic a lucs quod est sordes vel a
lurca quod est os vitreus. manducus dicitur ille
qui ore hianti semper manducat. ardelio ab
ardeo quia ardens est in leccacitate. Ganeo quia
moratur in thabernis quia ganea thaberna
ubi fit leccacitas. unde ganea leccacitas. Unde
ganeo talis leccator. Et ab ambro ambro
ninus a um. Unde quidam cum vellet dici
redarguere ait. En hec lucconina bucca
et ambronina labra volens dicere quod
multum et semper comedebat et libenter de
bene saporatis. Item ab ambrosia hec
ambra e quedam species valde cara. et
ambrosius a um i. dulcis vel odorifer
et venit ab ambro quod est dulcis. dicitur hic
ambrosius sicut pater dulcis qui fuit
dulcis et magnus doctor ecclesie. Unde
... ambrosius ...

Amplus a um comparatur amplior issimus
unde ample amplius issime et hec
amplitudo dicitur et hec amplitas tis
pro eadem. et amplo as vel amplio
as activum et comparatur amplus hec exemplum
quod fit ad similitudinem alicuius unde hec exemplar
vel exemplare ad cuius similitudinem fit. Item exemplo
as verbum activum. Amplifico vel amplifico as
activum. et componitur cum bulla quod est inflatio
aque et fit ampulla eo quod ampla sit ad similitudinem
bulle, sed melius est quod componatur ab am
quod est circum et bulla et corrupta b in p dicitur
ampulla. i. circuminflata sicut bulla. Unde
ampullor aris inflari superbire et ampullosa
inflata et superba verba dicuntur. Hec aminea
est gemme vite ab a quod est sine et minium
quod est rubor quia est sine rubore et vinum
bonum. unde aminea a um et dicitur quedam
aminea gemma quia dupliciter uvas mittit
quedam dicitur aminea lanuga quia plus
ceteris lanescat in lanugine scilicet illa vitis
que gemina dicitur. Hoc amentum ti corrigia
ligata in media hasta. Unde amentum dicitur
quasi a medio ligatum vel quasi medie ha
ste ligatum. Unde amento as amento
aliquid proicere. Amen vere sonat vel fideliter
vel sic fiat. et est compositum ab a quod est
sine et mors quod est defectus et ebreum est.
Amon filius populi mei interpretatur. Unde
dicti sunt amonite. Vel amon interpretatur
fidelis vel longus. Amos interpretatur populus
avulsus quia prophetia eius fuit ad populum
israel qui iam avulsus erat a deo. Amon
interpretatur arena. Unde Iuppiter dictus est amon
quia in specie arietis in arena libie apparuit
bacho redeunti de india. Unde et amon
dicitur templum illius ibi factum a bacho.
Item ab amon et crisis quod est aurum dicitur
amocrisus quidam lapis respersus arenis
et auro intermixtus ..... viri
pulveris et quadrulas. Item ab amon
hec amotides quidam serpens cuius colorem
cum arena. Amoreus aracens azameus
aradius fuerunt filii Canaan. Unde quidam
populi dicti sunt amorei. alii araci. alii
assanei. alii aradii. Ampelos leuce sive
bruonia quam latini vitem albam vocant
ab ampelos quod est vitis et leucos quod
est album. vel a qualitate coloris. vel quia
eius radix contrita et corpori infricta vel
.... teneriorem et candidiorem cutem
reddit. nam et sordes ..... eius .....
uvis sitis reddit. Ampelos melena
i. vitis nigra a melan quod est nigrum
eadem que labrusca in omnibus maior quam
vitis alba baccas similes quas cum matu
ritate nigrescunt. Unde medicina non tangit et
Amonia dicitur quia velud odorem
cinamomi referat et nascitur hec arbor
in siria et armenia. Amigdala grecum
nomen est que latine nux longa dicitur
hanc alii nucallam vocant i. nucem
et ideo quod inocenti hec amigdala e et hec
amigdalus li et hec amigdalum li pro
fructu. Amites gemma similis vitro
sed durior. Admachon lapis dictus a
vestibus quia si ex ipso vestis fuit con
tacta contra ignem resistat et igni impo
sita non ardeat. Si splendore accepto ni
tescat. Amectistus lapis est unde ame
tisarota gemma quia eius ... igni
culus in ametisti violam ... in
ciuo pectoribus ... Amistes lapis
est quem qui gestaverint inebriari non
potuerint. Oratius bachum veneta
vincat amistide. Ambi scilicet ab am
biendo i. circuiendo dicti. Amfestra
sacietas quia circum circa implet. Am
nio piscis peratilis sic dictus quia
non capitur nisi hamo. Amblygonius
dicitur ille triangulus qui ebetem angulum
habet sic ◇ Hec amona calamus men
sure. Amphimia quoddam genus pisa
um per diccum quia terra et aqua vivunt
et ambulant ille pisces ab amphi quod
est circum vel utrumque ut sunt cocadril
li ypotami i. equi fluminales. Hec
amphisibena serpens est habens duo
capita scilicet unum ante et aliud retro
et dicitur ab am quod est circum et cephas quod
est caput et ibena et inde amphisibe
na quia circum circa habet caput et ibi
est similis ibene illi serpenti. Vel dicitur
ab amphi quod est circum et ibene quod
est ire inde amphisibena. i. ambabus
partibus iens. Amvla phiala in similitudinem
orceoli. Amfimacrus pes dictus ab
amphi quod est circum et macros quod
est longum quia hinc inde habet longam
in medio brevem sillabam. Amphibracus
est ei contrarius hinc inde habens brevem
sillabam in medio longam longam a brocos quod
est breve. Amphibologia ambigui
tas dictionis. amphibologia ambigui
tas sententie ab amphi quod est dubium
et logos quod est sermo et bole quod est

sticia A mnesia oblivio ab aliis malorum
tempore ab annue dicta A mnigunt ymi
i. scarpa A mella edificia publica A
mazon genus ligni A mazonas ab a
quod est sine et mason quod est mamma
quasi sine mamma scilicet dextra quam incide-
bant ne impediret eas in sagittando et
eam urebant. vel quia faciebat de sinistr-
ne clipeus impediretur, eedem dicte sunt
unimamme sine viris vivunt A melior
dispositio A miliarius lapis est vacuus
qui ubi positus est miliarium ostendit venien-
tibus ab a et miliarium quia miliario
aptatur A mbo ambonis i. pulpitum
ubi ex ambabus partibus sunt gradus ab am-
bire quasi ambitio. et idem dicitur ambo
amonius i. gradus vel ambulo lat. A
mbidexter qui utraque utitur pro dextra A mn-
uit i. gelicens vel nerviens i. liber

A nnus anni ab an quod est
circum quia volvitur quasi in
circulo. vel ab annua dea ani-
mide anniculus li diminutivum
est annus lunaris. vel anniculus la lum
i. unius anni unde in exodo Erit agnus
sine macula masculus anniculus. Item
ab annus annuus a um et annuatim
i. singulis annis unde hic et hec annu-
alis et hoc le i. annuus. unde Josephus
in xvii° libro Cum anniversariis annalibus
crebat et inde annalibus adventum et
hoc annale lis secundum idem quod anni-
versarium quod computatur ab anno et iste
scilicet dies pro mortuis celebratur singulis
annis Item ab annus hic et hec
annalis et hoc le. et hic annalis lis
liber ubi facta annorum scribuntur et annosus
sa a um i. plenus annis et comparatur
annosior ssimus unde hec annositas
atis I tem ab annus annarius a um
annaria officia i. singulorum annorum
et annotinus a um i. unius anni unde
Josephus in xv° libro annalium victimam
cum agno annotino holocaustum
offerebant et hec annona quasi annotina
eo quod singulis annis venditur. et hec
annaria e i. lex de anno facta et hec
anus us vel ui i. vetula eo quod multos
annos gerat vel ab a quod est sine et
nos quod est sensus quasi sine sensu
unde anicula le diminutivum pro anus
et hec anilitas atis i. vetustas et hic
et hec anilis et hoc le. unde aniliter

adverbium et hec anilitas tis senectus anti-
quitas. I tem ab anus vel anicula
aniculosus a um i. anilis vel ridiculosus
ad similitudinem veterum anuum. Dicitur quoque
hic anus ani a circulo. sicut ab ano per
circulationem. unde in primo libro regum Posu-
erunt super plaustrum capsellam ad si-
militudinem anorum. et inde hic anotes tis
i. morbus qui solet ano evenire sicut con-
tigit philisteis. et hic anulus li pro votum
diminutivum quasi anus i. circulus quia in
se vadat ut annus. et sunt genera anulorum
singularis samothracius thinus. singulus
est gemmatus et dicitur sic quia sit singula
tantum ita gemma anuli anulo attingitur
Samothracius aureus quidem sed capitulo
ferreo a loco ita dictus. Thinus purus est
primum in bithinia inventus quod olim
thinas vocabant unde hic anellus li
diminutivum et anulatus a um i. anulo cinctus
unde planta in penulo procedunt cum
anulatus aureus. et hic et hec anularis
et hoc re quod pertinet ad anulum. et hic
anularis ris scilicet quartus digitus a minimo
quia ibi frequentius portatur anulus. et hic
anularius rii qui facit anulos et hoc
anularium rii locus ubi sunt anuli
Anulus componitur cum tergens et fit hic ani-
tergium gii unde anus tergitur. Et nota
quod quidam dicunt quod anulus non venit
ab annus propter perpetuitatem tantum sed ob aliam
causam. cum consuetudo quod si aliquis esset
homicida vel adulter deferret similiter
in collo suo ferrum ad collum sibi tenens
sed quia hic nimis erat opprobriosum
ideo fecerunt torquem rotundum quem
in dextris deferebant in digitis. et tunc
nobiles ceperunt illum facere aureum
vel argenteum quod magis videbatur esse
honori quam detractori. et ex eo hic inole-
vit consuetudo ut nobiles deferrent anu-
los. et ideo dicunt quidam quod aliquis de
anulo dictus est ab ano simie. Alii
dicunt quod prometheus fertur circum-
dedisse ferreum circulum digito lapide in-
cluso. quam consuetudinem homines usi anu-
los gerere ceperunt. et primogenis cepit
esse gestare in quarto a pollice digito
quia sit in eo vena est que usque ad cor
pertingit quam notandam et ornandam
aliquo insigni veteres putaverunt

Item ex tempus a bis et annus dicitur biennis a um i. duorum annorum quasi bis annus et inde biennalis a um dando. et hic biennatus tus tui i. duorum annorum spacium et triennis a um i. trium annorum quasi ter annus et hic triennatus tus tui i. trium annorum spacium et triennalis a um dando quadriennis a um i. quatuor annorum unde oracius in odis deprome quadrimum sabina merum diota. et inde quadrimatus tus tui quatuor annorum spacium et quadrimulus a um componitur cum annus et fit hic et hec biennis et hoc ne i. duorum annorum unde hoc biennium nii spacium duorum annorum. triennis ne unde hoc triennium nii. quadriennis unde hoc quadriennium nii. quinquennis unde hoc quinquennium nii. sexennis unde hoc sexennium. septennis unde hoc septennium. octennis unde hoc octennium. novennis unde hoc novennium. decennis unde hoc decennium. undecennis unde hoc undecennium. duodecennis unde hoc duodecennium. Item annus componitur per et fit hic et hec perhennis et hoc ne i. magne et quasi perpetuus unde perhenniter adverbium et hec perhennitas atis i. longitas perpetuitas. Item annus componitur cum hoc t in r mutando et dicitur hornus a dictione greca i. hoc anno unde hornus na num et hornotinus na num in eodem sensu i. huius anni quasi unius anni. designat tamen quandoque tempus indeterminate.

Ango angis xi ctum. verum actum i. constringere unde versus sed non sunt in frequenti usu et hic et hec et hoc angens tis unde angenti i. constringenti et hec ang angetonica quedam herba ita dicta quia videtur angores repellere et hoc anxioma tis i. cauta tenacitas loquendi sed sunt sophismata [illegible] anxioma. Item ab ango anxius a um quasi comparatio ssimus unde hec anxietas atis et anxior aris deponens unde versus anxiatur [illegible] et anxiatus unde anxiatum i. anxie et hec anxima [illegible] vel alterius rei unde macer in libro de viribus herbarum [illegible] porcina vetus anxima [illegible] et hec axungia e in eodem sensu et [illegible] ab anxior quia tollit [illegible] anxium. Item ab ango angiportus tus tui vel angiportum ti i. stricta via unde terencius in eunuchis in angiportum

desertum nec conspecti et hic angulus li quia a parietibus undique angatur vel quia duos parietes in unum coniungat et angat unde hic et hec angularis et hoc re quod habet angulos vel est in angulo. et angulosus a um et angulatus a um quod est angularis et anguis [illegible] eo quod angulosus et unguis ratus incedat. et est proprie anguis aquaticus serpens terrarum draco templorum unde hec anguilla le piscis [illegible] vel quam hic unum anguis. unde hic et hec anguinalis et hoc re ut anguinalis tabula et hoc anguinarium locus ubi habundat anguille dicitur anguilla scutica qua pueri verberantur. Item ab anguis et pes [illegible] anguipedes dicuntur [illegible] anguinos pedes sicut fuerunt gigantes qui dicuntur filii terre sicut anguinos pedes vel quia [illegible] astuti erant ad modum serpentis vel quia serpebant in [illegible] expulsus in celo. Angulus [illegible] bis et fit biangulus la lum i. duos angulos habens unde biangulatus a um et triangulus a um unde triangulatus a um et quadrangulus a um et quadrangulatus a um et pentagulus la lum a penta quod est quinque unde pentagulatus ta tum et sexangulus la lum unde sexangulatus a um et nota quod pentagulus et sexangulus et triangulus et [illegible] substantive ut triangulus per talem figuram △ et de ceteris. Item ab ango angustus sta stum i. strictus quod comparatur angustior ssimus unde hec angustia stie anxietas dolor [illegible] accipitur pro loco stricto et angustio stas vel pro penuria et angusto stas constrictum i. strictum facere et per compositionem coangusto et coangusto stas et ab [illegible] similiter [illegible]. Item ab ango hic angor goris i. anxietas et hec ansa se i. auris [illegible] quia vas [illegible] unde et ansatum dicitur vas quod [illegible] habet [illegible] et hic anger [illegible] spatarius eo quod angeret i. stricte spatam teneat [illegible] anger [illegible] et hic anger [illegible] serpens quia angulose et tortuose incedat et hec angina ne tumor faucium vel inflatio gutturis unde macer in libro de

de vibi-s libere Subvenit angue mellivirosque ingruit. Et ab ango h ancho anchora re vel ab an quod e circum et chiros quod e manus dr anchora qr circummanuata. vn p tempo-rom exanchoras solum actum. i. ratem solue. Et anchora e q nota q apponi in libris Et e superior et inferior. Anchora superior e cu sit fecta q et po-r vi res magna omnino e. Anchora inferior sic fit et po-r vi aliquid vilissime vel incomme-menter denunciatum e. Et ab ango h et h anagorita heremita q tot anges ieiuniis et afflictonibus et sedium hec e nomen lrm / vel ab ana quod e sursum et choros qr celestem chorum mente uisitans / et sm hoc e nochum / et in h anachoresis .i. heremus / vel vita anachoretalis vel domus / et anachoreticus ca cum pro possessiuum. Et ab ango h angaria rie compulsio iniusta coactio. vn angario rias compellere vel iniuste cogere. vn in passione / et angariauerunt symonem quendam ut tolleret crucem ihu xpi. vel / et h angarius rij bedellus compulsor / iniustus exactor. vn Iosephus in xiiij° Nec prius iniuncta molestias violencie angariorum sustinerat. Ango compo-r exango et cetera.

Ante adverbium e et fit loci et temporis. Antea solum temporis. vn h et h antior et h anterior superlatiuum non habet / et antiquus qua quid et e antiquus comune vetus annis / quod compa-r antiquior ssimus. vn antiquitus adverbium / et h antiquitas tatis i. vetustas longitudo et h antiquarius rij / qui antiqua hz in memoria / vel scribit / et dr a librario qr librarius dr qui noua et vetera scribit / antiquarius q solum vetera. Antiquarius etiam dr senex / et antiquo quas .i. antiquum aliquid facere vel dicere. Et ab ante hic antes antium lapides et maceriae q claudunt vineas eo q an stent. vn stantes dm quicquid omni ordine vineas qr an stent / et vr ex capite ab an et sto. Item ab an et telon quod e longum fit antela le cingulum .i. quod an pectus equi pedum tenditur Sic pytela dr qd pyrg tedit sb cauda fit et antela qsi

an sella / et postela qr post sella / et sm hoc potest dici sic quedam ornamentum equi an vel retro / vel matiera qui an porta vel retro. Et ab an et cedo anticinium nij .i. primum an vrbem factum / quod et alia / an vrbium dr / et h anticitas tatis .i. antiquitas / et pro h antipagamenta torum valvarum ornamenta / et ab an et sto fit h et h antistes stitis .i. sacerdos qr an stat populo vn hoc antistitium tij .i. sacerdocium vel dominium et h antistita te .i. sacerdotissa vn Circo Nobles inquit mulieres et atque eius fam antistite reg ad magistrum ius defendere. Et componitur cum testor / et fit antestor aris .i. an indicem stare pro teste / vel primo testari / et cum lux et fit antelucanus na num .i. surgens an diem vn antelucanus .i. surgere an diem / et cum signum et fit ansigna rius .i. principalis vexillifer et cum cena et fit hoc antecenium nij / et h antecena ne .i. merenda sic dicta qui an cenam sumitur. Merenda quasi vulgare e sic dicta qr prius meridiem edenda. Et compo-r cum capio / et fit anticipo pas .i. preoccupo.

Item ab ante / antea adverbium temporis / et nomen quod anti dr pro contra vn et tesis quod e positio dr h antitesis te .i. opposita locutio. vn Percipimus Carminarum libri in antitesi / et ab eisdem h antitesis qua peto / sic e in dubio premiis verbis Doctrinale / et hec antipophora quod e contrarium. Antipodes dr populi sibi tranci contra nos sive pedes / et h antiphona .i. psalmus sonans / vel qr post in canitur ab vna parte chori / alia ab altera, a fonos quod e sonus vn paphonista pro cantore qr partes sonos .i. sonos. Item ab anti h anticrate hospicium alienus / sicut posterium pixis vn quod palli antica q me nu dixit esse sit nota sum vel solue quod est pe / et scripsit istos versus in hostio nouum facto / Est q antica dr pro deae q dr tersona vel ab anti et e q. et ab anti atidotum ti vel venenum qr dr q vita / vel .i. quod dr q venenum. vn h antidotarius liber quod contra vicia exponitur.

Anima me quam quidam dicunt dictam ab alo lis eo q alat nos. Alij dicunt q venit ab a et nemen neme quod est sanguis, eo q sit sine sanguine. Alij ab a et nemein quod e tenere eo q anima vitam ministrat. Alij dicunt ex primum Nec vere dicitur q anima dicta ab animos grece quod e ventus dr ventus qr quidam putauerunt animam e ventum qr oris haustus acrem viue videamur. vn animula le diminutivum / et animal alis vn h et h animalis et h le. vn Apostolus Animalis homo non percipit ea que sunt spiritus dei. vn h animalitas tatis qualitas quam quid dr animal. Et ab anima / animo mas vn actiuum / et h exanimo . ab .i. debilitare vel turbare et

Inanime inad(verbium) i(d est) valde animate. Et habet versus. Item
ab anima animus i(d est) qui vit(a) anime est. Et in substancia
idem est anima et animus, et spiritus et mens et ratio et
spiritus. Set in effectu non. Namque anima dicitur quod vivificat
et membra vegetat. Animus dum sapit et vult.
Unde dicit Persius: Anima est vite, animus est consilii
et vigoris. Sensus est dum sentit, i(d est) mens dum intelligit
vel recolit. Ratio autem dum discernit. Spiritus dum spi-
rat vel contemplatur. Et ab animus animosus,
sa, sum, quasi audax simpliciter, quasi fortis, et com-
paratur animosior, ssimus. Unde hec animositas forti-
tudo vel audacia. Animus componitur cum equus
et fit hic et hec equanimis et hoc -me. Unde equani-
miter, et hec equanimitas, i(d est) animi equitas.
Item cum unus et fit unanimis et hoc -me. Unde unani-
miter et hec unanimitas, i(d est) animi unitas. Item
cum magnus et fit magnanimus. Unde magnanimiter
et hec magnanimitas, magnitudo animi. Item cum
con et fit exanimis, i(d est) tristis vel mortuus. Set ex-
animatus proprie dicitur perterritus. Unde exanimiter
et exanimitas. Item cum pusillus et fit pusil-
lanimis. Unde pusillanimiter et hec pusillanimitas.
Item cum longus et fit longanimis. Unde longanimiter
et hec longanimitas. Item cum semis et fit semia-
nimis, i(d est) semimortuus. Et sic quelibet supra
dicte partes producunt uno tamen declinande in
veniuntur hic sede, ut equanimus a um, et decetera.
Item ab animus vel anima quod cum verto et fit anim-
adverto tis, i(d est) in animo precedere et vertere, et quasi inten-
dere punire, quia cuilibet pena irrogetur secundum qualitatem
et quantitatem peccati. Unde quantitas et qualitas pene
in animo, vel quia tunc proprie iudex vertit animum
ad reum puniendum, ut precedat qua pena sit
puniendus. Unde animadversio pone punicio
et est generaliter omnium penarum.
Ancilo glaciare idem quod anteclo, i(d est) fricare
vel haurire. Unde Ysidorus: Ancilo(?) ... ancla-
bant anclabant libei(?) ... carthes(?).
Et est compositum ab an et eleo eles
pro absorbere, vel elepo elepis pro furari. Unde va-
lia anclator tris ... bilis anclabilis ... adest
et habet anclia est ... vota habent ... vel
sentua quod in tercio libro adhelmi ... que
de virginitate scripsit invenitur. Et hoc anclabi-
lis i(d est) mensa divinis officiis aptata. Unde
et vasa anclabria divine. Anclo ...
grandis clas similis ... haurire. Unde maiori(?)
de capsella ab ... animatis grandelata
... et inde valia et grandelabrie
... Anulla le compani et an quod est
circum et tolleo quod est manare quasi circum
circa tollere ad fugiendum. Vel ab ana
quod est sursum et tolleo quod est manus

vel sustineo eo quod ancilla sit quasi suste-
tamentum domine. Vel ab ancon quod
est curvum. Unde ancon apud grecos
dicitur cubitus quia curvatur. Unde ancus
est quidam Romanus rex dictus quia
brachia habuit curva. Et ab ancon dicitur
ancilla quia curvatur ad famulandum vel quia
sit cubitus, i(d est) sustentamentum domine.
Unde habet ancillula le, et habet et hec
ancillula et hic ve, et ancillo as, i(d est) ad-
ministro, unde activum vel famulo et tunc
est neutrum, et in eodem sensu invenitur
deponens ancillor aris. Unde Ysidorus et
ancus a um, i(d est) curvus quod proprie dicitur
de hiis qui habent adunca brachia, vel
dicitur ab ancon greco quod latine est
curvum ut dictum est. Unde et quedam
civitas dicta est Ancona, quia quasi curva
intrat quandam, habet in portu. Unde
et dicitur Anconitos apud grecos apud
nos Anconitana. Ancona componitur cum
tollo. Unde Ysidorus: Valia. Hoc anathema, atis,
i(d est) dampnatio vel excommunicacio et producitur
quasi anatheta ab ana quod est sursum
et teta, quedam figura sit facta que
imprimebatur olim frontibus dampnatorum.
Inde dicitur anathema quasi anatheta,
i(d est) supra maledictio que solet fieri per
prelatos. Unde anatematizo as et ana-
tematiso as, i(d est) maledicere et excommunicare,
et sunt activa. Unde valia. Anagoge
excessus intellectus vel de deo dicitur angelis
et huiusmodi sit dictus ab ana quod est
sursum et gen quod est terra. Unde ana-
gogicus a um qui tractat de celestibus.
Anabatrum cortina ab ana quod
est sursum et batin quod est gradus,
quia sursum graditur et extenditur, vel dicitur
anabatra quoniam quia per eos sursum
ascenditur. Unde funeralis et conducto
pendent anabatra tegilla, in utraque
significacione habet ... Anatole
grece ... Anagiston i(d est) valde ...
intre capilla a fronte dependentes. A
antige ab ante vel ana quod est sursum
et ota quod est auris, quia sub aures
dependent a fronte que superior est aure.
Anaglifa vasa circumscripta et celata
ab an quod est circum et celo. Andron
interpretatur viri, unde andron dicitur locus
domicilii ubi viri habitant sicut e
verso dicitur locus ubi mulieres quirent
ad tegendum sicut est gynecium vel
ad prostituendum sicut est lupanar,
gynec enim interpretatur mulier. Anastasis

moritur vel resurrectio ab ana quod est
sursum et stasis quod est status vel stans
quasi sursum stans vel erectio. Ana-
nia gratia dei interpretatur, idem et sidrach
lingwa caldea quod interpretatur decorum-
mene. Anna gratia dei interpretatur quia
cum primo esset sterilis fecundata est post
gratia dei. Anderas interpretatur decorum-
sine respondens vel virilis ab andros
quod est vir quia viriliter Christo adhesit
Antropos .i. homo ab ana quod est
sursum et tropos quod est conversio
quasi sursum conversus et erectus ut
suum creatorem aspiciat / cum alia animalia
prona spectent terram / a quo et fagin
quod est comedere dicuntur antropofagi
gens asperrima que humanis carnibus
vescitur et sunt sub regione Sirice
Andromacha est gemma nivei coloris
et odoris unde et nomen habet. Antracites
lapis preciosus dictus sic quia ipse est
ignei coloris ut carbunculus qui antrax
dicitur sed candida vena precinctus / cuius
proprium est quod iactatus igni dubitabiliter
inter mortuos extingwitur / sed cum aque
infusus exardescit. Androdamas gemma
argenti nitorem habens / et dicunt nomen
ei impositum quia animorum impetus
vel iracundias extingwit / domare et
refrenare dicitur. Anchusa est herba cuius
radix contrita digitos inficit. Anesum
ut dicunt greci vel anetum ut dicunt
latini est omnis herba acerrime fervens
Anetum herba est. Ancile dicitur
scutum et rotundum sicut fuit illud quod
cecidit de celo numa sacrificante et di-
citur ancile quasi ancisum et rotundum ab an
quod est circum et cedo -is vel ab an et
cile quod est labrum quia circum circa
habet labrum et marginem. Anabladium
est lineum amictorium feminarum quo humeri
operiuntur quod syndonem dicunt, et sic
dicitur quia ab inferioribus ad superiora elevatur
et pectori iungitur ab ana quod est sursum
Anafora est repetitio eiusdem dictionis
per principia plurimorum versuum ab ana quod
est sursum et foros quod est ferre quia quod
sursum dictum est iterum fertur et dicitur
Anadiplosis est quando sequens versus
incipit ab eadem dictione in qua precedens
terminatur / ab an et diplosis quod est dupli-
catio quasi superior duplicatio. Antono-
masia est quando idem nomen quod est
commune pluribus per excellentiam appropriatur

alicui / ab anti quod est contra et noma quod est
nomen et tesis quod est positio quasi contraria
et non propria positio nominis pro nomine. Antiteta
est contraria positio ab anti quod est contra et thesis
quod est positio scilicet ubi contrarius contraria opponuntur
Antifrasis est sermo contrario intelligendus
ab anti et frasis quod est locutio ut lucus quia
luce caret, et differt ab yronia quia yronia
pronunciacione sola indicat quod intelligi vult
ut cum dicimus homini agenti mala quod bonum
est facis, sed antifrasis non voce pronunciantis
significat tantum sed verbis suis quorum origo
contraria est. Anapestus grece dicitur repercussus
greci enim antiqui anapestum repercussionem dicunt
qui ideo sic dicitur quia repercutitur a dactillo / est
enim illi contrarius / anapestos vero dicitur ab ana
quod est re et pesim quod est ex percussio. Anti-
pestus dicitur pes quia fit ex contrariis sillabis
ex brevi et longa et ex longa et brevi et di-
citur ab anti quod est contra et pastos quod est
spacium quia contrariis spaciis constat. Ana-
thema maranatha .i. perdicio in adventu
domini / maranatha adventus dicitur. Angustas (?)
dicitur homines. Anthones (?) dicuntur magistros (?)
vel iuvenes. Angre intercilia arborum vel
convalles. Anquina funis navis quo
ad malum antemna religatur / unde poeta
atque anquina regit stabilem fortissima cursum
Anquinomagus (?) genus navis est et di-
citur quia celeritate sua anchoras et reliqua
instrumenta navium vehendis sit aptus
Antrax carbunculus / vel calculus .i. lapis
Antropomorphite heretici sunt dicti quia in
simplicitate rusticitatis deum humana credunt
habere membra / ab antropos quod est homo et
morphe quod est mutacio et theos quod est
deus. Antenethabole (?) est compositio verbi (?)
que acumine mutato contrarium efficiat sensum
Non ut cum vino sed ut vinum ab (?). A-
nulare genus coloris est et est candidum
quia muliebres ex eo vultus illuminantur / et fit ex
creta admixtis vitreis gemmis. Antiochia
dicta ab anthiocho patre Seleuci qui eam
construxit / a quo et Seleucia alia civitas
dicta est / vel dicitur sic ab anti et ochos quod
est velox quia contra velox .i. occeanum est
posita / unde antiocenus a um patronimicum
Anaglifa sunt eminens pictura sicut est
in frontispiciis altarium et in aliis altis
locis / et anaglifa vasa superius sculpta ab
ana quod est sursum et glifo quod est sculpere
vel sculpturam unde anaglifus a um sculptus
est et anaglifarius .i. sculptor. Anastro-
pha stomachi sursum inversio quod cum
accipit quis vomit ab ana et strophos

quod est conuersio quia conuertitur supra
quod ultimum est Anabla sic tuba
sub intraducta ab an quod est circum
et tubo as Anclea instrumentum ferri
forte Andes pagus dicitur vbi virgilius
fuit natus Andigrauin et aligra-
bin i in sanitate et firmitate Anouium
quasi acquidum dum vite leuantur aque
Anax i rex Antifrogenna figura
Anadiague tediosus Anathome
apperito incisio ab ana et thomos quod
est sectio Anxilialites aues sunt Ana-
narsis mansio grecorum Anacephal-
osis recapitulacio Anypthimena i
composita Anteranta gemma consistens
velud scintillantibus stellis Anandros
enutus est Anamas tectum Ano-
mia grece latine iniustitia sa sine lege
ab a quod est sine et nomia quod est lex
Anatolim i oriens Anesin dicunt
greci remissionem Antigorand i quemad-
modum vel imprimis Anadia incli-
namina Antanaclasis i refractio
ab anti quod est re et clasios quod est
fractio unde dicuntur yconiuma i scripta
antanaclasta i refractiua quedam
similitudine ad corpora quemadmodum in speculo
solemus assignare Antapodosis est
redditus medie primis quarum et ultimis
Antisthasis cum puncto non se fecta A
et apponitur illis libris ubi in translacionibus
diversus sensus habetur Anxiferim nesci-
tur Antimde gemme in idiomantia
demonum ymagines euocare dicuntur
Antisima ab anti quod est contra et
sima quod est circum figura sic facta
quam quidam volunt scribere ad similitudinem huius
nota ponitur ad illos versus quorum ordo
permutandus est hec eadem nota cum
puncto ponitur in illis locis ubi in eodem
sensu duplices versus sunt et dubitatur
quis potius eligendus sit Anagrip
i pro culpam vel anagrip i manu
anagripac etc Andechabeo et ani-
chabeo i lex longobardorum

a p

Hec apes apis sic dicta quia
nascantur sine pedibus vel apes
ab alligando se pedibus unde hec apecula
diminutiuum Item etiam in iurio hec apis unde hec api-
cula diminutiuum unde plato hec ua apium
locorum opa congesta nos scriptum et hec api-
aster sui aquarum singula Item ab ape sit

caculaster a catulo calcaster a calco
et hoc apiarium rij i locus ubi apes mel
efficiunt quod et apisterium et hoc apisterium
rij et hec apiastra auis que libenter come-
dit apes et hec apiana vitis que dulce
vinum facit eiusmodi vue nisi cito colligantur
deuastantur ab apibus et hec apiago genus
herbe eiusmodi flores apes libenter colligunt Item
ab ape apiscor sceris aptum deponens i acqui-
rere unde aptus ta tum qui libenter acquirit
et hec modum in expediendo et est nomen
et non participium in usu et comparatur aptior ssimus
unde hec aptitudo i conuenientia ex quo
aptitudinarius a um quod est aptissimus conuenientie
in usu Ab aptus vero actiuum apto ptas
et componitur adapto ptas et coapto ptas et preapto
tas et absolute valia Aptus componitur ineptus
i indiscretus qui acquirit sed non habet modum
in expediendo et comparatur ineptior ssimus unde
hec ineptia cie ex quo hec ineptiola dimi-
nutiuum et inepto tas verbum actiuum i infatuare
ineptum facere vel ineptum fieri et tunc est neutrum
similiter etiam ineptio ti iui ire in eodem sensu et
hoc apiscor adipiscor vel adeptus sum
et indipiscor ceris indeptus in eadem significa-
tione sine simul sa acquirere Item valia
et adepticius a um et indepticius a um
Similiter etiam hec apis apis quidam rex grecorum qui
in egipto mortuus est et ibi deus habitus
et in archa repositus unde sic apis dictus est
boues cum illorum lingua archa dicitur in qua
mortuus ponitur sed conuersa o in e dicitur sera-
pis per nomen ydoli Item hec apis dicebatur
thaurus qui de nilo solebat exire et egipti-
la cuilacionem sui certos prodere futura Item apis
deus apium Et nota quod apes nascuntur
de putridis carnibus boum sic scrabro-
nes et scarabei de carnibus equorum
furii de mulis vespe de asinis Item
apex est i summitas quod enim in summo
est apicibus terminatum est et apex est virgula
de lectura et pro apicibus dicuntur littere i equa al-
te in frontispicijs murorum scribuntur Item
quedam littera dicitur apex unde in glosa
vnde apex non preterit a lege donec
omnia fiant et in principio de elebedorum et
in titulo legum et apex ligamen et apex
de pileo sacerdotum quo gentiles sacerdotes utebantur

apto

apex

Et apex summitas galee scilicet conus sive quod
criste ponitur / et inde hic apiculus diminutivum
quod et pro licia et pro ligamine quo filatoria
dependet / et pro filis accipitur / et inde apicio cis
vel tie. i. ligare vinculum actiuum unde apici
tus ca tum. i. ligatus / et ab apex hic apiu
pus liber quam solebant tenere apices. i. ca
pita liberorum scilicet apicosus sa sum. i. calvus ca
pitis cuius summitas apparet. Hic aper
dicitur ab apiendo eo quod feriendo appetat /
vel dicitur aper quasi afferens a feritate nomina
sumpta. Inde hic aprilis li dicitur / et hic ap
tulus qui est i. effractor domus / et aprinus
na num / et aprugnus a num i. aprinus
unde Macrobius de saturnalibus In summa cena
sumunt sinciput aprugnum et patina pi
scium. Aper quasi volutabrum i. volutio
aprorum / vel locus ubi volutantur. Et nota duo
sunt apri verres et nefrendum et nefre
dus. Aper dicitur silvestris verres dicitur dome
sticus porcus cuius testiculos. Nefrendus dicitur de
mestica carens testiculis / et a ne et fre
deo quasi non frendens dentibus ut aper et verres
et nefrendis hic nefrendis vel est quod scrofa
domestica / et hic et hec nefrendis infans
quasi non frendens dentibus / et hic et hec nefrendis
porculus vel lac adhuc lactans quasi non dum
dentibus frendeat / et inde nefrendiens a um
et nefredium a um. Nefrendicia caro et
nefrendicium fercutulum / et inde quoque nefrendi
cium cii i. id annale tributum quod
rustici suis dominis ante nativitatem afferunt
et est quasi pinguis dispositis suis dominis
apportatur / cum tamen sit carneum scilicet por
cellus et quasi dicitur. Apolleterium vestibulum
vel locus ubi vestes abluende ponuntur
et deponuntur vel sumuntur / ab ponendo
dictum. Unde in apollonius ponitur dicitur.
Apollogia excusatio vel rusio dicitur ab
apo quod est re et logos quod est sermo quasi simul
relatio vel rusio. Unde in decretis Illorum
dicit Ecclesia qui vos accusat ipsum acci
piat apologiam / et est pena apologia
ibi pro defensione vel negatione sola. Illa
in ea solent esse accusatoribus reddi. Unde
apologeticus cuius i. excusatorius vel re
spectivus. Apesima vis contraria et horum
ab apo et sima quod est vis. Unde Marci
vix potest sentire vel apesima presertim
hominum. Apoplexia est subita sanguinis
effusio qua suffocati intereunt sic dicta
quia percussi praecipiti repentini tamquam fiat
christi in pressione apoplexiam dicunt. Ap
pendix pendo pro pro. dicitur sibilus quasi vetus pro apud ad
sunt sepe usi duabus litteris in medio sicut tollis.
Apostema dicta humorum collectio sive cor
pore sic dicta a collectione humorum. Nam
grece apostemas collectio vocant. Apogesis
sta in parte vel heat parte / ad usum com
munem. Unde Terentius Obsecro mi ho
apogesis. Apoge recede vade. apoge
te recedite vadite vel state in parte / et
videtur esse adverbium inclinationis / nisi quod
videtur esse distinctionem numerorum / quod apo
gesi et apoge referuntur ad unum i. apoge
te ad plures sed forte hic congruit non est vi
ad unum sed est vi rerum quam habent in se. Apo
fragisma signaculum anuli quod cere
infigitur. Apesiopasis vel apogiopesi est
defectus orationis. Apodisis munimen.
Apossidosia comes. Apodixen of
fensio fantasia probatio exprimentum
vel probatio. Apotrisis depulsio. Apo
zega volumus. Apenninus dictus est quia
quasi alpes acute. Pro penninus cum antiqui
acutum vocabant / vel apenninus i. alpes
peni i. Hanibalis per quas Hanibal
dux fecit viam dum Romam peteret.
Apatia grece latine impassibilitas ab
a quod est sine et pate quod est passio. Apado
lon grece latine ferula. Apofasis latine a
matio vel negatio. Apocatastasis cum
cursus volubilitas. Apocalipsis interpretatur
revelatio quia ibi manifestantur que erant abscon
dita / et est grecum / et componitur ab apo quod
est re et calipsis quod est revelatio. Unde
apocalipsor aris i. revelare. Apellite dicti
sunt quidam heretici quorum auctor apelles
fuit. Apollinariste dicti sunt quidam heretici
ab apollinari. Apoly dimitte. Apiso
ret ad esset. Apoplista quod significat omnium
arma scilicet enea vel eodem facies. Apista

fynes qui tormibus antemne dicitur
funis seu quibus tendunt retrorsa / ab a et
pes dicitur et facit quia longe a pede mali
vel veli ferunt tormina veli Apogeum
est constructio edificium quod mediante
est constructum dictum ab apo quod est ex et ge
vel spelunca dictum ab apo quod est ex et ge
quod est terra / et inde dicitur apogeum ab apos quod
quod est terra Aplestia satiu-
est sub et ge quod est terra Aplestia sati
ritas teapla superflua edacitas Api
tern(us) quicumque regis tacet mundanus Apopen
peti(?) missarum Apraxia grece malorum
Apolesima diffinitio et consummatio dicitur
Apoca et apoca te scriptura quod
putatur Het apoca te scriptum quod
creditor dat debitori solucionis in quo creditor
confitetur se accepisse denarios debitos sibi /
et inde dicitur confessio et securitas quia debitori
reddat securum / et dicitur ab apo quod est in et ca
pio quia in receptione quia recipit soluto debito /
et quod est anti quod est contra et dicitur antipoca re-
scriptum quod debitor solutis dat
creditori in quo debitor notat se solvisse
creditori / et sic est quod apoce dicuntur
contra ista / Apoca soluci(?) dicitur anti recti
piendum et cetera

Aqua secundum Hugwicionem ab equalitate sup-
erficiei dicitur unde hec aquula diminutivum
et aquosus sa sum aqua plenus
et aliquis dicitur locus aquosus Unde hec aquosi-
tas et comparatur aquosior ssimus Unde hec aque-
stas tatis inundacio aquarum Item ab
aqua aquaticus ca cum et hic et hec aquatilis
et hoc aquatile per contrarium et hic et hec aquatilis le
id est vas aquatile grossum et latum Unde
platea Date ista sellam ut sedeat et a
qualium tumum aqua, quod quidem accipitur
pro grosso ventre / et inde ventriculis
id est ventriculis Unde Persius Pinguis
aqualiculus propenso sesquipede extat
Item ab aqua hic aquarius rii per quod signi-
ficatur quia cum sol est in eo est habundantia
aquarum / et aquarius dicitur famulus qui portat
aquam Unde aquaria ancilla que aquam
defert / et hic aquariolus li famulus meretricum
qui crebro fert aquam / ad earum mundiciam
et veniscacionem / et hic aquaticus liu(?) fluvius
post capitis ideo sic dicta quia per eum suscepte aque
defluunt per totum corpus Item ab aqua

aquitania / et dicitur sic quia ab obliquis aque
Ligeris pene in orbe clauditur / vel Aqui-
tania ab equitate aque eius fluminis que fere
undique eam cingit / vel per circuitum quia obliquus
eam cingit Item ab aqua hec aquila quod
quod ligatur aqua quia vel ab equitate et aquo
stringit Et aquila a ab dicebatur antiquitus
pro niger gui (?) unde aquilus id est niger
vel fuscus / et hic aquarius aquariorum (?) dicitur
qui solus aquam in talite solet offerre
et per contrarium aquagium gii id est aque ductus
et per qui et hoc aquaductile lis dicitur scilicet via per
quam aqua ducitur et agitur de ipso loco
et hoc aqualitium tii per contrarium vel guttatorium
quia per id aqua eiicitur id est foras emittitur Aqua
tum enim vino mixtum et fit hic aquevomus
id est qui aquam vomit / et cum bibo et fit hic
aquebibus bi sepe qui bibit aquam et posset
declinari adiective Item ab aqua aquor aris
deponens et quasi adaquor aris per contrarium scilicet aquam
ducere potare alia / inde hic actum adaquo
as ut in textualo (?) Cum adaquare greges
et volebare talorem

Arguo guis arguitum id est convin-
cere accusare vel constringere
unde Valla et arguens quod
in libris scrinibus inveniuntur
quod est nomen / arguitum id est breve / et ar-
gutum id est sonorum / et argutum id est
calidum ut arguta putida id est callida
et compa(ratur) cior ssimus Unde hec argucia
cie id est calliditas versucia discretio
/ et argutum adverbium id est argute discrete
et ab argutum arguto as verbum activum
impugnare reprehendere discrete et breve
et est frequentativum Unde Valla Item ab
arguo hoc argumentum ti quod leviter
madic dicitur dicitur enim argumentum res
ficta que tamen fieri potuit ut comedie
decentes dicitur et argumentum preterum
opus prohemium in quo tota materia sub-
sequentis operis compendiatur / et tunc dicitur
argumentum quasi argutum id est callide in-
ventum / dicitur etiam argumentum ratio dubie probatio
Unde argumentosus a um plenus argumentis
et quorum expediturus / et compa(ratur) cior ssimus
Unde argumentor aris Unde Valla
argumentacio nis / et dicitur argumentatio
argute mentis oratio Arguo componitur
coarguo is et redarguo is et hec una

Arceo ces vltimum arcitum arcum
supinum dicit esse arcitum tu sed
per sincopam dicitur arctum tu ho-
mo o fit arto as i. stringere arce-
re vel copulare. Unde artabilis le et hic arta-
b(?)us vi i. cubicularius scriptorum et compo-
sitiuo as pro valla et ab arceo exerceo -ces
desideratiuum et artus a um i. strictus per compara-
cionem -ior -ssimus. Unde arte tius -ssime adver-
bium et artum i. strictum. Item ab arceo hec ar-
cha e quia arceat et prohibeat visus. Unde
archarius rij qui facit archas vel qui cu-
stodit eas et hec archula le diminutiuum. Unde
archularius qui facit archas vel qui custodit.
Item adiectiue pro dicitur archarius ria rium
quod pertinet ad archam vel archarium
et ab archa archiuum ui i. secretum ta-
cium a quo est arceatur et hoc archium ij i.
librarium armarium. Unde Josephus in vo-
lo annalium Haec in archiuis syrie de
salmanasar conscripta sunt. Item ab ar-
ceo hic artus tus tui i. membrum quia
neruis artatur. Unde artuosus a um membris
et hic articulus diminutiuum pro arctus ut digitus.
Unde articulo as i. copulo as. Item articulus
dicitur quedam particula apud gramaticos solam
relacionem significans. Unde hic et hec articularis
et hoc re quod spectat ad articulum ut hic
et hec et hoc et articulus dicitur finis.
Item ab artus articulatim i. membratim et
arthesis sis i. artuum morbus. Unde prudentius
in libro hymnorum nodosa quos podagra distor-
quet et arthesis. Unde articus a um ille
qui scilicet infirmitatem in articulis et consueue-
vel ut medici volunt qui grauedinem necessario
in membrorum parte incurrit, et in eodem
sensu dicitur arteticus a um. Abartus artuo
as quod non est in vsu sed compositum coartuo
as i. diuido et deartuo as simul pro diuido
et proprie est diuido et separo artus a se inui-
cem ut de gallinis et similibus et hominis valla.
Unde plautus in captiuis exterminatus
et deartuatus sum miser. Item inuenitur hic
artus ti vel arctos ti pro vrsa pro illo
signo celesti et inflectitur arctos vrsa latine.
Unde articus dicitur tamen polus iuxta arctum
qui circulus includens illum qui et septem-
trionalis dicitur. Similiter antarticus dicitur tamen
polus oppositus qui circulus oppositus. Et compositum
arctos cum philaxe quod est seruare, vel
philos quod est amor et fit hic arctophi-
lax quasi seruans vel amans vrsam
quia eam semper sequitur, et est maior vrsa

et eadem dicitur arcturus quasi arcton vrsus
i. vrsam amans, vel est aliud signum
arcturus vel boetes ut dicunt. Item ab
arceo hec arx cis pro rocha quia arceat
hostes. Unde hec arcula le diminutiuum, et pro
compositum hic arcubius bij ille qui excubat
in arce. Et ab arceo hic arcus cus vi
quia arceat hostes. Unde hic arculus li
diminutiuum, et hic arquites tis sagittarius cum
arcu equitans sicut turci et parthi
et arcuo as verbum actiuum i. curuare. Unde
valla, et arcuatim adverbium i. curuatim
cameratum, et compositum arcus hic et hec
et hoc arcipotens et arcitenens vel ar-
chitenens secundum antiquos qui dicebant arquus
pro arcus. Item arcus dicitur fornix
quia sit arcu curuatum curuatus. Et
ab arceo hec ars tis quia regulis nos
arceat et est ars nostra liberalis. Arti-
ficium quod est factum manibus, vel dicitur
ars ab arete quod est virtus. Unde hec
articula le diminutiuum et hic et hec articularis
et hoc re quod pertinet ad artem. et arti-
tus ta tum i. bonis artibus instructus
Unde artite adverbium i. ingeniose. Et hic artemo
nis paruum velum quo in dubiis parum
vtitur nauis. Iuvencus et hoc artemo
de eadem. Unde in actibus apostolorum et le-
vato artemone secundum aure flatus
tendebant ad litus. Componitur ars
cum in et fit hic et hec et hoc iners tis
qui ad inspiciendum vel procedendum est
aptus, et comparatur -cior -ssimus. Unde hec
inercia e et inerticus a um i. ignarus
est quedam cera amarancium sicut bom-
bini et lenis. Unde et sic dicitur quod iners
intellectu inermis habetur. Et cum facio
et dicitur hic et hec artifex cis et inde
artificium. Unde artificiosus a um, et hic
et hec artificialis et hoc le, et hoc artificina
ne i. locus ubi artes exercentur. Item compositum
cum solon quod est totum vel quod est
i. sapiens, et comparatur -cior -ssimus et cetera. Unde
hec solercia et dicitur solers quasi multis vel
totus in arte. Item compositum ars cum creas
quod est caro et fit hec artocrea tree
i. quidam cibus artificiose compositus, vel
artos panis creas caro inde artocrea
cibus ex pane et pasta et carne. Unde

parasitus re nisi comminuens alienum artocreas
qui propello / et cum copos quod est panis
et fit hic artocopus pi .i. pistor quasi
artifex panis Unde Iuuenalis Saluia
sit artocopi tenerura / vel artos ut dictum
est panis / copos labor unde artocopus proprie
elaboratus ad opus domini Item compo-
nitur cum optos et fit hec artopta te .i. vas
artificiatum operatum Unde plautus in aularia
Ego artoptam habeo et [illegible] utendam
peto Item ab arteo hic et hec et hoc
artopticus .i. funerosus vel [illegible] Item
artus prostratiuus componitur cum aere
et fit hec arteria e quasi arta aeris
via scilicet vena per quam exit et intrat
aer et spiritus Unde arteriatus ta tum
quorum fauces [illegible] Unde hoc
arteriacum ci medicina que prodest mea-
tui gutturis Arteo componitur coarteo as
Unde ualla / coartatus tus tui .i. coartacio
et collectio hominum in expedicionem Unde hec
coartio onis / et ab ultimo supino coarta-
tus frequentatiuum Unde coartatus a um Et
nota quod coartatus proprie dicitur de fatigatus
coartatus [illegible] assuetus et instructus
Item componitur cum con et fit coarteo [illegible]
.i. constringere Unde ualla / et coartabilis le
liter aduerbium / et hic carcer eris eo quod
reos coerceat / in singulari proprie ubi rei clau-
duntur sed in plurali unde quadrige emittun-
tur vel repagula anteposita / et carcer quasi
capiens reos et est ethimologia Unde hic
carcerarius rii qui carcerem facit vel qui
custodit / et hic et hec carceralis et hoc
le / et incarcero as per compositionem Arceo
simplex et compositum est actiuum

Aro aras verbum neutrum et secundum
Ysidorum deriuatur ab ere eo quod primus
terre aratra faciebant Unde hic
arator oris a quo hic aratorculus primus
arator / et hic et hec arabilis le quod componitur
inarabilis le / et hec aratura re et ara-
torius ria rium locus qui potest arari et hec
arunula le fossa parua ad instar sulci
arari et hoc aratrum tri Unde hoc
aratellum li diminutiuum sicut a terebro terebellum
Item ab aro hec ara quia ut aratum
bene proueniret solet ara institui Alii
volunt quod deriuetur ab ardeo eo quod victime
ibi ardeant Unde hec arula le diminutiuum
et hic ariolus li diuinator qui circa
aram ydolorum nephandas preces

faciebat et funesta sacrificia Unde ario-
lor aris verbum deponens .i. diuinare
Unde ualla / et hec arra dicitur ab ara
quia cum aliquid venditur vel emitur pro
certitudine datur ut non reddatur tamquam
pignus sed ut sit de corpore precii / et dicitur
ab ara dicitur quia res que inarratur
adeo rata debet esse quasi testibus aris
fieret facta / et inde per compositionem hec
arrabo onis .i. vadimonium Unde Terencius
in tercia comedia Scilicet arrabonem est /
et proprie arrabo dicitur bona arra sicut
que datur pro bona re ut pro coniugio / que
vero datur pro mala re ut pro fornicatione
non est arrabo sed arra / vel arra dicatur
a re pro qua datur Arra componitur
inarro as .i. arram pro aliquo dare / et
subarro as quasi latenter arram dare
sicut anulo suo subarrauit me Ara
componitur cum specio et fit hic et hec aruspex
icis .i. diuinator quasi ararum inspector
Unde Iuuenalis Varicosus fiet aruspex
Unde aruspicor aris deponens .i. diuinare
Unde ualla et hoc aruspicium cii .i. diuinacio
et hec aruspicina ne .i. domus aruspicum
vel ubi diuinatur Sciendum tamen quod ara
dicitur et pro altari et pro stabulo porcorum
sed ara pro altari primam producit et non
aspiratur / hara pro stabulo porcorum
primam corripit et aspiratur Unde illud
Est hara porcorum brutis et non ara
deorum Item ab ara secundum Ysidorum hic
aries tis quod primo in ara immolatus fuit
Unde gentiles [illegible] adinuenit in gentibus Aries ma-
teria ad arieto / vel dicitur ab areos .i. a mare unde
et in grege mas vocatur / vel dicitur ab ares quod
est virtus quia maior sit virtute in grege vel
quasi arietulus li diminutiuum et arietinus a um Et
nota quod aries dicitur per [illegible] et pro illo instru-
mento quo muri quatiuntur / quod impugnat
murorum in modum arietum pugnancium
vel quia fit in summo cum cornibus ad similitudinem
arietis Unde hic arietarius dicitur cum eo instrumento
percutit / et arietare pertinet ad arietes qui se
in tempore coeundi Et ab ara hec arabia quia
sacra interpretatur quia regio est thuris habundans Hanc
greci eudemon / nostri beatam nominauerunt
Sed ut volunt est [illegible] saba a filio cuius qui
dictus est saba Unde hic et hec arabs bis / et arabicus
bica bicum Unde arabici dicti sunt hii
habitatores arabie orti / dicitur enim [illegible]

corpe meo A in nouissimo vitem resurr
get. Item ab areo hic arempari. vnde hic
ariolum li diuinum. et hic et hec ariolus
et hoc le. et hec ariola pingwedo vnde hec
ariuncula le diminutiuum et ariuosus sa
sum crassus. et comparatur ariuosior ssimus. et
et ariuiatus ta tum pinguis impingwatus
Arvum componitur cum ambio. et fit hec ambar
ualis lis. i. hostia cum qua arua ambi
bat. que etiam dicitur arambale lis. et hec ambarba
le vel ambarbium hostia cum qua ci
uitatem ambibant. ab ambio et urbs. Areo
quoque componitur cum ex et fit exareo as. i. describere vel scri
bere arare. et cum per et fit pareo ras. et
cum ob et fit obaro ras. et hinc valio-
Aro cum suis composita neutra est. sed exaro
pro describere

Areo ares aridum neutrum et caret su
pinis. i. esse vel fieri siccum. vnde ari
dus da dum quod comparatur dior issimus
vnde hec ariditas tatis. et componitur peraridus da dum
i. valde aridus. Item ab areo aresco scis inchoa
tiuum. quod componitur marcesco et exaresco. et ab areo
hec area ree locus vbi teritur frumentum quia non
trituratur ibi nisi arida. Vel dicitur area quasi
exaa quia exarata per triturandis frugibus Ponitur
et pro domus latitudine. et pro mari quia
latum et spaciosum est. et pro tabularum equalitate.
Et inde hec areola le diminutiuum. et per compositionem arapa
gare. i. effodere vel stirpare. Ab area et pango sine
per effodere. et quasi ab area et pagus quod est villa
vnde arapagatus ta tum. ab area effossus. vnde pla
tus in aurora. Arx michi itus arapagatu
est. Et ab areo hec arena ne. vnde hec arenu
la le diminutiuum. et arenosus sa sum. et arenarius a
um. quod possessium. et hoc arenarium locus a
renis plenus. et secundum Macrobium de Saturnalibus
hic lardum dicitur ab areo ares eo quod fit
large aridum. et inde hoc lardarium locus vbi
teritur lardum. et ab areo hec arista ste. i. spi
ca quia primo arat vel spicula spice et pi
scium. vnde hec aristella diminutiuum et aristatus ta
tum. sic dicimus aristatos pisces qui plures
habent aristas. et arister qui colligit aristas
i. spicas. Item ab areo hec arena non ab
adherendo in fabricis ut dicunt quidam. vnde arenu
la le dicitur. et arenosus sa sum plenus arena
et arenarius a um idem. vel quod fit de arena
Vel arena dicitur ab areo aras per ... et ab a
reo hec aranea ... vnde hec araneola le di
et hec aranea. et hec araneola di... ut

ut ista dicuntur ab aragne que fuit nomen
cuiusdam in arachnea. Item ab areo et fero
quod est ferre dicitur hoc aristoferum. i. vas ad
potum et prandia deferenda in agros
aptum. et ab areo pergrinum eo quod non
sit aridum quod operarii sit indiget ut vi
num vel aqua sit in eo qua vtantur. vel vas
vbi herbe ... ponuntur. Et secundum Tullium
hoc ordeum dicitur ab areo. eo quod citius aliis
frugibus arescat. vel ordeum quasi ordines
habeat cum spice. hoc est tamen grana sunt
dicitur exaticum quia spice eius sex ordines habeant
quod quidam tricerium appellabat. quia alia
melius quam triticum pascit. Aliud disti
cum quod duos ordines habet. hoc plerique
galaticum vocant. Trimum trimense quod cum
urgit necessitas verno tempore seminatur et
celeriter colligitur. Vnde hoc ordeolum diminutiuum. et hoc
hordeolus sit perissima collectio in pilis
palpebrarum. in medio lata ordei granum
simulans vnde dicitur. Item ab ordeum or
deiceus a um. vel ordeaceus a um. et
hoc ordeum quod ordeum. Et componitur ordeo
...nale tum locus vbi reponitur ... armona de
ordeum. et ab areo hec arundo dinis quia
cito arescit. et componitur dicitur solum ...
sepe simpliciter pro tamen ponitur. vnde arun
dineus a um. et hoc arundinetum ti locus
vbi arundines crescunt. vnde in libro sa
pientie. De iustis tamquam scintille in a
rundineto discurrent. Areo quoque i. areo
es et aresco cis. et infinitum arere quasi ...
facio. et fit arefacio cis. et cum fio et fit a
refio. i. fieri aridum.

Arbor vel arbos feminini generis sit herba
dicitur ab aruis quia terre fixis radi
cibus adherent. vel arbor ab
herbis eo quod ad modum herbe pullu
let nascendo primo. In iacto semine herba
oritur. deinde confota surgit in arborem
et in paruo tempore quam herbam videras arbu
stum suspicis. et est arbustum arbor nouel
la et tenera in qua insertio potest fieri. ...
arvo go dicitur herba. et ab herba arbor
vel arbos. et vir arbas pro... dicitur defuncti
feda et sterili. vnde hec arbuscula le vel
arboricula. et arboreus a um. et arbo
rius a um possessium. et hoc arbustum ti
locus vbi arbores habentur. et per ipso qui nunc po
... proprie pro nouella. et arbustum quid arbo
... vel hasta. et hoc arboretum ti
per ... et hic arbustum ti non quod arbor

tum fructus arbuti dicitur / Et hic arbutetum
ti locus ubi arbutum crescit / Et arbuteus -a -um
id est de arbuto existens et non corripit
dicitur / Et arbustum proprie dicitur de maio
ribus arboribus Arbustum est generale nomen omnium
minorum arborum Arbutum generale nomen omnium
fructuum silvestrium arborum / sed tamen ut predixi

Archos grece princeps latine
inde archia id est principatus et
per compositionem hic et hec arch-
imandrita id est princeps ovium omnium
nam mandros dicitur ovis / et per translationem
dicitur quandoque de pastoribus spiritualibus / et
componitur cum cosmos quod est mundus et
fit hic cosmarcha -e id est princeps mundi
sicut fuit Romanorum imperator / et inde hec
cosmarchia -e id est eius principatus / et cum
typus quod est figura et fit hic archetipus
-i id est princeps figurarum / et potest poni adiective
ut archetipus -a -um / ut archetipus mundus
scilicet principalis figura sensibilis mundi / et
cum pentha quod est quinque et fit hic
penthacontarchus -chi id est miles et prin-
ceps super quinquaginta homines Unde in primo
libro Machabeorum Constituit iudas
duces populi centuriones et penthacontar-
chos / et cum monos quod est unus et
hic monarcha -che id est princeps unius civitatis
vel unicus princeps in aliquo regno
et inde hec monarchia -chie eius potestas
Et cum tetras quod est quatuor et fit
hic tetrarcha -che id est princeps quarte partis
Et inde hec tetrarchia -e eius potestas
et tetrarchae id est principatui Unde Ieronimus
in libro Ephranim Thetrarchae volens
occidens sicut ad pontum Et cum genus
et fit hic genearcha -che id est princeps
et caput totius generis / et hic mini-
steriarches ministeriarchis id est princeps
ministerii Unde Prudentius in libro
ymnorum Ipse et omnibus ministeriar-
ches maxit / et hic ierarcha id est sacer
princeps sicut episcopus a iera quod est
sacrum vel sanctum / inde hec ierar-
chia -e eius potestas / et cum thopos quod
est locus et fit hic thoparcha -che
princeps super locum Unde Iosephus
in VIII° cum domo Arabie thoparche
reges quod interant / Et hec thoparchia
-e eius potestas Et cum chilios et fit hic
chiliarchus -chi id est princeps super mille
Et cum decem et fit hic decarchus
-chi id est princeps super decem Et hic plurima

in guerguilione Et cornicularius vel de-
narchus vel cum tanta glad Et cum ma-
cera quod est macellum et fit hic archi-
machirus -ri id est princeps cocorum quod
et hic archiproceres a dia Et cum genesis
quod est natura et fit hic archigenes me-
id est principalis medicus Et cum logos quod
est sermo et fit hic archilogus -gi id est
princeps vel primus in sermone Unde hoc
archilogium -gii sermonis principium Item
componitur archos cum episcopus et fit archi-
episcopus princeps episcoporum / et archipresbiter
princeps presbiterorum / et hic patriarcha
princeps patrum / et hic et hec heresiarcha
princeps heresis / et cum levita et dyaconus
quod idem est et fit archilevita et hic
archidiaconus id est princeps dyaconorum
Et cum poto et fit archipota magnus
potator / et hic archangelus princeps
angelorum / et hic archigallus princeps
gallorum illorum sacerdotum / et hic ar-
chitriclinus princeps triclinii quod est
domus trina sessione convivantium ordinata
et hic architector -oris princeps id est edifi-
candi tectum / et forte potest dici verbum
architector -aris id est facere tecta / et inde
hic architectus -ti idem quod architector
Et forte cum pluribus potest componi
archos quas propter prolixitatem relinquimus
lectori diligenter inquirendas

Armus -mi id est scapula humerus
sed humerus proprie hominis et armus
bestiarum Unde cum Fabianus
hic armelausa -se id est vestis tunica
humeros tegens sicut scapulare monachorum
Et hoc armillum -li vas vinarium aptum
ad portandum in humeris / et hec armil-
la -le id est torques brachiale dextrocherium
et sunt proprie virorum ab armorum intute
collate victorie causa que olim vile
dicebantur / eadem et armilla / vel quia in
armis id est humeris ferantur / sed armilla
proprie mulierum lacinis ... vero
torquedus fit / et hoc armellum
vas sanctorum vel victimarum et hec
armilausa vestis sic dicta quia ante
et retro divisa et aperta est in armis
tantum clausa quasi armis clausa et
ablata -e et est sclavonica Item ab
armus hec arma -orum quia ea tegunt
vel quia armis id est brachiis exercentur
et dicuntur generaliter omnium tela

Sed tamen proprie arma quibus defendimur, tela quibus oppugnamus et que mittimus. Unde armo, as, verbum activum cum omnibus suis compositis. Et inde tralia armator, armatrix, ac armamentula et armabilis, quod facile est ad armandum; et hec armatura, re; et hoc armamentum, ti, per eadem. Item ab arma hic et hec sarmata, te; quidam populus qui sarmate, patentibus campis armati conversabantur, priusquam eos Lentulus Danubio prohiberet. Et inde ob studium armorum sarmate dicti sunt, quasi sine arma tenentes vel quasi serentes arma tenent. Unde sarmaticus, a, um. Item ab arma armentum, ti, quia apta sunt armis vel faciendis vel ferendis vel extendis, vel quia sit cornibus armatum; vel armentum quasi aramentum ab arando, et est proprie de maioribus, grex de minoribus. Unde hoc armentarium per eadem, et inde armentariolum, li, diminutivum. Unde hic armentarius, custos armenti. Item ab arma hoc armarium, rii, locus ubi reponuntur arma; et hoc armamentarium per eadem. Sed modo armamentarium proprie ubi tela et arma reponuntur; armarium vero generaliter dicitur locus ubi instrumenta cuiuslibet artis reponuntur, quia cuiuslibet artis sunt sua arma, ut clericorum arma sunt libri, nautarum vela, remi, funes, feminarum fusi, coli et huiusmodi. Arma componitur hic armipotens, id est in armis potens, quod est omnis generis; et armiger, a, um, quod et substantive dicitur hic armiger pro scutifero et hec armigera pro scutifera. Et hic et hec inermis et hoc inerme, id est sine arma; et inermus, a, um. Et hoc armilustrium, strii, id est locus lustrandi quia armati sepius lustrabantur, vel lucus cum armis factus. Item ab arma humerus, quasi armerus, ut esset distinctio hominum quorum sunt humeri et animalium quadrupedum quorum sunt armi. Unde humerosus, a, um, id est fortis et magnos habens humeros. Et hic humerulus, qui [illegible] insignitur. Et hic et hec humeralis et hoc le, quod pertinet ad humerum. Et hoc humerale, quoddam palium quod et superhumerale dicitur, et est unum de pontificalibus ornamentis.

Ardeo, es, si, sum, verbum neutrum, et inde ardens, tis, et comparatur. Unde ardenter, tius, ssime adverbium. Et hic ardor, ris. Et hic ardelio, onis, id est lecator qui ardens est in lecacitate. Et arsenise verbum defectivum imperativi modi, scilicet [illegible], id est [illegible] ignem. Unde Afranius: Inspectat quod in hostio arseverse, vel arseuerse dicitur proverbium. Et hic arsodite, quedam stella valde splendens. Et hoc arsenicum, id est vestis muliebris rubei et ardentis coloris. Et arduus, a, um, eo quod ardua a sole ardeat. Unde hec ardea, ee, quedam avis petens ardua scilicet aerem. Vel secundum fabulam a civitate que ardea dicebatur que in arduo erat posita; unde hic et hec ardeas et hoc ardeate. Primum dicta est avis illa ardea que de cinere illius civitatis nata fuit. Et eadem avis a multis dicitur tantalus. Item ab arduus arduitas, tis, et est proprie altitudo. Et hec arduenna, ne, quedam silva que eius ligna sunt ardua, de qua Cesar ait in hystoriis suis: Est autem silva nemorum nominatissima Arduenna per [illegible] equilia. Item ab ardeo assus, sa, sum, quasi arsus. Unde asso, sas, avi, verbum activum. Item ab ardeo et cor per compositionem cardiacus, ca, cum, id est cordis passionem patiens, qui cor ardens habens [illegible] sitim. Vel a greco cardian quod est cor dicitur cardiacus, ca, cum. Unde Iuvenalis: Cardiaco ciatum numquam missurus amico. Vel sit compositum a cor et ias, quod cor ians habens propter sitim. Et tunc dicitur cordiacus et non cardiacus. Item ab ardeo ardesco inchoativum. Et componitur recrudesco [illegible]. Unde Ovidius libro de remediis: Flamma recrudescet que modo nulla fuit. Ardeo componitur exardeo et inardeo, et sunt simplicia et componuntur neutra.

Argos nomen civitatis in grecia neutri generis et indeclinabile in singulari, sed in plurali masculini generis et declinatur argi, gorum. Unde dicti sunt argi vel ab argo rege [illegible]. Unde hec argilla, le, terra humida et tenax et dicitur apud grecos primum ex ea facta sunt vasa. Unde argillosus, sa, sum, et hec argilla. Et hinc dicitur hoc argentum propter similem colorem, vel ab argentos quod interpretatur candor, quia candidum sit. Vel quod melius est argiros dicunt greci argentum. Unde olim hec argira vel denarius dicebantur qui maxime inveniuntur de argento solo. Et hec argira quedam insula in indico occeano

adeo fecunda argento ut dicatur tota superficies argentum et ideo sic dicta est Et inde dicimus hoc argentum Unde hoc argentarium id est custodia argenti et argentea a um et argenteolus la lum de argento Et argento tinus quod est de argento tinus Et inargento tinus Et sunt activa et inde valia inargento tinus Et sunt activa Et inde valia

Item ab argento vel argilla argentum ... et est activum inde valia ... Et ab argiro hic argirites quedam gemma habens argenti colorem et plus ... gyrasides et sunt dicti sic quidam milites qui scutis militabant quorum arma de argentata. Areos vita Unde grece ... a pagos quod est villa dicitur hic ariopagus villa ubi tunc scilicet vicus atheniensis ubi studebant philosophi Unde hic ariopagita id est magister illius ville Et ab ares et logos quod est sermo dicitur aretho logus id est virtuosus et potens in sermone Et ab ares dicti sunt aristeus et aristotiles quia virtuosi fuerunt Et ab ares et nimos quod est numerus dicitur arismetica que tractat de virtute numerorum Unde hic arismeticus id est ... arismetica ... Archatum urbs galie. Arga turribula vel simulacra. Arisat genus quod clamat. Arpax est unum ferreum sic dictum quia arripit quod casum ... in puteum Ab arpe quod grece dicitur rape Unde arpia ... rapax ut habetur in Virgilio Et hic arpe gladius ... Arcula vel ... Armonia dulcedo et consonantia plurium cantuum Unde armoniacum ... dulcis suavis delectabilis vel armonia id est ... Et armonia ... armonia grece ... quos ... Archobalista ... balistarum Unde Ambrosius super ... Ympansa ... utensilia archobaliste Et ... in ... urbis eversa. Archopolites princeps ... Arbabe mensure. Archimetria id est astrologia. Archipirata princeps piratarum. Architriclinus summus princeps. Argasterium monasterium. Arian ... Persi hic ... argasterium ... Et

pagio grece ... Josephus ... arca aurea ... Arpagiones. Artefeia que ... Arthogenia ... Arre sponsio ... Artigilith id est ... Arisili ... Artuna ... Artitrait ... iustitia id est ... Arbitror aris id est existimare ... dicitur quasi ... arbitrari ... proferre Unde hic arbiter ... Arbiter dicitur ... ut in salustio ... arbitris ... Et arbiter testis et arbiter iudex ... ex lege Arbiter ex voluntate fit Unde arbitrium libera voluntas vel potestas qua quis sponte vel bonum vel malum appetere potest. Arsipio ... Artabatite gentes ... ethiopie prone ut pecora ambulare ... quadragesimum ... annum nullus ... Et sic dicuntur ab arto ... Et batin quod est gradi quia artantur ... Arthon...tiati ... anglorum qui ... Artotelite dicti sunt quia ... ab oblatione quia panem et caseum offerunt dicentes a primis hominibus de fructibus terre et ... celebratum fuisse ... artos quod est panis Et tiros quod est caseus ... Armenia dicta est ab armenio socio Jasonis qui recollecta multitudine ... amisso rege Jasone passim vagabatur armeniam cepit Et terre de suo nomine dedit Unde armenius a um gentile. Araxes fluvius armenie sic dictus a rapiditate quia ... Archadia dicta est ab archade filio Jovis et calistone Et ... dicta siciona a sicione rege ... Unde ... archadium ... Unde archadici asini ... magni et alti ... Araratth mons armenie in quo archam ... post diluvium sedisse ferunt. Ar

temisia herba diane a gentilibus consecrata
unde et dicitur, grece enim diana artemis dicitur Hec
arnoglossa vel sa. scilicet agni lingwa, ab ar
na quod est agna et glossa quod est lingwa Item hec
a Romanis dicitur plantago, quia planta eius cito
adherat tit. Arteria, steril' cecilius crossi
Arfaxath nomen proprium de prolato Aromata
sunt quecumque fragrantes odores india vel
arabia mittit, vel ab regiones dicta sic ab
aris quia aris imposita diuinis inuocacionibus
apta videantur, vel ab aere quia sese aeri
inserant et misceant planta Nam quid est odor
nisi aer gratus unde aromatiso sas
i. redolere, et per quoque tiue, Ego aromatiso
sare i. aromate ungo, vel aromate redolere facio
Arsenicum grece color quod latine obtolor
vocatur auripigmentum Arsacy rex persarum
unde ipsi dicti sunt arsacide Hic argus
grece pastor a quo et letum dicitur hoc argiletum
scilicet locus in quo occisus est argus Et argus
est quedam nauis a quo vel a factore dicta est
prima nauis hec argus grece et hec argon indeclinabile
dicitur et argon omnis, et hec argo omnis, et hec
argos argoi unde per compositionem hec argona
uta te et dicitur argonaute omnes illi
qui in illa naue venerunt pro aureo vellere unde
argonauticus ca cum possessiuum et hec ar
gonautica ce liber quidam ab appolonio de ar
gonautis Et argus dicitur vagus vel piger unde
argia pigricia Arteria vasa vinaria
tum quibus vinum ad aras ferebant Artula
receptaculum ignis Argiropate argenti distr
actores Arioli leones Artilator imitator
Ariobasana nomen fluminis Arusius pro
motus est unde arausius a um Artepel
lones qui vulgo dicuntur ingeniarii Arteria
plaustrum Arcis elevatus vel i. intentus
Archisterium monasterium ab archos quod
est princeps et sterion quod est statio quasi principalis statio vel archisterium quia regulis et disciplis
arcetur Arbitrium collatio multorum ar
bitrorum i. ipsa consensio ipsorum scilicet deliberatio eorum
Argilla grece vitis herba Aristolocia herba dicitur
quia mulieribus fetum ut sit obtima, et sunt due species
eius quarum una aristolocia rotunda dicitur, quia ro
tunda habet radice Altera longa quia radice
habet longam cum ramis et folijs largioribus quorum
est dactilum versum quia sit radice digitalis

et longa Armoracea herba est quam rapistrum
dicitur Artolium et cetera require Astronia
grece latine dicitur versus Aston inepta mens
fortitudinis quia turbium aurium accipiens
in mentem superstitiose et interpretatione obuiam
stetit, et ruinam mortis quasi hismodi fortes
exclusit Require in a ante s

Astrum stella quamuis dicat sit inter
astrum et stellarum et sidus deo
volente in sequentibus determinabi
tur tractabitur de s littera Et dicitur
astrum ab astros pro quo primo tractauit
de astris vel ab aster quod grece dicitur
stella unde hic et hoc astralis et hoc
le, et astrosus a um i. lunaticus
quasi malo sidere natus, et hec astra
i. iusticia quia de celo descendit un
de ouidius in primo methamorfoseos vltima
celestium terras astrea reliquit, et
astreus a um i. pronus ad astrum
Et componitur cum nomos quod est lex
vel norma quod est regula vel noma
quod est nomen et dicitur astronomus qui docet
legem vel regulas de astris vel qui
nominat ea Unde hec astronomia
ipsius artis, et astronomicus a um Iterum
componitur astrum cum potens et astripotens
et cum logos quod est sermo et dicitur
astrologus Unde hec astrologia et
scilicet quedam pars astronomie et astrologicus
a um, et ab astrum hoc astrolabium
quoddam instrumentum ipsius artis

As assis masculinum genere est
pondus constans ex duodecim
vncijs et ponitur quandoque pro obulo
et tunc componitur cum tres
et dicitur tressis i. tres obuli vel pretium
trium obulorum Unde persius Non
tressis agaso nappalisme Et componitur
cum quatuor et dicitur quadrissis i. quatuor
obuli vel pondus quatuor obulorum, et cum
quinque et quinquessis i. quinque obulorum
et cum semis quod est medium et dicitur
semissis vel semis semissis i. dimidius
obulus vel as, et accipitur quandoque pro
quadam mensura sicut legitur in scholica
Unde appuleius semissem quinarius
denarius quinquessem valebat Et componitur
cum sex et dicitur sessis i. sex obuli vel
pondus sex obulorum Et cum septem et
sit dicitur septussis i. septem asses vel
pondus septem assium, et cum octo et dicitur

centussis i. centum asses vel pondus centum assium
Unde Oracius in sermonibus Quincunce
etiam parvos quinquies centussibus hic heu
et cum centum et hic centussis i. centum
asses vel pondus centum assium Unde Persius
et cum centum grecos curto centusse licetur
Et hic vicesis pondus pro vicesima parte assis
Et notandum quod ista sunt composita ab asse
ultimo producta in ussis, cetera vero que sunt
ab asse in essis finiuntur ut semis et
semissis Item ab asse hic asser eris
quia asserat solo in tectis ponuntur et
non quibus, assem tamen unde dicimus
vel dicuntur asseres quia assideant
parietibus et trabibus vel quia unus
alii inserantur in pariete ab assero vero
Item ab as et do assiduus a um i.
dives qui multos possidet asses et
assiduus qui ex pensis erarii preerat
et sic ab asse dando non quia humilitas
que dat dives sed oratus plus dat
quam pauper in collectis facundis Assiri
luxuriosus Assa ligni latum et dola
tum Unde hec assula le que cadit
de ligno dum dolatur Assarius nummus
vel siquid denarius Assistrix manu
strix gerens Vel dicitur ab assistendo
Unde hec assistrix manualis ibi gerens
assistens Aspis dicitur quia aspergens ios
i. venenum vel aspis quia venenum
mittat et aspergat morsu Astula
dicitur a tollendo quia cadit a ligno
dum dolatur Unde et volunt dici
asta ab astulis quia cadit a ligno
eximit Asfaltum bitumen Assecla
consors consocius consodalis contribulis
confederatus Astrosia est terminus(?)
corporis ex causis latentibus et paula
tim convalescentibus sic dicta ab immi
nutione corporis Nam quasi continenti
cessatione astrosiam dicimus Asa mediocriter
portat tollens vel subtollens Asser
bitis dicitur quia cum peperisset eum
Zelpha dixit Lia beatam me esse dicent
mulieres et ideo vocavit illum beatum
Assur vero fuit filius Sem a quo
dicta est assiria Unde assirius a um
et assirius dicitur diabolus Ascaride
vermes sunt outtes scilicet pediculi A
ssertor est locus iudicis ubi incipit
liberari potest quod habeat animus que si
sine statu i. vita Asia quedam terra
fuit que olim tenuit imperium orientis

a qua dicta est regio illa Asia, unde
asianus a um et asiaticus a um, vel
asia interpretatur elato vel elevatio et ideo
dicta est terra illa sic quia post mundi sic
elatior invenitur Et hec asia pro quadam
palude Asina ponitur que in nostra regione
invenitur Asbestus lapis sic a colore
ab igne nomen sortitus quia semel accensus
nunquam extinguitur Asterites gemma
candida est inclusam lucem continens
sicut stellam intus ambulantem Unde
dicta est Astrion gemma est cristallo
propinqua in cuius centro stella lucet
fulgore lune plene, et sic quia astris
apposita fulgorem rapit et gerit A
scalonia dicitur quedam herba ex urbe
que Ascalon dicitur unde prius adducta est
Asparagus dictus est quia spinosus
et asper sic frutex eius quedam herba
est, et est sicut dicitur quidem prius pastel
viscus (?) sed optimum sapor, et ex lacte
sic dicitur Astus tus tui calliditas
dolositas Unde astus in malo sicut
astutus in bono et comparatur vero simus
Unde astute tius tissime adverbium et hec astutia
i. ingeniositas dolositas cautela indu
stria calliditas proprie dicitur de malo, supra
hic astus malicie pro causa, et astus quasi
sine statu nam qui astutus est non
diu in eodem moratur sed multa deliberat
et ab astu hasta quia astutum quid
dominum in ea utendo Unde hic hastile
eius dicitur, et hastatus a um et hec ha
stinata te i. curva festuca est compo
situm fero vel gero et sic hastifer ra
rum et hastiger ra rum qui fert vel
gerit hastam, et aspiratur hasta ad
differentiam asta id est impetu Unde et
multum ibi cessat aspiratio Astismus
est contra sarcasmos scilicet urbanitas sine
iracundia Unde ait Virgilius in bucolicis
Qui Bavium non odit amet tua car
mina Mevi Atque idem iungat vulpes
et mulgeat hircos Asteriscus nota
sic facta que in libris apponitur in his
que omissa sunt ut illucescant per
eam notam que deesse videntur et
sic ab astro quod grece dicitur stella ※
Asteriscus cum obelo nota sic facta
qua proprie aristarchus utebatur in his versibus
qui non loco suo positi erant Asilum

grece latine uter / Asthida animal est
quod greci strutiocamelon, moderni latini
strutionem dicunt, et astida quedam
stella / Asilum dicitur domus refugii
quam romulus fecit sed modo est cella
et sic ab a quod est sine et silen quod
est tactus quia non sit ibi [illegible] alicui
ibi tangere et offendere aliud / Item asilus li
musca que boves stimulat quam greci
oestrum vocant, rustici tabanum, et dicitur
dici ab a et silen per contrarium quia cum
tactus nimis sentitur / Assistrix cis i.
astitrix ab assistendo / vel assertrix i. affir-
matrix ab asserendo / Astarium locus
ubi venduntur bona scriptorum / Asper
a um durus acerbus truculentus et
comparatur rior rimus, unde aspere rime
rime adverbium et hec asperitas i. duricia
truculencia et aspero as verbum activum
i. facere asperum quod componitur cum ex
et fit exaspero as i. exacerbare et commovere
vel facere asperum / Aspergos grece
latine dicitur bitumen / Ascopa grece latine
dicitur uter / Astalim decepcio vel fraus
Astor volucris / Astogilus quod in
animo inique gerimus / Asaph congregans
interpretatur / Astim civitas, unde componitur
proastius latinus ante civitatem, sed suburbius
et mediastinus a um i. qui est
in media civitate vel componitur a sto stas
et teneo es / Assimbasma ingloritas
vel indignitas ab a quod est sine et
simbasma quod est congloritas vel dignitas
quasi sine gloria vel dignitate

Ater atra atrum i. niger et
comparatur trior trimus, unde atre
trime trerime et hoc atrium
trii propter caliginem ignis qui
olim solebat esse in atrio. Unde in pas-
sione Christi et Petrus stetit in atrio
calefaciebat se ad ignem / vel atrium
dicitur quia ei addantur tres porticus
exterius / et inde hoc atrium dicitur magna
et spaciosa domus, unde hoc atriolum li
diminutivum et hic atriensis i. ianitor hostia-
rius [illegible] [illegible] camerarius,
Atrium componitur cum quinque, et dicitur quinquatrium
i. quinque porticuum ambitus vel spacium ubi
sunt quinque porticus / Item ab ater hec a-
tramentum i. nigredo / unde hec atramentarium
ti quod nigrum faciat liquorem in quo ponitur
et hec atramentale scriptoris pluteus plu-

marius / Unde appellatur Itali quedam atra
[illegible] septem adveniens / Item hoc atra-
mentalolum li diminutivum / Item ab ater atratus
ta tum i. nigris vestibus indutus quod etiam
atramentatus dicitur / et hic et hec atrabi-
lis et hoc le i. animi vero ater / Item ab
ater hic et hec et hoc atrox i. efferus et crudelis
et comparatur cior cissimus, unde atrociter cius issime
adverbium, et hec atrocitas tis / Atria quasi sub atria
a um i. aqua atra / et plurale hec quinquatrus
trium vel quinquatria i. quinque atri
dies vel festum quinque atrorum dierum
in quibus multa mala Romanis evenerunt
gallis obsidentibus urbem / de quibus per
quinque dies nemo est ausus exire / et
ideo Romani in illis quinque diebus solebant
cessare ab omni opere / et festum colere / unde
Ovidius in fine Epistolarum Ac pone festis
puer ut quinquatribus olim. Aliud di-
cunt quod ideo festum dicebatur sic quia quinquies
fiebat in tribus annis, vel ter in quin-
quennio / Athos athon vel athon, mons
est Macedonie / Athlas antis, fi-
lius Promothei rex Affrice, peritissimus astro-
logus / unde dictus est celum sustinuisse / unde
athlanteus a um et athlanticus ca cum
Atalia mater Joas / Athis fuit
filia Cranai regis Atheniensium, ex cuius
nomine dicta est regio illa Athica / et dicuntur
Attici qui sunt Athenienses / vel athe in-
terpretatur littus / et inde dicitur attica i. litoreus / unde
atticus a um i. litoralis / et hec attica re-
gio Athenensis quia iuxta littus est / et athe etiam
genus columnarum que ibi fiunt / unde
Athene quasi litorales quia in litore posite
erant / unde dicuntur Athene immortales
propter studium quod olim ibi viguit in
sapiencia que immortalis est, sic dicte ab
atanatos, quod est immortale / ab a quod
est sine et tanatos quod est mortale / unde atha-
nasia immortalitas / Athomel typus
eius dei / vel risus dei / Athleta pu-
gnator miles fortis / et dicitur sic quia ad letum
fortis / Athomus corpus indivisibile quia sim-
plicitate quamvis nullum corpus sit quod dimen-
sionem recipere non possit / et dicitur sic ab a quod
est sine et thomos quod est divisio vel sectio
quia non recipiat sectionem propter simplicitatem
Athinus astutus et expeditus / Athax no-
men fluvii / Athonia grece debilitas stomachi
Atriplex est herba calida et frigida
nimis et crescit equaliter / in cibis sumpta valere

soluit. Atrofiati tabitudo corporis el
tibi, et e grecum. Atas grece lenitas
latine, lentos plenus, vnde et alentos
vnde dicti e q rigo athalenta grece vele
citate quasi plena lenitate. Axioma
auctoritas dignitas, vnde axiomaticum cum
aliis dignitatibus latinis. Axungia dicitur ab vnctione
dignitatis latinis. Azarias interpretatur auxilium domini
Azarias interpretatur similis cantor
id est abdenago, quod interpretatur siruens tacens
Azabel interpretatur fluxus sanguinis vel
sanguinolentum. Azarius interpretatur iniquitas
Baburra re f g i. stul
ticia ineptia, vnde
baburrgira cus et ba
biger ra rus, i. stultus
et ineptus, et baburrus
Babel interpretatur confusio
vnde babilon vel babi
lonia ciuitas vbi homines olim turrim
edificantes despersi sunt immissa diuinitus
confusione linguarum inter eos. Vnde ba
bilonia regio, et babilonius a um patria
vel gentile. Hic bachus dicitur deus vini, et pro
quolibet pro ipso vino. Vnde bachus secundum Isidorum
quasi a bacho dictus, quia homines mo
ti vino baculo innitebantur et adiu
innituntur. vel dicitur a bachando pro peccata
dicuntur quo bacho ad i. bacho pro ... quo
tempore ... et fit de baculo ... i. valde
baculae et e baculo ... cum ...
...
quod ... in et dicitur imbecillus ...
... imbecillus et ... in ... i. sine
bacillo, i. sustentamento virtutis, i. debilis ...
vnde imbecillus ... i. debilitare ...
actiuum et in valia. Item a bacho bacheus
a um. de bacho ... vel ... possessiuum
... bachicus ca cum et ... bachius ...
... bachi, et bachius dicitur ...
... in festo bachi ad vinum ...
... in vsus ... et ...
... in festo bachi ...
... bini et ...
... et ... quod e ... et dicitur anthi
bachius pes ... bachio ... a ...
... legem ... bini, et ... pes dicitur
palibachius ... a bachio et
palim ... et bachius ... Item a ba
cho ... bachanna e i. furor ... et ... bachus
... feminus colonus festum bachi ...

sacerdotissa eius ... bacha dicitur. Vnde plautus
in amfitrione: Ecastor bachari si velis
aduersari, ex insana insaniorem facias.
Vnde hec bacula le dicitur et eadem dicitur bassaris ...
similis a bacho. Vnde ... ...
... caput ablatiua ... bassaris ...
... bassaris ... genus e ... quia sacerdotes
bachi induebant. Vnde bassaris dicitur sacerdotissa
bachi induebant. Vnde hec bas
... illorum veste induebant. Vnde ... in ...
... i. bachus. Vnde ... in ...
Item a bachus hec bachar ... quod
vas vinarium et ... dicitur hec bacharina ... et
hec bastraudi ... dicitur bastraudi concha
erea, et ab eo hec bachio ... genus
supellectilis similis trulle, et bachor
aris ... deponens i. furere vel a fuore ...
... et pluralia hec bachanalia lud. vel ...
festa bachi. Vnde Juuenalis: Cum ... curios
simulant et bachanalia viuunt, et ...
... p ... sunt bachanalia i. furiose ad
modum sacrificantum bacho in cuius festis
solet insanire, et hec bachinal lis i. ter
tulus presserant. Vnde plautus in Aulularia
... bodie ad bachos veni in
bachinal coinquinatus ...
... et ... fructu oliue et lauri, et ...
quolibet ... fructu et ... arborum
siluestrium ... bacca ...
quasi parua ... ibi ... nitido ...
cortice bacca ... et ... ...
i. bachis ... lapidibus adornatum, vel ...
... fructum bacca ... vel
... a bacca hec baccar ... herba fac
... Vnde Virgilius: baccare cinge
... et hec baccarium ... in quo
mortui deferuntur. Bactrus fuit quidam
... a cuius nomine et flumine ... loci
... dicuntur bactrus, et regio bactria et ipsi bactrum
... dicuntur fuisse ex scitis qui de terra sua
expulsi consederunt iuxta ... fluminis
... gentis ... fuit Zoroastres inuentor ma
... ... non ... ... inuenit
... hec bactra bactrorum. Badius grece
equus latine quem antiqui vadium dicebant
... equorum et ... a ...
... ...
... equorum ... equus ab equando

quia olim solebat adequari curruum tecta super
viros quia sedium unum Caballus dicitur quia cavallus
quia pede cavat terram / vel quia pede calcat
terram, vel cantarinus Cantarinus dicitur quia
per cantarum ducitur Vel cabo dicitur equus castratus
quia carere / et inde caballus dicitur scilicet vel
equus Palefredus dicitur a passu et leni et freno
et ducendo, quia leni passu per frenum ducitur
et vel dicitur gradarius a gradior Et dicitur scilicet Tru
tarius est equus mollis incessus sine succussatura
incedens Et potest dici mannus a manu quia
manu ducitur et regitur / vel quia mansuetudine
mannus proprie Veredus dicitur equus qui
vehit vectam Badius dicitur equus quia vadens
a vado dicitur quia fortius vadat inter cetera alia
Ipse est et spadix quem feniceum vocant / Et
spadix a colore palme quam Siculi spadicam
vocant Est et glaucus quia pictos habet oculos et quasi
splendore perfusos Nam glaucon album greci dicunt
Est et gilvus qui est colore melligno perfusus
Et est subalbidus scilicet guttatus albis nigris intervenientibus
punctis Est et albus qui est contra quosdam
pallore Est et candidus qui niveus est et pura
luce perfusus Est et canus qui candidis et nigro
colore est Est et scutulatus qui quosdam orbes
habet albos inter purpureos Est et varius
qui habet vias colorum imparium Est et petulus
qui habet tantum pedes albos Est et candidicallus
vel callidicallus qui habet frontem albam Et et calli
... dicitur Est et cervinus quem vulgo guinarane
dicit quia habet colorem cervi / et vel dicitur admissarius
et emissarius Est et vranulus quia cineri sit
coloris Est et mirteus qui est pressus in purpura
Est dosinus vel dosimus quia de asino quia colore
eius similis sit asinus Et vel dicitur cinereus
quia sit eiusdem coloris cum cinere Et habet scilicet glaucos
Mirtei Dosini sunt de agresti genere
orti quos equiferos dicimus / et ideo ad urbanam
dignitatem transire non possunt / et est retrogradus
quia retro graditur / Est et respectator
qui leviter obiectis respectibus terreatur / et vel dicitur
suffusor vel suffusus / et sternax quia sternit et
sternit insidentem Est et effusus quem vulgo effusum
et diffusum dicitur Est et cesi ... apud
Est et dorsatus ab anteriori parte Unde sub
diti crossillas illas vel cruppas feriantur

vel porsiniatus super capud Dorsatum
Baca Ferrum sentum Baster fera
ferum · grossum ferinus agrestis turgidus
ventricosus

Baiulo las .i. portare sustentare
Et dicitur quidam quod simplex est / Et
ideo debet esse duplex consonans / Sed
... usus ... / loco ... tolerum baiulat
latinum trahunt · antropos ... / dicitur enim proprie
... vi baiulo produci Alii vero dicunt quod est
compositum / a bas quod est id quod suppositum columne
et iulus qui fuit filius Enee / qui baiulatus
fuit ab Enea / Et in baiulare quasi iulum portare
et sustinere / sicut postea sumitur pro portare / vel
baiulare dicitur a bas et iulus quia ipse fuit basis
et sustentamentum patris / et in valua / Et hic baiulus
li quando et pro portitore et pruinitore
et pro baiulo ad baiulandum apto dicitur / et
pro portu / quia ibi merces baiulentur Unde
hic et hic baiulus et hec ve .i. inveniens fortis
Et hic baiulus dicitur a baiulo / Unde baiuli dicuntur
et que supra in cetera sunt Et a baiulo hec
baiunola le .i. lectus qui in itinere baiulatur
Et hic baiulum ferrum quia eo equus baiulatur
Et hic badius equus quia nos baiulat / vel quia ...
de sit in ... / et baia ie .i. portus Unde
baie ... civitas in Italia ... quia
ibi sit locus portuosus et celeber Unde baiana
... patrum Et a baiulo ballo las hinc
et illuc inclinare / et postea quasi ab hoc pro saltare
Unde hec ballinta ... bilancem quia ballat .i. hinc
et illinc inclinatur Et a baiulo hec vagina
quia baiulat quia ... vel gladium baiulat
Unde hec vaginula que fit vaginas / et
vagino as ac .i. facere vaginas quod quasi ...
est et fit evagino .i. gladio de vagina / et ...
in et fit invagino .i. in vaginam mittere / et
... Et a baiulo hec barca prora navis
que merces navis ad litus portat Unde hec barcula
et barcella diminutiva / et hic barcarius
qui barcas fert vel ducit Baiulo quasi ... de
et fit debaiulo .i. deporto / et ... baiulo .i. ...
porto Baiulo et quasi ab eo omnia sunt activa
Balo as ... et est ovium Unde hic
balatus tus tui Et balbus ba bum qui verba
non explicat / ... .i. ... balare
... loquitur / et quia ... Unde bal
be ... ... / et hic balbucies vel
balbuties ei et balbeo es Unde balbesco

cinthaciun. Et balbucio cis .i. male et tepide
loqui et magis Et a bale dicitur barbarus et ..
blesus sicut sium .i. balbus vnde blesus qui frequenter
blesus sicut sium .i. balbus Et dicitur blesus qui frequenter
quasi vim frangit. vnde dicitur blesus buccalesus.
ethimologia non est composita Et a balo as dicitur balatro
-tronis .i. clamorosus ioculator vnde Oracius
in sermonibus Mendici mimi balatrones
hoc genus omne vel balatrones dicuntur prodigi
hoc genus omne vel balatrones dicuntur prodigi
et lecatores a similitudine balatrone tamen facit
mencionem in vltimo sermone Sed hic tamen forte
melius dicitur baratrones a baratro sic pro ca..
dina Et a balo as dicitur et hec balatus tus et
dicitur et hic balatus is pro ouibus Et a balo quidem de et
hec balans quasi de balo .i. valde balans Balo producit primam
B allanum grece latine grande dicitur inde hec
balanus quedam arbor et vt dicunt grammatici est quer
cinus vnde hec balanus pro fructu et pro vngento
ex fructu vnde balaninus na num .i. balano
coniunctus Et a balanus vel balanum per ba
lanite lapis vel vites ad instar gla
dium rotas facietas gignens vnde balani
tides gemma B alin grece latine iacere vel
emittere siue effundere dicitur vnde balena dicitur
quod magnus piscis quasi effundat et iaciat a
qua que se illuc altius ceteris beluis maris
et hec balista genus tormenti et vel est genus a ba
lin et hasta torquet vi dibus nervorum iacia
tur hasta et saxa vnde hic balistarius qui
facit balistas vel qui iacit cum eis Et a
balin et funda dicitur hec fundibalus li .i. cum
funda iaciens et emittens dicitur quasi fundibulanus
in casu Et a balin hec balea lee .i. funda
vel instrumentum quod vulgo vocatur balestus vnde hic
balearius et hic balceator .i. funditor vel bale
strator vnde hec et hic balearis et hoc re .i. cum
balea iactabile Et inde etiam balearis funda
et dicuntur tunc a nomine insule balearis vel
vel balerica vel balearis insula est hispanie
et sunt due scilicet Afrodiaces et gemmasi
ades maior et minor vnde et eas vulgus
maioricam et minoricam vocat In hiis enim
solum primum reperta est funda vnde et balearis
dicta est funda Et balearis dicta est insula vtraque
a balin quod est balea Et a balea baleros vel
balearis vel balerica Et ideo et hic balearis
et hoc re generale Et a balin balestus vnde

bastus ad .i. balestum attis percutere vel proiectare
H et balduta tus dicitur lac pressum a
sero Et balducta est valde ducta quasi valde
pressa est et ducta
B alsamum est arbor vnde hoc balsamum
lignum vel fructus vel liquor eius
et componitur opos quod est mesle vel
caverna vel cortex et dicitur hoc oppo
balsamum .i. cortex balsami vel liquor
manans de incisione corticis per cavernas
corticis vel eius ligni percussi ferreis vnguibus
per cavernas eorum odorifer guttis distil
lat Et componitur cum folium et dicitur foliobalsamum
.i. folium balsami vel liquor manans de eius
foliis ut Et componitur cum xilo quod est lignum
et calos quod similiter est lignum et fit xilobalsamum
vel calobalsamum vel liquor manans de
ligno eius Et componitur cum carpos vel xiros
quod vtrumque interpretatur fructus et fit carpo
balsamum vel xirobalsamum .i. fructus siue se
men balsami vel liquor qui fit de eius fructu
siue semine Multiplex ergo vnguentum
balsamum affert Primum est et preciosius quod
sponte manat de foliis et id vocatur balsamum
Secundum est carpobalsamum vel xirobalsamum Tertium
est oppobalsamum Quartum est foliobalsamum
Quintum est calobalsamum vel xilobalsamum
Et est proprium ita si non sit corruptum balsamum Si
fiat in manu contra solem perurit manum si
non sit corruptum Et a balsamum balsamatus
ta tum .i. balsamo inunctus quod et potest esse
participium Item balsamo as est balsamo inungere
et est activum quod componitur cum in et fit imbalsamo
.i. valde balsamo similiter activum B alinon
grece dicitur balneum quasi anxietatem animi tollat
a balin et noia quod est meror quia iaciat anxi
etatem de mente Et potest balneum a lavacro
mentis dici Et inde in plurali in femino genere balnee
arum in neutro hoc balneolum li dicitur et bal
neamum rei et hic balneator ambo pro
loco in quo balnea et balneo as verbum activum
cum omnibus suis quare si eciam inveniatur
Et a balneum et lustro tras dicitur hoc balustrum
scilicet locus vbi sunt multa balnea quasi lustrantes
balneis Et ab ambio et balneum dicitur hec
ambubaia .i. femina frequentans balnea
quasi ambiens balnea vnde Oracius in sermonibus

Ambubaiarum collegia pharmacopole vel
ambubaia lingua Syrorum dicitur tibia vel
symphonia. Unde ambubaia i. tibicina
vel symphonista. Vel ambubaia est
compositum ab ambio et baie. Baie enim
locus erat amenissimus quem lenones
frequentabant. Unde ambubaie quasi frequen-
tantes et ambientes locum scilicet Baias.
Balteus tei in singulari, sed in plurali masculini
et neutri generis hii baltei et hec
baltea. Et est balteus cingulum militare.
Sic dictus licium pendens quia ex eo pro
dependent ad demonstrandum legionis mi-
litaris summam i. sex milia sex centorum
ex quo milite et lxvi consistunt. Unde et
balteus non dicitur hic quo cingitur sed cui a
quo signa dependent. Unde balteolus di.
et balteatus a um i. balteo ornatus
et balteo as avi i. cingere verbum activum.
Balach interpretatur precipitans sive
devorans. Balaam interpretatur vanus populus.
Bamoth interpretatur circuitus mortis. Banta
[illegible] est i. conglutinatio. Bandum
proprium vexillum. Bara interpretatur
orbitas. Baptismus tinctio interpretatur
dicitur a bapto quod est flumen vel
aqua vel sacramentum. Unde baptisma
atis idem. Et baptiso as verbum activum
cum omnibus suis compositis. Et hoc baptisteri-
um i. statio baptismalis a sterion quod
est statio et ibi pro baptismate [illegible]
vel locus qui et hec baptisatoria dicitur. Et
hic baptista i. qui baptisat et verbum est
nomen officii. Baphium genus purpure
est. Unde baphus a um i. purpureus vel
textor talis purpure vel venditor sive
mercator huius purpure. Et [illegible] sive
pro mercatore. Et hoc baphium locus ubi talis
purpura conficitur vel venditur.

Bardus di. i. stolidus hebes ineptus
tardus qui et alio nomine dicitur
[illegible]. Unde Statius: Nimis
audacem nimis quam bardum.
Bardus etiam in alia significatione accipitur scilicet
pro cantor laudis vel pro populo. Sic cecinit
plurima scribere studuisse carmina bardi.
Unde et dicti sunt Longobardi vel per
sincopam Lombardi quasi longi bardi
vel a longis barbis quas solebant
nutrire et non tondere. Unde Longobardia
vel Lombardia provincia quam possederunt
a cuius nomine sumitur gentile Longobardus
a um vel Lombardus a um. Barba

quasi varia a viro quia virorum sit
et non mulierum. Et est proprie barba hominum,
barbe aliorum animalium. Unde barbula
di. Et barbatus a um quod et pro sapiente
dicitur. Nam olim philosophi in signum sapiencie
solebant pascere barbam. Unde barbatulus
a um i. parum barbatus. Item a
barba barbarus a um i. crudelis vultu
solidus et est nomen crudelitatis et inscitie.
Unde olim gentes omnes dicte sunt barbare
preter grecos et latinos. Unde barbaricus a um
et barbarinus a um in eodem sensu
et hec barbaries ei vel hoc barbaricum
et hec barbaria dicitur est quedam terra
ultra grecam propter excellentiam crudelitatis.
Et a barbarus et nos fit barbarismus
quod est consuetudo et mos barbarorum i. vicium
quod consistit in quorumdam literarum i. silla-
barum vel syllaba in dictionibus vel in certis accentibus
quo vicio maxime barbari solent uti
et hoc ab eorum consuetudine traxit nomen
vel compositum barbarismus a barba et more
et more quasi mos et consuetudo barba-
rorum [illegible] est [illegible]
et omni rudes et incultas solent gestare
barbas. Sed ad eius mores similiter
barbarismus dicitur vicium in dictione que
non est alta sua perfectione. Item a
barbarus et lexis quod est sermo dicitur
barbarolexis i. aliene lingue corruptio
et differt a barbarismo quia barbarismus
est corruptio proprie lingue ut si grecus
corrumpit grecam latinus latinam. Sed
barbarolexis est corruptio aliene lingue
ut si grecus corrumpit latinam vel
latinus grecam. Sed confunditur [illegible]
[illegible]. Item barbarismus si est in quo
sermone sine usu vicium est et est
vitandum. Si autem in poemate fiat
vel in aliquo prosaico dictamine aliqua
[illegible] causa signata erit et dicitur metha-
plasmus. Et a barbarus vel barbarismus
barbarizo as i. crudeliter agere vel barba-
rismum facere. Et ut brevis eius status
appareat barbarizare est more barbarorum
[illegible] in [illegible]. Item barba
componitur cum sterilis et dicitur hic et hec
barbasterilis i. sine barba [illegible] vel
loquitur. Et cum tondeo et fit barbitondium
i. tonsura barbe vel locus ubi tonditur.
Item a barba barbinus a um quasi magna

cum barba sit hospitalium et viri / et hec et hec bar-
batica qui vel que dat palmas adprincipium
et hic barbarinus i. patruus B ar in lingua
Syra filius Iona in lingua Ebrea co-
lumba interpretatur / unde Bariona filius colum-
be / et a bar et tholos quod est summitas et moys
quod est aqua dicitur Bartholomeus sed interpretatur
filius suspendentis aquas i. dei qui mentes
doctorum sursum elevat Unde in suis
aquas distillat / vel interpretatur filius suspendentis
me et est firmum nomen eo ebreum B ari-
ge lud grue et forte Unde bari i. electus
qui grauis est fortis / id est non fictitius a so-
nus tractus Unde barrio is i. clamare est ele-
phantis Unde hic barritus tus tui i. vox elephanti
Et a barrus hic ebur ris quia os eius est
Unde eboreus a um et eburneus a um et
eburnus a um quod est vel constat ex ebore / sed
et ponitur pro albo et plano pro modo eboris / et
a barrus hec barbitus quod et hec barbitum
nime scilicet quoddam instrumentum musicum tamen barbi-
tus quia de ossibus barrorum fiat Unde Mar-
tianus Genus barbito cantum quod cheli
personat Unde hic et hec barbitista que vel qui cantat
cum barbito Et a barrus Barrida da dum
i. superbus / et hic baro onis quia sit elephas ce-
tera animalia magnitudine ita baro alios pre-
cellit homines / vel quod melius est dicitur a bari
quod grauis et fortis homo dicitur baro et denotat
nobilitatem et fortitudinem / quasi fortitudinis
solum Unde hic baronculus li di. et hec baro-
nissa uxor baronis vel virago sed baronis
hic animus Et a bari hec baria est genus
linea a sensu sinistre deposita vel dextre
et est una de decem figuris accentuum que pro-
sodiarum distinctionibus a grammaticis apponuntur ut
sit ita Et hic brachium chii quia cetera membra
fortius sit Unde hoc bracchiolum diminutivum
et brachiatus ta tum habens brachia / et hoc
brachiale lis torquis in brachio / quod et
dextrocherius sive dextrochirium dicitur Et
notandum quod in brachio multe sunt partes
Est ibi thorus sive musculus cubitus et ulna
ala sive ascella sive subireus et lacertus
Lacertus est pars superior quod est ab humero tendens
sa brachium / et a lacertus dicitur lacerti vi-
dentur lacertati a toto corpore Unde lacer-
tosus sa sum i. fortis qui magnos et

fortes habet lacertos Thorus sive musculus
est i. pars pulposa carnis que in lacerto
est Cubitus est versus ad manum a cubo bas
quia solent cubare super cubitum in cena
Vel dicitur a cubon quod est firmum quia firmius
membrum sit Ulna secundum quosdam est
cubitalis mensura vel sed quod cubitus / sed
ulna est ex utraque parte brachii Ala est
i. pilosa pars sub brachiis / et dicitur quia pilo-
sa sit vel quasi ala / vel quia ad instar ala-
rum ibi brachia emergant vel moue-
antur / et eadem pars dicitur ascella quia ab hoc
loco brachia tollantur i. moueantur Et eadem le-
ta dicitur subireus quia sit fetidus / hircus enim fetidus
ircum i. fetorem hirci B arrabas interpretatur
filius magistri eorum / a bar quod est filius
et rabi quod est magister / et abstracte pronomine
vel a greco ei equipollentia Unde Barrabas
i. filius magistri eorum procul dubio Judeorum
magistri qui est diabolus homicidiorum auctor
qui usque hodie regnat in eis B arnabas
interpretatur filius prophete vel filius consolationis
B arachias interpretatur benedictus dominus vel
benedictus domini B arach interpretatur fulgu-
rans B arochei populi affirite B aripitos
gemma nigra est cum sanguineis et al-
bis notis B arthopolatis stella Ebreice est
B ardesanista hereticus B aratrum est nomen
nimie altitudinis et profunditatis / et est dictum
baratrum quasi voratrum i. vorago aqua ex
profunditate quia omnia devorat / et hec bara-
trum quasi infimus / quasi profundissimus locus
inferni de quo deus neminem extraxit
et de quo dictum est quia in inferno nulla est
redemptio / quasi fossa / quasi gurges vel
gluttonia / quasi venter / Unde baratro onis
i. glutto qui omnia baratro i. ventri com-
mittit B arginnus na num et hic et hec bar-
garus et hoc re i. alienigena peregrinus
a barba et genus vel genitus / vel bar-
garus dicitur fortes in bello / a baro et a-
gros vel genitus quia ad modum baronum
se agant vel sunt fortes quia etenim gens
a baronibus Hic barbarostomos que
verba plena barbarismis profert / a barba-
rismus et stomos quod est incisio sed
os / quia qui in loquendo habet barbarismos

Hec basis est nomen fortissime par-
petue lingue virorum Unde ba-
sis dicitur fulcimentum columpnarum sed

Ambubaiarum collegia, farmacopole, me
ambubaia lingua syrorum dicitur tibia vel
simphonia inde ambubaia, i. tibicina vel
simfonista, vel ambubaia componitur ab am
bio et baie, scilicet baie locus erat ameni
ssima quem lecatores frequentabant in
ambubaie quasi frequentantes et ambi
entes locum scilicet lecatores. Baltheus et
in singulari sed in plurali invenitur et mas
et neutri generis hi baltei et hec baltea
et est baltheus cingulum militare sic
dictus quasi pendens quia ex eo signa
dependent ad demonstrandum legionis mi
litaris summam, i. sex milia sex centorum
ex quo milites et ipsi consistunt, unde et
baltheus non dicitur cingulum quo cingitur sed est
a quo signa dependent unde balteolus
dicitur et balteatus a um, i. balteo ornatus
et balteo orns (?) vel i. cinctus. Unde actum
~~alath inceptat propriamus sine de~~
~~vonnus alatam inceptatum vanus~~
~~Expleus amoth inceptat nomen more~~
quod supra ille, bas est dicitur ... pla
te scilicet a basis et leos quod est populus dicitur ba
sileos quod ... in ... dicitur basileus
i. rex vel imperator qui est sustentamentum
populi unde basilea et basilla et basilissa, i.
regina, et basiliscus rex serpentum, et ba
silica regia domus, scilicet palatium regis
sed modo pro ecclesia accipitur. Dicitur basilica ecclesia quia
est palatium summi regis regum, et a basili
ca dicitur basilicanus na num, i. palatinus, quod
... sed basilicanus na num sed
basilicanus dicitur ... qui habitat circa ba
silicam et sub aliis eius, et a bassi basilica
herba que et ieniana dicitur, cuius radix dat for
titudinem et sanitatem omnibus vectibus eius, et a
basileos basilice invicte fortes. Plautus
Epidico ego vel interii basilice, et hic basi
licus iactus in tabula quia fortunatus ... Plautus
Plautus ... basilicum ... vulturnos
quasi. Basan interpretatur siccitas. Bassa interpretatur
pinguedo unde bassa sa sum, i. non altus quia
pinguedo non sinit multum in altum crescere.
Unde basso sas vel activum, i. deponere deprimere
et hec bassa se omnis pinguis unde hec bassaris dicitur
et sunt bassarides vates mulsare vetere,
bassarides est ut dicunt sinopus. Unde sa
cerdotisse bachi a bacho, et a bassa bassinus
quia plus dilatatur in pinguis. Besterna est

terra mansua vel vehiculum itineris quia
vestita est mollibus vestibus sternuntur
et a duobus animalibus trahitur vel nobiles
femine deferuntur. Bathi lignum dicitur leve
unde bathin in Daniele dicitur vestes li
nee scilicet bracce linee usque ad genua per
tingentes quibus verenda pudenda vela
bantur et est indeclinabile in singulari, vel in plurali ...
Hec batha sive beth apud hebreos
dicitur mola olearia unde ... bath dicitur quia
mensura capiet quinquaginta sextarios
quae mensura una vice mola contericium
vel secundum Jeronimum bathus quod hebraice
dicitur bath causa mensura est que est ... scilicet tri
modiorum ... deputata in liquidis ... hec ... batha
et in ... mensura ... Unde ...
... ad, et ablata ... dicitur hic et hec abbatis
indeclinabile pro omnis ... qui vel que cum ba
tho dividit avenam vel ...; et a batho
batillum dimittum, et hec batena genus
patere. Batinos, i. rusticus.
Baulare, i. latrare et secundum
Suetonium in libro de naturis
rerum ponit hic varias voces animalium
secundum ordinem quam in presenti ponemus, secundum
ordinem. Tigridum rancare, Par
dorum felire, Pantherarum caurire, Ur
sorum uncare, Luporum ululare, Ser
pentum sibilare, Onagrorum mugilare,
Cervorum rugire, Boum mugire, Asinorum
rudere, Porcorum grunnire, Aprorum
frendere, Equorum hinnire,
Verris quiritare, Arietum lorectare,
Ovium balare, Hircorum miccire, Ursorum (?)
vebare, Canum latrare sive baulare, Vul
pium gannire, Catulorum glatire, Leporum
et priorum vagire, Mustelarum drindrare,
Murium pipitare, Soricum desticare,
Elephantum barrire, Tigrum (?) ... Cor
vorum crocitare, Aquilarum clangere, Acci
pitrum pipiare, Vulturum pulpare, Milvorum
lipire, Olorum drensare, Gruum gruere,
Ciconiarum crotolare, Anserum scli
gere, Anatum tetrissitare, Pavonum
paupulare, Gallorum cucurrire, Gracu
lorum fringulire, Noctuarum cucubire, Cu
culorum cuculare, Merularum zinzi
are, Turdorum trucilare vel soricare, Stur
norum pissitare, Hirundinum fritinnire vel
minurrire, dicitur tamen quod minurrire est
omnium minutissimarum avicularum. Philomelarum

rispac passer cinctiac Apud bombi
sac vel combilac cicadum frinitire
B ycce vel bexea talcaramta mulierum
et comedorum canit sic tragedorum cum
Belgis civitas galie. Unde belgica
dicta est provincia et eius civitas
nunc dicitur belvacum. Belsebon a
serensis specule vel speculum idest
modis est. Belen qui mittere vocat. Bele
tes consiliatus. Hic belus prefuit primi
primus rex Assiriorum et apud pyrarum deo
habetur ibi et in Africa et seruus est ei ydo
lum in babilonia quod vocatum est bel et
interpretatur vetus. Unde et ligwa punica
bal dicitur deus. Sed apud Assirios bel et a bel quod
bal dicitur deus vel vir et zebub quod est musca dan
est deus vel vir et zebub quod est musca. Ydolum belzebub idest ydolum deus vel
est id ydolum belzebub idest ydolum deus vel
vir muscarum pro immundicia et sordibus ydo
latrie et sanguinis ibi immolati ad quem
multitudo muscarum ibi conueniebat vel pro
immundicia. Belial idest dyabolus qui ibi co
lebatur et id ydolum dictum est accaron et
belial et a bel et fegor quod fuit quidam
mons dicitur belfegor quod interpretatur simula
crum ignominie idolum enim fuit mo
ab cognomento baal super montem fegor
quem latini priapum vocant scilicet deum
ortorum. Sic ergo baal belial belzebub
bel belfegor belberit berit belbius idem
est scilicet dyabolus. Behemoth hebraice latine
animal sonat ideo autem dyabolus behemo
idest animal dicitur quia de excelsis ad terrena
cadit et pro merito suo ut animal bestia
effectus sit ipse est et leviatan idest serpens
de aquis qui in huius seculi mari volu
bili versatur astucia. Beloculus gemma
est albicans et pupillam cingit nigram
in medio aureo fulgore lucentem et propter
speciem assiriorum regi belo dicata est
Beniamin interpretatur filius dextre quod
est interpretatis ben enim filius iamin dextra
dicitur mater enim eius moriens vocaverat
eum benonim idest filium doloris mei sed pater
mutavit nomen eum filium dextre. Benacus
lacus ytalie de quo nascitur mincius fluvius
et potest derivari a benetis. Berca dicuntur
sunt concatenationes aquarum latine dicitur
scaturigines fonticule. Berma vestiuncula
quedam. Berillus gemma est in India
habens nomen sue gentis. Bestia et fera
dicuntur quia omnis bestia est fera et non ergo

bestie enim sunt que morsibus vel un
guibus seviunt exceptis serpentibus ut pardi
leones et similia a vastando dicte quasi
vasta vel a vi qua seviunt quasi vistie
fere sunt eciam ille que et si non seviunt
morsibus vel unguibus tamen silvestres
sunt sic dicte quia naturali utuntur libertate
et desiderio suo ferantur. Quoque omnis fera
dicitur bestia quoque et bestia non dicitur
nisi que mansione hominum nutritur
et tunc dicitur a beth quod est domus
et sto. Unde bestiola dicitur et bestiarius
a .viii. antelius et vincens ad modum
bestiarum et hic bestiarius qui sinat
bestias vel venatur eas et hec bestiarum
idest liber de bestiis loquens vel locus ubi
bestie morantur et hic et hec bestialis
et hoc le unde bestialiter adverbium et hec
bestialitas et bestius a .viii. idest antelius
ad instar bestie. Unde parisius est bestius
per gert doctores grecos. Bes idest octo
uncie unde bisse idem est vel dicitur
bisse quia bis est sextans et a bisse dicitur bissextus
quia et bisse idest minute colliguntur vel dicitur
a bis et sextus quia sextus dies ante
kalendas marcii bis computatur eo anno. B
elchim grece humile vel mersum dicitur
vel morosum unde belchie flumina dicuntur
quia humilius solo decurrebat a cuius
nomine dicitur hec belchica et quod primum
unde belchinus a um. Bethel urbs samarie
primo dicta lusa sed postquam dormiens
ibi Jacob vidit scalam innitentem celo
hec dixit vere hic domus dei est
et porta celi. Et hac causa dictus est locus
ille bethel idest domus dei a beth quod
est domus et el quod est deus. Sed quia
ibi a Jeroboam vituli aurei conflati
sunt dicta est bethaven idest domus idoli
que ante vocabatur domus dei est a beth
et leem quod est panis dicta est bethleem
civitas david in qua natus est salvator
mundi et primo dicta est eufrata
sed quando ibi Jacob pavit pecora sua
eidem loco bethleem quidam vaticinio
imposuit quod domus panis interpretatum
propter eum panem qui ibi de celo descendit
Est a beth dicitur bethania quod interpretatur
domus obediens. Beth apud hebreos
dicitur mola olearia vel cella. Bethga

et beth est secunda lra eorum / et a beth
dicunt greci betha secundam lram / et
a betha dicimus nos b / Et ergo betha
apud ebreos est mola olearia / apud
grecos est secunda lra et tunc 2 neutri
generis et indecl / et inde apud nos betha
in feminino genere dicitur genus olerum scilicet
secundus caulis qui post abscisionem re-
nascitur in magnitudine / Unde bethaceus
a um possessiuum et hoc bethinum aliud genus
olerum quasi vilis betha / et hec bethonica
quedam herba / Bethis avis que in
hospicio firmatur a beth quod est domus

Bibo is bi neutri generis bibitum
bu / Unde bibulus a um qui
multum bibit vel que multum
absorbet humorem ut arena / et hic
bibo onis qui multum bibit / et hic et hec
et hoc bibax acis idem / et comparatur acior issi-
mus / Unde bibacitas atis / et hec
bibacitas atis / et a bibo bibio onis i
musciones vino supnatantes / Unde
Affranius Ammi ad me expectas et fa-
bulam inspicis et ore in oculis tuis bi-
biones involant / et hec biblus bi i
iunctus quia aquarum est bibulus
et aliqui dicitur a libro quia antiquitus de
iunco solebant contexere pergamenum
et ibi scribere antequam esset usus carte
Et secundum hoc componitur cum theca quod
est repositorium ut scrinium ubi aliquid
reponitur et dicitur hec bibliotheca i biblio-
rum theca i librorum repositio scilicet
armarium / Unde per similitudinem quidam
liber in ecclesia dicitur bibliotheca quia
multi libri ibi continentur / et inde hic
bibliothecarius rii i custos librorum
Componitur etiam cum antheos quod est contra
et dicitur hoc antibiblum i pignus quod pro
codice mutuato datur quasi contra biblum
datum / Item componitur cum polio et
dicitur hic et hec bibliopola i venditor librorum
qui polit et promicat eos ut carius
vendat / Unde Marcialis cocus Sed
mea qui vendit bibliopola putat
Et idem dicitur bibliator oris / Item a
biblus bibleus a um et biblinus a um
ambo possessiua / bibli eorum et bibli
dicuntur instabiles et cetera qui reparant

bibleos / Item a bibo hoc bitumen nis quoddam
genus terre utile ad compages navium
quod et gluten dicitur et inundat in as-
faltis lacu iudee et hoc greca vocant spissa
assfalton / Unde bituminosus a um plenus
de bitumine vel lutum de bitumine et
bituminatus a um i litus de bitumine
/ et hec bitulgo nis i vimen minutum
quod in bitumine crescit / et bito as verbum
neutrum i spargere / Unde plautus i gurgu-
lione Quasi mulier in terra est formatus
si illa ad me bitet / Item a bibo
bilbo vel bilbio is verbum neutrum i sonitum
facere ad similitudinem novi musti vel nove
cervisie quando spumescat in dolio
propterea cum vinum dicitur bilbire quando
spumat et spumando sonat / Unde
Nevius Bilbit amphora inquit / et
hec bibera re i suppellectilis bibendi
Bibo componitur cum ad et dicitur adbibo
i iterum bibo vel magis vel ad me recipio
bibendo / et cum con et dicitur combibo i simul
cum alio vel simul totum bibo vel
sepe bibo vel in me traho / Unde combibo onis
a um qui frequenter cum alio bibit / et
cum circum et dicitur circumbibo i ex omni
parte bibo / et cum de et fit debibo
i valde bibo vel deorsum / vel debibere
i devorare et tenetur de primatu / et cum
e et dicitur ebibo i valde bibo vel evomo
vel trado oblivioni Et cum in et dicitur
imbibo is i valde bibo vel intus
bibo vel bibendo immitto / et cum pre
et dicitur prebibo i ante vel pro aliis bibere
Et cum pro et dicitur probibo i in conspectu
vel pro aliis bibo / et cum re et dicitur rebibo
i iterum bibo vel evomo / et cum se
et dicitur sebibo i seorsum bibo Et cum sub
et dicitur subbibo i parum bibo vel post alios
bibo vel sub terra bibo vel que sub terra
sunt bibo Et nota quod bibo et omnia ab
eo composita sunt neutra et faciunt preteritum
in bibi et supinum in bibitum / et omnia
corripiunt bi tam in presenti quam in preterito
et supino / Item omnia composita ab eo
videntur facere intensionem excepto subbibo
quod facit remissionem / et omnia predicta
de anglicis preter subbibo quod remanent
ab eis secundum quod dicit sub bibo i

parum bibo. Item nota quod bibere valet
est potare bibone.

Bis adverbium est numerale simplex
numerale a duobus unde per
compositionem binus a um non distribu-
tivum quod in singulari tantum vel quotiens
duo ut bina lectio id est due lectiones. Sed
in plurali tenetur quandoque pone ut iste mereduus
bini et quandoque tantum vel in plurali quantum et in
singulari ut vidi binos homines id est duos.
Et est compositum binus a bis et unus quasi
binus quasi biunus id est bis unus. Et a
binus hic binarius rii talis numerus. Et bina
rius a um adiective. Et bino as et binio
as verba activa et dicunt Nam binare
est duo et duo in simul coniungere et di-
cuntur binio as in eodem sensu dicitur bina
id est duplicare. Item bis componitur cum annus et
dicitur bimus a um id est duorum annorum qui bis annus
et hic bimulus a um dicitur. Et bimatus tus tui
id est spatium duorum annorum. Unde legitur quod Herodes
occidit omnes pueros a bimatu et infra. Item
a bis et iugum dicitur biga que est biiuga di-
cta [illegible] a duobus equis tracta. Et est biga
[illegible] binus [illegible] eius duas [illegible] quia crescit et de-
crescit. Triga plutonis qui rapit homines
de trebus etatibus scilicet pueritia, iuventute, sene-
ctute. Quadriga solis [illegible] quatuor tempora anni quia
sol vicinitate vel remotione sua facit ver estatem
autumpnum et hiemem vel [illegible] quatuor [illegible] sunt
~~[illegible]~~ [illegible] in die rubens in mane
splendens in tercia, calidus in meridie, tepescit in
nona. A quibus [illegible] et quatuor equi dicti
nominantur. Primus dicitur acteos vel ceos id est rubens
eos enim est aurora vel oriens. Secundus dicitur eripteus
vel pirous id est splendens a pir quod est ignis.
Tertius lampas vel flegon id est fervens a fos quod
est ignis. Quartus etton id est tepens vel philogeus
id est amans terram a philos quod est amor et ge
quod est terra quia tunc tendit ad occasum. Item
a sex et iugum a sex equis tra-
cta, et additum iouis ut poete fingunt deus. Et
ita biga triga quadriga seiuga dicuntur
a numero equorum et iugo. Et a biga vel
biiuga biiugus ga gum. Et hic biiugis
et hoc gene eius [illegible]. Et secunde declinationis
[illegible] biiugis et hic et hoc biiuge. Et di-
cuntur biiugi vel biiuges equi qui tra-
hunt bigam. [illegible] duo sunt ad iugum. Et simi-
liter biiugus vel biiugis a bis et iugo. Item
a bis hec bilix cis id est pugna quia sic fit vel duas

partes. Et hec bilis bis id est fel et inde fedus vel quia
fel commotum prodens amaricat. Item potest componi
pro illo felle et pro quodam nigro et malo humore
quendam [illegible] [illegible] Persius Turgescit vi-
trea bilis. Et hic biliosus sa sum quia frequen-
ter [illegible] est tristis. Et a bis et gamos quod est
uxor vel nuptie dicitur bigamus qui duas ha-
buit uxores. Et bimaritus a bis et maritus
quia fuit bis maritus. Et a bis et maritus quia bis
maritavit. Ligamina non sunt homini mariti
et inde hec bigamia tie contrarie. Et eadem ratione binarium.
Item bis componitur cum licio licias
et dicitur hec bilix cis id est lorica quia trenum ponde
licium sive licios. Unde hic et hec bilix et hoc bi-
lix. Et cum penna et hec bipennis quia habet duas
pennas scilicet ante et retro. Et adiective declinatur
hic et hec bipennis et hoc bipenne. Vel dicitur a bis et
penna quod antiqui dicebant acutum quia duas
habet pennas id est acutas partes. Unde et anime
dicuntur penne quia sunt acute. Et hec bilabium
dicitur quia habet duo labra [illegible] sermonem.
Est enim [illegible] et hec bimera que duos ha-
bet viros. Et cum thanatos quod est mor-
tuus, et hic bithanatus ti id est qui bis re-
diit mortuus ut Lazarus. Et cum foris
id est plurale hec bifores rium id est duplices val-
ve quia bina foramina faciant. Unde hic et
hec bifores et hoc re id est duplex. Unde Ovidius
in secundo Metamorphoseos Bifores in radiabat
lumine valve. Et cum germen et hec biger-
men mis id est seges vel legumen ex duobus
germinibus coniunctum. Et cum genus et di-
citur hic et hec et hoc bigenus quia ex duobus ge-
neribus est natum sive ex patre Francisco et matre
[illegible] ut Francia. Et cum genus et bigena a um ut
bigena animalia dicuntur que duobus generibus
nascuntur ut mulus ex equa et asino, burdo
ex equo et asina. Ybride ex apro et
porca, titirus ex ove et irco, musimo ex
capra et ariete est enim dux gregis. Et
cum cella hic bicellus quod est bicelium
dicitur scilicet domus duas habens cellas sive
domus [illegible] in urbe. Et cum fa-
cies et bifarius a um id est geminus
et duplex. Legitur scilicet biligeuus qui duas
novit linguas vel duplex et fallax quia
aliud habet in corde quam profert ore. Unde
bifarie id est duobus modis vel ex duabus
partibus. Et cum idem quod est forma et bifidus
a um id est biformis, vel quantum ad corpus
vel quantum ad animum. Et cum facies et hec

bifax est quod duos habet vultus / et cumpli
ca et biplex duplex altiplex / unde bipli
citas duplicitas altiplicitas / Et
quia bis ad multas alias partes componitur de quibus
in suis locis congruentius dicemus
Hec bissus si quoddam genus lini candi
dissimum et nobilissimum quod greci
papatium vocant / unde bissinus
a um ut bissina vestis i candida facta
ex bisso / Bursa cloaca, vel corium bovis
unde et cartago olim dicta est birsa quia
fuit circumdata corio bovis / unde et bur
sa quia de corio fiat / unde bursula et bur
sella ambo diminutiva et burso sas i bur
sas facere vel in bursa reponere / et componitur
in et imbursare i in bursa reponere / Et
a birsa birsus sa sum rufus vel niger et
birrum grossum vestimentum / vel a greco
na birrum dicitur greca bibrum / unde bir
ratus sa sum et birratus ta tum i birro
indutus / et hic birria quia vilis erat in
dutus vel birria quia vacca ... vili
consuleberat dicit sive / Hec bigera vestis
villosa / Bissimare i bis simare a bis
et simo as / Bitalassum vestigium
in luto impressum vel quod duo maria
concurrunt sed duo maria conveniunt a bis et
talassum quod est mare / Bimalaca lib'
per Biantes quod affirmat / Bissaccia re
gio ex duobus nobilissimis ... ...
sita est / Bitemon ... gigante et
... similiter / Bitinia regio est et
civitas condita a femina que prius
bitanbria vocabatur / Biturica ...
vel ... sic dicta a regione et turbines
et calores et pluvias fortissime sustinent
nec in mania ... deficiet / ... ...
est et basilica / Hec bisante vel bisan
tium olim dicta est constantinopolis
unde bisantius a um / et bisantinus a um
et hic adiect moneta ... ... dicitur hic
bisanteus / vel hic bisancius / Bidella
indie et arabie arbor / Bispilli ubi
mortuus portatur / Biumbinus ...
Bittomedia urbs ubi hanibal fugiens
venenum haustum expiravit
Bole i sententia sic bole dicitur unde / et
quasi cum silos quod ... ...
... dicitur ... / et
fit sibilla q. silos bole vel
bole i divina sententia / vel dei mens
et hinc ... / Sibilla i prophetissa

Et sunt decem sibille quarum prophetissa
prima dicitur sibilla quia dei sententia vel mu
te hominibus ... / Alle tamen decem dicte
sunt sibille quasi antonomasice / unde
sibilinus na num / Et a bole et iper
quod est super dicitur iperbole i elata quedam
figura que fit scilicet super veritatem cum
aliquis loquitur excedens veritatem ut iste
est albior nive / unde iperbolicus ca cum
i excedens veritatem elatus / Et a bole et
amphi quod est circum dicitur amphibolia
ambiguitas sive contentio / Item amphi
est ambiguitas quod ... similiter in accidit
cum ambiguitate sit / ab amphi
quod est circum et bole et logos quod est sermo
unde amphibolicus ca cum / et amphi
bolosus ca cum / et a bole et para quod est
iuxta dicitur parabola i similitudo sive com
paratio ex dissimilibus rebus / sic est cum
lucrum comparatur cesarum leoni ... suo
... ... similiter fiunt / Et parabola
quia non ... / ... est ...
... ... / unde parabolicus
ca cum i similitudinibus a um
Bonus nus num est perfectum vel
dilectum a venus quasi bonus
quasi venus a venustate ...
... ad ... nomen ...
... ... pessi
malus ... optimus qui non potest
minimus / et a bonus hec bonitas / et
bellus la lum dicitur i adequatulus bono
et ... ... / unde belle belli
ssime adverbium / et bellulus a um dicitur a
... bellatulus la lum i aequatulum
bellulus unde plautus bellatula est
inquit Et a bello hec bellaria ... i
omne genus ubi fit mense sit ... poma et
nuces quarum ... afferunt / prima quidem
mensa est carnium / secunda fructuum / secunda ...
pluralis fructibus ideo ... bellaria sunt
a diminutio ut nota dimitio ...
unde Macrobius de saturnalibus / Adhuc di
cere ... ... allata sunt bel
laria / ... ... Varro ait / bellaria
ea maxime sunt mellita que mellita
non sunt / Et a bonus ... ...
unde benignus a um i ... ... et
... ne ... / quod ... ...

unde benigne -nius -nissime adverbium, et hec
benignitas -tis, et dicitur a bonitate. Be-
nignitas enim est virtus sponte ad benefa-
ciendum exposita, lenis blanda dulcis
alloquio, et sua cunctos invitans dul-
cedine. Sed bonitas quamvis bene facere et
prestare quod possit parata est, non tamen
nisi suavis est consortio et sua cunctos
invitare dulcedine. Et in benignus
et bonus videtur distare, quia non multum
quia utrique est ad benefaciendum expositum. Sed
in hoc differunt quia potest esse bonus et tristior
et bene quamvis facere quod petitur, non tamen suavis
novit esse consortio. Sed benignus sua
cunctos novit invitare dulcedine et
dulcis esse alloquio. Et a bene vel bonus beo
as verbum activum, id est remunerare vel bene
facere. Et inde beatus ta tum. Et est beatus cui omnia
suppetunt ad votum, id est secundum quem habet quod vult, et
non ea que non vult, et nil mali vult. Et dicitur
beatus quasi bene aptus vel bene auctus, et comparatur beatior
-issimus. Unde beate -tius -tissime adverbium
et beatitudo, et hec beatitas. Unde Augustinus
de civitate dei in decimo. Nullam enim
... beatitate et miseria. Et beatulus a um
diminutivum, id est aliquantulum beatus. Unde Persius. Ta-
lis quia beatulus alto compositus lecto. Et per compositionem
beatifico cas verbum activum. Et sunt valia. Beo
beas compositum tribeo as, id est valde aliquos facere
beatum. Unde hec trabea est genus vestis imperialis
quia soli imperatores utebantur, quia tribea quia
valde alios beatum designabat. Unde trabe-
atus ta tum, id est trabea indutus. Unde legitur
quod dominus noster fuit indutus trabea carnis,
id est regia veste carnis. Trabea etiam dicitur por-
ticus tuta. Bene enim facere est et beneficio
est verbum neutrum. Unde beneficus ca cum, et hic et
hec et hoc beneficens -tis, et utrumque comparatur -tior
-issimus, et -centior -tissimus. Sed istorum positivum
scilicet beneficus et comparativum et superlativum huius positivi
scilicet beneficus absolverunt. Ideo quia ... positivo
beneficus et comparativo et superlativo illius positivi
beneficens est facta quasi iterum comparatio scilicet bene-
ficentior -tissimus. Et a beneficus hoc beneficium
et a beneficens hec beneficentia. Item a beneficus
hic benefactor, id est qui pro munere sibi impenso
benefacit. Componitur quia bene cum lingua et dicitur
benelinguarum ... id est eloquens et facundus.

et tum volo et benivolus la lum. Et hic et hec et hoc
benivolens -tis. Unde hec benivolentia. Et a
bene vel bonus dicitur hic bolus li, id est morsellus
vel boli iactus, scilicet quod dicitur per morsello
dicitur bolus quasi bene olidus, et est ethimologia et non grece.
Unde Terentius: Bolum tu michi esse ereptum
e faucibus tam subito credis. Unde Boetius
bolus, id est fumus. Et hec bolona redemptor
tabule. Et hic bolo qui diversa genera pi-
scium vendit. Et hec bolida magnus honor.
Et hec bola pulina maxima. Bolus quoque cum
turibulum li, id est lucerna
ad quam vigilantes quia tenebat bolum, id est
morsellum sepe. Et tunc thus et dicitur
hoc thuribulum, quia bolus thuris in eo po- Thuribulum
natur vel quia thus ibi mordetur et crematur. Et cum
sin quod est con, id est simul, dicitur hoc simbolum, id est bolus Simbolum
et morsellus singulorum sive collatio singulorum,
et inde simbolum signum vel cognitio vel
collatio vel pecunia collecta, inde quia singuli
ibi ponunt bolum suum. Unde Credo in
deum dicitur simbolum apostolorum, quia quilibet
in faciendo ipsum posuit ibi morsellum suum.
Unus enim dixit: Credo in deum patrem omni-
potentem, et alius adiunxit: Et in iesum christum etc.
Est signum vel cognitio inde quia discessuri
apostoli ad predicandum in gentibus hoc sibi pro
predicationis signum vel indicium imposuerunt. Dia- Diabolus
bolus quasi tamen dia quod est duo et bolus,
quasi duplex morsus. Mordet enim animam et corpus.
Vel diabolus fluere dicitur deorsum fluens, quia
superbie pondere deorsum corruens cecidit.
Sed grece dicitur criminator, quia omnia in quibus ipse
illicit ad deum refert, vel quia electorum
innocentiam criminibus fictis accusat. Unde diabo-
licus ca cum. Bonus quoque comparatur melior optimus,
et a melior additum culus fit meliusculus la Melior
lum diminutivum, id est aliquantulum melior. Et meliero
as verbum activum. Et ab optimus hic et hec optimas Optimus
et hoc optimate. Et sunt optimates optimi
et maiores. Et optime et optimatim adverbium
... sunt. Et a bono hoc bellum per anti- Bellum
frasim. Unde bellulum diminutivum, id est parvum bellum.
Et bellicus ca cum, et bellicosus sa sum,
et bellatorius ria rium. Et hic et hec et hoc bellax Bellax
est in compositione ... Et bellax comparatur -cior -issimus.
Unde bellaciter -cius -issime adverbium. Et hec bella-
citas -tis, similiter bellicosus comparatur. Et a bel-
lum hec bellona dea belli. Et bello las.

debello

verbum neutrum et inde deponitur. Et componitur debello -as
i. expugno et est activum. Unde debellator
-trix nomen verbale, et hic et hec debilis et hoc debile
quod facile debellatur. Vel componitur a de et bilis
quod est humor affectus corporis quia per bilem
fit fragilis et deorsum a viribus. Et comparatur
-lior -ssimus. Unde debiliter adverbium -lius -ssime adverbium.
Et hec debilitas, et debilito -as verbum activum.
Item a bellum hec belua quia apta sit
bello, vel a bilo -as quod est balua. Unde be-
luinus -na -num et belutus -ta -tum i. tempus
et belue simul, et hec beluties i. egestas
que solet contingere per vastacionem belue. Bel-
lum componitur cum duo duellum, et hoc duellum quasi
duobellum i. duorum bellum. Unde hic duel-
lator i. ille qui duellum peragit. Unde Plau-
tus in captivis: Domi bellique duellatores
optimi. Et hic duellio -onis i. pugil, quod
etiam hic duellis dicitur, quod et hec perduellis -le i. ille
pugil qui perseverant perdurant in duello.
Unde Prudencius in ympnis: Venie in
arma perduelles miciat. Item bellum quasi
belligero -ras. Unde belligero -as verbum
neutrum i. bellare. Et hic et hec rebellis et hoc le. Unde hec
rebellio -onis, et hoc rebellium in eodem sensu
i. repulsio et resistentia, et rebello -las verbum
neutrum i. resistere. Et hic et hec imbellis et hoc le i. e-
nervis fragilis debilis. Unde hec imbellia -e
i. debilitas. Unde Macrobius de saturnalibus:
Hanibal considerans ignaviam imbelliaque
multitudinem conspiciens armatorum credo inquit
eos posse sufficere romanis et si avari-
ssimi sunt. Et hic et hec bellipotens per potenti et

bellipotens

forti in bello. Et hec bellicrepa -pe quoddam genus
ludi fiebat cum armatis. Et nota quod quidam
dicunt quod bellum olim dicebatur duellum
a duo quia due sunt partes dimicancium
vel quia alterum faciat victorem, alterum
victum. Unde ca. de tracta d. x v. mutata
in b dictum est bellum. Et differt bellum a
pugna et prelio. Pugna enim est quod fit pugnis
prelium primus conflictus, bellum tota conflictio.
Item bellum dicitur universitas et principium quia totum
tempus geritur. Dicitur bellum cuius partes sunt
pugne et certamina. Item in una pug-
na multa sunt prelia. Aliud enim in cornibus,
aliud in media, aliud in prima acie geritur.
Bellum enim totum est pugna unius diei.
Prelium pars pugne est. Item bellum et
tumultus differunt quia bellum est cum hostibus. Tu-
multus quando civili sedicione concitatur.
Nam sedicio est dissensio civium dicta
quod seorsum eunt ad alios aut alii dicunt
dissensionem animorum, sedicionem vocari, quam
greci diastasim vocant. Item bellum potest esse
sine tumultu, non potest tumultus absque
bello. Et non potest [illegible] tu-
multus nisi per bellum tanta ut maior ti-
mor oriatur. Unde et tumultus quasi timor
multus, et est gravior tumultus quam bellum
quia in bello vacaciones vacant, in tumultu
non vacant. Bonosiaci dicti sunt quidam heretici
a Bonoso quodam episcopo exorti, qui Christum filium
adoptivum non proprium asserunt. Booz interpretatur
in quo fortitudo vel in quo robur.
Boo -as -avi verbum neutrum i. sonare. Unde
hic bombus i. sonus, a quo bom-
biso -sas bombos facere vel cla-
mare, et est proprie apium cum clamant suo more.
Unde bombisatio ipsa vox apium. Et a bom-
bus hic bombex -cis i. vermes ex
quorum egestione ipsa lana serici. Vel ut
dicunt bombacie conficitur. Generant enim ex
se longissima fila. Unde [illegible] texunt.
Unde hic bombicinus -na -num i. ex ipsa
lana [illegible], et textura que fit in
et bombicinum a in penultima producta. Quod autem
Juvenalis corripit ca. ibi: Quarum delicias
et pannus bombicinus urit. Licencia
fuit poetica. Et bombicino -as i. bom-
bicinum vel similem facere. Unde bombicinator
qui cerarius fit. Item a boo bombino -as -avi verbum
neutrum i. conviciari clamare. Unde
bombinator conviciator clamator trico-
sus et molestus. Item a boo hoc boema -tis
i. boatus sonus strepitus. Marcialis [illegible]
boemati fit conclamans. Item a boo hec
bucca -ce i. os vel oris, follicus vel inflatio
vel bucca est non fictivum sinum [illegible]
vocis ipsius [illegible]. Quod autem dicitur bucca quod bolos vel
cibos capiens [illegible] et non compositum. Et inde hec
buccula et hec buccella per morsello quasi
parva bucca. Buccula etiam dicitur umbo scu-
ti et quasi pars galee scilicet crista. Unde Juvenalis:
Et fracta de casside buccula pendens. Hic
bucco -onis, obsessator qui multum loquitur
vel qui multum comedit. Item quidam bucco dicitur
garrulus qui ceteros loquacitate vincit non sensu.
Unde Plautus: Stulti stolidi fugi
bardi blenni buccones. Et a buccella
buccellarius i. glutto. Item a bucca fit buc-
co -cas i. buccas facere vel inflare, quod est
imbucco -cas i. in bucca inducere, et cetera
[illegible]

bucinul(us) et bucco -onis, pro bucinam facere est activum.
Unde bucinatus -ta -tum. Et bucinatum dicitur quod
est bucina vel modo magnum. Item a bucca
per compositionem hec ducibuccina quod nunquam vox ob apice.
Item a bucca hec bucina, vel a boo quia sonat,
vel bucina quia sonat, vel bucina quasi vo-
cina a voce. Et est bucina qua signum da-
tur in hoste. Sed olim pagani agrestes ad
omnes usus bucina ad compita convocabantur.
[illegible] aggressibus hoc signum fuit. Et dicit a-
lia tuba in usu, quia bucina insonans solitum
ordine ad bellum convocabat. Sed tuba pre-
lium indicabat. Et hic bucinus -a -um, bucin-
cina sonans. Et bucinentus a -um. Et bucinum
-ni i. clamor bucine. Et per compositionem hic bucine-
cenis i. cum bucina canens. Unde hic bucc-
citenante quod in bucina canit. Boo
reboas i. resonare. Et a boo fit compositum vocis
voce mutata b in v et ultima o sublata et
addita x. Vel a voando ut per ea dicit [illegible]

Bos bovis omnis generis est, a bue quod
grece dicitur bove. Unde bovinus a -um,
et bucera a -um in eodem sensu. Unde Ovidius
Metamorphoseos: Corniger in modum
buceras [illegible] greges armenta buceta pa-
bula [illegible]. Et a bucera bucerinus a -um in eodem sensu.
Unde Lucretius: buccinos greges eos [illegible]
genus panit. Item a bos hic bessus [illegible]
multi ut boum sit [illegible]. Et hic bubupsitus
animal prudens simile scarabeo longorum pedum
et inter herbas bovem maxime fallit. Unde et nomen
[illegible]. Et hic boas vel boa quidam serpens qui valde per-
sequitur boves. Ita plurimo lacte riguis u-
beribus se innectit et sugens interimunt. Et in
a boum depopulatione boas dicitur. Boa etiam dicitur
morbus [illegible] in unum collectus. Et rubor etiam
et lutum dicitur boa. Et hec boetia regio [illegible]
boue [illegible] secundum est. Et hec boia i. torques
bovis damnatorum quasi iniectum in bove. Et hec bubasis
i. bubulcorum dea. Unde Ovidius Metamorpho-
seos in [illegible] quoque bubasis varius coloris
[illegible]. Et hec boetes vel boete per quandam stel-
las apud [illegible] plures stellas ut
la vel potius signo, quia plures stellas vel
dicitur Arcturus. Et sic planstrum quasi bubulcus. Et hic
bestie omnis i. iumentis. Et hic bubalus quia sit si-
milis bovi sed bos silvestris et ferinus. Unde bubalus
linus a -um. Item a bos hic bessus [illegible] bovi-
na. Et hec bucula i. iuvenca. Unde Prudentius in
Psychomachia: Virgines equorum vires [illegible] vestes
buculas. Dicitur etiam de gemma quod bucula et
etiam hec [illegible] sed crista vel conus et umbo
[illegible] dicitur [illegible] per [illegible]. Et dicta a bucca sic
[illegible]. Item a bos bucolica a -um i. bo-
vina vel de bobus facta vel tractans. Unde bu-
colica -orum i. liber qui tractat de bobus. Item
a bos hic bovarius vel boarius i. locus ubi ven-

debant boves, quia et hec bovilla dicitur. Unde [illegible]
stancio bovillas. Vel bovilla a -um quasi lo-
cus in quo olim ubi boves vendebant vel ubi
boves sacrificabant more perpetuo [illegible]
et ideo sic dicitur quasi boum villa. Et secundum hanc
significationem ponitur a [illegible] et non ut dicit [illegible] co-
villas. Et hec buris lignum et curvatura
ligni in aratro, vel potius curvatura
ligni quasi bovis urus quia curvatura sit
ad similitudinem caude bovis. Et hec bosa quia
primum de coriis boum est. Sunt fere et
[illegible] nunc [illegible] pro stimulo tum
nomen retinet. Unde hec bosula dicitur.
Et [illegible]
et [illegible] et est activum. Bos quasi
custos. Et hec bubulcus custos boum sicut
subulcus custos suum. Et tunc [illegible]
Bostar aris producta penultima i. locus ubi boves sunt,
stabulum. Dicitur etiam bostar locus ubi corpora
boum combucebantur [illegible]. Et hec bostar
[illegible]
Et [illegible] buccatum [illegible] locus
ubi boves [illegible] vocantur sic est stabulum
vel pascua vel forum. Et etiam foros quod est
ferre. Et hic bosforus i. [illegible] mare per quod Io bosforus
transiit in specie bovis, vel per quod Iupiter
in specie tauri detulit Europam. Et
a nomine dicuntur propontides a transitu poti-
[illegible] etiam bosforus [illegible] per nomen
[illegible] stelle. Et [illegible] glossa quod est lignum
[illegible] bouglossa quasi herba quasi bovis lingua quia
folia aspera ad modum bovis lingue
habeat. Et [illegible] sequor vel sequis. Et
bussequa i. bubulcus quasi sequens boves. Et
[illegible] Et hec bocida vel scindo. Et
[illegible] bosida qui cedit vel scindit boves [illegible]
macellarius. Et [illegible] vel [illegible] quod est
caseus. Et hoc butirum quod fit ex lacte
[illegible] butirum quasi bovis [illegible]
[illegible] perula. [illegible]
possit [illegible] paulo [illegible]. Et [illegible] semis
quod est dimidius, hic semibos quasi me-
dia pars est bos sic minotaurus. Unde Ovidius
semivirumque bovem, semibovemque virum
[illegible] et semibos [illegible] a semis a -um
[illegible] et non plena [illegible] quod non
quod est [illegible] et non plena [illegible]
[illegible] bos sit castratus. Et [illegible]
et aliter istius nominis regula facimus bovum
a bovibus sic sincopa [illegible] bovum
bobus [illegible] quod est quid [illegible] dicitur bubus
[illegible] dicitur bovis. Item a bos hec bu-
masta [illegible] et hec bumaste [illegible] vitis
[illegible] magna in similitudine mamme bovis.
Unde bumasta quasi bovis mamma.

Borton modo indie dicitur quia boreas inte
dat / hic yppomene regiam per ea dictum quia sit
congnoscens interrupta. Borborigmon grāu
sonus tripudiorum. Borid herba. Botracha dicitur
genus lacertarum quia rane consimile sunt
vnde gū botracum ranarum vocat. Botrus
illud quod est in acino / si compositus potius pro acino
compositus pro racemo / compositus pro uva. Unde hic
botrio omnis quod crescit de sarmento quod racemos
gessit / et quod pendet de singulis. Boetemata
i. admiratoria. Bootus insipiens. Hic bu
beum tempus gregis vini. Hic bubo a sono
vocis nomen habet. Butalmon herba est flo
res habens croceum oculo similem / unde et
a genere nomen accepit. Hic buffo omnis est tre- Buffo
sis vana. Bugeus i. spadus. Bugla
sancti tortus. Bubinus naris est menstruo san
guine inquinate sit / bulbitare est pueri
sanguine inquinare et sic activa. Sed potius compositus
ab stercore et passive ut hic bubinat vel bulbi
tat i. tota sanguine inquinatur. Et utrumque componitur
cum in et imbubino et imbulbito unde
lucilius hic imbubinat at contra imbul
bitat. Et a bubino hic bubinalis sanguis
menstrue mulieris / quod et hec bubinaria vocatur
Bruculus genus fraxinis
Bullio bis lic lum litud. B ne et
vni valia / ter. hic bullor. leviter et
hic bullio onis i. tumor aque
bullientis. Unde hic bulunculus li
di et hec bulla le que fit in aqua ex plurima ca- Bulla
dente / et tunc concavum aliquid quod est circum et bene c
usa in p dicitur ampulla quasi ambulla i.
circum circa inflata ad modum bulle / unde
ampullosus sa sum superbus arrogans in
flatus / et ampullor i. verbis superbis et inflatis
et sexquipedalibus uti. Item est bulla p
stella. Unde Ovidius in dictis. Sic fulvo
per liquida celo surgere bulla solet. Aliquando
est interpretatio per gemma. Unde Ysidorus plati persi
in splendorem dedit dare bullas foribus
nostris. Aliquando est dicitur bulla ornamentum
quoddam et nobilium puerorum solebant nam no
biles pueri in signum nobilitatis deferre quasdam
bullas aureas dependentes a collo per quasdam
corrigiolas. Unde et tales pueri dicuntur bullati.
Unde Iuvenalis et liquit et heres bullatus / unde
et cinctus vestis et est balteus dicitur bulla quia
bullis ornetur. Et quia in predicta significatione bulla d.
ue. habetur in passione ibi. Bulla quam sumitur
laicus donata prepedit / et in genere dicitur
est omnia ornamenta aurea vel argentea
que fiunt quasi inflata dicuntur bulle / bulla est
dicitur quoddam sigillum quod cere imprimunt. Unde
bullo. las. i. sigillare. Et a bulla fit

qualis fieri uter bullatus a. um. i. bullis plenus
vel ornatus vel sigillatus. Et a bulla hic
bulbus caput cuiusdam herbe. Macer in libro
de viribus herbarum. Cuius radix bulbus qui
lilia profert. Bullio componitur ebullio i. valde
bullire / rebullio iterum bullio. Semi
bullio in media parte vel non perfecte bullire.
Combullio simul cum alio bullio / de
bullio i. valde bullio vel bullire cessare et
cum omnibus quibus est neutrum. Bulisimos in
gens fames / quod et bulima dicitur. Bulim
brinus simul lacerte. Bunda species tipani.
Buo is est brutum verbum activum i. perfunde-
re et non est in usu / et dicitur a bibo bis.
Et hoc butis tis i. perfusio
et hic butor omnis quoddam genus avis
quod valde in lacte gaudeat. Unde butirum
rum. pe. cor. / sed melius est ut pe. corripiatur buti-
et teneatur ut predixi. Buo componitur imbuo rum
is i. perfundere. Et combuo is i. simul perfun
dere. Et nota quod imbuo et combuo magis proprie
accipiuntur in malo quam inquino / sepe
tamen et in bono. Item nota quod imbuere interpre
tatur imitare / unde et imbuti dicitur ara nova
primo sacrificiis dedicata et perfusa. Item
componitur delibuo is delibutum i. ungere / et est
compositum a de et oleo vel liquore et buo vel ibuo.
Unde delibue quasi de oleo vel liquore perfude.
Unde delibutus a. um. quasi de oleo vel liquore
inunctus / quamvis tamen dicunt quod buo is nihil
est nisi unde componitur predicta verba / sed imbuo
et combuo componitur ab in vel con et bvo
vis quod non est in usu et interpretatur b / delibuo
dicitur componitur a de et oleo vel liquore et im
buo et non a buo / item a buo vel buto
hoc butamentum quod liber perficitur quod et hoc bambo
dicitur quia ibi habet notum et hic butro. onis a.
innenis / et burrus ra. rum i. ruber bra
brum vel niger / et bursus i. pinguis obesus.
Hic burgus gi i. castrum crebrum vel p
limites habitacula constituta burgos
vocant. Et hic burgarius a. um. et hic et hec
burgensis et hoc se in eadem significatione et hic et hec
burgundio onis pro nomine eius gentis
vnde olim devicti a romanis dicuntur quod
quasi ab illis romanis per burgos sunt dispersi
et ob hoc per burgundiones dicti sunt. Et
inde hic burgundia i. terra / unde nomen sumitur
hic et hec burgundio gentile i. de eadem terra.
Item a burgus et gallus dicitur hec civitas
burdegalli quia habent burgenses galli qui
habitant. Unde burdigalensis se. Bur
gulia intestina minora. Burrum
a flecus qui in silva nascitur. Bur
ranicum dicitur genus vasis / quod et buranicum
dicitur. Burdo quasi ex equo et asina nascitur

Bustum igitur vel lignorum strues in corpus mortuorum cremantur. Et bustum quandoque ustio ab urendo, et bustum idest sepultura. Unde hoc bustulum diminutivum. Et hec bustialis idest que cremat corpora vel sepellit, et hec bustiza idest et hic bustiteta de ambobus sepultura [illegible] bustitetaque est sepultura in agro. Et hic et hec bustiteta qui sepulturam struit et bustio as idest sepellire vel cremare mortuos. Bustum hic idest bustifragus idest qui frangit bustum ut spoliet mortuum.

Blandior eris blanditus sum et est deponens et componitur cum duo ut blandior tibi idest adulor. Inde et tuo acto in eodem sensu, et in bladior da dura et comparatur dior ssimus. Unde blande dius ssime adverbium, et hec blanditio tie et hec blanditie ei et blandulus a um idest aliquantulum blandiens et blandicellus la lum et inde hec blandicella diminutivum vel [illegible] denuntia, et bladitosus sa sum. Blandior componitur de bladior idest valde ut sit privatum. Eblandior idest valde et vel blandior idest iterum blandior et eblandior idest iterum blandior. Et blatero ras idest stulte vel sine [illegible] loqui vel declamare vel trepide aliquid proferre idest metu trepidantia [illegible] quod est balbutire est et [illegible] tamen [illegible] Unde hic blatero onis qui ita proferat, et hec et hec blas atis, et hic blatus ti idest stultus et insipiens. Et componitur cum femina, quasi blasfemo as idest detrahere reprehendere vituperare. Vel dicitur [illegible] stulte blasfemare. Unde blasfemus a um idest maledictus et detractor. Unde blasfemia est peccatum tertium idest detractio vituperatio. Item a blatero hic blasfo onis idest tribulatum [illegible] hospitalarius et hec blata te quod [illegible] de nocte [illegible] blandus. Unde et lucifuga dicitur quia oppressa manum tingit. Alii dicunt quod sit vestitilio [illegible] [illegible] grecum [illegible] in [illegible] tinea [illegible] blatarum et tinearum epule putrescunt, et inde hec blatea tee idest [illegible] de taltramitis pleis [illegible] vel lutum quod [illegible] in taltramitis collectum, et hec blata idest purpura [illegible] alis coloris immittes. Unde blatea a um et hic et hec blatealis et hoc le idest purpureus vel [illegible] colori, sed blaunus. Item a blata blatio as idest [illegible] idest proferre et impedite loqui. Unde Plautus in Amfitrione [illegible] quid [illegible] potes etiam linguas blatis. Et blatire est prisne loqui. Blatio componitur deblatero

idest valde blatare vel divulgare. Unde Plautus in Aulularia Deblatorasti iam [illegible] vicinis omnibus. Item componitur oblatero idest quod blatero. Item a blatero hic blennus ni et hic blennio ons in eodem sensu idest stultus vel irosus et impudicus et hec blatia idest stultitia.

Bratos idest breue et inde plurale brateatum quod brevis solet esse. Vel non solet breve tybialia sed extendi tamen usque ad genua. Unde hic bratile et bratale, bratinum in eodem sensu, scilicet simbale, bratile est dicitur cingulum [illegible], et bratia [illegible] qui bratas [illegible] Unde et hec bratata dicitur quod gallia [illegible] adiacet [illegible] quod homines utuntur ibi bratis. Item a bratos [illegible] bratis [illegible] [illegible] in eodem sensu et debratio tas idest bratas gothice et sunt actiua. Item a bratos hoc bratennum idest [illegible] et hec braca [illegible] dulum, et hic bruchus [illegible] [illegible] brevis [illegible] brevis dicitur [illegible] vel quod [illegible] et hic brancus ti idest guttur [illegible] que breve sit [illegible] ad [illegible] unde hic branchia [illegible] locus [illegible] guttur et ut dicit [illegible] in [illegible] brantie sunt fauces. Unde [illegible] in [illegible] [illegible] applicande [illegible] angelus dixit, apprehende branchiam eius, et inde hec brantiola le dicitur. Item a branchus hic brancus [illegible] [illegible] qui morbus sine brancia hic brancus [illegible] passio [illegible] [illegible] [illegible] frigido humore. Item a bratos hic bratea e in plurali tamen [illegible] [illegible] quod vel a braten grece quod lamina [illegible] est. Unde bratea tenuissima auri lamina. Unde hec brateola le diminutivum. Bratea est vel bratea la dicitur campanula aurea. Unde bratcatus a um idest braiteis ornatus. Item a bratos [illegible] [illegible] et hic [illegible] et hec breve [illegible] [illegible] vel ut ssime adverbium, et hec brevitas tis et hec breve [illegible] plures quod et hec [illegible] [illegible] in quo reponunt vel portant breuia vel [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] et portator brevium. Item a brevis brevio as quod abbrevio as et sunt actiua. Unde per [illegible] hec breviologia idest breuis dictio, quod aliquis breue dicit, et breviloquus a um qui breuiter loquitur. Unde hic breviloquium. Item a bratos [illegible] logos quod est sermo, [illegible] hec brachilogia [illegible] [illegible] breuis dictio et tamen [illegible] [illegible] [illegible] et de [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] amphibrachis pes constans ex [illegible] sillabis prima et tertia breuis et media longa. Et [illegible] quod est dies [illegible] bruma [illegible] bratos [illegible] idest breuis dies [illegible] breuitate dierum qui tunc sunt. Et bruma matutinale frigus. [illegible] quod breue ducit, et totum hyemale tempus. Dicitur bruma a breuitate dierum vel bromum [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]

Braceng

Brug

Brantia

Brantia

Brugarulus

Breuiloquium

Brachilogia

Amphibrachus

Bruma

Un̄ bromius .i. bachus qui dat appetitum co
medendi / et h bruma q̄ edacitas quia comro
dit et comedit folia arborum / vel quia q̄
in estate acquirunt in bruma comedunt
/ vel quia dat appetitum comedendi Un̄ brev
marum dicunt q̄ sunt via fastigiud tiborum / et
inbrumam in coctissib. Item a bruma
h et h brumalis et h le / ut brumale tps
/ et brumosus sa sum .i. niuualis vel frigo
rosus / et brumeo meo ñ acceptum / ut dicitur
brumet .i. fit brumat vel brumesco .i. sols
tium et brutum fi Un̄ brumesco sis
inchoatiuum / Item brumet et brumescit
ponuntur impersonaliter Item bruma vel brumas
et secto h brusica .i. plata caulis quia in
bruma secta / vel quia a brumo consumitur
Item a brios h bria brie .i. mensura
vini u inimicitias ē mensura nec est / et quia ebri
us a uini .i. ex mensura bibes Un̄ ebrius
sa um et ebrietas / et h ebriositas Ebrius
ebrius quidem ebriosus sepe et multum bibit
Un̄ ebrietas atque ebriositas frequens te
mulentia vini Item ab ebrius ebriolus a
um .i. diminutiuo ebrius Un̄ plautus et stercus
an ebriolis inducunt / et ebrio as quod
ē impersonaliter Alius tamen posuit simpliciter dicitur
Mulieres que raro ebriantur cito senescunt
Et quia debrio as sed post ibi de ex priuatiuum
vel intensiuum / et inebrio as et sunt actiua
Et ab inebrio h imber bris pluuia re
repentina ad imbres / et ad pluuiam pertinet
dicitur / quia bibere ad germinandum imbuit Un̄
h imbricus dicitur et imbrex cis / et imb
rosus a um .i. pluuiosus / et h imbrica pro
quod ac ēt lanaria / vel tegula / quod alii
dicunt h et h imbrex cis Un̄ Prudentius in primum
nis Imbricibus rupti undantur desup
amni / imbricitas ēt dicitur regule quia capiunt
imbres / et ē ethymologia Cope inmps inml
tiber septeb. october nouemb. decemb. h
meliu in sequenti tetrabio / quia coquitur bria ad
se / et sobrius a um quasi sebrius .i. abstinens
q. separatus sine bria .i. mensura / et inde h
sobrietas / et sobriolus a um diminutiuum sobri
Item a braco quod est breue hoc bra
sium si fragmentum germinatum in dolio
ex prefusione aque ut inde fiet ceruisia
Unde hoc brasiolum li dicitur / et potest dici de
vili brasio sicut villum de vili vino
et ceruisiola dicitur de ceruisia tenui Unde
brasio as .i. brasium facere a quo valia
Item a braco vel brasium braxo as
quia tunc brasium breue fit scilicet in bra
xando a quo valia / et braxatorius a
um / et braxator / et braxatorculus li

dicitur .i. parum vel minime braxator
et a vali braxatrix hec braxatricula le
dicitur .i. minime braxatrix vel iuuencula
cadimiam ad braxandum Brocus
a um qui labra superiora tumida h̄z Un̄
hec brotta et marina belua quia grassa
sit / et brotta quoddam vas quod labrosa
et brotta dicuntur acus lignee quibus
mortuus suitur in aliqua / Unde brocco
as quod non est in usu sed compositum imbrocco
as .i. brocus consuere / et est actiuum Bresit
liber generationis vel genesis Bretonice
feres qui in silua nascuntur Brauium
laurea palma nomine premium cursus
quasi parauium .i. paratum et acquisitum
vel ex virtute / vel quasi abrauium
.i. habitum virtute / Unde hoc et hec
braueta tamen victor qui accipit brauium
quod qui dat Brisim .i. exprimere et
elicere Unde hic brisceus .i. bachus
quia ille primus docuit exprimi vinum
et elici de vua / licet de mama / vel
de fauo / Unde briso as .i. frangere vel
exprimere elicere / et hec brisca .i. fauus vel
mel eliciatur

Brutus ca ū nomen neutrum et
caret supino .i. esse vel fieri
brutum Unde brutus a um
.i. stolidus insulsus immundus
quasi autem dicitur brutus quasi obrutus scilicet
a sensu quia caret sensu ethymologia quasi
non compos / et a brutus hic et h̄ bruto
sunt enim britones quasi bruti / et idem
dicuntur britanni / et eadem deriuatio Un̄
britannia et britannia a quo nunc sumitur
gentile brito et britannus / Item nota quod
britanni quoque dicuntur anglia sed cum
adiecto ut flami britanni et taro sine
adiecto / et quoque dicitur quedam insula
ultra britannos et ipse illi britanni seu
britanni / sed qui nobis sunt contigui ipse
britones dicuntur / et brutesco scis idest
desipiscere Brutesco compositum debrutesco cis
vt de tercia intentiue vel priuatiue
/ et obrutesco cis Unde debrutesco et obru
tesco Brunda grece latine cornu vel
caput ceruinum Unde hoc brundusium ciuitas
a situ loci videtur enim cornua ceruinum
et caput et lingua in dispositione eius
loci etc.

Ebrius

[C]achinnor, aris quod antiquitus dice-
bant cachinno, as, i. rideo. Unde
hic cachinnus ni, i. risus immoderatus
vel cachinnus componitur a can
et rictus qui est albus, nam
in risu dentes qui videntur albent in risu.
Unde verbum predictum descendit. Et hic et
hec cachinno, onis, qui ridet. Cacumen
i. summitas. Unde cacuminare i. acuere
in summo sublimare. Unde Ovidius summas
cacuminat aures. Cacabus i. lebes
quod a sono fervoris dictum est, fervendo enim
exprimit huiusmodi sonum ca ca ca. Cacos
interpretatur malum. Unde hic cacus a quo
nam malus fur. Fuit enim filius Evandri
et malus et fur. Et hec cacexia e vel
cachexia e dicitur grece mala vexatio,
quedam passio est. Et componitur a cacos et oxi quod
est acutum vel ethos quod est mos quasi
acutum malum vel quasi malus mos.
Et a cacos descendit illud inhonestum verbum
et illepidum dictu sed depositum specie
scilicet caco, as, et est cacare malum humo-
rem malam scilicet malam possessionem
deponere. Et per compositionem hic cacodemon
quasi malum sciens nam demon inter-
pretatur sciens. Unde cacodemones dicti sunt
mali angeli. Et hic cacefatus ti i. turpis
sonus a cacos et fone quod est sonus
vel fatus. Unde cacefatus i. turpis sonus
vel turpis fatus quod et alio nomine
dicitur cacofonia a cacos et fone. Unde cace-
faticus a um et cacefonicus a um in eodem
sensu. Item a cacos et ethos quod est mos
dicitur hic cacetes tis i. malus sermo mos.
Unde Juvenalis: Tenet insanabile multos
scribendi cacetes. Item a cacos et sin-
theton quod est compositio dicitur cacosintheton
i. viciosa compositio ut versa que inventum
terga fatigamus hasta.

[C]ado dis cecidi casum verbum neutrum,
unde hic casus us vi; unde hic et
hec casualis et hoc le et casua-
liter adverbium. Et hec causa a casu quo eveniat
dicitur. Est enim unde origo negocii quod dum
exponitur causa est, dum discutitur iudicium est,
dum diffinitur iusticia. Unde causatio questio
cause. Et hic causidicus litis amator vel
reus qui ex aliquo casu ad causam ducitur.
Causativus a um quod ex causa sequitur.
Unde causativa dicuntur effectus causarum.

Item a causa causor aris i. causas
agere vel reprehendere et inculpare vel in
causam ducere vel conqueri. Causa
componitur et hic causidicus qui dicit et tra-
ctat causas. Item a cado hoc cadaver
ris quia stare non potest. Omnis mortuus
aut funus est aut cadaver. Funus
si sepeliatur a funibus accensis i. candel
sic dictum quas cum fereti papiro
ceterisque aut cera circumlitis ferebant.
Cadaver si insepultum iacet. Item
funus dicitur in domo, cadaver apud
tumulum, umbra apud inferos. Item
cadaver dicitur dum iacet insepultum
dum portatur vel sepelitur vel crematur
exequiis vel funus dicitur cum cremati
reliquias conditum iam sepultum
corpus consueverit dicitur. Et a cadaver
cadaverosus a um. Quod autem dicatur
cadaver caro data vermibus ethymo-
logia est et non compositio. Item a cado
hic et hec et hoc cadax cis caducus qui
sepe cadit. Item a cado hec casia
i. quedam herba cuius flos cito
cadit. Unde casia flos illius vel
liquor inde factus. Unde Persius:
Hec sibi corruptum dissolvit casia
olive. Et hic cadus di pro vase
quod vulgo dicitur barile et ut di-
cunt continet tres urnas, et alio
nomine dicitur situla, et inde cadio-
lus et cadulus li ambo diminutiva.
Et a cadus hec casa e parva domus.
Unde hec casula le diminutivum, et casula
ecclesie dicitur quod vulgo dicitur cassula
vel planeta presbiteri quia ad instar
parve case totum hominem tegit. Item
a cado hec casoria ne i. aeris quia
multi [illegible] sculpit eo quod cito
faciat [illegible]. Et caducus ca cum
et cadabundus da dum i. crebro cadens.
Caducus ca cum dicitur etiam id quod cito
fuerit ut caducus morbus qui et comi-
tialis dicitur. Et hoc caducum ci i. heredi-
tas que contingit alicui ex morte alicuius
[illegible] hereditas. Unde hic caduciarius rii
et hic caduciarius i. ille cui hereditas contingit,
scilicet qui accipit caducum. Caduca etiam
dicuntur folia malorum flores quos gran-
quittinos dicunt. Et hoc caducum a
cado i. tectorium quia facile cadat
quod et caducum iure. Et hec caudex cis

causidicus
cadaver
Cadus
casa
Caducus

i. truncus. q. caseus dicit Vn Caseum dicitur
inde quia multos colligit causas
Catena (?) ... in stultum ... Et a codex stips stipes
...
... plu ... ul a cando ... cu
... Vn candela ...
qui ... candor ... truncus
... arbores ... mutua ... a d o
... in ... cadit ... carbo ... ita
... que ... terre ... a codex ... p g ...
(corporis) ... Et ... [illegible] ... codex ...
dicitur apprime ... t velut ... ef
fice. Item ... a codex ... caudex
dicitur ... codex liber quasi in quo continentur
diversa precepta iusticie, sic in codice
... continentur diversi ... Et applicatio
ista ... ampliata ... ut ... liber quasi
dictus codex. Differentia codex et liber ... co
dex ... multorum librorum ... tra
... contineat in se multos libros
sed liber est unius voluminis. Et a codex
codicellus ... codicillus ... di. ...
codicillus ... carta in qua scri
... testamentum ... mortem ...
... ul in ... quia ... mit
... ad ... Item a cado ... cadin
... ... ul ... sele
... cadicada ... natu
ture ... feminine ... ...
... lectuli ... dicitur et cadula
... i. gutte que cadunt de pingui car
ne ... assa ... ul ... et hic
caducium ... mercurij ... diffe
... et pacem ... tutis ...
... Vn caducifer ... i. ferens
caduceum, et hic caduceator ...
... caduceatores dicuntur legati pacis
... quia pacem ferunt legati ...
Item a cado hic casus ul hic cades
... i. locus ul ... mutam
... ul ... ul ...
... Et hic caseus Vn caseolus
di. quia facile cadat et cedat, ul di
a careo, quia caret sero ... Et a ca
do quod cum ... accido dicitur perve
nire, ... accidit malum i. evenit
casum ... contingit sorte ... contingit
fato, Vn accidens ... eo quod non est
... Et cum con ... concido dicitur
i. simul cadere Vn concidentia ... quasi
simul cadentia ... ut concidentia ... est
... quasi simul cadunt in eadem
voce. Et ... decido dicitur i. deor
sum cadere Vn decidimus ...
... i. ad ... facilis. Et cum ex
Et excido dicitur i. ex cadere ul ex ... cu
... Vn excidimus ... quod ...
cadat, Vn excidium casus et destructio
quod et potest dici ab excido ... sic
... dicetur. Et cum in ... incido dicitur
i. cadere ut incidit in latrones. Et cum inter
Et intercido dicitur i. inter aliqua cadere ul in
terram cadere. Et cum per ... percido dicitur
i. ante ... ul in anteriori parte. Et cum
pro ... procido dicitur i. ... cado ul ... Vn
... procidentes adoraverunt eum Et cum
ob ... occido dicitur i. contra ul ... ca
dere. Vn occiduus a um, et hic occasus
... et hic occidens ... Vn hic et hec oc
cidentalis et hoc le, et cum re ... recido dicitur
i. iterum ul retro cadere Vn recidivus
a um i. iterum ul retro cadens Recido
... recidivus va vum
i. renovatum ... reparatum quod non potest
... nisi precesserit casus ul mors Vn re
cidiva arbor ... quam ... succrescit ... pullu
lat, ... dicuntur recidiva, quia ... unt
... fuit ... vina, et
a recidivus ... Et ...
... reparare ... Item a recido
... recidina ul recidinum ... i.
vestis feminis et ... ad ...
... ul ... aperta, et est pastorum Vn
Juvenalis ... simul ... recidina
... Item cado cum sub
... succido dicitur ... subter cadere Vn succidus
... dicitur i. ad subter cadendum ... Vn
Vn Claudius succiduus titubat gres
sus Et non ... cado ... omnibus suis ... est
est ... et omnia ... preter ... nisi ...
... designet quasi ... ministra
... distinctum est. Item omnia ...
cade ... supino excepto occido quod
facit occasum, et omnia ... a d i t
omnia ... incido et ... ...
penultima ... in ... in ...
Calon grece lingua latine ... hic calo
onis i. qui fert ligna Vn Oracius
... calones ... dicuntur ...
militum Vn ... ul ...
ul ligna portat. Et hic caligarius ul
calicarius i. minister ferens ligna, et hec
calara ... i. ... que ligna portat
et hic ... fiat de ligno, ul a ca
lo ... quod ... ibi ponatur pensa
ul ..., et ... et ...
poculorum. Et hic calix ... genus poculorum
quod olim fiebat de ligno, ul dicitur a
... ut ... Vn hic caliculus
di... Et ... a calon ... genus po
culorum quod similiter ... ligno solet esse, et calo

quoniam sedendo pedibus quod est baculus quo
tractu innititur, vel pes quod est pes. Et dicitur in
calopodium, id est baculus ligneus vel pes ligneus.
Item a calon hec classis quia de ligno fiat et
est proprie classis multitudo navium, dicitur tamen et
classis una navis. Unde hic classiarius
pretha qui navi imperat. Item a calon
hec caliga, ligatura caliamenti vel ipse calcia-
mentum non a callo pedum, sed a calo id est ligno,
sine quo caliamenta consui non poterant,
sed fiebat prius tamen ex salice. Unde et cal-
tio ad et caliamentum dicitur quia in calo id est
in ligno fiat, vel quia calcem tenet ut prius ca-
dictum. Item a calo grece latine voco. Unde
calo -las, id est vocare vel attitrare. Et quo hoc
classicum, id est cornu vel tuba, vel aliud
instrumentum convocandi factum; clas-
sicum etiam dicitur signum bellicum vel sonus
tube, vel alterius instrumenti bellici; et fit tunc
est classicum concentus et concordia omnium instru-
mentorum simul consonantium sive sit tube
et cornua in bello, sive sint tympane
sive etiam cornices, et quia aliquando habebant
signa Romani milites quam pedites, unde
et milites dicuntur quandoque classes, quandoque etiam
tam milites quam plebei dicuntur classes; tunc
enim Romulus rem publicam instituisset
Romanos in duas partes divisit scilicet
in nobiles et ignobiles, et utraque pars
classe appellavit a quibus classicum
quia tam isti quam illi sua classica id est sua
signa habebant; sed illi scilicet nobiles di-
cebantur prima classis, ignobiles secunda
classis; sed in denariatione classe dicebantur
etc. Unde eam Romani divisi sunt usque ad
partes a quibus dicta est classis, dictatores
reges ... et qui summos habebant ho-
nores de prima classe dicebantur, de secunda
tertium et qui paucos habebant dignitates,
de tertia qui nullos habebant honores, de
quarta que extrema erat sine fuit. Et a cla-
ssicum vel classis sum habet hic classi-
cen, id est tubicen et proprie militum, et quod con-
classe sas vi nec id est conclamare, convo-
care, vel naves coniungere congregare. Item
a calo hic calator id est vocator, vel mi-
nistrator. Item a calo quod est voco hee
kalende id est prime dies quia ea die sole-
bat pontifex ascendere templum de consue-
tudine romana, et volens nuntiare quota
esset luna ea die vel primum nichil
dicebat plures calo calo quod voco
vos venite et audite etatem lune
vel primum mensis, et ideo dicta est i. dies
kalende quasi vocationes, vel aliter

et consuetudine Romanorum erat quod in primo
mensis celebrabant nundinas et ita in
ciebat in nonis, quia quo vetus
nesciebat primum mensis ideo sacerdos in pri-
ma die mensis pro eo templum ascendebat, et quo-
tiens calo quod voco vos ad nundinas quot
dies restabant usque ad diem in quo vo-
lebant interesse foris, ut si in quarto die
quater dicebat calo, si in sexto sexties.
Unde in mensibus habent quarto nonas, alie ve-
ro sexto nonas, et idus, ita dimiscunt
et latrones nescirent quando deberet esse
forum qui abscondebant in silvis, et
venientes ad forum occidebant et preda-
bantur, et ideo dicte sunt kalende quasi voca-
tiones, et quia plures dicebat calo ideo
ab ista pluralitate dictum est tantum pluraliter kalende
dicitur. Et non tempore habet figuram et genus sibi
suus. Unde et kalendis sit sibi tantum pro eius sin-
gularis, quia pro est sine genere, quare tamen pro
sed quia genere sine nothis non est, vel ca-
lende dicuntur quasi colende quia solebant coli a
principio veteres. Unde hoc kalendarium quod ca-
lende distincte sunt, et hic et hec calendula et
hec vero. Item calos id est bonum. Unde calo-
demon id est bonus sciens, unde calodemones
dicuntur boni angeli; sic cacodemones dicuntur
mali angeli, et hec caliopes id est una de
novem musis quasi calofone id est bona
sonoritas. Item cala grece latine laxa. Unde
calo -las id est laxare ponere reponere. Unde
hic calamus id est penna quia scribentibus quasi
liquorem ponat, sed calamus arboris
est penna avium. Calamus etiam dicitur culmus
et stipula segetis que sustinet spicas
et tunc dicitur a calos ut prius ea dicit.
Unde hoc calamarium vas in quo te-
nentur calami. Calo, -las, ut calo las
id est imponere. Unde calata et hec et hec intercalaris et hoc -re id est interpositum vel interpo-
situm quod interponitur ut bisextus intercalaris
qui sepe interponitur ut in Ovidio et
Virgilio. Unde intercalaris id est interpositas.

Caleo, -les, -lui, caletum, caliturum, et caret
supinis, id est calidum vel fieri calidum.
Unde calidus calida calidum et comparatur.
Dicitur vivissimus. Unde calidus declinatur in adverbio
et hec caliditas, et per sincopam calidus
et caldus caldissimus id est calidus. Unde hec cal-
daria quasi calidaria, et hec calx, prout venit
a calyx quia ex lapide calefacto et adu-
sto fit, et hec calix, id est poto ex sumpto
triti per artem facta quasi talia. Item

Calco lr calamus .i. p[ro] canna vel stipu
la segetis q[ui]a t[ame]n ex immisso flatu calescat
vn[de] calamiso sas .i. leta cantatio / et cali
simo .nas. .i. calamos p[ost] messores coli
gere / et h[ec] calamitas tis .i. miseria a cala[m]o
canna q[ue] e[st] inanis et vacua ad instar
calami / vnde q[uia] e[st] calamitas qu[ia] a[li]quis
n[on] h[abe]t in spe n[ec] in re / n[ec] extinus n[ec] intus
/ sit canna vacua et vana e[st] intus et
extinus / vel calamitas a calamis sti
pulis .i. cum eni[m] calami segetu[m] fran
gunt[ur] et m[ateria] o[mn]is fames et miseria tu[n]c e[st]
calamitas / vn[de] et quida[m] dicit q[uod] cala
mitas d[icitu]r q[uasi] cadamitas a cado d[e] d
l[itter]a mutata / q[uia] ita calami cadunt et fra
gunt[ur] / s[ed] credo h[oc] esse ethymologia[m] n[on] co[mpositionem] / vn[de] ca
lamitosus sa sum .i. miser et calamitate
plenus / et calamito tas v[erbum] activum .i. me
stificare infelicitare calamitosu[m] facere
Item a calamus h[oc] calamistru[m] .i. acus
ferrea vel alterius metalli in similitudine
calami facta in q[ua] crines obtorgu[n]t[ur] ut
crispi fiant / quam in cinere vel igne cale
facere solet qui capillos c[om]parat ut cala
mistrati sint / vn[de] calamistratus ta tum
.i. calamistro ornatus / vn[de] calamist
tulus la lum / vn[de] Ieronimus in q[ua]da[m] ep[isto]la
Pincernos cincinnatulos et calamistratu
los et peregrina olentes vngenta d[e]
vita / Item a calamus et aule q[uod] s[un]t fistu
le organor[um] p[er] q[ua]s melodia c[on]ti[nua]t[ur] / q[uasi] h[ec]
calamaula .i. canna cu[m] q[ua] canit alcs
vn[de] calamaulaig q[ui] in ea canit Itez
a calam[us] clamo as v[erbum] neu[trum] .i. clamorem
facere sonare / et clamare q[uasi] calamare
vn[de] h[ic] clamor oris / a q[u]o clamosus sa sum
q[uasi] calamosus a calamo s[ed] q[uia] sonet
vel n[on] q[uia] clamo quicq[ui]d p[er]t[inet] cuiuslibet
s[ed] inp[er]se / ut clamo istud .i. clamore vo
co / Item a calamus h[ec] calamitos el gre[cum]
q[uasi] rane q[ue] morant[ur] in calamis / Item a
calco h[oc] calamaucu[m] ci q[uod] gre[ce] stricte
mitre / et calamaucu[m] q[uasi] calos machinas
eo q[uod] strata sit et capiti impressa / vn[de]
Iosephus dicit Iosu[e] sup[er] cap[u]t gestat pileu[m]
in mod[um] parui calamauci / et h[ic] clamor
oris / et h[ec] caliandr[um] dri .i. mitra vel
gera q[ua] mulieres cap[u]t involvunt vn[de] maior[um]
calor[um] corrahat / vn[de] Oracius d[e] floribus
Altio sagine caliendr[um] Et h[ic] calix cis
a calida potio[n]e solebant .n. calida[m]
et frigida[m] potionem miscere in calice vn[de]
et calix dictus e[st] a calida potione / et in
ste dictus e[st] p[er] ministrare et p[ro]pinare vinum
et est adhuc mistus nos ibi calida frigi
dis et econu[er]so q[ui]a vinu[m] aque et cetera / vn[de]
h[ic] caliculus li dim[inutivum] / et calito tas .i. bibe
potare Calix q[uod] cu[m] a l[itte]r[a] h[ic] acabitulis
indecl[inabi]le .i. pincerna Item a calco

h[oc] et h[ec] calibs bis q[uod] d[icitu]r peplus eo q[uod] sit calcad
fodiando .i. g[e]n[u]s ferri q[uo]d vulgo d[icitu]r an
cer cuius multu[m] indurat ap[u]t eos vn[de] et h[oc]
calibe ei d[icitu]r .i. genus ferri Et quod h[ic] cla
uus .i. acutus q[uasi] calibenus .i. ferreus q[ui] sit
de ferro Et clavus d[icitu]r vestis purpura qua
utebat[ur] senatores q[uia] q[ui]b[us]dam clavis ane
is / vel de auro erat ornata et variata
et in tali veste sepe denotat[ur] dignitas /
Clavus etiam d[icitu]r gubernaculum navis s[cilicet] the
mo / vel manica themonis / vn[de] clavatus
ta tum clavis affixus vel clavo veste in
instituto ornatus et p[ar]atus / et h[ic] clavatus ti q[ui]d[am]
gens calciamenti p[er]eg[rini] Et d[icu]nt[ur] clavati q[uasi] cla
vi lati q[ui] minuta clavis .i. acutis solis cu
ligis vtuntur Itez a clavus clavo vas
.i. clavis configere et e[st] activum / et h[ec] clavi
.i. baculus q[ui] sit clavis fixus religata q[uia]
et cathagia d[icitu]r qua[m] et caggia Oratius d[icit] / vn[de]
clavigerus a um q[ui] gerit clavem Item a ca
leo h[ec] caligo ginis .i. obscuritas et umbra
ex spissitudine aeris facta / et est caligo d[icitu]r
fuligo .i. id q[uod] in igne aeris calore vel igne
gignat[ur] / vn[de] caliginosa a um .i. obscurus et
caligine plenus / et caligo gas .v[erbum] n[eutrum] .i. ob Caligo
scurari obcecari obtenebrari inve[n]i[tur] etiam ca
ligo gas p[ro]p[ri]e c[or]r[ept]a .i. caligi[ne] induere de q[u]o
p[ost]q[uam] ca dicet[ur] Item a calco h[ic] color q[uia] ca
lore ignis vel solis colores c[on]stituunt / vel colo
las q[ui]a olim colabat[ur] ut ceruleu[m] minime pl
tulis / vn[de] coloro ras v[erbum] activum Alij vero Color
dicunt q[uod] a coloro sit color p[er] apocopa[m]
vn[de] s[ecundu]m Rabanu[m] h[ic] columbis et h[ic] bap
tismos quos in collo h[abe]nt colores / vn[de]
h[ic] columbulus li d[iminutivum] / et columbina na num
et h[oc] columbar baris latibulum fenestra[rum] v[el]
nidificant columbe / columbar etiam d[icitu]r est
q[uo]d gre[cum] vinculi a collo q[uod] sit aptu[m] collo /
dicu[n]t[ur] columbaria loca concava i[n] navi
p[er] q[ue] remi emittunt[ur] q[uia] sit similis latibul[is]
columbar[um] v[bi] nidificant / et h[ic] columbul[us] q[ui]d[am]
laps[us] a coloro ei[us] autem sit dictus Color
h[ic] et h[ec] bicolor oris .i. color duor[um] colorum
vn[de] bicoloratus ta tum / et h[ic] et h[ec] tricolor a
color trium color[um] / vn[de] tricoloratus ta tum
et h[ic] et h[ec] multicolor vn[de] multicoloratus et
h[ic] et h[ec] discolor ris .i. alterius coloris / vn[de] disco
loratus ta tum et h[ic] et h[ec] diversicolor .i. diversor[um]
color[um] / vel color alterius coloris / vn[de] diversi
coloratus a um / et h[ic] et h[ec] vnicolor .i. vnius
coloris / vn[de] vnicoloratus ta tum et h[ic] et h[ec]
rubricolor oris .i. rubei coloris vn[de] rubrico
loratus a um / et h[ic] et h[ec] albicolor .i. albi co
loris vn[de] albicoloratus a um Coloro q[uod] e[st] co
lorem dare / decoloro ras .i. vel decolorem vel
colorem auferre / et ut bene dicunt[ur] Colores
q[ui] ex ea d[icitu]r p[ro]cedit en q[ui]b[us] et color / et o[mn]ia
activa s[un]t Differentias eorum collige finaliter

Item calet quod calefacio cis, et calefio fis, et reca-
leo et incaleo les, et hec ab illis que a suo pri-
mitivo fiunt inchoativa verba

Calco cas verbum activum, unde hic calculus
li. diminutivus pedum qua terram cal-
camus, et est diminutivus manuum [illegible]
tior. dicitur callus et cutis [illegible]. Unde
Plautus in Captivis. Curata callo calamitas.
Unde callosus a um durus fortis pinguis carno-
lentus callis plenus, et hec callositas durities
fortitudo pinguedo. Item a callo hic callis lis
semita callo pedum perdurata strata et an-
gusta inter montes, et est callis iter pecudum
quasi semita bestiarum, vel callis est limes calli-
de iacens, et sine hoc dicitur a callo per callidi-
tatem sicut iam dictum. Et calleo les verbum neutrum et ca-
ret supino, i. durare vel callide scire. Unde Per-
sius. Dicenda tacenda que calles. Unde calli-
dus da dum, i. sollers vel per continentiam astu-
tus. Et callidus non per astutus tantum, sed est
per astutie docto dicitur, hic et versutus dicitur quia animo
cito vertat, et facile ad componendas fraudes, et com-
parativus dicitur ssimus. Unde callide adverbium ssime
adverbium, et hec calliditas tis, et hic callitus tis dicitur a
calleo, i. summa vel producta barba, et ca-
lesco cis inchoativum. Calleo quarte coniugationis:
occalleo les, i. simul callere, et occalleo les,
lui i. obdurare induricie callidus fieri, ut cor
occallescit tum incipit sanari, et recalleo, i.
iterum callere vel remollere, et a callo cessare. Item
a callis hic calx cis summa pes plante vel posterior
pars pedis, et hec calx cis i. terminum. Appetere
regulis calx pro i. parte corporis in feminino genere, sed
secundum auctoritatem multorum vel abusive dicitur [illegible]
Et a calx vel callis hic calcaneus vel [illegible] calx
et est animal quod calcat; ista calx est sub [illegible]
[illegible] et talentus. Et sub talo est calcaneus vel
calx. Unde hoc calcar quia in calce vel calca-
neo religatur. Et nota quod calx ponitur pro fine cuiuslibet
rei sicut dicitur in calce libri, i. in fine libri. Item
a calx calcitro tras, i. calce percutere, et est
activum, vel resistere et tunc est neutrum. Unde hic
calcitro onis i. [illegible] qui intemperate calcat
vel calcitrat. Unde Plautus in Asinaria:
Clamat si quis [illegible] ad se calcitronem
Item a calce calceo as, quod est [illegible]
[illegible], vel calceo as quod [illegible] hec calca-
tri. Unde hec caliga quasi calceamentum tibiarum
sive sit de panno sive de ferro, vel a
caligo quia caligo ligatur, vel a callo pedis
unde et calicula per [illegible] simul a callo,
Et a caliga caligo as, per e. verbum activum, i. ca-
ligis induere, et caligatus a um et caligarius
[illegible]; Unde et milites dicuntur caligati a caligis
caligis ferreis quibus solent uti. Unde Iuvenalis
Cum duo crura habeas offendere tot ca-
ligatos. Unde et quos Nero dedit est caligula

quia a pueritia inter milites sit conversatus, ca-
ligula tamen potest dici parva caliga. Calco
componitur discalcio et concalcio et recalcio
et sunt activa. Item a calco hic calculus li.
lapis lenis parvus rotundus et durissimus
dictus sit quia levitate sui sine molestia
calcetur, cuius contrarium est scrupus lapillus minutus
et asper qui si inciderit in calceamentum nocet
et molestia est in animo. Unde et animi
molestia scrupulum dicitur, Et est scru-
pea vel scrupulosa [illegible] i. aspera, et a cal-
culis per similitudinem dicuntur calculi [illegible] qui
quia leves sint et rotundi, vel dicuntur a
callo quia per vias ordinales cadunt quasi per cal-
les, sed calculorum per ordinem movent.
Unde et ordinati dicuntur, per vagi. Unde et
vagi dicuntur at qui moveri omnino non
possunt inciti dicuntur, Unde et egestas homines
inciti vocantur quibus spes ulterius procedendi non
restat. Item a calculo lapide dicitur hic cal-
culus i. [illegible] numerus computatio quia antiqui
huiusmodi lapillos in manu tenentes solebant
numerum computare. Unde calculo as verbum activum
i. numerare, unde [illegible], et calculator, i. nume-
rator. Item a calculo quod parvus hic calcu-
ti i. certa pondus oboli, et est minima ponderis
et hec calcedium [illegible] deambulatorium
quod et peribulum dicitur, et hic calculus li. lapis
qui in vesica fit. Unde calculosus a um qui
talem patitur infirmitatem. Item a calco hec
calcitra [illegible] quia calcatur i. farina
pluries, vel a tolo quia tolatur diligentia.
Item a calco cas hec calcula le, i. lixa vel sin-
ministrator militum vel minister militis. Unde Plautus
[illegible] calculari militari. Calco quarte coniu-
gationis decalco cas quod et dealbo, unde [illegible]
[illegible] dealbare, exculco cas, inculco
cas recalco cas et sic omnia activa, et con-
structio facile est colligere

Calvo vas vac. i. decipere [illegible] cal-
vum facere quod non est in usu
sed in [illegible] calvum [illegible]. Et adiective
[illegible] calvus va um. Unde hic calvus-
li diminutivum. Et hic calvaster stri
similiter diminutivum. Et hec calvities ei et hec cal-
vicium cii, et hec calvaria, est i. locus patens
supra duos montes [illegible]. Unde in euangelio legitur
quia locus in quo latrones decapitabantur locus
calvarie appellabatur [illegible] calvarias ab-
scisorum capitum que ibi iacebant, vel propter ossa
calvaria [illegible] ibi. Item a calvus calvo
vis [illegible] i. decipere verbum activum et trahit [illegible] su-
pino, debebat [illegible] calvitum sed non [illegible]
Et est [illegible] a calvo qui [illegible] decipit
[illegible] per [illegible] vel ad [illegible]
Unde cavillo las quod et cavillor aris [illegible]
et est [illegible], et debet dici calvillo [illegible]
[illegible] cavillo las i. [illegible] decipe-
re [illegible] maxime ad [illegible]
[illegible] impugnare vel [illegible]

stict alnat. Item camillac ure p(ro)vide vel
contende vel vitiose iocari vel calum-
niari. Item a calvo vis. h(ec) camilla le
i. camillatio vel totendo vita. Unde pla
tus Pone h(ic) sis auffer camillam. Et h(ec)
calumnia i. falsi criminis accusatio vel
iurgium aliene litis. Unde calumniator
oris i. reprehensor falso accusator. Sed antiq(ui)
dicebant calumnio as. Et calumnium
a ium. Calvo as q(uasi) decalvo as
i. calvum facere vel decapitare et calva
riam auffere. Calcos grece dicitur es q(uod)
tum in latinum. Et h(ec) calx i. fex vel eris.
Unde h(ec) calcosmaradus quedam gemma que sit
viridis et habet eris venis tincta. Et
h(ec) calcedon i(d est) alia gemma eris coloris
et h(ic) calcofanus similiter gemma et est
nigra. Si lapidi illisa eris tinnitum
reddit. Et h(oc) calcantum quoddam genus coloris
dictum sic quia calci est tinnitum i. flos
unde et ap(ud) latinos eris flos appellatur. Et e(st)
genus glebarum in aquis sic est nitrum et
sal et hiis. Cantalatus dicitur a calcos quod
supra iam dixi. Calaica gemma est.
Calpar genus fictilis vasis. Calcas
genus tunice. Calta genus floris. Ca
lepta genus mitre. Calliclavium me
dium estatis vel yemis. Calcon quasi
similis leo. Caltisium genus cinguli
est a coriacio loco dictum. Calixieta go
inanita. Calazion animal. Calisti
ca grece latine pingatoria est genus unguenti
calasticum. Cam possessio interpretatur quod per eam
comprehendit aut cam i. possedi habitum p(ro)
dictum. Item et lamitaco quia per messoris abel
messem sit et penas sui sceleris dedit. Unde
per divinationem dicitur est caman quasi lamitatio
vel possessio eorum interpretatur. Fuit enim cam pos
sessio ita divinatum non quod est caman quod
possessio fuit eorum. Et a cam canani dicti
sunt quidam heretici qui cam adorant. Cam
phas investigator vel sagax vel romet
ore interpretatur iniquus in ore suo instrum
damnat. Cumus h(ic) misterio iohannis quinte

Campus ... grece dicitur latine transsertur
et humile. Unde h(ic) campus pre
planicies terrarum sit dictus quia sit
humilis et binis pedibus non arc
tus ut montes sunt iacent. Unde et grece pedion
dicitur. Et inde h(ic) campulus et h(ic) campellus ambo
diminutiva. Et h(ic) et h(ec) campestris vel stris et h(oc) stre
adiectivum. Et h(oc) campestre stris i. vestis gla
diatorum quia ipsi genitalia tegunt dicta sic
quia dum iuvenes nudi in campo marcio
gladiatorum exercebant ea veste pudenda co
operibant. Et non quia campestria ad noc
dum lumbaria succinctoria prenominata
Et h(ic) campio ois i. gladiator vel in campo

duellum qui certus sit pugnator. Quia et campileptio ois
dicitur. Et h(ec) capua civitas a capua planicie in
qua sita est. Unde h(ec) campania p(ro)vincia. Et h(ec) cam-
pania provincia cuius caput est capua vel cam-
pana. Vel capua a capi eius fundatore, de
cuius nomine civitas dicta est capua. Vel a capa
citate quia eius terra omnem vite fructum capiat.
Unde capanus na num gentile. Et h(ec) capana quia
eius usus primum est ibi receptus. Unde capanula
et h(ec) capanella ambo diminutiva. Et h(ic) campana
rius qui facit capanas. Unde et h(ec) capanaria
eius uxor vel que capanas facit. Et h(oc) capanile lis
vel in qua moventur capane. Item a cam
h(ec) cama me genus lecti brevis et est tirum quod
habet cama ad iure in Ambrosio de officiis
Unde h(ec) camisia est quia in ea dormimus in camis
i. in stratis nostris. Vel sic quia primum olim fie
bat de camapo. Unde camisiola diminutivum et cami
siatus ta tum i. camisia laus vel indutus est camisia. Item
a camin h(ec) camus mi quoddam genus freni vel po
sita quod vulgo moliners dicitur vel camus est capistrum
vel dicitur a campso as ut post ea dicetur. Et h(ic)
camelus li quia cum cameli oneratur ut bo
nicos et humi hoc sunt accubant. Vel a
camur quod est curvum dicitur camelus quia curvus est
dorso. Sed h(ic) post ea dicetur. Item a camin h(ic)
camaleon quedam herba que latine vasauvago dicitur quia
viscum gignat in quo inheret aves que
sua voluntate descendunt ad escam. Et h(ec)
camedrios ad herba sic dicta quia mali mati
ani odorem habeat. Et sit brevis et terre vicina
et similiter p(ro) capoiter. H(ec) camipetas quedam herba
sic dicta quia terre adhereat et odorem pini habeat.
Hanc latini cucurbitalarem vocant quia ex
parte odorem cucurbite referat.

Campso as v(erbum) activum i. flectere
plectere. Unde h(ic) et h(ec) campsatilis et
h(oc) le i. plectibilis flexibilis. Unde h(ic)
camus i. capistrum quia replectatur
equum huc et illuc. Et h(ic) caminus ignis vel
fornax quia flammas in se reflectat. Unde h(ec)
camina te i. medium quod quia tres tempos vel
terminum. Et h(oc) certamina aut i. malum. Vel te
rum medium. Et non quia mutuo campso as
in aliis seriem cambio is quod est dicet quintatus
de aquo dat fit per primum campsi et non cambivi
et supinum campsum et cambitum. Et vale campsor
non cambitor. Et ulterius supra in muta in est.
Campso as frequentativum i. frequenter cambire
Camur grece latine dicitur curvum. Unde camura
a um et camerus a um i. curvus. Unde h(ec) camera
re a camura. Unde h(ec) camera dicitur locus secretus
in cubarius eo quod quasi curvatam soli habet
in superiori parte ut ad modum celi quod et testudo
dicitur et laquear. Et a camera h(ic) camerarius.
Unde h(ec) cameraria et h(ic) camillus i. puer
ingenuus qui camera soli frequentare habet.
Et h(ec) camilla le dicitur p(ro) puella virginea

Inuenitur et hec dne ptes sa p pncipa
tiuum vn Macrobius de sancta et camil
los inquit et camillas appellabat flami
nis et flaminicas pueros ministros et hinc her
tius uz camilla quam iuster et camilla
quasi ministra unde et Mercurius uocatur
appellatur camillus qr minister e deorum Item
a camera cameo ras. i. curuare uel came
ras facere uel separare uel distingue et e actiuum
Ets a camera cameratus i curuatus uel came
is ornatus Ets q ut bicameratus ta tum et tera
meratus ta tum. Item a cameror ple hic ta
meres camerarius i. donec alti et dentati
uel a camu quod e dulce qr hunt tornna bina
et hec camera re quod uas seminatur de fe
ruteis uel uiminibus factum dicitur Et hic
camelus li qr meus sit dorso unde hic ca
maleon ontis quod animal et sic qr lita sit
aspersus albis maculis ut pardus, collo equo sil
pedibus dubalo capite tamen camelo e silis
et hic camellus li i funis nauticus Cam
inuenit fs ralidi co psagio futuri sit dicitur
apgitatus in eius eam ere pte possedit que
vicino sole calentior e. vn et egiptus
usque hodie lingua egiptiorum cham dicitur

Cano canis cecini cantum ere e pol
lisenus. Cano quasi sim fiat
cantare quasi diminare et ibi ipsa
canas oro quasi dicite ut ibi
longe canit si cognita uite mors mea
quasi laudare ut ibi cuge qr canebat. i.
laudabat. quasi metrice describe cano o
accipitur in principiis poetarum et e poematum
cane. sic dicit e prosautorum et duabus
breuibus semionibus e ut in aiis actiuum vn
ualia et hic cantus tus tui. vn cantilena quod
ut e coportum a cantu et lenis. non n. dicitur
cantilena nisi sit cantus dulcis et lenis et sua
uis et non asper et hic canticum vn hic quidam
lib intitulatur p excellentiam cantica cor
et canto tas fs frequentatiuum a quo descen
dit aliud frequentatiuum scilicet cantito tas vn
Augustinus de ciuitate dei iussi sternuti ut essent
dictitant cantitant actitant. Cano q
acanto. i. iterum uel inter cantare. concanto
tas. i. simul cum alio uel simul plures cantare
decanto tas i. ualde cantare et discanto tas
et occanto tas i. distare et incanto tas
et recanto tas i. iterum uel retro cantare Item
a cano hic camixi ubi Bosi loquitur dicitur
sermocinatus multiloquus multitexp q
et hic cantus ti p cantu et p meditulio rote
uel quod melius e cantus e circuita et circumferen
rote sit lignum quod circa calcat cui radius
infigitur vn Persius repente sese
frustra sectare cantum et hic canor oris
i. cantus sonus vn canorosus sa sum

et hic cantarus quidam uas uinarium sic tract
qui cantando deportabatur vn Josephus
de antiquitatibus hystoria li unu libro x q
salamon cantaros optimos efferit ad
templum edificandum prime et hic cantherius
rij i. equus castratus. vn placitus ego
faxim ut mali qui superant equi sunt
uiliores galli sunt cantherius Item a cano
hec camena i. cantilena uel musa q canes
amene. et hec cantes tium i. fistule orga
norum in quibus cantus tempatur uel ut Mar
tiano placet cantes dicuntur dee ornamentorum
vn idem ait quippe ille cantus dicebatur et
quicquid apprehendebat reuinstabat et a pretito
cantum hic cignus qr dulciter canat vn cignulus
li diminutiuum et cigninus na num et cigneus
a um et hic cignitus tus tui uox cigni et hinc
quosque concinnus na num dicitur a cigno quasi
concors et consonans sic cantus cignorum. sed
de hoc dico uolente pro ca dictio Ets a cigni
dicta e quedam auis cilicie hic cignus fluuius
qr cum qr nimium hic aquarum suauitate tum
qr autumno et estate qui niues soluunt
tumescit. quasi. n. singulari quarum ea
dicitur e dicitur cignus reliquarum aliquarum temporibus
tenuis e et quietus Item a cano hec canna
qr ea canit vn hic cannetum ti i. locus
ubi canne crescunt et hic cannula et cannella
ambo dicitur et hic canabium dicitur p similitudinem
canne. uel a greco canabum quod dicitur greci
vn hic canabis bis p eodem et p corda in
facta vn Persius Et uictrix canabe
fultus cena sit in transtro Ets a canna
hic et hic canalis et hoc le qr sit caua in modum
canne et hec cinamum uel cinamomum
et e breuis arbuscula cum fructu dulce sapore
et sic qr cortex eius in modum canne sit
rotundus et tenuis et ea cortex ex arbor
ipsa dicitur sit Et a cinamum et lego dicitur hic
cinamolgus et quod legit cinamum et quod
auis arabie qr legat et exeat nidum
cum fructibus cinamum. Ets a canna hoc ca
nistrum qr de cannis fissis texitur
uel a caneis na num dicitur qr cana i. poma
que sunt cana i. lanuginosa ibi ponuntur
vn hoc canistellum li dicitur Item a cano
uel canor oris hic et hec canis vn hic cani
culus et hec canicula ambo dicitur canicula
etiam dicitur quedam stella in qua uenta fuit ca
nicula zouri vn hic et hec canicularis et
hoc re ut dies caniculares in quibus ca
nicula regnat Ets a canis caninus ca
num et caninus na num et hec catula dicitur
a quo catella dicitur vn catellulus et ca
tulaster stri. canina dicitur et sic catuli ipe
filij canum Absconite tamen filij quorumlibet bestiarum

camena

camina

canis

Caninus

diu' catuli / et ca catulus la / a catellus la
a catellulus la / a catulaster / ista Item
a catulus h' catiligio onis i. glutto ite
gulator qui quasi gulosi ce ad mo catu
torum discurrit / et catuliosus a. u. i. auidus
et gulosus sic catulus est ad escam Item
cinus di a cinos greco qd canis di lat
et hic cinicus ci canis / et cinedus di diu
in cod ssu i. caninus / diu est cinia
uel cinedi molles et effeminati et im
mundi sic canes qui et publice coeunt
et ad uomitum redeunt / uel diu sic
saturici et reprehensores qui reprehensione
ledunt sic canis morsu Unde Juuenalis
castigas turpia cum sis inter satiricos
notissima fossa cinedos Persius Si
cinico barbam petulans nonaria velleret
Unde p excellenciam immundicie quidam phi
losophi dicti sunt cinici qui publice et pre popu
lo cum uxoribus cubebant / portantes pu
blice se coibant cum uxoribus in vicis
et plateis ad modum canum qui gingiua
inscium est Item a cinos h' cinomia
e. i. musca canina et uenenosa / et h'
cinifes fis uel cinifex inde h' p cod uel
p alio grue pinaz muscarum sed p zinzala
Et a cinos et cephas di h' cinocepha
lus li scilicet gens habens caput ad modum canini
capitis / et est quidam genus simiarum sic dicta
Item q' cinus glossa qd est lingua fit h'
cinoglossa que herba ad similitudinem lingue
canis sic dicta / uel qui ad morsum canini
trita cum sale et imposita sanat Item
no q' cum cornu et fit h' cornicen nis
qui canit in cornu Unde h' cornicina
qui cum cornu canit / h' tubicen nis
qui canit cum tuba Unde h' tubicina Item
fidicen qui canit cum fide i. corda Unde
h' fidicina Item h' liricen qui canit cum lira
Unde h' liricina h' citiricen qui canit cum
citara Unde h' citiricina h' tibicen
pe pa Omnia n q'tu ab h' uo cano
nis et nominibus instrumentorum corripiunt
pe ut tubicen / excepto uno solo
qd producit pe scilicet tibicen qd est qui
canit cum tibia Unde tibicina Item compo
cano cum os et fit h' oscen oscinis qui
ore canit uel foliis uel alio ut decipiat
aues Unde est oscines aues que ore
canentes i. cantu augurium faciebant
Unde Marcialis / capella cui fore soli
ci et uolucrum diuersos meatus et oscinum
linguas Compo q' cano accino
nis ne accinetum i. in con uel itum
cane uel concordie Unde accentus tus

tum qui omnis sillabe ab porte dictam accinit
et sic sonum et inclinat illi sicut sup qui de
principali accentu ut qui sequentem in compositione
Unde accentuo as i. accentuationem prefecte pone
et accentuatus et est frequentatiuum h' ui accino
uel pt esse in cod ssu in quo accentuo Item
q' concino nis i. simul uel concordie cane
Unde concentus tus tui i. consonancia et cor
dia scilicet ipse in cantu / et concinnus a. u. con
gruus sic p ea dicta Precino nis i.
ualde cane uel ante Unde h' precio onis qui
cenos pronatu clericis annuncia Preco est di
merator qui quos pronatum meruerat ad
mercedes suas emendas Unde h' preconatus
tus tui scilicet ennuncia / et h' preconium nii sil
di / et preconium laus uel annunciacio laudis
po quod simpliciter p annunciacione simplice in
bono Item a precino h' precentor qui in ecclesia
uoce primitus incipit cantum Unde precentria est dig
tas uel preuntus Item q' occino nis i. cane
uel q' / uel undique cane / uel corrimac' gratie
uel infamiter arrate cum gestu nomine dicere
Unde occentus tus frequenter Unde Augustinus de ciuitate
dei in 2o Si quis occentauisset uel carmine
condidisset / dicitur q' occano nis inuenit Unde
Salustius Iussu metalli celeri cornicines
occanunt tubis Item q' recino nis i. itum
uel retro cane uel recitare Succino nis
i. parum uel sub uel post vere uerissime cane / ue
pg ai Unde succentor di in ecclesia qui p p
cedere subsequitur canendo iudicat Et nota quod
omnia ista q'ta a cano nis mutant o pu
a in i / sed in supino in e excepto occano
et omnia faciunt preteritum in ui p con et p
d cinui / et supinum in centum / excepto occano
et omnia sic ne recino tamen potest esse actiuum
p recitare Sed tamen q'ta a cano recolere debent
uel utramque illarum significacionem / sim quas cesinum
cano esse actiuum sine dubio erit actiuum
Quandeo des dui 3 et n 4 et caret
supino i. albere uel calere / et est
tractum a ferro qui candere ponatur
p calere / qui fuit quasi candidius
tantis ualidius Unde h' cinis uel cinis
uel ex candore et incendio fiat Unde cinisculus
i. paruus cinis / et cinereus a. um et cinerag
cia cum in eod ssu / et p compositum succinere
ris a. u. sub cine coctus / et succinereo sas
i. sub cine coquere et est actiuum / et cine rulentus
a. u. i. plenus cine Unde Ambrosius super
Egesippum Cinerulenta canicie et scisso
amictu Item a cinis h' cinicia / et sic di
uncte cineris cinereum habentes colorem
Item a candeo candidus da dum qd qui

ducas' ssimus. unde candidatus. dixit ssime adv.
Et dicitur candidus ab albo. Albumque de natura
est. candidum de artificio. unde et candidum
quasi candore datum. Item album quod pal
lor' admixtus. Item quasi candid' quasi luce perfusus
Et a candidus candidulus. a. um. dimi. unde can
dulus. a. um. per sincopam. unde Juvenalis pro
bendus est gladio pulcra. et candula cervix
Juvenis quasi candidulus. a. um. et candulus vel ca
dulus. unde Marbodus in libello de lapidibus
Tercia candidulis tribus est inscripta litteris
Et cum a candidus. candeo. des. et candido
das. actiuum. id est facere candidum. Et hec can
dela quia accensa candeat. Unde hec candela
brum quia candelas ferat. et candelare
et candesco. cis. neutrum. i. candere vel aliquantulum
candere ut sit dimi. unde marcialis. Inprimis
canicies per rimosis nubibus candicabat
Item a candeo hec accendela. genus scarabeorum
quia volans candeat. i. luceat. Et hec acinde
lum. i. turibulum vel lucinum et per o pro a
cela. Item a candeo plus. hec candela dim
i. hec vas fictilia. Et hec candela dicitur vestis regia
et hec candidaria pellipaira quia coria fa
cit alba. Candidarius qui lanat pannos
unde hec candidaria lotrix. Item a candeo ca
desco mittis. et per yronia quasi candes. i. valde
candes. unde excandesco nitescens. incandesco
i. multum vel valde candeo. unde incandesco
recandesco item candeo. unde recandesco. Et
est neutrum cum omnibus quod hoc non mutat genus
Item hec cum ad et accendo dis. et accendo
dis. et excendo. i. valde accendo. Et incendo dis
unde hec incensio et incentiuus a. um. et hoc in
centiuum quod incendat ut est libido.
Et percendo dis. i. ad vel valde incendo. Et
succendo dis latenter accendo. Et sciendum
quod a candeo quod mutat conjugationem
actiua. Item a candeo caneo nes nui
sine. et caneo supino. unde canua. a. um. et
quasi ex ssimus. unde canus. nus. ssime
adv. Et hec canicies ciei. Et hec canities
dicitur in eodem sensu. unde Plautus stultus
nisi ad diversa etate. Item hec capitis canitu
dies. Et canutus. a. um. Et hec canus ni. ca
pillus quia tenet canis pro capillo qui in capite
tenet. Canus quasi incanus. non canus vel
valde canus. i. dui. Et hec in quinto sla
bra incana situ. Et excanus. a. um. i. ad tempus
agrimum canus. Item a caneo canesco
quo canisco incipere. quia a verbo tercie sit. Caneo
quasi concaneo. i. simul canere. incaneo vel
de canere. Percaneo. i. intempestiue canere.
recaneo. i. item vel retro vel simpliciter canere

incipere in hoc verbo caneo secundum principalem unde
dicitur caneret per predicta.

Hic canon. nis. grece. latine dicitur Canon
regula. unde canonicus. a. um.
i. regularis. quod et scitur di-
citur canonicus. Et quia canonica
est per sententiam regularem quia per contraria dicuntur re-
gulares monachi. Quia tamen contraria inue-
nimus canonica. Sed in quibusdam dicitur re-
uerere. quibus gotis tamen sit inuenire
canonicum ut hic sic non est regulare quod tamen
et similiter dicitur monachus canonicus secularis
quod non est quod regularis secularis quod nil est
ac si diceretur album nigrum. Sed non est
canonicus si non est regularis ut hic. vel
in communi sit locutus magis nominum est se
cularis in canonica quia regularis et seculo
sicut ecclesia nostra dicere distinguendo ita velut
ubi non consenciendo nec quod dicta. Sepe
quidem per dictionis non esse mutas inter
quamvis competentem. Cananeus
filius cham interpretatur motus eorum quod quid est
aliud nisi opus eorum per motum non prius. i. per
opus eius maledictus est a quo cananei
dicti sunt quorum terram iudei possederunt
illi populus. Cantaber. bra. brum. et hec
cantabra populus est Hyspanie a nomine urbis
et iberi amnis cui insidet sic dicta.
hoc cantabrum bri. i. purgamentum frumenti
vel farine vel cibus caninus quo canes
pascuntur. unde et ab hoc nomine canis ca
tabrum vi dicitur. Cana vicus est Gali
lee unde Symon dictus est cananeus quod
interpretatur possessio vel possidens. Canomani
dicti sunt quidam heretici unde et anomiani
qui laude sunt nomine dictum. Canola. i.
regio. Hec cantarida. quasi vinis decimus
qui pagum romano corpori fuit appli
citus. Sed adusitionem vesicas efficit plenas
humore. Hic canopus bi fuit gubernator
tor menelai et mutatus. Sed per uniuersum dicitur gu
nopus quasi cantus egipti a canopo ibi
submerso. unde et egiptus dicta est canopea
vel canopia. unde canopeus vel canopeius
pia pium. i. egiptiacus. Et hoc canopeum
pei. i. cortina subtilissima ad instar
rethium plicata texta et fenestrata unde
nobilium lectuli ornant ad arcendos
pulices et muscas. Et sic quia in egipto
quadam rote paruae locant. Iuvenalis
ut testudines tibi lectulo canopeo
Juvenis in eodem sensu in Judith. Et ut
alii dicunt dicitur a conopo quod est sin-
uitas gulex. Et a canopus hec pelli-
tana auis egiptia in solitudine nili

Habitacio et sim. sicut ex cav. pe., ubi quasi a
pelle et carnibus ce- hoc pelle caruit
et secundum hoc pendet pecca. Hic cancer
cancri .i. piscis quidam a concha quia sit
conchatus et quoddam signum celeste sic dicitur
Unde hic cancer cri morbus quidam. Item
hic cancer cri dicitur cancellus et fortassis
Unde hec cancella le vel cancellus li. di.
quod simpliciter cancellus dicitur et est cancellus
ala scilicet palacii prima secundum parietes
interstitium inter propugnacula murorum
pales unde cancellus sic qui claudit chorum
Et a cancellus cancello las .i. cancel
los constituere et hic cancellarius qui facit
cancellos et cancellarius dicitur in curia im-
peratoris ab illa significatione secundum quod cancel
la dicitur ala palacii quia ibi habitabat vel a can
cello .i. in ala palacii / tamen in thezau
rus imperatoris esset in custodia ipsius ipse
mittit thezaurum manebat et erat repo
situm in cancello. Vel dicitur cancellarius a can
cello secundum .i. significationem / sicut quia
cancellus dicitur interstitium muralium
et fuit hoc tractum a palestina regione
ubi tecta desuper camminata non erant
sed iacebant in planum prostrata / celeba
bant vero parietes cumque ad mo
dum muralium illa vero interstitia que
sunt inter propugnacula dicuntur ipse cancelli
cum vero epistolas missas recitare volebant
populo in regione palestina antiquitus
ascendebat super tectum et de cancellis
recitabat Et inde inolevit usque ut qui
litteras principibus missas habent exponere can
cellarii usitato nomine dicerentur unde hec
cancellaria tam pro loco quam pro officio
tam pro vice cancellarii et eius dignitate

Hic chaos et hoc chaon indeclinabile et hec
chaus i et hec chaos oi .i. profunditas fos
sa vel confusa caligo vel confusio rerum
vel initium rerum scilicet ille in qua omnia
fuit confusa et commixta et a qua
omnia unde hic chous oi pro celi stelia
quo celum continetur vel ipsum celum quia
ex chao putaverunt quidam celum formatum
esse unde ovidius per medium pila
sol complet chorum [illegible] celi Chaos
pro initio quod inchoo as .i. incipere vel dicitur
a chaos scilicet quod [illegible] pro confusione rerum
quod cum [illegible] incipere adiut quod inchoo est
vel inchoare quod contra chaos facere et hic
[illegible] et est actiuum. Secundum

Capio pis cepi captum .i. obtinere
invadere continere. Unde [illegible]
et hec captura re et hic [illegible] et hic ca
pax quod aliqua potest in se capere et
continere. [illegible] Unde capacitas

sione adiectivum et hec capacitas atis .i. dominus
vel alterius rei amplitudo vel continentia et
capaciculus la lum dicitur .i. aliquantulum ca
pax. Item a capio hec capsa .i. caverna
undique contecta quia capsa quia multa capiat
et hec capsa .i. cista vel aliud vas quod ap
quandam pro domo dicitur et inde capsula et hec
capsella ambo diminutiva. Item a capio hec caps
ces quoddam vas unde Martianus capis
inspicit est quoddam genus vasis pontificalis
et facit diminutivum hec capidula quoniam est
hic capi indeclinabile per quandam rusticitatem sic in
libro regum reperitur / similiter a capio. Item
a capio captivus a um quasi captus nec
a capite diminutivus unde et dicitur caput
legitimus ingenuitatis et fortuna ab
eo excidit unde hec captivitas atis et
captivo as .i. activum. Item a capio hec
captiuncula le sic subtilis versutia deceptio
ut sunt sophismata unde Martianus
captiunculis linguis illigatus. Item a ca
pio hoc caput. tis quod omnes sensus et nervi
inde initium capiunt et ex eo omnis
vigendi causa oriatur / ibi et omnes
sensus apparent vero ipsius anime que cor
pori consulit partem quodammodo gerit unde hoc capi
tulum li .i. parvum caput. Capitulum
etiam dicitur quoniam ibi primo legitur in quo conveniunt
claustrales / quandoque ipsa congregatio clau
stralium dicitur capitulum quandoque ipsa aliquis
distinctio libri in libro quandoque dicitur capitulum
unde capitulo las .i. capitula colligere vel con
gregare unde capitulatim distincte per capitula
et recapitulo as pro iterum ad memoriam re
ducere. Item a capitulum capitellum
dicitur in quandam suam significationem unde et capitella
dicuntur que columnis supponuntur quia colum
narum sunt capita quasi super columnam
caput et hic et hec capitularis et hoc re quod
convenit capiti vel capitulo et hoc capi
tolium quia ibi conveniebant senatores
sicut in capitulo claustrales vel dicitur a
capite quia quasi caput civitatis esset vel quia ibi que
mat caput civitatis vel quia tarquinius
priscus dum capitoli fundamenta aperiret
in quo loco fundamenti caput hominis lite
ris thuscis notatum invenit et inde ca
pitolium appellatur a capite et loco quia
capli unde capitolinus a um .i. de ca
pitolio existens. Item a caput capitatim
quasi per capita adverbium remissivum vel qualitatis
et hic et hec capitalis et hoc le et hoc capital
vel hoc capitale / tamen pro pecunia quod
vel pena capitali quoniam pro fine de capite

promiscue. Unde Terentius in adelphis Nova
ingenit capitulatia. Item hec capitia inclusura a[illegible]
na que sit capiti propria. Item hoc capitulum
et hoc capedulum. Item hec calleptra quoddam
genus sive mitra tegens caput. quod et alio nomine
dicitur pileus galerus calamaucus calicendrum
cornacinum caticulum. Calleptra etiam
que dicitur testa vel cuffia equi. Item hec capi
tio omnis quod per scissuram comitive capitis sit
dicta. Item hic capillus li quasi capitis pilus
Unde hic capillulus li dicitur. Item capillosus a
um et capillatus a um. quasi multos vel lon
gos habens capillos. Item capillor aris id est capil
latus fieri et est activum. Item hoc decapillo
las. id est capillare vel capillos auferre
Unde capillamentum id est capillatura vel co
ma arboris. Item a capillo hoc capilli
tium. id est capillata. Unde Marcianus capel
la draconibus templorum [illegible]
bre et capillitio bursa. Item hic capellus
quod et capellum nomine quod capillos te
gat et caput. Unde capellatus a um et
capello las id est capello tegere. Quidam
dicunt capellus quasi capitis pellis [illegible] est et
non corporis. Item a caput hec cassis quasi que
caput tegat et est de ferro. Item est militum
hec galea de corio a galeron quod est
corium et est peditum. Item cassis facit
accusativum cassidem vel casside. Unde et invenitur
hec cassida de. id est quod cassis. vel cassis dicitur
a carceo quod inclusus sit cassa. Item a caput
hoc capulus li quod caput est gladii vel a
capio quod capitur gladius ibi ut teneatur.
Unde capulo las id est activum id est ferire secundum
[illegible]. Unde in decretis potestatis legum
de latoris de capulatione. Capulus etiam dicitur
lectulus in quo mortuum ferunt qui super
capita hominum ferantur. Unde hic et hec capu
laris et hoc re. ut capularis senex quasi vi
cinus est capulo id est morti. vel capularis
palium quod in capulo super mortuum
ferunt. Item a capite hoc capitulum id est su
perius. Unde in domita alia [illegible]
quo caput ligatur. Item hoc capistrum quod stringit
caput. Unde capistro as id est activum id est
capistro ligare. Et nota quod capistrum [illegible]
singularem tantum neutrum genus. in plurali masculinum
et neutrum capistri et capistra. Item a caput
capito as. quod non est in usu sed quasi [illegible]
pito as. Item ab utroque [illegible]. Item utrumque
est activum. Et nota quod capitatus [illegible]
a capite sed quasi habens caput. Item [illegible]
[illegible] passivi [illegible] activi sed capito quod est
caput facere. Caput etiam [illegible] vel

[illegible] et hic et hoc biceps cipitis
triceps. id est qui habet duo vel tria capita
[illegible] et hoc biciput et hoc triciput id est
geminum vel trinum caput. Et etiam
occiduum (?) et occiput id est occidua et pos
terna pars capitis. Unde Persius Occi
piti caeco posticae occurrite sanne.
Vel occiput quasi ab ob et sit quasi caput
vel quod sit capiti retrorsum. Item idem dicitur
occipitium. Item etiam sinciput. et dicitur hoc
sinciput pitis id est prior capitis pars quasi
semicapita et pura et patens [illegible] capillos
abscidat. Unde Iuvenalis Comedam
inquit flebile nati sinciput elixi.
Et etiam census et hic capitecensus [illegible]
census qui in capite geritur. vel taxa
tio possessionis. Item capitecensus sus
sum qui de suo capite annuatim
reddit censum id est tributum. vel quod
in capite gerit coronam. Item cum preceps. Item
hic et hec et hoc preceps tis. quasi cadit capi
te inclinato et corpore sequente. Unde hoc
precipitium fossa [deleted] prerupta vel
rupes. Item precipito as id est activum id est pre
cipitem deicere. Et etiam anceps quod
est activum et anceps tis. et est omnis generis
et [illegible] anceps [illegible] quasi habens duo capita
Unde et anceps dicitur dubius qui [deleted] cum
dubitat utrum de duobus unum debeat
facere. Item anceps favor quasi habens se ad duo
Unde et gladius dicitur anceps quasi ledit ex utraque
parte. Item [illegible] anceps dubitans in duo
bus. sed dubius in uno est vel in pluribus
Item a caput hoc capitulum id est [illegible] tunice
vel alterius vestis. Unde in libro Iob. Et quasi
capitio tunice succinxerunt me. Unde
et capitio as dicitur id est capitium facere. Item
a caput hec cappa que sit ornamentum capi
tis vel a capio quod capiat hominem. Unde hec
capula dicitur. et cappatus a um quasi habens vel
quasi indutus est cappa. Item hoc capucium quod
et capuale (?) dicitur. Item a capio hec
capsax [illegible] id est vas duodecim sextariorum
quod et [illegible] [illegible] male. Item hec ca
pana vilis [illegible] palea coopta que
capiat tantum unum ut in vineis custo
diendis. Unde [illegible] capana sed [illegible]
et hoc capisterium vas cum quo frumentum
purgatur. Item hec capedo dinis id est ingenium
vel studium vel spatium. Unde per [illegible] intercapedo
distantia localis ut inter duos pa
rietes. Unde Augustinus de civitate Dei [illegible]
[illegible] ab infimis intercapedine fastigii
dispensare. Item a capio hec capus

vel que

et hec cepa que ceppa et hec cippa. Et dicitur
caupo inde quia capiat vinum vel aquam
quod autem dicitur caupo quasi capiens potum
ethymologia est et non compositio. Caupo et ab hoc nomine dicitur
tabernarius tabernio vel cauponarius ga-
neo. Unde hec caupona id est taberna. Sed et
taberna quod et aliter dicitur taberna cenatoria(?)
taustalia(?) popina mezaria cunearia
clepsedraria pomerium(?). Origines
istorum vocabulorum circa volentes in sequentibus
invenies. Et a caupo hec cauponaria
in eodem sensu. Et cauponor aris verbum deponens
id est vendere. Unde in decretis [illegible] generalis
Sint ergo nobis anathema eo quod vini
vitiis(?) [illegible] cauponari. Unde valla(?)
Item a caupo cauponatus adverbium id est fraudu-
lenter admixtio vel adulteratim. Solent
enim caupones admiscere aquam vino
et per vinum vendere. Item a capio hec capys
quidam avis et dicitur falco. Et hec cassis sidis
id est rethe. Et ut dicit Ysidorus cassis est genus
venatorie rethis quod capiat. Sicut est
quod per quam(?) dicitur incassum id est frustra sine
causa quasi sine cassibus sine quibus venato
inanis est. Vel quasi ab in et cassum id est
per causam dicitur. Unde hec cassiculus id est rethia-
culum quod rethia fit. Et hec cassicula le id est
id est parvum rethe quod et cassilla dicitur. Vel dicitur
cassis a careo quod careat soliditate vel
foraminibus. Item a cepi cepi hec cepe-
dines(?) [illegible] sunt saxa in mari vel que
eminent in preruptis locis. Et hic cippus
pi pro tumulo et pro tumulo tractat(?) et pro lapide
mortuo superposito et pro cimiterio et pro quodam
stipite in quo pedes reorum constringuntur
quasi capiens pedes. Et dicitur sceptrum tri id est re-
gia potestas. Quod dicitur sceptiger a um quod gerit
sceptrum. Et hic scipio onis virga consu-
laris vel baculus ad capiendum aptus. Unde
Plautus in Amphitrione. Ubere et
intus et ego te ita lectum dicitur scipioni
et in Aulularia. Ego hic argentum ita pa-
tris filio scio esse quod me grandi hoc
scipione cons(?) et quod dicitur Cornelius dictus est scipio quasi
Scipio quasi baculus et sustentamentum fuit
reipublice. Item a cepi cepio pis pi
pe pertu id est incipere. Unde Marcus Cepio
semesa via loquimur(?) et Cenum(?) [illegible]
et insibus obsecrisse quasi ante quam ceptum
sit prius loquimur(?) et quasi forant a primis ab
soluunt(?). Spiritus et quasi forant a primo
adiuvare [illegible]. Et hoc principio quamquam

accipitur in primi persone et quando vero in primi persona. Item non
est ceptus a sum primum est a vos passive ha-
bet cepio licet non sit in usu. Item a capio hec
cathena quia capiendo teneat. Vel quia sit ca-
piendo teneat pluribus modis. Et est hic cathe-
ne compositio. Sic et illud. Cathena quasi
captivos tenens. Et inde cathenula et cathel-
la ambo diminutiva. Unde et cathelle dicuntur cate-
nule colli inquiet(?) sic complectentes vel inmo
cathene. Item hic cathena as id est cathenis
ligare. Et quod componitur concatheno as incatheno
et sunt activa. Item a capio hec capreolus li et
sunt capreoli [illegible] sine uncinuli quibus
se innectere vites et suspendere arboribus
solent sic dicti quia capiat arbores. Item a
capio capesso sis desiderativum, quod et pro ca-
pere cum desiderio et pro capere inire et fac-
pertinum vel si ut capessi licet inveniatur
capessivi. Unde Augustinus de civitate dei vel re-
lium tragedies adolescentes rempublicam
capessirunt. Quod quidem solet preferre hic vnus(?)
in sto(?) ut capesso sine dubio nil est et futurum
supinum capessitum per reg(?) la pro. Item a ca-
pio captivum tur et in o fit capto as frequentativum
quod et pro frequenter capere et pro capere dicitur.
Unde hec capter sis de hoc postea dicetur.

Capio componitur cum primus et dicitur hic
et hec princeps quasi primus capiens
vel prima capiens, quia ut dicitur prin-
ceps quasi primus caput tegit ethymologia est non
compositio. Sic enim esset genitiva a caput
faceret genitivum in tis. Omne enim nomen quod a
capite fit genitivum in tis. Sed a capio in pis
et designat ordinem et dignitatem principis
Unde hoc principium et hic et hec principalis et hoc
le. Unde principaliter adverbium. Et hec principali-
tas tis. Item a princeps principor aris verbum deponens
Et construitur cum dativo ut principor tibi id est dominor
Unde principatus id est imperium. Et principatus
tui id est dominatus. Et etiam dicitur sicut quidam ordo
Anglorum in quibus eorum maxime principatus
vel quia aliis presunt et subditos angelos ad
explendum divinum ministerium disponunt. Item
quod capio cum particeps pis id est capiens partem
Unde hoc participium quasi partem capiens quia
partes suorum accidentium capiat a verbo partem
a nomine. Et participo pas verbum activum id est partem
capere vel dare. Item quod capio vel capus cum
mente et dicitur hic et hec mentecaptus id est mente captus
insanus. Quoniam enim captus quod vel niger cum
determinatione designatur membrum et designat carentia
eius membri ut mentecaptus quasi captus mente vel
captus oculis. Item dicitur capio hic municipium la

q decepto ad decipiendos inimicos unde et pyk
decepcionis po. et dicitur muscipula aut i. de
cipe unde h' muscipulator i. deceptor
Item capio componitur accipio pis quod in pluribus significationibus
invenitur Accipere i. recipere. accipere i. audire
accipe i. pascere unde Terencius Nemo acci
pit a homini plexis i. pascit dicitur et
Virgilius Illos porticibus ipse accipiebat et
amplis i. pascebat. Accipere i. capere unde
Paulus Thessalonicenses si vos in servitutem re
digit si quis accipit unde h' accipiter, pro quo
auis ut dicunt sparverio uel falcone uel
austur hastulo quod accipiat i. rapiat et fertur
q' auis ista impia cum pullos suos quos
tamen viderit eos posse volare nullum
eis post estas si videat pennis et a
nido precipitat et a teneris compellit ad
predam ne forte adulti pigrescant
Et non dicitur accipitrix ab ac. sumimus
ipsi. Item sumimus pro nobis accipimus
a volente tollimus a nolente eripimus
vi auferimus quod dedimus Item aufferimus
invitis quamquam dedimus Item admittimus
vi assumimus in usu Item ab accipio
acceptus a um. i. carus placitus acce
ptabilis et comparatur accepcior ssimus et hic acce
ptio ab. et hic acc i. appreciaci uel facere
acceptum Accepto cel pt ee frequentativum i.
frequenter accipere Item ab capio componitur anticapio
pis et anticipo pas i. eodem significatur. i. pre
occupare preveniri Concipio pis i. con
pe. i. simul capere unde et mulier dicitur concipere
cum sperma viri eum suo congruit et
concrescit Concipere etiam invenitur pro mente percipere
uel intelligere unde conceptio ab. i. fre
a quo conceptaculum locus concipiendi Item
a concipio dicitur conspicio onis et sic co
tipiones dicuntur stelle que conspectibus aptantur
et faciunt Circumcipio pis undique capere
uel invadere Decipio pis unde deceptor
rix a um. et h' decipula le i. instrumentum quo
ad aliquid decipiendum efficitur sic musci
pula ad mures capiendos Excipio
pis i. eligere excludere excapere sumpere ad ca
pe. Excipere latenter capere et proprie ad insidias
tendere unde h' excipulum i. venabulum
quod excipiat apros venientes et excipimus
a um. i. precipimus et meliores quod meliora
soleat excipi et eligi q' excella Item excep
torius a um. excepteria sunt que excipiunt
uel que dicuntur excipi Incipio pis inticipio
pis et inticapio pis in eodem significatur ista dicio
i. inter aqua uel in medio capere Occi
pio pis i. incipere unde Tribuens sunt

sumpere hgissipus Precessiud extollens insolens
se se occupat Item occupo as ab ob et capio
componitur i. invadere que exinprovisio uel ante
capere quod quasi porcupo ab. i. ante occupare
Et preoccupo i. expedire Percipio pis
i. perfecte capere intelligere Precipio pis unde
preceptor et hic preceptum et h' preceptrix tri
cis et preceptorius a um. quod precipit et pre
ptor sincopatum et h' ptor q' preceptor quod
precipiat sic dicitur quia cum ponetur sinaimi
Precapio pis i. ante capere et quod significatur ut
et percipio Recipio i. iterum uel retro capere
unde receptus tus tui et receptor ab. et h'
receptaculum locus ubi fit ac... ...i re
ceptio Item que tamen sinsim uel sinsus
et suscipio que sursum capere unde h' su
sceptaculum quod et receptaculum dicitur i. templum
uel locus ubi acta rei fit susceptio Ca
pio et ab eo capoita onis sic actia
et ona q' sic tac communes faciunt participia
in tempore et supinum in captum et omnia
mutant in preteritum a in i. pre anticapio
circumcapio inticapio percipio Et
nota quod capio quasi tamen multa alias de his
tractando ca competentia tractabi Ca
parum pistor Capsus illesus Ca
capadocia quidem civitas unde et regio
que cum cunctis dicta est capadocia
unde h' et h' capadox cis gentile quod patet

Carpo pis psi carptum verbum
activum i. capere reprehendere diminuere
scindere dissipare separare purgare unde
carptim separatim distincte disiunctim
carpendo eligere et h' carpentum ti quoddam
genus currum unde Juvenalis carpento vehi
pinguis Damasippus quod autem dicitur carpe
tum q' carrus compactus quod in pompis solebant
ducere poneri ut est alia quam compositos onsio
unde h' carpentarius qui facit uel ducit carpenta
dicitur et generaliter omnis artifex lignarius car
pentarius unde carpentaculum dicitur Item a carpo
dicitur carmentis i. dea carminum et fuit mater
evandri unde hec carmen uel carmen dicitur
que i. decanebat metre carmen credebat uel
a carpo pis quod carptim primitus Et carme
quaque pedibus continetur carmen etiam dicitur scriptum
de aliquo delectabili cum metro ut de Boecio
Carmina qui quondam Carmen etiam dicitur quilibet cantus
cum metro unde liber odarum intitulatur liber
carminum et carmium quod quecumque eius distincte
cantabiles sunt unde carminensis a um. et car
mino as uel carminor aris i. carmina
facere Item ad lanam pertinet carminare q' carpere
et purgare Ca ea a carpo h' scirpus i. iunctus
quod carpatur unde h' scirpeus et scirpus nota de scirpo

Et in stirpem a. w. Item a carpo hic carduus
i. carpinus / et inde hic carduelis quedam avis que et cardu-
elis dicitur pro quia ad avem que stirpes et carduus
pascitur. Unde et apud grecos achantis dicitur ab
achantis i. spinis quibus pascitur / et hic car-
duus / quia vepres carpat / vel a cardian
ut post ea dicetur / et hic carbo quia ab igne car-
patur / vel potius a careo sit dictum. Item a car-
po hic caper quia carpat virgulta / vel a capto
quia capiat ardua vel aspera / vel quia sit sic dictus
a crepitu cruris / et inde capeatum curtum squa-
trosum verrucosum tuberosum gibberosum pu-
pullosum inequale rugulosum ad instar cor-
nu capri / et hec capra / unde hec capella di-
citur pro parva capra quam pro parva ecclesia que
nec baptismum habet nec curam / et sic dicta quia
olim tabernaculum de pellibus caprarum erat co-
opertum. Unde hic capellanus ni pro sacerdote
illius ecclesie quam pro parrochia. Unde hec capella-
nia prime e. capellanus a. w. addit mi. Item et
a caper vel capra caprinus na num / et hic et
hec caprilis et hoc le in eodem sensu / et hoc caprile
lis stabulum caprarum / et hic caprarius qui
custodit capras. Item a caper vel capra
hic capreus i. silvestris caper quia sit similis
capre. Unde hec caprea i. silvestris capra
et hic capreolus li dicitur tam capri quam capree.
Unde hec capola similiter dicitur tam capre quam ca-
pree. Et nota quod caprei et capree dicuntur
dorcades et ibices sicut post ea dicetur. Item a
caper pro componitur hic capricornus ni. alio quodam
quod et rinoceros et eglocerros dicitur / et capri-
cornus quia caprina habens cornua / capri-
cornus etiam est quoddam signum celeste. Item componitur capri-
genus a. w. quod melius dicitur hic et hec caprigena
scilicet pecus genitum a capra. Item a capro
hic caprificus quedam herba sit terra quia parietes ubi
innascitur carpit et fodit / et rumpit contra
elatebris ubi concepta est / vel dicitur a fico quia
ficus arbor eius remedio fecundatur. Unde
Persius Et que semel intus innata est
rupto iecore exierit caprificus. Carpo componitur
discerpo pis i. diversis modis carpere scindere
laniare / decerpo pis i. de aliquo carpere vel
eligere. Excerpo pis i. ex carpere eligere extrahere
et ab usu omnibus vallia / et sic cetera sicut
primitivum. Carpos grece latine fructus vel se-
men / unde pro componitur et asoros quod est ferre
dicitur hic carposorus quidam deus paganorum quod
latine interpretatur frugifer / et hoc carpobalsamum
de quo precessit simo. Et carpo ras i.
sauciare ferire quod magis videtur dictum a car-
po pis. Item a carpo hic carpatos vel carpa-
tum quedam insula propter celerem fructuum matu-
ritatem / a qua mare dicitur carpatium / et hec carpasia

est navis magna et spaciosa dicitur sic a vado
vadias. Cardian grece latine dicitur cor. Unde car-
dia dicitur quedam membrana sub qua cordis pulsus / a quo
cardiacus a. w. i. cordis pulsum paciens. Unde
Iuvenalis Cardiaco numquam ciatum missurus amico.
Et dicitur cardiacus quia cor ianos [illegible] sentit
hic cardo dinis i. versus post [illegible] scilicet tumerus
qui in foramine vertitur. Unde et cardo dicitur ipsum
foramen [illegible] et cardo a cardian dictus
quia sicut cor hominem ita iste ianuam
regit et movet / unde hic et hec cardinalis et hoc
le / et cardinalis a. w. de eodem sensu scilicet quod
ad cardinem pertinet / et hic cardinalis lis quia per
eos dicitur mundus regi et gubernari et moveri
sicut hostium per cardinem. Et nota quod cardo etiam
dicitur extremitas rei. Unde et cardines celi dicuntur
extreme partes axis sic dicti / quia per eos vertitur
celum. Cardo etiam ponitur pro oportunitate vel
articulo. Unde proverbialiter solet dici res est in car-
dine i. in articulo vel oportunitate / quia non in
cardine est leviter permutatur vel exire. Unde
Virgilius Haut tanto cessabit cardine rerum.
Item a cardian hoc cor dicitur. quod autem dicitur cor
quasi custodia omnium rerum [illegible] et nota quod
[illegible] Unde corculum li dicitur parvum cor. Unde
Plautus Ego sum liber meum corculum
melculum verculum / et cordus a. w. i. se-
rotinus. Unde et [illegible] que tarde maturescunt corde
dicuntur / et cordatus a um i. sapiens. Unde in
Iob Viri cordati audite me / et Augustinus
De Ci. Dei. Cum de veris virtutibus [illegible]
cordatos homines [illegible] Unde corda-
te i. sapienter convenienter honeste. Item a cor
corditus adverbium i. corde tenus. Unde Sidonius
prudentibus inquit corditus insitum est / et
hec corda quia sicut pulsus cordis est in pectore
ita pulsus corde est in cithara. Unde hec cor-
dula diminutivum et hic et hec cordatista e. qui vel que canit
cum corda / et hic cordarius qui facit cordas
et pro componitur concordo [illegible] a. w. i. concor-
dans. Item cor quarti cum cedo [illegible] hic corcedu-
la avis que [illegible] statim et [illegible] inibi
cor avis capite cedit / et tunc perit. Et hic pre-
cordium i. quodlibet intestinum quod prope sit cordi. Unde
hic et hec precordialis et hoc le quod quasi positum prope in-
terius et secreto et familiari. Et tunc componitur
et hic corepiscopus pi i. vicarius episcopi / et cum
bivium et hic corbivus [illegible] quod et hic corbinus
dicitur scilicet ipse qui duplex habet cor. q. bivium habens
cor / vel rectius quod est versipellis / et inconstans.
Et cum clavis / et hec coreclavia vie i. cella
interior que est quasi cor clavibus custodita. Et cum
[illegible] concors dis quia unius et eiusdem
cordis. Unde concorditer adverbium et hec concordia e.

a quo concordiosus a um / et a concors concordo
as verbum neutrum et absolutum Et nota quod dicitur concors quia et cum
corde dicitur quasi iuncti cordis vel quasi seorsum
a corde alterius Unde discordo as verbum neutrum et
absolutum et hec discordia e Unde discordiosus
a um Unde Augustinus de ciuitate dei in 1° Quanto
mali sit discordiosi estimemus quod fere ro
manos coegit concordi Et nota quod 4 hec et
q 4 qui concors dicitur i mens firmiter conspirans
hec et qui concors dicitur Oratius 3 Epistolarum Subdomina metuere
Unde Oratius 3 Epistolarum Subdomina meretrice
fuisti Et concors Et concors quasi cum cor
Et 3 cum sive q cum e 4 ccord q sicut corde
et tamen miser vel potius nisians et hec
et tamen miser vel potius misians 4 hec
4 hec et quod misericors dicitur quasi miserum miserans
sive cor suum sapit alicui afflictus compaciendo Unde
misericordia et hec misericordia e / Item recordor
4 recordor aris verbum deponens / et construitur cum
accusativo et genitivo / tamen dicimus / recordor lectionem
i recitor vel sermo vel narro vel de ea
memoriam facio ~~recordor~~ lectionis et memoriter
teneo lectionem / in utroque tamen constructionum modo
quamvis modo illorum secundum myre reperire Et
recordari quasi ea que retro sunt et preterita ad cor
iterum reducere / et tamen se ponit 4 hec et hec et
quod secors dicitur i quamvis stultus quasi seorsum
a corde / unde secordia ignavia Et nota recordor
4 hec et hec et quod vecors dicitur demens furiosus quasi
ve sensus in corde / vel quasi a ve sum quod sit sine
quasi sine corde / vel a vecho dicitur quod vehatur a cor
de et a propria volutate Unde vecordia e et
vecordiet adverbium Ecclesiasticus tamen unius 4 hec et hec
et quod unicors dicitur quasi unius cordis sicut concors
Unde unicordia i concordia / et unicordiet
Et nota quod antiquitus deelinabatur hec et hec uni
cordis et hec Et similiter et alia que preterita sunt
quod et in antiquis inueniuntur / Item a cor hec cura
solicitudo anxietas quasi aliter dicitur cura quasi
cor edens vel cor vrens / vel quasi a corde rues
et hec et non componitur conversio / secundum quosdam
tamen dicitur a curro is Dicitur tamen cura a so
licitudine quod solicitudo mordacior et pa
ciabilior sit cura sine mordacitate Unde curi
osus a um et comparativus rior / sime Unde curi
ose sius sime adverbium Et hec curiositas tis. Item
a cura hec curia e quod ibi frequens est cura et
solicitudo de rebus administrandis / et inde hec
curiola le diminutivum Et hec et hec curialis et hec le / et
comparativus curialior ssimus Unde curialiter lius ssime
adverbium / et hec curialitas tis et curiatim i de
curia in curiam / vel curiatim i curia Item
a curia hec curio ius quod ē de curia quod quasi de
curia est . i de curia electus vel potius de
curia prepositus Unde curius ssime esse decurius

vi / et hec decuriales dicuntur / inveniunt et ista nomina
in alia significatione secundum pius quod post decem sunt viri
et tunc dicitur a decem et a decurio decuria
ti a um et apud sunt probitate turbe deputati
Et nota quod curiones esse dicuntur qui accipiunt
curas de plebe / et curialia officia procurabunt
et exercebant ipsi et decurionibus et decuriales
dicti sunt / et dicuntur ne potius a curia
Item a cura hec curulis quasi pro districtu alicuius ci
vitatis vel ville / et hec curulis sicut Junone que curare
deberet curam gerere de populo Unde Marcus Curi
tius dicitur memoria bellantes / vel potius di
citur curulis a curru sicut patet in dictione Item secura
quod tamen sic et secure a um quasi seorsum a cura
comparativus securior ssimus Unde secure rius ssime
adverbium / et hec securitas atis / et securo as verbum
activum i facere securum Item quod tamen obs et
intensivum / sic et obscurus a um Et obscurus e
quod cum est ob curam i contra curam hominum
i tegno non curant Et ipse comparativus curior
ssimus Unde obscure rius ssime adverbium / et hec
obscuritas tis / et obscuro as verbum activum i
facere obscurum Item a cura curo as verbum
activum i sanare vel purgare vel curam alicui
adhibere inuenitur absolutum et hec curatio i curam
et sollicitudinem habere Unde curator qui curam
facit pueris quod eius etatis sunt ut sua
negotia administrare non possunt Item
quod curo as i diligere et curiam curare
Unde curiatus a um diligenter procuratus / et
comparativus curiatior ssimus Unde curatere ius
ssime adverbium vel curiate recipit enim
i diligenter studiose curare / Et nota quod
curatus sunt quod est non dicitur ita proprie quod
procuratur quam pro eo qui procurat Item secure
procuro as i pro aliquo curam de aliqua
re suscipere Unde procurator i pro ad cura
tor / et procurare i diligenter pascere / et
sic accipitur omnia cum a curo as.

Caris genitum est et interpretatur
gratia unde dicitur carisma atis
i gratia vel donum gratie et hoc
carismatum genus mamoris
viridis sic dictum quia sit omnium sensi
bilibus eius cum viriditas reficiat oculos
Unde carisco as i fulgere vel carystare
gratiam reficere et vel letari et inde hoc
derivatur a caris Item a caris carus
a um in duabus significationibus / carus dilectus
et carum vel emptus est difficilis
et comparativus carior ssimus Unde care rius
ssime adverbium et hec caritas i dilectio
vel emptio rerum difficilis quia magis

Carus

Unde dicitur hec caritudo -nis et hec carista
carista -e dicitur festivus et gratiosus ut
mulier et dicitur suavitas et dulcedo et caritas
caritaa -e in eodem sensu. Caris grece
latine dicitur gratia quod est bonum. et hec eucari
stia .i. bona gratia vel gratiarum actio. Unde
eucaristia dicitur sacramentum panis et
calicis scilicet sacrificium corporis et sanguinis
christi. et quid est melius et quid est gra
ciosius corpore et sanguine christi. Unde eu
caristo -as .i. gratulari. Item ab eu et
caris componitur hic et hec eucaris -e
.i. bene gratiosus. Et ab epi quod est supra
et caris componitur hic et hec epicaris
-dis .i. supergratiosus .i. plus quam alii. Et nota
quod ubicumque nos scribimus c greci scri
bunt k. Unde et quedam ex peregrinis
vocabulis inveniuntur scribi per k ut
karissima quia descendunt a greco quia
tamen sunt reducta ad latinam formam
satis competenter scribuntur per c. Item
caris componitur cum a et fit hic et hec
acaris -dis .i. non gratiosus quasi sine
gratia

Careo es proprium licet et simplex cor
reptum et duo supina scilicet carim
vel caritum vel cassum sunt
care .i. non habere. caritum tamen
quod probat cautiosus et cassum sic
quod probat cassus -a -um. careus cantus
vel cassus carituri vel cassurus quod
probat cassus. Et nota quod cassa .i. privata
privatum est cassus .i. vanus nomen est
et inde cassabundus -a -um .i. cassus
frustratus et componitur cum in et dicitur
incassum .i. frustra adverbium qualitatis. et
hec cassis -dis .i. galea quia intus sit
cassa. et hic cassis -is pro rethi. scilicet de
hiis omnibus iam prescripsi supra. Item
a careo hec caries -ei .i. putredo quia
careat soliditate. scilicet caries proprie est
lignorum putredo aliarumque rerum. et dicitur
sic quia enervat ligni soliditatem et
virtute careantibus. et hec cariza -e
in eodem sensu unde cariosus -a -um
vetustus putridus et comparatur. et cario
-as .i. putrescere et est lignorum. Unde
Marcianus ponens pyropum aut claran
tem turpedem crepidas quod sibi mater
dedas. Item a careo hic carbo -onis
quia flamma careat. Unde hic car
bunculus tamen pro pretioso carbone quia
pro quodam lapide precioso ignito ut

carbo cuius fulgor nec nocte vincitur et dicitur
grece antrax ut supra dictum est. pro
quodam morbo quia in ortu suo rubens
sit ut ignis postea niger ut carbo extinctus
et hic carbonarius qui facit carbones et
hec carbonella -le caro assata super carbo
nes. Item a careo hec carex -cis quedam
herba et ut dicunt canna palustris
quia robore careat. et inde hoc carectum
-ti locus ubi crescit. Unde virgilius. Et
cum clamarem quo nunc se proripit ille
Tityre coge pecus tu post carecta latebas
Item a careo hec cartilago -inis .i. nasus
vel auris vel aliquid cui ossa tenuitudo
et sine medulla quod genus auricule
et narium discrimen et costarum extremitas
habent. et dicitur sic quia licet atritu careat
dolore. Unde plectitur. Et hic caseus quod
careus. unde caseolus diminutivum. Item a
careo hec carta quia careat pilis et
carnibus vel a cartus opido ubi primus
facta sunt. vel a carpo -pis quod carptum
papiri tegimen decerptum glutinat
Et nota multa esse genera cartarum. prima
et papira dicitur augusta in honore au
gusti secunda libiana ob honorem
provincie. tercia geratica quia ad sacros
libros eligebatur. quarta tenerotica a
loco allexandrie ubi fiebat. quinta saltica
ab opido salo. sexta corneliana a cor
nelio gallo prefecto egipti primum confecta
septima emporetica quia ea merces invol
vuntur cum sit scriptura non idonea. Unde
cartula. et hic cartularius qui cartulas
facit vel servat. Et a carta et ago hec
cartago -ginis quia sunt condita coro
bonis. Unde hic cartaginensis -sis et
additione declinatur hic et hec cartaginensis
et hoc -se. vel cartago punica dicunt sicut
vel casas nomine fecit. unde cartago no
va civitas. Item a careo hoc carmen
ut furtum falsitas et consilia que non
accedunt si infamant. Unde timor ave
rum que et linguis sua sunt quod creatur
et hic et hec criminalis et hoc -le. Item
a careo hoc carenum -ni .i. mustum
fervendo partem careat. tercia enim parte minus
amissa quod remanet carenum est. cui
contraria est sapa que fervendo ad tertiam
partem redacta descendit. Et carmo -as
-vi ventrum .i. carpere vel commacerare
vel illudere. Unde hic carminator vestis

cauillator et maledicus et hec carisia
e .i. lena vetus et litigiosa vel potius
dicitur a careo / unde et fallaces ancille
carisie dicuntur quia veritate carent
Et componitur cum catha quod est sursum et
hec catarysia .i. ancilla super alias
dolosa et fallax / Item a careo cecus
a um quia careat visu qui ventro
oculo videt et inde ceco as re dicitur quasi
posita dicitur. Item a careo et nox dictus
est carinus quidam vir in terenciis inducta
ducta quod careret nocte .i. mente et secundum
quosdam sit hec carisimos et declinatur a careo
et. Item a careo et basis dicatur
hec carbasus / et in plurali carbasa vel
olus .i. velum quasi carens basi .i.
sustentamento ab inferiore Carbasus
etiam dicitur quoddam genus vestis subti-
lissime et inde carbaseus a um
Item a cassus vel casso as .i. frangere
destruere annichilare vanum facere et est
activum Casco neutrum et cum omnibus
suis compositis si aliqua ab eo vel composita
inveniuntur

Cardo is uoci uitii uolum
actiuum .i. diuidere unde hec
carduus ce quia caruendo
diuidat terram et quod carinus
eadem ratione quidam tamen dicunt quod
carinus dicitur a cardine vertitur unde
et ab caro dicitur hec caripuntium
.i. quoddam vestimentum altissimarum
rotarum et caripuntum quasi carinus
acutus. Item a carino hec carina-
tor oris .i. carum lamator vel lama-
ceptor et hec carina ne inea pars
navis quia carens diuidat aquas vel
potius dicitur a caro ut pura dicetur
quod autem dicitur carina quod carens vina
ceptimos est et non compositum corpo
Hic caracter eris quasi ymago vocis
volucris forma effigies vel stilus sa-
lica ferrum quo note pecoribus imo-
vuntur unde et ipsa nota vel signum ca-
racter dicitur / unde hic caractersing
descriptio forme alicuius et carapto
as et caraxo as .i. scribere et cara
quia atis .i. impressio ymago vel la-
mina Sicut nummus quod hec caragma
cesaris sit homo hic dei et hec
caraxis .i. notacio Carictismos

est tropus quo dura dictu gratius
proferuntur ut interrogantibus nobis nunquam
nos quesierit aliquis / respondetur bona
fortuna unde intelligitur neminem nos quesisse
Et vocatur deman a caris quod est gracia
Carpocratiani dicti sunt quidam heretici
a carpocrate qui dixit Christum hominem
fuisse tantum et de utroque sexu progenitum
Carcinovorapa ugra pedum dicitur primos
Hec carcinia quedam gemma marini can-
cri coloris Cardomonium herba est
quam vulgus nasturcium vocat Caraba
parva scapha et vimine facta et crudo
corio contecta Carchesia sunt in
cacumine arboris navis pocula quasi
f lira et que funes trahuntur / unde et
quedam vasa ad similitudinem eorum facta
carchesia dicuntur pocula autem sunt
vocata quia rotulas habent traccas cum
greca voltha dicitur latine Carcedogma
vel carcedonia gemma est Carinum mar-
mor album Cariophyli gariophi-
lus Carissa tarne Carallium cani-
stellum vel cophinus quo mortui efferuntur
qui melius hoc arbitror quod sic pera dicitur
Cartile abiecte Caruilo cinis excrescens
urbis Caron onis gubernator navis
inferni

Castro as ui actiuum unum valde
et hic castor oris quia cum
senciat venatores se sectantes se ipsum
castret secans se fugam propter
testiculos / idem et fiber et bever et
canis ponticus dicitur unde hoc castoreum
.i. medicamentum quod fit de testiculis
illius / et adiectiue dicitur castoreus
a um / ut castorea caro .i. caro castoris
Item a castro hic gallus li quasi castratus
quia inter aves hic sola castratur unde
hic gallinaceus et hec gallina ne tam
pro uxore galli quam pro gradu sexus celesti
unde hec gallinula le et hec gallinella
le ambo diminutiva / et gallinacius a um
quod ad gallinam pertinet / gallinaceus etiam
dicitur gallus quia vocem et formam galline
exprimit / gallinaceus etiam dicitur capus vel
capo quia quasi gallina est / unde galli-
naceos dicimus imbelles et molles sine
uxorios homines Gallus compositum cum
cano vel canto et dicitur hoc gallicinium et
hic gallicantus tus tui in eadem significatione
scilicet cantus galli / unde et quasi pars noctis

dicitur gallicinium vel gallicantus a cantu
galli. Item a castro hoc castrum. sed
quia castrentur licentia ibi hitantium
ne passim vagum liceat et pateat
hostibus. Eadem racione dicuntur et castra
in expeditione vel in plurali vel quia ibi
tamquam casta debent esse. luxuria enim
vires enervat. vel dicitur castrum
quod in alto loco positum sit quasi
casa alta. Unde hoc castellum a quo
castellulum ambo diminutiva. et castel
lanus na num qui inhabitat castrum
et hic castellanus dux castri. Ca
stellum etiam dicitur conductus vel recepta
culum aque vel via ad aquam reci
piendam. et videtur sic dictum quia ad mo
dum castri sit dispositum. Item
a castris hic et hec castrensis et hoc
se. et hoc castrensium id est locus ubi
remi collocantur. Unde plautus in asi
naria. Et possum remum sola ergo
in castrensio. et componitur hoc proca
strium locus scilicet ante castrum
vel castra. Item a castrum hic
castrus stri et sunt castri qui in
exercitibus pluribus favorum maiores
creantur quos reges putant. et dicun
tur quia castra ducunt. Et componitur
castrametor aris id est dividere vel ponere
vel mutare castra ut castrametati
sunt filii israel id est posuerunt castra
vel mutaverunt. et est compositum
a castro et metor aris quod dicitur
a metor vel muto as. Item a
castro as hec castanea nux quia
dum fructus in modum testiculorum
geminus intra folliculum reconditus
reperitur quasi castratur. Item a castro
castus a um olim primo a castra
tione dictus. postea placuit vete
ribus ut eos sic nominarent qui perpe
tuam libidinis abstinentiam pollicentur
et comparatur castior issimus. Unde caste
stius issime adverbium et hec castitas atis et
est proprie de corruptis corporibus. sed continentia
est proprie de incorruptis. Item remotiva sordi
dis continens non solum de castitate sed etiam de
cibis et potu contu et ira et etiam de aliis.
Item a castus hec castimonia e id est ca
stitas et hec castimorgia id est gule con
cupiscentia vetus congluvias quo quando que
non fuit castus.

Et hec cestus stus vel cestos et hic cestus tus id est cin
gulum veneris quo accingitur et utitur in legit
timis nuptiis. Et hic ceston quasi caston quia videtur fecit
maritalis signum castitatis sit. Unde poeta Quia
plurima colores vel maritali concordia vel casti
tate. Unde Statius thebaidos. Et nunc pessima
ceston iners. Et hic cestus vel ceston et in
cestus ta tum quia enim moniali vel consanguinea
vel virgine concubit. Unde hoc incestum et ince
stus tus tui. Item tocius illicitus et incesto as
verbum activum id est reddere impudicum. Item a ca
stus castigo gas verbum activum id est castum facere vel
corrigere vel commonere. quod autem dicitur castigare id est
castum agere potius videtur ethymologia quam compositio. Item
castus compositum castigo a quo flagella apta
ut castigetur. Castalitati de locutoris. Castro
rina insita venenosa. Castania interpretatur
vocatio. Castus stus stui antiquus vetus annosus.
Hec cassidulo .a. hoc .le. sacculus per aphesim
perinum scilicet statum marsubinum motulus
loculus crumena. Hoc cassima id est partitus
aeris vulgo vel terre et est genus scilicet dicitur ful
getra. Unde casmatisso sis si casmatissare
et est verbum accepta accidens scilicet dea quemadmodum. Ca
zeth filius fuit Nathor fratris Abrahe. Unde
casdei dicuntur quasi nunc caldei dicta sunt simulacra
in libro. Catacrisis est usurpatio alienorum nominum
propriorum deest ut patricida dicitur quia patrem
occidit sed dicitur a metaphora quia ia dupla
fonti largitur. Et quia non habet proprium dicendum
ut faciem quasi simillima laudis et cetaurus
nunc una ambo inter quasi fernit frontibus
cum facies et frons tum alium et bonum sint. quod
non si poeta nam non apposuisset. quod proprium
eius sit dicitur non habet. Catastema vel catha
stema est confirmatio propositi rei sed anastema
contrarium est scilicet. recumbit enim non fuisse quod
non esse. quod natum a fictum a dicta est propositio
ut si quis homicidam negat fuisse. quod fuisset
fama. et in huius rebus quasi verisimiles non est
sed per veritatem proponit plerumque vocatur. Et videtur
componi a catha quod est supra vel iuxta et ana
quod sursum est. et stema quod est firma. Cathasta
est pene genus aculeo simile vel lectus ferreus.
Catasceson doctrinarum. Catarplus adductus
navium. Catalon totum. Catapota grece
calices. Catarrectus criminosus. Catamitus qui
puer sodomita fuit et postea per quod sic. Plautus
ubi aquila catamitum rapuit quod ubi venus
adoriens. Cattafio latens vel catapales
est linea cum massa plumbea quod maris
altitudo temptatur. Unde lucilius. Hac catasio

latus puer cuius de voce vnctus paxillus
nudus linter quem matrixant Catalogus est
memoratio ordo seriesue vel breuis descriptio
vel nystoriarum / a cata et logos quod
est sermo uel ratio Catalectica a. w. tum
uel syllabam deficit vnde ista dicitur catalectica
in quo nil de metro superest / et contra a
vel iper quod est super / et a acatalecticus
a. w. et ipercatalectica. a. w. / acatalectica
est id versus ad quem perfectionem deest vna syllaba / ipercatalectica
et clauditur / ipercatalectica est id versus cum super
fluit vna sillaba

Categoro. as. vi ar. i. frequenter
predicare / et vi componitur a catha
et gore quod est dicere vnde ca
thegoriso. as. in eodem sensu et quando
cathegoria. i. predicamentum vel predicamentum vel
dicto unde et predicta / unde dicuntur cathegorie
cathegoie etiam dicuntur cathegoricos / Et a ca
thegoro. quando kathegorema. atis. i. predi
catiuum vel significatiuum / et quare tamen sine quod
est contra / et quando sinkategorema. i. consignifi
catiuum / vnde partes orationis alie a nomine
et verbo dicuntur sinkathegoremata quod ipse
fideliter exponit. i. consignificatiua Et nota quod
cata propositio est greca / et quandoque tamen vel quandoque componitur
tractatus vt catagrafo. i. conscribo / quandoque
componitur pro vt cattaantifrasim. i. per an-
tifrasim / quandoque componitur inferius vel supra
vt catamatheum. i. inferius vel super vel
supra matheum / vide ergo in qua significatione
teneatur verumque et occurrit Catinum
vas fictile vnde catillus. li. i. paruum
catinum Cateia telum dicitur lingua
persarum vel gallorum / et vt dicit lancea
Catholicon interpretatur vtile vel comune
vnde catholicus. a. w. i. vtilis Catethesis
uel catesesis doctrina vel locus doctrine dicitur
liber vnde catetiso catesiso sas. i. consir-
mare instruere docere imbuere redarguere
obiurgare refutare vnde hic catetise
ta vel catesiseta / ete. i. doctor instru
ctor preceptor / et hic catecuminus quod
interpretatur instructus vel auditor qui doctrinam
fidei audiat / non dum tamen baptismum
percepit Cataracta est via sub terranea
qua aqua subterranea distillat vnde et per translationem
latere in celo dicuntur cataracte nubes vel
distillationes et meatus fluminum seu pluuiarum
vel tonitrua Catapulta vas cuius

dicitur / uel potius est sagitta cum ferro
biperuim quam sagittam barbatam nominant
/ platus / Catapulta quare fictum est michi
appositionem Catapurca dicta puella
Catarrus est fluor vel fluxus reumatis
magis ex naribus quando dum ad fauces
venerit branchos vocatur / dum ad tora
cem vel pulmonem tisis dicitur Catarrus etiam
dicitur fluxus ab aure vel oculo fluens Cater
va hominum multitudo / et vi dicitur a
cata quod est iuxta vnde cateruatim. i.
multipliciter vel gregatim vel per cater
uas vel de caterua in cateruam / vnde
cateruale a. w. quod est caterue vel quod
spectat ad cateruam Caterualis etiam dicitur
qui sepe est in caterua et in multitudine populi Ca
tartica greca liber dicitur purgatiua Ca
tapodia vel catapotia est quedam medicina
sic dicta quod modicum potest et ingluciat
Cataplasma indutio emplastri me
dicamine / a cata quod est super et plasma
quod est forma quia super formam morbi inducitur
Catafriges quidam heretici sunt a cata
et frigia prouincia dicta quia ibi extiterunt
Alitores eorum / motanus prisca et ma
ximilla sunt / Hii aduentum spiritus sancti
non in apostolis sed in se traditum asserunt
Catoroge vel catori quidam heretici pro
immunditia ita se nominauerunt / Glantes
in de suis rutis / negant penitentibus
veniam peccatorum / viduas si nupserint
tanquam adulteras dampnant / mundiores
se ceteris predicant quam non sunt sed cognoscere
vellet mundanos se potius quam mundos
vocarent Catafractus greca liber equus
loricatus Catacepenon. i. per laudem Ca
tadia dissensio Cataprostin. i. adaugmentum
Catasasin. i. affirmatio Cataepiloicam
scilicet vatem Cataiposin. i. per ymagi-
nationem Catauntilexim. i. ad vim Ca-
tamam exgustilium Catapressim
i. per pronuntiationem Catafronitus contempnens et
temptator superbus /

Cauo vas. vi. in actiuum. Vnde hec
cauea. e. locus continens vel
vbi aues vel alia animalia concludunt
Cauea etiam dicitur theatrum uel consessus
hominum ibi in circuitu consedentium vnde hec
caueola. le. dicitur et hec cauerna. ne. i. spelunca
vnde cauernula le. et hec cauerniuncula. le.
dicitur et cauernatus. a. w. et cauernosus a. w.

v col sibi sed perforatum et fusum distrahuntur
Item a cavo cavatura .e. vas cavatum
quod cavatura quod portatur per et dicitur a con-
cha quia concavata .i. concavum et similiter
cabannus quod cofinus dicitur a cavo quod cavus
quia sit cavus Unde cophinulus dicitur et
quod cofinarius qui cofinos facit vel vendit vel
portat Item a cavo fit hic caballus
.i. equus quia pedem sculpat cavum vel quia cum
pede cavat Vel caballus est equus ca-
stratus quasi cavo Unde hic caballus dicitur .i.
pilus equi Unde caballinus .a. .um. Persius
Nec fonte labra prolui caballino
Item a cabo hic scarabeus .bei.
et sunt diversorum generum alia et dicuntur cra-
brones quasi scarabei a cabo quia
de putridis carnibus equorum sepe
generantur Item a cabo cabio .as. verbum
activum .i. perforare Item a cavo cavus
.a. .um. et est cavum neutrum / cavatum
nomen et quod cavus scilicet per cavernam
vel foramine Oratius Macra cavum
repetes arctum quem macra subisti
Unde hic cavitas .atis. et per compositionem concavus
a um et hic concha quia sit cava vel quia
deficiente luna cavatur .i. evacuatur
et marina concha per quem testo vase
et per testa cuiusque piscis et per ipso pisce
quem marina Unde hec coclea .clee. diminutivum
quasi conchula Unde hoc coclearium .rii. la-
pis marinus coclearis et arenis et capill
contectus et asperimus et hoc coclear
vel cocleare .aris. vel coclearis a cocleavite
vel ab usu pro cocleare dictum hic est instru-
mentum in usu discorum Omnium cocle-
is habilis et non minus utilis amicis Hugo
sibi potius tunc cocleare dicitur Coclear
etiam est quedam mensura scilicet dimidia pars dragme
appendens siliquas novem quod triticum
cum conchula facit Item a concha hec
conchula dicitur et genula dicitur quedam mensura quasi
dragma et dimidia est hec conchilium
quinque lapis qui in concha reperitur et hoc
conchile .lis. vel conchilium .i. piscis qui
latitat in concha de cuius sanguine tingi-
tur lana et fit purpurea Unde et quicquid pro-
pter illa tincta quod per vicio quod inquinatur
et tingitur et inficitur ad modum illius tincte
quam per inquinatus et sordidus et tinctus
tinctura vitiorum Unde Juvenalis Pri-
cius vel vitiis id ponens aut Horatius ego

non fugiat conchilia et hoc concha lego et
hic conchilegus qui conchilia legit .i. colli-
git Item a concha hic cancer quia sit quasi
concha Et non quia cancri vivunt de carnibus
ostreorum miro ingenio Nam quia vali-
dam testam eorum aperire non possunt explorant
quod ostrea claustra testarum aperiant
et tunc cancer latenter lapillum mittit
et impedita conclusione ostreorum carnes
erodit Item non multum est quia conchaque
sunt genera et margaritifere sunt que et
coclee dicuntur in quarum carne precioso calcu-
lo solidatur Et dicunt quod nocturno tempore lit-
tora appetunt et celesti rore mar-
garitas concipiunt Unde et ab oculo ne
minant Item non quia coclee dicuntur alte et
rotunde sicut a circulo quod coclee quia per
circuitum conscendunt et orbem et cavo quasi
concavo .as. et decavo .as. .i. valde vel
deorsum cavare vel excavare intercavo
.as. .i. inter aliqua cavare Percavo .as.
.i. ante vel penitus cavare Recavo .as. et
iterum vel retro cavare vel excavare Sub-
cavo .as. .i. subtus cavare Cavo et composita
ab eo omnia sunt activa
Caveo .ves. vi. cautum verbum activum
.i. observare vitare per speciem tamen
vitandi aliquid cautelam ad-
hibere Oratius Hic niger est
vinctu cauteto Romane Unde cautus
et potest esse participium et nomen in tali sensu
Cautus qui sibi cavet astutus callidus
gnarus et compar'atur' cautior cautissimus Unde
caute vel cautum cautus similiter adverbium De
Zenone Cauteum et paulatim dabis se
sapiens et hec cautela Cautus compo-
nitur incautus et compatur Item cautus sin-
copatur et est cattus a cum .i. cautus Unde
hic cattus quoddam animal ingeniosum
scilicet murilegus quod alii dicunt gattus
et sed corrupte Unde hec catta et hic
cattilo omnes quia astutus sunt ad
modum illius animalis Unde catilo[nc]ulus
a um et hec et hec catilonissa qui
sequitur catilonem et factum illius et
per compositionem hic anticatilo omnes ab ante
quod est contra scilicet rotula in qua Cesar
scripsit invectiva contra Catilonem uti-
censem et in duabus rotulis scripsit
invectiva contra eum Unde et dicte sunt
anticatilones Item a cautus hec cautela

petra durissima et asperrima quia cauta
quia cautus Et componitur cum a et fit
aconitum hec herba venenifera quasi
caute natum quia in cautibus gaudet
vel quia de spuma quam cerberus super
lapidem spuit natum est / vel dicitur ab
acone portu bithinie quia ibi gaudet
sicut supra dixi Item a cautus
hec cauterium ferrum quo uritur in sim
quasi cautarium quia caute urat / et etiam quo
inuruntur dampnata certo signo ut dum
sua voluntas refrenetur / unde cauteriolum
di / unde cauterio as i cauterio inurere
Et componitur incauterio as / et per translationem
dicitur incauterare diffamare unde quidam
Ego incauterabo frontem tuam perpetua
nota infamie Et non est cauterata pro
esse pura et tunc ... quibus cauteris
vestis vel diffamata / et potest esse nomen
et ... quibus ... malus Unde
Apostolus Cauteriatam habens conscientiam
Item a cautes ... a um i aspera
et dicitur Macer in libro de virtutibus herbarum
in medicis usus centaurea Sicut est Item
a caveo hec cavilla le que de ligno inse
ritur foramini ad modum clavi Unde
cavillo as i cavillis configere vel firmare
Invenitur cavilla pro verba contencionis sed a
calvus / ... iam possit firmo Iter
a caveo hec cautio onis i cautela vita
cio observatio / et ponitur pro scripto quia
scriptis nobis cavemus ut ibi Accipe
cautionem tuam etc Et caveo componitur
precaveo i ante vel per aliquid cavere et est
activum cum omnibus suis compositis Et
ausa est morbus febris sine intermissione
Cancellus ... Hec cauma
cumatis i calorem estivum Hec caula le i
ovile a greco aula / greci enim dicunt aulam
receptaculum animalium / et inde caula addita
c Caula etiam dicitur cancellus / ...
ubi sunt vota vel ingressus

Ceco as avi atum i cecum facere
Unde excecatio as lumen ademere
cecare / et quandoque ponitur absolute
et stat tunc pro passione inhonesta
inuatam Unde plautus Plenum vana in
oculi cecilitant Et cecus a um qui neutro
oculo videt Vel dicitur cecus a cavo quia
caruit visu sicut supra dixi / et hic
a cecus cecco as / et hec cecitas atis et
cecitudo dinis ... unde ... cecum
esse vel fieri vel infamem Et secundum hoc
dicitur a ceca ... suavis ... vel

facit infamem vel mortificat unde ...
ponens ... aut Et ceacus quod incorm
suam loquens sentenciam Item a ceca ceca
te quedam herba quasi ceca quia eius
succus nocet oculis vel quia in usu ...
... nodos habet occultos ut ceca sic
dicitur fossa terra que occulta est Et per
compositionem hec ... qui currit in ceca
Unde centoria que cum ceca currit I
tem a cecus hec cecum quoddam instrumentum
quia sit sine foramine et ... quod greci
... dicunt / et hec cecula e genus
serpentis sic dicta quia priva sit et non
habeat oculos / et hic cecilium quoddam genus
vermi quasi cecus ... quod et ce
... dicitur Vel dicitur a greco / et hec ceconia
i nocua Cecus componitur semicecus a um
Item a ceco hec cicatrix i vestigium obductorum
vulnerum sic dicta quia tegit et obducat
vulnera Et ... dicitur cicatrix ... ar
... est unde hec cicatricula
le / et cicatrosus a um plenus cicatricibus
Plautus ... per tergum cicatrosum vel hic
simile simulans Ceco componitur occeco
as et occo as unde occo as avi i
secare scindere ... semina terra
operire ... quod occare est enim rustica
aratione et satione facta dimissis bobus
grandes glebas cedunt et ligonibus frangunt
Et occare quasi occecare quia operiat
semina / et tunc est occo quasi occeco
Sed ponitur pro scindere vel secare vel tamen
... sicut dictum est Unde ... Flacco
... ... auctores occat
Et ... occa et ... alta in herba
est / et inde hec occa e quoddam instrumentum
ad terram ... sicut rastrum
Et componitur exocco as valde occare
/ reocco as iterum occare / et est activum cum
omnibus compositis Unum est activum
occo cum omnibus suis compositis
Cedo is di et magis vadi cede
cesum i verberare vel mactare
unde hec cedes dis et hic cedula
le di / Item a cedo hec ceso
nia e quedam carnicula in fronte equi
pulli cum primum prodit ... Unde
mulieres faciunt quandam pocionem mortife
ram / et cesonia fuit proprium nomen
cuiusdam mulieris / et hec cesaries pro
... ... sicut ... quia ...
... capilli / quod autem cesaries dicitur
quasi cerebri via quia per eam ...

cerebrum ad medullam spine dirigitur
cerebrosus a um est non compos. Unde hec ceruicula
le dimin. / Ceruix etiam quandoque accipitur pro super
bia et ponitur in plurali et inde ceruicosus
a um .i. superbus et arrogans / et hec cer
uica ce .i. alapa uel percussio colaphus
et hec ceruical lis .i. puluinar auricale
quod et ceruicalium dicitur. Item a cedo
cesim .i. diuisim cesatim. Unde tullius
membratim inquit cesim quam dicimus / et hic
ceso onis qui de uentre matris ceso scinditur
et hic cesar quia abstractus fuit de ceso
utero matris / uel quia fortiter alios ce
debat in prelio / uel quia primo scemit
sibi cesariem / uel quia cum cesarie fertur
sit natus / uel a cesos dicitur quod est ele
phas quia singulari certamine deuicit ele
phantem / et fuit cesar primus imperator
romanus a quo quilibet romanus imperator
dictus est cesar / sicut et augustus ab
augusto. Et a cesar cesareus a um
possessiuum et cesarinus a um. Unde
cesarianus a um et hic et hec cesari
ensis et hoc se / et cesarea e quedam
ciuitas mauritanie quam iuba rex
maurorum in honore augusti cesaris
condidit. post herodes aliam cesaream
in palestina / sunt enim plures cesaree
uel cesares dicte a cesare nominate.
Et per compositionem hec cesaraugusta .i. ta
raconensis hyspanie oppidum a cesare au
gusto situm et nominatum. Item a cedo
hec cesaries ei coma capitis et proprie
uirorum. Decet enim uirum esse tonsu[m]
sed non mulierem / et hic cincinnus ni crines
qui prolixe dependent. Iuuenalis. Ab hoc
hic quidam cincinnus / et inde cincinnatulus
a um .i. capillatus quasi magnos cinci
nos capillorum habens. Unde Ieronimus
in quadam epistola cincinnatulos pueros
et calamistratulos et peregrina unguenta
olentes semper deuita. Item cinnus
dicitur pannus uetus et detritus / et
tunc inde cinnosus a um .i. pannosus
lacerosus tunicosus. Item a cedo hec
cesia e .i. lenticula. Unde cesius a um
.i. lenticulosus / qui enim lenticulosus est
colorem non integrum sed intercisum
habet. Unde Terencius in tercia co
media: Fuissem ne illam uirginem
cesiam. Item a cedo hic cestus tus tui

corium cum plumbo infuso quo magis
suas pugiles muniunt et se inuicem
cedunt / cestus etiam dicitur balteus pugi
lum qui corio et corrigiis solet esse
circumdatus / et etiam generaliter arma pu
gilum dicuntur cestus. Unde uel dicitur
hic cesticulus li .i. circulus in capite
cum aliquid portatur. Item a cedo hoc ce
mentum ti .i. calx et minutorum lapidum
congeries / et cesura lapidum et funda
mentum domus quia ceso lapide surgat.
Unde hic cementarius qui disponit la
pides in muro / cementum etiam dicitur
mendacium. Cado componitur cum circum
quod est circum et m mutata in
n .i. circum circa cado. Unde hoc
ancile lis .i. scutum rotundum quod
de celo cecidit numina sacrificante
quasi ancisum .i. circumcisum. Unde
Ouidius: Illud quod ancile uocant quod
ab omni parte rotundum est. Quacumque notes
oculis angulus omnis abest / uel quasi
ancale cum am et ale sic predictum est.
Item cado componitur abscado. dis. di. pre
ducta .i. discindere separare cadendo / acci
do. dis. di .i. ualde uel insimul cadere / concido
dis .i. simul cadere / circumcido dis .i. cir
ca cadere sicut est preputium. Decado .i.
.i. deorsum cadere. Excado dis .i. extra uel
ualde cadere uel destruere et euertere. Unde
excidium destructio uel euersio quod
pertinet ab excindo dis et etiam ab
excado dis perdere / et tunc hec antepe
nultima corripitur. Intercado dis intercido
dis .i. interpolatim cadere uel in terram
cadere. Unde beatus Iacobus dictus est
intercisus quia per singula membra fuit
cesus. Procado dis .i. ante cadere. Unde
procidaneus a um .i. aptus ad procidendum.
Recado dis recido dis .i. retro cadere uel
iterum uel ex omni parte. Succado dis .i.
subtus cadere sicut fit inter postes inter
duas terras cadunt. Unde succidaneus a
um .i. aptus ad succidendum / et succi
siuus a um in eodem sensu et proprie
hec succisiua orum frusta illa que
sutor abscindit de mappa quia de solea
sutoris abscindit. Cedo actiuum est.
Item omnia que ab eo sunt actiua et
mutant e in i in preterito et in

superius, et omnia faciunt preteritum, preteritum
perfectum vel medium in cedo preter in cede-
re primum in cessi, et omnia producunt
penultimam in presenti et in preterito et in
supino, et sic generaliter dicas ubique
producunt hanc sillabam ce

Cedo. dis. cessi. cedere. cessum. in
quinque significationibus invenitur.
cedo, i. do locum, et tunc habet
constructionem cum dativo solo,
quandoque cum accusativo et dativo et in eodem
sensu, idem enim est cedo tibi quod cedo
locum tibi et consimiliter. Item cedo idest
incedo ut cedo ad castra, i. incedo, et
cedo, i. recedo ut cedo domum, i. recedo
et cedo, i. contingo ut mihi cedit bene
tibi male, et tunc habet parum quandoque impersonaliter
et cedo, i. emo ut unde cesserunt ha-
bitande piscibus, i. evenerunt. A cedo
cessim. [illegible] sit cesso. as. i. frequenter
cedere et maxime pro peccare. Unde vallia
et cessabundus. a. um. i. similiter cessans
vel ille qui sepe cessat. Item a cedo
cessiosus. a. um qui sepe cedit, et cessim
adverbium, i. cedendo vel gradatim. [illegible]
Cessim plerumque recurrentibus gaudeat
occupari, et hic cetus. tus. tui. [illegible]
[illegible] pro contentu quia non cedit, vel
melius dicatur a coemendo quod cetus. Unde
et per oe dyptongum debet scribi, et in
hic cetus. ti. secundum in plurali est neutri generis et
inde hec cete [illegible] cete pro quodam
magno pisce quia copiosus sit ad instar
cetus. Unde hic cetarius. rii. qui illum
piscem capit vel vendit. Unde Terentius
in Eunucho Concurrunt leti mihi obviam
[illegible] cupedinarii cetarii et dicitur hic cetarium
rii locus ubi vendunt cete vel ubi
capiunt et [illegible], quod et papias
et quibusdam aliis piscibus ponitur. Unde
Oratius in sermonibus plures adnabunt
tunni et cetaria crescent. Item a cedo
cedo et cedite verbum defectivum [illegible] et
imperativi modi [illegible] persone similiter non cedo
i. dic, pluraliter cedite, i. dicite. Unde Terentius
in Eunucho Cedo [illegible] aliud sollici-
tat cedo. Item a cedo cessor. sus. sum. [illegible]
desiderativum quod non est in usu vel simpli-
citate. Cedo quando componitur cum ante, antecedo. dis. i. ante-
cedere. Abscedo dis. i. ab aliquo cedere et ab-
sentari. Accedo dis. ad aliquem cedere
et [illegible] componitur activum ut accedo
illum, i. ad cedo ad illum, sic et in usu
[illegible] ut dicitur accedo ad illum [illegible]

est simplicitas [illegible] vel [illegible] apponitur [illegible]
[illegible]. Et ab accedo accessor. sus. sum. [illegible]
desiderativum. Item cedo quod concedo, i. [illegible]
ad aliquem locum vel ad aliam locum [illegible]
vel [illegible] largiri. Unde [illegible] dicitur Concedo
[illegible] vel cedo, restituo [illegible]. Decedo
dis. [illegible] vel de uno loco ad aliud
cedere. Unde et pro [illegible] migrare vel mori. Unde
decessus. sus. sum. et decesso. sis. sivi. situm
[illegible] desiderativum, i. recedere declinare. Unde
Ambrosius super [illegible] ubi [illegible]
demetrius [illegible] conductas [illegible]
se a fide vidit. Discedo dis. in diversa
parte cedere. Unde discessus. sus. sum. Excedo
dis. [illegible] excedere, et excedo. i. excellere vel
[illegible] et superare. Unde excessus. sus. sum.
et incesso sis. sivi. [illegible] i. provocare. In-
tercedo pro aliquo ad aliquem precem facere. Est
enim intercedere, i. inter aliquos cedere. [illegible]
[illegible] inter minorem et maiorem ut
maior condescendat minori [illegible] media-
tor. Unde et [illegible] intercessores ap-
[illegible] sunt [illegible] inter nos et
deum singulis diebus pro nobis [illegible]
quorum intercessionibus qui [illegible]
et [illegible] nobis auxiliet ut opus hic inceptum
ad effectum valeamus perducere. [illegible]
[illegible] ambulat pro nobis
[illegible] illustri-
[illegible] valeat. Item quando cedo precedo. dis. i. ante cedere.
Procedo dis. i. [illegible] in antiore parte
[illegible] sancta. Unde processio
procedit qui in [illegible] Item procedere, i. prospere
qui sequitur [illegible] Item procedere, i. prospere
et ad bonum cedere. Unde processus. sus. sum.
i. prosper eventus vel augmentum. Item a procedo
[illegible] capi-
[illegible] palatio [illegible]
[illegible] procedat. [illegible] facta
[illegible] ad quosdam nobiles ut proceres
dicantur [illegible] omnes honore
precedant [illegible] nobilitas et [illegible]
[illegible] similiter non est in usu. Item
a procedo procera [illegible] i. longus [illegible]
Unde [illegible] i. longitudo altitudo. Recedo
dis. i. retrocedere. Succedo dis. i. subire vel
post cedere. Unde et successores qui locum pre-
[illegible] occupant, et succedere, i. prospere eve-
nire. Unde et successus. sus. sum. i. prosper et bonus
eventus. Secedo dis. seorsum cedere, separari.
Unde et secessus. i. locus secretus [illegible] accessu

accedo

precedo

Succedo

Successus

Cedo vel sedo et quia ab eo omnia fiunt necessaria preter antecedo et concedo et decedo que significant et precedo que sunt activa. Item omnia retinent breviatum sive in simplicibus verbis. Item simplex et composita faciunt preteritum in cessi supinum in cessum, et producunt ce ubique. Item nota dividere distinguendo dicimus per divortium, ab scedere per absentationem, secedere per singularitatem, decedere per mortem. Cedar nomen est loci et nomen fuit viri et est Hebreum et interpretatur tenebre. Cedron nomen fluminis vel loci et similiter interpretatur tenebre. Hec cedrus arbor quam greci cedros vocant quod est arbor ardens quoniam [illegible], et cedrinus -na -num, et hec cedria est unguentum ex ea quo asseres liniti non putrescunt vel tempore vel imbribus.

Celo -las -lavi, i. sculpere pingere, et est in alia significatione communium adire velare, et secundum hoc construitur cum duobus dativis accusativus, ut celo te consilium meum. Et inde hec cella -le quia celat inhabitantes. Unde hec cellula -le diminutivum et hoc cellarium vel a colligo quia in eo colliguntur ministeria [illegible] vel que necessaria sunt victui. Et cellarium promptuarium dicitur, scilicet [illegible] longi temporis. Et a cellarium hic cellarius et cellararius, i. custos cellarii. Item cella quasi hoc bicellium -lii, i. domus que in se duas continet cellas sicut domus mercatorum in urbe. Et hic circumcellio -onis, i. monachus qui per diversas se vagantur cellas devastando et devorando quecumque ibi inveniunt, qui et hic circumvagus dicitur. Et sunt circumcelliones quidam heretici sic dicti quia agrestes sunt quorum secto [illegible] qui Christum filium dei adoptivum non proprium asserunt. Et [illegible] sic et circumcellio. Item a celo hoc cilium -lii, i. folliculus quo oculus tegitur quia oculos celat. Et [illegible] Isidorus. Et cilleo -les quod est moveo quia sepe movetur. Unde hoc cilium -lii, i. ordo pilorum qui est supra oculos, et hoc intercilium spatium quod est inter duo supercilia. Et supercilium ponitur quandoque pro superbia quia in eo maxime apparet. Unde superciliosus, i. superbus et arrogans, et superciliosus etiam severus nubilosus qui se [illegible] depresso supercilio. Item a celo -as hoc celum -li quia celat nos secreta, vel a celo -las pro sculpere quia sculptum est in signatum variis stellis. Vel quasi casa [illegible] et elios quod est sol quia sit casa solis. Et a celum -li hic et hec celestis et hoc celeste, et celicus -ca -cum et celicus -a -um in eodem sensu. Et plurale hii et hee celicole, i. vitam celestem agentes scilicet dei. Unde celitus adverbium loci ut Gabriel missus est celitus, i. a celo vel a deo. Et hoc celeuma -tis dicitur a celo, i. clamor nauticus quia ad celum tendit. Et generaliter pro quolibet clamore. Unde Ieremias [illegible] Ysaias: Regnator in vindemiis letus vindemiator celeuma cantabit. Unde celeumatizo -as -avi, quod [illegible] scilicet pedes constans [illegible] quia ad talem clamorem [illegible] primo inventum. Et a celestis per compositionem hic et hec celebs -bis a celeste et vitam et ducens. [illegible] est ibi [illegible] loco [illegible] est ibi [illegible], i. virgo vel castus sine sollicitudine secularium vel vir sine uxore, quia celestem vitam ducens. Unde celibatus -tus -tui. Unde Marcialis constituit post [illegible] celibatum, i. virginitatem.

Item a celum hic celeber -bris et hoc -bre, i. festivus solempnis famosus notus [illegible] frequens frequentatus. Proprie dicitur locus est celeber qui a multis frequentatur, vel ubi celeumata canuntur ut forum curia. Et comparatur celebrior -rimus. Unde celebriter -brius -berrime. Et hec celebritas solempnitas frequentia conventus. Et celebro -as frequentare venerari colere. Item a celum clarus -a -um quia splendet, et comparatur clarior -rimus. Unde clare -rius -rime adverbium. Et hec claritas -tis et hec claritudo -dinis et hec claredo -dinis in eodem sensu. Et hec gloria est sed frequens fama cum laude. Et gloria quasi cloria a frequentia claritatis [illegible]. Vel gloria quasi claurea a laurea que datur victoribus. Et dicitur tamen gloria [illegible] genus [illegible] et est [illegible]. Et inde gloriola -le diminutivum et gloriosus -a -um et comparatur. Unde hec gloriositas. Et compositum ingloriosus -a -um quia sit sine gloria, i. triumphis, et ingloriosus immemor glorie. Item a gloria glorior -aris et quandoque conglorior -aris. Item gloria hic glorifico -cas activum. Et inglorius -a -um sine gloria idem quod ingloriosus. Unde [illegible]: Ne quicquam gloriam et non colebis cum inglorius eas. Item a clarus hic clarius, i. sol quia sit clarus, vel a claro insula

in quo colitur. Unde Martialis Classicum [?] ... at
nocte quae [?] multa ad clangorem conciliatorum
tenuerit; et clario, ras. fere clarus ma[...]
festus est in usu. Et hic declaro as. notifi
care, et declaro as. clare co. et [?] ..., et ce
[?] ut sit clarum. Unde declaratio sit inde.
Item a clarus hic clericus quod sit clarus; vel
potius a cleros sicut pro ea dicitur, et per compositionem
clarifico cas, id est clarum facere, et est activum.
Item a clarus et aceo hoc clarigatio, onis, id est cla
ratio scilicet quae expositio clara et apta voce
et potest esse valde a clarigo as. id est clariga
tionem facere, id est causas belli exponere, et est
sumptum de Romana consuetudine, Sed
illa Romani bellum hostibus indicturi vo
cabant paterfamilias ad fines hostium
pertinentes, et clara voce exponebat
quibus de causis bellum indicerent, quae
causarum expositio clarigatio dicebatur quia
clara voce fiebat. Exposita autem causis
hasta emissa in fines hostium indica
bat pugnae principium. Item clarus quasi per
clarus quam clarus ambo per valde clarus.
Item a celum hic celidus, id est tremidus quia in
celo id est in aere cibum capiat. Unde
hec celidonia hec herba quae erumpit in ad
ventu hirundinum, vel quia pullis hirundinum
si patiantur in oculis, mater ex hac herba
eis medetur dicitur, et statim visum recipiunt.
Vel celidonia hec gemma ex hirundinis
coloris vocata, quae et celonites dicitur. Unde
et hec celidoniatus gladius lati ferri cum
mucrone duplex et bifurcus in modum
caude hirundinis factus. Celum quoque habet
hic celigena ne genitus a deis et hic et hec
celicola qui colit deos, vel qui inhabitat
celum, ut deus. Item a celum hic celer
hoc celere et hic [?] ... id est velox et comparatur rior
rimus. Unde celeriter rius rime, et hec celeri
tas atis id est velocitas, et celerius [?] ... lus
a um id est aquitilium celer dicitur. Unde
celeriusculo [?] ... adverbium, id est cito. Unde Lucas
Stremme quod volumus ostendere celerius[...]
tule fecerit dicit. Item a celer celero
ras. verbum neutrum id est maturare festinare et componitur
accelero ras, concelero ras, procelero ras,
et sunt omnia quae ab eo neutra. Item a
celer hic celox cis vel hec celonis, id est velox
navis, et ad ministerium classis apta.

celes naves quae vocant celocines Plautus
in asinaria. Cum nova habeat celocem confestim [?] ... A
finem [?] ... labitur iuncta ... [?] per equiora
est alta celonis. Unde hic et hec et hoc celox
dicitur velox, et per compositionem hec celindria
vel celindria navis quae velociter currit
vel idro id est aqua. Velox quasi preceler et per
celer id est valde celer, et hic prima est penultima
correpta. Item a celo las. per sculpere vel pin
gere descendit hic celtes tis, quod instrumentum
ferreum aptum ad sculpendum. Unde Iob
Quis michi det ut exarentur in libro
stilo ferreo vel celte sculpantur, sicut exarate unde p
fervit ibi etc. Et inde dicitur hoc celum [?] ... hoc
quod vulgo celior vel sculptis vocatur, et hec
cellatura id est sculptura vel petre pictura
et hoc celamen per eosdem. Et hec celebria est quasi
genus mitre vel quia picta est, vel quia ab
scondat capillos. Item et celeptia. Celo
componitur concelo as. simul celare. Revere
lo las. revellare, et est activum cum omnibus
suis compositis et omnia producunt hanc syllabam
ce. Celeth dictus est Salomon, et celeth
hebraice. grece ecclesiastes, latine concionator
tor quia ad populum loquebatur. Chelon
grece latine turonis [?] dicitur. Unde grece chelen
dicitur brachium, singulariter genus pluraliter civitatum.
Unde hec chelis huius chelis dicuntur bra
chia scorpionis propter curvitatem. Unde hec
chelis huius chelis id est cithara quia in me
dium brachiorum curvata est. Unde Statius
Thebaydos Nunc tende chelim. Item
chele autem inveniuntur pro libra signo
quia ex pedibus signis et brachiis scorpionis
efficitur. Chele quasi circum peri quod est circum, et
hoc perichelis ornamentum mulierum circa
brachia, vel potius circa crura quae gressum
eorum ornant. Hoc celonium stagnum circa
Ilie teste [?] ... odoe attingentes proximates. Cel
te autem quidam galli dicti sunt olim
ab istis recedentes qui et iuxta flumine
hyspanie scilicet yberum consederunt mixto
vocabulo utrisque cum altero celtiberi
dicti sunt. Unde hec celtiberia est regio dicta
est a quo nomine gentile sunt celtiberi etc.

Cello lis, cerculi vel cellui [?], ce
culsum vel celsum verbum
activum sed esset in usu id est superare
et inde celsus, a, um. Vel celsus
dicitur a celo quia sublimis sit et altus

quam celestis / et compa(ratur) -sior -ssimus. Unde
celse -sius -ssime / et hec celsitudo, diminutivum et
celsiter ... i. nobilis. Celsus componitur excel-
sus -sa -sum, et compa(ratur) excelsior -ssimus. Unde
excelse -sius -ssime / et hec excelsitudo. Item
a cello -lis, celleo -les -li, i. precedere, non est
in usu absolutum. Cello vel cello quasi cum ex et de
excelleo -les -lui / et excello -lis excelli
vel excellui, excelsum vel excelsus. Ex-
celleo construitur cum dativo vel ablativo ut excellit
sapientia que est nobilis et ablativo. Excello transitivum
est et construitur cum accusativo et dativo in eodem sensu
ut iste excellit illum et sensus hic est activum
et iste excellit illi, et ibi est sensus hoc
est vel. Et ab excello vel excelleo hic et hec
et hoc excellens et quod compa(ratur) -cior -ssimus. Unde
excellenter -cius -ssime adverbium, et hec excellentia.
Item cello quasi percello -lis -culi vel percellui
i. superare / percello -lis -culi i. percutere
vel potius deficere, i. percutere non pertinet ad
corpus sed tamen ad animum. Procello -lis pro-
culi -culsum i. percutere. Unde procella, lec-
tio procella subita vis ventorum cum pluvia
quasi procellat i. percutiat / et est procella proprie
terrarum et celi / tempestas fluctuum maris /
dicitur in quibusdam procella elevatio fluctuum
super ventos. Unde procellosus -sa -sum i.
tempestuosus -sa -sum et compa(ratur). Unde procel-
lositas tempestuositas. Et nota quod quecumque
verba a celleo veniunt sunt sic et sunt
et faciunt preteritum cum in vi / quamvis a cel-
lo omnia sunt activa nisi quod excello
secundum quod construitur cum dativo est neutrum et
omnia faciunt preteritum in culi et supinum
in culsum cum nisi quod excello et percello
inveniuntur facere excelli vel excellui per-
culi et percellui, excelsum et excelsum
perculsum et percelsum. Hec cenacia
est i. silva obscura.

Cenon i. novum et cenon
commune. A cenon quod est no-
vum et en quod est in quasi ence-
nia, innovatio i. initiacio-
nes nova festa sit dedicationes eccla-
rum. Unde encenio -as i. initiare, dicitur
primo ... ut vulgo solet dici / iste
hec enceniat mantellum suum cum
novum primo portat. Similiter encenia
encenia quod nova dedicatio. Item a ce-
non quod est commune hec cenonia ...
communis ... Item a cenon quod est
commune et habitacio quasi hoc cenobium
i. monasterium scilicet quia communis plurium ...

plures sunt congregati ad communiter habitandum et
conversandum. Unde hic et hec cenobita
qui vel que locum illum inhabitat
quamvis ... solet scribi hic non per s ut di-
catur scenobium a scenon quod est umbra
quia talis locus solet fieri in umbrosis et ne-
morosis locis, et tunc hic et hec scenobita.
Item a cenon quod est commune dicitur cena
quasi a communitate vescendi. Antiqui
namque publice et in propatulo comedebant
non solitarie vel private sic modo / nec si-
gulatim delitiis luxurie gulam ... ve-
dicitur cena quasi scena a scenon quod est um-
bra / et dicitur cena que in sero sit, ientaculum
vel ... in mane / prandium in tertia
merenda vel antecena in nona
Decenium post cenam / sicut tractatus de si-
gulis melius hic distinguitur. Et a ce-
na hec cenula i. parva cena / et hic ce-
naculus et hoc cenatorium i. locus ce-
nandi / et cenatorius -a -um i. ad cenam
pertinens. Unde Plautus in captivis:
Est illic una species cenatica animi
et in cenatorum quis victum manibus
... Cena quasi et hec intencio et hec
... i. ieiunium quasi sine cena. Unde ipse
Plautus in cassina. Cupiunt excludi
intencionem ... / et hec cenopolium
locus ubi venduntur i. emuntur cibi a cenat
polio scilicet coquina, quod et propolium ...
Unde Plautus: Cum pane et vino peti quasi
cenopolio. Et hec cenabates qui ... ce-
nas suspensus ambulat / sicut dicit ... per
s scilicet scenobates sicut consequentibus dicetur.
Item a cena ceno -nas i. cenam sumere
A cum ultimus supinus scilicet cenatum a
in e et u in o fit cenito -tas frequentativum
i. frequenter cenare. Unde Macrobius
de saturnalibus: Cum pacem cepit ut patri-
bus iamque desisteret et cenitaret.
Item a ceno hic cenodochium i. domus ubi
cenandi perfugium est pauperibus scilicet hos-
pitale et inde hic cenodochitas i. elemo-
sinarius. Unde hic cenodochitas cum uxor
vel elemosinaria / sicut hic melius scribitur
per x ut dicatur xenodochium quod peregrinorum dicitur.
Item a ceno -nas hic cenus ... quia
non cenis. Unde cenosus -sa -sum i. fetidus
spurcus turpis / et ceunlentus ... plas-
cenis / a cenis et lentus quod sit plenus ...
et ... compa(ratur). Unde hec cenositas et hec
cenulentia ... i. fetor. Item ceno

[illegible] ad vectis, et hec cenodoxia et hec [illegible]
novercatur [illegible] institutum [illegible]
ta cenos / et cenos doxa quod est gloria
inde cenodoxia et hec [illegible] que
est cupiditas vel [illegible] vane glorie. unde ceno
doxia i. cenosa et vana gloria sic et gloria
mundana / Et cenum quasi obscenum
a .c. et ab ob et cena [illegible]
obscena et cena sunt [illegible] vel obscenum
ab ob et cano [illegible] de voce de vox
obscena i. durat [illegible]
munda et [illegible] dicta obscena Censeo
contineo i. simul teneo Centeno ad
[illegible] et cum [illegible]
[illegible]

Censeo ces sui sum indicare statuere appellare sinodare deliberare nominare estimare numerare Et inde censor [illegible] et [illegible] index [illegible] et eos corrigit / et inde hic census [illegible] census [illegible] Unde [illegible] censorum quia mores [illegible] corrector / et [illegible] esse [illegible] et possessiva [illegible] censoris [illegible] Et a censeo hic census [illegible] vigor severitas [illegible] dicta [illegible] sententia [illegible] / et hec census [illegible] facultas descripta publice [illegible] estimata / et inde [illegible] quod [illegible] census [illegible] et hic [illegible] officialis qui census exigit provinciale [illegible] illud [illegible] census [illegible] patrimonium publice [illegible] descripta vel estimata [illegible] de [illegible] capitis. Item a censeo [illegible] punctum in medio [illegible] equaliter distat [illegible] periferie [illegible] hec centron [illegible] / et dicitur centrum a censeo [illegible] medium periferie [illegible] alium [illegible] centrum [illegible] ad [illegible] censeo [illegible] censio [illegible] in [illegible] censeo [illegible] census [illegible] Censio [illegible] censum [illegible] censio [illegible]

[illegible] census [illegible] [illegible] in [illegible] voluntate [illegible] in [illegible] consilium vel censum [illegible] vel re censeo [illegible] et [illegible] censeo [illegible] census [illegible] censeo [illegible] vel [illegible] convenire [illegible] Unde [illegible] et lamiata [illegible] orbem [illegible] recenseo sui sum [illegible] recensio [illegible] recensere [illegible] reverti / et [illegible] recensio [illegible] nomen / et comparatur [illegible] Unde [illegible] Item [illegible] successio [illegible] successio [illegible] in prologo Musice [illegible] malefactis [illegible] Censeo [illegible] activa sunt / [illegible] activa [illegible] forte [illegible] simpliciter [illegible] activum [illegible]

Centum quod [illegible] et hic [illegible] / et [illegible] vel potius [illegible] a [illegible] et [illegible] ad [illegible] vel [illegible] Unde centenus a um [illegible] centenarius / et hec [illegible] et [illegible] et [illegible] Unde centenarius a um [illegible] centum annos / et hic centenarius [illegible] / et [illegible] quod [illegible] libertas quod [illegible] [illegible] centenarius [illegible] et hic centenarius [illegible] in pluribus locis [illegible] centesimum [illegible] Unde [illegible] a multis [illegible] centesimus a um [illegible] / et [illegible] et triplex [illegible] / et [illegible] plica / Unde [illegible] quod [illegible] a centum [illegible] centonis et [illegible] de [illegible] vel [illegible] ad [illegible] centenarius [illegible] in [illegible] ad [illegible] / et [illegible] / et centro [illegible] vel pulvinar vel velum [illegible] vel [illegible] filtrum et [illegible] Unde [illegible] de [illegible] tentoriis [illegible] collocant

sive quos uxor texuit. Unde Juvenalis: In-
travit calidum veteri centone lupanar.
Quidam tamen dicunt quod hic cento dicitur fetor veni-
ens ex assiduitate libidinis. Et etiam cento
dicitur id est pannus immundus quo meretrices ex-
tergunt suas immunditias. Et dicuntur
centones meretrices lupe multivole dya-
bolares nocive. Et dicuntur a centum propter
multitudinem. Vel a centonibus id est filtris quia
eis destrabant (?) vel quia sternunt in lupa-
nari ut locus reddatur calidior. Item a ce-
tum hic centurio onis qui preest centum
viris. Unde Persius: Dixit hic unus varicosos
centuriones. Unde hec centuria rie centum ho-
mines in re militari. Unde Oratius: Centu-
rie seniorum agitant expertia frugis. Et ce-
turia dicitur ducentorum iugerum modus in agris
sive agri ducentorum iugerum qui anti-
quitus a centum iugeribus centuria vocabatur. Sed
postea duplicata est mensura et nomen pristinum
retinuit. Sic numerus non centurie multipli-
catus fuit sed nomen mutare non potuit. Et a
centuria vel centurio, centurio as id est ordinare
per centurias distribuere. Quod componitur
ad id est ordinare vel adiungere. Et suc-
centurio as id est succedere vel potius in successu
priorum per illos ordinare. Unde hic succen-
turiati dicuntur qui post primas acies sunt ordina-
ti ut eis succedant si necesse fuerit. Unde Teren-
tius in Formione: Ego in insidiis hic ero
succenturiatus. Item a centum omnis dicitur per
compositionem hic centunculus li id est fibula vel zona
centurionis. Unde Macrobius de Saturnalibus: Cen-
tunculum ex muneribus afferri iussit, cum
quo dimissam sindonem recondi. Item a centum
hec centena est mensura terre vel vinee habens per
singulas partes pedes centum. Et per compositionem hec
centupeda de genere animal a multitudine pe-
dum dictum. Item componitur ducenti te ta.
Unde ducenties adverbium et ducentesimus a um et
ducentenus a um et per compositionem ducentuplus a um.
Item componitur trecenti te ta, quadringenti te ta,
quingenti te ta, sescenti vel secenti te ta,
septingenti te ta, octingenti te ta, non-
genti te ta ut supra. Nota quod in eis antecedente
non sunt duo centenarii nominibus. Et ab omnibus
istis descendunt derivata sicut a ducenti. Et ad
eorum similitudinem formantur. Significationes vero
facile est distinguere ex illis quos supra diximus
in derivatis a centum. Unde secundum et declinationes
et compositiones omnium numeralium docui (?) vitare
dicere in sequentibus dilucidissime invenies.
Item centum quasi ter (?) hic centumviri viri centum
...; sed potius viri decemviri quod centumviri
sunt, vel adiectivum centumvirus a um. Et centum

hic marinus. Hec centaurus est quod hippos quia
non vadit per terram similiter et ille sic
ab hoc centum iter per terram efficiat. Unde
Lucanus: Et siccatur lapsus limite tellus
ita ut plerique venenum quod si in aquam per-
fluat statim crepat. Et dicitur centris
a cetre quod multiplex centum vel a cetre quod
est multum quia hic in pelle maculas
nimias sit milius. Centumneruia herba
nimiosa. Centaurea herba dicitur quia a
Centauro Chirone reperta fuerit. Et similiter
dicitur quia in locis humidis nascitur et fel terre dicitur
propter amaritudinem.

Cephas vel cephalin grece dicitur
caput. Unde cephas dictus est Pe-
trus quia in capite et principatu sit
constitutus apostolorum. Et hic cephus
indeclinabile in singulari quia non est nisi caput. Unde
Nemesianus (?): Cum sepe cedendo oculos altere
complevit. In plurali vero hec cepe cepium decli-
natur et hec cepa pe in singulari. Unde Ovidius:
Sectaque cum ortis eruta cepa meis. Et etiam
hoc cepe in singulari invenitur. Unde et Varro
ait: Multifariam in patellis coquere cepe.
Invenitur etiam hic cepitius et hec cepitium per ce-
pe. Et a cepa hic cepacius ortulanus qui
custodit cepas vel qui vendit. Unde et hec
cepacia id est ortulana. Et cepaceus a um possessiv-
um ut folium cepaceum id est cepe, vel
designans materiam ut oleum cepacium id est
de cepe. Item a cephas hic cepaciller id est
quedam herba vel coagulum simile lentisco quia
habet in summitatibus rotunda semina
capitula. Et hic cyparissus hec arbor que
et cupressus et cypressus dicitur quia caput eius
a rotunditate in acumine erigitur. Unde et
kyonon vocatur id est alta rotunditas. Et fin-
gitur eius hic conus quia rotunditas eius
est sicut conus invenitur. Unde et conifer
cyparissus dicitur. Vel dicitur est cyparissus a
quodam eius nomine puero in illam arborem
mutato. Unde hec cyparissa se. nocturna ymago.
Item a cephas hec cephalea vel
cephalargia vena vel dolor capitis.
Item ab a quod est sine et cephas acephas
dicuntur heretici acephali vel acephalite
id est sine capite quia auctor eorum non invenitur
et quorum in heresi sine nomine insistit. Unde acephali
et cetera. Item omnes heretici et omnes mali
possunt dici acephali id est sine capite scilicet Christo
quia est caput nostrum cum nos membra sumus. Et ut
sic in re possint habere in spe. Item a ci-
nos quod est cinis et cephas dicitur hic cino-
cephali de quibus supra diximus in Cenocephalus.

de deriuatis ab hoc nomine ceranis

Cera re f. g. unde cerulus la lum
flauus ad instar cere uidelicet
niger glaucus, ille qui nichil certum
lumen dat in medio cerni in nigro ut
est mare. unde ceruleus a um. Item a cera
cereus a um quod fit de cera, et hic cerarius
rii qui facit uel uendit ceram uel qui in cera
operatur, et hic cereus ei. unde hic cereolus
diminutiuum. Et per compositionem hic primicerius rii
qui portat cereum primum ante episcopum uel sic
dicitur de dignitate. unde hec primiceria e eius
dignitas. Et hic ceroferarius rii qui cereum
portat uel acolitus, uel qui defert ad re
cedum. Item a cera hic ceretes cera fermen-
ti, sed melius dicitur a ceramos fermentis, scribitur
per ca dicetur. et hoc ceroma atis quoddam un-
guentum quod confectum ex multis herbis, quia
balestrice capillos suos inungebant
ut essent labiliores. unde Iuuenalis: ipse
minemum ceroma quis nesciat. unde cero-
matus a um ceromate unctus. Iuuenalis:
Et ceromatico fert niceteria collo. Et
hoc cerebrum ti id est uel commixtio herbarum et pig-
mentorum. Et hec cerusa se quod genus colo-
ris. Et hee ceremonie arum festa festi-
uitates, uel dicuntur ceremonie quasi carimo-
nie a carendo quibus se castificant quibus olim
medici in festis abstinebant, uel quod homines
carebant usu illarum rerum que in sacrificiis domino
offerebant. Et inde hec ceremonia orum ipsa sacri-
ficia, et hic et hec ceremonialis et hoc le id est festiuus
uel religiosus diuinis sacris uel sacrificatiuus.
Item a cera hee ceraunie arum uites uel
uue que sunt subrubee ut cera, uel a ce-
raunos quod est fulmen quia rutilant ut
ignis, sic per ca dicitur. Item a cera ceratum ti
et dicitur a cerono quod unum, ceronum
est quod totum constat ex cera, ceratum quod
litterum uel incrustatum est cera. Sunt
ceratae dicuntur tabule in quibus scribitur. Et cero
as id est cera imple uel linire, et quod incero as
per com. Et producit hic pa ce. Item a cera
et ago agis componitur hec ceraginis gis id est pi-
fistor qui ad modum cere ducit pa-
stam, et hic ceramus id est figulus quia sic ceram uti-
fingit argillam, et quod ab eis sic uel a cera et
limus. Item a sine et cera quasi sincerus
a um et hec et hic sincerus et hoc re in com-
paratiuo id est sine cera et sine mollicie et flexibili-
tate sic purus constans firmus mundus sine
uitiis, quia ad sincerus uel sinceris dicitur quia sic
tale castigatum est non quod sit confusio. Canaliter quod
sibi quis ius attentando ista nomina

sine n. uel sicut sincerus acutum accentum super penultimam et
in penultima producta in utroque, quia in sinceris penultima
producitur in 10 uersu Oratii, Omittamus nisi
uas sincerum est quodcumque infundis acescit, quod in sinceris
penultima producuntur licet in 10 uersu Virgilius in Moreto
Subsedit sincere foraminibus quia ligna. Sine
data cera. Sine non potest dici quia ibi sincere sunt
aduerbia a sincerus flexis in com. uersus, sed est singulare
neutrum constitutiuo nominatiuo sincerus. Et secundum quosdam
ponitur ibi aduerbium, sed melius ibi legitur nomina-
tiuale. Ego sine omni excusatione dico sincerus
producitur, et accentum pono super antepenultimam. Sic
in ponendis super penultimam preter dubio. Sed ego
uersus ab egregio magistro uel potius discipulo suo
contestatur sine inueniantur in quo sincerus
penultimam corripiant, abradantur cum suo au-
ctore de libro uite, et cum iustis non scriban-
tur. Qui quis uelit habeat et quasi accus dictionis
de quarum accentu dubitatur uelit accentuace
consulat opusculum meum de accentu acce-
tu conscripsimus. Et sincerus et sinceriis comparatur.
Unde hec sinceritas atis id est puritas sine fer-
mento malicie et nequitie.

Cerbos grece cornu latine. Unde hic cerbos
cerbi hec cerua et hic ceruolus diminutiuum.
Unde hic ceruola. Item a ceruus cer-
uinus na num. Item a ceruos
hic ceraste uel cerastes id est serpens cornutus.
Ceros compositum cum armus, et in plurali hee
ceraunia orum id est acutiones uel excelsa
tonitrus undarum in tempestate quia amplius
cornuti. Unde Lucanus: Monitique Cerau-
nia nauis. Unde ceraunia dicuntur saxa pre-
minentia in mari ad instar cornuum.
Item ceraunos grece latine dicitur fulmen. Et inde hee
ceraunie uites uel uue quia rubeant ut ignis.
Et hec ceraunia nie quoddam gemma sit dicta quia
alibi non inuenitur nisi in loco fulmine icto,
et hic ceraunium non sic fecta. Et per
quod multi uersus implentur, sed per singulos o-
bela. Et hec ceraunia orum prerupte su-
mitates montium dicuntur a terribili fulmi-
natione, quod quasi cum acros quod est mons et
acroceraunia orum id est montes ful-
minati. Unde et ceraunii uel acroceraunii
dicuntur montes epiri anthonomastice per-
altitudine et assiduos ictus fulminum. Cheros
quod cum rege quod est caput, et hic egoceros anti-
id est capricornus, quasi capri caput cornos quod est naus.
Et hic rinoceros ontis per quos alii ut dicitur
est, uel per eius sit animalis in naso cornu. Unde
prophetia Cuius fortitudo ut fortitudo rinoce-
rontis. Et est rinoceros per uili fibra quia
rigeat uel quia sit unicorne ad modum

vinoccoml Vn̄ finued Et mag' tn vino ccomite lanal Compo ē cnm monos qd ē vnum / Et h' monoceros onis i. vnicor nis qꝛ vnū cornu in me° fronte hēat / et ē lꝫ animal qd rinoceros Ceson di cunt gra tnam vnde et ab ydor qd ē aqua dr h' tel tersidrꝫ qnidā sꝑpens q alter alt natum modo in tra nō in aqua mora tur et vl dr chelidrꝫ Et ab eisdꝫ compom q tersidrꝫ rlutan tn vl velle qꝛ aliud genus sꝑpētꝭ sit chelidrꝫ qm tersidrꝫ / Et sedm h' compo a chelon qd ē tum Et ydor qd ē aqua qꝛ sꝑ curet et moratur in aqua / Vn̄ et h' chelidrꝫ dr lignum vl lapꝭ teres et longꝫ et volubilꝭ ad modum v̄l sꝑpētꝭ quo area adequat Vnde qꝛ quidā solet pferre has dictōes cor rupte dicētes tersindrꝫ thelindrꝫ chi lindrꝫ / Sꝫ barbarissimꝰ ē in hijs omībꝫ Chilindrꝫ tn̄ inve sꝫ in aliā sitōm sꝫ q figurā quadratā sit dr in geometria qnd supius semicilnum ◻ Et sic a pdcto lapide vl sꝑpēte ꝑ eqnalitē Vn̄ h' chilindro ides dr vmbra eqnat tersitꝭ v̄l lignum Cerdon inꝑ corium inde cerdo ꝑ qui ꝑat coria Vn̄ ꝑsꝫ Tollat sua munera cerdo Cerdo dr eciā quidā hereticꝫ Vn̄ cerdoniani dicuntur qꝫ secti Cere nea aqua limpha Cheruc i. summitas mali sꝫ id qd adinstar vexilli malo sꝑ ponitꝫ / Et sedm vetum mo rlutacimō pistabit summis minor vsa cherut Vnū tn̄ dicunt qꝛ cheruci sunt capita Et cornua antenarꝫ vl funes in malo Cerones leues Et inepti Chere inꝑ salue vl gaude Vn̄ Et ab a qd ē sꝫ dr h' atheron ontꝭ fluuiꝫ infrnal / qꝛ nulla salꝫ nllum gaudium in ifrō sꝫ ꝑꝑ tuus dcremcitat Et a chere h' cerete ceretꝭ h' ciuitas dum Romani olim militarent inꝑe agilitiaꝫ ciuitꝭ / que siverunt a ciuibꝫ qd eēt nō ciuitatꝭ / illi vō acptos lingwe latie nt potē grā se a romanis eē salutatos credentes rūderunt chere qd ē salue / tunc Romani chere nō ciuitꝭ eē credentes subtraxerunt h' Et addiderunt hāt pa ce Et dixerunt h' cerete ceretꝭ p nōie ciuitꝭ penl p a Vn̄ antiqꝫ sumpserunt h' patro / h' th ceretꝭ Et h' cerete pe pa / sꝫ pq ca nō antiqui cā dcē ad pmitiuū corrupīt diriuatiuꝫ / mutatos e penl sꝫ Et di xerunt h' Et h' cerites Et q° ce / sumi pelt ꝑ Vnꝫ ca modū amplius nō corrupent

patro in ntō istꝫ ma' Et sed sꝫ certius subtrahentes ti sꝑ ꝑ sincopam / Et dixerunt h' Et h' ceres Et h' cerete / gtiō ceretꝭ vl certꝭ penl pa Et ea dcē ad pmitiuꝫ tnꝫ ē qm ꝑ pe° inve in isto nōie correpta aput auctores Cum grō v ꝑ mitiō inve ꝑ pe° corr nimis inꝑꝑe pos / sola poetica licentia Cherub bis i. deum cherub be Et pli cherubin p omēs casꝫ ma' gl ꝑ in sꝑptimū Qn̄ hic cherub indele Et in sin Et in pli p oēs Qn̄ h' cherubim indele / Et ma' gl Et sꝑptimū ꝑ in Et tn̄ similiū Et sic vnus qꝫ angelorꝫ de 1° ordine / Et tunc dr dici scē cherubim ora ꝑ nobꝭ Qn̄ pli h' cherubim indele Et n g Et tn̄ in pli inue Et sibi ꝑ n Et sic illum ordinē angelorꝫ / Et tunc dr dici scā cherubim orate ꝑ nobꝭ Et sm ꝑma declinatōm sꝫ dici scī cherubin orate p nobꝭ / Et inꝑ plenitudo vl mltitudo scīe qꝛ illi angli cernimus deo pcīn diuina scīa amplius ceterꝭ plei sunt Cherimiam quidā gca a cherimo quodꝫ dcm / qꝛ inē cetā dimicatōnem obsnat / mille annos pꝫ resurrectōm in voluptate carnis pdicat futuros Vn̄ Et gce chiliaste / lꝫ miliarii fuerunt apellati Het et cerasq i. ciuitas fuit ponti qua ciuitꝫ cum lucullꝫ delerisset qꝫ genꝫ porum in adveхit / Et dcā ē arbor h' cerasꝫ / fructꝫ h' cerasum Vel dr cerasꝫ a cerite opido Hic et ceratum andele qꝫ pondꝫ sꝫ media ps obuli Quꝰ siliquam vnā Et semis Hinc lum semiobolum vocant Ceratum ande gce lꝫ siliqua cornum inꝑ Cerdkꝫ nō /

Cerno nis creui cre / ptrametula: ne cretum i. vide ꝯsidate pro ne iudicare scilicet Vn̄ cre tio nis iudicatio vl certꝫ nūs dierꝫ in quo instituitur heres vl adit hereditate / vl finito tpe cretōnis excluditur Et certo q decreto qꝛ ita decreuimus vl ꝯstituimꝰ Et a cerno creticꝫ ca cū. ut creticꝫ dies in quo summis iudiciū infirmitatꝭ / Et h' creticꝫ i. iudex Et cer nuus a ū. i. aucliuatꝫ Et in capite rūcs Cernulꝫ a ū. id ē vl ingrewsꝫ Cernui eēl dnr sonō sꝫ solo / Et hec cernida lignum sꝑ quod dicitur taratantara Et cernida dr tarata tara qꝛ distinit pollinē a furfure Cterꝫ a cino id ē h' cinis cinis / Et sꝑ cues ꝑꝑe mulierꝫ sic dcā qꝛ a virꝫ decina

et cetera conuertuntur ad vocem descendentes Cerno a
cire / si conuertuntur ad statum sonanq a declinatione
Unde hec cincinnulus li. dr. / et hec cirrus di. i.
solis quasi radios quos habet vite crinis dicitur
crines nos v. ut i. capite crines Unde cir
nesto stils sub meth / quasi a crinis cirri
tu ta tu magnet dictus crines Cirrus
cl dr a oris hec cirrus i. quod et pro plicatura
dr capillorum a cirri quod est tondere
Unde Prudentius in Sicomachia Cri
nibus contractos anget ut addita
cirros Et in cirratus a um i. crinitus
Unde Persius Cen cirratorum centum di
ctata fuisse pro michilo pedas / Et hec
cirris is quedam auis scilicet alauda Unde Ovi
dius Methamorfoseos in nono Ju
ane mutata vocatur ciris Et nomen quod
grece cirrus vocatur malloni . Ce a cri
nis nel carig h crista quod eminet
super galeam et super capita quorundam
m. Unde cristatus a um i. crista ornatus
nel qui magnam crispam habet crinem ceu
cristatus i. galeatus Item a crinis hic et hec
crinalis et hoc le. et hoc crinale lis i. acus
qua crines aptantur Et hic et hec crinior
ohs i. crine plixior Item a supino huius
vi crius sicut crecum / a creo das quasi credo
dis de / est enim credere dare cretum i. consid
ratorem super re aliquam / vel dare cretum
i. inclinare animum ad credendum quod ita
sit ut dr. Unde valla / A hic et hec credi
et hoc le. quod credi potest et comparatur / A compo
hic et hec incredi et hoc le. quod similiter com
Item a credo credulus qui sic vel facile credit
dit Unde hec credulitas atis / et quandoque incredu
lus qui vix vel nunquam credit / Et hec credita
rius ij i. consiliarius vel camerarius cui se
creta committuntur Unde Josephus in secundo
Alter herculi regis creditarius Unde hec
creditaria i. cameraria Credo componitur
concredo dis i. simul credere / et discredo
dis non credere Unde Josephus in xx Anti
quitatum neque latinis neque grecis neque hebreis quod
dicebatur discredebat Et credo est activum
cum omnibus suis compositis Cerno cernis
crevi cretum secundum quosdam cernere in quo
et hec silicernum ni quod et hic silicernius nij i. moribundus i. similis mor
tuo quasi silicem i. sepulcrum cernens Terencius
in Adelphis Ego te credebam quod ex sili
cernius ut dignus es / vel dr silicernius
senex vetus incurvus propter senectutem victum
mortis / quod aspiciat silicem sepulcri / vel quod

propter ciui cernat lucem et silicem / et silicernum
quoque per compositionem fuit a dirus ut placet Ut in
fisiologo Item cerno quod contineo nis i. sol
cerne discerno nis i. diuidere separare Unde dicitur
cretus et alia valla Et hoc discriculum
li i. ornamentum virginale vel acus quia
discernit i. diuidit capillos / et quandoque discrimen
nis acus picturum vite et capitis / capillorum diui
separans in duo Unde hic et hec discriminalis
et hoc le. qui diuidit / et hoc discriminale
le et secundum discriminalia quasi crines diui
si religantur / quod caput a vis discriminat vel ca
pillos inter se Et discrimino nas i. diui
dere separare Item quoque decerno nis i. iudicare propo
nere deliberare statuere affligere Unde decretus
ta tum / et hoc decretum ti statutum pastum
Unde hic et hec decretalis et hoc le. ut decreta decre
talia quod in decretis continetur / et hic et hec decreti
sta qui studet in decretis / pro hoc decreta
torum pro libro in quo continentur decreta Item
a secerno nis i. separare et dicitur a discernere
discernit qui in duas partes diuidit / secernit
qui ex multis aliquid seorsum eligit Unde
secretus ta tum / et secretim aduerbium / et hoc
secretum ti / et hoc secretarium rij / et hoc secre
tarium locus ubi dantur vel fiunt secreta Cer
no et composita ab eo sunt actiua / Decerno
tum pro confligere est neutrum Item cerno dicitur a videndo
quod cernimus longinqua videmus proxima Item
cerno et composita ab eo faciunt preteritum in creuit et
supinum in cretum sic cresco et composita ab eo
Certus a cerno certus ta tum / quod est u. certus
dr quod cernit verum de qua ccrtificatur / sicque quis
et ad animum refertur / et comparatur certior ssimus
Unde certitudo ssime adverbium et hec certitudo dinis
et a certior oris certioro ras verbum actiuum i.
certificare / licet et comparatiue possit teneri conui
ponitur sum ut dicitur i. me certificat / sed i. certio
rat i. magis me certum reddidit Item a certus
hec certo conus i. parmetaris / Ex ponitur dicitur
a greco ut pdiuus Et certo as litigare pu
gnare / certari in solemni litigare Unde valla
et hoc certamen et certatim aduerbium / Et per composicionem
hec certatopa i. certamus copiose Certo quoque con
certo i. simul vel cum aliis certare Decerto tas
i. valde certare / Recerto i. iterum certare Cer
to tas et omnia composita ab eo sunt neutra Certus
certus quoque incertus i. valde certus Certifico
cas i. facere certum et est actiuum Incertus ta tum
i. non certus / et comparatur Unde incertitudo. Hoc cere
brum bri Unde cerebellum i. paruum cerebrum
/ et cerebrosus sa sum i. iracundus vel qui vicium
habet in cerebro Hic cespes tis i. terra cum

herba evulsa vel frutex vel virgultum. Et sic
quasi terra pedes. Unde cespito. tas. i. fodere
vel cadere. Unde et equum qui sepe cadunt ce
spitatores dicimus. Item a cespes hic cuspis dicitur
que prior pars haste dicitur hinc quoque cuspis ipsa
hasta quoque summitas haste quoque hastile
amentatum. Sic habe ut dicitur e pars prior
haste a cespite quasi a virgulto. Et quare hec et hic
cuspis dicitur ut tricuspis lancea que habet tres
cuspides. quod communis invenitur neutrum tamen
nec in obliquis ut tricuspide telo tamen tamen quod
est gen. et per figuram invenitur. Hec ceterarum. hec
aeris nobilitas. Cetura proprium nomen hominis
et tinnamia mulier. Centrum ti. i. os quod in
collo est quod trocella dicitur
Cheo. ces. vi. v. n. et caret supino
i. cibum movere sic facimus in ce
cubeo. Et est proprie cere quod homines fa
ciunt stupis sic cussat quod faciunt
milites inferius vel cere est eorum mense. Sed
cussat milierum est. Unde Iuvenalis Ego te
ceventem sexte verebor. Hic ciatus ti. vas
est ad bibendum. et duodecim ciati faciunt unum
sextarium. Ciane quedam nimpha iuncta fuit
fonti sui nominis. Unde et aqua illa dicitur ciane
et ciane est nomen loci maritimi. Unde cianeus
a um et hec cianea quedam gemma cerulei nitoris.
Hic cibus dicitur a capio quod ante dicebatur cibus
quod capitur ore quasi capia. Et ethimologia non corporis
et inde cibosus a um i. cibo plenus et copia. Unde hec
cibositas plenitudo ciborum. Et hoc ciborium rii quod vas
ad cibos deferendos. Unde Oracius in odis
Oblivioso levia massico ciboria exple. et hoc
cibutum ti. i. area cibaria. Et cibo bas. cibum
dare. Unde valia. Et cibatorium a um. Et hic cibatus
tus tui i. comestio. Unde Macrobius de saturnalibus
In hoc convivio fabulemur non de cibatu tamen
Et hec cibaria i. cibus. Et cibarius a um quod pertinet ad
cibum. Et plenius cibi panem i. tessera quadratus
... Et hec cilliba be mensa cibatoria quod
assidella vocatur vel dicitur a cilleo sic per cau
datum. Et cibeles lis. i. mater deorum scilicet terra
que cibaria confert. Sed melius per ca dicitur
a cumbo quod est solidum. Cibo hic quibo bas
i. simul cibare. decibo as. i. valde cibare vel
cibum auferre. Excibo bas i. perfecte cibare
Percibo as in eodem sensu. Recibo bas i. iterum
cibare. Subcibo bas i. latenter vel parum ciba
re. Cibo et omnia ab eo composita sunt activa et
corripiunt hanc primam. Hic citur. ris prudens
gnarus cautus astutus vafer plantaginia
strictus. Unde titulo as i. prudenter vel
masivete se gerere militare masivete
facere. Et hec citurix. cis i. partus natus ex

silvestri apro et domestica porca et
ciconia est dicta a sono quo crepitat quasi
cicania qui sonus potius est oris quam vocis
quia eum quatiente rostro faciunt. Unde et
ciconia quod est ciconium dicitur vocatur his-
spanum lignum longum quo in ortis hau-
riunt aquam quia imitatur naturam eius animal
levatur et deponitur rostrum dum elegit
... oculum colendi vocatur ille li
gnum Iuvenalis quasi super quasdam puteos in
cathena ferrea. Hoc cicuta graminis
maliperiuria vel umbilicus lupini. Ci
clopea dicuntur phrigia aut auxilia
Cicinna ... Cidaris i. aguus
est ornatus pilens pontificalis et ut
dicunt mitra cidaris est tiara idem
Hic cidon omnis procorum amator
Cilia venter. Unde celiacus qui in
ventre habet passionem. Cilones sine aspi
ratione dicuntur homines angusti capitis
quorum capita oblonga sunt. Chile cum
aspiratione est labium. Unde chilones cum
aspiratione homines per eminentiam labiorum
ponuntur et in grece aethiles hic quia
grossa habent labia et hic achileus
leci pro ... et est dipthongus ...
in ... et ita ... trisillabum ...
vero est tetrasillabum nam ... dipto
gus non est et achileus a um ... secun
da ... possessivum et vide quod ...
leus ... eu in e ... dicimus
achilles a quo ... dicitur in recto achilles
vel achile et sunt contingit in propriis
nominibus ... et similibus
et ... sepe ponuntur pro
... ut achilli ulixi pro achillis
ulixis et ... quod invenitur achille
ulixe in recto voluerunt quidam
... declinare hic achilles li et hic
ulixes ... quod sine dubio male est.
Chile est quedam figura que apud
grecos ... mille a quo et ...
... quod est ... dicitur quasi ...
... post mille ... que ...
millenarium ... Ambrosius ...
nementibus ... et ...
temptatum est a rege. Item a chile
quod est labium et ... quod est
... dicitur hec anchile ... sentum
rotundum quod cecidit de celo in ...
sacrificante quasi ... labiosum
Hic ... fuit ... Agenoris

qui cum sororem suam Europam que
perierat et tamen invenire non posset et
de interdicto patris in patriam redire
non auderet quandam provinciam iuxta
mare inhabitavit a cuius nomine dicta
est cilicia. unde dicitur hic et hec cilix
cis gentile. Hoc cilicium dicitur vesti-
mentum factum de pilis caprarum
vel hircorum unde tentoria fiunt et
mortui operiuntur. unde cilicinus a um
ut cilicina vestis que fit de cilicio

Cilleo les lui verbum activum
et caret supino. i. moveo unde
cilliba be mensa cibatoria
quia finita comestione removetur.
et hec cilium lii pelliculla que operit
oculum quia semper sit in motu. unde
cilium ordo pilorum illius pellicule
sed hoc superius diximus derivari a
celo. ab cilium componitur hoc supercilium
et hoc intercilium de quibus tamen processit
suo. et hoc domicilium lii. i. fastigium
domus quod est supra domum habitacionis
hospites invenitur. Concilium lii quod compo-
nitur a con et cilium quadam similitudine ciliorum
quia sicut cilia iunguntur cum oculi qui-
escere incipiunt ita per concordiam iunguntur
homines in concilio et est tractum a pri-
mano more tempore illo quo causas
agebant conveniebant omnes in unum
et communi intentione tractabant. Unde et
concilium a communi intentione et a communi
convencione dictum est quasi consilium
Unde conciliabulum et consiliabulum
locus in quo accipiuntur consilia vel locus
in quo multi homines sunt simul.
Unde concilio as adunare et concordem
facere coniungere sociare dislexit quod gala
unge. Et nota quod in maioribus invenitur
conciliari et hoc etiam componitur
reconcilio as. Conciliantur novi amici
reconciliantur veteres. Item conciliamur
deo per primam et generalem gratiam, re-
conciliamur per specialem penitenciam
regredimur. Et concilio est activum cum
omnibus suis compositis. Item cilleo componitur
cum os oris et dicitur hoc oscillum li
quoddam genus ludi scilicet cum funis suspen-
ditur de trabe in quo pueri et puelle
sedentes impelluntur huc et illuc et
inde dicitur oscillum quia ibi ora
moveantur huc et illuc vel quia ora
alternatim moventur ad risum vel quia
solebant impelli in ora bifaciorum

et iste ludus sumpsit initium ab atheni-
ensibus qui cum pestilencia laborarent
pro morte Icari et Erigones filie eius
tractat scilicet pestilencia quia iuvenes quadam
furie ad laqueos compellebantur. Responsum
est eis ab Apolline illam pestilenciam
posse sedari si Erigones et Icari cadave-
ra requirerent. que cum diu quesita non
reperirentur ad ostendendam devotionem suam
atheniensis ut etiam in aliis videretur querere
clementer suspendebant funes in aere
ad quos homines se suspendentes agita-
bantur huc et illuc ut in aere cadavera
eorum querere viderentur. Sed cum inde sepe
caderent et morerentur conventum est ut
formas ad similitudinem suam facerent et eas
pro se suspensas moverent. Unde et oscilla
dicta sunt quia in hiis celeriter ora
i. moventur. Item a cillo dicitur cillenius
i. mercurius propter celeritatem motus vel di-
citur a cilleno monte vel a cillene urbe
in qua colitur. Unde cillenius a um. i.
mercurialis. Item componitur cillo cum
succa et succilles de quibus postea
videmus tractabimus. Hec cimedia e
quedam piscis. unde et hec cimedia dicitur
quedam gemma candida que in cerebro
illius invenitur. Hoc cinnimum genus
pigmenti quod vulgo dicitur cinamum.
Hec cimex vel cimicia dicitur quedam
herba que valde fetet. Unde hic cimex
cis animal valde fetidum. Unde cimicosus
a um plenus cimicibus. Et nota quod iste
vermis scilicet cimex nascitur in carne
putrida, tinea in vestimento, eruca in
olere, teredo in ligno, tarmus in lardo.
Hoc ciminile lis vas aquarile ad
abluendas manus ut dicunt lucanum
Cimis grecum est et interpretatur dulcis
a quo et sterion quod est statio componitur
cimiterium quasi cimisterium. i. dulcis
statio animarum, vel dicitur cimiterium
quasi cinisterium quia ibi omnes mortuorum
terrantur, vel dicitur a cis quia cis. i. citra
cenobium solet fieri, vel dicitur sic quasi
circumiterium pro fossis mortuorum ibi
factis. Unde cimiteriolum li diminutivum. Hec et
cimus genus arboris et dicunt lenti-
scus. hec cimus ni. i. tortuosa ora et cimus
i. mixtio quamvis vero comparatione
est compositum comis. a. um. comparatio
affabilis benignus in quo mores con-
cordes compositi et compositi sunt
et comparatur comior comissimus. Unde comitas

nine. conponitur cum adv. et hec concinnitas. tis i. concordia congruitas. et per compositionem inconcinnus. a. um. i. incongruus. a. um. unde concentus in quo discordant voces inter se et ab aliis. et comparatur inconcinnior ssimus. unde inconcinne. nius. ssime adv. et hec inconcinnitas. i. incongruitas. Item a concinno concinno. as. i. conponere ordinare. parare ut concinnabunt dolos i. construebant

Cingo. gis. xi. ctum. unde valde et cinctim. i. strictim. conponitur adv. et hec cinctura. re. et actus cingendi et illud quo cingimur et hic cinctus. tus. tui. i. lata zona. hec semicinctium per compositionem a semis et cinctus et est zona minus lata et inter minor dicitur hoc cingulum. li. quod fit a cincto per diminutionem quod et hic cingulus invenitur. unde hec cingula le. et est cingulum vero hominum. cingula feminarum. cingula aliorum animalium. Et a cingulum hic cingulatus. ti. quoddam genus calciamenti et vocatur cingulatus a quibusdam solcati. Item a cingo hoc cinctorium rii quo cingimur et hec cinxia. e. i. iuno. et dicitur sic quia in honore eius et omine puelle maritate cingerentur cum illis nubentibus preesset unde maritam [illegible] cingulum quod decet [illegible] puelle nominare. Item a cingo per compositionem hec incincta. i. pregnans quia sit cincta quia [illegible] uterus non [illegible]. Cingo conponitur accingo gis valde cinge parare adornare circumcingo gis discingo gis incingo gis valde cinge. precingo gis. i. ante vel ab anteriori parte vel sursum cinge. recingo gis iterum cinge. succingo gis subtus cinge. unde hoc succinctorium quo succingimur. Et nota quod accingimur bellaturi precingimur itineri succingimur ministraturi. Cingo et sua ab eo omnia sunt activa.

Cune [illegible] cinge. unde hec cuna. ne quasi cina scilicet lectulus in quo pueri iacere consueverunt. idem et alio nomine dicitur crepundium et sic quia partum solet adhiberi vel quia puer in eo iacet cinctus hoc. unde cunabulum illud idem quod cunabulum. et cunabulum dicitur tempus in quo puer iacet in cunabulo. Et componitur hec incunabula idem quod cunabulum. Cunina dicitur dea paganorum que cunam infanti dicitur administrare.

Cinctorium

Cuna

Cinthus mons deli insule in quo colitur phebus et dyana unde phebus dicitur cinthius. a. um et dyana vel luna cinthia. et dicitur [illegible] dalmaticus. a. um.

Hoc cinnabrium genus est coloris scilicet pulvis rubei coloris et fit a dracone et barro. i. elephante. accipit enim draconum esse sanguinem dum inferunt elephantes. vivunt enim barri et dracones obruuntur. cuius color fusus totum inficit et fit de pigmentis.

Cimbala acetabula quedam sunt que percussa invicem se tangunt et faciunt sonum sic dicta quia cum ballematia simul ponuntur. Hec cinifes [illegible] quedam. Cinomia latine dicitur [illegible]. Cinosura e sunt quedam civitas archadie de qua fuit archas filius calistonis qui fuit translatus in ursam maiorem. unde et ipsa dicitur cinosura. Item hec cinips. pis ut dicunt est maior hyrcus vel quod melius est cinips fluvius libie est iuxta quem habundant magni hirci. unde et cinipei dicuntur maiores hirci licet eadem sit quam hyrcorum et capreorum. cinipeus. a. um. Cinnus mulier. Cinos omne genus quedam bestie.

Cio cis et cieo es idem sunt [illegible] preteritum scilicet civi et idem supinum citum tu. Inter quod inter hoc quod descendit a cio quarte coniugationis producit penultimam. et quod descendit a cieo secunde coniugationis corripit eandem. et ex compositione melius liquebit. Et cio et cieo eandem habent significationem scilicet vocare movere commovere congregare. cieo [illegible] accipitur in alia forme festinare [illegible] in qua non accipitur cio. Et a cieo [illegible] festinare citus. a. um. i. velox et agilis. unde [illegible] citus puer natus est [illegible]. et comparatur citior ssimus. unde cito cius ssime adv. et componitur precitus. a. um. i. valde citus quod in [illegible] legitur. et hec citocatia quedam herba quia cito purgat ventrem quam vulgus corrupte [illegible] vocat. Hec citrus tri quedam arbor quia cito surgat et inde citreus. a. um. i. de citro factus. unde [illegible] denique [illegible] scribitur in citrus et citrus. a. um. i. [illegible] et [illegible]

vnde et hec citrosa dicitur vestis que colorem
habet ad similitudinem citri. Unde Remigius
xenolephum est autem vestis quam citrosam
Item a cieo cies ciui citum cito as .i. festinare
vel fit frequentatiuum huius verbi cieo cies cim
producta sillaba unde citatus a um .i.
velox et comparatur citatior simus. Unde
Statius Thebaidos. Illicet igne Iouis
lapsis que citatior astris et in citate
aduerbium comparatur et citatim .i. cito mo
bili agiliter. Et nota quod cito as per se est
frequentatiuum cieo et cio et idem significat
et tunc composita varie proferunt nam
si descendat a cio producit penultimam
si a cieo corripit eandem. Et componitur con
concito as. Unde hec concitatrix domina
imperatrix quia concitat animos militum
ad obediendum ei. Excito as vel excito
as vel magis hec sunt derivata ab
excieo vel excio sicut dicetur. Item componitur
incito as incitare vel incito tas .i. co
monere prouocare instigare. Unde illa [illegible]
et incitamentum ti et hec incitabulum
li incitatio. Unde prologus [illegible]
ingenium est et otium si mentis et corporis
bonus vicio flagret. Item resuscito as
suscito as a sursum vel sursum et cito
as quod et resuscito as in eodem sensu
solemnis tamen corripit penultimam et non producit
Item cieo et cio quartum cum ad secundam cieo ciui
citum et accio cis ciui citum .i. aduocare
applicare. Et antiquum in libro quorundam scolarium
inuitare de quibus in r dicetur arcolare
arvene accio. Sed nos dicimus adcola
et aduene accio cis inuitatus in libro
quorundam de in c sequente. Sed ergo dicitur accio
cis secundum modernos. Accio est secundum
antiquos et in eodem sensu et ab vtroque istorum
descendit vnum desideratiuum in so. ab accio
antiquo dicitur accesso sis. Et quod acces
so sis descendit ab accio ideo tamen dicitur
[illegible] est primum sine r [illegible] quod descendit
ab accio antiquo et accerso sis. Item ab
accio moderno descendit accerso sis. Et
ab accedo dis. Sed descendit similiter accesso
[illegible] dicitur [illegible] quod venit ab accio [illegible]
tiuum est primum sine r et accerso sis.
Dicitur ergo accerso ab accio. accesso ab
accedo. accerso ab accio. accesso ab acce
do. Sunt adhuc alia [illegible] diminutiuum ab
accerso et [illegible] et in eadem significatione
tamen [illegible] in [illegible] et accersio

sis. Unde in diuina pagina caue
et accersi simone. Et nota quod predicta di
nata [illegible] coniugationis sunt. Et habent
cita et supina ad modum quarte coniu
gationis licet [illegible] in coniugationibus [illegible] pla
[illegible] verum. Ad minor pars
est maioris prestat. Sine dubio acta hec
dicta est distinguendum ut distinximus.
Item quod cieo vel cio concio cis ciui
citum. Et concio cis ciui citum .i. congre   Concio
gare vel commouere. Unde hec concio onis
.i. conuocatio. Unde concionor aris .i. populum
alloqui. Unde hec concionabulum .i. co
cilium vel locus [illegible]. Unde in decretis
Innocentii pape. Si statim cedens de
[illegible] pessimo concionabulo. Item excito
cis ciui citum .i. prouocare vel commouere
unde excitus tas [illegible]. Unde per [illegible]
excitatur domine potestas [illegible]. Item excio cis
ciui citum [illegible]. Unde excitus tas [illegible]
[illegible] et ideo per [illegible] congrue excita [illegible]
[illegible] Item quod [illegible] incito cis ciui citum
.i. vocare vel commonere prouocare. Et incio cis
ciui citum. Cieo et cio et composita ab
eis omnia sunt actiua nisi quod cieo per se
[illegible] et omnia faciunt preteritum
in cui et supinum in citum. Item cieo et quarta
ab eo corripiunt penultimam in supino et in preterito
perfecto tempore. Cio et eius composita producunt.
Chios insula sita lingwa dicitur
quod ibi mastix gignitur. Siri
enim masticem chion vocant. Et
in chius a um penultima producta quod
primitiuo correptum. Item chios dicitur filia a quo et
[illegible] que est bonum dicitur [illegible] Euchimus [illegible]
[illegible] .i. bonus filius quo nomine [illegible]
[illegible] nominatur tamen [illegible] inuenerat
Vel potius Eucimus ab eu et cios quod
est filia et inde [illegible]. Hec ciprus quedam ciuitas
vel insula in qua et ciuitas dicta est cipri
Vel cipros [illegible]. Unde et illa insula
dicta est cipri quia multe et varie herbe ad
confectiones [illegible] in ea reperiuntur. Unde
ciprius a um et ciprius a um a quo [illegible]
[illegible]. Item a cipro quod cipria est genus
est coloris quod ibi valde habundat et ciprus
[illegible] vel venus quia in ea colitur. Eadem insula
dicitur et paphus. Chiros manus. Unde per
compositionem a chiros et ago gis hec cirurgia .i.   Cirurgia
medicina manuum et ferri incisione operans
et cirurgicus ca cum. Unde hec cirurgia est per
manuum operatio. Item a ciros hic ciron onis
quod cirurgicus fuit et inuentor medicinarum
inuentor. Unde et fingitur fuisse dimidia

pte ho t diminicia eius Et h ciragra dr
ingnind infirmitas Et podagra dr
infirmitas pedum a ciros ul pos qd
e pes t agros qd e capcio cum ma
ul pedes contrahunt Vl componit ab
agrios qd e ferum agreste vn poda
gra t ciragra q a fero dolore capia
qd immitte e abusine aggreste vo
ca vn psi Sz cum nodoso cira
gra fecat articulos t h cirotheca ce p
compositum i manuum tectura uelre
positorium a ciros t tego gis ul teca
qd e repositorium scrinium ul aliud v aliq
reponi vn h cirotecarius q eas fcit
ul vendit Et cirotecarius a um Item
a ciros t graphia qd e scptura h cirog
graphum t h cirografus scz q scripto ma
nuum i cautio q fit pro manum debitores
Et dr a singrafo sic pq ca dicte vn
cirografo as ui at i cirografum fac
ul scribe caractere Itm ab ain qd est
circum t ciros dr h ampsiod anthoc
quod instrumentum nauticum ad retinendas
naues q ermamenta qr hz vndiqz
vncos ad capiendas arenas ul lapi
des in similitude manuum vn ancho
ro ras anchoras ligare t firmare t
q ex anchora ad anchoram euelle na
ue dissolue Itm adde q cum eu ros dein
t ht enchiridion i liber manualis ul
instrumentum medicorum sic dictum qr ma
nu astringitur dum plura continet
firmitur scz similitudo angustas spa
tometcde gvrinum ul gurinam Item a
ciros t nomos qd e monos h cirono
mancia t h cironomias anti ioculator
qui manibus suis ludit moncte aut
cum cultello vn Iuvenal Et ciromo
mancia volanti cultello t h t h cro
nomon nunc inde in eodem sthi fuel
Cironomon ledam Et h ciromomo
dictus e ioculator ppo nomine q p ocul
leriter leracitur Itm a ciros t ago dr
h cirogia gie i firmis qr in manum fiat
ul tribus Itm a ciros t tasis quod e
inditum dem e cirtor filia iouis sca
ciros trise i indicium manuum Hoim
ethsp fertilis te tepalium que ex indicio
i labore manuum puet sz h ptinet ad
phisicam Cirogito cas i ad pplurum loqui
vn hic t h cirix ch p dicitur dr Ciro
grillus li i Ericius Cirumis p cras
apt conos eat H ot cirsum si genus

expedientis Cirostere cantare
Circum ci argulari laurica ad
i h punctas redicas vn t h
circus ci dictus e locus rotunde
in quo equi currebant in
circuitu cuius metas sc tertias tearum
et quilibet locus in quo ita currunt pt di
ci circus vn h circulus li i h qd rotundus
q diminutum t a circulus h ciclus cli p
sincopam ul a greco ciclon qd gre rota
dum ul orbem notat vn h cicla cle
t h ciclas dis quod genus palii circum
textum t continens multos ciclos in tex
tos t h ciclas ol de insula q qz ad
quibus aliis in eclo parti e ciclades
n sunt sexaginta tres insule circa de
lon in orbe site t lo sic dicte sunt
Vl ideo sunt sic dicte vel qr i orbe sit
digeste scz stopulos qui circa casus
sunt t h ciclaminos q herba qr hz
radicem rotundam Vl sic a quo h q
ciclopos dictus e qui primus construxit qu
h ce nunc Item a cirlo h ciclops
pes Ciclopes nascuntur in india t
in Silicia olim erant sic dicti qr
vnum orbem i vnum oculum in me
dio fronte habent hec vn t agri
opsagite dicuntur qr solas ferarum
carnes edebant Ciclopes isti dicuntur esse
fabri Iouis t fabricare fulmina eius
in Ethna monte silicie vn ciclope
us a um adiective Itm a ciclus h ciclea
clee t sunt turres alte t rotunde
circa q arcles qr p circulum continent
t orbe Itm ciclus h emiciclus t semi
ciclus i semicircumus circulus vn emi
ciclus cuiusdam dr sedes dimidiatus cir
culum habens i arcuum vn Iulius
Memini sedentem domi in emiciclo
Et melius dr emiciclus locus factus ad
similitudinem dimidii circuli sz lectus
arcuatus in tali n loco secreto solebat
lude Et est x capitulis eli i prius dolis
pontis supr minorem circulum ita ut
capitulis circulus sit in linea maioris
circuli Itm a circulus circulo las i
circumdare ul ad tornare et p corpe
nunc vn valia t circulatores in h
lectus circuit i fuerit tornatilas
Et circulator ol ppe qr famam p cat

Ita a citra citrat citra [illegible] Citat ad
[illegible] et ad tempus refertur et est tam temporalis
respectu [illegible] ut citra viginti annos
citra nos decembris / sed quandoque invenitur
et localis si [illegible] ut in [illegible]
[illegible] dominum citat [illegible] peccato:
Et citra non fit nisi [illegible] unum Citra
et ad locum et ad tempus refertur Unde
temporale ut citra viginti annos / locale ut
citra Citerior / Citimus tamen est locale
quod undique ut citimus motu Citra per
compositionem vel potius per quandam
[illegible] citimus iste / quoniam per
[illegible] vel illativa Citra
citra per adverbio loci Et sunt [illegible]
Ita citimus [illegible] in [illegible]
[illegible] formam [illegible] adverbium
vel formam [illegible] de
[illegible] et [illegible] quod et
[illegible] Et [illegible]
[illegible] de
[illegible] Unde [illegible] Et [illegible]
[illegible] Et [illegible]
[illegible] multis [illegible] sit assi
gnabimus [illegible] Item
a citra [illegible] in [illegible]
[illegible] citimus officii
Unde [illegible] Ita a citra
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] et
[illegible] et [illegible]
[illegible] in volando et [illegible]
Et [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] quod omnia
includit Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] patet locum [illegible]
[illegible] Et [illegible] sunt sic
[illegible] ad [illegible]
ut ibi [illegible] est [illegible]
[illegible] Citrulla [illegible]
[illegible] a [illegible] loci [illegible] ex ista parte
Unde citra [illegible] nisi [illegible]
[illegible] est tamen localis si citra quandoque localis
quandoque temporale ut citra [illegible]
Ita [illegible] nominibus [illegible] et

[illegible] ut [illegible] alter
[illegible] nominibus [illegible] ut [illegible]
si quandoque per [illegible] applicatur [illegible]
[illegible] Et citra [illegible] citerior [illegible] vel [illegible]
et est citerior id quod anterior [illegible] ex ista
parte Citimus vel citimus id est proximus Item
a [illegible] Unde [illegible] proximus quod
ista parte propinquus [illegible] potius [illegible]
citerior et citimus Unde [illegible] Citra [illegible]
agimus [illegible] alligatum ad [illegible] Ita a
[illegible] de [illegible] fuit similiter
et [illegible] effigies [illegible]
in formam allata Unde [illegible]
[illegible] fundamenta Hic et hec
[illegible] est / sed in [illegible] citimus
Unde [illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible] vel [illegible]
[illegible] nata de spuma maris Unde
[illegible] a [illegible] vel a [illegible]
[illegible] a [illegible] a quo [illegible] et ci
[illegible] a quibus [illegible] nominat Hec
cithara [illegible] lingua [illegible] Unde
[illegible] dicta sit quia in [illegible]
similiter [illegible] ut [illegible] pectore
ita [illegible] eadem / sed [illegible]
[illegible] sunt [illegible] vel psalterium [illegible]
[illegible] pectine et [illegible]
[illegible] a duobus similiter et a cithara [illegible]
[illegible] Unde citharista [illegible] can
[illegible] et [illegible] est Citharista
[illegible] in qua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Hic [illegible]
[illegible] est [illegible] fontes [illegible]
qui [illegible] tollunt

Ceraspis gemma a fulmine
[illegible] Cerax [illegible]
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] Ceros [illegible]
[illegible] vel [illegible] Cera omnes [illegible]
[illegible] Ceratum [illegible] est [illegible] et
[illegible] Cerastes [illegible] et
est [illegible] Hic [illegible] est [illegible]
et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Unde [illegible]
[illegible] in [illegible] color [illegible]
[illegible] Cerebrum vel [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] Unde [illegible]

ca tco. ut colica passio que fit in eo membro. Et colicus quomodo qui infirmatur coli passione. Unde Mattheus de vinsolio quoddam illius semen colicus tamen melle medetur. Item componitur cum inve-
que tolis, ci et colus, ci, licet pro tota femina sit.
Item a colon hec colera que folliculus scilicet fellis effusio, et unus de quatuor humoribus corporis
Dicitur etiam colera ipse folliculus de quo fel effunditur. Unde colericus, ca, cum. Colericus
est ille in quo magis dominatur colera. Et
componitur hec melancolia, a melan quod
est nigrum, et colera a nigro felle quod nigra
colera. Unde melancolicus, a, um, in quo
magis dominatur melancolia. Item a colon
colo, las, id est purgare, fedes emittere, liquefacere,
eliquare. Unde cloaca, ce, quia ibi colantur
que emittuntur. Unde cloacarius, rii, qui eam
facit vel purgat. Est etiam cloaca quedam fossa ad
quam sordes defluunt. Item a colo culus, li,
quia per ipsum colantur que deponuntur.
Unde culus vel clunis id est nates quia sit iuxta
culum, vel potius dicitur a cluo, is, sic
sit ea dicta. Item a colo, as, hic colatorium vel colum,
li, id est vas vimineum vel de salice per quod
mustum colatur. Unde hec quaxillum, li-
di. Item a colo hoc colum, li, id est quoddam
Unde Virgilius Tum spisso vimine quales
cola, que florum fumosis diripe tectis.
Item colum accipitur in aliis significationibus sicut et
coma. Sunt enim colum et coma duo
colores rethorice. Et est colum nomen neutrum
Colon, ni, dicitur grece, et interpretatur membrum. Unde
per compositionem hoc colurum, ri, quasi colominus
cauda bovis silvestris, vel quia boves
silvestres dicuntur. Unde colurus cauda eius. Unde et
quasi similitudine dicuntur coluri duo celi
imperfecti in celo quia quasi ydeali prudentia
fingunt in firmamento. Sicut enim cauda
bovis facit circulum imperfectum, ita quos
circuli fingunt in celo et imperfecti sunt
ad visum nostrum. Item a colon per compositionem
monocolos, dicolos vel bicolos, tricolos,
tetracolos, a monos quod est unus,
vel dis sive bis quod est duo vel tris quod
est tria vel tetras quod est quatuor et colon quod est
membrum, scilicet quod habet unam vel duas vel tres
vel quatuor metri varietates. Unde hec ode
in odis Oracii quedam oda est monocolos, quedam
dicolos, quedam tricolos, id est habet in se unam vel
duas vel tres metri varietates. Est ergo
colum in rethorica punctuacio plana circa

orationis per maiores decisiones et per clausulas
scilicet constitutas ex duabus dictionibus
vel pluribus, ut inimicis nocuisti, cives
percussisti, omnibus displicuisti. Unde membrum
colum, id est percussio versus vel sermo sive loca.
Coma interpretatur articulus. Est etiam coma in rethorica
punctuacio plana circa orationis per
minores decisiones, ut voce, vultu,
gestu, acrimonia inimicos perterruisti.
Item aliter accipitur colum, coma,
et periodus apud oratores in legendo. Est
positum vel punctus ad distinguendos sensus
per cola et commata et periodos. Prima
positura dicitur media distinctio. Punctus dicitur
coma, id est particula sensus. Secunda dicitur subdistinctio
metrum colum. Tertia dicitur distinctio versus
periodus. Item in gramatica et apud poetas
aliter accipiuntur. In gramatica dicitur colum una
dictio, coma aliqua pars alicuius dictionis. Item
apud poetas dicitur in versu post duos pedes
dictio remanens pars coma est, quia ibi post
scansionem duorum pedum percussio vel sermo
est. Ubi vero post duos pedes de parte
orationis nil superest colum est. Totus autem
versus periodus est, id est ambitus vel terminus. Ex
comatibus ergo verborum fit coma, ex
comate colum, ex colo periodus. Et ita
cola et commata partes sunt periodi. Item
periodus dicitur quando color in rethorica,
quem apud rethores dicitur continuatio seu frequens et
continua verborum plantatio cum absolutione
sententiarum, ut sicut nec potest obesse fortuna
qui sibi firmius in virtute quam in casu
presidium collocavit. Colo componitur concolo,
las, excolo, as, decolo, as, percolo,
as, precolo, as, recolo, as, succolo,
as, id est parum colare, vel quod sunt subtus
colare, vel post colare, et est activum cum
omnibus suis compositis, et omnia producunt
penultimam sillabam. co

Colo, lis, lui, licet cultum, quinque
habet significationes. Colo, cinere
id est inhabito. Colo etiam id est aro.
Colo fertilizo, id est orno. Colo
deum id est veneror. Colo parentes id est diligo,
quas quinque significationes ostendunt illi versus Britannici. Agros
rus id est fertilizo, superos, colit, atque parentes.
Hos arat, hic inhabitat, ornat, honorat, amat. Unde cultus, ta, tum, et hic cultor,
id est terre cultor. Et componitur ad terram quod dicitur...

venias agrum locatum sibi colit / et hic et hec
Colonia nie .i. ciuitas vel castrum vel vil
la quedam a nouis institutis colonis /
Colonia est dicta olim ciuitas vel
regio capta a romanis / in qua veteribus ex
pulsis sunt deducti et locati noui colo
ni a romanis Colonia dicta ciuitas
vel castrum vel villa in confinio duarum
regionum / a colonis ibi ferunt inmissa
et a romanis ne liceret illis esse infideles
Colonus quasi agricolonus .i. agricultor
a quo hec agricultura Item a colo cultum
tu tui et quartam / et componitur incultus ta tum et
simul quartum / et hic cultus tus tui quod componitur incul
tus tus tui / et hic colus li pro rota feminarum
et hic colosus si .i. elegans et in mecoria a
ciuis mortui factis vt tumuli et yma
gines apud antiquos / et colosus quod
colens ossa Vnde Ambrosius super Regum /
prius in templo medio constituit augusti
et in eodem / tunc colossis ingentibus totum
porticum illud grauiter decoranerat Et similiter
est de marmoreo cultu sub speciem colo
ssi vnde hoc colosseum quidam locus Rome
olim erant ymagines omnium prouinciarum
et in medio erat ymago Rome tenens
pomum aureum in manu vt potestas diuina
et regina omnium / et erant ita disposite
arte nigromantica / quod cum aliqua prouincia
volebat infringere contra Romanos / statim
ymago Rome obuertebat dorsum eius
prouincie ymagini Sed vt dicunt
ymago illius prouincie insurgebat contra ymagi
nem Rome Et tunc Romani exercitum
statim mittebant illuc et prouinciam
sibi subiugabant / et ante Romani eam
inmunem subiugauerant sibi Item a
colo hic culter tri qui antiquitus ar
bores falces erant recte vites et arbores
cum cultello putabant et colebant vnde
hic cultellus li diminutiuum Item a colo hic culter
.i. patella / et hec colema atis .i. commix
tio olei ex qua luctatores in palestra
vngebantur / vnde Marcialis capsella
Nilotice fictilis colemata notula
Et hic colustrum stri quod et colostrum dicitur
.i. lac concretum in mammis vel potius
nouum lac quod post partum inmulgetur prius
factum quod cito coagulatur / et hic coluber
bri / et hec colubra quia colat vmbrosa
loca et serpentes / vnde hic colubrinus et colubrinus

diminutiuum et colubrinus a um et hec colisia
.i. panis qui per medium vel per summam
laborantibus datur vel panis depressus in
modum villi (?) factus quo solebant
pueri agoniste vt erant fortiores Vnde
comedunt colisia panes Item a colo
quod est ligo hic cliens tis vnde hic clientulus li di
et hec clientela le .i. famulatum vel multitudo
famulorum vnde Terencius Thays commen
dauit se patri in clientelam et cliens quasi
colligens a colendis patribus / vel dicitur a
cluo is quia cluat et defendit domini suum
Item a colo hoc columen .i. alacritas vel
fortitudo vnde Omelius / Hunc prece columen
pugnat mauorcius Hector / vnde per compositum
hic et hec incolumis vel sanus ab in
et columna vt predicitur Item a colo
vel colens per compositum hic et hec caticola hic
et hec ruricola agricola Item colo componitur
accolo is assidue colere habitare vel arare
vnde hic et hec accola le / excolo is .i. dili
genter colere vnde hic et hec excolens . Cuius
qui excolit vel purius et deliciose et deli
catus et tunc comparatur excellentior . Similiter
vnde per Cassianus ait Excellentiores
dicti animi non adipiunt puritatem sine
moderacione sumant Item ab excolo exco
lens a um .i. bene cultus et diligens vnde
Marcianus excolentem deserere construxit
Arionia / et hic squalidus a um vt ager
hic squalidus quasi excolidus quia iam
a cultura cessauit / sicut exconsul quia a
consulatu discessit Item colo componitur
incolo is .i. inhabitare vnde hic et hec incola
le vnde incolatus tus tui .i. cultus vel
mansio vnde propheta incolatus meus prolongatus
est Item ab incolo hic inquilinus aduena
quasi incolens aliena non enim propriam sedem
sed in terra aliena inhabitat / sed differt inter
inquilinum et aduenam et incolam nam
incola non indigenam sed aduenam designat
hic est ergo inter illa differentia / inquilini sunt
qui emigrant et non perpetuo durant
vel permanent / aduene vel incole aduen
ticij sunt sed permanentes idem et accole
peregrini vero dicuntur quia eorum parentes
ignorantur sunt enim de longinqua regione
indigene vero sunt inde geniti et in eodem
loco nati vbi habitant Item colo componitur
procolo is .i. perfecte colere / procolo lis .i. pre
aliis colere Item ad ob et per mutacionem

o in v dicitur occulo las .i. abscondere / recolo
las .i. rememorari recordari ad memoriam
reducere uel iterum colere / Colo actiuum est
in omni sua significatione nisi pro habitare uel
arare tunc enim neutrum est / composita
uero ab eo si retineant aliquam predictarum
significationum scilicet habitare uel arare neutra sunt
in aliis significationibus omnia sunt actiua
quod diligentia lectoris distinguet / Item
omnia composita ab eo retinent breuitatem
sui simplicis preter occulo las / Item dicitur
facit preteritum in ui et supinum in cultum
et habet sua composita ubique corripitur in cul-
tum absoculo quod diximus esse compositum
ab obs et colo descendit occultus .a. um
et comparatur / et a supino occultum v in o
mutata fit occulto tas frequentatiuum / Item
ab oculo las hic oculus .li. quia tegatur
pelle cilii / uel quia habeat lumen occultum
.i. secretum uel intus positum / unde hic
ocellus li / Iuuenalis Si fuerit cecus
ocellus / et oculatus a um et oculosus a
um / et oculeus a um in eodem sensu scilicet
plenus oculis / plautus Deus sic
argus fuit qui totus oculeus esse dicitur
imaginis fuit / et oculosus comparatur sicut
ssimus / Item inuenitur oculissimus a um
qui plenus est oculis uel qui frequenter
inspicitur ab oculis sicut dicitur quidam
Hostium amice tue oculissimum esse eo quod
oculi tui semper aspiciunt in illud unde
plautus hinc primum illud Hostium
oculissimum salue / Item inuenitur quod oculata
inuenitur in alio sensu scilicet manifestus
apertus ut fides oculata manifesta et
aperta scilicet que oculis habetur / Item ab
oculus oculo as ut deus oculauit istum
.i. dedit ei oculos et componitur exoculo as quod
.i. oculos detrahere / Oculus componitur cum monos
quod est unum et monoculus qui unum
habet oculum tantum / et lanoculus qui lanam
frequenter adhibet ad infirmos oculos
tergendos siue tegendos / Item oculus
componitur cum pro uel pre et procul
aduerbium loci .i. longe uel prope unde uirgilius
Certa procul capiti tum delapsa ...
Dicitur enim procul quod pro uel pre oculis
est illud quod procul est et potest esse
longe et prope / et ideo dicitur procul
aliquando prope aliquando longe / unde dicitur
procul quasi porro ab oculis uel quasi

prope oculos et est aduerbium et inde hic
proculus li .i. filius qui nascitur pre-
sente procul a patria et hec procula filia
talis / et procula quedam uestis preciosa
quia de procul afferatur unde et procella
quasi a procul lata / Colaphista mouta
Hic columbus bi .i. herba ascendens
in aqua uel rursus uiuens uel aque
ductus scilicet locus per quem aqua discurrit
prudentius Donec uirenti flumina et
columba / et in passione beati Dame
inueniuntur esset columbum et locos aquam
influentes / Colax fuit quidam lectator
a quo quilibet pastus potest dici colax
Colocosia .orum neutrum genus et pluraliter numerus
.i. menta aggrestis quam ista calamitu
uocant / nos uulgo nepetam
Como .is compsi .ptum .i. ornare
uel planare unde comptus a um
et comparatur / hic et hec comis
et hoc come .i. suauis et curialis
et facetus / scilicet facetus de doctrina / comis
de natura / uel facetus in factis comis est
in dictis et comparatur comior ssimus unde
comiter inde ssime et hec comitas
.tis .i. curialitas uel suauitas qui
a coma habet coma .e. proprie capilli mulierum
a comando / sicut cesaries uirorum a
cedendo / uel coma dicitur proprie non esse ca-
pilli et est grecum nomen / unde comatus
a um .i. comas habens et hec comata
.te quedam gallia scilicet lombardia que
comas solebat nutrire / et comatulus
.a .um unde Ieronimus in quadam epistola Co-
matulus compticus lasciuus domus
tue tecta non uideant / et hec cometa
.te ordinatrix comarum / Iuuenalis unde
grata metri interposuit .S. ibi premunt
cosmete tunicas / et hic cometa .te genus
stelle crinita et emittens radios de se
flammarum ad modum crinium / et semper
quando apparet significat mortem uel mutationem
alicuius principis / et semper dirigit radios nel al... pred...
suos ad illam partem cui minatur / Cometen
ut dicunt quod non est stella sed quedam
nubes ignea elevata accensa quod magis
credimus / et inde hic cometes .tis uel
comete / et inde hic comitium cii .i. tempus
in quo consules emittuntur uel inprimisatur
uel etiam ipsa electio uel inprimisatio dicitur
comitium uel solemnitas que ibi tunc

fiebat conventus tocius populi et locus
in quo fiebat / et comicium quasi coitum
quia totus populus ad electionem ad impe
riacionem consilium conveniebat sed est
crescens a preponente qui declarato fit comicus
vel comicialis morbus dicitur i. caducus
vel passio quia in comiciis illi qui
paciebantur repulsam pre pudore morbum
caducum incurrebant / quidam est a pre
terite repulse sed vincentes repelle
et comicio -as i. comicium celebrare
vel eligere vel impensare vel in comi
cio et conventu loqui / et pro compositione
incomicio -as in eundem sensum Item a
coma hec cinna -ne est coma scilicet su
mitas olearum vel arborum unde decoma
re pro comporum cinnas auferre Item
a coma como -as unde ornare i. adornare
unde et comatores dicuntur argenti trapezetes
quia et sordida massa lucidum ornat
argentum / comare est mixtim pro frondere
Coma componitur auricomus a um et
anguicomus a um qui aureos vel
serpentinos habet capillos Item a como
hic comes -tis dicitur dux vel princeps
quod et pro socio dicitur / vel dicitur hic et
hec comes -tis a comeo -as sic paga
dicitur et a comes hec comitissa -sse et
hic comitulus -li et hec comitella -le
dicitur / et hic comicius i. plectatus quod multa
comitis faciunt unde plautus Ideo inqui
ritus ut de capite meo faciat comica
unde quod fiebat estimus vobis comicium et
discere eius dignitatem et in comicio
-as comicium celebrare vel in comicio
loqui / et pro compositione incomicio -as i.
in comicium adducere unde plautus
licet nec insonare sed incomiciare non licet
Item incomiciare i. comicium celebrare
vel in comicio loqui Item a comes
hic comitatus -tus -tui i. comitis dignitas
vel via / et pro compositione hic vicecomes
-tis et hec vicecomitissa -sse Como
componitur accomo -as i. valde comere et
concomo -as et discomo -as i. decorare
excomo -as incomo -as i. valde comere
Como et compta ab eo fiunt activa
et producunt co Comulare cumulare
conulare concussare complodere Comopha

[illegible] est et asilum et est grecum
Conniveo -es et connixi vel conivi vel
xi et tacet supino i. oculos claudere vel
palpebras iungere / et ponitur sepe pro assentire
quia plausio oculorum assensum facit
unde dicitur conniventia cavili fictum est i.
assensus / et componitur a con et nivo quia
nivo acem oculorum reconstringit a quo
cum restringit visum / et producit ni
Conticinia [illegible] collos qui continet
aquam et quibus [illegible] componitur Conchi
lium marinum belua cuius sanguine
tingitur purpura Hec conus ni i. summitas
galee vel curvatura que super galeam
ponitur super quam sunt criste a conon
grece quod dicitur acuta vel alta rotundi
tas / unde et conon dicitur figura que ab
amplo incipit et in acutum finit sicut
orthogonium / et inde hec conoides dicitur
umbra que ab amplo incipit et in
acutum tendit / Item inde et conus dicitur
cupressus quia caput eius a rotunditate
in acumen erigitur / et fructus eius simul
conus quia mutatur conus in rotunditate
unde conifer a um qui fert conos
Item a conus conor -aris unde deponens
unde valia / et hoc conamen -nis et hic
conatus -tus -tui Item a conus hic
contus -ti quoddam genus teli et ferrum quod
ferrum non habet sed est acuta cuspide
quasi conipfrus / Comptus est dicitur
quo piscator piscatur vel scrutatur aquam
inquirendo pisces unde conptor -aris
unde deponens i. aliquid conto perquirere
et scrutari / et pro sic prime producit investigare
investigare / et componitur percontor -aris
i. inquiro vel perquiro investigo / percontor
pro v aliud est ut suo loco dicemus
Conquiniscо xi i. oculos claudere vel
caput inclinare pompinius vadit eum ut
conquexi unde multos desperant

Congius -gii secundum grecum i. pro anguitu
crescere vel equare vel congregare
unde congius qui est genus mensure
scilicet sex sextariorum unde hoc
congiarium i. [illegible] donatio imperialis
quia quibus imperator favorem populi
captans adiciebat ut largior videretur
in donis / et est congiarium dicitur
fustium carnis undique equatum / et quod
et hec congialis et hoc congiale

.i. rotunditas plenitudo / Multi enim qualem faciam tibi plenam sideriam. Cospadium optica carens. Coos insula in qua ypocrates natus est que dicit lanificii prima in ornamento feminarum claruit. vnde hec coa .e. dicta est quedam subtilissima vestis. Copos grece latine labor unde copia .e. quia omnis res ex labore constat. vnde hec copiola .le. di. et copiosus a um quod compa. -sior -ssimus vnde copiose -sius -ssime. et hec copiositas .tis. et hec copes indecl. i. copia. vnde copsus a um .i. copiosus. et hec copona ne .i. thabina. Quidam tamen dicunt quod copia descendit ab ope sicut in quadam pagina dicitur. Item a copia hec cariota te .i. fructus palme siccus siccatus vel pocius massa illorum vel a karis quod est gratia quia valde fructus gratiosi sunt. Item a copos et arthos quod est panis componitur hec artocopus pi .i. panis elaboratus ad usum domini sed et hec aliam significacionem posuimus supra. Item a copos et mizon quod est unguentum vel opos quod est manus dicitur hec mirocopus et hec miropola in eodem sensu scilicet vngentarius qui vendit vel operatur vngenta. Item componitur cum farma quod lingua caldaica est vnguentum et hec et hic farmacopola .le. .i. venditor vngentorum vel qui ea comparat vel qui ea operatur vel comparatur a farmaton et pole sicut in quadam pagina diximus. Item cope grece latine dicitur cesio. Et quando enim sin quod est con quasi sincopa .i. subtractio .le. vel .p. de medio dictionis quasi concisio .i. communis cesio / vnde id est quod in principium et finem commune est ipsius. Vnde sincopo pas .i. sincopam facere. Et quando enim apo quod est de quasi apocopa .i. decisio quasi deorsum cesio .i. subtractio lre vel .p. de fine. vnde apocopo pas. Et Hec copula .le. .i. connexio vel id quod coniungit aliquid vinculum in collo canis / et in sing. et in plu. est feminini generis / in plurali tamen inveniatur neutri generis copula .lorum / et ut dicunt in singulari pro connexione canum, et plurali tantum .n. g. pro quali alia coniunctione sive hominum sive aliarum rerum / et inde copulatus tua tum, quod magis dicitur a copulas / et quasi coplatus .i. vinculo de collo canum / et copulo las .i. coniungere / et copulatio tua tum quod copulatur inde vaha / et copulatim adverbium .i. connectim / et quod inde copla / et sunt cople perticas edificiorum sic dicte quia copulentur inter se lucturas. Similiter sunt perticas edificiorum luctatores sic dicte quia erecti invicem se teneant more luctatorum. Copulo quasi discopulo as .i. disiungere. Recopulo as .i. reconiungere. Copulo et eius composita. Coco coquis coxi coctum. Inde cocta a um / quod alias dicitur coctio quasi coactum ab igne vel ab aqua ethymologia non derivacio quod quasi semicoctus a um. et quasi et hic coctilis et hoc .le. quod coctum est vel aptum ad coquendum / et hic cocus ci / et hic coquinarius in eodem sensu scilicet qui cibos coquit. Antiqui tamen dicebant coquus coqui. vnde hic coquulus .di. / et hec coquina ne. Et hinc culina .e. per diminutionem. vnde hic ut dicit Iuvenalis: Inquilinus colisciuos et advectus vel dicitur ab incola lis ut dicit. Et a coquina / hic et hec coquinalis et hoc .le. in coquina coctum, vel ad coquinam pertinens / et coquinaria a um / et cocinator .i. cocus / et cocino as .i. sepius coquere. Vnde cocinator .i. cocus sive cocinator. Item a coco coquestrinus [illegible] qui panem vel aliquid coquit. Vnde Iosephus in sexto. Filias inquit vestras faciat vngentarias et coquestrias / et molarias. Item a coco hec cocular ris .i. vas caratum ad officium coquine et hoc coculum li .i. quinquaginta vel equaliter vnde coquitur obsonium / et hoc coculum li. ex quo dicitur quod vas ad officium coquine pertinens. Vnde Plautus: Graecis coculis excocta est mihi omnis miseria. Hec cocula .le. dicitur quoddam genus ponderis vel mensure que vna dragma et dimidia adimpletur. Et nota quod Cocus et pistor apud antiquos idem dicebant. Vnde Plautus: Cocus edit neptunum cererem venerem. Coco quasi decoquo .i. valde coquere. Excoquo quid idem sensu. Et similiter incoctus et percoctus / et quibus excocto quasi scoria .e. .i. purgamentum et sordes

metallorum quod de ferro excoquitur ut ecce
et hec scoria figina Et scoria est superfluum
residuum ita ut vrina tenetur uel re
tinet effimia unde hec scoria omnis sordis
et spolium fatiig Precoquo i prius al
coque i superius uel plus uel cito vnde quod
precia est contra uitium uel vivare quod
precoqua quod cito aliquod sole coquitur
et cito ad maturitatem venit et caro
dicitur hec precoqua est et hoc precox cis Et a
greco dicitur lageros quod velocius creat
ad maturitatem ut lepus Et nota quod pro
declinatur mobile precoquus a um Item
quod recoquo iterum uel ualde coque
Suppoquo i parum uel subtus coque
Coquo et eius composita actiua sunt et corri
piunt hanc syllabam co in preterito Et a coque
hec coquinella le quedam arbor quia sta
obtolorum primatum uocant Et a multis nec
enim fructum mixarum appellat et hec
damascena est melior a damasco unde
prius est apportata
Corus

Hic corus est multitudo in sacris
collecta Et dicitur a simul co
rum loquuntur uel cantant quod de coro
sunt et dicitur a concordia Nam
cum unus cantat grece dicitur monodia latine
sicinium cum duo bicinium appellatur
cum multi corus Unde dicitur quod corus
dictus a corona quod olim in modum corone
circa aras stabant et canebant Sed melius
est ut corona dicatur a coro ut dictum est
vel corus a coreus quod coreorum cantus
uel societas uel locus Et corus hec corula
dicitur et quod cum ante quod grece dicitur cumula
et hec coraula le qui corum ducit
uel qui in coro cum cumulat cantat et
aliter dicitur coraules et excisis quod unde
Juvenalis Aut glasinus fiat pro Ambrosius
ue coraules vel coraules quasi a corea
et ago scilicet quod agit coream et hec corili
stra stre et hec coritanus ni in corus scribitur
scilicet qui canit cum coro uel in coro Item
a corus hec corona quod rotunda ad modum
cori solet fieri et est insigne victorie uel
regii honoris signum quod ideo in capite
regum ponitur ad significandos circumfusos
in orbe populos quibus accinctum quod caput

suum coronat Et nota quod imperatores Romani
et quidam reges gentilium aureas coronas
vtuntur Persarum reges thiares gerunt sed reges victas
satrape incuruas Athenienses cicladas
aureas gestabant pro ut in vertice nonnulli gen
tilium in fronte variatas insulas apices
pilea siue galeam ferebant Et a corona
hec coronula le et hec corolla le i parua
corona Unde hoc corollarium rii i pre
mium atque certaminibus scilicet corona uel aurum
uel corollarium unde aliquid amplius adipisci
tenemur Unde Boecius de consolatione philosophie
Atqui ego tibi hoc uelut corollarium dabo uel
dicitur ibi collarium a collo quod fertur circa collo
ut torquis aureus Item a corus corne
aos hoc actum et hec corimbus bi i fructus
hedere quod in coronabant antiqui et precipue
poete Unde Ouidius in quinto Metamorphoseos
Et quid as distringit uela corimbis Co
rimbi etiam dicuntur annuli vitis qui proxima
queque ligant et comprehendunt ne longius
laxati palmites ventorum flatibus
dissipentur Item a corus hic coriambus
quidam pes constans ex longa et duabus breuibus
et sit quod carmen hic pede compositum
aptum sit in coris Vel hic a corea et iambus
eo quod in coro i in circuitu habeat duos
iambos sed ordine conuerso Unde cori
ambicus a um Et a corus hec corea e
i ludicra cantilena uel saltatio et hic
corus ri quidam ventus collateralis zephiro
quod ventorum circulum claudat et quasi
corum faciat Et hec circorus deus est
ar porta ex o cum plerique agrestes
uocant non ut imprudens vulgus agrestes
Et corius hic cum boo as quod est sonare
hic et hec coribas antis et sunt coribantes
scilicet sacerdotes cibeles qui coro boantes
Et hic corus dicitur quedam mensura triginta modiorum
sed hoc ex ebreo descendit quod est terra a
similitudine collis Coria enim ebraice
colles appellant Coaceruati enim mo
dii triginta instar collis uidentur et onus
cameli efficiunt Coralinus hic uirens
viminibus est sub aqua sed decerptum super
aquam statim durescit et rubescit et
lapidescit ita quod occupari et euelli
retibus solet aut acri ferramento.

perdi. unde corallinus .a. um. Corallaticus
lapis est in Asia repertus. sed corinthius de co-
rintho primo repertus ex quo columne inge-
tes et trabes fiunt. Coralitinus lapis est
albus et durior pario. Corsa quedam insula que
fuit de liguria quam cum tharum ex grege
quidam prope littora regebat taurum solitum
et pro inculto corpore auctum remeare
videret cupiens scire pabula sibi incogni-
ta/ tharrum a ceteris digredientem usque
ad insulam navigio prosecuta est, cuius
regressu insule fertilitatem cognoscentes ligu-
res ratibus illuc profecti sunt, et eam
nomine mulieris ducis Corsicam voca-
verunt. unde corsus .a. um. et hic corsus si-
et hec corsa. hec insula grece Cirne dicitur a Cir-
no filio Herculis habitata. unde Cirneus .a. um.
Virgilius Sic tua Cirneas fugiant examina
taxos. Corax .i. corvus. et cor-
ax dicitur quasi id non est a sono pectoris quia gemunt
pectore. unde Mar. Cap. Corax ominanti
feminine auspicio provolabat. Corax quasi
nocticorax. sed de hoc per ny dictum est. Co-
rilus .i. avellana. unde coriletum locus
ubi habundat. et corilinus .na. num. a co-
rilo. Coriandrum grece quod hic a grece quia
illi corion dicunt. Coriza profectio na-
rium scilicet quotiens infusio capitis in ossa
venit narium, et provocatam facit tu-
ssim multam. unde et coriza non accepit
Coruscus. scilicet .i. splendidus
vel vibrans vel iaculans. unde co-
ruscus a um .i. splendidus. coruscus
tremulus. Corycus proprium scilicet
pro aduolo ponitur. Corsula libatum quod
Coragium grece villa latine. unde hoc cora-
gium gii .i. suffragium gii, et coragium
est post ludi scilicet quod pro via dicitur. vel cora-
gium est virginale signum, vel virginalis
pompa quod solent virgines facere de herbis
loco circa mortuum scilicet corea. et quia corea
potest dici coragium. et tunc quasi a corea et
ago gis. unde in Tertulliano. Precellens locus aster
cum vt coragium pacis. hoc cora-
gium per duo r dicitur est scilicet id quod ex toto
et intimo corde petitur, et quasi a cor et ago gis
Corban interpretatur oblatio. unde hec corbana
ne vel corbona, vel corbonam inde .i.
gazofilacium ubi divitie et oblationes
reponuntur. Corbula. Corculus. Cosmos
dicitur grece et ubi in litteram feram et quia
cosmus .i. mundus. unde cosmicus .a.
um .i. mundanus, et hic cosmarius -
domicus mundi: quare et cosmarcha -che dicitur
a cosmos et archos quod est princeps. unde
hic cosmarchia -e eius potestas. Item quasi cu-
graphos quod est scribe, et hic cosmographus
qui mundum describit. unde hec cosmo-
graphia est mundi descriptio, et cosmo-
graphus .a. .i. mundum describens. Item quasi
cum megalon quod est longum vel ma-
gnum et cum micron quod est minor
vel brevis, et hic megacosmus .i. maior
mundus scilicet in quo vivimus et hic mi-
crocosmus minor mundus scilicet homo
qui dicitur minor mundus quia non constat ex quatuor
elementis integralibus sicut maior mundus ...
expressam similitudinem quia hic cum maior
mundus sicut in plus aptes poles ...
Et nota quod cosmus dicitur ornamentum pontificis
Cossam diminutive. Cossus ... fi-
vinus in ligno qui et tinea dicitur
Cote grece latine dicitur incisio
unde hec cos cotis quia ferrum ad
incidendum acuat et hec cotula
vel cotula le quedam mensura vini
continens tantos ... scilicet emina que
ideo cotula dicitur quia incisio et divisio sextarii
fit in duo equalia et ita fit cotula. Item
a cote hec cutis .i. pellis. Sed pellis dicitur quia
potius nimias corporis tegendo pellat
pellis vero detracta iam dicitur corium, a
carne quam tegit hec, sed brevius aliter est
exponitur. Cutis vero dicitur quia prima incisionem
patiatur, et inde hec cuticula le dicitur, et cuticu-
lar cum stupratum corruptum quod quasi recu-
titum a mu- in coris ... vel qui recurvus
hanc pellem vilis imbri. unde et recuti-
ti dicuntur iudei quia retro habentes cute
.i. circumcisi, carent enim anteriori pelle
vilis imbri. unde Marcial ad uxorem
suam Nec recutitorum fuge anguina in-
dorum, et Persius Recutitaque sabbata
pelles, et vocat sabbata recutita id est
recutitos quia ad eos pertinet et ea celebrant
Cotis compositum, hic et hec et hoc intus et
.i. id res quod patitur patini inter carnem et
cutem sit infirmitas vel mali humor
vel aliquid huiusmodi. unde Beda Intercutibus
stupris obstinatum. unde intercutium .a. um.

Et incutitancia. a. w. et incutitanus. a. w. omnia p co quod e intra. Compositum q' ta le sibitius. le. omnis ge. v. res peris fo tute / et sibitus simile omnis ge in eod ss̄v Vn subitutitio tu tum / et subitutancus a. w. / et subitutanq. a. w. Ite subitutio. a. w. / et sbitutancq a. w. / et sbitutanus a. w. omnia p ra que preisit so tute. Ite a tute tutio. i. pertere et si non e in vsu Et q' tontutio tis. i. q̄. le' Distutio tis sbtili indagare uel qte detutio tis. i. auffere uel quate Extutio tis. i. quate uel sbtil' inquirere Incutio tis. inite intus uel quate Percutio. i. ferire Repercutio tis. i. iterum ptute uel quate Succutio tis. i. sbtus uel ab inferiori quate / sicut faciunt trotatores / Et a succussi supino fit succusso sas frequentatiuum / Vn succussator equus trotator / et succussatiua i. trotatiua Et no' q' omnia ista primit le qtio a quatio qd magis vr' qntinu ad feriendum / si qntinum ad vo te patiq a qtio Tutio et eius qtio omnia sunt actia et faciunt pteritum in tussi et supinum in tussum Hec coturnix et a sono voce dr qua qti ortione venit Coturnus dr quia qti talsiamenti q' vtebant tragedi recitatur in teatro / et e hmo' talsiamentu ut uterque vtrique pedi queniat sicut in modum trepidare / et ipse tragedi quique dr coturni Vn q' tragedi magnis et inflatis vtuntur vbis / dr quasi supbi et tumidi et alti coturnis / quasi supbia Cotones dnr tortus manus sicut Hec coxa xe. et dnr coxe. q. connecti coxe uel q. qiuncte coxe Jn ipis. n. femora menent quorum qtrarie vertebra vertuntur q' in eis capita femorum vertunt Vn h' coxula le. di. Et h' et h' et q' colcar i. claudus

Cubon intep' solidum sine fine et in h' cubus. bi. sunt solida que longitudine altitudine et latitudine qtinent Vn et cubus dr numerus solidus sed quis in sui denominaciones tres vocet / ut bis due bis / ter. tu ter Vn cubicus. a. w. / et h' cubiculi. i. p' i° solido numero sicut .i. ss qd cubus Ite a cubon h' cubitus q' fluuio subire sit / uel a cubo. ad. sic pq ea dicitur Ite a cubon h' cibele les. uel cibeles. lis. mat omnium deorum sed tra q' cibele a cubo q' inter elementa ultimum sit fluuius et solidius illo / uel sit a cibelo monte in quo colit' / et a ti bele uel cibelo. cibelens. a. w. possessiuum Cucuma. me. a sono feruoris dr sic et cacabus. i. vas eneum de sup̄ cooptum in quo calesit aqua uel coquit' cibus Cucuma est uel cucumis dr quasi gens clauis Hec cucurbita dr q' sit fructu rotundo / et folijs ut cucumer' vsualis sed ppinque agreste dr cucurbita. qt coloquintida dr Hic cuculus a sono voce nominat' Vn h' curruca dr q' auis q' alienos filios educat Et sit q' dn cuculus eius oua sordeat sua relinquit q' curruca tandem ea fouet et pullos natos educat donec filij eius inter nati excreti ea comedunt Vn et curruca dr l° q' cum credat suos nutrire filios nutrit alienos Vn curruco. cas. i. actiuum aqua curruca facere qd fit corrupendo eius vxorem Hec linosa cas auis dr sine qsl Ite a cuculus h' cicada. de. q' ex cuculorum nasti sputo. uel dr sic a sono que facit / Vn aue dr cicada canenus cicadis estiue / et sedum Seruium no durat vita eius nisi p dicam diurnam. n. q' eodem die quo orit' mor' Vn q'l Mors et vita dies vna cicada tibi Sed a' metit' apte. a' aa animalia vob' cicadas q' nos vocemus

Cudo. dis. de. i. fabricare polic. sculpere Vn tenui argentum cudo qd dem tibi Vn idem at At h' in me cudet faba Vn p qpositum incus. dis. i. instrumentum .s. sup̄ q qpositum quod fabricant q' in ea cudit' aqmid. i. ferrede p̄duci' Vide. n. no incudere, si intuderet vocatur q' in ea metallum tundit' et be de' Vn et tute tudis dr malleus a tundendo. i. tendendo / vn statium In tudis mid resonat incude incene Vn intudineus. a. w. qd ad incude ptinet ab vltimo supino sed tusu v nutat in o. fit tuso. sas. frequentatiuum et no e v vsu / sed i actuso. sas. inculpare vib ferire / qui n. aliquem actusat frequenter tudit ut ad malam fama tepit / uel frequenter conatur

ut i(dest) ad tusiones duc(er)e. Detuso sas i(dest)
ornare venustare, q(uasi) ualde ornat ualde et
frequenter tundit. Extuso sas q(uasi) extra tusionem
ponere q(uasi) non tundere, uel extusare q(uasi) frequenter
tundere, ut i(dest) qui extusat sit extra mala fu-
tura. Intuso sas id est accusare; s(ed) di(cu)nt
Nam accusare e(st) crimine uel facto, intu-
sare uerbis. Unde intusamus maiores nobis,
s(ed) accusamus minores uel pares. Uersus: Ten-
tet item quid sit intusare tibi scire. Et
aliud d(icitu)r accusare uel intusare q(uasi) ad cau-
sam uel incausare, i(dest) ad uel in causam
trahere quam quis applicat culpam. Et no(ta) q(uod)
onsio. Item q(uar)te retuso sas, i(dest) refutare, p(ro)-
vipendere, nolle, q(uasi) frequenter tundere ut fi-
at re, i(dest) retro, q(uasi) postponatur. Et ab istis
ista descendunt multum dubitatum h(ic) disti-
guat diligenter lector. Item tundo dis,
q(uasi) contundo dis, i(dest) simul tundere. Detundo
dis, i(dest) ualde tundere. Extundo dis, i(dest) ualde
tundere uel tundendo exprimere. Intundo dis, i(dest)
tundere uel incidere, sculpere, celare, celaturis
exasperare. Protundo dis, p(ro)cul re-
tundere, uel quod ante e(st) tundere. Retundo dis,
iterum tundere, uel quod retro e(st) tundere. Tundo
et eius composita sunt actiua, sic et tu-
so ab eius frequentatiuo. Item tundo et 4ta c(on)iugatione
facit preteritum in tutudi, licet quidam dicunt
tusi, et supinum in tusum. Item d(ic)itur com-
ponitur ... p(ost) cu(m) in p(re)t(er)ito et sup(ra)dicto
et u(er)s(u). Hic culmus mi, e(st) ipse cala-
mus spice qui a radicibus nascitur, licet
culmus p(ro)prie maxime p(ro) ipso folliculo
unde spica exit, quicquid p(ro) spica. Et dicitur cul-
mus a calamo q(uasi) calamus. Unde h(ec)
columna ne, i(dest) calamus cum spica sua.
Hoc culmen inis, i(dest) summitas tecti
quia tecta domorum antiquitus culmo te-
gebantur. Unde culminereus a um, et cul-
mino as, i(dest) exaltare, fastigiare, subli-
mare, et h(ec) columna ne, quia de summo
longa uel quia culmen sustineat. Unde h(ec)
columnula le, et h(ec) columnella le
di(citu)r, s(ed) p(ro) abiectiori uiuere h(ec) columnel-
la le. Unde Iosephus de octo cla(ri)t(u)d(in)e
columnelle quadrangule statis. Et a
columnella p(ro) imitatorium in in(fan)tibus p(re)ponitur
h(ec) colubella le sunt dicte. Et a
columna h(ic) et h(ec) columnis et h(oc) ne,
i(dest) sanus et alacer quia erectus et firmissimus
sit ut columna, et ab eo uel columna et
in 4a h(ic) et h(ec) incolumis et h(oc) me, id est
columis. Et e(st) ibi in non p(ri)uatiuum sed
augmentatiuum s(ed) intensiuum, q(uasi) ualde erectus
fortis et stabilis, et co(m)p(ar)atur. Et inde h(ec) incolu-
mitas atis, i(dest) sanitas, alacritudo. Item
a columna h(ic) columellus li, o(rum), dentes
qui caninus dicuntur, p(ro) longitudine et ro-
tunditate sic dicti, quia longi et rotundi ad
modum columne. Et h(oc) collum li, quia sit
longum et rotundum ut columna baiulans
caput cum anteriori parte gula, p(o)sterior (?) enim
hoc collilium d(icitu)r, et h(ec) collarium rii,
quod e(st) in collo canis, et h(ic) colaphus phi, a-
lapa que in collo imprimitur, licet quidam cola-
phus collo, alapa gene imprimitur. Unde
colaphiso, i(dest) colaphos dare. Item a collum
h(ic) collis, et sunt colles preminentiora
iuga montium, q(uasi) colla, uel ipsa asperitates
circa summitates montium. Unde collicu-
li d(icitu)r. Item a collo h(ic) collibus bi, i(dest)
p(ro)prium munusculum ut pomum et nuces,
quod et bellarium d(icitu)r, et aliquod pomum
et collibus etiam d(icitu)r quicquid genus est pecunie
si magis diuina a collibeo becus, sic p(er) ea
dicitur. Item a collo h(ec) colubar aris, genus
uinculi quo collum constringitur. Unde Plautus
Collum in columbari habent in lecto potius.
Columbar etiam actiue et in alio sensu sic sup(ra)
dicemus. Item a collum h(ec) collirium, i(dest)
quod sit suppositum q(uasi) ipse cum ad tergendas se-
des oculorum. Et h(ec) colirida de panis
tenuis et q(uasi) cumulatus. Unde Iosephus
in septimo Tamar conspersas farinas
colliridas eas frixas obtulit fratri, uel
colirida panis modicus et singulis re-
tro et fritus, uel colirida etiam d(icitu)r ut dicit
panis quod uulgo d(icitu)r. Item
a collo h(ic) collobium bii, pallium uirginale
usque ad talos descensum et sine manicis.
Item collobium q(uasi) colodium, i(dest) a collo descensum,
uel quia sit longum. Unde in regum Tamar
colobium uiduitatis et uiolentiam disrupto
colobio quali antiquitus uirgines utebantur
sic ibat. Et nota quod non solum uirgines, sed
etiam diaconi utebantur colobio, de loco

et per ea usque ad dalmatiam. Item a tello
vel quasi de tello dicitur hic tumulus. Item a tumeo
hic tumulus .i. summitas vel aggere congeries
acervata. unde tumulosus -a -um plenus
tumulis. Et tumulo -las congregare augere
multiplicare congerere ad summum implere.
unde valla et tumulatus -a -um .i. congestus.
Et hic tusponeus nei .i. rusticanus cul-
tivantus. Et per ... hic et hec tulmites tis
.i. divites qui sibi divitias accumulat. Et
per contrarium hec coma mae vel potius coma
est quod cuma .i. b'inis dicitur. hic coma tis
.i. tonsura mediocris. Coma est dicitur et dicitur
sicut superius aperte dixi. Et a coma est
hic comatius .i. classificator. unde comatius
tiae adverbium valde compendiose. Cumulo quia
accumulo as aggregare. Decumulo -as
.i. valde cumulare, vel cumulum auferre.
Et est activum tamen cuius simplex genera. Hec culpa
pe .i. noxa crimen mala fama ...
et ... dicitur a tello -lis quod non est in usu
quia percellat .i. percutiat ... unde hic cul-
pula le. diminutivum. Et culpo -as .i. criminari re-
prehendere. Et ab ultimo supino v mu-
tata in o et a in i fit culpito -as frequentativum
... insinuans quasi culpitur. Item
a culpo disculpo -pas. Et exculpo -pas ...
... .i. defendere culpam impositam
... ab eo removere. Inculpo -as cul-
pam imponere. Culpo activum est et omnia
composita ab eo similiter sunt activa. Cumi
.i. surge. unde ... Talitha cumi
.i. puella surge. Capitulum.

Cumbo -bis cumbere cubui ... quod non est in usu in principio. Et in ... cubo bas prime coniugationis et est ... positio et supinum cum eo si... cubui. Et est in eadem significatione cum eo scilicet iacere vel inclinare, sed cubare potius spectat ad langui-
dos et ad insidiatores vel vigilatores. unde
cubare ... per insidiari vel vigilare vel
infirmari. Item secundum antiquitatem prime a
cubo as per ... in ... et supinum in
... ut cubam cubatum. Sed secundum hoc
... pertinet ad languidos vel insidiatores vel
vigilatores. unde ... hic cubatorius ... um
... per lecto ... per ... in ... ministerium.
Item a cumbo vel a cubo hic cubitus ... .i.
mascula. Et hic cubitus ... super cubitum
solent cubare in comestione. unde hic et hec
cubitalis et hoc le, et hic et hec cubitale lis. Et sunt
cubitalia super quae cubitus vel cimtem
reclinatur, ut ancalia pulvinaria vel cetera
ad cubitalis quasi bicubitalis tricubitalis.
Item a cubitus per compositionem bicubitus a um
et tricubitus a um in eadem significatione cum predictis.
Item a cumbo vel cubo hec cumba be et hec
cimba be .i. navis parva ... navis et ... pi-
cimlor ... sit dicitur quia aquis incubat.
unde et ipsa navis et ... ... dicitur quasi
cumba sive cimba. unde cimbia ...
... pocula facta ad similitudinem cimbe
navis. Item a cumbo vel cubo hoc cubile
lis et ... cubinare sit genialis lectus
sponsarum. fit ... conubinariis potius destectus
ad lectum et inclinamentum ... accessus. Et hic
cubiculum li lectus. unde cubicularius rii
.i. lecti custos vel fabricator vel ... cator. Et
... cubicularia est in eadem significatione. sed est
declinare adiective. cubicularius a um quod
pertinet ad cubiculum vel cubiculo. Cumbo
et cubo componuntur. Accumbo bis et accu-
bo as et est accubare toto corpore. Accubere
cubito tantum in comestione. Et concumbo
bis et concubo bas .i. coire vel pariter et in
simul iacere. unde hic concubitus tus tui. Et
hic et hec concuba be quia vel quae cum alio cumbit
vel cubat. Et hec concubina ne quae ad usum
venereum non legittime ... unde hec
concubinula le diminutivum. Et hic concubinalis et hec
et hoc le. Et concubinarius a um in eadem significatione
sed quod concubinam pertinet. Et hic concubinatus tus
tui ... spectans. Concubia ...
quod ... dementie est in concubinatu
... eligunt. Decumbo bis et
decubo bas .i. vigilare vel iacere de parte vel
... in infirmitate. unde decubie arum .i. vigilie
vel quod vulgo dicitur per talce ... unde di-
citur iacere in decubiis. Discumbo bis et
discubo bas .i. iacere ad comedendum in tri-
clinio ... et ... solebant ... iacentes
super cubitum comedere. Excubo bis et ex-
cubo as .i. vigilare causa custodie quia ex-
cubare ... faciunt ... civitates vel castella
vel castra custodiunt de nocte. unde excubie
arum .i. vigilie. Incumbo bis et incubo
bas .i. imminere instare vel ... alienam
invadere et ... possidere. Et incumbere
... in prima ... Sed incubare ...

Et hic et hec incuba be. que uel qui super
incumbit uel incubat. Precumbo bis
et precubo bas. uel eciam cubare. Occu-
bo bis. et occubo bas. i. procul cubare
uel inclinari uel ante uel anteriori parte.
Occumbo bis. et occubo bas. i. contra
aliquid cumbere uel cubare. Recumbo
bis. et recubo bas. unde in cubiculo sic
recumbit lagena. Et accumbit in tri-
clinio conuiua. Et recumbere uel re-
cubare i. iacere uel sedere ad comestionem.
Succumbo bis. et succubo bas. i. ces-
sare uel superari uel subtus cumbere uel
cubare. unde hic et hec succuba be. que uel
qui succumbit uel succubat. Cumbo et
cubo et omnia que ab eis ueniunt sunt
et omnia faciunt preteritum in cubui. et
supinum in cubitum. nisi quod accubo
bas. et eius composita faciunt eciam pre-
teritum in aui et supinum in atum iuxta
antiquitatem. Et omnia corripiunt
hanc sillabam cu ubique. nisi potentior consuetudo.
Et ab omnibus inueniuntur frequentatiua ut
accubito tas. Et que a cumbo et que
a cubo in eodem sensu fere inueniuntur
et si in sensu differunt patet ex premissis. Cunicu-
lus i. foramen occulta via et subterranea
unde hic cuniculus li. id est via occulta
sic subterranea. Unde hic cuniculus li. quoddam
animal in subterraneis habitans cauer-
nis. uel cuniculus quasi caniculus quia
canum indagine capiatur. Et hinc cuni-
culinus a. um. ut cuniculine pel-
les. Et a cuniculus dicitur cuniculus li.
quoddam genus machinarum cunte ad urbes
capiendas uel castra sub terra facta et ad
instar cuniculorum. unde et uolunt ipsum in
diuinacione. unde secundum super scriptum in
quinto libro obsidionis capitulo cuniculi et
cuniculos dicunt superata. Et Ambrosius
super Ecclesiasten Iohannes insignis princeps
sedicionum cuniculum subsedit. Et nota
quod in hiis locis cuniculus potest dici tunc
via in subterranea tunc machina de ea
facta illud quidem fosse subterranee fiunt
ad capienda oppida. Et a coniueo quod
coniuens. i. quasi foratus est et occultus

uel quod melius est a conio is ici ui uin-
ctum i. putrescere uel stercora fieri. Et hic
hic conniuus. unde hic conniuellus et coniuellus
ambo dicitur. Et connossus a um. Et con-
natus a um. in eodem sensu. secundum quod est
imber magnus. Et a conio per quandam
sinconimo ab. i. maculare. unde dicitur
ab in et coquina quondam. Et quod conquino
as. i. commaculare. Et eius quod tantum correpta pe-
Upio pis piui pere pitum. ne-
et distingue. Ambimus
honores et dignitates. Cupimus
diuicias uel mundanas. Desideramus
celestia. Et cupimus et presentia et absentia
desideramus tantum absentia. Petimus
cupita. desideramus nichil quiuis.
Nos inquirimus de quibus dubitamus
in difficilibus questionibus que soluere uolumus.
interrogamus quod respondere uolumus. Et
a cupio cupidus a um. Et est cupidus in
acquirendo auarus in retinendo. Et comparatur
cupidior issimus. unde cupide duerbium issime.
aduerbium. Et hec cupiditas atis. et cupidulus
a um. i. aliquantulum cupidus. Et hec cupe-
dia die. cupiditas edendi et bibendi.
unde Augustinus in libro de doctrina christiana
efficere potest ut sit aliquo vicio cupedie
uel uoracitatis prosissimo cibo sapiens
utatur. Et hinc cupidiosus a um. cupidus
uel superbus. Et a cupidia per quod cupidi-
narius rii. i. venator cupidiarum. unde Terencius
in Eunucho. Concurrunt leti obuiam
michi cupidinarii. Et a cupio hic
hec cupes cupinus i. cibi lautiores in
potu. Et cupidus. Et hic cupido dinis.
pro cupiditate. Et per deo sic filio veneris dicitur
hic cupido cupidinis tamen. Et hic cupido pro cu-
piditate. Et cupidineus a um. Et
a cupio cupisco scis. verbum incohatiuum. Et per quod
concupio pis. unde concupisco verbum incho-
atiuo quod hic et hec et hoc concupiscens. Et comparatur
et concupiscentia. et hec concupiscentia. Cu-
pio et que ab eo acta sunt. Et faciunt pre-
teritum et supinum ad modum quarte coniugacionis
et omnia corripiunt hanc sillabam cu uirt

Curro is cucurri cursum et inde hic
cursor oris / et hic cursio onis
et hic cursus huius cursus vel 2 cursus
a cruce Est nomen cursus velocitas
tis pedum et quod curriculum li(bri) i(d est) prin-
cipium vel titulus capituli vel sermonis vel eciam ipsum
capitulum quod non stat sine cruce / vel locus sine
spacium in quo capitulum sit vel ipsum efficit
currendi / et ablativo huius ponitur adverbialiter pro
cito Unde plautus / sic nos adire curri-
culo / et Terencius pro cito curriculo Me-
lius tamen est ut hic et ibi teneatur in vi ab-
lativi et ponitur pro cursu ut sit sensus curriculo i(d est)
cito cursu Item a cursus huius currus currus quarte
generis vehiculi Unde hic currriculus hic
i(d est) parvus currus Item a currus hic currulis huius
sedes consulum vel pretoris vel edilium
que curulis quod currulis quia in curru ferra-
tur curulis Unde et hic et hec currulis huius quod de dignitate
sedis in illa sede Item a currus hic currix
i(d est) equus qui utitur curru et armis Est nomen
orta belli pergere plinius Regulum
hic est arma hic currus fuit Mar(cus) cap-
tivitatem dicitur memorie bellatorum Item et
a curro hic et hec cursilis et hoc le i(d est) ad cur-
rendum facilis / et cursim i(d est) cursiliter cito de-
lotur / et hic et hec curax cis i(d est) velox et cursu
potens Unde Josephus de antiquitatum
hystoria in sexto libro curaces ut camel-
lis curribus ascendentes evadere vix potuerunt
et hinc curratulus a um i(d est) agilis curax
et velox Item a curro hec carina ne que-
cursima et est proprie carina media pars
navis sed petrus / sed ponitur quandoque pro ipsa
navi Unde hic caribdis dis quedam peri-
culosa navium sic dicta quia carinas
abdat i(d est) absorbeat aquas vel accipit
ut vomat vomit ut accipiat Unde
Ovidius Evomit epotas dira caribdis
aquas / vel caribdis fuit quedam vetula vora-
Gaud(et) cissima que quos bonos ~~tonus~~ furata est
a Jove fulminata est et in mare precipi-
tata Antiquas ibi exercet rapinas
Unde est locus dictus caribdis Item a curro
quidam tribzos bri quia cursu fingimur quia pro id
declinat feminino Unde hec tuberculum li-
di et tubero ab / i(d est) pingue et examinare

vermiculum Et quod cerebro ab cerebro
ab / et est activum cum suis ut hic accepto
translative hoc proprie accepto unde est Item
a tunc sicut crus cruris quod cruralis crurum
et crassum facimus / et sunt crura sub ge-
nibus usque ad suras / vel crus est os tibie
sive anterior Unde hic crusculum li diminutivum
i(d est) parvum crus Unde plautus cum ex tortis
talis cum todinus crusculis / et cruratus
a um quod magnum habet crura / et hoc crusminium
tumor crurum / et hec ocrea e / ocree
sunt tibialia calciamenta quia crura
tegunt sic dicte quia crura tegunt
Unde ocreatus a um / quia ocreas habet / et
ocreo ab ocreas calciare Et ocreo
ab / ocreas precludere Inocreo ab creas
induere / et est activum cum omnibus suis ut hic
et sunt ocree sive de ferro sive de
corio sunt Item a cruo hic cruor oris quia
currendo coruat / et est cruor effusus
sanguis in corpore / vel sanguis homin-
cruor victimarum / vel cruor sanguis co-
ruptus qui emittitur / et sanguis quod sit
suavis sit per ea dicitur / et a cruor cru-
entus a um i(d est) sanguine inquinatus / vel
qui amat effusionem sanguinis Unde cruento
tas i(d est) sanguine inquinare / et inde cruenta-
tus a um et dicitur a cruento quod cruentatus
proprie dicitur sanguine inquinatus Et cruentus
quod amat effusionem sanguinis Item a cruor
crudus a um quod non est coctum quod non
sit sanguine / et in quantum translacione dicitur crudus
q(uod) non coctus vel esui habilis Est nomen asp-
et dicitur quando grece omon appellatur Et comparatur
crudior ssimus Unde crude dius ssime
/ et hec cruditas atis / et crudeo des dui
i(d est) crudum vel crudum invalescere unde
crudesco scis inchoativum Item a crudus est
delis in eodem sensu et est crudelis qui sanguine
servus in ira Et comparatur crudelior ssimus
Unde crudeliter lius ssime adverbium / et hec cru-
delitas atis Item a crudus hec crapula
le i(d est) superfluitas edacitatis inmoderata
et noxia voracitas Et dicitur sit quasi cruda
epula Unde crapulo as i(d est) superflue
comedere / vel inmoderate ingurgitare
Et sum hic pro de busitum et activum

Et inde hec et hec incumba be. que uel qui super
incumbit uel incubat. Intercumbo bis
et intercubo bas. inter aliqua cubare. Procum-
bo bis. et procubo bas. i. protinus cubare
uel inclinari uel ante uel anteriori parte
Occumbo bis et occubo bas. i. contra
aliquid cumbere uel cubare. Recumbo
bis et recubo bas. unde in cubiculo sic
recumbit languidus / sed accumbit in tri-
clinio conuiua. Item recumbere uel re-
cubare i. iacere uel sedere ad comestionem
Succumbo bis et succubo bas. i. ces-
sare uel superari uel subtus cumbere uel
cubare. Unde hic et hec succuba be. que uel
qui succumbit uel succubat. Cumbo et
cubo et omnia composita ab eis ueniunt sine
et omnia faciunt preteritum in cubui / et
supinum in cubitum. Nisi quod accubo
bas. et eius composita faciunt etiam preteri-
tum in aui et supinum in atum iuxta
antiquitatem. Item omnia corripiunt
hanc primam cu ubique / nisi positione defendatur.
Item ab omnibus inueniuntur frequentatiua ut
accubito tas. Item composita a cumbo et composita
a cubo in eadem significatione fere inueniuntur
et si in significatione differunt patet ex premissis. Cuniculus
ni i. foramen occulta uia et subterranea
unde hic cuniculus li. id est scilicet uia occulta
scilicet subterranea. Item hic cuniculus li. quoddam
animal in subterraneis habitans cauer-
nis / uel cuniculus quasi caniculus quia ca-
num indagine capiatur / et hinc cuni-
culinus a um ut cuniculine pel-
les / Item a cuniculus dicitur cuniculus li.
quoddam genus machinarum cauate ad urbes
capiendas uel castra sub terra factum et ad
instar cuniculorum. Unde et uolunt ipsum sic
dici. Unde secundum super Esaiam in
quinto libro Insidiis cauernis et
cuniculis dicitur superata. Et Ambrosius
super Exameron Iohannes magister principes
seditionum cuniculum subfodit / et ne-
cesse in huiusmodi locis cuniculus potest dici tamen
uia id est subterranea uel machina uel ca-
uata illud quod dicitur fosse subterranee fiunt
ad capienda oppida. Item a cunnus hic
cunnus ni. quasi foratus est et occultus
rus quod melius est. cunio is ire iui
i. putrescere uel stercus facere / et hic
hec cunus. Unde cunnulus et cunellus
ambo di. / Item cunnosus a um et cun-
natus a um in eadem significatione scilicet qui est
membris magnus. Item a cunio per compositionem
inquino as i. maculare. Unde inqui-
nabilis et inquinamentum / et dicitur coinquino
as i. commaculare / et eius composita corri-
piunt penultimam.

Cupio pis. piui pere penultimam corri-
pit et distingue. Ambimus
honores et dignitates. Cupimus
diuitias uel mundanas. Desideramus
celestia. Item cupimus et presentia et absentia
Desideramus tamen absentia. Petimus
cupita. Desideramus nullis quandoque
uero inquirimus de quibus dubitamus
in difficili questione quam soluere uolumus. Sed
interrogamus quod respondere uolumus. Et
a cupio cupidus a um / et est cupidus in
acquirendo auarus in retinendo. Et cupi-
dior comparatiuum. Unde cupide aduerbium comparatur
aduerbium / et hec cupiditas atis et cupidinis
a um i. acquisitiuum cupidus / et hec cupe-
dia die. cupiditas edendi et bibendi.
Unde Augustinus in libro de doctrina christiana
Efficere potest ut sine aliquo uitio cupedie
uel uoracitatis pretiosissimo cibo sapiens
utatur. Unde cupidiosus a um cupidus
uel superbus. Item a cupidus per compositionem cupidi-
narius rij i. uenalium cupidus. Unde Terentius
in Eunucho. Concurrunt leti obuiam
mihi cupidinarii. Item a cupio pli-
hec cupes cupinis i. cibi lancarius unde
pro ... cupido / et hic cupido dinis
pro cupiditate. sed pro deo sic filio ueneris dicitur
hic cupido. quod tamen et hec cupido pro cu-
piditate. Et inde cupidineus a um. Item
a cupio cupisco scis. uerbum inchoatiuum et per compositionem
concupio pis. Unde concupisco uerbum inchoatiuum.
A quo hic et hec et hoc concupiscibilis et comparatur
et inde concupiscere / et hec concupiscentia. Cu-
pio et composita ab eo actiua sunt / et faciunt preteritum
... itum et supinum ad modum quarte coniugationis et
et omnia corripiunt hanc primam cu ubique

q̄ claviger a. u. Et h' claviger ri q' gerit
claves. Et h' conclavis vel hoc conclave inter
i. cella vel talamus camera secreta sub cla
ve ab aliis domus clausa, vel quia sub multis
clavibus continetur, et ad quam per multas claves
venitur. Unde in libro regum. Regina ingressa est domum
ad regem Syrie. Est etiam conclave in concilio quia omnia
ad regem tractantur in concilio. Item a clavis
nomen hoc loquens in conclam. Vnde exclusus
claudus a u. qui inequaliter incedit. Vnde tercilinus
quasi domum claudicans. Et inde claudulus a u. di
minutivum. Et claudico as. v. n. i. inequaliter incedere. Unde
et claudicatio. Et claudicaturus a um. q' cito claudi
cat vel sepe. Item a claudo claudeo des i. clau
dicat vel sepe. Item a claudo claudeo des. i. clau
dicare. Unde Terencius. Ammon vide sit ibi consilium
claudeat. Antiqui etiam claudeo dicebant pro
claudicare. Salustius in tercio historiarum
bat pro claudicare. Item a claudo hic clades
Romacon claudit. Et a claudo hic clades
dis quia inequaliter nos contingit. Unde hec cla
decula le. sed melius dicitur a gladio sit di
ctum. Item a claudo hic culeus lei quidam saccus
de corio in quo dampnati insuebantur i. qui
fratrem vel patrem vel matrem occiderant vel pa
rentem perdiderant vel aliud magnum scelus com
miserant. Et enim dampnato includebatur
simia serpens gallus et in mare proiciebatur
et tunc simia gallum, gallus serpentem perseque
batur donec serpens per os dampnati intrac
togebat. Unde Iuvenalis. Cuius supplicio
non debuit una parari simia nec serpens unus
nec culleus unus. Hic et culleus q.
oculeus ab oculo lis. Unde culeolus li di
minutivum et culeatus ta tum. i. in culleum missus
et hic culleola le. i. exterior cortex per nuci
nucis. Et hic culigna gne a quodam vas ad
tudinem. Unde Cato. Culigna inquit
potest in fenestra gentem ut bene oleat. Et hic culla
le genus vestis monachorum. Scilicet quia ut quasi vestis
gerit omnia dicitur pro ponere secularia. Et inde
hec cullula le et cullatus ta tum. Et hic cu
culla le idem quod culla. Unde cucullatus ta
tum. Unde dicitur quod cuculla est diminutivum a
cuca vel tella. Item a culla vel cuculla
hic cucullus li vestis capuciata et lata hu
meros tegens et caput tegens ad instar capu
tii. Unde Iuvenalis. Sortentur quia illic veneris
domos quia cucullo. Et idem. Sumit nocturnos
meretrix augusta cucullos. Et hic cucullus li
quoddam genus pocularis. Unde Oracius. Reges dicuntur
multis urgere cucullis. Et nota quod antiqui
dicebant cludo is. in compositis sicut nos dicimus
claudo. Unde Quintilianus de cito. Et inde
nisi nos senes cluserat ea que ignibus
elaudunt omnia cum a cludo vel claudo
redolet. Componitur cum claudo vel cludo Co
cludo dis. simul. Discludo dis aperire clau
suram auferre. Excludo dis i. claudere vel de
vel deorsum vel discludere. Excludo dis ex
claudere i. ex clausura emittere. Unde exclu
sor et exclusarius dicitur i. ianitor qui foras
excludit homines. Includo dis. Unde hic in
clusor et inclusarius dicitur i. ille qui viciniorum
claudit per eos a perforatas. Intercludo dis
i. inter aliqua cludere vel auferre. Unde intercludo is
diminutivum idem quod interclusio. Unde Iosephus de sexto
ornavit talibus interclusionibus sole
videntur. Precludo dis i. ante cludere vel
auferre. Occludo dis i. qui claudere. Reclu
do dis i. iterum claudere vel retro claudere i.
aperire. Secludo dis i. seorsum et segregatim
claudere et separare. Excludo dis i. ultra
claudere vel fugare vel mittere. Claudo et
cludo ab eo omnia sunt activa et omnia faciunt
preteritum in si et supinum in sum. Item omnia
ab eo cum sint vocalis au in v longam. Unde
omnia desinunt in preterito includo vel preterito
inclusi in supino inclusum.

Clango gis xi ctum v. neutrum i.
sonare et est aucarum alarum sive
tubarum. Unde clangor i. sonus
et est proprie ut anserum tubarum
alarum si clamor est proprie ut hominum. Et hec
clangula ge. tactus timeus falangi ta
ter. Item hic et cladicala est navis oneraria.
Hic et clasendix i. concha quod vexillum
regis. Placius opposita est clasendix et
ego signum dicam quid sit. Hic et clavis
dis i. palus quod ex una parte inducitur negotio
consuuntur sicut fibula insertaque sicut et genere non
accipitur. Clatrus pro eis ciatus sorbicilla
craterculis porrectoque. Cra est vox corvorum.
Unde croto tas vel crotito tas i. clamare cor
vorum. Et sic crotratus ta tum quod et crotitus sicut
fuit et hic crateris cutis i. gracilis pecius macer
Iuvenalis. Sunt multi gladii mei regione
craterces. Cras adverbium est. Unde crastinus
a um. Crastino as quod non est in usu
sed componitur procrastino as i. in crastinum differre
vel decrastino in crastinum differre. Procrastino hoc
sunt quamquam pro dicere simplex si inveniatur
cum sicut invenitur. Hic crater teris duas habens
ansas quia et est genus talitud i. poculorum et fiebat
prius de coniunctione singulorum. Unde et crater
a cratim. Et quod se invicem teneat. Et inde
craterculus li diminutivum. Et hec cratera re idem
quod crater. Et a crate vel cratis est
crates tis sicut fit de viminibus vel de ferro

procrastino

ad carnes assandas vel pisces desup(er) Un(de)
h(ec) craticula d(icitu)r. Cleopatre contigerat. Cleos
i(d est) gl(ori)a Un(de) p(er) co(m)po(sitionem) h(ic) Heracleos q(uasi) Hera-
cleos i(d est) lite gl(ori)osus ab eris q(uo)d (est) lis et cle-
os vel q(uasi) eros gl(ori)osus ab eros et cleos
vel q(uasi) here i(d est) domine s(cilicet) Iunonis gl(ori)a
ab hera et cleos Un(de) Herculeus a um
et Herculinus a um. Et(iam) a cleos cleo
cleos clemi... i(d est) glor(ia) al(iter) Un(de) vel
a cleos clito clitum i(d est) nobil(is) gloriosus
sicut (est) in usu. Et q(uod) inclitus ta tum i(d est)
valde gl(ori)osus nobil(is). Et(iam) cleo i(d est) absorbere vel
sordere Un(de) cloaca ce q(uia) immunda absor-
beat vel q(uia) sordeat s(ed) melius dicitur a co-
lo las sic sup(er)ius dictum (est). Et(iam) cleo
cleos i(d est) inclinare et in(de) tr(ahi)t(ur) hic clivus
vi i(d est) collis s(ecundu)m q(uo)d ascendit ad descen(sum)
s(ed) ascensu(m) vel proprie descensum ut(?) nec
flexuositas Un(de) clivosus sa sum i(d est) mon-
tuosus vel flexuosus. Et h(ic) clibanus ni
i(d est) furnus vel fornax q(uasi) clivanus q(uia) in
circuitu sit collectus et est a(ctiv)o nomine
d(icitu)r h(ic) clivinus s(cilicet) a clivo et a cliba-
no clibanalis q(ui) custodit clibanum vel
facit. Et clibanicius a um et h(ic) clibanicius
panis in testa coctus vel furno. Clivus
q(ui) h(ic) et h(ec) acclivis et h(oc) acclive et acclivus a um
in eo(dem) s(ensu) inclinatus et p(ro)nus. Et d(icitu)r
acclivis n(on) d(icitu)r in descensu s(ed) acclivis in
ascensu et ita est acclive et acclivium s(ecundu)m
diversos respectus. Et(iam) q(ui) h(ic) et h(ec) declivis
et h(oc) declive et declivus a um in eo(dem) s(ensu) de-
orsum inclinatus vel pronus q(uasi) deor-
sum a clivo. Et(iam) q(ui) proclivis a um et h(ic) et h(ec)
proclivis et h(oc) proclive. Proclivus in antiochem(?)
p(ar)te q(uasi) preceps. Et p(ro)ne q(uod) p(ro)inclinatus se
inclinat(?) [illegible] q(uam)q(uam) p(ro) facilius q(uia) n(on) est
in proclivitate valde e(st) inclinatus ne cadat
et inde p(ro)ne p(ro)inclinatus. Et(iam) facile perpetue
p(ro) et ita p(ro)ne p(ro) facile. Et eo(rum) istorum q(uo)r(um) [illegible]
Un(de) h(ec) acclivitas at(is) et declivitas at(is)
et proclivitas. Item a cleos p(ro)inclinatur
h(oc) clima at(is) i(d est) tanta porcio t(er)re s(ecundu)m
q(uo)d mutatur mundus et s(ecundu)m q(uo)d d(icitu)r astro-
logia assignantur septe(m) climata in ma(nibus?)
habitabili t(er)ra s(ecundu)m q(uo)d [illegible] s(ecundu)m aliud
octo. Primum clima d(icitu)r dyameros s(ecundu)m
dyasienes t(er)cium dyalexandrios q(ua)rtum
dyarodium q(ui)ntum dyaromes sextum
dyaleseponum septimum dyaboristenes
Octavum dyarifeos. Causas istorum appel-
lacionum in Astrologia assignare solet.

Et(iam) clima d(icitu)r plaga vel pars mundi sic solet
dici q(ui)d sunt climata mundi i(d est) partes. Cle-
ma q(uasi) cu(m) creata q(uo)d p(er) [illegible]. Et h(ic) cata-
clismus mi i(d est) diluvium q(uasi) p(er) diversa cli-
mata dispersum. Vel clima gre(ce) d(icitu)r gradatio
Un(de) h(ec) climax et gradatio i(d est) color rethoricus
et q(ui) climactericus et sunt climacterica q(ue)
gradatim distinguunt vel in c(er)te tem(pore) diminatos
vel in [illegible] phrygia. Et(iam) cleo p(ro) inclinare q(ua)si
cu(m) en q(uo)d (est) in et h(ic) enclesis i(d est) inclinacio
Un(de) encleticus ca cum i(d est) inclinatus et
encletica coniunctio d(icitu)r i(d est) q(ue) inclinat sic suo
accentu precedens dictionem remittendo suum ac-
centum v(e)l i(d est) inclinans accentum eius sup(er) se
vel q(uia) suo accentu [illegible]. Un(de) encleticos
os i(d est) inclinare. capitulum

Clepo pis xi ptum i(d est) furari Un(de)
prudencius de sicomachia clp
crepe et clepe (est) et in h(ic) et h(ec) clepos
vel cleptos. t(er)cius i(d est) fur et cleptu-
ra re i(d est) furatus passive q(uo)d est p(er) gibbosum
dicitur et h(ec) clepsedra dre i(d est) [illegible] qui
obdit foramen dolii quia per illum
quis furat liquorem et dicitur clepsedra
a clepo et idron quod est aqua sive
liquor. Vnde et quidam dicunt clepsidra
penultima producta et p(er) [illegible] q(uia) clepens
idor s(ed) p(ri)mus vi(detu)r esse [illegible] a q(uo)
tempus et sine sit tempus sine [illegible]
[illegible] est clepsedra penultima correpta
et p(er) e. Item clepsedra d(icitu)r illud
instrumentum quod immittitur in dolium
per foramen supius causa furandi
liquid. Item clepsedra dicitur illud
instrumentum per quod hore colligunt(ur)
s(cilicet) orologium. Un(de) clepsedrarii dicuntur
illi qui p(er) illud horas colligunt. Cle-
psedre et dicuntur vasa perforata que
habebant pisces ad dimicandam quantitatem
Un(de) marcialis in sua astrolabia. Monstrando
est omnia signa [illegible] spacia contulerat
[illegible] appetit clepsedrarum. Item a
clepo hic clipens quasi clepens quia
furatur corpus una ictibus. q(ue) at(iam) d(icitu)r
clipens quasi clepens zona i(d est) furans
corpus subtrahendo illud ab ictibus [illegible]
est non corpus s(ed) clipens dicuntur melius
sicut p(ro)pter dictum est clues. Item a
clepo et cum q(uo)d est cum tempore [illegible]
ad de quo satis dictum est in prima lra
Clepo cum omnibus suis compositis

si qua licet acutum est. Item a clepo et
sterore componitur hoc clistere -ris quod et
hoc clisterium -rii dicitur scilicet instrumentum
medicorum quo stercus infunditur in ventrem
[con]stipatum, et inde fiunt sic dictum quod
clepat sterora vel dicitur sic quia cuilibet
stercorum vel quia stercoris colatorium quia
per ipsum colatur stercus et exsiccatur. Vel dicitur
sic a cleo quod est inclinare et stercus quia
stercus facit inclinari id est deponi. Cleros
grece latine sors vel hereditas unde
hic cleronomus id est heres et hec cleronomia
id est hereditas et hic clerus -ri id est multitudo
clericorum quia hereditatem vel sortem
deo id est de sorte domini vel quia dominum
partem habent unde hic clericus -ci. Dicuntur
enim quia clerici omnes qui in ecclesia dei
deserviunt dumtaxat ordinem habeant. Et
ab illo tempore sic dicti sunt ex quo Mathias
ac sorte electus est quem primum per
apostolos legimus ordinatum. Unde hec
clericatus -tus et hec cleronomia in
eodem sensu et hic clericatus -tus -tui
et hic et hec clericalis et hoc -le, unde
clericaliter et hec clericalitas -atis.
Cleon. omnes quidam [...] sapiens
fortis et nobilis unde cleontinus a -um
id est baronum nobilium, [...] Cleonica
[...] constans pamfilus et dalida. Creber
-a -um id est densus, scilicet crebri dicitur de
multitudine, ut creber parietes contra
hanc domum id est multi parietes. Densum
sive densatum est quod penetrabile
visu non est ut ebur, ligna terre
spissum est quod non est tenue et
comparatur crebrior -rimus, unde crebre
-rius -rime adverbium et crebro -as -avi et
-are supino id est esse vel fieri crebrum,
unde crebresco -is inchoativum. Item a
creber hoc cribrum -bri quoddam
quia sit crebro perforatum, scilicet melius dicitur
a cerno ut exponimus, et per compositionem hic
cribrifurnus -ni id est locus cribros habens
sive Cribreo omnibus cibis quibus sine est.
[...] cremo -as -avi id est comburere, cremare
unde hic cremium -mii id est stramentum
lignorum vel frixorum, patella
et hoc quod remanet in patella

ardium de carnibus per pinguedinem
liquefactum dicitur cremium, unde Job dixit
ossa mea sicut cremium aruerunt et
hic cremium -mii id est sacrificium quod et
holocaustum dicebatur, et per compositionem
hoc thuricremium -mii id est incensarium quia
in eo thus crematur. Item a cremo
hic cremes -tis vel cremis, proprium
nomen persone introducte in comedia
qui cremebat quamvis dengando
filiam suam filio illius, et tamen habet
semper aspirationem, sed non, licet aspiratur,
non est nomen latinum nec declinatur
a cremo -as. Cremo componitur concremo
-as et est activum cum omnibus suis compositis
et corripit hanc syllabam cre.
Creos grece latine dicitur caro
unde per compositionem hec creagra
-gre id est fuscinula ad carnes
de caldariis extrahendas, a
creos quod est caro et agros quod est captio
et hic cerberus -ri id est canis infernalis
quasi creos boros id est carnes vorans.
Dicitur enim carnes vorare scilicet ossa servare
et eis inhiare, quod nil aliud est
nisi quod cerberus est terra que cadavera
mortuorum consumit scilicet ossa consumere
non potest, unde et sarcofagus dicitur sepulcrum
hominis quasi comedens carnes, quod
inclinare [...] determinabitur. Item a creos
creo -as, proprie creare est aliquid ex nichilo
facere, scilicet facere est ex precedenti materia, ponitur
tamen creare pro facere et econverso et pro generare
et econverso, unde creatrix dicitur generatrix
et hoc crementum -ti id est semen virile
quod et cementum, unde Josephus in primo
Crementum ad libidinem suo premens
mittunt in corpore. Item crementum dicitur
a cresco et tunc habet r, sed quando in cre-
mentum, unde crementum -as id est semen fac
vel crescere. Item a creo hic cerere dea
frumenti et sepe ponitur pro ipso frumento
et sic quia creat fruges, ipsa est et
terra et ops opis quia melior sit terra
ope et Persephona quia ex ea serpant
fruges et Vesta et quare propter dicere
unde hic et hec cerealis et hoc -le
et hic cerealium locus ubi panis et
cibus portatur, et cerealis -is -ta -tum

Creo

insposita . i. ne si dicatur cerritus putatur
a cero et cerritus qui est fanaticus
vel insanus quia qui sacerdotes cereris
cereris ei sacrificabant solebant insanire
vel dicatur a cerebrus . i. furiosus qui
cerebrum habet commotum Cero componitur
concero as . i. simul cerare precero
as recero as . i. iterum cerare refirmare
et est activum cum omnibus suis compositis
Item a cero vel ceros hec caro vel
caro dicitur quia cerata est et est caro
ex quatuor elementis composita et compacta
nam terra in carne est aer in alitu
humor in sanguine ignis in calore vitali
Et caro dicitur proprie que vivit idem et
corpus corpus quod non vivit idem non
caro sed iam largius utimur eo vocabulo
caro Item proprie iam de consuetudine
una caro in suum integrum de corpore
et carne proprie et ideo cum dicitur unum
illius nominis pluraliter proprie carnibus quas
comedimus vel caro cruda carnes
cocte vel caro humana carnes quelibet
alie scilicet porcine vel alie Et a caro
hec caruncula le et hec carnicula le
ambo diminutiva Unde Varro Animus
potens homo cui caruncula nulla est
Et carneus a um quod est ex carne
vel pinguis unde Ovidius Carnea
ad officium carnea membra placent
et carnosus a um crassus et compar
unde hec carnositas atis . i. crassitudo
Item a caro hic et hec carnalis et
hoc le . i. carneum vel quod sequitur
fragilitatem carnis quod fragile vel
quod pertinet ad carnem unde carnaliter
adverbium et hec carnalitas atis Item
a caro hoc carnarium . ii . locus ubi
carnes reponuntur unde Plautus Timeo
quod amicus fortasse in carnario dicet
et per compositionem corpulentus a um a car
ne et lentos grece quod est plenus
. i. plenus carnibus scilicet pinguis
crassus et compar unde hec corpulencia
. i. crassitudo Item per compositionem incarno
as unde activum . i. carnem induere
Unde hec incarnacio onis et carnifico
as . i. facere carnes vel interficere sive
lacerare unde Valla et hic et hec
carnifex cis . i. homicida vel mactator

et hinc hoc carnificium cius actus vel
officium et hec carnificina e . i. ma
cellum unde Plautus in captivis Ego
inferorum possum facere pro te Carnifico
componitur excarnifico as . i. dilacerare vel
cruciare unde Terencius in tria comedia
numquid semper vos cruciet ut me excar
nificetis Item a caro hoc corium quasi
carnium quia carnem tegat vel est a
carne tollatur unde coriolum li di
et coriosus a um . i. corio vestitus et
hec corigia e vel a colligo as quasi
colligia unde corrigiola le di . et cor
rigiatus a um . i. corrigiis ligatus et
corrigio as . i. corrigias facere vel corrigiis
ligare Et componitur decorrigio as discor
rigio as excorrigio as in eodem sensu
. i. dissolvere incorrigio as . i. corrigiis
ligare vel ornare et aptare et est activum
cum omnibus suis compositis Item a corium
hec scortea e . i. vas olearium quia fit
ex corio Item a corium per compositionem
decorio as discorio as excorio as in
eodem sensu . i. corium auferre incorio
as . i. in corium mittere vel corio aptare
Item a corio hic vel hec cortex . cis
quia corio lignum tegat unde et vir
componi sed parum videtur ethimologia
compositio Corticem antiqui vocabant
corticem unde hec corticula le et hic
corticulus li ambo diminutiva et cortico
as . i. corticem dare vel auferre et componitur
decortico as discortico as excortico
as in eodem sensu . i. corticem auferre
incortico as . i. in corticem mittere vel
corticem aptare Item a corium hec
cortina ne quia primus ex coriis et
pellibus fiebant sicut in tabernaculo
cortina etiam dicebatur olim locus in templo
Apollinis unde dabantur responsa vel
potius mensa in templo Apollinis
super quam stabat phebus que dicebatur
oracula et dicebatur cortina quod corio
phitonis erat tecta vel cortina quasi
certina quia ibi certa dabantur responsa
vel certina quasi corditina quod ibi corda
hominum tenebantur vel dicebatur cortina
locus ille quia nigra ibi et obscura

quadam nebula quasi quadam cortina obvoluta dabantur responsa quia quod involutum est obscurum est. Et a cortina hec cortinula le diminutivum. Et hic cortinarius rii qui cortinas extendit vel sinat vel facit. Et hoc cortinarium rii in eodem significato. Et cortinarius a um quod ad cortinas pertinet. Et cortinatus a um i. cortina separatus. Item a coro hec coritus ti i. terra arcuata. Unde Stacius Thebaidos in septimo: Cum super a tergo velox coritus et arcus. Et hec coritus ti i. repositorium sagittarum scilicet faretra. Unde Juvenalis: Tristius ingruit in quibus est nemo qui non coriton et arcum. Coriton autem grecum, latine dicitur corinthus. Item invenitur hec Corinthus thi nomen civitatis. Unde Corinthius a um. Ad Corinthios scribit apostolus.

4 Item a caro hic cornu indeclinabile quia ex carne procedat in singulari et inde in plurali hec cornua cornuum. Ubi invenitur hic cornus neque inveni in eodem sensu. Et nota quod cornua vocantur extremitates antemnarum. Item cornua vocantur extremitates clavus quia intorte sunt ad modum cornuum animalis. Sed in hac significatione proprie invenitur et cornus neque inveni et per cornua milites sumuntur. Et cornu in singulari et cornua in plurali proprie pertinet ad animalia que mediante eis nocent. Cornua gerunt cornipedum sunt cornua. Cornu militis est qui preparat sua bella exercendo. Item a cornu hec cornicula le diminutivum i. parvum cornu. Et corneus a um et cornutus a um. Et corno as i. sonare cornu. Et hec cornus in quedam arbor dura in lignis vel in fructu. Et hoc cornum ni fructus illius arboris. Et corneus a um de corno factus. Et hoc cornetum ti locus ubi corni crescunt.

4 Item a cornu hec cornix cis avis quia clamosa sit ut cornu vel quia diu vivit et durat ut cornu. Et inde hec cornicula le diminutivum. Et cornicor aris i. vocem cornicis imitari vel mystice loqui et garrire. Quod etiam dicitur cornicor aris. Unde Persius: Nescio quid tecum grave cornicaris inepte.

Cornu componitur hic cornicen nis qui cum cornu canit et dicitur hic et hec et hoc cornicens tis et ex eisdem componitur. Et inde hec cornicina femina que cum cornu canit. Item componitur cum pes hic et hec et hoc cornipes dis cornua habens pedes quod etiam equis invenitur. Sed tunc dicitur hic cornipes dis. Et corniger ra rum. Et hic et hec bicornis et hoc bicorne et unicornis ne et tricornis ne.

Crepantes sermones

Crepo as ui et crepo pis pui secundum terciam coniugationem. Sed crepare est sonare, crepere trenare. Sed sepe invenitur utrumque in utraque significatione. Unde hec crepolo onis i. sonitus vel crepatio. Et hec crepido dinis extremitas vel abrupta saxi vel rupis vel montis extremitas, altitudo, summitas. Ponitur etiam quandoque pro caverna ubi viri conveniunt in qua solent pauperes latitare et mendicare. Unde Juvenalis: Nulla crepido vacat. Vel hic ponitur pro summitate riparum. Et nota quod quidam volunt derivari crepido a creperon quod est dubium quia dubium est in tali loco ponere pedem. Sed convenientius dicitur a crepo quia ibi est frequens ventorum sonitus et ruptio lapidum. Item a crepo hec crypta te i. caverna spelunca vel turba hominum. Et hic crepitus tus tui et hoc crepitaculum li i. sonitus. Et hec crepis pidis i. sandalis vel ... a crepandis pellibus compositis quibus induebatur. Et hec crepida de quoddam calciamentum quia in sono strepat vel a crepitu pedum in ambulando. Vel quod melius est creperon interpretatur dubium. Unde dicte sunt crepide quia dubium est que cuius pedis sit. Est enim utraque utrique pedi apta. Et creperus a um et creperinus a um i. dubius. Unde Martialis: Capsella creperi ... Et hoc crepusculum li et hoc crepusculum li in eodem sensu i. dubia lux scilicet hora que est inter diem et noctem vel noctem et diem. Dubia enim sit dici an noctis. Prima pars noctis dicitur crepusculum vel vesperum a stella

occidentali Secunda conticinium a con
ticendo / tercia gallicinium a cantu galli
quarta intempestiuum .i. inopportunum
et non aptum tempus alicui rei facien
de quia nil agi potest quasi sine tempore .i. actu
per quem dinoscitur tempus / quinta uero
gallicinium propter gallos lucem preuenientes
sexta matutinum inter abscessum tenebrarum
et aurore aduentum / septima diluculum
cum incipit dies parua lux
idem et aurora / octaua uero crepusculum
Item a crepo hoc crepundium .i. tinna
bulum quia in eo pueri crepat .i. sonat
vagiendo / et per compositionem decrepitus .a. .um
.i. ualde senex quasi decisus a crepere
quia iam desierunt crepare .i. sonare
se apperte loqui Item ab illo supino
crepito .as. frequentatiuum vnde Juuenalis
Dineque salutato crepitat Concordia nido
Crepo componitur concrepo .as. .i. consonare
Discrepo .as. .i. discordare dissonare
distare / increpo .as. vtraque reprehendere
vituperare et ab ipso frequentatiua
concrepito .as. / discrepito .as. / increpito
.as. / eadem compositio inueniuntur ab crepo
.is. Crepo .as. et crepo .is. et composita
ab eis omnia sunt neutra preter increpo
quod est actiuum Item omnia faciunt
preteritum in pui et supinum in pitum
nisi quod in sim'a forme quinge... et
composite ab eo inueniuntur quoque preteritum
in aui et supinum in atum sicut prima
coniugatio exigit et omnia corripiunt pe...
tur sillabam Sequitur capitulum
Cresco scis .ui. tum idem habet
preteritum et supinum cum cum
ad uacem que cerno .ui.
Unde hec creta te quedam genus
albe terre uel quod melius est creta te quedam insula
in qua nutritus fuit Jupiter que primum a ce
pede celi macaronneson dicta est / deinde creta
dicta est a quodam crete indigena Unde crete
us .a. um et cresius .a. um et hic et hec creticus
et hec se in eodem sensu / et hec creta te genus terre
albe scilicet argilla que in illa insula melior habunda
bundat creta cymolia candidior est a
cimea italie insula dicta vnde cretosus .a. .um
habundans creta / et cretaceus .a. .um quod est de creta Item
a cresco hoc crimentum ti quod crescimentum vnde
cremito cum .i. crescere publicare / sed in alia
signi... accipiunt ut supra dixi Et cresco
.is. .i. pinguesco / sed obesus plus quam pinguis est uel
dicitur crassus a creos uel creando quia corpus ad
carnes creandas / et comparatur crassior crassimus
unde crasse sius sime aduerbium / et hic crassi
tas atis et hec crassitudo dinis / et hic crus
sities ei / et per compositionem crassulentus a um .i. cras
sus plenus crassitie Item a crassus crasso .as.
.i. crassum facere vnde crassesco cis sui .i. cras
sum fieri crassum / et inde crassesco scis incoho
vnde id Symo crassescit quod fit duobus modis
uel cum suplendat uel cum ingrossatur et
desitit a subtilitate / uel cum insultat ad aliud
stilum Crasso componitur concrasso .as. .i. simul
crassare Decrasso .as. .i. ualde impinguare
uel macrum facere quod et discrasso dicitur Incrasso
.as. Crasso actiuum est cum omnibus suis com
Et non est crassor aris neutrum uel deponens / et
tamen absolutum sit et crassesco cum omnibus suis com
Crassior aris aliud est ut post ea dicetur Cresco
componitur accresco scis .i. ad aliquid uel aliqui crescere
Concresco scis .i. coalescere coagulari quasi
simul congelari crescendo vnde concretus .a. .um
.i. coagulatus uel quasi simul crescendo uel
simul cretus vnde concretum coagulatum congle
batum Decresco scis .i. minui quod discresco
minuere vnde decretus .a. .um .i. discretus a um
Excresco scis quasi ex crescere uel ualde vnde excre
tus .a. um et hoc excrementum quod excrescit Unde
Quamque diu pallida cadit excrementa nimis
Incresco scis .i. ualde crescere uel intus crescere .i. crescendo
augere Decresco scis .i. decrescere uel cum
crescere quod contenentur Succresco scis .i. paruum
crescere uel post crescere uel a posteriori parte crescere
uel latere uel a fundamento crescere Cresco et
composita ab eo neutra sunt et omnia faciunt
preteritum in creui et supinum in cretum / sed cerno
et eius composita / et omnia corripiunt penultimam tertium
Clinos grece lectus latine / et vtimur in latinum
Et hic clinos .ni. Unde clinicus qui de lecto non
descendit / et proprie paraliticus / et hec clinica ce
in eodem sensu / et clinicus .a. .um mobilis potest
dici Et per compositionem hoc triclinium .ni. .i. dom
tertia sessionum conuiuantium ordinata / solebant
enim antiqui in triclinio comedere / et tres lectos
uel tres ordines lectorum disponere In uno
quorum dominus et domina comedebant / in secundo fa
milia / in tertio hospites / et est domus dicta
triclinium Unde per compositionem hoc architriclinus .i. princeps
cepe sedentium et cenantium in tali domo Item
a clinos clino .as. .i. flectere inclinare tamen et ad
lectum / sed non est in vsu / et quoque hoc diuisiclinium
.ni. .i. locus ubi diuise vie coniunguntur et illinc
diuise vie aclinant / uel ubi illic via declina

ad diversa quod aliter grece dicitur Eteroclitus, ti
Unde plerique ignoti inveniuntur signum tale scriptum
que sunt eteroclita. Et eteroclita sunt diversi-
clinia dicuntur quia nomina in arte grammatica que ad
diversa se inclinantia sunt quia inclinant se vel
ad diversas declinationes in diversis casibus ut iuppiter
iovis. vel ad diversas species vel diversos de-
clinatos. vel diversa genera in diversis numeris ut hec
ista vas vasis hec vasa. et cetera. Unde priscianus
in libro constructionum. Atque Eteroclita id est diversi-
clinia nomina sunt communiter apta ut ex greco
reliquie figuratos casus constructionum reddunt
secundum quem in ceteris sunt. unde hic et hec diversiclinius. Et
componitur ne. Et clino. componitur acclino. as. id est ad se vel
ad aliud flectere. Unde hic et hec acclinis et hoc accline.
et acclinis. a. um. in eodem sensu. et hoc acclinatorium
id est locus in quo acclinat et reclinatorium
possumus vel super quod acclinamus ut tulerit vel
pulvinar. Conclino. as. Unde conclinis. ne.
et conclinus. a. um. Declino. as. de uno loco
ad alium vel deorsum clinare vel variare. Unde
declinis. ne. et declinus. a. um. Et declina-
tio. et declinatus. vel declinabilis. et cetera
ta. a. um. quod declinari potest. Inclino. as. Unde inclinis. ne. et inclinus
a. um. et hec inclinatio. Inclino. as.
id est magna clinare. Unde inclinis. inclinis. ne.
et inclinus. a. um. Unde Ambrosius super Egressi
Cinctas parte precepta undique supe continentem
clivia rupibus. Reclino. as. Unde id est reclines
fontes hiis et voluntates celi. medos. filii
ante deos non hiis vero capud sive reclinans. Unde
reclinis. ne. et reclinus. a. um. et hoc reclina-
torium. id est locus aptus ad reclinandum vel id est
super quod reclinamus. Clino. et componitur. ab eo sunt
omnia activa licet quedam inveniantur absolute et
passiva scilicet Unde lucanus Conclinat iam
fata ductum. et omnia ponitur habet supra et
le. Clisterie distinguitur. Clitella omnibus e
quorum Clitellas in quo preferre in bel-
litellos ferra impinguans litoris la-
ta vel flumina in umbria

Crignodes sedimine urine torinto
que fit ex crudidate humorum vel
pinguedine sive vetositate.
Cristibia angues celi astro
logi mathematici. Crisis grece latine dicitur secre-
tum et iudicium et aurum. et a crisis quod est
secretum. et apo quod est id est. et per compositionem appo-
crisis. id est occultus et secretus. quia de secretis
id est de medio secretorum. Apocrisis apocrisa dicitur
id est scriptura cuius origo et autor ignorantur. et
quamvis sit ibi in illa tamen non habet in auctori-
tate plura falsa que ibi sunt. Unde hoc apocrisium
quod desipiens apocrisa. Item ab apo et crisis
quod est secretum dicitur hic apocrisarius vel apoc-
risarius id est secretarius consiliarius. Unde et

quia sit dictus cancellarius quia ipse est secretarius
regis vel imperatoris et eius scit secreta. Et
nota quod iste non apocrisiarius idem sonat
quod de medio secretorum quia rex vel imperator plures
habet secretarios id est consiliarios quorum unus est
cancellarius. Unde in prescriptione tituli epistolarum
sancti gregorii cesariensis apocrisiarii vel apo-
crisiarii doctoris urbis Rome constantinopoli-
tane de arte grammatica liber primus incipit. vel
apocrisiarius dicitur a crisis quod est aurum scilicet per ea dicte.
Item a crisis quod est iudicium hec crisis. id est in
tertia vel medicus quia sive crisis indicat de
infirmo an debeat evadere necne. et cre-
ticus. a. um. ut creticus dies in quo sumit
infirmitas iudicium quia quidam indicat
hominem an debeat liberari necne. Item a
crisis quod est iudicium dicitur crisis. quod est tribo cor-
pora indicat medicum. et quia multi crisis dicunt.
quia crisis est medicinalis. et consilium gloriosum. Et
a crisis quod est aurum criseus. a. um. id est aureus
et criseo. as. id est deaurare. Unde crisatus de-
auratus. Item a crisis quod est crisocolla. le. quod
aurum continet. et crisocolla quia
gemma auro similis. et crisocolla quod
genus coloris est sic dicta quia vena eius aurum
liquescere reddit. et hec crisa se quedam insula
in medio occeano sic dicta quia adeo metal-
lis copiosa est quod plerique eam aureum superficiem
habere dicunt. et hec crisoberillus gemma est
et est sic dicta quia pallida eius viriditas in au-
reum colorem splendeat. et hec crisopassus lapis
preciosus ethiopicus quem lux celat prodit obscu-
ritas. nocte enim igneus est die aureus. et
hec crisolamsis gemma est cuius natura
ab auro et igne sic vocata quia a crisis et se-
lenis quod est lux. aurea enim est die et nocte
ignea. et hec crisolitus lapis similis auro
cum maximi coloris similitudine. et hec crise-
lectrinus per compositionem a crisis et electrum quia id est
lapis similis est auro sive in colore electri
argentei. et hec crisoprasus sive per compositionem a crisis
et opos quod est visio quia aurum tamen videtur esse
hec gemma. Item a crisis et omos quod est
os dicitur Johannes crisostomus id est aureum
os. vel quasi a tomos quod est divisio oris
id est vel aureus dictus est quia divisio labiorum
abivuite. Item ab apo quod est de et crisis
quod est aurum dicitur hic apocrisiarius. a. de sandalio
vel ut diximus sic dictus cancellarius regis vel
imperatoris quia habeat aurum in sua custo-
dia. Item a crisis per compositionem hic et hec ypocri-
ta te. fictor simulator et representator
alterius persone simulat se esse id quod non est et
ab ypo quod est super et crisis quod est aurum. quia
super auratus quia in superficie et exterius ...

ce beg tm̄ interd sit malū / nl' sit
qz ypocrita ab ipo qd sit t crisi sed
cauri q' lṫ aliud sub alio / hec ypo-
critum insp̄ fitie / sb sua habz aliud
nl q' ab ipo qd e sl'm t crisi i indicīn
qz sicut intus sit malū bonū se palam
ondit t ita de eo hec sl'm indicīn dui
flo wltu, intedit t simulat qd no est
Sed ypocrita dici ne pt e gno sciad
aiget et in h ypocrisi i simulato et
a crisi qd aurū / t passos qd e color d'
h' crisopassū ql lapis ptiosi qz pt an
rei color. Et a crisi qd e aurū diuat
aput grecos crisma ati / crisma grece
cristus — lōie dr vnctio. Vn crisis i crisma
te vnctus qd no olim dat donnet t
regibus t sacerdotibus qz illi q ad regnum
vocabat / t ad sacerdotiū in vngeba
de regibus hec ibi Cristo meo ciro
de sacerdotibus ibi Nolite tangere cri-
stos meos / t in pp'his meis nolite
malignari Vn tamen nostra an-
tonomasice ppō nomine dtis e
cristus qz verus rex t sacerdos fuit
a crismate vnctus i sp̄e dominis
spus scti plenarie dotibus / t a cri-
sto nl crisma cristianus crismate
vnctus nl xpm sequens A cristo y
cristicoli fit a inde indecl et crist-
ani olim a iudeis q p obprobriū
nazarenū vocabāt qz dns noster
a vico quodam galilee nazarenū dictū
e Et cristianus qm Vn h xpian-
tas ati grecū cristianorum nt bitus nl
p̄fectas solum qua dicim cristiane
Et h' cristianismus ritus t cultus
cristianorum Et q a cristianus t inde
or Item p ̄ ̄ aponitur a cristo h t h
cristicola le qui colit cristum t h t
anticristus i q cristus t h' x pseu
docristus ti i deceptor crist nl fals
xpianus nl fals cristus Et no qz h
figura x repn̄tat apt grecos t h vn
t pe tte daddunt quid p x c desi-
binit ut xpc xpina qz grece sunt
Et cum in h nomine xpc no sit p
nisi in principio quia ibi scribimt
dec no qz fere qlibet nomine dei scri-
bis lr ad designand misterium ṫnt
cristus ergo nō fit ne dei scribi lr
p pdan car / t grece qz grecum e
h ii scripta crisis grēa e t. grēe sit h c
sic y dem e x repn̄tat e aspiratio
t vocat chi / p h h' aput grecos re
pntat x t vocat cios / h h a e xnbat
aptat cois t vocat sima. Ideo ergo figit
repntat in h nomine xpc tria elementa q
aput grecos sic repsitne scz chi. r. c
t no qnc h'nt repntac aput nos Cu sibi
go tanceat in lrando id no sit scriptum
et no dicat x p c. sz dicat chi ros sima
ubi ii sunt nomina illorum elementorum apt
grecos Sz si quis abreuiat grā nomina
abreuiat t p dtum scriptū / t scribat id
nomine lrarum figur scz cristus / sz ut sal
faciamus ydiote scribat sit cristus grēe lrc
XPC et in lrando pfeat latino nota
illorum elementorum que ibi repntat i e
figure / t dicat chi r. c. titulus XPC
Cristor. sal' r fricare cerere sz
crissar e qd mulr sotu fricit
terre qd vir desup / nl crissar
e mulieris inf se / sic cerere
viri inf se Iuuenal Ipa medullinie
crissant ficticium adorat Cristus ammis
Crispo. ab crispum facte nl grullere
vibrare rancillar Vn crispa a um t q
prc Vn h' crispitudo dinis t q' crispo
ab te actum cum omnibus q' Nec cri-
stallus li gra e candidi lapidis qz inr
sit glacie durata p annos Vn t grā
nomine ei dederunt Et no qz antiqui
dicebant h' cristallus li vn p'bium sed
Mittit cristallum suum / sz potiq ti tto
lrā ibi ee corruptam t debet ee hec
mittit cristallinum suum Vn crista
linus na num Cloces plurima core
rimus diminitiue cenalis Et croc
ti qd grece vsq in florem Vn h' croc
ti dicti e flos / sz ppe p flore h' croco
ni q / p pruo h' croci lin t p flore m
vemat h' croci / sz fit grā pueri ppt
quia croco dr a torico opido cilicie ub
melius t plus habundat qz alibi Vn
crocoteus q' ū t h' croceat e toma
infancie Vn Iheremias Qui vetu
bat in croceis antecati amplexati
sunt stercora / t h' crocodillus li quod aly
dicimus qz croceo sit colore / t e plerusque
longitudine viginti cubitorum dentibus t vn-
guibus immanitate armatus / t tante
duricie qz quamuis fortium ictus lapidum
tergo percussus no sentiat / nocte in aqs
/ die humum requiescit / Solus ex alibus
superiorem maxillam mouere dr Et p y h'
h' epicrocodulus li pasmo nl dud in
quimtu croco sup'ficto / t epicrocium a
w qd epicrocum inne i plenitudo Croco
ma grēe lrā dr color Vn cromaticus

qui colore no(n) confundit nec colorem mutat
Acronon grece latine dr(icitur) t(em)p(u)s (unde) acronica .i.
vir temporalis tienens (?) / et h(ec) acronica ...
t(em)p(or)a vel t(em)p(or)um scilicet ~~Item a acronon h(ec) ...~~
~~ma e(st) p(ro)lixa temporis morb(us)~~ vel ordo / vel
ubi descripta t(em)p(or)a continentur vel series d(omi)ni et rex
t(em)p(or)um Item a cronon h(ec) cronica e(st) p(ro)lixa t(em)p(or)is
morbus qui multo t(em)p(or)e mentitur ut podagra
et(ic)a / et p(er) compositionem h(ic) cronographus q(ui) describit
t(em)p(or)a (unde) h(ec) cronographia .i. scriptura bonus / vel
temporum descriptio Item a cronon quod e(st) t(em)p(u)s
et a quod e(st) sine dr(icitur) acronicus ca cum .i. sine
tempore (unde) in Astrologia Acronicus dr(icitur)
ortus id est cum aliqua stella p(er) diametrum celi
soli opposita oritur sole occidente
Et t(ale) ortus acronicus vespertinus solis q(uasi) sine
t(em)p(or)e solis .i. non in die Acronimon .i. t(em)p(or)a
ultima sollicitudinis ordi / capitulum

Aclinus clinus vi tact(u)s supinus / et est
dno s(cilicet) defendere et resplendere
et a clino p(ro) defendo h(ic) clipeus
pei .i. scutum / s(ed) scutum e(st) m(i)
litum / clipeus peditum / et clipeus q(uasi) clu
peus q(uia) defendit ab ictibus / vel ut dicunt
a clepo s(ed) q(uia) dr(icitur) d(e) clipeus a clepe(n)do zo
ma .i. furtive et subtrahendo corpus ictibus / clipeus
e(st) non compositum ... (unde) h(ic) clipeus g(e)
neris .i. pictura vel ymago rotunda v(ir)
capitis pingitur ... sic ... ymagines
reponuntur / et h(ec) clipeola le d(icitur) et h(ic) clipeo
la le amulus quia sit rotundus ad instar cli
pei vel monile rotundum ad modum
clipei / et clipeatus ta tum .i. clipeo p(ro)
tectus vel armatus (unde) Ovidius in
tercio Methamorfoseos Crescit q(ue)
seges clipeata virorum / Et clipeo
as .i. contegere vel armare clipeo Et
e(st) activum Item a clino p(ro) defendo h(ic)
vel h(ec) clunis .i. nates quia illa mas
sa carnis defendit ossa sedentis (unde)
clunicula li ensis spata splendida
q(uia) penetrat a clune vel a cluno
q(uia) a massa carnis defendit ossa sedentis
(unde) h(ec) clunicula le ensis spata splendida
q(uia) penetrat a clune vel a cluno q(uia) defendit / et
clunicula dr(icitur) ... quod fit in carnis(?)
militum inguina / vel ... quod fit d(e) pannis
circa latus Item a clunis inclunito
...i .i. ... ... inclunito
as activum .i. p(er) clunes intrare vel clenare
Item a clino p(ro) defendo h(ic) et h(ec) et ... clemens
.i. misericors p(ro)nus q(uia) clinat .i. p(ro)tegat et
tueatur sic ... patronus cliente Et q(uasi)
pa(r) clemencior sim(ili)s (unde) clementissimus
ssime / adu(erbium) / et h(ec) clementia Clemens

q(uasi) inclemens et (com)p(ar)a(tur) (unde) inclementia Item
a clino p(ro) resplendeo h(ic) cluo(?) os filius
regis vel imperatoris / vel qui multa resple(n)
det nobilitate q(uod) (com)p(ar)atus inclitus a um .i. no
bilis et gloriosus s(ed) de hoc alias supinus as
signavimus componit(ur) Cluo q(uasi) p(ro)cluo is
... (unde) resplendere (unde) ...
.i. valde defendere vel resplendere (unde) ...
h(ic) p(ro)cerus .i. rectitudo nobilis valde fulgens
Cluo p(ro) defendere cum omnibus suis componit(ur)
e(st) si ... p(ro) resplendere vel ... e(st)
...ent supino Aluda(?) non ...

Acrutia ad torquere tormentare
(unde) cruciator oris et cruciatorius
a um quod cruciat vel quod
dignum e(st) cruciari / et h(ec) ...
cruciabilis et hoc ... quod e(st) dignum cru
ciari / et h(ic) cruciamentum ...
tiar vel aptum / et h(ec) cruciamentum ... / et hoc cruciatum
(unde) hoc cruciamentum ... / et hoc crucia
tur ... quod cruciamentum .i. tormentum cru
tis ... quod cruciamentum .i. tormentum ...
(unde) lucilius Cum ... insuave crutiri
(unde) dicit Item a crucio et bolus quod e(st) morsellus
hoc crucibolum .i. lucerna q(uia) bolus .i. mor
sellus sepi ibi cruciatur et diminuitur (unde)
tibolium ... dr(icitur) mortalium / et h(ec) crux ...
(unde) h(ec) crucicula le diminutivum / et h(ic) cru
ciarius ... e(st) cruce dignus / vel q(ui) fert cru
cem ad suum suspendium vel ad signum re
ligionis et professionis sic / et cruciatus a um
(unde) ysidorus in libro ad Iustitium Peregl(...)
(unde) ... cruciales penas Item a crux
... p(ro) compositione crucifer a um qui fert cru
cem Crucifigo gis xi xum ... activum
(unde) valla Cruco ... ... as
decruco as .i. valde vel a cruciamine
removere Excruco as Cruco activum
e(st) cum ... suis q(ue) ... vel
crimina ... fronte ... ... supinum

Acristomenus ... ... regio
Hoc crustum vel crustulum p(ro) fragmento
panis et p(ro) qualibet edulio et crusta
vel crustula lamina ... vel fragmentum
auri vel argenti / vel alterius metalli vel
ligni vel lapidis (unde) marmorati la
pides crustati ... Item crusta vel
crustula superficies panis vel corporis
vel alterius rei (unde) h(ec) crustaria ne
.i. taberna a vasis crustatis sic dicta
Et crusto as .i. crustam facere vel ad
... vel apponere crustas aliquid linire
Et q(uasi) ... crusto as decrusto as .i. valde
crustare vel crustas auferre ...

terstiae. dicitur etiam a tersto, as, in eodem sensu
Intersto, as, i. tersis lineis terstas
apponere. Unde Oratius sermonum 2º tersus
vas interstare. Preterea componitur detersto,
as, i. terstas auferre vel reponere. Con
tersto, as, latere terstas auferre vel
subtus vel per interstare. Et est activum.
tersto tenet ordinem suum quantum ad (?) Item a ter
sto terstosus, a, um, i. plenus tersta. Et
comparatur. Unde hec terstositas, atis. Item a
tersta hoc terstonium, quoddam genus pi
ri quod dicitur habet tertitus terstam. Vel ter
stonia regio est, et in eius fine pe
declinari mobile cum cognominis ter
stonijs scribis quia prius quibus quando volemus

Dabir vel Davir ora
culum dei in libro
Regum et interpretatur lo
quela. Dabreamin
i. liber qui dicitur sermo di
erum i. paralipome
non annales ti quod
ipsius, et dicitur Dacus quia Dagus
quia de gogorum genere dicuntur esse Dati Daci
et declinatur hic Dacus ci pro populo vel homine
illius terre, et hec Dacia cie pro femina, et dacus
ca cum. Unde hec Dacia est terra illorum
et sic Dacus ca cum gentile, et hic Dacus
ci, et hec Dacia cie ut supra dictum est
vel quod melius est dicamus quod hec sunt gentilia
nomina et patria, et hec designat professionem
ut grammaticus dyaleticus et hec alia ut nobilis
sive sint mobilia per tria genera tribus
vocibus ut dacus ca cum sive in du
abus ut parisiensis se, licet inveniantur
Dacia sebre (?) et in masculino et in feminino
genere et in neutro tamen declinatur secundum secundam
suam declinationem mobile, sic dicimus
de omnibus adiectivis in neutro genere substantive
positis ut album est, sed prior dicitur de
clinatur hoc non sic positum mobile
scilicet albus a um, et quando tunc declinatur
quasi album bi, eius oculus est cinendus
ut non videns videat. Dactilon grece
latine digitus dicitur, inde hic dactilus li
fructus palmarum quia digitorum simili
tudinem imitatur vi, et hic dactilus li
quidam pes qui ad modum digiti a lon
giori nodo inchoans in duas de
finit breves. Unde dactilicus a um
ut dactilicum metrum quod constat ex dactil(is)
vel quo dactilus magis dominatur. Dactil
icus inve (?) pro digito et pro anulo aput
nos. Dafnon i. oleum laurinum a
fnes arbor grece dicta quia numquam depo
nat viriditatem, et hec est laurus. Dabia in
terpretatur pamptila vel fistula. Dalus dicitur
grece. Dalon nimium vel nimis ad pro
vum desfixum. Dalmacia regio est. Unde
dalmaticus a um, et hec dalmatica ce. hec
vestis sacerdotalis primum in dalmatia regi
one facta. Damnum subito et nobis
necessitatibus fit si vacuamur strictus et ultro
patimur detrimentum vel leve damnum
est, et dicitur damnum a diminutione rei. Unde
damnulum di, et damnosus a um, qui infert
damnum. Et comparatur damnosior simus (?),
damnose simus sine adverbio, et hec damno
sitas atis. Item a damnum damno, as,
avi. Et componitur condampno, as, indempno, as,
i. non dampnum indampnum facere vel
ostendere. Unde hic et hec indempnis, ne ne
i. sine damno vel dampnatione scilicet non dam
natus. Unde indempniter adverbium, et hec indempnitas
atis. Damno et componitur ab eo activa sunt et tamen
construuntur cum actu facte vel in genitivo pro
transit eorum actus, et cum genitivo et ablativo
indicat designatum vel vere cuius est
tenere actus eorum sic et omnia verba que pertinent
ad damnationem vel accusationem vel ad
reprehensionem vel ad vituperationem vel ad mo
nitionem. Unde damno te furti vel fur
to. Redarguo te furti vel furto. Accu
so te furti vel furto. Vitupero te furti
vel furto. Moneo te furti vel furto. Hec
dama est animal quoddam quadrupes ut di
cunt capream, et venit quasi a de et manu.
Unde dama quasi dema quia de manu fugi
at. Unde hec damula le dimin., et damo
as, avi, i. damas capere. Hec damascus
sci nomen civitatis a damasco qui dicitur edificasse.
Unde damascus a um et hec damascena
est quedam arbor scilicet prunus quia
ibi multum habundat et melior vel quia in
primo fuit advecta. Unde hec damasce
num eius fructus, et damascenus a um.
Damium dicitur sacrificium quod in aperto
fit et quod mulieres bone dee faciunt. Da
men quorundam nomen. Danatecton grece

mon figura planam Danubius qui et hi
ster dicitur dicitur fluuius est sic dictus a
copia niuium quibus magis augetur. quia dacis
niuibus Danaus dicitur quasi a danao rege
Dan interpretatur iudicium. Bala nam cum
peperisset eum dixit domina eius rachel
dixit iudicauit me dominus et exaudiuit
dedit michi filium, et ibi causam nominis exposuit
ut quasi iudicasset dominus filio ancille uo
cari nomen imponeret Daniel interpretatur iudicium
dei a dan quod est iudicium et el quod est deus
uel quia in plurimorum iudiciis similiter diuine
examinatores exigit dominum iusticia contra
falsos zizannia abmitti reclamauit, uel
quia dei visiones et sompnia sagaci
mente discernens apperuit apperuit
et desideriorum desideriorum uir dictus est
quia panem desideriorum non manducauit
et vinum concupiscencie non bibit, et dicitur
daniel. lib. et interpretabilis uir
daniel. et cetera. Dardanus filius io
uis et electre qui propter fratricidium recessit
de ytalia et tenuit loca ubi postea fuit
troya qui aggregatis hiis et inde rusticis
locorum simul primus auctor tro
ye extitit. Unde troya dicta est dardania
et troiani dardani et dardanides
cum enim singularis femina de primis fit dar
danis, dicitur femina troiana. Dauid
interpretatur manu fortis, utique quia fortissimus
in preliis fuit ipse, et desiderabilis in stirpe
sua de qua dixit propheta veniet
desideratus cunctis gentibus, et inde le
et dele uir dauid dauidicus a um
Unde dauiticus a um. Dauus dicitur a greco da
os, mutata o in v et imposita v quia
sonaret fit dauus quasi simus simo fuit
malus et fraudulentus. Et interpretatur dauus
quia deuius quia faciebat simonem deuiare
uel dauus viam, nam eius consilio omnia
agebat pamfilus, uel dauus uana sit
faciebat simoni. Ideo pro quolibet simo
et fraudulento ponitur et callido. Dauus
Debora est Debbora interpretatur apis uel loquax
apis enim fuit ad bellum promptissima
ad ipsius zizaram, quo perempto decimum
cantauit, et inde loquax

Decem i. decem quasi dena dicunt
quasi nos dicimus decem decas
et greco dicitur vnum et inde sunt
et a dena decas id est decas. vnde
decem quincies, decadas decimum
dicunt mille reddunt et quadru
tessaron quod est quatuor et inde tesse
ressedecas dicitur i. quatuordecim,
sic habetur in expositione super matheum
quia Euangelista diuisit generationes
christi in tres tessaresedecades. Sunt
enim quadraginta due. Item deca et logos
logos quod est sermo, inde hic decalogus i.
decem precepta legis uel ipsa decem
precepta legis, uel liber qui continet decem
precepta et dicitur decachordum a um. i.
decem chordarum, vnde psalterium
decachordum psallam tibi. vnde quia decem
cordarum psalterium cum decem cordis quo
Ebrei usi sunt propter decem decalogi. Et
cum polis quod est ciuitas, inde hic de
capolis ciuitas quia habet decem ciuitates sese
vnde decapolitanus dicitur dominus decem ciuitatum
uel episcopus uel archiepiscopus decem ciuitatum.
Item deca uel decas et cum ena quod est
vnitas, inde hic endecas i. vndecim
vnde componitur endecasillabus a um
i. vndecim partes. vnde gramatici
uersus endecasillabos, falentios po
suit. Item a deca decem quasi sun
gentium deliberationem decem. quia decimum
quia legit et coniungit quoniam fiunt uiderit
annos. vnde decimos colliget uel legit
apud eos dicitur. Et est decem nomen
indeclinabile et omnis generis. vnde decies adverbium
et denus na num in singulari tantum vz
continuum sensum, in plurali accipitur
distributiue pro pares numeri ut isti mere
dunt decem i. decem et decem, sed tunc quod
in plurali vz continuum sensum, et ut
quilibet facienda sententia, quod dixi
supra de binus et ne de denus.
quia continuum est de omnibus numeralibus
nominibus distributiuis ut bini bina bina,
et a denus quasi denarius pro tali
numero et pro quodam genere numerum quasi decem

vomis olim computabatur et pesat sibi
quas decem et octo Unde deniolus li-
di. Et quod tropidenarius i. mercator
cupidus denariorum Item a decem deci-
mus. ma. mum et hec decima e et
hec decimula le. Et decimo as
i. decimam partem dare vel auferre Et
nondum quia antiqui dicebant decu-
mus pro decimus unde Plautus in amphi-
trione Alter decumo post mense nascitur
puer Unde hec decuma pro decima et de-
cumare pro decimare quod componitur et
edecumo as i. excerpere unde Macrobius
de saturnalibus Invenimus inquit totos
veterum virorum et edecumatos ex multis
libris Item a decem hic decimanus ni i.
maximus limes in agro qui ab oriente
in occidente per transversum dirigitur quia qui
formam decem efficit decimanus
est appellatus ager enim bis divisus
figuram denarii numeri efficit Vel
ut alii dicunt limes in agro quia
septebone ductus est a civitate qui
ibi tenuit volunt Item a decem hic
decanus ni qui decem monachis sub
se sive in ecclesia sive alibi Unde hec de-
cania i. societas decem virorum vel di-
gnitas decani et hec decanissa se vi-
xor decani vel que decem villas sub
se Decanus quasi subdecanus qui est sub
decano et designat dignitatem in ecclesia
Unde hec subdecania e ea dignitas
Item a decem hic digitus quia decem
sunt quinque in utraque manu vel
pede vel dicitur digitus quia decenter iuncti
existunt Primus dicitur pollex quia inter ceteros
pollet virtute et potestate et grossitudine
Secundus salutaris vel demonstrativus
vel index quia fere eo salutamus vel aliquid
demonstramus Tertius medius vel impu-
dicus quia probra cum eo insultando
exprimuntur Ideo et verpus dicitur a verrendo
podicem Persius cum deus inclitus in
pectora et obscenum septimus dedit
ille Vel singulis annis in tertius sextus
dominum emittitur sanguinem per pectora
que cum medio digito respondet

verterunt eo digito podice Unde dictus
est verpus quasi vicinus podice Unde adver-
te digitum in obscenum ostendunt inde
que si cum inde ostendis nunquam post
ea te diliget Juvenalis Medium quia
ostendis unguem Hoc faciebat de-
mocritus fortune sue ostendebat ei
medium digitum in opprobrium sic fit
inde cis per quem ceteris contemptibile aliquem ex-
ostendes Item et quia verpus inter pro inde
Unde Juvenalis Quesitum ad fontem solos
deducere verpos i. judeos glosa est
Quartus dicitur anularis quia in eo solet ferri
anulus Idem et medicinalis quia in eo tri-
ticia a medicis colliguntur Quintus
auricularis Et a digitus hic digitulus
et digitulus ambo diminutiva et hoc di-
gitabulum li i. digitus vel id quo digiti
intromittuntur quando et digitare dicitur Et
digitto as i. digitos facere vel digitto
demonstrare Et per compositum indigito
as i. digittos inducere vel demonstrare vel
nominare Unde Macrobius de sat.
Constat tamen fama deam apertam quod
libris pontificum indigitari et in valu
Et hic et hec indiges tis Indigetes apud
antiquos dei quos nominare non au-
debant Sed de hoc alibi ponemus supra
Item a decem hic decurio onis i. principalis
super decem qui aliter decuries vel
decubes dicitur Sed de hiis omnibus supra
processit sermo Item a decem decorus
ra rum Persius pulcre exprime forme
simile decoris vel dicitur ab dijs secundum
post ea dicitur Item decem quasi enim pede
et hec decempeda e i. pertica decem
pedum Unde Oratius in odis Nulla
decem pedes metata porticus Item decem
quasi undecim Unde undeni a num et un
denarius a num et hic undenarius rij
per ro minus Et undecies a d et undecies
ad v. Item quasi enim duo et fit duodecim
Unde duodecimus a um et duodenarius rij
et duodeni a a et duodecies adverbium Et
enim tres et fit tredecim Unde tredeni a
um et tredenarius a um et tredenarius rij
et tredecies adverbium et enim quatuor et fit quatuordecim
et quatuordecimus a um et quatuordecies adverbium

Digitus

Nomina digitorum

et quatuordecies adv. Et tredecim et fit quin
decim unde quindenus a. um. Et cum sex
et fit sedecim vel sexdecim ut x altera
vel minus in se unde sedenus a. um. Et
cum septem et fit decemseptem. Dicimus etiam
unde decemseptenus a. um. vena decem
et quatuor. Et decemseptenarius a. um. et
quod decemseptenarius vena decem et
quatuor. Et decimusseptimus a. um. et de-
ciessepties adv. Et similiter cum octo
vel novem et fit decemocto decemnovem
a quibus descendunt denominativa ad similitudinem
aliorum premissorum. Capitulum

Decus. oris. i. convenit ad
ornamentum pertinet ut hoc decus
huius decoris inde Decor. et
pallium decus istud Et ut eius
significationem expresse intimemus notandum
quod cum dicitur designare ornamentum, aliquis
dicitur esse ornamentum ut pallium decus
istum. Si aliter fiat non est bene dictum
Si vero dicitur iste decus pallium vel iste decus
illum pallio non est bene, et dicitur ibi
Talis partium decus decus Si vero dicitur
talium partium decus decus vel tale partium
decus decus vel est decimum. Et a decus
decus decus vel est decimum. Et a decus
quod est et quod decus et decor
et nomen Et decus motu corporis speciosus
super speciem formosus venustus Et decus quod
sit super formosus et perfectus et tunc ve-
ritatis a meo decus ut supra dictum
Et comparatur decor similis unde decet
tam, simile adv. Et quod decentia est quod
tam, simile ingeniosus prior partium
decens unde ingeniosus prior partium
vel copiosus Et quod decentis navis to-
tam Decus quod indecens et comparatur Et
indecenter simile adv. Et quod indecens

Item a decus decet impersonale
tis magis est neutrum cum suis personalibus
Et construitur cum accusativo et suis personalibus
quod dissimile est intime cum suis personalibus
cum comparativo tunc Et a decus decus decor
cum, i. honor et decoris in genere Unde de-
cursus adv. i. venustate adornare Mar-
tis. Nomen sit se specificans decus decursat
Unde decursatus a. um. et decursato adv.
i. ornate et venuste Unde Martialis
Sit nobis decursato fronte Et pora

decursus quod est i. a decus et cursus fit tunc quod ve-
ndo dicitur sicut supra diximus Et a
decus decorus a. um. melior decoris i. ho-
norabilis Unde Statius Primus decoris altu
vivi decoris quod inequalis, et decorus ad-
melior et decoris honorare Unde Oracius in Epistolis
Et genus et forma regina pecunia donat
Ac bene nummatum decorat suadela
venusque Et a decus quod decor oris.
producta o in genitivo i. venustas pulc-
tudo forme cum sit antiquos pronomen
a. um. adiective ponitur et tunc corri
git et o correptum in genitivo Et sic hic et hec et hoc
in neutro et Et decet quod et quod indecor oris
et quod decorare oris correptum o in genitivo invenitur
sicut sunt inhonorus dedecorosus Et sic
sit ab eo pro dicitur declinatur decorus a. um. i.
honorus a. um. melior et similiter ipse po-
in premisso versu Statius Et a decor
decorus a. um. i. pulcer et venustus
perfecte formosus Unde et Deus a diminutive
a meo decet et producit o Unde et sicut
hoc dolus. Ergo decorus nimis dominus
descenditur vestis Et a decor decora
descenditur vestis Et a decor decorus
ad meum pro i. venustate perungere
hoc apte a sit quod decor dicitur a de
terro abiecta o. Decoro quod de
coro abiecta o. Decoro quod de
coro Et a decus quod et quod terribilis
tetrus Et a decus quod est et quod decus
et hec decora decus aliquid vel pro decus
decus quod est et decus a designat
Et in quod dedecus oris, vel quod a de et decus
Unde dedecorosus a. um. et comparatur Et
dedecoro as. i. inhonorare vituperare
Decus cum omnibus suis quod est neutrum
et correptum penultima pro Decorus sive cor-
rectum producit autem est neutrum
omnibus suis quod Dogma moris
gentes Degna perpetua statuta De
clube i. bellicae Dedalon nomen
proprium et sic fuit cuius dedaly
qui fuit valde ingeniosus unde et hic
ingeniosus artifex potest dici dedalus
Unde dedaleus a. um. i. ingeniosus
Delos nomen proprium manifestatio produ-
cit insula dicta et delos, et o in y
de delius, per ea apollinis insula
quod alibi dicitur obscurus, ubi dicitur
manifestus, et pro per diluvium

quod Egipti temporibus fuit cum omnes terras radiis solis illuminata est / et per manifestam visibus Et inde dicitur Delos civitas et insula Et hec fuit vera veritas et fabula tamen aliter dicitur Secundum poetas viciatam latonam cum Iupiter vellet viciare asteriam sororem eius minacionem deorum mutata est in coturnicem, quam cum Iupiter mutatus in accipitrem vel in aquilam sicut quidam insequeretur afflavit eam et conversa est in lapidem qui diu sub aquis et fluctibus latuit Sed postea cum mater dicte latona super ferri aquis cepit / et gravaverunt in insulam que ortigia dicta est Ortix .n. grece coturnix latine / et eadem dicta est Delos quia diu sub aquis latuit / et postea ea apparuit Et inde Delius a um Et hic Delius .i. appollo / et hec Delia .i. diana / vel quia ibi coluntur vel ibi nati sunt

Delphicos alia insula in qua colitur appollo Unde Delphicus a um, et Delficus a um et hic Delficus ci .i. apollo qui ibi colitur Et nota quod hec Delfi orum nominatur templum ipsius insule quod per ipsa insula / Et inde Delfin nis et hic delfinus ni dicitur Et dicuntur delfines quidam pisces marini qui voces hominum sequuntur / vel quia congregati simphoniam faciunt a fone quod est sonus hii proprie Zizamones dicuntur Capitulum

Delphinus

Demo mis .i. tollere .i. auferre Unde dens tis quia demat et auferat cibum dentes, vel dicuntur quasi de-terens quia pulsari deteret, sicut tempus dederet, vel dentes quasi dimi-detes scilicet tibos, vel greci dicunt odontes, et inde nos dicimus dentes, quorum primi in-cisivi vel precisores dicuntur, vel omne quod accipitur ipsi per medium secantes canini dicuntur quia duo in dextra et duo in sinistra maxilla sunt sicut dicitur quia ad similitudinem caninorum extant et sic canis ipsius ossa frangit sic et hii, et quod nos primi precisos precidunt alios tradunt ut confringant sed per longinque

Dens

De quibus dentium

et rotunditate columelli vocantur colti dicuntur molares quia contrita et concisa a prioribus et confracta a sequentibus suscipiunt ut molant et masset Et sunt pluces dentes in viris quam in feminis Et a dens denticulus li dicitur / et dentosus a um .i. dentibus plenus / et dentatus qui magnos habet dentes Unde edentatus et edentulus quasi dentes qui dentibus caret Item a dens dento as .i. dentatum facere Et hec edento as dentes extrahere evellere Item a dens dicitur dentrix cis quidam piscis sic dictus pro multitudine et granditate dentium scilicet lucius Et hic dentale lis in quo induitur vomer quasi dens Item a dens hic dentaria est herba Unde medici dentes tollunt Et hic porcus quasi bidens tis quasi instrumentum rusticorum quasi duos dentes Virgilius habet bidens tis .i. ovis a duobus dentibus quibus preminet / et tamen quibus fertur nasci sunt bidentes sicut dicunt oves bidentes quasi biennes .i. duorum annorum que tunc etatis eligebantur ad sacrificium Unde hic bidental lis locus in quo fulmen cadit sic dicitur a bidentibus ibi sacrificatis, vel est aliquod fulmine percussum Persius Triste iaces lucus evitandumque bidental, hec quidem hic tridens tis .i. vas tres primas .i. tres dentes habens Persius Calliditas quia tridente percutit a manibus Sed de hoc amplius in specialis dicetur Item a dia quod est duo et demo componitur hoc dia-dema atis .i. regia corona quia duo demat .i. principium et finem Et dicitur a sertum et corona quia sertum est quod fit de floribus insertis Corona dicitur quilibet circulus capitis de quocumque metallo Dyadema tamen de auro et lapidibus preciosis Vel quasi dia-dema a dia et emas quod est ornans quia utraque parte capitis ornat sicut ab emas quod est ornans vel diadema quasi redimio id ivi itum quod est congirare .i. ornare Et recipit dici ubique Unde hoc redimiculum .i. corona vel monile vel vitta qua mitra in capite femina alligatur / vel redimiculum est succinctorium vel brachile quod per cinctum descendens et a lateribus colli dimissum utrumque alarum sinus ambit Et hinc inde constringit ut constringens latitudinem

vestis ad corpus contrahat, et cingendo comprimat
hec vulgo brachile. Et quod brachiale
communis non brachiorum sed renum sit tamen
cingulum. Vel Diadema quasi a dia quod
est duo, et desmos quod est coniunctio vel ligatura
est quia hoc ornamentum in se terminatur
et ex extremitatibus utrisque astringitur et proprie
ligatura. Et est virginum et matronarum orna-
mentum. Demo activum est et producit
primam syllabam sicut de et emo. Demon interpretatur peritus
et sciens. Unde demonius -a -um, scilicet sapiens
malus. Et demonicus -ca -cum, scilicet a
demonio demoniatus -a -um. De-
mon quoque componitur cacos quod est malum, et
calo quod est bonum. Et cacodemon et
calodemon. Et sunt cacodemones mali
angeli quasi mali vel malum scientes. Calo-
demones boni angeli quasi boni vel bonum
scientes. Demerius -a -um, id est terralis.

Denso -as -avi, id est spissare. Unde
denseo -es, sui, id est spissum
esse vel fieri. Densare est aliquid
densum facere, sed densere est
densum et coniunctum esse vel fieri, et in
proprie densum. Et contrarium densus positivum tamen comparativum
vero et superlativum caret. Et a denso densus -a -um, id est
densatus. Et a denseo densus -a -um, id est
spissus, quod tamen sit dictum valde credulus;
spissum, superius dictum est. Et comparatur
et spissus, densior, densissimus. Unde densus sive densitas
adverbium, et hec densitas -tatis. Et a denso
densetus -a -um, id est densus per se. Unde quidam
invenitur pro densato, sed densatum ab
aliquo Macrobius De Saturnalibus. Et
mulierum corpus quasi nativi humoris densitas
Densus quoque componitur -as. Denso tamen dicitur
sed quod est activum, sed denseo est neutrum
et tractat superius. Deror septimus dicitur
remissio. Despotes dominator grece.
Deuteronomium grece, latine dicitur secundum nova
lex. Unde quidam liber dicitur Deuteronomium
nomine, id est secunda lex quia replicat ea que
dicta sunt ita tamen quod nova videntur. Unde
deuteronomium, id est novitas. Et componitur deuteron
cum gamos quod est nuptie vel vero, et
hoc deuterogamia, id est secunda gamia sive secunde
nuptie. Et eciam dicitur bigamia. Et simplex
ca dicitur. Deus dicitur a greco theos quod
est metum, et in unitatem ... et d po-
pro hoc dicitur deus quia sit timor omnibus
vere colentibus eum. Et hoc est dictum

theos vero nos dicimus deum, per hoc non est contra illud
principium secundum illud leto ubi dicitur ayos otheos,
et statim supponitur interpretatio pro illum scilicet deus
et sancta, quod supponitur ad theos articulus
est. Vel dicitur a do das quia dat omnia tem-
poralia hominibus, vel a diligo quia omnia
diligit et nichil odit eorum que fecit.
Vel a desinit eo per contrarium quia nil ei de-
sit. Et est deus nomen potestatis non proprietatis.
Et inde deitas -tatis et deitatio -onis, et
hec deitas, et et deus dea dee, et deicola
-le, id est deum colens, et deificus -ca -cum, id est deifica-
tus. Deus fit et sic divus fit, quia qui ex mor-
tali fit immortalis. Unde divinus -a -um,
unde divinitas adverbium. Loci sicut a divinitus
a celitibus, ut Gabriel missus est ad beatam
virginem divinitus, id est a deo. Et hic et hec di-
valis et hoc divale, id est divinus. Unde divalis dicitur
princeps vel imperator, qui quasi deus habe-
batur, et per contrarium diffidius filius Jovis
quem pagani sepius iurabant. Item a
divus divinus -na -num, quod est deorum
vel pertinens ad deos, et divini celestes
deificati dicuntur. Et divini qui tractant
de deo et magistri divini theologi. Et
divini qui divinant quasi deo pleni, di-
vinitate enim se esse plenos assimulant
et astucia quadam fraudulenta hominibus
futura coniectant. Et sunt duo genera divinacio-
nis, ars et furor. Et a divinus hec divinitas
-tis, et divino -as. Unde vero tamen omnibus
quoque. Et nota quod divum et divo quidam po-
nunt adverbia, divo, id est sub celo vel contin-
gentium sub polo aperte modo. Et inde compositum
de subdivo. Et a deus hic dialis, -lis,
sacerdos Jovis, sed potius dicitur a die
sicut per ea dicitur. Et a deus divus -a
-um, id est divinus et sanctus. Unde per simile dicitur
in poeta quem invenit Homerus Satur-
nius dia poemata cantat. Deus quoque
componitur semideus -a -um. Et semideus, id est
semideus et imperfectus et non plenus deus.
Et cum colens hic et hec deicola. Et
cum credo, et hic et hec deicida, id est deum
occidit, et deificus -ca -cum. Unde deificus -a
-um. Et nota quod deus facit verum tamen
in Et sic de e et multum in vocativo si deus /

Deus
Divus Divinus
Divino
Deus facit verum in e

Est .n. dat tm uti tam sz pº quasi p
vbo ut ibi Agnus dei qui tollis pcca
agnus p vbo sumitur e vbm Jtem no
qm in nto dto et ablto plrli istius
nominis e ti cglutinatur in una .i.
longum Cum dz scribi et pnuntiari tm
p vnum i sz scribunt ii duo ibi sz tm
pnunciatur vnum Et scribunt duo ii du
abus de causis sz vel cm dre Si enim scriben
dum et dis p vnum i videretur ee pprius
vel ppo et nomen ut igo ex ipa scriptura ppe
dr qm no sunt ppnis institutum e ut
duo ii ibi scbarentur sz tm pnunciet vnum
Vel de consuetudine antiquorum solebant
.n. antiqui geminare vocales longas
existentes ad scripturam licet vna solummodo p
nunciarent nec fiebat illa geminatio scripture
nisi ideo ut cscripta vocalis ee pducta
demonstret In hoc ergo sequitur vetus scriptu
ram antiquam csuetudinem cm scribimus in diis
et diis duas vocales et pnunciamus vnam
tm Et similiter in nto et dto et ablto plrli
istius pnominis .is. ea id. fit sinerisis et
conglutinatio ei in ii et tm scribunt ibi duo
ii licet tm vnum pnunciet Et fit talis scriptura
duabus de causis sz vel ex csuetudine antiquorum
pdicta vel cm dre ab .is. et ii va Jtem dis
compo diatquili .i. dei inferi aglos
ti antiqui nigros dicebant

Dya apud grecos plures hz signifi
cationes quod scribitur p y grecum
nomen e eiusdem fonis cu
e q nos duo sz qm scribitur p
i iota sit ee causa ex cuncto Cum sepe
po vo nos ponimus tam et pt ee ppo eiusdem
fonis cu e de apud latinos a dya
go qd e de qr diatesseron .i. de quatuor
diapente de quinque diapason de octo
Jtem a dya quod e duo q dyas dis .i.
binarius et dya et logos qd e sermo
vel lexis dr q dyaletica et q dyal
sermo qr dyaletica disputatio tota ver
sa et finit inter duos sz inter opponentem
et respondentem Nec enim ibi e nec tercius tamquam
iudex vel in causis agendis vel dr diale
tica a dia qd e de et lectos qd e dcto
qr in ea disputat de dictis Et sim ei

p del

dz scribi p i et no p y vel dr dyaletica
a grco nomine dialegisce qd e disputare
Cum dyaletica q ars disputatoria Jnde
dialeticus a um Jtem a dya et logos q
dialogus qi dualis sermo sz qui versat
inter duos Cum dyalogicus a um Jtem a
dya et plico diplo as .i. duplicare Cum
q diploma .e. duplex locutio Et diplo
mus a um .i. duplicatus et q diploma
taius iii .i. duplicator et diplois dis q.
duplex vestis qr fit duplex amictus et
e vestis militaris et q dipla .e. nota in te
stamentis signanda Compo qr dia cum
sone qd e sonus Et disona dissonancia
vocum Et cum pondus Et q dipondius
grey ponderis constans ex duobus ponderibus
ut dicit ex duobus assibus Et cum metros
qd e mensura Et hoc diameter et q dia
metrus et q diameter .i. recta linea p
centrum in duas equales ptes circulum diuidens
Et stasis qd e status Et diastasis sz dis
sensio animorum quod quis sedicion vocant
Et cum tesis quod e diuisio et fit hec
dieresis .i. duorum vel in duo diuisio Et cum
ptotos quod e casus et dioptotus vel di
ptotus a um sz nomen quod vno gn
et vno uno hz tm duas diuersas tractus
in duobus casibus Jtem dya qr cum logos
et q dissologia .e. .i. sermo duorum vel qr
a dis quod e diuisio in dissologia .i.
dissolutio sermonis Jtem qr cum lisis qd e
solutio et dialitos .q. dissolutio scilicet
plurium orationum sine coniunctione plane sz
tm vna oro p subtractione coniunctionis diui
ditur in plures qm in duas Si vo diuidi
tur in duas dr sicut ille sz assindeton Jtem
qr cum psalmus Et diapsalma .i. diuisio
psalmi Et volunt quidam ee ebreum et
sit .i. quibus interponitur sempiterna ee sonat
Alii volunt ee grecum et sit intervallum psalle
di ut psalma sit quod psallitur diapsal
ma vo interpositum in psallendo silencium
ut sic sinpsalma dr vocis copulatio in can
tando ita diapsalma disiunctio earum vo q
requies distincte continuationis ostendit sz par
salio

Unde Cassiodorus. Est diapsalma siromomum
rupta continuatio dictionis psalmorum reptum fuit
personarum fieri mutatione secundum quod ergo constituit
diapsalma est continuatio spiritus sancti corporis ergo
dia cum multis aliis partibus de quibus superius
tum congruentius tractabitur. Unde quidam dicunt
cum scitur quod est distichon id est distichon vel
disticum, et hic distichium, invenitur id est carmen
vel opus duorum versuum. Unde Teodulus
Vos in distichis carmine complectentes enim
Item distichon dicitur quod geminis dictionibus scilicet
cum autor totum loquitur ex se sive persona in-
troducta. Hoc et diastema id est vocis spatium
ex duobus vel pluribus sonis aptatum. Et venit
componi a dia et sto. as. Item a dia dicitur duo
due duo, duorum duarum duorum, duobus
duabus duobus, duos duas duos, o duo
o duo due duo, duabus duabus duobus.
Unde hoc declensio id est caritativa sumitur que
fit inter duos, vel dualitas a dualia quod est
sumitur. Et hic et hec dualis et hoc duale. et hinc du-
alitas id est duplicitas a triplicatus. Et per
geminum quod diversi sunt simul id est duorum census, et hic
duicens hec id est omnis vel annus duos tam
quasi dentes. Et duplico, as. a duo et plico
cas. Unde valia. Et duplex a unum et hic et hec
et hoc duplex hec, unde dupliciter adverbium, unde hec
duplicitas atis. et hic duplicitas id est qui
duplex fraus partibus sunt fraudulentus. Item a
duplex duplo as id est facere duplum. Item
a duo ducenarius pertinens ducenti. Et per
ducenta te ta. et hic duellum. li. singulare
bellum inter duos, sed de hiis in sermo p[ro]-
cessit. Sed quia de vocabulis numeralibus fe-
re sermo occurrit, ut dilucidior vel procedat
tractatus de eorum compositione et declinatione aliqua dicam.

-cardinalia

Vocabulorum sunt numeros que
dicuntur numeralia quedam ponderalia
quedam dispertitiva quedam ordinalia quedam
multiplicativa. Numeri quorum
quidem vocabulis scilicet pro vario modo sumendi quodam
sunt diversitate eorum nomen ut dicuntur
numeri cardinales, multiplicati pon-
derales, dispertitivi ordinales. De quibus
ergo omnibus per ordinem prosequemur tantum no-
minum assignando, et ideo non tacebitur
propter ea ipsarum distinctionem vocis omnium

per ordinem. Certe quorum congrue declinationem
assignabimus. Dicuntur autem unitas
binarius et similiter unus duo et nomina
numeralia cardinalia que designant numeros
cardinales. Numeri dicuntur cardinales sunt
predicti cardinibus quod sic hostium volvitur circa car-
dinem et super nititur cardinem ita omnes numeri
volvuntur et replicantur circa istos sic predictos. Et
dicuntur cardinalia id est nomina que principalia quia omnia
alia numeralia habent ab istis originem et non econverso
c Vel dicuntur cardinalia quia principaliter sunt numeri
quod non contingit in aliis. Et sunt hic numeri
dicuntur cardinales a modo sumendi sed quia sunt
cardinalibus nominibus. Cum ergo sint duo
genera cardinalium primo agamus de simplicibus
que communiter sunt unus duo tres quatuor
quinque sex septem octo novem decem undecim
duodecim tredecim quatuordecim quindecim
sedecim vel sexdecim et nunquam sexdecim per
x decemseptem non dicitur in compositione et unde
sunt due partes decemocto decemnovem viginti
viginti unus viginti duo et cetera usque ad triginta, tri-
ginta unus et cetera usque ad quadraginta, quadra-
ginta unus et cetera usque ad quinquaginta, quinquaginta unus
simili modo sexaginta septuaginta octoginta no-
naginta centum. Centum unus centum duo et cetera
usque ad ducenta, postea trecenti quadringenti
Circa autem notandum quod in istis numeris dicitur c non n
tamen in g, quingenti sexcenti vel sexcenti
septingenti octingenti nongenti vel non-
genti mille. Mille unus mille duo et cetera usque
ad duo milia. Unde provenit ut mille centum
quadraginta unus sunt una pars. Sequitur de
eorum compositione ab uno usque ad decem sunt
simplicia, a decem usque ad centum sunt
composita ut undecim ab unus et decem et cetera usque
ad viginti quod quasi a bis et decem quod est
decem. Unde viginti quasi bis decem muta b
in v quod sepe contingit et econverso ut apud anti-
quos. Viginti unus quasi a viginti et unus et cetera
usque ad triginta quod quasi ex tribus quod est tres et decem
Triginta unus quasi ex triginta et unus. Et ad simili-
tudinem istorum usque sunt consimiles compositiones usque
ad centum et centum est simplex. Et a centum
usque ad mille sunt quasi ut centum unus quasi
a centum et unus ducenti a duo et centum et cetera
usque ad mille. Item a mille usque dicuntur sunt
sunt quasi omnia. Sequitur de eorum declinatione

Ab uno usque ad quatuor sunt articularia. A quatuor usque ad decem sunt medialia et omnes generis et tantum pluralia. A decem usque ad centum si componantur ex duobus corruptis ut quadraginta sunt ex duobus integris quorum utrumque sit mediale ut decem septem sunt medialia. Si vero componuntur ex duobus integris quorum alterum sit mediale et alterum decle ex parte decem declinabile et ex parte mediale ma net medialia ut viginti unum quod valet tantum in plurali numero. Dicitur non quod sit duo plurali numero et est sit valentia. Solet notari viginti a unus generis hoc et hac et hoc viginti unum dat huius viginti unum. Accusativo viginti unum unam unum. Vocativo o viginti unus a um. Ablativo ab hiis viginti uno a o. Et debet sic poni in constructione viginti unus homines currunt, viginti una mulieres currunt, viginti unum alia currunt. Sed si vel fuerit ordo interponendus et dicitur viginti et unus homo est vel currit. Similiter de viginti duo, due, duo. Et hii et hee viginti tres et hec viginti tria. Et per ea viginti duos et cetera usque ad centum. Sed dicit aliquis hoc nomen viginti deficit in vocativo et est aliud numerum quo singulariter. Non sunt nisi per similitudo deficit in ablativo nec tamen est pluralis numeri. Item viginti duo sit et a duo debet habere accentum in antepenultima et dicimus quod recipi debet contra ablativo prima regula sicut et multa alia. Item a centum usque ad ducenta sunt medialia et omnes generis ut centum viginti. Excepto quod componuntur ab uno vel duo vel tres. Ducenta vero et reliqua usque ad mille declinantur in plurali numero mobilia per tria genera ducenti te ta, trecenti te ta et cetera. Mille est mediale et omnis generis et tantum pluralis numeri. Et dicta milia. Nam mille copulat millenarium. Milia vero plures millenarios copulat mediante, cum recipit adiuncta. Duo milia tria milia sunt pluralis et cetera. Et currit sic constructio duo milia hominum currunt. Et potest esse una causa et currit sic constructio duo milia homines sunt. Et licet sic non quod tamen uniformiter meme et in hoc tamen magis et servio a ne... que in duo milia homines duo milia milites duo milia alia. Et licet ideo quod ut ait Agellius antiquitus mille erat singularis numeri et milia sunt pluralis. Et sic constructio mille hominum necessitate quod millenarius hominum.

Centum

Mille
Milia

Sed modo mille sunt est omnis generis et pluralis numeri. Vel milia constat ab uno quod sunt similiter singulare ut quanta a se construantur mense circum quoque genere sic mille. Sequitur de aliis nominalibus que sunt nomina aggregatiuum. Et sunt ista: Unitas, binarius, ternarius, quaternarius, quinarius, senarius, septenarius, octonarius, novenarius, denarius, undenarius, duodenarius, tredenarius, quatuordenarius, quindenarius, sedenarius vel sexdenarius, septenarius decenarius, octonarius decenarius, novenarius decenarius, vigenarius vel vicenarius. Unitas non potest dici proprie in constructione quia si loco eius diceretur unarius. Vicenarius, et usque ad triginta, trigenarius vel tricenarius, tricenarius unarius et cetera, per ea quadragenarius, quinquagenarius, sexagenarius, septuagenarius, octogenarius, nonagenarius, centenarius, ducentenarius, trecentenarius, quadringentenarius, quingentenarius, sexcentenarius, septingentenarius, octingentenarius, nongentenarius vel noningentenarius, millenarius. Et tamen quibus istorum reperiuntur replicationes. Composita istorum similiter et usque ad denarium omnia sunt simplicia. Et tamen omnia sunt quanta vel decomposita preter centenarius vel millenarius que sunt simplicia. Similiter de similibus est omnia non sunt sed est maxime genere preter unitas que est feminini generis. Sequitur de proportionalibus et sunt proportionalia que sunt nomina proportiones sicut secundum quod ut simplum duplum. Principium quibus licet sunt relativa secundum tamen sicut cum quibus mensuratione et proportione et hec proportionalia dicuntur. Cum non sit sunt dicuntur proportionales et sunt ista vocabula scilicet Simplus, duplus, triplus, quadruplus, quintuplus, sextuplus vel sestuplus, septuplus, octuplus, nonuplus, decuplus, undecuplus, duodecuplus, tredecuplus, quatuordecuplus, quindecuplus, sedecuplus vel sexdecuplus, decuplus septuplus, decuplus octuplus, decuplus nonuplus, vigecuplus vel vicecuplus, vicecuplus simplus, duplus et cetera, tricecuplus vel trigecuplus, tricecuplus simplus, duplus et cetera, quadragecuplus, quinquagecuplus, sexagecuplus, septuagecuplus, octogecuplus, nonagecuplus, centuplus, ducentuplus, trecentuplus, quadringentuplus, quingentuplus

Sescentuplex vel sescentuplex Septingentu-
plex octingentuplex nongentuplex millecu-
tuplex Et milesima repetito a simplo cum
quolibet istorum Tunc invenies quod millecuplex
centuplex quadragintuplex quadruplex est
una pars composita aliter non inveniuntur sic sine
copula vel aliquo per copula Sequitur de
compositione Sunt composita a plicare et precedenti-
bus ut simplex a sine et plicare duplex
a duo et plicare triplex a tribus et plicare quae
tamen duo possunt derivari a duo et plicare ad est
triplico as quadruplex a quatuor et plico
vel plicare Et in aliis exceptis illis in quorum
compositione inveniuntur duo vel plura pode-
ralia quae omnia sunt composita ut decuplex se-
ptuplex etc De declinatione nulla est
dubitatio Omnia enim declinantur ad modum
adiectivorum pro certo a nominativo et simplex a vel
duplex a nominativo etc Et dicitur simplum a
simplicium Simplum dicitur id quod cum partes
omnes sint eiusdem generis et eiusdem nec species ut quae omnia
elementa Sicut enim elementum scilicet ignis est simplex
corpus quia quaelibet eius pars est ignis simplex
est id quod caret partibus Sequitur de distri-
tivis Distributiva vel distributiva vocabula
nominalia dicuntur ea quae possunt sunt distribu-
ta aliqua per partes distributa unicuique tamen
et unitati sic sic sic per talia vocabula liquet dicta-
tio dicitur distributivum Et sunt ista vocabula
quae Singuli bini terni quaterni quini
seni septeni octeni noveni deni
undeni duodeni terdeni quatuordeni
quindeni sedeni vel sexdeni deni
septeni deni octeni deni noveni vi-
geni vel viceni vigeni singuli vice-
nibini etc per ea trigeni vel triceni qua-
drageni quinquageni sexageni se-
ptuageni octageni nonageni centeni
ducenteni trecenteni quadringenteni
quingenteni sescenteni septingenteni oc-
tingenteni nongenteni milleni Et
cum quolibet istorum repetito a singulis fiat Ce-
tenisingulis centenibini etc Et sunt
omnia ista simplicia usque ad decem
Sed tamen sunt composita vel decomposita Composita
quae constant ex duobus vel pluribus distributivis
ut decem seni Reliqua sunt decomposita
Sed milleni et centeni quae sunt simplicia
Et non quod singuli ad numerum dicitur de duobus
bini de quatuor Et sic usque quod isti nume-
rant bini id est duo et duo sunt quod non
potest esse nisi sint quatuor ad minus Et ut
generale facias doctrinam quodlibet istorum ad
minus dicitur de bis tot quot continentur per suo
numero Et declinatione istorum nulla
dubitat Declinantur enim mobilia per certo
a nominativo Et cetera in plurali ut Singuli le
la bini ne na Si quando inveniatur
in singulari hoc fit improprie et accipiuntur pro
suis primitivis ut septeno gurgito id est
septem gurgitibus quia improprie compo-
nuntur in plurali ut vitro binos lucra
id est duos Sequitur de Ordinalibus
Ordinalia sunt ut primus secundus etc quae
possunt sunt ordine secundus numerum et hoc
nomina sic dicuntur ordinales quod per haec dictio-
nem ordinum iure rebus per ordinem dispositis
Et iste sunt et dictiones primus secundus tercius
quartus quintus sextus septimus octavus
nonus decimus undecimus duodecimus
terdecimus vel tertiusdecimus quatuor-
decimus vel quartusdecimus quintusdecimus
vel quintusdecimus sedecimus vel sexdecimus
vel sextusdecimus decimus septimus deci-
musoctavus decimusnonus Vigesimus vel
vicesimus vigesimusprimus vicesimus
secundus etc usque ad triginta tricesimus vel
trigesimus tricesimus secundus etc quadrage-
simus quinquagesimus sexagesimus
septuagesimus octogesimus nonagesimus
centesimus ducentesimus trecentesimus quadri-
gentesimus quingentesimus sescentesimus
septingentesimus octingentesimus non-
gentesimus Millesimus Et cum quolibet
istorum fiat replicate a primo quadra-
gesimus primus etc centesimus primus centesimus secundus
etc Millesimus primus Millesimus
centesimus quadragesimus primus
et est una dictio composita sic invenitur in cer-
tis publicis Anno domini millesimo
centesimo sexagesimo primo De
compositione dicitur quod omnia sunt simplicia

Vsque ad decem Et in quarta et decima pt decessimus et millessimus que sunt simplicia
Composita sunt in quorum constructione
inveniuntur duo ordinalia integra
ut decimusseptimus Reliqua sunt
decomposita ut undecimus quia derivatur a quarto
scilicet undecim De declinatione dicitur
quod omnia declinantur per tria genera Nu-
meralia vocabula multiplicativa
sunt illa per que fit multiplicatio car-
dinalium numerorum ut semel. bis. ter.
quater. quinquies. sexies. septies.
octies. novies. decies. undecies. duo-
decies. tredecies. quatuordecies. quindecies.
sedecies vel sexdecies. decies septies.
si sit compositum sit sedecies et sex-
si sit appositum sit septuagies sed
videtur quod possit esse appositum in aliquo enim
videtur esse ibi locutio semel semel vel
semel bis. Similiter quod decies septies
si sit appositum decies octies, decies
novies vigesies vel vicesies vi-
cies, quodlibet istorum invenitur vigies-
semel vigiesbis vigiester et usque
ad triginta, postea trigesies vel tri-
cesies vel trigies vel tricies, tri-
giesissemel, trigesesbis Et sunt
cas inveniuntur tamen adverbia in sies
si frangantur in gies vel in cies ut
quadragies. quinquagies. sexa-
gies. septuagies. octogies. nona-
gies. centies vel centesies. sic eodem Et
similiter ab istis ducenties. trecenties
quadringenties, quingenties, sexcenties, se-
ptingenties. octingenties. nongen-
ties millies vel millesies Et fiat
replicatio a semel tunc quodlibet istorum ut
quadragiessemel, centiessemel, ce-
tiesbis, millessiessemel, milliesbis
milliester, milliesquater, Millies-
centiesquadragiesquater una dictio
composita Et omnia sunt simplicia us-
que ad decem Ex hiis sunt quarta vel de-
cima post centies et millies hec sunt
simplicia Composita sunt illa in quorum
compositione inveniuntur duo vel plura

multiplicativa integra ut decies septies
Decomposita sunt reliqua ut un-
decies quia derivatur a quarto scilicet undecim Et
sunt omnia ista adverbia numeralia Si-
gnificant quidem numeros ad infinita repeti-
tos et numeri sublimia vocabula ut
patet unum verum cognoscitur aborte
at quod dicitur scilicet quod vigesimaquarta et
centumquadragesimaquarta et centessimus
quadragesimusprimus et centiesquadra-
giessexies et huiusmodi sunt dictiones que pre
in sua pusillanimitate constabescit dicitur
tamen quod hec compositio dictionis scilicet vigesimaquarta
et consimilia non faciunt compositionem Sed ie dictio
sit conicere ponitur pro una et in e quod
ponitur scilicet copula aliquod remedium
cedi nimis si tenent in dubitatione ut dixi
Et quia merito incepit de numeris dico hoc
non omittamus quia scilicet quis numerus
representet Omnis numerus ut aut decem
per figuram unitatis iterum dicitur ut denarius
predicte unitatis novenarius per novem decem
decimis Et quia hoc fastidium pariet in
sitionem cum ut omnis iste usque ad quin-
narium per figuram unitatis representatur ut uni-
tas per una, binarius per duas, quin-
narius per v. denotatur, denarius per x. Et
nota quod quotiens unitas addit preposita
ad x tunc demit preposita ei quod si prepo-
nas i ad x habebis novem Si preponas
undecim. L. notat quinquaginta, si
preponas ei x habebis quadraginta. Si pre-
ponas sexaginta C centum. D quingenta
M. mille Et nota quod quelibet figura si ei
supponatur linea per transversum directa tot
significat millenarios quot prius significat unitates
ut. j. mille significat v. quinque milia, x decem
milia, L. quinquaginta milia, C. centum
milia, M. millemilia Et nota quod quelibet figura
litterarum inveniuntur aliquando numerum representans Greci non
insequimur usum quod isti usitaliter distinguunt, quos
sed a nobis quingenti ordine recto, ccccc.
Et hec tercenti post recitare conantur, ccc. Non
plus quam centum et constat esse connexio. c.
Alpha. d. compar duo et tamen nomina portat
ccccc. Et cum ducenti seu quinquaginta vel
cc. l. Sexta quatordecim gerit semper eque

distat ab alpha .xl. Ergo quadratum
g inde candida resignat .cccc. littera q
quoniam dnotatur nota qr quoniam .cc.
tertia terram vocalibus una tenet .t. fere
tetenarum medium consignat et vnum .c. l.
et quinques .l. cecum monstrat in medijs
esse .l. M caput e iam quia sciunt mil-
le bene .m. N nonaginta capit q sit
caput ee vi .xc. O vim gestat qui ut
vndecimus extat .xi. P similiter g iam
monstrat habere .cccc. Q sic d sequitur iam
simile qr tenendi .ccccc. Octoginta facit
iam qr dr h .r. .lxxx. Ebdomade spe s
suscipit ordine septem .vij. T terminum tollit
cum sexaginta bicornis .clx. V vero pos
sumdas no plus quam quinquagies redundans
v. Simplex .x. solito decem monstrare pu
tatur .x. .ij. dat decenos quinquaginta tene
dus .cl. Vltima z zeta tamen fine tibi
mille tenebit .mm.

Dian grece latine dicitur lux vel cla
ritas vnde dea e dione venus
quia pulcra sit vel dea est
dione a matre sua q similis
dea e dione vnde claudianus de raptu pro-
serpine Si venerem queras de sita dione
Vel dea e dione q duos necteus in amore
no enim pr conplet sine duobus vel dione q
ex duobus nata vnde dioneus .a. .u. .i. ve
nereus vnde virgilius Ecce dionei pro
cessit cesaris astrum Vel a dian et neos qd e
novum dr diana q nova lux vel claritas
Est n luna q singulis mensibus fere ebes sin
gulis mensibus lumine a sole accepit et sic
vi ee lux et claritas nova Omnia hec
nomine ei congruit secundum qd post bestijs
clarescit n magna claritate qr sicut vigil
ail qr ipa e luminare minus quod post
noctem in q discursum sunt hec bruta alia
Sic ho hec discursum sunt in die vnde dr
Posuit tenebras et discurrunt bestie Ortus
est sol et congregabuntur in cubilibus suis
et collocabuntur Ho aut exiuit ad opus
suum Vel dr diana a dianeon qd e divi
sio tenebrarum qr radijs lunaribus tenebre
silvarum separantur Vel dr diana q duana
qr ipa e luna Et luna die ac nocte

apparet ipa e et lucina qr lucidat vel
qr luce prestat nascentibus Hecate et trivia
qr tres habeat potestates Vnde et tribus figuris
figuratur Est n diana in silvis lucina lu-
in celo proserpina apud inferos Item
a dian dr dies qr clarus sit vel dies
dr a deis qr eorum nominibus dies appellantur
qr a nominibus planetarum quos quidam deos
reputaverunt Sic enim dies sumit no ab
1o placita q 1a die hec primam horam vnde
qr sol hz primam horam in dominica die
dictus e dies solis vel dies dominicus qr
sol maior et qi dominus e inter planetas
ratio huius melius dilucidabitur pro ca
Vel dr dies a diurnus qr diurnum sit opus
Sz no qr dies in singulari numero e mascu- Dies
lini generis no qr aliquod genus sit qd vocetur medium Sz
dr ee medij generis i indeterminati et incogniti
Certum e enim qr dies e vel masculini vel
feminini generis si quis dixerit q dies et non
h et alij hec dies et no hic ideo neu
tros volentes offendere linquimus sub dubio
cuius generis debeat dici Et dicitur qr e ma'nes
feminini generis sed no determinate dicitur cuius
determinate dicitur h vel h dies in plurali vero
e masculini generis qr in plurali nulla discordia
fuit inter auctores Hoc tamen supponit
quadratum q ondit qr nec in sin-
cti generis vnde vera hieronymus e f generis in aia
e masculini dies n aliquando accipitur pro determina
to spacio temporis scilicet in quo sol vadit ab oriente
in occidentem et tunc tempore e masculini generis Aliquando
accipitur pro indeterminato sed simpliciter pro tempore
et tunc tempore e f generis Tempore dico qr sepe
invenitur feminini generis pro determinato spacio temporis et
masculini pro indeterminato si hec fit in tempore In
plurali vero numero tamen invenitur nisi pro determinato
tempore Et ideo e qr in plurali tamen fuit masculini
generis Et notandum qr quidam dies dr arti
ficialis quidam dies naturalis Dies artificialis
e claritas solis super terram vel spacium in quo
vergit sol ab oriente in occidentem Dies
naturalis e spacium diei et noctis i spacium
in quo sol procedit ab oriente in occidente
et iterum ab occidente veniens in orientem Hic
diei primum divisio assignatur Caldei
et perse a solis ortu faciunt initium diei
naturalis Egiptij ab initio noctis Romani

a media nocte. Alternis a sexta hora
diei. ¶ Dies . hec dietula . le . i. parva
dies. Et ponitur pro quacumque parva mora. Unde
Terencius ... non sufficit si ad
deum tua una dietula. Et a dies
dietim . i. de die in diem vel per singulos
dies quod et diatim invenitur. Et hoc
dietum . i. ... dici ... Unde
Oratius ... dietam dieria
vocat manus. Et hec dieta te . i. dierum
itineratio. Unde dieto tas . i. per dietas ire
vel perendinare. Item dieta dicitur observatio
legis et vite vel temporis dispensatio vel
cibus ... vel ... Unde dieto
as . custodire consuetas dietas. Item a
dies diu adverbium quod ... pro certo
spatio ... pro indeterminato sit dies.
Unde per comparationem ... diutius et ...
diutius et diutissime ... Unde
diutissime adverbium ... magis ... usum
... nomina. Iterum a diu sed dius
quod ... pro determinato spatio et sit diur-
nus a um . i. unius diei vel durans per
una die. Et per compositionem interdiu . i.
... dies ... diurnus
a um . i. singulis et cotidianus. Unde Plautus
in Aulularia ... qui claudit sutor
domum ... diurnus a
um ... Et quotidie ... diu
Unde Marcianus ... nox ... omne
... Item a diu ... ac-
pro indeterminato spatio ... sit diuturnus
a um quod est indeterminatum ... unde
... sit diurnus a um ... determinatum.
Et diutinus a um in eodem sensu ... per
... diu durans continuus. Et per
compositionem ... quadriduum ... Item
a dies dietarius a um . i. ... sed
se de die custodientes sic faciunt claus-
trales. Et hec diaria . e . i. ... ventris
... vomitu. Et hec dies spacium ...
et deductio modulandi de uno in alterum
sonum ... Item a dies hic et hec dialis
et hoc le . i. cottidianus. Unde dialis est hic
dialis sacerdos Iovis. Item a dies di-
co cis . i. diem facere ... [illegible]
soli deo ... Unde diespiter ... ro
... Et hic dies et diespiter ... pro solius

... dies . i. fit dies diespiter . i. dies
maximus. Dies quasi ... et fit hic
diespiter . i. malus dies vel ... sit ... Iovis
Et ... et diespiter ... vel ...
. i. Iupiter. Et sit quasi dici pater. Unde ...
... de Saturnalibus ... con-
diespiterem Iovem appellabant ... quod
lucem et diei sit auctor. Et ... per-
vel primus ... . i. in primo vel in ...
die adverbium. Unde ... a um. Et ...
quot. Et cottidie quod videlicet ...
... cottidianus a um. Et ... et
hodiernus na num. Et ... bis et hoc bi-
duum . i. spacium duorum dierum. Unde biduanus
a um et hoc triduum unde triduanus a um et
tridie adverbium quod componitur post tridie . i. post
tres dies . ... sunt due partes ... pro
una. Hoc quatriduum unde quatriduanus
a um. Item quasi ... medius et ... . i. me-
dius dies ... meridies quasi media
dies ... non compositio. Unde ... media-
nus a um et ... ... dicitur . i. in ... me-
die requiescere ... in libro Iob ... a
... et ... sunt. Item ... dies et
nudius tertius quod est compositum a nunc et
dies et tertius quasi nunc est dies tertius ...
nudiusquartus quasi nunc est dies quartus. Et ut
gramatici dicunt ... ordinali
nomine ... compositio ut nudiussextesimus
nudiusmillesimus et sunt omnia adverbia
... Unde Plautus ... te hori
... nudius tertius. Et alibi ...
... nudiusquintus ... Item dies ...
et pendie ... pro una die
... una die ... . i. in ...
vel ... quod non ... primo ...
die . i. post ... sic ... hoc ...
pendie ... et ... pendie ... prima
una die quod non ... dici de hodierna
... ea non restat ... vel dici ... sic
... et ... pendie . i.
post ... Unde Plautus ... ves...
pendie ... Unde pendi-
nas . i. morari per unum diem ... in
... diem ... per modum simplici

Est tunc positum unum pro prolongare vel q
pendic a pen et dic, unde pendiculum. i.
unius dieta vel plures in viii tragedie
Diatrite diu testamenta. q diatheses. i. q
dom pro mo sq dant et hered Diameter
recta linea loquendi Diapason frequenter
singentes et stecantes in pepliter Diastole
distinctio vel mtdectum Diaconus grece latine
minister dicitur quia sicut in sacerdote consecratio
ita in diacono ministerii dispensatio habetur Et
declinatur hic diaconus ni et hic diacon onis
vel diacones. onis. Unde diaconatus tus
tui. i. officium vel ordo diaconi Et quia sub
sub vel ypos quod est sub et subdiaconus
in ypodiaconus dicitur grece latine subdiaconus quia
iste sic appellatur quia subiacet preceptis diaconi
et officiis. Oblatones enim in templo domini
a fidelibus ipsi suscipiunt et diacono super
necdas altaribus deferunt. Unde apud ebre
os natinei vocantur i. in humilitate domino
servientes Et hic subdiaconatus tus tui, vel
ypodiaconatus tus tui. i. officium vel ordo subdi
aconi Et archos quod est princeps
et dicitur hic archidiaconus. i. princeps diaconorum
Unde archidiaconatus tus tui. i. eius officium
vel dignitas Et nota quod composita ve
niunt declinata totidem modis sicut simplex
Dibellum sebum bellum

Dico cis xi etcetera Et dico est
semel memorare plures est
dicere actum preferre vel intel
ligere Unde decus dicitur quia dicitur
quid quod significet vel intelligi faciat
Unde decorare i. decus coniungere ad quod statuto
ornare Et a dico hic decrium eti et hic
decta tus tui Decrium est quod dicitur decem
est actus vel passio dicendi Unde hic decerius
pro decerse decim Unde Macrobius de saturnali
bus nos vie dicteria nominat Et a
supine dicto as. v. freque et dictonarius dicitur
est cum contemporis certa dicta proferre et
componere, qui hoc facit frequenter dicit
Ab ultimo supino scilicet dictatu a
vincta v. i et x in o fit dud frequenter
scilicet dictito tas Unde Virgilius de eunuche

dei in ipso Cum laudi sermiti
uel dictitarunt eunticiam et actitant
Dicto quod edicto. as. i. valde vel palam
dictare Unde platus in confitemur
Cum te edictas facta tua Et a di
cto dictator qui dicitur Unde et
dictatores dicebatur olim qui honorati
infirmam tunc q principes et pre
ceptores Unde hic dictatura ture Item a dico dicitur dictica te. i. ta
bula manualis quae et pugillaris di
citur et cymnels dicitur Unde quidam clerice
dictica laten ne demisseris
unquam Vel dictica a dna quae
est duo et theca quod est positio
quasi duorum theca scilicet due tabule
Si enim plures ibi sint non proprie
dicitur dictica Item ab hoc supino
dictum fit dicturio vel unde medium
Unde macrobius de saturnalibus duces
et milites solita a se facta semper
dicturiunt Item a dico dicitur dica
ce tabula vel codex vel carta supra
ubi continetur summa debiti et nomina
debentium et debitorum et pro proportionaliter
carta Et hic et hec et hoc dicax
cis facetus urbanus vel qui bene
loquitur unde scilicet facundus loquax
vel qui immoderate et multum loquitur
et comparatur dicacior simus Unde dicaci
tas. ssime adverbium et hec dicacitas
atis breuis et acuta dicto ad hor
rosum vel immoderata et multa locutio
et dicaculus a um. i. aliquantulum dicax
Unde plautus dicacula inquit Et
hec meretrix Item a dico. dico. as
.are. i. copulare Virgilius connubio
iungam stabili propriam quam dicabo
et dico as. i. consecrare et hoc est
sacro tecta et promissa. tunc enim
consecrata est ecclesia cum copulata
est deo Item dico. as. i. voueo. es
et est prima longa ut breuis lu
presigam quidam antacke ponit ca
langeum Unde claudianus de raptu
proserpine et unde secta poli quadicat

et componitur abdico ab .i. denegare remo
uere separare absentare. Unde Valia et
abdicatiuus .a. um .i. negatiuus .a. um
quod componitur superabdicatiuus .i. superab
negatiuus / unde superabdicatiua dictio
denegatio que addit negationem et nil
operatur plus quam precedens ut in vulgari
solet dici ego non habeo nil quod non
plus valet quam si diceretur ego nil habeo
Item componitur dedico ab are .i. consecrare
deo copulare / et indico ab .i. denunciare
Unde hic et hec index cis qui indicat
uel est indicium vel indicatio / Iudex
est dictus persolutus dignitatis sed tota
tenualis pestilia quia eo indicium et
tunc bene est maximum genus / predico ab .i.
admonere uel annunciare bona / ego
predico quasi pre .i. super alia bona annuncio
Unde et bissumptum est vocabulum
in logica ego predico genus de specie
et speciem de suo individuo .i. enuncio
uel subicio / hinc Valia / et est dico
actiuum cum simplicibus suis compositis et compositi
primam habet / Item a dico hec
dictio onis .i. pars / et debet scribi pe-
nultima per .c. et est utilis verbo in
usu Unde Prudentius in Sycomachia
Cum regina simul dicionibus conscabant
equo robore / Et componitur cum con et
hec conditio onis .i. lex uel pactum Iure
est condicio .i. constitutio per t et 2 vale
que in cond. dic / Dico etiam componitur
addico cis .i. deputare destinare ascribere
constringere unde oratius Tullius addictus
mare in vita magni / Condico cis .i.
simul dicere statuere uel determinare
ubi non unus sed plures dicunt uel
ubi unus plura dicat unde conditio
onis / et sublicetur t et condico / et
sunt condicones proprie testium a condicendo
quasi condictiones quia ibi non unus
testis sed plures inveniant nam in ore
duorum uel trium etc. / Item condicones
quia sermo duorum uel plurium testium
interesse conueniat quasi condictiones
Vel componitur condico a con et dico
ut predictum est / Et condico cis
.i. dicere contra / dedico est verum dictum
denegare / edico cis .i. precipe et dicitur regum
uel imperatorum Unde edictum .i. preceptum
hinc exiit edictum a cesare augusto
Indico cis .i. precipe uel annunciare et
est sacerdotum quia festa indicunt per lit
et iemnia unde hoc indictum mundine
parisiensium et hec indictio bis tu
unde Iosephus in decimo Non tamen
ipse qui malorum rerum indictum
dona abnegarent / Interdico cis .i.
prohibeo quasi unum dicere Unde hoc interdictum
quasi interim dictum quod a iudice interim
non ut perpetuo maneat sed quamdiu
dictum et statutum est a iudice / Abdico
cis .i. contradicere / predico cis .i. antedicere
redico cis .i. iterum dicere / Item componitur
benedico cis maledico cis que in eodem
sensu construuntur cum datiuo et actiuo
idem enim est benedico et maledico te
et benedico et maledico tibi / Dico
et composita ab eo omnia sunt actiua
benedico tibi et maledico tibi quando
construuntur cum datiuo sunt neutra / sed quando
construuntur cum actiuo sunt actiua / et
faciunt omnia preterita in xi et supinum
in ctum et omnia ponunt hec sillaba
di ubique / Et nota quod ab indico cis
deriuatur indictio .i. annunciatio uel edictio
siue edictum Et quia de indictione
crebra fit questio ideo de ea aliquid
agamus / videndum est ergo quid sit
indictio et ad quid sit inuenta et
unde adoleuerit usus ut indictiones
notarentur et ubi sumat exordium
et quare sic inveniri / Indictio solet
appellari indictionum circulus .i. quindena
annorum temporis / quandoque indictio appellatur
quilibet annus illius temporis / ut primus
annus dicatur prima indictio / secundus 2a
tercius tercia et sic usque ad quindecim
et sic per singulos annos usque ad
quintumdecimum et indictiones ventos
rursus a primo anno principio reuoluuntur
quandoque est dicta olim indictio illud
tempus in quo consueta tributa persol:

vocabantur Romanus scilicet spacium quindecim
annorum. Indictiones invente sunt ad
devitandum errorem quo tempore aliquid sit
actum et inoleverunt a romanis. Consuetudo
et talis appellacio ab eis sumpsit exor
dium. Romani enim debellato orbe et
sibi tributario facto triplicem ordinem
temporum ad triplex genus tributorum
persolvendum prescripserunt. Erat enim
edictum in universos orbem colentes
subditos ut semper infra quindecim
annos auro vel argento, ere, ferro
tributa persolverent, et hoc tali ordine
constituerunt. Romani enim sic ut
in primo quinquennio solveretur aurum
et argentum ad sustentandum rem
publicam et ita illi quinque anni
dicebantur prima indictio. Deinde in secundo
quinquennio, id est in aliis quinque annis sol
veretur es et huiusmodi metallum ad
faciendas ymagines illustribus viris
qui promeruerunt ad depingenda
fortia facta eorum ut essent in memoria.
Deinde finitis primis quinque annis in principio
sexti anni fiebat edictum ut deinceps
solveretur es, et isti quinque anni dicebantur
secunda indictio. In tertia indictione solveretur
ferrum ex quo fiebant arma ad propel
lendos hostes. Deinde finita secunda indictione
in principio undecimi anni fiebat edictum
ut in illis annis solveretur ferrum. Ultra
numerum quindecim annorum non procedebant.
Et appellatum est hoc tempus quindecim
annorum indictio una vel indictionum
annus circulus in quo plenarie indictiones
complentur, quod a Romanis dictum est.
Sicut autem Romani actus suos no
tabiles per indictiones suas annotaverunt
sic ecclesia adhuc Rome spiritualia
persolventes tributa nobilia per indictiones
consuevit annotare. Deinde adhuc
singulis annis paschali festo cereo
anno domini incarnationis in cereo
annotatur annus presentis indictionis. Sumit
autem circulus indictionum exordium

ab octavo kalendas octobris. Indictionem
si desideras scire invenire poteris. Sume
annos domini quotquot fuerint in
presenti anno et hiis adde tres annos
qui precesserunt de indictione illa in qua
natus est dominus. Natus enim est dominus
in tertia indictione sive in tertio anno
circuli indictionum, et totum hoc simul
partire per quindecim et quot anni rema
serint ipsa est indictio presentis anni
et si nil remanserit quintadecima
est indictio. Hec dictis, -tis quedam
civitas in Creta, unde dicteus, -a, -um
et hic et hec dictensis et hoc -se
et hec dictamnus, -ni, id est creta, unde
hoc dictamnum quedam herba que
ibi habundat. Item a dictis vel
dictamno hec dictinna, id est dyana
que ibi colitur. Vel dictia greece
latine dicuntur recia. Unde dyana
dicta est dictinna quasi retiaria a
retibus quibus utitur in venatione
vel quia cum brito martis filia
in flumen esset dilapsa vel invenire
posset, dyana fecit retibus expetere. Quia greece
dicta dicuntur eam invenit et extraxit.
Et inde dictinna dicta est dyana.
Didascalus greece latine dicitur magister
sive doctor. Unde didascalicus, -ca, -cum
id est ingratus et didascalus, -a, id est ma
gistrae doctrine et didascalicus, -a, -um
id est magistralis vel doctrinalis. Unde
Ieronimus loquendi magistri ad dyalum
dicit didascalicum quo docemus
in hoc consolationis utitur ubi propria
magistra locorum dyscalo loquitur.
Diennium, -nii. Decimi vel decimi
tim potest. Dignus, -a, -um. Dignitas
decus gloria laus nomen honor.
Dignor, -aris, dignum iudicare. Unde
dignus, -a, -um et comparatur. Unde dignit
atis et dignosus, -a, -um, id est dignus
et dignitosus, -a, -um similiter dignus.
Unde Iohannes Crisostomus in expositione
super Matheum: cum in illo seculo
tanto inferiora dignitose essent anime
fuerit subiecta. Dignus comparatur

indignitas et hinc indignitas -atis. Item componitur cum dignus indignus. Dignor componitur dedignor -aris, indignor -aris i. irasci et est deponens cum omnibus suis compositis et construitur dignor cum accusativo et ablativo vel genitivo, dedignor [illegible] cum ablativo vel genitivo. Diasteria i. tormenta. Dindimus sed in plurali dindima mons est altissimus unde Cibele dicitur dindimene quia ibi colitur hinc dindima dicuntur quoque altitudines quoque sacra misteria matris deorum et pluralitas herbarum unde dinamedia dicitur liber ubi earum medicine scribuntur vel locus ubi medicine reconduntur vel etiam ipsa pluralitas herbarum sic dicitur. Dioscori grece dicti sunt castor et pollux unde dioscoria dicta est quedam civitas quam amphitus et thelchius aurige castoris et pollucis fecerunt et ex eorum nomine ita [illegible]. Dionisius idem est bacchus hinc dionisia dicuntur festa bachi unde terentius in tercia comedia. Dionisia hec sunt apud me silvoso unde dionisia dicitur quidam lapis fuscus et rubeis notis sparsus sic dictus quia si aque admixtus sit contritus vinum flagrat et quod in illo mirum est ebrietati resistit. Diomedee aves dicte sunt a sociis diomedis quos ferunt fabule in illas aves fuisse conversos. Diota dicitur vas vinarium duas aures habens i. ansas a dya quod est duo et ota quod est auris. Oratius deprome quadrimum sabina merum diota. Diotrepes eroicarum interpretatur sponsus insulsus vel decor insaniens. Diocesis interpretatur gubernatio et hic non secundum proprietatem vocis vel pluralitatem sed secundum effectum et est diocesis proprie baptismalis ecclesie territorium et gubernatio a dya quod est de

vel duo et cesio quod decasio quia semper decaditur et separatur ab alia diocesi. Diobolo i. dispositio vel subiectio. Hec dipsa dipse et hec dipsas -dis et hec dipsis -sis vel idis genus est serpentis et interpretatur sitibunda unde et latine situla dicitur quia quod mordet siti facit perire unde lucanus. Diurnitores erant qui suffragia populi in tabulis reparabant. Dysuria arida urine digestio vel difficultas faciendi urinam. Disnomos i. suspiciosus qui plus recipit quam remittit. Orthonomos qui tantum remittit quantum recipit. Dismaticus qui plus emittit quam recipit, et venit a genere disnomos a dis quod est divisio vel diversus et nomus quod est insignium unde disnomos qui non equo modo recipit et emittit. Orthonomos ab orthos quod est rectum et nomus inde orthonomus qui equo modo recipit et emittit. Sequitur

Disco -is -cere -ici i. cognoscere vel scientiam accipere inde hic discipulus qui discat et hec discipula -le et discipulatus -tus -tui et hic et hec discipularis et hoc -re, et discipulo -as i. discipulum erudire docere. Item a disco vel discipulus hec disciplina ne quia discitur plena. Et est disciplina in discipulis, doctrina in magistris, facultas vel professio vel scientia in utroque. Et ita large fit idem disciplina et doctrina et facultas vel professio vel scientia tamen ex diversitate subiectorum accipit diversitatem vocabulorum. Vel secundum quosdam dicitur disciplina a displiceo quasi displicina quia discentibus displiceat. Et inde disciplino -as i. docere vel verberare vel admonere vel castigare et inde disciplinatus et componitur indisciplinatus unde domus per prophetam domus indisciplinata peribit de populo. Disco componitur addisco -scis i. valde discere, condisco -is i. simul discere, redisco -is i. iterum discere, dedisco -is oblivioni tradere, edisco -is

i. valde vel palam dicitur. Et nota quod
disto et omnia composita ab eo habent
supinum sed non in frequenti usu. Unde
dicitur preteritum quoque disto caret supino quoque
hic. Item non disto et omnia composita
ab eo faciunt preteritum in didi et su-
pinum in ditum. Item disto pro cog-
nosco activum est et similiter ab eo composita
tamen quod volebant illam formam. Item
disto pro ... verbum neutrum est et
similiter ab eo composita tamen illam formam

Dissyllabe grece dualitas

Dito as avi are ditem facere
unde hic et hec dives -itis
i. pecuniosus sine vitatum
sive non locuples similis
quasi locus plenus, fortunatus subito
status boni, honestis moribus et honore
usus felix quam ... et utitur. Unde dicitur
... quod dives pertinet ad quantitatem
extrinsecus accidentium sed felix ad qualitatem
Item sepe invenitur dives potentia et
utilitatibus potens quod deo proximus sed est
ethimologia et non compositum et comparatur
ditior ditissimus quorum comparativus et superlativus
in usu non sunt quamvis in auctoribus
inveniantur. Unde ... opida sunt
regum divitiora tamen. Et a dives
divitie arum. Unde divitiosus a um
copiosus et comparatur. Unde divitiositas
i. copiositas. Item a dito as hic et
hec dis et hoc dite i. dives sed nominativus
in singulari non est in usu ut ...
asserit et comparatur ditior ditissimus. Unde
dititer. Omnis ... adverbium. Item hic
dis ditis i. pluto a ditando quia
mortalibus orbem suum ditat. Et
per compositionem preteritum quod pravus ditas
sed est ethimologia potius quam compo-
sicut patria dicitur. Item a dito ditto
as i. esse vel fieri ditem. Unde ditesco
scis. Dito as activum est cum dictis
sine quibus si quia ... involueres vi-
lissime meretrices que se sinam quam
grani minimi causa prebent et
dicuntur divolvere quod denarium volentibus

vel quasi pro minima volunt

Do das datum inde hic
dator oris et datus a um
... dator omnibus et datus
adverbium i. de dato in dand-
... planta. Et isti qui ludunt da-
tum ... Et hic dator et
dataros ... qui dat. Et hic dator
pro illo ... et dativus a um i. fa-
cilis ad dandum. Et dativa dicitur dediti-
o sua qui vel victi vel vincendi tradunt
se hostibus victoribus. Et hic dodrans
... quadrans i. quartam partem assis vel
nomen ... vel ... quod ... mar-
creverit a decreverit. Et hic daneus i. fe-
nerator. Unde hic danista in eodem sensu. Et
a do hic ... gladium. Et de-
dona ... i. ... ad-
do ... glandes ... Unde ...
... a um. Item a do das hec dex-
tera ... per sincopam dextra quia
ipsa pacis pignus et testis fidei solet
dari vel quia ea damus. Unde hic dextrarius
qui per dextram ducitur. Et dextro as quod
est addextro as i. per dextram ducere. Et
hic et hec ... et hoc le. ... dextrale
... i. dextre ... Et dextralia
dicuntur ornamenta que sunt quasi ...
ferme et ampla et ad manicas
pertinent. Et per ... dextrochenum
i. ornamentum dextre quod dextro-
cherium dicitur a dext... et cheros quod est
manus. Et ... torques aureus ...
... Et dextrorsum i. in dex-
teram partem vel ad dexteram partem
a dextera et versum vel versum. Et
dextrorsum in eodem sensu a dext... et
versum. Et ... ambidexter -tri quia
utraque manum ... pro dextera sic fuit
Aioth ut legitur in libro iudicum
Et a dextera dexter -ra -rum i. ...
parte vel bonus vel propicius prosper. Et ...
dextrior dextimus vel dexterimus
Et a do ... hic dispensator ... quia das
... i. scutella quia apponat ...

Unde discubitus, -tus. Et discubitorium, discub-
torium. Et discumbo, -bis, et hic et hec et
hoc discumbens, -tis, id est ad discumbendum sedens
vel iacens. Discubitus dicitur a scubo,
quod inclinatio pectora distinguitur. Item a do
hec daps vel dapes, genitivo dapis, sed in
singulari non est in usu, id est epulum. Sed
dapes nobilium, epule privatorum; vel
dapes deorum, epule hominum. Unde hic
et hec dapsilis et hoc -le, id est largus et pro-
prie in cibis, et comparatur. Unde dapsili-
ter, et dapsilitas, id est largitas. Item a da-
pes hic et hec et hoc dapax, -cis, id est loquax et
facundus in cibo. Et dapaticus, -a, -um, quod
et dapaticum invenitur, id est manifestum, apparatum
vel largum. Dapsilis, munificus, ma-
gnificus. Unde dapatice adverbium, id est magnifice
vel large; dapsiliter magnifice mu-
nifice. Item a dapes, dapino, -as,
id est largiri et proprie victum; et est activum.
Unde Plautus in Captivis: Eundem tibi dapi-
nabo victum. Dapes componitur dapifer, -a,
-um, qui fert dapes. [D]ater a do plu-
res, hec datoria, ornum instrumentum fabrile
ut forceps. Et hec dos, -tis, quod datur uxori
a marito cum nubit. Donatio quod datur
ab uxore pro dotatione; parapher-
na quod datur ei ab amicis preter nuptias
per aliquot dies secundum consuetudinem
suam. Et paraferna a para quod est
iuxta et fernos quod est dos, quasi iuxta
dotem data. Et nota quod antiquitus
tamen erat ut maritus et uxor invicem se
emerent, et dotarent, ne uxor videretur
ancilla; et ideo dicitur dici dote, id est do-
natione quod precedit in nuptiis ...
natione secundum dotem uxoris. Et nota quod
dos congruit de probitate et vita eterna;
unde Ecclesia de consolatione, ut Bernardus:
cum dotes includeret per simile. Et
item a dos hic et hec dotalis et hoc -le, id est
doti ascriptum vel in dote. Unde do-
taliter adverbium. Et dotalitium, -tii,
quod dotalis. Unde hoc dotalitium, -tii,
id est dos vel dotis proprium. Item a

dos dotatus, -a, -um, quod dote habet et comparatur.
Unde dote tamen infirme adverbium. Et dotata
similiter adverbium, id est habundanter. Et per compositionem
indotatus, -a, -um, id est sine dote. Item a dos
doto, -as, -avi, et est activum cum omnibus suis
quod dotis compositis. Cum ad, ad-
do, -dis, -didi, adiungere et apponere. Unde
hoc additamentum, -ti, id est additio. Et ab, ab-
do, -dis, -didi, -ditum, id est abscondere, remo-
vere. Unde hec abditorium locus habilis ad
abscondendum. Et cum con, condo, -dis, id est fi-
re, edificare, construere, constituere. Et pro compositione
composito cum se per abscondere. A condo
verbum hic conditor, -ris. Et conditus, -a, -um.
Et hec conditio, -onis, et est pro conditio
pro et aliud est ut supra diximus. Unde hic et hec
conditionalis et hoc -le. Et in conditionali
vide ne decipiaris in sophisticationibus. Unde
diligenter inspice an conditionalis propositio
sit aliqua propositio. Item a condo hic condilus,
-li, id est nodus et proprie qui est in articulo digitorum,
apparet pugno clauso, quo solemus
quorumque capita puerorum ludendo percutere, et ma-
xime infert lesionem. Unde Martialis: tam
lenis verbis vitare complicatis quam de condi-
los digitos vulnerabat. Et hic condilomatica,
-a, -um, id est nodosus, pustulosus. Unde
condilomatica passio dicitur humorum no-
dositas vel cum ardorem imbrodus? sit quasi
plena est pustulis crassis quasi nodis. Et hec
condilomata, -te, quod continet gladium
adiuster? nodorum minutorum. Item a co-
do hic tuncus? id est agmen sic pocius a co-
es sic per ea dicte. Et hic pondus dicitur quasi
condens? ... Et hic condo, -onis, id est
gladiator, et hic condolium, -lii, id est armilla
que circa cardo? dicitur ...
et similia. Et preterea dicitur a condere sapo-
re et dilectionis. Et est activum. Et hoc hoc
condimentum, -ti. Condo quod abscondo dicitur et
recondo dicitur, et habent duo preterita et duo
supina, scilicet abscondi et -didi, recondi et
-didi, absconditum et -sum, reconditum, -sum.
Unde absconditus, -a, -um, et absconsus, -a, -um,
reconditus, -a, -um, et reconsus, -a, -um. Item hic

Do das. circumdo das. dedi datum. Et
cum creticum et credo dis didi ditum, sed
de hoc supinus dicimus. Et cum de, id est
dedo dis didi ditum i. reddere se victum
vel vincendum hostibus victoribus. Unde de-
ditio onis, id est redditio. Et deditus a um
qui sic se reddit. Dediticius etiam dicitur qui
de sua provincia ad aliam se tradit. Item
est dedere pro dare sive donare et prodere.
Unde Josephus in ... Militie verus
trinitatis proditor existit. Et cum e, id est edo dis
edidi editum i. dare manifestare emittere
producere componere exponere proferre producere
dare. Unde editus a um i. altus vel manife-
stus vel natus vel emissus compositus expositus.
Et compone. Et cum in, id est indo dis didi
ditum i. imponere immittere inserere in-
ferre inducere induere vel dare sive foras
emittere. Condo dis didi ditum i. tradere
vel manifestare vel prodere dare, i. expellere.
Unde Virgilius: Perdunt atque Italis longe
disiungimus oris, quod ait, sed quidam glosant
i. pellimus. Damnum ... Perdo dis
didi ditum i. amittere, et perdere i. dele-
re destruere, equivocationibus istis vi fuit de-
ceptus Cresus in responso sibi dato ab Appol-
line, sed Cresus perdet alium transgressus
plurima regna. Unde hec perdix cis a perdo
fraudulenta ut aliarum perdicum ova diripiens
foveat. Sed fraus fructu non caret; nam ubi
pulli propter genitricis vocem audierint naturali
quodam instinctu hanc que fovit relinquunt
et ad eam que genuit revertuntur. Preterea
avis eadem immunda quia masculus in ma-
sculum insurgit, et oblivisci sexum
libido precipit. Et si masculus nidum fe-
mine invenit destruit et ova absorbet. Er-
go perdix a perdendo quia amittebat alia
ova et alia fovebat, vel quia destruit
nidum, vel dicta est perdix a perdice ne-
pote Dedali quem fabula dixit in illam
avem mutatum fuisse. Item est do quod pro-
dis didi ditum i. prodere dare seu ...
nodare pinguere proponere ornare. Et cum
pessum adverbio loci i. sub pedibus scilicet subtus

Et pessumdo das dedi datum i. sub pe-
dibus dare seu conculcare prosternere suppo-
nere. Et cum ob, id est obdo dis didi ditum
opponere claudere supponere claudere. Et cum
re. Et reddo dis didi ditum et redditus tu-
tui i. reditus vel id quod redditur. Et cum
sub, id est subdo dis didi ditum i. supponere
subiungere. Et cum trans et dicitur trado
dis didi ditum i. prodere dare vel tradere
et abicit n secundum illam regulam, quod cum
trans componitur cum dictionibus incipientibus a d
vel ab n vel ab i consonante abicit
n s, id est trado traduco trano traicio.
Et cum venum quod est supinum huius verbi ve-
neo, id est venumdo das dedi datum
i. vendere, et ex eius compositione vendo dis
didi ditum i. vendere quod componitur di-
vendo dis didi ditum i. divisim vendere.
Et nota quod do et omnia que ab eo
sunt activa. Et omnia que ab eo trisillaba
ad tertiam coniugationem, exceptis hiis circumdo
venumdo pessumdo que remanent in
prima coniugatione. Et omnia que ab
eo que sunt tertie coniugationis faciunt preteritum
in didi et supinum in ditum, ut ad-
do didi ditum. Composita vero a condo ut
abscondo et credo faciunt duo preterita scilicet
in didi et in di sine geminatione, et
duo supina scilicet in ditum et in situm. Et
quod prima correpta in hoc verbo do das
ubique i. in verbo et supino et participio. Unde
dicimus circumdabam venundabam, preterea
circumdare venundare, circumdatus ve-
nundatus ut sic correptam ubique inve-
nias fuisse in hoc verbo. Et hoc patet quod re-
tinuit ... ne sit quantitatem
a do das, sit n dictum ...
... ... pre-
terea ... Et rece-
go ... et a ... re-
... Et a ... et a
... ... Unde ego ne
potui in sanos ... insanias ...
sanos ... ...

Doceo . ces . i . doctrinam dare et
scientiam vel artem. Et doctus a . um .
et componitur doctior . ssimus . unde
docte . tius . ssime adverbium. Et
doctum . i . docte adverbium. unde plautus in
me liguriens, perit sitis doctum. Et
hec doctrina ne. unde doctrino . as . i .
docere. Item a doceo quasi docimen quod et
documen inveniatur. unde quasi documentum
Item a doceo quasi dogma . tis . i . doctrina
vel iteratio doctrine vel placitum vel conse-
pio vel consolatio. unde dogmaticus . a .
um . i . doctus sagax prudens defensionis in-
structus vel instructus vel consolatus
Et dogmatiso . as . i . docere instruere
Item a doceo quasi et hic docibilis et hoc le . et
per sincopam quasi et hic docilis et hoc le . dicitur
tamen nota docilis est discipulus qui facile doce-
tur. non enim dicitur docilis qui sit doctus sed qui
doceri potest. Est enim ingeniosus et ad discen-
dum paratus. docibilis vero est liber qui fa-
cile disci vel disci potest. Ponitur tamen quandoque
unum pro alio ut ibi. Et erunt omnes
docibiles dei. Et ponitur docibiles pro doci-
les. Et nota quod verbalia in lis a verbis
absolutis venientia sunt activa et aptitudinem
agendi. ut visibilis aptus videre. gressi-
bilis aptus gradi inveniatur tamen contraria quod significant
passionem et aptitudinem patiendi ut hec
via est gradibilis . i . apta per quam aliquid
gradiatur. Venientia vero a verbis transitivis
sunt passiva et aptitudinem patiendi ut ama-
bilis aptus amari. docilis aptus doceri.
docibilis aptus disci. Inveniuntur tamen contrarie
tria quod sunt activa et aptitudinem agendi non
est sed quandoque in quibusdam locis ut cum penetrabile
trabile esse sit quod facile penetratur vel
quod est aptum penetrari inveniatur etiam pe-
netrabile frigus . i . aptum penetrare vel
quod facile penetrat penetrabile vel pene-
trale. Intior et Stercoris possunt dici applica-
docilis vel docibilis quasi et dicitur indocilis in-
docibilis . i . non docilis vel non docibilis.
Item doctus quasi indoctus et componitur et semidoctus
Et doctiloquus a um . qui docte loquitur

unde quasi doctiloquium . i . doctum eloquium
Doceo componitur ab doceo . i . valde vel abundanter
docere. Condoceo ces . i . simul docere. Dedo-
ceo ces non docere. Et edoceo . ces . i . penitus vel
valde vel super docere. Perdoceo . ces . i . omnino
docere. Doceo et composita ab eo sunt
activa. et faciunt preteritum in cui et supinum
in ctum. et omnia corripiunt hanc penultimam do
ubique. Et construuntur cum duobus accusativis uno
designante rem in quam transit actus cor-
et alio designante rem terminans respectum ie
actus transit in rem alterius accusativi ut doceo
te gramaticam

Doleo . es . lui . litum . i . pati do-
lorem. unde hic dolor oris . et hic
dolorosus et componitur. Et doloro
as . i . dolorem gerere vel pati. Et
hic dolus . li . fraus malitia occulta
blandis sermonibus adornata calliditas
inventa. Et dicitur sic quia dolorem inferat vel dicitur do-
lus a deludo . is . dolus quia deludat et de-
cipiat. et fit dolus animo insidie loco
vel telo. fraus dicitur fictio unitatis. unde
dolosus a um . insidiosus malignus qui de-
ludat. ut eum decipiat occultam malitiam
blandis sermonibus adornat. Et componitur unde
dolose . sius . ssime adverbium. Et hec dolositas
atis . occulta malitia. Item a dolus quasi dori-
lus li . i . fraus . quasi dolosus. Et hic dolo nis
dolonis . Et sunt dolones tela ab-
scondita in ligneis vaginis proprie dolus
a ipse lignea vagine dicuntur dolones in-
quibus latet pugio sub specie baculi. Dici-
tur quia decipiat et fallat ferro cum prefert
speciem ligni. Hos vulgus greco nomine o-
xos vocat . i . acutos. unde et apud medicos
acutus morbus oxea vocatur. ab oxi quod est
acutum. Dolus quasi cum sub et subdolus
a um . latenter dolosus astutus versipellis
varius. unde subdole adverbium. Item quasi cum in
et hec indoles . lis . quasi sine dolo . i . etas iu-
venilis ingenium origo progenies. Est e-
tiam indoles est signum vel indicium
future probitatis quod sepe apparet in pueris
quibusdam. Quod autem dicitur indoles . quasi intus
vel inde olens . ethimologia est non compositio.
Doleo quasi condoleo . es . i . simul dolere
compati. unde quasi condolesco . nesco . quasi quiesco

Dedoleo es .i. non dolere a doleo componitur. Unde
Ovidius de remediis: Vincula qui rupit
dedoluitque semel. Item dedoleo es .i. perfecte
vel valde. Doleo et composita ab eo omnia sunt
neutra et faciunt preteritum in ui et supinum in itum
et corripiunt hanc sillabam do.

Dolo as avi atum .i. levigare
planare proprie percutere. Unde Ora-
tius: Ac mule naute qui caput
lumbosque saligno fuste dolat.
Et hic valia(?). Et hec dolatura .i. dolatus vel id
quod dolando aufertur de ligno vel id cum quo.
Et hic et hec dolatilis et hoc -le, aptus ad
dolare. Et hoc dolatorium locus in quo
dolatur. Et hec dolabra -bre, et hoc dolabrum
-bri, per eos(?) scilicet instrumentum dolandi .i. bipennis.
Unde Juvenalis: Si lentus pigra ministret ca-
stra dolabra. Unde hec dolabella -le, et hoc
dolabellum -li diminutivum. Vel dolabra dicitur quasi dila-
bra quia duo habeat labra. Item a dolo hoc
dolumen -nis quod dolabra. Dolo et composita ab
eo si qua sunt activa sunt et corripiunt
ubique hanc sillabam do. Dolopes fuerunt quedam
gentes socii Pirri qui sub eo militaverunt. Hec
doma -atis .i. tectum dicitur grece. Unde in Phisio-
logo: De quo pullus eius fiat sub domate [illegible].
Et sicut nos dicimus hec domus huius domus vel
domi. Et ut de eius declinatione vel tecto pa-
teat, sic declinatur hoc nomen secundum quartam et secundam
declinationem per omnes casus absque dativo et ablativo
pluralibus in quibus declinatur tantum secundum quartam.
Dicitur enim ibi domibus et numquam domis. Item in plurali
et vel(?) tantum singularis quia plus sunt domue vel domi-
nus(?) sunt infrequentis usus secundum secundam declinationem.
Similiter nec ablativus singularis secundum quartam
sed domo. Unde hec domuncula dicitur quod et do-
micula -le diminutivum. Et domesticus a um .i. notus
et familiaris qui in domo stat, et per compositionem
hoc domicilium .i. domus fastidium altitudinis(?), sed sit
quasi ultima domus, dicitur quicumque domicilium
[illegible] domus, vel civitas vel mansio et vis et
potestas. Item a domus domo -as -avi -atum
.i. vincere subiugare, extollere. Et hic valia(?) sunt
domitus a um, quod quasi indomitus a um, non do-
mitus, effrenus, insanabilis. Domo componitur
edomo as .i. valde domare. Perdomo as
.i. perfecte domare. Redomo as et assupio(?)

sunt. Domito as frequentativum. Domo et eius composita sunt
activa et faciunt preteritum in ui et supinum
in itum et corripiunt hanc primam do. Item a
domus hic dominus quia domui preest. Quod ait(?)
dicitur dominus quasi dans minas vel quasi dans mu-
nera(?) sunt fruitur(?), vel quasi donans nutum. Ethimologia est non quo
secundum ethimologiam est quod dicitur dominus quasi domans manu.
Et hic dominellus et hec dominella ambo diminutiva sunt
hic domina. Unde hec domicella et hic domicellus
ambo diminutiva. Domicelli et domicelle dicuntur
quandoque pulchri iuvenes magnatum sive sint
filii eorum sive non. Item a dominus vel domina
hic domnus et hec domna per sincopam, quod proprie
convenit claustralibus, sed dominus vel domina
mundanis. Item a dominus vel domina do-
minicus a um. Unde hec dominica prima feria
et hic et hec dominicalis et hoc -le, quod sumitur tam
a dominica pro die quam a dominicus a um. Item
a dominus hoc dominium. Unde dominosus
a um .i. imperiosus(?) [illegible] scilicet magne auctoritatis.
Item a dominus dominor aris quod construitur cum genitivo.
Unde valia(?). Et dominatus -tus -tui et hec dominatio
[illegible] quod dominatus. Dominaciones
dicuntur quidam angeli scilicet qui virtutibus et prin-
cipatibus preeminent, qui quasi ceteris angelorum
agminibus dominantur, dominationes vocantur. Item
nota quod domus hoc est habitaculum unius familie
sicut urbs unius populi. Et sic orbis domicilium
totius generis humani. Item domus dicitur commixtio
viri et mulieris, et eorum familia. Sed incipit a
duobus. Nam proprie familia est liberi ex liberis
legibus suscepti a femore dicti.

Dono as avi .i. in dono tribuere vel
remunerare et honorare. Et dicitur
a dare, quia dare est enim proprie remu-
nerare. Donare vero sicut communica-
tio(?). Nam donare est quibusdam rei transagere com-
munis(?) et donatio rei transactio. Unde et donator
quasi donum agens, et donatio .i. doni actio.
Hanc dictionem diffinit Aristotiles in quarto
Topicorum dicens: Est autem datio gratuita domi-
nium(?) [illegible] est datio irredibilis. Dicit autem apte(?)
innuit quod omne donum est datio et non
econverso. Item a dono hic donatus -ti. Et
autor huius libri ab eo composuit de donatis(?).
Unde hic et hec donatista -ste, qui sequitur donatum
vel studet in libro eius. Item a dono as hoc
donarium .i. munus(?). Sed donum Deo, munus
homini. Item donum honorarium est munus
debitum ut patrono, vel proprie munera dona
obsequia que principes divitibus(?) [illegible].

munera sunt deum quae manibus accipiunt vel dicuntur. Item donum et dativus a dando vel donatus, munus accipitur a manibus vel muniendo vel movendo. Et a donum hoc donarium, rii, quod donum. Et donarium, i. locus ubi dona quae offeruntur templo reponuntur. Et donarius, a, um, quod donandum vel quod donari facile potest. Et hoc donativum, tivi, i. donum, stipendium, satellitium, stola. Unde in vita beati Martini legitur quod Cesar imperator donativum erogare militibus. Vel hoc donum dicitur miles a dono. Unde donativum quod militibus stipendiis datur. Item a dono, as, haec donatica, ce, i. corona qua victor donatur. Et donaticus, a, um, id quod donatur vel quod dono datur. Donum quasi donifer vel donifer, qui defert dona. Dono quasi condono, as, simul donare vel remittere. Redono, as, i. iterum donare. Dono et eius composita activa sunt et producunt penultimam.

Dorcas graece latine dicitur capra. Unde hic dorcas, dis, quae mulier fuit dicta tantum adulatorum blandimenti quasi visimentia. Et hic dorcas, dis, i. caprea. Et dicuntur capreae dorcades quae acutissime et de longinquo vident. Hae et ibices dicuntur quasi avices, quae ad instar avium ardua et excelsa teneant et in sublimi habitant ita ut de sublimi vix humanis obtutibus pateant. Unde et meridiana pars ibices avices vocat quae in Nili fluctibus habitant. De capreis dicitur quod si quando se ferarum vel hominum adversitate persenserint de altissimis saxorum cacuminibus se praecipitantes in suis se cornibus illaesas sustinent. Item hic dorcas proprium nomen cuiusdam mulieris fuit. Unde Tabita Dorcas, quae interpretata vocatur sic dicta a dorcade quod est videre quia solo visu attenditur ad levitatem. Dor urbs quondam potentissima quae cum ab Herode rege instaurata in honorem Augusti Cesaris Cesarea dicta est. Dorus fuit filius Neptuni. Unde dori sic dicuntur graeci qui ab eo duxerunt originem. Et hic dorius a, um. ornatum redditur ad proprium.

Doxa graece latine dicitur gloria. Unde hic doxula, le. Et componitur cum ortos quod est rectum. Et hic ortodoxus, xi, i. vir recte gloriae sive recte credens. Aut ut credit Priscianus non potest venire qui aliter vivit quam credit. Unde haec ortodoxa, xe, i. femina recte gloriae. Et haec ortodoxia, e, recta gloria. Item quasi cum cenum componitur et cenodoxus. Sed de hoc satis diximus cum tractavimus de cenodoxia. Item componitur cum para, ad vel para praepositione graeca quod est iuxta vel ad. Et paradoxus, admirabilis vel quasi paratus ad vanam gloriam. Unde quidam paradoxa, xe, nomen talis. Et adiectiva possunt declinari quae praediximus ut ortodoxus, a, um et cenodoxus, a, um et paradoxus, a, um. Unde quidam liber Tullii intitulatur Tullius de paradoxis, quia in eo tractat de paradoxis. Et dicuntur ibi paradoxa dicta vel sine ad mundanam gloriam pertinentia quasi laudes gloriae vel parte. Et inde haec paradoxa, e, gloria talis vel laus. Item doxa componitur cum eu quod est bonum. Et hinc eudoxia, e, i. claritas bona gloria. Sequitur capitulum

Dubito, tas, et est dubitare quasi duabus viis ire quod est esse incertum vel dubitare quasi duvitare, i. duarum viarum esse incertum. Unde dubius quasi duvius, i. incertus quasi duarum viarum. Et comparatur dubius, magis dubius, ssime. Unde dubie, magis dubie, ssime adverbium. Et haec dubietas, atis. Item a dubito dubitatus, comparatur secundum quod est nomen. Unde dubitanter, dubitantius, ssime adverbium. Et haec dubitantia. Et dubitatus componitur indubitatus, i. non dubitatus. Et similiter comparatur. Item a dubito dubitativus, a, um, quod in activa invenitur significatione. Et componitur indubitativus, a, um, et utrumque comparatur. Unde dubitative et indubitative adverbium. Et indubito similiter invenitur adverbium. Priscianus: ut indubito loquitur iste, i. indubitanter. Invenitur etiam dubio, as, pro dubito, as. Dubito componitur addubito, as, i. valde dubitare. Et est neutrum cum omnibus suis compositis. Invenitur tamen dubitare pro dubitando timere. Et secundum hoc invenitur saepe eius passivum in qualibet persona sicut tamen invenitur nec. Et quod eius passivum invenitur in prima persona asserit auctoritas

Duco, cis, xi, ctum. Unde hic ductor et haec ductrix et ductus, tus, tui et ductim adverbium, i. tractim. Et ducto, as, frequentativum. Unde Plautus in Captivis: Me ut libitum est ductavit dolis. A quo ab ultimo supino ductito, as, frequentativum. Item a ducto hic et haec ductilis et hoc le. Unde ductiliter adverbium. Et hic ducticulus, li, i. ductilis qui et docilis dicitur et de facili flectitur. Et hic et haec dux, cis, quod designat dignitatem et officium. Dicitur enim dux quia sit ductor exercitus. Sed non statim quicumque duces vel principes sunt et reges dici possunt. In bello autem melius

Duce nominatiuo hec lego sed quia non exprimit
in plurium ducibus, et sic ducillus li. in ec
ducillus, et hec ducilla le. di. et hic ducatus cui tui.
terra uel dignitas eius. et ducatus. i. ductus uel
guida, et duco. as. aui. i. ducere uel guidare
uel initiare. Vnde Josephus in gestis de Nasareis
loquens ait Isti capillos diu, suos ducant
corban. i. donum offerunt deo. Vnde ducator
tor et ducatus tus tui. i. ductio uel ductus uel
guida. Et que eductio. tas. i. enutrire, et est
ducto. tas. tiuum omnibus suis quantum actiuum et con
struitur per dativum. Dux quere ibi et hic redux cis quia
redit uel dicitur a reduco cis. Et hic tradux
cis uel dicitur a traduco. i. propago, quod peccatum originale
li. peccato quod Adam commisit inuenitur quod ab ipso in
posteros fuit translatum. Et a duco. cis. hic du
ssus sij. i. demon quia homines educit a sua
uel quia ducit eos ad mortem. Et per compositionem
hic induca ce. i. limo quia ideo sic dicitur quia in calore
quam puelle maritabat uel quia eas introduce
bat uel quia intra domum eduxit in itinere eos
ducebat. Et in ipsa puella hec est domi du
ca dicebatur. quia usque in domum puellas in
ducere credebatur. Vnde Marcia. Inducam te
induam qui uinxiam cinxiam qui mortales
puelle dicuntur nominare. Et a duco hic duca
ce. i. formula. Duco quere adduco. cis. ad se
ducere uel ad alium. Abduco. cis. i. separare
absentare ab aliquo. Abducere cis ad rem
inhonestam. Producit ad studium. Seducit
ad honorem. Conduco. cis. i. simul ducere, uel
proprie pretio ducere. Vnde in Euangelio Omnia ne
mo nos conduxit, et secundum hoc est pretium
ad locare, et in eius respectu, idem locat ho
spitium qui pretium accipit de eo. Ille con
ducit qui pretium pro eo dat. Vnde scolares
bona conducunt hospitia. tunc locant ea
allocare tamen quandoque accipitur pro conducere, ut ibi
Audi queso sinum lacte locare uelim. Et
conducere. i. guidare. Vnde dicitur iste est in condu
ctu regis. Item deductio cis. Deduco. cis.
i. deorsum uel de uno loco ad alium ducere
uel uidere ducere. Vel deducere est amicum ab
euntem prosequi et mitari, quod in gallico conuoier
dicitur. Diduco. cis. i. in diuersas partes ducere
i. diuidere uel separare uel extendere et subtiliare.
Educo. cis. i. extra ducere. Introduco. cis. In

duco. cis. idest. i. intus ducere. Vnde hec In
ducie, arum. Et dicuntur inducie quasi inducta
ocia, uel quasi ab in et dies et ocium. Vnde in
ducie quasi in dies data ocia. Et sunt inducie
partes federis. Vnde inducialis et hoc le.
et hec inducialis et hoc le. ut tempus induci
ale in quo habent uel dantur inducie. Et
inducio. as. i. differre per inducias uel
inducias facere et constituere. Obduco. i.
tegere. Perduco. cis. i. perfecte ducere uel
iungere. Produco. cis. i. procul ducere
et absentare uel extendere et prolongare uel
in conspectu ducere uel in apertum et con
Reduco. cis. i. iterum uel retro ducere. Sedu
co. cis. i. seorsum ducere causa consiliandi
quod sepe fit ad decipiendum. Vnde seducere pro
decipere uel prodere uel separare. Subduco.
cis. idest quod subducere uel subtus ducere uel subtrahere.
Et est proprie subducere naues in terram de aqua
ducere. Vnde Virgilius Urbem quam statuo
uestra est subducite naues, sic econtra dedu
cere est naues de terra in aquam trahere. Vnde
idem Virgilius Tunc uos uelitis in turbine
et littore celsas deducunt tote naues.
Traduco. cis. i. ultra ducere, et abicere. In
et secundum Ieronimum regulam. Vnde idem quod traducit
populum suum per desertum. Et alibi. Et noluit
eam traducere quia pregnans erat. Duco
et quarta eius omnia sunt actiua et faciunt preteritum
in xi et supinum in ctum, et producunt
hanc penultimam. Nota non quia duco in dic
ad ducere ablatiuum corrupit ideo per nimietatem
et facit duc, quam corruptionem retinent omnia
eius composita.

D

ulos. i. seruus. Vnde hec dulia
. i. seruitus que est exhibenda
homini. sic latria est seruitus que
debetur deo, et a dulos et pseudo
quod est falsum quasi pseudulus. i. falsus seruus, et
malus. Item a dulos et a compositum adu
lor. aris. de quo uide satis dicere in tracta
tu de a. Et dulia quasi edulia. i. bonum
seruitium et dyring. mi. i. spina uel
potius spinarum collectio. Vnde dumosus
a. um. i. spinosus spinis plenus. Et
compositum. Vnde dumose sunt spine aduc.
Et hic dumositas. atis. Et a dumus
quasi dumetum. i. locus dumis plenus quod
etiam quasi dumicetum dicitur secundum Hugonem et hic dumal

& q̄c le a sprib; vn̄ Mar. xi. hirta
dumalibꝫ setis Et dumus ad ·i· spina
e vn̄ dumeo. es. vi. i. rē ul' fieri
spinosum A quo dumesco sc̄is incho
ut iste ager dumescit. i. incipit ēē
spinosus Sequitur capitulum de v
Duo is vi. i. tenue duo vn̄
duoners. i. homo qui liber
tenuit Et duo duis. i. solue
vn̄ in paulo Atteniensi scit[2]
Redimitum inquit e cum tibi tra
vinguez dimitur. i. soluit[2] q̄ dui e
solue A quo q̄a induo. is. p̄ij q̄z cu
aquis indutus ē. q̄ solutus & expeditus e
ul' ad operandum ul' ut se totum p̄beat
ad videndum quod nō ē cum sit nudus
Aliq dicunt q̄ sit compositum in duo ab
in & duo Aliq ab in & dorso Aliq ab
in & suo inutilia ci in d. ad dextram eius
q̄d ē insuo. is. p̄s q̄c totum filum est
et fictum ex textu sic Ab induo q̄c
induuie. iū. q̄c induuia Josephus
in tercio Josepho vn̄ cum tunicas inuitabat
p̄uatis induuiuibꝫ vtebatur vn̄ q̄c in
duumentum ti Et ab induo p̄li hec
induuie arum indumēta & p̄se tum
te serpentum, hec & exuuie q̄ exu
unt, sic induuie q̄ induunt Et hic in
dutula le indumentum q̄ latum de spi
dito Et in induta est cum vestilla
in dutulis in medutulis Et indusio
as. i. induere Mar. tu. Ipm̄ tonatem
geminis indusiat publice tenuit Et
in q̄c indusiamina. iū. i. indumentum Duo
rum omnibꝫ sensus q̄ e actiuum
Duro. as. aui. i. durum facere
& durare ē p̄manere p̄seuerare
re sufficere, ut iste diu durat,
& durare ē pati et ferre vn̄
Junenal Durate et expectate cicadas s̄t
hinc durare. es. vi. i. c̄e ul' f̄ durum
Et q̄ addurco. es. Indurco. es. A quibus
incho. Durescō scis. Indurescō scis.
addurescō sc̄is. Et a duro, q̄ & hic dura
bil' & q̄e le. Et durum a um sic p̄at
dumbi. ssimum vn̄ dure ul' durit aduerb.
vn̄ Terencius in Adelphis, asperitatem ē a
vobis dure. Et hic durities. ties. & hic
durina Et a durum q̄c dorsum Et e dorsu
a durice vsq̄ ad renes. q̄ dorsum q̄ in
p̄t corporis durior sit ad medium pari fert
ad portandum et p̄ferendum, quale vel
sunt dorsi crux & leue, conuectas p̄ter
sit dore q̄ eas p̄mum in luctaldis q̄d grā
palini dicunt. Spina ē iuncta dorsi scꝫ
ipsa medietas sit dorsi q̄ habeat spinas et
radiolos acutos. Cuius iuncture sꝫ spine
iuncture spondilia appellantur q̄ p̄ter tere
bri q̄ p̄ eas fit longo tractu ad ceteras
p̄tes corporis A dorsum q̄c dorsitulum. di.
et p̄ compositionem e dorso. as. i. dorsum frangere
& p̄cipue a banticus vn̄ exorsatum de eq̄
ab antiquo p̄dorso. as. sic dorsum inflexe
q̄d vulgo scꝫ dici crosillare Retrodorso. as.
i. retro et a p̄sori dorsum frangere vn̄ di
equus retrorsatus a p̄sona Et a durus
q̄ dira, re. i. furia q̄ sit dura Et dum sic
cumenides ul' erides in inferno sic furie
in terra Dire in celo. q̄ deorum ire q̄
ex ira deorum p̄ueniunt Et ē ethereal nō
tempore ul' duratis diuisio Et in tractu
dirus a um. i. crudelis, teter immisericors
q̄ aut de dirus q̄ diuina ira in eo actus
p̄te, n. di dictum q̄d diuina inferat ira. equum
ē nō tempore ul' duratis diuisio Junenal et
quisq. i. nequiens Durum q̄c p̄durum q̄d durum
eduro. i. valde durum Duro q̄c addurco. as.
i. valde durare Conduro. as. i. simul durare
Dedurco. as. i. valde durare, ul' duritie exime
re. i. mollificare Eduro. as. i. valde durare
Induro. as. i. ex intitata durare vn̄ illud
Indurato cor faraonis Obduro. as. i.
q̄ durare ul' quasi velamine durare Pre
duro. as. i. valde ul' an durare Perduro
as. i. p̄ste ul' forti durare Reduro. as. i.
retro ul' iterum durare sꝫ redurare Dure
p̄ duz facit actiuum e Composita ab eo sunt
quod vbi duro habet significationem ea actiua
sunt Alia & durus & q̄c ab eo neutra sunt
sic durus & ab eo q̄ta Et omnia sꝫ duo
& durus & ab eis q̄ta p̄ducunt hac p̄. du
Draco. onis. de a grō. grā. n. dra
conem draconteum vocant Et ē
draco serpentum anguis aquarum
sic ex terre Dum, ii, ē in templo sic
draco vocatur Dum ē in aqua p̄p̄e anguis
Dum ē in terra sic s̄pes vn̄ q̄ dracho. li. di.

Et h' draconarius .i. vexillum [?] fert q[ui]
fert vexillum ubi est depictus draco, et h[ec]
dracena .e. .i. uxor draconis vel filia draconis
et h[ec] dracontea h[erba] q[uasi] herba [?] de herba draconis
q[uia] hastile eius varia sit in medium volubili
et similitudine draconis imitetur vel quia ea h[erba] serpentum
vipera timeat Et h[ec] draconia vel dracon-
tia que gemma ex capite draconis eruta
et pro compositum h' draconarius quidam pis[cis]
qui aculeos hic in brachiis ad caudam [?] spec-
tantes qui dum percusserit et quaqua fuit
venenum fundit H[ec] et dracma me[dia] pe[nultima]
et prime declinationis quod pondus est octava
pars uncie et denarius pondus argenti tribus
constans scrupulis .i. decem et octo siliquis
Hec dragma ali[i] ... est que
sto sine integris [?] hinc dragmaticum
a um .i. [?] quo genus loquendi de dragma-
ticum scilicet inter interrogantem et respondentem
extra [?] personas introductas ut in terentio.
H[ic] drancus [?] vel dracentus [?]
tio H[ic] dramnes [?] [illegible] hominis fuit [?] dramnes
in Ieremia ubi sunt pilosi vel silue-
stres homines quos pilosos Ysaias vocat
Dragmuli manes invidi H[ic] et drian-
tes dicitur lapis quidem a drios quod est arbor. driades
atque dee arborum ad nomine siluarum
vel quemmi [?] dicitur et pueri ex sudore arboris
Dristum tribunal eburneum in quo con-
sules sedent Capitulum

Dromos grece latine dicitur cursus et ve-
locitas vel currendi [?] inde hic dro-
medus et hec dromeda de [?] quod
genus camelorum minoris
minoris [?] statura sed velocior inde a ve-
locitate vocantur [?] vel [?] h' dromedus
camelarius scilicet qui ducit dromedas [?] id
Dromedarius medianus [?] Item a dromos h'
dromo .o. longa navis et velox [?]
Et quia de navibus mentionem fecimus [?]
libuit [?] perstringere [?] diversa nomina
navium et nobilium [?] et instrumentorum earum Musculus
dicitur parva navis Barca navis merce-
ratola vel que merces ex portat ad litus
Dromo longa navis et velox Paro
navis piratarum Mioparo navis ex vi-
mine et coriis contexta unde legitur in historia

Genus saxonum in mioparonibus [?]
in navibus utuntur fuge potius quam bello
pati Celox vel celonius velox navis
Caradus [?] campulus [?] lembus vel lembulus
scafa linter vel linteris [?] candela [?] quod fit
longa ad [?] unde Liburna quod
legat .i. [?] aquas vel legat .i.
colligat aquas [?] Liburna quia
libere currat Partes navis sunt
prora et puppis Prora anterior [?] Ca-
rina media pars [?] est ea pars que est inter
carinam et proram vel inter puppem et [?]
Cimba vel cumba ea pars que [?] vicinior
est aquis quasi aquis super incumbat Sen-
tina [?] latera contraria Omnes hi
partes navis quas ipsa navi [?] dicit
Instrumenta navis sunt hec Amplustre
gubernaculum Antemne corde ille
que cum antemne sunt [?] vel [?] a
quibus vela [?] Transtra sedi-
lia navis [?] [?] quod
remus emittitur Malus arbor Carte-
sium summitas mali in qua cor[?]
[?] Carchesia [?]
mali Cherucum [?] quod adheret vexilli
malo [?] et [?] Clavus
et [?] [?] [?] sunt
[?] [?] diriget [?]
nicos assignatos Item a dromos [?]
est cursus et ypos quod est equus dicitur
ypodromus .i. stabulum equorum vel cur-
riculum [?] ad similitudinem equi vel cursus
equorum vel ypodromus dicitur locus [?]
et domus declinandi [?] vel
locus [?] vel [?] que sunt [?] de-
ambulatoria super quos ambulant homines
Et secundum [?] ypodromus [?] ab ypos [?]
est sub et dromos quod est civitas vel ab
yper quod est supra et dromos quod est [?]
quasi desuper homines [?] et ambulant

Ebron civitas iudee [?]
et arbe dicitur a numero
quia ibi tres patriarche
sepulti sunt et [?]
Adam Ipse et [?]
[?] ex [?]
Abrahe sit [?]

Ebro vel ebron, onis, i. princeps quorundam ebro-
nei vel ebronite dicti genus hereticorum qui a
paupertate intelligencie Cuiusdam enim solido
per provectum virum iustum putant esse
christum / hii semiiudei dicti sunt et ita
evangelium ut legem carnalem fuerunt
Hinc ebroneus a um vel ebronitus a
um ut ebronita secta. Ebosus insula
Hispanie dicta que a romana parum sit que ab
ea non septuaginta stadiis ab ea distat. Ebe-
nus arbor est que cesa durescit in lapidem
cuius lignum nigrum est et dicitur ebenum. Et
hinc per compositionem hec ebenus que gemma per
rosa et candida quam aurifices aurum
colligunt. Ebibo, bis per bibo non dicitur. Eca-
te interpretatur centum et in hoc ecate ecatedes i.
diana proserpina interpretatur centum cuius potestas quas
est in inferis. Hinc ecateius a um. Eca-
ab eca quod est centum et tomben quod est domum dicitur
quasi centutomben unde multiplex te-
mplum domum templatum domus
Vide in iuvenali Excetra que ponitur centibeti
Hec echinna multitudo corporum collecta
Extasis est productio per terram navis sit brevis
Ergo omnes i. sacerdotes rusticorum. Echin-
nos grece latine dicitur insula et echinna
ta dicitur vel echinnas ades quod insula
per dica / vel echinnos unde corrasio
Vide in echinnadu vel echinnas dicitur
que insula sit dicta quasi communicorosa. Et sunt
plures echinnade Unde Ovidius pene ge
neris cassi obliviunt echinnadus unde
Hec ecclesia convocatio interpretatur quod omnes
ad se vocat et est fidelium. Sed sina-
goga quod aggregatio interpretatur ipse est nomen
communis ecclesia dicta sit / sed magis Apostoli Sina-
gogam numquam dixerunt / sed semper ecclesiam. Sive
distinguendi tamen sive ideo quod nomen aggrega-
tio / Vide et Sinagoga et convocatio Vide
ecclesia non accipit. distat aliquid, quod sit quasi
gregum et pecora solet, quorum et greges
proprie dicimus Convocari autem magis est ute-
tium rationum sicut sunt homines / ut ergo
notaret eorum infidelitatem sicut mentem dicta
est eorum sinagoga. i. congregatio. que pec-
torum et indiscretorum Et ut fidelitas nostra
ipso vocabulo inveniretur dicta est nostra ecclesia
i. aggregatio quorundam et discretorum
Que ecclesia dicitur katholica i. universalis / Non enim

sit conventicula hereticorum in aliquibus regionum
partibus coartata / sed per totum orbem dilatata dif-
funditur. Hinc ecclesiola dicitur. Et ecclesiasticus
a um / et ecclesie ad commorare vel con-
tionari / quedam ecclesiasiac dicitur. Echites
gemma viperinas maculas exprimit. Hec
eclipsis i. defectus ut solis et lune vel alicuius
rei in dictamine si fiat defectus dictionis vel
orationis dicitur ergo eclipsis In defectu littere vel pe-
nis dicitur eclipsis / sed aufferesis vel sincopa vel
appocopa Eclipticus a um i. defectus
et in linea zodiaci per quam sol discurrit dicitur
ecliptica quod est ut luna vel sol patiatur
eclipsim oportet ut in eadem linea sit sol et luna
et hinc ecliptico adverbium i. eclipsim facte obscu-
rae / quisquis ergo timeat in placebo istorum
nam in nullo istorum est ... vel in in prima pa
Edo, es est i. comedere, antiqui
dicebant edo dis dit. regula(ter)
postea tamen dicitur corrupta est 2a pa-
ter et eorum dictum est es. Et ut in
summa dicam quecumque vocis huius sunt
2e personam per fortiorem corrupte sunt / sed que fir-
miores a prima non sunt corrupte. Si quis ergo aliquis
quomodo declinatur consulat illum libellum
a nobis compositum scilicet Prosodiam, et inveniet
ibi diligenter assignatas totas huius verbi multi-
plicitatem. Et hinc hic edax acis i. vorator epulo
manducator avidus Et hic edacitas tis
i. femina gulosa unde Plautus in cassina Nam
ego illas ambas esuries, et hec edacitas sui
Et hic et hec edulis et hoc le i. abilis ad edendum
Unde Oratius Et hoc edulium i. cibus. Et ab
edo supino addita rio fit esurio i. edere
meditatum i. meditari ... / et esurit ex
animo et in patiens Et in hec esuries, ei. Et
nota quod Persius dicit Omnia meditativa cur-
[illegible] in divina pagina esu-
rii et non credisti vel maduerunt. Sed lic
ars gramatica non exigat tamen pro alio ponam
in divina pagina quia non contraria virg-
ginatorum / vel forte est in ne dum legerat
in eodem loco quomodo legimus eum fore resbiterum
/ sed amore iuliani postea apostatasse. Et
ab edo hec edes, dis i. domus que prius fiat
facta ad edendum unde hic edilis lis i. cu-
stos edis sive qui custodiebat de dignitate et
officio erarium vel capitolium, vel curiam
regis vel imperatoris ne morbosa aliqua ut tempore

Ecclesia
Sinagoga

Eclipsis

Esurio

et porti intrarent, et aeri ibi corrumperentur.
Augustinus de civitate dei libro ii° ... genus
titulis aedilis futurus. Et hinc hec aedilitas
tis, eius honor vel officium, et hec aedilitas
tis, et aedilicius a um, res pertinens ad aedile
tem. Et hic aedituus, tui, id est aedis seu custos
aedis, sicut quasi ab aede et tueor, unde aedituus quasi
aedem tuens, id est custodiens. Unde et poete boni
dicuntur aeditui quia per carmina sua fortia
virorum custodiunt. Unde Oracius: Sed tamen
est opere pretium cognoscere quales aedi-
tuos habeat belli spectata domi que virtus
indigno non committenda poete. Item aedes quasi
cum in 4ta .... media e, id est paupertas, hec est
in aede in re familiari. Item aedes quasi aedifi-
co as, unde hoc aedificium cii, id est aedium effec-
tum vel ipsa aedes. Et hic coaedifico as, et reaedi-
fico as. Et est aedifico neutrum cum omnibus que-
ter. Ab edo hic edus di, quia tener sit
et comestibilis, et hinc hic ediculus li, et hinc
edulus li, et hic edillus li, omnia diminutiva.
Plautus in Asinaria: Agnellum meum
dic me edillum vel vitellum. Edulus
dicitur estor vorator ab edendo. Item ab edo
hec edea quia edis super lectum habundantiam
in esum a veteribus prebebat, vel quia sit quasi cum
bobus respectu ad habeat. Unde ederinus
a um. Item ab edo hec esca, scilicet esca quia carnes
capiat et est ethimologia. Unde hec escaria, id est mensa
escis plena, et escosus a um, id est escis plenus,
pinguis, crassus. Et per compositionem esculentus
id est pinguis, ab esca et lentus quasi plus ple-
nitudinis et cetera. Et in esculente, tius, tissime
adverbium. Et hec esculentia, id est pinguedo, crassi-
tudo. Item ab esca et alo hec esquilie, arum,
vicus est rome, ubi est ustrina publica.
Unde Iuvenalis: Esquilias petit quia petitur
a viminie colle, qui locus ebraice dicitur
calvarium. Et dicitur locus esquilie quasi esce ali-
tuum, quia ibi aves cadavera hominum come-
debant. Unde quidam modo vicinus dicitur esqui-
linus. Item ab esca hic escarius ii quasi pisci-
fer deus quia solus immittat escam, per hebetem
nam cum pisces non coniunguntur. Et esco cas
id est escam tenere vel esce pascere. Et quasi adesco
as, ad escam trahere vel valde escare, inesco
as, impinguare vel escis decipere. Unde Terencius:
Nescis inescare homines. Item ab esca hic esculus
li, quasi arbor cuius fructus esca est ut dicunt,
et sorbus vel potius est arbor glandifera.
Et inde hoc esculetum ti, locus ubi multe escule
crescunt. Item ab esca hoc escale lis, id est quodli-
bet vas ad deferendum escas vel accipiendas aptum.
Unde Iuvenalis: Adde et bascaudas et mille
escalia. Item ab edo hic edulus li, sic super dictum
est, id est gulator qui multum comedit, et hec et hoc
hic edax, cis, qui multum et assidue comedit, et
comparatur. Unde edacior, cissimus, adverbium edaciter, et hec eda-
citas tis, et edaculus a um. Aquilinus edax
vorax. Et per compositionem hec peredia, e, id est edendi super-
fluitas sicut bibesia bibendi. Item a passivo
quod est quod nunc in usu predicitur est esus a um,
id est comestus corrosus, et quasi semesus a um, id est medie-
tate comestus corrosus. Cocesus a um, id est corro-
sus, et ambesus a um, circumquaque come-
sus, ab am quod est circum et esus, et obesus
a um, id est comesus vel obesus, id est pinguis,
immo plus quam pinguis, quia obesus est pin-
guis et rotundus undique quasi circumquaque
esus est. Et est obesus forinsecus, crassus in-
trinsecus. Edo quasi adedo dicitur, vel adest
adedis, adest, id est minuere vel valde comedere vel edere.
Comedo dicitur, quod quasi a con et edo, sicut quasi turpis
est. Plato si dicitur comedere multa est ut
in me et ita in cibi actum, unde non est quod
regula sibi ibi prestatur. Et hinc hic comedo
donis, id est gluto, et corripit penultimam sic
in voce omnis quia cum dicere ad suum ...
dicere voluit per ... quod meliu est. Et ab
ultimo supino suo comesum vel in o fit
comesso as, frequentativum, id est frequenter comedere, unde comes-
sari, comessari sepe et luxuriose comedere.
Unde hec comessatio onis, et sunt proprie comessa-
tiones superflua et luxuriosa convivia.
Et dicitur sole per unum s et per unum s sic et
sum. Item quasi excedo dis dit, id est comedere
ex vel valde edere. Peredo dis dit, id est perfecte
edere, corrodere, consumere. Edo neutrum est, sicut et
omnia eius composita. Peredere tamen reperitur
activum. Item edo verbum componitur et quasi ab eo de-
scendunt. Composita vero omnia regulariter de-
clinantur, quia tamen ex illa sequuntur communiter et
...te sui simplicis ut adedo. Item omnia et simplex
et quartam fuerunt preterita in edi, tunc simplex regulariter
producunt in esu vel esum, et primam vocalem
in esum vel esum, et omnia corripiunt
hanc penultimam o in preterito, et ea que retinent

Edifico

-gre

Esca

Comesatio

Edo Neutrum

corrupit

leratu sit in plurali et ab eo strues stadii per e ponuntur Edissa urbs mesopotamie q et arach olim dicta e Edom fuit filius esau a quo et terra dicta e edom et q civitas idumee est edome hinc et idumea q regio unde idumeus a um Eden ebraice dr paradisus terrestris et interpretatur delitie vel eden per eiden quod e vide Et secundum quosdam competit illi loco conveniens Est enim visu di vinus et deliciosus Efram dictus e quia auxit eum deus et quod nobis in lingua nostra sufficit augmentum Effestites gemma spectu ignis sed in reddendis ymaginibus quasi exitiis Effrata ci vitas q dicta e bethleem Effeta i ad aperies vel ad aperire sicut ewangelium

Egeo ges gui i non habere vel opus habere et ita dicitur a careo quia carere e non habere similiter tucies egemus rei quia quemus et hic egenus a um i egens quod autem dr egemus vel egens quia sine gere et genus cibaria e Et hic egestas atis et e egestas peior quam paupertas paupertas enim honesta potest esse sed egestas semper e turpis Unde egestuosus a um i egesta te et miseria plenus et comparatur Et egeo stus sci quam inedia Et eger a um quia egerit vita vel leticia i tristis vel in firmus et comparatur Egrior rimus unde Egre rius rime et hic egritudo inis i tristicia vel infirmitas et hec egrimonia e idem et egrotus a um i eger sed eger proprie animo egrotus corpore Alii eger et tristis et infirmus ad tempus sed egrotus vero in firmus et diu et sepe sic iratus et iracun dus Item ab eger egrotuosus a um i me dicus et egreo es ere ui i eger vel fieri egrum unde egresco scis inchoativum et egro tus ad frequentativum egroto tavi supino fit ab eo tum egrotator sic q ab egrotu supino Ego quare enim in et de indi ges es dicuntur composita q ultra ege unde indigetes a quo indigetus Et hic indi gena e Item ab indiges indigus a um i indigens Et hec et hic indiges etis i deificatus Unde quidam indigetes dicuntur dei facti ex hominibus et nimirum et dicuntur

indigetes ab indiges per contrarium quia nullius rei indigeant Unde et quidam dei quidam dicuntur indigetes sed abusive Et indigetes dicuntur q inter deos agentes i conversantes vel q de die in diem agentes i proficientes vel quasi in numero deorum augentes vel q inde ge niti i creati quia enim tria dicuntur sed omnes isti sunt obscure Et dicitur ab indiges in detium e Egeo tamen omnibus sunt quoniam est fit ut et sicut prelia per quod et tamen supino et accidens pro sic e Egiptus ab egipto vel egisto rege sic dicta ubi regnavit dicta e q primo aeria dicebatur unde olim egiptii aerii dicebantur Et ab egipto egiptina a um Et interpretatur egi ptus tenebre quia egiptii affligerent quia affli xerunt populum dei prius quam divino auxilio liberati essent Et egiptiacus a um Unde et quidam dicuntur duo mali dies egiptiaci quia ab egiptiis fuerunt inventi Egiptii enim computantes quod in quolibet mense duo dies non erant boni sanguinem i sanguinem minuere vel aliquid opus incipere illos dies notaverunt Et hec egiptilla le ab egipto ubi invenitur dicta Egle grece latine dr capra a quo et logos quod e sermo dr hec egloga ge i caprinus sermo vel propter feti tate et turpitudinem inde ut apud satiri cos vel quia sermo habet de capris et pastoribus ut apud virgilium in bucolicis Item a capra ceros quod e cornu et hic egoceros otis quoddam animal quod eo nomine dr capricornus unde idem Est et satire cornus egoceronta et ptine Et hec egopthalmos gemma capricorno oculo similis Hoc egilopinum pi et hec egilopa pe i ulcus vel caro q nascitur in angulo oculorum Unde Marcus de urbe glorium Egilopa curat si quis bene asciverit illa Unde egilopi cus a um q habet infirmitatem pati vel curat Egeus cuius pater fuit tesei patris cui dy matiny sed e quod in id se precipitavit Unde Egeum dictum e mare id i quod se pre cipitavit et hinc egeus a um et hec ege ator ois i cretum nautis ab egeo mari Egimonius i communis Egonus et egona e i secrum Elei vel eie non dei e i qui e deus non solus e quia celis Et ob hoc quia exordium et finem non quam teneret non tenet

Egar: gra gdi

Eger animo
Egrotus corpe

El et eloi et eli et eloe nomina
sunt dei apud ebreos. El interpretatur
deus vel fortis, i. fortis. Eli vel eloi
vel eloe similiter interpretatur deus apud
ebreos, vel potius interpretatur deus meus sicut evangeliste
in passione domini aperte ostendunt. Et videtur
quod nomina hec componantur ab el et aliquo pronomine
greco quod tamen non invenitur apud latinos.
Et hinc eleasar quod interpretatur fortitudo dei. Et
eliachim quod interpretatur dei resurrectio. Et e-
manuel ebraice quod latinus sermo sonat
nobiscum deus, quia per virginem natus deus homo
in carne apparuit. Et elizabeth quod interpretatur dei
mei saturitas, vel dei mei iuramentum. Et
eliseus quod interpretatur dei salus quia multas utili-
tates fecit et famem pellens populum a morte liberavit
et salvavit. Et elias quod interpretatur dominus
deus, et dicitur fuit ex presagio futuri quia cum altercaretur
cum quadringentis sacerdotibus baal in-
vocato nomine domini descendit de ce-
lo ignis super holocaustum quod cum vidisset
omnis populus cecidit in faciem suam et ait:
dominus ipse est deus, et ex hac causa de eo
prius acceperat quia per eum per ea cognoverat populus
dominum deum. Vel quasi fortis dominus
interpretatur vel quia fortiter interfecit sacerdotes, vel quia
arche adversitatem tollerant (?). Et ismahel
quod interpretatur auditio dei, sicut scriptum est
et vocabis nomen eius ismahel quia exaudivit
eum dominus. Et fuit ismahel filius
abrahe, a quo dicti sunt ismahelite qui
nunc corrupto nomine saraceni quasi a
sara et agareni ab agar. Et in quolibet
predictorum nominum resonat aliquid pertinens ad nomen
dei, vel per denominationem vel per compositionem vel per
interpretationem. Item ab eli quod est deus dicitur
est sol elios quia pro deo olim reputabatur.
Unde hec eliades de nepos vel filius solis
et subtracta de prima dicitur hec elias, dis i. filia
vel neptis solis. Item ab elios quod est sol dicitur
hic elencus ci, i. titulus libri quia totum opus
illuminat ad evidentiam secundum lucem sic
intitulatur. Elencus lux i. titulus. Et hinc
hi elenci lapides preciosi pendentes in
superficie ornamenti, quia id est illuminent sicut
quecumque preciosi lapides in loco notabili
ponuntur dicuntur elenci. Unde Iuvenalis: Auri-
bus extensis magnos commisit elencos.
Elencus etiam dicitur in dyalectica quod genus
argumentationis sic similis quasi ...

Et tunc quasi ab (?) quod est in a. quod est lectio quod
est summo vel dictio. Unde elencus quasi dictio.
Item ab elios, id est sol, a poetis dictus est hic ele-
ctrus. Unde dicitur hoc electrum quia ad ra-
dium solis clarius auro argentoque
reluceat. Et sunt tria genera electri. Unum
genus est gummi quod fluit ab arbo-
ribus et durescit in lapidem quod et suc-
cinum dicitur. Secundum genus electri est
quod ex auro et argento fit, i. auri sex
tibus partibus argenti una decimum est
metallum quod naturaliter invenitur et pretio-
sius est. Item ab elios et polis quod est civi-
tas dicitur hec eliopolis urbs egipti que
latine interpretatur civitas solis. Unde elio-
politanus a um. Item quasi cum tropos
quod est conversio, et dicitur eliotropium quedam
herba quia solis motibus folia circumagi-
tantur. Unde et a latinis solsequium dicitur
vel quia sole flores suos aperit et in
sero claudit cum sol occumbit. Ipsa
est quam latini intibum salvaticum
vocant, sed et verrucaria quia extinguit
verrucas. Et ex eisdem dicitur eliotropia
est quedam gemma valde clara et perspicua
quia colores mutat secundum varietatem colorum
in sole. Unde rubet in mane et in vespere,
vel dicitur quia posita in labello eneis radios
solis mutat sanguineo colore, sed extra
aquam in modum speculi solem accipit
sumere per eundem lapidem percipio (?) eliotro-
pius. Priscianus (?) in maiori. Item ab el
quod est deus dicitur quidam adverbium grecum scilicet
eleyson i. miserere. Unde dicitur christe eleyson, i.
christe miserere. Kirieleyson, i. deus
sive domine miserere. Kiri, i. domine
vel dominus vel deus. Kiri pro domine vel
pro ... Et ab eleyson elegus a um,
i. miser, a um. Unde versus facti de miseria
dicuntur elegi. Unde hec elegia est i. miseria.
Et inde hic elegiacus a um i. miser
vel de miseria compositus. Item ab ele-
emon quod est hic elemonis i. misericors. Unde
hec elemonia est i. misericordia. Item ab
eleemon et zima dicitur elemosina quasi man- Elemosina
datum dictum hec elemosina i. man-
datum misericordie, et secundum hoc per
... scribi est, sed melius scribi ... Et elemo-
sina ab eli quod est deus et zima

xpeleyson
kyrieleyson

Inde elimosina q mandatum dei
ipse enim eam mandavit sc. unde
illud Date elemosinam et ecce
omnia sunt munda vobis Potta
quia pauperi datur deo mandatur Vel
dicitur elemosina ab eli et moys quod
est aqua q^ elimosina q aqua divina
sicut enim aqua extinguit ignem
ita elemosina extinguit peccata unde
hec elemosinaria rij et elemosinaria
e et nobilissime technimi Elbus
a um unde elbidus a um in eodem sensu
et est elbus color medius inter album
et nigrum ab albo dictus unde elbole
vel elbide dicuntur vites vel uve nec
purpuree nec nigre nec albe quas
quidam valas appellant Hic ellebo
rus fluvius unde hic elleborus et hoc
elleborum q herba dicta est quia circa ipsum
fluvium plurimum nascitur hinc ad remedium
ventrium venit quia sumitur in potu
mentem in sanitate reducit Eleu
sis civitas in qua colitur ceres unde
eleusinus a um Ekhere ewore
Eluth september vel augustus Eli
ogabalum quidam locus Eliogabal
sacerdos solis Elpis i spes Elin
diani quidam heretici ab elindio dicti
qui dicunt post natum christum mat
rem eius de viro Ioseph peperisse
Hec elissa e fuit proprium nomen
didonis quia dicta est dido ab ever
tu q virago quia viriliter se ingessit
sit unde elizei dicuntur cartagi
nenses Elasius terwo grece la
sius grece agitatus unde elasinus
agitator Elefion grece dicitur mons
Hic et hec elefantus ti et hic et hec elefas
tis dicitur a magnitudine corporis quia
formam montis gerit unde hec elefancia
e quidam morbus scilicet lepra quia sicut
elefas maior est omnibus aliis aliis
ita passionibus ceteris hec maior est
Elelmoth liber qui dicitur exodus
Eleadabarim liber qui dicitur deutero
nomium Elam interpretatur porticus vel
ambones sive vestibulum eius et cla
mi Elamite despicientes et elam
quod terra unde et elamite dicti sunt E
mat vel emas vel ematis grece

Dicitur latine sanguis unde hec emerrois dis
q infirmitas unde scilicet fluxum sanguinis
patitur aliquis unde ~~emorroos~~ emerroissa
a um qui tenet infirmitate patitur qui et
emerroginis dicitur Vel sic quia sangui
nem mingit per urina Item emerrois dicta
est q species q sanguinolenta quia cuius que
mordet totum sanguinem effluere facit
Item ab emath vel emat hec emobrois
i emissio sanguinis per os Item hec ema
tites tis lapis persus sic dictus quia
cutte resolutus in colorem veniat san
guinis Hic emites lapis albus ebori
similis candore et duricia minimus tamen
ponderis emisus parvus vocatur Hic emi
stes species est poculi quod uno spiritu bibitur
Item ab emath hec emathia e quia terra
sanguinolenta facta est propter sanguinis effusio
nes ibi factam in civili bello forte q
ei q^r nomen imposuit aliquo spiritu reve
lante nomen ibi futurum sanguinis effu
sionem vel sic ab ematho rege unde ema
thius a um Item ab emat et achel quod
est ager dicitur acheldamath quod est ematu
exponitur quod est ager sanguinis
Emo emis emi emtum unde valia
et emetericus a um i emtus
vel facilis ad emendum Et
hoc emectorium locus ubi emitur
quod et hoc emporium dicitur unde Iosephus in
iono Ad portum navigiis ad em
poria negociatores perveniunt Et emecto
rium dicitur ubicumque negociatores conveniunt
scilicet emporium proprie est in mari unde em
poricus a um quod pertinet ad emporia
sunt emporitica carta dicitur quas terras ceterae
quia in ea merces involvuntur cum sit
in septem minimus in domum Et non q em
porium non dicitur ab emo sed emporos
grece quod grece dicitur forum vel mercatum
Et hinc hic et hec empos tis impotens
emptor Item empos potest esse compositum ab
en quod est non et pos sicut in dicitur empos q
impos i non potens qui eum adimitur
potestas q ademta potestas imminuitur
et minuta in in n sequente p Item ab e
mo hic et hec et hoc emax cis i emptor avidus
vel quod facile emitur Et ipsum unde emax

cius pssime add / et hec ematitudo atis
i. emendi habilitas Et ematulus a
um i. acquitulum emax Item ab
emo hec emina ne que mensura men
sextarium continens ad emendum vinum
uel annonam / uel ab emencio uel
ab emi quod est dimidium vnde Prius
Effregerat eminus a cetu ediles iniquus
Et mina est ubi ponderis Emo quasi adimo
i. auferre Coemo is i. simul eme
Dirimo mis i. diuidere separare Exemo
is i. auferre uel extrahere Perimo mis
i. occidere Redimo is i. iterum eme
uel quod suum fuerat retro emere
et recuperare / qui enim emit denuo
et recuperat / qui redimit id redimit quod
emit / qui redimit id quod
suum fuerat / et suum est et sicut
vnde Ihesus christus redemptor
mundi Ipse enim est redemptor est quia pro suum sanguinem
humanum genus quod enim per suum fuerit
i. dampnificauit in transgressione precepti eius
Eximo tum omnibus suus quarte est actiuum
et tercie est in preteritis in preterito perdunt
Compositum tamen est in preteriti mutatur in i
tertio Item omnia faciunt preteritum in
emi / et supinum in emtum

Emeras interpretatur dies et componitur cum dia
quod est duo et componitur diameron uel
diamerum bidui i. biduum et tam
beratos et Bruma que Beratos et
emeras i. breuis dies pro breuitate dierum
qui tunc sunt / hec secundum tractatum
est enim tractabat de Beratos Item emeras
componitur cum epi quod est supra Et dicitur
hec epimera ei passio quedam qui vno die
oritur et in eodem moritur Item est
 primera febris simplex et non molesta
que vno die affligit et hominem et
in eodem perit supra diem non ex
cedens neque etiam duraturus Sequi
consequenter et tunc iam nullus est
defectus statim sequitur hec epi
Hec epimeris dis genus est historie i.
vnius diei digestio uel vnius diei res
ablicatio computatio talulatio Epi
meris dicitur tabula manualis liber in
quo quottidiani actus solet scribi vnde
Iuuenalis In cuius manibus ceu pinguia
succina tritas cernis ephemeridas Et
sonat ephemeris apud nos diurnum uel quo
tidianum vel quod simul dicitur diurnale
que dicitur ephemeridus Item hec cum lux

Et immeinex sequitur diebus et nox et est que
emerinox Et cum baptista Et
hec et hec merobaptista que emerobaptista
et sunt merobaptiste quia quotidie se ut debita
quia quotidie semel in die vestimenta sua
et corpus lauant Hec empirica i. experien
tia quedam species medicine dicitur empirica i.
experiens / hinc empirici dicuntur quidam me
dici qui experientiam solam sectantur In
pilentia quedam passio sic dicta quia mentem
apprehendens pariter et corpus possidet i. contra n
apprehensionem empilensiam vocant / hec pasio
dicitur caduca et lunatio / et morbus comi
tialis quia apud gentiles cum comitiorum
die cuique accidisset comitia dimittebantur
uel quia ex timore uel verecundia repulse
in comitiis sepe in morbum incurrebant
cum tanta vis est ut hos vades concidunt
et spumet / hos vulgus lunaticos vocat
quia per lune cursum eis contingat Et hic
epilensicus uel epilensiacus a um / que
hoc infirmitatem patitur et epilenticus a um
in eodem sensu Hoc emponema atis i.
melioratio que fit labore accepto in agro
in emfiteosim uel pensionem Emo adiuum
incerpans uel admiratus et stupet Eme
dium vehiculum E non inseparabilis accipi
eus uel fortitudo corporis uel robusti
Enmatiti i. plures Emateron quod
tum i. nostra Emigraneus i. vnius
capitis vnde dicitur dolor capitis emi
graneum Et Hec emfiteosis sis
i. melioratio siue contractus meliora
tionis ut cum quis dat agrum suum
alteri ut excolat et melioret illum / et
iste dat agrum in emfiteosim et iste ac
cipit in emfiteosim Et venit est ab
en quod est in et fitos quod est fides et tem
quod est positus que in fide positus Et
hic et hec emfiteota uel emfiteota
qui rem accipit in emfiteosim Et
emfiteoticus a um quod pertinet ad emfiteo
sim Et hinc emfiteoticarius uel em
fiteoticalis a um uel quod emfiteota
uel emfiteoticus Hoc emblema atis
i. eminens sculptura uel ornamentum
vasorum / uel vaietas pauimenti / siue
diuersitas colorum in pauimento / quod et
litostratos dicitur uel frustum auri uel
argenti Prudencius Sordet argenti
emblemata Hic embolismus i.
superaugmentum vnde hic et hec embolismalis
et hoc le i. superexcrescens duos annos precedens

Una simatorum . Si quis desiderat quare sic quibus
libet fiat consulat compotistas . pluribus
enim istius operis non permittit nos omnibus
satisfacere in omnibus . Emponemata
dicuntur ea que labore acquiruntur

Emfasis . i . expressio sed proprie est
loquendi sed cum volumus
habundantiam et expressionem
animus nostri in aliquo no
tare solemus illum appellare nomine
animi ut dauus est ipsum scelus . Unde
emfaticus a um . et hinc emfatice adverbium
ut emfatice . i . expresse sed tali figura
Et emfiticus ab . i . emfatice loqui . Et
non est emfaticus quod dicitur auctor et
interpretator quod tantum est expresse loqui
Entratice . i . continenter . Eneusia
est . i . panis subcinericius . Endumenta
vestimenta . Endo in ecclesia indumentum
Endogenia . i . natura . unde endogenicus
a um . i . naturalis et endogenice naturaliter
Enigma tis . i . sermo figuratus vel obscura
locutio sive similitudo vel questio
occulta vel obscura que difficile intelligitur nisi
aperiatur . ut illud de comedente exivit
cibus et de forti egressa est dulcedo . i . favus
ex ore leonis fuit extractum .
et differt ab allegoria quia allegoria bis
gemina est et sub re alia aliud figuraliter
indicat . Sed enigma tantum sensus obscurus
est et per quasdam imagines obumbratus
Et inde hic et hec enigmatista te qui vel que
figuraliter et obscure loquitur . Et enigma
ticus a um . i . obscurus ad exponendum
vel qui per enigma loquitur . Et enigma
tizo as . ab enigmatiso as . i . per enigma
ta loqui . Engadi quasi aben quod est mons
gadi quod est arbor balsami et est locus
ubi crescunt arbores balsami . Et inter
pretatur temptatio . Enempia . i . pulcri
tudo . Enteria . i . intestina . Unde per compositionem
exentero as . i . extrahere vel aperire intestina
extrahere . Et quasi enteria enim dis
quod est divisio et hec disenteria . i . di
visio continuatorum . i . ulceratio intestinorum
et fit antecedente flore quia generatur diar
rian vomitus . Et enim est lenon quod est le
ne et hec lienteria est quod molle in
testinum quia cibum tactum fractum in
testina nullis obstantibus faciat
prolabi . qualecumque non cibum ac
ceperit incoctum digerit . Enterogia
matheum la lingua que uniehora

tene . Hec endelecia est fuit mater sichei
i . anime et interpretatur intima etas vel abso
luta perfectio . Unde Marcianus . Voluit et
saltem endelecie ad solis filiam postulare
Endor grece latine dicitur in quem endron
vel endromedes dis . vestis villosa de
arietinis pellibus facta quam induebat tempore
frigoris . Et endromis dicitur duplex vestis
palmum forte et villosum et yemale pu...
Agmentum brume si tempore poscat ampli
endromedem . Enochi interpretatur dedicacio
in ipsa enim nomine ciuitatis prima erat edificata
tamen . Enos letitie locus . Enema grece
latine relaxatio dicitur et est genus medici
minis . Enodabilis periculis sanguinens . En
nos interpretatur concitator a quo et sigeum quod
est promunctorium troyanum . Dei est neptunus
Ennosigeus . i . concitator sicei i . per motum
in quo habebat templum iuxta troyam vel
ennosieus interpretatur profundum silentium
Ennos . n . profundum dicitur et sic silentium
vel latibulum . Et vocatur neptunus sic
a profunditate maris et a silentio quod est in
profundo maris vel ennosigeus dicitur ab
ennos quod est concitator et sichi quod est profun
dum . quasi ennosichteus i . concitator profundi
Vel ab ennos quod est concitator et fros quod
est pinguedo derm est pater orionis sed
enifeus . i . habuit enim filium de decoratura
urina quos hospitatus fuerat . quasi concitator
pinguedinis per quam terra i . humida que
pinguis est . Hic ensis sis a secando
dicitur unde hic ensiculus li dimi . Et ensatus a
um . i . ense armatus et ensifer a um
qui fert ensem . Et hoc ensicium i . occi
sio facta enim ense . Eneas nee . unde
hic eneades de filius vel nepos enee
et ceteri quicumque descenderunt ab enea
dicuntur eneade vel romani . Et inde pro
tracta de prima dicitur hec eneas dis filia vel
neptis enee . Item invenitur hic eneus i . et in
hic enides de et protracta de prima ab eo quod
debet dici eneides fit hec eneis idis . filia
vel neptis . Sed iam hoc nomine in maius
venit per historia facta de Enea . Unde
Virgilii liber sic intitulatur . Incipit
eneis Virgilii

Eo is iui itum . Unde itio onis
et hic itus tus tui et hic iter itris
et hoc itiner itineris . Et dicitur
Iter est via qua itur ab homine
usquequaque pertransit . Sed iter et itiner dif
ferunt quia hoc iter . i . est locus transitu facilis

Vnde et cum appellamus aditus iter ac
tum longe vie et ipse labor ambula
di vt quo velis peruenies Accipiuntur
tamen quandoque in eadem significatione Et secundum hoc iter
duobus nominibus scilicet iter et itiner ex
dicitur vnum hoc nomen iste vero iter
fectum est verum quia non sunt eius obliqui non sunt in vsu
est in vsu sed eius obliqui non sunt in vsu
Vnde isti obliqui itineris ri re sunt in vsu
Et ista obliqui ab itiner Est fectum et ut
sic corum vero absorbit Et ideo notatio iter est
a ista obliquis et est notatio iter etc
vnum nomen et declinatur hoc iter itineris
Et ab isto genitiuo itineris descendit itinero
as avi are Vnde itinerarius a um quod pertinet
ad iter Et ab isto genitiuo iteris qui non
est in vsu descendit itero as ab i iter et
repetere Et secundum quod est actiuum Vnde
itero et iterum aduerbium tempus vel ordo
uilia Et iteratim similiter aduerbium ordinis vel
qualitatis Et in hac significatione nunc est
aduerbium iteratio adverbii positum Et quandoque
itero as i repetere Vnde reiteratum et
reiteratio positum aduerbium Et quandoque cum ob
quod obiter i interim dum est in itinere
aut obiter facere simul vel i interim
Vnda ab eo vndo as et est vnda su
perior pars aque liquor qui est in
motu sed aqua est stantia et sine motu eq
liter vnda per se non est aqua sed aqua
in quod motu et agitatoris que ab eundo
vnda vocatur quasi eunda que semper est in motu
Vnde vndula et vndosus a um i plenus
vnda et frequens et comparatur Vnde vndosi
tas Et abundo vndas as quod no
tat Et abundo as Vnde
est in vsu sed compositum abundo as Vnde
abundus a um i abundans et abunda
bundus i abundans Et inde quidam
dicunt habundare dictum ab habeo et
ita dicunt habundare habundus aspirari
in prima parte quod tamen omni ratione
Et quandoque exvndo as i valde abundare fu
vndo as i abundare repleri Et inde
mare enim ante Ieronymum est inundare i fluere
inundare redundo as i retro vndare
vel re redire Et est vndo vel enim
omnibus suis Et Eo quandoque enim ad
quandoque adeo is i ire ad Vnde hic aditus tus
tui et hoc aditum ti Et dicitur Illa aditus
est introitus vel occasio vel opportuni
tas vel aggressio Et aditum locus est
secretum iuxta altare Vnde Lucanus
responsa Et ab adeundo per compositionem

quod minime licebat alium intrare
locum illum nisi summo pontifici
Et quandoque abeo is i longe ab aliquo re
cedere Vnde hic abitio onis i recessio Vnde
Terentius in tertia comedia Et hic et hec
abitus abitio venit Et secundum hoc hic abi
es etis dicitur ab abeo quia tarde et longe sur
sum abeat Et hoc abicula le diminutiuum
Et abietinus na num et abiegnus
a um in eadem significatione Et quandoque cum am et
in compositione dicitur ambio is i circuire et
cupere et quere honorem Et hic ambitio
onis circumitio vel cupiditas Vnde
ambitiosus a um cupide honoris et glorie
Vnde hec ambitiositas atis i cupiditas
et hec ambitus eius per eadem Et quod ambitio
pro blandiri et adulari ideo quandoque
ambitio pro adulatione et blanditiis ponitur
Vnde Salustius cum in eo tanta difficultate
tempestate metallum tanta temperan
tia inter ambitionem et seuitiam moderatum
Et ab ambio hic ambitus tus tui i
circuitus Vnde Oratius Et per amnem
peramnes ambitus aque Et ambitus i
cupiditas cupide honoris Vnde Lucanus
letalis ambitus vrbi Et quandoque cum an
et anteeo is Et cum cum et coeo comm
eo is et dicitur in se sibi sed tamen quandoque cum
cum cum vel aliud aduerbium vel pro de
sinit in m que cum dictum incipiente a
vocali dicitur in se sibi ad ordinum quod pertinet de
integritate eius dictionis sed dicitur circum et circueo
is et circuitus et circumeo Vnde circuitus
situs pro non sit quod compositum quod per se ferrum
in et dicitur circumamictus Contra
quod non est oppositum de ambio vel de am
bitus qui huic inest vel de comedo quod m est
ibi accusatiuo n Et quandoque cum con et coeo
is subtracta n et est coire i simul
ire vel coire i coniungi congregari et
ad primam conuenire Vnde quia vir et
femina iunguntur in opere venereo dici
tur coire Vnde coitus tus tui dicitur
concubitus Et coire quandoque ponitur
consumitur per iungi siue congregare et
secundum hoc nunc eius passiuum in tertia
persona Vnde Lucanus Multis quia coit
humanum genus i colligitur congregatur Coeo
tamen neutrum et absolutum Vnde hic cetus tus
tui i congregatio hominum quia coit coetus
Vnde et pro ce diptongus dicitur in se sibi sed de quod

ambitus

Coeo

Pretersit sinus ad tetabul et tedo
Itm a cuco q tyrrenus i. i. colletta
in vnu militu sine peditu mltd
vn qr in vnum coit dr cuneus. q
cocuneus qr in vnum cocat et c
gregat omnes Cuneus ets dr eciä
instrumentum ligneum ad findend
ligna / et ad firmandum stalum in
ferramento aliquo ut in aa ce sumi
a coco qr cocat in summitate / ul qr
in sui impositione diuisa faciat coire
et coartari / Ad cuius similitudinem dicitur
cuneum ee in expeditione Et a cu
neus ul a coco cunctus a um
vniuersi et colletti in vnum vniuersa
multitudo q cuneus qr omnes cocat
in eum / cuncti enim dicuntur omnes
cum coniuncti st / et simul fuerint
alr dicuntur omnes et no cuncti Et
in h ~~cuncta ete~~ i. to cuncta te i. mora
vij Reg p spiritu tuo cunctatur quis quisquam
loquitur No in cuncta pt ee sicut num
et alii tam sit solet legere quis qui ay
vocant rabi qr in ment dicit disipli
sta eni est ibi gd quid surgentes de si
nagoga conanti defendere quaedam spe te
sure que fit in tuo pede / no qsitcantes
construction ee im g nec dicit lra si
cuncta sit acta ras plus / Ergo ablatiuus
singularis et e b consinuato et sic Cun
ctarium pspiritu q quisquam loquatur p
spiritu dico cunctu i. p cunctus i. p
moras aliquam dicere sensum ut intelligens
quid dicit Et a cuncta sine cuncti
cunctor aris i. morari ul dubitare / qui
enim vnuiersum in vide ul immineat
oz eum morari et dubitare vn valia
Et cunctatim i. dubitant ul morant
ul omnino sine omnimode vn
Macrobius & Sat / iste cos saltatio cun
ctatim ul ab honesti appetebantur / vide
at go quin et caute attendat q cun
ctor aris p morari ul dubitare cu oibus
suis qui dz sibi p v / p inquirere p o
contor aris de quo supra tractum
cum omnibus suis qui dz sibi Itm a
coco h et h ciuis qr ciues cocant ut
simul viuant / ul ciuis dr a cio. cis qr
ciant ad simul habitandum Et in ciui
tas a um Et h et h ciuil et h le. et h
ciuitas. tis. Et e ciuitas hominum multitudo

Societatis vinclo adunata cum coherere
vincendum Et ciuitas no saxa sed habitatores
vocantur / sed vrbs ipsa menia sunt Et de quibus
melius in sequentibus distinguitur Et a ciui
tas h ciuitatula le. di / et p quod plus p
testria / ozum i. loca a ciuitate / sic
p castria loca extra castra / vel pecestu
dicuntur loca degradata p quamuis ast
di Itm a ciuis ciuico as / et a ciuitas
ciuitas as Et e ciuitare ul ciuitare
ciuitatem tolle ul ciuem facere ul mec
ciuis se hre Ciuis quere in ciuitas Itm a
co quod exitum Exitus tui quod plurimum
est stus Exitus i. finis vn dr exitus acta
pbat Exitus i. mors / vn illud q paium
fatorum h exitus illum sorte tulit Et
exitus i. egressus vn in exitu isrl de egi
pto Et hinc h exitium i. tormentum i. mors
vn h exitiosum di et exitiosus a um et
et h exitialis et h le. quod infert exitium
Itm ab exeo hoc extum i. intestinum
quod quidem spectus ul inspicitur / et h et h e
tispex. cis i. augur qr inspicit exta / ul
extum dr ab exto. tuis et e
Itm quod co cum ivit Et intra iit. i. mori
et ppe in itinere / Vn interitus tui i.
mors Et cum intro / et introeo. iit. vn
h introitus tui / et cum in Et ineo
iuis i. intrare incipere inuenire et cumbere
et strictum hanc feruent dum in
nuus iuit i. pari Et inimicus ab me vn
i. tonnumbend passim cum aliquo / e
eni dnu pastor et cum illis passim
cumbit / vel iuiuns dictus e ab inuio .ul
qr pastores ducit et conuiuit qr dnu con
e sicut in sequentibus distinguitur Itm ab
ineo h initium tij. et e initium rei
a qua quid incipit siue principium vel e
ordium Et in initior aris i. inchoare
consecrare sanctificare introducere sa
crificare vn Primitiva initiati sunt
ecclesie i. sacrificamur ul consecramur
Et no q quis vtitur h vo in actio g
inito ab Itm q cum p et inposita
dr peodeo dic. reuenire in anticare
vn Oratius Est quidam prodire tenus si no
datur vltra Et cum ptr Et preteo. is. i.
anire Et cum preter et ptereo. is. i.
transire ul ultra ire / et cum per et pereo
is. vn h perium Et sincopatur

Et pictilium unde persius pictilesque ... et pi
cture aut i. pictilium mouere / pictilium etiam
nunc pro pimento / et pictatum ... /
tunc sit diminutiuum a pecie. ib. simpliciter ...
... in usu sed pro eo dicitur. Item a pro
eo desideratiuum ... frequentatiuum sed sic
... pre unde plantis in ... Item
pro uirtute ... nec interit. Item eo quod
pro ... quod pluries ...
ob et obeo is quod ... et contra ire / et obire i. circumire et
obire i. contra ire / et obire i. perficere ut ibi magna dolentis
obire i. perficere ... obire pro i. perficere / et obire
... iussit obire ... Tullius de amicitia / quia
i. frequentare unde Tullius de amicitia ...
solebat illum diem obire / et obire i. mori
... dicitur obire est in ... mori ...
Item mori commune est bestiis et hominibus et
bonis et malis / sed obire tamen commune est
et tamen bonis ... n obire quasi obuiam ire
... in dissolutione anime
... obeunt i. in dissolutione anime
et corporis obuiam eunt christo in aera unde
inuenitur in kalendario obitus beati martini
et non mors beati martini Item eo quod reddeo is
unde quasi reditus ... quod ... sit reditus ...
dicitur quod redditus eo quod singulis annis
redeat unde reditus ... patribus / et
reditus i. census unde ... querere redi
tum ... fide Item a redeo ... reda
de generis uehiculi ad eundem et redeuntem
... est quatuor rotarum / ut
... dicitur a rota quia rotas habeat unde an
tiqui uocabant illam retam ...
... tota communis reda compositum una Item quasi
... transeo et transeo ... unde ... / et
... a ... / et ... a ... et quod ...
... est i. finis ... uel regula apta
... uenit uel hasta Item quod ...
sub ... ib. ... uenum ... ueneo
is i. uendi ... et composita ab eo ...
sunt neutra excepto ... Adeo
ambio . anteeo . circumeo ... preeo
... obeo pro perficere frequentare ...
subeo . transeo . que omnia sunt actiua
Item omnia quarte ab eo ... sui sunt
excepto ambio quod transit ad ...
... quarte ... est sui sunt ...
in i Item eo et eius composita omnia fa
ciunt futurum in ibo uel in iam ...
et supinum in itum ... ut adeo
aditum ... excepto ueneo quod

... facit ... uenum ... uenum
... a uenum ... supino ... a uenum
nomine quod olim erat in usu pro uenali
uel forte ... supino ... ueneo / ...
... dicit quod supinum ... dicit quod ...
... supino ... Item ... ambio quod ...
... sui ...
... ad modum ...
... in ... et in supino et in ...
unde Ouidius ... et ambite circumdare
... littora terre ... nomine ...
... ad participium ...
... declarat ... supinus posita unde
... attende diligenter quod ambio ...
... in ... in ...
... fit ...
antiquitate Quintilianus ...
olim faciebat futurum indicatiui in bone
in bor unde adhuc in ...
... antiquitus
absoluit / et ...
faciunt in futurum sed eo et queo et
composita ab eis excepto ambio ...
... futurum ... in am ut
ibi ...
... / ...
non ... Eos ... dicitur sol uel oriens
uel ... splendor ...
aurora dicitur unde ...
solis / Et ... a ... i. orientalis / et
... aurora quod ...
... in ... et ... i. uentus flans
flans ab oriente quasi ab eo ... unde
... i. uentus qui est ...
... et austro Eolus fuit rex ...
torum qui ... nebulis et ...
... et agitatione ...
... in ... flabra uentorum
... ab ... est ... in sua ...
uentos et ... deus uentorum
et ab eo dicitur est quedam regio iuxta siciliam
colia quia ibi regnauit / et in ea sunt
nonne insule et appellantur similiter colie
ab eolo qui fuit rex earum / et ...
... que ardent ...
... nomine ... liparis a
liparo qui ibi regnauit / ...
... / stongile
... / ...
... ... / ...

Sciapodes. Et ab colus vel colia co-
lus. a. um. possessivum vel gentile. Hec
Circa ce. dea est Circe a stupore et
admiratione hominum qui videntes ea
et eius mysteria sensus mutantes quasi homines
mutabat in sues quosdam in canes quosdam
in leones vel in alia animalia / super-
stes dicebat esse. Et in dea est ea et ipsa
et insula in qua morabatur. Unde Circeus
a. um. i. circeensis vel a loco vel unde
in Ovidio. Circeis esse per patrem quasi seris

Epi grece latine supra unde dicitur
ephoth vestis sacerdotalis
quod latine interpretatur superindu-
mentum. Erat enim pallium
superhumerale quo toto sacerdotali te-
gmine ambitus. Et habuit duo genera unum
lineum et simplex quod sacerdotes ferre-
bant / aliud ex diversis coloribus auro ge-
mmis quasi contextum habens in utroque hu-
mero lapides duos et smaragdinos
auro conclusos / in quibus sculpta erant
nomina patriarcharum quo olim
pontifices utebantur. Et ephot addo nec
epidumas. Item ab epi et oda dicitur
epodon liber Oratii quasi epiodon i. super
odas / scilicet post odas id est opus factum / vel
epodon quasi ipodon i. equestre. ipos
enim est equus / equestre ideo dicitur quia
ad modum equi currens quadam [illegible]
sionem et elevationem sensuum quantum ad metra
Vel epodon in poemate clausula
est brevis sic dictum quia assimilatur ad
speciem elegiaci versus premisso uno longiori
altero breviori / et in singulis quibusque
minoribus succedentibus minoribus quasi clau-
sule recinuntur. Et sunt libri Oratii
dicti epodon quasi clausulae quia sic quasi
est vel quia fuit in 2o [illegible] et metri et sine
fit clausula. Item epi et tritos [illegible]
est tertium et dicitur epitritus a. um. et dicitur epitri-
tus / et tunc ogdo quod est octo et epo-
gdous. a. um. Unde epogdous et est
epitritus id est numerus qui alium continet
et eius tertiam partem quasi super totum continet
tertiam. Epogdous vero est qui alium continet
et eius octavam partem. Unde Plato in Timeo
Natat utique luminibus [illegible] et

vel eorum quibus accidit post sive tertia
quod genus a grecis epitritus dicitur. Et corpo-
quibus accedit post sive octava qui unde ab
eisdem epogdous vocatur quia eisdem [illegible]
prima spatia vel epogdois spaciis epitritorum
omnia intervalla complebat. Item epitritus dicitur
quidam pes constans ex quatuor sillabis et similiter quarte
ab epi et tritos quasi super tres pes ex quarta
et sunt quatuor epitriti. Primus constat ex prima
brevi et ceteris longis / secundus ex 2a brevi et ceteris
longis / 3us ex 3a brevi et aliis longis / quartus
ex quarta brevi et precedentibus longis. Et epi-
tritus sic constat ex quatuor sillabis. Item [illegible]
lema quod est vorago / et dicitur epilema [illegible]
i. emplastrum quia supponatur vulneri. Unde
[illegible] epilamant vite paret. Et ab
timum quod est flos grece et dicitur epitimum
i. flos timi et est timbre similis. Et dicitur
quia soleat supponi a medicis aliis admi-
xtus potentibus. Unde epitimus a. um
i. concupiscibilis / epitimum eciam dicitur tur-
ribulum quod alio nomine dicitur timia-
materium / et turicremulum a supponendo
timorum. Item [illegible] fos quod est fere
et dicitur episora est i. [illegible] oculorum
qui sit pellicula superducitur oculo. Item [illegible]
[illegible] caustos quod est incensum. Et dicitur epi-
caustorium quod fit super ignem sic in-
strumentum ad accendendi fumum [illegible]
et epicaustorium dicitur locus unguentorum
vel sic ungebat ad ignem vel ubi fiebant
ad ignem unguenta. Epicaustorium dicitur
locus distendendi [illegible] Et in quali istorum
[illegible] in passione beati Thome
Caustos [illegible] quod est
in [illegible] Et dicitur encaustum vel incaustum quasi
inustum sic tinctura scribendi. Item
epi et baton quod est navis. Et dicitur
et epibata [illegible] quod latine dicitur [illegible] vel
supervenies / quia nullum negotium in navi
sed navalo [illegible] in aliis [illegible]
dispositum. Et [illegible] menes quod est defectus
vel luna vel mensis. Et [illegible] epime-
nia [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] per singulos menses per defectum
lune. i. per novilunium. Unde Persius
[illegible] et veteres [illegible] epimenia

bulli Et cum dromos quod est grece cursus
namus Et epidromos velum est ampli
tudinis scilicet ad puppim Et cum eda est
hec epicedium Et dicitur epicedia mi
nori vesicula Et cum agros quod
est tracta est hec epigrus et dicitur epigri
clavi quibus lignum ligno adheret quia
superstant et ea tua vel etiam est hec
epicurus quidam grecus philosophus qui cum summam
tantum habebat dicebat enim voluptatem
esse summum bonum ignorantes quod ab
voluptate est ut carnalem ideo dimissa
anima cum corpori tantum intendebant et
ideo dicti sunt epicuri Et in epicureus
a um Compositio est epi cum multis aliis
partibus de quibus loco suo quere tractabi
Epifia orum ornamenta equorum Unde
Ex parte epifia bos piger unde epificare
i. equum ornare Epanafora est quando uno
dictu per principia sententiarum dictio repetitur ut
tenemus sanguine te vitreo potando unda
te liquidi flevere lacus Epinalesis est
sermonis in principio dicti posita eadem in fine
replicatio ut crescit amor nummi
quantum ipsa pecunia crescit Epimelas di
citur ipsa gemma cum in candida gemma super
nigrescit color unde et nomen habet ab epi
et melan quod est nigrum Epirus civitas
Grecie condita a Pirro filio Achillis et
nominata Unde regio adiacens dicitur epirus
Et in epiroticus ca cum et epirensis a
um et hec epirota te et epirote olim
um et hec epirota te et epirote olim
pirride sic dicti a pirro Et non quod epirus
ante eum fuit ut dicunt dicta est chaonia a
chaone fratre eleni ut qui in venatu ig
nem interfecit Et hec eadem molosia a mo
losso filio pirri que tunc de andromache
Epitecna anathema Epitecnum
tu cognomina Epicima convivia pi
phania splendor Epediten vestis mortuorum
Epancia patula Epandire dicitur ma
nifestare Ephenei quidam heretici qui intus
que dicunt ipsum deum christum qui dicunt illos
omnem abstinentiam Epicinis s memo
ria Epistolius liber Hoc epar epatis vel

epatis i. iecur Et dicitur ab epi quod est supra
quasi suppositum sit quia gerit epaticus a um
qui patitur in epate Et epaticus a um
quod pertinet ad epar Plautus Edide morbus
agitat epaticus Epos grece dicitur laude de laus
Et epicus a um i. laudabilis Unde Marcialis
Et epicus a um i. laudabilis Unde marcial
Epica vulgo liricaque pagina comment
Dicit te hec epica ponitur pro tractabilitate Et
trilis vel iniecta est ad describendum gesta
videntur et quibus consequenti sunt laudem
vel epicus quod ab est et pete quasi supra pete i. ipsa

itaque post quod ibi legi epica i. consuetus Ep
tatica veteris testamentum ut quinque libri
moisi et Iosue et septem liber iudicum
Hec epacta ete i. adiectio compotiste
quidem ad cognoscendum quota sit luna
in quali feria possunt duo genera minorum
quorum unum regulares lunares aliud vo
cantur epactas vocaverunt i. adiectiones ab epi quod
est super et actus quod est positio quia regularibus
est super additur ad cognoscendum etatem lune quod
nihil est aliud nisi scire quotus sit dies ex
quo luna recessit a sole quod si quis
capit scire apte consulat compotistas si
enim brevitas permittit unde epacte provenient
quousque duratur et hec causa est tertius et quod
regularibus adiiciuntur diligenter assignare ne

umquam nos piget Hoc epulum li sed
in plurali hec epule arum et epulum quasi
opulum ab opulentia rerum Unde epulor
aris epulis uti et habet vaha Et hec epula
torium loci epulacio et epulaticus a um
i. epulis plenus quasi epulis operam dat Et
i. epulis plenus quasi epulis operam dat Et
epulaticus a um Et hec epulo nis i.
glutto epulis deditus quod aliter dicitur epulo omnis
Unde Aug. decimo libro de ci. dei Epulones etiam
tres Romanis pastores et dixerunt Epula
quasi coepulones aliter Et epulum quasi cum ad
Et hec adeps pl. i. pinguedo et epulos sed h
additur Unde hic adipiculus li i. parvus adeps
Et adipatus a um i. adipe conditus
et impinguatus Et quasi adipatum ti
quod est coulinium adipe impinguatum

Equus quia quum Et dicitur a
iusto quod iustus a lege est qui
ius custodit equus a natura
Et est scribendum per ae diptongum
Sed equus pro animali per e solum Et ipsa
Unde eque quinus consimile adverbium et hic equi
tas atis Et equo as ac activum unde valva
et hec equabilitas hec est et per sincopam
equalis le et in equale et hec equalitas

Et h q̄ḋ inequale & inequalitas. Equo:
equitas quasi adequo. as. coequo. as. Ex
equo. as. Obliquo. as. i. flectere quasi contra
equitatem facere / qui enim obliquat non
equare facit vn̄ obliquus. a. um. non
rectus. Et comparatur vn̄ h obliquitas. atis.
Equino. as. actiuum est tamen omnibus sunt
quinque & producit e. Et ab equus h e
quus. i. caballus quia eque trahit vel ab equo
as quia olim quattuor equi quadrigis iugati
equabantur / et pares forma / et similes
cursu copulabantur / Et inde h equa. que. &
equinus. a. um. & equulus. li. i. custos
equorum / et h equaria similiter / et h equa
ritia armentum equorum vel nutrix / et
h equuleus per quod tormentum fiebat ad
modum equi. Et h eques. tis. i. miles / et h
equitissa. i. femina equitans / et h et h
equester vel equestris vel hec equestre h
equester h equestris hoc equestre. Et equito. as. vn̄
h equitatus. tus. tui. i. actus equitandi vel
multitudo equitum. vn̄ in Canticis
Equitatui meo in curribus pharaonis
Equus pro caballo quasi h equistatium. tij.
i. stabulum vbi equi stant. Et ab equus
a. um. equito. as. i. equum facere / ut
equito illi. i. rectum facio illi. Et h in
equito. as. i. non eque non recte agere
vn̄ Ambrosius super Egisippum Cophe
so quod interiori templo esset / Simoni ine
quitat Johannes Et non quod equito pro
re frequentatiuum sed vi equo. as. & tamen vel
quantum frequentatiue equare et tunc actiuum
& tamen actiue construitur. Et ab equus
vel equo. as. h aqua aque quia equalitate
superficiei / sicut dicitur post satis dixi in prima
littera Et equinus a. um. sine equitas
h enim nox et. Et h equinoctium. i.
equalitas noctis cum diebus quod fit bis
in anno vn̄ h & h equinoctialis & hoc
le / et h equinoctialis circulus paralellus quia
per colurus in quo fit equinoctium Et equinoctium
dicitur ad .. quando estas dierum cum noctibus
vn̄ h & h equidialis & hoc le. i. equinoctium
Et equus quasi iniquus a. um. & quus Et in
h iniquitas. atis. Et quasi equimanus
a. um. qui equat vtramque manum ad
gladium vel ad aliud tenendum vtitur
Et cum paco. as. Et equipeco. as.

quod in eius sermonibus inuenitur. Equipero
i. imitari. Virgilius in Bucolicis Nec
calamis solum equiperabis sed voce ma
gistrum. Et equipero e comparo vel equa
re equiperes ei illi. i. equo vel compare
q. omnino equum illi / ut ibi / absit ut
equiperemus illum Johanni baptiste. i. compare.
Et equipero. i. parem facio / sicut ibi. Petrus
sit in bona parte quod equiparatur l. factus est
par illius. Et cum polleo. es. & equi
polleo. es. Et cum valeo & equiualeo
les. in eodem sensu. i. paritate consensu
assimilari. vn̄ h equipolens. tis. Et h
equipollentia. i. similitudo vel equalitas
Et cum penso. Et equipenso. as. & e
quiperare eque cogitare vel eque in
...care Et cum animus / et equanimis
me / et equanimus. a. um. i. equi & pa
tientis animi / et hec equanimitas atis.
i. animi equitas et patientia

Erro erras aui. i. exorbitare
q. extra rem ire, et hinc talia
et h erratus. tus tui. Et quasi er
raticum. hic Ambo pro delicto sunt
h error. oris. vn̄ erroneus a. um. & errore
plenus. Et errabundus. a. um. & erra
ticus. a. um. Et h & h erratilis & hoc le.
omnia in eodem sensu. Et h erro. onis. i.
qui est vagus & instabilis. vn̄ Oracius
in Sermonibus Et h ipsum vitabis fugitiuus
et erro Erro. as. quasi aberro. as. longe
a via errare. Deerro. as. de aliis errare
vel de vno loco ad alium vel deorsum
errare. Et inerro. as. i. valde errare. Et
perero. as. perfecte errare vel per aliena lo
ca errare. Suberro. as. i. subtus vel parum
errare. Erro & omnia quarta ab eo neutra sunt
Eris grece latine dicitur lis. vn̄ h eris. i. furia
vel ira magna. Et h erinnis. is. vel erinis
i. furia infernalis quia ad litem et discor
diam nata. Et h iris. is. vel idis. i. arcus
celestis / sicut arcum tempore est via ipsa. Dea in eo
ipsa dea / et iris quasi eris quia raro mittitur
nisi ad litem & discordiam concitandam
Et est nuntia vel pedissequa Iunonis
Vel iris quasi aeris quia per aerem ad terram de
scendat Et non quod iris nil aliud est quam nubes
soli opposita radiis solis multiplicatur
informata / ea non est natura luminosi corporis
ut sit in opposito per eius radios dirigit

Equarius.

Eques

Equester, Equito

Equus

Sol quoque cum sit lucidus terris radios suos
mittit in parte opertam in qua quedam nu-
bes materia que in una parte sunt densa vel
ad densior et alia densissima Item in alia
qua parte sunt rara in alia rarior in
alia rarissima In prima que est densa solares
radii tamen non vbar inclusi rubeum colorem
faciunt in densiori ceruleum in den-
sissima nigrum Item in rara faciunt
viridem in rariori citrinum in rarissima
album et ita secundum maiorem densitatem nubes
magis accedit ad colorem nigredini affinem
Et secundum maiorem raritatem magis accedit ad
colorem affinem albedini Item cum nubes
quodam modo compositum est ex quatuor elementis
quadripartitum contrahit colorem ab igne
rubeum ab aere ceruleum siue liuidum
vel purpureum ab aqua viridem a terra
nigrum Et hinc est quod si videatur Iris in
mane videtur in occidente si in vespere vi-
detur in oriente Si in meridie videtur in septentrione
In meridie numquam videri potest cum sol in opposita
parte numquam possit esse Et hinc etiam pro varietate
colorum iris dicitur quedam gemma et est que
hiberna quia eius color fit ex varietate cele-
sti arcui similis Item a iris irinum
dicitur et illiricum quia in illiria ha-
bundat Item ab eris et ton quod est
terra per compositionem dicitur erictonius fi-
lius vulcani et palladis, cum enim vul-
canus palladem de concubitu appeteret
et illa eum repelleret in illa contentione vul-
canus emisit sperma in paladem et
cecidit in terram et inde natus est quidam puer
et ideo dictus est erictonius quasi de lite
et terra natus est / Hic etiam pedes habens dra-
contos ad celandam turpitudinem pedum
primus vsum carpenti inuenit
Erisipila putredo vel sanies / Item
passio membri sacer ignis vocatur / ex-
ecrandum per antifrasim Illa in super-
ficie rubea flamma cutes rubescunt
Erix cis filius fuit veneris
et Bute qui in ludo cestuum devictus
et interfectus ab hercule et sepultus in
quodam monte sicilie monti nomen dedit
et dictus est erix Vnde ericinus a um
et inde venus ericina quia
ibi colitur Erebus i. infernus Ereso

Dicitur lignum Ericoparcha principis magis
Ercontulo ... pte vitium Ericius et ex-
pitate i. instrumentum rusticorum ad te-
rendas glebas et dicitur a hoc vnde
erpica quasi arpica ab arpo quod est rape-
re vel quasi arapica i. post arantem quod post
ea terra aratur pro ea erpicatur et inde
erpicatus qui erpicatorem dicitur qui facit Et
adiectiue declinatur pte erpicalis a um et
erpicus Ab Ergo grece latine dicitur opus
vnde hec ergata te i. operator vel
victimus Et ab ergo et stasion quod est
statio dicitur hoc ergastulum li. locus vbi aliquod
opus fit quasi operaria statio, et ergastu-
lum dicitur magisterium quod fit in the-
sauro Iohannes Crisostomus Item ergastulum quod
ergastulum quia artes capiunt Item ab
ergo et scola quod est missio dicitur hoc ergastu-
lum i. carcer rusticus carcer et locus
dampnatorum scilicet locus ad quem rei ligati
mittebantur et ibi operantibus opera sibi
iniuncta sine quiete per tanti temporis
in quo anima iusti hac vita tenetur
incarcerata ut ibi Omnipotentis
sepiente deo qui hodierna die carnis
educitur ergastulo Item ergastula dicuntur
vincula et compedes quibus illi qui erant
in ergastulis ligabantur Vnde lucanus
Agmine conflatoque seuas ergasti-
las soluit Item ab en quod est in et ergo
quod est opus vel labor et mene quod est de-
fectus vel luna dicitur hic energuminus
ni i. demoniacus a demone possessus
et vexatus Et dicitur quasi inefficax non la-
borans non operans sed in opere deficiens
vel cum sit ibi augmentatum quia singulis
lunationibus vltra mentem laborat vel
ener dicitur vis vel fortitudo mene luna
Vnde energuminus fortis in luna vt
sunt lunatici Vnde hec energia gie
i. vis et efficacia effectus Vnde Ieronimus
Nescio quid latentis energie viua
vox habet et ab ore dilapsa magis
facilius nescio quo pacto auditoris Ener-
gia dicitur et agilitas et rerum gestarum
vel quasi gestarum sed oculis inducta
et cum animi anxietas et fulgentibus
demones per energiam ne credas
illabi anime Et non quia ingenium

Inergumini et inenergia scriptura et in et tamen vel ergo tum vel cum apud grecos quantum in apud latinos unde quidam di nomina greca sine vocabula que per dictam propter in sui compositionem habent potius scribi et scribuntur mediante n in per en in per in ut incaustum et encaustum Inthimema et enthimema Enplansis et inplansis energumini et inergumini energia et inergia et de consimilibus

Ermogeniani dicti sunt quidam heretici ab Ermogene quodam qui materiam non natam introducens deo non nato comparabat Materiam quam elementorum et deum asseruit quoque apostolus increpat elementa [illegible] Ercolite quidam heretici ab ercolio auctore dicti Mortuorum recipiunt coniugia respuunt per [illegible] regna celorum credunt non credunt

Ercinie aves dicte ab ercinio saltu germanie seu fluvio ubi nascuntur quarum penne adeo lucent ut tenebris vie pateat indicio prout plumarum fulgorem Ermus fluvius Asie qui smirneos secat campos fluctibus et aureis arenis plenus a quo et smirna cinctus et palus vocatur unde smirneus a um Ermiscon quedam gemma Ercodius quidam animal Erbum genus est leguminis quod et ervum dicitur et agro [illegible] em illi orobum dicunt quod cum sit quibusdam pecoribus infestum [illegible] impinguat capitulum

Hoc Erarium dicitur ab aere quod sit eiusdem collectivum aere unde hoc erarium quod pecunia publica reponitur et ab aere dicitur quia olim prius eo ibi reponebatur es enim prius olim in usu fuit auro et argento et ferro nondum inventis quibus metallis quamvis postea facta fuisset pecunia non tamen erarii permansit ab eo metallo unde pecunia sumpsit initium et quia es [illegible] potentius [illegible] habebat in usu cunctis metallis [illegible] metallo [illegible] Item ab es hec era e i. moneta unde hic erarius rii i. monetarius et hec eraria i. monetaria vel erarius sive eraria dicitur [illegible] vel [illegible] opera in ere Et tunc dicitur ab ere Et erarius a um quod pertinet ad es vel ad erarium

Item ab es ereus a um et eneus a um in eadem significatione scilicet quod constat ex ere Et hoc eneum ni unde eneolum [illegible] Item ab eneus vel es hic eneator i. tubicen tubicinator [illegible] scilicet ere canens Item ab es eris [illegible] unde eratus a um Et dicitur ab eres [illegible] enim est quod totum ex ere est Eratum quod in parte Et componitur [illegible] i. es auferre vel [illegible] inero ab obero as i. pretio scilicet ere conducere unde oberatus a um i. ere conductus unde in vita sancti Martini Oberatos quos [illegible] tibi [illegible] publicum et [illegible] undique ere [illegible] Item subero as i. latenter pretio scilicet ere conducere Et suberare est subauro vel argento vel alio metallo vel alia re es ponere unde et ceratum dicitur suberatum quod [illegible] unde persius ne quia suberato [illegible] auro Item ab es dicitur erugo ginis i. eris rubigo Erugo est dicitur [illegible] ferrum vel segetes [illegible] a rodo dicitur sic dicitur Item ab eo est [illegible] erisma [illegible] quod et [illegible] i. erugo vel rubigo est vel [illegible] et hoc eramentum ti instrumentum [illegible] de ere sicut ferramentum de ferro Et erusto [illegible] erugo [illegible] in unum colligere sicut [illegible] faciunt Et hic erisonus a um qui sonat cum ere Et eritannus a um qui canit cum ere Et [illegible] pes eripes qui habet ereos pedes Hetera [illegible] Ethica [illegible] Ethia [illegible] unde estus vel potius [illegible] a [illegible] Ethit i. erit Ethebon [illegible] vel vinculum [illegible] Ethera [illegible] gemma est [illegible] Ethiopia [illegible] Ether [illegible] Ethimo grece [illegible] dicitur verum [illegible] sermo vel ratio et in ethimologia quasi veriloquium [illegible] Et diffinitur sic Ethimologia est expositio [illegible] vocabuli per aliud vocabulum sive plura magis nota vel magis nota Et [illegible] lingua vel diversis secundum rerum proprietatem et litterarum similitudinem ut lapis ledens pedem piger pedibus eger Et in ethimologiam [illegible] figuratum

Erugo

ul quod ptz ad ethera ul quod ethimo
logisat Et ethimologista ab sic expone
Ethiopes dicti sunt a filio cham qui
vocatus ethus a quo origine trexerunt
ethus in ebraica lingua ethiops interpretatur
Et hinc hec ethiopia e unde ethiopicus a
um Et ethiopinus a um gentilia ethi
um Et interpretatur tenebre Hec etrusia e pro
pria italie scilicet tuscia ab etrusco rege sic
dicta vel vero sic dicta est quia eius fines
tendebant antiqua usque ad ripam tiberis
quasi ab arteros oros arteros habet altus
oros fines vocantur rome n fines
antiqua vnde tum tiberis ripam tenebant unde
etruscus a um Etam sine eta interpretatur
robustus sine arteris a quo etheri dicti sunt
Hic ether eris est supremus elementum et est
nomen grecum unde ethereus a um et hec
ethra e i splendor etheris vnde illud ethe
ra ponti et ethra tollunt et quando tamen
ibi legitur etheria quod esse non potest Est n
etheria accusativus grecus predicti nominis scilicet
etherem ul ethera sola tamen tres accusativi
sepius tussem in uterum ut tassis ul
tassida et hinc hec tassita de textam
ul tratta et hinc hec tratta ve sunt
pt dici ether ul ethera et hinc het
ethera ve et iste vero pt ibi esse sed in
precio summo scilicet hoc quilibetque ac
fugiunt et de missis Ethera quasi eum ful
geo et hec fulgetra tre quod vulgo di
acus partium quasi fulgens ethera greci di
quasi tasina Ethnos grece latine di gens
unde ethnicus a um i gentilis Ethis
grece latine di mos unde ethicus a um i
moralis et hec ethica ce i moralitas vel
scientia que tractat de moribus Et etiam
a um i expertum Et hec ethisia e i vetus
in textu grece Et hec ethion omis i deleta
bilis et hec ethos ei quod vsum
in latinum hec ethus di i sumus ul gerrimus
Vel ab ethe i pelia ir quod est fingo et
di hec ethiopeia e i conformatio
morum i qua hominis persona fingitur
et exprimere affectibus etatis studii
fortitudinis leticie sexus meroris
audacie Hec etalia e regio unde

fuit sole qua rapuit hercules unde
etalis a um a quo etalicus a um et
etaliacus a um gentilia sunt Et ab
etalia hec etalides de gen de illa re
gione unde hec etalis idis femina de illa
regione Hec etedia e regio unde fuit
deyanira tydeus et meleager et
hinc dinata consimilia destedinunt
sic et ab etalia Etervax femina grece
Eunuchus grecum est i plaudo
et hinc eunuchus ab et ey
nuchus dus i eunuchum
facere et hec eunuchia e i
facies pluralis eunuchie arum sunt
delitie Euforbium hec herba est sic dicta
quia eius succus oculorum acuat visum
eius tanta vis est ut diversis carnibus super
adiecta citius ab coquin expellat et
eusebia e i pietas unde eusebius a
pius Et est compositum eusebia ab
eu quod est bonum et sebes quod est pietas
unde per compositionem eusebia i bona pie
tas Est et greca actoma di eusebei i
bone pietati fertur i eo sic alitum
a parentibus domini prima est ita ut eius
senes parentes alat Euge adverbium est
exprobantis ul adulantis ul collaudantis
ul salutantis ul congaudentis quasi bene gau
de unde et sepe ponitur nomine pro adula
tione ul adulatoria laude unde per simul
euge tuum bellum ua belle licet exti
te totum Eufres flumius a vita sedis
montibus cum pluribus aquis in eufrem
precipitatur mare unde di Europa fuit
filia agenoris quam iuppiter rapuit et
ab ea terciam partem mundi europam vo
cavit unde europeus a um Hec eu
frates tis ul te et hec eufrate tes
flumius mesopotamie de paradiso exi
ens copiosissimus gemmis qui
per mediam babiloniam influit ab
vbertate nomen accepit vnde ebreice
eufrata fertilitas interpretatur mesopotamiam
eum in quibus locis ita irrigat sicut
nilus allexandriam Eutitiani quidam
heretici dicti ab aut eutice constantino
politano abbate qui xy in pro christi
assumptioni negauit existere de duabus naturis

Bz pld d ea asserit dicam ex [illegible]
Eva miserie vita sine calamitas sive
ve / vita quia origo fuit nascendi / ca-
lamitas et ve quia per prevaricatorem causa
extitit moriendi a cadendo. ii. non sumsit
Rl. ideo vita et calamitas dicta est quia mul-
tis sepe vivo est causa salutis sepe calami-
tatis et mortis origo quod est ve. Eveus fi-
lius chanaam / a quo dicti sunt
evei / ipsi sunt gabaonite de civi-
tate gabaon qui supplices venerunt
ad iesum. Eufrasia exultacio. Eufo-
nia i. bona fortuna ab eu quod est
bonum unde quedam virgo dicta est eufo-
nia quasi bene fortunata. Euprepia est
i. pulcritudo decoris. Eurision i. altius
creatus. Eu vox vocatus. Eu vox re-
spondens. Eutrope nomen est cuiusdam
mulieris et interpretatur bona delectacio vel bene
delectans ab eutrope quod est bene de-
lecto quod componitur ab eu et tripo quod
est delecto. Eufrates grece flumen
est lingue. Everriator qui facit ever-
ras i. mundicias circa mortuos dicitur ab
ab everra quod est mundicia circa
circa mortuum / et videtur dici ab eu-
erro. Eutheus oracionem
fundens. Euylath eculi mariti. Eu-
ax felix. Hic evan dicitur i. bachus dicitur
est sic a voce sacrificancium proclaman-
cium evoe / vel ab eu quod est bonum
/ in evan quasi bonus deus unde bo-
nas i. insanie. Et evae mulier per e-
vaciae et fuge. Ex prepositio est in extra
quod adverbium loci / et componitur extere
extimus vel extremus. unde quod extre-
mitas. Et extremo ab i. extremum
facere i. ultimum vel pinguie auferre
extrinsecum defors. Et ab extra exter vel
exterus a um i. ultimus vel extimus
vel externus. Unde Statius Thebaidos
Et quid apud Theseum qui nec sua pignora
pro cure exter onos. Et externus a
um i. alienus unde externo ab alienare
Et ab ex extraneus a um quod extra suam
prosapiam. Exoticus a um i. peregrinus vel
ignotus / quasi deforis veniens a extrin-

secus a um et extrinsecus adverbium penitus
mutatur. Et exterminus a um et per con-
trarium extraneus vel exterius. Hec et
exedra e i. cathedra doctoris sedes
sella suggestum / vel exedra est camera
ca secreta vel locus thesauri / vel locus
subselliorum i. absidei vel camera
vel locus cuiuslibet separati medicinum a templo
vel a palacio / vel exedra genus est
fenestre quia exterius dilatatur / et minus co-
artatur unde id est sufficit in ea fenestras
et exedras per transfilacionem / unde in
Ezechiele invenitur / septuaginta exedras
constituerunt. Exenebria puericia
Exime plene sine. Exorcismus est
increpatio vel coniuratio adversus dyabolum
ut recedat / ut quod et quia exorcista est con-
iurator vel increpator / invocat enim
super cathecuminos vel super eos qui pa-
ciuntur spiritum immundum nomen domini ihesu
adiurans per eum ut egrediatur ab eis
et exorciso as adiurare increpare
Hoc examen inis i. filum medium
quo trutina et statera regitur et lan-
ces equantur unde et lingue anguntium
dicitur / vel examen dicitur id lingula que in
foramine trutine vertitur hinc et illinc
secundum quod apparet equalitas ponderum
unde et examen dicitur iudicium discrecio probacio
inquisitio. Examen dicitur apium con-
gregatio / et per translacionem hominum unde
examinus nas probare equaliter iudicare
vel discutere et diligenter inquirere investi-
gare. Excremisite i. parve. Exeillac
ex enim vroc. Exacerbare i. acidum fie-
sic vinum acidum. Excapitare obstrue-
re apice. Exemologesis grece latine
interpretatur confessio vel precor sive sunt
laudum vel enim dicitur. Confitebor tibi
domine pater celi et terre / sive peccatorum
et dicitur a letaniis que interdum
rogationes et exemologesis pro sola
confessione peccatorum agit / letanie
vero pro rogandum dominum et in-
petrandum in aliquo malis misericordiam
eius. Exacontalitos quasi gemma est
in parva magnitudine multicolor

Unde et qui non sibi adoptatur, sed diversis
metris sparsum est ut sexaginta geminatum
colores in primo eius distinctio exceptis
dantur. Exa grece latine dicitur sex unde hexa-
meter i. sex. Et ab exa et emetros quod est
mensura dicitur hexameter tri. ut liber sex
dies dicitur hexameter quod est
decimum. Item a ... metrum quod est
mensura et hexameter a um quod
constat ex sex pedibus vel metris. Item pro
tos quod est primus dicitur hexaptoton a um i.
sex casus habens. Unde ista nomina dicuntur
hexaptota que in vocativo et in nominativo ge-
nere diversos casus habent in diversis
sex ... Zechias ... fortis dominus
castellum.

Factio, onis. Fieri. Et ... facere et peritia
...ma vel ... et
nichilo ... habent
valida. Et hec factio
omnis i. actus faciendi.
Et facio dicitur factio
actus. Et unde ... qui
fingit se facere aliquid
ut comedi actus
facit ideo ut in commodet illi facio
et dicitur unde et factio dicitur predicto unde fac-
tiosus dicitur unde et factio dicitur predicto unde fac-
tiosus, sa, sum qui fingit se facere ut pro
tosus ... facit tunc ut notetur ut et factiosus dicatur
... factio et factiosus ... a fa-
ciendo sic dicitur. Item a facio facesso, sis, fa-
cere i. frequenter facere, a quo alio frequentativo facetito
as. Item a facio faxo, xis, xit, verbum defectivum et
...um ... Terentius: ... te rogem
faxis ... Et non habet amplius nisi
predictas voces. Et faxim, faxo, xis, xit
quasi accipiunt in vi futuri quasi in vi pre-
teriti ... faxim est preteriti
temporis ... actus ... Item a facio
facesso, sis, sive desideratum i. ...
... facere. Item facessere i. desinere ...
... Et facesso i. facere cesso. Unde
Prudentius in libro hymnorum: facessite
inquit ne mea ... obsequela mea
te. i. discedite. Item a facio hoc factum, ti,
et hoc fectum vel potius a fio. Et est
factum actus faciendi vel passio fiendi, factum
quod fit. Unde facticius a um. ...

nomine facticium dicitur quod factum est ad similitu-
dinem sonum ... rei qua nominatur ut
taratantara. Et per compositionem infectum a
um i. non factum. Unde quidam: Facta que ac
infecta canebat. Item a facio hic et hec faci-
lis et hoc le et componitur ... habilis. Unde facili-
ter ... et hec facilitas atis et hec facul-
tas atis i. facilitas vel possibilitas ...
et facultas ... dicitur scientia in qua ...
... et in qua ... facilis est ad respon-
dendum et quod queritur ad solvendum. Facul-
tas etiam dicitur quaedam scientia que reddat eum faci-
lem et potentem ad predictam facultatem. Item fa-
cultas dicitur copia opes. Et quandoque facilis di-
citur facilis et hoc le et componitur. Unde difficiliter
... et hec difficilitas atis. ...
... per facile utrumque facile ... et per difi-
cile utrumque dificile vel dificulter et
hec dificilitas utrumque dificultas. Invenitur
difficitur pro dificilis. Et componitur
... Ambrosius super ...
tardior ... ... et difi-
... unde dificultat ... ...
... et hec dificultas est et hec dificultatibus
atis. Item a facio hoc facinus, oris, et dicitur
a flagitio ... ... indomita
cupiditas ad corrumpendum animum et
corpus sicut flagitium ... Et quamvis
agit ut alteri noceat facinus dicitur. Et hec
sunt duo genera omnium peccatorum. Et
flagitia propria sunt que enim corrupe-
runt animum ad facinora prosiliunt. Sunt
enim flagitia in dictis vel cogitationibus, sed
facinus in factis. Unde ... dicitur flagitia
a flagitando fieri quod sibi noceat vel
a flagitate corruptelam libidinis. Facinus
dicitur facinora a facti commissione ... fa-
...quod alteri noceat. Et hinc facinorosus a
um et comparatur. Et non ... facinus quasi aci-
num ... facio quod fere sit
in bona ... ...
discernitur ... ...
facinus ... facinus. Item a facio hoc
facinus ... ...
... ... fas est
... Et dicitur a iure ... fas est
lex divina, ius est lex humana. Fas
est ... ... est
... Fas ... ... fas
i. ... Unde et quasi ... ...

qr illicitudo e vñ neptaius a ne .i. scelestus. Et a p[re]as fast[us] a um & a nefas nefast[us] a um. vñ fast[us] dies d[icitu]r licit[us] in quo licebat ho[m]i[ni]bus nego cia age[re] causas q[ue]re[re] vl aliquid tale. Ne fast[us] v[er]o d[icitu]r dies q[uasi] illicit[us] qr quasi illicitum e[st] q[uod] nefas erat in eo p[ro]dea age[re] quia in eo male contigerat ho[m]i[ni]b[us]. Effuit eni[m] vetus consuetudo ap[u]d ho[m]i[n]es ut quascu[n]q[ue] adv[er]sitates sine p[er]secutiones sustinuerunt eas in fastis annotari face rent, illos ergo dies in quibus sibi ma le contigerat celebrabant no[n] tam solemp[ni]ta te tam[en] sui infortunii et vocabant nefa stos, et illos in quibus eis b[e]n[e] contigerat vocabant fastos q[uasi] licitos qr in eis lic ebat age[re] causas & c[on]sultu[m] di[cere], vel quia in eis fabatur ius. Et d[icitu]r quidam liber Ovidii in quo tractat[ur] de fastis & ne fastis diebus a digniori p[ar]te intitula tus liber fastorum. Item & annales li bri in quibus scribebant[ur] facta ho[m]i[nu]m to tius anni, sunt a digniori p[ar]te dicti s[un]t fasti. Item etiam fastus q[uan]d[o]q[ue] d[icitu]r p[ro] libro annali. Vn[de] Lucan[us]: An meus eo (?) vincetur fastibus annus. S[ed] magis p[ro]p[ri]e p[ro] libro annali e[st] fasti fastor[um]. Item fast[us] p[ro] superbia e[st] q[ui]d (?) sic p[er] eam significat[ur]. Item a facio hec facies ei qr facit noticiam hominis, vel qr facta sit a na[tur]a. Et u[nde] facies naturalis et certa & inmutabilis est. habitus vultus v[er]o artificialis & mutabilis est & secundum affectum animi mo[do] letus mo[do] tristis. Vn[de] p[otest] dici q[uod] facies fit et vultus v[er]o fit. Et hinc hec faciecula le. di. Et p[er] compositio[n]e[m] facitergium .i. tegilla ad faciem tergendam sic manutergium quod ad manus. Item a facio hic fascis .i. onus. vñ h[ic] fasciculus li. di. Et pluralit[er] hii fasces fascium .i. insignia honoris et quondam ipsi honores dicu[n]t[ur] fasces q[uasi] a fascibus lignorum q[ue] quod sunt p[ro] ... dignitatis & auctoritatis. Et h[ec] fascia .e. qua tegit[ur] pectus & papille corp[or]is mulieris (?), vel qua pueri involuit[ur] qr ad modum fasciculi corpus ligat[ur]. Et h[ec] fasciola le. di. q[ui]d vulnera ligatur.

Et h[ec] fasciale lis .i. fascia. Et p[ro]p[ri]e d[icitu]r fasciale cathenum cingulum quo pueri tam (?) ligatur in fasciis. Et fascio as .i. fasciis involuere. Et h[oc] difascio as .i. dissolvere. Et confascio as. utrumque fasciare vel difasciare. Item a fascis vel fascia h[oc] fascinu[m] ni .i. monumentum qr in quibusdam fasciculis & fasciis solebat alligari. Et h[oc] fascinu[m] ni p[ro] eo d[icitu]r confascinum vel d[icitu]r Papias qr quibusdam fasciis solebat olim involutum erecte (?). Vn[de] Oratius in epodon. Et hinc hec fescennia e .i. mulier (?) q[ue] pellit fascinum. vñ hic fescennius .i. carmina q[ue] mulier dicit qui pellit fascinum. Et hec fescennine .i. carmina que mulier dicit movendo cunas ut sopiat puerum. Et quandoque fescennine dicu[n]t[ur] laudes. Vn[de] dicitur in greco sermo[n]e q[uod] angeli astantes d[omi]no nato in p[re]sepio canebant gloria in ex[celsis] de[o]. Et in te. ... p[ro] fescenninis q[uasi] ... fescenninorum .i. tales fescenninas dicebat ... ut q[ui] dormi ... qr sic laudabi ... Item nive (?) fescenninus a um a fescennino oppido. Oratius: fescennina p[er] hunc inventa licentia morem. Item a fascinus fascino as .i. incantare q[uasi] adulando imponere, laudando decipere. Vn[de] Virgilius in Bucolicis: Nescio quis teneros oculus michi fascinat agnos. Item a fascis h[ec] fascenina ne .i. ... vallacio, sicut circa castra & civitates h[oc] solet fieri quibusdam fasciis stipularum & lignorum. Item a facio h[ec] fax ... qr faciat ignem vel potius di ... sic p[er] eam dicit[ur] a fos. Et h[ic] faber q[uasi] fusor a faciendo ferrum. Sed p[er] eam h[oc] no[men] traducitur ad omnium aliorum opera artifices, si tamen adiectum ut faber lignarius carpentarius. Vn[de] h[ec] fabrica ... Et h[ec] fabrissa sc[ilicet] uxor fabri. Et h[ec] fabrica ce. Vn[de] h[ec] fabrilla le & h[ec] fabricula le. di. Item a faber h[ic] & h[ec] fabrilis & hoc le & fabrico as. Vnde Valia (?). Et faber a um .i. cautus et ingeniosus pulcher compositus. Vn[de] Sidonius

Demostenis eloquia fabrica perculerunt. Item
fabrice adv. quasi fabrefactus a um i. ar-
tificiose et ingeniose factus. Unde Plautus
in Cassina: hec fabula est fabrefacta. Fa-
ber quasi affaber a um i. valde faber et inge-
niosus / et infaber a um i. inartificiosus
inornatus. Unde infabre adv. i. inorna-
te. Unde Oracius Exhaustum infabre
quid fecimus durius etc. / Affaber quasi au-
rum fabricans vel qui operatur in aureo fabrico
ab illo enim omnibus sunt que et vasa.
Pluraliter pone quarto dicuntur fabricantes
proprium. Et sic fabricatus in activa / Et
multa vera invenientur et nova et de-
nova in eodem vocabulo, vel potius dicendum
est quod fabricatus sum quod construitur cum accusativo
sit activum et descendit a verbo neutro sicut
fabricor sic a teneo tenatus. Item a fa-
bricor hec fabricatrix i. ornatus fabrefa-
ber vel locus vel domus ubi fabricatur, vel fa-
bricatio trinitatis est Deus fabricator mundi
a mundo. Item a facio hec facecia cie i. fa-
bula et facetus a um i. curialis verba
ingeniose de doctrina et in factis sic qui lo-
cos et ludos gestis et factis commendat / Et Pa-
pias: facecia est curialitas verbarum
tas elegantia suavitas. Proprie in factis
quod ad dicta facetus facundus vero est et etiam
a factis.

Facies enim proprie et enim in-
finitis et enim adverbio et
enim nominibus quod singulariter
ostenditur. Sic accipe pro largo
sic Donatus Compleo quod facio enim ad
affectum et i. formare vel informare
vel potest proprie ad proprietates extrinsecas. Unde
affectus tus tui i. affectio / Et affecto as
verbum frequentativum affectare vel denominativum ab effectu.
Et est affectare cupere vel potest potius quod
cupimus ad effectum et voluntatem, inde dicitur
Unde proprie dicitur affectare quod tractat effectum sed
ab affectu affectuosus a um i. plenus affectu
et compara. Unde affectuose sine adverbio
et hec affectuositas atis. Item a Confacio
cis i. simul facere et conficere i. finire perficere
et consumere i. destituere deficere / Unde enim
est confectus multarum rerum ibi multarum
rerum defectus. Et conficere i. componere
vel commiscere / Et sedimen quod potest ad medicos
qui multa commiscent ad faciendas suas
confectiones. Et conficere i. vincere ut vulgo
dicitur iste conficit hostes in preliis / Et est quasi
significatio tracta a precedenti, vel ideo est
hostium effectio ibi multorum commixtio
Et conficere i. tingere / sic ergo conficere in
se mixtis coloribus. Item quarto deficio cis
quod in dualibus invenitur sensibus sicut absen-
tia et consistit deficere defectum pati, ut
ut iste lassus deficit. Item deficere destituere
relinquere. Unde Oracius: Sectabar levia
nervis deficiunt animique i. destituunt. Item
compositum efficio cis i. perficere facere sicut efficere in
effectus tus tui i. finis rei. Unde effectum a
um quod dicitur non potest dici effectivum. Et effectus
ab effecio quod efficit ut medicina est efficacia
sanitatis. Item ab efficio quarto et hec et hec efficax cis
i. potens qui nullam habet difficultatem in aliqua
re facienda / sicut earum ad effectum ducitur. Unde et
eorum mediantium dicitur efficacia quod efficit
idem potest quod data est / et comparatur eciam per sim-
plicem efficacius cius, efficaciter adverbium. Et hec efficacia
tia est i. potencia perfectio vigor agilitas
/ et quarto inefficax i. non efficax quod non potest ducere
ad effectum quod intendit / et compara. Item
inficio cis i. deturpare inungere repellere
informare. Et potest ad proprietates intrinsecas
Item quarto enim in et inficior aris quod non facere
non esse factum contendere i. negare / et proprie
quod verum est quod non fatetur factum / Sicut
veritatem mediator inficiatur. Et est proprie inficiari
rem debitam negare enim a creditore de-
posita. Unde inficiator i. rei credite nega-
tor enim a creditore deposita / Et abiurare
i. rei credite abnegare / Et pluraliter inficie arum
i. negacionis. Unde Terencius in Adelfis:
Ille in inficias ibit satis scio. Item quarto inter-
ficio cis i. occidere. Perficio cis i. perponere
Unde valia: Et hec et hec perficax cis i. sacerdos
qui magicabat cultum et perorat plagestibus
et hec perfectura dignitas / et dignitatem de-
signat. Unde hec perfectura re eius dignitas
et perfectus a um quod ad perfectum potest /
Proficio cis proficere facere ad finem ducere. Pro-
ficio cis. Unde hec proficuus. Item quarto facio
enim pro et perficio sed perfectus sum i.
ire. Unde hic perfectus tus tui i. itus

Et pfectu de pficio et de ve a pficio
Item q offico el. i. nocere vn officium p qua
qz minime noce vl officiu. q efficiu ab
efficiendo vn officiosi a u sedulus officio
micis et compa vn q officiositas ac.
Item q refico cis i. restitue recreare vnde q
refectorium locus vbi reficiunt famelici
Sufficio el quod vulgari solet dici vastare
ut sufficit e gra mea Et sim hic sicut invenit
sufficit mipsele. Item sufficio. i. sbministrare ut
iste sufficit mihi necta. i. sbministrat Item
sufficio. i. surrogare substitue vnde dr Item
vl Consul suffectus. i. loco mortui substitu
tus vn in rethorica vocatur in moratus vn
lunq Item q cu advbis facio et Bnfacio
el malefacio el / Satisfacio el / forisfacio
cis. i. offendere Et cstruunt omnia ista cum
dat Item facio q cum infinitis vbor
quibus accidit vote vel passiva qd patz p
composita ut calefacio cis i. facere calere
tepefacio cis i. facere tepere / trefacio cis i.
facere terrere Madefacio cis i. facere madere
Compo et cum multis alijs infinitis / sz
omnia talia q constru cum actio Item
q facio cum nominibus Et nichilifico cas
et floccifacio cis i. p vipendere q nichil
appreciari vel parum qz floccus lane sit
mollis pars e. Vn Terencius in Eunucho
Qui illum no flocci fecerunt / Lucrifacio
cis i. lucrari acquirere Vn Paulus
Omnibus omnia factus sum ut omnes
lucrifacerem Item q Deifico as magnifi
co. as i. deum vel magnum facere / edi
fico as i. edem facere Domifico cas
i. domum facere / sacrifico as vn Valius
Et qr sacrificium eis vn sacrificulus a. u.
i. sacrificium faciens Vn Marcus de Re
Pontifex hunc obsuabat aspectu vi
samqz regi sacrificulus mittiabat / Vi
sificor aris / gratificor aris gaude vel
gratias age vel gratum facere / vl cumque
Ludificor i. deludere qd antiq dicebat
ludifico as Capo qz cum multis alijs
nobis q omnia commendare no multum
est facile nec multum utile Et no
tandum q facio cu in imperativo dz face facite / ad
dicitur ista ablata fine facit fac quia eo
ru.pecor q ab eo q vertit q ne qd statu
liquebit Item nota q facio vel e pala
voce sua significatione activa / si q vit aut
desinat in passivo liq sim antiquos vel
faciunt et faciatur / et eo adudiuntur est
ne gini Rege delige has regulas / fa
cio nel et ab eo q omnia cu pnibus
p ut Docti accepit ppos / si desinat de
activa sunt pt ista gnatius Deficio / p
ficio / officio / sufficio q s neut Defi
cio pro relinquo / et sufficio p submistro et
substituo s neut activa Si vo desi
nat in or s passiva pt pficiscor et inf
cior q sunt deponentia Item omnia pdca
composita redeunt ad regularitatem in
imperativo ut confice. infice. et no cfic
nec infic Et omnia in pnti mutant a
sui simplicis in i ut conficio et in supino
in e ut confectum Sz pticipium sui st
retinet immutatum ut confecta Item
omnia q a facio et ab advbis et infi
nitis sunt neut / et omnia vero lucifacit
sui simpl vsz / et activum simpl suf eam
p / et omnia verum corrupcionem impat
ut Bnfacio bnfac bnfac / calefacio facit
fac tepefacio fact fac / Bnfacere cale
facere / Bnfactum calefactum Item omnia
composita a facio et nominibus que ex eo
sunt facile distigwi eoru gen / si quedam
s activa ut deifico magnifico / q neut
ut domifico / edifico i. nidifico. nichili
fico / q deponentia ut metrificor edificor
ludificor gratificor ac. / hc ti regula
pt dici q omnia q a facio et nominibus
q ex eo vero luntatem et activum sui sim
et sup eadem p sunt neut vt nichili
fico floccifacio / lucrifacio / Et simile
de istis et de compositis ab infinitis secunda
q et simp et csttor sunt activa / si adm
dicata s neutra gn eum vbi q habet aut
sim ex sit q vox eius desinit in passivo
liq invenitur apud teologos et in p
et s p Item omnia q a facio et no
minibus discedit ad prima cniugatiom ut dei
fico as Excepta illis q eorum luntatem

Facio cum nominibus cptz

Gratificor

fieri simul, quia tota ut intelligibilis sunt quae sunt
tue coniugationis cum suis simplicibus. Sicut
ad omnia composita a facio. Fador
fis, quod ad numerum de partibus.

Fagin grece, latine dicitur
comedere. Unde hec faba quasi
faga. Unde fabalis, a num,
quod fit de fabis vel quod pertinet
ad fabas. Et hec fabaria, i. calator. Et dice-
batur apud gentiles calatores fabarum, quia co-
legumine maxime utebantur in cibo. Et
componitur hec fabafresa, se, quia homines
prius frendant, i. frangant cum molendi-
nis frendunt, vel sunt duo partes
et dicitur fresa a num, a frendo et
fractura. Item a fagin hec fagus, gi, quedam ar-
bor glandifera sic dicta quia eius fructu
olim homines comederunt et escam
habuerunt. Unde sepe per agros ponitur quia olim
homines pavit sic vel agrestes. Unde Virgi-
lius in bucolicis: Titire tu patule re-
cubans sub tegmine fagi. Unde fagineus
a um, et fagimeus, a um, in eodem sensu
quod est de fago vel pertinens ad faginum. Et hoc
fagnetum, ti, locus ubi habundant fagi.
Item a fagin hec faux, i. brisca mellis
quasi fagus quia potius comeditur quam bibitur.
Unde hec favilla et hec favula, le, ambo
diminutiva. Item a fagin cum xe-
ros quod est fructus, et hic xerofagus et hec
xerofaga, ge, mobile. Et declinatur xi-
rofagus, a, um, i. qui vel que vel quod fructum
tantum comedit. Item a fagin cum sarcos, quod
est caro, vel cum soros, quod est archa,
et sarcofagus, gi, i. sepulcrum, quasi carnes
comedens, quia ibi carnes mortuorum
consumuntur, sed ossa remanent. Unde et
quoddam lapidis genus dicitur sarcofagus, quia cor-
pora defunctorum condita in eo infra
quadraginta dies absumit. Item a fagin
cum scenon quod est umbra, et hec sce-
nofegia, e, quoddam festum iudeorum sce-
nofixis vel dedicatio tabernaculi, quia tunc
in umbraculis salicum comedebant.
Vel est compositum a scenon quod est tabernaculum,
sic dictum a similitudine domunculi, quia
grece scenon dicitur obumbraculum. Unde sce-
nofegia est festum predictum, scilicet dedica-
tio tabernaculi, in quo ut predictum est

comedebant sub umbris salicum. Et celebra-
batur a iudeis in memoria quod peregrinati
cum ab egipto venerunt in tabernaculis
agebant. Et nota quod dicitur nec scenofegia
lit et correpte et producte penultima pro voluntate
legentis, et est nomen notum, quia grecum a
greco descendit penultima producitur. Apud
grecos enim in nullis vocalis ante vocalem
producitur, sed quia ad formam latinorum redactum
est potest corripi in legendo. Apud latinos
enim vocalis ante vocalem non produci nisi
in paucis, ut in stansiem. Et sine dubio
ea penultima brevis est. Item a fagin hic fucus,
ci, maior apes, quasi fagus, quia denodula-
ti ... edat. Non enim mellificat, sed aliorum
mel comedit. Virgilius: Ignavum fu-
cos pecus a presepibus arcent. Et hinc eius
fucus, genus herbe, unde fit quedam tinctura quasi
similis dicitur fucus, et pro quolibet colore
naturali superposito dicitur fucus, quia demum me-
nali superposito dicitur fucus. Et in fucosus, a, um, i. super
tinctus. Et fuco, as, colorare fuco, super
ponere, et est activum. Et fucus ponitur quandoque
simulatione, deceptione, quasi superposita veritati
celante. Unde Focas dicit quia solatii gratia
multotiens fucos obponimus.

Falon grece,
lignum latine. Unde hec fala, le, lignea turris.
Iuvenalis: Consulit ante falas delfinorum
quod columnas. Et a fala hec falarica,
ce, quoddam telum ingentis torno factum
habens ferrum cubitale et rotunditatem de plum-
bo in modum sphere in ipsa summitate. Dicitur
etiam affixum igne. Hoc telo pugnatur
de turribus quas supra falas vocant, et mittitur
tormento non manibus, quod gravi dicit Virgilius
in nono: ibi falarica est tortam et
immissa manibus turrim. Quia poetica est
ad laudem et virtutem herentem producit, et
est quoddam telum tormento mittitur. Unde est quo-
quidem post per tormento quod vulgariter petra-
ria vel manganum dicitur. Unde Lucanus
in sexto: Hinc et tortilibus in bruta
falarica nervis obvenit. Et est hec
accipi pro telo misso aqua bellica
machina. Et hinc falaricus, a, um, quod fert
hoc telum vel quod pertinet ad falaricam.

Hec falera, e, i. ornamentum equorum,
sed ponitur pro ornatu aliarum rerum,
ut vox. Unde falero, as.

ornat ut iste vir illis falcatis i. or
natis / sed quia fale multum possunt equus, sed
sunt eis tamen superbie reddunt eum eos
pulcriores et superbos / et arrogantes
quasi elatum et inde est quod quisque falca
tur per superbia manum iactatum et fa
lcare per superbie manus se iactare unde
persius Ast populum faleras ego te intus
et cute novi. Et nota quod predicta vocabula
omnia a fagini usque huc vel gratia sunt
vel nota unde invenimus scripta per
ph et sepe et per f sepe quia ph et f nos
ponimus quia non ph et f equivalent
et ideo de eis et de similibus alibi eorum
breviter tractamus dum tractavimus de
eis que incipiunt ab f ponitur quam tractatur
de de illis que incipiunt a ph. Falax
gis et hec falanga grece lingua ma
cedonum dicitur legio unde falagalus
i. legionarius sed de falanga quantum vel
ad falagam pertinens. Falernus mons
est in campania ubi optimum abundat
vinum Et ideo falernus dicitur bonum
vinum / et dicitur falernum a um et falerlatum.

Fallo lis fefelli falsum
unde hic et hec fallax cis i. dece
ptor Et dicitur ab eo qui
mentitur quia omnis qui fallax
id agit vel dicit unde quilibet fallax
sed non omnis vero fallax qui mentitur ut
ioculatores qui sepe mentiuntur ma
gis studio delectandi quam voluntate fal
lendi unde et quasi dicitur fallax divinus
a for aris quia fando decipiat / et compara
tior ssimus unde fallaciter ius ssime
adverbium / et hec fallacia e. Item a fallo
falsus a um si est participium i. deceptus / si
est nomen quod negat quod verum est unde
falsus a um quod verum non est / et compara
tior ssimus / et inde falso ssius ssime / adverbium
et hec falsitas atis Et dicitur a mendacio
quia falsitas est negare quod verum est mentiri
dicimus est fingere quod verum non est
unde quis Dei vera supernas falsus
agnoscat / sed falsa confingit mendax et
dicit unde est falsitas et falsum quia

fando aliud quam sit verum decipimur
Faladius fuit quidam hebreus plebs
qui sub octaviano quasi legem ferat
que ab eius nomine dicta est faladia sed
est tertie declinationis. Falentus fuit quidam au
ctor unde falentinus a um / et hic fa
lentinus ti quidam pes vel metrum ab
eo inventum constans ex pedibus undecim
unde persius inter endecasilabos falentinos
posuit catullus. Hec fames mis quam
antiqui dicebant fames ei appetitus
edendi contrarius fami quia fos mens
et est ethimologia unde famelicus ca cum
et famelicitus ca cum et famerens a
um in eodem sensu i. esuriens / famerens
etiam dicitur mortifer / et hec famicus locus
tabernarum in urbe quem frequentant
propter famem pellendam / et fames eos
vi esurire hec famas unde famesco
scis incho. Famulor aris i. obsequium
obedire / sed famulatus debita est obsequia
voluntatis / obedire ad utrumque refertur
unde hic famulus li et famula grece quia
ex propria suorum familia sint orti Et
famulus quia venit ex familia / sed famulus
ex additione famulus unde hec famula le
et famulus a um adiectivum pro declinatione
/ et hic famellus li i. parvus famulus unde
hec famella le i. parva famula Item a
famulus hoc famulicium cii i. servitium
unde Marcialis Hic quia plures in fa
mulitio disciplias Et hic et hec familiaris
et hoc re et comparatio unde familiariter ius
ssime adverbium / et hec familiaritas atis i.
famulorum servitium Item a famulor
hic famulatus tus tui et hic famulamen
inis in eodem sensu / Et hec fama quasi famula
quia famulatur nobis dum ad modum fa
mule discurrendo rumores de nobis
portat per diversas terras et nobis ignoratis
vel dicitur fama a fando quia fando pervaga
et est nomen bonorum et malorum rerum / sed sepe
adiunctis scriptis accipitur in bono Et de
scribitur fama est sine certo auctore rumor
sed rumor cum malignitas dicit im
minui fides et incrementum / et inde famo
sus a um De quia fama loquitur sine bonis sine
male

falernus

fama

Unde infamis actiue et passiue id est qui sepe in mala
sua per infamiam / et comparatur -ior -issimus, unde
famose famosius famosissime aduerbium / et hec famo-
sitas atis. Item a fama famo as, quod
non est in usu sed quandoque diffamo as / infa-
mo as omnia in eodem sensu / et componitur
quia et hic infamis et hoc infame / et comparatur. Unde
hec infamia e. Confamilior aris confamilior
aris id est simul familiari / et est familior cum
omnibus suis qui dicere. Et famo as cum
suis que attinent est / et componitur cum famulor
Et famo as per diminutiuum fa

Farcio cis si tum. implere quod
dam intum quod pertinet farcimentum
Item implere farsiui farsitum / sed
quidam potius tractum est a vulgari
quorum qui utuntur ve istis latine, per
totam congruationem s. farsio farsis siui.
situm / et est fartile sagimine impleri
sicut valia / et quia farcimine nis / et hic
vel farcimentum ti. Et farcino as id est
quasi farcimentum. implere, quod componitur cum refarcino as id est iterum
impleo / quod componitur cum suffarcino as id est sub-
farcinare. Et suffarcino as id est sub
tingere quia ab inferiori veste sursum
tingere et semper tingere quod faciunt illi qui
sub veste aliquid latet portant ut sit
suffarcinatus. quia sub veste quidam farcina
sive farcitus latet aliquid ferre. Unde
Terentius in Andria. Vidi cicerarum
suffarcinatam. Item a farcio quod fartum
et quod fartum implere id est repletum per totum
tum quod et fartum implere id est repletum corpore
vel venter sed caro concisa et minuta
ta quia ea intestinum farciatur id est impleatur
tum carnium rerum commixtionem / et hic
farcinine dicitur. Item a farcio hec farina
est quia ea aliquid fartile farciatur / vel
potius dicitur a farre sic dicta. Item
farcio componitur confarcio cis si fertum id est quasi
spissare constipare vel replere / unde confertus
ta tum id est spissus et constipatus / et comparatur
confertior -issimus. Unde Salustius Ca-
tilina inuenit in confertissimos
hostes. Item componitur differcio cis si fertum
tum id est diuersis modis farcire id est implere
Unde Oracius in primo Sermonum. Item
componitur defercio cis si tum id est valde vel de-
orsum implere, vel decenter euacuare. Infer-
cio cis si tum id est implere. Referco cis

si tum id est replere. Suffercio cis si tum
id est parum vel semper farcire. Et ab omnibus
istis descendunt frequentatiua. Conferto as.
Differto as. Deferto as. Inferto
as. Referto as. Unde Macrobius de
lapide magnete. Si fur claustra
domus gazis spoliisque referte / conferta
tio et omnia ista cum sint actiua. Et omnia
faciunt preteritum de si et supinum de tum / licet
inueniatur quidam preteritum corporis in cini et
supinum in citum. Item omnia ab eo
quod mutatur a suis simplicibus verbis in e.
Farma vel farmacie Greca lingua dicitur
unguentum vel medicamentum. Unde
farmacus ca i. maleficus et hec farma-
cia cie vel secundum quosdam declinatur far-
macie cis id est nimis maleficia seu ma-
leficia faciens quibus mediantibus / et hec
farmacia est id est medicamentorum curatio
vel medicina vel domus ungetoria.
Unde hec farmaceutria e dicta fuit quia
mulier incantatrix / unde apud Theocritum
inuenitur hec egloga nomine farma-
ceutria quia in ea introducitur illa
animum amici sui carminibus incantationi-
bus reuocans. Item a farmacia far-
maceuticus ca cum. Et nota quod tria
sunt genera curationis unde est farmace-
umaticum a farmacia quod est medica-
mentorum curatio. Secundum est dieticum
a dieta quod est obseruatio legis et vite. Tertium
est ciruzgicum a ciruzgia quod est ferra-
mentorum incisio. Componitur farmaco quod componitur pole
quod est vendere / et est hic farmacopola
le id est ungentorum vel medicamen-
torum venditor / vel dicitur a farma et copos
quod est labor. Unde farmacopola id est un-
guentarius qui laborat circa ungenta. Unde
Oracius in Sermonibus. Ambubaiarum
collegia farmacopole. Fares Grece
diuisio. Unde dictus est Faleth qui diui-
sio interpretatur quia tunc natus est quando per linguas
terra diuisa est. Et Fariseus a um id est
diuisus. Unde quidam in tractatu meo
tetras est sociata licet. Est dea iuncta
deo / sed dea maior eo. Nil valet hec
vel ea nisi cum fuerint farisea

farmacia

Hic modo post ea, sit deus absque dea. Et hinc quidam heretici dicti sunt pharisei qui divisi incepta a traditionibus et observationibus legis quas ipsi devoverunt scilicet vocant iustitie preferunt. Unde et divisi vocantur a populo quia iustitiam dei vel quia decalogum legis in membranulis scribebant et complicatos et ligatos in sua fronte gestabant ut religiosi videantur. Et in phariseo id est diviso dicti sunt. Item fares quod tamen ea/ et quod afferesis sive q- a capite divisio, id est subtractio littere vel sillabe in principio a nominali compositionis. Si vero fiat in medio dicitur sincopa. Si vero in fine dicitur apocopa. Si autem fiat additio littere vel sillabe in principio dictionis dicitur prothesis. Si in medio dicitur epentesis. Si in fine dicitur epitetasis vel paragoge. Causas istorum nominum in sequentibus invenies. Unde quidam: prothesis apponit capiti/ afferesis quod recindit. Sincopa de medio tollit quod epentesis auget. Aufert apocopa finem quem dat paragoge. Et ab afferesis dicitur afferesatus a um et afferesio, as, afferesim facere.

Fasmos grece apertio interpretatur latine unde hoc fasma, me et quandoque fasma atis id est apertio sive vana et incerta ut in nocte. Et hinc quoque fabula Menandri dicta est fasma a quadam apertione. Dicitur enim ibi quod quidam iuvenis videns quasdam virgines in secreto tradidit eam [illegible] / et inde intitulata est fabula id est fasma. Unde Terentius in prologo Eunuchi. Item a fasmos grece fantasma atis et hec fantasia e, id est quod fantasma fasma / sed fasma per e dubia / fantasma vel fantasia quidam dicunt fantasia est de cognitis species in animo figurata / sed fantasma de incognitis / et hinc tractum est ut fallacia in argumentationibus dicatur fantasia cum aliud appareat quam

fantasia
fantasma

sit. Unde fantasticus a um quod sit apparens vel quod pertinet ad fantasma vel quod in se continet fantasiam. Unde et cellula que est in anteriori parte capitis in qua est vis intelligendi dicitur fantastica quia in ea homo fantasiatur et ymaginatione comprehensa intellectu percipit. Item fasma componitur cum epi quod est supra vel theos quod est deus et dicitur epiphania vel theofania pro eodem festo quasi epifasmia vel quasi theofasmia id est superna apparitio vel divina apparitio / tali enim die similibus miraculis divina et superna potentia claruit / tali enim die aqua vinum factum est / stella magos duxit ad presepium / Christus a Iohanne baptizatus est / spiritus sanctus in specie columbe visus est / vox patris intonans audita est / vel dicitur epifania vel theofania ab epi et theos et phone quod est sonus quasi epifonia vel theofonia id est supernus vel divinus sonus quia eo die vox patris intonuit de celo: hic est filius meus dilectus in quo michi complacui, ipsum audite. Hic et fasis sis vel fidis quedam insula grecie unde hic fasianus ni quia inde primo asportatus est et e[t] testatur illa versus distinctio: Argiva primo fuit asportata carina. Ante nichil notum vel nisi fasis erat. Vel fasianus dicitur fagianus a fagin quod est comedere quia eius caro sua vis est ad comedendum. Hic fastus tus tui id est superbia. Unde fastuosus a um id est superbus. Hinc metrice: Sic ergo fastuosa [illegible] elatione effugiam / et componitur. Unde fastuose -sius -sime adverbium et hec fastuositas atis id est superbia elatio. Item a fastus hoc fastigium quod [illegible] altitudo et inde hoc fastigiolum li diminutivum et fastigio as id est exaltare sublimare. Unde fastigiatus a um id est altus et elatus

et componitur. Unde Sidonius ponens superlatiuum ait: Ad arcem fastigatissime felicitatis euectum. Et non per sincopam inuenitur fastigatus. Item a fastus fastidio, dis, id est horrere, spernere, contempnere, tedere. Unde valia (?) et hoc fastidium, idest superbia vel tedium. Unde fastidiosus, a, um, id est superbus vel tediosus, et componitur. Unde fastidiositas, atis. Fastidio actiuum cum omnibus suis compositis. Si qua habet quidam hoc dicunt fastidio est prime coniugationis et hic fastus et cetera.

Fase interpretatur transitus. Unde hic faselus, li, id est parua nauis et habilis ad transeundum huc et illuc. Faselus etiam dicitur quedam insula grecie. Unde hic faselus, li, quoddam genus leguminis, quia in illa insula plurimum habundat vel inde primo allatum est. Et hic faseolus, li, idem. Et hoc faselarium, rii, id est herba faseli vel locus ubi habundat. Item a fase hoc pascha,

fa.

che, quod interpretatur transitus. Quia pascha tunc enim dominus noster de morte transiuit ad vitam, de mundo ad patrem. Pascha etiam fuit cum iudei egyptum exeuntes mare rubrum transierunt et post transitum letitie canticum cantauerunt et pascha tunc primo celebratum est. Unde hic et hec paschalis et hoc le

pascalis

et pascho, as: pascha celebrare. Et nota quod pascha irregulariter declinatur vel secundum generis vel secundum declinationem. Cum enim sit prime declinationis in a desinens non debet esse neutri generis. Item cum sit neutri generis non debet esse prime declinationis cum desinit in a. Ideo dicit irregulariter declinari. Hoc pascha, atis vel hec pascha, che, secundum modo cum regulam declinatur et hoc pascha, che, vel forte ebrea et dicitur (?).

Fateor, eris, fassus sum, id est manifestare, quasi teneor fari. Fateri coactionis est et voluntatis. Fatemur enim coacti, sed confitemur et manifestamus voluntarii, prodimus precio vel aliqua utilitate sperata inducti. Item fatemur mala, manifestamus bona, prodimus quesita. Sed hec distinctio raro corrumpitur et utimur ipsis vocibus indifferenter. Fateor componitur confiteor, eris, confessus sum. Unde confessor et confessio, onis. Diffiteor, eris, diffessus sum, quasi diuisa et alia fateri, id est negare. Infitior, eris, similiter negare, quasi non fateri.

Fatemur

Profiteor, eris, professus sum, quasi procul ab intentione fateri, idest aliud in corde habere et aliud ore fateri, vel profiteri primo fateri vel pro aliquo fateri, vel profiteri, id est reddere et soluere debitum, quia enim soluit debitum alicui quod profitetur. Unde Salustius Catilinario: Item necessarie (?) profiteri ipsa legitimos dies. Hinc Lucas in secundo: et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam ciuitatem. Et in eodem Luca: Ascendit autem et Joseph in Iudeam ciuitatem Dauid que vocatur Bethleem ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore pregnante. Unde professa, quasi profitens tacita, vel potius declaratur a professor, oris vel a fone (?) sed dicitur. Et hic professor et hec professio, idest scientia, sed non quelibet, immo illa dicitur proprie professio alicuius in qua ille a se et ab aliis creditur excellere. Unde professor alicuius artis dicitur qui pre ceteris profitetur se eam scire et alii hoc ipsum profitentur. Vel professio est studendi alicuius vite vel scientie quedam singularis electio. In uno sensu dicitur professio alicuius secta vel disciplina quam profitetur, siue in ea excellat siue non. Secundum quod dicitur iste est christiane professionis. Unde angelus omnis professionis est christiane cum Iuliane (?). Item componitur fateor, refiteor, eris, fessus sum, id est iterum fateri vel retro fateri et negare. Confiteor et composita ab eo omnia sunt deponencia et faciunt supinum in sum.

profiteor

Item omnia composita ab eo mutant a in i simul in voc(abulo) in y et in supino et in preterito in e Lacio .i. blandiri et componitur cum ad et assatim .i. valde blandiri vel assidue et cum iste sto et satisfo de quo prepleri habetur et cum ago et dicitur fatigo .i. satim agere et magis hoc est hoc comp(ositum) et cetera cum suis compositis

Faveo ves avi autum .i. suffragari ampliari assentire favorem dare et sepe in malo unde hic fautor oris .i. consensor in malo et hec fautrix .i. consensa in malo sicut amicus consensus in bono quod enim est amicus inter bonos idem est fautor inter malos unde Salustius in Jugurtino Quos eadem cupere eadem metuere eadem odisse eadem diligere cogit in unum hec inter bonos amicitia est inter malos factio unde factiosus a um .i. consocius in malo In tali sensu invenitur in Salustio factio et factiosus et tamen in eo factio et factiosus per c deberet inveniri hec ubique inveniuntur in eo scripta predicta nomina per t hec sine dubio abradenda per t Item a faveo hic favor oris .i. auxilium unde favorosus a um .i. favore plenus idem et fautorius a um a fautore et hic et hec favorabilis et hoc le et favorabiliter adverbium et hic faventor oris .i. piscator qui semper rogat et favet ut sibi bene eveniat et fanditur a um dicitur qui vaticinat certa faciunt et componitur a faveo et dico vel dictum quia dive dictis favet et hic favonius nii levis ventus qui et zephirus dicitur et hoc quia eius favore flores producuntur et terra germinat unde

Quidam ut quasi sub adventu spirante leve favonii unde favonius a um et hic favonius nii .i. leve odium quod alto brigit et cadit ad modum producti venti favonii ut olim dicebant spiritum tum ex patre victo et matre viduo sint geniti et hic eo quia quedam animalia favonii spiritu hausto concipere existimant et favonius a um .i. levis et imponderosus unde plantus cum vult vilire pandit saltum favonii Item a faveo fau(stus) sta stum a um .i. felix seu fortuna favet et comparatur faustior faustissimus unde fauste faustissime adverbium et hic faustitudo inis .i. felicitas Faustus componitur infaustus a um .i. infelix seu fortuna semper est adversa et tamen non stingit nisi male et comparatur Faveo venit et si qua qua se ab eo venit sed Item faveo in preterito corripit hanc syllabam fa hec in preterito cavit penultimam

Februa orum .i. sacrificia purgatoria que olim solebant fieri pro animabus defunctorum unde februatus a um .i. purgatus et februo as .i. sacrificare vel purgare et hic februus vir .i. plutus et februo et dicunt manes quia eis fiebant hunc purgationes Et a februus vel februo hic februarius rii quidam mensis sic dictus quasi sacrificationis vel purgationis quia in illo mense precipue fiebant februa pro animabus defunctorum qui plutoni unde februarius a um

Fedo as avi dem(pto) parte unde valla et fedus a um .i. turpis et comparatur fedior fedissimus unde fede dive fedissime adverbium et hic feditas atis et fedosus a um .i. fedus et sunt composita Item a fedus a um hic fedus eris .i. pactum vel pax que fit inter dimicantes fuit olim

consuetudo quod cum aliquem vellet inire
fedus quandam porcam sacrificare in
hunc modum / maior ex ista parte
et maior ex illa sicut esset imperator sive
rex sive alius princeps tenebat porcam
illam et ipsam percutiebant et turpiter
occidebant quod sic occidatur ille qui a
pace resilierit / et inde dicitur fedus
a porca fede et turpiter occisa cuius
mors optabatur ei qui a pace resiliret
Unde invenitur ictum est fedus inter eos
hinc dicitur ponam arcum meum in
nubibus celi et erit signum federis
inter me et terram / vel dicitur fedus a
fide vel dicitur ab hircus et edus pro la
addita vel porcus porca pro hoc componitur
ab hoc nomine hircus et fedus sic quia
hircus et edus cum porca immolabantur
in federe faciendo / et fedus precedit pacem
secundum federe pacis sunt indutie dicte
quasi indigentie ocia vel quia inducta
ocia sicut supra dictum est Unde
hic et hec fecialis quasi federalis id est sa
cerdos per quem federa fiebant vel
quia bella annunciabat qui pronus
dicebatur fecialis unde et olim feciales
dicebantur federales per ipsos enim fie
bant federa sicut per feciales bella
fecialis quoque ipse dicebatur ille qui legatus
mittebatur pro federe et pace Item a fedus
federo -as id est pacificare fedus firmare
et componitur confedero -as coniungere
colligare unde halia et confederatus
-a -um eidem federe cum alio coniunctus scilicet
collateralis socius confrater commanipu-
cularis consodalis collateraneus conficialis
comes collega consors contubernalis
combinatorius comunicanus collateralis
Item a fedo -as fedeo -des -dui et mutata
d in t dicitur feteo -tes -tui esse vel
fieri fetidum quia ante dicebatur fetet

quia feces tenet id est ignem vel aerem
corruptus est et hinc fetor -oris unde fetidus
-a -um et fetosus -a -um id est fetidus et per
compositionem fetulentus -a -um id est plenus fetore
et comparatur unde hec fetulencia -e id est fedi
tas / Ffedo componitur confedo -as id est sic
fedare Defedo -as id est inmundare vel
valde fedare Diffedo -as id est diversis
modis fedare vel inmundare / Effedo
-as id est valde fedare vel ad feditatem
ponere / Refedo -as id est iterum fedare / Ffedo
activum est et composita ab eo simi-
liter sunt activa et ponuntur hic sicut fe-
deo vero cum omnibus suis quia hec si quod
inventum est Hic et hec et hoc felix
-cis beate fortunatus dives / quia beatus
dicitur sit inter omnia fortunatus et
felicem supra dixi / et felix et
qui dat felicitatem et qui accipit et per
quem datur felicitas ut felix tempus
felix locus unde hec felicitas -atis
et felicito -as id est felicem facere a quo
felicito -as frequentativum / Ffelix componitur
infelix id est non felix infortunatus et
comparatur unde hec infelicitas -atis et
infelicito -as id est infelicem facere a quo
infelicito -as frequentativum / Et nota
quod felix dicitur quasi fatum letum et
...
Hoc fenus -oris id est usura secundum
usura est lucrum de capitali accepta
plurimum fenus vero lucrum de usura
simul / Vel usura est sine dilatione
tempore sicut qui accomodat duodecim
denarios pro uno denario quotquot
mensibus acceptor voluerit / fenus vero
cum tempore determinato sicut quod accomodat
viginti pro triginta usque ad mensem
Unde fenus videtur accidium quia qui
sic accomodat semper crescit ut id
tempus proveniat citto / Unde lucramos
hinc usura vocatur accidunt quia in
tempore fenus / Unde dicitur cum autores

quoque utimur predictis vocabulis et in
feneratus a um et fenerator aris et in
eodem sensu fenero as i. mutuare
vel mutuari scilicet dare ad usuram
vel accipere / est enim dantis et accipientis
et qui dat mutuo et qui accipit
feneratur unde hic fenerator oris qui
dat et qui accipit fenus quasi fenoris
actor / et feneratorius a um et fenerator
aris i. fenerari / Affenero as vel fene
ror aris componitur confenero as vel
confeneror aris i. simul fenerari
Defenero as vel defeneror aris idest
ditare vel deficere vel valde fenerare
vel a fenore removere unde Ambrosius
super Crisippum Tamen Antonius Cleopatre
amore defeneratus insaniebat i. dita
tus vel deficiens / Refenero as vel
refeneror aris i. iterum fenerari Et nota
quod fenero vel feneror invenitur pro
coniungere vel ligare / Feneror aris cum
omnibus suis compositis est deponens / Fenero
as cum omnibus suis compositis est neutrum
Tamen fenero pro coniungere vel ligare et
defenero pro ditare sunt activa / Fenix
cis ab fenix filius cadmi siquidem
agenor europa filia sua rapta
a Jove precepit tribus filiis suis scilicet
cadmo cilici et fenici ut sororem
suam quererent / et si eam non inve
nirent nunquam redirent Unde cumque
Facto primus et scolicatus cadmus Cilicum
ergo cum invenire non possent Cadmus
grecianus tenuit quandam regionem
in qua thebas edificavit unde et
Thebe dicte sunt Cadmee et regio
illa Cadmea / Cilix similiter tenuit
aliam regionem que ab eo dicta est
Cilicia / Fenix vero similiter aliam provinciam
tenuit que ab eo dicta est Fenicia

unde hic et hec fenix cis ab gentile / et quia
illi ex vicinitate solis contrahunt rube
dinem inde dicuntur punicei a um quasi
feniceus i. rubeus / Vel fenicen grece
latine dicitur rubeum unde feniceus a um
i. rubeus ut feniceam vestem dicimus
grece quam nos coccineam dicimus et
puniceus a um i. rubeus quasi feniceus
et hic et hec fenix cis ab hoc rubeo
quia ergo illi ex vicinitate solis sunt
punicei dicti sunt fenices / Vel unde
est quia ipsi primum inventores litterarum
fuerunt / adhuc capitales litteras ru
beo colore i. minio scribimus ut
colore reputemus illos fuisse inven
tores litterarum / et ab eis terra quam
incoluerunt dicta est Fenicia e
unde hic et hec fenix cis ab gentile scilicet
quicumque est de terra illa sive sit
rubeus sive non / et fenicus a um
in eodem sensu / Item a fenicia pe
nus a um quasi fenus subtracta
aspiratione si fenicia scribitur per ph
vel mutata f in p si scribatur
per f Et a penus mutata e in u
fit punus a um unde punicus a um
et similiter puniceus a um eadem in eodem
sensu Et nota diligenter quod peni
et peni et penica et penicei di
cuntur tam illi de fenicia quam Car
thaginenses et Affricani / Dido
quidem fuit de Tyro et Sidone
civitatibus Fenicie que fugiendo
fratrem suum Pigmalionem venit
in Affricam cum magna multitudine
suorum cum quibus Carthaginem
edificavit / et similiter Carthaginenses
dicti sunt peni vel peni vel pe
nici vel penicei / et terra Carthagini
adiacens dicta est Penica / Tamen provincia
ampliata est appellata et dicta

et quia affrica tota pomifera et
affricam poma pem primi fui et
quoddam genus malorum dicitur ma
lum punicum vel quia de ea grana
sunt allatum vel quia ibi plurima
habundat vel quia grana habeat
rubea Item a fenicon quod est
rubeum hic fenix cis avis arabie
sit dicta quia fenicum habeat colorem
vel quia sit in toto orbe singularis
et unica nam arabes singularem
fenicem vocant / et habet ultra quingentos
annos vivit dum se viderit se-
nuisse collectis aromatum virgulis
rogum sibi construit et conversa ad
radium solis alarum plausu
voluntarie sibi incendium nutrit
sic quia iterum de cineribus illius
alia resurgit Unde feniceus a um
in tribus generibus quod pertinet ad fenicem
a um a fenicon et fenix dicitur fenicia
et feniceus quod attinet ad fenic-
iam /

Fendo dis non est in usu
sed componitur defendo dis et hic
defensor et defensorius a um
et hec defensio / et defenso as
frequentativum defende Unde Ytalia / et
hoc defensaculum li dicitur defensio
vel id quod defendit Infendo dis i valde
offendere facere irasci Unde infensus a um
i offensus vel iratus Et est plus esse infe-
sum quam infestum vel iratum Unde dicitur
in ystoria Alexandri pro infensus fuerat
et infenso as frequentativum Offendo dis facere
aliquem irasci vel invenire / tangere i ad
lapidem pedem offendimus vel invenimus
Unde hec offensio Et hic hec offensiuncula
parva offensio Et hec offensa culpa fore
factum Et hoc offendiculum li id est scandalum
/ vel id ad quod pede offendimus vel
obex vel impedimentum Unde Prudentius
de psicomachia Et te sic errare sine
pede offendicula multa Et offenso

sas frequentativum Unde hoc offensaculum scandalum
vel ira vel impedimentum Offensus
quasi inoffensus i non offensus Item ab offen-
do hec offendix cis i nodus et zona qui
restringitur et remittitur vel quo liber ligatur
Feron grece latine dicitur mors Unde hoc
feretrum tri quia ferat mortuum / quod autem
dicitur ferectrum quasi ferens atrum aliquem
est et hic et hec feralis et hoc le i mortalis
lugubris funebris / et hec faretra tre
ubi ponuntur sagitte quasi feretra i mor-
tis repositorium / quia ferit sagittas
tot et mortes / quas hic volunt feretra
et feratis dicitur a fero fers / quia ea
mortes i sagittas ferat hoc mortuos
sic hoc non credimus / et hic feretratus
ta tum i ornatus et instructus faretra
vel qui habet faretram

Fero fers tuli latum verbum anoma-
lum Et invenitur in quattuor significationibus
fero i rapio / ut ibi fert
animus tuus Et in Ovidio
In nova fert animus mutatas dicere
formas et fero i dico / ut Cesar fert vi-
cisse Pompeium Et fero i sustineo
vel patior vel tollero / Et fero i porto
quas significationes iste versus indicat Affert
patitur dicit fert rapit atque gerit Unde va-
ria / Et hic et hec fertilis et hoc le i habundans
multa ferens / fertilis ager est fructuo-
sus vel est contrarium compedio est Et componitur Ric-
ssimus Unde fertile liuis ssime adverbium
et hec fertilitas atis Item a fero hec fero-
nia quasi fons vel palus qui conferat uti-
litatem bibentibus / Et hec feronia est dea
dea aque / et hic ferentarius rii i
verillifer vel fundibalus vel sagittarius
qui ferat arcum Unde Ambrosius super
Egisippum Et in si postquam inferentariorum
plures pluviam ... quia neces inferebat
Item a fero hic et hec et hoc ferax cis i fecun-
dus abundans Et comparatur feracior ssimus
Unde feraciter cius ssime adverbium / et fera-
citas atis / et feraculus a um i aliquan-
tulum ferax Item a fero quasi fertulum
i missorium / fertulum etiam dicitur vasculum

Un(de) h(ic) porta ferculi. Et ferculu(m) etia(m) d(icitu)r
vasa sive vna po(nun)t(ur) fercula ut ibi
(con)ferculu(m) fecit sibi rex salomo(n) de li-
gnis libani. Ite(m) a fero q(ui) fertu(m) ti i(d est)
oblatio q(ue) altari offert(ur) et p(ro)p(ri)e ea a po(n)-
tificib(us) sacrificia. Comp(onitur) cu(m) tum in-
et d(icitu)r infertum ti i(d est) vinu(m) q(uo)d altari
offert(ur) et tum ob(lata) (et) d(icitu)r offertoriu(m)
i(d est) oblatio q(ue) prefertu(m) q(ui)a p(ri)mo lo-
co fit oblatio (et) p(ro)p(ri)e ea sacrificium
(et) offertoriu(m) d(icitu)r loc(us) vbi reponu(n)t(ur) vel v(bi)
fiunt oblationes vel dona(n)t(ur) ista no(m)i(n)a
ab infero vel offero. Ite(m) a fero fer(o)s
(et) ferax fabanu(m). Et (et) d(icitu)r fortis (et) d(icitu)r te-
q(ui)a forti(ter) ferat adv(er)sa (et) g(e)n(er)aliq(ue) accide(n)-
tia vo. Fortis d(icitu)r a fero q(ui)a sit durus
ad flectendu(m) vel mollia(n)d(u)m et e(st) fortis
ad p(er)icula, invict(us) ad labores q(uo)d at
d(icitu)r fortis q(uas)i fer(r)o vel ferro(m) tene(n)s et(ia)m
e(st) Et (com)p(ar)a(tur) fortior, fortissimus. Un(de) forti(ter) for-
tissime adv(erbium). Et (et) fortitudo, dimis-
sio(n)a de quatuor cardinalib(us) v(ir)tutib(us)
(et) e(st) fortitudo mentis q(ue) adv(er)sa eq(ua)nimi(ter)
tolleat vel l(ar)g(a) (et) q(ua)liq(ue) d(i)c(t)a t(em)poralia. Et d(icitu)r
s(e)c(un)d(u)m (con)fortitudo e(st) considerata p(er)iculo(rum)
susceptio et laborum p(er)pessio ut s(upr)a.
No(n) timeas. Et e(st) fortitudo (con)tra timore(m).
(Con)fortis q(uas)i (con)iu(n)cte fortis. ite(m) v(a)lde fortis.
Ite(m) a fero (et) ferus ri ut ferus sim
depast(us) e(st) ea(m). Et (et) fera re. fera
et d(icitu)r om(n)is bestia q(ui)a toto corp(or)e
ferat(ur) vel q(ui)a n(atur)ali v(er)a libertate (et) de-
siderio suo et p(ro)p(ri)a voluntate ferat(ur). fere
su(n)t (et) si no(n) sevi(un)t. bestie v(er)o a(n)i-
stando dicte s(un)t q(ui)a morsib(us) (et) ungulis
seviunt. Ex hiis p(ate)t q(uo)d om(n)is bestia
e(st) fera (et) no(n) e (con)v(er)so. Et h(ic) sup(er)ius dist(inctio)
x(vi)ij. Et a fera fere adv(erbium). i(d est) iuxta
vel p(ro)p(e) i(d est) cu(m) n(on) toto corp(or)e feratur
fere sunt magne celeritatis. Et ce-
leribus o(mn)ia iuxta s(un)t. et ideo fe-
(con)petenter p(ro) p(ro)p(e) iuxta vel p(ro)p(e). (et) feri-
n(us) a um. (et) (et) ferina e i(d est) venato-
Virgilius Implentur veteris bachi p(ro)pinque
que ferine (et) ferus a um (et) crudelis
et (com)p(ar)a(tur) unde (et) feritas atis (et) (et) (et) (et)
(et) d(icitu)r ferox cis i(d est) crudelis (et) immansuetus

Et (com)p(ar)a(tur) ferocior ssim(us). Un(de) ferociter ter-
ssime adv(erbium). (et) (et) ferocitas atis (et) (et)
feditas e(st) in eod(em) s(ensu). Un(de) Mar(tianus) ca(pella)
Pittagorici edocuerunt feditam
animi tibiis mollire. Et no(tandum) q(uo)d ferox
e(st) animus. ferus leo. Ite(m) feditas
sepe laudi attribui(tur), c(on)tra feditas mi-
litum. Et ferox invict(us) d(icitu)r. Et feritas
diri animi e(st). Ite(m) a ferox ferio cis
i(d est) sevire vel despicere et fastidire (et) fe-
rox q(uas)i prefer(o)x cis i(d est) v(a)lde ferox. Un(de)
Ambrosius s(uper) Egissipum. Et in p(ro)fero-
ces gentis immanitates similes im(m)o
validiores (con)feroces a um q(uas)i Effe-
rus a um i(d est) v(a)lde ferus crudelis (et)
immansuetus. Un(de) effero as i(d est) crude-
lem vel ferum facere. Un(de) Ambrosius
sup(er) Egissipum. Efferaverat herodes
in unive(r)sos. Et Statius achilleis. Et
raptum sup(er)is mares efferat aur(is).
Ite(m) ferus ri comp(onitur) equiferus ri i(d est)
ferus equus (et) silvestris. Similiter fera
comp(onitur) cu(m) ferus a um (et) d(icitu)r ferifera i(d est)
fera ferens (et) adi(ectiv)e feriferus a um.
Ite(m) a fera d(icitu)r feraten(us) ta tum. et s(un)t fera-
tra tecta silvarum spissa. (Con)fero (com)p(onitur)
Affero afers attuli alatum i(d est) ferre
ad. Et cu(m) ante, antefero fers an-
tetuli. Et cu(m) ab mutata b in u
cu(m) i(n) p(re)t(er)ito. Et aufero fers abstu-
li ablatum i(d est) eripere. Un(de) valia (et)
ablat(iv)us a um p(ro) quedam casu q(ui) p(ro)p(ri)us e(st)
l(atinorum). Et cu(m) co (com)p(onitur) confero fers tuli
i(d est) simul ferre vel comittere. Un(de) (et)
conferre d(icitu)r pugnare (et) disputare
una q(ui) pugnant brachia conferunt. sic
q(ui) disputant v(er)ba. (et) conferre i(d est) comparare
(et) congregare. Et conferre i(d est) erogare
bona conferunt(ur) sed mala inferunt(ur).
Un(de) (et) collatio onis (et) collatius a
um i(d est) largus amplus. sumptuosus capax
v(e)l multa conferunt. Un(de) P(er) plautus. Ve-
ro e(st) collatio vetere (et) stulticie h(ab)-
beis. Un(de) collative adv(erbium). q(ua)s conferendo.
Un(de) p(ro)verbi(u)m. Si age de l(itte)ra collative
v(e)l ordi(na)re q(ui) l(itte)ra tua l(itte)re (con)ferit ad (con)-
stitutio(n)e(m) s(ensus). Ite(m) q(ua)n(do) cu(m) cu(m) Et circumfero

fers. tuli. latu. Et tunc dic et dr dif. fers. fers. ptuli latu. i. plogare et dr nl diuis modis ferre. i. dissipare dispge. Itm differre. i. distare dicit que ut hic dic ab asino. Et i. tar fung sepe mre poni impr. vn differns. th et tepa. vn differentr. ti. g. ssime. adv. et hec differentia. e. Differns q indiuns et hec differentia. e. Differns q indiuns q no differns. i. us nl similis. Et q pa vn indint. Et hec indifferentia. e. i. ydentitas nl cpssa similitudo. Itm hec defero fers. detuli. delatum. i. deuno loco ad aliud nl seorsum ferre. et deferre. i. accusare in qua sigm nire dcp latu. et deferre. i. honorem impendere. et sedum hoc ysturis tunc dicitur integro deferre tibi. i. honore impendo. Itm hic tunc ex et effero fers. extuli. elatu. i. ex ferre. et ppe e tradncruus fuiiel. Infamar et plium nigros eferre maritos. et efferre. i. extolle' eleuare' supbire. vn elatus. omis. Itm hic tunc in et infero fers. tuli. inla. illatum. i. intro fere. immitte. vn Domini ad bellum et honor inferre. Et Ttuldu tuum hinc. et inferre. i. ferre uro. gue et ptr ad malum. mala n. inferunt. q cont fermit. et sim hac sign nire in dyalectica inferre. i. geludre. illatr. gelo. tunc. n. aliquid infert alia. i. cl cpimor aly fert. vn comminto q e signum gelos. Dm illatia. q. cont portatia. Perfero fers. ptuli. platu. i. auferre nl ppo ne. vn platy et platus. Profero. fers. i. differre et prolongare nl pferre. i. manifestare nl offerre. et pfero q procul ferre. Et sim hoc ptr ad ra pfermit q pcul. i. de fermit nel emittunt. vn platy et platus et platibilis. le. q e aptum pferri. pfero. fers. tuli. i. pati sustine nel pfecte ferre. Offerro fers. tuli. latu. i. vltro pbe'. vl obuiam. excipie ti ferre. vn hic oblatus. ol. a quo hec oblaciuncla. le. di. Et hec offenda

De. pca antifona que tunc tunc oblato dr celebrari. Itm ab offto nl oblator. omis. hic omis. omis. d. q oblanis ab oblatori. qr an tiquity in initio no tham. si oues in sacfico mactarent. Pbys vco dt q decsedit a greco qr gre dice ouis. et nos tn vitandi viatid ditig ouis. et ex hys sy omby hic dnm bidentes qr int octo dentes duos altores qnt tunc qnby ferunt naspi quas gentiles maxime in sacfitys oferebat. si de hic aliquid supius dixi. Ab ouis hec ouicula le. et hec ouilla ambo. di. et ouilly. li. et hic ouilio. i. custos ouium. et ab nomine dr opilio. simir ab oue. q oulio. vn Virgilius in Bucolicis Venit et opilio tardi vene bubul ci. et hic ouile. lis. i. causa omium. et pr q. et hic ouisper. ti. q visitat ouium inspicit. Itm hic refero. fers. tuli. latum. i. recitare renuntiare. dicere. nl referre retro ferre nl iterum ferre. vn hic relato. omis. rei pa tegnite itrata regnito. et relaty. a. um. id ad aliquid refert nl potius quod itm fert aliquid ad memoriam q iterum portatum. Cum n. dicitur Socrates legit. pr hoc no socrates Socratem regnitum. sb ratio. tunc pq ca sbimngo et ipe disputa. pr id pro ipe Socrates refert. i. iterum refert ad cognitorem. vn et id pro no dr relatum qr sit aliquid re ferat. Itm referre. i. distare et hoc sepe tenet impsr. ut refert. ut refert an fatios hoc an id. Itm refert. i. prodest nl ptr ad officium nl ad vtilitatem aliquius et sim hoc sp e imple nl ferre sp. Et construitur tunc gtio tyly casuale excepto gtio pnapalium pnomium tu ghe nis construitur tn ccomitatone. si pillis construitur tunc ablatis femininis pnor possessiorum ut refert ppetit nl mea nl tua nl sua nl illius. i. prest facti nl tibi nl sibi nl illi. nl ptr ad officium

vel utilitate gaudeo vel meo vel tuo. Item
componitur cum sub et suffero fers. Susti-
nere, id est pati vel sursum ferre et ele-
vare. Et cum trans et transfero trans-
fers, latum, id est ultra ferre vel de uno
loco ad alium ferre. Unde et translatores
dicuntur qui de una lingua verba transferunt
in aliam. Et nota quod fero et omnia sua
composita faciunt frequentativa a supi-
no, ut lato, tas. Ablato, tas. Collato,
tas. Dilato, tas, etc. Item nota quod fero
accipit preteritum mutuo a tulo, lis,
tuli vel tetuli, quod antiquitus erat in usu.
Et similiter supinum accipit mutuo a
lato, tas, quod modo est et eius frequentativum.
Sed accipit id non integrum scilicet latatum
sed sincopatum scilicet latum. Cetera
vero a fero simul accipiunt preteritum
et supinum a compositis eorum. Item nota
quod fero et omnia ab eo composita sunt ac-
tiva excepto Confero pro honorem impendere
et differo pro distare, et refero pro dista-
re vel prodesse, que sunt neutra [?]
in aliis sunt activa. Et omnia a fero
preteritum de tuli et supinum de latum, et
omnia sunt anomala et nullius coniugationis.

Ferio, ris, caret preterito et supino
et mutuatur a percutio, tis, quod
est eius sinonimum, et facit
percussi, sum. Et hec ferula,
le, componitur a grece herbe, et palmato-
rium inde factum dicitur ferula. De
ut commestor ferula est genus feniculi
quod crescit in monte gargano, et in
affertur a peregrinis in modum [?]
ti baculi. Et est tam calide nature quod cum
auster flat qui similiter est calidus fit quasi
conflictus et confricatio inter ipsas herbas
et inde procreatur ignis adeo magnus
quod quandoque comburitur tota regio, a
qua combustione beata Agatha Katinam
nos liberasse legitur. De hiis herbis
fiunt palmatoria et leviter manus
discipulorum verberant quod tunc hominis
a leve parte est cum autem sanguis [?]
congelatus et obstat animo ne possit
vere discere, taliter per percussione

excitatus usque ad cor per arterias defer-
tur calefit sanguine congelatus et ita a
animo tarditatem expellit. Et hinc hoc
ferulettum ferulettum quod et ferula-
rium dicitur, id est locus ubi abundat ferula.
Item a ferio hec furia, e, quia ferit corda et
reddit ea commota. Unde furiosus, a, um, et
furiatus, a, um. Sed furiosus est qui ex ira fu-
rorem fert et ab eo numquam furor recedit.
Furiatus qui furit ex ira. Et furiosus compa-
ratur furiosior, simus. Furiose adverbium. Et hec furi-
ositas, atis. Item a furia quod et hic et hec furialis
et hoc le. Unde furialiter adverbium. Et hec furialitas,
atis. Item a furia furio, as, furere, insa-
nire, et est transitivum et activum. Et furo, ris,
verbum neutrum et absolutum, ut dicit Priscianus [?]
[?] sed furo non est multum in usu et caret
preterito et supino, sed mutuatur tamen preteritum et
supinum ab insanio quod est eius sinonimum
id est facit insanivi et insanitum. Sedulius
tamen a furo finxit preteritum scilicet furui a
furo unde dixit. Nec minus et clarus furo-
erunt iussa tirannum, id est in hoc enim us-
urpitanime. Et dicitur hic furor, oris, et fu-
ribundus, a, um, id est similis furenti. Effurio
vel furio componitur scilicet defurio, ris,
id est valde furere vel a furore cessare. Diffu-
ro vel diffurio, ris, id est diversis modis furere.
Perfuro vel perfurio, id est ante furere vel per alios
furere. Perfuro vel perfurio, ris, id est perfecte
vel valde furere. Confuro cum omnibus suis
compositis est neutrum, et caret preterito et supino scilicet fu[?], quod
autem dicitur furo quod fos [?] est. Item a
ferio hec feria, e, id est cessatio ab opere servi-
li. Unde et feria dicitur festivus dies in quo ces-
sare debemus ab operibus servilibus, et in quo so-
la circa divina debemus gerere. Et feria a fe-
riendo victimis. Et secundum hoc solum festivi
dies dicuntur ferie, in quibus sacrificia
precipue solent fieri. Sed quasi quolibet die debemus
cessare a viciis inde est quod quilibet dies potest
dici feria. Vel feria dicitur quasi fiaria a fando
quia in creatione mundi per singulos dies
fabatur deus. In prima enim die dixit fiat
lux, in secunda fiat firmamentum etc. Vel dicitur
a fando feria quia in feriis est nobis tempus
fandi in divino vel humano officio
sive quod quilibet dies potest dici feria

Furia

Sed ergo consuetudo christianorum sit appellandi
primum diem prima feria, nunc dies dominica, 2a
feria, 3a feria, 4a feria, 5a feria, 6a feria, 7a
feria, et est sabbatum duplex, quia non dies ab initio
feria, et est sabbatum duplex. Quia non dies ab initio
fuit et est ferialis. Ideo dies dominica prima
feria nuncupatur, quia primus est a feria, id est a sabbato
quod feriale solum erat. Dies hinc dicitur feria
quia sit est a feria, id est et ceteris, qualiter dicimus
quos sint appellandi secundum Ebreos vel gentiles
et in sequentibus inveniemus. Et a feria feriatus
a um, id est festivus. Unde quinque feriati dicuntur
sunt dies in quibus res divina fit et
abstinent homines a litibus et operibus servilibus.
Et ferio as, quod potius invenitur ferior
aris, id est cessare ab operibus, solemnizare. Et
est ferio vel ferior deponens tantum, cuius
compositum quod est, si bene, affecio, defecio
id est iterum ferire vel retro ferire, conficio
unde in omnibus sumitur quod est activum et tamen pro so-
sed quasi mundum. Ipsa quasi cavulcis parata
feritur aquis. Hoc festum, ti, est id
lignum in summitate domus ad quod
omnia dirigitur tigna et quod conveniunt. Unde
quod festum, ti, per solemnitatem, sicut ad fe-
stum lignum ligna conveniunt, sic ad fe-
stum solemnitatem homines conveniunt, vel festum
dicitur a feria quasi feriatum, et hinc quod festivus
dicitur, et hic et hec festalis et hoc le, et hic festi-
le, lis, id est festivum. Et festus a um ut festus dies
et sunt festi dies otii et religiosi quia in eis
sola res divina fit. Et nota quod festi dies
dicuntur consuetudine, sed solemnes quod ad honorem
pertinet ut pantalia, ut quos defuncti etiam
expleverit dicitur solemnia persolvisse. Et a
festus festo, as, festum celebrare, so-
lemnizare, et festivus a um, id est festus. Unde
et per translationem dicitur quod festivus, id est letus, cupidus
suavis. Unde festive adverbium, et festino, as,
id est festare, et hic et hec festivalis et hoc le, et
festivale adverbium, et hec festivitas, atis, id est so-
lemnitas vel suavitas dilectio amicitia
letitia. Unde hec festivitatula, le, et festi-
vitas, et festiditas, a festis diebus, et
est ethimologia. Et a festus hic et hec festialis
lis, sacerdos vel orator per quem bellum
indicatur et pax, que supra ferialis vo-
catur. Infestus quasi infestus, a, um, et ita
est infestus contrarius, quasi non festus, id est

non festivus. Et componitur infestior, ssi-
mus. Unde infeste, stius, ssime, adverbium. Et in-
festo, as, id est molestare, adversare. Infestus
dicitur activum et est activum et quasi tamen actio
Et a festus profestus, a um, id est dies
omnino festus, et profestus quasi procul festus
profestus enim dies dicitur vigilia festorum
dierum, quasi ante festum, vel quasi cum festo.
Et quidam dies non festivus dicitur profestus, quasi
procul a festo. Unde Oracius in sermonibus:
Non temere dedi lucem profestam. Unde etiam
Macrobius de Saturnalibus: Dies omnes aut
festos aut profestos aut intercisos volunt.
Item a festo ligno festino, as, id est accele-
rare, videntur enim tigna ad festum acce-
lerare, et inde tractum est festinare, quasi ad
festum navare. Unde festinus, a um, et fe-
stinatus, a um, et festinanter adverbium, et per compositionem
confestim, id est statim, a con et festino adverbium,
vel a con et statim, vel dicitur a confero
fers, vel quasi confestim, et est et fe-
stum ad quod ligna festinant. Unde con-
trarium est confestim, quasi cum festo, sicut in
tigna festinant ut sint cum festo, sic
et nos festinamus ut id quod facere volumus
sine intervallo fit confestim, quasi statim
cum presentia preterierunt rei vel temporis.
Et nota quod festino neutrum est et absolutum et tamen
invenitur constructum cum accusativo, sicut vel quasi activum
verbum absolutum, et designabit tamen ut fe-
stino viam, id est per viam, vel in hoc in se
verum alterum verbum ut festino cibum, id est fe-
stinanter paro vel coquo cibum, vel festino
te, id est facio te festinare. Et nota quod quamvis ve-
teres passim in 3a persona ut animo cupienti
nil satis festinatur. Unde festinatio, onis.
Unde confestino dicitur a propero, properat non
qui unum quod quia mature transfigit, se
festinat qui multa simul incipit nec perficit.
Fibula dicitur quod nos fibula
le, quia pectus feminarum ornatur, vel firma
bouum quod palium tenet in humeris, vel cin-
gulum in lumbis. Unde Ovidius: Cum fi-
bula vestem picta coercebat, et inde fibu-
lo, as, fibulis ligare. Et componitur affibulo, as,
id est alligare, et hoc mantellum. Confibulo,
as, id est simul fibulare. Disfibulo et defi-
bulo, as, id est solvere, disligare. Effibulo,
as, similiter absolvere. Unde Prudentius de Gerontius

festino 2
festinanter
confestim
festino 3
festinatio
festis
festo
festivitas
infestus

Aurelius confibulat etiam zonis. Infibulo -as,
i. ligare vel fibulas immittere. Prefibulo
-as, i. ante vel ab anteriori parte fibulare. Re-
fibulo, i. iterum fibulare, vel defibulare.
Subfibulo -as, i. subligare, unde hoc sub-
fibulatorium, i. subligatorium, et hoc
subfibulum, i. subligaculum, vel ponitur
quasi a sub et fibula. Effibulo -as activum
est cum omnibus suis quartum, et pertinet
ita ad matellum sicut et homines. Item
a fibula hoc fibulatorium, id quod apponitur ma-
tello, et per quod immittuntur fibule ne di-
ssipet matellum.

Fido -dis fisus sum verbum neutropassivum,
unde hic et hec fidens -tis. Et tamen non
habet preteritum proprium. Et secundum quod est non compa-
ratur, unde fidenter -cius -ssime adverbium, et
hec fidentia -e. Item a fido fidus -a -um, et
dicitur qui fidit et in quo quis fidit, fidus amicus,
id est fidelis amicus, et comparatur fidior -ssimus,
unde fide -dius -ssime adverbium, et hec fiducia,
et est fiducia in bonis rebus et malis, sed
sepius in bonis. Confidentia in malis.
Et hinc fiducio -as verbum activum, i. fiduciam
prestare, quod vulgariter solet dici affidare.
Et componitur Affiducio -as, ad aliquem fiduciam
et securitatem dare. Confiducio -as, simul
fiduciam dare. Diffiducio -as. Defiducio
-as. Effiducio -as. Infiducio -as, i. impi-
gnerare publice, diffidare. Refiducio,
activum est cum omnibus suis quartum. Item
a fiducia hic et hec fiducialis et hoc -le, et fi-
ducialiter adverbium, et hec fiducialitas -atis, et fi-
ducialis -a -um, i. fidus. Item fiducia est
cum res aliqua sumitur mutue pecunie
gratia vel mancipatur vel in iure ceditur.
Et hinc fiduciarius dicitur possessor vel qui rem
alienam fiduciatim accipit, i. in fidu-
cia et tutela. Affidus, confidus, infidus -a -um, i. non
fidus. Et comparatur. Item a fido hec fides -dei, que
facit nos fideles vel pocius dicitur a [?]
a fio fis. Diffido componitur. Confido -dis
confisus sum confidere. Et comparatur, unde
confidenter -cius -ssime adverbium, et hec confidentia
-e, et accipitur in mala parte, determinatum est ut confi-
det vel cum confidentia loquitur, i. auda-
cter, presumptive vel cum audacia et
presumptione. Componitur etiam Diffido -dis,
i. non fidere. Diffido cum omnibus suis quartum
est neutropassivum, et secundum hoc est neutropassivum impeditur, quia
omne neutropassivum est neutrum. Est unum neutro-
passivum gerens speciem neutri. Item fido et eius composita
producunt hanc primam syllabam fi.

Figo -gis xi xum, i. immittere, in-
figere, unde valla, et hec fixula -le,
i. fibula que ad firmandum pallium
infigitur, et hic fustis, i. palus vel ba-
culus ad verberandum. Et dicuntur pali fu-
stes quasi fixi stantes, quia fixi stent in fossis,
vel a fundo dicitur, quasi fixi stantes in fossis. Unde
fustigo -as verbum activum, i. verberare, quasi fuste
agere, ex quibus videtur esse compositum sed est etiam.
Item a figo hec fex, quia se iungendo vasi affi-
gitur, vel a fetendo dicitur, unde hec fecula per dimi-
nutionem fex. Fecula etiam est uva decocta et pinguis.
Horatius: Siler albes fecula coa. Et
videtur quod ponitur pro pulte vel pro fece. Legitur
sine uva. Et hinc feculentus -a -um, a fecla,
i. fetidus, vel quasi a fece et lentus componitur, unde
feculenta, i. fece plena vel fetida. Unde Ma-
crobius De Saturnalibus: Spiramine
fluit labes feculentis. Et comparatur, unde hec fe-
culentia -e, i. feditas. Item a fex hoc
fecinium, et dicitur fecinia minuti
acini et dure cutis, quia plus fecis faciant
quam alia. Et feco -cas, i. fecem facere. Et componitur
Defeco -as, i. purgare, quasi deorsum a fe-
ce ponere. Unde Prudentius in hymnis: Di-
tincta per quem umbra defecaverant. Et
Macrobius De Saturnalibus: In venis et
arteriis fit digestio quia acceptum san-
guinem quoquo defecant. Effeco -cas,
i. purgare, quasi extra fecem ponere. Infeco,
i. fecem facere vel est fece contraere. Activum
et composita ab eo omnia sunt activa et producunt
hanc primam syllabam fe. Affigo -gis. Affigo, i. [?]
i. figere ad. Configo -gis. Circumfigo
-gis. Crucifigo -gis, i. figere cruci. Di-
figo -gis, i. diversis modis figere vel a figura
removere. Effigo -gis, i. simul. Infigo -gis.
Prefigo -gis, ante vel ad anteriorem partem figere,
vel ab anteriori parte figere et perforare. Perfigo
-gis, perfecte figere. Refigo -gis, i. iterum figere
vel retro vel a fixura removere. Suf-
figo -gis, i. subtus vel ab inferiori parte figere.
Affigo et eius composita quartum sunt activa et faciunt
preteritum in xi et supinum in xum, et producunt fi.

Filos grece latine dicitur amor et hinc
ypos quod est equus. Et inde hic filippus pri-
mo quod interpretatur amator equorum vel
filippus interpretatur os lampadis quasi
lumine invectum. Predicatur Nathanaeli
/ filippus etiam dictus est pater Allexandri, unde filippus
et filippi -orum. Sunt etiam campi
thessalia in quibus regnavit. Unde Lucanus:
Et mutina et leucas puros fecere fi-
lipos / et bisancii in quibus erat sculpta
ymago eius. Unde Oracius: Retulit acceptos
regale nomisma filipos. Unde filippe-
nses. Ad filipenses scribit apostolus. Et filipi-
cus -a -um. Et hec filipica -ce et filipica-
rum libri quos Cicero scripsit contra filipum.
Unde Juvenalis: [illegible] te conspicue divina
filipica fame volveris a prima que proxi-
ma sequitur et ultima. Item filos et geos quod est
terra. Et hic filogeus -gei quasi eius solus
quia amat terram / vel non solum amat terram
sed etiam semper nonnumquam declinat ad eam. Item filos et
argiros quod est argentum vel dena-
rius. Et hinc filargirus -a -um, idest amator pe-
cunie. Unde hec filargiria est amor pecunie
avaritia / et hic filargirius -rii, idest ava-
rus amator pecunie. Item filos et
calon quod est bonum. Et hic filocalus, idest a-
mator boni. Unde hec filocalia amor
boni. Item filos et zofia quod est sapientia. Et hic filosofus,
idest amator sapientie. Unde hec filosofia,
est amor sapientie / et hic filosoficus -a
-um. Et filosofor -aris, idest studere filoso-
fie et docere. Et nota quod philosophia sic dicitur
divinarum et humanarum rerum scientia cum
omni bene vivendi studio coniuncta. Et sciendum
quod nomen primum est exortum a Pittago-
ra. Nam greci veteres cum ante sofos vel
sofistas, idest sapientes vel doctores sapientie
sametipsos iactanter nominarent / iste
interrogatus quid profiteretur, verecunde nomine
philosophum idest amatorem sapientie se esse
respondit, quia sapientem profiteri arrogantissimum
sibi videbatur. Ita deinceps postea po-
steris placuit ut quantumcumque de rebus ad
sapientiam pertinentibus doctrina quisque vel
sibi vel aliis videretur excellere / non nisi
philosophus vocaretur. Item a filos hic filius
quia sit amor patris et matris / vel a filo

generatus. Est enim filium generatorum precedenti
in posteros. / Et inde est filius. Fingitur fi-
lium generatorum nec ubi prece prima vel procul
[illegible] fuga a familia. Item filos et
tropos quod est labor / vel opos
quod est visio. Et hic filotopus, idest amator
iactantie quasi ubi laboret sensus appetat
nisi vanam gloriam. Filaxe grece latine
dicitur servare. Unde hec filaxa -xe vas ubi aqua ad
recondi et servari. Hoc fuit a principio
et postea ad filaxe in usum vini transiens.
Item filaxe quod est servare et teron quod est lex. Et
hoc filaterium -rii, scilicet membranula vel
brevicellus in qua lex scripta est et quam
sacerdotes quam deferebant ante frontem vel
pectus ut sic viderentur religiosi. / Sed hoc non
faciebant nisi causa iactantie et vanitatis.
Unde sepe nimis pro vanitate / Hic ideo dila-
tant filateria sua et magnificant fim-
brias. Alii vero dicunt quod venit a filo quia
per filum pendebat a fronte vel pectore a-
gitatur. Item filaxe et gasa quod est interpretatur divi-
tie / et hoc gazofilacium -cii de quo postea
de tractabitur. Item filaxe et arcos quod est
vasa et hoc archofilax -cis. Sed de hoc satis
dictum est supra. Item a filaxe greco
trahitur filaxo -as, idest servare. File grece
latine dicitur curia. Unde hic et hec et hoc filica -ce
idest curialis. Item filon grece latine dicitur folium
et inde in latinum. Et hoc filium in eodem sensu.
Unde hoc folium dicitur apud latinos / vel folium
a foveo -es quia fovet florem cum prius
erumpit / vel a fleo -is quia facile fluat.
Et in folium dicitur quasi herba quia sine radice vel
la innatet hinc et illinc / et dicitur quod
creditur de foliis paradisi et colligitur in li-
toribus Judee / et in officio profusum un-
guentum quod vocatur foliatum / Unde Me-
tis foliata parant. Item folia dicuntur
librorum ad similitudinem foliorum arboris vel
quia ex follibus idest pellibus fiunt quorum
partes pagine dicuntur quia sibi invicem co-
pingant idest coniungantur. Item a folium
foliolum -li. Et foliatus -a -um, quod fo-
lia vel abundat foliis vel ornatus est. Et fo-
lium hoc. Et trifolium herba quam greci tri-
folon vocant quod sit ternis foliis per si-
gulas nationes. Item quinquefolium. Et hoc

Quinquefolium quia greci pentafolion
vocant a numero foliorum, penta enim
quinque, folion folium dicitur. Item a filon
hoc filum, vel dicitur filum quasi pilum quia
ex pilis animalium fiat. Unde filatus a um
i. curvatus quia filum cito curvatur. Et filo
as i. filum a colo per quandam extenuationem
deducere. Et hic et hec filatista te qui nescio
pro mercede filat. Unde Plautus tritem tamen
astat filatiste in atriis textores lanbu-
larii artarii. Item a filo dicitur flamen inis
sacerdos Iovis quasi filamen quia religionis a
collo pectore per fila portat. Vel dicitur a filo
quia quicumque erat sacerdos in signum sa-
cerdotii deferebat aliquid, sed quia ince-
talior cum ex caloris nimietate non
posset id deferre, religabat sibi capil-
los quodam filo, vel flosculum lane filo
in vertice ligatum deferebat in signum
sacerdotii. Et hinc hic flamineus nei prin-
minister sacerdotum. Et hec flaminica
ce i. sacerdotissa. Unde Macrobius De Sa-
turnalibus: Camillas dicebat etiam ca-
millos flamines et flaminicarum pri-
mos. Et hoc flaminium nii i. sacerdotium
vel officium flaminis. Item a filo dicitur filtrum
tri quia ex filis i. pilis animalium fiat. Unde
filtratus a um. Filtrum etiam dicitur quedam herba ve-
nenifera. Unde et sepe invenitur pro veneno
acutissimo. Unde Iuvenalis: Hic Thessala ve-
ndit filtra. Et possunt dici filtra vel ve-
nena vel herbe, et quia abundat in Thessa-
lia. Item a filo hec filix cis, quia herba que
folia eius quasi fila sunt, vel dicitur a findo vel
a singularitate foliorum quasi fenix. Arabes
enim determinate singularem fenicem
vocant. Persius: Nec tibi ista filix ullo man-
suescit aratro. Et hoc filicetum ti lo-
cus et filicetum dicitur i. locus ubi filix abun-
dat. Et filicinus a um de filice existens
vel ad filicem pertinens. Et hec falx cis dicta
a filice quia hanc primum milites circa fili-
ces abscidere solebant. Unde est illud Paxme-
tia: Dux placidos curat in usus agri-
cole mutuaverit militis ensem. Falx est nostrum
nitens segetibus et vineis et pratis
aptum. Unde quinque illo rastrum pari
etiam humus ut vinea falcem. Et est
quando illo distinguitur a similis falce
pruto vineta, meto sata, tondeo
prata. Unde hic falco onis quia unguibus est
recurvus ad similitudinem falcis. Et hec falca-
strum dicitur ad similitudinem falcis, ... et tamen
rupes a runcando vepres. Et hec falci-
cula parva falx. Et falco as i. curvare
vel falce secare, a quo falcito as frequentativum
falcitare, cuius participium est non fit. Et diminutivum a falx
cis et est illud quod falcare, vel falce facere. Item
a falx cis hic falcarius rii qui falces facit
vel qui falce secat. Filadelfia est civitas
Arabie quam condidit Attalus ... gens
antiquissima quod interpretatur fily

Findo dis fidi fissum i. scindere. Flecti-
tur. Unde valla et hec fissura, et
et hec fiscina ne i. vas vel
corbula ex iunco vel sparto
facta in quo fit caseus. Unde illud Tibullus: Et
caseoli quos iuncea fiscina siccat.
Et inde hec fiscinula le, et hec fiscella di-
minutivum, et hic fiscellus li i. mollis caseus appeti-
ter. Item a findo hec fimbria i. extremitas
vestis. Superstitiosi magistri in fimbriis
que in quatuor angulis palliorum pendebant
acutissimas spinas ligabant ut
carnem aculeis pungerent et ex hac
commotione traherent ad officia dei.
Unde fimbriatus a um i. fimbriis or-
natus. Et fimbrio as i. fimbriis or-
nare vel aptare. Item a findo hec
fides dis i. corda cithare. Et hec
fidicula diminutivum. Unde et fidicula dicitur
genus tormentorum scilicet parva cordula
unde ligabantur manus martirum. Unde Pruden-
tius in ymnis: Ignes et fidicule sci-
unt. Et hic et hec fidicen nis qui cum
corda canit. Unde hec fidicina cithar-
ista que cum fide cantat. Item a findo
hic fiber bri quoddam animal quod venatores
ipsum sequentes se castrat et sibi
testiculos scindit. Unde et a Grecis
dicitur castor quia ita se castrat. Et hinc
fibrinus a um. Et hoc fibrinum ni la-
na ipsius animalis. Unde hec fibrina dicitur
vestis contexta de fibri lana. fissus
Item a findo fessus a um quasi fissus
i. divisus a sanitate vel non integer
salute et est gradale. Ad omnia ... vestis

Quoniam .n. fessus animo / fessus corpore quod
magis est proprium et fessus corpore a casu
veniendum quia incepit corpore / et sciri
Et est non / scire vero quod est proprium dicitur a fa
tiscor vel stat / sicut patet in Dictionario / componitur a fin
do fis sis quia fissus stat / si de hoc iam
fuit pressit / et hic et hec fissilis et hoc le
quod facile findi et frangi potest Unde plautus
Non dicque te fissile caput habere Et fidus
a um i fissus / sed non est in usu / et quoque biffi
dus a um / trifidus a um / quadrifidus a
um / multifidus a um / quod est fissum in
duas vel in tres vel quatuor vel multas
partes / Item quoque affindo dis i valde
vel iuxta findere Confindo dis quasi fissi
i simul findere Diffindo dis simul
i diversimode vel in duas partes findere
Infindo dis infissum intus fi
dere vel findendo immittere Perfindo
dis perfidi i valde vel perfecte findere Pre
do dis prefidi quia preter findere vel fin
dendo separare Profindo dis i ante findere
Refindo dis i iterum findere Suffindo
dis di i latenter vel parum vel subtus
findere Transfindo dis di i valde findere
Offindo et composita ab eo omnia sic activa
et faciunt preteritum in fidi et supinum
in fissum / et omnia corripiunt hoc
Nota si Est .n. regula Omne preteritum
dissilabum in quo media est consonans
producit precedentem vel primam tamen fodi / excepti
bibi fidi scidi dedi steti tuli quia pe
nultimam corripiunt capitulum

Fingo gis xi ctum i ornare quasi
ponere facere formare plasma
re et cogitare et componere
quod verum non est i simulare
Unde hic fictor oris qui componit vel or
nat aliquid sicut qui capillos mulierum
lenit et pertractat ungit et nitidat
Unde fictorius a um qui fingit vel
quod fingitur Item a fingo fictitius a um
et fictitiosus a um qui fingit vel quod
fingitur / fictitius vel fictitiosus proprie sunt
falsi amici et simulatores qui fingunt
se facere aliquid ad serviendum amici / et
faciunt ut ei incommodent / et fictus di
citur et ficta amicitia quia ficta actio
/ et fictitius ficte agentes Item a fingo
fictum adverbium i ficte / et hic et hec fictilis et

hoc le quod facile potest fingi vel quod
iam est fictum / Unde et vasa ferrea fi
ctilia vocantur quia ficta et composita
ut aquam formam habeant / et hoc figme
ntum i figmentum Unde Mar. ca. Cum
ge non fatatus vel figmentis ficta
/ et hinc hoc figmentum ti Unde figmen
tarius a um i fictus / et figmento as
fingere simulare Item a fingo hic
figulus ollarius lutiteporter qui lutum
confingit et redigit in aliquam formam
/ et hec figura e / et est figura qualis forma
nature / et accipitur figura multis modis
quos diligentia lectoris distinguat
Unde figuratus a um et figuro as et
habet varia composita figuro configuro as
i simul figurare Disfiguro as diversis
modis figurare vel figuram auferre Def
figuro as i valde figurare vel disfigurare
Prefiguro as ante figurare presignificare
Transfiguro as i transformare i valde in aliam
figuram mutare Effiguro activum est
cum omnibus suis quoque Item inde fin
go gis i nitidare detergere Unde Affra
nius Accede ad te ut tibi uterem fin
gam linteo i detergam Unde hec fun
gia e i piscis vel aqua al aquatile /
et fit hoc al tardium / in ..n ad estate
solem sternitur Et sic terra punica
tandem bibit / hoc al est dente ceno
re inherente petris Unde et dum ab
scinditur cruorem emittit / et hinc
fongia dicitur quidam genus panis / est .n. fon
gia panis qui similam moderatam acci
pit et fermentum modicum / et habet
humectates plus quam omnis panis
Unde fongie nomen accepit a predicto
alio potest humorem et candorem / vel a fi
gendo / Item hinc fongia dicitur quidam la
pis teratus ex aqua levis et fistulo
sus et cameris aptus Item a fingo hec fin
ga vel fingia est quedam genus siminarum vil
losum comis et in camis prominen
tibus docile ad feritatis oblivionem Item
a fingo hoc fingiteus tis lapis capa
docie dulcia marmoris candidus et
translucidus ex quo quidam templum constructum
est a quodam rege foribus aureis quibus
clausis claritas diurna intus erat Confin
go quasi simul fingo gis xi ctum i simul fingere

Difingo gis. diuersimode fingere vel dissimulare. Defingo gis .i. valde fingere vel difingere. Effingo gis. expresse fingere. Unde hec effigies ei .i. imago. Et inde effigio as. effigiem facere vel effigiem representare et est activum. Confingo et eius composita eciam sunt activa et eciam faciunt preteritum in xi et supinum in ctum. Item omnia abierunt in usu supino quia sunt in presenti et in preterito. Phinees interpretatur ori parcens. hic pugione zambri cum scorto madianitide et domini furorem placavit ut patet. Phinees super as frater afni ob mutinum in tempore quo sicut veteris sacerdotii et doctrine silencium.

Fio fis factus .i. incipere esse. vel de non esse transire ad esse. quod fit non est. et quod est non fit. Et est neutropassivum quantum ad vocem et neutrum passivum quantum ad sensum. et dicitur sic tantum in prima. sicut fies fiet et futurus. sed fiens non est in usu. habet racionem. Nam quod verbum fio est quasi passivum eius verbi scilicet facio. sed omne passivum caret participio presentis temporis. et ideo fiens non est in usu licet fuerit in usu antiquorum. Item fio dicitur habere factum participium futuri temporis. scilicet quod esset concedendum in participium eius verbi facio quod est factus. ideo fio dicitur futurus participium futuri temporis et nunquam facturus. futurus quod est participium eius verbi sum fio. fore et sum. sed est ibi dictum .ii. est participium eius verbi scilicet fio tamen vel quantum est et non est. secundum vero quod descendit a facio vel sum tamen vel quantum est.

Festum a fio quasi firmus .i. stercus quod per agros iactatur quod vulgo letamen dicitur. Et fimus quia fiat humus .i. terra vel stercus. unde hic fimarius. vel qui portat fimum. Item a fimo hec fides dei. et est fides qua vanitatis credimus id quod nequaquam videre valemus. Nam credere non possumus quod videmus. et est fides si eciam fiat quod dicta sunt vel promissa. et ideo est fides vocata quia fiat quod determinatum vel promissum vel placitum inter utrosque inter deum et hominem. Unde hec fidecula le. quasi parva fides. et quoque hec fidelis et quidem le. et fidelis quia ab eo fit quod dicit vel promittit bonum. et comparatur lior lissimus.

Unde fidelis lior lissime adverbium. et hec fidelitas atis. et hec fidelia .i. olla que fidelis sit in servando cibos. Persius. viridi non cocta fidelia limo. Et componitur hec fidelia parva olla. Et fidelis componitur infidelis. et comparatur lior lissimus. Unde infideliter lissime adverbium. et hec infidelitas atis. Perfidus componitur enim per et fidus .i. perdens fidem. et est mercatorum proprie et cauponum. et comparatur. Unde hec perfidia. et inde perfidiosus sa sum .i. plenus perfidia. Item fides componitur enim frango. et dicitur fidifragus ga gum .i. fidem frangens. Et enim iubeo. et dicitur fideiubeo es. fideiussi .i. fidem pacto iuratam dare. promittere. Unde fideiussor.

Fio quasi ut breviter eius composita concludam. enim omnibus eius dictionibus quasi enim quibus et facio. ita ut suam literam non mutat. benefacio et benefio. malefacio et malefio. satisfacio et satisfio. calefacio et calefio. tepefacio et tepefio. expergefacio et expergefio. nichilifacio et nichilifio. Et sunt loco passivorum ad ista. Unde finale est supra horum distingue. Item componitur enim con et transit ad aliam significationem ut confio confis confiunt confieri defectivum .i. effici. Et accipitur tamen confieri in passiva significatione sed pro effici. Unde Macrobius de saturnalibus. oportet dicere quod ex qua diatibus confit intercalere .i. confit diu pro confiat .i. efficiatur. Item componitur defio fis. defitum .i. delinquere vel deesse vel defectum pati. Unde Virgilius. lac mihi non estate novum non frigore defit .i. deficit. Unde et quidam dicunt quod ibi defit est sincopatum a deficit. Item componitur sub. et dicitur sufficio is. feci. fectum .i. subministrare vel administrare. Unde Virgilius. At suffire thymo ceras quas vescitur manes. quibus dubitatur .i. suffumigare. quidam tamen ibi legunt thymia. potest tamen legi thymo ut sit sensus suffice .i. administra et pasce illas thymo id est flore. Item quidam ibi legunt suffice. Sufficio neutrum est et compositum ab eo quod non mutat literam. In omnia sunt neutra et sunt activa super eius primitivum super quia et simplex iuxta illud versum

Sonores fio vel facio compo ita ut non
imitetur creaturam simplicem sive tamen est
et attentum in compositis sive quia est in
simplici Si vero componitur a fio ut ita
imitetur creatura sui simplicis et attentum
imitatur et activa sunt preter defio pro
defitur quod est neutrum Fisis grece dicitur
latine natura unde phisicus a um id est naturalis
et hec phisica per quandam artem que de rerum naturis
tractat que scientia de natura Et hic phisicus qui
tractat que scientia de natura tractat vel quod ad artem
in que de arte id est tractat vel quod ad artem
illud pertinet ut phisicus liber et hec phisica ci et hec
fisica te que vel que tractat arte id est vel scientiam
id est Item a fisis fisiculatus a um id est naturale unde
niae Defisiculatus extorum prosicis in
secta ligabant id est naturalibus signis Et fi
siculo as id est divinare vel pronuntiare unde fisi
culatus a um divinatus vel pronunciatus
in quo sic pt legi in pdcu pro Martin
Item a fisis et logos quod est sermo vel ratio
dicitur hic fisiologus gus liber quidam qui tractat
et loquitur de naturis rerum Hec fiton omnis
fuit quidam serpens creatus a terra quem apol
lo in parnaso monte interfecit et inde fiton
consulere vel dubitare a vero grece scilicet fiton
consulere vel dubitatio dicitur quod
quod est grece et hec fiton dubitatio dicitur quod
apollo misset quia sapientia dubitationem
absolvit Et hinc ipse Apollo deus est
fiton et fitius unde Mar Jam per quem
offensus etiamne movedor te digna
augustis fitius intercipat Et hinc fitia
orum vel fitea orum dicti sunt ludi
vel festa facta in honorem apollinis
pro victoria qua hinc de fitone Et a
fitio fitius a um vel fitens a um
id est appollinens vel a fitone serpente prius
dicitur Item a fitone Appolline fitonicus
ca cum et hic fiton omnis divinator vel
imitator plenus fitonico spiritu et hec fitonis
sa se divinatrix vel incantatrix et fitonis
spiritu repleta quia apollo auctor fuit divina
tionis Fonos grece latine dicitur sonus et
convertitur in latinum et dicitur hic fitonius in id est
fitonicus ca cum consonans
sonus unde fitonicus qui deus fonos unde Sidonius
musicus qui deus fonos unde Sidonius
psalmorum hic modulator et fonicus
et hoc fanum ni id est templum quod fanum quia
ibi diis dabat responsa in voce humana
vel a faunus quibus antiquitus templa edifica
bat et inde fanaticus a um id est lunaticus in
sanus quasi fanum violatum vel quia ad fanum
ducebatur ut liberaretur et fanaticus dicitur quod
pertinet ad fanum Et hic fanaticus a custos
fani scilicet sacerdos Juvenalis Et treme senex
fanaticus albus Et per compositionem profanus
a um execratus sacrilegus quasi procul a fa
no profanum est dicitur quicquid non est sacrum

Unde profani dicuntur omnes laici et illicitati
quasi procul a fano sancte Et hinc profano as id est
execrari contaminare et profanare est
in fanis annuntiare vel venerari unde et
legitur quod beata Maria erat profanata id est
in fanis venerata vel annuntiata Item
sonus quod eufonia id est bonus sonus unde eu
fonicus ca cum id est bene sonans Cacofonia
malus sonus unde cacofonicus ca cum id est
male sonans Et hec simfonia est id est consonan
tia unde asimfonia id est inconsonantia Et
simfonia dicitur quoddam instrumentum quasi consona
cum vocis et simfonicus ca cum et hic et hec
simfonista canens cum simfonia Et si
fonizo as cum simfonia canere Item fo
nus dicitur antifona ne parafonista ca
liope cacefatus Si de hiis omnibus pro
cessit iam sermo superius Item a fonos et
ge quod est terra dicitur hec fonasgium vel fo
nasge inde lege quod pocius sit dea quia
creat vocem nam terra creat omnia
qua potione utebatur poete tum re
citare habebant Sequitur capitulum

Foris adverbium loci unde foras si
militer adverbium loci Si dicunt quia
foras sit ad locum ut ibi Lazare
veni foras foris vero in loco
stat ut foris sum et de loco ut foris venio
Et hic forinsecus a um exterius vel de foris
veniens vel genitus forinsecus quicquid fo adverbium
sic intrinsecus et extrinsecus Et hoc forum ri quasi
sp sit foris scilicet locus ubi res vendunt forum
est dicitur ubi tractatur cause scilicet tunc dicitur
a fando et hinc hoc forolum li dicitur Et
per compositionem circumforanus a um id est circa
forum vagans Et in eodem sensu invenitur circu
foraneus a um Item quidam circumfora
ni sunt lectatores qui vadunt circumcirca
per forum furando et rapiendo quicquid possunt
Item forum quasi inforo as id est placitare in
foro unde complantus illicite inforare si
incominiare non licet Item a forum vel foris
est et hec forensis se id est foro vel foris manens
et habitans Oracius At velut innati tri
vis pene quasi forcefes Et Persius in libro
hymnorum Et in qua forense ligno forte
tetigissem Item a foris vel foras fo
rio is ivi itum foras ire unde hec fo
ria cloaca ad quam publica tum strata
confluunt et pertinent Nam laterne dicuntur
a latendo scilicet cloace private que in domibus
latent Juvenalis Unde velut si foderunt fori
cas efforica est dicitur fossa extra portam ad
quam confluunt immunditie quasi foris est si
vero est intra portam dicitur lacuna Item fo
ria dicitur quicquid immunditie foras iacitur et
tunc hec a foras et iacio Item a foris vel foras

foras

Plur. hec fores, foris, foru(m) p(ro)ferim(us) (et) tn̄ ī(n)ve(n)it(ur)
foris, acc(usativ)o forēz, abl(ativ)o fore. Et d(ic)u(n)t(ur) fores
q(ui)a foris po(n)u(n)t(ur) (et) foris ap(er)iu(n)t(ur) (et) volvu(n)t(ur).
Et in h(oc) foralis, le, (et) c(etera) q(ue) p(ro)pe(st) foribus (et)
eas custodit. Co(m)p(onitur) fores, (et) c(om)po(nitur) cu(m) bis, (et)
plur. hec bifores, r(ium), i(d est) duplices fores
(et) h(inc) q(ue) h(ic) (et) h(ec) biforis, (et) h(oc) re, i(d est) duplex. Unde
Ovidius: Argenti bifores radiabant lum(in)e
valve. Item a foris foro, as, q(ui)a quod
foris e(st) foratur, (et) i(n)de h(ic) foratus, o(mn)is (et)
hoc foramen, i(n)is. Et h(ic) forus, ri, q(uo)d ad
multa equivoca(tur). Forus e(st) loc(us) v(e)l via
talea sic dictus q(ui)a pede calcat(ur) feriat(ur).
Forus e(tiam) e(st) v(bi) ares vedunt a fando v(e)l
quia foris e(st). Forus e(tiam) e(st) v(bi) tractat(ur) c(aus)e
a fando v(e)l a forone q(ui) p(ri)mus lege(m)
ded(it) grecis. Forus e(tiam) d(icitu)r tabulatu(m) navis
a ferendo q(ui)a ferat i(n)cessum hominu(m).
Forus e(tiam) d(icitu)r foramen, i(d est) in navi p(er) q(uo)d
remus emitti(tur) a forando. Et h(inc) h(ec)
forulus, bursa v(e)l sept(er)iu(m) q(ui)a crebro sic
p(er)foratur ad pe(n)nas v(e)l cornua vel ap(en)d(ic)ula
v(e)l cista (et) theca libror(um) s(imi)lit(er). H(inc) libros
tab(ula)s (et) forulos mediam q(ui) mi(n)erva.
Item a foro, as, h(ec) frons, tis, q(ua)si fora-
ta, q(ui)a p(er) foramina oculor(um), v(e)l a foris q(ui)a foris
sit (et) in aperto. Et i(n)de h(ec) fronticula, le, di(minutivum),
(et) frontosus, a, u(m), q(ue) magna(m) h(abe)t fronte(m)
(et) impudibu(n)d(us). Et co(m)pa(ratur). Un(de) Aug(ustinus)
sup(er) psalteriu(m): De maria magdalene
que solebat e(ss)e in fornicatio(n)e sua fro(n)-
tosa, frontosior fit ad salute(m). Et h(inc) h(ic) (et) h(ec)
frons, tis, ianus q(ui)a d(icitu)r h(abe)re duas frontes,
sc(ilicet) an(te) (et) retro. Et h(ic) (et) h(ec) effrons, tis, inve-
recundus. Et h(oc) frontispicium, cij, i(d est) inspe-
ctio frontis. Un(de) Josephus in duodecimo
Corona in me(m)o(ria) p(re)fert frontispicio
ut satalia(m). Un(de) (et) anterior p(ars) ecc(lesi)e d(icitu)r
frontispicium. Afforo, as, co(m)po(nitur). Afforo,
as, v(e)l v(a)lde v(e)l iuxta forare. Conforo, as,
simul forare. Circumforo, as. Deforo,
as, valde v(e)l deorsum v(e)l deforamine
extrahe(re). Inforo, as, intro forare v(e)l in
foramen immitte(re). Perforo, as, p(er)forare
usq(ue) ad alia(m) p(ar)tem forare. Preforo,
as. Reforo, as, i(d est) iterum forare v(e)l de
foramine extrahe(re). Suffor(o), as, i(d est) latent(er)
v(e)l parum v(e)l subtus v(e)l p(ro)forare. Afforo,
as, (et) ei(us) co(m)posita activa su(n)t (et) co(rr)ipiu(n)t
hac s(yl)l(abam) fo. Item a foris h(ec) forago, ginis,
i(d est) filum alterius colo(r)is q(uo)d mulier po(n)it in
capite v(e)l in fine v(e)l in late(re) tele ad dis-
tinctionem v(e)l ornatum faciendum. Foris
co(m)po(nitur). Afforis, deforis, eforis, perforis,
preforis, (et) o(mn)ia su(n)t i(n) loco v(e)l de lo-
co. Item co(m)po(nitur) forisfacio, i(d est) offende(re), no(ta)re q(uo)d
fac(er)e foris, i(d est) c(ontra) ratio(n)e(m). Et no(ta) q(uo)d foris (et) foras

forus accipitur

No(n) co(n)stitu(u)nt in casibus p(ro)p(ter) regime(n) l(ice)t Au-
gu(stinus) (et) alij sancti ea s(a)epe co(n)struant cu(m) ca-
su(m) ut foris v(e)l foras muros civit(at)is, magis
volentes q(uo)d intendebant exp(ri)me(re) q(ua)m ratio(nem)
co(n)struendi servare
For, faris, fatus su(m), i(d est) loqui, (et) deficit
in p(ri)ma p(er)sona. (et) h(abe)t varia. Et
h(ec) fabula, res q(ue) nec e(st) vera nec
verisimilis, (et) e(st) i(ll)a fabula vera
que nil veritatis h(abe)t in se, (et) i(ll)a
falsa que aliquid veritatis in se co(n)tinet admix-
tum, sic enim e(st) in amore magis no(n)
habuisse modum, sic e(st) in fabula veros
no(n) habuisse veritate(m). Et fabula a fando
q(ui)a in solo fatu co(n)sistat. Item fabula q(uando)q(ue)
accipi(tur) p(ro) hystoria s(e)c(un)d(u)m a fando q(ui)a ca(n)-
tamur q(ua)n(do)q(ue) loquens. Un(de) fabella di(minutivum). Et h(ic)
fabulo, onis, fabular(um) recitator v(e)l inve(n)-
tor. Et a fabulo fabulosus, sa, sum. Et q(ui)
(et) h(ic) fabulat(or), re, (et) fabulor, aris, fabulas
dic(er)e v(e)l falsa. Item a for facundus, da, dum,
disertus q(ui)a facile fari p(otes)t q(uo)d vult. Et co(m)pa(ratur).
Un(de) h(ec) facundia (et) facunditas. Et ut dic(itu)r
q(uo)d sapi(enti)s co(n)facundia e(st) magnu(m) co(m)mo-
du(m), cu(m) q(ui)s co(m)mode p(otes)t loq(ui) q(uo)d co(m)mode
vult. Et h(inc) facundiosus, a, um. Et facunda-
tus, ta, tum, i(d est) plenus facundia, (et) facundo,
das, facere facundum. Item a for, aris, h(oc)
famen, nis, i(d est) locutio. Un(de) fu(m)mino, as,
i(d est) loqui, (et) co(m)po(nitur). Effamino, as, i(d est) elloq(ui).
Un(de) Marcia(nus): Nec lavantes assertiones
effaminare morabor. Et h(inc) h(oc) effamen,
nis, eloquela loque(n)di. Item a for h(ic) (et) h(ec) (et)
hoc fans, tis, tam no(m)i(n)e q(uam) v(er)bo. Et co(m)p(onitur) h(ic)
(et) h(ec) (et) h(oc) infans, tis, i(d est) no(n) loquens. Et co(m)pa(ratur)
infantior, tissimus. Un(de) P(ru)d(enti)us i(n) libro
ymnorum: Largire michi carmine infan-
tissimo. D(icitu)r q(uo)q(ue) infans p(ro) puero, (et) h(oc)
e(st) cu(m) terminus q(ui)a (et) e(st) infans usq(ue) ad
septennium, (et) infans q(ua)si fari nesciens,
i(d est) loq(ui) no(n) possit, cu(m) no(n) h(ab)eat adhuc b(e)n(e)
ordinatos dentes. V(e)l certe d(icitu)r infans q(ui)a
no(n) possit loq(ui) usq(ue) ad septennium, s(ed) q(ui)a
no(n) p(otes)t loqui expedite (et) distincte usq(ue) ad
illud tempus, v(e)l q(ui)a in p(ri)ma p(ar)te illius t(em)p(or)is loq(ui)
no(n) p(otes)t. Et i(n)de h(ic) infantul(us), li, (et) infantillus
(et) infantillus, o(mn)ia p(ro) p(ar)vo infante. Et
h(ic) (et) h(ec) infantilis, le, p(er)ti(nen)s, p(ro)ducta. Et
infantili(ter). Et h(ec) infantia, etas infantis.
Un(de) infantiosus, sa, sum, plenus infantia,
i(d est) infantulus. Item fas, cum os, (et)
h(ec) offa, fe, i(d est) frustum panis humectati
q(ua)si obfans, i(d est) h(abe)ns fantem q(ui)a no(n) erat fari
q(ui)a os implet. Un(de) h(ec) offula, le, di(minutivum). (et) offel-
la, le, s(e)c(un)d(u)m di(minutivum). Et ab offella fo(rtasse) h(abe)t,
p(ri)mu(m) f q(uo)n(iam) o(mn)i(n)o (con)venit ut possit p(ri)ma bl(a)n(di)
Item ab offa h(ic) offinus, ni, i(d est) cocus q(ui) offa

i. particulatim exequitur. Et effatum, -ti, i. particula-
tum. Et effatus, -ta, -tum, i. particulatim commu-
nitus. Item a for fatuus, -a, -um, quia impetum
suum ducit fando quicquid latet in animo vel
respondendo ad interrogata, vel ideo dicitur fatuus
a fando quia nec ipse fatur nec quod alii dicunt
intelligit. Et differt a stulto. Stultus enim est qui per stu-
porem non movetur iniuria, sevitiam enim
perfert nec ulciscitur, vel nec ullis ignominie
commovetur dolore, quia stultus est hebetior cor-
de. Unde Affricanus: Ego me stultum esti-
mo, fatuum esse non existimo, i. obtusis-
simis sensibus non tamen nullis. Et comparatur fatuus,
magis fatuus, fatuissimus. Unde fatue in-
confatue, -issime. Et hec fatuitas, -atis. Et
fatuo, -as, i. facere fatuum. Et componitur diffatuo,
-as, duobus modis: fatuum vel a fatuitate
removere. Infatuo, -as, i. valde fatuum
et est activum cum omnibus suis compositis. Item
a for dictus est pater Latini Faunus vel
Fatuus. Et eius uxor Fauna vel Fatua
et sunt hec nomina sortiti a vaticinando
i. a fando, quia solebant futura predice-
bant. Item a fando vel fonos dicti sunt quasi
dii silvarum fauni, quia voce non signis
ostendebant futura in lucis consulti a
paganis. Hii vulgo incubi vel incubo-
nes. A Romanis vero ficarii dicuntur.
Item a for dicitur fatum, -ti. Et dicitur fatum
esse quicquid dii fantur. Vel fatum est temporalis
successio vel eventus rerum a deo provi-
sarum. Et fingunt tria fata in colo et
fuso et digitis fila ex lana trahentibus
propter trinam variationem rerum, quia nunc de-
sinunt esse, quia incipiunt esse, quia perseverant.
Vel propter tria tempora, scilicet preteritum quod in fuso
iam netum est et involutum, presens
quod inter digitos nentis trahitur, futurum
quod est in lana que colo implicata est
et adhuc per digitos nentis ad fusum tamquam
presens ad preteritum traiciendum est. Et est
vel fatum et fortuna, sed in hoc differunt
quia fortuna est in hiis que fortuitu eve-
niunt nulla palam causa; fatum vero
appositum singulis et statutum, sicut
ad personam spectat. Secundum gentilium
fatum dicitur a fando vel fio, unde et ait quod
est fatum nisi quod fit et non ... Unde
hic et hec fatalis et hoc -le et fataliter adverbium
a fato, -as, destinare significante. Unde fa-
tus, -ta, -tum, fato destinatus. Et confatum
hic confatidicus, -ca, -cum, i. fata dicens. Item
a for dicitur fallo, -lis, fefelli, falsum, fal-
lere, i. est fando vel decipere. Unde hic et hec
et hoc fallax, et deceptor quia fando de-
cipiat. Et comparatur -cior, -cissimus. Unde falla-

citer, -cius, -cissime adverbium. Et hec fallacia, -e.
Et non quilibet fallax differt ab eo qui menti-
tur. Omnis enim fallax quod id agit vel dicit unde
alius fallatur, et non omnis est qui fallere
cupit mentitur, ut cavillatores qui sepe men-
tiuntur magis studio delectandi quam volun-
tate fallendi. Unde hec fallacia apud dia-
lecticos dicitur in argumentatione vel voce
aliquam tamen vim aliud fingi i. dicere, et
significatione quam sonet, unde et quod decipi-
at. Item a fallo falsus, -sa, -sum. Et falsum quod est
participium i. deceptus. Falsum quod est quasi nomen falsus
est qui fallit vel qui negat quod verum
est. Unde et hic falsum vel falsus, -sa, -sum
dicitur quod verum non est quia fallat. Et comparatur
falsior, -issimus. Unde false, -sius, -issime adverbium
et hec falsitas, -atis. Et differt a mendacio
quia falsitas est negans quod verum est, men-
dacium est fingens quod verum non est, cum
quid dicimus quod suspicamur falsum agnoscere.
Si illa contingit mendax esse videris,
et falsitas et falsum quia fando aliquid quod sit verum
decipiat. Item fictum differt a facto, quia fictum
ad oratores pertinet ut vitas ita sepe ludere
ut que facta sunt negent. Sed fictum
ad poetas, ut que facta non sunt facta
dicunt. Falsum est ergo quod verum non est,
fictum quod tamen verisimile. Item falsus,
-sa, -sum, i. iniustus, ut falsum quam de
sua vita humanum genus iniuste sentit.
Verum fictum dicitur iustum, unde Oratius:
Metiri se quemque suo modulo ac pede
verum est, i. iustum est. Et hoc denarius
dicitur falsus quia non habet iusticiam suam; deest
enim ei vel in pondere vel in forma vel in
suprascriptione. Unde et moneta dicitur quia mo-
net ne qua fraus et iniusticia sub-
sit. Item falsus componitur cum dico et di-
citur falsidicus, -ca, -cum, i. falsum dicens. Et cum
facio et falsifico, -cas. Unde falsificatio,
pro quo quidam abutuntur, quia non est fallacia
sed male, quia fallacia est deceptio que est
in argumentatione. Falsificatio est instantia
contra argumentationem in qua magis
apparet falsitas quam in argumentatione, alio-
quin non erit falsificatio. Est enim falsificatio argu-
mentum inducens aliquod in quo magis apparet
falsitas. Unde nec verum argumentum
nec falsissimum falsificari potest. Item a fal-
lo falso, -sas, frequentativum, a quo falsito, -tas,
aliud frequentativum. Confallo, -lis, et refello,
-lis, -li, i. repellere falsificare. Confallo
est activum. Et quidam ab eo si qua habet
activa sunt. Et mutat a in e et ca-
ret supino. Unde quidam volunt dicere re-
felsum, sed nil est. Sed a. n. refello facit

In se ipso. unde in tractatu super iohannem quod magis erat
diuinum. Item a for fandus, da, dum, quod
componitur cum fari. Et componitur infandus, da,
dum et nefandus, da, dum, in eodem
sensu, id est execrandus, non nominandus,
quod non debet nominari nec dignus fuit.
et utrumque corripit fan. Item for componitur cum bis et
bifarius, a, um, et cum tris trifa-
rius, a, um, et quadrifarius, a, um,
et multifarius, a, um. Et dicitur bifarius duo-
(vel bilinguis) loquens, quia duas nouit linguas,
vel duplex et fallax, quia aliud habet in
corde quam fatur ore, vel qui mutat dictum,
hoc mutat et aliud. Et similiter componuntur
alia. unde bifarie, trifarie, quadri-
farie, multifarie. Bifarie, id est duobus modis
vel in duabus partibus terre. Et corripit istud
aduerbia inuenitur. aliquando ab adiectiuis non
porrigit aduerbia. unde apostolus ad hebre-
os: Multifarie multisque modis. Item
for componitur affor, aris, affatus, id est alloqui,
unde hic et hec affabilis et hoc le, facilis et su-
auis ad fandum, et comparatur. unde hec affabi-
litas, atis, facilis suauitas loquendi.
Et componitur inaffabilis, le, insuauis,
austerus ad loquendum. Item componitur cum con-
for, aris, id est simul fari. Effor, aris, id est
eloqui. unde hic et hec effabilis et hoc le,
quod aptum est ut quis loquatur.
Et componitur ineffabilis, le, quod quis
non potest loqui, vel quod quis potest loqui
cum difficultate. unde et deus dicitur ineffa-
bilis, non quia dici non potest, sed quia sicuti est
et intellectu humano nullatenus potest. Et
ideo quia de eo nil dici potest digne, inef-
fabilis dicitur. Et similiter eadem ratione quod
non dici ineffabile est. Item componitur prefor, aris,
id est preloqui, unde prefatus, ta, tum, et hec pre-
fatio, onis, id est prologus, prolocutio. unde in
missa dicitur prefatio quod premittitur ante sacra-
mentum corporis et sanguinis christi. Et hec
prefatiuncula, le, diminutiuum. Item componitur profor,
aris, id est procul ab intentione fari, scilicet aliud
verbis proferre et aliud in animo habere,
ut cesar cum suis volebat eum di-
mittere profabatur verba, id est illis
dabat licentiam recedendi, et in mente
debat eos [illegible] aduersionem. unde
nullus meruit timere non metuens
[illegible] Item pro-
(Propheta) for, id est predicere. unde propheta quasi
prefator a predicendo futura. Sed quia hoc no-

men habet quod nullum etymum dicitur habere, Isidorus credit
quod componatur a pro quod est procul
et fanos quod est sonus, quia longe visa
nunciat. unde hec prophetissa, se, et propheticus,
ca, cum, et hic et hec prophetalis et hoc le, et
propheto, as, et prophetiso, as, in eodem sensu, et
sunt neutra. Item a propheta hec prophetia,
e, et est prophetia rerum latentium
preteritarum presentium vel futurarum
ex diuina inspiratione manifestatio.
Effor, aris, etymologice dicitur omnibus sensibus quia est depo-
nens et omnia producunt hanc primam fa et
omnia volunt habere post actiuum accu-
satiuum datiuo rei ut iste fatur vel effatur
prefatur verbum tibi. preter affari
quod vult construi in actiuo solum rei a-
nimate ut iste affatur illum.

Foros grece latine dicitur ferre.
unde hic foraneus ei antiquissimus
rex grecorum qui primus attulit grecis
leges. unde hic foronides, de, filius
vel nepos foranei, et hec foro-
nis, dis, vel foronios, filia vel neptis eius. unde
ouidius: Nec superum rector iam tanta mala
foronidos ullas ferre potest. Item a foros hec
frons, dis, quia fores, quia ferunt virgulta vel
ubera, vel a fluo quia cito fluat. Et hec
frondicula, le, diminutiuum. Et frondosus, a, um, id est fron-
dibus plenus, et comparatur. unde hec frondositas, atis,
habundantia frondium. Item a frons fronda-
tus, a, um, et frondeus, a, um. Sed frondeum est quod
de frondibus totum est. frondatum vel fron-
dosum est quod frondes habet et eis abundat, ut
leta arbor. sic gramineus et graminosus.
Item a frons frondo, as, id est frondatum facere,
frondes producere. Et componitur defrondo, as, fron-
des euellere, et sunt neutra. Item a frondo fron-
deo, des, dui, frondes habere vel emittere. Et
componitur confrondeo, defrondeo, frondes amittere,
refrondeo, des. Et hinc inchoatiua frondesco, sis,
confrondesco, sis, refrondesco, defrondesco.
Item a frons hic frondator, oris, qui frondes col-
ligit ad pastum animalium, vel qui euellit
frondes a vitibus ut citius maturescant,
vel qui canit fronde sicut auis que in fron-
dibus nidum facit. unde virgilius: hic alta
sub rupe canet frondator ad auras. Item
foros quod est ferre, fos quod est lux, unde hic fosforus
vel fosforos grece, id est lucifer, quasi ferens lucem.
Et etiam bos et hic bosforus, ri, de quo supra
diximus. Et etiam a for hic affarus, ri, quod pisti-
cus qui propter pinguitudinem capi ab homine non
potest, unde sic dicitur quia ab homine ferri non
potest. Et etiam apo quod est greca et hec apo-
foretum vel apoferetum et dicitur a fero,
fers. Et sunt apoforeta vasa sic dicta
a ferendo poma vel aliud. Et sic planus

Item foros dicitur cum angulo quod est etiam
et dicitur ansora vel quod consilia que habet vtrique
leue ut pote auricula parte manuata / vel
a figura sua grece dicitur diota quod eius anse
gemine videantur aures imitari a dia
quod est duo et ota quod est auris. Item a foros
fors ablatiuo ab hac forte id est euentus
quia fors vnde et sepe inuenitur posita aduerbium pro ad
verbio ... euentus, unde hec nomine nisi istis duobus
modis euectum ... fortuitus a um quod forte
accedit / et dicitur fortuna et dono fortune ut spolia vnde
contingit et fortuitu aduerbium ... pro quo nunc quidam
fortuito ablatiuo ponitur aduerbium. Item a fors for
sit et forsan et forsitan fortassis et fortasse
quod dubitationem preferunt / sed et fors dubitatiue
quod dubitat preferunt ... distinguere fortuitu aduerbium euentus
et ... fortassis et fortasse aduerbia sunt temeritatis
fortassis et fortasse aduerbia sunt ... forsan et forsitan aduerbia du
bitandi / hec distinctio facit ... quod
omnia ista preferunt dubitationem ... dubitandi. Item
... a forte dicitur fortuna. est quia fingunt esse
quandam deam ... ludentem ... et eam ceca
et fortuitus illudentem ... examine uniuersis
... ad bonos et ad malos venit nec considerat
... cui se applicat / ut enim ... cecos
... quam indiscrete agit ... fortuna
... et reddit eos cecos
... ad nil est ...
... a deo ...
... considerat in ...
tu venire ... sit ...
et licet fortuna se habeat ad prosperitatem
et ad aduersitatem ... sepius
... in bono. Et a fortuna dicitur
... euentus ... infortu
nium ... aduersitas mala fortuna / et for
tunatus a um ... fortuna fauet / et
... infortunatus
... prospera. Et ... infortunatus
... fortuna ... aduersa ... ut ...
... a fortuna fortuno
... compatitur. Item a fortuna fortuno
as id est fecundare prosperum facere. Oracius
Tu quicumque tibi deus fortunauit
horam grata sume manu. Et componitur infor
tuno as id est infortunatum facere et for
tuna. Item fortuna ... et ... forte
fortuna aduerbium ... et designat ...
... id est bono omine
bona fortuna. Item a foros et mica dicitur
formica quod ferat micas annone
vnde formicarius a um et hic formicarius
... formicarius quod et formicetum dicitur / et
formicula le diminutiuum. Et ... leo
... formicaleon ... ontis
id est ... formicis infestus, vnde dicitur sic
quod est formicarum leo / vel quod formicis
est ... et leo / aliis ... ut formica

sed formicis ut leo est.

Fermon id est calor vel ignis
vnde fermus a um dicitur ... an
tiqui calidum et feruens / et
hoc fermum id est calida ma
teria sit extracta ab igne / et hic for
... a um id est calidus / et ... formi
cales ... id est forcipes fabrorum quod
formam id est calida de fornace extrahunt
Item a formo quod est feruens ferueo
es et feruo uis ... id est ebullire
... calefieri est natura / et ... sepe fer
... frequentatiue sit contra frigere ... cessare
quod enim ... frequentatiue calefa
cio ... calefieri / sic ... frigere cum
non frequentat. Item ... ferueo ... fors
... est / et ... ferueo ...
... frequentatiuum preferit ... sic
feruui vnde ... et ... fer
... id est ... et ferui dicitur ua
... calidus ... et ... fer
... / et ... feruiditas
atis. Item a ferueo ... quod
... ferueat vel a fremendo / et ... fer
... maris ...
... Item fretum est angustum ... quod
... ab vndarum feruore ...
ut ... varro
ait ... feruida id est feruentia
motum ... habentia ... a
... fili ... et ... pro ...
... fretum reddit ... pauidum / vel
... / et a freto
pro compositum ... id est vltra
fretum ire. Item a ferueo ... febris quia
faciat hominem feruere vel a frigore sic
... / et ... febricula id est tumor
... sic ... quod ferueat ...
... et grece antrax dicitur
quod sit ignitus. Item a ferueo dicitur fermen
tum ti id est ... quod ... vnde fer
mentatus ta tum. Vnde et ... panis
... est fermentatus id est fermento corruptus
/ et fermento as id est fermento corrumpere / et quod
paruum fermenti magnam massam panis
corrumpit ... per ... quod ...
... magnam massam ... mortificat.
Item a ferueo inuita v in b dicitur ferbeo
bes ... in compositione ... Ilia
enim ... Et componitur istorum ... quod
ferueo ... feruo ... ferbeo. Deferueo de
feruo deferbeo id est valde feruere vel de
sistere a feruore ... vel cessare. Efferueo
efferbeo efferuo. Inferueo inferuo in
ferbeo id est valde et intus feruere. Et ab
omnibus istis ... ferueo / ferui ...
... et ... Efferueo et efferuo
et efferbeo et ... omnia ...

Et tacuit silo.] Item a formon quod est calor firmus .a .um. quasi enim calore et temperamento firmior .ssimus. Unde firme .ius. issime adverbium. et hec firmitas .atis. et hec firmitudo. Affirmus .a .um. et infirmus .a .um. non firmus quia sine formo .i. sine calore et temperamento. infirmior .ssimus. Unde infirme .ius. issime adverbium. et hec infirmitas .atis. et infirmor .aris .i. egrum esse vel fieri infirmum. Unde Paulus Quis infirmatur et ego non infirmor. Item a firmus firmo .as. Unde hic firmator .oris qui aliquid firmat. Item hic firmamentum per celum et hoc firmamentum quod firmum sit in casu. Item firmaturiates. Affirmo quod affirmo .as. quasi confirmo .as. Infirmo .as. debilitare. confirmo .as. Affirmo .as. attenuare enervare. Affirmo .as. accium est enim omnibus suis. Item a formo est enim omnibus suis quod Item a formo quod est ignis vel calor formido .dis. hec quod est enim formidare formidinem habere quod fit enim formidare sanguis ad precordia fugiens. timor .i. sanguis ad precordia fugiens sit contrahit ita timor sanguinem gelat qui coactus gignit formidinem. quia ut ait Boecius in comento super kathegorias. Aristoteles Enim hec pendet ex aliquo defectu sanguinis animi natiue quo facto defectum recedit ad exteriora. et ita fit homo rubens. Sed enim per aquae timet fugit ad interiora et ita homo fit pallidus. Et quia enim timore homo fit ruber enim verecundatur. et quare pallidus enim timet. Et in ea formido .dinis. formido obliti animi vel animo presens cogitata ratione et inquietare formidinis. Sed pavor est enim timiditate animi feditata est conturbatio animi a quo ratio non tempore non stat. Item timor est mitior animi motus frequens sine cordis facta ex aqua fusa reccordations. In timor attendas dolor malis ex tristitia ex aqua attractu attractus. et timor pro tempore. Sed timiditas animi vitium sempiternum. Est ergo in vicio forti animo, quia timor timiditas umquam. Et a formido .dinis. formidolosus .a .um. qui plenus formidine sit hic formidolosus .a .um. in eodem sensu scilicet quasi pati formidinem. Ponitur tamen pro eo in presenti qui infert formidinem. Unde Salustius Nam aerea vita est formidolosa hostibus .i. inferens formidinem, formidolosior .ssimus. Unde formidolose sius ssime adverbium. et hec formidolositas .atis. Et nota quod formidines dicuntur penne sagittis alligate quibus venatores terrent capiunt. Informido .as. et Deformido .das.

.quia quadam formidine territi. Informido enim omnibus suis quia est neutrum. quasi etiam et fit passive mutata sua natura i. fit et construitur cum dativo. Enim actio tunc ut formido illum .i. timeo. Unde Virgilius nec ensis passim in terra prima. et. vivum pectus gerit. Statius Achilles magnanimum eandem formidatamque tonanti progeniem. Item a formon quod est calor hec forma est pulcritudo pulcra dispositio vel calor in sanguine menstruo. et sanguis plenitudinem. Unde formula et formella. diminutiva. Sed pro nomine ipsa nomina producitur ad .i. instrumenta alutariorum quibus formant sotulares sit formosus .a .um. cui calor sanguis ex vi boni pulcritudinem decorat. et formosior. ssimus. Unde formose .sius .ssime adverbium. et hec formositas .atis. Item a forma quod est quasi formalis et hoc .le. Unde formaliter adverbium. Informa quia hic et hec conformis .me. .i. unius eiusdem forme. Et hic conformiter adverbium. et hec conformitas .atis. Et hic et hec deformis .me. et turpis quasi deorsum a forma scilicet pulcra. Item deformis vel medium magnitudinis. quasi deorsum a forma scilicet iusta. Unde deformiter adverbium. et hec deformitas .atis. Sed hic et hec informis .me. quasi sine forma .i. turpis non quod careat omnino forma sed quia caret pulcra et propria forma. et in informaliter adverbium. et hec informitas .atis. et hic et hec uniformis .me. .i. unius forme. Unde uniformiter adverbium. et hec uniformitas. Componitur quoque forma biformis .me. triformis .me. quadriformis .me. septiformis .me. multiformis .me. .i. duarum vel trium vel quattuor vel septem vel multarum formarum. et hinc biformiter adverbium. et hec biformitas. triformiter et hec triformitas .atis. quadriformiter et quadriformitas. septiformiter et septiformitas. multiformiter et multiformitas. Item a forma formo .as. instruere aliqua forma facere. et hoc Conformo .as. simul formare vel unius forme facere vel instruere. Deformo .as. valde formare vel deorsum a forma facere. Informo .as. .i. valde vel intus formare vel formatam intus mittere. Preformo .as. prius vel ante formare. Reformo .as. iterum formare quod fuit per lapsum deformatum. Transformo .as. .i. velle vel de una forma in aliam mutare. Affirmo .as. et omnia eius composita activa sunt

Fos grecum est et ad multa contrahitur
quia fos id est lux vel ignis, et fos
est vox, et fos id est acer. Item fos quod
est lux declinatur et est sol Phebus id est lucidus
quod est quasi adiectivum. Unde inveni-
tur Phebus appollo id est lucidus apollo. Et hic et hec
Phebus, bi id est vate lucidus iuvenis
est et Ephebus, bi id est vir. Et hic ephebiolus li
puellarum et imberbis. Unde hic ephebiolus li
bidinosus et mollis promittit dictio ephebus a-
dii, et mollis pro mulier. Et hoc ephebium
num et ephebiolus a minore et hic ephebian
nominis pro mulieribus super lectum prostitutionis
nominis intellecte super lectum prostitutionis
iuvenes inculcabantur et prostitue-
bantur. Et phebus grece latine in tempore commis
bat. Et phebus grece latine in frigidus et tali
quia commune tempat et frigidus et tali
dos planetas. Unde Deiphebus in tem-
dos planetas. Item a febus hec
terror communis. Item a febus hec
fibra bre id est vena. Sed fibra ipsa corda ipse
folliculus per quem sanguis distribuitur, vena ipse
sanguinis cursus, vel fibre sunt iecoris
extremitates sic dicte quia apud gentiles consue-
tudines ad febi aras ferebantur ab aliolis ut
ibi responsa acciperent, fibre etiam dicuntur
vene intiores vel vene iecoris vel viscera
ra vel membrorum oratur. Sed hinc fibro-
sus sa sum plenus fibris vel materie ex
fibre apparent extat. Item a febus febius
a um et hec febe bes id est luna. Item a
fos quod est lux id est sol dictum est pean
quasi fean quia luceat, vel pean quasi fian
a fitone quem interfecit. Unde a pean
anis dicitur quedam laus et specie apollinis
licet et pro laude generaliter tamen inveniatur. Item
a fos quod est lux hec fenestra, e quia lucem
ferat vel quia per eam foris videmus lucem
Unde fenestra ethimologice quasi ferens nos extra
vel fenestra componitur a fos et ministro
quia ministrat lucem domui. Et sunt proprie
fenestre quibus exterior pars angusta sed
interior diffusa est, et dicitur hec fenestrella
le diminutivum. Et fenestratus, ta, tum et fenestro
as fenestras facere vel fenestras aptare
et hec festra pro fenestra per sincopam
Unde Macrobius de Saturnalibus: festra quod est
minusculum hostium in sacrario. Item
a fos quod est lux hic funis quia funes olim
usum papiri olim in usu luminis
fucant circumdati cera. Unde hic funiculus
diminutivum. Et per compositionem hic funambulus
qui super funem ambulat. Item a fo-
nis hoc funus funeris id est cadaver sic dictum
a funibus accensis id est candelis quos ante
feretrum olim usum papiri cera circumdatos
ferebant. Et nota differentia sit inter funus
et cadaver et quedam alia superius distinxi.
Unde funereus a um et funestus a um.

Et hic et hec funebris et hoc bre omnia in eodem
sensu scilicet luctuosus mortalis. Differunt tamen secundum
proprietatem quia funebre est luctuosum. Fu-
nereum quod ex funere extat vel quod ad fu-
nus pertinet. Funestum vero quod funere est contami-
natum. Unde funesto as id est funere inqui-
nare, et ponitur simpliciter pro inquinare. Item a
funus hoc funusculum id est parvum funus. Et funero
ras a minore id est prelucere funere vel luctuosum
vel pertinens ad funus, et funero as id est sepel-
lire officiare, ut iste funerat corpus id est
officiat corpus et facit exequias corporis
funerea officia agit. Item a funis hic
et hec funalis et hoc le pertinens ad funem et
hoc funale lis id est quod funis, et funa-
le licinius ad candelam faciendam. Unde se-
pe ponitur pro candela et sepe pro candelabro
et dicuntur funalia licinii inter ceram
a funibus quos ad usum papiri cera
circumdatos habuerunt maiores ut dictum
est. Item a funis hic vel hec finis quod intra
quod agri finiuntur, sunt dimensi, men-
surarum id est lineae in terrarum partitione
tendunt ut dimensio equitatis teneatur
Et nota quod finis dicitur etiam consummatio
morte prima. Unde hic et hec finalis le et
finale adverbium et finitus a um, compo-
nitur vicinus confinis hic et hec et hoc affinis
ne id est vicinus et hic et hec affinis per feriam
per matrimonium dicuntur coniuncti ut consan-
guinei uxoris sunt affines mariti, et
consanguinei mariti sunt affines uxoris.
Unde affinis adverbium et hec affinitas
atis id est vicinitas. Et dicitur affinium finium
vicinitas. Item vicinitas est regulariter
personarum, et pantela pue... Unde Iustinianus
legibus qui defuncta uxore tua non licet
tibi ducere cognatam eius inter affinitatem
prohibetur. Componitur hic et hec confinis ne
id est vicinus, cuius fines collimitantur. Unde affinis adverbium
et hec confinitas et hoc confinium ambo per
vicinitate vel locus ubi fines terrarum du-
arum conveniunt. Et hoc bifinium id est locus
vel divisio inter duos fines. Sic et trifinium
quadrifinium et quadrifinium et divisifinium
id est divisio inter diversas terras vel locus inter
divisos fines scilicet ubi divisi fines conveniunt.
Et hoc interfinium id est tamen vel locus inter duos
fines. Item finis componitur cum arceo et
hic arcifinius, ia, um id est ager cuius fines
clauduntur obiectu fluminis vel lapidis vel mon-
tium. Item a finis finio, is, ivi, id est terminare
consummare. Unde finitus a um et finitio, a
nis quod finit vel finitur. Et componitur infinitus

ta tum et infinita finit uel quasi Et infinitus
a um i. non finitiuus Et hinc quid
modus verbi dicitur infinitiuus Et hec infinitu
et hec infinitas, et hec infinitium Diffinio quasi
diffinio nis i. distinguo. fine est declare
omnino quid sit vel quale vel quantum unde
diffinitio onis. dicitur terminans quid est esse
Definio is. valde finire quod est idem quod
diffinire Prefinio is. ante finire prefi
ge prefitue predeterminare Diffinio et quasi
ab eo omnia sunt actiua, et producunt
hanc penultimam

Item a fos quod est lux uel ignis hec
farum ri. uel hec faros et utitur
in latinum et hec farus ri. Et maxima
turris apud Alexandriam in mari
dicta sit quia flammarum indicio lon-
ge videatur quasi fosforos uel quasi fosoros
oros enim visio dicitur et inde fosforos
quasi fosoros i. visio ignis Unde eius
lumine est ad premittenda nauigantibus
vada, et portus introitus uel portum
ibi esse Hic etiam quasi pro monte iuxta portu
portum sit et qualis turris similiter iuxta portum
portum super quam uel in qua igne accenso
portus designabat nauigantibus ibi esse
portum et introitum ad portum faron
vocabat Unde et quedam tunc in ytalia dicta est
faros. quia talis ubi locata Hinc etiam in super-
tioribus machinas ad plures adeo fabrica-
tas faros dicitur Et non quasi a fare turri Alle
xandrie quedam ciuitas in Egipto dicta est faros
Et fares ciuitas uel terra quedam posita prope Egipto
Unde inuenitur farius a um i. Egiptiacus
et sic omnes reges egipti dicti sunt fara-
ones Item a fos quod est ignis hec fauil-
la le i. scintilla dicitur ipse accensa, sed fauil-
la extincta, et igne destructa quia fauilla est
extinctus scintille ignis uel cinis, et sic
quasi per igne effecta est unde dicitur quasi fos ussa
Et fauilla quasi fugilla a fugiendo quod est commu-
ne quia est cibus ignis, uel potius reliquie
cibi ignis Item a fos quod est ignis dicitur
hec focus uel a fouendo est ut dicetur Item
a fos quod est ignis hec furnus ni quasi
fos vrna, uel a furre quia panis est
factus ibi coquitur unde hec furnula li-
dicitur et hec furnarius, et hec furnaria Et pro quodam
infurno as i. panem in furnum mittere
Item a fos hec fornax cis quasi fos vrna uel
urges Et fornax est dicitur quasi deus
apud gentiles unde hec fornacula di. et
hec fornacalium uel le lis Et dicuntur
fornacalia festa fornacis idem dicte apud
antiquos Et fornacalia etiam dicitur quasi

instituta ad opus fornacis aptata Et forna
cia tis. fornacem facere uel in fornace co-
quere Unde fornaticus ca cum i. in fornace
coctus Item a fornax cis hic fornix
cis. i. arcus lapideus sic dictus quia de con-
structura fornacis contrahit, uel quia concauatus
sit ut fornax Et quia meretrices solent me-
tricari in huiusmodi fornicibus ideo et fornix
dicitur lupanar scilicet domus meretricum Unde
est fornix quasi fos necans i. igne sic anime
Vel fornix quasi formam necans i. animam quia
est forma mea Juuenalis Venerunt omnia
quecumque in fornice nati, Et hinc for-
nicor aris i. meretricari in tali loco unde
fornicatrix quasi fos uel forme necatrix fornicator
nicor quasi conformitatis aris Fornicor
deponens est enim omnibus suis et est com-
munis hanc penultimam scilicet in. Item a fos quod est ignis quasi
fenum quia facile igne accenditur uel quia in
eo flamma nutritur unde hec feniculum
li. et hec feniculus quasi herba quedam herba et radi-
ces acuunt visum unde et feniculum dicitur
quasi oculorum fenum, uel ut sic quia hec herba ca-
lida est et sicca Item a fenum hec fenu
tum i. herba fullonum quasi nigra facit terram
unde Isaias secundum lxx translacionem Si
fuerint peccata vestra quasi fenicum, et hec fenus
ni puer sine fide et hoc fenile lis uel
fenilium locus ubi reponitur fenum, et hec
festuca ce Item a fos quod est ignis hic
fungus gi quia fungi aridi igne accepto
concipiat et retineat Unde et esca inde
dicitur quia sit fomes ignis et nutrimentum
uel dicitur fungi a fungor geris sed melius
a defungor eris secundum significationem quia in eo
gene sunt quidam interempti unde et
defuncti dicuntur mortui Item a fos
quod est ignis hic feton tontis filius solis
quasi totus ardens i. ipse in primo vocabulo
Eridanus quia enim male regeret currus
patris fulmine a Ioue extinctus et ful-
sus a sua combustione dictus est unde ce fe-
ton, et quia tunc cecidit in padum
unde post ea padus dictus est Eridanus ab
eo in eo submersus unde fetonteus
a um et hec fetontides dicuntur filie uel
neptes eius Unde hec fetontidis fetontidos
filia uel neptis fetontis inuippe petron
Item a fos quod est ignis dicitur femina
quasi ignea quia vehementius viro ardet
et concupiscit, vel femina dicitur a fedita
te quasi fetida quia generat fetidum hec
femella le et feminella et femula

omnia composita. Et feminos, i. id est effeminatus
Iuu. xiij. i. mulierosus & feminee opi
deditus vel feminos dicuntur mechi, inter
voluptati femine deditus & obnoxius
quia eos nomine di[illegible] uxorius. Et feminos
ab more feminarum sic dicitur. Et femi
quod est n[illegible] & abstrat. Et femino as· a·
molle & femineum facere debilitare
enervare. Et componitur effemino as· i· valde
feminare, & inde effeminatio onis
[illegible] effemino & eius composita sunt activa.

Item a femina hoc femur oris· i·
coxa, & sunt femora ab inguine
usque ad genua dicta a femina quia
ibi sit discretio eius & viri. Et a fe
more hoc femen, inis· & sunt femina
i. partes femorum quibus in equitando
tergis equorum adheremus. Unde & prelia
tores olim sub feminibus amisisse
equos dicebatur. Vel femur est coxa
virilis, pube. Unde hoc femorale lis· brac
ce virorum que femora tegant.
Femen inis est coxa femine, unde hoc
feminale lis· bracce feminarum que tegant
femina. Sic dicitur femen quasi pingue
do que est in pube mulieris & femur que
est in pube virorum, sed tamen preceptus apud
auctores corrupit sepe utrum pro altero
vocabulo inducunt. Et nota quod femur est
genus & stirps dicitur, unde hec familia e.
et sunt familia liberi ex liberis legibus
suscepti a femore dicta, nam familia
pluribus abusive dicitur & [illegible] & hinc
hic & hec familiaris re domesticus ami
cus. Et componitur a familia [illegible] ex sub
[illegible] ut iste est meus familiaris. Et
componitur unde familiaritas vivus ssime &
hec familiaritas atis. Et componitur prefami
lie vel prefamilias vel prefamilias
qui de familia gerit curam, & illi geni
tivi in compositione remanent inde les
familias in genitivo est genitivus. Et hic filius
familie vel filiusfamilias vel fili
usfamilias. Et sic filiusfamilias fi
lii nobilium quia olim non nominabantur
nisi familie nobilium unde filiusfami
lias dicuntur liberi.

Item a familia hic filius a fa
milia unde hec filia. Et dicuntur
filius & filie a familia quia primi
existunt in ordine nascentium
familia, in incipit a pre
terna in eterno, sed secundum

novissimus post quos dicuntur i. minimi, a monade
o & a filia filiola vel quod de sacro fonte leva
a logos quod sermo vocatur. Filius vero dicitur
a philos quod est amor vel a filo generationis
ut sit [illegible] dicimus. Et nota quod quadruplex
est ordo filiorum scilicet primogenitus, uni
genitus, medius, novissimus. Primo
genitus ante quem nullus, unigenitus post
quem nullus, medius inter omnes, novis
simus autem quia novus. Nam certe pre
cedentes antiquiores existunt. Item quatuor
modis dicuntur filii: natura, imitatione, ad
optione, doctrina. Item dicuntur liberi quia sicut
servus in potestate domini sic filius est in
potestate patris. Sed ex filio fit emancipatio
ut sit liber a patre sicut servus manu
missione. Vel dicuntur liberi quia ex libero sunt
matrimonio creati. Nam filii ex libero
& ancilla servilis conditionis sunt.
Spurii enim qui nascuntur de loco publico
statim fiunt. Et a filius hic filius
[illegible] privignus vel qui de sacro fonte
levatur. Et hic filiaster stri· qui filius
[illegible] vel potius privignus, unde hec filiastra
privigna. Item a filius vel filia hic & hec
filialis le unde filialiter adverbium & hec filialitas
& hec filiatio in eodem sensu. Et componitur
de filius & filio as· i· filium facere patre.

Item a fos quod est ignis hec fax
cis quia faciat ignem que fos capiet. Unde
hec facula dicitur & hic faculetus ta tum i·
lucidus clarus & dicitur a fos & letus. Sed facu
letus a um plenus luce lucidus ornatus.
Et componitur faculentior ssimus. Unde faculente
[illegible] ssime adverbium & hec faculentia plenitudo
vel decusatio. Item a facula faculo las
i· scintillas facere & facere. Item a fos quod
est vox hec faux cis· fauces sunt angu
ste fistule gutturis que faciunt voces
per quas vocalis spiritus ab intimo pe
ctore prolicus sonum vocis emittit. Et dicuntur
sic vel a fundendis vocibus quia per eas
fundimus voces. Vel fauces dicuntur a fos
quod est aer quia fos capiet i· aerem. Vel
fauces dicuntur a fragm quod est comedo
& secundum hoc fauces dicuntur maxille
quibus comedimus. Et a similitudine faucium
dicuntur fauces loca stricta & angusta sicut
sunt aditus viarum inter altos montes
similiter a similitudine faucium dicuntur fau
ces hostia & exitus fluminum in mare
que loca sunt stricta & angusta ad
modum faucium. Vel quia per ea loca aque
& naves exeunt. Sed que fauces vocis
Et componitur circum pre & perfoco cas
prestringere strangulare quia fauces ab
interiori rape et stringere. Et h[illegible]

Ovidius in ibim precor ut animae nostrae
via nella vivo. Suffoco -cas -vi a
fauce capere et strangulare, et sunt activa
et producunt hanc primam sillabam. Et faux quoque
est hec et hec trifaux et vel hec et hec trifaucis
et hoc -ce id est habens tres fauces tria ora
ut cerberus ianitor inferni. Unde Virgilius
Cerberus hec ingens latratu regna
trifauci personat. Item a fos quod est vox
et stolon quod est missio dicitur hec fistula le
instrumentum ad canendum et canalis
compactum. Et sic quia vocem vel aerem
emittat. Unde et fistula dicitur aquae du-
ctus et meatus quia aqua fundat et emi-
ttat. Sic fistula instrumentum vocis. Et
a fistula fistulor -aris id est sibilare vel canere
fistula canere. Fistula etiam dicitur quaedam infirmitas
unde fistulatus -ta -tum et fistulosus -sa -sum
qui id est pati infirmitatem. Componitur
quod fos in aqua sunt secundum multos
autores et quibus dicunt vel dicentur
post ea. Fotinianum quendam hereticum a fotino
gallo grecie episcopo sic dictum qui ebio-
nitarum heresim suscitans asseruit
christum a maria per ioseph nuptiali coitu
fuisse conceptum.

Foveo -es fovi fotum id est nutrire
calefacere refovere vel per cibum
vel per calorem vel per custodiam vel
per amplexum vel per tecturam
vel per defensionem vel aliquo tali. Unde ad
similem coniunctionem dicitur vi si non est; huius tamen
significationem comprimere non possumus proprio
vulgari vel per aliquod verbum. Et dicitur foveo
et refoveo refocillare vel per cibum vel per
calorem vel alia ut predictum est. Et inde
hic fotus -tus -tui et hic fotus -ta -tum et hec
fotilis et quod bene id est nutribilis aptus ad foven-
dum et quod fovere fomentum et hoc fo-
mentum -ti. Item a foveo hic fomes -mitis
id quod fomentum vel fomes id est nutrimentum
ista quod fovet. Fomites etiam dicuntur
scintillae quae prosiliunt ex ferro candente
sive astule quae cadunt ex asseribus cum dola-
ntur. Item a foveo hic focus -ci quia fovet
ignem. Ignis non est ipsa flamma et quicquid
ignem fovet focus vocatur sive sit ara sive
aliud in quo ignis fovetur. Sic locus in quo
ignis fit in domibus. Potest tamen quandoque pro igne
unde hic foculus -li dicitur et hoc foramen locus
ubi fit ignis. Et hec focaria -rie et hic -rius ut
focariam cetera vulgus vocat quia sibi
percussa scintillam emittit. Et focarius
-a -um. Unde focarium focacius dicitur panis
in cinere coctus id est subcinericius. Item a focus

focillo -las id est nutrire vel ignem facere. Et a
focus focillo -las id est nutrire vel refovere. Et
componitur refocillo -las id est reficere vel nutrire.
Item a focus et repono dicitur aliud
hoc repositorium hoc illud quod tegit ignem
in nocte vel quod retro ponitur quasi aliud
focorium quod a posteriore parte focum ligna
sustinentur quod vulgo lar dicitur. Item
a foveo hic follis -lis quia foveat ignem
et inde folliculus -li dicitur folliculus etiam dicitur
tecta frumenti in qua granum formatur
interius. Hec super spicam vallo instar
munimenti extendit ne avium minorum
morsibus spica sine fructibus evacuetur
vel vestigiis preterat. Et ubicumque
aliquid ita continetur potest dici folliculus.
Item a follis follesco -cis quod videtur
esse inchoativum quia verbum sicut folleo -les
id est inflare ipse buccam facere. Et quia
folles inflantur quasi quadam ventositate
inde est quod follis dicitur stultus superbus
vanus inflatus et hinc folleo -les.
Unde follesco esse vel fieri follem
stultum vanum. Et hec follicia vel
follitia -e id est vanitas superbia stultitia.
Item a follis hoc fel quia sit folliculus
gestans humorem qui vocatur bilis
et fel tamen folliculus ille qui humor.
Unde felleus -a -um et hec fellea ne
quedam bestia valde timida secundum tertia
et pro eadem inveniatur hec felis unde le-
gitur ovidius in quinto methamorphoseos
fele soror phebi nivea saturnia
vacca pisce latuit. Item a foveo
hic folium secundum et hoc fabis dicemus supra.
Item a foveo fetus -tus -tui id est partus
natus filius mulieris vel pecoris
ipse adhuc in utero continetur sic dictus
quia adhuc in utero foveatur. Licet et
pro iam parto inveniatur. Unde fetus -a -um
id est plenus et quasi libratus. Unde hec
mulier est feta id est partu filio vel
plena vel iam librata. Et similiter si
inveniatur feta partu id est liberata
vel plena et hinc hec fetura -re

i. fetus et fetatus a um i. fetum habens unde
et feto as i. parere vel generare unde
fetatus a um i. partus vel generatus et
hic et hec et hoc fetans tis et hec
fetans fetantis i. pregnans dicitur propter illud
de post fetantes accepit eum unde effetus
compositum effetus a um i. debilis quasi
sine fetu i. sine fortitudine virium sed proprie
dicitur de muliere effeta quia est fetu
posita que iam parere non potest et
hinc facta est translatio ut ille dicatur
effetus qui iam enervatus est a viribus
Item a fetus hec fetutina ne i. quedam
res vel causa fetida et inquinabilis scilicet
per quam mulier temptat fetum eicere
Item a fetus fecundus a um quasi fetu
undique vel quasi fetum dans et
comparatur fecundior fecundissimus unde fecunde
dius fecundissime adverbium et hec fecunditas
atis et fecundo as compositum infecundus
Item a fecundus fecundo as i. fe
cundum facere et hec ficus ci vel cus arbor
quia sit fecundior et fertilior omnibus
aliis arboribus quia bis aut ter
generat fructus in anno et uno matur
escente alter oritur hinc et carica
dicitur fructus eius vel massa fructuum
eius a copia unde hec ficus cus vel cui
quarte declinationis pro fructu illius arboris
invenitur et pro quadam infirmitate sed tunc
hec ficus cus tantum quarte declinationis secundum quosdam
quia pro morbo est masculini generis Marcialis
autem tamen volunt dicere quod ficus pro morbo
est secunde declinationis unde Marcialis cocus
Cum dixi ficus rides quasi barbara
verba et dici ficos Ceciliane iubes
Dicemus ficus quas scimus in arbore
nasci Dicemus ficos Ceciliane tuos
Et a ficus pro morbo ficosus a um
tali infirmitate plenus ficosus
et potest dici a ficu arbore quod plenus
illis arboribus Et a ficu fructu
quasi plenus tali fructu Item a

ficu arbore hec ficulnea nee i. propria
ficus et hinc hoc ficulnetum ti locus
ubi ficulnee crescunt quod et hoc
ficetum dicitur a ficus et ficulneus a um
de ficulnea existens vel ad ficulneam
pertinens quod et ficeus a um et ficulnus
a um ficetum vero potest derivari a ficu
fructu Item a ficus hic ficarius
i. epar et hic ficarius quidam deus
silvestris i. Pan vel faunus vel satirus
et hec ficedula le quedam avis
quia ficus magis edat quod patet
in illo versu in fabulis Cum nec ficus
edat cum pastor [illegible] unde
[illegible] non dedit una [illegible]
hec eadem et ficedulensis dicitur
unde Plautus in captivis Opus
est pro [illegible] opus est ficedu
lensibus quidam tamen dicunt quod fice
dulenses sunt quidam [illegible]
Item a ficus hic fiscus ci i. saccus
bursa regis ubi publicus census
reponitur unde Prudentius in Sichomachia
Grandesque fiscos distendere et fiscus
et Iuvenalis Cumque [illegible]
[illegible] ex equore toto res fisci est
ubicumque natat [illegible]
quelibet sacco et inde hic et hec fiscal
le et hoc fiscale lis i. reddibus regalis
quia enim publica dominalia dicuntur
fiscalia unde [illegible] in [illegible]
annos liberamque a terra partem fiscalem
et fisco as i. publicare ad fiscum
reducere in fiscum reponere et componitur
confisco as simul fiscare infisco as
in fiscum mittere unde illud et res
eius infiscentur i. ad publicum deveniant
fisco debitum est eo omnibus quod Et non
quod fiscus derivatur a ficus propter ubertatem
que est ibi maior quam in aliis saccis
sicut illa arbor uberior est quam alie
Item a fovea hec fovea i. fossa
sed fovea est naturalis fossa artificialis

Item fovea proprie dicitur spelunca sub
terranea ubi aliquid fovetur unde
vulpes foveas habent et volucres celi
nidos filius autem hominis non habet
ubi caput suum reclinet / includitur
tamen fovea et fossa semper accipiuntur
Unde foveola le. di. et fodio dis
fodere est foveam facere quod fovet
unde habetur fossor oris ille qui fodit
et habetur fossorium i. ligo cum quo
foditur et hec fossa sse unde habetur
fossula le. di. / et habetur fossatum ti
magna fossa / Item a fodio fo
sso as frequentativum i. frequenter fodere
et fodo as in eodem sensu et fodi
co as leviter parum similiter fodere
et ponitur quandoque pro leviter tangere unde pu
nctiones / fodio componitur confodio
dis di. simul i. simul fodere circu
fodio dis diffodio dis diversis
modis fodere vel a fossa extrahere
effodio dis extrahere et cetera / infodio
dis intus fodiendo immittere
abscondere / perfodio dis i. perficere
fodere / prefodio dis refodio dis
i. iterum fodere vel retro fodere
quasi defodere / suffodio dis latere
vel parum vel supinus vel subtus
vel post fodere / transfodio dis ultra
usque ad aliam partem fodere et trans
ire / Effodio secundum quod simplex
activum in sua significatione neutrum est
sed secundum quod fodio differt ad
carnem vel sonum vel tangere sine
perficere activum est / effodio et ce
tera omnia sunt activa et faciunt
preteritum in di et supinum in sum
et omnia corripiunt hanc sillabam
fo in presenti sed in preterito eam produ
cunt ut dicitur infodio dis di /

fossus componitur confossus i. simul fossus
effossus et i. vertale [illegible] fore fossus
et eius composita omnia sunt activa et
faciunt preteritum in fugi et supinum in
fugitum et corripiunt hanc sillabam fu in
presenti sed in preterito eam producunt /

Fugio gis gi gitum unde habetur
et habetur et habetur fugax cis ab assi
duitate fugiendi ut fuga et compara
tur fugacior fugacissimus unde fugacitas
fugacissime adverbium et hec fugacitas tis / Item
a fugio habetur fuga ge unde fugitivus
a um / fugitivus nemo recte dicitur nisi
qui dominum fugit suum / nam si propter
metum aut iniuriam aut a scola discessit
fugitivus non est / Item a fuga
fugo as i. expellere in fugam convertere
unde fugator ab quod pro est frequentativum
habetur ut fugo et habetur ut fugio ut
fugito i. frequenter fugio vel frequenter
fugo et componitur aufugo as a se
longe fugare confugo as simul fuga
re diffugo as diversis modis vel
in diversas partes fugare defugo as
i. de uno loco vel ad alium vel
ultra fugare / effugo as extra fugare
perfugo as perfecte fugare refugo as
repellere profugo as / effugo et omnia
eius composita sunt activa et cor
ripiunt hanc sillabam fu sicut et fuga
Item fugio componitur cum ab et
mutatur b in u et aufugio gis
longe fugere circumfugio gis confugio
gis simul fugere vel ad aliquem fugere
causa securitatis et auxilii habendi
unde habetur confugium gii et habetur confugela
le securitas et tutela vel admitandum
vel locus refugii / et habetur et hec confuga
ge simul cum aliis fugiens / diffugio
gis diversis modis vel in diversas partes
fugere unde habetur diffugium et diffugit

a. u. i. in diversa fugiens / Defugio
gis i. valde vel deorsum vel de
uno loco ad alium fugere / effugio e
fugere evadere vel ad aliquem fugere
causa auxilii habendi Unde effugius a
um fugitivus vel extra fugiens et hoc
effugium gii / perfugio gis penitus
fugere / profugio gis porro fugere Unde
defugus a um / perfugio gis i. perfecte
fugere Unde hic et hec perfuga ge qui
de uno exercitu fugit ad alium et hoc
perfugium gii tuta latebra locus
refugii / refugio gis iterum vel retro
fugere vel ad aliquem fugere causa
evadendi periculum et habendi auxilium
Unde refugus a um et hoc refugium tute
la securitas adiutorium / subterfugio
gis i. recusare venire / transfugio
gis i. ultra vel ad alium locum fugere
Unde hic et hec transfuga ge qui de uno
exercitu fugit ad aliud / Effugio acti
vum est et hic fit accusativum quidam sue
voce in activa / activa cum voce fit
in passiva in passiva fit actione
idem cum est fugio te fugior a te
et idem quod fugior a te quod fugio te
Item composita eius omnia sunt activa
et nullus abhorreat quod dicam fugio
esse activum nam sic quod ponitur dubitatio
nem et auctoritatem prisciani et eius
ficatos et constructos hoc prestat
Item fugio et eius composita omnia
faciunt preteritum in fugi et supinum
in fugitum Item omnia corripiunt
hanc syllabam fu in presenti et in preterito
eam producunt Fugillus li dicitur
ferrum quo excutitur ignis de petra
et ut derivari a fos quod est
ignis et gero ris quasi fosgerens
Unde fugillo as ignem de petra
fugillo extrahere Unde hic fugillator

oris et hinc per syncopam fugillator
vel dicuntur unde demones que
ignem serunt Fulcio cis ulsi dicitur
sustentare supportare sublevare
munire firmare adornare et facit
preteritum fulsi vel fulcivi unde
fulcivi vel fulcitum / quod fulsi
faciat unde lucanus / Herculee supposito
sydera fulsit atlas / quod fulcivi
faciat compilator per hoc nomen
fulcimentum nam nomina in mentum
desinentia et a verbis venientia solent
formari a preterito perfecto vi i. incurvato
mutata ut fulcivi fulcimentum
et hinc fulcibilis a um et fulcitus a um
et hoc fulcimen et hoc fulcimentum
et hoc fulcrum cri et hoc fulcrum cri
pars sponde vel pes lecti qui fulcit
lectum / Invenitur hoc fulcrum pro lecto
quandoque pro ornamento lecti Unde fulcratus
a um fulcra habens et fulcro as
fulcra lecto facere / lectum fulcire
parare preparare / In Sicomachia
pro lecto vel ornamento lecti
posuit ubi Multo fulcra meo
vestimenta quod tenerimata rote nigrant
Fulcio componitur affulcio cis consulcio
cis effulcio cis perfulcio cis persulcio
cis refulcio cis suffulcio cis infulcio
et eius composita sunt activa et
faciunt preteritum in si vel in civi et
supinum in fultum vel in citum
Fulgeo ges fulsi sine supino
licet quod fulgo sit in supino
dicitur quia fulgo is facit
fultum / hic fulgeo ges / fulgere
i. splendere / et quia splendor ferit
et percutit oculos intuentium ideo
ponitur fulgere pro ferire et percutere et
hinc fulgidus a um et comparatur
fulgidior issimus Unde fulgide dius
issime adverbium et hec fulgiditas atis
et fulgido as i. fulgidum facere

Effulgidus, comparatur effulgidior,
effulgidissimus. Ambo producunt ful-
gidus. Item a fulgeo hic fulgor,
-oris, i. splendor. Unde fulgorinus,
-a, -um, i. splendidus. Et hinc fulgo-
ro, -as, i. splendere. Et componitur
perfulgorinus, -a, -um, i. valde fulgorinus.
Item a fulgeo hoc fulgetum, -ti,
i. fulgor. Et hoc fulgur vel fulgu-
ris. Unde fulgurinus, -a, -um et
fulguro, -as, i. fulgere vel fulgure
percutere, et in hoc transitivum est.
Et hinc fulguratus, -a, -um, i. fulgi-
dus vel fulgure percussus. Item
a fulgeo hoc fulmen, -inis. Unde
fulmineus, -a, -um et fulmino, -as,
i. fulmine percutere. Item a fulgeo
vel fulgendo per syncopam dicitur
hec fulgetra quasi fulgens etra
vel quasi fulgor etre. Hoc grece
dicitur casma vulgo aer pluvie.
Et hoc opus est distinctionis. Cum — vel pluvias
duo vel tres venti interceperint
nubem aliquam in aere, tum
confringuntur et colliduntur, et ex ea
collisione fit sonus et procreatur
ignis. Sonus ille proprie dicitur
tonitruum quasi tonus, i. sonus
terrens quia terreat. Splendor eius
ignis proprie vocatur fulgetra vel
fulgor. Ignis ille sive iaculum
ex eo factum vel ictus eius iaculi
proprie dicitur fulgur vel fulgetrum
vel fulmen a fulgendo, i. ferien-
do et percutiendo. Sed proprie fulgur
dicitur quia tangit, fulgur quia
incendit et urit, fulmen
quia findit. Sunt enim tria genera
fulminum: unum genus quod
afflat et tangit ita quod non
urit, aliud quod urit, tercium quod
findit. Et ideo tribus vocabulis

pungitur fulmen. Hinc et tricuspidem
fulminans dicitur Iupiter. Quamvis tamen omnia
predicta nomina confunduntur et di-
cuntur hec nomina unum et idem, veri-
tamen tonitruum vel tonitrua dicitur quia
suo sono terreat; fulgetra vel fulgor
quia fulgurat; fulgur quia tangit;
fulgur quia urat; fulmen quia
findat. Ex predictis patet quod ante
fit sonus quam ignis. Tamen ignem et
cum videmus ignem quam audiamus
sonum. Et hoc ideo contingit quia velocior
est oculus ad videndum quam auris
ad audiendum. Videmus enim ab oculo
exiens in ictu radius oculi repente
et in remotissima. Unde oculus creatur
et visu rem illam statim percipit.
Sed sonus nisi primo veniat ad au-
rem et eam percuciat auditu non
percipitur. Quia quando sonus ille valde
est remotus, sensim ad aurem
accedens et eam percuciens tarde
auditu percipitur. Et hoc potest videri
exemplo satis familiari. Si aliquis
aliquantulum remotus cum securi
percuciat arborem vel aliud, licet
post percussionem sublevet securim,
tamen prius videmus securim ele-
vatam quam audiamus sonum percus-
sionis. Item a fulgeo hic fullo,
-onis, qui pannos purgat et candidat
et eos fulgere facit. Unde fullo, -las, -lavi,
pulsare, decorare vel submergere vel leniter
tangere. Et componitur affullo, -las, i. inter ful-
lare vel leniter vel valde tangere. Item a fulgeo
fulvus, -a, -um, i. rubeus, croceus. Et comparatur
fulvior, -issimus. Unde fulve, -vius, -issime adverbium,
et hec fulvedo, -inis. Et fulveo, -es, -vi, i.
esse vel fieri fulvum. Unde fulvesco inchoativum.
Affulgeo quasi circumfulgeo, -ges, i. parum fulgere.
Refulgeo, -ges, resplendere. Suffulgeo, -ges,
parum fulgere. Unde suffulgidus, -a, -um, i. parum
fulgidus. Et ab istis inchoativa: effulgesco, perful-
gesco, refulgesco, affulgesco et cetera que inve-
niuntur. Et faciunt preteritum in si et supinum in sum.

Fulgurio as et fulmino as sunt tamen sine ra
tione actiuitatis neutra sunt, et ideo non consti
tuunt certas personas / et secundum quod fulminare
et fulgurare est fulgura vel fulmina mittere, tunc
latiue tamen accepta ad homines actiua sunt i.
fulgure vel fulmine vel aliquo quod fulmine
fulgurare, et sic habet tamen attributa acti
ue, et sic componitur confulgurare et est con
splendere vel cum. Fulbor oris filius le
gittimus. Fulfrealon res per quartam ma
num data vel nulla potestas

Fumus mi quod foras meat et est etiam
et hic fumulus li. di. et fumosus
a um et comparatur vnde hec fumo
sitas atis. Item a fumus fumo
as fumo implere vel fumum emittere vnde
fumeus ea um i. ... vel ... fumosum vel
fumum emittere et hic fumesco ... inchoatiuum
Confumo quod infumo as ... infumare. Suffu
mo as suffumo as i. paruum vel secundum
fumare confumo as per fumum emittere
vel ... composita ab eo sunt hec neutra
neutra. Item fumo as per fumo implere
et eius composita sunt hec actiua sine
et producunt hec sicut su. Item a fumus fumi
dus da dum et comparatur vnde fumiditas et
fumido das fumidum facere vel infumare
Item a fumus fumigo gas i. infumare
vnde fumigabundus da dum i. similis fu
migati. Et componitur affumigo as, infumigo
gas confumigo as, defumigo gas. Suf
fumigo gas i. paruum vel ab inferiori parte
fumigare. vnde suffumigium i. suffumiga
tio. vnde Marcia. de lapide gagate
Perfusumigia mulieri menstrua reddit
Affumigo et fumido et alia quarta actiua
sunt et corripiunt hec sicut cum. Item a fumo
hec fulma e i. coquina vnde hic fulmarius
i. cocus et fulmarius a um et fulmo as
coquinare in fulma coquere. Item a ful
mo hec fuligo ginis ingredo i. que
pendet de trabibus et fit ab igne, quod
autem dicitur fuligo quasi fumo ligata etiam est
vnde Iuuenal Ille superlabium madida fu
ligine tinctum obliqua producit acu, et
hic fuliginetus a um i. niger vel de fu
ligine existens vel ad fuliginem pertinens
sicut fuliginatus a um i. fuligine denig
ratus ... Et fuliginosus a
um plenus fuligine et fuliginio as.
i. denigrare ... fuligine et hec fuli
ca ce vel fulex cis i. quedam auis vel fulica
dicitur quasi fuliga quod caro eius leporinam
sapiat / lagos enim grece latine lepus dicitur

vnde et apud grecos lagos vocatur. Est autem hec auis
stagnea et aquatilis i. in stagnis et
paludibus morans

Fungor geris functus sum i. vti
et habere functurus a um quod
verbum est ad fungendum et fu
ctus a um et hic dicitur quod
... quod fungebatur officio et ho
nore aliquo vnde defunctos dicimus mor
tuos qui compleuerunt vite officia
nil enim iam faciunt. Item a fungor hec
functio onis. Et hic fungus gi i. boletus
a fungor secundum vocem / a defungor
secundum sensum quia quidam comesti sunt
interemptores vel fungus dicitur a fos
ut diximus. Possunt etiam per veteri panno
vnde Marbodus de lapide cristallo
Admotos quis sibi solis attendere fungos

Fungor quod defungor eris i. decer
sum a functione et vnde quod qui moritur
decursum sit a functione vite dicitur defu
gi i. mori vnde defunctus dicitur mortuus
quasi decursum est a functione vite. Et vnde
Mar. totiens defungi fungis homines
Marce mihi negabas / Boleti leti cau
sa fuere tui. Item componitur perfungor geris i. vti
vel destruere vel destruere. vnde perfunctus
a um et hic perfunctio onis et perfunctorius
a um i. ad perfungendum aptus et destr
uctorius leuis et transitorius vel ymaginarius
vnde in prologo iuuenalis perfunctoria fora
mundi i. destructoria et transitoria. Confun
gor et eius composita sunt deponentia et faciunt
supina in functum

Fundo dis spargere emittere
fugare vnde fusus sa sum et
hec fusio onis et fusim aduerbium
et hoc fusorium in quo aliquid
funditur. Et hec funda de a fundendis
lapidibus quia ex ea lapides fundantur
i. mittantur. Et hic hec fundula le et
hec fundibula i. funda, et hic fundi
tor oris quod cum funda iacit vnde Salu
stius In sinistra parte maleuolus cum
funditoribus. Et fundo das cum fun
da iacere vel in funda lapidem ponere
causa proiciendi. Item funda quod cum
balista quod est iacere vel emittere. Et hic fu
dibalus li. et hic fundibularius, et hic
et hec fundibalista ... iste cum
funda iacies. Item a fundo hic fundus di
et pro fundo aque et pro agro et ... pro
allodio quod fundat agros vel opes ...

et diuicies Et fundus tus d cum be
stijs ex Vn fundus dr et urbanus edifi
cius et rusticus Item a fundus est
fundulus li di et fundulus est dr quod
primus pistillus qui fundo adheret et quod
fundanus rusticus qui fundos colit
et fundo as aui i fundamentum fa
cere tunc domus fundari cum eius
fundamentum fit quia domus est fundus
Vn hoc fundamen nis et hoc fundame
tum dictum sit quia fundus sit domui
et e tectum quod et cementum quia ceso
crasso lapide surgat Item ab ymo
supremo funditus adv quod potest esse fun
dus vel fundo das nec fundo dis ex
tracta s et addita tus et sic fundi
tus adv Vn plautus in amfitrione
Cum tu uiciatum eius ista tu funditus
Item fundus quasi profundus ca dum quia pens
a fundo usque superficiem nec quia peris
habeat fundum Vn hoc profundum mare
altum dr et profunditas atis et hic pro
fundus qui pa dior issimus Vn profunde
dius issime adv et hic profunditas
atis et profundo as in profundum de
mergere Item a fundus hec funda de
gens piscatorie retis quia in profundum
mitatur quod et iaculum a iacio Item
a fundo hic fons tis quasi fundus quia ex se
aquam effundat est enim origo na
scentis aque Vn hic fonticulus li di
et fontanus a um i iuxta fontem existens
uel ad fontem pertinens et fontesia sa sum
plena et abundans fontibus Et per con
effontes tis tum i venenosi lo
quia non foras emittere Item a fundo
hoc futis tis quoddam vas in templo reste
re reponenda quod de sacrificio resta
bat non n unquam licebat manum tangere
uel effundere vas autem id os habebat
latum et amplum fundum vero
acutissimum adeo quod esse stare non
possit Vn statim inclinabatur et ita
quod sacrificium inter erat effundebatur quod
non licebat id retinebat Vn a fonte
ro futilis dicebatur Et hic et hec futi
lis le quod cito et facile decurrit
uel decurere potest uel futilis quod nil
potest retinere quemadmodum nec vas
id Vn ecce futilia dum vasa futi
lia que cassa et rimosa non tenent
ea que mittuntur et sic futa translatum
futilis dr homo vanus superfluus loquax

qui nil scit celare uel audita potest retine
re uel ascondere Vn terencius de andria et ego
in adeptus cuiusque nichil nisi sapiens est futilis
futiolo Item a futis futio futis futiui vane
loqui uel fundere et quod effutio tis tiui i
vane loqui uel ex toto fundere Vn ora
cius in poetria effutire leues indigna
tragedia uersus Item a futis destendit
id yui satis commune per quod iactura huma
ni generis restaurata scilicet futuo is tui tu
tum uel fututum quod enim elez actum ex
aliquid fundit Item a futis futo tas ari
i arguere reprehendere Et quod confuto tas
arguere conuincere confundere et refuto
as reuere recusare confuto destendit
a futis quia qui futat uera fundit confuto
et futuo et eorum composita actiua sunt
Et futio et futo producunt hanc primam fu i sed fu
tuo eam corripit Item a fundo est fusus si
quia per eum funditur quod netum est Vn hic
fusellus li di et hic fusarius rii qui fusos
facit et fusarius a um quod ad fusum pertinet
Et per con difuso as a fuso dissoluere
infuso as fuso inuoluere Fundo quod
confundo dis commiscere uel confutare
conuincere arguere circumfuto dis
Diffundo dis diuersis modis fundere uel ex
tendere dilatare Effundo dis ex funde
uel ex toto Infundo dis intus funde
immittere Profundo dis profundo dis
penitus fundere dispergere dissipare Vn profu
sus a um qui in vi nominis accipitur uel
in actiua herum Vn salustius profu
sus sui i profundens sua Item a profusus
profundus ca dum i prodigus quod nimis pro
fundit sed qua profusior issimus Vn profu
se dius issime adv et hec profusitas atis
i prodigalitas Vn profundo das i effunde
dispergere dilapidare Vn terencius de adel
phis Profundat pereat nil ad me Pro
pter diligentur equiuocationem in profe
rendo profundere .i. descendit et a fundo et a
fundus similiter profundus descendit et a fu
sus et a profundo dis Item profundo das
descendit a profundus Et secundum quod venit
a fundus et secundum quod venit a profundo dis
stractis horis iam diligenter distinximus
Item fundo quasi offundo dis i quasi fundere uel
circumfundere Refundo dis Suffundo
dis i parum uel secus fundere Vn
hoc suffusorium vas in quo est oleum
quod ponitur in lucernis Item et infusorium
Item suffusorium dr per quod pia abluitur

talk|ch t infoscund t fuscund / Confusco
dis vltra fundere confundo t ei 9 ta
omnia sunt actiua t faciunt pterito in
fudi t supinum in fusum / t tunc abi
tiue n t in pterito t in supino
Fvo is it fui fuisti fuit fue
fuat fue fuisse fuendi do dum
futu futum fuens t futurus .a.
ee t e mo defectiuum / tm n
pteritum tps t q format a pterito sue
in vsu fuine by quam q d ays
tribus sum antiqt vn vgilius v Eneas
cet qr fuo t sum sut eiusd pronis
et Sum tacebat pterito / et pteritum
qq vi no habebat prit in vsu ideo
Sum ex accept id pteritum mutuo
et ita ex Sum es e / t ex pterito fui
factum e q vnum verbum / et tamen
es est habebat duo participia s ens
t futurus ens formatum a Sum es e
futurus a fui Sz p medium sum qd
fui erat integrum b faciebat supinum
futum futu t tunc addita e fit futurus
Fvrvus niger obscurus vn furuo
vel vi niger fuscum esse vel fr / et hic
furuesco sc incho Jtem a furuus hic t hec
fur furis qr nocturno tpe vti / t ppe qui hic e
fur qui de nocte vadit t pfodit do
mos / latro qui latet in siluis et ex
poliat transeuntes vn id fur latro
furuo latro se fert obuius vltro / t
hic furunculus li t hoc furtum ti .i.
acere rei inuito domino contrectatio
vn furtulum li t furtim adv / t fur
tiuus a um t furtuosus sa sum pl
furto q sepe committit furtum vel qd p
ti ad furtum confurtuosus ... qui pergit
v meretes eterna sperat Jtem a fur pli hec
furabula le i tenebre qr furat nob
visum t discretionem rerum / confuro an
vn valia / et furo omis vel perire
a furuo dr furo quoddam animal tenebro
sus .n. t ocultos cuniculos effodit et
eicit predam quam inuenit Jtem a fur
furfur furfuris quia in minutos
furma fura et surripi pt totus diuia
bit qq ea fuma vel furre Fvrca qpo
q tercifurq ri locus eiecit hinc furta
sq q sepe frequenta a furibus Jtem s cum alleo
let s ct furta re qr ibi fures allet
i monet et hinc nusquam pene qz caret qr
statim strangulat t inficit Jtem furca e
quoddam instrumentum rusticorum / t sim q a fur
cinis dt alles lex qr ad ea monetur

ferinitur in orca / vel furca q a fero
fers t rapinnt / t furca q fenes cuy
qr alias solebat deferre capita or
discentium quem in ea / vn furcu
la le dr t furcella ambo dr / t
furcatus ta tum t compo bifur
catus ta tum et furco . cons
maior furca confurco est dr quem
nuit dicunt falisseum / vnt cul
terum ales securum quia pontifices
in sacris vtebant Jtem a furca q
tum fero furcifer a um / fens
furcam / furcifer est dicebatur olim
qui ob leue delictum cogebat
a dominis ignominie magis q
suppliciy ca furcam circa vias
ferre p dictas petum suum t mone
tenebras ne quid simile peccarent
confurcifer est dicebatur conuincta con
natus ad furcam vel q erat dignus fur
ca qr consuetudo olim erat dam
nos sua patibula portare ad locum
suspensionis / sic leg xpy Domini nostri
fecisse confurcifer q bifurcifer a
um .i. portans q ij tres furcas
vel instrumentum bifurcatum ado
mus gerendum vn plaustra / An tu fur
cifer hic nos fugitare confur est
bifurcifer Jtem q fur cum tilleo t
hec furcilles linum / ppe furte ie q
suspendunt fures et latrones qr ibi
tillebitur / t hic furcillo las suspe
dere vel contubere / t compo afurcillo
las i valde vel multa suspendere vel q
tibe vt venachar capo no claus
so Fvsco scus scare obvmbrare
obfuscare denigrare / vn fuscator or
/ t hic fuscatorig a um qd fuscat
vel aptum e ad fuscandum t fuscus
a um i niger / t q q fuscitinctus
ta .i. fuscaminum confusco q confusco
cas Defusco as infusco offusco
confusco actiue e cum omnibus suis q
Hec fuscina ne e quoddam instrumentum
ferreum t tridens quo vtit gladi
ator ad se rapiendum / piscatores
ad pisces capiendum Catinum ad car
nes extrahendas de caldariis vel
lebete vel olla vn fuscinula
le dr Fvth fuit filius cham a
quo libii descenderunt vn t Mau
ritani e fluuius vsqz in pns futh
dr Omnis ad regio eta eius
futensis

Flaueo es .i. ere ut fi' flauum
vn fit flauesco scit inchoat et
flavus a um .i. albus vel
ruber, flauus est flauus quod
vulgo dicitur blividus, flavi quo sunt An-
glici teutonici flandrenses Item flava
est arena, flava est spica tamen est ma
tura, et flauus comparatur flauior ssimus
vnde flaue vel ssime adv. et hec flave-
do dinis Flacceo ces cui .i. marce
re vnde hic flaccor oris .i. marcor et flacci
cus tamen .i. marcidus vnde proflaccescere
flaccescens dicuntur qui in peccatis et in iniquitatibus
marcent et perseverant

Flecto xi .i. curvare inclinare
vnde hec flexura e et hic flexus
xus xui vnde flexuosus a um
plenus plicis flexu non recto vel
quod non incedit recta via et comparatur vnde hec fle-
xuositas atis Item a flecto hic et hec flexi
bilis et hoc le qui facile flecti vel flecti
potest vnde flexibiliter adv. et hec flexibili
tas atis Item per compositionem inflexibilis infle-
xibilis .i. non flexibilis, et hinc inflexibiliter
adv., et hec inflexibilitas atis Conflec-
to quod circumflecto etc circumflecto etc
deflecto etc de uno loco ad alium
vel deorsum flectere Inflecto etc
.i. valde vel intro vel intus flectere Re
flecto etc Conflecto activum est et quod
ab eo omnia sunt activa, et faciunt
preteritum in xi et supinum in xum

Flebotomia .mi. id ferrum inst
rumentum quo vena percutitur ad mi-
nutionem sanguinis, et est compositum a to
mos quod est incisio et flegi quod
est inflammatio vel fons quod est ignis
quia per illam incisionem sanguinis qui
igneus est et calidus exit vnde hec flebo
tomia e .i. ipsa minutio sanguinis et
flebotomo as .i. flebotomia pro
curare sanguinare sanguinem minuere
et est activum Flegeton tontis quidam
fluvius infernalis totus ardens a fos
quod est ignis vel flegi quod est infla
matio et tonos quod est tonitruum unde flegetonteus a
um Flegma atis unus de quatuor
principalibus humoribus humani corporis
scilicet dictum quia sit frigidum, Greci enim
frigorem flegmonem dicunt Item
flegmaticus a um in quo dominatur
flegma et quod confert et efficit fle
gma et generat et quod pertinet ad flegma
et quod procedit et provenit a flegmate, et
flegmatisso as flegmate abundare
vel flegma eicere vel salivare
vel spuere Flegma filia matris et
flegmen mis a flegi quod est infla
matio et est tumor sanguinis sicut
quod abundat circa sanguinem Item
flegmina sunt tamen in manibus et
pedibus callosi sulci sunt Fleros
a um .i. varius Fleumon mor
bus ingrinetus cum rubore et dolore
et tensione et dicitur a flegi quod est
inflammatio Fligo gis xi ctum et fligo
gas quum in cursu sit .i. cruciare dis
sipare destruere devastare sine fine
in usu sit utrumque sed affligo guis gi
et affligo gas .i. valde fligere vnde affli
ctivus a um quod affligit vel pertinet ad a
flictionem et afflicto ctas frequentativum .i. frequenter
cruciare vnde legitur in Ecclesiastico
Ne redimas quanti queras et ne te
afflictes Confligo gas et confligo
gis .i. simul fligere vel pugnare bel
lare vnde hic conflictus tus tui bellum
pugna et conflicto tas frequentativum
etiam in deponenti genere conflictor, ab
unde legitur in Ecclesiastico quem confligunt
Defligo gas et defligo gis .i. valde
vel deorsum fligere vel pugnare
Infligo gas et infligo gis .i. infe-
rre rogare vel intus fligere Profligo gas
et profligo gis destruere cruciare deva
stare dissipare quasi procul agere et de
pellere Invenitur in eodem sensu in deponenti
genere profligor profligaris Confligo autem
et composita ab eo quod desinunt in o
sunt activa sunt preter confligo et
defligo quod sunt neutra et omnia fa
ciunt preteritum in xi et supinum in ctum

Flo flas flavi flatum .i. fla
tum emittere vnde hic flatus tus tui
et hinc flagito tas postulare
querere rogare petere cum clamore
poscere unde flagito dicitur quasi flatum gero
sic ago et est etiam non compositum vnde hoc
flagitium dicitur turpe peccatum, quod dicitur sit
unde flagitium et facinus diligenter supra
assignavimus, et hinc flagitiosus a um vi
tiosus libidinosus turpis non adiciendus

dimiosum ut deus qui fregit flagicium et appetat libidinem quia uis qui uellicat sibi / et ipsa flagitiosorum iniquior / unde flagitiose sius. sime. adverbium / et hec flagitiositas atis & flagito quod est flagito tas i. valde flagitare / et est activum cum omnibus suis quod habet.

Item a flo flas hic et hec flatilis et hoc le. fatalis ad flandum unde flatilis adverbium / et hec flatilitas atis / et hoc flabrum bri ventus vel flatus venti unde hoc flabellum li i. muscarium quia muscas abigimus et flatum facimus unde dicitur [illegible] in ennuchus Capete flabellum et ventilabrum hunc facite Et a flo as hoc flamen mis i. flatus et hic flamineus a um Item a flo hec flamma me quia flatu excitetur vel dicitur a fos quod est ignis quod at dicitur flamma quasi fos late meat et ethera est unde hec flammula le diminutivum et hoc flameum vitta vel infula imperatricis [illegible] terminis et rubea qua utebantur nubentes ad designandum pudicicie lesionem sapientis vultum cum ea unde lucas in sermone Clutra dimissos velarunt flamea vultus / et hinc quod flamesium dicitur [illegible] tis in Stromathia flameolum [illegible] strofium diadema monile Item a flamma flamo as i. incendere unde flammeo es ui i. flammam emittere vel tale ardere / et hinc flamesco sit inchoativum unde in ymno Inflammescat igne caritas [illegible] quam facile [illegible] flamascat quod est inchoativum [illegible] flamo as ut sit [illegible] flammesco i. incipio flammare resplendere inflammo quod in flamme as i. mittere flammae et est activum cum omnibus suis quod liquet quidem invenit ab auctoribus positum pro flammare vel resplendere Item flamma quod flammiger a um gerens flammam Item a flo hoc flagrum gri unde hoc flagellum li diminutivum et sunt flagra sive flagella virge vel pertice sive summe partes virgarum que cum flatu et strepitu in corpore sonent / vel summe partes arborum dicuntur flagella que crebro sustineant ventorum flatus [illegible] flagra / Et a flagellum flagello as i. activum cum omnibus suis quod Item quod flagrum pro [illegible] et dicitur flagrum quia [illegible] tu quia ardor unde flagro as am estuare [illegible] ardere / sed flagito as

i. reddere [illegible] efflagitat ardorem se sed largitum [illegible] Item a flo hic flocus ci pars massa lane vel minus quia levi flatu impellitur hinc et illuc unde hic flocculus li diminutivum et flocco as non soli [illegible] tunc dicitur floccat cum floccatim mingit Et floccus lane quod floccifacio cis et flocipendo dis in eodem sensu i. parvum estimare contemnere quod floccus lane parum valet Conflo quod afflo as i. flare ad vel flatu venenare vel inficere vel tangere Conflo as i. flare vel fundere aurum vel aliud metallum ad aliquid faciendum et est verbum fusorum / et qui fusores multa in simul fundunt de una forma in aliam [illegible] tracta est metafora ad illos qui res alienas initio accipiunt et luxuriose consumunt unde et vivere conflare pro mutuare [illegible] summa et qui consumit et qui mutuat de una forma quasi fundit in aliam Et a conflo quod conflatorium rii locus ubi fit conflatio / et pluraliter hec conflagigium i. loca ventosa in quibus multi confluunt flamina Item quod efflo as extra flare vel flando emittere Insuflo as [illegible] flare Sufflo as [illegible] flare vel parum vel [illegible] et sufflare i. appodiare fulcire appodiamen supponere unde hoc sufflamen nis i. appodiamen [illegible] innititur vel sustentatur Afflo nec est [illegible] composita ab eo sed activa Item flo quod cum [illegible] cinisflo onis qui cum folliculo ignis flamam suscitat vel qui calamistrum facit ferro [illegible] quo capilli crispantur [illegible] vulgo [illegible] dicitur

Floriani quod sunt heretici a Floriano dicti [illegible] mala [illegible] illud quod scriptum est fecit deus omnia bona

Flomos grece [illegible] est quia latini lucernalem vocant quia faciat [illegible] ma [illegible] et lucubrans dicitur quia lucem prebeat umbris [illegible] flomos a fos quod est lux omos herba est quam latini varbascum vocant

Fluo is xi xum [illegible] vel etiam [illegible] i. decurrere quod fit ab eo fluxum fluxu [illegible] complexa pro [illegible] fluxio a um / quod fit ab eo fluctum tu [illegible] pro [illegible] non valet [illegible] de sed fluctus [illegible] quod fit ab eo / et hic fluxus a um [illegible] labilis instabilis

Et fluxus. xus. xui. a. ei. decursio, et flu
ctus ta. tum. i. madidus uel decursus
et grauis. Unde hec fluiditas atis. i. ma
diditas uel decursio. Item a fluo hic
fluor oris. i. decursio uel madiditas
Et fluuidus da. dum. idem quod fluidus
Unde lucanus Traxit iners celum
fluuida contagia pestis et comparatur
Item a fluo Is. extracta s et addita
te fit fluito frequentatiuum. i. dissolu
tatis esse frequenter fluere uacillare, et
ponitur pro dubitare Item a fluo hoc
flumen. is. Unde flumineus a. um.

flumen

et hic fluuius uii. Sed fluuius est ipse aqua

fluuius

decursus. flumen ipsa aqua decurrens
Et a fluuius hic fluuiolus dimi. et flumi
osus. sa. sum. et hic et hec fluuialis. le.
et hic et hec fluuiatilis. le. idem quod fluui
alis. Unde fluuiatilis dicitur quidam lapis qui
est uelut fluuius madens est, et fluuio
as. quod et fluuior aris dicitur. i. abun
dare Unde Josephus in decimooctauo
Nichil me eos aut dicam fluuiatum
aut pauperes defraudari Item a fluo

fluctus

hic fluctus. ctus. ctui. procella in undis
maris. Unde hic flucticulus li. diminutiuum, et fluctuo
as. tormento uacillare, fluctibus in
undare, et ponitur pro dubitare. Unde flu
ctuatus ta. tum. i. fluctuans uel qui
fluctuatur, et hec fluctuatio. onis. Et
fluctus componitur fluctiuagus a. um. i. uagans
per fluctus Item a fluo hic flos oris. quasi
fluos. et flores. quasi fluores quia cito
fluant Unde hic flosculus diminutiuum
et floreus a. um. de floribus textus
contextus uel floribus plenus uel procrea
dis floribus aptus, et hic et hec floralis
le. et floridus da. dum. floribus abun
dans uel floribus producendis aptus
uel quod pertinet ad flores Unde et floralia
dicitur tempus florum. Item a flos et
letus quod sit plenitudo dicitur floru
letus ta. tum. i. plenus floribus, floru
leti sunt campi et prata, flori
de sunt arbores et herbe Item a
flos hic floreo res. dea florum coniunx
et hic floralis florale, quod pertinet ad flo
ram, et pluraliter floralia lium. uel liorum.
festa flore que ab antiquis celebra
bantur. Item a flos componitur floralium uel flo
rarium rii. locus ubi flores crescunt uel
ubi reponuntur, et componitur florentium ti.

Locus in quo flos abundat, et floro
as. i. flores creare uel floribus spargere
implere Et componitur defloro as. i. ualde
florare uel florem auferre extirpare, in
ueniens quia uirgo deuirginatur tunc defloratur
i. flos uirginitatis ei aufertur. Effloro
actiuum est cum omnibus suis quartis, et
a floro floreo. es. rui. uiuere resple
dere floridum esse uel fieri Et componitur
confloreo es. i. simul florere Effloreo
es. Refloreo es. i. iterum florere re
splendere reuiuere, et ab istis inchoatiua floresco.
exfloresco. confloresco. reflore
sco. effloresco cum omnibus suis quartis est neutrum
et faciunt preteritum in rui et carent supino
Inchoatiua istorum carent preteritis et supinis
et sunt neutra sicut et alia omnia inchoatiua quia
floreo et floreo et floresco et eorum
composita perdunt hanc sillabam flo
Item a fluo fleo fles fleui fletum
quia enim flet lacrimis fluit, flere enim
est uberius lacrimas fundere quasi fluere,
plorare est cum uoce flere. plangere
est cum lacrimis pectus et faciem tundere
lugere est cum clamoribus deflere miserabilibus
et habitus mutatione, flere, merere est cum
silentio dolere Unde et meror dicitur quasi mete
rare, et lugere quasi lucem egere Et a fleo
hic fletus tus. tui. et hic et hec flebilis et hoc
le. et flebiliter aduerbium, et hec flebilitas atis.
Ouidius Et flebile principium melior
fortuna sequatur, quod prouerbium si
bi tristis ad futurum dicit in fine
sequetur Et fletus ta. tum. componitur pas
siue significationis, et componitur infletus a.
um. i. non fletus Unde Ambrosius super
Egisippum An tantum spectaculo transi
git nec infleta esset Effleo quod et defleo
es. effleo es. ualde flere, perfleo es.
perfecte flere refleo es. Effleo et
eius composita omnia faciunt preteritum
in eui et supinum in etum et omnia
sunt neutra licet inueniantur tunc constructa
cum actiuis, scilicet designantibus causam,
uel licet ista uerba in se tunc uim uerborum
transitiuorum Unde et inueniuntur passiua
ab eis Item a fluo pluo is.
plui uel defectiuum, et excepta tertia
persona singulari quia excepta tertia omnia sunt
ipse in prima et secunda persona defectiua
et in qualibet persona pluralis Et pluere quasi
fluere et caret supino in frequenti
sed non caret facere plutum, et dicitur ponitur in

Construitur pluit pluit et sodomitas deus
pluit tu p magestatem aqua pluit
et est .i. pluendo cadit / et hic hec plu
uia q pluuia quasi fluat, nascitur n de
terra et mari aliter q cum altius ele
uata fuit aut solis calore resoluta
aut sa ventorum compressa stillat
ad terram / et est pluuia leuis et ingens
aqua vnde hec pluuiola .le. di. et hic
et hec pluuialis .le. et pluuiale adv
et pluuiosus sa sum et pluuiose adv
et hec pluuiositas atis. Item a pluuia
hec pleiadas dicitur quoddam signum celeste
et sunt septem .i. stelle sunt pleiades / et
dicuntur sic q pluuiades .i. pluuiam
dantes / quia eis orientibus abundat
pluuia. Vel dicuntur pleiades a pleion
grece carum vel a pluralitate / sunt
enim septem sed non apparent nisi sex / sex
enim conuenerunt cum diis sed vna
cum mortali vnde pre verecundia non
volt apparere / et nota quod pleias quin
que dicitur signum id est et secundum quosdam pluralite
quinque vna illarum stellarum quelibet dicatur
pleias / et secundum hoc est pluraliter / et
per sincopam inuenitur plias dicitur pro pleias
Item a pluo is extracta b et addi
ta co fit plutco cas frequentatiuum pluo
Compono compluo is .i. pluuia irri
gare vnde compluo omnis / et compluo
et eris in passiuo vnde compluuium
cum et quod compluuium locus ad
quem multe pluuie simul affluunt
Impluo is .i. intra pluere vnde hoc
impluuium lauatorium guttatorium
per quod cadit pluuia in domum vnde
Terencius in Eunucho conspicatus fraccioni
multum per impluuium Pluo sine sit
desitiuo sine non neutrum est et composita
ab eo similiter non sunt preter compluo
quod est actiuum / et omnia faciunt preteritum
in plui licet quidam velint dicere plui
quod vel nil est vel est plurali per sincopam
Item omnia faciunt supinum compluitum
licet non sit in vsu preterque et simpliciter
Item a pluuia pluuiatino ad. de quo dicitur
parte ante .i. minutatim et paulatim
pluere Item a fluo hoc flustrum .i.
aqua vel vnda crispans vnde flustra
sunt motus maris sine tempestate
fluctuatus vnde quidam vacabant
in flustis acsi diceret in salo / et in
crispantibus aquis Affluo quod affluere
is .i. abundare largiter vnde in ps Di
uitie si affluant nolite cor apponere
vnde affluens te. affluenter et comparatur
vnde hec affluentia e .i. abundantia vnde
affluus a um .i. abundans Confluo
is .i. simul fluere vnde confluus a um /
circumfluo is vnde circumfluus a um
Defluo is .i. deorsum et cito fluere
decurrere vnde defluus a um qui ci
to decurrit / et quod defluuium ij .i. de
cursio vnde Macer de viribus herbarum
defluuium capitis si succo seminis
huius vngas sepe caput respon
dicat Galienus Et non proprietatem /
defluit quod etate vel vetustate dis
soluitur ut etas hominis folia arborum
fluit quod natura decrescit ut humor aqua
effluere aut taliter modo dicitur humor
decurrere. sanie vincerum crebre mor
tuorum Diffluo is duplici modo
vel in diuersas partes fluere Effluo is
extra fluere excurrere Influo is .i. intus
fluere vnde influus a um Interfluo is
inter aqua fluere vnde interfluus a um
Profluo is procul fluere Perfluo
is ante fluere precurrere Preterfluo
is .i. preter fluere Perfluo is per fere
fluere Refluo is retro fluere vnde
refluus a um Superfluo is .i. super
abundare vnde superfluus a um et
superflue adv et hec superfluitas
atis Affluo et cetera composita omnia sunt neutra
et faciunt preteritum in xi et supinum in
xum et in cum / sed frequentatiuum in xum
Frango frangis fregi fractum
et hec fractio onis et hec fra
ctura re et fractiuus a um
quod facile frangi potest et fracte
adv / et hoc fragmen inis vnde hoc fra
gmentum ti idem Item a frango hic et hec
fragilis et hoc le et fractibilis le
vnde fragibiliter et fractibiliter adv
et hec fragibilitas atis et hec fracti
bilitas atis Item a frango hic et
hec fragilis et hoc le / et comparatur fragi
lior issimus vnde quidam Crimina tenet
liuus que signet nomine fagus De
cus / Que sunt in limine dicuntur no
bis nostre fagum vnde ~~fragilibilis fra~~
~~gibilia liuie~~ fragilis lis liuie adv

Affluo

Confluo

pleiad

Et hec fragilitas tatis. Item a frango
hec fragidita vel fragitida, e. i. stilus.
Unde pe[r]datur in libro numer. cum enim
sacradus accipit fragiditatis. Et hinc hic
fractillus, li. tunica vel fragmine panni
cum ornatus pedes et inferiores parte
fractillus etiam dicitur villus in tapeto vel
in alia veste villosa, et hinc hoc fra:
cillum, li. i. mollinellum in quo
piper teritur quia grana piperis
vel alia frangit, et est proferatum ab i:
fidi parte. Item in piper tritum recolligitur
accipitur etiam pro quodam vase perforato per quod
solet pini trixilli ne frang. ibi fiat
quitel. Provo quia casus monet arena fra
cillo, et hoc fractellum, li. i. stillicidium
u stiroli vel sterquilinium unde fratres es-
tu i. sordes displicere vel terge. Item a
frango gis hic fragus gi. i. curvatio
genu vel ipsum genu quia videtur ibi esse
os fractum, cuius per compositionem suffra
gines poplites quia sub fragus sunt
vel quia sorum frangunt i. flectuntur nec
super sic in brachiis, et hinc suffragi:
nor aris i. flectere genua. Unde suffra
ginator et hic suffraginatus, i. i. leva-
to genu. Item a frago fragor, gris
gratus quod non est in usu sed compositum refra
gor aris i. resistere. Unde hic et hec refra
gabilis le cui potest resisti. Unde refra:
gabiliter adverbium, et hec refragabilitas tis.
Et componitur irrefragabilis le i. invin:
cibilis cui resisti vel instari non potest.
Et suffragor aris i. auxiliari tempore
in ubi sicut predictum est. Unde hoc suffragium gii
i. auxilium tempore in ubi sicut predictum. Unde
suffragia proprie dicuntur orationes sanctorum quas
pro nobis fundunt ad deum, et rogationes
quas pro xpianis eis fundimus
sicut sancte petre ora pro nobis etc. Et
suffraganeus a um i. auxiliarius
et proprie in ubi. Unde episcopi dicuntur suffra:
ganei archiepiscoporum quia debent eos
iuvare non solum ore sed etiam ubi, vel
si non possunt ore saltem ubi. Affragor
enim suus repositum est dependens tempore dicitur
hoc pre alia ut dicitur. Item a fran:
go hic fragor oris i. tonitruum vel ag
sonus vel quecumque sicca et arida faci
le frangit. Unde fragorosus a um.
plenus fragore vel asper et spissus
densitate rerum fractarum ut sunt

secta in silvis vel frangunt sunt frago
res ex fractione ramorum aridorum.
Item a frango hoc fragum gi quedam herba vel
fragilis. Unde hoc fragum gi fructus
qui est rubeus et rotundus in medio mori.
Unde Ovidius Montana quia fraga legebat.
Et hic fraxinus ni quedam arbor quia magis in
asperis locis et montanis solet nasci sicut
et fragus, et hic per duriationem fraxinus
sic a monte montanus, vel fraxinus a fran
go quia facile frangitur. Unde fraxineus
a um. et hoc fraxinetum ti. locus ubi fra
xini crescunt. Item a frango hoc
far ris. quoddam genus annone, generaliter tamen
omnia semina frugum farra dicuntur a
frangendo quia olim frangebatur in pila
antequam usus esset molarum. Unde farre:
us a um. de farre existens vel factus
et hoc farratum ti. puls ex farre
facta vel pinguis absque genere, et hec far:
rago ginis i. strame vel quedam vilis
annona vel quedam mixtura pabulorum.
Unde persius Tenui in farragine mendax.
Et hinc fit translatio farrago dicitur multe
scolarium quedam despective quia ex diversis
et variis gentibus sit collecta. Proprie tamen far:
rago est herba ordeacea adhuc viridis
et granis adhuc ad maturitatem non
turgescentibus. Item a farre hec farina
ne quia ex eo fiat. Unde hec farinula le.
diminutivum et farinaceus a um. de farina factus
et farinosus a um. plenus farina. Item
a farina vel farre hic furfur ris. i.
brennium quia purgamentum eorum est
vel dicitur a furor aris ut dixi quia ab eo
minimum farina subtrahitur et furatur
et est masculini generis et non neutri sic volunt
quidam quos sic dicitur confurfura quia
dixit sed de furfure vixit. Et hic hec
furfur ris. dicitur quedam avis que non pascitur
nisi furfure, et hec eadem dicitur furfurio
onis. Item a furfur hic furfureus a um
i. de furfure factus. Item a farre hic
furnus ni quia panis ex eo factus ibi
coquitur, vel ut dixi a fos quod est ignis.
Unde furnus quasi fos urna. Unde furnarius
a um. ad furnum pertinens, et hic
furnarius rii, et hec furnaria e qui vel que
custodit furnum. Et furno as. in fur
num mittere vel in furno coquere. Et componitur
defurno as. a furno extrahere. In:
furno as. in furnum mittere vel de eo

coque/ et e actiu tm omnibus sicus
9t Itez a farre hoc ferru, ri. quia
farra i. semina frugum terre condat
purgamta fri sunt rubigo scoria. ru
bigo e viciu vicio frie ul segetis
q. rudigo, h. et erugo dta e ab ero
dendo/ scorie v'o purgamta et sor
des sunt q igne cocoquunt, et sco
ria qr de ferro gettur vn ferreus
a um. de fro gens, et h. ferrugo gis
fri rubigo/ et h. ferrugo dr q'd color silr
fro et e purpue sb nigre/ et fit ibi
spania vn ferrugine claris hibria
vn ferrugineus a um de ferrugie gens
/ et ferruginosus a um pleg ferrugine
Itez a ferrum h. framea. e. q. ferea sta
gladius longus ex utraq pte acutus
id et spata dr et rumfea / fz materia
e gladius longus ex utraq pte acutus, ul
fm q'd framea dr q. fremea a fre
medo ul a fremo. is. qr meticulosos
freme faciat vn Jeremias et framea
suscitare adusus eos, et ps'ta Erue
a framea deus animam mea Itez a ferro
hoc ferramtu ti instrumtu ferreum/ et
ata collective/ et hoc ferrum ri p ferro
equi qr ex puro fiat ferro, et in tli sitcom
ferrum hz plitatem/ et h' ferrarius rij.
q in ferro opatur ul qui ferru equi
facit Itez a ferro metallo fit ferro
as aui quod simile pt hu a ferre
equi. i. ferro aliq'd ppac ornac Et
9 afferro as i. iuxta ul valde ferrac
Et enim ab et muta d in v fit au
ferro as i. ferru auferre Confro
as simul ferrac Deferro as i.
valde ul deorsum ferrac ul ferrum
remoue et gebie Efferro as i. deferr
rac Inferro as i. intro mittere
et ppe usq ad imum preferro as
i. ante ferrac Referro as iteru
ferrac ul retro fre remoue i. de
ferrac Sufferro as i. subtus ul pe
dem pax et in supficie ferrac Transferro
as ultra usq ad aliam ptem ferru
innitte Itferro cu suis 9t omibus
e actiu Itez ferrum q. enim capia
et h. forceps. p f lita antiq posiut
h' nome in femin ge vn Neuius
signac ex frontem calida forcipe
Et e forceps fabrorum et nummulariorum

q. ferri ceps qr ferrid candens capi
at et teneat/ ul forceps q. ferum
ceps qr enim eo aliq'd feruidum capimus
et tenemus Na feruidum e calidum
ut supius diximus Itez ferru qsi tu fi
lo et h. forfex ficis qua incidunt fi
la q. ferru filorum i. aptu ad fila
incidenda/ ul q' a foris qd e ferre
et filum qr ferat i. auferat et in
cidat fila/ ul q' a fur et capio qr ca
piat quod forte e in veste ul panno
/ et scdm hoc pprie e fullonum Itez ferru
compo cum pilo et h' forpex cis q'
incidit pilos sq ferrum pilorum i. aptu
ad pilos incidendos/ ul q' a foris
qd e ferre qr ferat i. auferat et in
cidat pilos Et ab istis tribus nominibus
descendunt ea diminutia h' forcicula
et h. forficula/ et h. forcipula forpicula
/ et hic dr et forfice fila. pilum cape
forpice. forcipe ferrum Itez forfex e fi
lorum ceps ferri. forpex qr pilorum
Et far componitur cum ne et nefarius
a um. no dignus farre quo abi
gene vita homi p'mo sustentaba'
ul nefarius nefandus ne dicendus a
ne et for. aris ul nefarius scelestus a
nefas Frango compo cum am q'd
e circum/ et anfrigo fregi fractum et
muta n in m in n ng x ia xa. am pps
sequente f ul c ul q in temporalibus
mutat sp m in n Et e anfringere circu
quaq frangere vn h. anfractus tus tui
i. circumfractio Anfractus est divortia vie
et loca aspa et diverticulis plena/ et
circumfractionibus et ruinis Anfractus
est dm fovea et concavatione vn
de hii anfractus dicat ille suus vn
anfractuosus a um et compa vn
anfractuose. sius. ssime adu/ et h.
anfractuositas atis. Confringo gis
fregi confractum i. simul frangere vn
confragus a um. i. cuprosus cum locus
ul potius aspr et spissus et condensatus
confractionibus ramorum arborum vn lu
cas Et confraga densis arboribus du
mceta tegunt Defringo gis i. valde
ul deorsum frangere Difringo gis
i. diuisim frangere Effringo gis
i. valde ul ex frangere Infringo
gis i. intus frangere ul in frangendo

illidere Perfrigo gis. perfecte frigere
Refrigo gis iterum frigere vel retro
Confrango et eius composita sunt activa
Et composita ab eo omnia in preteritum
mutant a sui simplicis in e ut confre-
go infringo preteritum vero et supinum
sui simplicis retinent immutata ut
confregi infregi. confractum infra-
ctum Et simplex et composita abiciunt
ut n in preterito et in supino Hic fra-
tus a fuit quidam dux francorum Unde
hec francia e et hic francus ci. vel
franci dicti sunt a feritate morum
Unde dicta est francia terra eorum Et
hic francus ca cum gentile Unde fran-
cisca secure et sunt francisce insignia que
ante consules deferebantur ut securis sic
dicta a consuetudine francorum Et ex
componitur hic et hec francigena e. ge-
nitus a francia vel in francia Et franci-
sco as. i. more francorum se habere
vel lingua eorum loqui Hec fra-
tes tis. i. amurca Fraudo. as. i.
decipere surripere Unde hec fraus dis Et
componitur fraudulentus a um i. plenus fraude.
et hic et hec et hoc fraudulens tis in eodem
sensu et utrumque comparatur Unde fraudu-
lenter et fraudulenter. tius. tissime. adverbium
Et hec fraudulentia e. Confraudo componitur ca-
de et mutat a in u ut in depergo in u dicitur
defrudo. as. i. valde fraudare Confrau-
do activum est et eius composita omnia sunt activa
et mutant omnia au in u licet quidam
inveniantur non mutare Fremo is.
fremui. i. murmurare tumultuari
furere. mittere vocem usque ad vocem tumultuando
excitari Unde hic fremor oris et hic fremi-
tus tus tui Est fremor est murmur ho-
minum. fremitus ferarum Et hic fremens
tis dicitur similiter. simul frementi vel
qui cito fremit Et hec frea e. i. peccatrix
vel mundana vel a parente suo re-
licta Confremo componitur confremo mis
. i. simul fremere Defremo is. valde
fremere vel a fremitu cessare Infremo
is. i. valde vel intus fremere Refremo
is. iterum fremere Et ab istis media
confremisco confremisco defremisco et
confremo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in mui et supinum in a
in initium et omnia corripiunt habent secundam fre-
Frendeo des dui. i. dentes co-
primere contundere et collidere unde
hoc fren indeclinabile i. quod quaquam cum
furoris a dentibus defertur unde
hec frenesis sis. i. ipsa rabies Et freneticus
ca cum. qui frenesim habet quia dentes con-
tundit vel frenesis dicitur ab impedimento
mentis quia quasi frenas mentem dicitur Et
a frendeo fresus sa sum. i. fractus et
tritus contusus unde fabam fresam
dicimus quod mollita est. i. fracta contusa
et trita Et a frendeo frendesco. scis. media.
et frendo dis. i. fresare frangere fabam
et hoc fremum ni Est in plurali tamen est masculini
et neutrius generis sed hi freni et hec frena, et
frenum a frendeo quia dentibus equi
super contundat et imprimat Et quia equi hoc
super frendent. i. imprimunt dentibus et quatiunt
tiunt et mordent vel dicitur a fremo quia
facit equum fremere Unde hoc fremulum
li diminutivum et freno. as. et componitur Confreno
as. Defreno as fremum removere vel
valde frenare Effreno as. i. valde
frenare Infreno. as Refreno as Confre-
no et eius composita omnia sunt activa
et producunt habent secundam fre Et quadam
translacione a brutis aliis transfertur
ad homines Item a fremo hec fre-
nusculus Et sunt frenusculi vel carra
tra rictuum oris similia hiis qui in-
nascuntur sunt asperitate frenorum
Confrenum componitur hic et hec effrenis e. et effre-
nus a um Et hic et hec infrenis ne et in-
frenus a um omnia in eodem sensu i. sine
freno Confrendeo componitur tamen non et
hec nefrendus dicitur et porcus domesticus
carens testiculis sive dentibus quia non frendet
dentibus hic et ab nomine dicitur maialis
quondam et cicurus dicitur natus ex apro sil-
vestri et domestica porca Et hec nefre-
dis dis. i. porca domestica Et hic
dicitur hic et hec nefrendis. dis. i. porculus
vel porcula adhuc lactens quia nichil
frendeat. i. nil dentibus contundat et
comminuat Et eadem racione nefrendi
dicuntur infantes qui non dentibus frendent. i. nec
dentibus aliquid quatiunt vel comminuunt
Unde Virgilius Cum ego nefrendem alu-
lactentem implicans aperte Et a

Nefradi uel ex Nefrediciuus a um tue
fredinis a um ut nefrediciu[m] aratrum
et nefrediarii tibus / Et in hoc nefredi
tium cii .i. id annuale eructum q[uo]d rusti
ti suis dominis ex natiuitate uel ex
alia cpe anni solet afferre / et etiam q[uo]d
pueri discipuli suis doctoribus apportat
duntaxat sit carneum sz porcellus uel
hedi. Affricdeo cp̄ confricdeo des
vn̄ confricisus a um i. confractus penitus
et contritus. Defricdeo des i. a frigide
cessare uel valde frigide. Perfricdeo des
perfecte frigide. Refricdeo i. iterum frigide i. e
retro uel ab eo actu desistere. Affricdeo
et eius composita om[n]ia sunt actiua et faciunt
pteritum in dui et caruit supino. Frigo
cas cui etiam est una cum sup[er]ductio[n]e
do ex aspac' cum ala / sic fit cum
sal quadam vi sup[er]ducitur carni. Et cp̄
confrico cas i. simul fricare. Defri
co cas valde fricare. Perfrico cas p
fecte fricare. Refrico cas i. iterum
fricare uel retrorsum fricare et p[er] resistere
uel contradicere. Po[nitu]r affrico et eius cp̄ta
actiua sunt et faciunt pteritum in cui et
supinum in frictum et reciperunt hac
p[er] fi vn̄ frigilis in Georgicis. Et
tiam pede p[er] sibi fricat arbore
costas. Capitulum

F rigeo es gui uel xi. ctum ctu.
i. algere uel torpere vn̄ dr
frigeo q[uasi] foris egeo et est
ctiu[us] et sepe ponitur p[ro] cessare
sicut eum ferue' pro feruentare vn̄ Teren
tius in Eunucho Sine cerere et bacho
venus friget. Et hic frigidus a um. Et
compa[ratur] et vn̄ frigidior dus ssime adu[erbium]
et h' frigiditas atis. et frigido as fri
gidum facere vn̄ hec frigidaria loci
ubi aliquid ponitur ne calore corrumpatur
Vn̄ Juuinus Calle' murenas merce
in frigidaria ferre. ꝛfrigido actiu[um]
e cum omnibus suis cp̄tis. Item a frigeo
hec frigus oris vn̄ frigorosus a um i.
plenus frigore / Et hic frigdor oris i. frigus
vn̄ frigdo das i. frigore uel frigdore
imple' vn̄ frigdeo des dui i. fri
ge' et hic frigdesco incho i. frigesce'

et febrio uis in eod[em] ꝑhu .i. febre capere
Refrigido cp̄ infrigido et e frigido actiu[um]
cum omnibus suis cp̄tis p[ro] frigdore /
Item a frigeo hec frigella le. a-
uis que frigore cantat. / Et frigutio
tis i. subtiliter garrire uel frigide se
habere et ad illud reducitur hec frigus / sic
catullus facit q[uasi] hoc frigus vn̄ plautus
in Cassia Quid friguttis quid istud
tam cupide captas / Et p[ro] hoc frigores
hor[um] gorum i. febres que faciunt hominem
frigere / et frigero as i. refrigerare. Et
cp̄ refrigero as vn̄ hoc refrigerium
Refrigero actiuum e cum suis cp̄tis. Item a
frigeo hec febris bris q[uia] faciat hominem
frigere vn̄ hec febricula le di. et fe
bricito tas q[uo]d et febricitor aris. Inue
in deponenti ge[ner]e i. febrem habere vn̄ Mac
de pat Ut febrienti vadimus et non
simpliciter cibum dare / Et hic febri
sco scis incho. ꝛfrigeo compo[nitur] perfri
geo ges xi uel gui ctum. Juuenalis. Et
si perfrixit cantat bene. Refrigeo es
xi uel gui vn̄ et refriguit calculus
eo. Et ab illo incho. Refrigesco Perf
rigesco ꝛfrigeo et cp̄ta eius neutra
sunt et p[er]duntur hac ꝑ[ro] fi et faciunt
pteritum in xi uel in gui et supinum in ctum

F rigo gis xi ctum uel xum co
quere in patella sine aqua uel
vino cum oleo uel sanguine
vn̄ hec frixa xe i. carbonella /
sz pannum carnis que sup[er] carbones
cito solet decoqui / et hoc frixum gei ti
bi ortum a sono qui ardet in oleo; et h
frixatura e et h' frixura e in eod[em] ꝑhu
i. coctura ia talis actio uel q[uo]d frigitur.
Frixura descendit a frigo si frixatura
a frixo fricas. Item a frixo hoc frixorium
i. patella uel ferrum sup[er] quo coquitur. Eo
frixa sunt ossa mea tanq[uam] in frixorio. Ysi
xorium confrixorium ferrorium patella sartago
go us e caldaria enea ·emulum us
e ꝛfrigo cp̄ confrigo gis xi xum vn̄
hec confrixorium q[uo]d frixorium sz
patella sz patella uel aliud sup[er] quo ası
decoquit' Defrigo valde frigere. Perfrigo
uel perfecte frigere / Refrigo iterum frigere
ꝛfrigo et eius cp̄ta actiua sunt et faciunt
pteritum in xi et supinum in ctum. Frem
t̄m q[ua]m in ctum si raro est. n. regula

Orme v faciet preterito dixi faciet supinum
in etri ctum pre flecto xi xu. flue xi xu
vel ctum. figo xi xum. frigo xi xum
vel frictum. necto xi xum pecto xi
xum. Hec frigia e. fuit filia europe
vnde hec frigia dicta e. que prouincia. hec
et dardania a dardano Jouis filio.
hec e. regio troija quam ex suo nomine
appellauit. Et tros rex troyanorum
pater Ganimedis. Et sunt due frigie
maior et minor. Maior frigia smir-
na hec. minor ilium. Et hic frigius
a um et hic et hec frix gis. quo nomine
sepe vocatur troyanos. cum volumus
eos appellare timidos. pro qualitate ac
negotii auctores dicunt troyanis diuer-
sa nomina. si volunt eos appellare timi-
dos appellant eos friges vel frigios.
si generosos dardanidas. si perfidos
laomedontiadas. si fortes troes.
si audaces hectoreos. Item a frigia
hoc frigium .i. fuselkum(?) vel hec mitra
pontificalis quia in frigia melius fiat
vnde Constantinus imperator. frigium
candido splendore eius vertici sanctissimo
imposuimus. vnde frigio as. frigium
apponere vel frigio ornare et e. actiuum
Item a frigia hic frigio onis. quidam
pro veste que fit in frigia que et acupicta(?)
vocatur. hinc artifices frigiones vocantur
quia in frigia reperta e. vel quia illi periti
sunt in tali veste facienda. Item a frigia
dicitur hic frigius quidam lapis qui nascitur
in frigia. Frictinnio is proprium e.
irundinum et ut dicunt omnium auium
precipue paruarum. vnde inuenitur aues
frictinniunt .i. cantant. Friuolus a um .i. va-
nus inutilis mendax caducus metuendus(?)
dubius simulatus pretii parui. vnde friuo-
lum quod fere valet obolum. et inuenitur(?)
quinque(?) reperitur pro hoc friuolum a um(?). Papias(?)
autem friuola vocantur vasa fictilia inuti-
lia. vnde friuolum dicitur esse cum vxor
et maritus ex animo separantur ut rur-
sus ad se inuicem redeant. Non friuolum
esse videtur matrimonium stabilis(?)
Fronos grece latine dicitur prudens vel
sapiens et venit in latinum et hic frunis(?) vel(?)
et componitur frunicor(?) simul. vnde fro-
nemia simile. Et hec fronesis
.i. prudentia vel sapientia. Et fronimus

a um .i. prudens et sapiens. Et componitur infroni-
mus a um insipiens insulsus. vnde dicitur
Et animo irreuerenti et infronito ne (in libro sapientie)
tradas me domine. Sed solet hic esse infru-
nito. Infrunitus a um id est dicitur quod infru-
nitus. Et componitur ab in et frunire quod e.
per guttur vel cibus sapit. vnde dicitur infro-
nitus a um quasi sine frumine .i. sine
sapore sapientie .i. insipiens insulsus et indi-
scretus. capitulum
Fruor eris fruitus fruitu tu et
fructum ctu. fruitu tu per sincopam
fruiturus a um. fructum tu per sincopam
fructurus a um. Fruor .i. vti.
dicitur enim quia fruimur rebus quibus
vtimur propter alia(?). sed vtimur illis quibus
vtimur propter nos. Est enim frui re aliqua
eam habere propter se et eam diligere. frui-
mur ergo deo vtimur honore(?). frui-
mur celestibus virtutibus. sed vtimur
mundanis diuitiis vel vestibus et simi-
libus. Item a fruor hic frumen inis .i.
summa et eminens pars gule vel gutturis
proxima gurgulioni qua cibus et potus
deuoratur. qua sapor cibi et potus dis-
cernitur. qua fruimur cibis .i. vescimur
et eadem dicitur ructa et rumen. Sed rumen
dicitur in bestia. ructa vel frumen in homine
et hinc per compositionem infrunitus
a um quasi sine frumine .i. sine sapore et
discretione .i. insipiens et indiscretus.
Item a frumine hoc frustum .i. particula
panis vel carnis quia capiatur a frumine
vnde frustillum li diminutiuum et frusto as
in frusta diuidere frusta facere. vnde
frustatim .i. diuisim vel particulatim
Frustra aduerbium e. qualitatis .i. inassiduo(?)
sine causa. vnde frustror aris .i. fallere de-
cipere. Item a fruor vel frumine hoc fru-
mentum ti quia principium e. ad fruendum
vnde frumentosus a um .i. plenus vel abun-
dans frumento. Et frumentor aris .i. fru-
mentum colligere. Item a fruor hec frux
vel fruges gis. sed nominatiuus deficit in
vsu. segetes dicuntur dum fiunt(?)
a sero ris. messes dum colliguntur
a meto tis. fruges dum fiunt(?) a fru-
endo .i. vescendo. Et fruges liquide
sunt frumenta arida et sicca. Et est
proprie frumenta omnia que habent aristas

frugeb reliqua vn̄ h̄ frugalia e.
.i. cena frugum ꝛ h̄ ꝛ h̄ frugulis.
le. vtilis sobrius moderatus 9ti
nēs vn̄ frugalr̄ adū/ ꝛ h̄ frugi
litas atis .i. vtilitas ꝑsimonia mo
destia continencia temperancia
ꝑtitas sobrietas/ e. n frugalitas
Jtē in̄t analcam ꝛ ꝑdigalitatē
Jtē a fruge h̄ ꝛ h̄ ꝛ h̄ frui frugi
inā le ꝑ eē tag .i. bon⁹ vtil valēs
decet ꝑꝯ q̄ frugi e. dr̄ bō nō
fruges/ ꝛ figuratīe ꝛ intrāe ōmigr̄
cum omni cā cum vtroq̄ inde cō
q̄nob ḡne/ Item fruges 9r̄ fru
gifer .a. um .i. ferens fruge .i. vti
litatē nl̄ fructum ꝛ h̄ frugifera
.i. tra ꝛ h̄ frugifer .ri .i. ager Jtē
a frutex nl̄ fruges h̄ frutex .i. de
sitas virgultoꝝ nl̄ ꝑuaꝝ arboꝝ nl̄
spinaꝝ q̄d ał dr̄ frutex .i. frute
tum tegetes ethimª e vn̄ frutitosꝰ
.a. um .i. spinosꝰ plenꝰ frutitibꝰ ꝛ h̄
frutetum .ti. locꝰ vbi frutites cre
scunt ꝛ frutitor .aris .i. frutites e
mitte nl̄ multiplicaē abundare
pullulaē cressē admodum fruti
cum/ Juuē/ Jtē frutitanta pilo
neglecta ꝛ squalida crura/ Jtē
a frutex fretꝰ .a. um .i. tutꝰ muni
mē fultus/ fruniō .n. ı rem in
sob conferre tutelam .i. n fretꝰ
e qui auxilio alt̄s fruit/ nt̄ est
ꝑimū/ nl̄ fretꝰ ut quinq̄ diua
a freto ꝑ 9frumen qr̄ fretum reddt̄
hōiem pauidum nl̄ dr̄ a furore
fernōe qr̄ feruor ꝛ ira reddunt
hōiem impauidum/ Jtē a frutex h̄
ꝛ h̄ ꝛ h̄ frequens .i. multꝰ ꝛ assiduꝰ
nl̄ arbor qr̄ sepe fruūtur turia ꝑpe
quod frequens dr̄ qui assiduus ē
turia et ea sepe vtr̄ vn̄ frequēs
dr̄ .q. frutex turia sepe et e ethimª
q̄ frequens compª frequentior ssimꝰ
vn̄ frequent̄ ciss̄ime adū ꝛ h̄ fre
quencia ꝛ frequento .as. v. act ꝛ ꝑ 9trā
frequentiditꝰ .a. ū .q. frequēs dicat
nl̄ frequens e in dicendo sic est
imitator/ Item a frutex h̄ fru
ctꝰ .tꝰ .tui/ vn̄ fructuosꝰ .a. um

ꝛ 9ꝑā vn̄ h̄ fructuositas atis/ Jtē
ꝑ compositionem infructuosꝰ .a. um
ꝛ 9ꝑā vn̄ h̄ infructuositas atis
Jtē a fructu fructualis .a. ū .i. vtil nl̄ fructu abundās
nl̄ ad fructum ꝑtinens/ ꝛ ꝑ 9trā fru
ctifico .i. multiplicaē/ et e actiuū
ꝛ hic vsufructꝰ .ctꝰ .tui ꝛ h̄ vsusfru
ctꝰ .ctꝰ .tui ut ex vtroq̄ ꝑte decli
nēs .i. id q̄d suscipit̄ ex agro ad vte
dum/ Jtē a fructu h̄ frater tris q̄d ał
dr̄ fr̄ .q. fere alter ethimª ē/ ꝑꝑe q̄ d
fr̄s sunt q̄ sūt geniti ex eod̄ pre
sꝫ diuīs matribꝰ vn̄ fr̄s dr̄ qr̄
sūt ex eod̄ fructu .sꝫ. semine nati
sꝫ germani sūt q̄ sunt ex ead̄ ꝑ
mrē ꝛ diuīs prībꝰ vn̄ ꝛ germani
dr̄ .q. ab ead̄ genitrice manantes
nō ut multi metiunt̄ qui tñ fr̄s
vocant̄/ Jtē germani dr̄ vterini
qr̄ sūt ex diuīs prībꝰ ꝛ vno vtero
editi/ germane intelligunt̄ ut ger
mani/ sꝫ soror ut fr̄/ et ē soror ex
eod̄ semine dicta qr̄ sola cū fr̄ibꝰ
in sorte generationis hēat̄ ꝑi rē
hēant eand̄ pr̄em ꝛ ead̄ mr̄em
dr̄ fr̄s qr̄ hēant ead̄ pr̄em
dr̄ germani qr̄ hēant ead̄ mr̄em
ꝛ dr̄ fr̄s germani qr̄ hēant
ead̄ mr̄em ꝛ eund̄ pr̄em/ ꝛ sīm̄r
intellige in feminino sed̄ et nota
q̄ fr̄s dr̄ q̄nꝫ nā. gente. ꝯsu
tem. affectu/ a fr̄ h̄ fraterculꝰ li
dr̄ ꝛ fratrꝰ .a. ū vn̄ h̄ fr̄nitas tis
ꝛ h̄ ꝛ h̄ fraternalis le vn̄ fraternalitas
Jtē a frater h̄ fratrimꝰ .i. filiꝰ fr̄s
ꝯꝯ h̄ fratrua. e .i. vxor nl̄ filia
fr̄s/ ꝛ h̄ ꝛ h̄ fratruelis le q̄d ꝑtīt
ad fr̄em nl̄ fr̄es/ nl̄ fratruelis
.i. filiꝰ nl̄ filia fratrum nl̄ fr̄s/ ꝛ dr̄
fratrimꝰ nl̄ fratruelis .q. fr̄ alius
et ē ethimª/ Jtē a frater h̄ fratria
e .i. filia nl̄ vxor fr̄s nl̄ cōmunicā
et fratro .tras .i. turgē nl̄ moē fr̄m
se hr̄e/ Jtē a fr̄ h̄ fratrissa se .i.
soror fr̄s/ Et compō confrat̄ tis
Confratres dr̄ .q. simul fr̄es/ siue
in ecclā siue in aliquo alio loco nl̄
consorcio siue ex sedum cam̄/ ſ
sīm̄r h̄ h̄ confratrissa .i. soror

ꝗ hic frater

fratres
Germani

vel aggregatione constratum vel conso
rcium consuetor compos defectus tabe
i. minue quo quis frui debuerat
vel fructu devastare contemere co
sumere Item hic consenior i. simul frui
defruor eris vide frui vel a fruniscor
cessare perfruor eris i. perfecte frui confru
or et eius composita omnia sunt depo
nentia et supinum fatiunt in fruitum
vel fructum sed frequentius in fruitum
... et amplius invenimus ista participia
in usu scilicet fruitus et fructus quorum ista
fructus et fructurus quod non in usu desi
nunt sed et supinum a quo descendunt
Hec fruriasis pediculorum multitudo
vel in capillis vel in toto corpore
non solita quantitate
Gabriel ebraice in
nostra lingua inter
pretatur fortitudo dei
vel ... potentia di
vina vel fortitudo
manifestatur gabriel
mittitur vero cum dominus
erat nasciturus ut tri
umphatur de mundo gabriel missus est
ad mariam ut ei annuntiaret qui ut
ad debellandas acies potestatum humilio
venire dignatus est Gabaon fuit
quedam civitas unde hic et hec gabaonita te
prius et eadem civitas gabaa Ga
baris a um i. insulsus barbarus Gabi
dus da dum i. frigidus Gabaron vel
gabaren corpora mortuorum que
dicuntur Gaed ab eventu sive in pri
cta vocatus est qui non enim peperit
zelfa dixit domina eius lia in for
tuna i. quod dicitur in procinctu vel eventu
Gaddi gemma est lignum a quo bal
samum sudat Gaddit is civitas
est in yspania et hec gaddes vel dis
sinium civitas et gaddes dis
insula est in fine yspanie que di
vidit europam ab africa in qua
herculis columne visuntur quod de nomine
insule gaddes dicte sunt et in ea
in mari sautibus occeani estus in
mittitur et est a continenti terra centu
vigiliti passibus divisa quam tirij
a rubro mari provecti occupantes
in lingua sua gaddir septam voca
verunt quod eam undique septa sit mari nascitur
in ea arbor similis palme nomine
gigniola cuius gummi infectum vitro
ceraunium gemmam reddit unde
gadditanus a um et nota quod columne
quecumque sunt posite a viris fortibus
in calcem vel que non poterunt re
migare gratia vel ultra gaddes a gaddibus
herculis vel quia quod sepe et unimo
posite sunt Gafandus i. heres a
is an i. coheres Hic gagates flu
vius est Sicilie unde hic gagates dicitur quidam
lapis quia inventus enim primo inventus est
circa fluvium eius rejectus Gaio vel ca
yo i. gvaldus vel silva densissima
Gairetrus donatus Gaida et
gasilen i. ferrum et astilia sagitte
Gala grece latine lac unde gula
tie arum delitie lautitie scilicet tibi dedi
cati quia sunt ex latte et intestinis facti unde
galatiosus a um delitiosus Item a gu
la dicuntur gvalenses qui albi et flavi
sunt unde hec galia est regio eorum et hic
et hec et hoc gvalensis se gentile vel dicuntur gwa
lesses quasi valensses i. valentes ensibus
qui militant ... in ensibus Item a gala hec
galilea est regio palestine sic dicta quia
gignat candidiores homines quam alia
regio palestine et hic galileus a um
galileus interpretatur volubilis unde sepe dicitur
in hoc ... galilei i. volubiles Item a
gala hec galitia est quia gignat homines
candidiores reliquis yspanie partibus unde gu
litianus a um gentile hij galitiam gre
cam originem sibi asserunt unde et naturali in
genio calent siquidem fertur post finem
troiani belli teucrum morte aiacis
fratris in invisum patri telamoni dum
non reciperetur in regnum ciprum concessis
se ibique urbem nomine antique
patrie salaminam condidisse inde
ad galaciam profectus est et posita sedibus
ex loco genti nomine dedit Item a
gala hec galla le instrumentum cerdo
num quo coria purgant et dealbant
et galla etiam dicitur hec herba et fructus quercus
enim unde fit quia pulvis ad aptandu
coria quod similiter galla vocatur unde
gallarius vel gallicarius i. cerdo quod cu

galla oppa Et additur declina Gallatus
vel gallicatus a um quod pertinet ad gal
lam Galla etiam fuit nomen cuiusdam
mulieris similiter Profectus fuit galla rap
Item a galla gallus a um. tamen per gentem
et per hominem in de Et dicti sunt galli
a candore corporis. grece enim dicitur celi et
facies hominum et colores et corporum qua
litates et animorum diversitates continet Et hinc
romanos graves grecos leves, afros
versipelles, gallos natura feroces atque a
criores ingenio videmus quod natura clima
tum facit. Sic iuvenalis sepe optat aucto
nomina gentium per tra designat per dictas
proprietates. ut ibi est afer. quasi malignus
et versipellis unde lucanus Vos graio
lenitate fidem Et in hac gallia e re
gio eorum, et sunt tres gallie scilicet co
mata togata. braccata Gallia co
mata est lombardia scilicet ab alpibus
usque ad rubiconem Gallia togata est ab
alpibus usque ad mare britannicum. Bra
cata que a reno adriatico ut patet burgun
die latoringia. flandria Colonia
terra liganensium et quedam alie regiones
continentur in Gallia braccata Et hinc
gallus la lum. gentile unde gallicus ca
cum et gallicanus a um gentilia que
tamen gallus quasi in gallia natus, et gallicus
ex gallia natus Gallicanus qui ex
gallia aliquid affert Item a gallia
gallicatus ta tum i. gallicus Item a gallus
hic et hec gallata te nomen populi ad quem
scripsit apostolus unde hec Galatia provincia
eorum Et per compositionem gallogrecus
a um. gallogreci enim sunt qui galate
Et hinc hec gallogrecia est eadem regio
que et galatia Dicuntur enim olim galli in au
xilium a rege bitinie evocati re
gnum cum eo facta victoria divi
serunt, sicque deinde grecis admixti primum
gallogreci dicti sunt et eorum regio
gallogrecia. nunc de antiquo gal
lorum nomine galate dicuntur et eorum
regio galatia dicitur Et hic gallogrecus ca
cum. et hic et hec galata te gentilia Et
nota quod gallus fluvius est frigie de quo
homines potantes reddunt insani
et ebrii unde sacerdotes cibeles dicti
sunt galli ab illo flumine ut colitur
cibele, de quo potantes in sacrificio
nimietate furoris agitabantur quam

vini nimietate vel dicti sunt gal
li quasi gallinacii quia castrati Et per compositionem
hic archigallus li. archipresbiter eorum
quasi princeps gallorum Item a
galla hoc galbanum genus pigmenti
succus et latine ferule Item hoc galba
num quidam color in facto, et hinc
galbaneus a um, et hec galbanum
quedam genus vestium dictum a galbaneo
colore qui est sublividus et subalbus
tamen pallore Unde iuvenalis Item a gala
hec galatia est gemma cristallina gran
dinum et candore et figuram, et ada
mantis duritiem habens et hec gallati
tes te sunt lapis prasius coloris ci
nereus sed ideo sic dicitur quia succum
de se lacteum attritus emittat Item a
gala hec gallanima atis vesania
capitis candidissimum Unde marcus
uno tecto capite aureo galamate
remitebat Et per compositionem a gala et
xios quod est circulus dicitur hic galaxies
vel galaxia e i. lacteus circulus quia
vulgo dicitur via sancti iacobi Item a gala
hec gula le anterior pars colli, posterior
cervix dicitur, et dicitur gula a gala quia ipsa pars
colli per naturam solet esse candida, vel
gula dicitur a gluttiendo unde gulosus a um
lecator, et comparatur gulosior ssimus unde
gulose sius. ssime adverbium, et hec gulo
sitas atis et hic gulo onis et hec gu
lonius ni. ambo pro lecatore, et gulo
as quod non est in usu sed componitur degu
lo as i. devorare vel gulam a matel
lo vel alia re auferre vel valde gula
aptare, quod etiam dicitur degulare quasi gule
dedi, et degulator quasi gule deditus etiam
est ingulo as. in gulam mittere et
devorare Et ingulare est matellum
vel aliud gula aptare, et singulo las.
vel gulam deorsum mittere scilicet
singultire Item componitur strigo et stra
gulo as. stringere gulam et interficere
gulo as. activum est cum sanis quarum cum et
tamen habet silvam quam Item a gula
glutio tis i. absorbere unde hic gluto
onis lecator devorator, vel gluto
quasi gulutto a gula, et hoc gluten tinis
terra tenax vel utilis ad compages
navium Et et aliorum vasorum quod etiam bi
tumen dicitur unde glutineus a um de
glutine existens vel ad glutinem pertinens
et glutinosus a um. plenus glutine

vel tenax et hoc glutinum unde hic glu-
tinarius id est qui glutinum conficit
coniungit. s. viscelum. Papias hoc glutinum
est id tenax quod fit de gluten ad conglu-
tinandum. Et a glutinum fit glutino
nas .i. coniungere glutino colligare unde
glutinatus ta tum. et glutinulentum
.i. coniunctum. et componitur aglutino nas .i.
adiungere alligare. Conglutino nas
coniungere. Reglutino nas retro vel
iterum glutinare. et est glutino activum
cum suis compositis. Glutio componitur
conglutio tis .i. simul glutire. Deglu-
tio tis .i. valde vel deorsum glutire. vel
a gula in ingulatum emittere. et in-
de [illegible] eglutio tis. Inglutio tis
intus glutire unde hec ingluvies ei
.i. voracitas unde ingluviosus a um
.i. vorax. vel ingluvies componitur
ab in et gula. quasi ingulam veniens.
Reglutio tis .i. iterum glutire. Reglutio
tis iterum glutire vel retro a
gula eicere. Transglutio tis. Eglu-
tio nichil est. cum omnibus suis compositis est
producit glu. Item a gula hic gladius
gladius generaliter dicitur ensis in proprio. sed
ensis ferrum tantum est, gladius totum.
Sed proprie dicitur gladius quasi guladius
quia gulam dividit. nam certa membra se-
cari magis solet et mortale. Item claudio
gladio tum et ad hoc primum factus est
et est etiam unde gladiolus li diminutivum.
gladiolus etiam dicitur quedam herba quia fit fo-
liis gladiis similibus. tirso tribu-
li floribus purpureis. Item a
gladio hec clades dis quasi glades
proprie quasi glades dicitur pestilencia quia fit
per gladium vel per interfectorem ferri
a gladio. quid quo differat a ca-
lamitate facile est superioribus perpendere
unde hec cladecula le diminutivum. Item a gladio
gladio as gladiis dimicare. unde
hic gladiator quasi gladio dimicat
et est nomen cuiusdam officii quod olim
Rome exercebatur in arena. unde hec
gladiatura est ars illa vel ludus ille. et
gladiatorius a um quod pertinet ad gladi-
atorem. vel quod exercetur a gladiatore
ut gladiatorius ensis .i. ensis gladi-
atoris. et gladiatorius ludus .i. ludus
qui exercetur a gladiatore. Gladio componitur

Congladio as .i. simul gladiare. Degla-
dio as diversis modis gladiare. Gladio
in hac significatione cum suis compositis est neutrum.
Item gladio as .i. gladio interficere in
hac significatione cum omnibus suis compositis est activum.

Galeron grece latine dicitur corium
unde hec galera et hoc galerum
et hoc galerinum in eodem sensu
.i. pileum ex corio. proprie ex
pelle cese bestie factum. unde galeatus
ta tum .i. galerum habens vel galero
ornatus. Item a galeron hec galea .i.
cassis. sed cassis est de ferro et est militum
galea de corio et est peditum. et hec ga-
leola le diminutivum. et hoc galear aris .i. galea. et
galeatus ta tum quia galeam habet. et ga-
leo as galea armare. et componitur
degaleo as galea spoliare et dear-
mare. et est galeo activum cum suis compositis.
Item a galeron hec galla le [illegible] ut pau-
lo ante diximus a gala. Item a galeron
hoc galerinum vas vinarium unde
hec galeriolum diminutivum. Galgulus [illegible]
Galidum frigidum. Gamos grece
nubo latine unde gamos grece latine nu-
ptie vel uxor vel mulier. quod componitur cum
monos quod est unum et dicitur monogamus
a um. et unigamus a um quia unam
tantum nupsit scilicet qui habet vel habuit vel
habet una uxore vel unum maritum. Com-
ponitur bigamus a um et digamus a um
qui duabus nupsit scilicet qui habet vel habuit duas
uxores vel que habet vel habuit duos
viros. Trigamus et quadrigamus
pentagamus exagamus vel sexagamus
scilicet qui vel que tribus vel quattuor vel
quinque vel sex nupsit. Item componitur cum a
quod est sine et agamus qui nulli nupsit
quasi sine coniuge. et hinc hec monogamia
et unigamia et bigamia digamia
trigamia quadrigamia pentagamia
exagamia agamia .i. une nuptie
due tres quattuor quinque sex vel nulle
aliter [illegible] quod dicitur monogamus vel
bigamus etc. Item gamos dicitur pir quod
est ignis. et pirgama ex edificia tro-
yana quia per ignem et mulierem destructa
vel a pir et gamos unde pergamenus a
um .i. troyanus. et hec pergama altis-
sima [illegible] ideo [illegible] alta edificia

recitabant pergama. Item hic gadsalio vel
salus et hic galgarium .i. cubicula. Ga-
maliel interpretatur retribucio dei. Gama-
los dei consolator glosa

Gannio .is .ivi .itum. Unde nec
minime latrare proprie vulpium
est. Hoc enim proprie agunt vulpes
unde vulpes gannit clama-
gannit. Et translative refertur ad ho-
mines. Unde lecatores et lecatrices communi-
ter multum gannire maxime cum se
provocant ad luxuriam. Et hinc hoc ganne-
um .i. locus in terra defossus ad quem
ad ludendum et scortandum conveniebant
et confluebant. Sic vero nunc fit lecatoribus
vel locus ubi dicitur tamnein quia ibi multa
in vigilia ganniunt. Unde plautus in
aulularia: Lenem in forum haud [?] coque a-
tum ire in ganneum. Item terencius in
adelphis: Lectos aductum est in ganneu-
mit aque. Et hinc hec ganea .e. leca-
titas que in ganneo fit. Et hic ganea
omnis lecator in ganneo. Unde terencius
in andria et in tercia comedia: Ego
vero iners frangit ellino ganeo. Et
nota quod ganea invenitur quandoque pro pultica
sed hec fit per excessionem lecatitatis.
Et a ganea hec ganeacia .i. taberna
quia ibi multa multa gannirent.
Et hinc ganeacus .i. tabernarius. Et hec
ganeacia .i. tabernaria. Item a ganea
hic ganeus luxuriosus lecator. Gan-
nio quod cum ob componitur oggannio .nis.
contra gannitere garrire et perin-
quam pro respondere. Unde terencius. Et
quandoque pro stulte loqui quandoque pro in-
crepare. Unde plautus in amphitrione:
Tum in magnam rem me semel licet
prope fari quam centies canis
in pace atque oggannias. Gannio
nec est cum omnibus suis etc. Item
gangrena caro que obmortua sed
adhuc moriens vel cutis et …
nigredine sonales. Gangeia .i.
occulta loca et subterranea scilicet gannea et
est grecum. Hic gangaria … finit
indie. Unde hic ganges gis flumen
quoddam qui oriens de paradiso pergit
ad indie regiones. Hic et fison dicitur
.i. caterva quia decem magnis fluminibus
sibi admixtis impletur et efficitur unus.
Et a gange hic et hec gangaridia …

plur' unde gangetis … et eganti-
cus a um ut tangetica terra que adia-
cet gangi … aon ebraice …

Garrio .ris .ivi .ire. blandiri gaudere
blandiri verbis unde proprie aut
est multa vana dicere aut
sordide loqui. Ille enim
garrit qui multa vana dicit et que sordi-
de garrit. Sic loquitur quod recte
et temperate dicit. Et hinc garrulus
nomen adiectivum … dicunt … gregati
volet. Tamen sit manifestum cum
ex voce garrulitatis nuncupari est
enim loquacissimum genus et vocibus in-
portunum. Et hinc garrulus a um quod
garrulus. Et proprie garulus dicitur qui vul-
go versus appellatur attendere leticia
nec valet nec volet tacere et est sive
quod nomen a garrulis avibus qui
nimpcima loquacitate et strepitu
nec unquam quiescunt. Unde hec garruli-
tas. Aut versutus vel leticia. Item
a garrio hoc guttur ris quod garrire
quia in garrulitatibus procedit. Unde
hec gutturina est infirmitas gutturis
que fit cum inflacione gule. Unde
hic et unde gutturnosus a um id est qui
infirmitate. Item a guttur hic gur-
gulio onis .i. omnis qui comedit le-
gumina qui pene nichil aliud est
nisi guttur totus .i. qui consistit
in gutture. Sic hoc nomine vitiose
invenitur scriptum fore sed per gurgulio
eum sit et scribendum per c, sed licet
curculio. Sic hic error accessit propter
derivationem factam a gutture dicitur
.n. curculio quasi gurgulio a gutture
et hinc forte translatio curculio dicitur
vermis. Cum .n. est inflatus est similis
illi vermi totus .i. ut constat in
gutture et fere nil aliud est nec curculio
nisi guttur simul … unde
terencius curculio est. Et a cur-
culio hic curculiunculus li dicitur. Unde
plautus in rudente: curculiunculos
minutos fabulari credas. Item a gut-
tur hic gurgulio onis quod est in
ore cum proximum est zome, continu-
meatus ad os in naribus protenditur
sive viam qua vox ad linguam
transmittitur ut possit verba collidere.
Item a guttur vel curculio vel gur-
gulio hec gurgustia, cella media

vel domus pauperis stricta et tenebro
sa vel locus tabernarum tenebro
sus ubi turpia convivia fiunt vel
ubi pisces mittuntur vel rethe pi
scatorum quia in aquis turiculos
deprehendere solet. Unde in libro Job
Numquid implebis sagenas pelle
eius et gurgustium capite pisci
um eius. Item a guttur hic gur
ges gurgitis id est locus altus et profundus
in flumine per catachresim tamen pro sepe pro
mari vel loco profundo in mari quia cata
chresim solent auctores elevare per ad
iunctionem epitheti scilicet istius magnus vel altus
vel vastus vel similium. Et gurges a
guttur quasi est quasi guttur fluminis unde
gurgitis a um ad gurgitem pertinens
et gurgito as id est vorare vel implere. Et
componitur ingurgito tas id est implere vel
devorare. Unde Plautus Unde ut ingurgit
nem plenis faucibus. Et est gurgi
to activum cum omnibus suis compositis. Item a
guttur gurdus da dum ineptus stolidus
inutilis impeditus et papie in come
stionibus recipiendis. Et hic gulus li genus
navis pene rotundum ad modum
gutturis. Item hic gustus tus tui unus de
quinque sensibus corporis unde gusto as
avi. Item hic gustito as frequentativum gustare
et libare quod vulgo dicitur assaggiare. Et
componitur congusto as simul gustare
degusto as valde vel deorsum vel
de aliquo gustare. Pregusto as preliba
re ante gustare. Regusto as iterum
gustare. Gusto et eius composita neutra sunt.
Garrio quarte agarrio ris id est valde vel
iuxta garrire vel cum garriente
garrire. Congarrio ris id est simul
garrire. Degarrio ris valde garrire
vel a garritu cessare. Pregarrio
ris prius garrire. Oggarrio ris
contra garrire contradicere. Regar
rio iterum garrire. Subgarrio
id est post vel parum garrire. Garrio et
eius composita neutra sunt. Hic gara
mas antis fuit quidam rex appollinis
filius unde hec garama est quoddam opidum
quod rex in Affrica condidit et ex
suo nomine garama appellavit. Et
hic et hec garamas antis qui vel que est de
affrice illum locum inhabitans unde
Lucanus Et nudi garamantes
arant. Garus ri piscis est unde hoc gar
rum ri et quoque garum ri id est liquamen piscium
Gargatingi id est studium qualiter proprie

Gausadeus rector loci. Hoc gau
sape pis id est mantile et invenitur per quod
quis palii. Et cum debet regula facere
ablativum in e secundum vis tamen ut faciat
in e. Et ab isto ablativo fit plurale gausapa
vel a gausapi gausapia debet esse sed
non gausapa. Apud antiquos vero invenitur
hoc gausapum pi et hec gausapa pe
et hec gausapes pis in eadem significatione. Et hic
gausapinum sinum pro eodem. Gaulus
genus est navigii. Gauleon quedam insula
iuxta Ethiopiam ubi non serpens nasci nec
vivit. Unde gaulolus a um gentile. Et
sunt gauloli gentes a meridie usque
ad occeanum hesperium pervagantes.
Gausinium toga que est vestis sanatoris.
Gavus a um levis in versu. Gaza
ze lingwa persarum dicitur divicie the
saurus unde hec gazula le diminutivum.
Et hoc gazetum id est gazarum reposito
rium quod et per ipsa gaza ponitur. Et hec
gaza quedam civitas palestine quia ibi cu
bises rex persarum thezauros suos
posuit cum bellum Egiptiis intul
lisset unde quoque gazetum vinum inde la
tum dicitur. Gaza componitur cum filare quod
est servare. Et hoc gazofilacium archa
locus ubi communis census reponebatur vel
ubi in templo colligitur ea que in usus
indigentium pauperum reservatur. Et
hic gazofilax cis vel custos, utrumque enim
invenitur. Unde Joseph non permisit ut quis
opus esset a gazofilace peteret. Et in
Ismahelem pontificem et Ezechiam ga
zofilacem. Gebenne arum civitas
est Burgundie iuxta alpes sita in monte unde
hic et hec gebennensis se patrium. Gede
on interpretatur circumiens iniquitatem con
fringentibus eis contumeliis infractus est
quod presagio contra hostes futuri victo
riam capiebatur. Ex quo facto exprimitur
ethimologia nominis sumpsit.
Ge grece latine dicitur terra. Unde hic
Geon quidam fluvius de paradiso
exiens et universam ethiopiam
cingens sic dictus quia incremento
sue inundacionis terram Egipti irrigat.
Hic apud Egiptios nilus vocatur propter
limum quem trahit qui efficit fecundita
tem unde et nilus dicitur quasi nilion id est limum thebe
na antea nilus latermero dicebatur.
Ge componitur cum ligo et dicitur quoque gelu indecli
nabile in singulari gelua tamen in plurali. Et sic
quia ge ligat id est stringat terram. Unde gelidus

a mi Et cpa(tiuus) dior ysso vnde gelide
dius issime adv(erbium) et hec geliditas atis et
gelo as i(d est) stringere tanquam gelu ysse Et
comp(onitur) aggelo as i(d est) valde vel mul(tum) gelare
Congelo as degelo as i(d est) valde gelare
vel a gelu remouere Regelo as iterum
gelare vel a gelu remouere Et ab ysto
metro Gelasco congelasco et degelasco
et eius composita omnia sunt actiua licet
inueniantur quandoque absoluta et passiua sicut
ut gelat terra i(d est) gelatur Et producunt hanc
sillabam ge Item a gelu hec gelimus
ni quidam populus qui sunt frigide zone proximiores
Et hic gela le fluuius ytalie qui frigi
dus est vnde hec ciuitas dicta est gela et hec
gelung a mi Item gelu compo(nitur) cum do
aqua et hec glacies ei quasi gelaquies i(d est)
aqua gelata vnde hec glaciecula le di(minutiuum)
et glacio as glacie frigere et est actiuum
cum omnibus suis quibus Item a glacie hic
et hec glacialis le frigidus glacie plenus
Item gelu compo(nitur) cum cado et hoc gelici
dium i(d est) gelu cadens Item Ge componitur
cum Hennon quod fuit proprium nomen
cuiusdam hominis et hec gehennon sit vallis quod
iuxta Ierusalem quae fuit filiorum Hennon et
inde dicta est gehennon quasi terra Hennon
vel filiorum eius et fuit hec vallis olim con
secrata ydolis et scelere ydolatrie
repleta cadaueribus mortuorum sicut in
eam filios suos ymolabant demonibus
vnde dicta est hec gehenna ne scilicet locus ignis
et sulfuris infernalis inferni vel pena in
fernalis futuri ... supplicii locus ubi peccatores
cruciandi sunt predicti loci vo
cabulo designatur Capitulum Ge cum
multis aliis particulis de quibus in suis
locis commemorabitur tractabitur Item (ysu)
a ge dicitur gigno is genui quia terra
terra omnia gignit sed antiquitus dice
bat geno is quod licet adhuc seruamus
namque in preterito et in omnibus ab eo
formatis vnde hic genitor et est genitor
nomen nature vel originis secundum Augustinum
et honoris vnde senes patres dicimus Et
genitus a um quod pertinet ad genituram
sicut naturalis ut genitiua forma vel
ymago sed in qua aliquis genitus est
Et hic genitiuus per quendam casum quia alios
casus ex se gignat vel quia per ipsum genus
significamus vel tamen dicitur hic est greca pa
rum Item a gigno hic genius deus qui
preest nupciis vel deus nature Et di
citur quia vim habeat omnium rerum gigne
darum vel a gignendis liberis vnde ait

genial/ lectus dicitur lectus qui in nuptiis
sternitur scilicet in quo sponsus et sponsa cu
bant/ sicut cubile est concubinatus lectus (Cubile)
a cubando non a gignendo / ad genia
lem fit accessus causa gignendi liberos
ad cubile fit decessus solum causa cubandi
et hic et hec genialis le nuptialis vel nupti
alis vel voluptuosus Et hinc genialiter
adverbium i(d est) nuptialiter vel nuptialiter vel voluptuose
vnde Ouidius in quinto Metha(morphoseos) Post
aduentum festum geniale egit Item a
genius geniatus a um genio dedicatus delectatus
Et geniosus a um plenus genio scilicet
vel genio dedicatus vel genio i(d est) ingenio
de quo statim dicetur Item a genius ge
minus a um i(d est) naturalis Et hic geminus
ni dentes maxillarum et est quidam dens
post dicitur geminus a gemo vel a gi
gno quia naturaliter gigni habent vnde Persius
Et geminum frangit in illis Et hoc
genitale lis genitalia dicuntur que partes
corporis i(d est) sexus viris et feminis vel a
genio vel a gigno / hec et prudentia propter
verecundia dicuntur vnde et apprimunt ...
... inhonesta quia non habent speciem decoris
sicut membra que in prompta sunt / et
vocantur ... et hec genitalis le quod
spectat vel pertinet ad genitale vel ad
genituram Item a genio hoc gem
um i(d est) ingenium vnde Iuuenalis Nemo
mathematicus genium indemnatus
habet Si sine hec legatur genium ma
gis proprie ... sine neutro genere pro ingenio
... est genium i(d est) statum arte Et nota
quod geminum et genius inueniuntur in
aliis ... genium honor priuatus
genius honor publicus in quo ...
potest legi in preterito ... Genium
cum in ... ingenium in ...
... ipso ... additum nil operatur nisi quod
notat ingenium est ... ui
anime et naturale vnde et ingenium quasi
intus genitum sit a natura / et est ...
vnde hic ingeniolum li di(minutiuum) et ingeniosus
a um et compa(ratur) vnde ingeniose sius
ssime adverbium et hec ingeniositas astucia
calliditas prudentia subtilitas Item
ab ingenium ingenior aris ingenio
... ingeniose se habere et ponitur pro de
cipere et tunc est transitiuum Item a gigno
... genitus ta tum et hic genitus pro fi
lio et hec genita pro filia Et genitus
compo(nitur) ingenitus a um i(d est) non genitus
primogenitus a um Et vnigenitus a
um Primogenitus antequam nullus

unigenitus per quem nullus. Et dominus noster
ihesus christus fuit primogenitus et unigenitus
tamen secundum patrem quam secundum matrem. Item a
gigno hec genesis .i. natiuitas uel generatio. unde hic
genetaliacus .ca .cum .i. mathematicus.
Genetaliaci dicti sunt quidam magi propter
consideraciones natalium dierum. qui
genesim hominum per duodecim signa celi
describunt siderumque cursu nascentium
mores et actus et euentus predicare conan-
tur .i. quis quali signo fuit natus aut
quem effectum habeat uite qui nascitur.
Hii sunt qui uulgo mathematici uocan-
tur. Et hec genetaliatica .ce .i. natiui-
tas. genesis componitur cum archos quod
est princeps. et dicitur hic archigenes .nis
.i. principalis medicus quia optime sciuit
mederi genesi scilicet nature. et hic et hec gene-
archa .e .i. princeps uel caput totius
generis. Et genealogus .a .um .i. de ge- genealogus
nesi loquens sicut matheus. unde
fortunatus querimur sacer expli-
cuit serie genealogus. Et hec
genealogia .i. generatio uel sermo de
genere uel linea generationis. Item
a gigno hic genus .ris. unde generosus
.a .um .i. nobilis homo quia licet ru-
stici genus habeant non dicuntur tamen generosi.
soli enim nobiles solent describere
suas genealogias. unde et ipsi soli
dicuntur habere genus et non rustici licet genus
habeant. unde et aborigines dicuntur quasi
sine origine non quia non habeant originem
sed quia eorum origo ignoratur. Et generosus
sus .sior. unde generose .sius .ssime aduerbium.
et hec generositas .tis .i. nobilitas pul-
critudo. Item a genus hic et hec generalis
.le .i. utilis. Et componitur generalior
.ssimus. unde generaliter .lius .ssime aduerbium.
et hec generalitas .tis .i. utilitas. Item a
genus generatim .i. per singula genera aduerbium
distinctiuum. Item hic gener .ri. maritus
filie qui ad augendum genus assumitur.
Item hic et hec genista .ste. Genistei quidam
heretici dicti sunt quia de genere Abra-
he se esse gloriantur. Illa enim in Ba-
bilonem uenisset populus dei plerique
relinquentes uxores suas babilonis
mulieribus adheserunt. quidam autem
israeliticis coniugiis tantum contenti
ne cum eis geniti. cum reuersi essent
de babilonia diuiserunt se ab omni
populo. et assumpserunt sibi hoc nomen

iactantie. Item a genus genero .as.
Et componitur congeneo .as. et degenero
.as .i. diuersum esse uel fieri a genere suo esse
uel fieri degenerem. uel degenerare est
denobilitare .i. facere degenerem. Et
inde hic et hec degener .ris. qui diuersum
est a genere et nobilitate .i. indecor. Item regene-
ro .as .i. iterum generare quod fit per ba-
ptismum. Et est actiuum generis cum ordi-
nis compositi. sed degenero .as quod est
neutrum est uel fieri degenerem. Item a genus
as generatus generatus .ta .tum. quia generatus
et generata quia generata. unde per hoc scribitur
uel ponitur est ibi generatio per protesim sed
postea dicitur. Et genus quasi bigenus .a
.um. quia a duobus generibus est natus ut
mulus. Et cum in est ingenuus
.a .um. nobilis qui in genere habet libertatem
non in facto sicut liberti. unde et greci
ingenuos eugenes uocant quia sunt
boni generis. capitulum
Item a gigno gens .tis .i. gens est
ab uno principio orta multitudo
uel ab alia natione secundum propriam
collectionem distincta. ut gentes
asie dicuntur gentes populi. generationes famili-
arum a gignendo sicut natio a nascen-
do .i. genus gentis natio est uel fa-
milie ut Iulie Claudie .i. genus ad
qualitatem refertur ut penna [illegible]
[illegible] genus multarum [illegible] genus multitudo
aliquorum sine collectio ab uno prin-
cipio descendentium. Et genus principium
in collectione. Et genus dicitur predicabile
quod in diuersa. Et genus .i. sanguis uel
origo. Et genus .i. maneries. Et genus
.i. qualitas specialis. Et genus .i. actus
pertinens actionis. Et forte aliis modis
accipitur genus. Et a gens hic et hec gen-
tilis .le. et sunt proprie gentiles qui nec
circumcisi ut iudei nec baptisati
ut christiani. unde et gentiles dicuntur quia
tales existunt ut sunt geniti. sed christi-
ani non ita sunt ut sunt geniti quia
sunt baptisati. similiter iudei non
tales quia circumcisi. Et hinc gentiliter
aduerbium. et hec gentilitas .tis. et collectiue
gentilium uel pertas quia admis-
ti gentilibus. et gentilicius .a .um. de gen-
tibus ortus uel ad gentiles pertinens.
Item nota quod gens inuenitur in casu suo
in quo et gentilitas. unde id. quia repulisti
ut [illegible] et indignos uos fecistis eterne
uite. ecce conuertimur ad gentes

Et alibi in viam gentium ne abieritis
Item a gens gentilis, ca tum · i · gentilis
et componitur ingentilis et hic et hec bigener et gemino ex
duabus gentibus est ortus ut patre tusco et
matre francia Item a gigno hec genitrix cis
Et quia cum manus ab· et germanus a um ipse
quod germani vel germane dicuntur qui vel que
sunt eandem matrem / sed diversos patres · q · ab
eadem genitrice manantes / si hec superius dictum
est. Unde quod gregus anatum dicuntur germane
quia plus ceteris vitant et diligant. Item
a gigno hec genitura e · i · generatio vel
secretum paternitas. Et hec gemmen · nis · i ·
genitura vel gemen. Et hec gingiva qui ibi
dentes gignantur unde gingivalis a um
quod ad eam pertinet. Gigno vel genitus hic mid
ge et hic et hec gigas antis. Et dicuntur giga
tes · q · gegantes · i · terre tam geniti vel
gigantes q · gegines · i · terra gene genita
filii terre dicuntur fuisse · ge terra · giris genus
dicitur unde gigateus · a · um · Et quia tum
machia quod est pugna et hec gigantoma
chia · e · i · pugna gigantum gera de
os Item gigno vel genitus quia tum aura
et centaurus q · genaurus · i · genitus ex
aura · sicut ysidorus quod Yxion consecratam
iunonis eam mitellam de cetibus q
consilio Jovis formatam quidam nu
be in sui speciem et eam obtulit ixi
oni quia ipse putans iunonem esse effu
dit semen in illam nubem / et inde nati
sunt q monstra in media parte homines
et in media equi. Et dicti sunt
centauri q · genauri · i · geniti ex
aura / Secundum historiam Yxion primus
in Grecia centum equites armatos qui
equites / tum ab invidentibus primum super
equos unum animal reputati ex homine
et equo dicti sunt centauri · q · centa
nati vel quia centum erant / et quia aura
cite volantes terram consumebant / Alia
fabula hic ex dictum lapithe hostes
predas abducentes in segnido fluvium
pertransierunt Tolosenses eos videntes super
equos · crediderunt ipsos esse equum
et homines quia in superiori parte videbant
homines in inferiori in aqua equum · vel
perstringentes terra homines vel colla equorum
ita vocaverunt centauros quod lingua
eorum semiusos dicitur · vel quia lapithe
te in bello super equos ita discurre
bant quod velut unum corpus equorum et
hominum videretur. Et in fictum est illos
esse semiferas. Et vero dicti sunt centauri
q · genauri quia tum viderunt eos ita
in equis discurrentes qui vidissent eos
equos ascendentes · ex aura genitos
eos crediderunt unde centaureus a
um · et hec centaurea q herba quia a chiro
ne centauro fertur fuisse reperta / eadem
et lingua quia in locis humectatis nascitur
eadem et fel terre propter amaritudinem dicitur
Centaurus componitur cum ypos quod est equus
et hic ypocentaurus idem quod centaurus sed
monstrum ex parte homo et ex parte equus
sic onocentaurus · monstrum ex parte
asinus et ex parte homo na onos asinus
dicitur Item a gigno geminus a um ·
i · duplex duo unde gemini dicuntur duo
simul nati / tres enim duo simul
nati dicuntur gemini si etiam plures · de
geminis uno mortuo abortivo
alter qui legitime natus fuit vopiscus
appellatur / gemini etiam dicuntur quoque pares
similes equales unde gemellus a um di
Et componitur gemellipara · re · q
geminos pariens / et gemino as dupli
care Et componitur congemino et ingemino as ·
Et sunt activa simplex et composita Item a
gigno hoc germen nis · i · surculus
pregnans vel botrio quod oritur a ramo
vel radice virgescere · i · initium floris
Et germen dicitur semen / vel a gero ·
unde germineus a um de germine
ortus vel ad germen pertinens / et germino
as · germen emittere vel producere gignere
creare generare / unde hoc gramen minis
potest dici quelibet herba q germinatur, sed
robur omnis ligni tamen species quod sit
firmissima / specialiter enim est q herba que
nascitur ex humano sanguine / et q alia
herba q etiam mortua revocata herba re
nascitur / et vulgo ita vocatur / et sit quia
in terram germinando multiplicatur / vel
a situ sic ab agro quia plurimum agrorum
sit unde et ipsi greci agrestem nominaverunt
mint / quoniam etiam innititur per radices terre
herbe unde gramineus · a · um quod totum
ex gramine est vel quod pertinet ad gramen
et graminosus · a · um · quod gramine a
bundat ut locus / et componitur. Et gramino
as · i · gramina colligere vel gramine
implere Et componitur congramino as · et de
gramino as · i · gramina evellere
et ingramino as · gramine implere
et sunt neutra omnia Et a gramine
gramineus · a · um · est ille qui graminosus

Et dicitur germinesco incohativum. Germino
compositum congermino as .i. simul ger-
minare. Unde hic et hec congerminalis et hoc -le.
Et dicitur agermino degermino dis-
germino. Spirituales tenebras et congerm-
inales rubigo interimit. Pregnio
as. Et sunt activa simplex et composita.
Item a gigno et immania dicta est
germania. Terra dives et populis imma-
nibus. Unde Ysidorus propter fecunditatem gignendorum
plurimorum immanium dicta est Ger-
mania. Et sunt due Germanie superior
usque septentrionale occeanum, inferior
circa Renum. Vel Germania quia gentes
immania quarum plurimum abundat ibi.
Immania corpora hominum et immanes
nationes sevissimis dominate
frigoribus. Qui mores ex ipso celi ri-
gore traxerunt. Ferocis animo sunt
ibi homines et semper indomiti raptu
venatuque viventes. Horum plurime
gentes armis discolores habitu lin-
guis dissone et origine vocabulorum
incerte ut Tolleraces, Seusuales, Quadri-
gi, Marcomanni, Bructeri, Camassi,
Blangiani, Tubantes. Quorum immani-
tas barbarie etiam in ipsis vocabulis
horrorem quendam significat. Unde germa-
nus a um. Et dicitur Germanicus a um.
Et hic Germanicus quidam Cesarum qui
Germaniam devicit, vel qui in eo
anno natus est quo pater eius Germa-
niam devicit. Ignis a gigno et in-
compositum hic ignis quia non gignens quia
nil ex eo gigni possit, sed consumit
cuncta que rapit. Et est proprie ignis
ipsa flamma; quod autem fovet ignem
focus est. Et dicitur hic igniculus li diminutivum. Et hoc
ignibulum .i. turibulum. Et igneus
a um ad ignem pertinens vel de igne
existens vel resplendens vel ardens. Et ig-
neolus a um. Prudentius in libro ymnorum:
Vigor igneolus non moritur. Et ig-
neus a um .i. igne continens. Unde hoc
ignearium .i. focarium. Et ignio is
inflammare. Unde ignitus a um .i. inflatus
vel ardens. Et tamen est non ab igne. Et
comparatur, -tior, -ssimus. Item ab igne
igneo es .i. inflammare. Tale unde
ignesco sit inchoativum. Ignio quoque ab ignio
is inflammare. Unde Mathei: Si fratris
sunt nota est ut Gonoc. Unde hoc
incensa adignat. Ignio activum est

enim sensus quod Ignis quoque Ignivomus
a um igne vomens. Et ignicremus
a um igne crematus vel igne cremans.
Et hic et hec segnis et hoc segne piger. Et di-
citur segnis quasi sine igne ingenio carens. Se enim
sine significat ut sedulus sine dolo.
Segnis comparativum segnior, segnissimus. Unde se-
gniter, segnius, segnissime adverbium. Et hec segni-
ties ei. Et hec segnitia e. Gigno is
genui genitum. Ponitur .i. parere vel alicui gignere. Vel
progigno quasi prolem gigno. Et est etiam
unde hic progenitor. Et hec progenies ei.
Unde hec progeniecula le diminutivum. Et nota
quod filii et nepotes non sunt progenies
quia non sunt parentes geniti sed pronepotes
et non sunt progenies quia parentes geniti et
ita progenies incipit a pronepotibus.
Sed posteritas a nepote quia pro extra etas
si sit inferius longe edita progenies dicitur.
Ita superius pater, avus, abavus, atavus et
tritavus progenitores vocantur quasi parentes
generantes. Gigno activum est cum
suis. Quod Gelos grece latine dicitur risus.
Gelasinus .i. risus .i. fovea ge-
nitivum. Unde hic gemini ex his dua-
bus et gemellus .i. ex dua-
bus similibus genitus vel quod facile
genuit. Gemo is quoque congemo is.
Ingemo is valde vel intus gemere.
Peregemo is. Regemo is. Et ab omnibus
istis inchoativa: gemisco, congemisco,
ingemisco. Gemo et eius composita sunt
neutra et faciunt preteritum in ui et
supinum in itum. Et corripiunt pa-
ge. Genazar stagnum sive lacus
in Judea amplissimus longitudine
tenens xl. extenditur stadiis, lati-
tudine xl. diffunditur. Aura non ventis
sed per se ipsum sibi excitatis. Unde Gena-
zar quasi generans sibi auram. Idem et Ge-
nezareth dicitur ut dicitur. Genciana
quedam herba ab inventore sic dicta. Ge-
nos grece latine dicitur barba. Unde hoc genor
badium dicitur quod vulgo dicitur vimong. Unde
quidam Murilegus. Unde scit eius generosa
cum lambit. Et hec gena .i. longa clamor
vel inferior pars oculorum scilicet ea pars vultus que inter
maxillas et auriculas est. Unde barba
inchoat sic dicta quia barba ibi gigni
incipiat. Gena etiam dicitur palpebra. Unde
Terentius: Hodie non comprissi genam.
Gene, et a gemma quoque gemmulus le in
singulari, sed in plurali dicitur gemma vel Gemma

sue commissiones feret et curet deo sit
gemma in vertice sunt gemis apposita
ibi non concedit sibi gemma infirmus vel
vertice caput et inclinant unde gemma
sit quia est quando homines dum ad gemma
se prosternunt statim lacrimantur volunt
non eos nam uterum matrum revolvere
vel quia in tenebris consedebant dum veni
unt ad lucem Et nota quod gemma sit
consecrata mire dicitur non per si
gulas corporis partes monimentum eius
consecratas aueri memele unde id
Cintius aurem vellit et admonuit
frontem gemis unde venantes contra
tagina frontem signo sancte crucis
textura fidei unde id textrans quod
tedeunt gemma mire unde et tragici
rogantes unde virgilius in tercio Eneidos
Amplexus gemma Et a gemi quod gemi
culum dicitur et geniculor aris gemma
inclinare unde geniculatim adverbium et in
flexis genibus Item a geniculum li. et hoc
geniculus id est quod pertinet ad gemi Et hec ge
niculata quedam herba que ob repellendum
virus scorpionis sensuitur G enitus gre
ce dicitur mulier unde hoc genetheum id est
lupanar vel textrinum quia ibi conveniunt
femine ad meretricandum vel ad opus
lanificii exercendum commemorant unde
genetrarius a um qui utitur vel preest ge
neteo Genetus grece dicitur andros grece est
vir et andrigonus a um scilicet vir et
mulier in simul sicut de quo venimus scriptum
unde et ermofrodita Item a genetus et
gener vi quia pro mulieri gratiam habet vel a
geo quod pro augmentandum genus accipitur
Item a genetus hec genesta scilicet terra ar
bor et utilis mulieribus pro lanificium
quod in hoc capitulum

G
ero ris si stum id est facere
vel ferre et administrare
et in gerendis ... dicitur
quod secundum antiquos geru
tum dicitur componitur unde gerundium
... Et gerundivus a um pro sin
copam Gerundia vel gerundiva dicuntur
quia nomina que gerunt omnimodam sciorum
verborum formam Et nota si veniunt a ver
bis activis vel communibus retinent genus sicut
significationem activam et passivam Item a gero hic gestus
tus tui id est actus vel corporis agitatio unde ge
stio stis stivi id est cupere et gestire id est gestus
facere secundum diversas agitationes modis gaudere

luxuriari lascivire diffluere / si gestire
dicitur malorum et gaudere bonorum Item
a gestus dicitur gesticulor aris et in neutro
genere gesticulus ab eo quod gestio et que
valia Item a gestus gestuosus a um id est
flexibilis et diversis agitabilis modis
unde gestuose adverbium id est agibiliter flexi
Et hec gestuositas Item a gero hic
hoc gestorium rii id est ferculum Item ge
sto as frequentativum unde tulia et gesta
me minis id est quod gestatorium rii in quo
digmum portatur ut ferculum feretrum Item ge
stito tas aliud frequentativum unde plautus
in aulularia Ego sum filius illius qui
me gestitavit I tem a gero hec
gesa scilicet genus armorum quod gallice dicitur
gwisarma vel cesa scilicet a cedendo
Et sunt gese vel cese gallorum
pila romanorum / savisse mate
rium Et gerra est id est nuga inep
tia et gerra est piscis insipidus et nullius
saporis in plurali vero adiuncti dicuntur
nam gerre arum dicuntur sepes fixe
circa altaria et curros unde gerratus
ca cum gerris circumdatus et septus
Item a gerra hic gerro onis id est nu
gator ineptus vel insipiens stultus
indiscretus insipidus ad modum
illius piscis vel garrulus et tunc dicitur
gerro quasi garro a garrio unde te
rentius in tercia Comedia Gerro
iners fraus helluo ganeo Et in
gerroneus a um et gerronaceus a
um ad gerronem pertinens unde plautus
Congerrones repperi compotores ac
senis manibus gerrones gerronatos Et
pro compositum Congerro congerro
nis cum eo vel congerrones dicuntur
qui aliena ad se congregant I tem
a gero gerulus a um qui gerit sibi
mulus portitor et similiter iumentum quod
quod gerit gerulus a um qui gerit nugas
Et salutigerulus a um qui gerit salu
tes unde plautus Egomet conduxi
tace ancillas mulas muliones
salutigerulos pueros / hic et plu
dicuntur nomina per compositionem sicut armiger secu
riger / clavigeri et similia / de quibus
alibi diversis Et nota quod predicta non
omnia inveniunt posita sed etiam in plu
ralis Item a gero gerla scilicet id est blatta
unde gerso sas et ingerso sas id est
insuscare facere vel aliud gersa

Vel a gero geris gestio. onis. vnde hec ge
sticula le. parua gestio vel aqua
res minuta/ & differunt gerere
& ferre/ qr gerimus una vel nulla
aqua qua vna in nobis sunt/ ferimus
imposita nobis. Gero quoque aggero
ris. i. adunare acumulare vn ag
gestus. tus. tui. i. cumulus adunatus
& aggestus acumulatus adunatim
& hic agger ris. i. cumulus terre sursum
eleuatus/ & ex cumulo icti coaceruatus
pt dici cumulus vn agger dr
media strate eminentia coaceruata
lapidibus/ strata ab aggere
i. coaceruatione lapidum dicta
quam hystorici viam militarem
vel ferratam dicunt. Et hic aggerulus
a. um. i. cumulosus. Et aggero. as.
i. accumulare augmentare. Et q ex ag
gero. as. valde aggerare. Et in aggeratus
i. valde cumulatus. ang. auctum
Item gero q congero ris. aggerare a
cumulare simul gerere. vn congestus. tus.
tui. et congestim adu/ i. cumulatim
congregatim. Et h congeries ei. i. cu
mulus. Et h conger vel congrus. gri.
quidam piscis qui est similis anguil
le sed grandior/ et moratur in cauernis
petrarum sub aquis. Et regesto as
frequentatiuum. Digero ris. i. explicare
vel ordinare vel ordine disponere vel in
numerum ordinare/ vel exponere vel
diuidere ordinatim/ vel euacuare cibum
exterius deponere quod proprie dr sinal
tere quod fit cum cibaria & potus in sto
macho diuiduntur. Et q pars purior tra
mittitur per membra ad alimenta vite/ q
grossior mittitur ad secessum. vn in libro
Regum dr Digere paululum vi
num quo madens. vn digestus. a.
um. Et q indigestus/ & digestim adu
i. ordinatim. vn prudentius in libro
ymnorum. Omnia cuncta in digestim
xpi suppellex descripsit. Et h digestio
onis. Et q indigestio. Et h digestus
tus. tui. i. digestio. vn macrobius in Satur
nalibus an simplex cibus an multiplex
digestu sit facilior. Et h digeries ei.
digestio euacuatio. vn idem Macrobius
Nec mirum si digeries morsu re
pressa euasit. Et q indigeries a
indigestio. Et h & h digestibilis le quod
facile digeri pt. Et q indigestibilis le.

Et q digestum. ti. quidam liber legalis sic dictus
quia legalia precepta ibi colliguntur digesta
vn h & h digestalis le. quod pertinet ad dige
stum. Et h & h digestista te. qui con
digesta vel q docetur. Item compem
egero. ris. i. digerere foras emittere. Et
per malas feces vertere per secessum. Et
hic cristalline dr per euacuare vn Stacius
Egestas alto moritis vrbes i. euacu
atas. Ingero ris. i. immittere inferre
Et regero ris. i. iterum gerere vel destruere
gestum vel reportare. Suggero ris.
i. summittere/ festine subministrare
indicare/ dicere sua de. q latet aliquid
alicui consule. Et pro ea decipiendi
et ei incomodandi. vn suggestio
onis. dyabolica persuasio/ et consul
tacio/ & h suggestus. tus. tui. i. suggestio
Et suggestus i. tribunal sedes princi
pis dicta/ qr ibi multa replicatio ve
stium paliorum tapetorum sub prin
cipe geritur/ vel qr dum princeps ibi sedet
multa ei in aure suggeruntur. vn
Max. cap./ laturus sit conspirati edicto
considerat ardua qr suggestu. Et a
Suggero h suggillo. as. i. suggerere
& suggillare. i. suffocare strangulare
vel manum gule dare/ & ea stringere
& tunc subgulare. i. sub gula capere
& tam Gero & eius composita omnia
sunt actiua/ & tercie coniugationis & faciunt
preteritum in gessi & supinum in gestum
Gera grece latine interpretatur sacra
vel sanctum. vn geratica ca
cum i. sacer vel sanctus/ et
h geratica ce quedam genus
carte q ad sacros libros eligebatur
similis angustee/ si sub colorata vn
geratice dicuntur sacerdotales & sac
re q apud egyptios/ et h gerabota
na q herba qr remediis hominum
purificationibus sacerdotum apta quod
tibi probatur vn & cum pontifices sa
gimem vocabant q sanctimen/ quod
& verbena dr qr pura sit & consecrata
veneri per contrarium qr frigida est
vn dr verbena q veneris vena qr
prodest febricitanti si bibatur. Item a gera
h geron. ontis et h geronta te. i.
senex vel sacerdos vn geronteus a. um
& gerontius. a. um. i. senilis sacerdo
talis. Et h gerontocomium i. hospitale
locus vel senilis in quo pauperes & propter se
nectute solam infirmi solent pasci

et curat̃ Et vr̃ componi a geron
et comos quod est villa vel comedo quia
hec loca in locis silvosis et in villis sole-
bant ut ibi gaudentes comederent et re-
ficiarentur Item gera tempus enim pigra
et hec gerapigra .i. sacra pigra Est
n. optima medicina Et tum archos
.i. princeps et hec gerarchia e. i. sacer princeps
sed gerarchia vel hec gerarchia est eius pluralis
seu sacer principatus Ierion-os-
fuit rex hyspanie tricorpor quod
nil aliud fuit nisi quod fuerunt tres
fratres tante concordie ut in tribus cor-
poribus quasi una anima esset vel quia tres
eius tria regna prefuit scilicet baleari
maiori et baleari minori et ebuso
scilicet quibusdam insulis et ideo fictus est esse
tricorpor Gerusa mater tricorpori
Gerim mos quia colunt samaritani
Gibbus bi. id est quod struma. scilicet
struma est tumor in pectore gibbus
in posteriori scilicet in dorso quod notavit
Iuvenalis ubi dicit Strumosum atque
iterum pre gibbo tumentem et hic gib-
bosus a. um quod habens gibbum sicut strumo-
sus qui habet strumam Et componitur gibbosior
issimus unde gibbose sius issime adverbium et
hec gibbositas atis Item a gibbus hic gib-
ber ri. quod habens gibbum vel partis ipse
tumor scilicet id quod gibbus unde gibberosus
a um quod habens gibbum vel qui pluribus
tumoribus oneratur Et sunt componitur sed
gibbosus Item a gibber gibberius a um
quod facile numus incumbit vel situm
est Gilvus a um quod apulli dicunt
gibbus a um .i. colore mellino Gil-
vus color est quasi medius color scilicet inter
album et russum vel nigrum unde et hec
color dicitur gilvi Gillo vel gel-
lo onis dicitur crustilis inepte quod aliter
dicitur bancalis et bucalan

Gignos grece latine dicitur nudus et
inde versum in latinum fit gignus
a um unde hic gignas adhuc
.i. pugna lucta tursa quia solebant
nudi certare in talibus ludis et hic gigna-
sium sii id quod gignas vel locus in quo
fiebat ante enim in aliquo loco certantes
cincti erant ne nudarentur postea rela-
xato cingulo repente prostratus et exanimi-
natus est quidam cursor quare ex consilio de-
creto Ipparcis archon hypomenes

ut nudi deinceps certarent postquam misit
.i. tempus et deinceps gignas et gigna-
sium dictum est a nudis quia iuve-
nes nudi exercebant unde sola tunc ve-
renda tegebant Item a gignos hoc
gignia e. i. certamen quod fiebat
in gignasio Et hec gignarea est id
et gignicus ca cum ut gignicus lu-
dus et est gignicus ludus velocitatis et gra-
vium gloria huiusmodi quia sunt quinque
saltus cursus iactus motus et luctatio
et hec translatione fit studium
scolarium et ingenii dicitur gignas
et locus studii dicitur gignasium et
quandoque ipsum studium quia sicut in pale-
stra corpus ita in studio exercetur
animus et hoc attendens ut omnem spe-
ciem exercitii vel locum exercitii gi-
gnasium dicat ut scola unde hic
gignasiolum pro omni studio vel
pro loco studii Et per compositionem hic gig-
nasiarches chis i. princeps in gig-
nasio et hic et hec gignosophista te .i.
doctor magister in gignasio unde Petrus
in libro miraculorum Contra herese
ordinat enim suas acierum gignosofi-
sta et hec gignosofiste dicti sunt quia perpetuo
quasi nudi per opacas in die solitudines
solent philosophari adhibentes tantum genita-
libus tegmina ad modum anime
in qua certabat in campo Et nota
quod quandoque dicitur quod gignasium grece ex-
ercitium vocatur et hinc gignasium dicitur
generalis locus exercitiorum unde et bal-
nea et scolarium loca et cetera secundum
ad litteram gignasia dicuntur quia
ibi homines in suo studio sive
arte exercitantur Item a gignas hic
et hec gignatista ste .i. luctator pa-
lestrisator Item a gignos et logos
quod est sermo vel verbum dicitur gignologista
ste gignologista .i. nude loquens sive
nude ratiocinans unde martianus Quo
istud mihi fuit quod non omnium in illatura
mea curatus deprecans et vitu me
cantus antistitit prisque fores aditus
quia reseratum gignologista Gimpedes
sunt quidam ipsa pedestri prelio magis
quam equestri usi sunt ut dat causa ita vo-
cati sunt quasi gentes pedestres vel quasi gentes
certa peditantes sunt .ii. in illis moris

incendii naturalis servatus a torre H oc
gibpsum cognatum e talci et est
grecum nome et in gippseus a
um de gippso existens vel ad gippsum
ptinens et gippso as gippso linire
vn gippsatus a um gippso linitus Hic
girus ri et hoc girum ri muc i circu
cu tornus vn hic girgillus li instru
mentum femineum qd ad nomine
de devolutorium quia vterdo in giros
fila in devoluit filum n a qo ce
lo dicitur in fusum a fuso in alabru
vel traductorium as alabro in gir
gillum vel devolutorium a girgillo
in glomicellum a glomicello in
pannum a panno in telam Item gir
gillus e lignum mobile ex quo fu
nis cum situla in puteum demit
tur ad hauriendum aquam Et girgillus
quia in girum pertatur Item a girus hoc
giraculum li Oriculus quo pueri ludunt
qd in summitate canne vel baculi
voluitur cum qui ventum cum impetu
refert Et giro as in girum volue
re circundare et qui tongero as cir
gino as et circum cum omnibus
suis compositis et producit gi Iron
a girus girosum grecum e sicut circuq
pauidus et tremens circumferens oculos
et ad utrumque intuitum formidans
et per tempora girovagus a um
instabilis circumcirca vagans Golig
pisus e Golgatha sirum e et inter
calvaria ob caput vel calvicium ade
quod inventum ibi sepultum si ob de
colacionem dampnatorum Gomor me
sura e continens quinque sextarios Go
mer filius Japhet Gongra pisus
vel proprium nome Gorgates in
sule sunt occeani in fine hesperine
quas incoluerunt filie forci vnde et
gorgones dicte sunt vel gorgon
inter r cetur vn tres filie forci sic
stenno euriale et medusa que
inter tercia debilitatis lata pfundibus
et oculis dicte sunt gorgones a
tenore quia tenor erat videntibus eas
quia ille tres vnum habebant oculum quo
in vice vtebantur Et quicumque eas
videbat vertebatur in lapidem qd aliud
fuit nisi qd ille tres sorores vinc
ebant pulcritudine quas ut videbant
adolescentes stupore torpebant ut
fierent et si esset eas vidissent verterentur

lapidem et hic gorgoneus a um et
quia maior gorgon capillos habuit s
pentinos ideo quicumque vne gorgonea
a um i serpentina vel ex ideo quia cum
perseus caput eius secum deferret et
gutte sanguinis ceciderunt in terram
vnde serpentes creati sunt Gorro ad
usque e a gorro pronsque minus Got
tia magog filio iafeth nominati pu
tantur a similitudine vltime sillabe
et sunt gotti orientales occidentales
gotti occidentales astrogotte dicuntur
orientales ignosogates et a gottus
vel gottia e terra quam incoluerunt
et hic gottus ca cum gentile sicque pa
appellati sunt gete quadam corruptione
nominis sic romanorum Item a gottus
et hec geta te et hic et hec getes te id est ho
minem et hic getulus a um Hic getu
li gete dicuntur fuisse sicque gete cum
ingenti agmine locis suis naues
conscendentes loca sirtium in libiam
occupauerunt et quia ex getis venerant
derivato nomine getuli dicti sunt et
inde getulia terra quam incoluerunt
et hic getulus a um gentile a quo
getulicus ca cum Geta quasi cum mas
sa qd e magnum vel forte et hic et hec
massageta te vel massagetes tis
sicut dicitur a sitis venerunt quod in la
tiam quam e inde ... et admi
xti sunt gete et inde dicti sunt massa
gete magni vel fortes gete Gut
ta te quod stat et paruum fluit stilla
vero quod cadit et hic stillicidium stilla
cadens stiria u genus e i gutta
et est diminutiue de stilla dum ad
stat a pede deterit vel arboribus
que glutinosa gutta vnde et gutti que
glutu glutinosa a glutino dum
ceciderit stilla gutta et dicitur que insun
tas Et a gutta hec gutula dicitur et gu
tosus a um gutta plenus Et guttim
adverbium i guttatim Et hoc guttur
nium quod vas aquatile in inferiori
pte pforatum qd misso degutat
aquam Et hec gutula li per quodam
minuto pisce et hec gutti ti genus vasis
vnguentum a gutta dicitur vnde simul
plene possint omnia guttis vnde et
guttum vnguentum in eo repositum
quod ... licet apposito panno tegit
iugiuma guttis Item a gutta hoc
gummi indeclinabile latina arbor quod gutta

Et primo gutta cecit de ligno inde dicitur et fit gummi et hic gummosus a um et hec gemma quasi gumma gumma quia ad instar gummi lucescat vnde gemula di et gemmosus a um plenus gemmis et pulcer et comparatur vnde gemmose sius ssie adv et hec gemositas atis Item a gemma gemmatus a um gemmis habundans et compa et gemo as i resplendere et gemare i gemmis ornare et congemma as i simul gemmare degemo as valde uel de orsum gemmare uel gemmas aufferre egemo as i degemo ingemina as regemo as gemmare per gemmis ornare actiuum est et composita ab eo 2m gemit (?) actiua sunt gemmare per resplendere neutrum est Item a gutta gutto as guttatim cadere uel guttatim fundere uel guttas perfundere vnde hic guttamen ius 2 hic guttatorium vnde ubi cadunt gutte uel a quo cadunt et guttito as frequentatiuum et componitur conguttto as et degutto as et ingutto as et perguttto as regutto as et sugutto as i sub uel post uel parum guttare gutto per guttatim cadere neutrum est aliter cum omnibus suis quibus actiuum est Hic gumfus fi i vinculum uel iunctura aliquorum corporum Hic gong i angulus G vna uel gima vas vitreum uel de cucurbita que ventosa dicitur et vnde dicitur a gula quia gulosa in sanguine atrahendo vel a cucurbita propter similitudinem uel quia de ea fit Glaber a um lenis fixus imberbis sine pilis nudus uel criniosus vnde Augustinus de ciuitate dei in sexto Glaberis ungit dum male barbatus videremus Et inde glabella la lum i nudus sine pilis vnde

Maxaulis capsella ubi aliorum pubes discriminant glabella medietas | et hec glabella le calua pars capitis quia nuda et sine pilis est Et hinc glabrio onis i calui uel imbarbatus imbarbis uel criniosus vnde Cicero in quare significat glabrionis patris vim et acrimoniam H et glans glandis fructus quercuum vnde hec glandicula le diminutiuum Et glandeus dea deum de glandis ponitur uel ad glandinem pertinens Et glandosus sasum glandibus abundans Et glandeo glandes glandui glandes habere uel emittere vnde glandesco inchoatiuum Et a glans hec glandula glandule diminutiuum Et glandium dij glandij idest scilicet pars intestinorum vel nodus qui sub cute nascitur ex nimia humorum abundantia Et hic nullus est defectus sed quia multum spacium fuit dimissum ideo sequitur Et nota

Et nota quod glandes dicuntur masse plumbee facte ad modum glandium que componuntur cum fundis et glarea ree i argilla uel terra humida uel lapilli parui quos fluuius trahit

Glaucum dicunt greci album vnde hic glaucus quidam piscis quia fit albus et glaucus a um i albus splendidus ut oculi glauci i splendidi habent enim candorem admixtum virori et glaucus a um i subniger est enim glaucus color ferruginei subniger et rubeus viridis et flauus glaucus quod albus splendidus subniger rubeus flauus viridis quod glaucus dicitur albus uel splendidus uel flauus latinum est a greco quod glaucus dicitur viridis et subniger latinum est a deo mari glauco nam color maris viridis et subniger est et comparatur cior ssime vnde hic glaucitas atis et hic glaucedo inis et hic glaucoma atis quod antiqui dicebant hic glaucoma me macula in collo uel ucdula et caligo et ab scuritas oculorum vnde plenitus

Glaucomam oculis obiciem genium
q3 ita facere q ut qui vidit ne videat
Glicin vel glicon grece latine dicitur
dulce unde hec glicerium proprium nomen
mulieris causa adulacionis et blandi
menti quadam diminucione impositum
ut mea glicerium id est mea dulcissima vel a
et tale nomen vere neutri generis secundum
formam et in dictum sumit articulum
femininum Item a glicin hec gli
ciriza quedam herba que dulcem
habet radicem eadem ad ipponis que
sicientibus sitim sedat Item a
glicin glisco scis quia que dulcia sunt
desiderare solemus glisco enim cupere est
vel desiderare resplendere crescere ardescere
pinguescere tumescere superbire vel indi
gnari et caret preterito aut si lex dixit
facere glivi Unde hec glis gliris generis
masculini murem quod multum dormit
et sit quia somnus facit glires
pinguescere et crescere tota enim hieme
dormiunt et quasi mortui jacent estate
reviviscunt et hinc glirinus a um
et glirosus a um stupidus torpens
somnolentus qui multum dormit
glirinus etiam dicitur de glire factum vel
ad glirem pertinens Item a glisco
hec glis glissis id est cardinus quod aliter
dicitur lappa Unde glissinus a um de
lappa consistens vel ad lappam pertinens
et glissosus a um id est lapposus Item
a glisco hec glis tis terra argillosa
et inde glitenus a um id est terrenus et gli
tosus a um id est argillosus de hiis tribus
nominibus dictum est a quodam Glis
animal glis terra tenax glis lappa
vocatur Ris animal tis terra tenax
ssis lappa vocatur Hic animal hec
terra tenax hec lappa vocatur Sic genus
et nomen cognoscitur et genitivus Item
a glisco hec glissera re id est mensa
Glisco et si aqua apposita lex nemini sit
pro desiderare vero actum est et ut
dictum est caret preterito et supino vel
si lex tunc dicitur facere glivi glitum
Globus piscis qui et glabio dicitur
Hic globus bi et hic glomus
mi et hoc glomus eris est
coadunacio et glomeracio
filorum glomus mi illud
idem vel circulus globus vero est aliarum
rerum coadunacio et cumulus Sphere
tamen dicitur globus quod licet solidum et
rotundum sit solida rotunditas huius
tris equalitas dimensionis ut mundi
Unde mundus proprie dicitur globosus vel
globatus Unde Macrobius in spera
astrologica Mundus est ex quatuor elementis
idem quod totus in medio spere globatus
est a globus hoc globellum per
diminucionem dicitur corrupte quasi globellum
et globosus a um et comparatur Unde hec
globositas atis Item a globus hec
gleba e durus cespes cum herba
quasi sit quasi globus Unde hec glebula
et hec glebella diminutivum et glebosus a um
et comparatur Unde hec glebositas atis
et hec glebo onis rusticus arator
Item a globus hic glomus mi tortus
vel filorum coadunacio cumulus unde
dicitur in ephes vel vmosa glomus
furtive purpura lane et hinc hic
glomicellus li diminutivum et hoc glomus vel
glomer eris scilicet filorum cumulus Unde
glomero as cumulare adunare acer
vare Unde glomeratim adverbium id est cumulatim
adunatim et componitur agglomero
as conglomero as et deglomero
as devolvere glomos destruere et
eglomero as in eadem sensu inglo
mero as Glomero et eius composita
omnia sunt activa Item a globus
globo as id est acervare cumulare rotu
dare solide conspissare globum facere
Unde globatim id est cumulatim spissim
et componitur agglobo et conglobo
Unde conglobatim adverbium id est spissim

vel cumulatum. Globo et eius composita
omnia sunt activa et corripiunt hanc
sillabam glo ut conglobo. Glomerum .i.
baculum pastorale. H et glossa sse idem
lingwa unde hec glosa se et constat inter
commentum et glosam et distinctionem et
textum. Commentum est expositio verborum
iuncturam non considerans sed sensum.
Deserviunt enim expositioni sine contextu libri
et non quia textus. quoque commentum largius
accipitur scilicet pro quodam libro et tunc
sic diffinitur. Commentum est plurimorum
studio vel doctrina in unum habitorum
in unum collectio. Glosa est expositio
sive et ipsius textus que non solum
sermonem sed etiam verba attendit. Est glossa
expositio sine textu continuatus et exponens
unde et glosa quasi glossa .i. lingua
quia tamquam lingua doctoris adesset
et exponeret et textum expandere insistit
et sensum enucleat. Translatio est
expositio sine per aliam linguam. Textus
est liber ipsius auctoris continens tenorem
sine textu vel sine exposicione. Vel textus
est ipse tenor libri sine exposicione textus
vel sine. Et a glosa hec glosula le
diminutivum et glosarius a um qui glosat vel
quod glosatur et gloso as et glosulo
as ambo activa cum suis compositis.
Item glossa componitur cum bos et cinos
quod est canis et agnus et dicitur hec
boglossa sse et hec cinoglossa sse et
hec agniglossa sse herbe sunt que
bovis lingue et que canis lingua et
que agni lingua vel in forma que
sunt formate ut ille lingue vel in
tactu et asperitate. H et glosia vel
glosima quedam tela vel cuttaz. G
nomen umbilicus. Gnosis grece cognitio
in greca unde gnosiacus a um. Item gnosi
interpretatur scientia unde gnosticus a um idest
sciens. Fuerunt quidam heretici propter
excellentiam scientie se gnosticos appellare
voluerunt qui animam naturam dei

esse dicunt bonum et malum deum contra
suis doctrinalibus fingunt. Grabatus
a um scilicet unde grabatum sede. Graba grece
latine dicitur caput unde hic grabatus
ti reclinati capitis susceptor et vel
componitur a graba et lectum quod est
grandis scilicet ad quod gradimur ut ibi
caput reclinemus. genus est lecti.

Gradior eris gressus sum unde
hic gressus ssus sui .i. passus
vel pes vel vestigium pedis
et gressutus a um qui ma
gnos scilicet pedes vel magnos facit
gressus. Item a gradior hic gradus
dus dui illud per quod ascenditur ad
altare vel ad pulpitum vel ad aliud
locum et gradus status et honore
dignitatis et gradus iter ordinatum
unde gradatim .i. per gradus et hic
gradarius rii .i. palefridus et differt
gradarius est equus mollis incessus
sine succussatura innitens vel incedens
et gradarius a um quod est gradati
et hoc graduale lis quia gradatim canitur
post responsorium et hic gradivus vi
.i. mars quia gradatim incedimus ad
bellum vel gradivus a gradin quod
est vibratio haste vel gradivus quia
gratia divus .i. potens deus. Item
a gradus grado as avi .i. gradibus
ornare vel per gradus ducere et componitur
degrado as avi .i. gradibus destruere
vel a gradu removere deponere a gradu
dignitatis. regrado as .i. degradare
vel in gradum restituere. retrogredior
eris .i. retro ire gradi retro unde
retrogradus a um. retrogradus est cancer
et planeta quoque est retrogradus
quoque est progressivus quoque stacionarius
et multi motus sunt quoque est retro
gradus quoque progressivus quoque stacionarius
Grado as avi cum suis quibus est datum
preter retrogrador quod est deponens et
absolutum. Item a gradior hic
gradivus dui quidam piscis quia retro
mo ordinato sit ob hoc nautis prospectus

mergit. Gradior componitur aggredior eris
aggressum .i. assalire invadere. Atque
antegradior eris. Congradior eris con-
gressum .i. simul gradi vel confligere
pugnare disputare. Illi proprie congra-
diuntur qui simul cum se gradiuntur
ad pugnam vel vocis vel manuum vel
armorum. Digredior eris in diversas
partes gradi et separari vel diversimode
gradi hinc inde huc illuc sursum
deorsum dextrorsum sinistrorsum
ante retro. Egredior eris .i. extra
gradi. Ingredior eris intrare. Pro-
gredior eris procedere ante gradi vel
procul gradi quia pro est in antea quandoque
vel procul gradi. Progredior eris procedere
prius gradi et progradior invenitur. Preter-
gredior eris ultra gradi vel transire
preterire. Regredior eris redire. Ultra
gradi prevaricari. Gradior deponens
est simul composita ab eo omnia sunt
deponentia et omnia mutant a simplicis
in e preter antegradior et progradior
et omnia faciunt supinum in gressum
sicut simplex. Item gradior et ensis
componitur et gradus et ensis componitur corrupi-
mut hanc [illegible] vel grece. Item
a gradior grassor aris .i. acriter invadere
perpetrare latrocinari predari impugnare
irrumpere. Grassari est crudeliter gradi
et dicitur sic ab impetu gradiendi. Ut
dicitur grassari quasi cum impetu gradi
ad crudeliter agendum. Unde hic gra-
ssator qui crudeliter agit latro latro
predator serviens crudelis homicida
venenalis. Interdum et feras subito
grassator agit rem. Et ponitur quandoque
pro mire vel conari. Caveat ergo quilibet
ne proferat crassari pro grassari
et e converso quia aliud est crassari et aliud
grassari sicut patet ex primis.

Hec gramma me corripitur latine
dicitur linea. Unde greci dicunt
hoc gramaton .i. littera et hoc
gramma atis pondus eadem

et lo a linea quia lineatim fiunt
littere .i. quibusdam lineis et protractionibus.
Gramaton vertitur in latinum et hoc
gramatum ti .i. littera. Unde Theodolus
Grecorum primus vestigat gramatica
cadimus. Et hinc hic gramaticus qui
sumit initium legendi vel qui per
paginas legere potest. Et hec gramatica
ce quasi litteralis scientia non a prima
sui parte quia primo tractet de litteris
sed per effectum quia efficit litteratum.
Unde et sic describitur. Gramatica est
scientia recte scribendi recte pronunciandi
et recte construendi grammatica. Docet
enim hec ars recte scribere sine quo
non potest haberi aliquis perfectus in primis
artibus. Nec hoc ob hoc scribendi officium
in unaquaque harum artium artifex sed prout
scribendi sciat. Est enim opus ut
sciat scribens cognoscere et quam dicant
fieri et que cum sit vel non sit
preponenda vel supponenda et dictiones
suas sibi eligentibus et artificiose
coaptare et hoc quidem necessarium est sed
non sufficiens sunt ut alia duo que
restant que ad hanc artis quoque
perfectionem exiguntur scilicet scire recte
pronunciare et recte construere ex quibus
omnibus quasi integraliter hec ars con-
sistit. Quasi autem dicatur gramatica quasi gramatum
theca .i. litterarum repositorium aliquorum
est nam compositum [illegible]. Et hinc
gramaticus a um pertinens ad gramaticam
vel gramatica instructus et comparatur
-rior -ssimus. Unde gramatice -ssime
adverbium et gramatiso as .i. gramatice
loqui. Item a gramma vel gramaton
apud grecos dicitur graphos .i. scriptura
unde graphia .i. scripta et grapho
as .i. scribo et componitur calligrapho
as .i. transcribo proprie et sunt diverse
proprie calligra et calligraphe. Et ita alia
est compositio in presenti alia in preterito.
Aliter enim metrica [illegible] non manet

immobilis quod utrique assent applicare
Et a graphos dicitur graphus i. scriptor
unde grapho as i. scribere et componitur
cirographo as i. manu scribere vel
cirographum facere et inde declinatur
a cirographo Et a graphus dicitur
graphia i. scriptura unde dicitur graphicus
graphica graphicum et dicitur graphium i. stilus cum
quo scribitur in cera et componitur cum
orthos quod est rectum et dicitur orthographia
i. recta scriptura quia docet recte scribere
Item graphus componitur cum anti
quod est contra et dicitur antigraphus
i. cancellarius qui et antigrafus
dicitur quia rescribit litteris missis ad
dominum suum unde dicitur antigraphia et
hec antigraphia cuius dignitas scilicet
cancellaria et dicitur cosmagraphus i.
mundi descriptor et inde dicitur cosmagra
phia e i. mundi descriptio et cosmo
grapho as i. mundum describere et dicitur
geographus i. terre descriptor unde dicitur
geographia e i. terre descriptio et geo
grapho as terram describere et dicitur
psalmographus psalmorum descriptor
unde dicitur psalmographia e i. psalmorum
descriptio et psalmographo as idest
psalmos describere Item graphus
vel graphia componitur cum para quod
est iuxta et dicitur paragraphus et dicitur
paragraphum i. nota sic facta
que apponitur ad separandum versus a versibus
que in connexione continentur Item componitur
cum ciros quod est manus et dicitur hic
cirographus phi et dicitur cirographum
Et componitur cum sin quod est con vel
simul et dicitur singraphus et hoc
singraphum et dicitur singrapha inde le
Iuvenalis Vana supervacui dicunt
cirographa ligni Plautus in
asinaria Agendum istud ostendere
quem conscripsisti singraphum
Idem in eodem Postremo ut voles

singrapha facto Et nota quod cirogra
phus et singraphus saepe accipiuntur
indifferenter Differunt tamen secundum proprietatem
Cirographus dicitur conscriptio manu
sua tantum que sit ipsa manu debitoris
et committitur creditori Singraphus
dicitur conscriptio i. duorum simul scriptio
Antiquitus enim creditor et debitor
in simul in ligno vel in carta scri
bebant et nomen creditoris et nomen
debitoris et testes et summa pecunie
et dicitur unum in medio singraphus capitalibus
litteris et per medium dividebant propterea
si creditor plus exigeret quam deberet
vel si debitor denegaret depositum
uterque afferebat partem quam habebat
et ubi due partes convenient et id
ipse est singraphum Singrapha autem
dicitur nota aliqua vel scriptura in
re aliqua confirmanda facta sic in
cartis publicis ubi non unus scribit
tamen sed plures ad confirmationem carte
Et hinc singrapho as singraphum
facere Item gramma quod est li
nea vel litera quia tamen epi quod est supra
et dicitur epigramma atis i. subscriptio seu ti
tulus brevis annotatio eorum que
diffusius dicuntur in sequenti opere Et epigram
ma dicitur i. superscriptio que supponitur tumulo
scilicet epitafium vel que supponitur ymagini alicuius
ad significandum cuius ymago sit ad desi
gnandum aliqua proprietate eius ut cum yma
go sit supra ymaginem cupidinis scribitur
Sol calet igne meo fervet neptunus
in undis Pena dedi alcide bachum
servire coegi quamvis liber erat Hinc
et hic grandis de i. magnus sed grandis
ad corpus magnus ad animum refertur
Et comparatur grandior grandissimus unde granditer dimi
ssime adverbium Et hec granditudo et hec gran
ditas Et a grandis dicitur granduisculus la
lum diminutivum grandis Et a grandis
grandeo es ui i. esse vel fieri grandem
unde grandesco scis inchoativum Et a grandis
dicitur granum ni quia crescendo grande efficitur
et est quale tritici seminis per excellentiam
tamen frumentum dicitur granum unde dicitur gra
nulum et granellum diminutivum Et dicitur granarium
ubi grana reponuntur Et grano as grana
nis implere et tamen granea ea vi i. hec

vel emittere grana unde grandesco scis inchoativum. Grano quod congrano as. Degrano as grana acuere et auferre. Et grano as ius. Ingrano as. intus granare vel grana in orreum immittere et reponere. Grano et eius composita sunt activa et producunt hanc primam gra. Item a grandis hec grando dinis. quod grandis data, vel grando dicitur a grano propter similitudinem. Et hinc grandineus a um et grandinosus sa sum. Et grandino as grandinem emittere vel grandine percutere et devastare. Item a grandis quasi et hic gravis et hec ve. quia grandia sunt gravia. et est grave de natura. scilicet gravidum de altitudine se timiditate ut arbor gravida pomis et mulier gravida fetu. Item graves dicimus auctores venerabiles. Unde et e contra aptabiles leves dicimus. Et gravis pro consilio et constantia quia non levi motu dissidet scilicet fixa constantie gravitate consistit. Et componitur gravior ssimus. Unde graviter ponderose vehementer moleste gravius ssime adverbium. et hec gravitudo et hec gravitas firmitas venerabilitas maiestas. et hec gravedo dinis. Gravitas componitur animi et sententia constat, scilicet gravedo vel gravitudo corporis est. Item quinta etas dicitur gravitas que est declinatio a iuventute in senectutem, nondum senectus, scilicet iam non iuventus. Item a gravis vetus gravastellus li. canitudinem gravis unde Plautus in Epidico quis est hic homo dierula et ie gravastellus qui advenit. Et gravo as. unde graveo es. Et vel fit grave. Et hinc gravesco scis inchoativum. Gravo componitur aggravo as. Degravo as i. valde gravare vel deorsum vel ponderare alleviare. Ingravo as. ingravare pondere alieno scilicet gravare suo. Pregravo as pariter gravare. Gravo et eius composita sunt activa et correptum hoc primam gra. Item a gravis gravidus da dum. gravida est que est proxima partui quia iam gravatur pregnans vero que concepit. Gravidus comparatur gravidior ssimus. Unde hec graviditas. atis et gravido as. activum. Gravido componitur pergravido i. valde gravido et gravissonus et graviloquus. Item a gravis grossus sa sum. Et componitur. Unde hec grossitas et hec grossitudo, et hec grossities. ei. et hic grossus si. ficus immature et inhabiles ad edendum, et ipse primitus que ad pulsum venti facile cadunt. Unde in evangelio, ficus protulit grossos suos. Item a grossus grossulus a um diminutivum. grosso as. facere grossum

Et quod Congrosso as. degrosso as. subtiliare. ingrosso as. Et est activum cum suis quod. Item a grosso grossetus ti. i. quasi vel satis grossissimus. Et hic grossescere? scilicet niculo. Grandis quod pergrandis et ingrandis quasi grandis i. valde grandis. Et grandevus a um i. grandevus scilicet senex. Et grandiloquus. et grandissonus a um. Grapides apud grecos vocantur quasi aves apud nos tarde quia gravi volatu detente non ut cetere volucres attolluntur velocibus pennarum capitulum

Gratis adverbium est qualitatis i. sponte sine spe remunerationis scilicet gratia unde hec gratia tie. donum vel donatio. amor. Et gratia quasi gratis data. Et sunt tres gratie scilicet Pasithea Egiale Euphrosine que ita pinguntur nude quarum una aversa et post tergum aliarum pomum porrigens duabus. Due vero respicientes eam et duo poma offerentes. Quare nude et connexe pinguntur, sicut quidam amicos vel debent esse sine fuco vel privatim scilicet omnia aperta et communia. Una aversa fit quia omnis datus sine respectu remunerationis dari debet. Due vero eam respicientes et duo poma offerentes fit quia omne datum dupliciter redire debet. Vel tres gratie dicuntur tres prime linee de quinque lineis amoris scilicet visus et alloquium contactus que iste visu distinguntur unde visus et alloquium contactus et oscula factum. Unde et singula nomina singulis tenemus. prima ii dicitur Passithea quasi alliciens quod pertinet ad visum. Secunda Egiale i. demulcens quod pertinet ad alloquium. Tertia Euphrosine i. continens quod pertinet ad contactum. Communiter autem nomine dicuntur gratie quasi gratis date complementum i. concedunt alicui gratis, amore suo insaciabiliter circumspicere timidi, scilicet desiderant alloqui amplexu cupido. scilicet inefficaci tangere. Unde pinguntur quia non ita querunt umbraculum sicut reliqua due linee. quare quia sunt sequuntur in linea amoris, due respiciunt tertiam i. visus et alloquium contactum. tertia aversa i. non respiciens duas, videlicet non aliquis et alloquitur ut tangat, non tangit ut videat et alloquatur. Sed quidam filie dicuntur Veneris, Isidorus aliter filie Iovis et Iunonis et Veneris ministre. Et a gratia hec graciola le. diminutivum et graciosus a um. plus gra. et componitur unde graciose sius ssime adverbium et hec graciositas atis

Et q̄ ingratosꝯ sa sum. i. nō gratiosius
Et a gratia hec grates. tiu. i. gratie.
s; grates deo agimꝰ. gratie vero hoibꝫ
s; hoc sepe corrūpit. ap̄t autores. grates
n. sepe referūt deo. grēs hoibꝫ. Et gratus
ta. tum. qd ta fiat. gratus gratiam h̄e-
ns. gratiosꝯ acceptabilis placitꝯ. Et gratꝯ
i. memor bn̄ficij. Et gratꝯ. i. remuneratꝯ
Et cū gratꝯ. tior. ssimꝯ. Vn̄ grāte. tiꝰ. ssime.
adv. Et h̄ gratitudo. dinis. Et compo ingratꝯ
ta. tum. qd ssim. ta fiat. ingratꝯ. i. nō
gratꝯ. nō acceptabilis. Et ingratꝯ. i. imme-
mor bn̄ficij. Et ingratꝯ. i. irremuneratꝯ
Vn̄ dr̄. ingrate hn̄mel frigies fuisse me:
lares. i. irremunerat hn̄mel. Et compa-
Vn̄ h̄ ingratitudo. Vn̄ Joseph ꝯ in q̄to
ut gratiꝰ. Circa me nl ingratitudine
defendere. Item a gratꝯ gratuitꝯ. a. ū.
i. grat datꝯ. et hitꝯ. Vn̄ gratuite adv.
i. grat sponte sn̄ causa pro q̄o. quicq̄
inve. gratuito dtꝯ ul ablm. Et a gratꝯ
gratulor. aris. et grator. aris. in eod sn̄. i.
gaude ul gratias age. Vn̄ gratulamē
nis. et gratulabundꝯ. a. ū. i. letꝯ ul leta
bundꝯ. Et gratulant. i. letant. Et gratis
compom. gratificor. aris. i. gaude. grates
age ul gratum face ul equipare. Vnde
gratificꝯ. ca. cum. i. gratꝯ ul gratum fa-
ciens. de gratificꝯ h̄. fat bonum gratꝯ. gra
tiosꝯ q̄ plꝯ vinituq; q̄ meret cōmit.
gratꝯ. tū. animo. gratificꝯ animo et
corpore. Grecꝯ ci fuit rex grecie. Vn̄
h̄ grecia. e. et hic grecꝯ. ca. cum. Vn̄ gre-
culꝯ. la. lum. et grecor. aris. loqui ul mere
grecorum se hre. qd aliꝰ dr̄ grecisso. as.
siue grecissor. aris. in deponenti ḡe. Simi-
a graio dcī sunt greci graij. a danao
danai. argi ul argivi ab argo rege. Et
athei ul achini ab atheo filio Jonis.
et pelasgi a pelasco rege. ul a pelago
q̄ mare pnꝰ trāsiuerunt. Et greci diuisi
sunt in quinq; ptes. quid dr̄ attici
quid boetes. quid coles. quid dorcs
quid yades. Vn̄ et quinq; dr̄ lingue
grecorum scilicet. attica. boetica. eolica
dorica. jadica

Grego. as. i. vnare nō est i vsu
Vn̄ hic grex. gis. et dr̄ ab ar-
meto. q̄ armentum maiorꝯ
est ut equorum bouꝯ. grex mi-
norum ut capriarum et ouium. Vn̄ gre-
garius. a. um. i. de grege sc̄ plebeius
de vili gn̄e natꝯ. Et gregatim. i. p greges
ul specialē comunie. Et h̄. et h̄ gre
galis et h̄ le. i. ignobilis. Vn̄ Prudentius
in libro ymnorum. i. turbe plebs gregalis
congrelat. Grex q̄. Egregius. a. ū. i. nobilis
Et egregius. q̄ ex grege electus. Jeronimus su-
per leuiticum. Egregius maius egregiꝯ. ssi-
et hic egregie adv. Et h̄ egregietas. Et
h̄ et h̄ segrex. gis. i. nobilis. q̄. seorsum
a grege aliorum. Grego compo. Agre-
go. as. abgrego. as. dissociare. Congre-
go. as. disgrego. as. dispgere. Segrego
as. separare. et ab omnibꝫ istis valia. Et
agregatim adunatim comunie. Abgre-
gatim dispersim. Congregatim. Disgre-
gatim. Segregatim. Grego et eius q̄pti
omnia sunt actiua. et corripit hanc pa gre. Gre-
mium. i. sinus. Vn̄ h̄ gremiolū. di. et
gremiosꝯ. a. ū. et gremiatꝯ. a. um. qd
hz gremium. Et gremio. as. facere gremium
ul in gremio aliqd accipe ul locare. Et
q̄ Agremio. as. i. in gremio accipe. Co-
gremio. as. Degremio. as. gremium
destruere ul a gremio remouere. Ingremio
as. in gremio accipe ul ingremium mittere.
Subgremio. as. sursum tracto pannes gremium
eleuare et stringere. Et est actum gremio
cum omnibꝫ suis q̄. Hic grillus. li. nō
hz a sono vocis. hic retro ambulat. terrā
terebrat. stridet noctibꝫ venatur cum
formica. Vn̄ hoc grillettum locꝯ ubi abun-
dat grilli. qd et grillarium dr̄. ul grilla
rium dr̄ cauerna grilli. Hoc grineum
nemus est apollini consecratū. et hic. Vn̄ h̄
grineus. a. um. et hic apollo dr̄ grineus.
Hic griffes. fis. dr̄ q̄ sit alatum penatum
et quadrupes. sunt n. griffes alites
fere. et sunt in omnibꝫ leoribꝫ similes.
pt alas et faciem in quibꝫ cum aquilis
conueniunt. et multum equos infestant
et eos inimicant adeo q̄ equite armato
cum equo ad sublime rapiat. Grippꝯ
pi. sicꝯ bꝫ ceruicosꝯ. Vn̄ canes pnos et
ignobiles grippos vocamꝯ q̄ pectat su-
pbi sunt. Grisites lapis est colore similis
ferre et inuenit in Egipto. Grossetum ul
grosinus facetia

Grumo. as. i. digere ul equitare
ul tumere. Vn̄ h̄ grumꝯ. mi. i.
tumulꝯ aceruꝯ congeries et
hic h̄ grumulꝯ. li. dr̄ ager a
tumore. Et h̄ gruma. e. crusta q̄ fit i
lateribꝫ dolij ꝑ vinum. Vn̄ grumiosꝯ. a.
um. et cpa. Vn̄ h̄ grumositas. Grunda
de. i. inferior ps tecti campane a qua
distillat aqua. Vn̄ h̄ grundula. le. di-
et grundo. as. grundam face ul a grunda
guttas aque funde. ul a grunda orde
gutatū. Et hic grundarium. ij. qd grunda ul
qd distillat a grunda. ul sup qd distillat
ul p qd stillat. Et p c h̄ subgrunda. de.

Gratus

Gratiosus

Egregius

inter bectum et paucetum. ut ibi in grudi
Grunnio. is. proprie suis est. unde hic grunnitus
tus. tui. ipsa vox suis. Hic et hec grus is.
a sono vocis dicta. unde hec grucula le. dimin. et
gruinus. a. um. Et grue is. convenire
concordare. sed non est in usu. Et est tractu
a gruibus. quia maximam servant in vo
latu concordiam. Unde etiam dicitur dedicare
concordie. vel ideo tractum est a gruibus.
quia de tibiis gruum solebant fieri fistule que
maximam reddunt consonanciam.
et convenienciam et concordiam. Unde pro
grue pro convenire. et corripitur. Congruo is.
i. convenire concordare. et inde congruus
a. um. i. conveniens. et comparatur per suple
tionem. Unde congrue et congruenter adverbium.
et hec congruitas. id est quod congruencia. i.
conveniencia. Congruus componitur incongruus
a. um. i. inconveniens. et comparatur. unde incongrue.
et hec incongruitas. Discrepo is. i. discor
dare disconvenire. Ingruo. is. maturare
imminere. impetere. instare. et proprie dicitur de malo
malum ingruit. Quod congruit. et bonum est.
quod impedit. i. quod incongruit. Et Grugneus
cum omnibus suis quere in suprema. Grunnio. et grun
tum. Grussus. a. um. setosus. pilosus. hirsutus.
Gvadia. debita constitutio. unde guadi
are. guadiam constituere vel guadiam
firmare. et deguadio. as. i. guadiam fran
gere. Inguadio. as. idem. guidiare. Et hec
guadarsida. consuetudo antiqua. Gvi
dibota. i. porcus. quadrimus.

Habeo. es. bui. itum. Unde
hic et hec habilis. le. ad
habendum comodus et
aptus et oportunus et con
gruus. et comparatur. unde
habiliter. lius. lissime. adverbium.
et hec habilitas. atis. Et componitur
inhabilis. le. i. non habi
bilis. et comparatur. Item ab habeo
hic habitus. tus. tui. i. quali
tas corporis per applicationem advenientis diffi
mobilis. Et habitus. i. vestimentum. ut iste
monachus habitum gerit. metaphoralem et habitus
i. status. vel voluntas. vel appetitus. vel actus
sive passio habendi. Item ab habeo habitus. ta.
tum. i. pinguis. et comparatur. tior. tissimus.
Unde Terencius in Eunucho. Si qua est habi
tior pugilem aiunt. Et hec habitudo. dinis.
compositio corporis. ut moles. ut pinguedo.
Et habitudo dicitur aptitudo vel proprietas habendi
vel conveniencia. Unde habitudinalis. le. a.
um. quod aliqua habitudine se habet ad aliud. vel
quod pertinet ad habitudinem. Item ab habeo hec
habena. ne. i. lorum retinaculum frenum.
quia ea habentur. i. retinentur equus. Unde hec habe

nula. le. dimin. et habenatus. a. um. habena
tus. ut habena ornatus. et habeno. as. i.
habena regere. separare. ornare. Item ab
habeo habito. as. unde habitator. et hec habitabilis. et hoc habitabi
le. quod habitari potest. Et componitur inhabitabilis. le.
i. non habitabilis. et hoc habitaculum. Habito
componitur cohabito. as. i. simul habitare. Inhabito. as.
intolerare. intus habitare. Habito et eius composita
sunt neutra. licet inhabito sit frequentativum
tamen quia mutatur. secundum sui simpliciter mutatur
et genus cum significatione quia tamen non
omnino mutatur. quia inhabitat locum aliquis
frequenter illum habet. Unde cum homo est in expedi
tione non dicitur habitare loca in quibus manet
ad tempus quia non frequentat. sed habet. Habeo componitur
adhibeo. es. i. addere adiungere apponere
dare. Cohibeo. es. i. coercere refrenare
constringere. Unde cohum. hi. i. corrigia
qua iugum ad temonem religatur. Cohi
beo componitur cum hibernia. et gubernaculo
as. regere custodire. et proprie pertinet ad nautas.
Unde dicitur gubernare quasi cohibernare. i. cohi
bere hiberna i. tempestates maris. Unde
hic gubernator. quasi cohibernator. quia cohibeat
prudentia sua hiberna i. tempestates ma
rinas. et hic gubernio. onis. i. gubernator.
et hoc gubernaculum. cum quo aliquid gubernatur.
Item habeo componitur cum con. et con
vertitur n. que confertur in cohibeo. et
conhibeo. bes. i. oculos claudere. Unde Mar
tialis Capsella. Et ne illum conhiberet
quiesce non sinat. et quia clausio o
culorum sit assensum. ideo conhibere ponitur
pro assentire obedire. Unde hec conhibencia. e. i.
assensus. idest coniuencia et collibencia. Unde
sunt coniuencia vel conhibencia vel collibencia
fratrum recessit. i. sine assensu
Item componitur cum de et debeo. es. i. debitum habere.
quasi de alieno habere. vel debeo. quasi de alieno habeo.
Unde debitus. a. um. Et componitur indebitus. a. um. et
hoc debitum. ti. Et componitur debeo cum re. et re
debeo. es. i. rursus debere. Item habeo componitur
cohibeo. es. quod dicitur ut prohibere. dare. Unde
et cohibebit in plus quam duodecim legiones
angelorum. Inhibeo. es. coercere prohibere
vetare removere separare. Unde Lucanus
Pompei rerum inhibet pupes. Ovidius in
2 methamorphoseos. Sponte sua properantia
bor est inhibere volentes. et est in penultima.
Inhibere non est non habere. Unde hic inhibitor. i. bella
torum et angarius et exactor dicitur quia nimis pe
tendo et nimis auferendo inhibet homines.
vel quia inhibet lites inter eos. Unde Iosephus
in xx. Iussit violentiarum inhibitori
ut ad imperatorem pergeret. Prohibeo.
es. i. vetare interdicere contradicere. et prohibere
unde defectum. i. prohibeas nec de eo iure.

habitus

habena

amplius / prelatus quesi ut presbyter sit presbiteo
es i omnes dare afferre vnde presbyte te
sermonem de malo i ondere vel da vel
affer Prebeo es i dare vnde hec prebeda de
et hec prebendula di et prebendarius a um qui
pertinet ad prebendam / et hec prebendarius qui dat prebe
dam vel potius qui accipit Prebeo quasi tri
iter et hic presbiter quasi prebens iter / et sciendum
hic presbiter est nomen latinum / vnde presbiteri
greci vocant etate seniores vnde dicitur est
presbiter grece quod latine interpretatur senior non
modo pro etate vel decrepita etate sine
senectute / sed pocius honore et dignitate
quam accepit presbiteri vocantur / vel ideo quia
in vtroque officio et si non etate tamen sensu et
discretione seniores debent esse secundo autem presbi
teri sacerdotes vocantur quia sacrum dant
quamuis sint sacerdotes tamen pontificatus
apicem non habent quia nec crismate frontem
signant / nec paraclitum spiritum dant quod
solis debetur episcopis vnde et apud veteres
idem episcopi et presbiteri fuerunt quia illud nomen est
dignitatis hoc etatis et officii Et a presbiter
dicitur presbiterulus et presbitellus di et hec
presbitera et presbiterissa i vxor presbi
teri vel sacerdotissa / et hic presbiteratus tus
tui et hoc presbiterium i officium vel dig
nitas vel ordo presbiteri H Exhabeo es
iterum habere quod iam habuimus et habe
desiuimus habeo et eius composita omnia
sunt actiua preter cohibeo quod est neutrum Item omnia
faciunt preteritum in bui et supinum in bi
tum Item omnia corripiunt hec sillaba ha vel
hi Habel interpretatur misterium vel luctus quo nomine
pignabatur occidendus idem et vanitas
quia cito solutus est et subtractus Haeziani
dicti sunt quidam heretici ab haezio / hii of
ferre sacrificium pro defunctis contempnunt
Halis ferrum di Hic hamus mi
ferrum recuruum dicitur cum quo capi
untur pisces / et producit primam vt ondit
versus vnam pro amo tuumque non soluor
ab hamo / hamus etiam est macula lorice
et similiter primam producit vnde lorica conse
ta hamis auro quasi tulicem / dicitur etiam
hamus asser cum clauis quo subtegitur
in vineis sub arboribus defendendis vel
in domo circa scrinia et thesauros / vt
si aliquis fur ingrediatur pedibus infigatur
et ita fur deprehendatur / et tunc corripit
primam In melius commissa est custodia
tensis depositus pro domus hamis Et
ab hamo pistinum vel lorice hama
tus ta tum i curuatus ad modum hami
vel vncinis cumulatus vel squamis con
textus / et hic amitus ti dicitur ab hamo i
catena caritatis / vel dicitur ab amo as ut

supra dictum est Et hic hamus te i fustis
anticipatus sed virgula que sustinet rethe
quo capiuntur fere vel que leuat rethe
tum quo capiuntur aues vnde Oracius
in odis Haut hamite leui ~~turda~~ te
pida tendit rethia ceruiis quasi et auibus do
los Habsium vellus lane Harfacat
interpretatur sanans de appellatione Harfetum
quidam gigas vel genus gigantum
Haurio ris si stum attrahere
et proprie aquam de puteo accipere
quandoque pro euacuare quandoque pro conte
rere et consumere quandoque pro
perhibere / quandoque pro percutere ferire vnde ~~latus~~
latus hauit apertum / et inde haustus a um / et hic
tus tui i attractio euacuatio bibitio vnde hic
haustulus li et hic haustiarius li di et hausti
et hic et hoc hausibilis vel hauribilis le et hoc
hausorium quod et hauritorium di scilicet locus
de quo hauritur vel vbi hauritur vel instru
mentum hauriendi Item ab haurio harito
ia a um quod pertinet ad hauriendum et hic
hauster stri ventus pestilens a meridie dictus
est sic ab hauriendo aquas quia ventus est pluuio
sus / et inde hic et hec haustralis le et haustrinus a
um pro eodem / haustralis plaga quam est ab hau
stro / et hic haustralis quidam palestre qui et
brumalis dicitur / et hausco as humectare
verbum actiuum Item ab hauster vel
haustrinus haustrimo as i corrumpere vio
are maturitate fere / et non venit ad cotidianum
quia et dicitur pisces corrumpere in mari vnde hau
strinatus a um vt haustrimata aqua i ma
tura quasi haustro corrupta Et ab hauster austerus
a um / et hic et hec austerifer in eodem sensu i asper
quia ventus iste asper et insanus est / et comparatur au
sterior sime vnde austere vel austeri
ter ius sime aduerbium / et hec austeritas atis i
asperitas Auster quasi hic Euroauster stri
ventus collateralis austro sic dictus quia sit
inter Eurum et haustrum / et hic Austroafri
cus ci aus ventus collateralis similiter haust
ex alia parte sic dictus quia sit inter haustrum et
africum Item ab haurio hec haustra stre Haustrum
quod et hic haustrus tri i rotha hauritoria
ab hauriendo aquas quod est hic geugillus dicitur
quia in girum vertitur ut dicit Lucrecius
In fluuiis versare rotis atque haustrum
vidimus Item ab haurio haut quia hauriat
somnium i sic debet in principio istius operis pla
dixi hamo quasi cohaurio ris i simul hauri
re cohaurio vide hauriendo euacuare Et hau
rio ris in eodem sensu vnde exhaustus a um
Et quasi inexhaustus a um i inexuatuatus inex
stinctus Haurio et eius composita actiua sunt et faciunt
preteritum in hausi et supinum in haustum Et no

.i. vel sermonis

qn enim vocalis parum debeat aspirari ut
in hat sed prima ham multum aspiratur
ad differentiam huius dictionis am. Et gratia q
sertis in omnibus aliis psonis et modis in
et ceteris temporibus multum aspiratur vocalis
Hebeo. bes. bui. be. i. stupere tardare pi
grere obtundi obtecari obturari unde hic et hec
hebes betis i. piger tardus obtusus stupidus
amens. Et compa. hebetior. ssimus. unde hebe
ter. tius ssime adv. et hec hebetudo dinis
pigritia fatuitas obtusio tarditas. et
hebeto. as. are. suffocare obstruere ob
cecare obtundere hebetem facere. et hinc
hebetesco. cis. id est hebetem fieri vel esse vel fieri
hebetem unde hebetesco sit incho. Sic ab
hebeo hebesco sit incho. in eodem sensu
unde hebescit qui nature usu tepescit. hebe
tescit qui ammittit aciem. Hebeo enim
omnibus suis temporibus sit quia bene est neutrum
et caret supino. hebeto as. activum. Et ista
predicta sive verba sive nomina corripiunt hacapita
he. Heber fuit pronepos sem. et interpretatur
transitus et est mistica ethimologia quia ab eius stirpe
transiret deo non perseveraret in eis trans
lata ad gentes gratia. Quia ipso non orti sunt
hebrei. et dicta ab heber. hebreus. a. um.
quod interpretatur transitus vel transitor. Per predictam
quia dei ab ista gente transire et recederet. vel
hoc nomine iudei vocati sunt quia quo mare
rubrum transierunt. unde hebrei dicti sunt quod
hebrea q. transitores quo nomine admonet
ut de peioribus ad meliora transeat. suos
pristinos errores relinquat. Et ab heb
rus. hebreicus. ca. cum. Hec hebenus. ni.
arbor nigra et durissima unde hoc hebenum
ni lignum quod durescit in lapidem
Hemis dicitur grece .i. dimidium
unde hec hemina. ne. quedam mensura
medium sextarium continens
vel dicitur ab emendo vel ab e
metiendo sicut supra diximus. et hec hiems
mis. quia tunc breviores et diminuto usque
ad medietatem vel ultra sol videtur circulo. Et
nota quod in hoc nomine non est p nec ante cosso
nas sed vocalis et reperitur per sillabam. Et hinc hec
hiemis hiemicula dicitur et hic et hec hiemalis le
et hiemo. as. in hieme demorari vel
tempestate movere hiemis sevire. Et ab
hiemis hibnus. a. um. hibernum tempus
est per ut hiemem et ver. quasi hieme vernum
quod tempus plerumque apte totam hieme sit
unde hoc hibernum et hec hibernaculum pro eo
sunt domus in qua hiemamus in expedicione
et hiberno. as. id est hiemare vel in hibernis
morari. et hec hibernia. est provincia quedam
quia ibi sit hiemis perpetue durus unde hi
bernus. a. um. et hibernicus. a. um. et hic et hec
hibernensis. et se. gentilia. Hemis quoque eum
theos quod est deus. et dicitur hic hemitheus. ei. i.
dimidius deus sicut qui ex parte patris vel ma
tris est deus. Mar. ca. Cinosis hemitheos
quosque latini semones dicunt. Et ab holon
quod est totum. et dicitur hic hemiolius. lii. numerus
continens totum et sesquialter dicitur. unde
Macrobius super Som. Scipionis hemiolus est cum de duobus
numeris maior habet totum minorem et insuper
eius medietatem ut sunt tria ad duo. nam
in tribus duo sunt et media pars eorum .i. unum
et ex hoc numero qui hemiolius dicitur nascitur
simphonia que appellatur diapente. Et hinc dicitur
hemiolius. a. um. continens totum et insuper
medietatem. unde hemiolicus. a. um. Item quoque
enim toga. et dicitur hoc hemitogium .i. dimi
dia toga. et enim spera et dicitur hemisperium
.i. dimidium spere. et sunt duo emisperia
scilicet superius et inferius. superius incolimus
nos. et antheci nostri inferius colunt an
tipodes nostri. et antheci eorum si verum
est ipsos populos esse. Item quoque enim trite quod est
terminus et dicitur hemitriteus. ei. i. febris acu
ta. Et sunt tres hemitritei. minor.
medius. et maior. Item ab hemis
subtracta aspiratione et per con. porta. sem
dicitur apud latinos hic et hec et hoc semis indecl. .i.
dimidius. a. um. unde quidam. Vas trubus et
semis solidis ego prodigus emi. Et inde
semita .i. dimidium iter quasi semis
iter. et est semita duorum pedum scilicet
via adeo stricta ut alter in transitu fieri
non possit. et est proprie semita hominum cal
lis ferarum et pecudum a calcando
vel a callo. Est ergo proprie callis semita scilicet
cta et terminus callo pedum perdurata.
tramites vero transversa sunt in agris itinera.
Semis componitur et dicitur hic et hec semineces. et hoc ce.
.i. semimortuus vel necatus. et hic semi
cinctium tii .i. cinctura minus lata.
Et semesus. a. um. ex parte comesus. Et se
niustus. a. um. quod est semiustus minus .i. ex
parte ustus. Et hic et hec semianimis. et hoc me.
.i. semivivus. et hic semo. onis .i. semi
deus. et dicitur a semis et homo hominis
quod dixerunt antiqui. Mar. ca. in predicto
exemplo. Cinosis hemitheos quos latini
semones dicunt. et inde hec semiuncia
sive semiuncula dicitur. Item a semis pro quo
hic et hec semimas et hoc re .i. semimasculus
et hic et hec semicors dicitur dimidium cor
habens. et semirutus. a. um. quod ex parte cor
ruit. et hic semiplagium gii .i. minimum re
te. vel admittere retibus linee restes
plage dicuntur. et hic et hec semiermis. me.
ex parte armatus. Et hic semilunium .i.
dimidia luna. Et hic semisomnium .i.

dimidia seq ut dimidia tona Et h semi spatium minor spata sed minus lata spata spate longitudine Et dicitur vel ut quod dicitur sub spacio Item semis q̄ enim ab assis et hic semis pro quad mensura et pro quod ponde est qui constat ex sex uncijs q semis ab as u constat ex xij uncijs Et q semis et semifer a um in media parte fera ut centaurus vel dimidius fera Semifer intra Et h et h semi bos in media parte bos ut minothaurus et h semivir viri Et h semideus dei i. dio pnt ee composita a semis q dimidius vir ut cetharus et q dimidius deus ut hemiteus Et pnt ee composita a semus a um i. imperfectus a um id ii semimir e qd e uli medietate et circa perfectum et tunc semideus dr imperfectus et no plus dicitur ut hemiteus ut sicut satur A semivir i. imperfectus vir sit ca stratus inuelis semimir abstenio fu aes irruenda minor Compo semus tum multis aliis ptibus de quibus in suis locis tractabitur Henoc vel henos in nostre lingue valetate ho vel vir dr et congrue h nomen habuit de eo ii scriptum est q tunc inicium fuit invocandi nomen domini lex plerique hebreorum arbitrantur q tunc primum in nomine domini et similitudine eius fabricata sit ydola

Hepta grece latine dr septem unde h hebdomas de et h et bdomada de q heptoma da a numero septem dierum quorum repetitione et menses et secula et anni peragunt unde et ebdomadarius a um qd ptinet ad ebdomadam et h ebdo madarius qui per septimanam curam gerit pro so tiis superibariis Hepta componitur ad meri qd e divisio et h heptimemeris q divisio super septima sit sub i. q spes tesure qua septima pars una correpta pdu septima dico respectu enim spondaicorum pedum ut h cautulus et fere periyt et in lio mese Et q enim pes et h posthepti memeris alia spes tesure q pdu pars na binis pos eptimemerim a in principio qnti pedis sit p eptimemerim in pric quarti ut h vilue pax longa remiserat arma bona reparabat Et ab hepta h heptis ade i. septem et sibtracta aspiracione et s pro ea posita dicitur septem plur hij et hec et h septe male unde septies adv et septima a um et septenus a um unde septenarius a um et h septimarius a um Et a septe h septi mana ne unde septimanarius a um et h septimanarius i. ebdomadarius Septem q enim plica ut plico et h et h et h septemplex ex i. septies plicatus et septuplus a um id anim septuplo ab septies plicare Item q enim gentos que e decem et hij et hec et h septu aginta i septies decem unde septuagenus a um et hinc septuagenarius a um Et a septuaginta septuagesimus a um et h septua gesima e prima dominica in qua alleluia intimitur Et a septuaginta septuagies adv et quasi septuagies septies unde dominus ad petr uo dico e petre septies sed usque septuagi es septies Et q septe enim decem et septi geti e a i. septies decem et hic consimilia dinata si nunc q debeam videamus dicere ut in q sit in dinat a septem vel ab ad minali vel in assignanda significacione id est facile e ea omnia elicere ex hijs q supra dixi enim tractabam de significacione de clinacione composicione omnium numeralium

Item septem q enim trio qd e bos q terio qr terit terram vel qr in quibus dam locis tritura fit enim bobus unde h septe trio onis qd signum celeste q septem triones i. septem boves aratorii qr septe terunt aream mundi celi sed n apparent in uno emisperio vel trio dr stella inde septemtrio q septe stelle qr id signum septem stellis e depictum Et no qd duo sunt septemtriones sc maior et minor maior viginti duas stellas habet minor no nisi septem et gra eius altum signum dr septemtrio vel a septe stellis notabilio ribus Et ptea dr plaustrum ppr dispoicioem stellarum sed h maior et minor Et vtrumque sm fabulam dr ursa vel arctos qd grece ursa dr sed h maior id minor Et maior dr elite et parrasis minor dr cinosura et artofilax et hec tota id plaga dr septetrio et inde et h septetonalis le et h septetonia et ij et h septetonalis lis pro quod parallelo qr septemtonali includit ead de ea dr artica Componitur septentrius et et h et h septemtrix ne q septe trium annis et h septemium spatium septem i. septem annorum

Here grece latine dr terra et annorum unde h herus ri domi Et e ab he reo qr dominus ei innititur unde h hera i. domina et h herilis d dimis i. dominatio et et et h herilis le unde herilis adv et hec herilitas atis Et ab herus h et h heres dis ppe filius heri qui ei succedit debit in hereditate lic et alii dicantur heredes qui in hereditate succedunt vel heres dr a rebus additur vel ab here qr possidet agrum et censum soluit vel heres ab herto quia pertinet adhereat Et hec hec heredium i pdium hereditas et h hereditas atis unde h hereditaria dr et h et h hereditalis le Et hereditarius a um in eod sensu sc ad hereditatem ptinens vel qui

herus

heres

hereditarius.

hereditatem accipit vel accipere debet / et hec he-
reditatula le tui i. hereditas. Item ab he-
res vel heredium heredo as heredem
facere vel hereditatem dare / et hinc heredito
as frequentativum / vel potest componi ab heredi-
tas atis et utrumque corripit coheredo as et
coheredito as / et exheredo as / et exheredito
as i. contra hereditatem ponere hereditate au-
ferre / et sunt activa cum omnibus suis
compositis. Item ab hereditate et scindo vel cedo quasi her-
ciscundo scis scivi scire. hercisco i. dividere
proprie hereditatem inter heredes unde hic et hec
et hoc herciscens tis i. dividens unde herciscte-
cus ca cum i. dividendus / et secundum anti-
quos mutata e in i vel u dicitur herciscundus
da dum et hinc hec herciscunda de et que-
rest sic herciscunde in duale numero in le-
gibus i. divisio hereditatis inter heredes. Item
heredium vel hereditas quarte et hic et hec heredica
pa pe i. qui hereditatem alterius captat / et hic et hec
heredipeta te qui alterius hereditatem captat
et petit / et hinc et hec heredisceda de qui alterius
hereditatem scindit et aufert / coheres quasi
coheres dicitur simul cum alio heres ut
nos sumus heredes dei sed coheredes
Christi. Item ab her vel hera hic heros herois
ois i. baro vir fortis sapiens vel potens quasi
vir herus vel quasi dominus de / vel heros
quasi ethereus quia per fortitudinem et sapien-
tiam celo dignus est proprie quod heroes dicuntur
qui olim post mortem credebantur deificari
ob sua merita ut hercules eneas et con-
similes / et est grecum nomen tractum a Iuno-
ne quia grece Iuno dicitur hera unde quidam
eius filius heros dictus est secundum fabulam mi-
stice hoc significat quod aerem Iunoni
deputatum ubi volunt heroes habitare
quo nomine appellant alii meriti animas
defunctorum quasi viros ethereos vel
aereos et celo dignos propter fortitudinem
et sapientiam. Ab heros ergo vel hera vel
hera dicitur heros / et quod dicitur herous quasi ethe-
reus vel aereus ethereus est. Item ab hoc hero-
is dis i. heroidis sive uxor herois
Et hinc intitulatus est liber epistolarum Ovi-
dii incipit liber heroidum / quia fere
omnes epistole in eo contente sunt
misse ab heroidibus ad viros / et si ali-
qua est ibi missa a viro ad mulierem non
fuit de proposito auctoris / Item ab heros he-
roicus ca cum sic dicitur heroicum carmen
et heroica gesta que sunt de magnis
viris / et heroica metra per dactilicum quia ge-
sta heroum dactilico metro solent
describi unde persius est non dimetrum iam-
bicum continuum sed carmen metrum hero-
ice i. dactilice / et heroicus ca cum
i. heroicus vel antiquus

Hereo res si sum ti sit i.
inniti et dubitare morari
sive manere / unde hic echinus
ni piscis et semipedalis pisci-
culus sic dictus quia herendo na-
vem retineat / ruant licet venti licet
seviant procelle navis tamen quasi radicata
in mari stare videtur nec movetur nec retinen-
do sed tantummodo adherendo ut non deliberi-
dugam nec contingat et quia hanc fortitudinem
sic ex natura eius / hunc latini moram appellant
quia cogat morari navigia / et hinc dicitur quis
echinus pars ad similitudinem illius pis-
cium unde oratius astat echinus
Item ab hereo hic heremus mi proprie
locum quia nunquam vel raro sit ibi man-
sio. heremus non est in via solitudo vel
magna habitatione est desertum vel reli-
ctum habitatum et delictum / est vel heremus a
remoneo quasi remote ab aspectu hominum
unde hoc heremium mii i. heremus et
heremicus ca cum et hic et hec heremita te
qui ab aspectu hominum remotus moratur
in heremo solitarius / id est anachori-
ta unde heremiticus ca cum. Hereticus
hic et hec heremicola le qui heremum colit
et hic et hec heremipeta te qui petit heremum
Item ab hereo hec hedera quia arboribus ad-
hereat repens / vel ab edus ut supra
diximus quia edos sustentat lactis abunda-
tia in estatem a veteribus probabatur / quod
autem dicitur edera edita petens vel editus he-
rens ethimologia est unde ederinus
a um. Item ab hereo hec hirudo dinis
i. sanguisuga quia carni adheret unde ora-
tius non missura cutem nisi plena cru-
oris hirudo et per unum r hirudineus a um
et hirudineus a um in eodem sensu. Item ab
ab hereo hic herebus i. infernus quia
nimis adhereat illi quem capit / et est
herebus proprie tartarus scilicet profundissimus locus
infernorum de quo dicitur quia in inferno nulla
est redemptio / de quo loco neminem ab-
straxit Christus. Item ab hereo per inniti
vel dubitare hec heresis sis i. divisio
ab unitate fidei quia nimis adheret
illis vel quia facit illos dubitare in
fide quos invadit / vel heresis interpretatur divisio
et est grecum unde per quem dieresis et sine
aspiratione dieresis est divisio in duo scilicet quando
una littera vel sillaba dividitur in duas sive
versus est divisorum quicumque sed quando due
littere vel sillabe coeunt in unam et quasi a
dya quod est duo et sin quod est con et heresis /
vel heresis dicitur quasi heleresis ab eligendo
quia scilicet unusquisque sibi eligat quod melius
esse ei videtur ut peripatetici epicurei sto-
ici / vel sicut alii qui perversum dogma cogi-
tantes

arbitrio suo de ecclesia recesserunt. Unde
grece heresis dicitur, id est ab electione, quia quisque ar-
bitrio suo ad instituenda vel suscipienda
quecumque ipse sibi eligit. Nobis vero nichil ex ar-
bitrio nostro indulgere licet, sed nec eligere
huius rei apostolos dei habemus auctores qui
nec ipsi quicquam ex suo arbitrio quod in-
ducerent elegerunt, sed acceptam a Christo
disciplinam fideliter nationibus assignaverunt.
Unde si angelus de celo aliter evangeliza-
verit anathema vocabitur. Unde heretici
catum dimissi ab unitate fidei eli-
gendo quod sibi melius videtur. Sed scismatici
sunt qui ab aliis sunt segregati, solo
non congregationis, graviter discidio quia
eos tristitia et eos ritus credunt ut ceteri
et fere eadem opinantur. Heretici vero peni-
tus alia opinantur. Et heresis componitur cum archos
princeps et dicitur heresiarcha, -che, id est heresis princeps.
Item ab hereo, heso, as, frequentativum, quod
non est in usu, et dicitur hesito, -as, quod fre-
quentius invenitur pro dubitare. Unde hesita-
tio et hec hesitatiuncula diminutivum, et hesitabundus
a, um, dubitatione dubitabilis, et hesi-
tabunditas. -dum, similiter dubitabundus. Et
hereo componitur adhereo, -es, id est adiungi, coherero,
-es, inhereo, -es, iungi. Unde inherens et in-
herentia, et hec inherentia. Et subhereo, co-
heret; coniungi hereo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in si et supinum in
sum, et producunt hanc sillabam he-.

Hermene grece latine dicitur interpretatio.
Unde hec hermenia, -e, id est interpretatio.
Et secundum grecam declinationem her-
menias facit genitivum quod patet in in-
titulatione illius libri Aristotilis ubi dicitur:
Incipit liber perihermenias, peri enim pre-
positio greca est, que ponitur de. Hermenias
est genitivus grecus. Et ergo sic dicitur: Et perihermenias
id est de interpretationibus, quia ibi tractatur ab
Aristotile de consistentia suarum propositionum compositis locu-
tionibus. Quidam tamen dialetici minus sane
volunt uti et utuntur hoc nomine quasi composito
sic: hec perihermenia, -e. Item ab hermene
vel hermenia hermeneticus, -ca, -cum, id est
interpretativum. Unde quod grece loquendi dicitur herme-
neticum, id est interpretativum quo scilicet aliquam
rem interpretamur, id est exponimus vel enarra-
mus, ut in rethorica oratione vel in vulgari sermo-
ne. Sunt enim tria principalia genera loquendi,
scilicet dragmaticum, didascalicum, her-
meneticum, sive enarrativum. Dra-
gmaticum est quod versatur inter interrogatorem
et indicatorem, quod scilicet decasum est frequenti
interrogatione et responsione ut in diale-
tico tumultu. Et dicitur dragmaticum, -ca,
-cum, quasi interrogativum, a dragma, -atis,

quod est interrogatio. Didascalicum est quod
consistit inter doctorem et discipulum. Et dicitur di-
dascalicum quasi doctrinale, a didascalus, quod
est doctor vel magister. Hermeneticum
vel enarrativum est quod consistit inter oratorem
continuantem dicere et audientem. Unde
continue loquitur alter vero vel alii tacent
et audiunt. Et dicitur a didascalico, id est
quia ibi fit tantum doctrina, istud vero minime
est doctrinale. Item ab hermene hic hermes
-nis vel hic hermes, -mis, vel etiam -tis, id est
interpres. Unde et Mercurius deus est hermes,
quia est interpres dei et hominum. Et dicitur hec
herma, -me. Unde hec hermula, -le, diminutivum dicitur
ymago Mercurii et statua, et proprie sine
manibus dicitur herma vel hermula. Et
similiter capitellum columpne inferius et
superius, scilicet quod supponitur vel supponitur columpne
dicitur herma. Hermes componitur cum afro-
dita, que est venus. Et hic hermofrodi-
tus, -ti, id est filius veneris et mercurii qui quia
eis commixtis salmati utrumque sexum
habuit, ideo ab illo dicitur hermofroditus
vel hermofrodita in quo uterque sexus
apparet, vel herma capitulum grece, dicitur mas-
culus, afrodi femina interpretatur. Unde her-
mofroditus vel ea dicitur qui utriusque sexus
est, qui alio nomine dicitur androgeus. Hii
dextram mamillam virilem sinistram
muliebrem habentes vicissim coeundo
et gignunt et pariunt, et quia hic homo nec
vir nec mulier videtur, ideo quod similis ne
hermofroditus dicitur castratus qui nec
vir nec mulier videtur. Item ab hermene
hec hermeneuma, -atis, id est interpretatio. Unde
hermeneumaticus ab interpretatione. Her-
mageda consurrectio in petra sine
motu globosum interpretatur. Hermo, -onis, grecum
est, interpretatur. Heri adverbium temporis. Unde hesternus,
-na, -num, pro hernus, -a, -um, ita alter-
nitatis vitandi hesternus dies, id est heri.
Et hesternus cibus, heri coctus, vel ab heri.
Herne lingua sabina saxa
sinatus. Herne vocant. Unde hernica, -ca, -cum, id est saxo-
sus vel nodulosus vel quod habitat in locis
saxosis vel monticulosis. Unde Virgilius
in septimo: Et roscidus hernica
saxa colunt. Item ab herne vel hernia
hec hernia, -e, id est tumor vel defluxio in-
testinorum in metullarum. Unde herniosus,
-a, -um. Herodes interpretatur pellicius vel
gloriosus clara et ceteri, et hec herodius dicitur
avis predo, et hoc genere quod invenitur in ca-
et assueta; fit herodias, -dis, proprium nomen,
id est filius vel nepos herodis, et hoc est fem. quod
deprehendi dicitur hec herodias, -dis, filia vel
neptis herodis.

Herba. be. dicitur ab arvo iacto .i. semine in arvum nondum longo tempore post ipsum pullulat in herbam, vel quia terre fixis radicibus adheret. Unde herbula. le. di. et herbosus. a. um. plenus et habundans herbis et comparatur. Unde herbositas. atis. Item ab herba herbidus. da. dum .i. herba plenus herbosus et comparatur. Unde herbiditas. atis. Item ab herba herbeus. a. um. de herba facta vel ad herbam pertinens vel viridis. Unde Plautus crinis est que herbe tum color latio vetere. et oculis herbeis. Item herbarium locus ubi abundat herba. et quod et herbilis. le .i. herba abundans. herbilis etiam vocatur anser herba pastus. Item herbo. bas .i. herba pascere vel herbas ornare monere. Unde herbeo. es. vi. esse vel fieri herbosum vel viridem. Et hinc herbesco. scis. inchoativum. Unde Augustinus decimo ... in quinto. similiter herbescunt flavescunt pubescunt. Herbo componitur adherbo. bas. exherbo. bas. deherbo. bas. ab herba removere. prius herbo. bas. et est activum herbo cum omnibus suis ... Item ab herba hec arbor ... Item ab herba hec herbitus quedam arbor quia vite herbe probeat pecoribus et hic et hec inherbis. be .i. sine herba. Hesperia dicitur grece hora que est inter diem et noctem vel inter noctem et diem. Unde hesperus. ri .i. stella occidentalis que in vespere post solem apparet. Unde hec hesperia. rie .i. yspania ab hespero stella que in ea parte lucet et hec est vera hesperia respectu Italie que similiter hesperia dicitur. Siquidem hesperus frater athlantis pulsus a germano Italiam tenuit eamque de suo nomine vel de nomine pristine regionis quam reliquerat hesperiam appellavit. Si ergo dicas hesperiam sine addito intellecto Italiam scias. si autem addas aliquid secundum divisa addita poteris facere intellectum yspaniam. et si dicas ultimam vel aliquid tale intellige Italiam vel consimile. et hinc hesperius .i. yspanus vel italicus et hec hesperis. idis .i. Italica vel yspana. et hinc filie athlantis dicte sunt hesperides vel ab yspania vel ab hespero patruo. Item ab hespera vel hesperus subtracta h et loco illius v consonantem ponentes dicimus hic vesper. ve-

et hic vesperus. ri. Vespera enim idem est quod hespera scilicet temporis vel hora que est inter noctem et diem vel inter diem et noctem. Et hinc quidam probant per hoc adverbium vespere autem sabbati et fiat in tempore et ad ipsum fit relatio per que nominativum positum quod sequitur que lucescit etc. Sicut ad hoc nomen romam positum adverbialiter fit consimilis relatio ut iste vadit romam que est caput mundi et fit relatio ad non ita positum non ab eo quod ponitur adverbialiter sed ab eo quod non est et quandam vim nominis ibi retinet. Et hinc hec vespera. re .i. dea illius hore que est inter diem et noctem, sed matuta est dea que post illius hore que est inter noctem et diem. Et hinc matutinus. a. um. et vespertinus. a. um. et hec vespertina. ne .i. cena in sero in vespera. et hic vespertilio avis in vespere volans. Item a vespera vespero. ras. vesperam facere verbum acceptum soli deo conveniens. Unde vesperasco. scis. inchoativum. Et componitur advesperasco. scis. ab advesperasco. scis. et sunt omnia ista verba accepte accionis soli deo convenientia. potest tamen dici dies advesperat vel advesperascit .i. tendit vel incipit tendere ad vesperem et impersonaliter advesperascit .i. vespere appropinquare incipit. Item a vespera vel vesperus hic vesper. ri. et hec vesperugo. ginis. Plautus in amphitrione Nec vesperugo nec vergilie occidunt. Et nota quod hic vesperus. ri. et hic vesper. ri. et hic vesper et hec vesperugo omnia sunt unum et eiusdem stelle nomina que in nocte post solem apparet et in mane ante solem. Unde in mane dicitur lucifer vel fosforos et dicunt quidam quod non potest esse in eodem tempore quod eadem stella sequatur solem in sero et in mane precedat. sed hoc contingit in diversis temporibus. Alii dicunt quod mercurius et venus cum sint satellites solis quandoque ita sunt disposita quod venus precedit solem et mercurius sequitur vel econverso et tunc una illarum stellarum scilicet illa que sequitur solem videtur in sero post solem. alia que precedit in mane videtur ante solem. Et quia ille due stelle sunt similes

in quantitate et in splendore credit quod eadem
stella sit in sero post solem in mane
ante solem (Plures vero philosophantibus)
quod una et eadem stella sit scilicet venus que
in sero sequitur solem in mane precedit et
in eadem tempore anni placent Est enim
venus altior sole cum quo contingit
quod in simul veniunt ad occasum quia
venus est altior secundum diversos videtur in
sero quando sol cadens et venus videtur
in mane quamvis eque cito motu distant
Et ad hoc ostendendum satis familiare diligens doctor inducit exemplum
nam venus videmus ascendens remota
quam propinqua et diurnus videtur descendens
remota quam propinqua quamvis eque et pari
motu moveant Dicitur ergo venus in sero
hesperus et vesperus et vesper et vesperugo
in mane lucifer et fosforus Item ve
spera et vesperus diversificantia sunt
aliud enim significat in singulari quam in plurali
nam hec vespera ante significat illud tempus
in quo cantatur illud officium et hoc
vesperi horum quando officium vesperi superius
cantatur sed vespere pulsantur quidam
tamen non distinguunt inter vesperas et
vesperos quantum ad officium Item a
vespera vel vesperus hoc vesperum id est
obscuritas que fit ex interpositione nubium inter
nos et solem et lunam quacumque hora
diei vel noctis Et hic vespere vel hic vesp-
ere quod significat horam qua sol incipit
declinare ad occasum et durat usque
ad crepusculum Unde Terencius Veniens
tam mane egredior neque tam vesperi
quin te aspiciam in agro fodere Idem in
Andria Et nunc ego vidi heri et vos
afferri vesperi Et est dativus positus adverbialiter
et dicitur pro vesperi Et hoc vespere indeclinabile pro hora
pulsandi Et hec licet voluntate distincta sint
tamen confunduntur sepe apud auctores et
presentium poeta miscentur Hesdras
interpretatur adiutor Hesseni quidam hebrei
ab esseo sunt vocati idem quod et esse-
niani ab essenonis quodam dyaleto
hethym dicitur et eorum nomine magis
innotuerunt dissimiles priori assentientes

filium et filio spiritumsanctum et nullum
imputant peccatum in fide manentibus
Hexa dicunt greci id est sex unde hec
hexa ex id est sex et sunt apud
nos hec hexas adis id est sex
Et ab hexa et hemera quod
est dies dicitur hoc examereon id est liber sex
dierum Item componitur cum metrum et dicitur
exameter a um quod constat ex sex metris
vel pedibus Et cum ptotos quod est casus
dicitur exaptotus a um id est sex casus habens
Unde in nostra dicuntur exaptota que in
uno numero et in uno genere sex diversas
terminaciones habent in diversis casibus ut unus
Et ab hec subtela Et et per ea porta
sic dicitur apud latinos hoc et hec et hec
sex indeclinabile Unde senus a um et senarius
a um et hic senarius rii pro numero et
sextus a um Unde hic sextulus rii et sex-
tariolus dicitur Et sextarius a sexta parte
est enim sexta pars congii Sextarius
duarum librarum est cum bis assumitur libratum
dicitur bilibris Assumitur quater dicitur greco
nomine traiex quinquies compluitur
quinarium sive gomor facit Addere
sextum reddet congium Nam congius sex
recipit sextarios et sunt sextarii hon
tetrum est Et nota quod sextarius sive
dicitur mensurata sive mensura sive
quantitas illi mensure adiacens sive aliquid
aliud semper est masculini generis et non neutri
sicut quidam indocti abutuntur Unde
Oracius in sermonibus Sarmus emator
olius sex in sextarius adde Item a
sex hic senio onis id est sex puncta in tasse-
ris Unde dicitur senio fert sacri
ferat in voto et sexcies adverbium Sex
componitur sedecim vel sexdecim unde
sedenus a um et sedenarius a um et sedecies
a um et sedecies adverbium Item componitur cum
genitas quod est decem et sexaginta sex
vices decem Unde sexagesimus a um et hec
sexagesima nis sexagenus a um et sexa
genarius a um et sexagies adverbium Item componitur
sexcenti vel sexcenti te ta et hic deriuata
Item componitur sescuplus vel sexuplus a um
sex vices plicatus Unde sescuplo as sexies
plicare Hesterna id est tenebrosa vel tenebras

vel potorium Hyalin grece latine dicitur
vitrum unde hec hyalina .ne quaddam
genus purissimi vitri et hic hyalinus
a um et per sincopam hyalus a um .i. vitreus
Et hec phiala .le vas patulum ad
potandum vel ad oleum retinendum
quia olim ex vitro fiebat vel fiala
a filo quo solet ferri Hyamis mar
garitha preciosa Hiberus .ri fluvius
est hyspanie unde hec hiberia .e dicta
est hyspania et hic hiberus .a .um
gentile et hec hibernia .e dicta est
ab hiberia quia eius partes prope
hiberiam intendunt vel potius dere
vatur ab hiberus ut supra dixi Et
nota quod hiberus gentile designat
et gentem hyspanie et quemlibet de
illa gente et causa decurtacionis ad nom
simonem apocopatur ab auctoribus aliquando
tamen et hiber a um et hinc hiber .ris
hiber ri nomen alterius gentis ab hiberis prefecte
que est ulterior armenia Hicasium te
saurensis maritanie opidum herculeum
illac transmittit viginti a comitatu eius
discedentes construxerunt et ne quis
imposito nomine a se privatum gloriaretur
de condencium numero urbi ytosiud datum
est nomen Hicterus .ri quedam avis
que pene flava est tota et crocea Unde
hec hicteris .ris vel dicitur quidam morbus
fellei coloris qui facit homines in cute
flavescere et pallescere et diu languere et ut
dicunt ydropisis est Hunc morbum latini
dicunt arcuatum a similitudine arcus
celestis unde hictericus a um qui illa infirmitate
patitur et inde hec hicterina .e idem quod
hictericus Hyades grece latine dicuntur
pluvia unde hyas adis quaddam signum
celeste et quelibet stella illius signi potest
dici hyas et est hoc signum in fronte tauri
et dicuntur hyades ab hyetos quia ortu
suo efficiunt pluvias unde latini suculas
eas appellant vel dicuntur hyades
ab ydor quod est aqua vel ab hyante
fe Hieremias interpretatur excelsus domini
quia dictum est ei ecce constitui te super
gentes et regna Hiebus .bi filius
non fuit cuiusdam hominis unde hiebuseus
a um hiebusei edificaverunt hierusalem

unde dicta est hierusalem quasi hiebusalem
et quia hiebus hierusalem ampliavit
ideo hierusalem dicta est hiebus sicut
hierusalem primo fuit dicta Salem a
conditore qui dicebatur Salem postea dicta
est hiebus ab ampliatore suo qui vocatus
est hiebus vel ab hiebuseis habitatoribus
postea illis duobus nominibus scilicet hiebus
et Salem per compositionem coniunctis dicta est
hierusalem quasi hiebusalem et videtur hic
non proferendum per duo s sed forte in
compositione unum s amittitur Hec postea a
Salomone dicta est hierusalima quasi
hierosalomonia Et nota quod invenitur hec
hierosolima .me et hec hierosolime .arum
et hierosolimus indeclinabile in eodem sensu
scilicet pro illa civitate hec eciam corrupte a
poetis dicta est Solima et postea ab
helio adriano dicta est helia Syon
est Syon que ebraice interpretatur specula
quia in sublimi constructa est et de
longe venientia contemplatur hierusalem
latine pacifica interpretatur Et ab hiero
solima hierosolimus a um et hierosolo
mitanus .a .um et per compositionem hierosoli
mipeta .te qui petit hierusalem
Item a solima solimus a um Juvenalis
Interpres legum solimarum et magnus
sacerdos

Hilaro ab leticia unde Macrobius
de Satur. Verba non minus
quam vinum hilarat convivium
unde hoc hillaramen .is et
hic et hec hillaris re letus
et iocundus unde hilarem datorem diligit
deus et comparatur hilarior issimus unde
hilariter .ius .issime adverbium et hec hilaritas
atis et hic hilarius .rii quia semper
fuit iocundus in servicio dei et hic hilarius
omnis pro alio sancto de quo legitur quod cum infirmus
esset et mori vellet anima eius non
audebat exire tunc beatus hilarius dixit
anima mea quinquaginta annis deo
servivisti ne dubita exire et statim
exivit ille in deo bene confidebat sicut
anima non volt exire a corpore et non audet
nisi forte unum deo dicat exire Item ab
hilaro ab hilares .as .vi .i. esse vel fieri
hilarem et hinc hilaresco .scis inchoativum
hilaro componitur exhilaro .as .i. valde

4.

hylarare et hinc exhilarare .as. et hinc exhi-
laresco .cis. Hilaris .as. actiuum est cum
omnibus suis compositis. Hoc hymen .nis
producta e dicitur membranula illa in qua
puer involuitur in utero matris que alio
nomine dicitur matrix in qua sunt septem
cellule forma humana impresse vel plures
unde hic hymeneus deus nuptiarum quia
preest ad hymen id est officium id est ad creacionem.
Secundum alios tamen hymeneus dicitur vis
illa retentiva seminis ex qua fit partus
conceptio / et dicitur vis illa deus secundum
consuetudinem antiquorum qui quamlibet creaturam
in qua aliquid deitatis aliquam scilicet
emulacionem deitatis reperiebant deum vocabant
unde naturalem vim terre producendi vinum vocabant
deum scilicet bachum / naturalem vim terre
producendi segetes vocabant cererem / qua-
litates et elementorum naturales vocabant deos
quia suam videntur habere vim in compositione
corporum similiter et stellas / hec enim videntur
habere venerabilem effectum in hiis inferioribus.
Idem est de saxis et arboribus que sola bona
gratuita / cum esset in eis quedam scilicet
emulacio deitatis id est dominari vita dii
dicebantur. Vel hymeneus dictus est a quodam
Atheniensi hymeneo nomine cuius feliciter
usus est nuptiis. Siquidem hymeneus athe-
niensis iuvenis amore cuiusdam forma
paris sed nobilitate superioris exarsit sed
generis imparitate repulsam passus inter
virgines virginali habitu conuersatus et a
piratis inter virgines captiuatus et tandem
vir esse deprehensus ad suos remissus
est parentibus virginum [illegible] fatale
dictat redditurum ea tamen lege ut eius quam
peteret uti coniugio concederetur / concedunt et
reddunt virgines. Fit ille voti sui compos
salva lege sue condicionis / unde inoleuit
consuetudo quod quicumque nubebant eius-
dem nupciarum invocarent quod feliciter suo
amore usus est. Et hymeneus quandoque ponitur
pro nuptiis quandoque pro carmine / et nuptiarum dominus.

Hymnus est laus dei cum cantico
proprie enim hymnus cantus et continet
laudem dei. Si ergo sit laus et non
sit dei non est hymnus. Si sit laus
et dei laus et non cantetur non est hymnus.
Si ergo in laudem dei dicitur et cantatur tunc est
hymnus. Contrarium est trenum quod est
carmen lamenti et funeris. [illegible]

hic hymnus similiter dicitur laus. Unde hic hymnulus
li. diminutivum et hic et hec hymnista ste id est
laudator vel qui cantat hymnos et hym-
nizo .as. et hymnio .is. ambo pro laudare
vel hymnos canere / et hic et hec hymnicista
id est qui facit vel cantat hymnos. Hymnus
componitur hymnicanus a um qui canit hymnos
et hymnidicus a um qui dicit hymnos
et hymnigraphus a um hymnorum scriptor
unde hec hymnigraphia id est hymnorum
descriptio. Et hymnilogus a um qui loquitur
de hymno unde hec hymnilogia id est
sermo vel laus de hymno. Hinnio .nis
.ivi. ire. inter equorum est unde hic hinnitus
tus tui id est ipsum clamare equorum. Et componitur
adhinnio .is. id est valde hinnire. cohinnio
.is. id est simul hinnire. Et est neutrum cum
omnibus suis compositis. Hin quedam mensura est
secundum sextarius. H sopas quidem cistarum

Hio hias id est os aperire et est
tractum a feris quarum aviditas
oris ad apertionem monstratur
unde et poeta quandoque pro desiderare
et quandoque pro deficere tractum a
canibus qui cum deficiunt hiant / et pro
fatigari similiter tractum a canibus / et pro
rumpi vel findi vel aperiri quomodo
res. Et unde hiatus tus tui id est fissura
apertio terre prorupcio terre profunda quasi
[illegible] est hiatus proprie est
oris hiantis apertio / et hiulcus a um
id est hians fissus rimosus unde in estate
est terra hiulca cum est fissa et rimosa
calore solis. Et componitur semihiulcus a um
id est aliquantulum hians apertus ex parte.
Item ab hio hic hiatus .ti. id est bacchus
quia facit venas hiare unde Virgilius
populus alcide gratissima vitis iaccho
Et per compositionem hic et hec hiacimbilis
id est cuius mollia id est posteriora semper
hiant scilicet qui frequenter pedit. Item ab
hio hisco .scis. inchoativum quod dicitur facere hia-
tum secundum causa videndi hiatum facit hisco
Et componitur cum fatim quod est habundanter
et fatisco .scis. id est habundanter hiscere findi
ut pannus ille fatiscit rimis id est finditur
finditur / et fatiscere est lassari marcescere
habundanter aperiri desinere esse deficere
unde de Sancto Martino fetus febre

satis fatiscere. Et non quod nos dicimus fatiscor sed
quod antiqui non dicebant sed dicebant fatiscor
fessus sum fessissimum quod nos non dicimus
sed componitur defatiscor eris defessissimus
et hoc ut minus. Defetiscor est deficere vel
fatigari. et scribitur per e ante t et magis per e
quod dico licet quosdam pergere a veritate
ignorantie dicentes defatiscor per a quod
nichil est. Item ab isto hisco componitur
dehisco scis. i. valde vel decessum hiscere.
Hisco componitur inhisco as. i. valde desidero vel
attingere conor. et est neutrum cum omnibus
suis compositis. Hippus navis cunctatoria
vel stabernaria. Hircus hirquus. qui
est oculorum angulus secundum Servium [illegible]
vel putredo colligitur. unde Virgilius torvum
et qui te transversa tuentibus hirquis. legitur
ibi et hircus quod ex nimia luxuria et lasci-
via solet quod retorquere oculos ad hir-
quos. Unde hircus dicitur hircus ci. i. caper stultus
animal lascivum et petulcum et fervens
semper ad coitum cuius oculi ob libidinem
in transversum aspiciunt. et ad hirquos
retorquentur. et inde dictus est hircus. dicit
enim Plinius de naturali historia. hircos
ita esse libidinosos ut indignentur si vi-
deant alios coeuntes. et in eos im-
petum faciat. et inde hirculus et hir-
ciolus diminutiva et hircinus a um et hircosus
sa sum in eodem sensu secundum quod est fetidus ad
instar hirci. quod qui inde corporis feti-
do putet. et hirsutus ta tum asper pi-
lis vel pilosus ut hircus. Unde hirtus ta tum
per sincopam pro hirsutus. ipse enim est hirsu-
tus cuius pili erecti stant. Item ab
hirsutus ta tum hic ursus si quasi hirsu-
tus est. vel dicitur ursus ab ore quia ore suo
format fetum quasi orsus. dicunt enim eos
informes generare partus et carnem quandam
quam ore fingendo parare que sic [illegible] lam-
bendo in membra componitur et propagat unde
fictum. et hic ursi turpes fetus dicuntur. Unde
hic ursulus li. diminutivum. et hic ursellus li diminutivum et
hec ursa et hec ursula le et ursella le et
hic ursinus na num et ursalus a um
homo vel canis qui venatur ursos. Item ab hir-
cus vel hirquus hic hirquitallus li puer
libidinosus et lascivus ut hircus. et qui o-
culos semper retorquet ad angulos ex nimia
lascivia. Hircus quasi hic subhircus ci locus
sub brachio ubi sudor colligitur. scilicet ascella
et subhircus quasi sub hircis vel hirtus. scilicet
tortus hirti. Item ab hirtus hispidus da dum
asper setosus pilosus hirsutus.

Hec hirna ne. i. salsitia. Item
hec hirnea ee vas quod ad po-
tum confusandum baiulatur
que alio nomine dicitur orca. Unde
Plautus in Amphitrione. Cad-
cat vini inde implevi hirneam
et hec hilla le. prava salsitia. Unde Ora-
tius prava magis et magis hillas. Unde
quasi dicitur hic hilus li et hic hilum li. i. gra-
num vel putamen quod adheret fabe
vel medulla penne scilicet id tenue quod
est in penna. Unde quasi hoc et hic gracilis le
tenuis et macer. vel gracilis quasi sine
hilibus. vel gracilis ab arco quia possit
quamvis per angustum arcum et gra-
cilior issimus. Unde gracilis lius issime
adverbium. et hec gracilitas atis. i. tenuitas. Item
ab hilum dicebant antiqui hilus la lum
i. ullus aliquis. Unde Lucilius Dan-
matiam hilis inquid atrocosum
putare. et caltes teleo sed hilo. et
hinc et a non componitur hoc nichilum quasi non
hilum. i. non aliquid. vel secundum quosdam quasi
a non et hilum penne. et inde dicitur nichi-
lum quod non est hilum. i. non est tantil-
lum quantum est hilum quod est quasi nichi-
lum vel quasi nichil. et hinc apocopa
hoc nil indeclinabile. et inde sincopa hoc nil
indeclinabile et sunt diversa nomina. et eti-
am nimia est fatuitas eorum qui solent
ista nomina indeclinare considerare
quod certe unum dicentes hoc nichilum
vel nichil vel nil genitivo huius nichili. et
revera talis declinatio est nichili. i.
illorum qui nil sciunt. et non est illorum
qui dixerunt hoc de nichilo nichil
in nichilum nil posse reverti. Et a
nichilum nichilo as. et quasi ad nichi-
lum ducere. annullare destruere. vel ad ni-
chilum redigere et sunt activa. Item
nichilum componitur cum in neutro genere
nichili quasi (?) sine (?). Unde nichilitus atis.
et hic et hec et hoc nichili indeclinabile vel potius est
genitivus et figurative construitur cum quolibet ca-
su. et est utroque numero intransitive
ut nichili homo. nichili homines vel
hominum vel homine. i. nullius utilitatis
nullius pretii vel valoris homo. et pro quo ponitur
nichilifacio cis. et nichilipendo dis. i. non
eodem sensu. i. vilipendere. nullius pretii e-
stimare. Hirobus qui ungulas non
dividit. Hircania est quedam silva
quam [illegible] Scitie. Unde hec hircania est
dicitur quedam regio adiacens illi. et hic hir-
canus vel hircanus na num. Hic Vir-
gilius inquit. Histerion. i. gesticulator

unde hic histrio onis .i. histrio .i. gesticu
lator iocularor qui diversos gestus et habi
tus hominum scit representare. Unde histriones
dicebantur qui in recitationibus larvas sive
faciei apponentes representabant gesta et
habitus diversorum. Historiam inter vide
in cognoscere. unde hec historia .i. antiquitas
Et nullus scribebat historiam nisi qui
interfuisset et ea que conscribenda erant
vidisset et ideo dicitur historia ab histo
rim quod dicitur plura ad nostram memoriam
reducat. Est enim historia res gesta a
memoria hominum per vetustatem
remota in nostro tamen usu et si nuper vel
aliquantulum retro res gesta sit tamen
dicitur historia. Et hinc hec historiola le. di
minutivum et per compositionem hic historiographus
scriptor historiarum. Unde hec historiographia
e .i. historie descriptio. Et historiografo
as historiam designare describere. depo
nens. et in eodem sensu historio as. et sunt
activa. Hic hister stri fluminis est qui et
danubius dicitur. Unde histri dicti sunt siqui
de colco insula missi quod ad persequendos
argonautas a ponto intraverunt histrum
flumen et sic a vocabulo amnis quo
a mari recesserunt histri dicti sunt.
Et hinc hec histria e dicta est terra quam
incoluerunt. Unde hister stra strum.
Et hec histrix cis quoddam animal quadrupes
pilosum quod in terra illa abundat. Hic
hispanus fuit quidam rex hispanie. Unde
dicta est hec hispania e. Et hic hispanus
a um gentile et possessivum. Et hic et hec
hispaniensis et hoc gentile. Et habet sex provincias
Terraconensem Carthaginensem
Lusitaniam Galliciam et Bethi
cam. Et transfretum in regione Affrice
Tingitaniam. Et sunt due hispanie
citerior que est in septentrionali plaga a
pireneo usque ad carthaginem provin
ciam. ulterior que in meridie a celtiberis usque
ad gallitanum fretum extenditur.
citerior autem et ulterior dicta est quasi citra
et ultra quasi citra terras et ultra vel quasi
ultima vel quia non sit post hanc alia ulte
rior. Hismenetion cantus vel carmen
nuptiale. Hic hisiripos arbor lignum
et ipse quod in igne ardet.

Honoro as ab honore impe
dire. Unde honoratus tior tissimus
qui recipit vel qui impedit
honorem. et comparatur cior. ssimus.
Unde honorate tius. ssime.
adverbium. et honoratorius a um quod impedit
honorem vel quod est honoris. Et hic et hec honorabilis
dignus honorari vel aptus honorare
et de honorabilis quasi honori abilis .i.
aptus ut recipiat vel exhibeat. et comparatur
lior. ssimus. Unde honorabiliter bilius. ssime
adverbium. et hec honorabilitas atis. Et componitur in
honorabilis le .i. non honorabilis et
similiter comparatur. Et ab honoro hic ho
nor vel honos oris. Unde hic honor
rius ri dicitur. Et honorosus sa sum. et
componitur inhonorosus a um. Et ab
honor honestus a um. quasi vir
egritudinis quia honore statuum consimilis
et comparatur honestior ssimus. Unde ho
neste stius stissime adverbium. Et hec ho
nestas atis .i. pretium honoris quia honoris
status. et componitur inhonestus .i. non
honestus. et comparatur. Et ab honestus hone
sto as honestum reddere. Et dehonesto
stas. inhonesto as. vel dehonestare
vel potius diffamare vituperare ab ho
nestate removere. et sunt activa. Et ter
honor quasi honorifico cas .i. honorare.
Unde honorificus ca cum et comparatur. Sed
eius comparativa non sunt in usu. Et quidam
et hic et hec honorificens tis. sed non est in usu.
eius tamen comparativa sunt in usu. sed
quasi mixta comparativa ex comparativis
istius. Et per hoc positio honorificus ce-
tior. ssimus. Unde honorifice tius. ssime
adverbium. Et hec honorificentia e ab hono
rificens .i. honorabilitas. Et ab honorifico
est hic honorificabilis le et comparatur hono
rificabilior. ssimus. Unde honorificabili
lius. ssime adverbium. Et hec honorificabilitas
atis. Et hec honorificabilitudinitas et
est longissima dictio que in usu contineatur.
Unde fulget honorificabilitudinitatibus iste.
Honoro quasi cohonoro as simul honorare.
Dehonoro as. Exhonoro as vitu
perare. vel honorem facere deponere. Et inho
noro as .i. non honorare vel honorem
facere vituperare. Honoro activum est
tamen omnibus suis temporibus. Ref

Horreo es ui horrere. hic
timere tremere et ipse quando ie
horret qui tremit. et capilli
rigescunt et surriguntur propter fri
gus vel propter timorem sicut in no
cte cum quis vadit solus. Et dicitur horrere.
Et inde hic et hec horribilis le abhominabilis.
et comparatur horribilior ssimus. Unde horribili
lius. ssime adverbium. Et hec horribilitas atis.
Et ab horreo horridus da dum .i. terribilis
abhominabilis frigorosus tremens. et comparatur
horridior. ssimus. Unde horride dius. ssime
adverbium. et hec horriditas atis. Et horridulus

la sunt. aquatulis horridus. unde persius:
Hiis cornutis horridulum tracta de-
nare laterna. Item ab horreo per compositionem
horrefacio cis et horrifico cas. id est ter-
facere. unde horrificus ca cum. Item ab hor-
reo hoc ordeum quia spicis horreat. sed
potius ab areo sit dictum. Horreo
componitur abhorreo. timere. abhominari.
Et horreo es. perhorreo es. exhorreo
es. et hic inchoativa. Abhorresco hor-
resco. inhorresco exhorresco perhorre-
sco. Et simplicia et composita sunt neutra.
Et sunt passioni in visceribus nata. Construitur
cum quandoque cum accusativo. cum ponuntur pro
timere. Hortor aris. suadere confortare
instigare. unde hortator aris. et hortatorius
a um. et hic hortatus. unde hortamentum et hortamen
le. et hic hortatus tus tui. Et hoc hortame-
nis. Et hoc hortamentum. Et hoc hortato-
rium palmatorium. vel locus ubi fiunt
hortamina. Hortor componitur adhortor aris.
Cohortor aris. id est simul hortari. unde hec
cohors. tis. a frequentia cohortationis.
et est cohors multitudo rusticorum. vel est
multitudo militum. cohors maior quin-
gentos. cohors minor trecentos.
Item cohors dicitur quod geminatio a cohor-
tando vel cohercendo vel quia cohereat
cuncta intus. id est concludat. vel quia coher-
ceat obiectu suo extraneos et adhuc prohi-
beat. unde medius per unum o sed brevis et sic
et sic cors. Dehortor aris. dissuadere vel
valde hortari. unde dehortatorius a um.
Et hoc dehortamen minis. Exhortor aris.
valde hortari. unde valde tor trix tio.
et exhortatorius a um. Hortor aris cum
omnibus suis quarte est communie. Hec hora
cum h dicitur. Hora est spacium in
quo medietas alicuius signi oritur in oriente
et medietas alterius occidit in occidente. Et in
hoc horula le diminutivum. Et hic horus ri id est apollo
quia primo horas adinvenit. Et componitur cum
lego et dicitur hoc horolegium ubi hore leguntur
id est colliguntur vel intelliguntur. Vel dicitur a logos
quod est sermo vel ratio quia ibi sermo vel ratio
habetur de horis colligendis. unde horologicus
ca cum. quod in horologio colligit horas.
vel quod pertinet ad horologium. Et componitur cum
specio. et dicitur hic et hec aruspex. cis. vel aritispex cis.
id est qui inspicit horas. Et hic horuspicus ci.
id est horarum inspector. qui et hic horoscopus
dicitur. Et componitur ab hora et scopos quod est labor
vel intentio. quia in cogitatione horarum in-
tendas vel labores. vel dicitur ab hora et scopi

quod est speculari. quia qui per horas nativitatis
hominum speculantur diversa et dissimili
fata. unde persius: Geminos horoscope
varo producis genio. varo dixit pro va-
rio per sincopam. unde hoc horoscopium
id est horarum speculatio. Item hec ora
e sine h est regionum vel finium vel
vestium. cum enim regionem vel finem vel
extremitatem vestium designat. Unde
pro hoc nomine scribendum est sine h. unde quia
oratorium dicitur linteum quod apponitur ore. id est
margini vel extremitati alicuius vestimenti
causa ornatus
Hostio is ivi ire itum. id est equare.
unde plautus: Ego nec promitto hostire
contra ut me tueris. Et inde hoc
hostimentum ti. id est equamentum
equalitas. vel id quod cum pondus
equatur in libra. unde plautus: Dictum hostime-
tum est opera pro pretio. Et dicitur hostorium
cum quo modius vel sextarius adequatur.
Et dicitur et hic hostis is. qui equa sorte certat
ad bellum. propter quod hostes sunt qui cum eis
sunt. et equales sibi invicem debet. quia qui
vel sibi debet nec unus magis tenetur
alteri quam econverso. unde non possunt esse christi-
ani inter se nec hostile proelium inter eos quia
christiani semper dicitur sibi invicem aliquid salutis
causa christianitatis. Si christiani et saraceni
inter se dicuntur hostes quia vel sibi invicem de-
bent. Si vilissimus saracenus caperet
regem francie. tantum deberet illi quantum rex
francie deberet illi si eum caperet. Vel
dicitur hostes ab hostiando. id est cognando mea
victoris. solebant enim hostes victores memoria
victorum hostium arrogare. id est cum eis
cognationem facere. id est destruere. et citius pro certam
cum et hic hostilis le. et hoc hostile. adverbium.
Et hec hostilitas atis. et hosticus ca cum. id est
hostilis. Item ab hostis hec hostia e.
hostie enim sacrificia que fiebant antequam ad ho-
stes pergeret quasi pro hostibus devincendis
facta. Sed victime erant sacrificia que
post victoriam victis hostibus ymolabant. Et
erant victime sacrificia maiora quam hostie.
Hostis componitur cum capio vel cedo vel scindo
et dicitur hic hosticapa vel hostiscindia. vel
hosticida. qui vel que capit hostes vel
scindit vel capit cedit hostes. Item ab
hostis dicitur hostimunt quia hostem ineptum fieri
quem adversarius non obicit. Hec est hostia
feminorum. Dominus exitus in mare sint locis
sed mare intuit quando hostibus illuc solebant
ostie et nobis ipsis ibi exponere

Vel dicitur locus id est hostia quia per locum illum tamquam
per hostium in domum intrat fluuius in mare
vel quia res deportantur et importantur tamquam per
hostia / vel quia homines per loca illa tamquam per
hostium egrediuntur vel ingrediuntur flumen
vel terram suam quasi domum / quod autem dicitur ho
stium quasi ostendens aliquid intus vel quasi ob
stans viantibus id est intrare volentibus etymologia
est et in hoc hostiolum li. di. et hic hosti
ator id est ianitor qui et hostiarius dicitur qui custo
dit hostium Unde et hostiarius dicitur in ecclesia
ab officio quia preest hostiis templi ipse enim
tenens claues omnia intus et extra cu
stodit et inter bonos et malos habens iudicium
fideles recipit infideles respuit / Et hec
hostiaria est que custodit hostium / Et hosti
arius a um quod pertinet ad hostium / et hosti
atim aduerbium id est per hostia id est de hostio in ho
stium / Item ab hostium hic et hec ostiarius quia
per ipsum quasi per hostium et cibos intromittit
et spiritum foras mittimus vel quia
tamquam per ipsum ingrediuntur cibi et egrediuntur sermones
Et ab os hoc omen inis id est augurium
quasi oremen quia sit ore augurium
Unde hoc omentum ti id est mappa ventris scilicet
membrana que continet maiorem partem intestinorum
Vel quia sit a grecis / et quia intestina tegat
omenta Unde omentum id est mappa Et componitur
cum abdo dis et dicitur abdomen inis quasi
absconditum omentum scilicet pinguedo que est in
ventre porci vel porce quia et sumen dicitur Iuuenalis
Ut bonam tenere placeat abdominam
porce / et potest quoque poni pro qualibet pinguedine
carnium Item ab omen ominosus sa sum
plenus augurio vel fortunatus Lucilius
te tamquam tenens vel ominosam mortem si
bi Unde ominose id est fortunate Unde idem
Lucilius prorsus ominose reseruari
est Item ab omen hic haruspex id est
trita vel vetitulus qui quod in vistra
quia in ipso euenta rerum inspiciebat Omen
etiam in templis patinas tenebat o
masi / et ominor aris id est augurari quod
quasi abominor aris id est ab omine aliquid
execrationem reponere execrari detestari
vel malum omen imprecari Unde hec
abominium id est execratio / et hic abho
minalis id est liber in quo abominationes scribuntur

Item ab os hoc ostiolum li. di.
Capitulum ad vocem / et quia habuit
aliam a suo primitiuo significationem ideo

os fecit quod se aliud diminutiuum scilicet ostiolum
id est paruum os / hoc tamen aliam habet significationem sicut
supra distinximus / et dicitur quasi ab os oris
et telleo / Et hoc ostiolum id est quod basium
dicunt et quia osculum est religionis
Unde dicitur Recepit eum in osculo pacis /
basium vero amoris / suauium luxurie
et libidinis Unde quidam Basia coniugibus
sed oscula dantur amicis Suauia lasciuis
miscentur grata puellis Item osculum
filiis patri amicis basium vxori
suauium scorto Item osculum dicitur
est basium blandiciei suauium vo
luptatibus / et hinc osculor aris osculo
datiue et est commune et in omnibus sumitur quasi
signa habet Item ab ore hoc orarium
id est peplum siue infula idem quod operit
et inuoluit ora id est vultus Prudentius
in libro hymnorum Et hoc sui dat pi
gnus oris ut ferunt orarium Et oro
as ab ore dicitur rogare ore rationali
Unde hec oratio onis que est oris ratio etymologia
et testatur Augustinus Oratio quintuplex est
Est enim oratio copulata et ligata in
metris / absoluta in prosa / allocutiua
in sermonibus disputatiua in dialogis / re
latiua in historiis Item oratio bipertitur
alia est perfecta alia imperfecta perfecta quin
quipertita dicitur testatur Boecio alia
enim est indicatiua alia interrogatiua alia
imperatiua alia optatiua alia deprecatiua
alia vocatiua Et hinc hec oratiuncula le
di. et oratorius a um Et hoc oratorium
locus orandi tamen oratorium consecratus
in quo nemo aliud agere debet nisi tantum
ad quod factum est Unde et nomen accepit
Compositum adoro as Unde hec ador
indeclinabile scilicet quoddam genus frumenti / vnde fiebat
panis ymolaticius quem qui ymmo
labat deum adorabat Unde adoreus
a um et adorinus a um et hec adorea
tea frumenti et quod vestis triumphalis
Marcianus De Sat Instabat adolescens amictus
adoreis triumphalibus Et exoro as id est vere
orare deprecari / sed specialiter cum effectu vti
que petitur / aliter non proprie dicitur quod exora
re est enim proprie exorare impetrare vel
cum impetratione rogare Unde hic et hec
exorabilis le quod facile potest exorari
scilicet concedere rogata Et quasi inexorabilis
le id est non exorabilis Et Statius Thebaidos

Exoro

Et inexorabile pactum legis athenoe
te dicitur eciam dicitur inexorabile odium
vel ius i. tale quod pacificari vel exorari
ad pacem non potest Et hic exorabilis adverbium
Oro as vel dicitur orare vel pocius perfecte
orare i. cum perfectione vel affectu sic orando
impetrare quod petitur ad effectum ducere
Oro as cum omnibus suis compositis est activum
et producit o Item ab os hec oria e
i. frenum quod ori imponatur et oritus ta
tum i. loquax Et hic oraculum li i. di
uinum responsum quod ore petitur et ore datur
Et oraculum locus ubi datur et accipitur oraculum
Item ab os oris hoc os ossis quod antiqui
dicebant hoc ossum quod sepe in plauto
et augustino inveniatur de vera religione invenitur
Et dicuntur ossa ab ore quia in ore patent
apertius cum alibi immo in alia parte corporis
non pateat nam undique cute visceribus obtecta
celantur vel dicuntur ossa ab usto quia vsta
quondam olim cremabantur Et hinc osseus a
um de ossibus genitus vel factus vel ad ossi
pertinens vel ossibus plenus Et ossosus
a um i. ossibus plenus Et ossium vel
ossatim adverbium ossa frangendo vel per ossa
sed de osse in os Et hic ossiculum vel ossil
lum vel ossiculum per v in os Macrobius de fu
turis et lunis non hominum capita sed ossilla
ad humanam effigiem simulata Et inde
ossillo as i. viscerare vel scindere quod inveni
adveniens os ossill Item ab os osso as
ossa dare vel osse percutere vel osse parare
Et componitur exosso as laniare discindere ossa
extrahere plautus hic me quasi murenam
exossare cupit Inosso as ossa immittere
Et est activum cum omnibus suis compositis Os
quasi ossifragus a um i. ossa frangens Vnde
hoc ossifragium i. ossium fractio sicut
dicimus aquile fecisse ossifragium quia
os calcaneus fregit et componitur a ossi
fragus quasi avis que ossa ab alto dimittit
et frangit Os oris quasi cum orexis exis
orexis exis i. vomitus qui venit ab ore Iu
venalis Tabida facturus orexim vnde
hec orexia e i. pollifagia i. multa
comestio nimium desiderium comedendi
et componitur hec infrunitas vnum nam numero
comedium Et nota osito as quod est motum
frequentativum i. os aperire ore iare
persius oscitat hesternum dissutis vndique
malis Vnde et hic oscitatus et oscitatim
ty tui Et hec oscitagine nis i. immode
rata oris apercio et hec oscedo dinis
quasi infrunitas quasi infancium ora exul
cerantur dicta quod languore oscitatum
Et cum pilo as quod est pila tundere
opilo as per a producta ob obturare
obstruere obtundere obtinere et hic
ob quasi pilare ob sed potius simpliciter obtu
rare Et cum facio quod hoc orificium
cii i. foramen intus quod est cum quod
foramine dicitur Iosephus in primo alimum
Erat orificium damnatum vinere
Et Ambrosius super egissipum nauti
niquit duo sunt orificia Telopo
quasi orisonus a um oriditus ta tum
oricamus na num Item os quasi cum peto
Et oppeto tis i. ore terram petere et
mordere Et potest pro mori et est contra
a viris fortibus quia antiquitus cum vul
nerati essent ad mortem ne per dolorem
cogerentur aliquid turpe proferre ore terram
petebant et mordebant Et ideo potest oppe
tere pro mori vnde virgilius in primo Eneidos
Et cum duro Et oridurus a um i.
asperi loquens vel qui non vult os aperire
Item hostium quasi cum peto et est hec
hospes tis quasi recipit et qui recipitur
quasi hostipes i. hostium petens quia ho
stio pedem infigat antiquitus enim ho
spes qui recipiebat et hospes qui reci
piebatur veniebat ad hostium et po
nebat pedem in eo et firmabat quod
vnus non reciperet alium Vnde et qui
recipit et qui recipit dicitur hospes vnde et
in hostio ponendo pedem amicicie
pactum firmabat quia aut dicitur hospes
quasi hostium petens et alia est vnde facilis
benignus aptus Et quia adventus alicuius
non sibi fuit Si eius ad hostium se
libenter opponit hospitalis le dicitur Et
hec hospita te Et hospitus ta tum
quasi inhospitus ta tum vnde hospitus
sed tamen duobus nominibus non invenitur
nisi tamen et in quocunque
casu sit et in utroque numero generis
utique et neutrum et ablativus singularis in fina
gue et utique et activum et neutrum plures numero
gue sicut hospita hospita Et inhospi
ta Hospitor aris si attenuatur reci
pienti tunc est hospitor teris i. in ho
spicium recipio si attenuatur ei quod

recipiatur ipsum e. Hospitor tecum .i. in
hospitio tuo maneo tecum vel in do-
mo. Et attributum est ei qui recipit contra-
rium accusativo ipsius est hospitor te .i. in ho-
spitium a te recipior. Unde olim dicitur
spiritum Domine et construebatur sic Ego hospitor
domine et hospitor a te quod competentius est ut
te. Et hospitor a te quod competentius est ut
s. dicatur domine et construatur ad medium
communis. Unde est in Italia. Et hic et hec hospi-
talis le qui libenter hospitatur vel qui
est dignus ut recipiatur in hospitium
et quod inhospitalis le. Item ab hospes
hic et hec hospitalis le quod benignus est et
promptus ad hospitandum. Et quod inhospi-
talis le. Et hoc hospitale ubi peregrini re-
cipiuntur in hospitium. Unde hospi-
talarius custos hospitalis vel qui est de ho-
spitali. Et hec hospitalia est in eodem ipso.
Item ab hospes hoc hospitium in quo
ad tempus hospitali iure inhabitat et non
transiens migrat hospitium. Unde sto-
latum est. Et sic dominus est hinc guis qui
cum locat et hoc hospitiolum li diminutivum.
Et hic hospitiarius et hec ria .i. custos ho-
spitii. Hostio quod ad hostium inde. Et hostio
inde. Et hostio inde. Et hostio est activum
cum omnibus suis compositis.

Humus mi .i. terra et ponitur humum
cum infidelium. Et non est humus
est quod primum nomen huic. Unde
et caret plurali. Et venit ad ad-
interrogationem ad modum pronomen
nominis sine praepositione. Et dicitur annus quod quidem
et dicitur terra ut dicitur summa absolutam
pars. Item hinc humo as .i. in terram ponere
humo tegere .i. sepelire. Unde humatus
ta tum .i. terra tectus .i. sepultus. Et quod
inhumatus ta tum .i. insepultus et
humatim adverbium .i. sepultim vel viliter
et abiecte. Unde Ambrosius super Lucam dixit
Nec recusaret pro salute gentis illius
terram humatim recipere. Item ab hu-
mo humeo es vi .i. madefieri. Unde
humesco scis incohativum. Et hic humor
oris. Unde humorosus sa sum .i. humo-
re plenus. Et comparatur. Unde hu-
morose sius sime adverbium. Et humo-
rositas atis. Item ab humeo vel humor
humidus da dum quod est. Unde humi-
dum quod nimis humorem habet. Et compara-
tur rior rissimus. Unde humide dius sime
adverbium. Et humiditas atis. Et humec-
to as .i. humidum facere madefacere
et est activum. Item ab humeo es vel hu-
mor humectus cta ctum .i. humidus.
Unde Matheus de Vindocino Acer inquit hu-
mectus est et talibus et comparatur. rior
simus. Unde humectatio sime adverbium
Id Matheus Mulier humectissimo
est corpore tota hic lenitas cutis et
splendor. Et humecto ctas .i. ma-
defacere. Unde humefactio. Et hic hu-
mectamen minis et humectatus ta tum.
Unde humectatim sic ab ~~humecto hu-
mectatim et~~ humatus humatim
et est activum. Item ab humus quod
et hec humilis le. Et humilio as .i. ho-
miliare humo. Item est et humo quod et compa-
ratur limus. Unde humiliter lius lime
adverbium. Et hec humilitas tis. Et humilio
as .i. activum. Item ab humus hic et hec
homo quasi humus quod de humo sit
creatus. Et nota quod antiqui dicebant
homo onis. Unde Ennius vultur
in silvis miserum mandebat ho-
monem. Alii dicebant hemo inis. Et
nos dicimus cum eufonie utrumque vitantes
et ab utroque aliquid extrahentes. Ho-
et nos humo. Item homuncio et homo ho-
monis. Unde hic homuncio nis. Ho-
muncium. Et hec homuncula li. Et hic
homunco onis. Et hic homulus li et
hic homunculus li diminutivum. Omnia homines
in eodem sensu vel duo prima in sacra
scriptura et tria in tertio gradu. Gratis composito
plantum in fundum. Homunculi tu
ignauntur est electi ut narrat de
verus in Eunucho. Ego homuncio
non facerem. Item ab homo huma-
nus na num quod est humanitate plenus
prius ad homines. Et humana benignus
mansuetus misericors quod non homines
habebat amorem et miserationis
affectum. Et sic habet scilicet comparativum
humanior. Unde humane vel
humaniter vel humanitus nius sime
adverbium. Et dicitur humanare et humanitas
sic divinitas et divine. Nam divinitas
et humanitas sunt a diis et hominibus
divine et humane ad similitudinem
deorum et hominum. Si enim dicatur Gabriel
missus est divinitus idem est ac si dicatur Ga-
briel missus est a deo. Et istud factum est
humanitus .i. ab hominibus. Si vero
dicatur Gabriel locutus est divine vel

ab humus homo

humane .i. ad similitudinem dei uel
hominis siue diuino more uel humane /
et humane .i. mansuete / et humaniter
idem quod humane / Item ab humanus hu-
manitas atis pietas qua deus homo / et huma-
nitas mansuetudo misericordia quam affec-
tione nos inuicem intuemur. Humanus
componitur inhumanus .i. non humanus scilicet efferus
et crudelis et immisericors. Et componitur vnde
inhumanitas atis .i. feritas crudelitas
impietas. Item ab humanus humano
as .i. humanitate induere vnde ihesus christus
est humanatus .i. humanitate indutus
humana natura vestitus et hec humana-
tio humanitatis susceptio / Homo componitur nemo
ne uel nullus / et dicitur nemo ab ne neg-
ans et caret pluralitate quasi ne .i. non homo uel nullus
homo / secundum quosdam tamen non est compositum quod
et probatur uerbo velle Item quarto homo omnis
quasi semnes a semis et homo omnis quod
dicebant antiqui / et hoc fit ad differentiam huius
genitiui semines. scilicet de hoc tamen supra dictum est
humus uel humatus componitur et posthu-
postumus a um et hec postumus
mi et hec postuma me qui uel que
nascitur post humationem patris vnde plautus
in aularia certum dubitas quin sit patris
nomen puero postumus / et virgilius vir-
tua postuma proles

[H]A est nomen dei secundum
quod est inuisibile / et quod
et allelu quod est laus uel
laudate componitur alleluia
.i. laus inuisibilis uel
laudate inuisibilem. Item nota
quod hec figura littera est et hec fi-
gura .h. greca idem eleme-
tum representat / et representat illud
in spirituali sono / scilicet .h. in accentu scilicet n. hoc ele-
mentum confert sonat ergo hec figura / re-
presentat idem elementum tamen sonat aspi-
ratus / scilicet tamen sonat aspirans et uberius
representat hec figura .h. ad istos diuersos
modos representandi predictum elementum
greci per duabus figuris utuntur appella-
tes / iota .h. gui. nos uero non utimur
hac figura .h. nisi in grecis dictionibus uel
barbaris et non uero vnde in multis dictionibus
grecis uel barbaris est dubium an debeat
scribi per .i. an per .h. aput nos tamen nescit
omnes in has linguas ex toto. quia aput eos
scilicet grecos uel barbaros in quibus de hoc scribitur

.h. in aliis grecis scilicet .h. Item hec figura .i. aput
nos representat duo elementa scilicet .i. uocalem
et .i. consonantem / quia ergo .i. duo elementa
representat / et quia .i. et .h. idem elementum
representat ideo placuit mixtim et indi-
screte tractare de illis dictionibus que
incipiunt ab .i. uocali / et de illis que
incipiunt ab .i. consonante / et de illis
que incipiunt ab .h. ordinem tamen et discre-
tionem habebis in secunda littera secundum
ordinem alphabeti.

[I]abel interpretatur ascensio Jabin
interpretatur sapiens siue sine pru-
dentia. Iacio .is. ieci .re. ctum
vnde hic iactus tus tui est aut
proicere lapides per iaculare quasi
satis ponderi librate iacere / sagittas
arcu emittere et quisque iactus in ludo
aput ueteres a numero uocabatur
ut unio binio trinio quaternio quin-
nio senio / post ea appellatos numeros
est quia unionem tamen honorem supra
quaternionem plurimi uocabant. Item
a iacio hec iactura dicitur dampnum / et
quare quod naute patiuntur cum imminente
et ingrauescente tempestate res suas
in mare iaciunt scilicet panem uinum pannos
et quam quamque habent / quinque ne ipsa na-
uis nimio pondere rerum submergatur.
vnde hic iactualis quasi frequenter dampnum
patiens / et hec qui ita res suas iactat /
et iactuarius ria rium dampnosus pa-
ciens uel inferens dampnum. Item a ia-
cio iacto tas frequentatiuum a quo
iactito as aliud frequentatiuum. Item iactitare uel
iactare proprie per gloriam laudare. gloriando
uanitate arrogare uel manifestare
vnde iactans siue arrogans dicitur qui se ua-
nitat / et maiores instituit ne agnoscat
scilicet proprium quadam uiam iustitie et sanctitat
ingerit / et componitur trans. sunt. vnde ia-
ctant. tius. simul. aduerbium et hec iactantia c.
.i. arrogantia superbia uanitas. Item a
iacio hoc iaculum. li .i. missile vnde
iaculor. aris. iaculum mittere contorquere
vnde hic iaculator / et hinc iaculatorius
a um aliquid iaculatorium uel quod
aptum est ad contorquendum uel quod
pertinet ad iaculandum / et componitur conia-
culor aris et est deponens cum omnibus suis
compositis. [I]tem iaculum dicitur rethe re-
the piscatorum simile a iaciendo vnde
iaculator qui iaculum iacit uel facit
Item hic iaculus li quedam species uolatilis

a iaciendo quia de arboribus sive alia re
iacit, et ea primit unde lucanus ia-
cit. Componitur addicio -cis adicere -cis -ci
adiungere unde adiectus -ta -tum et ad-
iectivus -a -um quod additur unde nomina
adiectiva dicuntur quia substantivis adiciuntur, et hec
adiectio -onis adiectivum facere vel ad-
iectum ponere. Abicio -cis -eci -ectum id est
longe iacere vel reprehendere vilipendere
unde abiectus -ta -tum id est longe iactus
vel contemptus et comparatur -tior -simus unde
abiecte -tius -sime adverbium, et hec abiectio
id est proiectio vel vilitas et contemptus.
Conicio -cis -eci -ectum id est simul iacere
unde Terentius in tercia comedia Ne me
in letitiam conicias frustra. Item
conicere, existimare, opinari, cogitare
invenire, quibusdam coniecturis unde hec
coniectura -re indicium opinio
suspicio sive suspiciosa cogitatio vel
existimatio, et hic hec et hoc coniectura-
lis et -le quod coniectura comprehendi-
tur vel habetur, vel quod a coniectura sumitur
unde coniecturaliter adverbium, quia opinative.
Et coniecto -as frequentativum, eciam coniectio
in omni sua significatione. Et per sincopam
invenitur coicio -cis pro conicere unde
Matheus de Saxo: Cum in aqua coicia-
nt. Deicio -cis -ci -ectum id est deorsum
vel de uno loco ad alium iacere unde
deiectus -ta -tum et deiecto -as frequentativum.
Disicio -cis diversis modis iacere dispergere.
Eicio -cis -ectum extra iacere unde eiecto
-as frequentativum. Inicio -cis -eci -ectum
intus iacere immittere ingerere inferre
vel contra iacere, et opponere unde iniecto -tas
frequentativum, et hoc iniectum quia inicitur
et quod ante iacitur et substituitur.
Unde dicitur ab inicio -cis sicut dictum.
Proicio -cis -ectum id est protinus vel
ante iacere. Et invenitur pro proicio -cis
-eci -ectum in eadem significatione, et est compositum
similiter a pro et iacio, et est proprie
ad divinum sacrificatorum unde virgilius
Exta quem flava proiciam in fluctum
et vina liquentia fundam. Obicio
-cis -eci -ectum id est opponere vel vituperare
vel improperare unde obiectus -ta -tum,
et hec obiectio -onis et hoc obex -cis id est ob-
staculum quod obicitur, invenitur etiam apud
veteres hec obex -cis in feminino genere, et
obiecto -tas frequentativum. Reicio -cis -eci
-ectum id est iterum vel retro iacere, et in

reiectus -a -um et reiecto -as frequentativum.
Subicio -cis -eci -ectum id est subtus iacere
vel post vel subiungere, et respondere unde
subiectus -ta -tum et subiectus -tus -tui
et subiecto -as frequentativum et hec subiectio -onis.
Invenitur in eadem significatione sicut supponere unde
Plautus in Cassina Nunc si velis subi-
cere me pro illa tum occassione.
Et componitur cum tribus et abiecta ii
et b secundum suum dicam regulam de
traicio -cis -eci -ectum id est ultra iacere
perforare transfigere. Iacio et eius composita
omnia sunt activa. Et omnia eius
quae retinent principium sui simplicis
immutatum per primam producunt, sed a primis
mutant in i et a supini mutant in e.
Item nota quod deicio abicio et ce-
tera composita ab iacio per duo i
debet scribi, et primum regulariter
est pro vocali, secundum consonans alterum vale-
secundum hoc ergo si componatur iacio vel
dicerem desinente in consonantem debet
prima produci positione, sive sit quod sit
correpta ut abicio. Subicit facimus ultimus
Et hoc ideo fit quod in omnibus compositis ubi
solet quidem quidem tacere i consonantem
in metro, immo quod magis est causa
eufonie scribi solet tacere i consonantem
in quibus pluribus in predictis quod ubi
et hoc est de integritate dictionis, et debet
scribi licet taceatur apud quosdam causa
eufonie sit in hac dictione contineo
non nec prefert tamen est post eius dictionibus et
ibi scribit. Cum ergo contingit quod i conso-
nans in predictis verbis taceatur et liquescit
sicut a parte consonantis, tunc prima
non contingit produci positione, et in est quod potest
corripi sed natura correpta est, sed vero sit i conso-
nans non taceatur ut liquescat tunc prima
produci scilicet desinat in consonantem, et hoc
est quod scribit quando corripit prima quando
producit, et in consimilibus id inditum.
Si queratur aliquis utrum asserat i consona-
tem scribi debere tacere in predictis verbis dicam
pluribus potest distinguo cum metrum
cogit taceatur aliter apte proferatur
non, in ideo vitio ibi esse magnam
cacofoniam si dicatur abicio deicio
licet quidam velint vero hoc scribi vitare.
Quod autem quidem dicunt quod abicio cum i
consonante componatur a iacio, sed abicio
sine i consonante componatur ab hoc verbo icio
quod est percutio non credimus satis competere

Regula de hoc verbo iacio
cum suis compositis

11

decim est nom, vel p decimi ubi sub ijo tre
dinis sincope dicitur temporalis, et quia
post ea dicetur. Iacob interpretatur suppla-
tator quia in ortu plantam nascentis
fratris apprehendit, vel quia postea ante fratrem
decepit. Iacobus zebedei a patre
cognominatus est qui reliquit eum
Iohanne christum vocantem patre statim
sunt. Hii sunt filii tonitrui qui
etiam boenarges quod firmitate et ma-
gnitudine fidei nominati sunt. Hic
est filius Iacobus zebedei frater Iohan-
nis quem post ascensionem domini ab Hero-
de occisus est, et interpretatur supplantator
quia vicia carnis domino vocante
supplantavit, et ipsam carnem Herode
truciante contempsit. Unde etiam Ia-
cobitanus, -ne, -num, et hic et hec Ia-
cobensis, -se, et per compositionem hic et hec
Iacobipeta, -te, qui petit ecclesiam sancti
Iacobi. Iacobus alphei ob distinctionem
prioris cognominatus est qui dicitur filius
zebedei, sicut iste filius alphei cogno-
mentum, quod ambo a patre sumpserunt.
Iste est Iacobus minor qui in evangelio dicitur fra-
ter domini. Iacinctus fuit quidam puer
versus in florem, unde et ille flos dictus est
similiter iacinctus, et est purpureus. Item
est quidam lapis, qui est iacinctus, habens
purpureum et ceruleum colorem
ad modum illius floris. Unde iacinctinus,
na, num, penultima producta, quamvis licentia po-
etica quandoque corripiatur in metro. Ia-
phetus interpretatur latitudo, quod eo non pro-
genitum natus est, et quia lata est, quod gen-
tibus multitudo credentium ab illa mul-
titudine iaphetus dictus est. Iair interpretatur
illuminans. Iambus quidam pes
ex brevi et longa, et a iambos quod
est ascendere vel ascensio, quia iste versus
est ascendens a brevi ad longam. Vel dicitur
a iambusin quod est reprehendere vel detrahere
vel venenum, quia inventus fuit ad de-
scribendum venenum vel ad re-
prehensores et detractores. Unde Oracius:
Archilogum proprio rabies armavit
iambo. Unde iambicus, a, um, et iambica
metrum. Iamnes interpretatur malitia,
sine vero est signum eius cessit in signum
eius et defecit coram signis Moysi.
Unde et dixerunt magi: digitus

Dei est. capitulum. Iam

Iam adverbium est temporis, proximum
adverbiorum que sunt temporis quoniam
divisa tempora indicant ut olim
quondam dudum, quam aliquis
et similia, que discrete ut nunc nu-
per pridem et similia. Eorum vero que
significant tempus discrete que sunt presentis
temporis ut nunc, que preteritum ut heri, que
futurum ut post perendie. Eorum vero
que sunt presentis, quedam sunt presentis tantum ut nunc
facio, quedam presentis confusum ut hoc
dum potest iungi omnibus temporibus ut hoc
facio hoc feci hoc faciam, quedam presentis
et paulo ante preteritum ut modo
facio et modo feci, que presentis et paulo
post futurum ut iam facio iam faciam.
Item eorum que sunt preteritum, ut heri
nuper, ut nuper feci, heri feci, quedam
multo ante preteritum ut pridem feci, quedam
infinite preteritum ut olim feci. Item
eorum que sunt temporis futuri, quedam sunt
paulo post futurum ut cras faciam,
post perendie faciam, quedam multo post futurum
unde quod non habeo scio quando ve-
niat, quedam infinite futurum ut post
post ea faciam. Patet ex predictis
quod convenienter dicitur modo facio et modo
feci, sed non modo faciam. Similiter
convenienter dicitur iam facio, et iam faciam,
sed non iam feci. Convenienter
dicitur nuper feci, sed non nuper faciam,
si autem aliter fiat, fiat per abusionem
per abusionem non dicitur nuper faciam et modo
faciam nisi accipiatur pro aliquando vel tunc.
Item nota quod hec et postea designat
tempus quod est preteritum, et tempus quod est presentis
unde quandoque iungitur verbis preteriti temporis et presentis
ut postea feci et postea facio. Dum
est adverbium tum futuri temporis, et tunc futuri
temporis designativum, ut cum vel designat
tempus futurum vel preteritum vel presentis
sed ut futurum respectu actus unde cum
iungitur preterito vel presenti dicitur aliquid
precedere cuius respectu designationis pre-
teritum vel presentis vel futurum. Item con-
que significat tempus convenit quedam
... ut olim fe-
ci olim facio et olim faciam et quondam
et dudum, quedam sunt ... pluralis ...
ut aliquando faciam feci vel faciam et ...
vel quia iam designant tempus ...

Et quod ad statum et ad quandam velocitatem se
retro in divina. Unde ianus in quo velocitas
videndi ante et retro cum sit bifrons
et est ianus deus omnium principiorum. Et bifrons
id est habens duas frontes scilicet ante et retro
et secundum hoc ianus dicitur mundus vel ce-
lum quod habeat duas facies id est duas
partes scilicet orientem et occidentem vel can-
crum et capricornum; sed tamen ianus
dicitur quadrifrons quia refertur ad quatuor
partes mundi vel elementa vel tempora, cuius
notandum etiam quod nomine ianus ad milia
secundum quod aggregare dicitur bifrons sed
quam melius in plura distinguitur. Unde
quadriculum id est templum iani. Unde Augustinus
de civitate dei: plebs in ianiculum
hostili direptione secessit. Ianiculum
etiam dicitur opidum quoddam italie, et hoc iani-
culum mons apud romam quia ibi olim
colebatur ianus. Et a ianus hec ia-
nua, est enim proprie primus ingressus domus
introitus quia ianus dicitur deus principij
cum antiqui exitum et introitum
sacrificabant. Vel ianua est hostium per-
foratum quale videmus in ecclesiis
per quod videtur pars intra et extra. Sic ianus
videt ante et retro. Fores sunt que fo-
ris volvuntur et aperiuntur. Valve que intus
aperiuntur et volvuntur et sunt duplices
et replicabiles quia in se replicantur
cum aperiuntur, et dicuntur sic a velando
quia se velant vel quasi valive quia duabus
aperiuntur cum difficulter volvuntur, vel
quia in se revolvuntur. Porta proprie civitatis
est. Unde antiqui civitatem aratro
volebant diffinire in circuitum
ducebant et locum murorum sulco
designabant, cum quo veniebant
ad locum ubi porta debebat esse
suspendebant aratrum ne tangeret
terram et portabant, et ab illa portatione
aratri locus ille dictus est porta. Et sim-
pliciter porta est civitatis, potest esse
in aliis locis. Porta ab exportatione
et importatione rerum per eam. Pos-
ticum vel posticum vel postis vel
postica porta que per latus ingressum
in parte posteriori vel que respicit
occidentem. Antica hostium ab an-
teriori parte vel quod respicit orientem.
Hostium dicitur generaliter sive sint
valve sive fores sive aliud

humile et aditus dicitur generaliter hostium. Un-
de dicuntur quod aditus sunt quibus admittuntur
hostia quibus excluduntur. Versus: ...
... potestate corrumpit. Et a ianua
hic ianitor et hic ianuator dicitur qui
observat ianuam. Et hec ianitrix
que observat ianuam pluraliter. Et alii
hic vestibulum scilicet ianitrix custos. Et
ianitrices dicuntur uxores duorum fratrum
quia eadem ianua tenentur vel per eandem
ianuam ire solent. Et a ianua ianu-
arius quasi iano vel ianua propagatus
quia quasi portas matronarum pandit et nas-
calis; est enim tempus parturientium et nu-
bentium; vel dicitur immo a innato
innominatus a ... Et a ianua hic ia-
nuarius quia est ianua introitus anni
vel dicitur a iano quia in prima eius die
ianuarij est festum eius, vel quia ianuarius
est principium anni, sicut quia ianus
principium omnium eorum. Et in ianuarius
a ... et quasi alio nomine ianuarius
dicitur quia omnium illorum mensium sit princeps
et confinis a saturni consequendis
et quilibet quia tunc bella inchoantur
... quia ianus qui foret iani in
bello patet, clausus quia de bello
pacem claudunt. Duratio de fastorum
nova ... patitur
... sacrificio. Clausus ore
vocor, et quia locus ... ideo nova
mensis ... februarius
bruarius dicitur est quasi sanctificatus vel
purgatus a februis id est suffitibus et pur-
gationibus que olim in 10 mense solebant
fieri pro animabus defunctorum.
Martius dicitur a marte quia ille mensis
est dedicatus vel quia in 10 mense fe-
stum eius colitur. Aprilis dicitur est quasi aperilis
quia tunc terra aperit et flores germinat
sed quia in hoc mense devotius vene-
rabatur quasi aprilis dicitur est a venere
affros id est grece latine dicitur spuma unde venus
dicitur affrodita quia de spuma maris et
humore testiculorum saturni nata fuit
venus. Et ab affrodita dicitur aprilis
quasi affrilis id est venereus quia ille mensis
dedicatus est veneri, vel quia in eo eius festum
sunt vel quia in eo nata fuit. Maius
dicitur est a maioribus sic iunius a iuni-
oribus, cum enim romulus instituisset
rempublicam divisit in duas partes
populum scilicet senes et iuvenes vel maiores
et minores, et ad defendendum rem publicam ab his

Febus duos menses denominant
scilicet a maioribus [illegible]
a iunioribus iunium sicut dicit et
ac denominationis istorum nominum
sic in ovidio fastorum libro v. scilicet
quia maius dicitur a maiestate vel a
maia matre mercurii / et iunius
a iuventute vel a iunone vel a
coniunctione romanorum et sabinorum
/ secundum papiam quod prediximus Et nota quod
quidam solent proferre hoc nomen per
d sicut madius quod sine dubio multis
est / dicitur enim ex toto in eadem voce
tamen neutro istius nominis maier
scilicet maius secundum eam dicitur in nomine unius
i dicitur proferri vocalis quod in grammatica
profert consonans si contingit proferri
Iulius et augustus olim dicebantur
quintilis et sextilis a numero quo
distabant a principio anni .i. a marcio
usque ad tempus numme pompilii qui
addidit februarium et ianuarium et
apposuit eos in principio anni / secundum dicti
post eos menses secundum lunaciones sic
et dies omnes erant distincti / et sic
annus erat incorrectus usque ad tempus
iulii cesaris qui tamen moratus
in egipto cum cleopatra annum
correxit et distinxit secundum cursum solis
ad eius punctum in fine anni [illegible]
[illegible] / secundum consuetudinem antiquorum quia
annus incipiebat a marcio omnes
menses dicti sunt a numero quo distabant
a principio anni .i. a marcio ut
unum ut quintilis quintus a marcio
/ sed postea ad honorem iulii cesaris qui
in eo mense natus est vel quia victo-
riam obtinuit dictus est iulius . sextilis
quia sextus a principio anni .i. a marcio /
sed postea ad honorem augusti qui in eo
mense natus fuit vel quia victoriam
obtinuit dictus est augustus Nomina
sequentium mensium que sunt a numero
quo distat a principio anni antiqui .i. a
marcio / et ab hoc nomine imber ut
september / a septem et imber / october
ab octo et imber / november ab novem
et imber / december a decem et imber / quod sic
intelligunt quod september quia septimus ab im-
bre .i. a marcio in quo imbres et plu-
vie abundant / vel september quia septimus
imber quia septimus est a marcio / et tunc in
septembri imber est / secundum primam sumpta [illegible]
/ sumptum et alia nomina que restant scilicet october
november december Iter a ianua

quia civitas dicta ianua quia est quasi ia-
nua et introitus lumbardie / vel dicta
est a iano qui olim ibi colebatur unde
hic et hec ianuensis se patrium pro a iano
qui deus est principii dicitur ianus tas et
in compositione [illegible] iantor aris .i. come-
dere ante prandium solvere ieiunium unde
hoc ientaculum li cibus quo solvitur
ieiunium ante prandium unde versus
Nos ieiunia ientaculis [illegible]
[illegible] unde ientaculo
as interposita [illegible] id
quod ianto as Et nota quod quidam corrupte
solent proferre hoc vocabulum [illegible]
iento as et ientaculo as et ientaculum
Iepidra est [illegible] est venerie / secundum iapi-
gia est alia regio est et modo dicitur Apu-
lia unde hic iapix gis quidam ventus
qui multum abundat in illa region-
e / et est idem quod favonius et zefirus ut di-
cunt Iaspis dis quedam gemma [illegible]
[illegible] viridis [illegible]
sim gemma dicitur [illegible] Ibi adverbium
est loci et [illegible] in se [illegible] .i. in eo
loco / et tamen idem et ibidem .i. in eodem
loco / et tamen aliud et alibi .i. in alio
loco / et tamen inter et intibi .i. intimi
intra in eo loco Ibis ibis vel [illegible]
[illegible] avis [illegible] quando
[illegible] ad volandum [illegible]
aqua quia rostro [illegible] purgat
et [illegible] avis est inimica [illegible] Ovidius
ibin vocat adversarium suum / et
[illegible] cum uxore sua [illegible]
[illegible] unde et libro quem in eum
scripsit sic intitulat Ovidius in ibin
.i. contra ibin Hec ibex [illegible] genus
est quadrupedis [illegible] ad noc-
[illegible]
[illegible]
[illegible] tenet [illegible] est /
[illegible] dicebant antiqui .i. [illegible] nec
[illegible] planum in militem [illegible] glosa
[illegible] stipendia diminue
Icarus filius fuit dedali unde
icarius a um [illegible] mare di-
citur in quo submersus est
et hec icaria insula [illegible] quam
submersus est [illegible]
[illegible] fulgore
[illegible] Ico cis ici [illegible]
.i. percutere unde [illegible]
[illegible] Ictus [illegible] petit [illegible]

terris circa reliquit / et hic ictio
i. percussio et hic ictus huius ictus et icto
as frequentativum quod frequentius in usu est ictus ab
i. frequenter percutere / et dicit secundum quosdam
quod abicio deicio subicio et similia non
proferuntur per y ut quidam dicunt non pro quo
scilicet ex supino istorum non potest re
cipere y / abicio debent .n. facere
abieci deieci subieci et non abieci
deieci subieci componitur sed cum
quasi iecit per i in preterito et in
perfecto eam producit / ut patet supra / unde dictus
in preterito eam producit / si pro ita
componuntur in preterito et natura
hoc incorporeis propellit et inicit
et ab ictio hic ictimus .i. echinus quod
aculeis spinarum pungit et percutit
ad similitudinem eius quod piscis dicitur
ictinus Et hic ictinus quod piscibus vivit
per compositionem ictiofagi a .u. pi
scibus comedentes unde ictiofagi dicti
sunt populi qui venando in mari va
leant et piscibus tantum alant I ctusia
grece ettia dicitur H ec icon omnis
et hec iconia .e. et hec icona .e. i. ima
go vel figura / et est icon personalis re
ferens vel caracter quo personis attribuitur .s. ad
figuram ei quod simili tonam erat vel per
ut omnia anetrallo similis voce
qui loquitur unde hec iconomisma .e.
ymago sine pectore et capite Et
hic echo indeclinabile quod dicit sonus aeris
vel vallium vel rupium vel ne
morum .i. sonus redditus qui est ima
go et representatio vocis / dicitur .n. echo
echo proprium est quod humane voces
sonum captans ceteris verba loquentium
imitatur / et etiam sic quia ad vocem reddit
amen est quasi ymago humane / si po
tius vox hic eveniret ut in locis sic
de vallibus et cetera / hic echonomus
echonomus .i. dispensator domus
familie unde hec echonomia .e. i.
dispensatio et echonomicus .ca. .cum.
dispensativus unde hec echonomica
.e. scientia quando instruimur in dispensatione
domus familie Et echonomus ab
echo quod est sonus redditus quia ad eius
sonum et vocem tota familia debet
ordinari / vel potius dicitur iconomus
ab icon quod est ymago vel figura
et nomia quod est lex vel nomia quod est
regula unde iconomus quasi signatur
lex vel regula / quia ad eius signum
vel legem vel regulam tota familia
regitur disponitur / et inde hec iconomia .e. et
dicitur icon quasi enim prius quod est ad et cetera
pros i. enim et .i. adymaginatio vel
signum unde Marcianus fistulat pectore
prosilit visceraque loquebatur quid vero
legimus personam per prima parte pectore a
pectore tamen si in sequenti melius dis
guerit capitulum
I dos grece latine dicitur forma in
de hec idea forma vel exemplar un
de plato voluit quod idee omnium rerum
fuisset in mente divina antequam
prodierit in corpore quod ipse si hec ita esset
per promissionem verum dixit et catholice
ab eterno quidem providit deus formas eo
rum i. quas res eis formas debet esse
sibi vero in intellectu esse / sic quod formam acquirit
ab eterno esset et fecit contracta in mente di
vina mentis est et Ieronimus saepius vult unde
et hec idealis le .i. formalis ymaginarius
unde Marcianus capitulo / sed quid aspera
ymago videbatur ideo in mundi et id est
in astrolabia Item ab idos hoc idolum
.i. simulacrum quod humana effigie factum
et consecratum est quod enim ideos quod
est deus et inde hoc idolaticum quod idolo dedi
ficatum et sacrificatum sed idolo quod ido
lo sacrificatur et offertur / et secundum ypocritam
sed dicitur corpus quod quidem consuetuit pervenire
Item idolum quod enim latria quod est servitus
sive cultura quod soli deo dicitur exhiberi
et hic et hec idolatra .i. idolorum cultor
.s. qui culturam omnia dicitur impendere omnis sue
creatori impendit idolo unde hec idolatria
.e. i. idolorum cultura sed qua idolatria
idolo impendit Item ab idos idoneus
.a. .um. i. receptibilis aptus utilis quia cuius
cuilibet / quod autem dicitur ydoneus quasi in se habens du
plum tamen esse hec est / et quia per simplex
est ydoneus magis idoneus sicut unde hec
idoneitas tis convenientia aptitudo uti
litas H ec ida dicitur quedam silva in creta
et hec silva in monte troya unde ideus .a. .um.
quidem ideus creteus quidam troianus
et per compositionem hic ideus dactilus quod est
capere fecerunt colores sic dicti quia politi
gemmarum querunt et in creta abundat
I daspes rex fuit medorum a quo
quidam amnis orientalis dictus est ut et
fidaspes I dilion oppidum paucorum
vasinium I dus idus idibus .a. divisio
unde quidam dicunt inde dicitur idus quasi di
visio quia tunc dividebatur a mundis

que durabat a nonis usque ad idus
vel quia dividit mensem nam quia medietas
mensis intrat / nam in italica di
visio mensis continuum ad appellacionem
dicitur / ab idibus .i. mensis non
putabat nisi per kalendas computari
mensis / vel dicuntur idus quasi edus
ab edendo quia hii dies apud veteres
epularum erant / et ab idus quod est
Idus / divisio dicitur idus .as .i. dividere / ista
idus. vel idus componitur cum viro
et vidua quasi viri idua .i. a viro
idua .i. divisa / et ideo quidem vidua dicitur
que cum viro diu fuit nec tamen post talem
consorcium alteri viri post mortem primi
conjugis adhesit nam que alteri post mor
tem primi nubsit vidua non dicitur / quod ab
dicitur vidua / que viro diu sueta est
est / et hic viduus a um et viduo .as
viduam reddere quod fit cum maritus
eius occiditur. Item ab idus et iota quod
Idiota / est littera dicitur hic et hec idiota te .i.
illiteratus quasi divisus a litteris / hic ydiota
insipiens vel componitur ab idus et oreos
quod est auris unde idiota quasi divisus
ab aure quasi qui quod audit non
intelligit / vel idiota ab idios quod est
proprium et ethos quod est mos / quia
proprium morem sive tantum ignorat. Idios
grece latine dicitur proprium et componitur cum
phemum quod est sermo vel modulacio
Jmmenalis / unde cum molle demetrius phemo
et componitur cum pro vel prollogos quod est
Phemium / prima et hic phemium prima sermo vel prima
modulacio sive prologus / hic autem dicitur phe
mium quasi premulis factum ethyma est / unde
Phemiolum. Phemio. / hic phemiolum .li. diminutivum et phemio .as idest
maxe vel phemium facere vel dicere / et ab
ydioma / phemium et hic grecus dicitur hic idioma tis proprietas
loquendi in qualibet lingua / quod enim sunt
lingue tot sunt ydiomata / unusquisque
enim suo ydiomate loquitur. Item ab idios
et pathos quod est passio componitur hec
ydroparia / ydiopathe tes quod latine dicitur et hec ydiopassia
.e. propria passio que non aliunde inferetur
sed ex ipsis coibus nascitur. Ydalium quedam
silva in cipro in qua colitur venus / unde
ipsa venus et quedam terra adiacens dicta
est idalia / vel idalis lis vel idus / et
hinc idalius a um. Ydor vel ydra grece latine
Idor / ydria / dicitur aqua unde hec ydria .e. quoddam vas
aquaticum et hic ydrus et hec ydra serpens

aquaticus. De ydra legitur quod esset multorum
capitum et quod sit interfecta ab hercule
hec a latinis excedra dicitur quia uno capite
ceso tria excrescebant / hec vel aliud fuit
nisi quidam locus evomens aquam
et ydra dictus est ab aqua et vastans
vicina loca / cum quo hercules unum mea
tum clauderet multa erumpebant quod
hercules videns loca illa combussit igne
et aque clausit meatus / unde et ydram
dicitur interfecisse. Item ab ydra hic
ydrus .i. aquarius / et hec idrochoos
.i. aqua circa testiculos adunata. Idor
idro componitur cum fagos quod est
timorem dicunt et hec ydrofagos
.i. aque meatus / hunc morbum latini
aque metum limphaticum vocant / et fit
ex canis rabidi morsu vel eius spuma
quam si homo vel bestia tetigerit / aut
demencia repletur aut in rabiem vertitur.
Et cum melle et hec idromellum sive
aqua mellita que constat ex aqua
cocta et melle idem dicitur et medo /
sed mulsum quod fit ex aqua cruda
et melle. Et cum malum et hec idroma
linum quod fit ex aqua et malis ma
ciannis. Et cum fisis quod grece dicitur humor
et hec ydropisis sis vel physis vel ydro
pus pi .i. aquosus humor / est enim
humor subterraneus cum inflacione
et anhelitu fetido / et inde ydropicus
ca cum qui talem infirmitatem patitur
et hec idropisis idem quod hidropisis
Et cum oleo et hec ydroleon ex aqua
et oleo roseo mixtum. Et cum mancia
quod est divinacio et hec idromancia
.e. divinacio que fit in aqua / est enim
species idromancia in aque inspeccione
umbras demonum invocare et ymagines
vel ludificaciones eorum videre / et ab
eis ibi aliqua audire / ubi adhibito
sanguine etiam inferos adhibentur
consultari quod genus divinacionis a
persis fertur allatum. unde idromancus
a um et ydromanticus a um qui talem
artem exercet. Et cum en quod est in
et hec enidris .i. serpens in aqua
vivens / et ex eisdem fit composita
et hec enidros quedam bestiola
sic dicta quia in aquis versetur

et maxime in arido / hic ichneumon
vel ichnimon grece dicitur quia ex odore
suo et salubria ciborum et venenosa pro-
dantur. De quo dracontius ait. pro-
dit singultus vim [?] veneni
Sed singultus a scribis est dictus / hic et
serpentes insequitur / quia tu adversus
aspidem pugnam cauda erigit qua
aspis maxime obstinate impetum ex-
minantem ad quam cum vim suam
transfert decepta corripitur / Componitur
ex ideo vel ider cum multis aliis
verbis de quibus in suis locis dicetur
vel diximus. Idithun interpretatur insiliens
Idithun interpretatur transiliens eos vel
saliens eos quia quosdam homines
inhiantes et ea que in imis sunt
cogitantes et in rebus transitoriis
spem ponentes transilit tacendo vel etiam
qui vocatur transiliens. Iechonias interpretatur
preparatio domini. Hoc iecur .i. epar sive
ficatum et dicitur iecur quia ignis
ibi iaceat / et ibi habeat sedem qui
in cerebrum subvolat / inde ad oculos
et ceteros membra diffunditur et calore
suo sucum ex cibis tractum vertit in sangui-
nem. Et nota quod antiqui dicebant hic iecinor
vel iecoris. Unde ex quo dicimus iecur.

Ieiunium dicitur quodlibet abstinentie
tempus semper et vacuum [?] dicitur
hoc ieiunium quia sunt media
viscera vacua et exinanita
consistunt / et est ieiunium par-
simonia victus et abstinentia ciborum
Et sunt tria genera ieiuniorum unum quod
sunt dicitur ieiunium scilicet indifferenter omnis
diei abstinentia non secundum legem sed
secundum propriam voluntatem. Aliud est aliud
genus scilicet observatio statutorum dierum
vel temporum dierum ut quarte et sexte
ferie ieiunium ex veteri lege preceptum
De qua sermone in evangelio dicit ille
Ieiuno bis in sabbato .i. in quarta et
sexta sabbati. temporum que legalibus
et ecclesiasticis institutionibus nominate temporibus
statuta sunt ut ieiunium quarti et
quinti etc. vel sicut abstinentia XLme
Tercium genus est xerophagia
scilicet abstinentia aridi alimenti
unde et dicitur / quia quibusdam siccis

escis utantur a xeros quod est siccum
et fagin quod est comedere. Et a ieiunium
ieiuno, -as .i. a cibis abstinere et componitur
cum [?] sive est. Iecte interpretatur appa-
rens vel apparitio. Ieroboam interpretatur
iudicium domini sine [?] populi / vel sicut
quidam dicunt divisio quia in regno
eius sit divisus populus israel et [?]
a regno david stirpis. Iesse interpretatur
insule sacrificium vel incensum. Iesus
hebraice, grece sother, latine autem salutaris
sive salvator interpretatur quia cunctis gentibus
salutifer venit. et scribitur hoc nomen
tribus literis ad designandum misterium
trinitatis. prima est i. secunda est h. tertia
c et est greca scriptura. prima dicitur iota
apud grecos. secunda vero nota aspirationis
ornata et levata. Unde a quibusdam
idiotis scribitur per ignorantiam nota vel
figura aspirationis scilicet ihesus. Sed peccant
non enim in hoc nomine est aspiratio. hec
enim figura scilicet h apud grecos non reputatur
aspiratio sed e longum. et vocatur etha
hec figura c apud eosdem tenet s et vocatur
sima. Est etiam sciendum quod ihc illud et ser-
vandum iota etha sima titulus. Et
si abstraheres greca nomina dicas latina
yes .s. tres ihus sed sicut greca scriptura est et
grece figure sic greca nominibus sunt appellan-
da. Cum greca figura et latina appellant
eodem nomine hoc idem tenent elementum
Si quis querat consilium circa pueros in
talibus instruendis consulimus ut scribatur
ei tale nomen per latinas figuras scilicet Jesus
quoniam grecas figuras valeat comprehendere
sed certe in talibus omnes fere et doctores
sunt pueri et in hiis instruendi. Hec
illiria e regio est iuxta mare adriaticum
Unde hic illiris, -ris. et illiricus, -a, -um
et illiris dicitur idem quod illiria. Et hec
illirica .e. quedam herba que in illiria
habundat. Ile, -les interpretatur silva et est
sic dicta primordialis materia quam quidam
vocaverunt silvam possibilitatem quedam receptaculum
omnium formarum / quidam vero aliquid et nichil
quidam vero aliquam et nullam substantiam quedam
corpus incorporeum. Et alii aliis nominibus
ipsam eam vocaverunt. Et quia tot nominibus

ihc
ies

dicta sit in physica differentia quia que res
utrumque scilicet yle sit aliquid vel nichil
non contradicimus, quia est nichil aliquid et
nichil. Et hec dicit Calcidius
super Platonem. Sicut nil videndo videmus
tenebras et nil audiendo audimus
silencium, sic nil intelligendo intelligimus
yle. Unde Augustinus de civitate dei: Est aliquid
informe carens specie prius nil intellectu
quod intelligatur. Unde et Plato dicit enim
credimus eo quod magis sine profundi
mente autem non est resolvere. Et
ab yle ylem dicta est quedam congeries
prima confusionum et mixtura elementorum.
Et hic elementum ti quasi elementum quia
dedit primo loco de nichilo creatur ylem
et quod yle fecit elementa ex elementis
alia omnia. Vel dicitur elementum quasi
eliminatum quia omnia ex elementis eliminata
sunt et extracta, vel elementum quasi
elevamentum quia unum super aliud est
elevatum sicut aqua super terram,
aer super aquam, ignis super aerem,
vel elementum quasi alimentum quia omnia
animalia aluntur in elementis, quedam
in terra, quedam in aqua, quedam in
aere, quedam ut inveniuntur in igne
ut illa que sunt in empireo celo
vel ut in firmamento secundum philosophos. Et
nota quod elementum quoque dicitur ipsum ele-
mentatum ut terra quam videmus et calcamus
et aquam quam videmus et potamus, corpora
que ut ipsum verum elementum omnis
quibus pars est commixta cum ipso toto
ut elementum dicitur terra illud corporis
quibus pars dicitur terra corporis. Quod hec ad
physicam pertinent. Et ab elementum hic
et hec elementaris re. Et quia elementum
est prima pars corporis in compositione et ultima
in resolutione, inde est quod grammatici tropo
loquendi quicquid est prima pars alicuius
in compositione et ultima in resolutione dicunt
elementum ut littera est elementum vocis
litterate et elementum dicitur est ut vox
litterature. Ilios grece latine devolvere
dicitur. Unde ilios vel ilion devolutio et dolor
intestinorum quia intestina se pre dolore
involvunt et hinc iliacus ca cum quod tales
patiuntur passionem similem. Item et terminonasi
dicuntur ob intestinorum tormenta

Item ab ilios quod est volvere hec ile
ilis tunc declinatur in singulari et in plurali et
dicuntur ilia ab ilios quia ibi nos ob-
volvimus. Unde secundum quosdam ut dicimus
supinus tempus et ilia quasi extra ilia
id est sine ilibus, non enim ex ilis vel hec
ilia. Item ilius id est fuit quidam rex troia-
nus. Unde troia dicta est ilium. Et nota
quod troia regio est asie, ilium vero
civitas troie, quia sicut troia accipitur
pro illa civitate et tunc ilium accipitur
quadam eminentissima turri ipsius civitatis.
Et nota quod invenitur hec ilion indeclinabile et hec
ilium li et hec ilios. Item et hec pergamus
dicitur ilium li. Unde hic et hec iliacus se
et iliacus a um id est troianus. Et hec ilias
dis id est troiana. Unde subtracta de sillaba
dicitur hec ilias dis femina troiana.
Ilias flumen est asie. Et ilia vel
ilias fuit pellex vel amasia homeri
quam fuit raptus a lymphis cum ipsa
traxit aquam de quodam fonte.
Imitor aris id est sequi unde
imitator et imitatorius a um
dignus imitatione vel quam
imitatur aliquem. Et hec
imago inis representat aliquam
rem. Et dicitur imago quasi imitago quia imita-
tur rem cuius est incorporalitatem [similitudine] manentibus
et dispositionem partium aliter non proprie dicitur
imago. Unde imaginarius a um quod
pertinet ad imaginem vel quod representatur
umbratile et quadam imaginacione
Et imaginor aris rem absentem representare
vel imaginem rei absentis. Unde hec
imaginatio onis id est vis anime qua
quis apprehendit formas omnium rerum
absentium. Et hec aut est recordationis
aut imitationis aut compositionis. Recorda-
tionis cum eandem rem imaginamur
que prius fuit subiecta visui sensum
imitationis cum rei similem non eandem
Unde Virgilius [Vergilius] Titirus [tibi] urbem quam
dicunt Romam, vate puta stultus ego
huic nostre similem. Compositionis quando
conformamus in mente aliquid quod in
rerum natura [natura] non potest inveniri
ut chimeram ex capite leonis et
pectore hominis ventre asini cauda

serpentis. vel prima ymaginatio quia
est nobis et brutis beluis / secunda et tercia
est propria hominis. Et hic et hec et hoc
ymaginabilis et hoc le quod aptum est
ymaginacioni proprie. Et ymaginarius
a um quod ymaginacioni proprie vel proprie
vel quod pertinet ad ymaginacionem
Imus a um descendit ab infimus comparatio-
num ex et eximius a um quasi extra
imum positus scilicet maximus preclarus nobilis
sublimis et habet vim superlativi. unde
et construitur cum genitivo plurali suorum ut ille
eximius philosophorum. Vel componitur ab ex
quod est valde et eminens. unde
eximius id est valde eminens / et hec metaphora
compellet supra et istam [illegible]
superlativi continet a simili oppositis
et comparatur per suppletionem cum non habet
vim superlativi. eximius magis eximius
eximissimus. unde hec eximietas atis idest
sublimitas magnitudo nobilitas cla-
ritas. Immo adverbium est eligendi et habet
vim quibusdam ponitur aliquando adverbium
affirmandi et tunc habet vim quibusdam certe
aliquando est coniunctio illativa et tunc habet vim
quibus igitur / et est scribendum immo
per unum m et tamen composita ad ab-
[illegible] nomine scilicet imus a um debet esse
accentus in fine et debet in aliquibus
composite sonare cum [illegible] sit de
sequenti sillaba / sed causa [illegible] fiat
[illegible] imion vel [illegible] grece [illegible]
Imenacion membrana intestinorum
[illegible] est

Inferus est et deficit nomina-
tivus. unde infra adverbium loci
et comparatur inferior et infimus
unde infimus et adverbium. Et ab
infimus hic et hec infimas tis infi-
matis dicimus infimi et minores in
populo / quia ante infimi vel infimates
dicuntur qui in fine ponti [illegible]
est non componitur. Item ab infimus
infimo as id est deprimere subtus ponere
unde infimatus a um. unde Augustinus de
civitate dei. Ingenua illa ad celum
sublimata / ad inscicias autem
infimata. Item ab infra hic
inferus ra rum et plurale hec infera orum
ueniunt [illegible] et inferus ab infra quia

sub terra dicuntur esse sicut enim terra homo
in medio est ita infernus in medio terre
esse phisici dicunt vel infernus dicitur ab infero
quia anime reorum illuc inferantur
unde hic et hec infernalis et hoc le et infernus
a um id est infernalis vel imus suppositus
et hic [illegible] infernas tis de inferno
oriundus qui infernum colit sicut supernas
tis dicitur qui est de supernis et qui colit
superna / et inferno as avi et hoc inferus
ri pro inferno et pro deo infernali scilicet pro
deo mortuorum vel pro ipsis manibus
sicut superus pro deo celesti id est pro deo inmortali
et hinc inferie arum sacrificia facta
pro inferis id est mortuis. Item ab in intra
infra et differt ab infra quia infra
dicit localem depressionem vel suppositionem
tamen secundum quod est supra quod dicit localem
suppositionem ut sol dicitur supra lunam
lunam infra solem. Intra vero dicit localem
inclusionem unde secundum quod est dicit nullus quod
dicat ego sum infra muros nisi esset
defossus sub ipsis muris / sicut hic abusive
vel idiote non abhorrent. Intra comparatur
-or -timus unde interior intimus adverbium et ab intimus
hic et hec intimas tis intimas idest familiares
vel secretarius et consiliarius et coadiutarius
vel qui scit secreta et intima cordis vel
domini / et intimo as id est denunciare indicare
innotare notificare / vel componitur ab in et
timeo quod denuncians quis in metum mouere
et inmittere. Item ab intra intrinsecus a um
id est interior et intus et intro et differunt
quia intro dicit ad locum intus dicit in
loco vel de loco / ut intro vado intus
sum intus exeo. Et componitur ab intus et
deintus et abintus. Interaneus a um
interior et hec interula le camisia
quia intus ipso carnem induitur. unde
Mar. Cap. Zonium [illegible] interula dissoluto
[illegible] [illegible] quia flammarum impeterat [illegible]
unde interulatus a um camisia indutus
et ab interula vel intus interulus a um
id est interior unde Mar. Cap. Quam [illegible]
interulos gaudens dispoliare [illegible]
Item ab intus intestinus a um id est intrinsecus
a um unde hoc intestinum et dicuntur intestina
interiora quia in interiori parte corporis
cohibentur / quia eo longis anfractibus ideo
in modum circulorum ordinata sunt
ut susceptas escas paulatim egerant

Intra

Interius

Intro
Intus

Intestinum

et super addite talibus non impediant vel
intestinus componitur ab in et testa et
inde bellum dicitur intestinum quod est
inter testam .i. inter costas/ et intestina
interiora quia que in testa recondita sunt
Item ab intro introrsus adverbium .i. interius
sed frequenter introrsum invenitur in verbis
adverbiis/ et introrcus .a .u. .i. interior/ et
ipse qui quadam importunitate se ingerit
intro ut comedat Et intro- las- ani
vum neutrum/ et per compositionem introcessio-
io .nis .i. ire intro inter/ per hoc intelligi-
tur tamen Item ab inter prima inter adverbium
loci/ semper enim stat locum vel que locum
se dissimili scilicet secundum medie/ stat enim quoque
[illegible] positum in medio ut intertempo
quoque [illegible] unius ad aliud/ ut
intercominus/ quoque distantiam localem ut
interpede/ quoque distantiam temporalem ut
intervallum/ quoque coniunctionem cum bis
ut communissimi quia oculos mutuo se ad ora
tenebant/ quoque permanentiam in medio
ut inter amicos/ et hec est quadam
quantitatis presentie Et ab inter dicitur
interim et intra adverbium temporis/ et intra
compositum intercalari .i. interim vel in
eodem loco Item componitur interdiu
et interdiu .i. interim/ et ipse diu dies
est/ componitur quoque inter cum multis aliis
partibus que melius separatim tractantur
Item ab in inde adverbium/ et componitur
deinde exinde perinde proinde sub-
inde Et dicunt omnia deinde et exinde
et subinde adverbia sunt loci vel ordinis
perinde adverbium similitudinis vel qualitatis
.i. taliter/ proinde ponitur pro et quomodo illativa
.i. igitur invenitur quoque tamen adverbium loci vel
ordinis/ et ista quoque apocopantur/ exim
proin dein subin perin [illegible] Et vide
quod omnia composita ab inde dicunt accentum
antepenultimam ut illam illam Si aliqua
prepositio componitur cum adverbio servitur penultimam
longam ipsa penultima dicitur acuitur ut
longe delonge abinde excepto quod
solo adverbio scilicet inde/ quod si componatur
cum prepositione ipsa antepenultima acuenda
est ut exinde deinde In componitur cum
multis aliis partibus de quibus agemus
in suis locis tractabitur/ tamen enim sermones
diversas et diversos modos quibus construitur
cum casibus debet distinguere In

sedem meus construitur cum casibus septem
cum activo tamen sex cum ablativo tamen. Tribus
cum utroque indifferenter Quoniam itaque in
stat motum de loco ad locum construitur
tamen activo tamen ut vado in urbem vado
in celum si sum etc Item quoniam in ponitur
pro contra construitur cum activo tamen ut
in hostem .i. contra hostem/ in adulterium
.i. contra adulterium Item quotiens
stat indeterminatam infinitatem construitur
cum activo tamen ut dominus regnabit
in eternum/ iusti autem in perpetuum vivent
Item quotienscumque in tamen significat diuturn-
itatem construitur cum acto tamen/ ut
visio quam hic videt in longos dies
est/ et ibi iste prophetat in longa tempora
et ibi ut mulierem in longum dictum
Item quotiens ad in subintelligitur usque
construitur cum acto tamen/ ut qui odit animam
suam in hoc mundo in vitam eternam
custodit eam .i. usque in vitam eternam
et ibi/ scio cui credidi et certus sum
quia potens est depositum meum
servare in illum diem Item quotiens
in ponitur pro inter construitur cum acto tamen ut
isti contendebant coram rege in hunc
modum .i. inter hunc modum/ et ibi
misit ad Ezechiam in hec verba .i. inter
hec verba Item quoniam in ponitur pro super
construitur cum acto tamen quod verum est tamen
cum liber edicitur per parem ab aliquo ut
beda in Matheum .i. super Matheum
Sequitur de ablativo/ quotiens ergo in
significat motum fieri in eodem loco
construitur cum ablativo tamen/ ut milites currunt
in campis ergo curro in campo Item quoniam
in significat permanentiam in eodem loco
vel in re aliqua construitur cum ablativo
tamen/ ut sum in domo sum in lectione
sum in cogitatione dormio in lecto
Item quoniam in ponitur pro inter construitur
cum ablativo tamen ut benedicta tu in
mulieribus .i. inter mulieres/ et ibi
accepisti dona in hominibus .i. inter homines
et ibi in quibus vos vocati estis .i. inter
quos Item quoniam in ponitur pro intra
construitur cum ablativo tamen/ ut erat mea
in sinu meo convertetur .i. intra sinum
meum/ et ibi nec avellisses me
in manibus meis .i. inter manus

Item quandoque ponitur pro cum construitur
cum ablativo ut in baculo meo
transivi iordanem .i. cum baculo meo
Item quandoque ponitur pro ante construitur
cum ablativo ut dirigatur domine
ad te oratio mea sicut incensum in conspectu
tuo .i. ante conspectum tuum. Et hec est
mirabile in oculis nostris .i. ante oculos
nostros. Cum utroque vero construitur invenitur
quandoque ponitur pro super construitur cum
accusativo ut loquatur pacem in plebem
suam .i. super plebem suam. Cum
ablativo ut misit dominus filium suum
in terra .i. super terram et ibi Hacta
cogitationum tuarum in domino .i. super dominum
Item quandoque in ponitur pro per construitur
quandoque cum accusativo quandoque cum ablativo. Cum
accusativo quando designat talem transitionem
ut aperite portas ut intret et ingressus
in celos .i. per celos. Cum ablativo ut
multifarie multisque modis olim deus
loquens patribus in prophetis .i. per prophetas
Item quandoque in ponitur pro ad construitur
quandoque cum accusativo quandoque cum ablativo
cum accusativo quando motum talem significat
ut ~~impertulit in lo~~ impulit in
latus .i. ad latus. Cum ablativo ut
dominus erit in latere tuo .i. ad latus
tuum. Et hec dicta de in sufficiant

Integer gra grum .i. incorruptus et comparatur integrior
rimus. Unde integre. ius. me
adverbium. Et hec integritas. tis
et hec integritudo. nis. Et
iste ablativus integro ponitur adverbialiter pro
integre. Unde Iosephus Iulius victo
integro suo qui nec in bello deviciti
deliquit. Et componitur deintegro
et exintegro .i. de hinc vel ex hinc
vel a principio vel de toto sive ex
toto. Et ab integer integro. as. inte
grum facere novare. Et componitur
reintegro. as. Et interposita d fit
quandoque dicitur redintegro. as. Et hinc
inchoativum integresco. Et nota quod aliter
est in isto inchoativo integresco
quam in aliis. Alia enim inchoativa
habent semper eandem quam et sua
primitiva ut si primitivum significaret
actionem et eius inchoativum. Sed hic
aliter est. Nam integro. as

significat actionem sed eius inchoativum significat
passionem. Integresco enim non est magis
proprie integrare sed incipio integrari
Et est aliud inchoativum in quo simile est
quod posuimus ablimonum (?) tendit scilicet
augesco. Augeo enim significat actionem sed eius
inchoativum scilicet augesco significat passionem.
Augesco enim non est incipio augere sed
augeri. Unde Statius parvi augescunt
minime natices. Et Salustius animi
bestie et ceterorum quos .a. questio
augebat augescunt. Integro actum
est unum sine glossa. Hoc inomellum. li
.i. mustum vel vinum melle admixtum
vehementer agitatum et componitur
ab inomo quod grece dicitur vinum vel mel
inde inomellus quod ex vino et melle
fit. Indus quidem fuit rex Indie.
Unde hic indus. di quidam fluvius
dictus est illius rationis. Et ab indo
rege vel fluvio dicta est tota illa iudia (?)
et indicus. ca. um. Unde et quedam gemma
coloris dicitur indicum quia in indicis inve nitur
calamis spumma adherente limo. Et est
coloris cyanei mixturam purpurei ce
rulei quam mirabilem reddens. Et idem
quidam lapis albus. Infula est fasciola
sacerdotalis capitis alba in modum
diadematis a qua vitte ab utraque parte
dependent que infulam vinciunt. Unde
et vitte sunt dicte quasi vinciant. Sed infula
lata erat plerumque tortilis de albo
et rocco (?). Hec inula. le quedam herba
lumis (?) acrimonie. Et ut dicunt est
asfolonia (?). Dicitur sic a circo (?) inulas non
esse cadem (?) naturis sed quia dum cremantur
aceto condiuntur et inde saporem sibi
assumunt. Et est herba altius maris.
Hec inachus rex fuit achaie. Unde
hic inachus dictus est quidam fluvius
illius terre idem et erimatus ab erima
to monte decurrens. Unde hic inachydas
.de filius vel nepos inachi. Subtracta de
sic dicitur hec inachis. dis .i. filia vel
nepos inachi. Iob interpretatur dolens pro
percussione carnis et passione dolens
calamitatis. Enim nomine designatur et significatur.
Iosue interpretatur salvator. Ipse enim in figura
saluatoris populum in deserto salvavit et in
terram promissionis induxit. Iter. tineris. Idem:

nim liber quem dicunt latine ignitus
manere Ionatan interpretatur columba
domini Iozaphat interpretatur domi
iudicium Ioram interpretatur qui est
excelsus vel draconis Ioab vel ioas
interpretatur aspirans vel robur domini
Ioatan interpretatur perfectus. pulcra
ethymologia nominis fecit enim latum in
conspectu domini et portam domum
templi edificavit excelsam Iosias interpretatur
ubi est incensum domini propria ethymologia
nominis. iste enim est qui simulacra
combussit Ionadab interpretatur
spontaneus domini Io inachi et
ion eius filia fuit mathi unde ionius
a. u. et hec ionia. inde mare per quod
transivit in speciem vacce Ioatas interpretatur
robustus Inachim interpretatur ubi
preparatio Ioseph quia mater sibi addi
aliud optaverat bonum augmentum
hunc pharao zaphaneth appellat
quod hebraice repertorem absconditorum
sonat. quia obscura somnia revelaverunt
et steriliterem predixit interpretatur
ergo zafaneth egypto sermone salvator
mundi quod orbem terre ab imminente
famis excidio liberavit Iohel interpretatur
dominus meus sive incipiens deus vel
filius dei hoc enim eius vocabulum resonat
ethymologia media Ionicus dicitur quidam
pes ab inventore vel propter incrementum
et sonum inequalem sonum. ionas enim
grece inequale dicitur. habet enim quatuor
sillabas duas breves et duas longas
et est duplex ionicus scilicet maior et minor
vel a maiori et minori ionicus maior
et a maiori constat ex duabus longis
precedentibus et duabus brevibus sequentibus. ionicus
minor et a minori constat ex primis
duabus brevibus et duabus longis
sequentibus Ionas interpretatur columba
vel dolens columbarum pro gemitu
quod in ventre ceti triduo fuit dolens
propter tristitiam quam habuit de salute
ninivitarum. vel propter hederam subito
arescentem cuius umbra tegebatur
contra solis ardorem ipse est et amathi
sareptane vidue filius quem resuscitat
helias unde ad eum propterea dixit nunc
cognovi quia vir dei es tu et verbum
dei in ore tuo verum est. et ideo ipsum
puerum amathi dictum putant
amathi enim ex hebreo in latinam linguam
veritatem dicit. et quia helias veritatem
locutus est ille quem suscitatus est dictus
est filius veritatis Iohannes baptista
interpretatur gratia domini. io enim dominus
anna gratia. inde iohannes quasi iohanna
quia fuit limes utriusque testamenti. precursorem
gratie sive initium baptismalis per quod
gratia ministratur domini. Iohannes
evangelista quadam vaticinio ex merito
nomen accepit interpretatur enim in quo
est gratia domini. simplicius enim cunctis
apostolis eum diligebat deus et ob privilegium
amoris gratiam super pectus domini in
cena recubuit I[ov]inianiste quidam
heretici a ioviniano quodam monacho
dicti asserentes nullam virginum et nuptiarum
esse distantiam. nullumque inter abstinentes
et simpliciter epulantes esse discrimen
Ion vir fortis ex cuius nomine atte:
nienses vocati sunt iones Ioppen oppi
dum palestine et maritimum Iobe:
nedilis blasfemus Iota grece dicitur hec
littera. apud grecos et quamvis ponatur pro qualibet
littera simplici unde illud. et non preteribit
unum iota vel hec iotacismus. i. vicium
litterarum ex illis pronuntiato. vel quando in
iota littera duplicatur est sonus quando pro
uno iota duo pronuntiantur. vel quando unum
excellens et duo spissius sonat. vel ad unum
spissime duo excellens proferri debent
et componitur idiota de quo supra
dictum est Iordanis flumen hoc et
nominatur a duobus fontibus scilicet ior
et dan qui copulati iordanem faciunt
de quo enim conmiscentur dicitur iordanis.
hic iocus a. et in plurali est masculinum generis
et neutri scilicet hii ioci hec ioca et est
iocus proprie in verbis. et hec iocula le. d.
et iocosus a. u. plenus iocis vel plenus ioco
et comparatur iocosior. simus unde iocose
. ius. me. adverbium et hec iocositas. tis. et
hec et hec iocista. te. qui iocis semper
intendit et iocor aris unde valia
et iocamus a. u. Item componitur adiocor
. aris et coniocor aris et coniprin
hanc scilicet io Item a iocus iocundus
. a. um letus et hilaris quasi semper sit
iocis aptus et hilaris. iocunditor
et comparatur. dior. simus unde iocunde. ius
. simme. adverbium. et hec iocunditas. tis

delectacio hylaritas et iocunditas et hec iocunditas
delectacio grandis. Item a iocus iocularis
et hec ioculator oris et ioculator
et hic et hec iocularis re et ioculans
Ippagia anzigalina dicitur yperbelica
i. superbus. Ippora poma. Ippa grece
latine dicitur ille et componitur cum anti
quod est con inde dicitur hec templo scilicet
festum purificationis beate marie virginis
dicitur ypopanti domini quia tunc Symeon
christo occurrit et obviavit et in ulnas
suas accepit eum et portatur in templo
Iper i. supra et componitur cum baton
quod est gradus et inde dicitur hec yperbaton i. longa et superegrediens constructio
vel sine transcensio scilicet cum verba vel
sententia ordine commutantur. Cuius quinque sunt
species scilicet anastrophe ysteron proteron
parenthesis themesis sintesis. Ysteron proteron est sententia ordine mutata scilicet conversio
ordo sine. Ysteron cum interpretatur vide
proteron conversio. Iper componitur cum
bole quod est sententia et yperbole scilicet de hoc
supra. Item dicitur et cum omne quod est
totum vel omne et inde hic yperionis
i. super omnia. Quod quandoque dicitur
de Iove qui super omnia est quandoque de
sole qui super sidera lucens ut in
Cantica Sexto. quandoque de quodam alio
gigante qui super omnes alios fuit.
Item componitur cum phanos vel fasma
quod est apparicio et yperphanus
a um i. superbus. Unde hec yperphania
e i. superbia scilicet quia aliquis vult apparere
super illud quod non est. Et cum lidius
quod dicitur acutus sonus in musica
et cum zophia et hec yperzophia
e i. superhabens sapientia. Item et yper
sona. Et cum boreas et yperboreus
a um super quod boreas flat. Unde quidam
montes yperborei super quos et a quibus
boreas flat. Et gens illa simul dicitur
yperborea super quam boreas flat. Et
et yperbilla. Et cum sintelicon
quod est perfectum et ypersintelicon i. plusquam
perfectum quod preteritum apud grecos
designat rem multo ante preteritam.
Ippos i. sub et ypos i. equus et
ab ypos quod est equus dicitur hic
ypagrarius. bi. i. nauis in qua
equi deferuntur et hic ypotamus
in equus fluvialis scilicet quidam piscis sic
dictus quia sit equo similis dorso
iuba hinnitu rostro resupinato a primis
dentibus cauda tortuosa ungulis
binis die in agris commoratur segetes
depascit. Ypos componitur cum manos ab
et hic ypomanes is i. velox ad
modum equi. Unde et Ypomanes velociter
dicitur superasse athlantem cursu. Sed
hec ypomanes indeclinabile et neutri generis
est quedam herba que si comedatur
facit furere. Vel poma. Ypomanes est
virus quod distillat ab inguine
eque quod nimia luxuria dum amor
rabie fervet. Unde dicitur ab ypos quod
est equus et manos ab quia ab inguine
eque distillet. Hec nomen est et male:
fice mulieres solent colligere et potionem
mortiferam inde facere quod venenum
similiter dicitur ypomanes. Item ypos quod
est sub componitur cum causa et hec
ypocausa i. subsidium. Et cum lidius
et ypolidius quidam sonus in musica
qui et sublidius dicitur et ypodorus
et ypodoreus. Et ypodoreus. Et cum
sensus quod est dicitur et hec ypocensio
scilicet quedam sella ubi in singulis sedilibus
ipsa est unicuique clausula ut regem
adit et regem memorat nomen quod
generis quod. Item ypos componitur cum graphos
quod est scribere et hic yponematographus
scilicet qui graphat i. scribit et notat sub
scriptas publicas sermonibus. Item sub
ypos quod est sub et thesis quod est positio
hec ypothesis et ypothesis i. sita et disputatio
et conditio et supposicio vel consensus. Unde
ypotheticus a um i. conditionalis vel suppositivus.
Item quoque cum theca quod est repositorium et
hec ypotheca e. Et ypotheca est cum res
commodatur sine depositione pignoris pacto
vel conventione sola interveniente. Et differt
a pignore quia pignus est quod propter creditum
obligatur. Item fiducia differt
ab utroque. Est enim fiducia cum res aliqua
sumitur mutuo creditori quod mancipatur
vel in iure ceditur. Et ypotheca dicitur idem
quod apotheca. Unde ypothecarius a um
quod ad ypothecam pertinet et hic ypothe
carius qui rem accipit nomine ypotheke.
Item ypos componitur cum ge quod
est terra et hic ypogeum i. sub terra

edificium quod nos antrum vel speluncam
dicimus / et ypogeus ci sol qui sub terra
vadit in nocte vel ypogeus compo-
nitur ab ypo quod est sub et ge quod est terra
quia sub terram in die servatur Item
ab ypos ypotenusa linea pendens obli
: que sit) (et hec ypografie vel ypo
graphia i. descriptio que rem declarat
adhibita narratione dictorum et factorum
et hec ypocondria et sunt ypocondrie co
ste molles / et hec ypoderma tis i. cal
ciamentum / et hec ypodigma tis i. pre
demonstratio et ypodion i. scabellum et
ypomesticus a um i. memorabilis et ypo
rus quedam herba Item componitur
ypos cum stasis quod est status vel stans
et ypostasis scilicet stabilis [illegible] substancia
scilicet primordialis materia / et sic dicitur substans
quia est substans omnibus accidentibus et omnia
accidentia in se recipit nullo [illegible] informata
sicut in physica apte dissereretur Et com
ponitur et ipsen vel ypsen et interpretatur
copulatio est enim ipsen vel ypsen modus
pronunciandi qui consistit in gemina plurium
dictionum sine ulla distinctione utrique [illegible]
generum et est quando una dictio sub uno
per aliam sine distinctione copulatam profertur
Componitur ypos vel ypos cum multis aliis
[illegible] de quibus alibi dicitur Ipotele vel
ypotene domus ergastulum

Ispalage est commissio casuum vel
constructionis et quasi tronus
sunt Ipsen exultant
patesia pacon i. nomen summum
sonus et transfiguratio Ireos lilium
agreste Ipaton greci dicunt iecur
unde ypaticus a um qui patitur in iecore
vel quod pertinet ad iecur Ironia est
sermo pronunciatione contrarius hoc est
sed sit laudans ut vituperari intelligatur
unde ironicus a um et hinc ironice
adverbium Irmos est series continuata oratio-
nem tenorem suum usque ad ultimum servans
Istyrcos grece latine dicitur fortis Hec et
ysis vel ysidis lingua egiptiorum terra
dicitur sunt enim ysis regina egiptiorum
que de grecia veniens machii filia
fuit / ideo et terram eius nomine appellant
et interpretatur ysis Zenelatus quod verbulant
egiptius predicta hoc ysiacus a um Ismael
interpretatur auditio dei / sic enim scriptum
est [illegible] vobis nomen eius ysmael quia
exaudivit eum dominus deus et fuit

ysmael filius abrae a quo ysmaelite
dicti sunt qui nunc corrupto nomine
sarraceni dicuntur quasi a sara / et agareni
ab agar Hic ysrael indeclinabile et ysrael
dicebatur sunt iacob / et interpretatur
vir videns deum / is enim dicitur vir i.a
videns el deus / tunc enim hoc nomen
accepit quando tota nocte luctatus vicit
in homine angelum et oriente lucifero
benedictus est inde propter visionem dei
ysrael appellatus est / sicut et ipse ait
vidi dominum facie ad faciem et salva
facta est anima mea / et fuit duodecim
tribus in decem ysrael nomen sortite sunt
et inde hic et hec ysraelita e et ysraeli
ticus a um Et nota quod quidam idiote
periti solent in hoc nomine ysrahel s
facere quia s cum 2 incidentia sonat
re non potest in latinis dictionibus secundum priscianum
Non est enim ysrahel latina dictio vel
greca sed barbara et in barbaris di
ctionibus in multis licet barbarisare
Non est enim barbaricis arctata regulis
arte grammatice Isacar interpretatur eius
merces / is quippe dicitur eius . acar mer-
ces et hoc ideo quia mandragoris filii
ruben introitu viri qui rachel
debebatur ad se emerat lia / unde et du
natus est dixit lia dedit dominus
mercedem meam Isagoga e idest
instructio vel introductio unde apud dyalecticos
introductiones ad artem dyalecticam ysagoge
dicuntur / et est liber porphyrii ysagoga
dicitur quia introductorius est ad librum
predicamentorum et hec ysagogus qui introductor
dicitur et ysagogo as i. introducere Is
stega est nomen prosternium vel tabu
latum super quod induite ambulant
Istromateas est opus varium vel
[illegible] et varia dimpte contextum
unde ystromates dicuntur commentarii
quia ibi varia continentur Ispalis
civitas est yspanie quam Iulius cesar
condidit et ex suo et romae vocabulo
Iuliam romulam appellavit spalis
autem dicta est quia in solo palustri
sed in fixis in profundum palis locata
sit ne lubrico et instabili fundamento
cederet / dicitur ergo yspalis quasi in palis sita
unde hic et hec yspalensis et hoc le Is
sopleuros figura plana recta super vel
subter constituta Isopus herba pur
gandis pulmonibus apta / et dicitur ysopus
ab ysos [illegible] quia in quibusdam
locis fit et ea herba vel spi
rituum purgacione Italus et sabinus

et sicut fuerunt et quibusdam nomina regionibus quarum terminorum dominium imposita sunt. Nam ab Italo rege Italia dicta est. Unde Italicus a um et Italus a um quod magis descendit ab Italo. Et hinc Italicus a um. Et a Sabino Sabina, Sabinus a um. Et a Sicano Sicania, unde Sicanus a um. Sicania id est Sicilia. Unde Sicanus a um. Et nota quod Italia olim a Grecis dicta magna Grecia dicta est. Italia, Italice regio, ubi uel Italicus uel Italicus a um. Et hic et hec Italicensis et hoc -se.

Item adverbium similitudinis uel ordinis et componitur per geminationem itidem uel identidem id est item et item iterum et iterum uel sic. Et in ultimo corripitur et deberet dici itemtidem sed causa euphonie mutatur m in d. Similiter itidem et identidem, prout esse sinonima uel biblie. Et tunc in Uetere (?) et actu et utroque est compositum ab idem geminato et in ultimo corripitur. Et tunc uel itidem et identidem quasi idem et idem uel similiter. Isaias interpretatur salvator domini et inito salvatore committam gemma cuius capsa [illegible] vocata amplius quam actu predicat. Hec iubileus li. argentus sonorus et lectabundus cantus, sed quidem iubilus est uox confusa pre gaudio. Unde iubilo as, cantare gaudere quadam uoce confusa pre gaudio exultare et letari. Unde verbalia et hic iubileus lei id est annus recreationis gaudii et leticie et remissionis quo servi libertate donabantur, debita relaxabantur, captiui absoluebantur, possessiones quibus restituebantur. Et aut dicitur iubilee quasi remanente laudis ethimologia est.

Iubeo es ssi ssum id est imperare, sed iubere est ubi est voluntate obsequium, imperare est ubi est debitum. Idem est et pape. Unde hec iuba be id est crinis equorum et aliorum animalium, [illegible], et iuba est dicta crista que supponitur galee uel post notitiam uel propter superiorem ... et iubatus a um id est cristatus, crinitus, et iubosus a um iubis habundans. Et hec iubar. Aliud idest splendor uel initium ortus solis

uel ipse ortus solis uel sol uel lucifer quia pro radios quadam precedit hoc iubatum, quia dirigat radios ad modum iubarum. Item a iubeo hoc ius iuris quia iubet, et est ius lex humana, fas lex diuina, transire per alienum agrum fas est, ius non est. Item ius dicitur lex scripta. Item leges humane iura diuina sunt. Item ius generale lex est cuius species et caret hic non est et dicitur et ab nominalibus quantum ad usum. Et hinc ius iuris dicitur generaliter liquamen sed quoddam compositum et multarum rerum ut ex omni sanguine uel oleo uino et aqua uel aceto pipere et ex aliis speciebus et ex multis aliis rebus, quoniam idem dicitur et inferna bis. Et dicitur ius quia iure et arte et lege fiat et hinc iuro as. Amo, atum et componitur adiuro as in eodem sensu et coniuro as in eodem sensu, sed exorcizare, coniurare id est simul iurare, conspirare, conspirationem facere. Deiuro as id est valde iurare uel peierare. Periuro as periurium committere, et hinc periurus a um quasi perdens uel prodens ius. Unde hoc periurium. Et nota quod in istis duobus verbis deiuro et periuro quibus utebantur antiqui mutatur u in e correptam subtracta r a secundo et dicitur degero et peiero as, pro deiuro et periuro. Unde Lucanus in VI Stigias qui peierat undas, et Iuuenalis Exigit agno quam ne peieret iuro as. Neutrum est cum omnibus suis quantum [illegible] preter adiuro et coniuro pro exorcisare. Hec sunt activa. Item a ius iustus a um quasi ius tenens sed qui ius custodit et secundum legem vivit et est ethimologia et comparatur iustior, iustissimus. Unde iuste, iustius, iustissime adverbium. Et hec iusticia e, et est iusticia constans et perpetua voluntas reddens unicuique quod suum est a Socrate uero sic diffinitur iusticia est qua plurimum prodest ei qui minimum potest. Sed iusticia duas habet partes: iusticiam positiuam et iusticiam naturalem. Iusticia positiua est que ab hominibus facta est ut suspensio latronum et similia. Et quod proprie dicitur ius a iubendo. Naturalis iusticia est que potentiam ad naturales affectus ut est dilectio matris et similia. Et quod proprie di-

prophetare a fando quasi a summo artifice
sit factus. Differunt quod ius et
iustitia, quia ius est ars boni et
equi; sed iustitia est constans et perpetua
voluntas vel est virtus tribuens
unicuique quod suum est. Item omne
ius est iustum et non econverso. Item ius
dicitur in se sed iustitia in actu creato
vel operatione hominis. Et dicitur iustitia quasi iuris
status vel statio quia per iustitiam
stat ius, id est creatur, et est ethymologia.
Item a iustum plurale hec iusta -orum
id est exequie mortuorum, quod iustum est
ut homo hominem communis nature
sepeliat. Unde Salustius postquam
regibus magnifice iusta fecerunt.
Et componitur iniusta quasi iusta peragi.
Iustus componitur iniustus, -a, -um et comparatur.
Unde iniuste, -ius, -issime adverbium. Et hec
iniustitia, -e. Item quod iustum facio et dicitur
iustifico, -as et est activum. Item a
ius hic et hec iudex, -cis. Et dicitur iudex
quasi ius dicens populo vel iure disce-
ptans, et est ethymologia. Iure ac disceptatione
est recte iudicare. Non enim est iudex
si non est in eo iustitia. Unde et iudi-
ces prius dicebantur [illegible]. Unde
et auctores iudicantes et [illegible] questiones
vel quesitores dicimus. Unde hoc iudicium
quasi iuris dictio et compono et iudicium
dum discutitur causa, dum proponitur
iustitia, dum diffinitur. Et hinc hic iudicialis
-le, -is et iudiciarius, -a, -um quod pertinet
ad iudicium. Et hic et hec iudicialis et
hoc -le in eodem sensu. Item a iudex
iudicarius, -a, -um quod pertinet ad iudicem.
Et iudico, -as, iure disceptare, ius dicere,
determinare causam vel iudicio damnare.
Inde iudicatorius, -a, -um et hic iudicato-
rium, -rii locus ubi iudicatur. Et hic et
hec iudicialis et hoc -le. Et componitur
adiudico, -as, ascribere, destinare. Con-
iudico, -as, id est simul iudicare. Diiudico,
-as diversimode iudicare, deliberare, discernere,
dividere, separare. Preiudico, -as pre aliis
iudicare, iudicium aliorum deprimere
et damnare quasi super iudicare. Unde
hoc preiudicium, id est cause impedimentum quasi
super alia iudicatio, id est damnatio aliorum.
Unde Sermius in commento super Virgilium
commissum sit per [illegible] non aufferet
preiudicium cuilibet. Iudico activum est cum
omnibus suis compositis. Ius quasi
cum ago vel garrio et iurgo, -as
id est iure agere vel iure garrire quasi hii
qui causam dicunt iure disceptant.
Et activum iurgare in duabus significationibus
iurgare enim est verbis litigare et
opponere in causis agendis. Et iurgare
est castigare, reprehendere, corrigere, corripere
increpare, litigare verbis vel litigando
liberare. Et inde hoc compositum cum actio.
Unde hoc iurgamen, -nis et hoc iurgium
-gii, id est litigatio vel liberatio quasi iuris
garritio vel quasi iuris actio. Et componitur
obiurgo, -as quod sonat vel contra conquerendo
iurgare, et sunt neutra et absoluta
pro litigare. In alia significatione sunt activa
sed non quasi in eodem sensu inveniuntur
deponentia iurgor, -aris et obiurgor
-aris. Item nota quod iurgamus vel obiur-
gamus verbis sed castigamus cum ceditur.
Item ius quasi cum taceo et dicitur iustitium
-tii, id est taciturnitas iuris et cessatio. Vel
componitur iustitium a ius et statio. Unde
iustitium quasi iuris statio, id est iuris cessatio,
tunc enim ius stat, id est cessat cum non
exercetur. Vel iustitium quasi iuris statio, quia
tunc, id est iustitia que est iuris status
quia per iustitiam ius stat, id est exercetur.
Unde igitur in isto generale per urbem iustitium
fuit. Et producitur in libro hymnorum
Artis iustitium et triste tyrannus. Item
ius quasi hec iusiurandum, id est iuris
iuratio. Et tale dico omnis quod componitur
et hec iurandum, id est iuris pactum super
aliquem. Et cum dico. Et dicitur hic et
hec iuridicialis et hoc -le quod de iure
tractat. ~~Item quod ius cum dico~~. Unde et
quedam constitutio in arte rethorica
dicitur iuridicialis quia tractat de iure.
Item quod ius cum dico et dicitur iuridicus, -a, -um
id est rectus qui dictat ius. Et cum in
et dicitur iniurius, -a, -um, id est tortuosus non servans
ius quasi sine iure. Et inde hec iniuria
-e. Unde iniuriosus, -a, -um, id est iniurius
vel patiens qui patitur iniuriam ab
aliquo. Et comparatur. Unde iniuriose, -sius,
-issime adverbium. Et hec iniuriositas, -atis.
Et iniurior, -aris, iniuriam facere, componitur
cum do. Iubeo quasi cum fide et
fideiubeo, -es, id est dare fidem pro aliquo.
Et hinc varia. Iubeo activum est cum
omnibus suis compositis et corripit hanc

siar in. Iudas iacobi qui appellatur
thadeus lebeus scilicet corculum sed non a corde
quem nos diminutive corculum possumus
appellare. Ipse in alio evangelio Tha-
deus appellatur quem edessa tradit
historia missum ad abagarum regem.
Iudas scarioth vel scariothes vel
a vico in quo natus est vel a tribu
ysachar nomen sumpsit vel vocabulum quodam
futuro presagio in dampnacionem sui.
ysachar enim interpretatur merces ut signi-
ficaretur vel significaret precium prodicionis
quo vendidit dominum. Scariothes interpretatur
memoria mortis quia non repente
persuasus sed diuturnis meditatus peregit
scelus. Iudas filius iacob confessio
interpretatur quia enim eum peperit lia
laudem deo retulit dicens. Nunc super
hoc confitebor domino. Et hinc iudeus .a.um
quod nomen sors ... decem tribubus
hebreis imposuit. Nam antea hebrei
vel israel dicti sunt sed ergo quo in
duo regna populus dei divisus est
tunc due tribus que reges de
stirpe iuda habebant iudeorum nomen
sortite sunt. Reliqua pars decem
tribuum que in samaria sibi regem
constituit ob populi magnitudinem pri-
stinum nomen retinuit israel. Et inter-
pretatur videns confessionem sive confitens vel
confessor. Iudeis non modo eis
convenit. Interpretationis enim eius ab
eis longe absonata. non enim vere nunc
dicuntur confessores sed potius
diffessores. Et a iudeus hec iudea e
terra in qua incoluerunt. Et hinc pre-
nomen suum iudeus .a.um hebreus quod
est de terra illa. Et notandum quod a
filio iacob invenimus hic iudas. de vel
iuda iude. et hinc iuda de tam
pro populo quam pro terra iudeorum. et quod
est iude dicitur accentuatur in fine pro-
pter causa differentie. Et a iuda vel
iudea iudaicus .a.um et iudaiso. as.
iudeum facere vel more iudeorum se habere
et hic iudaismus. mi. id est ritus et
consuetudo iudeorum vel gentis iudeorum.
Iubilit laudans vel confitens inter-
pretatur. supra.
Iungo. gis. xi. ctum in valia
et inde iunctim adverbium. et hic et hec
iungibilis. le. unde iungibilita-
ad. et hec iungibilitas. atis. Item a
iungo hoc iugum gi. id est cacumen mon-
tium quia coniunguntur iugorum colles
iungunt. et inde hoc iugulum. li. dicitur. et
iugosus. a. um. id est montuosus vel cacumi-
nosus. Dicitur etiam iugum illud instrumentum
ligneum quo boves iunguntur. unde
quadam similitudine iugum dicitur summitas
et inde hoc iugulum. li. id est guttur vel gutturis
meatus. et inde iugulo. as. id est iugulum
incidere. et inde valia. tor. trix. tio.
et iugulatorius. a. um. et iugulamentum
ti. et iugulamen. inis. Item a iugum
iugo. as. id est copulare iungere sub iugo
ponere. et hinc valia iugator. trix. tio
et iugamen. inis et iugamentum. ti
et hic et hec iugabilis. le quod et
iugalis. le per sincopam invenimus idest
iungibilis. Iugo componitur coniugo. as
id est simul coniungere sub eodem iugo ponere
unde hec coniugatio. onis. consequentia vocum
declinatio. et a coniugo. as quia per
consonantes coniugationes idest affines et
consimiles apud grecos coniugatio
discernitur. sed hec ratio ad grecos spectat
et hec est ratio ad grecos specialis. vel
dicitur declinatio ut sit sensus plurima
verba coniungantur in ea id est sub eodem
iugo declinationis ponuntur. et hec ratio
pertinet ad latinos. Item componitur
disiungo. as. id est disiungere separare a iugo
removere. subiugo. as id est debellare sub
iugo ponere. Iugo actum est tamen
omnibus sive ... et corrupit hoc sit ...
Item a iugum pluraliter hec iuga. con-
stelle que sui dispositione iugum ondulunt
et hic et hec iugalis. le iugo. assuetus
sub iugo positus quasi domitus et quod
hic et hec subiugalis. le sub iugo
positus unde illud invenietis asinam
et pullum filium subiugalis. Iugu
componitur cum con et sin quod est con
et coniugus a um et siniugus a um quod
et sinsugus a um inveniuntur omnia in eodem sensu
sunt eiusdem iugi sub eodem iugo posita unde
~~ad iumentum asinum et pullum~~ quedam
pronomina dicuntur ab aristarcho coniuga vel
siniuga id est eiusdem iugo terminationis vel difficilis
personarum significationis. Et quod inconiugus a
um id est dissimilis ... eiusdem iugi. unde idem
aristarchus dicit vera et inconiuga id est non coniu-
ga id est non eiusdem iugo terminationis sive difficilis

Iugum | Extra iugum | Iugo | Coniugo | Coniugo (?)

psonarum subiacentia Item iugum
compo[2] cum in et dr hic et hec iuiunx gis
et cum se et hic et hec seiux gis i coodem iug
Iunges dicuntur boues non dicitur iugo co-
iuncti et ideo dicuntur et seiuges quasi seorsum
a iugo Item quod cum pis et hic et hec subiux
vgis i. bos subiugo positus Item iugum quod
cum bis et dr hec biuga ge biga ge
quod et biuga ge dr scilicet currus qui a
duobus equis tractus et cum tris quod est
tria et hic et hec triga ge currus tamen a tribus
equis tractus et cum quatuor et dr hec
quadriga ge scilicet currus a quatuor equis
tractus Et cum sex et dr seiuga ge currus
a sex equis tractus et ita biga triga qua-
driga seiuga dicuntur a numero equorum
et iugo sicut hec nomina in secunda lra dilige-
tius distinximus Et hinc biiugus a um
et hic et hec biiugis ge et dicuntur biiuges l.
biiugi equi qui trahunt bigam vel qui
sunt duo ad iugum et secundum hoc biiu-
gus vel biiugis dr a bis et iugo Simili-
distingue ea que diriuantur a triga quadri-
ga seiuga sicut triiugus a um et triiugis ge
quadriiugus a um et quadriiugis ge se-
iugus a um et seiugis ge hic et hec Item
iugum quod cum con et hic et hec coniunx gis
abiecta n in gto causa dre ab hoc verbo
coniungo quoniam et appellantur coniuges
a primis dispensationis fide coniuncti inter eos igitur
coniugalis contubitus sic Maria Ioseph
coniunx vocabatur inter quos non fuerat nec
futura erat vlla carnis commixtio et dicuntur
coniuges quasi eiusdem iugi a iugo quod i-
positum in matrimonio coniungendis et
quo copulantur ne separentur Vel dicuntur coniuges
a coniungendo quia sunt coniuncti quod magis
proprie vir coniuge vnde hic et hec coniugalis le et
coniugaliter aduerbium et hoc coniugium gii scilicet
legittimarum psonarum inter se coeundi
et copulandi contractus Vel legittima viri
et mulieris coniunctio indiuiduam vite
consuetudinem continens Item a iu-
gum hic et hec iugis gis i. continuus assidu-
us psenerans vnde iugiter aduerbium i. assidue con-
tinue psenerantur et hec iugitas tatis i. assi-
duitas psenerantia Item a iungo hec
iunctura e quod missura actus vel passio iungendi
vel ad quod iungitur et hic iunctus ei quod cum eo dicitur
coniungi vel ligari vel quod iunctus viuditibus
herreat et hic iuncus iuncula li di et hoc
iunccetum ti locus vbi crescunt iunci et
iunceus a um i. de iunco factus vel ad-
iunctos ptinens vel marcet et gracilis ad
modum iunci et hec iunctura te lat corticu
et in iunco inuolutum Iungo quod abiungo
xi ctum i. separare Adiungo gis coniungo
gis et hinc valla et adiunctum adiun-
ctum coniunctum et coniunctio vn-
hic et hec coniunctionalis le coniunctim
aduerbium Disiungo gis diuidere separare Iniungo
gis i. precipere Reiungo gis i. disiungere
vel iterum iungere Subiungo gis Seiungo
gis i. seorsum iungere vel seorsum a meta-
fore i. disiungere Iungo et eius composita
sunt actiua et faciunt preterita in xi
et supinum in unctum Iulius li filius
fuit Enee qui primo loco vocatus est Asca
nius ab Ascanio frigie flumine Postea
Iulius ab auo rege Ilo a quo Ilium post
ea occiso Mezentio singulari certamine
vocatus est Iulus a prima lanugine barbe
que in eo tempore ei nasci incipiebat
que vi. iulos greci prima barba dr i. lanugo
et est hec nomen dissillabum licet quidam
causa metri ponant trissillabum Et hic Iulius
dicitur est Iulius qui de eius progenie processit
Vnde iulius a magno dimissum nomen
iulo et hinc Iulius a um possessium
hec iulia e quedam columna Rome in
cuius summitate erat vrna in qua reposita
fuerunt ossa et cineres corporis Iulii cesaris
et hinc dicta est iulia Item a Iulius Iu-
lianus a um possessium et hic Iulianus
ni proprium nomen vel et hic iulius lii quidam
mensis qui primo vocabatur quintilis sed post-
ea in honorem Iulii cesaris qui eo mense
natus est vel quia in eo victoriam obtinuit
aliquam dictus est iulius et hinc Iulius a
um Item quod iulius multum flevit in mor-
te patris dicitur iu et ab e per compositionem dr
eiulor aris i. flere voce dolorem manife-
ste voce confusa pre dolore clamare Vnde
et quod diximus est compositum ab e
et iubila quod est vox confusa per gau-
dio et est eiulare proprie feminarum et inde
eiulatio tio Iusum aduerbium loci i. deorsum
et est contrarium ei quod est susum vel sursum
Iuuo as iuui iutum i. auxiliari
vel delectari et inde aduerbium et quod
iumentum menti et quod iumentu
ti et hec pergunt ut dicetur in presto
Iugeri iumam Item a iuuo vel iumentum
per sincopam quod iumentum i. equus vel bos
vel azinus et dicuntur quecunque animalia
iumenta quia nostrum laborem vel onus suo
adiutorio subleuando vel arando iuuent
Na carpenta trahunt et boues diurissimas
terre glebas vomere eruunt et equus et
asinus portant onera et hominum iter diende

laborem temperant. Unde et iuvenca dicitur
que iuvat homines, eadem quia dicitur armen-
ta que sunt apta armis .i. bello vel ad de-
fendendum vel offendendum / alii armenta tantum
boves intelligunt ab arando vel que sunt
cornibus arrupta armata / et hic iu-
vencus a iuvo quod patet ad iuvencum
/ et hec iuvencula / et hec iuvencula .i. custos
iuvenci / Item a iuvo hic iuvencus ti-
tum a vitulo descendit et arare in-
cipit / et hec iuvenca ce, et hic iuve-
culus li diminutivum et hec iuvencula le, que alio
nomine dicitur hec iunix cis. Sicut a iuvando
Unde Persius: Det tibi in flammis lumen
iuvenca liquescat. Item a iuvo hic et hec
iuvenis quia posse incipit iuvare et est
iuvenis in ipso etatis incremento positus
et ad auxilium paratus. Nam iuvare
hominis est aliquod opus efficere, quod quidem
fit per vicesimum octavum annum. Et
nota quod antiqui dicebant hic et hec iuve-
nis et hoc iuvene. Sed modo iuvenis declinatur
pro duo genera et caret superlativo / et habet comparativum
irregulariter scilicet hic et hec iunior et hoc iunius
et hinc dicitur iunius quidam mensis
sicut maius a maioribus, sic hic a iunioribus. Di-
ligenter discretum est. Unde iunius a iu-
venibus dicitur. Item a iuvenis hec iuven-
tus utis, et hec iuventa te, iuventus et collective
iuvenum / et etas plurimorum iuve-
num. Iuventa est etas unius iuvenis
et est iuventa vel iuventa a vicesimo
octavo anno usque ad quinquagesimum
Iuventas est dea iuventutis scilicet Hebe fi-
lie Iunonis uxor Herculis / et hic et hec
et hoc iuvenabile le .i. [illegible]. Item a iuve-
nis hic et hec iuvenilis le quod patet ad
iuvenem vel lascivus sine stultus ad
modum iuvenis. Unde iuveniliter adverbium
et hec iuvenilitas atis. Item a iuve-
nis iuvenco as .i. esse vel fieri iuvenem
vel virere florere vel resplendere que sunt
proprietates iuvenum. Unde enim dicitur iuvene-
tum [illegible] resplendet. Et quod reiuve-
nesco as. Et hinc inchoativum iuvenesco
reiuvenesco. Item a iuvenis iuvenor aris
.i. more iuvenum se habere. Unde in dyalectica
argumentatio [illegible] dicitur iuvenari qui bis vel
ter vel quater vel sepius repetit id nescit
procedere. Item a iuvo hic Iovis vel hic
Iupiter tis vel teris. Antiquitus enim ita de-
clinabantur ista nomina sed postea obliqui
istius nominis Iupiter et iste casus Iovis absole-
ti sunt. Unde postea non obliquis istius nominis
Iovis et non isto nomine Iupiter facta est

quedam commixtio et redacta sunt in unum
nomen scilicet Iupiter Iovis. Iovis Iupiter fuit
rex Crete qui primum Saturnum de regno
expulit et solus monarchiam sui regni
obtinuit, quem postea propter probitatem suam deum esse
testificati sunt post mortem et celi monarchiam
obtinuisse. Dicitur etiam quandoque Iupiter summus deus
quandoque superius elementum / quandoque planeta / quandoque
anima mundi / quandoque anima hominis
quandoque ipse ignis. Et quod igitur Iupiter dicitur summus
convenit ei hoc nomen Iovis a iuvando.
Vel Iovis quasi iavis .i. humilis vel potentia
vel sit ethimologia. Et dicitur a iuvando. Summus
hoc nomen Iupiter tamquam pater ei attribuitur quasi
iuvans pater. Pater enim est creans in-
nans in regendo vel Iupiter quasi iuvans pater
qui legem tam positivam quam etiam naturalem
hominibus dedit. Summum si Iupiter dicatur superius
elementum conveniunt ei predicta nomina
quia prius dicitur. Nam maiorem vim habet in rerum
procreatione iuvans quia sine igne nichil
potest subsistere. Et ideo hoc nomen competit [illegible]
animans et pater vel a iuvo et pater. Et a Iovis
hic et hec iovialis le. et pro comparativum in
iublans [illegible] et sunt iublandes quasi Iovis
glandes quia ei consecrate sunt vel quia sunt
cibus Iove digniores que alio nomine [illegible] dicuntur
Unde Ovidius [illegible] quia
castaneam nominant. Et est eadem dicitur molusca
quia mollis est planicies. Molliscam nucem
super eius impede [illegible]. Item a iuvo
hec [illegible] quasi iuvans novos. Est enim
Iuno divina bonitas que iuvat novos /
quia creata gratia sua imbuit. Est etiam aer quod
simile iuvat novos quia infantes a calido et
humido venientes [illegible] similem qualitatem
[illegible] recipit fomes humore et
calore quia ipse solus inter elementa calidus est
et humidus. Sic etiam dicitur esse [illegible] dea pa-
tris. Item Iuno quandoque accipitur pro terra quandoque pro
[illegible]. Cum Iuno accipitur pro terra, et
[illegible] patre dicuntur fratres quia ex eadem materia
fuerunt / et coniuges quia terra supposita est
aeri. Cum Iuno dicitur aer / et Iupiter ignis tunc
sunt fratres quia aer et ignis de eadem materia
sunt / et conveniunt in tribus scilicet [illegible] mobilitate
et subtilitate vel liquiditate. Coniuges etiam
dicuntur quia aer suppositus est igni. Cum sumitur
dicitur divina bonitas / et Iupiter dicitur summus deus
scilicet pater et sunt fratres quia idem sunt in essentia
sunt divisi in personis. Coniuges etiam quia una
essentia quasi inseparabili coniugio coniuncti sunt.
Sed hec ad physicos spectant. [illegible] sit summus di-
vinus. Item Iano dicitur a ianua sit ibi [illegible]

Imo componitur adimo as [illegible] vi Unde adimitorium et adimere imminentium / et adimit tub tm et adimito as frequentatiuum terentius in adelphis Hanc familiariter adimitare tole Et adimo componitur coadimo as unde valia Imo actum est communis omnibus praeterea compositis / et facit partitiuum in imoi et suprimum in intimum / et in puncti tempore hanc psalterium / et pretito et supinoam producit / et facit pro se hoc impsole imat / quod enim accusatiuo construitur. Ut imat me Iuxta adverbium loci et facit localem propinquitatem ut iste sedet iuxta eum et est adverbium similitudinis / et significat tunc accomodationem et similitudinem / ut hoc est dictum iuxta illum magistrum / et est adverbium qualitatis et tunc significat equalitatem ut iuxta i. equaliter Sed quia significationes videtur esse adverbium similiter et inde iuxto tas i. coppingnare adesse iuxta esse Ixion onis qui fuit tentatorum quos iunonem de concubitu interpellauit / et interpretatur dignitas Unde dicitur ixion quasi axion quod est dignitas / vel quasi anxion ab augeo ges quia dignitas reddit hominem anxium Unde ixioneus a um et hic ixionides de filius vel nepos ixionis / et sub tracta de sillaba di hec ixionis idis i. filia vel neptis ixionis / et hec ixion [illegible] i. omis auis de genere vulturum alba et minor quam vultur
Kaleles i. beniuolus Kalasma atis fragmentum Kaminos fenos Katemeritie cottidiana Kapadenarius voluntarius Kanatesis ustio Kaliatarbe timitas litterarum Keison iube Katasis devorator Kerasso nimium Kerepassim misere michi et omnibus Katafagio devoratio Katharon scribe Kyri per duo r. i. potens Kiri per unum r. i. domine Unde illud kirieleyson i. domine miserere / et sunt due partes et non dictio composita Kon colum colaphus De K nichil amplius dicimus nisi quod hec figura superfluit apud nos sed nequaquam apud grecos Ubi enim nos scribimus c greci scribunt k et vocatur apud eos kappa Sed multi ergo dicimus littus debere scribi k. sicut tantum in grecis Sed nostris vero videntur perscribi tam c quam k / quia enim sunt reducte ad latinum possunt scribi per c / sed quia a grecis sunt plurimum et originem possunt scribi per k / et hoc considerauimus supra in 3a littera tractauimus de multis dictionibus grecis Vel etiam nostris
Labo as i. titubare vacillare tremere labi unde labesco scis inchoatiuum Terentius in Eunucho labascit victus uno verbo / et labor laberis lapsus sum unde lapsus sus sui et hec lapsio onis et lapso sas frequentatiuum / et raro inuenitur in deponenti genere lapsor lapsaris / et lapsim adverbium / et hic et hec labilis et hoc le et labiliter adverbium / Labile dicitur quod facile labitur / vel in quo quis facile labitur Et hic labeo onis tabernarius vel lecator et labeo fuit quidam legisperitus / et quidam vilis poeta Unde Persius Non michi policinas et pretades labeonem ptulerint Item a labor hec labina terra aquosa et mobilis et labilis in qua quis facile labitur Et lubricus a um i. labilis Ipse lubricum est illud quod quanto magis tenerimus tanto magis labitur ut anguilla / et etiam illud dicitur lubricum in quo quis labitur ut via lutosa et aquosa et glacies ut ibi fiant vie eorum tenebre et lubricum Et hinc lubrico cas i. labi vacillare Unde Prudentius in Sicomachia / lubricat incerta sub imagine visus / et lubricus ci vermis intestinorum et terre quasi lubricus quia labitur vel quia in lumbis fit Unde lumbricosus a um plenus lumbricis Item a labor hic laborintus scilicet palacium edificium quale est apud cretam a dedalo factum / et ut dicunt quatuor fuerunt laborinti Primus egiptius / secundus creticus tertius in lemno quartus in ytalia / Omnes isti construcuti ut dissolui eos vix secula possint / et dicitur laborintus quia nemo inde labi possit / vel quia creatilis est et ad labendum facilis / vel dicitur laborintus a labor oris et intus quia intus habet laborem Item a labor hec labes bis i. putredo ruina miseria Unde hec labecula le di et componitur cum facio et dicitur labefacio i. maculare / et labefio fis i. maculari que possunt esse composita a labi vel labare Item a labor labarum signum bellicum quod ex auro et lapidibus fit preciosis in vexillum scilicet crucis transformatum Nam alia bellica signa preciosius erat quod imperator et

Consules adorabant hoc Constantinus
sicut iussit / Labare vel labi componitur
cum facio vel fio et dicitur labefacio act
i. commouere concutere ferire facere labare
vel labi / labefio is i. labi vel labare
/ et a labefacio cis labefacto as frequen:
tatiuum vnde Persius Celsas qz vates
labefacta forcipe adunca / et labefacto
potest esse frequentatiuum huius verbi labefio /
labor componitur cum ad et dicitur adlabor
eris i. iuxta labi vel ad Collabor eris i.
simul labi Dillabor eris i. diuersis modis
vt in diuersas partes labi Delabor eris
i. de vno loco ad alium vel iu deorsum
labi Elabor eris i. valde vel extra labi
euadere Illabor eris i. labi intus Perla:
bor eris i. perfecte labi Perlabor eris
i. ante vel iuxta labi Prolabor eris i.
procul vel ab anteriori siue in anteriorem
partem labi Preterlabor i. iuxta labor
Relabor i. iterum vel retro labi Subla:
bor i. subtus labi Allabor eris cum suis
compositis est deponens / et facit supi:
num psum et producit hanc sillabam
la. Labo as cum suis compositis si qua
habet neutrale est et corripit hanc sil:
labam la

Hic nullus est defectus sed statim se:
quitur labore folium vertendo

Laboro·as laborem ferre et laborare aliquid facere et secundum hoc invenitur eius passivum in tercia persona ut vester laborat / et hinc laboratus participium et a laboro hoc laboramen et hoc laboratorium loci laboramenti et hic labor vel labos·oris unde laboriosus·a·um·i·plenus labore quod patitur laborem et qui exigit laborem ut fiat et comparatur unde laboriose·sius·ssime adverbium et hec laboriositas / Item a labor et intus hic laberintus·ti domus dedali quia laborem habeat intus / Vel dicitur a labor·eris ut paulo ante dictum est / et inde laberinteus·a·um / laboro componitur collaboro·as·i·simul laborare / elaboro·as idest valde laborare / et ab omnibus istis descendunt passiva in tercia persona sed in quarta formantur bisyllabe et in preterito perfecti temporis collaboratus elaboratus / laboro et eius composita omnia neutra sunt / Labin filius fuit mesraim a quo libyi descenderunt qui quondam putheni vocabantur / Hic lacedemon·is fuit filius semeles unde quedam civitas dicta est lacedemon et lacedemonia / et hinc regio adiacens dicta est similiter lacedemon et lacedemonia / et hinc hic et hec lacedemon et lacedemonius·a·um patria vel gentilia / Unde lacedemonii dum in bello cum lacones et mesenios perseverantes veriti defectum gentis diuturnitate belli mandaverunt virginibus et uxoribus suis ut cum quibuscumque possent concumberent / et tunc multi de incertis patribus nati ex nota materni pudoris Spartani vocati sunt / Nam idem sunt Spartani et lacedemonii / sed Spartani sunt ita vocati quia de terra creati et ex omni parte conflicti / Vel Spartani dicti sunt a civitate sparte que et lacedemonia dicitur / Lacon·onis civitas quedam que et laconia dicta est / unde terra adiacens dicitur laconia et hinc hic et hec lacon·onis et laconicus·a·um et laconinus·a·um / Lacesis una est de tribus parcis que trahit filum et producit vitam et interpretatur sors vel alteracio quam recipimus in hac vita et dicitur lacesis quasi lactesis·i·productio vite / Lacinius fuit quidam latro quem herculeus interfecit et loco expiato ibi templum in honorem iunonis constituit unde iuno dicta est lacinia et templum lacinium / Lacinola latina

Lacero·as scindere frangere / Unde hec laceramen et hoc laceramentum et lacer·a·um·i·laceratus unde lacerosus·a·um in eodem sensu / et comparatur·ior·ssimus / Unde lacerose·sius·ssime adverbium / et hec lacerositas / lacer componitur semilacer·a·um·i·ex parte laceratus / Item a lacero hic lacertus·ti brachium quia sit ad lacerandum abilis vel quia a corpore videtur laceratus / et est proprie lacertus superior pars brachii vel musculus / et inde hic lacertulus·li diminutivum / et lacertosus·a·um·i·fortes qui magnos habet lacertos / Unde invenitur in xi° methamorphoseos / Dum lacertosi fodiebant arva coloni / et lacertatus·a·um magnos habens lacertos / et hic lacertus·ti / et hec lacerta·te quoddam reptile sic dictum quia brachia habeat / lacertarum plurima sunt genera ut botrax salamandria vel dicitur sauca stellio / Botrax dicitur quia rane habeat faciem / Nam greci ranam botracum vocant / Salamandria dicitur quia sola inter alia animalia contra incendium valeat / siquidem in mediis flammis existit et ab eis non uritur sed et extinguit incendium et istud inter omnia venenata est maxima vis / cetera enim singula feriunt hec plurimos pariter interimit / que etiam si arbori irrepserit vel in puteum ceciderit poma vel aquam veneno inficit et omnes comedentes et bibentes interficit / et est unum de illis quatuor animalibus que singula ex singulis puris elementis vivunt / Unde quidam / Quatuor ex puris vitam ducunt elementis / Talpa terra alec camaleon in aere vivit / Alec unda fovet flamme pascunt salamandram / Sauca lacertus qui cum senescit excecantur oculi eius et intrat foramen parietis aspiciens contra orientem et orto sole incenditur et illuminatur / Stellio non habet a lucentibus guttis in modum stellarum sicut et alia serpentum genera ut camaleon elephas emorrois cameracon et ut in summa dicitur quibus nominum tantus mortiferorum unus / Et quia lacerta in ortulo solet morari ideo poeta quemque in ortulo vel iuvenalis / Est aliquid quocumque loco quocumque recessu unius sese dominum fecisse lacerte / vel lacerta sive lacertata est complexa brachiorum scilicet tantum spacium

quintum aliquis brachius pro complacti
et in tali sensu legi potest lacerte in
predicto exemplo Et a lacerta vel la
certa hic lacertulus et hic lacertellus
et quoddam animal Item a lacerta vel
lacerta lacertosus a um id est plenus lacerte
Item a lacero hec lacinia e idest
vestis lacerata vel ora vestimenti
Unde Marco de fabulis Toga terram
ponebat ut blando lacinias molli
mordet et inde laciniosus a um id est laceratus
vel pannosus Unde Jeronimus in
expositione super Ysaiam Tam pro omnibus
laciniose legis cerimoniis dedit preceptum
et lacinio as quod et lacinio as invenitur
id est convellere lacerare belliare Item
a lacero hec lacerna ne id est pallium
fimbriatum quo olim soli milites
utebantur unde et distinguebatur in
castrensi et urbana turba Hos
togatos illos lacernatos vocabant
et dicitur lacerna quia sit laceratum idest
amputatis capitibus fimbriarum neque
ita laxis ut sunt penularum idest
palliorum vel dicitur lacerna a latere
et terno is Unde Juvenalis Ipse
Quirinus renovate lacernas Unde
lacernatus a um illo pallio indutus
Idem Juvenalis Quod lacernatam cum se
iactaret amice Item a lacero hec
lacrima e quia lacerat mentem
et est ethimologia et inde hec lacrimula le
et lacrimosus a um plenus lacrimis
vel lacrimas conferens ut sompnus
Unde lacrimose carmine Item a lacrima
lacrimor aris quod antiqui dicebant
lacrimo as et in vitalia et hic lacri
mator oris lacrimare et lacri
matorius a um quasi tristis lacrimas
commovens Et componitur ad lacrimor aris
id est valde vel intus vel cum lacrimate
lacrimari collacrimor aris id est simul
lacrimari illacrimor aris id est intus la
crimari vel condolere et est deponens
cum omnibus suis quamvis licet communiter antiquis
inveniatur in neutro genere Item a la
cero lacesso is ivi itum verbum
desiderativum quasi cum desiderio lacerare
vel provocare irritare et habet preteritum
et supinum ad modum tertie coniugationis
Sed enim verba tertie coniugationis peto quero
cupio sapio et tero et omnia verba

tertie coniugationis in so desinentia habent preteritum
et supinum ad modum quarte coniugationis
ut lacesso sivi situm arcesso via
situm excepto quinque facesso ssi capesso ssi
queso si viso si pinso sui lacesso
componitur collacesso as id est simul lacerare
dilacero as diversis modis lacerare vel
in diversas partes elacero as valde
lacerare et est activum ad omnibus suis
compositis Lagos grece latine dicitur
cursus vel velocitas Unde apud grecos
lepus vocatur lagos vel lagos quasi velo
ad currat et hinc quedam vitis dicitur
lageos grece latine leporina quia
velocius currit ad maturitatem ut plures
lepus vel quia vinum eius venas hominis
cito transit et hec lagopus quedam avis
habens leporinam carnem et quedam pisces
eadem ratione dicitur lagois Unde Oratius
Et hoc laganum quoddam genus cibi quod
primus in aqua coquitur postea in oleo
frigitur et sunt lagana de pasta que
quedam membranule quas quosque statim
in oleo friguntur postea melle conduntur
quosque primus in aqua coquuntur postea
in oleo friguntur illa vulgo dicuntur
crispella ista lassania et dicuntur sic
quia suavia sunt ad comedendum
ut caro leporina Laginos et fitile
dicuntur greca et inde nos dicimus hec lage
na et hec situla et est lagena vas vi
narium porre liquoribus et aquatile invenitur
Unde illud Ite in civitatem et occurret vobis
homo lagenam aque baiulans Et non
quod quidam solent corrupte proferre
hec nomen scilicet langracena Et a lagena
hec lagunula le dim. Lalo as idest
dormire vel lac sugere lactare et est verbum
fictum idest de sono vocum cum enim
nutrices pueris plorantibus precipiunt
dormire vel lactare dicunt lalla lalla
id est dormi vel lacta et est fictum a sono
quem fit more pueri lactantis scilicet lalala
et hinc fictum est lallare id est lactare Persius
et iratus mamme lallare recusas
Lamech interpretatur percutiens percussit enim
et interfecit Cayn quod et ipse postea
uxoribus confitetur Lamentor aris
flere dolere voce tristi dolorem exprimere
vel conqueri Unde vitalia tor tris tur au
et hoc lamentamentum et per sincopam
hoc lamentum et hec lamia lamie

locus voraginosus vel lapis in via
obviatus vel obiectus qui lamentari
facit viatores. Vel potius derivatur
prescripta a lema / lamentor aris componitur
collamentor aris et hinc vallis

Lambo bis bi bitum lingua lingere
contingere unde hoc labrum et
hoc labium / et differunt quia
labium dicitur superius, labrum
inferius vel labium mulierum labrum
virorum / est enim quedam asperitas
virorum in labris propter pilos quorum
asperitatem designat hec littera r posita
in hoc nomine labrum / vel labrum vas
est labium proprie oris unde et labrum
invenitur quoque pro ipso vase in quo pedes
lavantur et tunc dicitur labrum a
lavando quia lavacio infancium in eo
fieri solet / idem dicitur et alveus. Et a
labium labiolum li / et labiosus a um
qui grossa habet labia. Et a labrum hoc
labellum li / et hinc labellulum
aliud li / et labrosus a um grossa ha
bens labra. Et hec labrusca ce silvestris
vitis sic dicta quia in labris idest in
extremitatibus terre vel agrorum finibus
et marginibus nascatur / unde labrusco
sus a um plenus labrusca / et hoc labru
scetum ti locus ubi labrusce habundant.
Item a lambo hec lampas adis
quod et hec lampada de dicitur
vas quod cetera illuminat. Proprie lam
pas est vas vel flamma in vertice
lucens et sic quia lambere metrum
videatur / unde sepe et candela dicitur
lampas / lambo quasi collambo bis idest
simul lambere. delambo bis idest diversis modis
lambere / lambo et eius composita sunt activa
et faciunt preteritum in bi et supinum in
bitum penultima correpta. Lamirdo
onis dicitur blandus. Lamuhel Salomon

Languesco cis gui idest infirmari
egrotare vel deficere vel stupere vel pigrere
unde et hic languor oris dolor labor
infirmitas stupor pigricia defectus et
hinc languorosus a um plenus languore.
Item a languesco languidus a um infirmus
vel egrotus stupidus vel defectus et
comparatur unde languide dius ssime
adverbium et hec languiditas atis. Item
a languesco languefacio facis. Et componitur
collanguesco cis idest simul languere
elanguesco cis valde languere. relan
guesco cis iterum languere / et sunt neutra
cum omnibus suis compositis et faciunt preteritum
in gui et supino caret

Lanio as idest scindere lacerare et
lanio onis qui laniat qui etiam
hec lanista dicitur et hic lanius
nii / laniones et laniste et
lanii dicuntur carnifices idest homicide
et macellatores a laniando scilicet
carnes unde Terencius in Eunucho
Concurrunt leti obviam michi cupedi
nari cetari lanii. Item a lanio
hoc laniatorium idest macellum ubi la
niantur carnes. et hec laniena e idest
domus mediocrium ubi laniuntur infirmi
unde Terencius in heautontimorumenon / Lanie
na que sunt in opportunitate. Et hec
lana quia laniatur dum carpitur
vel quia olim lane primus laniarentur
idest vellerentur non tonderentur unde et
vellus dictum est a vellendo unde
lanosus a um et lanutus a um lanam
habens vel lana habundans / et laneus
a um de lana contextus / et lanitus a um
idest laneus in eodem sensu / et hec
lanificus ca cum facta ex lana / et hic
lanitarius idest textrarius / et hec lanu
go ginis idest lana super poma et prima
barba similis lane / et hinc lanu
ginosus a um plenus lanugine. lana
componitur laniger ra rum idest gerens
lanam ut ovis / lanifico as idest
lanam facere unde hic et hec lanifex
cis qui facit lanam et ex lana
operatur et hinc hoc lanificium idest
lane opus / et lanoculus a um
sive componitur a lana et oculus scilicet
qui frequenter lanam adhibet ad infir
mos oculos tergendos. Item a
lanio hec lamia e que lamia a lani
ando se pueros / fingunt fabule
lamias scilicet ~~fabulas~~ lamias
domos intrare et infantes arripere
et laniare et preda vivos restituere
et hoc fecerunt homines sed corpus
bestiarum / lanio componitur collanio
as / dilanio as / relanio as / et est
activum cum omnibus suis compositis

Lanius fluvius est vel lanubium
unde per compositionem flaminius a um

qui iuxta lacum lemanum habitant sicut et habi
tantes iuxta lemannum fluuium alema
nni dicuntur et hinc hec alamania
e i terra alanorum sicut alamania
alamannorum et hinc alanus a um
et alanicus a um sicut alemannus a um
et alemannicus a um gentilia

Laos grece latine dicitur lapis
inde apud grecos laos et
leos dicitur populus quasi lapideus
propter sequentem rationem Et a laos
quod est populus dicitur laicus
a um i popularis uel potius a laos
quod est lapis quasi lauicus i lapideus
quia de ucalion reparauit homines
de lapidibus iactis post tergum
uel lapideus quasi durus et extraneus
a sacra litterarum Et hinc hic et hec
laicalis et hoc le unde laicaliter aduerbium
et hec laicalitas atis proprietas qua
quis dicitur laicus et laicorum Componitur
laos uel leos quod est populus componitur
cum omos quod est os et dicitur hec omelia
e quasi os populi i sermo popularis uel
ad populum Vel omelia componitur
ab omos quod est populus et logos quod
est sermo uel ab oda quod est laus uel
cantus et leos quod est populus uel
melos quod est dulcis sonus unde omelia
est sermo popularis uel cantus popularis
uel dulcis cantus i tetatus Item
leos quod est omnis basis et inde baples
sed de hoc satis in 2a la dictum est
Item a laos quod est lapis dicitur hic lapis
idis uel a ledo quia ledat pedem quod
cum dicitur lapis quasi ledens pedem
ethimologia est et est lapis mollis
petra uero dura et aspera Saxa hominum
et de montibus exciduntur petra etiam
est et proprie de dictum a petros quod
est durus uel firmus Silex lapis
durus quem fortius dicitur et silex quia
ab eo exsilit ignis Et a lapis hic
lapillus li et lapideus a um de la
pide existens et lapidosus a um et hec
lapista te gemma vocis lapidei
et aquarius et lapido as lapidibus
percutere et obruere Et componitur dilapido as
i dispergere dissipare destruere et componitur
actiuum cum omnibus suis compositis
Lapis quod componitur cum cedo et dicitur lapicidia
i lapidis cesor quem et hic lapicida

de dicitur et hec lapicidina e uel lapici
dina i locus uel domus ubi lapides
ceduntur Laos quod componitur cum thomos quod est
incisio uel sectio et dicitur hic lathomus mi
i lapidum cesor et inde hec lathomia
e i lapidum cesio et hec latumia
e i vinculum catthena carcer uel custodia
carceris et hec lautumia et lautu
mium idem uel genus supplicii ad uer
berandum et cedendum aptum Lapithe
te populi tessalie a lapitha filia
appollinis dicti Lapistrum genus
herbe Lappa dicitur quia habet inge
tantem per totum dispositionem hec
herba a grecis filantropos dicitur
quia vestibus hominum inheret ob asspe
ritatem a philos quod est amor et antropos
quod est homo quia quadam affectione
uidetur hominum vestibus adherere et inde
hec lappatica quedam alia herba que
in cibo sumpta stomachum confortat
venenum reprimit urinam prouocat
ventrem sedat Et lapposus a um
plenus lappis et lappetum ti locus
ubi lappe habundant Lappene stelle
fulgentes Lapes grece ignominia
turpitudo Lappates cuiere ferri sine

Largior iris tus donare uel
donari prebere unde valia
tor trix oo et largus a um
habundans affluens et qui
libenter dat et componitur grior ssimus
unde large quis componitur adverbium et largi
usculus a um i aliquantulum largior et
hec largitas atis et hec largitudo
et est largitudo uel largitas hominum et
largitas ambitionis Item a largior
uel largus hic lar aris i domus qui
in ea producitur largitas et hic lar aris i ignis
unde in antiquo prouerbio dicitur accipe larem
in lare i ignem in domo et vidi
larem in laribus i ignem in domibus
Et lar aris dicitur quedam nimpha que prima
propter garrulitatem suam dicta est lara uel
latera sicut dicitur et pem soror abscisa est ea
prima et dicta est lara cum hac concubuit
mercurius et genuit filios duos qui ex ea
a dicti sunt lares uel a nare uel ab
igne cum presunt et quia custodiunt heres
ymagines gentiles habebant ante
igne uetro dicit et propter pro foci de la
rar ees fuit quicquid vero sic uero facit lare

imposita et ita dicte. Item lar, laris, quoddam
oppidum in Affrica. Et hinc larinus
a um. Et hec larix -cis, quedam arbor que
ibi abundat. Et dicitur quia per tabule
tegulis affixe flammam repellunt
neque ex se carbones conburere efficiunt.
Item a lar, pro igne vel domo, dicitur
lardum quasi igne decimatum, vel quia de
lare, id est in domo repositum servatur,
vel laridum quia large aridum vel
potius fit aridum. Et inde lardulum di-
minutivum, et lardosus a um, plenus lardo. Et
lardo -as, lardo impinguare vel
guttatim lardo assare vel lardu-
tum facere. Item a lardum hic lar-
darium, locus ubi lardum reservatur.
Largus quasi plargus, qui in larga et dila-
tat omnia, pro valde largus. Et largifluus
a um, id est largus affluens. Largior
et collargior -ris, id est simul largiri.
Dilargior -ris, diversis modis largiri.
Prolargior, id est valde largiri. Et est deponens
cum omnibus suis compositis. Larva
est simulacrum quod terret, quod vulgo
dicitur mascara, quod apponitur faciei
ad terrendos pueros. Et larve dicuntur
maleficia et incantationes et umbra
demonum et demon. Dicuntur enim larvas
esse demones factos ex hominibus qui
multi mali fuerunt, quorum natura esse dicitur ter-
rere parvulos et in angulis garrire tene-
brosis. Unde in hymno apostolorum Petri
et Pauli: Larvas repellunt demo-
num, vel mundi limites. Et hec larva
est ut ad quod apponitur faciei ne quis cogno-
scatur vel ad terrorem dicitur larva, quasi
vel imago demonis. Et hec larvula
diminutivum. Et larvo -as, id est larva induere. Unde
larvatus a um, larva indutus vel
a demone possessus. Larissa civi-
tas Adrasti, et Larissa civitas Achil-
lis. Unde Larissenus a um. Laodicense
per omnem mundum. Lasso -as, id est fatigare.
Unde lassus a um, id est fatigatus, et componitur.
Unde hec lassitudo -nis, fatigatio. Lasso
activum est cum omnibus suis compositis. Latria et la-
tria e, id est servitus que soli deo debetur
et exhibetur. Unde hic et hec latricius et hic re-
gni latriam impendit, et hic latri-
colus, id est serviens. Latria quasi ydolatria
sed de hoc superius satis diximus.

Latro -as, verbum activum, quod tamen est per
translationem latrare, dicitur fortiter
garrire vel quam aliqua
dicere. Et componitur allatro -as, id est insur-
gere vel valde vel adlatrare vel ad
latrantem latrare. Collatro -as, id est collatrare
ab fortiter latrare. Illatro -as, inquietare
contra latrare. Relatro -as, id est retro vel
iterum latrare vel resistere, contradicere. Sub-
latro -as, id est parum vel parva latrare. Et est
neutrum cum omnibus suis compositis, et corripit la-
non, si potest cum producitur. Lateo
es, tui, id est abscondi, vel esse in abscondi-
to, sed et actum adiunctum sibi, sicut quod
quasi exigit acto tempore rei animate, ut
est consilium latet me, id est ignoratur a me.
Sic ergo dicitur: ego lateo consilium.
Aut vel est dictum ut dicitur hic. Aut sicut
est quod dicitur et quasi cum tale acto hic. Et in
hec latebra -e. Unde latebrosus a um,
plenus latebra vel abstrusus. Et hic la-
tibulum -li, id est latebra. Et hic later
-ex, proprie aqua subterranea quia latet
in venis terre, quamlibet liquor dicitur la-
tex. Et declinatur per adiunctum ut
Bachicus latex vel aquaticus et similia.
Unde laticosus a um, id est aquosus vel
liquorosus. Item a lateo hec latrina,
privatus secessus, scilicet cloaca que latet
in domo in loco privato. Unde et prie-
ta dicitur. Et latrina quasi lavatrina, quia ibi
animus latet. Et est ex sua latrina. Item a lateo hic
latus, -teris, quia nobis lateribus latet. Unde
hoc laterculum, -li, diminutivum. Et latero -as,
iungere aliquid alicui lateri, apponere.
Et componitur allatero -as, iuxta laterare. Col-
latero -as, id est simul laterare. Dila-
tero -as, et delatero -as, id est a latere
removere. Et est activum cum omnibus
suis compositis. Item a latus hic et hec latro, quasi
latrones dicuntur satellites magna
qui circumdant latera eorum quos latro-
nes. Latro etiam dicitur in alia significatione,
sed prius eo dicere. Item a latus hec lucta, est
pugna sic dicta a complexu laterum
quibus luctatores communiter certantes
innituntur, quod greci appellationem athle-
tice vocant. Et inde luctor -aris, -atus.
Unde valla tor -rio. Et hec luctamen, lu-
ctaminis, a um. Et componitur colluctor -aris,
id est simul luctari. Obluctor -aris, et reluc-
tor -aris, in eodem sensu, scilicet contra luctari vel
resistere. Item a latus hec et hic lateralis
et hoc -le, id est a latere veniens. Et componitur collateralis

tralis et gr. le. quod est a late ut ventus
collateralis, qui contiguus et vicinus
et a late positus. Item a latro, hic la
tro onis. vispilio qui in silvis lat
ut spoliet transeuntes, et inde hic latruncu
lus di. et hoc latrocinium nii, et hic latro
cinor aris, pro latrocinium exercere.
Item a latro, vel latro hic latrina, ne
cessa latronum et furum. Unde oratius
populea latrina demersi. Item a latro
hoc latium tii, quod pars ytalie sic latinus
latuit expulsus a filio suo yove. Sed
postea ampliatum est appellacio nominis
ut latium dicatur ytalia. Unde hic et hec
latialis et hoc le. Et latinus a um.
Unde latini dicti sunt ytalici a latio, vel
a latino patre lavinie, sed postea latini
etiam dicti sunt et alii qui ytaliam, sed non
nisi litterati, unde qui litteras sciunt latinas.
Et inde hec latinitas tatis. multiplex
interpretatur qua quis dicitur latinus vel
lingua latinum, et hic latinor aris, et
latiniso as. id est more latinorum se gere
vel loqui. Unde quidam excellentes dicuntur
latinati qui congrue loquuntur. Sed latini
proprie latini ytalici, qui barbari sunt ver
bratorum. Item a lateo latesco scis
inchoativum, et a supino quod dicitur latitum
tu, sed non est in usu fit latito as. frequentativum
Item a latro hec laterna est, eo quod intus ca
tela lateat, unde hec laternula le. di.
Item a latro latus ta tum. amplus.
spaciosus eo quod lata sunt magis que
abscondunt, vel quia sunt apta ad ab
scondendum et protegendum, et comparatur latior
ssimus. Unde late tius ssime adverbium, et hec
latitudo inis, et lato as. id est latum
reddere ampliare, et quod collato as.
simul latare, dilato as. id est extendere
vel differre, et per hoc ista frequentatio
istorum verborum confero et differo, et est
lato as activum tamen omnibus suis.
Item a latus a um, hec later tris.
tosta glebe unde fit murus. Unde hic
laterculus li. di., et dicitur later tris a
latus a um quia lati formatur. Et non quia
hic gen. et hic nomine deficit in omnibus
casibus singularibus et pluralibus preter accusativum
singularem, nos tamen utimur hoc nomine
in utroque numero et in quolibet casu. Item
non sic (?) nam latus, quia quanto plus
abluitur, tanto plus aspersus sit et de
terior fit. Unde quidam volens sanare
se sine invtili cura a quo unguntur

commendatori compositum dicitur integra
tur a quodam quid agit persius dixit
laterem lavo, quia inutili sermo se
inutili laborat qui laterem lavat.
Unde quidam laterem lavantes sunt inuti
liter laborantes. Item a latus a um
hec lamina ne. latum frustum auri
vel argenti vel alterius metalli sic dicta
quia lata sit. Unde hec lamina est. di. Unde
Ios contritus in dei ut exarentur in libro
stilo ferreo vel plumbi lamina vel
celte stilus scilicet in silice. Item a latus a
um hec lanx cis, latus discus. Unde plau
tus in curculione primo et lancibus
quia sunt late, sed unde lances dicuntur
stutelle de libra pendentes, et sunt
lances quinque pondus libra. Unde quecumque
sustinet amictus equali pondere la
tus, et sedum quod dicitur bilanx de libra
statera, quia duas habet lances. Et inde
sedum quasi diu. hec lancea est. Unde hasta
sta amentum habens in medio sic
dicta quia equa lance id est equali amento
ponderata vibretur, et inde hec lanceola le.
di. et lancino as. id est lanceis lacerare, vel
configere vel lancea perforare. vel lacerare.
Unde prudentius in libro ymnorum omne
quicunque lanciavimus. Et componitur
dilancino as. diversis modis lacerare.
Unde idem prudencius in eodem libro. Plebea
morti obnoxia dilaniata mittitur.
Item a latus a um. letus a um id est
latus, quia latus quasi latus et expansum sit
facies. Solent namque leti facie distendere,
contrario tristes contrahere, et comparatur
letior ssimus. Unde lete tius ssime. adverbium
et hec leticia est quasi latitia, et est leticia vel
est gaudium mentis exultatio est
corporis et membrorum. Item letor aris.
et compositus colletor aris. et est depo. le
tum sunt quasi leti quasi plus qui letus
vide letus. letifico as. et est activum la
teo quasi delito es. tamen id est deorsum la
tere, et delito es id est retro vel retro latere.
latito nunc est tamen omnibus suis. et
caret supinis, et componitur quasi per ista que
quasi mutatur in li sunt composita.

L

audo. as. est activum. Unde lauda tor
trix tio, et quasi hic laudabilis et
hoc le. et laudabiliter adverbium, et componitur
illaudabilis et le. qui non est
dignus ut laudetur. Servius laudatus quos

illaudatus a um i non laudatus et inveni
in inve per non laudabilis licet sit laudatus
unde Virgilius Item a laudo laus dis. ab i
laudare unde lausantes i laudantes
Item a laudo hec laus dis laudis et laus
ipsa vel iuvites laudate vos ipsi
laudantur ore nam laus est sine tele
bratione constat et a laus hec lau
rus ri et laurus rus et hec laurea e quedam
arbor que laudi vel a laudea quia olim
cum laudibus ea victorum capita
coronabantur unde olim laurea dice
batur sed postea mutata est d in r et in
laurea a um de lauro genus vel
ad laurum pertinens et hec laurea e
i victoria vel corona de lauro unde
laureatus a um i laurea coronatus
et quidam laurinum ei unde laureolus
li laurinus dicitur remuneracio quasi
quedam pro ludo pro quo laurea corona
victoribus remunerabatur laureola
vero dicitur ludus ie et dicitur quando quis ie
lud... est discus vel virga qua supponunt
virge et ibi volunt unde in ... laureo
lum velox est sine lentitudine egit
laudo quod collaudo as i simul lau
dare et est activum cum suis derivatis

Lavo as vi lautum vel lo
tum ... ... quoque la
vavi lavatum secundum
antiquos quod est regulare
lavare i mundare et purificare
ablure et in lavo as i i humecta
re madefacere et a lavo secundum antiquos
lavator trix tio et hoc lavatorium
rii Item a lavo hoc lavacrum i ablutio
baptismus et hec lavaniu ... i lixivium
cum quo vestes abluuntur vel urina
unde Marcialis de vilibus ... lavanum ...
...sa bibitum ... perdidit a
... et hec lodix cis ... in le
ctulo supponitur et est pannus villosus
unde Juvenalis Zoica sicut modo sub lodice
... Item hec lavandria e pro quadam
herba Item a lavo vel lavor lautus a
um lavatus et lotus a um i lautus et
hic illotus a um i non lotus immundus Item
lautus attice ... secundum quod est vel et tunc lau
ti lauta quantum se sine paritate qui
munde et deliciose se paritate ...
Attica ... si tenuat lautus hec
... ... quanto vero dicitur quasi lau
tus ... sincopatum pro lavatus quod non
credimus esse verum et quod ... et in

hec lautia e et hec lauticia e i opu
larum magnificencia unde lautie sive
lauticie dicuntur deliciose et delicati
cibi vel munditie Item et in lautosus a
um et lauticosus a um i deliciosus
et comparatur et in hec lautositas et lau
ticositas i deliciositas Item a lavo
hoc labrum unde labellum li di i
alveum quia in eo infantes solent lavari
et de hoc ca sermo perstitit lavo as et
lavo uis cum omnibus suis quod si
qua sunt activa sunt et ... ...
tum et ... supinum et ... quod prae
ea in prima si in ... ad ...
Laxare ampliare solvere Lebes te
bes tis i pars coquinalis caccabus
et facit accusativum lebetem vel lebeta et
sunt sunt et lebeta pro eodem Lechi
tus ti vas est ampulla ut dictum
de auricalco

Ledo dis si frango tere ... inclue
vel quasi ledo late cedo et
est activum unde hec lesio onis
et hec lesura et ... et hec ledulla
et ... vel lesibilis et le et hec ledo
onis i maris inundatio sive malina
est eius retractatio Item a ledo hec
... dicitur quia ledat pede si ... ...
... distinctio est Item hec litus oris sic
cita aque et mari vicina Item et a
ledo quia fluctu eliditur unde ...
in ... litus est quod fluctu eliditur
vel ab alluo dicitur quia aqua abluitur
vel dicitur a lito as quod est sacrificare
quia marinam a ... maris liberati
in littore solent deos marinis litare
et in litus distinguitur a litando unde
donata ... in ... secundum Virgilium
quod litus dicitur locus ubi altare ... fiebat
litatio et mattatio bestiarum Ser
vius ... quod ... ... non valet quia
prima que nominis litus ... ... que in lito
corripitur sed ... est frivolum quia sepe
prima ... in primitivo corripitur in derivatio
et econverso vel dicitur a ligo quia ligat terram
unde et litus quod ligat terram et est ...
et non est litus est ... maris ripa flu
minis unde Ovidius ... ... littora
pulsat et in littoreus a um et hec
et hec litoralis et quod le et hec littora
ria e navis ... que aliter dicitur
trabaria vel ... Elido quasi allido

dis. i. legere adhuc. Colligo dis. per-
sid. i. simul legere. Eligo dis. preeligere vel
extra legere. Deligo dis. preeligere vel in maiore
re. Intellego dis. interpolatim legere.
Perlego is perfecte legere. Prelego dis.
ante legere. Oblego dis. contra legere. Relego
dis. i. iterum vel iterato legere. Lego et eius
composita sunt activa et faciunt preteritum in si
et supinum in ctum. Item lego quod corripit
hanc syllabam le quod composita mutant in li preter
dictam regulam

Lego gis componitur cum lege
i. sinuare colligere cursive
et legere est scriptarum figuras
sonos perfecte vel ex figuris
scripturarum intelligibilia colligere et ita
legere fructus est et virginum et nautarum
vel viatorum et clericorum. Unde quidam
virgineum aurum i. lego flores mare
nauta. libros clericus componitur. Si-
gula quisque legit. recte singula
singulis et distingue sermonis. Unde
hic lector oris. et dicitur lector a legendo
i. proferendo. Unde et nomen dicitur legere
quicumque dixit. vel a legendo i. colligen-
do animo que legit. et dicitur lectio vel
a legendo i. figuratas sonos pronunci-
ando. Et dicitur a genere quod non convenit
actui ex eadem causa. genere non convenit
actui ex actu vel passione sed non ratio-
ne quia actui nec ex actu vel passione
sed ex frequentia vel assiduitate vel in-
dustria. tamen non aliquis lector vel ex
scientia et peritiam est legendi vel ex
assidue vel frequenter legit. Unde et
ab officio dicuntur in ecclesia lectores
a legendo frequenter. sicut psalmiste dicuntur
a psalmis canendis. Illi predicant
populis ut sequantur. isti canunt ut
excitent ad compunctionem animos
audientium. licet quidam lectores ita
miserabiliter pronuntient ut quosdam ad luc-
tum lamentationemque compellant
idem et pronuntiatores vocantur. quod
porro annunciet. tanta enim et tam
clara erit eorum vox ut quamvis longe
positorum aures adimpleant. Unde
lectorium ii. quod pertinet ad legendum
vel ad lectorem. Item a lego gis
lectio onis. Unde hec lectiuncula le.
di. Item a lego gis lectrum tri et est

legendum pro eo quod super pulpitum legi-
mus quod etiam ana quod est sursum
et dicitur analogium grece quia ibi super
legimus. id est analogium a logos
quod est sermo quia ibi super sermocina-
sermocinamur. Item a lego gis lectus
cti quia antiqui solebant in lectis suis
legere. Unde etiam lectos habebant
parietes illitos cera ut si aliquid
dignum memoria occurrit in nocte
aliquando ipsis in cera designa-
bat ne posset tradi oblivioni. Et
inde hic lectulus li. dicitur et hec lectica ce.
i. currus in quo defertur vertex lectus
vel cortina a dicta lecticarius vel lectus. Et
tunc lectica sive dicitur a lectus hic et
et est id quod thorum. Et vide quod exterior
pars lectuli dicitur sponda interior plu-
teus. Et a lectica hic lecticarius qui
ducit currum vel qui facit lecti-
los vel qui in lectulo iacentes por-
tat. Et lecticarius a um mobile
terminatur in eodem sensu vel quod pertinet ad
lecticam. Et hic et hec lecticalis et hoc le. de
eodem sensu. Lectus quartum nomen tertio sermo proprie
lectisternium vel lectus stratus i. preparatus
vel locus in quo lectuli sternuntur idest
parantur vel panni vel stramenta lectorum.
Item a lego legibilis le et hec le et hoc
legia e. i. parma navis quia legat i.
pervertat et infecit aquas. et hic lembus
bi similiter parma navis. Unde Virgilius
Non aliter quam adverso vix flumine lem-
bum remigio subigit. Unde hic lembulus
li. dicitur. lembus alio nomine dicitur cimba
per campulus linter i. carabus qua navi-
in fluviis et paludibus utuntur. Item
a lego hoc legumen nis quia legitur i.
colligitur manu. Unde et legumen quia lecti
manu et est ethymologia. Vel legumen a
legendo et eligendo. veteres enim queque
meliora scilicet fabam pisam lenticulam
legebant i. eligebant. vel quia meliora
eliguntur pro semine. Unde hic leguminari-
rius et hec leguminaria qui vel que custodit
vel vendit legumina. et leguminarius a um
quod fit de legumine vel quod pertinet ad
legumen. et hec leguria e quedam provincia
in qua sunt vercelle novaria medio-
lanum papia dicta sit ab habundantia
leguminum. Unde hic et hec ligures vel

Sponda

leguminum

ligur ris et hoc ligustrum quedam
herba quia habundat in liguria et
ligusticus a um a liguria dicitur Unde
Iuvenalis Nam si procumbit qui saxa
ligustica portat. Item a lego lectio
nis unde meditatium et lectito as et
lecto as ambo frequentativa et hinc
lectito as aliud frequentativum et a preterito
lego mutata e in a fit lego as id est
mittere. Rex legavit illum in [illegible]
et est legare id est in testamento aliquid
alicui dimittere et proprie per manum heredis
et hinc hoc legatum ti illud quod ita
dimittitur et differt a caduco scilicet quia
cum filius deest cadit super nepotem
vel aliud de cognatione sed legatum
alicui extraneo dimittitur Unde Iuvenalis
legatum omne capis necnon et dulce
caducum et hinc legatorius a um
quod pertinet ad legatum et hic lega
torius et hec legatoria cui legatum
dimittitur. Item a lego per mittere hic
legatus ti id est nuncius et hec legata
te id est missa et legatio onis missio
Unde hec legatiuncula le diminutivum. Et quia
allego as id est remittere vel affirmare
vel rationes ad fulcimentum sue partis
inducere Unde hec allegatio onis [illegible]
affirmatio vel ratio ad confirmandum
aliquid inducta. Ablego as alicubi
legare Unde Terentius in Andria Ablego
mihi nunc hinc est ablegandus. Collego
as id est simul legare Unde collega ge
et est nomen officii proprie quando collega sunt
in officio scilicet qui in simul legantur
ad aliquod officium agendum ut ad
pacem inter aliquos componendam. Dele
go as de uno loco ad aliud vel deorsum
legare. Oblego as id est contra legare vel
contra vel contradicere vel contra leges ve
nire vel dicere. Relego as id est remittere
et relegare id est dampnare in exilium
mittere Unde hec relegatio onis quoddam
genus dampnationis scilicet cum quis pro aliquo
commisso interdicebatur a patria et civitati
videbatur discedere et sua non amittebat
et spem revertendi habebat Unde relegatus
sit dampnatus hic non dampnatus fuit
Ovidius Unde idem Ovidius de ponto
Nec vitam nec opes nec ad hec posse

reverti. Patria relegatus pena futura
sunt et relegatus sic dampnatus quia
relegatus semper spem habet ut retro
legaretur id est ut reverteretur. Lego as actum
est cum omnibus suis [illegible] et producit le.
Item a lego is hec lex legis que legitur
et est lex ius scriptum a sapientibus honestum
prohibens contrarium vel lex est scriptum
populo promulgatum magistratu que-
rente et populo respondente. Solebat enim
magister civitatis cum aliquam legem
vellet statuere ascendere pulpitum
in media concione et querere a populo
si vellet illud ratum esse et accepta
responsione a populo deinceps pro lege habebatur
et hinc legitimus a um homines secundum
legem habitus vel factus et hic et
hec legalis et hoc le qui leges servat
et fidem Unde legaliter et legalitas
et legalis le quod pertinet ad leges
et hic et hec legista te qui docet
leges vel qui vacat legibus et quia
hic et hec exlex gis extra legem sine
lege. Lex gis primam producit. Item
a lego et itero vel retro componitur hec
litura e quasi legitera quia legendi itera
plicat vel quia legendo iteratur vel
litura quasi littera a lino is secundum consuetudinem
antiquorum quod in cerate tabule
solebant scribere et postea linire et secundum
hoc litura dicitur [illegible] de signo scilicet quandoque
sit deletio vel correctio [illegible] nomen
Sed hic non scribit [illegible] Unde
hec literula le diminutivum et hic et hec literalis
et hoc le ut scientia literalis que de lite
tractat vel que efficit literatum et hic
literator oris et literatrix cis et literatus a um
literator vel literatus [illegible] dicitur ille qui
multos libros inspicit et revolvit
sicut modo qui ipse [illegible] dicitur anti
quarius quia antiquas historias ad
manus habent. Sed ille dicitur literator vel
literatus qui ex arte de rudi voce
scit formare literas et iungere in sillabas
et sillabas in dictiones et dictiones in orationes
et orationes congrue scit proferre et accen
tuare. Unde Ieronimus super Matheum literator
insignis erat qui grammaticus putat
dicitur. Unde literatorius a um quod

ad literas vel ad literatorem vel quod tractat
de literis vel quod efficit literatorem. Item
a literatus vel litera literatorius -a -um idem
quod literatorius vel literis plenus. Unde
Augustinus de civitate dei in xv° Cum quedam
literaria varronis opera perlegisset. Vel
literatus componitur illiteratus -a -um sine literis
non literatus ydiota. et literatus et illiteratus
comparantur. Item literatus et illiteratus accipi-
untur aliter. illa enim vox dicitur literata
que signari visibilibus literis ea in mente
et usitate potest conservari. Illiterata dicitur illa
que sic conservari non potest ut sibilus et
gemitus infirmorum. Item a litera litero
-as literas insignire vel literas coniungere et
combinare sicut silabicare est silabas
coniungere et dictionare dictiones coniungere. Et
componitur illitero -as idest simul literas
oblitero -as idest delere oblivioni tradere.
Unde oblivatus -a -um deletus oblivioni
deditus. Macro de Saturnalibus. Sub nobis
multis iam vera seculis oblivata. Ieronimus contra
Ambrosius super exameron. Pictatem
genti genitalis usu oblivata dolorem
absorbuit. Item a lego hec legio -onis
quia legebantur idest eligebantur qui de
legione debebant esse. vel legio a lege
quia lege se habebant in castris vel
quia in legiones disposita erant. Ipse autem
lingua macedonum dicitur falanx vel
falanga. gallorum caterva. nostra
legio. Et sunt in legione sex milia
sexcenti sexaginta sex homines. In cohor-
te quingenti. In manipulo ducenti.
In centuria centum. In turma vel
ala triginta. Sed turma est peditum
ala vero militum. In decania sunt
decem. Et a legio legionarius -a -um
de legione existens vel ad legionem pertinens.

Lego componitur colligo -gis -egi -ctum
idest simul legere. Unde hec collegium
idest societas. Unde collegio -as
legendo facere congregare. Item
a colligo hic et hec collega
-ge penultima correpta idest simul colli-
gens. sicut conmilites dicuntur simul
militantes. sic collige dicuntur simul legentes.
Nam collega per scito penultima producit
et tunc est nomen -gis et declinatur a collego
-as ut supra in dya. Item diligo -gis
-exi -ctum idest amare. que tamen dicuntur sit inter
amare et diligere supra in dyrige. amare
quidem proprie accipitur in malo. diligere in
bono. Unde dilectus -tus -tui idest electio. ~~Unde
Iosephus in contubernio pro dilectu militum
eligere gis~~ et hec dilectio -onis. Vel di-
lectio a dya quod est duo et ligo -as
quia in se duos ligat. Vel quia a duobus
incipit quod est amor dei et proximi.
Vel sit ethymologia dilectio quasi duos li-
gans vel a duobus incipiens. et declinatur
ut dyrige a diligo. Item a diligo
diligens studiosus sedulus et comparatur.
Unde diligenter -tius -tissime adverbium et hec
diligentia -e. Deligo -gis quasi de aliis
legere vel eligere. Unde delectus -tus -tui
idest electio. Unde Iosephus In contuber-
nio pro delectu militum. Eligo -gis
comprehendere quasi extra alia aliquid legere.
Unde dicitur aliquis electus in episcopum qui
non dum consecratus est alius iam consecratus
est et inde hec electio -onis et electus
-a -um quod elegit vel quod pertinet ad
electionem. et est eligere proprie de duobus
propositis unum accipere et alterum dimittere.
Non enim eligit qui unum vel accipit vel qui
omnia accipit. Unde quedam prepositiones quandoque
dicuntur electiva que de duobus propositis
unum eligere et alterum respuere ostendunt.
Item ab eligo hic et hec et hoc elegans
-tis idest valens excellens nobilis pulcher
bonus utilis bona prudens. Etenim
pulcra et bona sunt eligenda et comparatur
-tior -ssimus. Unde eleganter -tius -ssime adverbium.
et hec elegantia -e. propterea excellentia
pulcritudo valitudo. Item ab eligo
hec ilex -cis arbor glandifera quasi
elex ab eligendo quia huius arboris
fructum primum homines elegerunt sibi.
Unde ilicineus -a -um et ilicus -a -um idest de ilice
existens vel ad ilicem pertinens. Item ab
eligo hoc electuarium -rii ab electum rerum
quibus conficitur dictum. Et eligo componitur
preeligo -gis pre aliis eligere quasi ex electis
eligere. Unde elegit eam deus et preelegit
eam. Item lego componitur intelligo -gis -exi -ctum.
Unde intelligens. intelligenter adverbium. et hec
intelligentia. Item ab intelligo hic intellec-
tus -tus -tui. Unde intellectualis et le. Unde
intelligibiliter adverbium. et hec intelligibilitas

differunt quo intellectus et intelligentia et
intelligibilitas, quia enim intellectus superior
est ratione in tantum intelligentia est superior
intellectu et in tantum intelligentia est superior
intelligibilitas. Ratio est vis anime
discretiva formarum a se invicem. In-
tellectus est vis anime qua forme
et corpora vel materia comprehenduntur vel
qua incorporea percipiuntur cum ea ratione
quare ea sunt, sive incorporeorum creata
sunt quia scilicet anima angeli deus
sive ea divina. Sed non percipit intellectus
Semper quid intellectus est vis anime
comprehensiva incorporearum scilicet
forme subiectarum vel formarum creata-
rum. Intelligentia vero est vis anime qua
aspirat ut aliquid ea divinarum
rerum comprehendat. Intelligibilitas est
quedam vis anime omnium formarum in
quadam simplicitate complicativa absque
ratione ordine vel temporali, talis modo
deus vere comprehendit quia omnes uno
intuitu absque omni successione creaturas
comprehendit, hic modo cognoscendi utuntur
tunc omnes angelorum qui deo propinqui-
ores sunt et quia sed fortasse aliqui
homines quibus deus hominibus permittit
ad hanc aliquos attendere dignitatem
unde dicit Plato Intellectus solius dei
est et ad modum paucorum hominum et post
hec intellectus pro intelligibilitate quia sepe
predicta vocabula unum pro alio ponuntur, sed
de qualitercumque intellectus accipiatur sive
proprie sive pro intelligentia sive pro intelligi-
bilitate vere predicitur intellectus solius
dei est et ad modum paucorum hominum.
Et vero hic aliqua interserunt obscura
in prima dilucidabuntur. Perlego -gis
i. perfecte legere. Pellego -gis i. ab legere
Relego -gis i. iterum vel retro legere. Selego
-gis i. eligere quia seorsum ab aliis legere
unde Virgilius in Ysto de cultu. Vidi ... semina
selegentur vel bulbi fortasse ceteri
reprobarentur. Et hic selectus a. um ab aliis
electus unde idem in eodem. Degeneravisse vidi
selectos et diligenter exploratos. Et hic
selego. Est quoddam genus terre quia
sit selectum ab alio. Nam in pane

species est eius precipua unde quidam tenui
ssimum et purissimum flos farine dicitur
siligo unde hic Persius simulatio unde
Iuvenalis Sed tener et niveus
mollique siligine factus. Et inde
silagineus a. um ad siliginem pertinens
vel de siligine factus. Et hic sigalum
-li aliud genus annone unde sit
pessimus panis super quo solet quedam
unde perferre siliginem. Et inde
sigalonus a. um et sigalinus a. um
et sigalonia a. um. Et hec sigalonia
-e terra ubi sigalum abundat. Subli-
go -gis i. facere quia subtus et late
legere. Compositum quia lego omni nec est
Negligo neglego -gis abiecta e. et assumpta
quia per adiectionem. Et enim mutare e.
in quia opportet quia quia esse de precenti
sed quod esse non potest. Negligere est
contemnere vel delinquere quia non
legere vel quia non eligere unde negligere
quia non legens vel quia non eligens
Diligo et eius quia omnia sunt activa
Item omnia quia a lego mutant
in preterito et simul in i. ut colligo
diligo intelligo perlego seligo preter
relego quod non mutant e. in i.
causa differentie ad religio -gis. Sed
preteritum et supinum simul finalis immu-
tatum ut collegi dilegi etiam
preter diligo intelligo negligo que
mutant preteritum suum simul ut
dilexi intellexi neglexi, legi collegi
unde preteritum. Hic et hec lelex -gis
quidam possunt quod primo dicitur
lex -gis sed preterea a differentie creata
est prima sillaba. Et hic lelegos a. um.
Lemos vel lema grece latine
vorago unde hec lema -e locus vel
via aspera vel voraginosa unde
lemosus a. um voraginosus plenus
lemis. Et componitur lema cum epi quod
est super et hic epilema -atis idest
emplastrum quod super lema i. vulnera
voraginem ponatur. Marcus Ca-
tonem epilemate vite preterit.
Item et cum dia quod est duo et
dilema -tis quedam argumentatio

que a quibusdam vocatur complexio
quia undique complectitur adversarium
a quibusdam cornutus syllogismus et
dilemma quasi duplex voratio quia duplex
i. utrumque adversarium vorat / quadrigis
cum plaustro comedit voraginem i.
morticinem mutuavit Leminas dicunt
esse quosdam homines in libia qui
nascuntur sine capite et ore et oculos
in pectore habentes Lemnos insula est
et interpretatur lutum unde lemnius a um
gentile et hinc dicitur lemnius deus est
vulcanus quia per iovem deiectus est
in lemnon insulam ubi nutritus est
a simiis Item a lemnos quasi lemnades
de viro de lemno unde lemnias adis
femina de terra illa

Lenio is ivi itum placare
mitigare lenem facere
unde lenitos leniminis leni-
mentum et hic et hec lenis et
hoc lene et comparatur nior issimus
unde leniter nius issime adverbium et hec
lenitas atis et hec lenitudo et
lentus a um lentus i. flexibilis
ut lenta salix et lentus i. tenax
et lentus i. tardus et piger et
lentus i. mollis non fortis ut arcus
lentus et lentus non bene siccus
ut sarmentum est lentum i. non bene siccum
quidam tamen dicunt lentus i. non plenus
proprie hoc quasi vinolentus somnolentus
et similia vel quasi magis cum lentus
inveniuntur in tali forma nec predicta non
apponitur a lentus sed a lentos greco
quod sonat plenum vel / lentos enim grece
quasi i. plenum vel plenitudo et hinc compo-
nuntur predicta non a lentus cum regula
omnia non composita apud latinos in
lentus desinentia sunt composita ex predictis ubi
dictionibus et lentos greco vel somno-
lentus a somno et lentos / vinolentus
a vino et lentos et cetera sunt
rem plenam vere applicare predictam
pertinet in compositione ut vinolentus
plenus vino / somnolentus plenus somno
[illegible] lentus comparatur lentior
unde lente tius issime adverbium et hec
lentitudo inis / et lento as avi
i. curvare vel flectere vel tardare lentum
facere et in lenteo es in idest esse

vel sicut lentum unde lentesco scis incho-
Item a lentus hic lentiscus sci quedam
arbor quia cuspis eius lenta sit idest
mollis et flexibilis / et hec lens tis
quoddam genus leguminis quia humida et
lenta sit vel quia lente surgat / et
inde hec lenticula per eandem et lenticula
parva et rotunda macula in carne
ad similitudinem lentis unde lenticulosus a um
plenus lenticulis / et lenticula dicitur vas
olearium ex ere et argento factum et dici-
tur a liniendo quia olim reges et sacer-
dotes inde liniabantur Et a lens tis
hec lentigo ginis i. vestigium parvarum
macularum in corpore secundum lenticula unde
lentiginosus a um Item a lentus hec
lens dis i. fetus pediculorum unde
quidam lens lendis capiti lens lente
convenit ori / et hinc hec lendula
le dimin. et lendosus a um i. lendibus plenus
et hec lendex cis tarmus vermis lardi
Item a lenis hic limus mi terra humida
et cenosa sit que est in fundo aque
et dicitur sic quia sit lenis unde limosus
a um plenus limo et componitur hec limax
cis et hec limacia cie per eandem verme
quia in limo moratur vel de limo
nascitur vel quia totus est immundus et limosus
et hic limarius rii i. vectarius et hic
liminiscus a i. singula [illegible] duobus pedibus
latens Vel dicitur sic a limo i. obliquo
quia ex transverso iacet / et ponitur in hiis
locis que sacre scripture interpretes
eodem sensu sed diversis sermonibus transtulerunt
Item a limus hec lima me quia limum
auferat de ferro vel quia limum i.
lene faciat / et inde hec limula dimin. et
limo as i. purgare polire vel diminu-
ere / nam lima diminuit ferrum
vel limare dicitur a limus i. limo replere
vel limo impinguare et hoc colimo as
simul limare / delimo as valde limare
vel limum auferre / elimo as i. purgare
unde elimatus i. purgatus clarus et elima-
tim adverbium i. purgate clare et hoc
elimamentum ti i. purgamentum / obli-
mo as i. limpiditate polire vel detergere
demoliri turbare vel limo cooperire
unde lucanus pene genere vero omnes
oblimat eospremdas undis Item
a lenis hic limus quia sit mollis et lenis
vel greci dicunt limum et inde nos

durum linum. Unde hic lineus, a, um, i. de lino
vel ad linum pertinens, et linosus, a, um,
i. lineus. Et hec linea, e, i. corda
tum qua aliquid dirigitur, quia de lino
fiat. Et si etiam non fiat de lino dicitur
linea. Et etiam signum quod per lineam fit dicitur
linea sic in scriptura. Et linea dicitur logice
sine latitudine. Unde lineo, as, et hic et hec linealis et hoc le,
et lineatus, a, um, et componitur interlinealis et hoc le,
quod est inter lineas. Unde quedam glose dicuntur inter-
lineares que sunt inter lineas. Item a
linea lineo, as, protrahere lineas facere. Unde
lineatim, i. per lineas vel per tractum. Item a
linea hoc lineamentum, ti, i. dispositio
vel similitudo vel figura similitudinis. Et per compositionem
dicitur interlinium spacium inter lineas. Unde pre-
dicitur interlinearis et hoc re. Item a lino hoc lin-
teum, i. velum vel quod in lecto sternitur vel
mantile. Et hoc linteamen, inis, quod in lecto
sternitur. Et hic linteolus, sive linarius, i. vesti-
arius, et linarius, a, um. Et hoc linarium, i.
locus ubi abundat linum vel semen lini. Et ali-
quid quasi cum stamine. Et hec linostema, atis,
vestis ex lino et lana contexta. Et dicitur sic quia in
stamine linum in trama lanam habet.
Item componitur linifico, as, linum facere. Et hic
et hec linifex, cis, qui facit vel operatur linum.
Unde hoc linificium, cii, opus lini operatio.
Item a linum hec linna, e, i. sagum
quadratum et molle. Et est gallorum. Unde
Plautus: linnia que operta est contra gal-
lia quibus? ... nationibus sua cuique propria
vestis est, ut Parthis sarabare, Gallis linne,
Germanis renones, Hispanis stringes,
Sardis et mastruce. Et inde linnatus,
a, um, linna indutus. Item a lenio hic leneus
i. bacchus qui leniat curas vel quia sit lenis
ad potandum. Vel leneus dicitur a lenon quod
est lacus vel cupa in quo vel in qua vinum
detrudit expressum. Et etiam lacum dicitur bacchus presidere
et inde leneus, a, um, bacchicus. Item a lenio
hic leno, onis, lecator vel conciliator
stupri vel quia mentes miserorum blandien-
do et deliniendo seducat. Et immundicie corp
tota. Unde hec lena, e, lecatrix vel conciliatrix
stupri. Lena etiam invenitur pro eo quod conci-
liat ut Persius: Cui sita Cinnicus? nutricti-
ua lena. Item a leno hic lenunculus
hic lenullus ambo dicuntur. Unde Plautus in Penulo
Egi ... emilitum tetigero lenunculum
... in cor... ... dicitur lenunculo ...

pugna. Et lenocinor, aris, lecatur vivere
vel mentem vel in officium exercere. Sed
tunc ambulatorum famulari. Unde valeat?
Et hoc lenocinium, lecacitas vel leni-
tudo vel actus sive officium lenonis.
Item a lenio hic lepus, ris, quasi ... cito ca-
leris sit, vel potius dicitur quasi ... a
levis. Et lenio componitur delinio, is, i. placare
dulcem facere et lenem. Unde delinitus,
a, um, et hic delinitor, et hoc delinimentum,
placatio dulcedo blandimentum. Et
per compositionem delinifico, i. callidus consultor
vel blandiloquus. Oblinio, is, simi-
liter placare. Et lenio et eius composita activa sunt
et lenio producit le, quia habet ... le, quia ab
composita mutat in li, sed producitur
unde fit quedam convenientia inter hec quod posita
et composita a lenio, as.

Leo, es, evi, tum, i. delere, teste
... et non est in usu. Unde lenisco
... sed non est in usu.
Et componitur obliviscor, eris, tem-
pus ... memoriam ... ...
et constituit cum ... et actio ... obli-
viscor tui et te. Unde hec oblivio, onis,
et hic obliviosus, a, um, et comparatur. Unde
obliviose, sius, ssime, adverbium. Et hec obliui-
ositas, atis. Item a leo hoc letum, ti, i. mors
quia letum delet vitam. Unde letalis
et hoc le, mortalis. Letaliter, i. mortaliter. Et
hec letania, e, i. rogatio vel invocatio
que pro mortuis fit. Et letatus, a, um, i.
mortuus vel mortificatus. Unde Ovidius
Metamorphoses: ... letatam
corpus ... et letum, quasi letifer, a, um,
i. ferens mortem. Et etiam fagin quod est
comedere, hic letofagus, gi, i. ... mor-
tuorum corpora comedentes. Unde Ovidius
de Remediis: Illa Lethofagos ... sire-
nes in antro de putu, vel legitur
ibi letofages sicut ... dicitur. Item a
leo ... lethes ... palus infernalis ...
delens memoriam. Unde et interpretatur oblivio
quia ... anime ... ...
tunt oblivionem preteritorum secundum po-
etas vel futurorum secundum philosophos. Unde
letheus, a, um, infernalis vel pertinens
ad lethen vel obliviosus. Unde et letea
papavera dicuntur que oblivionem
comedentibus conferunt. Et hec lethargia, e
gi

linteamen

i. morbus oblivionis afferens et sompnum
Unde in proverbio prosa inquit / letar-
gum pati sed tamen morbum il-
lusorum metuimus. Unde letargicus a
um obliviosus qui letargum patitur
Et hec letargia e. ipsa oblivionis in-
mitas sed oppressio cerebri cum ob-
livione et sompno iugi / Item a lete quod est ob-
livio letos quod arbor cuius fructus gustatus
confert oblivionem, et quasi cum fugiens quod
comederat. Et hinc letofagus gi. fructus illius
arboris que vim ad irritandum amorem habet
Unde Ovidius de remediis ille letofa-
gos io sitientes in antro et puta-
mus leo quasi deleo .es. cui destruit / Leo
et eius composita sunt activa

Leos apud grecos quod est .c. leos i.
populus et quod superius diximus
et leos i. princeps vel rex
unde greci dicunt leon quod al-
tior princeps sit omnium bestiarum / et
hec abiecta n. dicimus nos leo onis unde
hec leena vel lea / et hic leofons quod
bestia mediorum sit quasi caput et
generis et eius timent terrent aspectu pro-
nans per viam leonis necatur / et ipsi
timent quatu ... illic
simul sunt / leo quasi cum pardus et hic
leopardus di. quod regulariter dicitur
leonis pardus. Sed ut quidam perhibet dicta
est nasci leopardus ex adulterio le-
ene vel pardi / vel pardo et leonisse
unde hec leoparda de. / Item a leo per compositionem
formicaleon de quo supra tractatum est
Et hic leofilius filius leonis / Unde leofila
leonis filia / Item a leo hic leunculus
li. di. et leoninus a um / Hec le-
pida de que est / Hoc lepisma
vas vinarium / Leria palmus
Levi interpretatur additus vel assumptus di-
xit n. Lia cum peperit eum / non am-
bigens de amore viri nunc mecum
erit vir meus quia peperi ei tres filios
Unde hic levita i. diaconus de levi n.
levite exorti sunt a quibus in templo
dei mistici sacramenti ministeria
explebantur / Unde greci diacones / levite
ministri domini quia sicut in sacerdote consecratio
ita in diacono ministerii di-
spensatio habetur / et in hec levitissa se-
vxor levite vel que habet id officium

Et hic levitonarium i. collobium sine
sed manicis quo monachi Egipti utuntur
hoc levite olim utebantur / et leviticus
a um unde quidam liber leviticus dicitur quia
eo totus ordo levitarum continetur Levia-
than est serpens quidam tortuosus in aquis
scilicet diabolus in mundo / Item interpretatur additamentum
eorum quorum scilicet ipsius hominum quibus
in paradiso semel culpam prevaricationis
intulit et hanc usque ad eternam mortem
quotidie persuadendo addit vel extendit
Leucos grece latine album unde hic lac
lactis quia album est et hinc lacteus a
um i. de lacte confectus vel ad lac pertinens
vel albus ut lac Unde hic lacteus vel hec
lactea quidam circulus in celo sed galla-
xias quod est collacteus i. eiusdem lactis /
collactei sunt qui id lac simul sug-
xerunt / vel in eodem tempore quasi coetanei Unde
Mar. cu. sed quia provisionis collactea
et indiscreto fecere amica vite / et a
lacteus lacteolus a um id est quod lacteus
Item a lac hoc lilium flos lacteus / et
hec bia lactei floris sunt vel dicitur lilium a
lacte quasi lactinum / Et hoc lactatum. ti
cibus qui fit ex lacte ut ex lacte ami-
gdalorum / Et hec lacterna quedam pestis
segeti lactescenti / Et hic lactis tis quedam pars
intestinorum / Et lactis est id quod lac coagu-
lat / et ut dicitur id intestinum est quasi pellicula
qua lac in quibusdam locis coagulatur Unde
expositus pulmone et lactibus unctus / Lac-
tuca a lac hec lactuca ce quia abundantia
lactis exhibet / vel quia lacte nutrientes
feminas implet / Hec et in viris veneris
usum coercet / Et est aliud lactuca a-
grestis quam sarraliam nominamus
quia dorsum eius in medium serre est Unde
hec lactucetum. ti et hoc lactucarium lo-
cus in quo lactuce crescunt / et lactuarius
a um. Item a lac hic lax cis sucus cuiusdam
herbe quia manat ad modum lactis et inde
per ea ia herba dicta est quasi laxer Item a lac
lacto as i. lac prebere Unde lacteo es vi
i. lac sugere Unde quidam / lacteo lac su-
go lacto lac prebeo nato Item lactare
est lacte implere / ut terrus lactat ubera
vel ubera eius / et in lacteo .es. i. habere
vel emittere vel incipere habere lac Unde lacte-
sco scis inchoativum unde seges lactescit cum
germinescit et lacto as et ablacto as a la-
cte depellere vel removere segregare. Col-

lacto. as. i. simul lactare. Unde collactaneus
nus. a. um. eodem lacte nutritus vel eodem
tempore. Delecto. as. et invenitur inde pro gaude-
re eodem sensu. ut delectent in letitia et
exultatione. et fit quandoque verbum delector in-
personale passionem intrinsecam natam quam iam ceteri
diximus. sed tunc fit admodum ...
et in delectatur impersonaliter. et hec delitie
arum. quod delectent. Unde delicatus. a. um.
et comparatur. Unde delicositas. atis. Item a de-
litie delicatus. tu. tum. delitijs assue-
tus insolens angustiarum dolorum et compara-
tur. et componitur elacto. as. i. valde lactare
vel a lacte segregare. Oblecto. i. de-
lectare. Lacto cum omnibus suis
compositis activum est. delecto quod est vel et
delector. aris. quod est deponens. et omnia
composita retinent lacto. sed sunt
preter delecto et oblecto quod mutat a in
e. Item nota quod lactare quandoque per
pe est tractum ab infantibus qui
multotiens per lac decipi solet. Unde
Terentius in Andria. Lentos quasi ni-
techos quod est dei et leutotoe. i. al-
ba dea scilicet aurora vel ymo mater
palemonis. Et tunc triste et leuto
triste geminat aurea color mitre
mete candida vena

Levo. as. avi. coniungitur est
levare. i. sublevare vel leve
facere. quasi conservare. et levare
i. planare. sed dicunt in hoc quod
in prima sit leve. as. tercia prima in
secunda sit per planare producat sicut manu
Unde Oratius Nimis aspera solo levabit
cultu. Et a levo secundum utramque sententiam
levo tio. et hec levamen. et hec leva-
torium cum quo levatur vel planatur
aliquid. et hoc et hec levis et hoc leve et
pro agili et pro plano et non ponderoso
scilicet qui pilis et asperitate caret. Unde
Iu. Sed podice levi scindunt ti-
mitte medico ridente marisce. et
est ibi dictio in tertia et penultima. Unde Lu-
canus. Planum levis pro lenitate
levis. Et secundum utramque sententiam et comparatur.
Unde levitas plus unius pueri adverbium.
et hec levitas. atis. a levis pro plano.
levigo. as. i. aplanare vel impedire
leve. i. planum facere. et videtur esse compositum a
levis et ago. ... sed potius est ethimologia. levi-

go. i. leve ago. quod componitur cum suo unde
levigatus. a. um. i. planatus. Unde id
efficit artifex de lignis levigatis. et
hec leviga quod est instrumentum levigandi
quod planatorium vocatur. Item a levis
pro non ponderoso hec levidensis vestis
sic dicta quia raro filo et leviter densata
sit. et videtur esse compositum a levis et densus.
Et levio. as. levem facere ponderare pondus
auferre vel diminuere. Et componitur levio alle-
vio. as. collevio. as. et est activum cum
omnibus suis compositis. Item a levis hic
lepus. oris. quasi levipes quia levis habeat
pedes et velociter currat. et est ethimologia.
Unde hic lepusculus. li. dim. et leporinus.
a. um. et leporinus. a. um. Unde leporia dicitur
quedam uvis que cito ad maturitatem
tendit. et hic lepos. ris. dulcedo et suavi-
tas in verbis. quia leporina caro suavis
est. et lepidus. a. um. sale sapie conditus
suavis urbanus dulcis mollis et comparatur
lepidior. issimus. Unde lepide. dim. suavitas
adverbium. et hic lepiditas et lepidulus. a. um.
aliquantulum lepidus. et lepida. de eiusdem
antiquorum patrum imagines. Unde
Iuvenalis Si quorum lepidis male
vivitur. pro cum et hic in alio sensu accipi-
tur lepidus. componitur illepidus. a. um. i. insua-
vis insipidus. Terentius Ubi sine
cum donis tuis tam illepidis. Item
a levo. as. hec leva. e. i. sinistra quia
apta est ad levandum et portandum
aliquid. ipsa enim portat clipeum et
ensem dextra ut dextra expedita sit ad
agendum aliquid. et inde levus. a. um.
i. sinister vel malus et perversus. Unde
hec leviz leviri. i. frater mariti vel
uxoris quasi levus vir. ex quibus videtur
esse compositum. leva componitur cum versum
et levorsum adverbium. i. versus sinistram
partem quod et sinistrorsum dicitur.
Item a levo hec levita quia vitam
aliorum debent levare. sed potius dicitur
a levi ut supra diximus. et hec
levia. e. quedam mensura terre que
quingentis passibus finitur. et hec
ligo. onis. i. marra quia levis quod levat
terram. Unde ligonizo. as. marrare
ligone vertere. Levo. as. secundum utramque
significationem componitur allevo. as. collevo.
as. elevo. as. relevo. as. sublevo. as.

et est actiuum cum omnibus suis compositis
et producit le in vna significatione sed in alia
eam corripit sicut iam supra dictum est
Lembus nauis pusilla Lembus interpretatur
pulsatus vel sinus et inde barbaralexis
et alia iam supra tacta Lia interpretatur
laboriosa vel quasi laborans plures enim dolores
quam rachel fecunditate pariendi experta
est

Libero as vnde valia cor. cor. tri. cio.
et liber a um qui non subiacet iugo
seruitutis et comparatur rior. rimus vnde
libere rius rime aduerbium et hec libertas
tatis et hic et hec liberalis et hoc le
largus humanus benignus qui libenter
donat et non murmurat et comparatur liberalior
ssimus vnde liberaliter lius ssime aduerbium et
hec liberalitas i. largitas humanitas
benignitas et pro libertate inuenitur sed proprie
libertas conditionis liberalitas vero benignitatis
et largitatis Item liberalis et le dicitur
quod pertinet ad liberum vnde quedam artes
dicuntur liberales quia non nisi liberis
licebat eas addiscere vel quia volunt liberum
ab omni cura et solicitudine vnde pauperes
studere non possunt quia non sunt liberi ab
omni cura propter defectum rerum temporalium
vel dicuntur liberales quia liberant animum
a cura temporalium et viciis liberalis
componitur illiberalis i. non liberalis vnde
terencius in adelphis Decrum a illiberale
ignores te et compositum Item a libero as
hic liber qui in quadam inuenitur significationibus
sicut isti versus distinguuntur liber idest
codex vel raptus ab arbore cortex liber
i. bachus vel vir sine compede natus
Sed diuina est in glosa liber pro baccho
vel ingenuo facit genitiuum liberi pro
cortice vel codice liber bri. liber beri
dicitur filius ingenuus quia ex libero
matrimonio sit ortus nam filii ex
libero et ancilla orti seruilis sunt
conditionis semper enim qui nascitur deteriorem
statum parentis sequitur liber
beri dicitur bachus quia liberat homines
a curis vel quia mares in coeundo
per eius beneficium emissis seminibus
liberentur Idem liber muliebri et
delicato corpore pingitur quia dicunt
mulieres ei attribuisse vinum propter excitandam
libidinem vnde et frons eius
pampino cingitur sed ideo coronam

vitream et cornua habet quia cum grate
et moderate vinum bibitur leticiam prestat
cum vltra modum excitat lites et quasi
cornua addit vnde illud bis est cum venere
in baccho sed vincta voluptas liber bri
est interior tunica vel pars corticis que
ligno adheret a libero as quia liberat
et defendit internus lignum vel quia interior
ille cortex defenditur ab exteriori vel dicitur
liber a liberato cortice i. ablato est enim
quoddam medium inter lignum et corticem
et inde liber dicitur in quo legimus quia ante
vsum carte vel membrane de libris
arborum fiebant volumina et compa
ginabantur vnde et scriptores a libris arborum
librarii vocantur et idem dicti sunt biblio:
pole et antiquarii sed librarii sunt qui
noua et vetera scribunt antiquarii qui
tantum vetera vnde et sic dicti sunt vel dicitur
liber a libertate legentium quia olim solis
liberis studium legendi dabatur quod autem dicitur
liber i. liuarium verbo dignum est no
tempore vnde et librarius a um et hic
librarius scriptor librorum et hoc libra
rium i. armarium et hic libellus li. di.
vnde hic libellulus li. diminutiuum et hoc
libellum li. Item a liber vel libero
hic libertus ti qui ex seruo factus est liber quia
liberatus a iugo seruitutis vnde hec liberta te
que de ancilla facta est libera et hic libertinus
ni filius liberti et hec libertina ne filia liberti
que de liberto nata vel nata et libertinus a um
ad libertum pertinens libertus vel liberta componitur
collibertus vel colliberta qui vel que cum alio
est libertus vel fit libera est ergo ordo sicut li
bertus qui de seruo fit liber vnde collibertus et
manumissus libertus filius liberti liberti filius
libertinus simpliciter igitur liber sed in legibus hoc reperitur
quod manumissus libertus collibertus libertinus
Item a liber eri pro baccho libo as aui sacri
ficare fundere et proprie talis liberat libare
proprie erat quod patrius meos plenas aris in
fundebat nam libare proprie est fundere vnde pane
immolamus talis libamus et est sumitur a li
bero as quia vsum vite inuenit et libare pro
parumper degustare contingere vnde hoc libamen
nis sacrificium vel cibus et libatorium locus vbi
sacrificatur et hic libasius sii i. bachus et libatus a
um i. sacrificatus vel parum degustatus et quod
illibatus a um i. intactus Item a libo as quod
est libamus in modo fenicum altissimus deus sic
etiam dictus quod colligitur ibi vnde fit libatio

Et q^a tum anti et anti libanum ini s[cilicet] ca
pars libani uel sup libanum que orientale
plagam respicit quam sit libanus. Item a libo
est libamen in panis ymolatiuusque s[cilicet] quem
sacrificat uel offerre alio nomine di[citu]r placen-
ta gallice gastel. libo componitur
collibo collibas id est simul liba-
re delibo delibas id est sacrifi-
care ymolare consummere. vel
parumper degustare contin-
gere. Incipit Prelibo as

Prelibo as pregustare praelingere uel ante
sacrificare. relibo as iterum sacrificare
libo as actiuum est cum omnibus suis compositis
et producit hanc sillabam li. Item a liber libra
liberam hec libra e et proprie duodecim uncias
et in habet perfecti ponderis genus quia
constat tot uncias quot mensibus annus
et libra quia sit libera et uincta nec se
pondera productoria vel minora concludat
unde hec libella e parua libra. et librarius
a um quod pertinet ad libram et hic librarius
et hec libraria qui uel que tenet libram
qui aliter dicitur libripens dis quia de manu
eius pendeat libra uel quia libram portet
sustineat [illegible] Venius qui libram tenet
appellatur libripens. Et componitur a libra et
pendeo uel pendo. Item librarius uel
libraria dicitur seruus uel ancilla quia
ad libram i. ad mensuram cibum accipiat.
Item librarius uel libraria scriptor uel scriptrix
qui uel que scribit librum. Item a libra
libro as i. ponderare vibrare equare. unde
libramentum ti i. equamentum et hec libri-
lla le bacillus cum corrigia plumbata ad
librandum cum canes. Et libella dicitur
instrumentum librandi i. proiciendi la-
pides in castra sicut mangonellus unde librillo
as cum tali instrumento proicere uel pertu-
rbare uel infestare. Item a libro hec libellium
hi flos quidam quia crescendo alto sursum
libratur unde plautus En rosa tu crocum
et casia es tu libellum. Item a libro hec
liburnia e quedam regio cuius homines
agiles sunt et ad currendum abiles et
veloces unde liburnus a um gentile. uel quia
liburni veloces sunt ideo prima uniuersita
et abilis ad currendum dicitur hec liburna
e unde oratius Ibis liburnis inter alta

et liburnus huius quia liburni sunt adeo
veloces et agiles ideo ab illis dicitur hec
liburnus quoddam genus currus velo-
cissimum unde Iuuenalis Dinco et ingra
dient super ora liburno. Et eadem ratione
ab illis hec liburna in prora uel dissor
unde idem Iuuenalis Primo clamare
liburno. libero componitur collibero as i.
simul librare unde hec collibrum bri seng
pecunie uel tota pecunia simul colli-
brata uel librata cum libra. libero actiuum
est cum omnibus suis compositis. libra componitur
hic et hec bilibris et hoc bre i. duare
librarum uel mensura sit et trilibris
et quadrilibris dicitur unde plautus in
aularia Aulam quadrilibrem auro
sunsticum esse hec. Et uide quia libra di-
uiginti solidorum quia tam ponderat. Item
libra dicitur quoddam signum in celo
quod sol intrat in septembri. Et libra
quia tunc dies et noctes equantur.
libero quasi collibero as i. simul librare
delibero as existimare cogitare de-
cernere quam Item decimum eligere
quasi de multis aliquid libere statuere.
libero actiuum est cum omnibus compositis

Libet ea bui bitu olim erat
in usu sed nunc non est in usu
nisi libet impersonale ab eo dicitur
tum unde libens tum nam
unde libenter et compar. cior ssime. unde
libenter cuius ssime. ad Vij hec
libencia e unde Macrob. de Saturn.
Cum libentie que quia conuiuiorum omnis
cognite sunt. Item a libet hec libi-
do is voluntas uel luxuria siue lu-
xuriosa voluntas. unde libidinosus
a um voluntarius uel luxuriosus quia
facit quod libet. Vel sit dicta a libed
qui puellam corpore pingit. unde et
libidines a u et hec lumbus bi dicitur
a libidine quia in viris causa corporee
voluptatis in quibus sedes est sicut in
umbilicis in feminis. unde hec lumbu-
lus li dimiunitiuum. Et hec lumbare ris et hoc
lumbar ris in mancie [illegible]
i. cingulum circa lumbos quia lumbis
religatur uel quia lumbis inherat
et idem dicitur capitale brachiale et
venale sed proprie venale est quod in
renibus alligatur sicut ventrale
circa ventrem cingulum. Item a

lumbus hic lumbaterium idem quod lumbare
et hec lumbago ginis .i. lumborum debilitas
Lumbus quoque hic et hec delumbis et hoc -be
.i. debilis quasi decorsum a lumbis idest a
fortitudine / et delumbis -be .i. debilis quasi extra
lumbos .i. extra fortitudinem / unde persius Summa
delumbe saliva hic natat in labris
Componitur et hic lumbifragium .i. fractio
lumborum / unde plautus in amphitrione
lumbifragium hinc afferre si me irritaveris
Item a libet vel libido libitina .e dea
libidinis quod est pro morte et pro feretro
accipitur quia non libet / unde oratius in odis
multaque pars mea vitabit libitinam
Item a libet libitus .a .um et componitur
illibitus .a .um .i. non libitus / et quandoque libitus
-tus et hic libitum -ti / et libesco scilicet inchoativum
Et nota quod antiqui dicebant lubet
et lubesco pro libet et libesco / unde et nos
utimur composito allubet et allubesco idest
obedire vel consentire / unde Marcianus capella
tum sibilante incutiens tamburorum ta-
pulis allubescat / et inde hec allubescentia
.e vel allubentia .e .i. obedientia vel
consensus / et in eodem sensu invenitur allibeo
vel allibet allibesco / Item componitur
libeo vel libet collibeo vel collibet idest
simul libere / unde hoc collibium -bii idest
parvum munusculum vel fenus ut pomum
nucis / quod et bellarium dicitur et interpo-
metrum / et dicitur a collibet quia simul cum
aliis placet / post carnium fercula solent
fructus diligi pro se non tantum et
collibista .e dicitur qui recipit collibia
et huiusmodi munuscula pro usura vel
aliquo fenore / Item collibere .i. obedire vel
consentire / unde collibesco et hec collibe-
ntia .e .i. obedientia vel consensus et idem est
hec collibescentia / perlibeo vel perlibet .i.
perfecte libere / libeo cum omnibus suis compositis
neutrum est / libet impersonale similiter / Omne compositum
impersonale neutrum genus est et specialiter dominatur
et nullum nisi nullus persone et coniugationis
cuius est unum a quo descendit
Item libet et libeo cum suis compositis
corripiunt hanc sillabam li / et libia .e
filia fuit epaphi que regnum libie
possedit et eius nomine terra illa dicta
est libia / et hinc libicus .a .um / et hic libs
vel libis -bis .i. libicus / et libicus ventus
fluvius a libia qui aliter dicitur affricus

et hec libistis -dis .i. libica et libisticus
.a .um .i. libicus / et libinus .a .um idest libicus
et hii et hec libies indeclinabile quidam populi
libie primitivi / unde Salustius / Affricam in
initio habuere getuli et libies / et hec la-
biana .e quoddam genus carte sic dicta
ob honorem libie / et libianus .a .um idest
libicus

Licos grece latine dicitur lupus ab avi-
ditate et rapacitate quia rabie
rapacitatis que inveniunt trucidant
et inde hic linx -cis et hic lincea
-te pro eodem animali quod vulgo dicitur
lupus cervarius / et dicitur a licos quia in luporum
genere numeratur / et est eis similis / et dicitur linx
oculos habet tam acutos ut etiam visu
parietes penetret / et hinc linceus .a .um
unde oratius Non possis oculo quantum
contendere linceus et hic linceus -ci dictus
fuit quidam oculos habens tam claros
quod etiam in Sicilia vidit naves exeuntes
de Affrica / Item a linx hic ligurius -rii
quidam lapis preciosus qui fit ex urina
lincis tempore indurata et hec lincea
.e dea bestiarum / et intelligitur hec dea
splendor vel vivacitas visus / unde Marcianus
Capella Rime lirea silvestris / Dicitur autem
hec magis dea bestiarum quam hominum
quia acutius vident bruta animalia
quam homines / unde nocturnis hinc sui visus
temperamentum quia tunc aliqua inveniunt
obstacula de die autem quod nulla fere inveniunt
feris nil vident / Item a licos hic liceus
-ci quidam mons arabie dictus sic ab
habundantia luporum / vel quia pastores ibi colunt
quod arceat lupos a pecoribus / et hic liceus
-ei alius mons similiter ab habundantia luporum
unde Marcianus capella atrium in elicona delon
liceum quoque secretum / et hic liceus .a .um
et licius .a .um / Item a licos hic lupus predo
dicitur apud nos / vel dicitur lupus quasi leopos
quia quasi leoni ita sit illi virtus in pedibus
unde et quicquid pede presserit non vivit
et hinc hic lupillus -li diminutivum / et lupinus .a .um
et hic lupinus -ni quoddam genus leguminis quod
in sonitu suo lupos terret / cum enim lupus
lupinos intrat ipsi folliculi sonant et ita
ille terretur / unde hic lupinetum -ti et hic lu-
pinarium -rii scilicet locus ubi lupini habundant
Item a lupus hec lupa .e uxor lupi et
etiam meretrix dicitur lupa propter similitudinem
rapacitatis / unde romulus et remus quia
nutriti sunt ab acca meretrice dicti sunt
nutriti a lupa / et inde hoc venit hoc

lupanar .i. prostibulum scilicet domus
meretricum Item a lupus hic lupatus
.ti quoddam genus asperrimum frenorum
factum ad modum dentium luporum qui
inequales sunt similiter et lupatum inequale
est et unde grauiter mordet Alii dicunt
quod lupatum est mollicellus ipsique freni
iuncturam ex lupus et lupatum quod undique
circuit et placide duces accipit oues
lupos Item a lupus per hic lupus piscis
dicitur a similitudine lupi quia improba uora
citate alios persequitur nam lupum auidi
tas appellauit ut dicitur Lupus etiam
dicitur ferreus uncus qui et canicula dicitur
eo quod si quid in puteum deciderit ra
pit et extrahit Item a lupus hic lupalis
et hec luparia scilicet canis qui lupos persequitur
et ad hoc officium est primus Lupus
componitur cum arceo et dicitur hic lupercus
.i. pan uel sacerdos panis et luperci
qui lupos arcent a pecoribus quia pan
deus est pastorum et lupos arcet a pe
coribus unde hoc lupercal lis festum
uel templum panis uel fossa pastoralis uel
ludorum in luto quod teatrum factum qui autem
dicitur lupercus qui lucum colens [illegible]
est Item licus compositum cum canis quod est
canis et dicitur hic licisius et hec licisca ce
ut ait plinius licisce uel licisa dicuntur
canes nati ex lupis et canibus cum forte
inter se coniscerint

Liceo es ui. cere licitum esse cuius ad
est licere .i. esse licitum in hac significatione
raro inuenitur modo personale Plautus
ut ponit omnia licent si non omnia
appareant et licereque omnia dum liceant
uel esse rerum si impleatur ab eo deriuatur
scilicet licet est in frequenti usu liceo ces ui
.i. extimari apparere et est a preceo as acti
uum ut licencius possimus loqui Item inde
liceor ceris deponens liceo quod et liceor significant
sicut contrarias suis uerbis quia licet
in actiua uoce sit et passionem ab alio
illatam .i. apparere unde et construitur cum ablatiuo
imposita a uel ab per modum ad modum passiui
Item liceor ceris licitus sum sicut actiue hic
in passiua uoce .i. apreciari unde construitur
cum accusatiuo ad modum actiuorum Item utrumque
construitur cum genitiuo et ablatiuo designante precium
ut liceo a te tribus obulis uel trium obulorum
unde oratius Nunquam magis pluris licuisse et
liceor tribus uel trium obulorum unde persius

et centum grecos curto centusse liceri
cum genitiuo uel ablatiuo precium designante
construitur predicta uerba utrumque uel ista
uerba ad precium pertinencia uidentur
et in eodem sensu construuntur cum genitiuo
et ablatiuo precium designatiuo ut emi
istum equum duobus denariis uel
duorum denariorum unde ad intelligenciam
precium istum per unden albus et quod
ut quanti constitit hec cappa uno
denario uel quanto emisti istud equum
centum solidorum quod autem genitiuus competenter
iungatur ad genitiuum uel ablatiuus ad ablatiuum
non est questio Item si uelis dicere
sesquialterum denarium et dimidium uel
duos et dimidium et deinceps sic dicas
sesquialterum dimidium denarium .i. unum et
dimidium sesquitertium dimidium denarium
.i. duos et dimidium quartum dimidium
denarium .i. tres et dimidium et deinceps
et est sensus sesquialterum dimidium denarium
.i. unum et alterum scilicet non totum alterum
unius medium alterum cum semper est de
duobus dictum Item sesquitertium dimidium
denarium .i. sesquitertium denarium quod primum
et unum et tercium scilicet non totum tercium unius
dimidium .i. duos et dimidium et cetera inde
et similiter conformatur et in solidis et in
libris et in marcis et sic de aliis inde genitiuo
et ablatiuo sic super dictum est quod emi
istum ex alio dimidio denario uel
alterius dimidii denarii Item a liceo
uel licet hoc esse licitum licens tis unde
licenter et hec licencia .e. (?) quandoque
licencia abusio et iniusticia dicitur aliquis
de concessione communi uel aliquo fit
quod non debet uel contra ordinem unde
licenciosus quandoque et dicitur aliquis contempnens
productus uel ponitur conceptus et cetera
Item licencia dicitur quecunque quiuis
Item licencia dicitur concessio quod uulgo
dicitur conmiatu unde licencio as actiuum
est .i. uulgo conmiatare Item a licentia
licenciosus sa sum .i. lasciuus uel cui omnia
licent licens scilicet quod non oportet
Item a liceo uel licet licitus .a. .um quod
tempore elicitus a. um Item a liceor ceris
licitor aris .i. apparere uel addere sine
minime precium rei que uenditur
ut si quis dicat se uelle dare pro re
aliqua decem solidos et alius supponit

dicat et ego dabo novem vel undecim
vel si unus dicat iste equus equivalet
decem solidis et alius dicat immo valet
novem vel undecim et ponitur quoque licitari
pro simulare vendere unde Ambrosius super
epistolam [illegible] illud intemperantie sunt
ut prompto in libidinem vitio fornicam
suam venalem faceret et pulchritudinem
licitaretur. unde licitator et licitatio. Proprie
licitatio est quando aliquid venditur
et emptores super se augmentum vel
diminutionem faciunt, vel sponsio vel promissio
unde et hec licitatio dicitur sponsio vel
promissio sed proprie predicto modo facta.
Liceor componitur cum per vel post et
polliceor ceris pollicitus sum i. promittere
sed pollicemur sponte promittimus rogati
Item pollicemur scripto promittimus verbo
et a polliceor pollicitor aris frequentativum
i. frequenter polliceri. Item licet componitur
cum scire vel videre et scilicet i. scire licet
et videlicet i. videre licet et sunt adverbia
affirmandi vel confirmandi vel exponendi
et licet in omni sua forma cum suis compositis est
neutrum, liceor vero deponens et omnia
corripiunt hanc sillabam li. Item licet et
licebit quoque ponitur pro quamvis adversativa
sed pro quamvis nam tamen est [illegible] quia licet
vel licebit sit coniunctio sed tamen verbum. Hec
licia e est regio unde licius a um per ce
concepta unde Statius eplay [illegible]
[illegible] fecerat Chastum. Antequam tamen quoque
poetica licentia penultimam istius nominis
produxerunt unde Statius in decima
Templa licie dabis tot divitia dona
[illegible]

Licio. as. avi vel licio cis licitum vel
licitum non est in usu i. texere
unde hic licium cii filum innodatum
tele per quod stamen trahitur
et licitur unde hic liciatorium rij in
quo licium involvitur et hic laqueus ci
quia de filo solet fieri unde hic laqueo-
lus li diminutivum et componitur hic laqueacasma
tis i. tendicula et laqueacasmus hic
laqueus tensus et hoc laqueare ris
i. coniunctio trabium in summitate domus
vel laquearia sunt que super tigna
ponuntur et ipsa tigna illaqueant.
Item laquearia sunt que camerarum
subtegunt et ornant sed laquear

proprie testudo camere dicitur ad instar laquei
curvata facta quod et alio nomine dicitur
testudo et lacunar et inde hoc laquearium
rij illud quod laquear et laquearius a um
unde Josephus in viij° de ligneis celatis
operis laqueario auro et veste. Item
a laqueus laqueo as i. laqueo capere
vel ligare unde laqueator oris et dicitur
genus officium ludendi. erat enim laque-
atorum pugna fugientes in ludo homines
iniectoque laqueo impeditos consecutos
prosternere amictos umbone pelli-
cio. Laqueo componitur allaqueo as
collaqueo as delaqueo as i. solvere laque-
are vel solvere, elaqueo as in eodem sensu
illaqueo as oblaqueo as undique laque-
are vel oblaqueare est circa radicem
terram aperire et velud lacus efficere
hic quidam grammatici dicunt. laqueo
activum est cum omnibus suis compositis. Item
licium componitur hic bilix icis et hic trilix
icis i. lorica que contexitur duobus vel
tribus liciis accumulata et hec bilix
icis et hec trilix icis i. pannus [illegible] filis
aggregatim contextus unde hic et hec
bilicis et hoc ce et trilicis ce. Item a
licium hoc lorum ri i. corrigia vel cin-
gulum vel habena firma unde hec lorica
ce quia loris caret, olim enim tabulis ferreis
contexebatur, unde dicitur lorica quasi loris carens, et
est etiam [illegible] loricatus a um qui habet loricam
et lorico as i. loricam induere et collorico
as i. simul loricare et delorico as i. ultra lo-
ricare vel diversis modis vel potius loricam [illegible]
vel [illegible] elorico as i. loricam [illegible]. Illo-
rico as loricam induere, perlorico as [illegible] loricare
relorico as i. iterum loricare vel loricam
spoliare et est activum cum omnibus suis compositis.
Item a loro loratus a um quod ad lorum
pertinet vel tortus vel solutus vel ligatus et hic
loramentum ti, loramenta
dicuntur plura loca vel laquearia vel impares
tibi tabule vel reliqua ligna que mit-
tuntur. A lorum loreus a um i. tortus vel solutus vel
ligatus vel ad lorum pertinens et hic lorum tum pes
[illegible] et hic loripes dis i. claudus qui habet pe-
des tortos ad similitudinem lori vel qui habet pedes
ligneos quibus de loris ligatus. Juvenalis loripedem
rectus derideat Ethiopem albus. Idem Nec [illegible]
[illegible] capiunt vere loripedem. Licium quasi
aqua et dicitur hic aqualicium scilicet locus per quem
aqua elicitur a quo alucus licio [illegible]

Allicio cis xi vel allicui .i. attrahere quadam
delectatione provocare ad se. Unde allecto
as frequentativum .i. frequenter allicere. Elicio cis
xi vel cui. elleccum vel elicitum. componitur
ex vocare et educere. Unde electo as frequentativum
.i. frequenter elicere foras emittere. Unde plautus
in Asinaria Ibo adusum atque electabo quicquid
id sit. Item ab elicio cis elicon omnis unum
de duobus tacitubus puasi in quo olim
solebat esse studium. Item sic quia olim in
elicone erat papna. Unde et elicon dicitur quasi elicia
cus tincta et est ethim et in eliconius a
um. Item quasi elicornis idest musa que in parna
so habitat vel femina illius loci. Illi
tio cis xi vel cui illaqueare in frau
dem ducere. Unde allecto illectas
frequentativum. Et hic et hec et hoc illex
ilicis qui aliquem ducit in frau
dem quod etiam absolute pro
fraudulento dicitur. et de
ceptore. Unde plautus
ut sequitur. Ista est
Unde plautus. Ista est mecum potum illex
et quasi illecebra .i. carnalis delectatio
que homines illicit lig. et per eam delectatione
invenitur. Unde Salustius Catilinarium. Si ciuis va
cuus a culpa incideat ad amicitiam eius
facile a quottidiano usu. et illecebris
efficiebatur par similisque ceteris. Et Plato in
Timeo inde quasi desinit tactum illecebra
somni. Et inde illecebrosus a um .i. delecta
illecebris plenus et comparatur. Unde quasi illecte
brositas atis. Item ab illecebra illecebro
as. illecebris attrahere seducere illicere. Item
lico quasi ruum per est et pellicio cis xi vel cui. citeb
vel citum .i. decipere. Unde Alanus Cum pietas
la multi lidiis fulgebat ornatu et gratia
49 pellicuit. Et inde hec et quasi pellax acis .i. dece
ptor fallax fraudulentus. Unde dicitur pellacis
plurimis. Et Mar. Pellaces sericatas commixtas
sensum congest. Et ipsi cor. similiter Unde pel
lantia sine adverbium. et quasi pellacia est .i. fal
lacia deceptio. Prudentius Heses Deca
quasi monerat pellacia litem. Item a pellicio
quasi pelex ecis .i. vno l subtracto et pelex quasi
pelliciat .i. decipiat. vel pelex a pello lis
quasi alienam uxorem vel repellat enim ea veniente uxore .a.
domo pelli. Unde pelex dicitur illa quod qua uxor
pellitur de domo sua et a pello lis. Unde pel
licatus tus tui .i. concubinatus scilicet peccatum
quod in pellice committitur. et pecco as ac.
quasi pellicare. Unde pecco. quasi pellicator quod
ab antiquitus tum flagitiosus habebat et
libidinosus. Sed postea extensum est in appellatione
omnium iniquorum. Et generaliter peccatum dicitur
malus actus et mala voluntas. Peccato
nem est tamen omnibus suis quarta. Sed quasi habent
Item a pelex pellicatus a um .i. lu
xuriosus post pellicem deditus. et post pellico
as .i. luxuriari pellicatur componitur decerto. Et quasi ad
dicitur pellice. quasi pelle decipere. vel pelex quasi
pelle decipiet. vel pelex quasi pelle fal
lax. etiam est ab componitur omnino. Et
a pellicio per compositionem depellicio cis .i. decipere.
Item lico quasi plico. Et .i. penitus elicere. Illicio
et eius quotiens omnia sunt activa et corripiunt
habet penultimam. Sed et futurum preteritum in xi. Et
in tui sicut elicio et plico frequentius
in tui. ad frequentius in xi. Et secundum
quod futurum preteritum in xi. futurum supinum
in ctum. secundum quod futurum in cui futurum
in itum. Capitulum
Lidia regio est. Unde lidius
a um. et lidius a um. in
lidia fuerunt duo fratres scilicet lidus
et tirrenus quibus cum idem re
gnum non sufficeret, pepererunt sortes ut
eorum cum parte populi exiret et cra
tem sortis tirrenus qui cum parte li
dorum venit in Tusciam et de suo
nomine Tuscia dicta est tirrena et tu
sci tirreni. Sunt ubi illud quasi cum eo
venerunt Tuscia est lidia dicta et
Tusci lidi. vel a nomine fratris qui supra nec
unius fratris prius per nomen alterum. Hic lien
nis .i. splen. Sed lien per in .i. renibus.
Unde plautus lien necat renes dolet
pulmo distrahitur. Unde quasi linosus
sus .i. morbus splenis. Et hic linosus
a um et lienosus a um .i. spleneticus
qui patitur in splene. Unde plautus de cas
sia Eor ut opinor lienosum habeo. Item
a lien hic lienus ei .i. bachus quia sple
ne vitiis preterdetur et ebrii sunt tardi vel
lienus a ligo as quia ligat linguam et
impedit. vel a lienon quod est lene
quia multo vino ebria solvitur et leni
atur. Item lienus a um .i. bachicus

Et a lien longus a um qui sit p iectus nimis
lienis / et comparatur gior simus. vn longe
gine fime adu. / et hec longitudo inis / et lon
ternus a um. i. diuturnus longe durans et
simi compa. Et hec longiturnitas. atis.
i. diuturnitas. Et a longus longinquus
a um. i. remotus et compa. et hec longinqui
tas atis. Item a longus longo. as. i. fa
cere longum uel differre, et componitur alongo. as.
elongo. as. i. valde longare uel ire
dilongo. as. diuersis modis et in diuersas
partes longare / Elongo. as. i. extra uel
valde longare / Prolongo. as. prout lo
gare / longo actiuum cum omnibus suis
compositis / Bilongus quasi bilongus. a um. quasi bis tan
longus / Oblongus. a um. oblongum est
longum id quod in medio dilatatum et in capitibus
restringitur ut nauis omnium / et hec et hoc lon
gamminis et hic mee. et longaminis a um
qui nullis passionibus prouocatur et ad pu
nisa sustinendum paciens est. id est magnus
cuius contrarium est pusillanimis angustus
et in nulla tribulacione erit / et longeuus
a um. i. longi eui scilicet senex. vnde
hec longeuitas. i. longi eui vita uel
etas / Et semilongus a um. / et prolongus / et
talongus. i. valde longus. et longe aduerbium
Et quia alonge delonge elonge omnia
in eodem sensu ponuntur penultima est super
enim de ponitur accentus contra regulam su
pra posita / Et longus quasi cum hasta
et hec locusta est qui pedibus sit longa
velut hasta. vnde et eam grece rattumina
qui bestie a statu vocatur / Et dicitur quod
est grillus uel alia animal simile illi

Ligo. as. vnde hec ligamen et hec
ligatura et hec ligula. i. parua
fascia uel corrigia cum qua
aliquid ligatur. vnde id est ad ista
caligas ligulas dicimus adde longas / vnde
ligulatus a um. i. ligulis ligatus uel plenus
et hec ligulatus. i. cocus cum multe ligu
le sunt iuncte propter veteres pannos quibus
induuntur / et ligulo. as. ligulis ligare. Et
a ligo hoc licium. ii. quod vestis sit co
natum qui textura eius ligata sit in textu
quasi liginium est per sincopam posita. Et ligo quasi al
ligo. as. colligo. as. et deligo. as.
i. valde uel deorsum ligare uel di
soluere. Disligo. as. i. soluere quod debet
dici diligo. as. sed tamen dicitur ad diligo
gis. in presenti et in eodem sensu inueni disli
go ex glossa 3a quinque / Illigo. as. pro

ligo. as. Perligo. as. Prligo. as. Pligo. as.
Obligo. i. inpignerare quia ob. i. pro
aliquid in pignore dare uel nectere / vnde hec
obligacio. nis. Religo. as. i. dissoluere uel
iterum uel valde ligare / vnde hec religio quia
per nos religamur ad dei seruicium et cultum
uel religio a relego quia qui religiosi rele
gunt et retractant que dei sunt et est re
ligio virtus quae superiori nature quam diuinam
uocant cultum cerimoniam que affert et
inde religiosus. a um. et compa. vnde religi
ositas. sime. aduerbium / et hec religiositas. atis.
Et inreligiosus a um. i. non religiosus
et compa / Subligo. quasi subtus ligo. vnde hoc
subligar. aris. i. semicinctolum sub pro bra
cariumque uel subligar. aris. vestis quae liga
ture uel ligula caligarum uel fascia qua
ligantur inguina pantomimorum ne sol
uerentur in libidine uel ne uideantur. Su
perius qui tenet et subligat / Religo et
quia ab eo omnia sunt actiua et cetera usque
per se. Liquo. es. cui. ctum. i. paruus
tibus attingere lateant et tota deuorare
et tussglutire uel lingere et est glutonum
et post sunt quasi pro deuorare uel lingere
Oratius in sermonibus / Tenacta manibus
dum furta ligurit. Et componitur abligurire. ris.
i. absumere deuastare / vnde Terencius
in Eunucho patria qui pro abligurita
abligurierit bona / et inde hec abligurio
ginis. i. deuastacio. Deliguio. is. i. inde
uel deorsum ligurire. Perliguio. is. i.
cum ligurire / Religuo et cum quia neut
sunt et ponuntur hic per se. Lignis quasi
lux dicitur lux uel lumen uel lucerna vnde
hec lignis. hoc gemma valde ardens / et
hoc licinus et hoc licinium. ii. in eodem sensu
quia funis candele quia ardet in candela uel
sicut in candela lucere / et dicitur sic qui dat
lumen et ponitur quandoque pro ipsis candelis
uel lucernis / et hic lichinus quoddam lapis rubens
subitum extinguens incendium / vnde Iuvenalis
uulcano comparat pro quo, sic gallus noctis
quia noctis interrumpit silencium / et lichinus a
um. i. splendidus. Et a lignis hoc lignum quia
intensum quasi in lumine / uel quia totum
in igne lumen fiat. uel quia aptum est flammis
et luminibus / et inde ligneus a um. et ligno. aris
uel ad lignum pertinens / et hoc lignarium locus
lignorum uel lignorum aceruus / et hic lignum
quarum artifex lignum appellatur. Et a lignis
hoc lignatulum gemma est quarum color

Ex rutilo sanguineo in medio candido tingit ut superiorum oculos. Et hec licinia e quod grece olinarium quod optime dat lumen. Lilibeus mons sicilie dictus a civitate eiusdem nominis que ibi sita est. Unde lilibeius a um. Et quo modo libeius libea libeum.

Hic et hec limis et hoc lime et limus a um id est obliquus vel distorquens oculos strabo. Unde Terentius in eunucho. Ego limis aspecto sic per flabellum. Unde hic limes tis id est callis quia per transversum ducit et devium. Et sunt proprie limites transversa in agris itinera vel fines qui agros dividunt et terminant. Unde limito as id est terminare. Componitur delimito as et elimito as distinguere vel extra limitare. Collimito as in eodem sensu et est activum cum omnibus suis compositis. Item a limes tis hic et hec limes tis inter duos terminus et in ora finium. Terra inter multos et innumera constat. Et lis a contentione limitum qui agros dividunt. Unde litigo as contendere lite agere de quibus vel oportunum vel potius sit ethimologice et litigo id est litem ago. Et inde litigator toris et hoc litigium gii id est lis vel litigatio. Unde litigiosus a um qui litigat vel potius de quo litigatur ut ager. Item a limes hic limitaneus [illegible] dicitur dux qui post limitem est et tunc dicitur limitanea hostia. [illegible] Dicuntur a limes quia transverse sunt ut limites. Et per eos sicut per limites in agros introeatur et exeatur vel dicuntur a limite quia transversum posita sunt. Unde hoc liminare id est quod limen. Et hoc superliminare superius limen. Item adiective hic et hec liminaris et hoc re et superliminaris et hoc re ad limen vel superliminare pertinens.

Item a limen hic limentius dei qui putabatur preesse liminibus et dicitur limenus (?) [illegible] quod grece marmoris quod [illegible] ad limina [illegible]. Et hoc liminium nii id est captivitas exilium expulsio extra limen. Et componitur hoc postliminium id est reversio de exilio ad ea que amiserat vel ius quod quis vendicat sibi super rebus suis post reversionem de exilio. Unde Prudentius contra hereticos hunc postliminio redeuntem suscepit alto. Unde postliminius a um qui post captivitatem reversus ea que amiserat recipit. Item a limen limino as id est limen preparare. Et componitur collimino as. Delimino as vel de limine vel deorsum vel limen auferre. Elimino as idem est et eliminare extra limen foras proicere vel portare publicare. Illimino as limen immittere vel intra limen mittere. Sublimino as subtus liminare vel sub limine ponere vel insidere. Limino as cum suis compositis neutrum est preter elimino et illimino et sublimino que in quibusdam sunt activa. Item a limite hec limas tis vestis que protenditur ab umbilico usque ad pedes et hoc quia inferius in extremis sui habet liberum limen id est obliquum et eadem vestis dicitur limus quam publici utebantur servi et coqui. Item a limis hec lima tis id est servitorium. Unde Marcialis. Licet intuentur limata. Limis componitur cum sub et dicitur sublimis et me altus. Cum enim sublimia conspicimus oculos quodam modo distorquemus et diminuimus. Vel sublimis a limo tir quasi a limo sublevatus et componitur minor [illegible]. Unde sublimiter [illegible] et hec sublimitas tis et sublime sepe ponitur pro adverbio sublimiter. Et a sublimis sublimo as avi et est activum. Unde verbalia. Item hic limbus bi quod nos ornaturam dicimus fasciola est que ambit extremitatem vestium aut ex filis aut ex auro contexta assumpta quod extrinsecus in extrema parte vestimenti vel clamidis dicitur. Unde limbatus. Unde cum ornatur fiat talis ornatura. Dicitur etiam ex limbus terminus quod rei vel ora maris vel vestis vel clamidis. Unde limbosus sa um limbo ornatus vel plenus limbo. Et limbo as limbo ornare. Item a limbus limbulus li dicitur et limbellus aliud diminutivum.

Lingo gis xi ctum id est lambere linguam alicui rei supponere et inde hec lingua quasi ea lingimus. Vel lingua a ligo as quia ligat cibum et voces per articulatos sonos. Vel lingua a lido dis quia dentibus illiditur. Sicut enim plectrum cordis ita lingua illiditur dentibus et vocem efficit sonum et inde hec lingula dicitur. Et linguosus a um id est loquela plenus et verbosus (?)

sed loquax / et comparatur. Unde hec linguo-
sitas -tis. Item a lingua linguatus
-a -um qui magnam habet linguam vel potens
in lingua et componitur benelinguatus
-a -um id est facundus et eloquax et utrumque
comparatur. Item a lingua hic et hec et
hoc linguax -acis id est multum loquens
assidue copiosus lingue / et comparatur
et inde hec linguacitas -tis. Item a
lingua hec linguibulta(?) -te id est pustula
formam habens lingue vel anguratum(?)
sine incontatione mulier. Et componitur
elinguis ab lingua quasi sine lingua et cetera
et hoc sublinguium locus sub lingua
/ et sublinguium dicitur folium vel aliud
quod quis sub lingua ponit et sibilat
ut aves decipiat / et hic et hec elin-
guis et hoc -gue id est mutus quasi extra
linguam vel tenera(?) sine lingua
et hic et hec bilinguis et hoc -gue
trilinguis et -gue scilicet qui novit duas
linguas vel tres. Vel qui duabus
vel tribus linguis loquuntur / et per
similitudinem bilingues et trilingues
dicuntur fallaces et duplices qui aliud
habent in corde et aliud in lingua et
instabiles qui nunc habent hoc in lingua
nunc aliud. Item a lingo -gis hic
lictor -ris qui lingit. Dicitur tamen et in
alia significatione lictor sicut supra dictum
et hec lectura(?) ... lingendi vel
lecacitas / et hic lecator et hec -trix
nam talis est lingere / lingo componitur
collingo perlingo relingo et sunt activa
cum omnibus suis quasi et facit preteritum in -xi
antecedente n / et supinum in -ctum sine
n

Lino -is deberet facere preteritum
livi sed causa differentie a verbo
...(?) nomine linivi. Unde facit
levi et supinum litum / linere
id est ori dolii operculum apponere cooperire
et obturare dolium / et linere id est inficere
deturpare glutinare. Unde in hac signi-
ficatione linire cum una re quasi inficiendo
supponitur alii tunc paries linitur
cum calx superducitur vel lutum. Item
linire id est destinare delere. Unde hec li-
tura -re deletio vel feditas ... qualis-
cumque sed maxime litterarum. Unde hec li-
tura sicut supra dictum est. Item
a lino linio -is -ivi id est ungere

unde hoc liniamen -is et hoc linimentum id est
unctio vel illud quod ungitur et hec linter
-tris parva naviola quia vadit et curritur
super aquam quasi liniendo / lino activum
est cum omnibus suis quasi ... et producit hanc silla-
bam li. Relino componitur allino -nis allevi
-tum id est valde vel iuxta linere / collino
-nis id est simul linere / delino -nis idest
valde vel deorsum linere purgare vel
delere vel cavare. Illino -nis id est intus vel
valde linere / interlino -is interpolatim
linere vel interficere / perlino -is perfecte
linere vel cavare. Unde perlitor deceptor
Unde Actius: ...(?) scelerum fruitur
perlitor / oblino -is inficere depravare quod
vulgo dicitur ... / relino -nis
id est iterum linere vel discooperire vel ab
ore dolii operculum removere quod fit
quando evacuatum est et consonat ad linere.
Unde Terentius in tertia comedia: Relevi
omnia dolia et omnes serias / lino et
omnes quasi sunt activa et ubique correptam
primam habent sillabam li et faciunt preteritum
in levi et supinum in litum preterea correpta.
Est enim regula generalis: Omne supinum
veniens a preterito bissillabo in vi producit
penultimam et excipiuntur hec quintum
litum citum situm satum cognitum
et agnitum que omnia corripiunt pen[ultimam].
Lychnicandena(?) lucerna. Linquo -quis
-qui -ctum et componitur delinquo -quis idest
peccatum committo. Unde hoc delictum -ti peccatum
relinquo -is componitur delinquo / linquo
et omnes quasi sunt activa et faciunt preteritum
in liqui et supinum in lictum abiecta n
in simplici tamen non est in usu supinum
quamvis ut linquo. Hoc lipsanum -ni grece
latine lipsema dicuntur reliquie que rema-
nent. Lippus -a -um qui oculos habet lacri-
mantes et quodam marcore plenos
et dicitur a pruritudine oculorum ut Remigius(?)
sumitur ab ultima sillaba / et comparatur -pior -ssimus
unde lippe -pius -ssime adverbium / et hec lippitudo
-dinis et lippio -pis -pivi id est esse vel fieri
lippum / et inde lippesco -scis inchoativum. Item
a lippus lipperius -a -um tener mollis delicatus.
Hec lipparea -ree quedam gemma.
Liquo -as id est liquidum facere decurrere
vel fluere facere pro liquore emittere
vel purgare. Unde liquor -oris
liquido et liquor -ris deponens
quod caret supplecione prima et ultima

supin et sunt in eadem specie sc. fluere clarere dissolui ut ego liquo ceram et cera liquat vel liquet et est dra in tempore nam liquor quiete formaz formant liquo et liqueo primo correpta. Item liquere pro quo apparere manifestum esse. Nam cum liquefacit massa que prius erat occulta fit manifesta. Item liquere pro quo deficere quia cum nix liquet deficit. et a liqueo liquet impersonale i. apparet certum et manifestum est. et liquesco scis inchoativum et accipitur in eodem sensu in quo et liqueo. et in liquescit impersonale et liquescens. unde hec liquescentia i. apparentia vel defectio vel liquiditas. Item a liqueo liquidus a um splendidus vel manifestus et comparatur. dicitur liquidissime. unde liquide dicitur manifeste adverbium. et hec liquiditas tis et liquido as verbum activum i. liquidum facere. Item a liqueo hic liquor oris et hic lacus cus tri sc. terra in qua unum decurrit et fossa que alio nomine dicitur lacuna et receptaculum aquarum. et differt a stagno et piscina. stagnum enim est aqua stans artificiosa sine pisces. piscina est aqua stans artificiosa carens piscibus. unde et a pisce per contrarium lacus est aqua stans naturalis vel parum fluens sive habeat pisces sive non. quod adverbium lacus quia locus aque eterniter est et in hic lacuulus li diminutivum. et hec lacuna est fossa ubi remanent aque post effusionem imbrium. vel aquam continet imbrium et est ipse inter fores sicut forica extra fores. quod et quedam similitudine lacuna quasi dicitur venter vel fossa ventris. et in hec lacunar aris testudo que solet esse in cameris et in domibus ornata et grava ad modum lacune. antiquitus enim fiebant testitudines turris et camerarum in domibus. et ideo lacunar dicitur a lacuna et a lacu quia testudo quosdam lacus quadratos vel rotundos cum ipso vel auro coloribus depictos cum signis interimicantibus. unde et ipsa testudo sepe dicitur lacus. unde Iuvenalis Resultant edes quasi lacus quod. et in hic lacunar illud idem et hic lacunarium pro eodem. et in hec laquear vel laquearium dicitur pro eodem scilicet pro

antistitum vel laquear sive laquearium dicitur a laqueo ut supra dictum est. unde Ju. Doctrinis spectat lacunar. Item lacunar dicitur quando trabium a lacu quia sicut plures tribuli capita rivoli in uno lacu ita trabium capita et lignorum in uno loco conveniunt. Item lacunar est idem quod lacuna et lacuna dicitur supellex vel locus ubi tota domus supellex reponitur. Item lacunar dicitur lampas ardens in aere et componitur tunc a luce et aere quia lucem iaculat aere. Item a lacune vel lacuna lacuno as i. ad modum lacune ornare. unde Ovidius Metha. in viijo Omnia lacunabant alterno murice concha. legitur hic et alia lo sc. lacuns nabant. Item a lacus hec lacunata te quedam vestis que quosdam lacus quadratos cum pictura habet intextos. Item a liqueo hec ligustrum quidam flos ideo sic dictus quia cito liquet et marcessit. unde Virgilius alba ligustra cadunt vaccinia nigra leguntur. liqueo componitur colliqueo es quod simul liquere. deliqueo es decere quasi deorsum vel valde liquere. unde Ovidius Metha. Deliquimus stagnum quod suo de nomine fecit. et in deliquium a um deffluens vel purum et liquidum. et hec deliquio i. delicatio decursio distillamen. unde Plautus in Cassia ibi domi nil deliquium est. eliqueo es i. extra vel valde liquere. unde eliquus a um i. purus et liquidus vel liquore plenus. et hic electrum quiddam quod eliquet ab arbore. vel dicitur ab electon quod est sol sicut supra dictum est. proliqueo perliqueo reliqueo et ab omnibus istis inchoativa colliquesco deliquesco reliquesco et cetera. liqueo cum suis est neutrum et caret supinis et corripit primam sicut lo. ubique. Item a liqueo as liquator tis liquamen liquamentum. liquamen proprie dicitur piscium quia solum in salsamenta piscium eundem humorem liquat cuius liquor dicitur salsugo vel muria. sed proprie dicitur muria aqua commixta sale et effecta gustu in modum

mare. liquo componitur colliquo as. deliquo
as. eliquo as valde vel extra liquare vel
purgare. unde et ponitur pro excolare
vel foras emittere vel cum quodam verbi
lenocinio promulgare. unde persius
eliquat et tenero supplantat verba palato
Reliquo as activum et in aliis sinit quibus et
corripit hanc sillabam li

Lira grece latine dicitur diversitas
vel varietas. unde hec lira re
quoddam instrumentum canendi
quasi a varietate vocum quia
diversos sonos efficit et hinc
liricus a um ad liram pertinens vel dulcis
et suavis. unde carmina oracii dicuntur
lirica quia cum lira cantabantur. vel
a lira liricus a um i. varius vel diversus
et hinc carmina oracii dicuntur lirica
a varietate carminum que ibi continentur
et liricus poeta qui lirica scribit. liricus
componitur hyperliricus a um i. dulcis et
delectabilis super alios vel super totam
liram. Item lira componitur cum cano
et fit liricen. is. i. cum lira canens
et inde liricina e que cum lira can-
tat. Item liras grece latine dicitur sulcus
et proprie aratri. unde hec lira e apud
nos dicitur sulcus et inde liro as. i. arare
sulcare. et componitur deliro as. desulcare
a sulco deviare exorbitare sicut bo-
ves discordantes faciunt. unde et sepe
ponitur pro discordare. unde oracius. Quidquid
delirant reges plectuntur achivi. et
hinc delirus a um i. stultus et fatuus
et discordiosus. Nota quod delirare proprie
est senum. unde et senes proprie dicuntur
deliri quia propter senectutem infirmi
et recta tramitem tenere non possunt
Et non quod delirus et deliro non possunt
esse composita a lira pro instrumento
canendi quia lira pro instrumento canendi
primam habet brevem. unde oracius. Sed
lira pro sulco primam producit. unde deliro
as et delirus a um penultimam producunt

Lisis interpretatur solucio. et componitur
cum e et elisius a um i. valde solutus
vel extra solucionem positus. unde et
elisii dicuntur campi in inferno ubi
requiescunt anime dampnatorum
et dicuntur illi campi elisii quasi soluti
vel extra solucionem positorum. Sunt enim
ibi commorantes beati et ita nunquam
patientur dissolucionem vel dicuntur elisii
quasi extra lesionem positi ab e et lesio
Item lisis componitur cum para quod
est re et fit paralisis i. resolucio scilicet
morbus quo membra dissolvuntur. unde
paraliticus a um qui talem patitur infirmitatem
Item lisis quod cum ana quod est re et fit
analetica ce et interpretatur resolutoria
et ab hinc analetica dicuntur quidam libri
Lises interpretatur galiga. Lisa vel lisan
ebraice dicitur apostoli. Listes i. latro

Listo as i. sacrificare differunt tamen
sacrificat qui sacrificium facit
litat qui facit sacrificium et quod
satisfactio petit impetrat. unde
Valla et est littus. vel ut supra dictum est
et hic lictor oris qui de officio portat
gladium vel securim ante regem vel
imperatores ut ad puniendos reos
propositus sit et lictor quasi littor a littando
i. interposita quia litat et interficit
reos. unde et quicumque regi vel iudici
vel alicui presidi obsecuntur ad puniendos
reos lictores dicuntur. Item lictor dicitur
portator cadaverum scilicet qui portat cada-
vera ad bustum sumitur a littando vel
a ferendo quasi lator. unde salustius posuit
illum in prima sentencia. Et Juvenal in
opido tirannida forte ucalegon domus eius
qui lictor proximus quod fuerat in gurte orac
vel pro latore cadaverum. Item lictor potest
dici lecator vel qui lingit a lingo ut
supra dixi. Item a litto as fit lituus lituus
tui i. cornu gracile quia eo convocabatur
ad lituandum. lituus est dicitur baculus
curvus quo augures utuntur vel pastores
et tunc est secundum quod est lituus componitur cum
cano is et fit liticen cis i. cornu canens
unde hec liticina e que cum cornu cantat
Lito componitur collito as i. simul litare
delito as i. valde litare. prelito as con-
litare. perlito as perfecte litare. lito in
aliis sinit quod facit activum et corripit hanc sillabam li
Litos grece latine dicitur lapis et componitur
cum stratos quod est varians et dicitur hec
litostrata te et hoc litostratum ti arte
elaborata pictura. fit autem parvulis
crustis ac tessellis i. lapillis quadratis
tinctis in varios colores. et inde dicitur
licostratos vel litostratus. est quoddam licostra-
tus variacio colorum in pavimento
vel congeries diversorum lapidum diversorum

colorum uel pauimentum uel opus
musiuum factum uel aliud opus
dumtaxat sit lapidum variorum
colorum / Item a litos quod est lapis
et argiros quod est argentum dicitur
litargirum i. purgamentum argenti
quod spuma argenti vocatur fit ex argento
et plumbo / idem et hoc litargirium
dicitur unde litargirizus a um quod fit
de litargiro uel quod pertinet ad litar-
girum Item a litos quod est lapis
dicitur litimos scilicet impatiencia cal-
cata uel crudelitate rigida / Liueo
es ui i. nigrere esse uel fieri liuidum
et ponitur pro inuidere unde liuesco scis
inchoatiuum et liuidus a um qui est de colore
uel inuidus et comparatur liuidior ssimus
unde liuide dius ssime aduerbium et hec
liuiditas atis / Item a liueo hic liuor
oris liuiditas uel inuidia uel dolor
uel uolumus / liueo compositum colliueo
es ui i. simul liuere unde colliuesco
inchoatiuum / liueo cum omnibus suis est neutrum
et caret supinis et facit preteritum in ui
et producit hanc sillabam li undique Lixus
fluminis Mauritanie unde lixa uel lixa
ciuitas dicta est et eadem dicitur Sala
quia imminet Sale fluuio

Loco as aui statuere stabilire
uel collocare unde locare dicitur aliquis
in respectu ad conducere / conducit
hospicium qui pro eo precium dat
locat qui precium accipit pro eo unde illud
Rem dat conducit qui locat i. capit
uel conducit dantis precium / locat accipit
locare enim accipitur pro conducere unde Terencius
Aliud quem seruum facere uel locare uelit
unde locator oris / locatio onis et hic et hec
localis et hoc le et locito as frequentatiuum
unde Terencius in adelphis Ipsam adolescentulam
qui locitas foras Item a loco as hic
locus ci scilicet in singulari dicitur hic locus et hec
loca / et locus tamen scilicet unde quantitas
qua aliquid locale circumscribitur Iterum
locus dicitur maxima propositio uel habitudo
unde localis argumentatio tamen in dialectica uel
in rethorica / unde hic loculus li et loculi quia
li ambo dicitur / loculus etiam dicitur bursa
et hic et hec localis et hoc le / quod locum
continet uel circumscribit / unde localiter
aduerbium et hec localitas atis / locus compositum

Torno

cum plenus et hic et hec et hoc locu-
ples i. diues qui locos plenus et plu-
rimarum possessionum possessor / uel locu-
ples compositum a loculus et plenus quasi
qui loculos habet plenos / et comparatur ior
ssimus unde locupletior oris ssime aduerbium
et hec locupletatas atis et locupleto
as i. ditare et est actiuum et hec sua
ple (?) ponitur tamen in nomine quam in uerbo
Loco compositum colloquo as / deloquo as
i. ualde uel deorsum locare / uel de loco
remouere / eloquo as ualde uel extra locare
uel extra locum remouere / illoquo as
intus uel ualde locare / preloquo as
perloquo as / reloquo as / loquo autem
cum omnibus suis est actiuum et corripit hanc sillabam
lo ubique

Logos i. sermo uel ratio unde logicus
a um i. sermocinalis uel rationalis
unde hec logica dicitur scientia
quasi sermocinalis quia consistit in ser-
monibus / et excellenter dicitur
scientia quia consistit per alias artes
scientia in sermonibus / et etiam uocatur
[illegible] parte hec logica ce
unde logica dicitur scientialis uel dialec-
tica Item logica dicitur quedam spe-
ciosa medicine i. rationalis unde logici dicuntur
quidam medici qui discussis statum
egrorum uel egritudinum qualitatibus
artis curam rationabilem sanitatem / Et a
logica [illegible] quamuis et ex his hic et hec
logicalis et le unde logicaliter aduerbium
Item a logos logisticus a um i. ser-
mocinalis uel rationalis uel cogitabilis
et hec logisma e i. cogitatio uel sermo
uel ratio Item a logos quod est ratio hoc
logium gii i. rationabile responsum
i. sine inuolucro unde Marcianus de nuptiis
que sortibus excedit uel logia perso-
nare Item hoc logium dicitur manuale
scilicet exigimus primumque et duplex auro
et gemmis quatuor textum coloribus
habens in longitudine palmum et quadrum
ubi inserti erant duodecim preciosi
lapides / hoc primumque et rationale dicitur
et superhumerale compositum pontifici
adnectebatur Item logium uel logion quod
tamen est hoc elogium gii i. elogium
proverbium et responsum diuinum et
ignominia et ordo et textus carminum

et ipse malorum vel criminum vel certa
malorum gestorum vel decorum misterium
unde hic elogiis versiculus. Item
componitur cum eu quod est bonum et dicitur hoc
eulogium i. prosapia vel bona fama
vel testimonium vel cantus. Mar. de Ca-
pella: elogium madis cecquas. Iterum
ab eulogia dicuntur laudes electe
et summatim collecte ut si quis in yma-
ginem alicuius laudes scribat eulogia
dicuntur. Item ab eu quod est bonum et
logos componitur eulogia -e et sunt
eulogie benedictiones salutationes bone
bone donationes. Unde in decretis de
eulogiis vel exeniis a maioribus
traditum. Et hinc eulogicus -a -um
et eulogificus -a -um i. benedictus. Item
logos componitur cum sin quod est con
et dicitur hic silogismus quasi collectio et conclusio
sermonum. Unde silogisticus -a -um et silogiso
-as i. concludere et proprie silogizando vel
silogismos facere. Item logos componitur cum
para quod est iuxta et dicitur hic paralogismus
sophistica argumentatio quasi iuxta veritatem
vel diffinitionem silogismi. Unde paralo-
gisticus -a -um et paralogiso -as paralogi-
smum facere vel paralogistice loqui vel
paralogismo concludere vel decipere. Item
a logos et epi quod est supra dicitur hic
epilogus -gi i. superlocutio alicuius
rei vel brevis recapitulatio predictorum
et proprie in fine causarum et in memoriam
reditum vel extrema pars libri. Et dicitur hoc
epilogium idem et epilogo -as idest
epilogium facere breviter predicta recapitulare
et est activum. Item logos componitur cum pro
vel prothos quod est primum et dicitur hic
prologus quasi prelocutio vel quasi prothos
logos i. primus sermo i. prefatio prelocutio.
Unde prologiso -as i. prologum facere
prefari prologum ante materiam. Componitur
quoque logos cum theta quod est positio et
dicitur hic et hec logotheta qui vel que sermonem
facit in populo vel qui edictum imperatoris
vel alterius principis populo nuntiat.
Et componitur cum ana quod est recte et dicitur hec
analogia i. equalis locutio regularis
formatio vel similium comparatio sine
opposita. Dicta maior collige ex racio
analogie i. qualibet comparationum quere
modo casu extremis similium syllabarum
et similitudine temporum. Unde

analogicus -a -um i. regularis. Componitur
quoque logos cum multis aliis partibus de quibus
dicimus in eius locis. Hoc lolium illa
mala herba que crescens inter segetes
malum semen facit quod simul dicitur
lolium. Unde loliosus -a -um plenus lolio.
Et hec loligo -ginis quidam piscis
ut dicunt sepia que habet sanguinem
nigerrimi coloris et amarissimi saporis
plenum. Unde quidam panis pro nimia
amaritudine. Unde Oracius. Et hic loligi-
neus -a -um ad loliginem pertinens vel de
loligine existens. Et loliginosus -a -um idest
plenus et habundans loliginibus. Hoc
lomentum i. formentum.

Loquor -eris locutus sum. Unde locutor
-oris et locutio -onis et hic et hec loqu-
ela -le et hic et hec et hoc loquax -cis
i. assiduus et habundans in locutione
et comparatur -cior -cissimus. Unde loquaciter -cius
-issime adverbium. Et hec loquacitas -atis habun-
dans locutio. Et loquaculus -a -um
i. aliquantulum loquax. Et per compositionem
doctiloquus -a -um dulciloquus -a -um turpi-
loquus -a -um et ambiloquus -a -um qui ambo
loquitur. Et multiloquus -a -um et stultiloquus
-a -um. Unde hoc doctiloquium dulciloquium
turpiloquium multiloquium et stultiloquium
et breviloquium i. prima locutio. Unde
Macr. de Satur. Meminerint sibi an-
tiloquium. Item componitur dusiloquus -a -um.
Unde hoc dusiloquium. Item loquor componitur
cum ad et alloquor -eris i. loqui ad aliquem
et in primis construitur cum accusativo vel dativo
ut alloquor te i. loquor ad te et est
alloqui orantis et iubentis. Et eloqui
oratoris. Obloqui obtrectantis. Colloquor
-eris i. simul loqui. Unde hoc colloquium consi-
lium vel concio quod vulgo dicitur parlamentum.
Eloquor -eris i. valde vel ornate vel
aperte loqui et maxime convenit et est
oratoris ut dictum est. Unde hoc eloquium.
Preloquor -eris i. ante loqui. Unde hoc
preloquium. Proloquor -eris i. proloqui
vel in conspectu et palam loqui vel pro
alio loqui vel procul loqui. Unde hoc
proloquium. Obloquor i. contra loqui vel male
et detrahere loqui et est obtrectantis ut
dictum est. Reloquor -eris i. retro loqui.
Loquor et omnia composita sua deponentia. Et corripit
hanc sillabam lo in verbis et in supinis et in
nominibus verbalibus et in participiis preteriti temporis
veniunt que in tum. Loth interpretatur
declinans vel inclinans quasi scitis. Lotomor

Lucidum
lucibile

non consensit sed cor illorum carnis
incendia declinavit. Lubrata in Ieremia

L[ucco] -ces -xi. unde dicitur et hec
lucabilis -le quod aptum est
ut luceat et lucidus -a -um et
dicitur quia lucidum est quod
aliunde illuminatur. lucibile vero quod
per se lucet. et lucidus comparatur. unde
lucidissimus. unde lucide -dius -issime. adverbium
et hec luciditas -tatis et luciduculus
-a -um aliquantulum lucidus. et lucido
-as lucidum facere. aperire. exponere.
declarare. manifestare. et componitur
allucido -as valde vel iuxta vel ad
lucidare. ablucido -as obscurare tenere
tempore. dilucido -as diversis modis
lucidare. unde dilucidus -a -um i. clarus
et apertus et comparatur. elucido -as i.
valde vel extra vel aperte lucidare. illu
cido -as. perlucido -as. relucido -as.
lucido cum suis compositis est activum et est no
tandum quod lucidus dicitur qui luce datus
et lucido qui lumen do. et prima est
non comparis. Item a lucido dicitur
lucidarium quidam liber in quo multa
elucidantur. Item a luceo dicitur lux -cis
et est lux proprie ipsa substantia. lumen quod
a luce manat i. candor et splendor
lucis. unde dicitur lucinia -e avis que
mane canere incipit sic dicta quia
cantu suo signat ortum diei quasi lucinia
unde Tullius. hec eadem dicitur acredula -le
de qua Cicero in pronosticis. Et matu
tinos exercet acredula cantus. hec vul
go dicitur zersmolus(?). Item a luce dicitur
lucinium candela lucerne quia dat lucem
Et a lucinio vel luce dicitur lucerna -ne
quasi nutriens se lucem accensa. et est brevis
hec sillaba unde Persius. Dispositae pinguem
nebulam vomuere lucernae. unde hec
lucernula -le di. et lucernella di. et
hec lucernarium i. candelabrum quod
sustinet lucernam. et lucernosus -a -um
plenus lucernis. et lucernarius -a -um
quod pertinet ad lucernam et hic lucer
narius qui facit lucernas. Item a
luceo dicitur lucinus et interpretatur lucis
auctor et hec lucina -e dea partus scilicet
Iuno vel Pallas vel Diana vel lucina
dicitur lucina quia nascentibus prebeat lucem
vel quia presit in lucem nascentibus
et eos recipit et fovet. et dempta inca

elucido

lucidarium

lux
lumen

lucernarium

lucernarius

sia dicitur hec luna quasi lucina quia
luce lucet aliena. lumen enim a sole
accipit et acceptum reddit. et est
eadem luna Diana et Proserpina
sed luna dicitur in celo. Diana in silvis.
Proserpina in inferis. unde hic et hec
lunaticus -ce et lunaticus -a -um qui singulis
lunationibus vexatur et mente laborat
vel quia singulis lunationibus contingit
cum luna plena est et hec lunula
-le parva luna vel quoddam genus
ornamenti. proprie lunule sunt auree
gullule dependentes in similitudinem lune
facte. unde lunatus -a -um i. curvatus
ad modum lune iam dimidie. et
luno -as i. curvare. unde Ovidius Meta-
morphoseos. Lunavit genu sinuosum fortiter
arcum. unde hec lunatio -onis i. circuitus.
Item lunatio dicitur illud tempus in quo
luna recedit a sole et postea consequitur
eundem et tunc dicitur nova luna. luna
componitur hic et hec illunis -e sine luna
vel obscurus. Sidonius. Non nox ca
illunis et turbida. et est semilunium
i. dimidia luna vel tempus quando
luna videtur dimidia. et hoc interlunium
spacium quod est inter defectum lune et
incrementum eiusdem. et hoc plenilunium
i. tempus quando luna est plena et hoc novi
lunium tempus quando luna est nova
i. cum incipit illuminari a sole. Et
nota quod luna corpus est obscurum et per
se non lucet sed lumen accipit a
sole. Item luna minor est qualibet alia
stella et vicinior terre. Item luna
est sexta pars terre. terra est octava pars
solis. unde colligitur quod luna est qua-
dragesima octava pars solis. est ergo
sol octies maior quam terra. terra sexies
maior quam luna. unde colligitur quod sol
est quadragesies octies maior quam
luna. Sed hec ad propositum non pertinent.
Item a luna dicitur Luna quedam civitas
que olim edificata fuit ad modum
lune iam dimidie. sed modo destructa
est. unde Iuvenalis. Misera Luna
mortis nos suffocat umbra(?). unde hic et
hec Lunensis -se. Item a luce luscus -a
-um qui cum habet unum oculum et alio
caret. et componitur a luce et tuens quia est
luscus partem lucis habet vel quia caret luce
et non lucidus. vel quasi luce et tristis et in
de luscus quasi lucis tristis oculi et non oculorum(?)

vel quasi a luce et sciendo quia lucem sciat et nos lucentes. Luscos cocletes dixerunt antiqui. Unde et ciclopes dicti sunt cocletes quia unum tantum oculum habuisse perhibentur. Et a luscus vel luce luscitiosus a um quod et luscitiosus a um, id est qui vespere nil videt. Et in luscinio omnibus ipsum oculorum vitium. Item a luce lucino as id est lucidum reddere vel illuminare, g. luci virginare, et componitur allucino as, nox lucinare. Ablucino as, a luce absentare alienare. Unde ablucinatio id est luce alienatio et absentatio, et actuum enim sunt quarte. Item a lux hic lucanus ni quidam poeta qui inter alios poetas elluxit, et ut diligenter tractet longum constructionis yperbaton [illegible]. Unde hic et hec lucanicus [illegible] qui legit lucanum. Item hic lucanus ni id est splendor matutinus. Et componitur hic antelucanus ni id est tempus ante lucem [illegible] quo albescit et aditur antelucana, a um id est ante lucem surgentes. Unde lucanus proprium nomen et gentile, hec lucania e quedam provincia. Unde lucanus a um. Unde et lucanicus an apulus antiquitus et lucanicus a um. Unde hoc lucanicum, quod genus cibi ut dicit Salaricia quia primo in lucania factum est. Item hoc lucrinum ni quidam locus in mari a quo delati sunt illi a quibus lucrenses originem habuerunt. Et in cunctis corinthi dictum est lucrum a luce quia olim multum eluxit. Unde hic et hec lucrensis et hoc lucanus et lucana lucanum.

Lux quasi lucifer a um id est ferens lucem. Et hic lucifer ri id est venus vel sol. Et hic lucifera id est luna quia per alias stellis iste ferunt lucem. Et lucifluus a um et hic et hec lucifluus, lucifugus lucem fugiens. Unde hic lucifuga dicitur quia avis que lucem fugit aspectum diei. Et componitur hic lucigena e, a luce genitus vel nata. Et hec noctiluca ce quoddam animal in nocte lucens. Et luculentus a um plenus luce id est clarus aptus splendidus. Unde et ideo dicitur luculentus qui est lingua clarus et sermone splendidus. Luculentus comparatur, luculentior, luculentissimus. Unde luculente, luculentius, luculentissime adverbia. Et hec luculentia e claritas et lucis plenitudo. Et hec luculentas genitivo Martianus capella: Orataque luculentas inmanationem [illegible] succenderat. Item lucilento as, in nocte cum luce surgere vel vigilare. Item a luceo ...

lucubrum id est modicum lumen vel modicus ignis qui solet fieri de stupa et cera sive [illegible] quia fiat de sero et fit in umbra. Unde et lucubrum quia lucet in umbra sero. Et lucubro as. Unde lucubro bras id est vigilare. Componitur est lucubrare ad lucubrum id est ad lucernam in nocte vigilare. Item lucubrare est parum lucere. Unde lucubratio. Et componitur lucubratus a um id est parum lucens et comparatur [illegible]. Unde lucubratissime adverbium. Unde Marcianus in astrologia: vel legitur ibi lucubrandiores, quasi blandius lucentes, quod descendit ad lucubrandiores id est blande lucentes, et componitur a luceo et blandus, et comparatur blandior, blandissimus, scilicet blandius vel blandissime lucentes. Item a lucubrare id est mane vel vigilanter. Unde Plautus in Cistellaria: Sic quem non iubet lucubrare [illegible] femina familia [illegible]. Item a luceo hic lucus ci id est densitas arborum [illegible] lucis [illegible] densus id est nemus adeo densum quod sol ibi lucere non potest. Unde et per contrarium dicitur lucus a lucendo, et quia in eo lucebant arcei [illegible] lumina ibi fiebant propter sacrificia deorum. Unde et hic lucaris dicitur et hoc lucarium pecunia vel precium quod ex luco tollebatur, quod vulgo dicitur silvaticum vel forestagium gallice. Et hic lucanus vel [illegible] in gallicantibus qui pulsat [illegible] mane cum lux emanat. Et lucus dicitur a luce et per contrarium collucco as id est obscurare, et est tractum a venatoribus qui candentes nemus obscuriores faciunt. Et luceo componitur alluceo es xi valde vel ad lucem. Colluceo es xi id est simul lucere. Diluceo es xi dividens modum lucis vel diminuere. Unde hoc diluculum li tempus in quo incipit prima lux esse et a nocte dividi. Eluceo es id est valde vel extra lucere. Illuceo es xi intus lucere vel extra lucere. Perluceo es xi id est perfecte lucere. Praeluceo es xi id est ante lucere. Item polluceo es xi id est donare vel promittere quia promissa solemniter lucere et donis vel pro luce offerre quia sacrificium solent fieri oblationibus vel quia oblationibus lucent. Plautus: Dentem decimam parte Herculi polluctam. Unde hic pollux, qui donum omne [illegible] donare. Et hic et hec pellucibilis le id est facilis ad donandum vel promittendum. Unde Martialis [illegible]

Et pollucibile cenam cleopatra an
tonio parauit / Item co(m)po(nitur) velucto tis · item
luceo / subluceo · tis · i(d est) paruum uel sub
luceo / translucesco · tis · i(d est) vltra vsque ad
alia(m) p(ar)te(m) lucere / Et ab omnibus istis inchoa
luceo · tis / collucesco / elucesco · et
Et ab omnibus istis descendunt verba inchoa
actiua uoces vt lux lucescit vnde
Terencius illucescit iam cesso pulsac
hostium vicini / Et quia quod lucidum
est apertum est inde lucere ponitur p(ro) aptum esse
uel apparere tam p(er)sona(liter) quam inp(er)s(onaliter) vnde Ora
Item lucet p(ro)p(ter) esse p(ro)uinum lucis vt sic
pes ista luce · i(d est) est p(ro)uia luci et visui
Illuceo enim sunt q(ua)n(do) ex nebul(is) et tact(us) su
primis et facit p(er)fectum in xi et verbum
producit hac p(ri)ma lu Lucror aris · atus
sum · i(d est) acquirere vnde hoc lucrum i(d est) acq
sicio et hinc hic lucellum · li · et hic lucro
onis · a · um · plena lucro vnde Marcialis
ad Prisc(um) stegnandum putaui te non quod
lucrosum esset / Et co(m)pa(ratur) Item a lucre lu
crativus · a · um · i(d est) acquisitiuus quod lucra
uel p(er) quod quis lucratur / Et hic lucrinus
ni · quidam lacus sic dictus quia olim ex eo
piam piscium vectigalia magna
p(re)stabat / Et hinc lucrinus · a · um · Item lucror
q(uod) cum facio uel fio (com)po(nitur) lucrifacio · cis ·
i(d est) acquirere et lucrifio fis · i(d est) acquiri / Lucror
q(uod) collucror · aris · simul lucrari / Et depo
nentia sunt q(ua)n(do) Hec lucullea genus
albi marmoris et nasci(tur) in theo insula
cui lucullus consul nomen dedit qui
delectatus in eo primum romam vexit / Sed
lucullum quia pene hoc marmor ab amoe
nomen accepit Lutas interp(retatur) ipse conser
gens uel ipse eleuans qui eleuat p(er) di
tacionem euangelii p(ro)p(h)et(a)s adde

Ludo · dis · si · sum · vnde hic lusor
· oris · et lusorius · a · um · et hic lu
strum · stri · uel lustri · ludit
/ Et hinc ludus · di · vnde hoc ludibrium
li · et hoc ludibrium derisio uel quod
illudi / Et hic et hec ludibilis · le · aptus
ludo uel ad ludendum / Item a ludus hec
ludius · ij · qui vestis et dum ludicrus ve
stes a ludis tractum enim egredie(ba)n(tur)
bat deludi prostibulo iuuenes
harum velamento tegebat caput
et faciem ne cognoscerent qui solet enim
beste qui lupanar intrat / Et tunc facio
(com)po(nitur) ludificor · aris · i(d est) ludendo deridere et
decipere / Et est deponens vnde Teren · Ipsa
quam ludificatus est virginem / Sed antiqui
dicebant ludifico · as · in actiuo genere / Et
quia hic dilludium · dij · et est locus vbi

diuersi ludi q(ui) erant / uel ludus diminutus
et diuisus ab aliis vnde Ora · in Epistolis
Displicet · i(d est) locus clamo et diludia
posco Item a ludo dis · ludibundus · a ·
um · ludo plenus uel similis ludenti
/ Et hic ludius · dij · i(d est) ioculator vnde hec
ludia · e · i(d est) ioculatrix Item a ludo
quod ludicrum · cri · vnde Boecius in de con
solacione philosophie Hic fenerit iniuriam
tum tacens mei ludicri posset desiderare
/ Et ludicrus · a · um / Et hic et hec ludicris · et
si in plurali ludicris · cra · et non ludicria
et sunt in eodem sensu · s(cilicet) ludo plenus uel quod
ludos gerit vnde ludicrosus · a · um · plenus
ludicris ludibilis Item a ludo lusus · as ·
frequentatiuum a quo lusito · as · aliud frequentatiuum · i(d est) leuiter
uel sepe ludere vnde Plautus in captiuis
Cermites dant qui cum lusitent
Et Marcialis de Sat · Cesar autem qui sta
pila lusitabat centenas super terram
dat iussit Illudo quod alludo · dis · i(d est) illu
dere uel consonare congruere et concordare
vnde hic allusit ad historiam Allido
dis · discrepare dissonare discordare
cessare vnde Ora · in sermonibus
Colludo · dis · i(d est) simul ludere deridere
Diludo · dis · diuersis modis ludere uel
in diuersa parte ludere / Eludo dis · de
ridere decipere Illudo · dis · deridere / Et
construitur cum datiuo et accusatiuo in eodem
sensu / Illudo est et illudo te Praeludo dis ·
· i(d est) ante ludere p(ro)pe an maiori ludo
ludulum facere vnde Stacius Achilleide
q(uod) p(re)ludat magnus achilles vnde hoc
preludium · dij · i(d est) prius ludus an acce
ptus Proludo dis · an ludere uel procul
uel p(ro) ad ludere Perludo · dis · p(er)fecte lu
dere Obludo · dis · male et contra ludere
uel contra ludentem ludere / Reludo · dis · retro
uel iterum ludere / Ludo et eius co(m)posita fa
ciunt preteritum in si et supinum in sum
et producunt lu usque / Et sunt neutra preter
deludo et eludo et illudo secundum quod
construuntur cum accusatiuo quia sunt actiua Lu
geo ges xi ctum · i(d est) flere sed ut supra
diximus lugere est cum aliquibus dete
minatis et certis imitatoribus flere
vnde hic luctus ctus · tui / Et hinc luctuosus
· a · um · plenus luctu / Et luctuo · as · i(d est)
flere / Item luctus quod luctifico · as · quod
facit uel designat luctum / uel cetera quod est
luctus / Item a lugeo quod et hic lugubris

dicitur flebilis. Unde lugubris et adverbium. Et lugeo
quod collugeo i. simul lugere. Et elugeo i.
valde lugere. Et eciam mereo. Lugeo lu-
gesco et collugeo cum suis quod est
neutrum et facit preteritum in xi et
supinum in ctum. Et producit hec pen-
ultimam ubique capitulum

Luo is ui itum uel tui ... et ad quinque. Luere i. detur-
pare maculare et luere i. purgare
et delere et luere i. punire. Et hinc
omnes cum nati luunt peccata parentum et
luere i. persoluere sustinere ut luit penam
persoluit sustinet. Et luere spectat uel pertinet
ad actum vervecum cum sunt in a-
more coeundi. Vervetes luunt i. co-
eunt uel amore coeundi feruntur sole[n]t vm
dici. Arietes uero sunt in luita
A luo secundum primam significationem hec lues is
i. macula sordes uel pestilentia mor-
bus repentinus. Et a labe uel luctu quia
luctum faciat. Unde hec luecula le et
luidus a um maculosus uel luere i. tra-
be fluens. Et hec luimo ... feditas
uel corporis ... Et a lues uel luere
hec lurco ... uel turbo et in-
de luridus a um pallidus obscurus te-
nebrosus sordidus. Et hec luriditas color
dicitur color mortui uel luridus a loro
quia ... pallidus et hec
lurco omnis auidus et minimus devo-
rator qui multum et turpiter comedit et
sic uel a lues uel a lura unde ...
Prudentius in libro qui de virginitate
composuit. Cum luxus ingerit ambro-
niis labiis lurconibus. Unde lurco as
multum et turpiter vorare. Et lurco
nius a um. Unde quid cum velis
alium redarguere ingerit tu ...
lurconina gutta et ambronina
labia voles sicut qui multum et
turpiter comedebat et liberius ... debuit
saporaret. Luces quod cum manus
... malluuium i. vas ad abluendas
manus et ad sordes manuum recolligen-
das aptum. Unde malluuianus a um
a malluuiana sordes i. sordes ma-
nuum in malluuio collecte. Et ... pes
dicitur pelluuium i. vas ad pedes ablu-
endos et ad sordes pedum colligendas
paratum. Unde pelluuianus a um. Et
malluuium et pelluuium componuntur
a manus et pes et abluo is. Et a luo
... hoc lutum sordes ter-
strenuo uel lutum ... lotum per contrarium

quia non sit lotum i. mundum. Et non corripi-
tur quod lutum ... quod color croceo
et quasi rubeo. Et dicitur in tempore quod lutum pro
colore ... lutum proferenda
primam corripit licet quidam gramatici inter distinccionem
confundant. Et a lutum pro croceo colore luteus
a um i. croceus et quasi rubeus roseus
Unde luteolus a um idem. Virgilius. Pingui[a]
luteola pinguit vaccinia ... calta.
Item a lutum pro ceno lutosus a um sordi-
dus uel luto plenus. Et hic luteus de luto existens
uel ad lutum pertinens et lutosus quidam. Item
a lutum lutatus a um inunctus et luto ob-
volutus et ponitur similiter pro inunctus et volutus.
Unde persius ... corpora ... crassi quod luta
bis amonis. Et ... a porcis quod
se luto involuunt. Et ... quod uel
luto ab inquinare obsordidare. Et componitur
alluto as i. colluto as. Et est actiuum
cum suis et corripit hec pe[n]ultimam. Item a
lutum quod luto ... i. concha uel cantarus
aquarius et producit lu[tu]lentus a um sordi-
dus fetidus luto plenus et ... sim
Unde lutulente ... adverbium. Et hec lutu-
lentia e i. feculentia feditas sordities
Item a luo secundum secundam significationem descendit
hoc lumen inis quod luit i. purgat tene-
bras. Et inde lumineus a um de lumine
existens uel ad lumen pertinens uel clarus. Unde
Augustinus de ... in ... illarum
luminea pietate ... Et luminosus
a um i. clarus quod ... hec lumen.
luminatum quod ... lumine accipit. Et
... Item a lumine quod lumi-
nare i. lumen uel quod fit lumen. Et quod
... illumino as
clarificare luminare illustrare. Unde ...
... obstupefactus ... orna
... illuminat. Et componitur allumino as collumino
lumino as ... illumino as valde uel
... luminare uel lumen removere
obscurare. Illumino as. Illumino est
actiuum cum suis quod. Luo componitur alluo is
i. abluere uel delere uel pocius paulatim
alluendo augmentare. Unde hec alluuium
nij i. latens incrementum quod fit cuilib[et]
... addito. Unde hec allu-
vies de aggere ... quod paulatim flumi-
... alluit per ...
... alluuium per ...
ripas ... aquis. Et ... flumi[n]is
... addit ... et cor-
rodit. Item ab alluo hec alluuio onis

Et hec alluvies ei .i. alluvio vel aquo
sitas aquarum inundantium Et hec al
luties tium & allutia .orum. loca
lutosa & plena luto que fluminis
alluendo dimittit terram & putre
dine. Abluo is .i. lavare purgare sor
des & lutum removere vel consumere
abluendo unde ablutus a um & ablutus
a um .i. ablutus & hec abluties tium
.i. loca lutosa & aqua plena que & ab
lutia .orum. dicuntur. Et dicuntur ab abluendo
per contrarium quia minime sunt abluta Et hic
alveus .q. albus alveus est qui cibum re
cipit & purgat fedum unde versus & dicitur quia
abluatur .i. purgetur ex ypo. in partes stare
defluunt, que vel dicta sunt alvum
& uterum & ventrem in sequenti dico allu
[illegible] invenies Et ab alveus hic al
veolus li. & hic alveus. ei. dicitur quod vas
factum ad modum alvei fluminis in quo
[illegible] lavantur & olera & carnes unde
et alveolus dicitur vel alvei fluminis quasi
alvei vas unde id introduxit panes
in alveolo. Item ab alveus hic alve
are vel alvearium vas in quo apes de
liti sunt. Item luo componitur colluo is id est
luere vel simul delavare et destruere
vel sordes congregare unde hic colluvium
et hec colluvies ei et hec colluvio. omnia
in eodem sensu scilicet aquarum inundatio
vel fluctuum collectio et congregatio ex multa
fluitatione et inundatione aquarum Circumluo
is circumire vel fluere vel circumdelavare
et corrodere unde hic circumluvium locus quem
aqua circumluit. Diluo is delavare vel
delavando destruere delere vel purgare
vel commiscere et distemperare liquare unde
dilutus a um .i. distemperatus liquidus vel
ad liquiditatem diminutus unde Persius dilu
tas quare gemmet quod fistula digitis
Et componitur cum quod dicitur hoc diluvium. Ovidius
unde Maro de Sabin. Sic vini epotum
vini suum pedet et fit diluvium Et dilutus
in omni sensu sine vi invenitur. Item a
diluo hoc diluvium cataclismus nimia
aquarum inundatio ~~sed diluvium~~ vel
destructio ipsa ex nimia aquarum inundatione
sic dictum quia aquarum clade omnia
que inveniunt diluat .i. consumat
et destruat et hoc delubrum bri idest
templum et ipso ingressum fonte est in

quo ante ingressum diluebant et la
vabant ideo a diluendo dictum et in
inolevit consuetudo ut quodlibet templum
dicatur delubrum a deleo quia ibi delentur
peccata .i. purgantur unde et delubrum quasi dele
probrum et est ethimologia Elluo is lava
re purgare vel delavando destruere
corrodere vel effundere et dissipare unde
elutus a um nomen .i. nimis vel madidus
vel insipidus Et componitur eluctor. ssimus
unde elute tius. ssime adverbium unde Oracius
in sermonibus pugno vel est eluacius
orto Item ab eluo vel eluvies. ei
hoc eluvium et hec eluvio. omnis nimia
aquarum inundatio vel destructio ex aquarum
inundatione et hic elluo. onis l generata
.i. glutto leccator qui omnia bona sua
eluit dissipat et dispergit unde Terentius
in eunuchus incerimeron Heluo inter
fames elluo ganeo Interluo is dela
vando intrare Preluo is per omnes luere
vel delavare Perluo is .i. perfecte luere
et delavare. Proluo is penitus delavare
vel destruere delavando et dispergere
fundere unde hec proluvies ei et hoc
proluvium .i. aquarum inundatio vel ex
aquarum inundatione destructio vel
sordes vel purgatio vel deinceps quod
est per omnes rei larga et indiscreta
effusione vel devastatione invenitur unde
Terentius in adelphis Tunc est ista
tam subita largitas quasi proluvium
Item componitur cum pro vel porro et
polluo is ui utum .i. deturpare inquinare
Item componitur cum ungo et pollingo
gis xi ctum hic cadavera sepelire
vel curare quasi pollutos ungere
et mortuos curare unde Plautus
Sicut pollinctor dixit qui eum pollin
xerat unde pollinctor. oris .i. sepultor
mortuorum cadaverum curator quasi
pollutorum unctor et hoc pollinctu
rium locus ubi cadavera ponuntur
et pollinctus a um funeratus sepultus
quasi pollutus unctus .i. cadaver cura
tum unde et Appulegius pollincto cine
fine Item luo componitur reluo
is .i. retro vel iterum luere vel
delavare luo et eius composita activa sunt
et faciunt preteritum in ui et supinum

in lutum vel limum producta hec
sia lu in supino, luo vero cum compositis
ad actum verendi est neutrum Item
omnia composita a luo redolent significationem
scilicet lavare vel delavare
Item quilibet per se considerat an aliquod
compositum a luo redoleat aliquam
significationem suam simplicis quam non
assignavimus

Lustro as .i. purgare purificare et
lustrare .i. circuire commundare et
lustrare .i. illuminare serenare unde
hoc lustramen purgatio vel commundatio
vel illuminatio et hic et hec lustralis et
hoc le idem et lustrabilis le quod potest
facile lustrari Item lustralis le quod
lustrat vel quod aptum est ad lustrandum
.i. purgandum vel commundandum vel illuminandum
unde persius lustralibus an
salivis expiat .i. purgatoriis, et hic lu-
strum a unde Matheus de Sutri, designat
quod illud sit aut Romanis dies nascen-
dum lustricus dicitur et forte in tali die
puer purgabatur apud gentiles, et hic
lustro onis ille qui vagus est nichil
aliud agit nisi quod foris lustrat, et hoc
lustrum stri .i. spacium quinque annorum
quia olim semper in fine quinquennii
solebant lustrare civitatem et purgare
scilicet in circuitu ambulare Item
lustrum dicitur obscurum latibulum
ferarum, et lustrum dicitur lupanar
meretricum, et in utroque significatione dicitur a lustro
as per contrarium quia parum illustrantur
Unde ergo lustra ferarum et sunt lustra
meretricum, lustra ferarum sunt eorum
obscura latibula vel cubilia in silvis
lustra meretricum sunt lupanaria in
civitatibus vel suburbiis, lustro componitur
collustro as simul lustrare, illustro as
valde lustrare illuminare laudare purgare
unde hic et hec illustris et hoc tre preclarus
nobilis qui valde illustratur, prelustro
as pre aliis lustrare unde hic et hec
perlustris et hoc tre preclarus altus qui per
omnibus lustratur et ambitur, unde Ovidius
tristium nomine tibi quicumque potest
prelustria vita perlustro as penitus
lustrare, sublustro as .i. subtus vel
parum lustrare unde hic et hec sublustris
et hoc tre .i. parum lucens et quasi obscurus
enim et apud quasdam gentes cum

sero vel mane incipit .i. cum crepu-
sculum vel cum in nocte est aliquantulum
luminis vulgariter lustrum dicitur quasi parum
luminis est unde utroque modo componitur cum
zone nocte sublustra et omerus
secum tacite sublustre nocte in umbra
lustro activum est cum suis compositis
Luxos grece latine dicitur solutus
unde hic luxus xus .i. soluta libi-
dinis largitas ponitur pro qualibet super-
fluitate et magnificentia, et luxus
a u .i. libidine solutus unde et membra
loco mota luxa dicuntur .i. soluta et
hec luxuria e idem quod luxus vel
quia soluta libidine procedit, sed modo amplius
ata est appellatio ut luxuria dicitur
superfluitas et in cibo et in potu et in
vestitu, et etiam in aliis rebus et inde
luxuriosus a um solutus in voluptatibus
in libidinem promptus, sed prodigus est
sumptuosus qui omnia perdit agit et
quasi proicit, Item luxuriosus est victue-
nam vero sed sumptuosi et ancipiti appe-
tens delicias affluens, et in quantumque
ut dicit luxuria dicitur et luxuriosus et
comparatur Item a luxus dicitur lascivus a um
quasi laxus quia sit luxus .i. solutus et
vanus Proprie lascivus est qui preter lu-
xuriam est quod vulgariter dicitur vetosus
vel petulans et comparatur, lascivior ssimus
unde lascive vius ssime adverbium et hec lasci-
via e luxuria vetosa unde lasciviosus
a um luxuriosus plenus lascivia qui
multum et petulanter ludit et comparatur
unde lasciviose sius ssime adverbium et hec
lasciviositas Item a lascivus vel lascivia
lascivio vis vire luxuriari ludere vetare
Item a lux dicitur apud grecos dicitur lixen
.i. aqua quasi luxen quia sit soluta hec
dicitur hoc lixivium quia sit ex aqua et etiam
ex cinere, et hinc lixor vel portator aque
et hic lixa e .i. mercenarius et garcio
qui sequitur exercitum in expeditione et
portat aquam in castris ad opus unde
lucratione et bathone erat quod dum
lixa bibat, et hic lixabundus a um qui
latis incedit passibus ad modum lixe
vel lixabundus a um similis lixanti
et tunc derivatur a lixo as, et hinc per
compositionem prolixus a um productus et longus
quod non tantum est a longis lixarum
passibus et comparatur unde hec prolixitas
atis Item a lixen lixo as .i. in aqua
sola coquere unde hec lixatura re

lasciuus

coctio in aqua et hinc lixamen et
lixamentum et lixus a um i. in aqua
coctus. et lixo as xiii. i. lixare vel
coquere lixam. et componitur colixo as elixo
relixo. et est neutrum lixo cum
suis compositis et caret supinis. Item lixo
componitur colixo as i. simul lixare
elixo as valde lixare. unde elixus a um
in aqua coctus. Iuvenalis. Et elixi
verrucis labra comedit. Invenitur etiam
pro molli et madefacto. unde Persius
elixas quod nates labefacte scripte forcipe
adunca. relixo as iterum lixo activum
et omnia sunt activa

Machia grece latine
dicitur pugna unde
hec machina ne
cum quod ingenio
paratur ut murale
balista et similia
et specialiter que ad pu-
gnam parantur licet
et quedam artificiosa
compositio vel constructio dicitur quandoque ma-
china unde hec machinula le diminutivum. et
machinosus a um plenus machinis vel
argumentosus et ingeniosus ad machinas
faciendas vel insidiosus. quia machina
invenitur sepe pro insidiis. et machinor
aris machinas facere vel parare construere
vel cogitare malum vel aliquid aliud
cogitare alicuius et ipse malum vel astu-
te insidiari. et hinc varia et componitur
commachinor aris. Item a machina hic
machinis is et sunt machines instru-
menta edificiorum dicta sic a machinis
quibus insistunt propter altitudinem parietum.
Machina componitur cum sichos quod est anima
et dicitur hec sicomachia e i. pugna anime
unde dicitur Prudentius de sicomachia idest
de pugna anime. et cum navis et dicitur hec
navimachia i. navalis pugna. et cum
sin quod est cum et dicitur simachus idest
compugnator unde hec simachia i. compu-
gnatio. et ex eisdem componitur simo onis proprium
nomen cuiusdam christiani a Tercio introducti
qui dictus est Simo quasi compugnator quia
cum aliis et se ipsum refrenando pugnabat
et producitur o in obliquis ad differentiam nominis
apostoli quod corripit o in obliquis. Item
propter eandem differentiam scribitur n in nomine
apostoli sicut est ibi apud grecos scilicet
Simon sed a nostris corrupte appellatur et dicitur
Simo. Item simo vel simon dictus est
quidam magus quasi compugnator quia
cum apostolis dei pugnabat. et quia ab eo

simonia incepit quia ab apostolis spiritussancti
gratiam pecunia emere voluit. ideo ab
eius nomine dicitur hec simonia que fit
cum aliquid spirituale et ecclesiasticum quod
gratis debet conferri venditur. unde simoniacus
a um qui facit simoniam per quod peccato
clericus debet deponi. et simoniacus a um in
eodem sensu quod magis derivatur a
simo onis. Item a Simone dicti sunt
quidam heretici simoniaci qui dicunt
animam a deo non esse sed a virtute
quadam superna creatam. Item simon
dicitur et petrus apostolus quasi compugnator
quia cum vitiis et peccato pugnavit. vel
simon ebraice interpretatur audiens vel
obediens. et eadem causa alius apostolus
dictus est Simon. Sed ad distinctionem
simonis petri dictus est simon cananeus
de vico Galilee Chana ubi aquam
dominus mutavit in vinum. ipse est enim
qui in alio evangelista dicitur zelotes
Chana quippe zelus interpretatur unde
zelotes i. emulator. Macros grece
latine dicitur longum unde hec macro onis
i. longum teli acumen. et sic a longitudine
unde et sepe ponitur pro gladio. et hic macro
nis gladius longus ex una parte acutus
et hec maceria e dicuntur longi parie-
tes quibus vinee vel aliud clauditur
unde hic macerio onis i. maceriarum
constructor. Macros componitur cum bios quod
est vita et inde dictus est macrobius quasi
longa vita ut patet de celo ad terram
quia tetigit eius a summa spera que
dicitur aplanos describendo circulos pla-
netarum et motus eorundem usque ad terram
declinatur. Macrobii autem dicti sunt quidam
in Iudia decem pedum statura gentes
Item componitur cum logos quod est sermo
et dicitur hec macrologia i. longus sermo
longa oratio scilicet quedam sententia que interdum
cum non eadem questio supplendum est

Macto as avi immolare trucidare
interficere unde hoc macellum li
quia ibi mactentur pecora
unde hoc macellulum li diminutivum et
hic macellio onis et hic macellarius
rii qui pecora mactat et carnes vendit
et macello as mactare trucidare Item
a macto hec materia e idem quod ma-
cellum unde hic macerarius i. macella-
rius vel macellum et maceria dicitur
a macero as quia ibi carnes macerantur
Macero as conterere dilaniare fran-
gere debilitare mollificare unde macer

cas · cui esse vel fieri macrum et hinc ma
cresco · scis · incho(atiuum). Plautus in captiuis Macre
sco et senesco et tabesco miser. Item a
macro macer · a · um tenuis et subtilis
et compa(ratur) macrior · rimus Unde macre
rime · rrime adu(erbium) et hec macritudo et
hec macies · ei gracilitas corporis / Unde hec
maciacula · di · Item a maceo vel ma
ceo hec macor · ris · i · macies Macies quasi
macilentus · a · um · i · macer macie plenus
et compa(ratur) · cior · ssimus / Unde macilenter · tius
ssime adu(erbium) / et hec macilentia · e · i · macies
Item a macies pl(ural) hec macia · arbor inte
stina sic que solidas cumit invenitur est
hec macia · e · pro quadam specie valde
cara Item a maceo maculo · as · dec(linatur)
pare ingminac corrumpe Unde maculatus
· a · um et compo(nitur) immaculatus · a · um et hec
macula · le · nota variam ... Macula
est dicitur singularis lorice et similiter retibus
Et a macula maculosus · a · um · Maculo
compo(nitur) commaculo / et est actiuum cum suis Et
macero compo(nitur) commacero · as / dimacero ·
as · remacero · as · et est actiuum cum suis Et
Macedo · onis fuit quidam vir unde
quedam terra dicta est Macedonia · e et hinc
macedonius · a · um et hic et hec macedo
onis et hic et hec macedes · dis gentilia
Unde lucanus in macetum terris miscere
aduersa secundis. Unde hec macedonia
fuit constantinopolitanus episcopus / Unde
dicti sunt quidam heretici macedoniani
negantes deum esse spiritum sanctum Macheloth
est tunica talaris tota iacinctina habens ad pedes
septuaginta tintinabula totidem coniuncta
et dependentia mala punica Madeo
· des · cui esse vel fieri madidum unde
madidus · a · um humidus et compa(ratur) · dior · ssimus
Unde hec madiditas · tatis et madidulus
aliquantulum madidus et madido · as · ma
didum facere et est actiuum Item a madeo
hec mador · oris · i · madiditas Mar(tianus) Ca(pella)
Arinit agat pruinata madorem et
madesco · scis · incho(atiuum) · et hec madula · le
vas ad urinam recipiendam quod est dicitur
matellium / Madeo compo(nitur) madefacio · as · id est madere
humectare et madefio · fis · fit · i · humidus
fieri Item compo(nitur) emadeo · des · demadeo
· des valde vel deorsum madere / Unde
tristia et te flente suos demaduisse
sinus / Immadeo intus madere. Ema
deo valde madere / Inmadeo intus vel
valde madere Unde quidam Amuclanus
hic quod non hic amuclanus [illegible] vix
bene plecto quod non hic amuclanus

Immaduit lacrimis amuclanus habet
super madeo remadeo Madeo neutrum est
cum suis et caret supinis et facit
preteritum in dui et corripit hac sicut ma vix
Magar lingua penica noua est villa
dicitur Unde hoc magale · lis · id est magare
vel pala pro eodem et sunt magalia case
pastorales vel case affrorum viles
eadem et mappalia sed in magalia sca
producitur et in mappalia corripitur Mastigo
forus flagellarius dicitur
Magnus · a · um et compa(ratur) irregu
lariter maior · ssimus Unde magne
maius · xime adu(erbium) et hec ma
gnitudo · inis et hec magnes
· tis lapis indicus ad se ferrum
trahens et dicitur sic quia magnes habet vires
et hic et hec magnas · tis qui magis mag
est in populo / et hec magnanictum · i · di
uinamentum et pertinet... hic magnaretum id est
quoddam pinguissimum ... et in
profectu coruntur Et magis mactatum
vel quasi destructum dicitur magnicutum
Item a magnus magis aduerbium comparandi
quod compo(nitur) cum auctus et dicitur mactus · a · um idest
magis auctus · i · plenus gratia sic bonus et
valens prudentia · i · honorum ... Macte
inde maccior / Macte inde ... uicinum
et deorum esto macte puer inquit sine
dira bellonis et est ... a sacri
ficiorum ... thure aut uinum super victi
mam fundebatur dicebatur mactus est thure
vino vel thure · i · cumulata hostia et
magis aucta Inde est mactus per macturus
et tunc declinatur a mactor · aris Item no
est in usu nisi tunc ... sic macte qua
... per uto ... per voto Magnus
... magnus ... magnus ... magnus
magnilaquus · a · um qui magna loquitur Unde
hec magniloquium et magnanimus · a · um
et hic et hec magnanimus · me in ad
versis audax fortis magni animi ad
difficilia inpendenda et pariendo Unde
magnanimiter adu(erbium) et hec magnanimitas
· atis · i · spontanea rerum difficilium aggressio
Item compo(nitur) magnifico · as · magnum facere
exaltare Unde magnificus · a · um · i · sublimis
gloriosus qui magna facit / sic eius
compa(ratiuus) et superlatiuus non sunt in usu Unde magni
fice adu(erbium) Dicitur etiam hic et hec et hoc magni
ficens per magnifico sed non est in usu / et
compa(ratur) · cior · ssimus Unde Josephus in x · 2º
donauit ei magnificentissima munera
Unde magnificentius · tius · ssime adu(erbium) / et hec
magnificentia · e · sic pelari ... verum

Magnus compo(situm)

Magnifi center

dans consummacionem et ita dicitur a magna
unitate quia illa consistit in aggressione
quam in consummacione. Omnis enim magnificus
desiderat in comparativo et superlativo et magni-
ficens positivus non sit in usu subiit ma-
gnificus locum illius positivi et fit
quedam mixta comparacio scilicet magnificus magnificencior
-issimus. Item a magnus hic et hec
magnalis et hoc -le id est qui magna facit vel
magnus. Unde illud loquebantur variis
linguis apostoli magnalia dei. Item a
maior maius adverbium et hic maius -ii
pro quodam mense. Unde maius -a -um
scilicet quod est supernus. Unde in canone nonna
mensium ... Item a maior
maiusculus -a -um id est aliquantulum maior.
Unde Terencius in comedia Eunuchus maiu-
scula est quam ego. Et maioro -as id est maio-
rem facere et est activum. Item a maior
hec maiestas -atis. Unde maiestaticus -a -um
quod potestativus. Item a maior hic maialis
-lis porcus pinguis et domesticus carens
testiculis et corpore cum sterion quod est
stans et hic magister quasi maior in statu
sicut minister minor in statu. Et debet
scribi media producta nominis pro duo-
rum consonantibus et aliud volunt ut dicatur

Mayster

mayster. Sed quia consonans affiniter con-
sonat iste ex vicio scriptorum iam con-
suetudo inolevit ut et apud predictos
scribatur per g et et sepe in comparacione
et declinacione una ponitur pro altera.
Quam autem dicit magyster id est magis doctus

ethimologia

ethimologia est. Unde hec magistra -stre
et hec magistracula -le diminutivum. Proprie magister
in persona vel principalis in scientia. Unde hec
magistracula -le. Item a magister ma-
gistro -as et hoc magisterium -rii honor
vel officium magistri. Et hic et hec magi-
stralis -le et magistro -as -avi id est docere.
Unde Ecclesiasticus Invenies aliquid quod te
doceat magistro. Est enim hic magistro
unde prime coniugacionis et non est hic ab ...
sicut asseruit quedam qui prius volunt
dicere magistri quam esse discipuli. Et est
activum cum suis compositis. Item magistra-
tus dicuntur maiores civitatis scilicet senatores
consules principes iudices. Unde hic
magistratus -tus -tui est dignitatis. Et
sepe magistratus invenitur collective pro hiis
scilicet qui magisterium habent. Et magistratus
-bus -tui est vale ... ut magistro -as.
Maximus quasi superlativum magnus
... vel valde magnus. Hec
magdalum quoddam opidum fuit.
Unde magdalena -e -a -um. Hinc dicta est Maria

magdalene et magdalene -nes grece
et interpretatur magdalene turris. Hec ma-
gis -dis id est pinsa ubi fit pasta. Hec ma-
gudaris -ris vel magudari -ris per apo-
copam id est secundus caulis qui nascitur
in tirso abscisso vel ipse tirsus abscisus
planti in fidete. Seu tibi confidis
sed multum magudarim. Unde Sidonius
subdit quasi fiat fugem id est geminus caulis
qui nascitur ex ea parte cuius radix corpus
ascendit. Vel ut alii dicunt silignem.
Magi olim stellarum interpretes
dicebantur scilicet qui predicabant qua-
se haberent bono quisque nasceretur. Sic de
hiis legitur qui in evangelio natum Christum
annunciaverunt. Quorum cuius arte scienta usque
ad evangelium fuit concessa ut edita
Christi in nativitate aliquis de celo inter-
pretaretur. Postea et magi dicta sunt
qui vulgo maleficiis et maleficia ob
facinorum magnitudinem nuncupantur.
Hii et elementa concuciunt mentes homi-
num et sine ullo veneni haustu
violencia tantum carminis interimunt. Et
in magicus -a -um. Et non est quod orientales
solent principaliter arte magica uti et
quoque cuius orientales dicuntur magi
et dicitur ars magica in prestigiis
et maleficiis. Prestigium est sensuum
humanorum illusio quando hic incredi-
biles rerum mutaciones videntur fieri
ut tunc tumuli vel castrum lapilli
talentum segetes caore multitudo
galeata. Maleficium hic quod possit
dici quodlibet malefactum hoc specia-
liter illud dicitur quo nobis ita demonicis
vinculis ut nobis pareant missa-
tica modo defunctas. Malucoboth iudi-
cum signa.
Malon grece latine dicitur rotu-
ndum. Unde hec mala -le idest
maxilla quia rotunda est
vel maxilla quasi mola a mo-
lo -lis vel a mando -dis. Et est mala
superior mandibula vero inferior. Inferiores
male sunt eminentes partes sub oculis
sic dicte propter rotunditatem ut dicitur magis.
Unde hec maxilla -le diminutivum. Et hinc hic et hec
maxillaris -re et hic maxillaris dens mo-
laris. Item a mala hic malobatrum -tri quod
unguentum a malis lavandis sic dicitur.
Unde Oracius in odis coronatus malobatro
syrio capillis. Item mala hic mamma -e
quasi rotunda est ut mala. Unde hec mamil-
la -le diminutivum. Et sunt mamme mulierum
mamille virorum. Pro qua petendum

papille vo st capita mamille q st
pectus comprehendunt / Item a mamma ma:
mothreptus a mu puer qui lac dum
sugit / et e gtd ex mamma et trepidus
Item a malon q mali li q arbor quia
fructus eius om pomorum st rotundissi
vn et ia sunt dca mala que extremitate
rotunda sunt vn et malu fructus eius
arboris et q malus li arbor malus dr
qr rotundus e ad modum mali / vel
qr in summitate li instar mali / vel ma
lus q malleus quia q quibus malleolis
ligneis quorum volubilitate vela fri
tibus elevant / mala eciam dim oves
albe vn malonomia pastor ovium
nomos n pastor dr Malum gra
num granum et li malogranatum ti
q arbor tum fructus dr et malogranatu
ti qr habeat q grana intus / id est
malumpunicum Est eciam mel et
et malomellum gra pomi mel:
lissimi et dulcis qr fructus eius habeat
saporem mellis vel qr in melle s
netur vn quidam qui fuit sitropo sama
ta cidonia melle ponat diceus
malimella placet Est dim mala mul
ti modis / e n malum amerinum
qr amare sit saporis / e et malum
ortimellum qr dulce sit et per tempus
q coctum mel / e et malum conditum
qr conditi sit saporis / e et malum mu:
stellum qr musto habundat / e et ma
lum orbiculatum qr perfecte sit ro
tundum / e et malum precox qr ci:
to maturescat / e et malum punice:
um qr sit ruben foris tantum / e et ma
lum paunnicum qr sit rubeum
et intus et foris ~~ma~~ na pam dr tm
/ e et malum quirianum qr sit qui:
ritibus i militibus congruum / e et
malum stanciarum qr in longum
standat / e et malum dinaterum
qr pomum eius in gustu aquosum re
fiat / a loco eciam et ab insertoribus dr
qr e malum matianum a loco dem
vn advectum e / et e malum ti:
cianum dictum ab opido ticte / ex
quo pomo adynicum est / e ma
lum punicum qr ex punica regione
e advectum / vel qr grana habet ru
bea q punitcum / id est malum
granatum / qr intus corticis rotun
ditate granorum quam multi ne /
e et malum armeniacum qr ab ar
menia prius sit advectum / e et

malum persicum qr ea arbore primum
in Egypto instruerat per persis / li arbor
in persida fructum generat infectio
sum, apud nos ad comedendum et suavem
habere aut precox / aut vocat estivum /
flores malorum a grecis vocati st
titime / li latini caduca vocat / li
agrestium malorum flores balau:
stion appellat Item malum qd cu
pila et li mespila arbor spinosa fru:
ctu in similitudine malorum li paulo bre:
viori / vn et e dca qr pilule formulam
habeant eius poma / Item qd enim flos et
q meloflos ois arbor in africa quia
habeat florem in similitudine malorum / vel
sit punica singua / ex hac profluit latus
sucus qui a loco ammoniacus dr Item
a malon li mala omis / malone gra
tomaz capitis dicit quam nos cirrum
vocamus / et li melos li insula q ex mo
ticladum omnium rotundissima / vn
et melinum genus coloris qr eius metalli
ferax sit melos Malachim lib dr
ideo qr reges iude et israelitica ge
tis et gesta eorum per ordinem digerat
tempus Malach n ebraice latine regnum
interpretatur Malachies interpretatur angelus domini i
nuncius / quicquid n loquebatur q a domino
erat mandatum ita credebatur et ita inde
nomine eius septuaginta interpretes trans
tulerunt dicentes / assumptio vn domini
sing ista in manu angeli eius Mamo
na interpretatur divitie Mambrech interpretatur
mac pellicerum vel mac in capite
et fuit zyrum non tangere Mambie fuit
civitas dca a nomine illius

Mammon graece latine dr bonum / vn et
mane inde vel mane adventus
vel qr e melius mane quam de
tenebris venit ad lucem / vel ma
ne a mano as qr tunc dies manare i
incipit vn manito as i festinare mane
ire vn in ewangelio luce / Et omnis populus
manitabat ad eum / et li matutina
e i aurora vel dca q post illi hore
e inter noctem et diem vn matutinus a
um et li matutinum tum per ipso officio
quod per hora in qua cantatur vel pulsatur / secundum
plus lis matutini ore ipsa officia / vn
matutinalis le / Item a manon li
manes horum manium dei infernales
et anime infernales / et dm per contrarium qr
non sint boni li efferi et crudeles / vel
manes a mano as qr late manat
per auras / Mane q qz sonamus m

Immandi

.i. pluto deus infernj Mac. ca. Sy ma:
ny de pluto q. sumus manifestus
A mano dr manna inde l*et* nan
ql quid t*ibi* qualis de celo cecid*er*it fi
lijs isrl. Et sic q*uia* dominum cant. quicq*ue*
.n. deus saporem exhibebat q*ui* manna
comedebat tale habebat. vel a
mano dicit*ur* e manu aduum ad:
mirantis apud grecos vel ebreos q.
qd signum e hoc. quid e hoc. Et nam
a manu .i. abadmiracione quam d
mane habuint eum primum mana
repierunt dictum e manna. Cum
.n. in mane primo vidissent mana
admirantes ceperunt dicere mano
.q. quid e hoc quod bonum q*ui*nidus:
te e. et in manna. Manu q*ui* ca*n*u in
ce .... et h*oc* immanis .ne. q. sine ma
nu .i. sine bono sed eferus crudelis
immansuetus terribilis. Et ypa. mor.
simus. Vnde immanit*er*. .ius. sime. adv.
et h*ec* immanitas atis .i. crudelitas
Et q*uia* magis solet esse crudelia et eferia
et terribilia. ideo immanis inve*nitur* p*ro* ma
gnus grandis. Hec mania .e. .i. sa:
ne mentis alienatio furor. dea ab
insania quam greci maniam vocant.
Vel a manin qd e diuinare. Hec
amentes et insanos facit quorum
aliqui efficiunt leti alii tristes alii furi
osi. Mania etiam dr q*uasi* furia infernal.
Manser. eris. mansor dicitur filius scor:
ti vel adulterium vel scelerati. Man:
do. as. .i. precipere et mandare et p*ro*mittere
et s*ecundu*m ethymologiam dr mando. q*uasi* manu
do. q*uia* olim in commisso negocio
alter alteri manum dabat. Vnde h*oc* ma:
datum ti. qd mittit*ur* et madatum .i. pre
ptum. Vnde id Madatum nouum do
vobis ut diligatis inuicem. Et h*ec* ma
datela le. .i. madatum. Et h*oc* ma
dea. e. .i. bubulcus a bobus sibi co:
medatis vel q*uia* nomina boum mandat
memorie. Vnde fu. Instantis conuiuia
mandre. Vel madros grece dr ouis
inde madra pastor ouium. Et p*ro* co*m*posicionem
est et h*ec* archimandrita te .i. princeps
vel pastor ouium. Vnde quamuis tui scil*ice*t
epi archiepi. Et etiam sacerdotes dm
archimendrite q*uasi* pastores ouium xpi
Mando q*ui* eum a. t. amadeo. as .i.
extra vel longe madare et absentare.
et in eodem sensu inve*nitur* amendo. as. co
mendo. as .i. tradere committere laudare.
Magnificare extollere. Vnde commedato
rius a um et commedarie le et comme
datitius a um. Commedatitius dr
qui aliquid de suo nobis dat ut tu
eius habeamus in n*ost*ra tutela. Et etiam
commedatitia dr res q*uia* nobis et in
tutele commendatur. Co*m*p*on*itur remando. as.
.i. con madare. remando. as. iterum
vel retro madare. Mando. as. cum
omnibus suis quod e actiuum et in que
mutat a in e in amendo et comedo.
Mando. dis. diui. vel di. de su.
.i. comedere. S*ed* in raro usu
eius preteritum inve*nitur* et supinum.
Vnde h*ic* et h*ec* mandabilis et le.
et h*ic* mando. onis. q*ui* multum madit
scil*ice*t leccator ardellio gulo elluo
epulo ambro lurco burco granco
comedo. Et in eodem sensu h*ic* et h*ec* mandax
cis a mando. dis. Et a mado h*ec*
madibula le. inferior maxilla qd
libro indictum reperies. Et h*ic* masnuc
cus .i. coquus et ad madendum paratus.
Et h*ic* maducus ci .i. ioculator ore hi:
ans turpiter madens. Vnde maducco. as.
.i. qd at dicere maducare q*uasi* manum
ducere ethymologia e. Et a mado mansus. a. um.
.i. comestus. Mansus etiam dr mansuetus
et tunc dirivatur a masueo. Item a
mado h*oc* matale lis. in eodem sensu scil*ice*t
velamine mense mappa et pro: q*uasi* ma
dile vel q. madele vel matile vel
mantele q*uasi* manum tergile. Et s*ecundu*m h*ic*
usu dr gausape qd tergendis manibus
prebet. Vnde et mantile vel matele. q*uasi*
manus tela et e ethymologia. Et a mando
h*oc* madienum qd*dam* instrumentum ligneum
hominis figuram h*abe*ns qd solet terrere sibi
malos monere q*uasi* mandendo. Et a
mado maturus a um. q*uasi* madurus
.i. ad madendum aptus. Et co*m*pa*ratur* rior
simus. Inve*nitur* etiam maturimus. q*uasi* a posito
matur. Vnde maturerius. sime vel
rime adv. Et h*ec* maturitas atis et ma
turo. as. maturum facere. Et e actiuum
cum suis quod et in maturesco. es.
.i. e. vel fieri maturum. Et co*m*p*on*itur p*ro*ma
turo as .i. ... pfere maturare. Vnde
Ouidius Metha. et hic incho. ma:
turesco scis et p*ro*maturesco scis. Et no
q*uia* s*ecundu*m petrum helie maturare ponitur
p*ro* diversis. enim tranquille et quiete
Vnde iste matuat h*oc*. q. cum maturite
et tranquillitate et lenitudine facit hos
Vnde Virgilius Matuate fugam

151

vel quia est dicite rege quod ad tragedie recedite. Item maturus a um i festinus et comparatur. Item hec maturitas i festinatio et inde hec maturatio. Item proma et maturus tempore et maturo. Item proma tude statim utraque [illegible] Quintilianus de causis [illegible] libidine mihi maturi et non precedit. Maturus quasi immaturus immaturus a um non maturus a tergo et comparatur unde hec immaturitas et immaturitas. Immaturitas est de noctium tempora quod non est matura a opere tunc ut aliquid agat vigilando. Quod [illegible] vulgo dicitur [illegible] hora importuna. Mando quasi commando dis et est neutrum [illegible] sunt quasi. Mano as fluere decurrere unde hic mastigia e mala et nequam serpens vel ancilla quod a stige manat. Plautus crucior lapidem non habere me ut illi mastigie cerebrum excuciam. Item est mastigia in alia significatione secundum quod dicitur. Mano quasi emano dis et est neutrum quod est [illegible] hic hippomanes unde et quod hippomanes inde. Sicut secundum [illegible] Item mano quod commano as demano as emano as permano as et est neutrum quasi [illegible] quod tempore manasse quia manavit.

Maneo es si sum i morari manere i perseverare et firmare. Item quod mansio ab unde hec mansio onis et hic mansiunculus et hec mansionatica a um i manens vel ad mansionem pertinens et manso as frequentativum quod mansito as aliud frequentativum unde quasi mansitorius locus aptus ad manendum. Maneo et commaneo es permaneo es emaneo es remaneo es. Item maneo quasi emineo es i de manere apparere super in tube sive stare. Unde emineo et et comparatur unde eminenter eminentius simile adverbium. Item hec eminentia et eminulus a um i aliquantulum eminens unde [illegible] eminens [illegible] si modicum salus eminulis digitis [illegible] velis. Item abemineo es ab et emineat vel emiabis per [illegible] minio vel monto. Item emineo quasi supemineo es preessem premineo preesse et supemineo es et comparatur unde hec supereminentia e. Item maneo quasi immineo es i impendere imminere instare presens esse unde imminens et comparatur unde imminenter simile adverbium hec imminentia

Item componitur ad pro unde promineo et prominens et ui quod porro manet et apparere superstare preesse unde prominens et et comparatur unde hec prominentia et preminens et supermanere preesse prestare precellere unde preminens et et comparatur unde hec preminentia e. Maneo cum sunt quasi enim illa eius quasi que retinet creaturam sui simile facere pectum in se et superius in suo. Illa vero quasi que mutat a simile in se faciente pectu in vi et creent supernis. Manasses ebraice dicitur oblivio unde dictus est manasses quasi obliviosus quia pater eius Iacob sit oblitus laborum suorum vel quia per multa scelera et sacrilegia deliquerit et oblitus fuerit domini vel quia deus sit oblitus peccatorum illius. Manichei quidam heretica a quodam persa extiterunt qui vocatus est manes. Hic duas naturas et duas substantias introduxit i bonam et malam et animas ex deo quasi ex quodam fontis rivulo manare asserit. Mandragora genus pomi similis parvis peponi et odore et sapore vel [illegible] quia habeat mala suave redolentia in magnitudine mali maciani unde et earum latini vocant malum terre. Hanc poete anthropomorphos appellant quia habeat radicem formam hominis simulantem. Anthropos enim grece homo dicitur latine. Cuius cortex vino mixtus ad bibendum datus illis quorum corpus propter curam secandum est ut soporati dolorem non sentiant. Huius species sunt due femina foliis lactuce similibus mala generans in similitudine prunorum. Masculus foliis bete similibus. Man i videre hec est i porca inde dicitur manticos i divinacio unde hic manticos est illud idem scilicet divinacio quasi visio porcorum i premissorum a deo et hinc filia tiresie dicta est manthos quasi divinatrix. Vel manthos dicta est divinacio cuius filia tiresie a manes et tueri quia manes tueat. Hec de te ben filium habuit qui dictus est ocnus unde Virgilius ille etiam patriis agmen ciet ocnus ab oris fatidice manthos et tusci filius amnis. Et idem dicitur et [illegible] i Virgilius in bucolicis. Hic quandoque [illegible] scat et de manu vomere cum mantuam appellavit de qua fuit Virgilius unde Ovidius Mantua Virgilio gaudet verona catullo Peligne gentis gloria dicar ego. Unde mantuanus a um. Item a manthos

quod est divinatio vel silia ut ve sic dicta
Item nigromantia .i. divinatio. Et componitur
cum nigros vel niger quod est
mortuus et dicitur nigromantia quod fit
per mortuum divinatio quia quibusdam
incantationibus videntur mortui resu
scitati divinare et ad interrogata re
spondere. Ad quos suscitandos humani
cadaveris sanguis additur. nam aqua et
sanguinem demones diligunt. Vel quando
nigromantia fit amor aque commiscetur
ut colore sanguinis facilius demones
provocentur. Unde nigromanticus .a. um
et nigromanticinus .a. um. Item compo-
nitur cum pir quod est ignis et dicitur piro-
mantia divinatio que fit in igne
vel in astris vel in scintillationibus ignis.
Unde piromanticus .a. um et piromaticus
.a. um. Item componitur cum aer et dicitur
aerimantia .i. divinatio que fit in
aere. Dicitur idromantia divinatio que
fit per aquam. Dicitur geomantia .i. divinatio
que fit in terra. Et dicitur ciromantia di-
vinatio que fit in manu. Dicitur ornito-
mantia divinatio que fit in pectore
ornicis vel gustu pullorum. ornix
interpretatur galina silvestris. Dicitur armo-
mantia divinatio que fit in armis
.i. spatulis bestiarum. Et hic aruspex
ad similitudinem predictorum derivatur
.a. um et aerimanticus .a. um. Martir. Et
dicitur martir ris grece latine dicitur
testis. Unde et testimonium grece martiria
dicuntur id est testes dei quia propter testimo-
nium Christi passiones sustinuerunt et usque
ad mortem pro veritate certaverunt. Unde
hic martirium tuli atque martirum vel
locus vel templum martirum quia in
memoriam martiris sit constructum vel
quia ibi sunt sepulcra sanctorum martirum.
Et hinc martirizo as et martiriso
as. Et sunt activa. Martir componitur
cum protos quod est primus et dicitur
prothomartir .i. primus martir sicut
Abel in veteri testamento et Stephanus
in novo.

Marceo ces cui .i. putrere et est
florum inde marcidus .a. um
et comparatur. Unde dicitur marciditas
et marcidulus .a. um aliquantulum
marcidus. Et marcido as .i. marcidum
facere et est activum. Item a marceo
dicitur marcor oris .i. marciditas. Unde
marcorosus .a. um plenus marcore.
Item a marceo marcesco scis incho-
ativum. Unde dicitur et dicitur marcescibilis le putre-
scibilis. Unde marcescibiliter et hec marce-
scibilitas. Et per compositionem inmarcescibilis
le liter litas. Item a marceo dicitur mu-
cus .a. .i. putredo in pane et vetustate
proveniens. Et mucus a mareo. Unde
dicitur mucor oris idem. Sed proprie mucus in
pane mucor in vino vel in aqua. Sed
inmoria vini. Unde in epistola neque mu-
corem neque acorem. Et dicitur mucorosus
.a. um. Sed a mucus mucidus .a. um. Unde iu-
venalis. Vix fractum solide iam mu-
cida frusta farine. Unde mucido as mu-
cidum facere et est activum. Item a
marceo dicitur muscus quedam herba
vel potius quedam lanugo in fontibus
et circa arbores crescens. Unde virgilius
firmi fetoniades musco circumdant
amare corticis. Et hinc muscosus .a. um
musco plenus et coopertus. Unde virgilius
Muscosi fontes in somno mollior herba.
Et componitur. Unde dicitur muscositas. alio
Marceo componitur commarceo ces. dimarceo
ces. emarceo ces. premarceo. remarceo
omnibus incheativa. Marceo cum sine
glosa est neutrum et facit preteritum in cui et
caret supinis. Hoc et maranatha ebreum
est indeclinabile et interpretatur adventus domini
vel dominus venit vel usque in adventum
domini. Unde illud anathema marana-
tha .i. perditio in adventu domini. Marcus
interpretatur excelsus mandato. Propter eximium
evangelium altissimi quod predicavit. Martha
interpretatur irritans vel provocans sed
sermone syro interpretatur dominans.
Marbonici quidam heretici qui dicunt
ipsum esse Christum qui docuit illos in omni
re sabbatizare. Marcionistae quidam
heretici sic dicti a Marcione stoico philosopho
qui cum Domini dogmata secutus alterum
bonum alterum iustum deum asserunt
tamquam duo principalia creationis et
bonitatis. Hic et marsia .e. unus fuit
excoriatus ab Appolline ex cuius sanguine
paratus est fluvius qui similiter dictus
est marsia. Item marsia fuit quidam
comes Bachi qui vitium usum quibus docuit
populus Italie ostendit. Unde terra illorum
dicta est marsia. Unde marsinus .a. um. Vel
marsi dicti sunt quia martem sequuntur
quia bellicosi sunt. Marsos qui tristes
vocant quos et   quia serpentes
horrent   quia serpentes dicuntur et
incantant hii pelagium appenninum
montibus simile cum umbris. Et quia

marsi multum valent in incantacionibus
serpentum ideo quoque invenitur marsicus
pro incantatore serpentis quoque quasi pro
incantatore. Marsides fons est in affrica
qui saxa gerit d... quidam regio
est in egipto unde quidam genus
calculi dictum est et dicitur marcones. Unde
Virgilius Marsia aggressor carmina
Maxima pars divina que dicitur nectar
dicitur. Marphalis stator. Marsupium
sacculus pecunie a mar sup... quasi
quem greca sit. Marsicanus octavus
mensis scilicet junius. Mariola ... brachium
super cubitum

Mas maris i. masculus vel maritus et componitur sic eviratum
unde masculus a um i. masculinum sexus vel fortis et baro
ut vir et hinc masculinus a um et per
compositionem emasculo as i. enervare
debilitare vel castrare. Item componitur
commasculus a um. Unde Marcus de Cato
commasculata fronte et sopista verenda.
Item a mas dicitur marisca que est
vesica que circa podicem nascitur
ex nimio fricatu et usu agendi opera
sodomitarum solent exurgere. Unde
Juvenalis sed podice levi ceduntur
tumide medico ridente marisce.
Dicitur etiam quoque marisca quedam vesica
que ex assiduo actibus fricatu nascitur.
Item a mas dicitur maritus ti. Unde
dicitur marita i. uxor et maritus a um
pertinens ad maritum vel maritam
vel maritalis. In eligendo maritum
quatuor expectare solent virtus genus
pulcritudo sapientia et sunt hec sapientia
potentior ad amorem effectum. Similiter
in eligenda uxore quatuor res impellunt
homines ad amorem pulcritudo
genus divicie mores. Melius tamen
si in ea mores quam pulcritudo queratur.
Nunc autem ille queruntur quas divicie
aut forma non quas probitas
morum commendat. Item tribus
de causis ducitur uxor causa prolis
causa adiutorii causa incontinentie.
De prima causa dicitur in genesi crescite
et multiplicamini. De secunda
in eodem non est bonum hominem esse
solum faciamus ei adiutorium simile
sibi. De tercia dicit apostolus qui se
non continent nubant. Ideo femine
sub viri potestate consistunt quia
levitate animi plerumque decipiuntur.
Unde et equum erat eas viri auctoritate

reprimi providit et vetus voluit
feminas immunitas quoniam si potestate
essent per se ipsas animi levitatem
in tutelam constitutas. Item a maritus
dicitur maritellus li dimin. et hec maritella
le et hic et hec maritalis le et ma
rito as et est activum cum suis compositis.
Item a mas dicitur mars deus belli
et per ipso bello ponitur et dicitur quia
virorum sit mars ad est enim ut
sit mars per viros purgatur licet ea
sint quia consuetudinem pugnandi
sicut Bactrianum ubi et femine et viri
in pugnam eunt amazonum ubi
sole femine Romanorum aliarumque
gentium ubi soli mares. Unde martius
a um ad martem pertinens vel bellicosus
et hic martius quidam mensis
sic dictus propter martem romane gentis
auctorem. Fuit enim pater Romuli
et ideo Romulus in honorem patris primum
mensem ab eius nomine martium vocavit.
Vel ideo martius dicitur a marte quia
in eo est festum martis et ei consecratus
est mensis ille quia eo tempore
cuncta animalia ad marem aguntur
concumbendi voluntate. Et idem
dicitur mensis novorum quia olim erat
marcius initium anni et dicitur marcius
a um. Item a mars dicitur marsaton
genus unguenti et dicitur mavors tis
i. mars. Unde mavortius a um i. pertinens
ad mavortem vel bellicosus. Mars
componitur cum pater et dicitur maspiter
vel marspiter tris vel teris id est
maris pater. Vel maspiter dicitur
mars pater. Mars componitur cum semis
vel semimas et dicitur et hec seminaris
re i. semimasculus vel imperfectus
mas scilicet castratus quasi unus habens
quam mas. Item nota quod mavors dicitur
et matronale operimentum quasi mars
vel quasi mas i. signum maritalis dignitatis
et potestatis in quo est caput enim mulieris
vir est inde et super caput mulieris est
idem et stola dicitur. Hec mastix ab
genus coloris est et ut dicit lentiscus
arboris gutta est. Unde dicitur mastica
quedam vestis quasi colorem mastice habens
et mastico as comedere vel fatiens inter
dentes ducere et conterere et per quoque per
deliberare vel excutere. Unde hec mastigia
e corrigia baltei vel quia mantellus
conglutinatur ante scilicet ponitur quoque pro
flagello. Unde mastigo as mastigia
ligare vel verberare. Mastico componitur

comastico -as demastico -as i. valde
mastico et est activum cum suis compositis
Pasca e strena. Paslot liber est
qui dicitur proverbia Salomonis. P
assa villa vel casale / vel massa
aput hebreos quoque ponderis dicitur
et ipse metalli aliquando. unde hec ma
ssarius -rii cui commissa est cura rerum
familie et hec massaria -e / et hinc
hoc compositum ut supplere dicimus dicti
sunt massagete quasi graves et
fortes gete. Passicus -a mons est
ubi optimum habundat vinum et
ponitur aliquando pro vino unde massicus
-a -um et hoc massicum -ci pro optimo
vino. Passilia civitas est gallie qua
cesar destruxit unde massiliensis -se
P M Atros grece latine dicitur mater
unde hec mater -tris aput
nos dicitur / quia aut dicitur mater
quasi mammas (?) praebens genus
ethymologia est non compositum / et inde hec
matercula -le diminutivum i. parva mater vel
in statura vel divitiis / et maternus
-a -um et hic et hec maternalis -le unde
hec maternitas -atis et hec matrina
litas. Item a mater hec matrona -e
que iam nupsit et genuit quasi mater
nati vel quia iam potest fieri mater
unde hic et hec matronalis -le. Item
a mater hec matrimonium quoniam
coniunctio viri et mulieris nutra viri
muliere quasi coniunctio et conditio unde
hic et hec matrimonialis -le. Iter
a mater matrisso -as i. matrem in
dictis vel in factis imitari mater assi
milari unde quidam hic bis matrissat
luxuriosus eris et hec matertera -e
soror matris quasi mater altera unde
hec matruelis -lis penultima producta et hec et
hec matruelis -le pro eodem pertinens ad
materteram / matrueles etiam dicuntur
filii vel filie matertere. Preterea a mu
hic et hec matrimes -is qui vivunt
superstites defuncta matre / sic patrimes
dicuntur qui superstites est mortuo patre
vel matrimes dicitur puer filius matris
unde et matrimes quasi matrem imitans
quoniam patrimes dicitur puer patrem
imitatus / et hic matrimus qui matrem
habet vivam et avum vel aviam et hec
matrina -e que aliquem de sacro
fonte levat vel quoniam alterius infantem
et hec matrina -e i. noverca. Item
a mater hec matrix -cis locus con
ceptionis vel pelliola in qua puer

involvitur in utero matris et est quasi
fetus in ea gignitur / semen enim conceptu
confovet / confotum conportat / com
portatum in membra distinguit / unde
hec matricula -le diminutivum quod etiam pro
cartula dicitur et ipse pro cartula principali
unde in vita beati Silvestri legitur qui habebat
nomina viduarum et orphanorum in
matricula sua scripta. Item a mater
hec materia quasi mater rei et materia
omne id ex quo fit aliquid / et inde hec
materiola -le diminutivum et hec materies -ei idem
quia materia secundum materia in vocalibus et scientiis
secundum materies in aliis rebus. Item a
materia materiatus -a -um quod ex materia constat
et materio -as i. materiam construere
et hic et hec materialis -le ad mate
riam pertinens vel ex materia exiens vel in sua
materia designanda positus / unde et illud
volumen dicitur male positum quod potest
ad signandam materiam suam i. scripturam
vel qualitatem sui specimis (?). Mater componitur
commater quasi simul mater et hec
et hec matricida -e qui vel que matrem
occidit unde hic et hec matricidalis
-le et hoc matricidium. Item componitur
hec materfamilias vel -lie -liarum
i. mater super familiam vel que per
grandinem (?) vel solemniter in familiam
transit mariti / tabule enim matrimo
nialium instrumenta sunt sive emptio
vel materfamilias est illa que
pluribus enixa est quasi familia ex
duobus esse incipit. Mato grece addisco
vel doceo latine unde hec mathesis -sis
penultima producta et sine aspiratione
i. divinatio unde mathematicus -a -um
i. divinator unde Iuvenalis Nemo
mathematicus genium indemnatus
habebit. Item a mato hec mathe
sis penultima correpta et aspirata
i. doctrina scilicet quadruvium unde illud
Dicunt fari mathesis sed divinare
mathesis. Unde mathematicus -a -um
i. doctrinalis quadruvialis et hec
mathematica -ce i. quadruvium
quasi doctrinalis scientia vel quia per illam
venitur ad theologiam que est doctrina
doctrinarum scientia scientiarum / vel quia maior
doctrina sit in mathematica quam
in aliis quia cum in aliis artibus
solo sermone sit doctrina in hac ad
visum sit quia quod verbo dicitur et con
firmatur sub oculis ostenditur / vel dicitur

doctrinalis quia circa posteriora consistit
quia ibi fit doctrina de corporibus per
ea que circa corpora sunt Unde mathe
matica dat initium phisica prosequitur
theologia consummat imperfectum Mato
vel mathesis tempus omni tenuem quod
est punctus quo circumquoque volumine
et hec matesis tenuem i. disciplina
vel doctrinalis punctus circuli Mathusalen
interpretatur mortuus est et est evidens
clarissimus nominis quidam enim eum
cum patre translatum fuisse et dilu
vium preterisse putaverunt ob hoc
signanter infertur mortuus ut ostende
retur non vixisse post diluvium sed in
eodem cataclismo fuisse defunctum
solis enim octo hominibus in archa post
diluvium evaserunt Matheus in
hebreo donatus exprimitur idem et
appellatur levi a tribu a qua ortus
est in latino autem ex opere publicani
nomen accepit quia ex publicanis fuit
electus et in apostolatum translatus
Mathias qui inter apostolos sine
cognomento solus habetur interpretatur
donatus ut subaudiatur pro iudea
iste enim in locum eius electus est
ab apostolis cum pro duobus sortes
mitterentur Mattus i. tristis vel fatuus
Mauron grece latine dicitur
nigrum Unde maurus a um
dictus est quidam populus qui
niger est et estifero quodam
calore afflati speciem atri coloris
trahunt et inde hec mauritania e
terra quam possederunt et hic mau
ritanius a um et maurus a um quo
niam ibi dicta terra sine sit niger
sive non Prima provincia mau
ritanie mauritania sitifensis est
que sitifi habuit oppidum a quo
et nomen traxisse regio perhibetur mau
ritania vero cesariensis colonie ce
sarie civitas fuit et nomen provincie
fecit utque ex eadem mauritania
tingitania a tingi metropolitana
huius provincie civitate vocata est vel
maurus dictus est a medis quasi medus
Medi enim in affricam transfretaverunt
et sunt mixti cum libicis quorum nomen
libices paulatim corrumpente barbara
lingua mauros pro medis appella
verunt Item a mauron hec morus
ri quia eius fructus sit niger Unde
morum fructus eius Hanc latini
rubum appellant quia fructus eius
vel virgultum rubeat Morus grece
enim sicomoros et hec sicomorus
quia folijs sit similis moro Hanc
arborem latini celsum appellant ab
altitudine quia non est brevis ut morus
Unde hec sicomorum et hec celsum
pro fructu illius Item a mauron
et dya quod est de dicitur per compositionem hoc
dyamoron genus medicamenti
a succo mori dictum ex quo conficitur
sicut dyacodion quod ex codia id est
papavere fit et sic diasparmaton
quod ex seminibus componitur Item a mauron
vel maurus hec maurusia e quedam
terra que est mauritania Unde mauri
sius a um Hic mausoleus rex fuit
cuius uxor cui mirum fuit constructum
sepulcrum et ideo ab eius nomine
hec mausoleum dicitur est sepulcrum
vel monumentum et pone regum M
axilla civitas affrice non longe
ab atlante Unde maxillus a um quod
nos corrupte massilus vel massilus
dicimus Unde virgilius hec in massile
gentis monstrata sacerdos Mecomitis
gemma est que papaveri exprimit
Mechor ari mechatus sum i.
adulterari et largius interpretatum
cum celebrat omnis carnalis cogi
tatio que subtrahit mentem a
deo et omnis libidinosa quamquam
et omnis adulterina actio et omnis
illicita cupiditas ut dicit mechatio
Unde hic mechus adulter et hec me
cha adultera et mecha eo avi
adulterari a um et hec mechania
a um i. adulterium quamvis alter dicitur
mechania quam adulterium respectu
liberalium operum removet de
statu et confert commoditatem Unde
hec mechania e scientia humanorum operum
necessitatibus corporis obsequium Item a me
chus hec mechia e i. adulterium Me
chor quod commechor aris et est depo
nens sive quod
Medius a um inde medietas
atis et mediocris cre cri
medium est quod sufficit
quasi qui excedit non est ultra
vel citra sed in medio i. in virtute consistit
Unde mediocre et hec mediocritas Item me
diocriculus a um i. aliquantulum me
diocris secundum ticio Paucos homines medio
criculum exitum vbi quod in ille a
medius medium a um i. medius
et hec medulla le quia in medio sit quod alii
dicunt medulla quia in medio latet vel medulla

q madefaciet ossa eius sicut vnde
medullitus aduerbium loci / et medullinus
a um ad medullam pertinens vel de
medulla existens / similiter / Medullinę
frittum tirsantis adorat / sed hec medul
lina a pronom nomine est cuiusdam femine
Item a medius medioximus a um quod
est inter medium et extremum ut due
tabules zone que sunt inter extremas et
torridas et media est · medioxime sunt
et dei qui sunt inter aereos et terrestres
vel inter aereos et celestes medioximi
sunt vnde plautus in cistellaria / et
ita medii quia dee et superi inferi et medi
oximi / et varro / tales · quos greci demo
nes latini medioximos vocant /
Et mediaritus a um · in medio statutus
et artatus / et est compositum a medius et arceo sed
mar · Mediaritus per antipodam (?) sincerę
tibi duplis / Item a medius medio · as
· i · in medium locare vel per medium dim
dere / vel medietatem auferre / vel coniungere et
pacificare / vnde mediator dicitur qui coniungit
et inter aliquos est medius ut eos coniungat
et pacificat / vnde illud xpistus dicitur mediator dei
et hominum quia inter deum et hominem sit medius
constitutus ut homines ad deum perduceret
vnde et illum greci mesiten vocant / sed
medius est qui dimidiat et sequestrat / et quasi
dimidiatio / ab per medium diuidere vel
medietatem auferre / et est actiuum et de
sine quarta / Item medius quasi dimidius · a · um ·
vnde dimidietas atis / et mediastinus · a · um ·
in medio stans vel medium tenens / Item me
diastinus a · um · i · in medio cuiuslibet pertinens / et
tunc quasi a medius et a stirps quod est ciuitas
vnde Oracius in epistulis / Tu mediastinus ta
cita prece rura petebas / Item mediasti
dicitur balneator idem et mediustinus quia in
media positione positus / Item quedam ciuitas latina et
dicitur mediolanum quia sub medio lanea fuit
ibi inuenta in eius edificatione / et fuit
factum mediolanum a gallis olim
illuc venientibus expulsis indigenis
vnde mediolanensis sis / Item medius quasi tu
tollo · lis · quarte dicitur meditullium · i · medi
etas scilicet id quod in medio est ut in ouo
vitellus / et quicquid eminet in medio dicitur me
ditullium ut eminens locus in medio
campo dicitur meditullium / et quod eminet
in medio rote dicitur meditullium / Item quasi ad
fidus / dicitur medinsfidius aduerbium iurandi ·
per meritum qui mediator est et fidei magister
inter deum et hominem / vel medinsfidius quasi a medi
anus et fide quasi mediante fide vnde salustius

Item quedam mina vel emina / et hec medi
mnus quasi media mina vel mensura quinque mo
diorum dicta quia mediet quinque modios
qui sunt pars tertia medie / Media et
persida a regibus medo et perso dicte sunt qui
eas prouincias bellando aggressi sunt
et a media medus a um et medicus a um
et hec medica ce · quoddam genus leguminis dicta
sic quia a medis translata est in greciam tempore
quo cum xerses rex persarum inuasit
et hec semel serit et decem annis perma
net vel tribus / et quater vel sexies per annum
potest recidi / et hec herba abundat in vene
tia / et est cum foliorum trifolii virens / quod
dicunt esse sicilicum (?) legumine quod vulgo dicitur
sargina vel trifolium vnde vergilius / Item
medica est quedam arbor prius asportata a
medis vnde et dicta est / hanc greci cedrome
lam / latini citrinum vel citram vocant
quia eius folia et poma cedri odorem
redoleant / malum eius inimicum vene
nis / et hec est quod vergilius intelligi voluit
cum tradat ex eo fomenta animae / hec arbor
pene omni tempore plena est pomis partim
maturatis partim acerbis partim adhuc
in flore positis quod in aliis arboribus
mirum est / et dicitur quasi cerua hec arbor est
citrus ut apuleius dicit negat / Medo · onis
ex aqua coctus et melle confectus idem et idro
mellum / Mesio · tura / Megera · e ·
est quedam furia infernalis et interpretatur magna
contentio / et hec est pirama (?) operatio
Megara oppidum sicilie vnde Mega
rensis se / et megale ciuitas in grecia
vnde megalensis se / Megistus · i · ma
ximus / et quidam cum tribus quod est ter et ter dicitur
trimegistus ti · i · trimaximus qui tres sa
pientias vel qui est in pietate clementia vnde
mercurius obtinuit et multarum artium
scientiam trimegistus · i · termaximus nota
bis est / Megis he faciet per minarum
Mellese greci leone dicunt aperte
vnde et quasi mel leo et inde quasi mel
talis dicitur · i · prope mel / et
melleus a um et mellinus
a um et mellitus a um / et hec mela
nites te lapis melleum et dulcem succum
emittens / et hec melos dicitur et melos is
i · dulcis cantus dulcis modulatio vnde hec melo
dia · e · et hoc melodiama atis in codex
sine / et melos vel melodia quasi mellea
oda · i · dulcis cantus / et vide ere corripit (?) et no
compositio / Item a melos melicus a um · i ·
dulcis vel dulciter sonans vel pertinens ad me
lodias vel quod consistit in melodiis vel
qui tractat de melodiis / et hic mellitus

tu. tu. p ecc. Mur. cu. Modulata sun
nitas mellito quod trepitabat apul
si. Et q' et emelitus .i. resultator Jesus
Sirs. sunt post emelitus qui agnu lu
dibria fit solus. Item a melos me
ditor aris q' melitum .i. modulum dul
ce. et quibus melodijs decantare. Vn
Virgilius silvestrem musam tenui me
ditaris avena. Item meditor .i. putare co
gitare deliberare. Vnde meditator et hec
meditatrix. unde meditatus a
um. Vnde va diu meditatus que de
signat meditationem. Et q' commeditor
premeditor. Vnde premeditatus et i
impremeditatus a um. Item a melos
et pono quod est fingo dicitur melopeus dul
cis sonus vel cantus fictor. Et melosonus
a um qui dulciter sonat. Item a mel
dicitur mellarium .i. vas in quo mel conservatur
vel in quo vinum ponitur vel ubi cellarium
natio de sal. Vas in quo vinum
conditum est mellarium nominatur. Et hic
melo lis vel melo onis vel melos
... quoddam animal scilicet taxus et dicitur quia
favos petit et assidue mella captat
Et sic a malon quod est rotundum quia
rotundissimo membro sit melo est
olim dictus et nunc usus. Et a melota
hec melotes tis. et hec melota te quedam
vestis de pilis vel de pelle illius animalis
facta a collo pendens usque ad lumbos
qua monachi utuntur. Et ista vestis est
utrique apta ad opus ...
et pera ut dicunt. Vnde circuierunt
in melotis et pellibus caprinis. Item
mel componitur cum oxi quod est acutum et dicitur
oximel vel hoc oximellum scilicet aceti et
mellis permixtio duas partes continens
aceti et tertiam mellis. Vnde talis confec-
tio dulcis acri et acutior. Et enim
cum mo quod est vinum et dicitur hoc inomellum
vini vel musti et mellis commixtio
et hoc idromel vel idromellum ex
aqua et melle confectio. Et componitur
mellicratum .i. ex vino et melle va
commixtio vel et mellifluus a um
fluens et abundans melle vel dulce
dine. Et mellificus cus. mel facere et
est neutrum. Et hic melchites quedam gemma
sic dicta quia venti pauimentum ...
tis stillat. Et hic ... melochites
gemma bicolor ex una parte viri-
dis et ex alia melli similis. Item a mel
hec mella. est quedam gemma latam vocant
quam vulgo ... Et colore fabasi ...

... dicitur arbor in est magnum fructum
ferens comestibilem de gustu dulce
... et mella dicitur est de quadam in laude
Baptiste dicitur. Et sunt mella dulce est
et hec mella le. quoddam flumen. Et q'
et hec amella le-
tum a quodam est iuxta et hec amella le
que est ea quasi iuxta mellam flumini cre
scit. cuius flos dicitur hec amellus. Vnde Virgilius
Cui fecere nomen amello. Item a mel hic
medo onis potio melle mixta quasi
meso id est medo quasi melos. quia ex mel
le fit sicut calamitas per cadamitas id est
a mulsum quasi melsum vel a multo
sit mulsum ex aqua cruda vel vino
medo ex aqua cocta. Melchisedech
interpretatur rex iustus. rex quia imperat et
iustus quia discernit sacramenta legis
et evangelii non pecudum victima
sed oblationem panis et calicis in sacri
ficium obtulit. Et hic quod heretici di
cunt melchisedechianam quia melchisedech
sacerdotem dei non hominem fuisse
sed virtutem dei esse arbitrantur. Melan
grece latine nigrum. Vnde hec melana quedam
vestis quia sit nigro colore. Et hec mela
ria quoddam piscis quia nigram habet cau
dam et pennas nigras. et in corpore
lineas nigras. Item a melan malus
a um quia nigrum sit et pessimum. et compa
anomale peior pessimus. Vnde male
peius pessime. Et hec malicia ce. Vnde
malitiosus a um. tetior malo quia
frequenter malus sit. et comparatur. Vnde hec ma
litiositas atis. Item a malus malignus
a um .i. malus ignis. et comparatur. Vnde ma
ligne magis sime adverbium. et hec mali
gnitas atis. et maligno as. maligne
facere vel potius malignum facere et
molestare. et in eodem sensu invenitur mali
gnor aris deponens. quod autem dicitur malignus
quasi male ignitus ethimologia est. Malus nec
male et malefacio cis. Vnde maleficus
a um. et hoc hic maleficium. Item
quod malefico fit et maledico cis. et ma
livolus a um et hic et hec et hoc malivo
lus et compa. Vnde malivolus
est. Item a peior peioro as .i. peiorem
facere et est activum. et hic malagma
atis quoddam medicamentum vel malagma
dicitur quia sine igne maceratur et conficitur.
Item a melan componitur malamum ... dicitur
atramentum et ... colera quod est
fel. et hec melancolia quia sit ex nigri
sanguinis fece admixta abundantia
fellis. Vnde melancolicus a um. quoddam
malencolia. Somnia melancolici

et conciliatores quinque refugium et
amicorum tacitorum suspecti sunt
Memini nisti. i. recor-
dari recolere memora-
re. et est defectivum in
presenti et forte a presenti vel
quod infinitum imperativum vel
memento et mementote. sed preteritum
et que formantur a preterito scilicet formationem
et legem presentis sequuntur omnia presentia
omnia preterita imperfecta et omnia fu-
tura per futurum coniunctivi. Item fora-
tionem et legem preteriti sequuntur omnia
preterita perfecta et omnia plusquamperfecta et
futurum coniunctivi. sed preteritum perfectum
istius verbi actum quidem in vi preteriti quidem
in vi presentis. Similiter plusquamperfectum
actum quidem in ipso preteriti plusquamperfecti
quidem in ipsius preteriti imperfecti. unde memini
quidem invenitur copulatum cum presenti et
memineram cum preterito imperfecto. et
similiter coniungitur in verbis aliis defectivis
unde quid dicit duo sunt eidem
nomini tempori meminique. que sunt
intendunt presentis preteritique. Et a memini
memoro as. unde et hic et hec memor
oris quod in memoria habet et qui tenet.
unde memoriter adverbium. et hec memoria
e. et est memoria firma comprehensio
formarum mora in mente. unde et quidam
volunt quod dicitur a mora. quod autem
dicitur memoria quod in mente mora et hec
e et hic memoriosus. a. um qui
bene est memorie. et hic et hec memo-
rialis. le. hoc est dignum memoria
vel quod reducit aliquis in memo-
riam. unde memorialiter adverbium. quod dicitur vel
dicitur vel fiunt aliquid scilicet in memo-
ria et non tradatur oblivioni. Me-
mor componitur immemor quod
oblitus est. Item memoro componitur
commemoro as. rememoro as.
et sunt activa. unde et depo-
nentia eodem modo scilicet memoror aris. comme-
moror rememoror. unde in psalmo
Et rememorati sunt quia deus adiu-
tor est eorum. Et nota quod memoramur
pauca commemoramus multa. Item
memoria preterita recolit. mens futura provi-
det. Cogitatio presentia complectitur.
Item memoriosus a. um qui in memoria
habet. Memor beneficii vel defensor
memor est. Item a memini hec

mens tis unde hec mentio onis et
mentior iris mentitus sum. i. contra mentem
ire et dicere. secundum aliter dicere quam in mente
existimare. sine unde dicitur sine scilicet
unde et dicendo verum potest quis mentiri
et adde scilicet potest non mentiri. Unde
inter mentiri et mendacium hoc interest
ut dicit Augustinus. cum mentitur ipse
non fallitur nec fallit quantum in se est
unde Augustinus aut vir bonus debet prestare
ne mentiatur vir prudens ne mendacium
dicat. ponitur tamen sepe mentiri pro falso
dicere et tunc hec deceptio et hec mendacium. et
qui mentem alterius fallat et dicitur
hoc mendacium et verum mendax di-
citur qui gratia et spe lucri vel voluntate
decipiendi mentitur. verumtamen quod sine causa
vel voluntate mentitur et comparatur mendacior
cissimus unde mendaciter. cius. ssime adverbium.
et mendaciolus a. um aliquantulum
mendax et hoc mendacium cii unde
mendaciolum li diminutivum. Item a menda
hec mendum et hec menda de. i. macula
maxime illa que solet esse in libris
nondum emendatis sed mendacium
in aliis rebus secundum papiam quia menda
cia vel culpa corporis. unde per compositionem
emendo as. i. corrigere quod mendum
deprimere et proiicere. Item a menda
mendus a. um. i. sordidus maculosus
unde emendo de remediis. Ante oculos
signa quecumque in corpore mendum est
et mendosus a. um maculosus sordidus
spurcus turpis in facie sed mendax
in verbis unde Oracius carmen vomat
aut tacet. unde mendose adverbium. idest
maculose turpiter mendaciter. Unde
Persius mendose colligit. Item Mens
componitur cum a quod est sine et dicitur
hic et hec et hoc amens tis. sed satius
quasi sine mente et comparatur cior. sicut cum amne
et vigilantissime. adverbium. et hec amentia e. et a
mente abs insanie vel procul insaniam
facere. Item cum de et dicitur demens tis quasi
deorsum a mente et comparatur cior. simus
unde dementer cius. ssime adverbium. et hec de-
mentia e. et demento as. i. furere vel
furiosum facere. et dementor aris deponentia
eodem modo. Item cum ve et dicitur ve-
hemens. i. furiosus quasi ve latens in mente
vel quasi a ve quod est sine in vehemens quasi
sine mente. Vel quasi a vehe is quasi qui
vehitur a mente. Aliqui vehemens dicunt

fortis ut cum dicitur aque sunt vehementes
et cum eum est fortior, et comparatur vehementius
simum. Unde vehementer, tius, sime adverbium. Et hec
vehementia, e, animi dementia. Me
mini, quod cum con et comminiscor, sceris,
commentus sum, id est commemorare ad me
moriam reducere, excogitare, adinve
nire, simulata fingere et componere. Et in
de per [illegible] imp[illegible] multis pluribus commenti
est plena studio vel doctrina in mente
excogitata in unum colligere. Et hoc commentum a
id est et hec commentatio, id est fictio mendacium
machinamentum inventio confictio, et ta[illegible] vel
sicut proprium commentum est plurimum studia
vel doctrina in mente excogitare in unum
colligere. Et secundum hoc quilibet liber et opus exposi
tio alicuius artis componitur dicitur commentum. Sed
in modo usu commentum dicitur liber expositorius
qui deservit expositioni sine textu libri et
non conservit omni litere contextum. Et secundum
quod sic diffinitur commentum est corpus sine corde
[illegible] non specialis sed similiter. Et hic comme
mentator a tor, id est expositor. Et hic comme
tulus, li, parvus commentator et commentalis
qui commenta componit vel scribit. Et hoc
commentarium, id est armarium ubi reponuntur
commenta. Et hec commentariola. Et hoc comme
tariolum dicitur. Item a commento commen
tior, aris, id est fictus fieri vel exponi vel
vel ad commentum pertinere. Et commentor, aris, id est
commentarius fieri vel mentiri, simulata vel
componere vel exponere vel fingere mentiri.
Et per contrarium reminiscor, ceris, id est iterum recorde
tur. Unde omnes hec commenta.
id est auguria. Unde in libro de cunte
[illegible] in premissis [illegible] in ore Drusi
sunt augur [illegible] commentandi venisset.
Item memini, quod cum re reminiscor, sceris,
recordari, ad memoriam reducere, recolere
a tercia persona, et supplet tempus preterita quod
caret preterito per [illegible]. Memere tristi
Memnon fuit filius aurore. Ex quo di
citur vir memnonius, a, um. Et
in troiano bello periit. Famille eius
quia in mutata sunt in aves, que ab eo
que sunt memnonides catervatim
de egipto ad illum volare dicuntur
in eius memoriam sepulture. Et
in eas aliene memnonides venit
quolibet anno ad eum veniunt et ad
sidus devolaverunt tria die [illegible]
pugna vicissim se unguibus et rostris
dilacerant. Menitare commentare

Mene defectus interpretatur apud Ebre
os. Et a luna dicitur mene quia si
gulis mensibus deficiat. Et a
mene quod est luna hic mensis
quia secundum lunationes olim menses fu
erunt distincti. Quod autem dicitur mensis quasi mene
sa[illegible] est et compositum menstruus, a, um, et di
et menstruus, a, um. Et menstruus,
a, um, in eodem sensu. Et hoc menstruum quod
solet evenire secundum menses vel circuitu
lune, sicut dolor capitis et profluvium
sanguinis mulieris, unde menstrua
sunt superfluus sanguis mulierum, dicta
a circuitu mensis vel lune quo solet
hoc evenire profluvium. Et hec muliebria
dicuntur, quia sola mulier animal menstru
ale est, cuius cruoris contactu fruges
non germinant, acescunt musta, mori
untur herbe, amittunt arbores fetus,
ferrum rubigo corrumpit, nigrescunt
era. Si qui canes inde ederint in
rabiem efferuntur. Etiam tenax in glu
tinum asfaltum, quod nec ferro nec aqua
dissolvitur, cruore ipso pollutum sponte
dispergitur. Unde hic et hec menstrualis, le, quod
patitur menstruum vel pertinet ad menstruum.
Et menstruosus, a, um, et menstruatus, a,
um, menstruis pollutus vel menstrua
patiens. Mensis componitur cum bi- et fit bime
stris, se, id est duorum mensium, quod aliter bi
menstris, stre dicitur. Oratius in odis: Crastinum
genium mero curabis et porco
bimestri. Similiter trimestris, se, et bimestris,
stre, quadrimestris, se, et quadrimestris,
stre. Unde trimensis dicitur quoddam genus cicer,
quia satum per tres menses colligitur. Item
triticum vel aliud tam matura
tur. Satio omissa est presidium ab [illegible]
petitur, quia cum necessitas cogit uno tempore se
minatur et celeriter colligitur quia per tres
menses. Item a mene quod est defectus. Hec
menas, adis, id est sacerdotissa Bachi, quia
deficiat a sensu. Et hec mensa, se, et est
pauperum dicta a defectu ciborum, sed
tabula est divitum quasi tenetabula quia
teneat multa. Vel mensa quasi mensurata,
quia mensuratim ibi res ministrantur. Vel mensa
quasi comesa a comedendo. Unde hec mensula dicitur.
Et hic et hec mensalis, le, ad mensam pertinens,
et hoc mensale, lis, id est mantile. Et hoc
mensorium quod est in mensa ut mantile et
vas escarum quasi ingestorium simul cum mensa.
Item a mene quod est luna vel defectus
hec mena est quidam piscis qui cum luna
crescit et decrescit. Et hic menalus, li, mons
archadie, sed in plurali est neutrum genus hec menala.

Dicitur menalis a um arcadicus. Mene quod est defectus quasi tenuis eu quod est bonum et hec eumenis dis id est furia infernalis que in bono deficit. Item a mene quod est permenia orum, scilicet hec iam superius dicitur. Menandriam quidam hereticorum dicti sunt a menandro quodam mundum non a deo sed ab angelis factum asserunt. Menon grece latine dicitur memola vel monimentum. Menedicon interpretatur sacerdos. Menia herba est foliis pastinace similis capitulum.

Meo as avi id est manare decurrere fluere. Inde hic meatus tus et meabilis le. Et hic meandrus dri vel meander dri id est flexuositas cuiuslibet amnis quod per tortuosi vel gradiatur quocumque pro qualibet tortuositate. Unde Marcianus Capella in libro de nuptiis Mercurii et Philologie: tortuose fraudes quam mille per ymmorum meandros agitas concta corda. Et inde est dicitur meander vel meandrus quidam amnis Asie flexuosus sit dictus quia sit flexuosus et in girum circuat rectus. Item a meo as quasi meare ris quod meare quia semper est in motu. Et secundum Hugucionem mare proprie dicitur aquarum generalis collectio, omnis enim aquarum congregatio sive salse sive dulces abusive mare dicitur. Nix id est congregationes aquarum appellavit maria. Proprie mare dicitur cum aque amare sunt et dicitur mare quasi amare ab amaritudine vel a meo as quia perpetue super omnes alias aquas est in motu. Item dicitur equor pelagus fretum, occeanum, abyssus; causas istorum nominum in diversis locis istius operis invenies assignatas. Et a mare marinus a um et marinatus a um et maritimus a um quasi iuxta mare existens. Unde hec maritima e dicitur terra que iuxta mare est. Item a mare hec margarita te prima candidarum gemmarum quia in conchilis marinis hec gemma lapidum invenitur. Et hec mirtus ti vel tus quedam arbor que in littore maris abundat. Unde et a grecis mircene dicitur vel dicitur mirtus quia multum redoleat. Unde hoc mirtetum loca ubi mirtus crescit. Et mirteus a um de mirto existens vel ad mirtum pertinens. Et mirtuosus a um plena mirtis. Item a mare hec maria e dicta est mater domini propter claritatem. Unde et maria illuminatrix sive stella maris interpretatur quia genuit lumen mundi. Sermone autem siro maria domina interpretatur et pulcre quia dominum genuit. Et a maria et antidicos quidam heretici dicti sunt antidicomarite quia marie virginitati contradicunt. Mare componitur cum et et hec bimaris re id est duo maria vel inter duo maria existens. Item mare quasi circum girus ab et dicitur hic vel hec margo inis quasi mare girans id est littus maris vel dicitur margo quasi mare regens vel agens vel gerens. Translatum est quod nomen ut margo dicatur cuiuslibet littus et similiter generaliter extremitas vel extrema pars cuiuslibet rei. Unde margineus a um et hic et hec marginalis le quod pertinet ad marginem vel quod est in margine. Unde glose dicuntur marginales que sunt in marginibus libri ad differentiam interlinearium que sunt inter lineas textus. Meo componitur cum porta et dicitur hic pormeus ei id est porta ubi frequens meatus vel pormeus nauta qui per vadum vel portum portat homines ultra flumina quasi porta means. Unde Charon portitor animarum ultra paludem infernalem dicitur pormeus. Item Terencius quia nomissi horret pormica. Meo componitur commeo as id est simul meare. Unde commeatus tus id est simul meatus. Et commeatus dicitur expensa que est necessaria in itinere simul commeantibus. Et hic et hec comes itis id est socius scilicet comes proprie in itinere commeando, socius in periculo, collega in officio, consors in premio, sodalis in mensa. Hec distincta in diversis locis invenies. Et a comes hic comitulus et comitellus dicitur. Et comitor aris id est sequi aliquem vel ire. Unde hic comitatus tus id est societas vel comitatio. Item quasi circumeo as commeo as id est deorsum vel valde vel de uno loco ad aliud meare. Item permeo as, remeo as id est redire vel meare vel iterum meare. Et transmeo as ultra meare. Meo as neutrum est cum suis compositis.

Mergo gis si sum. Unde hic mergus gi quedam avis sic dicta ab assiduitate mergendi. Et hic merges itis garba segetis sive gremium et dicitur sic quia ligata mergitur in terram id est dicitur a gelima c a gemma et ligo, et manibus quia cum manu ligetur super gemma. Unde hec

Merga ge furca cum qua granorum portantur
Item a mergo gis hic mergus gi id est situla
cum qua aqua de puteo trahitur Et mer-
so as frequentativum a quo mersito as aliud frequentativum
Mergo componitur cum a et dicitur hec amurca
id est inferior fex olei quia ab oleo separatur et mer-
gitur inferius sicut amuria dicitur superior quia
sit quasi in medio olei et inde amurcosus
a um et comparatur unde hec amurcositas
Mergo quoque componitur demergo gis deorsum mergere
vel a mersione quasi a deorsum sublevare Emergo gis extra
mergere Immergo gis intus mergo
Summergo gis Mergo et eius composita
activa sunt licet sepe inveniantur in
absoluta et passiva significatione et omnia corripiunt
penultimam in preterito et supino in si

Meris id est divisio vel pars unde
meriste dicti sunt quidam heretici qui separant
scripturas et partiantur non credentes omnibus prophetis dicentes alios
et alios spiritibus prophetasse Et hoc
merum ri id est vinum et purum clarum et
bonum et a fece segregatum unde
merus a um id est purus clarus et manifestus
et comparatur rior simus unde merissime adverbium et hec meritas tis puritas
claritas et hec et hec merax acis id est purus
clarus defecatus et comparatur cior simus
Unde in Canticis legitur ut biberet
vinum meracissimum et inde meraciter
cius sime adverbium et hec meracitas puritas
claritas et hec meraca ce quedam potio
de vino ad viciatum cerebrum purgandum
Meracus a um id est purgatorius
Juvenalis Anticiras melior sorbere me-
racas Item a mer mergo meraculus
a um id est aliquantulum merax Et hic
meraculum li quedam potio de vino
facta idem quod meraca Item a merus
a um hic merulus et hec merula quia solus
vel sola volat quasi mera volans vel mera
vel quia mere canit vel merula quasi
modula quia modulatur unde et olim
modula dicebatur Et hic merulus a um
Item a mero a merus a um hec mer-
da de vel merda per contrarium quia non
sit mera vel dicitur a meris quod est divisio
vel pars quia secreta in digestione dicitur
ab eo quod incorporatur et per secessum
emittitur Oracius Merdis corvorum
caput inquinor albis et est turpia
derivata et merdula dicitur et merdosus
a um et comparatur unde hec merdo-
sitas tis Item a merda merdo as ani id est

merda inquinare stercorare et est activum
cum suis compositis Item a merda per compositionem
merdifer a um merdam ferens Item
a merus a um merosus a um id est me-
rosum diciumus vinum meracum potu
per excessum Merosus a um dicitur vinosus a
merum ri Item merus a um quasi cum
edendus tamen dum et dicitur hec merenda e
cibus qui in nona sumitur idem et ancenia
quasi merenda quasi mere edenda quia purus
panis tunc dabatur de consuetudine vel
quasi a meridie et edenda inde meren-
da quasi post meridiem edenda et inde hec
merendula diminutivum et merendo as men-
dam sumere quasi post meridiem est et est
tractum a nona quo tempore famuli
vocabantur ad cibos Meris quasi cu-
penta quod est quinque et meris quod est
semis id est dimidium et dicitur hec pentimeme-
ris id est media divisio vel mora post duos
pentameri quasi semiquinaria divisio
vel pars unde Beda dicit in dimetro ia-
bico committitur pentimemeri hec eorum
Item pentimemeris potest esse quasi a penta
et meneris quod idem est quod meris unde
dicitur pentimemeris quasi quinaria divisio
vel pars id est divisio vel pars versus constantis
ex quinque pedibus Item pentimeneris dicitur
quedam species cesure per quam post duos di-
mensos pedes in principio tercii pedis
pro naturali cesura ponitur ut in hoc versu
Qui petit excessa debet vitare ruinas
ecce hec pa sa cum sit naturaliter brevis producitur
quasi sublevatur quam producitur ad cum
dum quasi ecce dua pe sunt sa et de ber est
trahit unum pedem cum non sunt eiusdem
dictionis Et dicitur pentimemeris quasi divisio se-
quentem syllabam quod dicitur idem duorum
spondaicorum pedum quia si duo spondei
precedant quatuor sunt precedentes Et
erit divisio super quintam syllabam et si
duo dactili vel dactilus et spondeus pre-
cedant sed pro duobus spondeis reputantur
Penti componitur cum ante et dicitur antipe-
timemeris quasi alia species cesure per quam vol-
natur correpta pedem in principio secundi pedis
per antipentimemerin sic cum illa sit
in principio tercii pedis hec in principio
secundi ut in hoc versu Mors tamen non tar-
dat et omni labitur hora Item invenitur
memeris cum epta et dicitur hec eptemimeris
alia species cesure quod supra diximus Mer-
componitur cum terra quod est porcus et
dicitur hec mercoterra sic meri id est vini

custodia vel repositorium. Unde hic
merestitarius .i. p'mi cupides

M[ereo] -res -et .i. dolere flere
sed proprie merere est
cum silentio dolere, et caret
preterito, et suppletione preteriti
et supini. Unde hic meror -ris
et mestus -a -um .i. natura tristis non
casu ideo et merens. Item mestus vel
merens animo tristis aspectu, et gra-
tior fit usque. Unde meste -tius -sime
adv. et hec mestitia -e et hec mestitudo
-nis. Unde Ambrosius super Egi[s]pin[?] hymno:
Exorata mestitudine prerumpit mor-
bus, et est mestitia cordis, tristitia vul-
tus. Item tristitia temporalis est et fit aliquando
ex aliquo accidenti dolore, sed mestitia
vitium nature pertinere est. Et mestus quasi
mestifico -as -avi .i. mestum facere. Unde
mestificus -a -um. Item mereor -reris meritus sum
-ri, verbum. Et mereor -reris ideo depo-
nens in eadem significatione secundum moderne acci-
pitur. Nota ergo quod antiqui dicebant
mereo -es -vi ubi nos modo dicimus
mereor -reris, et ita mereo -es -vi et
mereo pro dolere coniugabat in eadem
voce in preterito. Et quando dicebant ibi erat
in tempore quo mereo pro dolere primam producit
sed aliud mereo primam corripit. Unde id
dixit et in tali cura merere simili.
tamen quia ista dicta non erant nota omnibus
ideo gramatici moderni merere tamen dice-
ad mereo pro dolere tenuerunt, mereo
pro acquirere in preterito et in omnibus hiis temporibus
que sequuntur ab illo preterito, et mutaverunt id
in deponens et dederunt ei supplementum
preteriti et dixerunt mereor -reris, et sic sup-
plementum de predicti vi retinuit secundum me-
rui isti. et quia in preterito nulla erat
differentia. Nam mereo pro dolere caret
preterito et suppletione preteriti non ibi
re mestissimus ut voluit quidam quia
mestus tamen nomen est et non participium
Licet ergo merui non sit preteritum huius
sed deponentis mereor -ritus ad designandum
quod fuit preteritum huius verbi quod fuit mu-
tatum in mereor sic faciendum est de
Mereor -reris meritus sum vel merui meritis
es vel meruisti etc. Si ergo inveniatur
mereo -es in preterito et in eius sequacibus
attribuendum est antiquitati similiter
si inveniatur mereor -ri quod olim fuit
eius passivum attribuendum est antiquitati

Item nota quod merui et mereor de-
ponens significat passionem et ad
modum activorum quia quando significant passionem
habent constructionem passivorum quia
in cum ablativo mediante a vel ab propo-
nuntur quia illam faciat ad modum activorum
cum constructionem activorum construuntur in cum
accusativo ut merui vel mereor premium
a te. Et a mereor meritus -a -um et eius
immeritus -a -um et hoc meritum -ti et quasi
emeritus -a -um .i. qui meritum peregit
qui non potest iam mereri et precipue officium
suum immo liberatus et solutus a la-
bore sui officii sicut miles olim post
sexagesimum annum non cogebatur
militare sed solvebatur a labore so-
lito et dabatur ei ager vel villa vel
aliud unde viveret, et tunc erat e-
meritus quasi extra meritum positus
quia nil faciebat a labore solito mereba-
tur. Unde hec emeritio omnis talis pre-
talis liberatio. Item a mereor hoc
meritorium .i. conventicula ubi quidam
res suas faciunt vel vendunt et ubi
merimonia tenentur ut taberna
vel loca tenebrosa ubi patiuntur adul-
teria et fornicationes fiunt. Nam que
meritorio ponos admittunt et hic
et meritoria dicitur meretrix et etiam
tamponatur (?) pro loco quo femina
et eadem dicitur meraria vel a merendo
vel a mero .i. vino quasi multum a-
mans quod meretur vel est dignum unde
et remuneratur. Item a mereor hec
merx -cis .i. ipsa res que venditur
sed nominativus non est in usu. Unde
mercicula dicitur. Et mercor -aris .i. vendere
vel emere nundinare. Unde merca-
tor -tio -mercabilis -le et hic merca-
tus -tus .i. ministerium vendendi
vel conventum vel locus ubi venditur
et emitur, et hoc mercatum -ti res
que venditur vel emitur, et tamen ponitur
quandoque pro mercatu. Mercator
quasi cum hiriios quod est dux et hic mer-
curius deus mercatorum. Unde et dicitur mer-
curius quasi mercatorum hiriios .i. dux
et medius sermo vel eloquentia. Nam
mercatoribus maxime necessaria est
fabilitas, vel mercurius quasi mercatorum
kyrios .i. ante illi .i. ad res vena-
lium tocentiere facit salutationibus
allicitur, vel mercurius quasi medius currens

i. vehiculum intellectus qui congrue s(er)
mo dicitur / vel mercurius quasi medius currens
quia sermo medius currat inter auditorem et
loquentem. Unde et hermes grece dicitur
interpres / et secundum hoc bene dicitur deus
mercatorum, quia inter vendentes et emen-
tes sermo est medius. Ideo fingitur habere
pennas quia cito discurrit, quia cito ocius
ab ore loquentis replet aures audientium.
Virga dicitur quia per sermonem omnia cogitata
enunciantur / Ideo furti magister dicitur quia sermo
animos audientium fallit. Virgam tenet
qua serpentes dividit, i. venena. Nam
bellantes et dissidentes interpretis sermone
sedantur. Unde legati pacis caduceatores
dicuntur / sicut per feciales bella indicebantur
ita pax per caduceatores fiebat. Per
eam planete iovi iunctam qui mercurius
dicitur bona iunctio eloquentie et sermonis
exprimitur. Nam sicut ille planeta per se
nec bonus nec malus est / sed in coniunctione cum
cum in eodem coniungitur consimilis facil-
le redit, sic et eloquentia sola nulla
est efficacia / sed est quasi gladius in manu ti-
rannii. Eloquentia in animo furiosi sicut
gladius in manu pueri est. Eloquentia in
animo sapientis, Sapientia vero sine eloquentia
est quasi venit in manum contracti / et hic et hec
et hoc mercurialis le. Item mercor quod quasi
mercor aliud. Ite a merx hoc mercimo-
nium idem quod merx vel res que
de una patria in aliam portatur ut
carius vendatur / et componitur hoc commercium
i. de pluribus rebus una venditio vel
diversarum rerum commutatio / ut si
quis daret mantellum pro cappa vel
econverso. Unde et dicitur commercium quasi
commutatio mercium. Illa ergo mirabilis
incarnatio ihesu christi commercium quasi
commutatio mercium scilicet divinitatis et
humanitatis. Nam homo concessit humanitatem
deo, deus homini largitus est divinitatem.
Descendit divinitas ascendit humanitas
et exaltata est super choros angelorum.
Unde illud O admirabile commercium.
Item a mercor vel merx hic merces dis
i. premium vel pretium. Sed pretium
est cum par pro pari datur. Merces
cum minus. Unde hec mercedula le
di. et hic mercenarius pretio conductus
scilicet qui accipit mercedem / et est scribendum
per c non per t quia derivatur a mercede
et c mutatur in n / quidam tamen dicunt quod c
mutatur in duo n. et dicitur mercennarius
qualis mutatio sepe fit ut a sedeo et dicitur
sella non sela ut d mutetur in duo l.
Meres quod tamen dicte tis. et dicitur hic vel
teditus. tij. i. qui mercedem dicitur et
loquens. Et tamen dativus est et dicitur hic
mercennarius dominus qui solvit mercedem
operariis suis / et tamen dativus et dicitur
hic mercenarius. rij. servus vel alius qui
disponit eam sub domino / et tamen hec
tas. et dicitur hec meretrix cis i. scortum quasi
pro mercede homines tractans i. impe-
diens vel decipiens / vel similiter dicitur
a mereor quia meretur pretium libidinis.
Unde hec meretricula dicitur et meretricius a
um. et hoc meretricium i. domus me-
tricum / vel turpis actus earum et officium
/ et meretricor aris deponens. Mereor quod
commereor / demereor i. valde mereri
vel non mereri quasi deorsum a merito esse
vel fieri. Premereor quasi pro aliquo
mereri et est deponens cum suis compositis.
Merops bis. quedam avis viridis colo-
ris que et apiaster dicitur quia libenter apes
comedat / et etiam gallus dicitur merops / etiam
fuit proprium nomen cuiusdam hominis.
Messias ebraice grece christus latine
unctus dicitur. Mesopotamia quedam
regio. grecam etymologiam possidet quia duobus
fluminibus ambiatur. Nam ab oriente
tigrim habet ab occidente eufratem.

Metior tiris metitus vel mensus sum
i. mensurare. Unde mensus a um
quod quandoque accipitur in
passiva significatione scilicet mensuratus. Et
componitur immensus a um quasi non mensus
i. sine mensura scilicet propter nimiam magnitudinem
nulla est mensura. Unde deus ipse dicitur immen-
sus quia eius nulla est mensura. Unde illud
immensus pater immensus filius, imme(nsus)
spiritus sanctus. Similiter profundum cuius nulla est
mensura dicitur immensum. Unde lucanus
Cedit in immensum cum labor i. in profundum
ponitur tamen simpliciter pro magnus immensus
et comparatur immensior sior simus. Unde immen-
sus sime adverbium et hec immensitas tis. Item a
metior hec mensura e scilicet res aliqua men-
sio vel tempore circumscripta / vel mensura est
quicquid pondere, capacitate, longitudine,
altitudine, latitudine animo diffinitur. Hec
autem corporis est et temporis / corporis ut hoc
lignorum columnarum et similium longitudo
vel brevitas, temporis ut horarum dierum annorum.
Ipse autem mensura dicitur quia ea metiamur ali-
quid ut una anfora. Item nondum
quia maiores orbem in partes / partes in
provincias, provincias in regiones / regiones
in loca, loca in territoria / territoria in
agros / agros in centurias / centurias
in iugera / iugera in climata / climata

Meretrix

Premereor

Mensura

in actus / actus in partitas / partitas
in passus / passus in gradus / gradus
in cubitos / cubitos in pedes / pedes
in palmas / palmas in uncias / un-
cias in digitos diuiserunt / Digitus
pars minima est agrestium mensu-
rarum. Unde uncia habet digitos tres
palmus quatuor pedes / pes sedecim
passus / passus quinque pedes / pertica
duos passus id est decem pedes / pertica
a portando dicitur quasi portica. omnes enim
precedentes mensure in corpore sunt
ut digitus palmus pes passus et reliqua
Sola pertica portatur est enim decem
pedum adinstar calami in Ezechi-
ele templum mensurantis / actus
minimus est latitudine pedum quatuor
longitudine centum sexaginta / cli-
mata undique versum pedes habet sexagi-
ta actus quadratus undique finitur cen-
tum viginti pedibus hanc arapennem
dicunt ab arando / actus duplicatus
iuger facit Iuger constat longitudine
pedum ducentorum quadraginta latitudine
centum viginti Actus provincie Be-
tice rustici agrum vocant pro orca-
tice (?) idem betici triginta pedum latitudine et octo-
ginta longitudine diffiniunt / et prouorsum (?) porcam (?)
est quod in arando getit (?) / quod defossum est lira
Galli candetum vocant Quidam (?) in are-
is urbanis spacium centum pedum quo-
que versum In agrestibus autem pedes centum
quinquaginta quadratorum. ortum (?) ca-
detum vocant porro stadialis ager
habet passus c. xx. duos Item a mensura
mensuro as. Unde mensuratio, ad-
mensuro as. Item a metior hec
Metrum est actum tum sine quid (?) Item a metior hec
metreta te quedam mensura, uel metron
grece latine dicitur mensura unde hec metreta
quedam mensura et est liquidorum et licet
et urna et anfora et quilibet vas liquorum uel vini
capit mensura sit Unde et possit dici me-
treta tamen ideo specialiter sibi hoc nomen assumpsit
quia sit mensura perfecti numeri id est denarii
Unde id est capientes singule metretas
binas uel trinas / et eadem dicitur metretum
Item a metron hoc metrum quod constat
ex uno pede ut exameter dicitur quia sex sunt
pedes Item metrum dicitur legittima pedum
connexio / et secundum hoc metrum quandoque dicitur versus
quandoque quod constat ex duobus iambis Item metrum
dicitur quedam mensura partem perfecti ut in fi-
nibus / et secundum quamlibet eius significationem competenter dicitur
a metros quia mensura pedum uel passuum

id est mensurando pr(?) ab legibus et sues (?) uel nota (?)
parte in constitutione eius / et in metri-
ca tamen quod tempore bimetrum trimetrum
a um quadrimetrum a um iambi-
metrum a um Item metrum dicitur bimeter a
um quia sunt duo metra / dimeter a
um trimeter a um tetrameter a um
pentameter a um exameter a um
a tetras quod est quatuor et penta quod est quinque
et exa quod est sex Iambimeter a um
Metros tercium grece quod est terra / et hic
et hec geometra et hic geometer qui
docet uel tractat mensuras terre Unde
geometer a um et hec geometria ars que
tractat de mensuris terre Unde geo-
metricus a um Item metros et dia
quod est duo et hic dyameter uel dyametrus, et
in maiori genere invenitur scilicet linea que per
medium aliquid in duo equa diuidit
Item a metros et polis quod est ciuitas dicitur
hec metropolis lis id est ciuitas / ad cuius
mensuram de ciuitates disponuntur scilicet ubi
est archiepiscopatum Unde metropolitanus
a um et hic metropolitanus ni id est dominus
uel archiepiscopus illius ciuitatis a mensura
ciuitatum sicut decet singulis enim prouinciis
metropolitam preeminent quorum
auctoritati et doctrine ceteri episcopi subiecti
sunt et sine quibus nil reliquos episcopis
agere licet / sollicitudo enim totius prouincie
eis commissa est Item a metior hec meta
te id est circuitus uel aliquis rei finis uel terminus
Unde hec methodus di id est remedium uel
via uel potius finalis terminus a me-
ta et oda quod est finis compositum ut
Aristoteles Ad omnium methodorum
principia viam habet / et a methodus quod
est remedium hec methodica ce quia professa
medicine que remedia sectatur et
termina Unde methodici dicuntur hii
qui nec elementorum rationem obseruant
nec tempora / nec etates nec causas / sed
solas morborum substantias Item a meta quod
est circuitus hec metaxa coadunatio
filorum quia metaxa a circuitu scilicet filorum
uel dicitur a meta greca prepositione quod est trans
quia transferatur / et hec methanoea id est
conuersio flexio et hec metoceusis (?) sive id est
dinatio humorum cum quelibet loco resi-
dens dolor cessauit et hec metafrasis
id est explanatio a frasis quod est locutio
meta ceras (?) dicitur promissio uel conosigio (?)
id est obligatio iudicie impetrata Item a

meta metor aris .i. limitare et terminum ponere
et metam uel constituere locare. Item
metari est metiri. secundum metari tractare quod et
metiri agros verbis. et proprie metari est dividere
castra et assignare loca militibus in ca
stris uel ponere castra uel mutare, et est
diminutivum a metior uel moneo unde hic
metator oris qui castra designat et hic
metatorius rii .i. castrorum metator, et
componitur castrametor aris .i. dividere
uel ponere castra uel mutare, unde id
Castrametati sunt filii israel .i. posuerunt
uel mutauerunt castra. Item a metior uel
meta hoc membrum pars corporis unde
hoc membrulum diminutivum et membratus a um
magna habens membra, et inde membro
sus a um id est uel membris plenus et
comparatur unde adverbium. Unde hec membrositas
membrorum magnitudo uel plenitudo
et abundantia. Item a membrum hec
membrana .e. id est pellis tenuissima
que cum aliis vestibus dicitur etiam mem
brana carta uel pergamenum quia de
membris animalium extrahitur. unde
hec membranula diminutivum et membranulus
a um uel membraneus a um et
membranaticus a um ad membranam
pertinens uel de membrana existens.
Unde dicitur membranatius a um liber
factus de membranis ad differenti
am qui fiebat de biblis .i. de iunctis
Item a membrum membro as membris
informare, et componitur dimembro as de
membro as membra dividere secare
et emembro as in eodem sensu et est
activum cum omnibus suis quod Membrum
quod unimembris et bimembris et trime
bris et quadrimembris et quinqueme
bris, sexmembris et emembris et q.
extra membra .i. fortitudinem. Item
a metior meto tis sui .i. secare et
proprie segetes colligere unde messor sio
et messus a um et hic metellus li .i.
mercenarius qui metit, et messolus
a um aptus ad metendum, et hec messis
sis .i. seges a secando, hec seges a se
rendo dicitur seminatur, messis a metendo
dicitur matura colliguntur. Messis etiam di
citur uel actus metendi, et inde hec
messicula diminutivum et messiuus a um
.i. maturus ad messem, et hec messia e
quedam provincia que messia sic dicta
a messium proventu unde et veteres
orientis tertius missiam appellant, et
inde missus a um. Meto quod deme
to tis .i. destruere desecare abscidere
Unde dominus per prophetam demetar
patriora tua, et Oratius Candidum
quod salacem demetet ferro. Emeto
tis in eodem sensu. Et de meto activum
cum omnibus suis quod et facit preteritum
sui et supinum in sum, et corripit hanc pa
me. Item metior quod dimetior .i. diversis
modis metiri unde dimensus a um
et dimensio unde dimensionalis le
ad dimensionem pertinens. Emetior
tiris unde emensus a um et emensio
et hec emina e quedam mensura ut
supra diximus, et est emetiri quod extra
usque ad finem metiri perficere. Reme
tior iterum metiri uel reddendo me
tiri unde id Eadem mensura qua mensi
fueritis remetietur vobis. Metior et
eius composita sunt deponentia et faciunt preteritum
in titus simus secundum frequentius in sus

Meta proprie est greca et tamen vi
detur latina vel de vel
iuxta, et componitur cum morfosis
quod est mutatio proprie forme
a morfe quod est mutatio unde et quedam
infirmitas dicitur morfea qua corpus mu
tatur in alium colorem. Rosios .i.
forma inde morfosis quasi mutatio forme et
simpliciter ponitur pro mutatione a meta
quod et morfosis hec metamorfosis uel
seos .i. transmutatio unde Marcia
nus metamorfosi superata solito pul
triores per geminos habere quas ferunt
familiaris inuecti augusto refulsere
celo. Unde in titulo Ovidiano incipit
liber Methamorfoseos. Ponit tamen dicta hic
esse due partes per appositionem ut incipit
liber meta morfoseos .i. de mutatione
forme. Greci uero carentes ablativo genitivo
ponunt pro eo constructum cum prepositione ad modum
ablativi. Item meta quasi cum nomina quod est nos
etiam hec metonomia quedam figura sicut transsumptio
ab una specie in aliam, et fit multis modis
cum continens ponitur pro contento uel econverso, uel cum
inventor ponitur pro invento uel econverso, uel cum
possessor pro possessione uel econverso, uel cum
materia pro materiato uel econverso, uel cum quod
fit pro eo per quod fit uel econverso. Item quod
cum foros quod est ferre fit metafora
sicut similitudo uel alicuius ubi usitata
translatio sit et metafora a verbis pro

ut fluctuare segetes non potest dici se
gerare fluctus / aut est metafora ut
remigium alarum Unde et alenu
mium id est remigia alarum dicimus Item
componitur cum lexis quod est sermo vel lexis
quod est racio et dicitur hec metalensis
id est tropus a precedente quod consequitur
significatas ut hec manus tarde no
tessa quia venit arundo Ubi quia per manum
vel per arundinem litteras significat Item
componitur cum plasmos quod est for
macio et dicitur hec metaplasmus id est trans
formacio vel hec in hiis vel sic in
hiis et ut breviter eius significacio
appareat metaplasmus dicitur scema
rismus figura id est aliqua vocabula
de causa in metro vel in prosa fitur
et hinc adiectiua metonomicus a um
metaforicus a um metaplasmicus
a um Componitur quoque meta cum multis
aliis particulis de quibus quemcumque
singillatim tractabitur Metuo is tui
id est timere et caret supino Unde hic metu
tus tui et metuculus a um et metucu
losus a um id est formidolosus et est actiuum
Metallum dicitur a metallon quod est
spes quia naturam eius ea est ut ubi
vna vena apparuerit ibi sit spes
inveniendi aliam et ideo dicitur a spe
inveniendi Septem sunt genera me
tallorum aurum argentum es elec
trum stannum plumbum et quod
domat omnia ferrum ferrum specia
tur hoc non dicitur quoddam metallum
et inde metallicus a um

Mico as cui et caret supino ad
dictam linguam vel mingo quod
facit mictum Unde micatim
id est splendens et dicitur micare
in duabus significacionibus scilicet splendere
et salire vel tremere ut gula tremit
micare ubi vsus nec tu mutilare sing
et componitur dimico as aui vel cui id est
pugnare emico as cui valde vel sursum
vel extra micare splendere salire exsilire
Unde hec emicacio nis declaracio et
emicatim id est resplendenter Quoniam
vim saltatus emicatim quod exsiliens
Mica et eius gracia nomina sunt et fuerunt
participium in cui et caruerunt supinis preter
dimico quod facit participium dimicatum
et in muttata in cui facit supinum
dimicatum / si vero simplex vel alia
eius composita inveniantur facere participium
in aui et supinum in atum hoc est secundum
antiquiores Michael interpretatur quis
ut deus quia cum aliquid in mundo

mire virtutis fit hic archangelus mittitur
et ex ipso opere nomen eius est quia
nemo valet facere quod potest facere deus
et declinatur michael elis vel michael
indeclinabile Micheas interpretatur quis hic
vel quis iste cum imitatur Samarie
ob hanc causam simulacrorum illo
modo quo dicitur de Ezechiel quis est iste
involuens sentencias Michania
id est machinatis ingeniositas Unde
michanicus a um id est ingeniosus et dicitur
hic michanites id est machinator vel
princeps machinatorum Mycholor
aris id est famulari Micros interpretatur
brevis siue minor / et componitur cum otto
quod est apud grecos nonus ysti elementi
o et dicitur ottomicron quia minor o quo
nomine greci vocant hoc elementum o
cum breviatur et fiat illius reitatmos
sic faciunt ~~O Otomega~~ O Cum vero
producitur vocant illud elementum et illius
reitatmaz signum sic factum O
vocant otomega quia o longa ab
oto quod est o et mega vel megalon
quod est longum Item componitur
cum cosmus quod est mundus et dicitur
microcosmus id est minor mundus scilicet homo
sicut megacosmus maior mundus
Item componitur cum logos quod est sermo
et dicitur microloqus quia qui breviter
loquitur vel qui magnam rem annullat
curtus quia paruum despiciendo narrat
Unde hoc micrologium breviloquium
Item componitur cum sichos quod est anima
et dicitur microsichus id est pusillanimis
Hoc migma tis palea minuta
vel tritura frumenti permixta vel
aliud commixtum vel confectum saponem
vel vnguentum aliquid aptum ad abluen
dum Unde zizania afferte multiplicia
olea et migmata quod quidem dicitur
corrupte inigmata Milago genus
piscis est et sic quia euolet super
aquam quociens autem cernitur super
aquam volitans tempestatem imminere
designat Mimus mi id est ioculator
et proprie rerum humanarum imitator
sicut olim erat in theatricis comme
diarum quod recitator vero diceret
nimium motu corporis exprimebat Unde
hec mima ioculatrix et componitur
cum pan quod est totum et dicitur pantomi
mus mi id est per omnia ioculator / et hec
pantomimina id est per omnia ioculatrix
et cum logos quod est sermo et dicitur
mimilogus gi qui mimos docet

vel loquit vel minime loquat' vnde
gl'a minilogium g'

Minio -as -avi -atu vn minima a w et cp'a' ator sinij vn
minimet' tis sume. adu' et h'
miniatura i minima tyb' rei
portio vn in passione sci vincentij
martiris palis p corpus trepitantis
minuacie ibant sparsim et minimoris
a mi' aliquntulum minimis. et h' mica
te reliquie panis vel quod cadit
de pane dum frangi' t comedi' vel
t' sit q' minimitium cadentib' t e ca
vn minutius a mi' contritus in micas
diminimis t ofractis. Itta minimo gl'
minimal' lit' minimus frustum vel gro
tibi sit detrum q' fiat de pisib' et
infrigib' oleribus minutiis contisis
vn' festivum solitis finaire minim
tal' t minimio -as- minimis aliate
et e omi minimitissim amiclaris vn
h' minimus os' i cantilena minimitissiarum
amiclaris. Item a minimo gl' minimitur
ti quod potius sq' nie pt quadrata vn
in vo ewa' le' q' illa pauper vidua
misit in corbana vnu quadrantem ih
a'o le' q' misit duo minuta. t minuto
as fie 4 q' t h' minor t gl' minus vn
minimsculus a mi' aliquntulum minor
et minorculus a w id et h' minoltas
tis et minoro -as- minorem facere t est
activum. Itta a minimo minimus a w vel
minus dr a mio monades q' pq cu no
sit aliquis minus adv. et a minus -me quod
aliquis acti p ne. Minor -oris tum steri est
quod e statio 4 dr h' ministr tri q' minor
in stacioy vel minist dr quia officium ma
ioribus debitum exequia. Et hic h' minister
tre t minist'a ie et misterculus di. Et
mistral' le t gl' mister'ii i. sinarium
officium minist vn h' t h' imstral' le et gl'
misteiu p sincopem vel poria dina pg
ca a mist. Itta a minist ministro -as- t q' a
ministro -as- comministro -as- subministro -as-
a ministrat obsequium reddere a ministra
re presidium proga. et e activum cu' suis
q'd. Item a minimo gl' minimum y' gg
color rubei q' minima aniq' color in
efficia vn minio -as- i minio pigmentare
vel describe' vn miniator q' minio describit
t pingat. Itta a minimum h' minieg quod falsi
gallic h' no a coloris pigmenti sumpsit q'
in eo plius minime sedet t dirutus a grece
q' dorius cognominatur. Itta a minimo h'
t h' minia quod plus qui eius coloris
cum minio. Et q' cum grafos. Et h' m
niografi h' minio describit vnde h' minio-
grafia i sceptura cu' minio facta. Et mi
niografo -as- i minio describe. Itta mi
minus minor al' aci sine mala mani

Bona primitiis vn minat' q' minat ad vi'a
sit monitor et minius a minio q' -as ar
dor t ruboris t rubitudo acie geailor
qui fulose rubescit. Et hic h' minna e sed
raro inve' nisi in plu' minne sic minne ars
et h' t q' t gl' minax cis iactatibus filiis
et compa' cior sinij vn minaci' tis sume
adv. et h' minacitas tis. Item a minor mi
nabundus a mi' i simul minanti et mitor
al' fie. Minor q' comminor al' i simul
minari interpretate et e depo' cu' suis q'd t
tor' ini et mine minio -as- am i. gpelle
vel ducere vn id mie minant t adiut
tenebras. Et e ac cu' omibus sinij q' si q'
h' t q' thac sed in. Minimo q' cominimo
diminimio -as- et dr sti' p duo m p diminimo
et minibr' b in in sminimo feminio
sagimimmo is- i saginare minime. Mi
mio t cu q'd oia sunt activa t frualit pleto
in viri t supinum in motum

Mingo gis xi ctum i vrinae vrinam
emittere vn mictum ad bun t
h' mictor' tis oru vn mictitig a w
ut mictieris liquor. vel q' mi
ttu sit simul vel q' cu mingis. Itta a minge
mitto -as- fie a quo mictito -as- aud
fie. Itta a mingo minso -as- i frequenter
minge vn minsator tis tio t minsile
le' q' facile emingi' vel q' cito emingi
sit minus aquosu vel paru coctu. et h'
minsatoriu locus vel vas ad mingendum
sic quod recipit vrinam. et id dr minsaterium
q' a minia minsacon tritum. et minsito -as-
aud fie. Itta a mingo mictulo i v' medium
et pst simpli p minge' vn in floctibus
h' ponit lectitas micturium h'. Item
a mingo meio is i minge' t e destitum
et ne hi amplius sq' meio is it t plu meie
int ptito mixf meicebat -as- at t plu
bus at at. In ptito pfco t planis pfco de
defecit. Infite Meiac -as- at t plu ea et
ent Imperatio meiat t plu meite. In
subiunctivo meiat. In infinitivo meire. Et
q' comminero is- i mitis vel mitus meire
p sig' patritie comminciat vel vro. Mingo
q' comingo gis i simul minge vel mictu ma
defacere deturpare. Demingo gis vlc'u
deorsum minge' vel mictu pfunde' t deturpare'
Emingo ex minge'. Inmingo gis. Pmingo
gis. Pfecte minge' vel mictu pfunde' de
turpare' Oratius Viuit perimxerit cal'cet
remingo iterum vel retro minge'. Migo t eius
composita faciunt pleto in xi t supinum in ctum
abiecta n et omia sunt neut pter comingo
demingo pmingo q' sunt activa p mictu
deturpare vel pfundere. Minimulu li i posi
dui auxiliu vn minimiculor al' i auxiliari
administrare minimelum. Et minimiculor q'
eu a simi' t minimelum. et aminimelum i au
xilium. a minimiculor al' i auxiliari admini
strare vn aminimiculatur a w i auxiliator
a w

Mina in ponderibus g dragma id est due
libre uel semis gestum a Mina alio pondus
et appendit centum dragmis et est nomen
grecum quod sunt sique mille . d . ccc . semis-
ses . cc . et xx . v . solidi / lxx . v . stateres
xx . v / et ponitur mina pro obulo unde Iuvenalis
Si vis minam vir na dabit tibi nat
in u minam ita tibi donam ne te fiat
vnda suaui Miniatus crinibus Mi
neatita quod ponderis Minagrula simi
Min . i . minerva . i . mortale uel mor
titibus A in pro quoque et minerva . i . pallas
dea sapientie q inmortalis quia sapientia vera
immortalis et filia altissimi unde et apud grecos
athenas dicitur immortalis / quod autem dicitur miner:
va quia bene moueat uel q minime artium
variarum quia multorum ingeniorum inventrix
dicitur ex ethimologia est non composite

Mico cas . i . prospicere uel laudare id
est mico dicere / et ponitur sepe pro carpere
teum siue contemnere scilicet pro suo gre:
gnti antecedens componitur . n . micare
pro a micata carpini unde Oratius Nil ad
mirari prope res est vna minari prope plau
tare in Lucano legitur ibi Miator quod cre
ct a mirer ris et hic miabilis le et comparatur
unde mirabilis liter fine adverbium et hec mirabili
tas tis Item a mirer mirus a um quod quasi mi:
ridicus a um mira dicitur A mirifico as
mixfacere unde mirificus a um et mirificus tis
in eodem sensu / et comparatur terminos / sed dicit mih
i fonte locum istum potius mirificus quod non
est in vsu unde mirifice vel mirificenter aduerbium sic
aduerbium et hec mirificentia e Item mirmmque
enim ui et minimum aduerbium / affinari
sed certe revera Item a mirus quasi miraculum
li et licet multa naualia que quottidie fiunt
sit miracla que tamen miraculum dicitur quod fit contra
consuetum cursum nature ut petri virginis
et suscitatio mortuorum et similia unde mi
raculosus a um miraculosus pluribus Item a
mirer et miro ar i . miator / et quasi ad
mirer ari . i . valde mirari uel carpere / ad
mirer potestas mirator operata / commirari pro
mirari Demirer valde uel deorsum mirari
unde et ponitur quoque pro despicere / quod non despicias q
pro nobis aspiciat et est cum ipso cum suis glossis et super
hac re in Miron grece latine dicitur vnguentum
unde hic mirro onis . i . vnguentarius et mirrus
a um . i . bene redolens Miron quasi cum corpus quod
est labor et hic mirrocopus pi . i . vnguentarius
qui laborat circa vnguenta facienda uel
vendenda et id dicitur cirrocopus pi a ciros quod
est manus Item quasi cum pole quod est vendere et hic
et hec miropola le que vendit vnguenta unde
Plautus Miropolas omnes solicites v:
tinguntur et lepidum vnguentum unde hec miro
polium dicitur vnguentaria vel vendinum vnguenta

unde plautus in epico promiropolia et
lamenas defessus sum quendo Item plautus De
platras paraui ginnasia et miropolia
eas dicitur propola a pro procul et pole quod
est vendere q procul vendere facta unde prudentius q
hereses et falsitas propolas invitoria
tepla tractat / hic eciam nomine sit dicta que
comitate advendimus aliquid facta Item quasi cum
terra et hec mirratorta e . i . vnguentorum re
pertorium / et hic xeron quod est siccum et
hic xerominum . i . siccum vnguentum q maib
conflectum Item quasi cum balanus quod est vnguentum
de balano factum et hec mirobalanus q
redolens balanum quia fiat ex glandem ba
lani odorata Mirmidon uel mirmin
grece latine dicitur formica unde mirmica ce . i .
formica / et hic mirmicey a um . i . formicus
et hec mirmicta e . i . vermis corporis / et hec
mirmitites que gemma que formice referunt
effigiem imitatur / et hic et hec mirmidon omnes
/ mirmidones dicti sunt quoniam gens quia sub a
chille militauerunt quia nati sunt de formice
quod idem dicitur est quia illi quoniam concordant ad formice
et corpore et moribus / corpore quia nigri et
parui et macilenti / moribus quia periti fortes
et laboriosi / et quasi cum leon et hic mirmingaleon
id est quod formicaleon Miridiata q mesua
Misceo es cui tui ad mixturam
pertinet et miscere . i . potare vinum prope
et est tractum inde quia antiqui mi
scebant calida frigidis et frigida
calidis in calice unde et calix dicitur est a
calida potum sic nobis adhuc miscemus aquam
vino et cetera / et hic mixtim aduerbium et mixtus
a um et mixtiuus a um et mixtura tis tui et
hec mixtura e et hic mixtillinum li . i . compi
xtio diuersarum rerum Mar cap . Mixtula
satire diuium fecimus curie / et mixtellatus
a um et mixtellaneus a um de eodem sensu . i .
mixtus / et quasi mixtellaneum commixtum sit
abs gladiatorum ex diuersis commixtis vel
mixtellaneum dicitur vnus in quo praedia
gladiatorum miscebantur per comitile scire
nunc ad mixtellanea ludi Item a misceo
hic misotellus que nouit artem diuisorum
tibus uel potius miscere dicitur Misceo q ad mi
sceo ceo unde admixtim et admistus a
um / commisceo es simul miscere unde commixti
et commistiuus a um . i . commixta / et hec
commixtura Immisceo es unde immixtim
et immistiuus adverbium Intermisceo es permi
sceo es unde permixtim / et permistiuus a um
permixtim unde permistum gerens dicitur cum sit
per articulo sequens vtrumque denotat mixtum
Remisceo es Misceo et sed quasi faciunt
peritum in cum et supinum in mixtum

& omnia sue actiõ sedm i ad sitim suj ginat
p̃h ad poterõ/ et administrator vini
neuit sunt. Misteß ul misticen grece l̃tine
dr secretum vñ misticus a ũ i diuin9
oculus sacer figuratiuus/ qz in se secretũ &
recõditum heat intellectuz. s; tũ aliqñ
dr & aliud miste/ Et qr misteriũ i sacra
mtũ ul sacre ul abscõditũ ul effigies
occulta inter oclũ secretu qz secretũ
& recõditum heat intellã Et dr a mi
sterio qz misteriũ in tpalibz attendi
s; misteriũ in spũalibz ut fuit incar
nacio ihũ xpi/ et sic 9secraco panis
& vini in altari & similia/ q; secretũ
in se 9tz intellectualẽ ut misteria diuina
Item a miste qz misteriũ s; latẽ edim
te q ec mista sic i secretalis ul misticus
actor/ & q̃ tum sim qd ẽ enim ẽ q̃ &
q; simista te consecretalis q; 9sti9
ẽ nisteũ ul camerali9/ nec simista
9ma a simia sic pq ca dr Misac
mir q; pplis comi i̊d & misat qd mir
risus ul gaudium

Mitto tis si sũm i mittẽ mittẽ et
mittẽ i madac/ s; mitis tis a
mimatis/ madi a/ ab s; hec
9fectas sepe tonfimo/ vñ q; &
q; missile & q; lẽ ad mittedũ abilis
vñ & q; iaculum q; missile lẽ dr
& q; inefis ulz locus quid dz se feterez
emitẽs/ uel ut dr servius illefe ẽpe
fetor tle q; ex aquis sulfureis nasci
et in siluis plurimũ abundat p de
sitate arborũ vñ psius 9suetue sul
fureas leto exalante mefites Item
a mitto misso as fre a quo missito as
aliud frẽ sq frequentiũ mitte vñ Mat de
sunt Placitas meist mutuo missitant
Inde ẽc mitito as fre i frequẽt mitẽ
et a misso as missatiũ a um qz frẽ
quẽ mitti & q; missatiũ ti i nuncius
qui missaticia i nuntia portat Et
missatiũ nuntiũ qt ps missaticũ ma
day Item a misso q; missus sa uz
& q; missa i mittia/ et ẽst in ecclia
dr missa qz pt's mãs mittat & fcit
ad deũ/ s; missa dr qz hẽc in tẽe sacrificiorum
qñ catecumini foras emittunt clã
mãte leuita/ si quis remãsit et
catecumini/ exeat foras/ & inde
missa qz sacrificium altaris mer ẽe nõ
pnt qz nõ dum regnati nostitw
et hẽc & & q; missalis & qz lẽ ad
missã ptinẽs/ et q; missale lẽ ẽ
quadã libri 9tinẽ misterium misse
et q; missaticus ti qui frequẽt cãt

missaz Et misso as i missa cantã vñ
missito as fre i frequẽt missã cantã
et vitã & distingue 9mmotacõm Itẽ
a misso q; missor uin rz quada medi
ta ul lignorz aliquid mittitur et missitiũs
a um ad mitedũ aptus ut ẽqz mili
tiar tolibz Item a mitto mis a w hinc
vetem/ s; sedm significacõz mis dicitur
ab amitto/ qz hẽc quid mis dr q; oẽ
felicitate amisit/ s; h Ciceronẽ mis
dr mortuus qui in tusculanis miseros
mortuos vocat qui ia amiserũt vita
s; vbe miser dr adiect vniꝰ s; misellus dr
mortuus Mis ẽ dr tristis qd ac dr mi
s; q minq s; inicẽ ẽ ct qq; vice
rũ9 vñ misere ad 2ie eadẽ & q;
miseria ẽ eximmna & nulla ẽ feli
citatis/ & misellus a um dr & misellulus
a um/ et miseror reris misitus sum i sup
miseriaz aliquis condolere & 9pati & 9str
tum gtio & dto & quãqz enim acto s; tamen
et in eod sfiu & misereo es qz anti
quitus fuit in vsu & nõ habebat passiua
vñ miseret & miseret impsõa mi
seret 9str tum gtio & acto ut miserz
me tui vñ terentius Miset me tui gtia
enim q; & miseret ut me misereat tui
me misitum ẽ tui/ qz in pso pona pl
qz i9 ãe pemi ps sic salute miserum
pranimus Item a misereo miseres
sicut misereo Et nõ qz misereo in eod sfiu
et eod mo 9struitur qno & misereor
Item a miseror ul miser miserer
aris atqz i miserari/ s; misereri tamen ter
dz est & si reparare nõ possumus Et mi
serari ex ope comprobare/ & 9str cum acto
ut miseror te i opis & significat miser dic
tibi exibeo vñ misia e de dignus misia
tom q miscicordie miseratoris abilius
vñ miserabilis adiectiuũ & h miserabilitas Et
Item miser ul miserans q; tum te p q' &
q; & qr miseor & a 9pacio dicere mi
sereri dz q miserum tor ul misericors
tor quis sup aliquẽ afflictũ 9paciendo
vñ misericordia ad b/ et misericordia e qz mi
serum ul miserans faciat cor dolet
aliena miseria s; in dco tamen misericordia ẽ sine
vlla cordis miseria/ & dr a miseratione
qz bñ velle misericordie ẽ/ s; infracte mi
sericordie est u miseracio misericordie actus
qz misericordia tamen affectus cordis ẽ/ quo 9pellimur
ut miseris subveniamus ul 9patiamur si sub
venire nõ valemus/ s; miseracio ex ope
9prbã Mitto q; admitto tis i petrare
vñ admissum dr petrum/ et admitte i
assumere attingere/ & admittere i classare &
quãdo velocitate uel agilitate cuiusdam bestie
uel ducere vñ admissus a um i velox
hinc Ouidius Nil non admissa subdere

Dimitto

Emitto

Obmitto

Submitto

castor equo et hinc admissarius rii et a um aptus admittendum, unde fortes et bonos equos admissarios vocamus quia admittuntur ad coitum inter armenta. Ammitto tis i. perdere. Committo tis simul mittere vel iungere aliqua unum mittendo cum alio, i. incastrare unde commissura i. incastratura coniunctio. Et committere i. forefacere peccare, unde commissum peccatum forefactum. Et committere i. concredere in tutelam vel fidem alicuius dare. Et committo tis. Demitto tis i. deorsum mittere inclinare. Dimitto tis dupliciter mediam producit mittere in diversas partes et dimittere pro indulgere condonare, et dimittere pro desistere deserere. Emitto tis valde vel extra mittere longius. Emitto tis unde emissarius a um et emissarius a um i. ad emittendum aptus, unde emissarii equi fortes et veloces vel qui alios elegi ad coitum i. amissarius, et emissarius dicitur pro custodia tum gladiatorum vel flagitorum et lucerne facellas. Item ab emitto hec emissio onis actus vel passio emittendi vel emanatio, et emissitius a um qui sepe et cito mittitur, unde emissitii oculi Plautus in rusa loca emittit vel oculi dicuntur in Asinaria Emendum Herculem et ceterum, o emissitiis oculis et emissitiis. Immitto tis. Intromitto tis in codem sensu, et intromittere quod vulgo dicitur infra mittere quasi in se mittere ut de ea curet et tractet. Intromitto tis vel aliqua vel interpollatim mittere vel intermittere dimittere derelinquere. Manumitto tis i. manu emittere liberare, unde manumissio onis et manumissus a um quia manumissi antiquitus id quociens manumittebant eos alapa percussos circumagebant et liberos confirmabant ad modum monachorum et liberos effecit, unde et sic pro manumissi dicuntur quia manum emittebant. Omitto tis. Permitto tis i. concedere dare. Permitto tis i. concedere consentire. Emittit quia promitto tis sine dimittere et dicitur ab ob et bimitto tis ...et debet dici obmitto sed scribitur mi et ... obmitto tis et corripitur prima, unde dicitur ... aut spem deponas aut dites ... omittas. Remitto tis i. retro vel iterum mittere vel remitto tis condonare. Remitto tis i. retro vel iterum mittere vel remittere et condonare dissolvere vel lenire dimittere et condonare, unde remissus a um ... ne ex toto intendere quod retro mitti vel non ex toto intendi ... parum plexus, unde quod adiectum dicitur re remissum quod designat remissionem actionum. Submitto tis supponere. Transmitto tis ultra mittere. Mitto et eius composita omnia faciunt preterita in si et supinum in sum, et omnia sunt activa preter committo et admitto pro peccare vel cassare, et dimitto et remitto pro parcere que sunt neutra. Hec mitra e pileum frigium caput protegens quod est ornamentum

capitis devotarum, sed pileum est virorum, mitra feminarum, mitra et episcoporum est, et mitra est funis quo mentum navis ... Hic Mitridates tis rex fuit Ponti, unde mitridaticus a um et hoc mitridaticum ti i. antidotum quo ille similiter usus est, et dicta ab eius nomine dictum est mitridaticum. Et hec mitridax cis lapis qui sole repercussus variis micat coloribus. Moda ... i. obstinatus. Moab et Amon filii Loth a quibus moabite et amonite dicti sunt.

Modus dicitur finis mensura finis vel menatus condictio vel temperamentum. Unde hec modulus li diminutivum tantum qui percingitur in principio misse vel matutini vel vesperorum et hinc modulor aris cantare dulces melodias facere, sunt et modulo as ari in eodem sensu, unde modulamen inis cantatio dulcis et mellita, et modulatio, unde modulans, et hec modulatio ... a modus modicus a um raro mensuratus moderatus, et modicus i. parum sed magis abusive dicitur, unde modice adverbium et hec modicitas. Et modero tas temperare modificare et ... dicitur modicum quod modum capiens et a ... et quod immodicus a um i. intemperatus non mensuratus, unde extraneis dicitur immodicum ut tristia. Item a modus hic modius dii quia sit suo modo perfectus et est mensura librarum xl quattuor et sextariorum viginti duorum, cuius numeri mensura tracta est quia in principio deus xxii opera fecit, nam prima die vii opera fecit i. materiam informem angelos lucem celos superiores terram aquam aerem. Secunda die firmamentum solum. Tertia die quattuor scilicet maria semina sationes et plantaria. Quarta die tria solem lunam stellas. Quinta die tria scilicet pisces reptilia aquarum et volatilia. Sexta die quattuor pecudes bestias reptilia terre hominem, et facta sunt omnia xxii opera in diebus sex. Et xxii generationes sunt ab Adam usque ad Iacob ex cuius semine nata est omnis gens Israel. Et xxii libri sunt veteris testamenti usque ad Hester. Et xxii sunt littere elementa quibus constat divine legis doctrina. Hiis ergo generibus modius xxii duorum sextariorum a Moyse secundum sacre legis doctrinam effectus est, et quamvis diverse gentes huic mensure pondus vel adiciant ignorantes vel detrahant, tamen apud Hebreos constitutum divina ratione servatur

Et hic modius e(st) etiam arbor navis in sistit ob similitudinem mensurabilis vasis dicitur, et inde hic modiolus dicitur. Item a modus modestus -a -um, temperatus et districtus, nec plus quam modus nec minus agens nec excrescens, et comparatur tior simus; unde modeste, -tius, -sime adverbium. Et hec modestia, id est temperantia in facto sicut modus in dicto vel compositione. Item a modus hec modina? e(st) grece repor(tatorium?) q(uo) modina z(eta?) p(er) d sic solebat dici ozie pro odie. Et modernus -a -um, istius temporis, et comparatur -nior, -simus; unde moderne -nius -sime adverbium. Et hec modernitas -tis. Item a modus moderor -aris, id est regere, gubernare, et in eodem sensu quandoque etiam activum et deponens; unde moderator, -trix, -tio; et moderabilis -le, et moderanter adverbium, et moderamen -nis, et moderamentum, et moderatio. Et moderatus -a -um, id est temperatus, qui nec plus nec minus agit, et comparatur -tior, -simus; unde moderate, -tius, -sime adverbium. Et quandoque immoderatus -a -um, id est non moderatus secundum quod e(st) nomen, componitur; unde adverbium immoderanter -tius -sime; unde immoderantia e(st). Et quandoque immoderans; unde hec immoderantia, et immoderanter -tius -sime adverbium. Item a modus quod e(st) temperamentum medeor -deris et caret supino et supletur per participium, id est medicari, et a modo, id est temperamento, quia cum modo dicitur quis mederi; unde hec medela -le, et hic medicus -ci, et hec medica -ce, et medicus -a -um, et hec medicina -e, quasi modicina, quia cum modo dicitur adhiberi; unde medicinalis -le, et -liter adverbium, et quandoque immedicinalis -le. Et a medicus medicor -aris, et medicatus -a -um, et in eodem sensu dicitur medico -as activum; unde -tor, -trix, -tio, -bilis -le, et medicamen -nis, et hoc medicamentum -ti. Medeor componitur remedeor -eris; unde hoc remedium medicina que post lapsum succurrit, et remediolum dicitur, et remedior -aris, remedium conferre, remediari. Modus componitur modifico -as, contemperare, temperare, modificare; unde modificatus -a -um. Item ablativus et dativus istius nominis sicut modo ponitur adverbium pro nunc vel ante vel aliquantulum vel pro paulo ante, vel pro tunc, et quandoque id est tantummodo, solummodo, et postmodo, et postmodum, et postea, et admodum id est valde. Item modi genitivus componitur istiusmodi, huiusmodi, cuiuscemodi, et sunt omnia indeclinabilia et omnis generis. Item modus componitur cum con et commodus -a -um, id est utilis, bonus, mansuetus, quasi cum modo; unde commodum dicitur, scilicet quod commodatur, scilicet quod minime irascitur et ad alicuius tempus constitutum est cum modo temporis quando ad ap... eum sit

(com)modum; et commodum dicitur e(st) quasi cum modo datum, vel ad utilitatem vel ad prestandum datum; unde commodo -as, prestare commodum, dare, sed tamen melius paulo post distinguitur. Et quandoque accommodo -as, id est ad commodum et similiter usum prestare, vel aptare, apte collocare, et e(st) activum cum omnibus suis quandoque commoda prestare; unde commoditas -tis. Et quandoque incommodus -a -um, et comparatur; unde hec incommoditas -tis, et incommodo -as, id est offendere, incommoditatem alicui facere, et construitur cum dativo, et e(st) neutrum, et in eodem sensu quandoque cum accusativo et e(st) activum.

Moys grece latine dicitur aqua; unde hic Moyses -si, sic dictus quasi aquaticus, quia in aqua fuit inventus et ex aqua sumptus; inventus enim circa ripam fluminis expositum filia Pharaonis que collectum adoptavit sibi et vocavit eum Moysen, quia de aqua sumpsisset eum; et e(st) nomen compositum a moys quod e(st) aqua et ysa quod e(st) salvator, quia salvatus fuit ex aqua; et hic Mosaicus -a -um. Item a moys hec musica -ce, quedam ars de septem liberalibus, dicta a moys, quia olim primo inventa fuit in idria, id est in instrumentis aquaticis, et in malleis fabrilibus a Pictagora; unde olim in aquaticis instrumentis celebratur, et ideo dicitur musica a moys, quia tractat de vocibus et proportionibus vocum, et sine harmonicis consonantiis nulla cantilena vel vox consistit dulcorata; et hic musicus qui tractat de musica vel qui docet eam, et musicus -a -um, et musicabilis -le in eodem sensu. Item a moys quod e(st) aqua hec musa -e, musa secundum philosophos sunt nove instrumenta loquendi, scilicet duo labia, quatuor dentes, percussura plectrum lingue, guttur, arteria, pulmonis concavitas; et hec instrumenta nominantur a moys quod e(st) aqua, quia sine humore factoris ista eorum vox nasci non potest. Astrologi vero dicunt nove musas, novem sonos qui celestem armoniam faciunt, septem planetarum, octavus firmamenti, nonus ut quidam dicunt, id est totalis qui est ex illis octo sonis. Dicunt enim etiam quod non modicum mulcimen in celesti armonia facit sonum; alii vero nonum terre consignant, que licet non moveatur per se, motum tamen circumcirca certarum sperarum, et ideo tacetur? ut vix celi quiete sonos. Theologi vero musas dicunt nove scientias. Item musa quandoque dicitur cantilena, quandoque sapientia, vel musa dicitur a musso, id est a querendo, quia per eas sicut antiqui voluerunt vis carminis et vocis modulatio quereretur; et a musa musicus -a -um, et musaticus -a -um. Item a musis quia sunt cause sapientie vel

Infinita sapi[enti]e et cognicia d[icitu]r q[uasi] musi-
ta te i. sapia vn[de] p[ro]verbi[um] (?) clino[rum] vt q[ui]
possedeat artem musice
Moles. lis. difficultas mag[n]itudo
magnum pondus. vn[de] mo
lior. il. molitus. i. cum di
ficultate conari. et hoc d[icitu]r de
magnis rebus. et moliri. i. machinari
parare fabricare excogitare dispo
nere cum difficultate vel ingeniose
aliquid facere. vn[de] molitor. oris. artifex
fabricator. Ovidius xi. Metha[morphoseos] p[ri]me
q[ui] ratis molitor Jason. et h[ec] molimen
et h[oc] molimentum. Molior q[uo]q[ue] cum a
et amolior. iris. i. removere auferre. vn[de]
Terencius. Demolior. iris. i. valde vel
deorsum moliri destruere. et q[uasi] dissipare
et vernustatem volutus q[uasi] ad nichilum
redigere. vnde id demoliuntur facies
suas. et alibi. Et nec erugo nec tinea
demolitur. Emolior. iris. valde vel extra
moliri. Item a moles molestus. a.
um. i. tristis turbatus. q[uasi] a mole tra-
ctus. et molestus est d[icitu]r molestiam
inferens inquietans. et ... comp[ara]tur ... superl[ativo]
vn[de] moleste. tius. sime adv[erbium]. et h[ec] molestia
... molestuosus. a. um. mole-
stia est ... Item a molestus molesto
... molestiam ... molestiam facere in
... i. molestum ... molestiam facere in-
quietare. et est activum. Item moles q[uo]q[ue] cum
... emulor ... i. diligere invidere. et
... ab e et molo. lis. Item emulari
... i. ... invidere vel amore ...
... ab e et molior. vn[de] emulus. a. um.
i. diliges vel invidus vel ... vel
... studiosus. et in eodem ...
... demolior ... vn[de] demu-
lus. a. um. i. emulus. Item a moles d[icitu]r
multus. a. um. ... i. multum est mole
facit. vn[de] et multus. q[uasi] mole tenens vel
tuens. ... vn[de] h[ec] multitudo. inis.
et multo. as. ... punire ... dampnare.
vn[de] Terencius in ... Male multa
... multa ... i. vindicta pena
... multa ... imposuit ...
vn[de] in ... libro regum ... Item
... talenta argenti. Item
a multus h[oc] multicium et est multicia
vestes subtiles et lucidissime facte de
nobili serico vel nobilissima lana sic
... a multitudine colorum vel
a multitudine filorum contextio ... n[on]
subtilior ... plura fila in ea ...
vel d[icitu]r ... sua levitate ... corporis sua
... demonstrat. vn[de] ... faciat
... multicia ... Item a
multus d[icitu]r mille q[uasi] multa omnia ... et
... vn[de] milia ... que
... mille et milia ... dis-
... Milia q[uasi] dnomilia (?) ...
milia quamvis ... Item a mille
millies adv[erbium]. et millenus. a. um. et h[ic]
h[ic] millenarius. rij. et millenarius. a. um.
et millesimus. a. um. et h[oc] miliarium
... miliare. ris. spacium mille pas-
suum vel mille equitum. et ... q[uasi]
mille adiutum mensuras ... nos dicimus
miliaria grece stadia. Galli leucas
Egiptij signes. Perse parasangas
nec sunt eiusdem spacij. Item a mille h[ic]
milleus ei calciamentum et hoc caleg
... d[icitu]r milleus ... cuius ...
... in millo ... vn[de] h[ic] millus
... collare ... collum canis. Item
a mille h[ic] et h[ec] miles. tis. q[uasi] in vno
numero ... olim mille ...
... millenarium distincti vel ... vir
... de mille ... electus ... mili-
tiam ... et h[ec] h[ic] et h[ec] militaris et
... et h[ec] militio. omis. i. miles et
h[ic] commilito. ... ... miles
et milito. as. ... ad ...
... ad militem ... n[on] ... miliciam
... i. ... de die et ...
... pugnandum vn[de]
Ovidius Militat omnis amans et ...
sua castra cupido. Et h[ic] commilito
... ... Item a
miles h[ec] milicia vel a multus quasi
multicia ... negociorum multorum ...
... vel a mole ... d[icitu]r q[uasi] molecia ...
... milicia officium militis. vn[de] cum ...
miles ... alium vel ... ...
licia ... facere. et milicia d[icitu]r ...
... et est quidam locus rome sic d[icitu]r ...
olim milites ... miliciam solebant
requiescere et ... Item a mille h[ic]
milium ... fructus. vnde
milieus. a. um. et milinus. a. um. et ...
... a. um. Multus h[ic] multi-
modus. a. um. et multimode adv[erbium].
et multiloquus. a. um. ... h[ic] multi-
loquium. et multigradus. a. um. et
multifidus. a. um. i. fissus in multas
partes ... Multifidas ...
... partes. et h[ic] multipes ... ve-
... Et multi-
... a. um. qui multum et ... vel
multis modis loquitur. vn[de] multifarie
i. multis modis multiplici sermone. et
... adv[erbium] sepe invenitur ... multi-
fariam ... adv[erbium] ... vn[de] ... i. ...
ad Hebreos. Multifariam multisque mo-
dis. et multiplico. as. ... in se
... Item
multivagus. a. um. agilis ... vagus ne
... q[ue] ... sit multivagus

in fugiendo retia piscatorum / nam insi
diatoris sentit insidias et festum retror
sum redit ita transilit rete ut vo
lare piscis videatur. Multus comparatur sic
ut. sic multus plurimus / multa plu
ra multum plus plurimum et in adverbio multe
multe plus plurime et ponitur quandoque
quandoque adverbialiter / multum et multe et plurimum
sed non sunt adverbia. Et vide quod plus
in hac terminatione cum neutro genere vel in neutro
quod quod patrum deficit in masculino et feminino genere
sed in aliis casibus est omnis generis vel in una
vel in pluribus terminationibus tamen in singulari
vero in plurali unde plus omnibus generis est similis
et pluri / et declinatur hic plus quod plus
genitivo pluri hic et hac plures et hec
plus in dativo deficit ablativo ab hoc et
plus ab hac et ab hoc plure vel pluri et
plura neutro hii et hec plures et hec plura
vel pluria / sed de hoc in tertia parte plenius
tractabitur cum tractabitur de pollis
a quo dicitur plus.

Molo lis lui tractus supino
mane facit multum vel molitum
proprie tamen cum cerere mole. id est arere
et frangere ferrum et mole.
te sic triticum vel alia annona
et mole id est sub agitare vel coire
unde coegerunt Samsonem ut mo
leret cum uxoribus suis / et est tractum
tractum a prima quia non debet quasi
mole et terere vitem. Et a molo
hec mola le. id est ferrum molitum
et armis / et hec mola id est pulvis confa
rina et aqua et sale qua olim
victime inter cornua perfundebatur
et si patienter erant bone erant
et si recalcitrarent male erant et
reiciebantur. unde illa christus fuit bo
victima quia non recalcitravit sed
quibus omnibus non aperiens os suum
sicut ductus est ad occisionem / et inde
quod immolo as id est sacrificare quod mo
lam infundere / vel immolare quasi ab
in et moles. quod in mole altaris vi
ctimam ponere unde et immolatio dicta
est quia in mole altaris posita victima
cedebatur unde et mactatio per immo
lationem dicitur / sed nunc immolare pa
ni et calici convenit unde immolati
tius a um id est sacrificatus sic et
immolatur. Item a mola hec mola le.
id est fermentum tritici vel dicitur mola
quasi mala a malon id est a rotunditate

sui / mola asinaria dicitur quia ea moli
tur cum asino / vel grandis et ponderosa ut
asinus / vel quia onerat asinum unde hic
et hec molaris et hoc re ad molam pertinens
et hic molaris lapis unde fiunt mole
vel magnus ad modum mole / et hic
molaris id est dens maxillaris quia tibi
illis dentibus quasi mola molimus / Item
a mola hoc molimentum id est cum quo
mola vertitur / et molimen id est timor
ventris. Item a mola vel molo hec
mula le quia molendo tardi quod trahit
molas in gyrum / vel mula est non gene
re industria quippe hominum diversa al
derum coitum coegit sicque adulte
rina permixtione genus aliud repperit
sicut et Iacob quem naturam colorum similitudine pro
creat / sic talis fetus oves vero concipie
bat quales umbras arietum desuper
ascendentium in aquarum speculo contempla
bat / denique et hoc ipsum in equarum gre
gibus fieri solet ut generosos obiciant
equos visibus concipientium ut eorum quoque
similes concipere et creare possint
et et columbarum dilectores depictas
ponunt pulcherrimas columbas in
illis locis in quibus ille versantur ut
rapientes visu similes generent unde
est quod gravidas quamvis mulieres iubet
intueri nullos deformissimos aliquando vultus
ut cinocefalos / simias ne visibus occur
rentes similes fetus pariant et hac
in feminarum dicitur esse naturam ut quales
aspexerint sive mente conceperint in
extremo voluptatis estu dum concipiunt
similem sobolem procreant / et in natura
formas ostensas in usu venereo
mas transmittit; caterum quia saciata tal
tipus rapit species eorum in propriam qualitatem
et a mula hec mula le et hic mulio os
id est mularum custodes vel ductor / sic Ysidorus /
unde contra commota in dudum mulio
virga minuit / et hec mulinus na num per eodem
unde iuracus pletetas clamo fugitque
mulinus / et a mulio mulionius a um.
Item a molo hoc molendinum unde molen
dinarius a um et hic molendinarius et
hec molendinaria. Item a molo hic
molosus si id est magnus canis quasi ad mo
lendum paratus / vel molosi fuerunt filii pirri
unde dicitur est quedam terra molosia sic
pirus vel pro epirus / cad et tragoedia unde
molosus a um / et hic molosus quoniam pes
constans ex tribus longis dictus a saltacione
molosorum quam conterit accinctis arma
et et hic molosus per canem quia ibi optimi
et magni abundant / et quoque molosus

.ca canis .i. mordax rapax. unde plautus
canes vero redeunt molosici sinunt unde
est versus dicitur hic molosus quidam lapis
reflecti vidi coloris et grandis. Molo
quod commolo lis. et demolo lis. valde vel
male molere. Emolo lis. idem vel valde
molere. unde hoc emolumentum ti. proprie
lucrum molendini scilicet quod lucratur de
molendino pro molitura. sed postea pro quolibet
lucro vel pro qualibet commoditate. Immo-
lo lis. valde vel intus molere. Permolo
lis. perfecte molere vel subagitare. Ora-
tius non alienas permole uxores. Mo-
lo et cetera que omnia faciunt preteritum in lui
et carent supino. et secundum quosdam que pertinent ad
actum molendi neutra sunt. sed accipiunt
transitive pro terere vel subagitare activa
sunt. capitulum. Mollis

Mollis lis mollem tepore
mitigare enervare mollem
reddere. unde mollio ab sit. et
mollesco. et bini ce vel fit mol
lere. et quod emollesco remollesco. et sic est
mollesco remollesco inchoativum. Item a
mollis hec molestra tre pellis ovina
quia mollis sit. et componitur hic mollis et hec le. quia
vigore suo quasi enervati corporis decrevit
et quasi mulier emolliat. et comparatur. unde mol
lior lius. sime. adverbium. et hec mollicia e.
et hec mollicies ei. et molliculus a um.
aliquantulum mollis. unde plautus in cas
volo esse molliculas ut ipsa mollitia
et hec mulivus vi quod molivus quia avis
mollis est in vibus et volatu. unde et
milvus quia mollis avis et est etiam nomen proprium
unde milvinus a um. Item a mollis equi
molluscus ci genus piscis dictum sit quia mollis
sit et tenerrimus ex cibum dicunt lib. in
ysidorus et oculorum aciem excitare. et in
vino necatus tedium vini dat bibentibus.
unde mulleus a um. et hic mulleus genus
calciamentorum et sunt mullei similes
cothurnorum solo alto superiori aqua parte
cum osseis vel eneis malleolis ad quos
lora deligabant. et dicti sunt a colore
qualis est mulli piscis. Item a mollis
hec murena e genus piscis frigida et crassa
mollis et mollium quia obesa vel quia mollis
et suavis est ad comedendum. hec et greci
Smirnam vocant quia complicata se intra
cubitum. unde Mar. de Sat. Varro ait
quod in Sicilia murene marini capiuntur
que ibi fluite dicuntur quia in summa aqua
propinquitate nimia fluitant quasi aliter licium
vocantur. et inde hec murenula le. dimi. A
murena vel murenula dicitur quoddam ornamentum
feminarum quod sit auri metallo in virgulas
latescere quasi inflexuosi ordinis catena
contexi in similitudinem murene serpentis
quod ad collum ornandum aptatur. Sunt etiam auri
et argenti terti virgulis unde in Canticis canticorum

Murenulas aureas faciemus tibi vermiculatas
argento. Item a mollis hec mulier quasi mollior
quia mollis et debilis est uterus vel ideo quia ipsius
vir est maior et mulier minor ut paciens
viri esset. scilicet ne femina repugnantibus li-
bido cogeret viros aliud appetere vel
in aliorum sexum proruere. Dicitur ergo mu-
lier secundum femineum sexum non secundum corru-
ptionem integritatis et hoc ex sacra scriptura
ista Eva statim facta de latere viri non dum
a viro contacta mulier dicta est ibi et
formavit eam in mulierem. quod autem dicitur
mulier quasi mulcens virum etiam est. et inde
mulierecula le. dimi. et hic et hec muliebris et hoc
bre. et muliebriter adverbium. et hec muliebri-
tas tis. et hec muliebria orum .i. menstrua
que soli mulieres contingunt. et hic mulierarius
rii. frequens mulierum appetitor vel vo-
luptati mulierum deditus. Item a mollis
hic et hec mitis et hoc te. similis mollis
benignus non durus. maturus. unde
dicuntur poma mitia mollia et matura
et comparatur mitior. simus. unde mitiler. tius. sime.
adverbium. sed non est in usu. unde hec mitia. e.
quod in expositione aymonis super epistolas
pauli invenies. et hic mitulus li. .i. fabula
iocosa et relatu dulcis. Martialis ta-
men ergo mitos civitates inferat. Item
a mitis mitesco scis. tui. ere vel fieri
mitem. unde mitesco inchoativum. Item mitibus
mitifico as. et mitigo as in eodem sensu
scilicet mollire placare mitigare. sed mitigo
vi simpliciter quod autem mitigo quasi mite ago
etiam est. potius quia compositum. Mitigo componitur
demitigo as. demulcere vel penitus
delere. Iuvenalis demitigavit et carpit
sandalia. Mitis quasi minutis et comparatur
Item a mollis vel mollior hic et hec
melior et hoc melius. quasi mollior et non
durus. unde meliusculus a um. aliquantulum
vel parum melior. et hec melioritas
et melioro as. .i. meliorem facere. Moll
quasi permollis le. quasi mollis le. Mol-
lifico as. et est activum. Item a mollio hic
malleus quasi molleus quia mollit ferrum
vel quia dum calet et molle est cedit et
producit illud. unde marcellus li. marcus
simplex dicitur malleus. unde hic marculus li.
dimi. Marcus est maior malleus et marcus
sit a mollio vel quia maior et fortior
ad cedendum. Marcellus mediocris mal-
leus. Marculus pusillus malleus. unde In-
tilis et velut in fabrica ferales tum
marculus ferrum multorum ictibus tundit
unde hic malleolus dimi. et malleolus dicitur
novellus palmes innatus ex sarmenti
flagello et est dictus sic ex similitudine rei
quia in ea parte qua deciditur ex veteri sarmento

comprimet vel quasi mallei efficitur per hoc. Item
a malleus malleo as .i. percutere malleo.
Unde malleator dicitur faber ferrarius. Item a
mollio hec malva ve quedam herba quasi mollva
quia ventrem molliat, scilicet in natura molliendi
et solvendi alvum. Unde etiam dicitur malva
quasi molliens alvum et est etiam. Unde mal
vaceus a um. Et hec malvicia e quedam
vestis que de malvarum stamine contexitur,
quam dicunt malotiam, alii malvellam vocant.
Et hec molochites te quidam lapis qui a co
lore malve nomen accepit et est spissius viridis
et crassius quam smaragdus. Mollio quasi commol
lio lis, simul mollire. Demollio lio .i. val
de vel deorsum mollire vel induratum. Emol
lio valde vel ex mollire. Permollio perfecte
mollire. Premollio .i. remollio .i. iterum
mollire. Submollio .i. sub vel parum
mollire. Et est mollio activum cum omnibus
suis quarte. Moloch in Moloch. Monaus stultus.

Moneo es nui nitum. Unde hic monitor,
trix, tio. Et hoc monitorium rii
locus monitionum sicut scole ubi
discipulos monent et docent.
Et hic et hec monibilis et hoc le qui cito mo
netur. Et hoc monimen nis. Et hoc monimen
tum quod aliquid moneat vel nos
reducit ad memoriam. Unde historie dicuntur
monimenta quia preterita nos monent et
ad memoriam reducunt. Et etiam inditia
amoris quasi signa que nobis relinquuntur
in signum amoris et memoriam dicuntur
monimenta. Item a moneo quasi monu
mentum ti .i. sepulcrum mortuorum quia per
transeuntium mentes moneat ad hoc
dolore transire, vel quia moneat mentes
ad defuncti memoriam. Vel dicitur monu
mentum quasi monens mentem. Et est etiam

Item a moneo hec moneta te quia
moneat ne qua fraus sit in metallo
vel in pondere. Unde hic monetarius. Et mone
tarius a um. Et hoc monetarium locus mo
nete quod etiam monesium dicitur. Et hec monedula le
quedam avis que vulgo dicitur tacula, quasi monetula
quia cum aurum vel argentum monetam invenit
aufert et occultat. Plautus: dixit me an
ticulam columbam vel catellum hirudinem
vel monedulam. Item a moneta dea est
Juno quia monuit romanos per ansere.
Unde Lucretius: Nominata castrensis [illegible] miscebat
flamma monete. Moneo quasi admoneo
es. Monet qui precipit, admonet qui quod
[illegible] memorie reducit. Item monere
futura, admonere preterita. Commoneo simul
monere. Emoneo nimis. Commoneo parum
fere magis maiores. Premoneo. Remoneo.
Submoneo .i. latenter vel parum vel sepe
monere. Moneo autem est [illegible] cum omnibus suis quarte.

et contrahat prima syllaba mo.

Monas grece latine dicitur unum. Unde
hec monas dis .i. singularitas. Priscianus:
secundum numerum qui dicitur unus vel uni
tas vel singularitas. Unde hic et hec
monalis le .i. unialis singularis. Unde hec
monalitas singularitas. Et monaliter
adverbium .i. unialiter vel singulariter. Marcianus
Capella: numerus monaliter personabat. Item
a monos hic monachus quasi solitarius sive
et singularis quia monachi a secularibus segre
gati actu et vita quasi soli morantur. Sed .i. ergo
solitarius interpretatur vocabulum monachi, quid
facit in turba qui solus est. Quod autem dicitur mona
chus quasi unus custos etiam est. Et sunt plura
genera monachorum, scilicet cenobite quos in
communione vivere possumus appellare,
Anachorite idem et heremite. Et a monachus
hec monacha. Et hic et hec monachalis et hoc le. Et
monasticus a um. Et hic et hec monialis
et hoc le. Monos componitur cum sterion quod
est statio. Et inde hoc monasterium rii quasi singularis
et solitaria statio. Et quia ibi habitantes
a secularibus segregati actibus et vita quasi
soli morantur. Unde monasteriolum li diminutivum.
Et hic et hec monasterialis et hoc le. Item a monos
hic et hec monialis .i. monacha. Et quasi sancti
monialis .i. monacha consecrata sanctificata.
Item a monos hic monarcha e .i. princeps
unius civitatis vel singularis princeps .i. qui
singulariter possidet principatum sicut Allexander
apud grecos et Iulius apud romanos.
Unde hec monarchia .i. singularis principatus.

Item monos componitur monogamus, mono
machia et monoceros. Et hec monopolis
.i. civitas habens sub se unam civitatem vel
quasi unica et singularis civitas, scilicet que relique
in aliqua regione melior est et liberalior.
Item quartum componitur pole quod est vendere. Et hoc mo
nopolium .i. statio ubi una res venditur. Item
quartum hic monoceros grece, latine unicornus, quod ab
uno in medio cornu habet. Et hic monocosid .i.
currus unum tantum portans. Et hic monocen
taurus .i. hoc habens caput bovis. Et hic mo
noculus tantum habens unum oculum. Et hic mono
colus .i. frigidus. Componitur cum monos
quasi monas cum multis aliis partibus.

Monstro as avi are. Unde mon
strator tor tio. Et hic et hec le. Et hoc
monstrum stri quia monstret aliquid
futurum, sicut ipse monstrum quod statim
monstrat quid appareat. Unde monstruo
sus a um. Et monstrosus
a um in eodem sensu. Et hec duo comparantur. Unde
hec monstruositas et monstrositas. Et hec
monstruca e vestis sardorum ex pelli
bus ferarum facta. Unde Cicero contra
regalis purpura non commovit cum sardorum

mastruca in dub(itatione) est sic q(uia) monstruo
sa q(ui)a ibi eam induentes q(uia) in feram(m)
habitu transmutant(ur) vnde mastrucatus a
um · mastruca Monstro q(uasi) demonstro
as · i · rem subiectam u(e)l q(uasi) subiectam
oculis uel intellectui prebere vnde demo(n)
stratus et demonstrabilis le · et demonstrator
a um · q(ui) demonstrat et demonstratiuus a
um · p(ro) q(uo)d demonstrat · premonstro · as ·
et e(st) actiuum cum suis compositis

Moror · aris · p(ro) commune · vnde hec
mora re · Mora e(st) q(ue) impedit
tarditas q(ue) impeditur · Item mora
e(st) in re tarditas in sermone
vnde hec morula le · di(minutiuum) et morosus · a
um · i · tardus et compa(ratur) vnde morose ius sime
aduerbium et hec morositas · tis · Item a mora hec
amoratia e(st) · i · mora diutina et diu seruata
et hec mos oris · i · consuetudo ut talis est
mos in partibus nostris · i · consuetudo talis
et iste secundum morem sue patrie · i · consue(tudinem)
sed dicunt q(uod) mos e(st) qui mores fecerit
vnde et sic diffinitur · Mos e(st) longa consuetudo
de moribus tantum tracta u(e)l mos e(st) q(uo)d lex
diuina (?) nullo vinculo astricta sine lege
non scripta sed tamen vsu est retenta · Vel
mos vetusta et approbata consuetudo
sine lege non scripta · sed consuetudo est
quoddam ius moribus institutum q(uod) p(ro) lege
suscipitur cum lex deficit · Item mos · i · vicium
hominis · sed hoc in plurali hac (?) sic siccine (?) ut
iste habet bonos mores et hoc dicitur de bono
sicut et vicium de malo · Mali ergo mores non
sunt mores sed vitia et e(st) ibi oportunitas (?) in
obiecta (?) sic enim dicitur hic mortuus et hic et
mostellus (?) · di(minutiuum) · et mostellus i(dem) aud(?) · di(citur) sed
morosus a um · lasciuus fastidiosus superbus
uel non nobilis · Persius · Cumque moro
sa vaga singultis inguine vena
potius morosus accipitur in mala significatione q(uam)
in bona q(uia) malos habens mores · Iterum
a mos moratus secundum mores disci
plinatus uel correptus · i · secundum proprietates
vnde Tullius · Item hic et hec moralis et hoc le · quod
spectat ad mores u(e)l qui habet mores uel qui
tractat de moribus vnde hoc morale lib(er) p(ro)
quod liber in quo tractatur de moribus Item
hec moralia orum p(ro) eodem libro · et a moralis
hec moralitas tis · Mos et morigeror aris ·
· i · bonos mores gerere et morigerari · i · mores
alterius gerere · i · obedire sub esse facere voluntatem
alterius Ille enim gerit mores alterius qui voluntatem
eius facit · et ergo gerere mores alterius · i · eius vo
luntatem facere Ambrosius super exegesim (?)
videbis mihi morigerari sibi viri et inmorigera
tam · i · obedientes · Et non q(uia) mos ca
se p(ro)prie loquitur cum suis derivatiuis

sed mod(us) cum suis q(ui)b(us) se prima breuiat ut iste
vsus designat hos mos morosus modus
sed facit esse morosos Moror q(uasi) commoror
demoror · immoror · valde morari · Re
moror aris · vnde hec remora · i · mora impedi
mentum · Lucanus (?) · Et ne nam (?) reor gressum meo
remoratus fuit · Et hec remorantie · in(?) (?) ·
mora u(e)l impedimentum · et dicitur consimiliter vnde
Ouidius in ij · Metha(morphoseos) · Remoramina (?) quem
ipsa notabat · Moror et eius composita sunt quasi
deponentia hanc p(ro)pter significationem et sunt omnia
fere eiusdem sensus · i · impedire tardare de
tinere uel impediri tardari u(e)l detineri
ponitur tamen quandoque absolute p(ro) consistere uel manere
facere capitulum

Mordeo es momordi sum · vnde
hic morsus sus sui · i · actus u(e)l passio
mordendi u(e)l vulnus quod fit
mordendo u(e)l bolus · vnde hic morsellus
li · di(minutiuum) · et hic et hec morsibilis et hoc le · quod e(st)
aptum ad mordendum · et mordicus aduerbium
· i · mordenter morsiter · vnde Plautus in
Aulularia · Sed quid dixit me astitit (?) mor
dicus scindere · Et in morso · as · frequentatiuum a quo
morsito · as · aliud · frequentatiuum · et inuenitur in eodem
sensu morsito · as · i · frequenter mordere · Et a
morso · as · hic et hec morsibilis et hoc le · ad
mordendum abilis · Item a mordeo hic et
hec et hoc mordax cis · et compa(ratur) cior ssimus vnde
mordaciter cius sime aduerbium · et hec mordaci
tas · tis · et mordacula a um · aliquantulum mor
dax et quasi emordax · i · valde mordax Item
a mordeo morsus a um · in actiua significatione
qui mordet et comedit q(uasi) non ieiunus
vnde hic inmorsus · a um · i · ieiunus quasi
nil momordit · vnde Oratius in sermonibus
Flagitat inmorsus refici · Item a mor
deo hec mors et dissolutio anime et corporis
et potest pro qualibet destructione et corruptione
dicitur a mordeo q(uia) nimis mordet u(e)l dicitur a
morsu primi hominis qui vetite arboris
pomum mordens mortem incurrit · Vel dicitur a
marte q(ui) e(st) effector mortium · Vel mors
dicitur q(uasi) amaror q(uia) sit amara · et sunt
tria genera mortis · acerba · immatura · et
meritam · Acerba infantum · Inmatura
iuuenum · Merita · i · naturalis senum
Item aliter distinguitur secundum ternarium mortis
alia enim e(st) naturalis · alia fatalis · alia casualis
Naturalis e(st) que de natura contingit quia vltra
centum viginti annos non e(st) concessum homini
viuere · quia natura centum viginti annos potest
viuere · Sed fatalis e(st) que contingit fato · i ·
constellatione · Vnde enim constellatione potest quis
nasci u(e)l disponi q(uod) viuit plus uel
minus fato nonaginta annis · sed tamen
curatus (?) statim (?) scientia (?) causatiuo (?) nisi

forte benignitas aliqua stellarum superet
infortunium. Casualis, id est accidentalis, quia contingit
vel contingere potest quolibet tempore, ut homo accideret
sicut vel occisione vel submersione vel
ruina vel similibus. Et a mors hic et hec
mortalis et hoc le, morti subiacens, quia
tamen sunt a bonitate misericordie sunt mortalia
et morti et corruptione subiacentia, et
hinc mortaliter adverbium, et hec mor
talitas atis. Et hic et hec mortalis, id est
homo, substantive in communi genere;
et quamvis multa alia sint mortalia,
dicitur tamen homo mortalis per excellentiam
miserie et angustie, quia pluribus
mortibus, pluribus passionibus,
angustiis, miseriis [illegible] et
tribulationibus, doloribus, infirmitatibus se
iacet [illegible] hoc quod aliquando dicitur [illegible] tu
mortalis substantive positum in masculino vel
feminino genere non designat nisi hominem. Et quia
hic et hec immortalis et hoc le, unde immor
taliter adverbium, et hec immortalitas tatis; et hic et
hec immortalis, id est deus per excellentiam
immortalitatis et incorruptionis. Item a mors
hic morbus bi, id est infirmitas que mortem
conficit, unde morbidus a um, id est infirmus
vel insanus, et morbosus a um, plenus mor
bis et assuetus, et qui sua corruptione morbum
inficiat, ut porci capre et huiusmodi animalia
morbosa dicuntur, quia corrumpendo alia mor
bum inferunt, et utrumque compara, unde hec
morbiditas et hec morbositas. Item
a mors morior eris vel iri, mortuus
vel mortuus sum, et secundum quartam et secundum tertiam
coniugationem invenitur ubique et caret
supino; debet enim facere mortuum, mor
tuum, quod exigit mortuus, vel moritu
rum, quod exigit moriturus; neutrum est
et in usu. Et hinc moribundus a um, et
hic semimortuus a um, id est ex parte mor
tuus, et immortuus a um, id est non mortuus
vel valde mortuus; unde commortuus. Et
premortuus a um, id est in loco mortui
substitutus et suffectus. Item a morior mo
ribundus a um, similis mortuo vel
mori incipiens, et hoc morticinum, id est
aqua calida de terra manans, scilicet
balneum, quia morticinum quia ibi mor
bi moriantur et pereant, vel quia mortu
orum quia a mortuis, id est ab inferis oritur
manare. Oratius: Sane murteta
relinqui contemni et hec murteta quod pora
per balneis mirtus obsit. Morior componitur
commorior, emorior, immorior, id est immergi
lac invisite, insilire. Premorior, re
morior, remorior. Et est deponens. Componitur.
Item a mors hoc mortarium
quia ibi semina in pulverem redacta et

mortua conduntur. Vel dicitur a morte et tero,
quia quicquid terit ibi mortificatur; unde hoc
mortariolum li diminutivum, et hec mortarina,
genus tabule, et fit in mortario quasi pistre
et ideo sic dicitur. Item mors, quasi tinnitus tero
morticinus a um, quod est per se mortuum, scilicet
infectus. Et tamen cadaver dicitur et morti
cinus a um, id est morte cadens, sic quod est
mortalitas animi. Et tertius permixtiam
morticina comedunt. Morticina
comedi non debet. Morticinum non est
nomen nisi mortuorum, sed mortalia
nomen est universum corporum; et hoc
morticinium talis mortalitas. Item
a mors vel potius mortuus, mortifi
co as. Mordeo es, commordeo, demordeo,
emordeo, premordeo, permordeo, remor
deo, immordeo; et est mordeo activum cum
omnibus suis compositis. Et componitur omnia
amittunt geminationem simplicis in preterito.
Morsitop, id est quarta pars. Mosaica fluxus
sanguinis. Moso actor importor. Mota
cismus, id est lite per stansionem colisio.

Moveo es vi tum, unde hic motus
tui; et sunt sex genera motus: genera
tio, corruptio, augmentum, dimi
nutio, alteratio, et secundum locum mu
tatio. Sex ergo modis movetur res: generando,
corrumpendo, augmentando, diminuendo,
alterando, et secundum locum mutando. Item
a moveo hic et hec mobilis et hoc le, unde
mobiliter adverbium, et hec mobilitas tis. Et hic immobilis, le,
mobilis le, liter, litas. Item a moveo mo
to as, id est frequenter movere, a quo motito
as, et idem fit, et hoc momentum ti, quasi mo
vimentum, quia cito in transitu moveatur
tam brevi spatio temporis, unde sepe ponitur pro
mutatione vel motu, unde Alixandreidos:
momentum esse dicitur stilus in quo momenta
colligimus quia cito ad modum momenti
incidimus; et hinc momentaneum li, diminutivum; et
momentaneus a um, et momentalis a um,
cito transiens, parvum durans. Item a mo
veo hoc momen minis, id est momentum, tante
motu quod per spacium temporis; unde Alixandreidos: Momo
sible sub momine verba. Et hoc mentum ti,
quasi momentum, quia semper est in motu, vel dicitur
mentum quia in mandibula olat vel
quia ibi mingitur; unde mentosus a um, et men
tatus a um, magnum habens mentum. Item
a moveo quasi monis et altus tibi tumor
est dum in terra radicatus ratus et ingenii
quod est firmitas motus, ideo et collis dicitur. Item
a moveo quia ibi in altum tam movetur de lo
co ad locum, vel per contrarium dicitur mons a mo
veo quia minime movetur de loco ad locum,
vel a minio quia minime nos ab emi
neo quia emineat; unde quod demant primo
tertium

q. promineo quod promineat et emineat /
vel dicitur promineo a pro et mons scilicet mons
qui procul apparet per suam eminenciam
Item a mons quod montecula li. di. / et
montanus a um unde quidam per yranus
montanus ... montanus vtimur quod ... mon
tana ... i. montes et pascua magna ... /
dicitur abiit in montana cum festinacione
Et montani dicti sunt quidam heretici qui in
temporibus persecutionis in montanis latuerunt
qua occasione se a catholice ecclesie cor
pore diviserunt / et quod montanus est ...
e quando ipso nomine ... montani ... /
adest. Item a mons monticulus a um / et mon
tosus a um in eodem sensu plura monticulus
Et montuosus ... unde quod montuositas tis /
et similiter a monticulus monticulosus a um
et quod monticulositas. Item a moveo quod mundus
di. quod semper est in motu unde mundus a um i.
purus integer sine macula / et ... dicitur
simpliciter unde munde dicitur i. sine ... /
et quod mundicia e. et quod mundum ... i.
mundicie ... vel quod facit mundiciam
unde in libro Hester accipiat mundum
muliebrem / et cetera ad usum necessaria i.
unguenta pigmenta et cetera quibus
mulieres mundiores et ornatiores fiunt
et quod mundum i. ... Item a mundus
mundo as purificare purgare unde
mundatio ... et quod ... unde ...
Et quod emundo as et est activum ... Item
a mundus mundanus a um et quod et quod mun
dialis et quod le. et quod compositum mundivagus
a um. Et nota quod mundus multipliciter dicitur / dicitur
enim mundus universitas creaturarum scilicet quod quod
constat ex quatuor elementis. Item mundus
quandoque dicitur archetipus / mundus quandoque ...
et microcosmus dicitur / quandoque est mundus
dicitur superior et dignior pars magni
mundi scilicet firmamentum per excellenciam quod
proprie est in motu / vel quod proprie mundus
et purum est / vel terrene ... vel
gravitate ... mundi est nomine amatores
mundi designat unde mundus per ipsum non
est et mundus eum non cognovit / in primo
loco ponitur designat ... mundi / in 2°
designat amatores mundi. Moveo quod
cum ... / vel ... et quod monarsicus
le. stultus ... qui ... mo. ... /
unde plautus ... monarsice ...
Item a moveo quod admoveo es i.
advicinare adiungere unde admotum i.
advicinatum adiunctum. Amoveo es
removere ad aliter absentare separare
Commoveo es simul movere vel turbare
vicarium facere. Dimoveo es i. in diversas
partes vel diversis modis movere aliter se
parare. Emoveo es valde vel extra movere
Immoveo es i. valde vel intus vel intus mo
vere unde inmotus a um. Item inmotus pro
est quod ... in et motus quod non motus. Per
moveo es. Permoveo es. Promoveo es
i. procul movere vel absentare / et promovere
quod in anteriorem partem movere / et promovere
i. sublimare ad ordinem vel honorem / et pro
movere i. proficere. Removeo es unde remo
tus a um non et compositum unde remote vel
remotum adverbium i. separatim unde Josephus
in xviij° remotim ... faciendum fu
erit. Item a removeo quod remus mi
quod removeat et gravitat ... unde re
motus et remulus / et quod remex gis qui
remum agit unde quod remigium actus vel
officium remigis. Et remigo as quod remum
agere / quod autem dicitur remigo quod remum ago
et remex quod remum actor ... vel ...
... Et quod adremigo as i. ad litus
remigare / corremigo as. Diremigo
as diversis modis vel in diversas partes re
migare. Item a remus quod remulcum ci
funis quo navis religata ... remi
... unde Virgilius / ... vel lo
go ... remulco / ...
... in ... unde remulco as
navem trahere vel navem ad litus ducere. Item a
remus quod reuma atis i. tempestuosa
maris inundacio vel ... fervor aquarum
qui fit ex remorum agitacione. Reuma
est ... vel fluor humorum vel a ca
pite vel ab aqua ... / unde quod
reumatisma ... fluxus abundans aque
vel humoris unde ... de ...
... unde reumatismata
... i. reumatizo as ... pati
vel emittere. Remus ... quod ...
biremis navis que duos ordines habet remorum
/ et quod triremis quadriremis / quinque
remis vel petreremis a petra quod est quinque
Exeremis ab exa quod est sex et remus
scilicet navis que tres vel quatuor vel quinque vel
sex habet ordines remorum. Inveniuntur omnia
ista adiective / et mobiliter declinantur / et quod et quod
biremis et quod me. ... Item moveo componitur
semoveo es seorsum movere separare
unde semotim i. separatim unde Josephus
in xviij ... insinuatur ... et ...
... semotimque. Submoveo
es removere auferre. Moveo et eius composita
activa sunt et faciunt preteritum in movi et

supinum in motum et cum terminatur in primi
habet pa sy mo/ti in preterito et supino eo producit
Mugio gis giui gitum i. boare
strepere et est bouum unde hec mu
gitus tus tui vox bouum secundo
lor et mutus a mu quasi qui mu
giat et non loquitur vox .n. eius non est
forma nisi mugitus. Solent .n. formi quia
per naris que mugiens emittit unde mutio
tis tiui i. murmurare ad modum mu
torum vel velle loqui et non audere est enim
quasi muterum vel loqui non audere unde Persius
nec mutire nephas et hinc musso as
i. dubitare et mussare i. mussilento
murmurare unde Virgilius bonos hos
mussal non decet et priscianus hic pro
dubitare unde mussum i. mussitare
i. latenter leniter leuiter et mussito
as frequentatiuum i. frequenter mussare et
musso producitur compositum cum a quod est
sine et hec amussis sis scilicet plumba
tum vel plumbata tenentaciorum
quod mittitur a sursum usque deorsum
ad perpendendam equalitatem parietis
unde et alio nomine dicitur perpendiculum
a perpendendo vel dicitur regula qua solent
lapides in muro coequare et sic quasi
sine dubitatione quia certitudinem reddit
certum et inde compositum examussim adverbium
i. sine dubitatione nam prepositio in hac
compositione auget quia prepositio in compositione
aut mutat ut impius aut auget vel
addit ut perfectus aut minuit ut subtri
stis i. parum tristis unde Persius vel dic
quod per scripturam sillabam desinere perfectam
rone nec aliter posse examussim lineare
nisi posita sit in directum. Item a mu
tio hoc murmur ris quod et hic
murmur unde in exodo et inde murmu
rat in populo et inde murmuro as unde
hic murmurator oris et hoc murmuro
onis dicitur et hic murgisso oris i.
callidus et fallax murmurator.
Et componitur commurmuro as i. valde mur
murare demurmuro as i. totum murmurare
remurmuro as submurmuro as i.
latenter vel parum vel post murmurare
et est neutrum cum omnibus suis compositis. Item
a mutio vel muttio mutesco scis incipere
esse vel fieri mutum tacere unde mutesco
scis mutui. Et componitur demutesco scis i.
valde mutere vel cessare a muttiendo
et incipe loqui. Immutesco scis obs
mutesco scis unde per toto mute

vel aliquid mutire unde commutesco im
mutesco obmutesco mutesco. Muteo et
muttio cum omnibus suis compositis sunt neutra
et producunt hanc sillabam mu. Item nota
quod mutio mutere quando muttere sed
raro. Item a mugio mugilo as i.
clamare et est anagogicum. Mugio componitur
admugio gis i. adnotare vel cum
mugientibus mugire commugio gis simul
mugire immugio gis valde vel intus
mugire emugio gis totum mugire re
mugio gis iterum vel retro contra mugire
mugire et sunt neutra cum omnibus suis compositis
et producit hanc sillabam mu

Mulceo ces si sum mitigare
delectare unde hic et hec mul
cebilis et hoc le et hec mulcebi
litas et hec immulcebilitas tis
Item a mulceo hic et hec mulcibil et
hoc bre suauis delectabilis mulcebilis
unde plato dicit sunt vites ignis ut
opinor alias cedit et pereptoria alias
mulcebil in ignis lucinie et hec
mulcedo dinis i. suauitas et hec mul
sa se potio quedam ex vino vel aqua
et melle unde Martinus de vobis
tum mulsa actum commixta cum sit
actum eadem dicitur et hoc mulsum
sum a mulceo vel a melle quasi
melsum inuenitur quod mulsum pro nouo
vino unde in li. hester comedite
pinguia et bibite mulsum. Item a
mulceo hec mustra quod mulsum est
suaue ad bibendum vel demulcebilis
a mus. Item a mulceo mulco as
i. mulcere leuiter mitigare blandis
verbis seducere reniare vel verberare
litigare vel pugnis sine calcibus tundere
unde Josephus in quinto commonerunt eos ceteri
mulcarunt et est translatum a mulso
quod acceptum leuiter solet stomachum delectare
vel complectum sordibus stomachum. Mul
co componitur demulco cas i. simul per
mulco cas remulco cas et est actiuum
cum omnibus suis compositis et facit preteritum
et supinum in sum. Item mulceo componitur
ad ferrum et imber et hic mulciber
bri vel bris vel mulcifer fer vel cris
utrumque istorum nam vulcanus
est enim faber deorum et ideo dicitur mulcifer
quia mulcendo ferrum idem et mulciber
quia mulcet imbrem i. aqua temperando
ferrum vel quia mulcet ferrum in imbre i.
aqua. Mulgeo ges si sum quidam vero
ad differentiam dicunt vel sic mulgeo
mulxi et mulctum quos non sequimur

procul dubio mulceo et mulgeo faciunt
preteritum et supinum in eadem voce. Mul-
gere est lac ab ubere extrahere. Unde hoc
mulctrale -lis et hoc mulctrum et
hec mulctra -tre, id est vas in quo mulgetur.
Mulctrum etiam vel mulctra dicitur hora
mulgendi. Unde Virgilius: Quibus venit
ad mulctram binos alit ubere fetus.
Et hoc mulgarium et hoc mulctum, id est
scilicet vas in quo mulgetur. Mulctrum
etiam dicitur lac novum. Mulgeo componitur
commulgeo demulgeo emulgeo immul-
geo premulgeo remulgeo et sunt activa
cum omnibus suis compositis et faciunt preteritum in si
et supinum in sum. Licet quidam velint
mulxi et mulctum, sed ut dicunt emendatiores
quomodocumque sint sunt usurpativa. Mun-
go -gis -xi -ctum, id est purgare sordes
auferre et proprie mucum de naso extrahere
et proicere et quod remanet de
combustione candele auferre. Unde sepe
ponitur pro decipere vel decipiendo aliquid
auferre, spoliare. Unde hic mucus
-ci, id est putredo que de naso extrahitur
et proicitur. Unde muco -as, id est mucum
auferre vel muco aspergere vel mucum
facere. Et componitur demuco -as, mucum au-
ferre, purgare. Emuco -as in eodem sensu.
Muco componitur muculentus -a -um, id est sordidus
et muco plenus, unde dicitur in [illegible]
Muculentis naribus salutasti mun-
dum. Et comparatur -cior -ssimus. Unde muculen-
ter, eius adverbium. Et hec muculentia -e,
sordicies et plenitudo muci. Mungo
componitur commungo -gis, emungo -gis, demun-
go -gis. Unde hoc emunctorium -rii, id est pur-
gatorium, scilicet ferrum cum quo candelas
emungimus. Et emunctus -a -um, purgatus.
Immungo, valde vel intus vel rursus mun-
gere. Premungo, remungo. Et sunt mun-
go activum cum omnibus suis compositis et faciunt
preteritum in xi et supinum in ctum.

Munio -is -ivi -itum, id est firmare
vallare et defensaculum facere.
Unde hic munitor et hec munitrix,
munibilis -le -di. Item a munio
hec munitio, id est obsidium. Unde in quarto
libro regum: Rex assiriorum non ingredietur
urbem hanc nec circumdabit eam mu-
nitio. Et pluraliter hec menia -um, quia mu-
nia quia muniant urbem. Et nota quod
menia proprie sunt muri civitatis, a
muniendo, sed abusive menia dicuntur
omnia edificia civitatis. Unde meniatus
-a -um, id est menibus circumdatus vel constructus
vel circumdatus. Et menio -is -ivi, id est
menia construere vel menibus circumdare
et reparare. Item a menibus hoc meni-
anum, id est solarium, quia menibus solet
addi. Vel menianus, scilicet collega [illegible]
in foro proiecit materias ut essent loca in
quibus spectatores insisterent, que ex
nomine eius meniana appellata
sunt, et solaria dicuntur quia patent
soli. Et inolevit prisca consuetudo
ut meniana domibus adhererent.
Unde menianatus -a -um, menianis or-
natus, preparatus. Item a munio hic
murus -ri, quia muniat, et dicitur
murus quasi muniens robur, et componitur
[illegible]. Unde hic murulus -li diminutivum, et hic
et hec muralis -le, quod pertinet ad
murum, et hoc murale -lis, idem
quod murus. Et componitur antemurale
-lis idem, et hoc promurale, id est defen-
sio ante murum que pro muro sita
sicut vallum et fosse. Unde Propheta:
Ponatur in eo murus domini et ante-
murale. Et hoc promurium, [illegible]
circa murum. Item a murus mura-
tus -a -um, id est muris ornatus, sed muro
-as, id est ornare muro. Et hec muria
-e, id est superior pars olei, quia sit oleo
quasi murus, quia naturaliter retinet
liquorem eius et est sine fece. Unde
Persius: Tingit olus siccum muria
vafer. Et hic musculus bellicum
machinamentum simile arieti cum
quo murus similiter perforatur et dissolvitur,
quasi murisculus. Musculus etiam dicitur
et aliter sic per ea dicitur. Item a
munio hoc munimen -is et hoc
munimentum -ti, et ambo pro defensione
firmamento et auxilio. Et hoc mu-
nitorium, locus ubi sunt munimenta
vel custodiuntur munimenta. Et hoc munus
-neris, id est donum. Unde dicitur sit munus
donum et munus suscipit officium.
Unde hoc munusculum -li diminutivum. Et in hic
munusculator -ris qui pro munere
sunt vel qui munus dat. Augustinus
de civitate dei in octavo: Tamquam
munusculatores vectigalium [illegible]
Item a munus hic munerator -ris
qui munera dat. Et munerarius -a -um,
id est largus vel munere dignus. Exemplum
in [illegible] nomissa munera-
ria suscepimus. Et comparatur. Et in hic
munerositas -tis. Item a munus

munero -as donare munus alicui
dare pro aliquo servicio vel pro aliqua
re. Unde homerus sit sine amaro-
re amato munera pro cruce. Et componitur
remunero -as. et est activum cum suis
compositis. Item munus componitur munifico -as idest
muneribus honorare vel munera alicui
facere. Unde munificus -a -um idest largus
qui munera faciens vel qui munus suum
vel officium quod debet adimplet. Unde
munifice adverbium. Item a munifico
dicitur et hic et hec munifex -cis et hic et hec
et hoc munificens -tis et comparatur -cen-
tior -ssimus unde -center -cius -ssime
adverbium. Ieronimus in secundo super danielem dicit
eos munificentissime pavit. Et hec
munificentia idest largitas. Et nota quod
hoc positivum munificens non est in usu
sed in loco eius subit munificus et fit
comparatio anomala munificus -centior
-ssimus. Item a munus hic munus
-ris quod tenens totius ipsa sit munus
quia cum omne tenens instruat facit et
dispensat omnia dat et accipit. Unde
hic et hec manualis et hoc -le. liber pro
quodam libro qui semper habetur ad
manum. et manuus -a -um magnus.
Unde manus et hoc manubrium ma-
nica cuiuslibet ferri quia manu tenetur.
Unde manubriatus -a -um. Item a manus
hec manica -ce quasi manum capiens et est
ethimologia. Unde manicatus -a -um. Item a
manus hec manulea -lee idest manica.
Unde maneleatus -a -um idest manicatus.
Unde plautus in penulo. Manuleatum
tunicam homines habere adderet. et
manuleatus in eodem Pseudo. manulea-
tam tunicam ... et hinc varia manubrio -as manuleo
-as manuleo -as manubria vel
manicas alicui rei facere. Item a
manus hec manubie -arum idest excu-
bie que per spacia noctis vigilant et
dicuntur sic quia per manus idest per
catervas fiunt. Manubie etiam dicuntur
spolia preda que victus detrahuntur
sic dicte quasi manibus victoris detrahuntur
et hic manipulus -li. Unde segetis quantum
manus potest capere. Unde et dicitur sic
quasi manum implens et est ethimologia
et hinc manipulus dicitur societas du-
centorum militum quia alii hominum signa
erant manipulos idest fasciculos stipule
vel alicuius herbe sibi pro signis fa-
ciebant. vel manipulus dicitur a manu

quia olim manu bellum inopiebant
Inveni est manipulus pro sinodoyam
Unde lucanus convocat armatas et
templo ad signa manipulos. Item ma-
nipulus dicitur ornamentum manus sacer-
dotis. Unde hic et hec manipularis et
hoc -re et manipularius -a -um cum ad ma-
nipulum pertinet vel de manipulo
exiens. Unde manipulares milites qui
sunt de manipulis. Manipulares
etiam dicuntur qui signa alii regem
deportant. Et componitur commanipularis
-re consortes simul cum ad manipulum.
Item a manus mancus -a -um pro orbis
quia non habet manus vel mancus
compositum a manus et careo quasi manu ca-
rens sed vel pro eius ethimologia quam
compositio. Mancus etiam dicitur cui aliquid
deest ad perfectionem. Unde mancatus -a -um
manu truncatus et mancipium -a -um
qui vel sinistra pro dextra vel econtra. Item
a manus hic mentus -ti quasi manum
tegit. Unde est enim breviter cum victus Unde
et mantus qui manum tegens et est
ethimologia. et hec mappa est quasi manu-
pia idest manum parans. Unde hec mappella
et hec mappula -le. mappa etiam dicitur
pictura vel forma ludorum. Unde dicitur
mappa mundi. Item manus componitur cum
ago -gis et hic mango -onis idest merca-
tor et proprie venditor equorum quasi manu
agat equos et etiam quilibet mercator pre-
dicti mango quasi res suas manu agat
Unde oracius in epistolis. Nemo hic mangonium
faciet tibi. Item manus componitur cum manu-
tergium manutergium mantile.
mappa extergisterium facitergium extergi-
manutergium idest togilla gausape mantile
mantele. Item componitur cum festus et dicitur
manifestus -a -um quasi in manu positus et
promptus nam festus expansum solet et non
abscondi. Unde etiam manifestus quasi manu
festus et est ethimologia. Item in festo dicuntur
solent omnia publicari et in aperto poni.
Unde et manifestus apertus et palam positus
et comparatur -tior -ssimus. Unde manifeste
-tius -ssime adverbium. et manifesto -as. Unde
manifestarius -a -um qui manifestat et
manifestatur vel manifeste et aperte aliquid
facit. Unde plautus in aularia. Obstricto
pallium manifestarium. Manus componitur cum
suesco et dicitur mansuesco -is -vi idest esse vel fieri
mansuetum mittere domari. Unde man-
suesco -sce -esse. Unde mansuetus -a -um
nulli iniuriam faciens vel domitus quasi
manu assuetus et comparatur -tior -ssimus

Unde mansuete -tius -ssime adverbium et hec
mansuetudo -nis et hic mansue-
-tus palefredus quia mansuetudinem
manuum signat. Item manus componitur
cum dico vel duco et dicitur mendicus -a -um
et est pauper quasi manducus quia mos
erat apud antiquos egenum os claudere
et manum attendere quasi manu dicere
vel quasi manu ducere. Quia etiam dicitur
mendicus quasi mense dimidius cupidus
vel mendicus quasi minus degens
quia minus habens unde vitam degat et hec
melior est. Et hinc dicitur mendicitas
-tis et mendiculus -a -um pauper et
tenuis. Plautus in captivis. Quid
erat mendica an textellum an men-
diculam. Et mendico -as cibum hosti-
atim querere vel qualibet alio modo et
ponitur simpliciter pro acquirere. Unde mendica-
-bulum et hoc mendicabulum locus
mendicandi. Plautus in epidico. Memo-
rare volo hominum mendicabulo. Mendico
in ipsa forma neutrum est [illegible]
acceptum est activum. Item manus
componitur cum capio et dicitur manceps
-pis id est servus quasi manu captus quia
[illegible] illi dicti namque censebantur
qui in servitutem redigebantur. Unde
Prudencius in libro hymnorum. [illegible]
mancipes terre. Et inde dicitur mancipium
in eodem sensu. Et inde dicitur mancipiolum
-li diminutivum. Sed modo ampliata est appellatio
istius nominis manceps vel manci-
pium ut dicatur filius vel filia nondum
emancipatus a patre. Mancipium etiam
dicitur quicquid manu capi potest et subdi
ut homo ovis equus. Hec scilicet animalia
statim ut nata fuerint mancipia esse putantur.
Nam et ea que in numero bestiarum sunt
tunc videntur mancipia esse quando capi
vel domari ceperint. Et a manceps
mancipo -as id est servire et mancipare
mancipium facere vel in servitutem redigere
id est manu tradere vel dare vel ducere. Et
tunc ponitur simpliciter pro dare vel ducere activum
est sed pro servire neutrum. Manceps componitur
cum e et dicitur emanceps quia cum primo
fuisset manceps iam ab eius potestate et
servitute liberatus est. Unde emancipare
id est a servitute liberare. Sed iam inolevit
consuetudo ut filius a potestate patris
liberatus dicatur emancipatus sed servus
a servitute liberatus dicitur manumissus.

liber pre predicta nomina convenit captus
in prelio in servitutem redactus. Item
manceps componitur cum re et dicitur hic et hec remanceps
-pis id est emanceps quasi qui iam non
est manceps. Et a manceps et rema-
ceps mancipium et remancipium nomina
indeclinabilia et omnis generis vel secundum Priscianum
ponuntur sunt datum predicte nomina
significantia quicunque cum quolibet nomine
et cum utroque numero et cum omni genere casu
[illegible] vel potius mancipi sit
compositum a manu et capio quod
componitur cum re et remancipi et sunt indeclinabilia
et omnis generis. Mancipi dicitur res que
cum alienatur id est que cum de potestate venditoris
transit in potestatem ementis manu potest
capi ut equus. Sed res nemancipi
dicitur que cum permisso modo alienatur
manu capi non potest ut ager. Item
a manus dicitur mantica -ce sarcina
scilicet mala. Unde hec manticula -le. Et
manticula etiam dicitur pera pastoralis
et manticatus -a -um mantica ornatus.
Item a manus vel mantus dicitur man-
tellus et dicitur manticulus -li. Et hic
manticulo -as id est fraudare furari.
Unde pacuvius. Cum quicquid astu accedit
ad manticulandum. Item a manus
dicitur munia -um id est debitum officium
tributum vel munus. Unde dicitur
et munia quia manu sit factum
et hinc muniatus -a -um et muniati
dicuntur magistri consiliarii vel qui
munia id est officia sua adimplent
vel tributarii vel largi. Et componitur
cum in et dicitur hic et hec immunis et hoc
-ne id est sine munio sine tributo scilicet
liber qui nulli est tributarius. Unde et
sepe immunis dicitur expers alicuius
sine parte. Item immunis idest
non munificus quasi sine munio id est sine
munere. Unde in publio versu immunem
tenes adesse sum. Item immunis qui
non facit munia id est officia non fungitur
est enim omni privilegio vacuus et
dono scilicet vitiosus piger ventri indul-
gens. Et construitur cum genitivo et ablativo
ut immunis periculi vel periculo vel
a periculo et inde hec immunitas -tis.
Item munia componitur cum con et dicitur hic et hec
communis et hoc -ne quasi munia
plurium vel quasi munio quia non est
segregatus ab aliis in officio. Unde
communiter adverbium et hec communitas -tis.

et hec communio -nis quod a pluribus participatur vt corpus domini et communico -as participare communionem dare idest commune facere. Et componitur excommunico -as extra communionem facere communione priuare et cetera actiuum cum obliquis suis est. Item munia componitur cum capio et dicitur municipium quod est manente statu ciuitatis ius aliquod maioris vel minoris officij a principe impetratum. Et municipium a munijs idest officijs quia ibi munia idest tributa debita vel munera reddat. Nam liberales et famosissime ciuitates et que a principe priuilegia consequuntur ibi non agunt. Que enim ad dignitatem ciuilem pertinent. Vel municipium dicitur castrum munitissimum et ipse in confinio regionum vbi solet morari stipendiarij milites pro custodia. Vnde dicitur municipium quod capiat munia idest munera ipsos stipendiarios milites ibi pro custodia manentes et munera capientes. Vnde hic et hec municipalis et hoc -le. Et municipiarius -a -um et hic et hec municeps -pis omnia in eodem sensu. Hic enim vanne censentur castellani in municipio nati et permanentes et etiam milites stipendiarij qui pro custodia municipij munera capiunt et etiam originales ciues et in loco officium gerentes dignitatis sit. Et etiam quodlibet genus ciuium romanorum olim dicebatur sit. Vnde paulus cum deprehenderetur aut ego sed paulus tarsensis non ignote ciuitatis municeps. Volens illis significare quod esset ciuis romanus et statim eum dimiserunt. Item municipalis -le vel municipiarius -a -um. Et municipiarius proprie dicitur quod pertinet ad municipium vel municipes vel per quod capit munus. Item a munio hoc monile -lis ornamentum pectoris mulieris quod muniat pectus mulieris ne lecatores possint immittere manus in sinum eius. Vel dicitur monile a moneo -es quod monet castitatem. Monet enim videntes illam esse marito copulatam et amplius non debere tangi ab alio. Olim enim non solebant ferre monilia nisi maritate. Vnde Vel dicitur monile a munere quod pro munere solet dari. Et hoc et serpentinum dicitur quod constat ex anforulis quibusdam aureis et varijs gemmis ad modum facture serpentine plurium. Et per monile omnia ornamenta mulieris signantur quecumque illis munere dantur.

Munio componitur commonio -nis circummunio -nis premunio -nis obmunio -nis vndique vel contra munire. Remunio -nis iterum vel retro munire vel defensionem munitionum amouere. Munio et eius composita omnia sunt actiua vo-nire pagine actiue (?).

Mus grece latine dicitur terra vnde hec humus vt dicitur o sit ab vltima sillaba secundum de hac parte supinus diximus. Item a mus quod est terra hoc mustum nouum vinum quia in se habeat terram et limum mixtum. Et hec musto -onis qui mustum bibat qui et bibio dicitur. Et hoc mustaceum -ei potus qui fit ex musto et alijs potionibus. Iuuenalis: Lansa vel est quae tenor (?) et mustacea perdat. Et mustus -a -um idest nouus. Item a mus quod est terra hec murena -e quedam gemma quam humorem sub terra putrefactum densatum colorem vnde et nomen sumpsit. Et hic mus muris quia sub terra facit sibi cubile. Vnde hic musculus -li idest paruus mus. Musculus etiam dicitur carinum genus nauigij. Et musculi dicuntur capita neruorum ex sanguine et neruis copulata facta nodosa caro que est in tibijs et brachijs. Et musculus a murium similitudine quia lateat in membris sicut mus sub terra vel quia disposita est ad similitudinem muris. Idem dicitur et lacertus. In hac significatione inuenitur a palladio positum qui docet eligere bonos equos dicens quod pulchritudo et forma bonorum equorum in hijs cognoscitur et colligitur si corpus est vastum et solidum latus longissimum clunes rotunde et maxime pectus late patens et totum corpus musculorum densitate nodosum pes siccus cornu concauum altius calciatus. Item musculi sunt testae aquarum lacte grauidarum (?) ostree et dicuntur musculi quasi masculi quia sint ostrearum vel etiam balenarum earum enim coitu concipere balene perhibentur. Et a musculus musculosus -a -um fortis lacertosus plenus musculis et comparatur. Vnde hec musculositas fortitudo plenitudo musculorum. Item a mus hic muscio -onis quia muribus sit infestus hunc vulgus captum a captura vocant. Alij dicunt quod cattat idest videt nam tanto acute cernit ut fulgore luminis noctis tenebras superet. Vnde et a greco venit cattus idest ingeniosus a cateste (?) vel cattus quia cautus hunc vocant greci corrupte. Item a mus quod est musio -onis nidus muris et murina -e (?)

et dicitur musterda de stercoribus murium et dicitur musteraneus animal parvum in Sardinia araneica forma et minus quod et solifuga dicitur quia dies fugiat vel dicitur musteraneus quia eius morsu aranea interimitur. Item a mus pro bestia vel sorice dicitur musca .e. quasi muris esca. Unde muscula di. et muscosus .a. .um plenus et habundans muscis unde muscositas et musculositas habundancia et plenitudo muscarum. Item a musca vel muscula dicitur muscetum vel musculetum locus ubi habundant musce et dicitur muscarium vel muscularium pro eodem scilicet pro loco in quo sunt musce vel pro mulctione muscarum vel pro flabello quo musce abiguntur et dicitur musco omnis inquieta musca. Item a mus dicitur murex .cis eminens et acutum et preruptum saxum et excelsum vel cacumen montium. Unde et murex dicitur sentex vel angulum asperum in preruptis et acutis montibus. Unde Alexander rem ferrea tribulis instrumenta refert astu mandasse latentis muricibus namen et dicitur murex etiam quedam piscis scilicet concha maris sic dicta ab acumine et asperitate que alio nomine conchilium dicitur vel concha vel quia acumine circumcisa ferro lacrimas purpurei coloris emittit ex quibus purpura tingitur. Unde et ostrum appellatum est quia dicitur tinctura ex teste humore elicitur et dicitur murex sepe muricem pro ipsa tinctura et sepe pro ipsa purpura. Mus componitur cum lego et dicitur murilegus et quia ita .i. catus vel catta quia legit idest colligit mures. Unde quidam murilegus hic sat cum generbeda lambit. Item cum scando et dicitur muriscandus .di. homo ignavus et remissus et piger et ad nichil aliud faciendum utilis nisi ad mures scandendos et pertractandos. Unde Plautus in epistola: dat tibi muricida homo. Item cum cedo et dicitur muricida .e. qui mures interficiat. Item componitur cum stringo et dicitur murestricula .le. idest instrumentum ad capiendum mures dicta sic quia mures stringens. Item cum capio et dicitur muscipula .le. eadem deceptio ad mures capiendos dicta sic quia mures capiat et decipiat et ponitur quandoque pro qualibet deceptione. Unde muscipulor .aris .a. decipere et dicitur muscipulator .oris

.i. deceptor. Item cum telon quod est longum et dicitur mustela .le. quasi mus longus et sunt duo genera mustelarum unum silvestre et distans magnitudine quam circa retractus latent alterum .i. domibus oberrans. Unde falso opinantur qui dicunt mustelam ore concipere aure partum effundere. Unde mustelinus .a. .um et mustellarium spelunca mustele quod et mustebulo dicitur.

Muto .as .avi .i. movere vel in aliud statum vertere vel ad aliud locum ducere vel illud quod habemus dare pro hoc quod non habemus ut cum denarios damus pro vino denarios mutamus et non vinum. Unde mutabilis .le. .liter .litas. Et componitur immutabilis .le. .liter .litas. Item a muto dicitur mutatorium .rii .i. vestis preciosa pro qua sumenda alia mutatur. Unde in historia regum legitur quod Naaman duo mutatoria vestium dedit Giesi. Item a muto mutilus .a. .um minutus terminus sine cornibus vel alia parte. Unde Oracius ... Et inde facit omnibus mutilo minuere. Et mutilo .as minuere vellere et terminare. Unde Ovidius ... sepe salice solet mutilata cauda colubre. Et proprie mutilare est aliquod in longum detruncare ut caput hominis amputare vel partem arboris auferre vel boum cornua detruncare. Et componitur admutilo .as .i. valde vel insuper mutilare. Unde Plautus in captivis ... iste ne admutilabit ipse. Et demutilo .as valde mutilare et est activum omnibus sunt. Item a mutilus mutili dicta sunt quedam quadrangula que minus habent ▭ ▭ ▭ Et mutili dicuntur capita trabium quia mutilata sunt. Item a muto mutuus .a. .um mutuatus vel datus vel acceptus. Et mutuum quasi meum tuum quia idquod a me tibi datur ex meo tuum fit. Et comparatur mutuo. Et dicitur mutuo .as verbum activum et mutuor .aris deponens. Et dicitur quia mutuo .as dare est quod mutuo dare ut mutuo denarios tibi idest mutuo do tibi. Sed mutuor accipere est .i. mutuo accipio ut mutuor denarios a te .i. mutuo accipio a te. Unde illud Mutuabitur peccator. Et alibi precepit dominus filiis Israel ut mutuarentur vasa a vicinis suis et spoliarent Egyptum. Similiter ergo caveat abuti isto verbo. Item mutuo

et commodo et accommodo dicuntur quia
commodamus vel accommodamus illas res
que eadem in specie debent reddi
sicut que non transierunt in possessionem
accipientis ut equum mantellum et huiusmodi
Sed mutuamus illas res que transeunt
in possessionem accipientis ut denarios
ut commodo vel accommodo tibi equum
id est non ad proprietatem sed ad commodum et
ad utilitatem et ad similem usum
ad quem habeo tibi do id est ad ostendendum
non ut sit tuus / Unde et accommodare
dicitur quasi cum modo habere ad aliud transferre
et dare et e converso / sed mutuo
denarios tibi id est tui sunt mei dando
fiunt tui Ex hiis patet que differentia sit
inter mutuum et commodum / Hec tamen
proprietas quoque apud auctores confunditur
et utrumque componitur commutuo -as et com
mutuor -aris et immutuo -as et
immutuor -aris id est valde mutuare / et
immutuo componitur quasi immutuo -as de-
pauperare pauperem facere / Item muto
componitur commuto -as demuto -as im-
muto -as permuto -as remuto -as
transmuto -as Muto activum est cum
omnibus suis compositis et producit hanc syllabam
mu

Nablum vel nablath he-
braice grece psalterium
latine organum dicitur
Nabath vel nabathus
vel nabaoth filius fuit
Ismaelis Unde nabatheus
-a -um Et quia ille regnavit
in oriente ideo sepe
inveniuntur nabathei id est orientales
Ovidius in primo Methamorphoseos Eurus
ad auroram nabathea que regna
recessit Nabuchodonosor interpretatur
prophetia lagunculae angustie sive
prophetans anguli signum vel sompnio
sed futurorum que vidisse narratur
Et daniel interpretatur sessio in agitatione
angustie per hoc quod in captivitatem
ab eo ductus fuit Naca tenor vel
fullo Naulo -as id est narrare N
ancio -as unde dicebant antiqui
et nos dicimus nanciscor -ceris na-
ctus sum id est acquirere adipisci invenire
et est deponens cum omnibus suis compositis si qua
habet Naephilat templi custos a
phylaxe quod est servare Napta in da-
niele legitur genus fomitis apud
persas quo maxime nutriuntur
incendia Plinius ossa olivarum que
exprimuntur cum amurca accepta napta
esse dicunt Nardus herba est spinosa
et aromatica fragili radice sed nigra
et foliis densa quorum summitates
consurgunt in spicas Unde a grecis
nardostachys appellatur Unde hoc nardum
unguentum vel confectio ex ea nardum
spicatum dicitur id est fidele purum sine omni
impostura vel commixtione compositum
non adulteratum aliis herbis Unde
enim grece latine dicitur fides Nardus spi-
catum dicitur quia spica nardi in eo sit
vel quia de spicis et foliis confectum
Narro -as dicere Unde narratio -onis
et narratiuncula diminutivum / et narrabilis
-le / liter adverbium / et narro -as componitur
et componitur connarro -as denarro
-as enarro -as Unde enarrabilis -le
-liter / renarro -as / et est activum cum
omnibus suis compositis Narcisus herba
vel flos a puero in illum mutato
nomen habens

Nascor -eris natus sum deponens vitam
recipere vel decedere et facit pa-
ssionem ab alio illatam id est
penetrare ex passione suscipere
circa aliud suppositum id est alia recipere
et hic natus -tus -tui id est nascendi proprietas
vel actus vel passio nascendi / et
natio dicitur gens enim propria cognatione
et collectione ab alia distincta ut gallia
Italia Hispania Item natio provincia eorum
et natio etiam quelibet regio vel terra parvum
vel civitas dicitur Unde natiuncula diminutivum Item
a nascor hec natura -re id est nativitas / et natura
dicitur deus quia omnia creat et nasci facit / et
natura dicitur quelibet creatura / et natura com-
plexio / Natura etiam dicitur quelibet vis naturalis
rebus insita de similibus similia procreans
iuxta genus suum / Natura etiam dicitur sensus vel
quod significatio transit quare vocabulum
nascatur et imponatur / Natura etiam dicitur
impositio vel inventio vocabuli quia vocabuli
nasci nichil aliud est nisi ipsum inveniri
et imponi Natura etiam adhuc pluribus modis
dicitur Unde hic et hec naturalis -le ad naturam
pertinens vel a natura procedens Unde
naturales dicuntur filii concubinarum quos
sola natura genuit / non honestas con-
iugii / et inde naturaliter adverbium / Item a na-
scor natus -tus -tui id est nativitas Unde hic
et hec natalis -le et natalis adverbium / et hic na-
talis -lis et hoc natale -lis id est nativitas
Differunt tamen natale vel natalis et
nativitas in kalendario / quia nativitas
ibi appellatur ortus a matre in terra ut na-
tivitas domini / sancte Marie sancti Johannis Baptiste
Sed natale vel natalis dicitur obitus vel
dies obitus sanctorum / quia eorum obitus
in terra fuit nativitas in celo / tunc enim de
non esse ad esse de morte ad vitam de te-
nebris ad lucem de exilio ad regnum tran-
sierunt Unde in kalendariis invenitur Natale

Sancti Petri sancti Pauli sancti Laurencij
ad quod natale nos perducat qui
uiuit et regnat sine fine regnat Et a natalis
natalicius a um ad natiuitatem per:
tinens Persius Et natalicia tandem cum
sardonice albus, et hoc natalicium
i. natiuitas Item a natus natiuus a
um naturalis genitus Unde natiue
adv. Et hec natiuitas tis Item a nascor
natus a um et hic natus i. filius et hec
nata i. filia Et sepe solet inueniri g
per prothesim posita ut natus gnatus uel
gnata Unde gnatus a um uel si g e
de naturali integritate dictionis dicitur gna
tus quasi generatus, et gnata quasi generata
et componitur et dicitur cognatus i. frater
et cognata soror quasi sil
quasi simul natus, et cognata soror q. fil
nata i. filia Item natus ta tum est cum eo
et cum ad et dicitur cognatus a um et hic cognatus
et hec cognata, et agnatus a um et hic agna:
tus et hec agnata qui uel que uel quod
tus et hec agnata qui uel que uel quod
est de eodem genere natus uel ta uel tum
Est tamen ibi differentia quia agnati dicuntur
qui per virilem sexum descendunt, sed cognati
qui per femininum Et dicuntur agnati quia
dum quasi per masculum et succedunt loco na:
accedunt pro natis et succedunt loco na
torum dum desunt filii, sed cognati dicun
quia sunt de eodem genere nati, uel quia sunt
propinquitate cognationis coniuncti qui ideo
post agnatos habentur quia per femininum sexum personae
post agnatos Et a cognatus cognatio onis et
veniunt Et a cognatus cognatio onis et
ab agnatus agnatio onis i. parentela consan:
guinitas, sed distingue Item a nascor hic
nepos tis quasi natus post scilicet filium et est etiam
et inde hec neptis tis a quo hec nepticula
di. et hic nepotulus di. Et hic nepos tis na:
tum virgultum quia de primo quasi de filio na
scitur Et nepos quia hic pronepos filius
nepotis quasi prope nepotem, et hic abnepos
filius pronepotis quia abiungitur a nepote
hic adnepos filius abnepotis, trinepos
filius adnepotis quasi tetranepos quartus post ne:
potem idem ordo et eadem compositio est
in hoc nomine neptis, scilicet proneptis ab:
neptis adneptis trineptis Nepos etiam dicitur
luxuriosus sicut patet ibi dictum Nascor quasi e:
nascor, ris cum nascendo exire, nasci
quod ex utero recedit, enascitur quod
ex terra aut aqua exurgit Innascor ris
i. intus nasci Prenascor Renascor ris
iterum nasci sicut fit in baptismo Nascor
enim o. s. et est depo Natan interpretatur dedit siue
dantis, sed Natanael interpretatur donum dei quia dolus
i. simulatio in eo non fuit Natinei dicitur
ipodiaconi, grece subdiaconi latine dicuntur
Et dicuntur natinei i. in humilitate deo seruientes

Naum interpretatur gratia siue consolator in
terpat (?) ciuitatem propter sanguinem et pro
euersionem eius consolatur Syon dicens
Ecce super montes euangelizantes
et annunciantes pacem Nauplius pater
fuit Palamedis i. a quo nauplia dicitur
et quidam ludus ab eo inuentus uel in ho:
nore eius primo celebratus circa eius se:
pulturam et fit de quatuor pomis duobus
in aerem missis Unde Ovidius de arte amandi
Naxon insula est dicta a dyonisio i.
Bacho quasi dionaxon quia fertilitate vinum
superet ceteras Nazareth quidam vicus
uel ciuitas Unde nazarenus a um et
nazareus a um Unde Ihesus Christus dicitur
est nazareus et nazarenus et hic quidam
heretici dicti sunt nazarei qui cum Christum
quia locus quasi a loco dictus est nazareth filium dei
confitentur omnia tamen veteris legis custodiunt
Nazareus etiam dicitur sanctus vel mundus a uiris
Nazareus olim dicebatur qui sanctitatem
tonsione (?) nutriebat et nichil contaminationis
tum accipiebat abstinens se a vino et
omni sicera, que metere ab integritate
sanitatem pertinet, sed nazareus interpretatur sanctus dei
Nea greci dicunt noue et inde
nos dicimus hic et hec et hoc nouus
a um et hic nouella a um et hic nou
nona pro quinta hora diei Unde
hec nonaria est meretrix quia ante nonam
licebat ei exire de prostibulo consuetudo
quia olim erat apud romanos ut usque
ad horam nonam de comedo reipublice
despiciendo negocia licebat alicui delectacioni
dum nonam vacare Unde meretrices dicte
sunt nonarie quia ad horam nonam et
non ante de prostibulis exibat ne scilicet
prius egredientur iuuenes impedirent
Persius Si cinico barbam petulans no
naria vellat Item a novem novemus
a um et nouenarius a um et hic noue
a um et nouenarius nomen adiectivum Nona
narius et nouiries nomen adverbium
et cum salio et hic et hec nouensiles quasi
quasi cum salio et hic et hec nouensiles
dei, unde et dicitur sic quia nouem insultibus
nauem infestat unde dicunt quod si ena
scelt nauis decimum insultum non eua
dit Unde Ovidius de tristibus illud
tempus timet Unde Ouidius de tristibus
Est fatum decimus fluctus inmutabile
dictum inualida iam puppa ferat Vel
nouensiles dicti quia nouem
ibi nouensiles sunt dii ad inuicem defendi
deputati quia Ioui i. creatori salutatores
Item nouem quod cum plica et multiplica
a um, et cum gentos et nonagita Ut
nonagies adv. et nonagesimus a um
et nonagesimus a um et nongentesimus a
um

Item componitur cum centum et dicitur nongenti
te ta, i. novies centum, et hinc dinata
ideo quod tamen post quingentos quia ex singulis
centum et similiter decima sunt innotescit
Nea enim ptongus quod est sermo et en
quod est in et enneaptongon, i. novem sonos
vel novem sonos habens in se. Item a nea quod
polis quod est civitas, et hec neapolis, -lis,
civitas que novem alias civitates
habet sub se, vel neapolis quasi a neos quod
est novum, et inde neapolis, i. nova civi-
tas; unde neapolitanus, -a, -um, et hic
neapolitanus, dominus vel civis illius
civitatis. Hec nebris, -dis, pellis cervi
vel caprei. Nebel, undecim.

Neco, -as, -avi, -ectum, necatum,
vel -ectum, i. occidere; sed necare
ferro perimere, necari alia
vi, unde necatus ferro, sed nectus
alia vi perimitus, et nex, -cis, i. mors;
sed nectus in usu non est, quamvis Ambrosius
super Egisippum posuit dicens: et cetera mor-
tuorum nece plurima, et hec necula, di-
minutivum quasi ... seminecis etc. in media parte
necatus. Eneco, quasi eneco, -as, -avi vel -cui,
i. valde necare vel extra. Interneco, -as,
inter aquas necare vel interpelatim ne-
care vel iterum dum aliquis est in iti-
nere necare; unde hec internecio, -onis, per in-
ternecio, i. internecatio vel mors que
contingit alicui in itinere. Alii inter sepe
ponunt pro ... ut Nemo maria inebibere
i. ebibere, Plautus, inluere maria, i. e-
luere sed secundum hoc interneco, -as, i. necare.
Unde hic et hec internicida, -de, quasi enicida, scilicet
qui falsum testimonium fecit et commisit
et ob id alter occidit; unde internicides,
ei, mors ab eo facta. Et hoc internici-
dium vel internicium, similiter mors
occisio quam internicida committit, et inter-
internicidium vel internicium, i. quasi
hominis enecatio, et enim iudicium
internicidii dabatur internicidarum
accusatorum, cum possessio bonorum se-
quebatur. Internicinum certe dicitur bellum
in quo omnes pereunt, nullo remanente.
Perneco, -as, perfecte necare; unde hec
pernicies, -ei, mors interitus, sicut quod
venenum in eius perniciem inveni-
natum est; unde perniciosus, -a, -um, mor-
tifer, letalis, et comparatur; unde perniciose
sive sine adverbio, et hec perniciositas, -tis.

Item a perneco, -as, hec et hic et hoc pernix, -cis,
ta penultima genitivi, i. perniciosus,
destructor, et comparatur, -cior, -simus; unde
perniciter, -cius, -sime, adverbium, et hec pernicitas,
-tis, et perniciositas destructio, interitus.
Pernix, -cis, producta penultima genitivi, i. velox,
a pernitor sicut supra diximus. Neco
et eius composita activa sunt et faciunt preteritum
in -cavi et in -cui et supinum in -catum
vel -ctum, et corripiunt hanc penultimam sillabam.

Necto, -tis, -xi vel -xui, -xum vel -xtum, i.
ligare, adiungere vel inserere
vel nodare; unde nexio, et
nexilis et nexibilis, -le, quod
potest necti vel quod multis nexibus
nexum, ut vestis, et hinc nexibilitas,
vel nexiliter adverbium, et hoc nectar, -ris,
dulcis liquor, vinum pigmentatum,
quod nectit linguas bibentium, vel quod
vincit et alliciat mentes bibentium; et
inde nectareus, -a, -um. Probus tamen vult
quod nectar sit primitivum. Item a necto
nexim, i. coniunctim, et hic nexus, -xus,
-xui; unde nexuosus, -a, -um, nexibus plenus;
unde nexuose adverbium, et nexuositas, -tis.
Item a necto hoc necesse, indeclinabile, inmo-
bile, quod aliter esse non potest, et dicitur
a necto quia nexum est et firmum,
nec dissolvi potest. Item necessa, i. utile,
ut necesse est orare deum, quod autem dicitur
necesse quod non cessans esse etiam est ex
composito; unde necessarius, -a, -um, i.
inevitabilis vel utilis, et hic necessarius,
i. amicus. Necessarius quasi prenecessarius,
compnecessarius, ambo pro valde necessarius
ponere certe qui necessarius pro inevitabili vel
utili ponitur frequenter. Item a necesse hec necessitas
et hec necessitudo, et dicunt quod necessitas
aliquid fieri cogit, sed necessitudo, i. ami-
citia, dilectio, affectus vel affinitas, propin-
quitas vel vinculum propinquitatis, sicut ut
uxor vel filius, sed hec proprietas apud au-
tores sepe confunditur, et hic necessitudina-
lis, -le, -a, -um. Item a necto nexo, -xas,
-xui, -xum, i. nectere, et nexo, -as, -avi, et
debet facere supinum nexatum, sed facit
nexum, et est simplex et videtur esse
frequentativum. Necto quasi annecto, -tis, con-
necto, -tis, innecto, -tis, pernecto. Sed conecto,
-necto et est accusativum cum ceteris, sine (?) ...
et facit preteritum in -xi et quasi in -xui, sed
nexo, -as, ... facit nexui et supinum
nexum. Nec tu certas ... precator, sed

Nexus. Nexuosus.
Necesse
Necessarius
Necessitas
Nexo.
Conecto. Annecto. Innecto etc.

sic Esdras in q̃ / quod in presagio
futuri nomina ista sortiti sunt / fuit
enim in adiutorio et consolatione omnium eo
pplo redeuntium ad patriam Illa et tem-
plum domini reedificauit et mu-
rorum et turrium ipsi restaurauit
Nefresim dicunt greci renes unde
nefresis id est quidam morbus sed dolor
renum a renum angore dictus et
hic nefreticus a um qui talem mor-
bum patitur Macer de vib. herb.
fit de nefreticis elixum sumens insit
Nego as aui quod obitur nec grece
si non esse verum contendere
dicere unde negacio et hec ne-
gatiuncula le di et negatiuus
a um quod negat / quod autem negare dicitur
quasi non agere vel agere non id est ducere vel
dicere hanc particulam scilicet non etc. a
Nego nec negas quod enim ocium et dicitur
negocium tii id est mercatus uel actus ac-
tui cum contrarium est ocium et dicitur
negocium quasi negans ocium / vel nego-
cium quasi nec ocium id est sine ocio Unde
et negocium sit actionem est quod est
uirginum litis / est quod negocium in cau-
sis negociacio in commerciis ubi aliquid
datur ut meliora quis lucretur / et hic
negociorum dicitur et negociosus a um
id est utilis vel plenus negociis et rebus in
agendis intentus et comparatur Unde negocio
se sic sine ablatiuo / et hic negociositas tis
Item a negocium cior et hic negociator
id est mercator institor opifex / et ne-
gociator ris id est mercari Nego as componitur ab-
nego longe absentando negare / ne-
gamus si quid obicitur / abnegamus
si quid petitur Denego as valde negare
Nego et eius composita omnia sunt acti
et corripiunt hanc si ne Nemroth
interpretatur tirannus qui prior arripuit arri-
piunt insuetam in populos tirannidem
/ et aggressus est aduersus deum impie
edificare turrem Nemen verbum grecum
enim est id est bene inde dicitur apud grecos
noma id est nomen / et apponitur ei o
per prothesim et dicitur onoma in codem ser
vel forte noma non est in usu apud
grecos sed ponitur enim o et dicitur onoma
id est nomen quasi loquens quod distribuit uel
tenuit qualitatem Noma quia enim due
et tres et tetras et polis et dicitur hec dio-
nimum vel trionimum tetranimum
polionimum / Dionimum vel treo

nec tetra nec poli sunt duo nec tria
nec quatuor nec plura nomina idem
significantia et appellatiua / Unde dio-
nimus a um et trionimus a um / et
tetrafonimus a um et polionimus
a um in eodem sensu nec quia habent duo
nec tria nec quatuor nec plura nomina
Item noma quod enim omos quod est unum
et dicitur onomius a um id est equiuocus a
dialeticis sic dictus id est unum nomen
principaliter ex diuersis importantibus plura
significata Unde hoc ononimum a id est equiuocum
Item enim sin quod est con nec simul
et dicitur sinonimus a um id est nomine consimi-
lis Unde sinonima que et multiuoca et
uniuoca nomina dicuntur id est diuersa nomina
plures idem significancia et appellatiua Unde hec
sinonimia id est equiuocacio secundum quosdam
ponitur pro onomia hec simul quod sit sino-
nimia est quando idem diuersis vocibus signatur
sinonimia est quando una voce diuersa
signantur Hec nenia e funebris cantus
scilicet cantilena que fit super mortuum / et pro
quacumque cantilena ponitur quod proinde
est flebilis et facile mouet affectum Unde
Ora Item nenie dicuntur viles et vane fa-
bule Unde nenior aris id est vana loqui
vel cantilenam super mortuum facere Item
Neo es nevi netum id est filare secundum quosdam
deducere filum a colo sicut
Unde netus a um id est filatus Et hec
netus tus tui id est filamen Ma-
cer Sed eandem bissi netibus vidistis
Item quasi pre neo es et est neutrum enim sine com-
Neos grece latine dicitur nouum unde neo-
ricus a um Neoteria dicuntur homines
huius temporis nouiter venientes / et eos
sic dicunt libri veteres vel communes
Item a neos nouus a um veterus non ve-
tustus / scilicet in principio sui / et compara-
tur nouissimus mutat tamen secundum in nouissi-
mus id est ultimus et raro inuenitur in eadem signa-
quam debet habere istius superlatiui positiui scilicet nouis
sui id et enim primus nouissimus et nouissimus
primus Et inde nouiter nouius sine adverbio
et hec nouitas tis Et nota quod nouus quandoque dicitur
insitatus / Unde magnus Virgilius Pollio
et ipse facit noua carmina id est magna Item
a nouus hec nouicus ea um quod nouella et
iuuencula et est nouus yrcus filii filii
nepos Item a nouus nouitius a um Unde
et sepe ponitur pro iuuencula / et quasi quandoque pro uxore
filii filii id est neptis Item a nouus nouitius

a nim. Item a novus nuper adverbium quasi no
viter, id est recenti tempore medio parvum
ante hoc tempus. Et componitur a novus
et tempore. Et dicitur nuper quasi a nim di
cebant antiqui id est novum novicius. Ite
nuperus dicitur quasi nuper veniens. Novicius
quasi ad nova paratus. Plautus in Captivis
Postulavisti hominem nuperum atque novi
cium. Est enim illud antiquum nuperum pro superio
rum tamen quasi a nuper vel a nuperus unde
nuperius vel rius adverbium. Et hec nuperitas
atis. Item a novus hic vitricus patrinus sive patraster
privignus qui uxorem accepit filium vel filiam habentem
dixit. Et sic quasi novicius quia a matre
superducitur novus vel dicitur vitricus a vitro
quasi vitreus custos id est ymaginarius quia
non est verus pater sed falsus.
Fit enim per vitrum res ymma
go et non res. ~~Vel res aliter~~
~~videtur quam sit~~. Et similiter
vel res aliter videtur quam sit, et similiter videtur
ille pater et non est. Qui autem dicuntur
vitrici quasi tenentes vicem custodis
id est patris vel quasi vitreus custos. Ethymologia
est unde similiter de rebus de tencdis vitricus
et gladius et sunt vitricius an. Item
a novus novo as unde hec novacula
le rasorium quia novat homines unde
novacula non ascendit super caput
eius. Et psalmista. Sicut novacula acu
ta fecisti dolum. Novacula etiam dicitur
ferreum instrumentum quo solet radi
pergamenum. Et hec novale lis et
hic novalis lis ager qui singulis
annis renovatur arando vel qui primum
novus proscinditur et aratur vel quia
alternis annis vacat novandarum
sibi virium causa. Virgilius in Bucolicis
Impius hec tam culta novalia
miles habebit. Idem in Georgicis. Alternis
idem tonsas cessare novales. Et hec
et hec novalis et hoc le. Invenitur in
eodem sensu. Novo componitur innovo
as, innovo as, renovo as, et dacium
cum omnibus suis quae et corripit hanc
syllabam no. Item a novus novellus
a um et hec noverca ce sicut mater
matrima. Et noverca quasi nova
volens capita et non antiqua vel
noverca quasi novos id est parvulos et
recentes mariti filios arcens. Ethymologia
est et non compositio. Unde hic et hec
novercalis le ad novercam pertinens
vel malus et pessimus quia noverca
mala solet esse privignis. Unde noverca
liter adverbium et hec novercalitas tis. Item
noverco as more noverce se habe
re. Item neos
componitur cum phitos quod est fides et
hic neophitus ti id est novellus et
rudis et fidelis vel nuper renovatus
vel rudis quasi a neos et phiton quod
est querere quasi novus quesitor, quia enim
nuper ad fidem conversus est de
fide querere solet. Item componitur cum
mene quod est luna et hec neomenia
e quoddam festum iudeorum quod
fiebat in novilunio. Unde neomenia
dicitur quasi nova luna vel novilunium.
Item componitur hec neapolis de quo
paulo ante diximus. Item et nepa pe
quidam serpens qui natos suos co
sumit excepto eo qui dorso insederit
vel inheserit, propter quod ipse sic vocatus est
consumit patrem. Et nepa qui necat
patrem id est filius vel nepa quasi necans
patrem id est necans filius quia necat
parentem et sumitur totum est quasi hos
qui bona parentum per luxuriam con
sumunt nepotes dicuntur id est luxuriosi
et hic et hec nepos per luxuriosus. Unde
hec nepotatio id est luxuria. Vel dicitur nepos
luxuriosus a nepote filio filie. Olim
pueri non tradebantur patribus ad
erudiendum vel enutriendum. Pre
nimia enim mollicie et dilectione non
possent eos verberare. Iterum non
tradebantur avunculis vel matribus quia patruus
magis patruum curat de quo dicitur
tradebantur ergo patribus qui nepotes
nimis proximi nepotes nimis remoti
erant. Sed quoniam patrum ita eos instru
ebant quod vitiosi et luxuriosi efficiebantur
et inde factum est ut nepotes dicantur
luxuriosi et prodigi. Et nota quod nepos
in utroque sensu producit penultimam in
obliquis licet quidam dixerunt quod pro
luxurioso eam corripiat quod apparet
falsum est. Neptalim de comparacione
sive comparatio tua sunt nomen proprium est
unde et dixit Rachel cum ipsum peperisset
Rachel comparavit me fecit deus cum sorore
mea. Nervus vi id est vinculum mem
brorum dictus a greco, greci enim
nervos neura vocant. Vel nervus
dicitur quasi inervus ab inherendo quia

quia acrium gemitus inuicem sibi
ingerebant. Unde hic neruulus -li, et
neruosus -a -um plenus neruis vel
fortis, et comparatur sed dicitur superlatiuus et
comparatiuus -sior -ssimus. Unde neruose
-sius -ssime aduerbium, et hec neruositas
-tis, et neruicosus -a -um et neruilosus
-a -um idem quod neruosus. Item a
neruus per compositionem hic et hec ener-
uis -ue id est sine neruis solutus debilis
effeminatus. Unde eneruiter et ener-
uitus id est solute debiliter vel ener-
uitus id est nisi a neruis. Item a neruus
neruo -as neruis coniungere vel ner-
uos alicui dare, et componitur deneruo
-as dissoluere demollire debilitare
vel valde neruare. Eneruo -as dis-
soluere demollire debilitare quasi extra
neruos ponere. Ouidius de remedijs:
Eneruant animos cithare que loca que
lire que. Neruo actiuum est cum omnibus suis
compositis. Nereus deus maris
et pater dicitur ipso mari et interpretatur
motus quia mare semper est in motu.
Unde hec nereis -idis nimpha ma-
rina quasi nerei filia, et hec nerina
-ne, et hec nerienis -nis dicitur
filia nerei. Unde Marcianus Capella: Sertum
quod omne genus diuum nerienes
neriene gingnis amore torreri.
Nestoriani quidam heretici sunt
a nestorio episcopo constantinopolitano
qui beatam virginem Mariam non
dei sed hominis tantum asserunt geni-
tricem non ut aliam personam
carnis aliam faceret deitatis nec
unum Christum in verbo dei et carnem
crediderunt sed separatim et seiunctim
alterum filium dei alterum hominis
predicarunt. Nete dicitur corda quarta
que suppremum dicitur cordis in aliquo
instrumento. Hic neuus -ui ma-
cula que nascitur in corpore hominis
et ponitur sepe pro culpa vel offensa.
Unde hic neuulus -li dim. et neuosus
-a -um neuis plenus. Unde neuose
aduerbium, et hec neuositas -tis. Hec
neuma -tis vel neuma -e id est vocum
emissio modulacio. Unde in hymno
et hinc neumaticus -a -um modulatori
vel dulcis et similibus consonans.
Et neuma componitur cum ortus quod est
rectum et dicitur orthoneumeng -a -um
id est recte modulatus. Unde quedam

prouincia apud grecos sed diffinitiua
dicuntur orthoneumena quasi recte mo-
dulata et recte accentuata ad differentiam
illorum que sunt inclinatiua. Et no-
uorum scriptorum esse cum inueniuntur
prouincia -cie ut prescribatur et quasi
ubi barbarismus quia viciose additur
illa sillaba ibi.
Nictos grece vel nictim dicitur
nox latine. Unde nictinus -a -um
id est nocturnus et hic nictinius
id est bachus quia de nocte ei
sacrificabant vel de nocte potationi
vacabant et inebriabantur. Item
a nictos nictor -aris id est nocte vigi-
lare. Unde Marcianus Capella: Fantasie depro-
perans rictu nictantis antistitis.
Unde nictans id est vigilans. Josephus
in primo annalium: nictantibus primis
custodijs assistentibus dormientes occi-
derunt, et hic nictinus id est vigilans
et hic nictatus -tus tui idem, et hic
nictus -tus tui similiter vigilacio
vel motus palpebrarum, et hinc
nicto -as id est vigilare vel palpebras
mouere, et componitur annicto -as
id est cum palpebris innuere sic faciendo
designando aliquid cum palpebris.
Plautus: alij annictant alij ami-
ctant aliud tenent aliam amant.
Item a nictor -aris nictitor -aris.
Papias: inuenitur et in neutro quoque
in eodem sensu nicto -as et nictito -as.
Item a nicto -as vel nictus nictio
-tis -tiui -titum id est glattire quod proprie
canum est quando vestigia bestiarum
insequuntur et acute gannitu. Unde
[illegible] de quadrupedibus canis. Bene
nictit olet quod nictor vel nicto componitur
annictor -aris vel annicto -as innictor
-aris et innicto -as. Item a nictos
hec nictimene -nes id est noctua, et
est nox -ctis dicitur a necto -as quia
nectat oculos per discretionem rerum
vel per contrarium quia non nectat oculis
sed potius prosit, et inde hec noctula
-le dim., et noctuula id est luna, et
noctu aduerbium temporis, et nocturnus -a -um.
Unde hic et hec nocturnalis et hoc -le.
Item a nocte nocto -as vigilare
et componitur pernocto -as quasi per noctem
totam vigilare sed potius significat per vigilare.
Unde pernoctans id est vigilanter, et hic
et hec et hoc pernox -ctis id est vigilans

et proprie noctis. Unde Mar. Ca. perdix prodit quod sacris occulta tectis. Item a nocte
hec noctua .e. quedam avis nocte
volans. Item componitur nocticompugnium
.cii. obscenius quia quod noctibus
compugnatur vel compungnat. Et
hec noctiluca .ce. quedam vermis
nocte lucens. Et hic nocticorax .cis.
i. nocturnus corvus quia de nocte volat
vel quia de nocte vigilat quia corax
corvus dicitur et est idem quod noctua ut
dicunt. Item nox componitur binoctium
i. spacium duarum noctium et hoc
trinoctium spacium trium noctium unde
Marcianus de Satir. Non possum implere
trinoctium et quadrinoctium et quinqui-
noctium et equinoctium equalitas noctium
cum diebus quod fit bis in anno
unde duo dicuntur equinoctia i. unum
autumnale in xv kl. septembris vernale
in marcio et hinc hic et hec equinocti-
alis et hoc .le. et hic equinoctialis .lis.
scilicet quidam parallelus in quo fiunt
equinoctia. Et si predicta nomina videantur
esse contra regulam ab ipso genitivo
noctium dicatur quod sunt contra regulam
ab ipso nominativo noctum quod dixerunt
antiqui scilicet hoc noctum .ti. vel melius
est ut dicamus predicta nomina non
composita contra regulam cum non sint
composita ex integro et ideo de eis non
debet esse obiectio. Item a nectos
nicros i. mortuum unde componitur nigro-
mantia mortuorum divinatio vel
que fit per mortuum si dicitur hoc satis
supradiximus. Item a nictos quod
hebetes dicti sunt nictantes quasi a
somno quia vigilias noctis despiciunt
suspicantes esse diutinas intra tenebras
diminuta quam noctem ad lucem tenent
et hec nictatio quedam passio
quam per diem visus patientibus
oculis denegatur et nocturnis revelatis
tenebris redditur vel econverso visio de nocte
denegatur die redditur. Unde nictalimi
.me. .cii. qui talem patitur morbum.
Nictos componitur hic nicticorax eadem
avis que et nocticorax i. noctua
que noctem amat. Est enim avis
lucifuga et solem videre non patitur.
Nice vel nicos grece latine dicitur
victoria vel victus unde hec nicteria

dicuntur nicteria filacteria que ge-
stabant athlete facta de similitudinibus
armorum que a victis acceperant
et ea collo suo suspensa gerebant
quotiens victores extiterant in signum
victorie. Et ideo filacteria talia in
quibus designabantur victorie a
victoria nicteria dicta secundum Juve-
nal. et Ceromatico fert nicteria
collo. Item a nice hec nicea .e. quedam
civitas quasi victorialis quam Philippus
condidit in India post victoriam. Et
et hec nicomedia alia civitas sic
a victoria dicta vel a Nicomede
rege. Item nice componitur cum polis
quod est civitas et hec nicopolis .lis. a-
civitas victorie. Hanc Augustus
fecit et a victoria sic appellavit
postquam devicit Antonium. Hec prius
dicebatur Ambracia. Item componitur
cum laos quod est populus et hic Nicolaus
quasi victoria populi. Multos enim ad fi-
dem convertit. Vel dicitur victoria populi
i. victorum quasi populares sunt et
vilia. Nicolaus est dictus victus et
stultus populus. Nicolaite dicti sunt
propterea multa alia et primo huiusmodi
interpretatio nominis eis non competit.
Unde et Nicolaite dicti sunt quidam
a quodam Nicolao diacono ecclesie
Ierosolimorum qui cum Stephano et
ceteris constitutus est a Petro qui propter
pulchritudinem relinquens uxorem suam
ut qui vellet ea uteretur propterea versa
est in stuprum talis consuetudo ut
invicem coniugia commutarent. Item
nicos componitur cum a quod est sine [illegible] idest
invictus unde anicetus .a. .um. i. invictus
unde beatus dictus est anicetus quasi
invictus qui vicio vinci non potuit.
Hic nidus dicitur avium est unde hec
nidulus .li. et nideo .es. .dui. idest
nitere splendere et est tractum a nidis
avium scilicet pulli matre adveniente
in quodam alarum plausu exhilarantur
et tunc proprie est nidere. Item nidere
i. redolere et proprie dicitur de carne assa-
ta vel dum assatur unde hic nidor .ris.
i. odor et proprie assatorum. Prudentius de
tumbe dei [illegible] sacrificiis cadave-
ribus non contaminantibus nidoribus
idem odor scilicet ignis grece dicitur nisa

sunt apud nos nidor. Nideo componitur
renideo .i. emitto pranideo praniteze
renideo reniteze. Marcialis pulcra non
renidet in mea tecta lacunar est
Marcial. dum ipse colorem variata
renidebant pauit et predicta composita
aliam formam sumunt reddole. Nideo
et eius composita neutra sunt et faciunt
preteritum in dui et carent supinis
et ~~componunt~~ ~~componunt~~ hanc sicut nisi que in
nideo corrupte. et ea auctores neutra
metri cogente sepe ponunt nideze
ubi dicunt ponere niteze. Nidus componitur
nidifico .as .i. facere nidum. Hic nilus
.li. fluuius est egypti sic dictus quasi
nilum .i. limum trahens quia fecunditatem
efficit unde niliacus .a .um ad nilum
pertinens vel egypciacus et niloticus
.a .um in eodem sensu et hec nilotis
.dis .i. egypciaca unde lucretius
... nilotis arcus Item nilus
componitur hic et hec niligena .ne
.i. genitus a nilo vel in egypto
Nymphacus maritus tuus vxor me-
chatur et ipse tacet
Niteo .tes .tui splendere lucere
candere et niteo componitur iniceo
(?) teneo et et enitesco componitur nitidus
unde nitidus .a .um nitor. datus
et comparatur. dicitur ... unde nitide
.dius ... ad. et hec nitiditas
.tis et nitido .as .i. nitidum facere
et est actiuum. Item a niteo hic nitor
oris et hec nitella parvus nitor
et hec nitedula le quoddam animal
quod lucet in nocte lucens Cicero
... parvulus ... nitedula et nite-
sco .scis ... Item a niteo hoc nitrum
.tri quedam species terre similis minuto
sabulo ... aqua infunditur fumigat
ex quo medicine fiunt et sordes vestium
et corporum lauant ... et dicitur
a nitendo quia reddit nitidus facit
vel dicitur a nitria regione vel oppido
egypti ubi nascitur. nam hoc genus non
multum distat a sale ... enim
naturam salis et sunt ... littoribus
canescentibus sicut Nitor componitur
enitor unde enitesco. pranitor praniteso
reniteo. renitor renitesco. Niteo et eius
composita sunt neutra et faciunt preteritum in ui
et carent supinis et composita habent
syam in Nator intercius nisi vel
... .i. laborare sed conari et parere

nam in partu maximus labor est
et conatus et ipse pro parere facit nixus
et a nitor nisus .sus .sui conatus
et hic nisus .si pro quadam aue que
alio nomine dicitur ... vel dicitur
nisus a niso rege megarensium
qui in eam auem ... fabulam
mutatus est. Item a nitor hec na-
tes .tis quia dum sedemus natibus
innitimur. ... conglobata est
in eis caro ne premente corporis
fasce ossa doleant. unde hec natincula
diminutiuum et hec natica .ce .i. nates unde
naticosus .a .um magnas habens
nates. Item a nitor hic nixus
.xus .xui .i. partus vel conatus
Nitor componitur annitor .eris valde niti
vel adherere appodiari. connitor .eris
simul niti. enitor .eris valde niti
vel foras emittere parere. innitor
.eris valde vel contra niti vel adherere
appodiare fulcire. renitor .eris
obsistere niti ambulare unde hic et hec
et hoc prenix .cis predicta premia in
obliquis .i. perseuerans in conatibus
vel veloces et ipse pedibus ... composita
... unde prenitere ... esse
adiectiuum et hec prenitas .tis velocitas
celeritas et est prenitas pedum
unde pernicibus ... plantis
... celeritas et velocitas pernicitas
est vel velox. obnitor .eris .i. resistere
obluctari contendere vel renitere
vel obniti .i. contumaciter niti. unde
obnixus .a .um .i. contra conatus vel
subnixus humilis. et renitor .eris
resistere reluctari. subnitor .eris idest
subtus niti appodiari vel ... unde
subnixus .a .um nom .i. subiectus
suppositus suffultus humilis. Nitor
et eius composita sunt depo. et penultimam
habent sicut ... et faciunt supinum
tamen in sum ... in xum secundum
utrumque ... sicut ...
in xum ... parere et in sum pro conari
Noceo .ces .cui .citum .i. offendere
unde nocuus .a .um .i. nocens
vel cum nocere. Et componitur
innocuus .a .um innocens
et cum non nocere. Item a noceo hec
noxa .xe culpa delictum et hinc
noxius .a .um .i. nocens vel culpabilis
malus et hec h' et h' noctualis
et est le idem qui in nocte ... componitur

innoxius .a.um. ipse tamen quisquam
non nomine nocere nec sibi nec alii
Obnoxius .a.um. subditus vel obnoxius
componitur ab ob et noxa ipse quando
obnoxius alicui dicitur quando propter noxam
.i. culpam vel offensam aliquam
illi est suppositus debitis obligatus
scilicet poni pro supposita vel subdito et
subiecto quocumque modo. Item a noceo
nocivus .a.um. et hec nux .cis. quia
umbra vel stillicidium foliorum eius
proximis arboribus noceat. Unde
alio nomine iuglandem vocant quasi
iovis glandem. sunt enim hec arbor
consecrata iovi. et dicuntur nuces generaliter
omnia poma tecta corio duriore
ut pinee nuces castanee avellane
glandes amigdale. Unde nuclei
dicti sunt quia sunt duro corio in-
pti .i. tecti. at omnia poma que exterius
mollia .i. mollem corticem habentia
dicuntur ipse poma vel mala. Sed cum
adiectione terrarum in quibus orta
nata sunt ut persica punica maci-
ana cidonia vocantur. et hinc hec
nuciola et hec nucilla et hec nu-
cula .le. amigdala scilicet minor nux
et hec nuclearius arbor que fert
nuces. Unde hoc nuclearium idem vel
locus ubi nuces crescunt. et hic nucleus
.ei. quod latet intra testam nucis
et nucleus a nube .is. quia duro
corio sit inclusus totus. Unde hic
nucleolus .li. di. et componitur enucleo
.as. .i. extra testam nucis nucleum
ponere et per metaphoram apperire enodare
exponere manifestare. Unde enucleatus
.a.um. .i. apertus manifestus enodatus
expositus. et comparatur .cior. .ssimus ~~~~
enucleatim vel enucleate .tius. .ssime
adverbium. Item a nux hec nauca vel nuche
.i. putamen nucis scilicet exterior cortex
nucis vel illud quod est inter nucleum
nucis quod in medio quod est nigrum
cum nux desiccatur vel illud in quo
involvitur nucleus quod nil valet et ideo
ponitur pro nichilo. et componitur naucipendo
.dis. naucifacio .cis. .i. parvum vel nil
appreciari. Item a noceo nocens non
et comparatur .cior. .ssimus. Unde nocenter .ius.
.ssime adverbium. et hec nocentia .e. et componitur
innocens .i. non nocens. et comparatur
unde innocenter .ius. .ssime adverbium. et hec
innocentia .e. Noceo componitur innoceo

ulcere vel persica vocantur. Noceo et eius compo-
nentia sunt et faciunt preteritum in cui
et supinum in itum. Unde nocitura coniuncta
et corripiunt habent sicut simplex. Item
noceo quia antiquitus ostendebant nocere
cum actio quod in multis locis adhuc
invenitur. et hic locus quia sciunt habet activum
secundum usu neutrum est et quia desiat vox
eius in passivo impersonale et vix preterita
et ostendit unde cum dicitur. Hic nodus
.di. .i. ligatura et nodus dicitur in
crato densa perditum multitudo
pro difficultate dicitur quia via est
tenebris. Unde hic nodulus et hic
nodellus ambo di. et nodosus .a.um.
plenus nodis et comparatur. Unde nodose
.sius. .ssime adverbium. et hec nodositas
.tis. Item a nodus nodo .as. .i. con-
ligare. et componitur annodo .as. .i. con-
alligare. abnodo .as. exsolvere
connodo .as. colligare. denodo .as.
dinodo .as. enodo .as. omnia pro
exsolvere. innodo .as. alligare. pernodo
.as. renodo .as. iterum nodare vel
exsolvere. Nodo activum est cum omnibus suis
compositis et producit hanc silabam no. Nodus
componitur hic et hec enodis et hoc .de. .i. sine
nodo et nodum habet. et hic et hec trinodis
.de. .i. trium nodorum vel tres nodos
habens. quadrinodis .de. quinquinodis
.de. et hinc trinodium quadrinodium
quinquinodium .i. tres nodi vel quatuor
vel quinque. Item componitur hoc internodium
spacium inter nodos vel illud grossum
quod est in genu et internodium
quod nodat simul crus et coxam
inter se. Lamdeq .i. uo vide memorsfacere
Mollea nadosinus faciat internodia
poples. Noe interpretatur requies quia
sub illo omnia retro opera quieverunt
per diluvium. unde et pater eius vaticina-
tione eius Noe dixit iste requiescere
nos faciet ab omnibus operibus nostris.
Noemi interpretatur consolata quia
maritus et liberis paste mortuis
nuru moabitidem in consolationem
tenuit. Noetiani quidam heretici
a quodam noeto dicti qui dicebant
christum eundem esse patrem et filium et
spiritum sanctum ipsumque trinitatem .i. officiorum
nominibus non in personis accipiebant.
Unde et patripassiani vocantur
quia patrem passum dicebant. Hec nola
.e. quedam civitas campanie.
et hic nolanus .a.um. et hec nola
.le. illud tintinabulum quod attach[er]

appendi tollis annu ne pendi q anni
vel illud quod appendit et pector
bene agnorum ut cum quedam
sonitu moveant agm / Et a nola
tinnit quia primum sunt ibi facta
et inventum tale instrumentum
Noma vel nomia a lex vn nomicus
a um i. legalis Item nomus i.
pastor et nemcos i. a pascue pe
dicitur vn nomius a um i. pastoralis
vn appollo dictus est nomius i. pasto
ralis vel legalis a lege condendum
Nama vel nomia compositum ab a quod
est sine et anomalus a um i. sine
lege vel anomalus quasi anormalis
i. sine regula i. irregularis Nomia
compositio astronomia et cetera / Et dicitur h' supra
satis dictum
No nas navi natum unde h' et h' na
bilis et hoc le ad nandum abi
lis / et nabundus da dum facie
ad nandum vel similis nati
et hoc nabulum li i. merces nautica
quasi nare videatur cum per mare tranffert
unde quidam nabulum stabulum bibu
los / Et h' natis et h' grue nat / et natrix
dicitur quidam serpens qui veneno suo infi
cit aquas in quibus fuit / et est tunc ma
sculus unde Lucanus Et natrix viola
tor aque / vel dicitur esse femininum
si lucanus masculinum genus sit violator
retulit ad serpentem / legitur et in quibusdam
libris et natrix Item a supino natum tu
fit nato as freq. unde natator bilis le
et natalis le in eodem sensu / et hoc nata
torium locus in aqua vel frequentur nata
et hic natatus tus tui et natito as freq.
frequent / Nato componitur cum ab anato as i. natare
ad / abnato i. natare ab i. longe
Denato as denato as enato as ex
natare evadere innato as prenato
as pernato as renato as sub
nato as tranato as Nato et eius
compositum neutra sunt et corripiunt hoc sola na ter
a no as nassa se quoddam instrumentum ex
viminibus tamquam rethe contextum
ad capiendum pisces / Et h' naius vel
g' dicunt nays / Et inde nos dicimus na
vis interposito v consonante Vel navis
dicitur quasi gnavium i. peritum rectorem
querat / Et hec navicula et navicella
le ambo dicitur et hic et hec navalis et hoc
le et hoc navale lis locus ubi naves stant
sq porta vel locus ubi fabricantur / Et
et tectorium vocatur / Et h' nausium
i. genus per transmeatoris tatium / Nu

cluror e prius omnia pro de naulo / Et h' nav
tea tee i. aqua fetida in qua coria
macerantur / Et hic nauta te qui ministrat
ducit navem vel laborat navigando
vel maior in nave unde nauta predo
hoc frequentius utebantur antiqui quam
nos et transit u in consonantem interposita
i / Et nauticus a um scilicet a nauta
nauticus a um i. navalis Item a navis
h' nausea e vomitus in navi ex
turbatione cerebri propter aquam vel fe
torem / vel potius nausea est voluntas
vomendi sine effectu et proprie in nave
unde hec nauseola dicitur et nauseo as
i. vomere / Et proprie in mari vel in nave
vel ad vomitum provocari et velle
vomendi sine effectu et proprie in nave
habere Oratius in Epistolis Nauseat ut lo
cuplex quem ducit priva triremis
Item a navis vel navicula navi
cularius navis custos vel artifex / Et na
vigo as i. navem agere / Et navigo quasi
navem ago / Et videtur esse ethimologia potius
quam compositio / Et hoc navigium actio
navis i. navigatio vel navis vel fluctus
navium / et navigabilis le quod est a
ptus ad navigandum i. ut navigari possit quo
ut navigetur sicut mare Navis et tunc
clerus quod est sors et dicitur hic nauclerus
vel nauclerius qui habet navem transfer
re et potestate sua dominus navis quia na
vis fit in sorte eius / Ceteri vero in navi
in contribucione sunt Unde in acti
bus apostolorum Et cum frango et
naufragus a um i. periclitari patiens fra
ctionem navis unde naufragus a um
navem frangens qui patitur nau
fragium periclitatur Unde hoc nau
fragium i. fractio navis / quod et nau
fragium dicitur Et cum pater et dicitur
hic nauperus navis pater i. dominus
vel factor Et cum archos quod est
princeps et dicitur hic navarchus i. princeps
navis Et cum machia quod est pugna
et dicitur h' naumachia i. navalis pu
gna Et cum legos quod est sermo et dicitur
hic nausilogus i. navis dispensator
vel allocutor vel exortator Item a
no nas hec anas tis quasi ab assiduitate
nandi quia assidue nat Unde anatinus
a um et hic anatinus in pro pullo a
natis ex genere anatum quas germanie
dicunt quia plus terras imitant / Et ab anas

hic anser -ris i. anca aue similis uel quia
habeat similem frequentiam natandi
unde anserinus. Et nota quod nare et
volare reciproca sunt, i. sepe non per mu-
tuam rem pro se: et nauis natat remi-
gio alarum / et nauis volat plausu
velorum / sunt non remi et vela que
ale nauium / et ale sunt quasi remi et
vela auium / et ideo reciprocantur
inter se. Nato -as quasi cum pro et dicitur pro-
natus -a -um i. in anteriorem partem flexus
inclinatus tracta methafora a nata-
te qui caput in anteriorem partem in-
clinat et posteriora leuat. Pronus
etiam dicitur obstignes et premens et comparatur.
Unde pronior -mus sine adverbio. et hec proni-
tas -tis. Pronus quasi caprona antiqui
iuba equi que capiti prona. Nato -as quasi
annato -as i. nare ad. Enato -as i. nare
in. Transno -as i. nare trans. Nonab-
nicutes est enim omnibus finis quasi. Hec
Norica quedam ciuitas unde noricus -a -u-
-m. Noricus ensis quia ibi optimi fiunt
enses. Hec norma grece latine dicitur
regula. Et unde dicitur norma cementariorum
ad quam oportet respondere structuram parietum
quesi quam rectum nichil fieri potest. Et sic quasi
ex tribus regulis ita ut due sint duorum
pedum, tertia uero duorum pedum et vn-
tiarum decem quas equali crassitudine
politas extremitatibus acuminibus sibi
iungit ut formam uel scema trigoni
faciat id est norma. Norma quasi regula et quidam
abnormis -e, denormis -e, enormis
-e, innormis -e, omnia in eodem sensu scilicet
deformis turpis, immanis, grandis, ir-
regularis, illitteratus, crassus. Oratius:
Rusticus abnormis sapiens crassaque
minerua. Et comparatur. Unde adverbium. Et hec enor-
mitas -tis, abnormitas, denormitas,
innormitas capitulum. vnde notus a um et quod est scitus

Nosco -scis -ui -tum unde notus -a
-um sine adverbio. Et hec notitia -e. Et quasi
ignotus -a -um i. non notus. Et
notifico -as facere notum. Item a
nosco scilicet noscito -as frequentativum quod formatur a
secunda persona indicatiui presentis temporis uel a supino
quo utebantur antiqui scilicet noscitum. Item
a nosco notum tu et v mutata in o
fit noto -as frequentatiuum noscere uel
designare demonstrare significare uel
reprehendere. Et corripit primam licet supinum
a quo deriuatur eam producat. Et hinc noto
-tas -tiui dicitur uel fieri notum et producit
primam licet noto -as eam corripiat. Et

Compositum innotesco -tis -tui et hic incho-
atiuum notesco et notesco. Unde in prouerbiis: Sa-
piens ubi innotescit rarus. Et notandum
quod notesco et innotesco in presenti non sunt
in usu sed in preterito. Unde cum inchoa-
tiuorum sint in usu declinande solent
sine inchoatiuis attribuere preterita ista
dicentes notesco -scis -tui, innotesco -scis
innotui, et de consimilibus idem solet facere
ut senesco senui, suesco sueui, quie-
sco quieui. Noteo ad presens quidem non
et caret supinis. Et ex preterito quod est nosco
-no sic declinatum est. Item a noto -as hec
nota -e macula turpitudinis culpa uel signum
quod aliquid notat, ut littera uel reprehensio.
Unde hec notula -le et hec notella
ambo diminutiva. Et notarius -rij qui notas fa-
cit in cartis publicis. Unde notarius -a -um
quod ad notarium uel ad notas pertinet
ut ars notaria dicta est ars notarii sed
ars notaria que olim consistebat in
solis notulis quarum pro utilitate [illegible] excog-
combusti fecit cum multis aliis [illegible]
Item a nota -te per compositionem noto -as no-
tam facere notare designare. Item a noto -as
notabilis -e, unde dicitur notari uel reprehendi
et notabiliter -lius -me. Item a notabilis per sincopam
quasi notabilis nobilis -e et comparatur. quasi notabilis quia
facile notatur scilicet eius nomen et genus
cognoscitur. Quod autem dicitur nobilis quasi no-
uilis ethimologia est. Et comparatur -lior -simus. Unde
nobiliter -lius -sime adverbium. Et hec nobilitas -tis
et nobilito -as nobilem facere honestare
et nobilitare i. more nobilium se habere
nobiles imitari. Et quasi denobilito -tas
i. valde nobilitare uel denobilitare
sed sensu priuatiuo cum utraque sint. De-
nobilitare i. deorsum a nobilitate statuere
scilicet vituperare dehonestare et denobilitare
degenerare non more nobilium se habere.
Nobilito in prima significatione cum sine casu
et actiuum in secunda uel. Nobilis quasi ignobi-
lis quod non nobilis, cuius scilicet non cognosci-
tur nomen et genus ignoratur.
Unde ignobiliter -lius sine adverbio. et hec
ignobilitas -tis. Item a noto -as
notatum et quidam notamen -nis quasi prescio
per hoc nomen quod notamen quia per quan-
titatem et qualitatem dictum notamur.
Nomen etiam dicitur fama scilicet opinio. Unde
nominosus -a -um i. famosus et comparatur.
Unde nominose -sius -sime adverbium. Et hec
nominositas -tis. Item a nomine nomino
-nas

nomine vocare appellare. Unde notatus
a um nomen vel deformatus et notus
et comparatur unde nominate tius
ssime adverbium. Item a nomino hic nominatus
tivus a um et hic nominativus et
nominatim adverbium. Item a nomen nun-
cupo as i. nominare et nuncupo quasi
nomine capio et est ethymologia. Unde
[nun]cupatio et nuncupativus a um. Item nomen
componitur cum in et hec ignominia
e, i. infamia quasi extra nomen. Nam ignomi-
nia imponitur potestate alicuius. Sed infamia
fit multorum consequente sermone.
Unde ignominiosus a um infamis
vituperosus. Unde ignominiose sius
ssime adverbium. Et hec ignominiositas tis.
Item nomen componitur hic binomen
nis i. duo nomina. Trinomen nis.
quadrinomen nis i. tria vel quatuor
nomina. Unde hic et hec binominus et
hoc ne, trinominus ne, quadrinominus
ne. Et binominus a um et trinominus
a um et quadrinominus a um qui duo
vel tria vel quatuor nomina habet. Item
nomen componitur cum cognomen nis
quod non coniunctis cognatione. Unde hic
et hec cognominis et hoc ne qui sunt
eiusdem cognominis vel nominis. Et
tunc componitur cum con et nomen. Et co-
gnomino as cognomine appellare
vel cognomen imponere. Item componitur
cum prenomen nis i. nomen quod imponitur
causa dignitatis vel causa amicitie. Et
prenomen quia preponitur proprio nomini. Unde
prenomino as prenomine vocare vel pre-
nomen imponere. Item componitur hoc
agnomen nis nomen quod imponitur
alicui ab eventu. Unde et agnomen
quasi ab eventu nomen vel agnomen impo-
nere quasi adnomen quia post nomen proprium
debet poni. Unde agnomino as i. agno-
mine vocare vel agnomen imponere.
Item componitur cum calator quod est vocator
et nomenclator quasi nomen calator
qui scilicet vocat aliquem vel dicit nomina.
Sed olim nomen erat officii scilicet qui de
officio convivas ad prandium vel
alios ad aliud per nomen clamare
solebat. Item a noto as hec nota
te et hic nothus thi et hec notha e
qui vel que natus est vel nata de
nobili patre et ignobili matre sicut
de concubina. Et nothus quasi natus
sit de nota i. infamia culpa. Sicut

contrarius est spurius quasi de hybrida di-
citur scilicet natus est de nobili matre et
ignobili patre. Sicut etiam nothus di-
citur quidam ventus malus et sinister
scilicet auster qui pluviosus et calore
suo etiam in mari pestes adulteratur
et corrumpit. Item a nothus notha
ae et notha nomina a grammaticis detorta
in parte dicuntur notha quia nobilem
habent partem i. principium scilicet grecum
et ignobilem partem i. finem scilicet
latinitatem. Sicut quedam latina nomina
que et principium et finem habent
latinum ut albus. Greca que grecum
ut amos. Notha vero que grecum habent
principium sed latinum finem ut pater
ex affinitate cum principio notha quoque
dicuntur greca sed ex affinitate plura
quoque dicuntur latina. Noto componitur
annoto as vide vel aliquid notare
denoto as vide notare vel reprehendere
enoto as quia alia notare. Innoto
as. Pronoto as. Subnoto as i. latenter
vel parum vel post vel subtus
notare. Noto activum et cum omnibus
sui compositis corripit hanc syllabam scilicet
no. Item a nasco navus a um diligens
sapiens studiosus invigilans strenuus
et comparatur navior ssimus. Unde nave vel
naviter adverbium ssime adverbium. Et hec
navia sapientia strenuitas invigi-
lantia. Et navo as quia strenue
officium facit vel agere compellere
facit et operam vel operam dare.
Navus componitur ignavus a um inefficax
tardus piger insipiens stultus et
comparatur. Unde ignave vel ignaviter
adverbium ssime adverbium. Et hec ignavia
e pigritia tarditas stultitia et est
corporis, quasi animi dicitur ignavus quasi
igne animi vacuus. Ethymologia est.
Et nota quod sicut navus navis quasi
apponitur g per prothesim ut gnavus
et similiter in omnibus sui derivatis
gnavia etc. dicuntur quidam esse
de integritate dictionis et secundum
hoc in compositione non mutatur in g
sed subtrahitur. Item a nosco narus
a um sciens peritus scilicet qui ex arte scit
qualiter aliquid fiat vel sit faciendum
vel fieri debeat sive illud faciat sive non.
Unde hic naris vel naris dicitur quod nare
quia per eas cognoscitur et scitur aliquid odore
vel naris dicitur a mano as quia per eas

manat odor vel spiritus et sunt in eis tria
officia unum ducendi spiritum aliud ca-
lorem tertium deducendi purgamentum
cerebri. Et a nare nario nis id est subsan-
nare nares fronciare, et narius a um
brutus cuius nares semper stillant. Nariam
etiam dicitur quod exigitur unde narians a um. Item
a nare hic naris ris quidam fluvius qui
duobus meatibus ad modum narium vel
quia per nares cuiusdam tauri exit unde nari-
cius a um. Item a naris hic nasus
quasi quasi narus quia sapiens est in discernendo
odore vel dicitur a nando quia semper natat
id est fluit putredine. Vel nasus dicitur elatio
unde hec nisa se quedam civitas que est in
elato iugo pernasi scilicet Citherone. Et hic
tempore parnasus quidam mons sic dictus quasi
par nasorum id est duabus elationes scilicet
Citheronem et Elicone. Et hic dicitur hic nasus
quia elevatus est unde hic nasellus et nasi-
culus et nasitellus omnia diminutiva. Et nasosus
a um et nasutus a um in eodem sensu id est ma-
gnum habens nasum. Oratius vult
depingi nasuta. Et quaedam hic nasalis et hec le
ad nasum pertinens. Et hoc nasale lis
quod nasum protegit. Et quandoque nasale lis
cingulum vel fibula que restringit pulsum
circa collum. Josephus in quarto anti-
quitatum. Et nasale extra aliquam partem vesti-
menti a parte pectoris et scapularum astringitur.
Nasus quoque cum torqueo et dicitur hoc nasturcium
quedam herba quia acrimonia sui nasum tor-
queat. Et nota quod foramina nasi nares
dicuntur. Et eius extremitates pinnula a forma
penne pirule dextera et leva pennule ale
ala dicuntur. Medium autem interfinium, cete-
ra pars que equaliter se habet in longitudine
et rotunditate porrecta columna vocatur
ossea cuius teneritudo cartilago. Narus
quasi ignarus a um vel quasi ab in et narus
ignarus inscius rudis et qui ignorat et quasi
ignoratum sit dicitur. Et dicitur ignarus proprie qui
oblitus est et perdidit memoriam quasi sine na-
ribus olfecisse. Nam veteres scisse dicebat.
Et hinc ignoro as ab ea ignoramus quorum
notitiam habuimus sed obliti sumus, vel que
scire deberemus sed quedam vitio pigritie
nescimus. Ea vero nescimus que nunquam
scivimus unde ignorantia et hec ignorantie e.
Et nota quod g quando quod apponitur cum
nomini narus per protesim et in omnibus
ab eo dirivatis quibus hic dicitur quod sic ibi na-
tus. Sed in hoc in compositione non transit in g
sed subtrahitur. Nosco quasi agnosco. Vi tum.
Valde vel cuncta noscere. Cognosco vi tum.

sumul noscere. Unde cognitor dicitur a cognosce-
re rationes utriusque partis. Cognoscere
etiam dicitur in alio sensu ibi. Cognovit Adam
uxorem suam. Cognosco quasi precognosco
et recognosco. Item nosco quasi dinosco vi tum
id est discernere diversa modis noscere. Igno-
sco vi tum id est remittere indulgere et
est in privativum. Unde illud ignoscimus
quod amplius noscere nolumus. Innosco sci-
tum id est ante noscere. Pernosco scis valde
vel perfecte noscere. Pronosco scis id est pro-
ante noscere unde hec pronosticum
ci signum futuri. Et pronosticus a um
qui prenoscit vel ante significat. Et pro-
nostico as id est pronosticum perpendere per
noscere. Nosco et eius composita omnia
sunt activa preter ignosco quod est
neutrum et omnia faciunt preteritum in novi preterita
et supinum in notum producta preter que
cognosco et agnosco mutant in i correptam
faciunt agnitum et cognitum. Et nota
quod antiquitus nosco faciebat supinum facie-
bat quod in quibusdam locis invenitur sumitur et cetera.
Item nota quod a nosco descendit novi sed id est
verbum defectum quod si verum est quod no-
vi sit aliud verbum a predicto. Ne petitur
ibi esse alia distinctio nisi quod novi defec-
tivum quod presens quoque preteritum. Nosis
grece latine dicitur infirmitas unde hec
nosocomium locus venerabilis in quo
infirmi curantur. Nosciosus qui vespe-
rtinus videt. Novatiani quidam heretici
a novato urbis rome presbitero exorti
qui adversus cornelium cathedram sa-
cerdotalem conatus est invadere. Heresim
instituit volens apostatas suscipere
et rebaptisans baptisatos. Noys id est mens
et componitur cum prothos quod est primum et dicitur
hec pronoe es quasi prothonoe id est prima
cognitio id est divina mens. Mater tempe-
pronoes maior est filiarum. Et
cum en quod est in et dicitur ennoyma
id est in mente id est accidens quod dicitur esse in
mente quia nullo corporeo sensu percipitur
sed solo intellectu mentis. Vel ideo quia
per accidentia et formas rerum notio-
nem fit rerum que a sensu transferuntur
ad mentem et ideo accidens dicitur esse in
mente. Et hinc ennoematicus a um
id est accidentalis. Unde Isidorus accidentes
diffinitiones vocat ennoyam vel enno-
ematicas quia non substantialia sed accidentalia
declarant

Nubo bis. psi. ptum. olim
erat activum pro maritare. unde
illud. Per eam nubent neque nu-
bentur. sed modo est neutrum passivum
et proprie pertinet ad mulieres ut nubo
tibi. id est maritor tibi et ducor a te in
nuptam. Item nubere. id est tegere et ab
hac significatione tracta est predicta
significatio. quia tunc enim femine nu-
bent primum earum capita teguntur.
Et hinc ab hac significatione hic nuptus
id est maritus et hec nupta. id est uxor quia
vultus suos velat. et nuptus a um. et hic
hec nuptie arum. quia tunc primum in
teguntur capita nubentium. Et sunt
nuptie contractus duorum licita cum ne-
cessitate. spes enim spe prolis cum delecta-
tione et constantia. Unde hic et hec nuptia-
lis. le. id est aptus nuptiis. et nuptiole. arum pro
ve nuptie. Item a nubo nubilis. le. ad
nubendum habilis. et hoc nuptorium vel
nuptatorium. domus vel locus ubi fiunt
nuptie vel ubi nubunt. Nubo componitur
connubium. nuptie vel coniunctio viri
et femine. unde connubialis. le. id est
aptus. Et etiam in et dicitur hec innuba. be.
id est innupta que adhuc nulli nupsit. sed
adhuc vultum suum non velat. Lucanus.
Pronuba ad innubas ipsa est transisse.
Et etiam pro et dicitur hec pronuba que astat
nubenti. et que nubentem viro iungit
ipsa est et paranimpha. et dicitur pronuba
quasi prenuba quia nubentibus preest
vel que ipse nubentem. Item a nubo hec
nubes. bis. quia nubit et tegit celum.
Nubem densitas aeris facit. Convenit
in aerem conglobat nubem. quasi statim
Unde id quod in nubem tegitur aer. Unde
hec nubecula. le. et nubilus a um. id est ob-
scurus. quasi nubi datus. et hoc nubilum. id est nu-
bes vel obscuritas. Unde nubilus a-
nimus obscurus spissus. Ovidius. Tristium.
Donec eris felix multos numerabis
amicos. Tempora si fuerint nubila solus
eris. Unde nubilosus a um et nubilo
as. obscurare spissum facere. Et com-
ponitur annubilo. as. connubilo. as. denubilo.
as. valde nubilare vel nubila auferre.
enubilo. as. in eodem sensu. innubilo. as.
pernubilo. as. obnubilo. as. obscurare
et omnia activa sunt. Item a nube
hec nebula. le. exhalant. in valles. unde
nebulas quod sursum ascendentes nubes fiunt.
sunt. non ipse nubes celi. nebule terre. et
circa terram. vel dicitur neque nebula a nu-
bo quia cooperiat terram. et inde nebulo
as. a um. id est obscurus. et hic nebulo onis.
leccator quia vanus est ut nebula et cito
vanescit. Item a nubes hec nix. ivis. quia
a nube venit. Unde niveus a um. et
nivosus a um. nive plenus. et hic et hec
nivalis. le. et ningo. gis. xi. id est nivem mittere
et est verbum defectivum actionis. et ponitur
tantum per tertias personas. Unde nin-
gidus a um. et ninguidus a um. niveus
candidus. Prudentius in libro hymnorum
Implet quod castra tibi ninguidis. Item
a nix nivo. as. id est ningere. Unde nivi-
sco. scis. inchoativum. Item a nix nivatus a um.
splendidus. et hec nivata. te. aqua que
nubibus vel que nivibus. Item a nubes ni-
ger. a um. quasi nubiger. id est nubem et ob-
scuritatem gerens quia non est serenus
sed fusco opertus. et videtur esse positivum
et comparatur. grior. rimus. Unde nigre-
grius. cinere adverbium. et hec nigredo dinis.
et nigellus. a um. aliquantulum niger.
Unde nigellulus. a um. aliud diminutivum. Item
a niger nigro. as. nigrum facere et in
nigreo. es. ui. id est esse vel fieri nigrum.
Et componitur denigreo et enigreo. et hinc
nigresco denigresco. et enigresco. inchoativum.
Enigreo quasi denigro. as. enigro. as. id est de-
nigrare vel nigredinem auferre. Et est
activum cum suis compositis et producit
hanc sillabam ni in positione. sed naturali-
ter corripitur quod potest videri in niger quod
primam corripit. Subniger quasi subniger. a um. id est
aliquantulum niger. Item a nubes hic nim-
bus. bi. id est densitas nubis intempestate
obscura. et nimbi sunt repentine et
precipites pluvie. sed pluvie sunt vio-
lentes et iuges quasi fluvie vel quasi flu-
entes. Unde nimbosus. a um. tempestu-
osus nubilosus. et hic nubilus ventus aqua
mixtus. Item nimbus est fasciola transversa
ex auro assuta in linteo quod est in fronte
feminarum. Unde nimbatus. a um. nimbo
ornatus. Plautus. Tanto magis eam
aspicio tam magis nimbata est. Item a
nubes hec nimpha. e. id est dea aquarum quia
a nubibus aque veniunt. et hinc origo
et dicitur eadem nimphe que et muse. Unde
immerito non aque motus musicam
efficit. Sed nimpharum diversa sunt
vocabula et diversas eis pretulit Hana-
cree sive vallium. Oreades montium

Conubium

Nubes

Nubes vocat Nebulas

Driades vel amadriades plurale que
arborum. Drias. n. arbor di(citur), nereides
maris, naiades aquarum vel fluminum
nais. n. est aqua unde nais vel naia
est dea aquarum. Nimphe dicuntur quasi
vel sta(n)tes dee fontium. Item nimpha
dicitur ipsa aqua. Unde et nimpha dicitur sponsa
in nuptiis sic dicta pro officio lavandi
quod et ad nomen nubentis alludit
Et secundum eum para quod est iuxta et dicitur
paranimpha. i. pronuba que viro
nimpham iungit. quasi iuxta nimpham
Et dicitur paranimphus. i. internuntius inter
sponsum et sponsam scilicet qui nimpham
viro coniungit sicut legitur de beato Johanne
quod fuit paranimphus domini. Et hic pa-
natus. a. um. i. interpositus. Unde quidam
parte Oracii intitulant panatice. i.
interpositio. Item a nimpha quod est quasi aqua fit
hec limpha. e. mutata n. in l. i. aqua
Et limpha dicitur etiam quidam humor vel spu-
ma in fronte canum qua dispersa per
caput insaniunt et in rabiem vertuntur
Et dicitur a limpha liquore vel admixtione quam
dispergit vel quia patientes hoc vitium
vitant et timent aquam. Unde limpho-
as. i. aquam immiscere vel insanire
Unde limphatus. a. um. Et ipsum limphatus. a. um. Et est nomen dominatum
a limpha secundum utramque eius significationem
limphatus. i. aqua mixtus. Et limphatus
i. insanus. Unde limphaticus. a. um. i.
insanus. Et dicitur limphaticus quia aquam
timeat quem gerit Ierusalem. Vont
Et dicitur hec limphatica qui vitium ex
aqua contrahit cuius vitium est hic
et illud cursu ire. simili vitio af-
ficere aque. Sed poete iam usurpant quasi non
gnat per furiosus vel limphaticus. Et proprie
dicitur canis a limpha quasi liquor. Et quando est
translatum ad alia. Item a lim-
pha limpidus. a. um. purus lucidus cla-
rus manifestus. quasi limfidus et comparatur. Unde
simus. Unde limpide adverbium sine ad-
Et hec limpiditas tis. Et limpido as. li-
pidum facere purificare clarificare
et est activum. Limpha secundum eum sin quod est
con. Et dicitur hec sinalimpha. e. concursus
duarum vocalium in diversis partibus et
diversis dictionibus positarum cum collisione
alterius. Et dicitur sinalimpha quasi liquorum con-
iunctio. Et sicut duo liquores coniun-
guntur unus sola sortem suam amittit
Similiter hic fit. talibus vocalium coniunctis sola
una sola sonum quantum ad metrum
emittit. Unde sinalimpho as. per sinalimpham
facere vel emittere. Et secundum eum epi quod est
super. Et dicitur hec episinalimpha. i. concursus
duarum vocalium in eadem parte et ead-
em dictione positarum cum collisione utriusque
Et dicitur episinalimpha. quasi super sinalimpha
quia plus est quam sinalimpha. plus. n. est
ita duas vocales subtiliare ut per sinalimpha
pro unum impulsum. quasi in unum sonum
ita tamen quod utraque aliquid soni retineat
quam ita duas coniungere ut altera tamen
sonum suum amittat. Nubes quasi
nubifer. a. um. et nubiger. i. ferens
vel gerens nubem. Et eum tono as.
Et dicitur hic neptunus. ni. deus maris vel ip-
mare. Et dicitur sic. quasi nube tonans. Mare
n. vaporaliter erectum nubes facit
et contrario ventorum pulsu tonitrua
creat. Vel dicitur neptunus. quasi procreans to-
nos. i. nova formans. Unde possido-
nius dicitur quia multas ymagines faciens quasi
istud solum elementum ymagines
in se fert. Vel dicitur neptunus a nu-
bis. quia nubit et tegit terras. quia autem dicitur
neptunus. quasi nubens terras etiam est hic
neptunius. a. um. Et hic nubes secundum eum a
quod est sine. Et dicitur hic anubis bis. i.
mercurius. quasi sine nube. est. n. deus sermonis
qui omnia revelat. Et ideo dicitur cinoce-
phalus a cinos quod est canis et cefas
quod est caput quia cum canino capite
depingitur apud egiptios. Propter quod figurati ter
est. n. canis animal valde sagax. Hic
horatius in odis. Item nubo is. connubo. bis.
simul nube. innubo. bis. valde nu-
bere vel inter. Prenubo ante nubere
obnubo bis. tegere. Statius. Et thebaidos
Obnubitque comas et temperat astra ga-
lero. Nubo secundum quod pertinet ad feminas
tantum facit actus vel est pro tegere activum. Et
nubo et eius composita faciunt preteritum in
psi et supinum in ptum et ponunt hac pre-
sentia nu. Noctula. i. sompnia. Nudus. a.
um. expoliatus sine vestibus exutus. et
compa(ratur). dior. simus. Unde nude adverbium sine
ad. Et hec nuditas. tis. Et nudulus. a. um.
i. ex toto nudus. Et nudo. as. expoliare
detegere manifestare. Et secundum eum denudo
as. deorsum vel valde nudare. Enu-
do. as. valde vel extra nudare. Renu-
do. as. iterum nudare vel cooperire

Nudus.

Enudo

Et est actiui generis secundum quosdam et pertinet nu-
nudus quod est hic et hec nudipes . de nudis pe-
dibus unde hec nudipedalia .i. nu-
ditas et est festum pedum

Nugor aris nugas facere vel
dicere vel frequentare et multi-
idem dicere unde nugator
et nugatorius a um et hec nu-
gatio gationis blasfemia vel derisio vel pluralitas
in compositione cum intellige [illegible]
Item nugas blasfemias unde hec nugula
et nugella ambo diminutiva et nugosus a um
nugis plenus unde nugose adverbium et
hec nugositas tatis et hic et hec nugax tacis .
vanus fatuus qui assidue nugis intendit
et comparatur cior simus unde nugaciter cis-
sime adverbium et hec nugacitas et nuga-
culus a um aliquantulum nugax Item nu-
ga componitur nugiger a um et nugigerulus
a um nugas gerens nugiportitor
tor tris [illegible] Componitur quoque nugi-
tarius a um nugidicus a um et
nugisonus a um et nugifabus a um .
i. nugas faciens Item a nuga vel gero
hic et hec et hoc nugax nugas gerens inde in fine
et in plurali id quod nugax Et ut dicunt
nugas ebreum nomen est ita ut
[illegible] est in prophetis ut dicit Sofonias
quia nugas qui a lege recesserunt
ut nosse possimus ebraicam linguam
omnium linguarum matricem
Nugor componitur arnugor aris [illegible] connugor
aris [illegible] nugor aris denugor aris et est
deponens generis sicut et pertinet ad Nu-
dia lingua numidarum vage et
incerte sedes dicitur Unde hic et hec nu-
midus de vagis incertis vagantis
infidelis et quod olim numide vaga-
bantur quia et illuc non habebant certam
mansionem ideo dicti sunt numide Item
hec numidia terra eorum Et hec modo
[illegible] hic et hec numidus de quo est dicta
ita sive sit nisibilis sive non Et nu-
midicus a um Numa imperator fuit
romanorum qui primus repperit nummos
apud romanos Et ideo ab eius nomine
dictus est nummus Item nummus dicitur collectio vnitatum
sine acervus ex vnitatibus profusus et secundum quosdam
tantum pluraliter dicitur nummus Item binarius vel
ternarius vel maior numerus Item numerus dicitur
quoque singularitas i. vnitas numerus est
de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qui dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

fit sermo de uno vel tanquam de uno vel
de pluribus vel tanquam de pluribus quod discernitur
per terminationem vel constructionem eius Et inde
hec numera est i. dea numeri et numerosus
a um i. multis numeris habundans et comparatur
unde numerose sime . sime . adverbium Et hec numerositas
tatis i. multitudo Et numerus a um . Et hec nu-
mella le quod genus catenarum quo quasi
decepcione ligantur . [illegible] [illegible] [illegible]
sectum [illegible] plautus in asinaria catenas
[illegible] numellas [illegible] [illegible] ad [illegible]
unde numello as . numella ligare unde
numellatus a um . numella ligatus
Item a nummus nummo as unde numerator
tur bilis bile le Et componitur innumerabilis
le . le . Item numero componitur annumero as connumero
as denumero as dinumero as i.
divisim vel diversi modis numerare Item ad
as et enumero as et est actiui generis secundum
quosdam Item numerus componitur innumerus a um . i. sine
numero Item a numero hic nummus mi per
unum m quod sibi et dicitur nummus a numa
numerus mittunt vel secundum a numa
pompilio qui eos apud romanos primo
ymaginibus et sculpturis notauit vel
nummus quasi nomus a nomine quia nomina
vel quia nominibus principum effigiat et in
eo ea que erunt metallum figura ponitur
et si aliquid istorum defuit nummus non erit
et olim nummus dicebat argenti quod olim
plurimum fiebat de argento quod quidem
archiros dicebatur Et hic nummulus et nummellus
ambo diminutiva et nummosus a um . nummis plenus
unde nummose sius sime
et comparatur nummosior sius . unde nummose sius sime
adverbium et hec nummositas atis Item a nummus
hec nummaria de denariis Et hic nummu-
larius i. monetarius vel mensarius campsor
Et hic nummisma tis id quod
negotiator Et hic numisma est regale
nummus Oratius Retulit acceptos regale
numisma filippos Et numisma i. nummi
[illegible] figura ymago que in nummis fit
unde hoc numisma quasi numi ymago Unde
[illegible] afferte michi numisma census et attu-
lerunt ei denarium Item a nummus nummarius
a um plus numinis Oratius Et sunt nomina
tum decorat suadela venusque Et hic et hec
nummalis le vel dicitur nummarius a numerus
Numerarius dicebatur herodes qui [illegible] nu-
merum vel numerus [illegible] Item a
nummus hec nundine arum in fine [illegible]
unde hec nundina est i. mercatum publicum
vel ad mercandas vendendas vel emendas
unde nundino as vendere vel emere [illegible]
et hec none arum quod diebus nisi [illegible]
vel septimis quod tunc nundine [illegible]
bant Unde quid et nundinalis et
hoc nundinale

Nuncio as. a nuncius .ii. nuncius et hec
nuncia. qui vel que nunciat et hoc
nuncium quod nunciatur. componitur
cum quibusdam que hec per ordinem. et hic et hec
internuncius. hic legatus et hec similiter dicitur
et per compositionem hic internuncius ...
et hec ... que vel que inter duas partes
aliquid nunciat vel medium portat et hoc
internuncium quod internuncius vel ... nunciat
Item quasi ... primicius ... et hec ... et hoc ...
et hic adnuncius et hec ... id quod nunciat
et hoc annuncium quod annunciat. Ambrosius
... egregissimum ... prophetarum ...
fas omne calcabat. Nuncio quasi annuncio
as. Denuncio as. id est valde nunciare vel
prohibere. Annuncio de futuro, nuncio de longin-
quo, denuncio in presenti, enuncio valde
nunciare vel de aliquo nunciare. Unde e-
nunciatio et hec ... et enunciatus a um et
enunciativus a um, et enunciatus a um.
Pronuncio as. pronunciare. Renuncio
as. iterum nunciare vel renuere et quasi
abrenuncio as. ab se renunciare removere
vel renuere proponere et in eodem sensu
construitur cum dativo et accusativo. Subnuncio as.
latenter vel parum vel post nunciare
et est activum cum omnibus suis compositis.

Nuo is. nui, nutum. annuere consentire
promittere vel nutum facere. Inde
hic nutus tus tui. i. voluntatis vel
consensus vel gestus vel signum
et ... et hoc numen minis. i.
dei nutus vel ipse deus vel dei potestas ma-
iestas unde numinosus a um. plenus
maiestatis ... et hoc nemus oris silva quasi no-
numinibus ... ibi fierent et cultus ...
Unde nemorosus a um et hinc nemo-
rosus ... et hec nemorositas tis. Item a
nutu nutrio is. ivi quasi nutu erudire
Unde nutritor oris. quasi nutu eruditor et
nutritorius a um. qui nutrit vel qui
nutritur et nutritius a um in eodem
sensu et hec nutritius ... qui nutrit et hec
nutricia. Item a nutrio debet dici hec
nutritrix sed propter asperitatem vitandam
per sincopam dicitur nutrix. Unde hec nutricula
le. et nutrico as. id est nutrire. Nutrio quasi
enutrio ... vel valde nutrire et est activum
cum omnibus suis compositis. Item a nuo nuto as.
... frequenter nuere. sic facit qui ...
cum digitis loquitur. Unde nutatim i.
nutum quod ... a nutu i. ...
vel de nutu in nutum qui ...
... Est quasi annuto as. id est annuere
vel assignare nutum alteri facere.
Plautus alii annotat alii annictat
... amat. Annictitare

cum oculo innuere sed annotare cum
alio membro. Item nutare id est dubitare
vacillare tremere moveri vel incipe-
re cadere. Unde nutabundus a um dubius
et motu nutanti similis et certa valida.

Nuo quasi annuo is. assentire vel assi-
gnare nutum alteri facere. Abnuo
is. refutare recusare. Connuo is. sil-
... vel annuere. Innuo is. nutum face-
re vel signum dare vel innuere. Unde hic
innuus hi innui dicuntur filii terre ...
ab innuendo quia ad nutum matris ab-
scondunt. Unde innuus a um et innu-
lus a um in eodem sensu et hic innuleus id
quod innulus. Oratius in odis. Renuo
is. id est refutare et ab omnibus istis frequentativa.
Nuo non est cum omnibus suis quia preter
annuo pro tendere et abnuo et renuo
que sunt activa. Item omnia faciunt preteritum
in nui et supinum in nutum producta pe-
nultima in quibus ... imponat
causa eufonie ut innuitio pro innuo dicitur

Obelus li. grece dicitur sagit-
ta et est masculini generis
unde obelus dicitur quedam
virgula sic facta ÷
que apponitur in
verbis vel sententiis super-
flue iteratis vel in
hiis locis ubi lectio ali-
qua falsitate notata est ut
quasi sagitta iugulet superflua et falsa con-
fodiat. Obelus superne obiectus et alia
figura sic facta ... et ponitur in libris de
quibus dubitatur an tolli debeat an apponi
et ab obelus obelo as. sagittare sagitta
percutere vel tali virgula denotare et despi-
gnare destruere. Item ab obelus hic obulus li.
i. dimidius scrupulus qui pensat siliquas
tres. Secundum ceteros duos calcos vel
quatuor et fiebat olim ex ere ad instar
sagitte. Unde et nomen habet a greco obelus
et dicitur sepe medalia scilicet medietas numi
et quasi cum dya quod est duo et dicitur hic diobolus
li. i. meretrix quasi duobus obulis empta
... que quidem sepe ... per duobus obulis ...
... et dicitur dyobolaris qui pro pre-
tio duobus obulis prostituitur. Plautus
Ubi sunt famuli pretium ... ibi
fullo artifex faber auri lanarius qui
lanam carpit. caupones vini venditores

patigiarii lanitores inclusores
qui piamentum pectoris includunt fla-
minarii qui igneum faciunt / violarii
matrilliones carinarii cerum egia-
entes siraq carices cerum dr / many-
lcarii qui manicas faciunt a manu-
lea quod est manica vel propole un-
guenta vendentes linteones qui linea fa-
ciunt ad usum talearii / sedentarii
qui sedes faciunt / pruditres qui so-
des faciunt / diobolarii / molocenarii
qui canes pascunt qui molos canes dr
zenasfarii / portarii / semisonarii domi-
nium obsonium capientes / fartores
Obstinus lapis niger translucidus et pe-
in parietibus speculis pro ymaginum
umbras reddentibus. Hec obba be. grece
est calix. Ocius dicebant antiqui i.
velox ab oxi greco quod velox interpretatur
et inde ocior sima. sed ocius non est in medio
in usu / et ideo ocissimus subit loco
positivi et dr ocius ocior sima unde ocius
sime adverbium. Item ab ocius quod est velox
hic ocreamnus .in. quia velox est vel o-
creamnus dr a celo ut dinaes simmat
a media sillaba qui similis est celo
in colore unde ocreamnus .a. um et hic
ocreamides de filius vel nepos ocream
Unde hec ocreamis de filia vel neptis ocrea-
ni. Item ab ocius hec ocima est vehiculum
velox / et hoc ocimum basiliscus. Hoc o-
cimum i. consuetudo. Octo ab i. simul
Octosias mensura apprehendens dominum et
tabulum quod pondus est quinque dragmas
decemseptem scrupulos sexaginta et
stio. i. tabularius. Ocrea genus coloris
Odio. dis. divi. itum. odio
habere unde illud odivi eccle-
siam malignantium et cum
impiis non sedebo. Unde odi. sti.
vel descritum in eodem sensu unde psalmista
Perfecto odio oderam illos etc. Et hic
tum preteritum et que formantur a preterito / active
tum in sensu presentis et in sensu preteriti. Unde re-
cipulatum cum verbis presentis / et hec quoque et
hoc odibilis le. lis. adverbium i. odio habilis vel
habitus / et hec odium i. inveterata ini-
micitia de ultione cogitans. Unde o-
diolum dr. et odiosus a um. odio plenus
odio habitus / et quandoque sic dr odio habens
et in eodem sensu dr odiositas a um. Plautus
in captivis. Odiosa sunt et multum
incommodestica / et inde odiositas i. odium
Item odi odisti odit facit supinum osum
osu. Unde hic osor. oris. i. oditor. Plautus
in Amfitrione. Perito illum madidum
incontinentem atque osorem uxoris sine
et osus a um quod est verbum presentis i. odiens
unde et construitur cum actis ad modum
presentis / et tale est in compositione exosus a um pro
osus a um i. valde vel perfecte odiens
ut osus vel perosus vel exosus bella i. odiens
Plautus in Amfitrione. Instrumentum est indi-
tium meum / et inimico sic exosum
Unde osor et exosor et perosor adverbium. Odi iste
neutrum est cum sensu compositi quia est
et tertie coniugationis. Odio de activum
est cum sensu activi quia est item odi odisti
primam producit odio vero primam corripit. Hic
odor. i. dr agireo grece. ii. dicimus
ozin olere vel osor / et inde nos dicimus
odor mutantes z in d vel dr odor ab
aere quia tractu aeris sentitur / et dr odor
per se de bono unde hic odoratilis li. dr
et odorus a um. odore plenus quod conse-
mitit odorem ut flos thus pomum
unde odore adverbium / et hec odoria est domus qui
putabatur odoribus piresse / et per ipse odo-
rine Plautus in Amfitrione. Odoria effe-
cit popularis felices. Item ab odor dr
odoro as et odoror aris in eodem sensu deponenti
gne. Unde id odoratus est dominus odorem
suavem / et sunt in eodem sensu .s. odorem per-
cipere vel odorem accipere / vel olfacere.
Unde odoratus us. tum actus vel passio odo-
rantis et dr odoratus quoque odoris aeris tac-
tus / et est aqua et odorabilis le. unde
odorabiliter adverbium / et hec odorantia est i.
odor. Odoro activum est et odoror aris
deponens cum sensu activi quia habet. Odori-
fer odorifer a um. quod odorem fert. Et
odoriferus a um. quod odorem sequitur ut ca-
nis. Et licet odorum vel odoriferum
odoratum odoriferum ita distinguatur
ut odorum dicatur quod ex se mittit o-
dorem ut flos / id est et odoriferum
odoratum quod odore perceptum est
vel quod odorem percipit vel odorem
aliunde accipit. Unde odoratus est dominus
odorem suavem. Et odoriferum quod

odarum sequitur ut carminis / confundo tamen quod apud auctores et prosae poetarum invenimus. Oda ode grece latine dicitur laus / et oda cantus et circuitus et oda via. Unde quidam liber Oratii intitulatur liber odarum id est cantuum vel laudum quia ibi laudare intendit / et quia eius distinctio est cantabilis. Unde et quelibet eius distinctio oda dicitur quasi laus vel cantus / et ab oda quod est cantus et pros quod est ad dicitur hec prosodia id est accentus. Item ab oda quod est cantus et pro quasi proodium id est primus cantus initium cantilene. Unde clericus quando redit ad pulpita novum proodium / et hic proodiarius rii id est precentor qui cantum incipit ante alios / et proodiarius a um ad proodium vel proodiarium pertinens. Item oda quod est cantus vel laus quasi enim comos quod est villa et dicitur comedia e id est villanus cantus vel villa laus quia tractat de rebus rusticanis / et affinis est quotidiane locutioni vel quia circa villas fiebat et recitabatur. Vel comedia a comessatione, solebant enim homines post cibum ad audiendum eam venire / et hic comedus di qui comediam scribit et hic comicus a um ad comediam vel ad comedum pertinens vel delectabilis. Unde comice id est delectabiliter. Unde Oratius: Plautus ... astitisti et dulce et comedice. Item a comedia comicus a um id est comedus vel ad comediam pertinens vel facetus. Item oda in eodem sensu quasi enim tragos quod est hircus et dicitur hec tragedia id est hircina laus vel hircinus cantus id est fetidus, est enim de crudelissimis rebus sicut quod pater vel mater interficit et comedit filium vel e converso et huiusmodi / et tragedo dabatur hircus scilicet animal fetidum non quod non haberet aliud premium dignius, sed ad designandum fetorem materie / et hic tragedus di et quasi tragedus dicitur tragedie scriptor et hic tragedicus a um. Item a tragedia tragicus a um et hic tragicus id est tragedus vel ad tragediam pertinens. Et differunt tragedia et comedia / quia comedia privatorum hominum continet acta, tragedia regum et magnatum. Item comedia humili stilo describitur / tragedia alto. Item comedia a tristibus incipit sed in letis desinit / tragedia e contrario. Unde in salutationibus solemus mittere amicis et optare tragicum principium et comicum finem id est bonum et letum principium et bonum et letum finem. Item oda id est via vel finis quasi enim peri quod est circum et hec periodus dicitur quasi circuitus vel ambitus vel quasi certa finis / et aliquando in tribus sermonibus sicut supra exposui. Item oda quod est via quasi enim ex et dicitur hic exodus id est exitus quasi via vel viatio extra / et inde quidam liber dictus est exodus quia agit de exitu vel egressu populi Israel de Egipto. Item quasi odeporicus a um id est itinerarius via / sed odeporicum dicitur laus cantilene. Item oda quod est via quasi enim sin quod est con et dicitur hec sinodus di id est cetus conventus comitatus congregatio et presertim sive presbiterorum quando solet fieri episcopi quia ibi simul conveniunt et veniunt. Unde hic et hec sinodalis et hoc le ad sinodum pertinens. Hoc oestrum genus musce scilicet asilus vel tabanus et dicitur sic grece a sono quem facit et ita oestrum est nomen grecum et fictitium. Oestrum poetae quandoque pro sapientia vel spiritu poetico quia sicut oestrum animalia movet et pungit sic et spiritus poetam. Statius Thebaidos: Tu ... enim laurigero tua fortior oestro facta canam. Oenos grece latine vinum, unde quedam terra scilicet Apulia vel pars Apulie dicta est Oenotria quia ibi optimum et multum abundat vinum vel dicta est Oenotria ab Oenotro rege, unde Oenotrius a um. Oenos etiam foros quod est ferre / et dicitur hoc oenoforum id est vas vinarium aptum ad ferendum vinum. Ofis grece latine dicitur anguis sed ofi grece latine dicitur serpens. Unde ophites tis quoddam genus lapidis marmoris et preciosas continet maculas / et ut dicit ... stellis est. Unde Lucanus ... ophites mariis tibi Thebanus ophites. Unde et quidam lapis serpentinus maculis similis est ophites. Item ab ofi quasi ofiolet ...

.i. suspectans sic deus fuit Esculapius inde
quia in specie serpentis colebatur apud Roma-
nos et etiam serpente translatus fuit de
Epidauro unde dicitur ophiulcus quasi serpens custos
vel ophiulcus dicitur quasi serpentes coagens / legitur in
in fabulis quod quidam serpens [illegible]
ope uxoris Adam et eam docuit usum
[illegible] et per hunc voluit quidam intel-
ligere serpentem qui Evam decepit quia per eum
plantavit sub agricultura [illegible] non po-
tuit. Item ab ophis quidam heretici dicti sunt
ophite quasi serpentini quia colunt serpentem dicentes
ipsum in paradiso introduxisse virtutis agnitionem
Ophni interpretatur discalciatus fuit ii filius
Heli electus in ministerium sacerdotii cum a-
missione suo [illegible] et iste n(on)
discalciatus interpretatur ut eius nomen veteris
testamenti sacerdotium a veteri populo significet
ablatum.

Octo dicitur grece octo unde hec
octoas adis .i. octo vel octo
naria et apud nos hic et hec
et hoc octo indeclinabile et ponitur
pro [illegible] unde octavus a um et hec octava
dies cuiuslibet festivitatis / et octavus a um
et octonarius a um / et octies adverbium / Oc-
to quidem pluraliter et hic octuplus a
um. unde octuplo as . octuplum facere
octies multiplicare / et componitur cum [illegible] et
octogesima unde [illegible] et componitur cum centum
et octingenti [illegible] et est alia [illegible]
Et componitur cum imber et dicitur hic october bris nomen
mensis et hic et hec octobris et hoc [illegible] / Octogenus
[illegible] et dicitur [illegible] quod est
expositum / Oleo es cui vel vi letum
vel litum .i. fetere unde olidus a um .i.
fetidus et hec olidior [illegible] unde olide adverbium
[illegible] et oliditas tis. Item ab
oleo quasi oletum ti .i. fetor vel locus ubi
frequenter mingitur [illegible]
[illegible] sit in [illegible]
[illegible] ibi [illegible] vetat
quisquam facere oletum [illegible] oletus
a um .i. fetidus et [illegible] oletus a um valde
oletus .i. fetidus [illegible] in libro priore
[illegible] qui [illegible]
protulit / [illegible] oletus [illegible] vel
[illegible] Item ab oleo quasi olor oris .i.
fetor et [illegible] olax [illegible] .i. olidus
qui assidue olet [illegible]
illa [illegible] aromata refundit et [illegible]
[illegible]
.ter. Item ab oleo hec olla le quia diu

fervet in [illegible] vel olla dicitur a bul-
lio quasi bolla quod bulliat in ea aqua igne
suscepto unde hec ollula le diminutivum et hec
olla [illegible] qui facit ollas / et [illegible]
a um quod facit ollas. Item ab oleo quasi
[illegible] quia olent [illegible] ad
animum refertur / [illegible] ad [illegible]
[illegible] plaga
[illegible] Item [illegible]
quod ferro vel fuste vel lapide fit quasi
[illegible] nascitur in cute [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] quia olent unde ulcerosus
a um .i. ulceribus plenus et componitur unde ulce-
[illegible] Item [illegible]
[illegible]
[illegible] impleri / et [illegible]
[illegible]
[illegible]
/ [illegible] Oleo es cui ad
et dicitur adoleo es levi vel lui letum vel
letum [illegible] / adultus .i. cremare
comburere incendere [illegible] Ovidius [illegible]
[illegible] stipule [illegible]
[illegible] adolentur [illegible] / et adoleo .i. crescere
unde [illegible] Psicomachia [illegible]
et [illegible] adolevimus annis
unde adultus a um [illegible]
/ [illegible] adolesco [illegible]
[illegible] adolesce-
[illegible] adolescen-
tia [illegible] et hec adolescentia [illegible]
[illegible] anno usque ad vicesimum octavum annum
[illegible] adolescentia quia ad gignendum apta
adultus / Aboleo es cui vel vi litum
vel letum .i. delere / Exoleo es cui vel
vi litum vel letum .i. exarescere unde exoletus
a um .i. exarescens adultus [illegible]
medio [illegible] in [illegible]
oletum / Inoleo es cui vel vi letum
vel litum .i. inolescere / [illegible] a
um [illegible] ut inoleta
bonitate .i. consueta / et innata [illegible]
[illegible] / Obsoleo es .i. vili-
[illegible] Item [illegible]
Obsoleo es cui vel vi letum vel litum .i.
[illegible] vilescere
[illegible]
[illegible]
[illegible] / Cicero / Obsolverunt ante
/ et alibi obsolevit [illegible] obso-
letus a um [illegible] / Itaque
[illegible] / Redoleo
es vi cui [illegible] letum vel letum [illegible]

bonum odorem emittere redolere tamen de
bono odore. Olere tamen de malo. Item
redolere actiue consignificat quando per quamdam trans-
lationem ut hec dicta redolent sicconem, id est sapiunt vel
recitant quod odore exprimat. Et ab oleo
es eui uel vi etum uel itum id est succrescere
unde hec soboles progenies scilicet filius vel
filia quasi suboles quia subolescit id est succre-
scit. Oleo facit preteritum in leui et lui
et supinum in letum vel litum. Olim
et omnia composita ab eo quorum sig-
nificationes faciunt in leui quam in lui. Item
oleo neutrum est. Et composita ab eo omnia
sunt neutra preter adoleo pro cremare
et ab oleo que sunt actiua. Item ole quasi
tum facio et fio et dicitur olefacio cis id est facere
olere. Olfacio fis id est fetere vel inape
fetere et sincopatur et dicitur olfacio cis / olefacis
vel olfacio id est odorare. Unde olfactus tus
tui id est odoratus. Et hoc olfactorium, unde
olfactoriolum li dicitur vas unguentarium
muliebre in quo odoramenta gestat. Hec
oliua ue dicitur ab olon quod dicitur totum grece unde
hec olea et ab ista olium vel oleum. Oli-
ua arbor, olea fructus. Oleum vel o-
lium liquor. Baca fructus / sepe tamen hec
pro fructu ponitur / et ab olea hic oleaster
stri id est siluestris oliua. Olea et oleaginus
a um de olea existens vel ad oleam pertinens.
Et hoc olearium, vas ubi oleum repo-
nitur. Oleaginus a um. Item ab oliua hoc oliue-
tum ti et hoc oliuarium id est locus ubi oli-
ue crescunt. Et hic et hec oliuaris et hoc re, ad
oliuam pertinens. Prudentius in libro hymnorum
Tot medullis oliuae poculum. Oli-
ua quasi oliuifera a um. Et nota quod oli-
uarum quinque sunt genera a similitudine te-
sticulorum quas greci orchades vocant / quasi
radiole / quasi pausie / quasi licinie / quasi pau-
sie / quasi sirie. Item oleum de albis
oliuis expressum vocatur spanum a grecis
onfancion / quod vero ex fuluis et in-
nodum maturis viride appellatur / quod ex im-
mo maturis ... quod dicitur ex ... ad usum
vite primum est spanum / secundum viride / tertium commune.
Item oleo quasi est hec oleamella ita dicta quia ex
eius truncis oleum defluat in crassitudine
mellis sapore pinguis. Olon grece latine di-
citur totum unde hec olei ... quamvis ... grece
totus plurimus ... alius ... indiuidui ...
ad unda incadit continent alius olon
et inde olearius a um. Olon grece totum
caustos id est sacrificium quod est incensum / et
holocaustum id est sacrificium quod olim fiebat

de aliquo bruto quod totum incendebatur quia totum comburebatur
quod non comedebatur unde hoc holocaustoma tis.
id est vel sacrificium quod fiebat pro mortuis. Item
quasi ... quod est lux vel ignis / Olimpus
quia mons quasi olonfos id est totus lucidus quia est quasi celum
altissime sua unde et sepe pro celo ponitur unde olimpius a um
et olimpicus a um. Item olimpias adis mons vel
olimpias ... olimpica ... ponitur aliquando
in eodem sensu festum vel solempnitas, ludus quod
vel qui fiebat ad honorem Iouis scilicet per quinquennium
ne si usque pertenderet in negligentiam et obliuionem
veniret vel si tota quinquennium celebraretur / prop-
ter ... eos grauaret in illa celebratione
lex talis erat quod quicumque victor existeret ibi
in aliquo ludo quodcumque munus vellet
requirere haberet / unde inuenitur in ... cum
tunc tirannum interficiat olimpiarum
premium accipiat. Et hinc olimpiacus
a um. Item componitur cum scribo
et dicitur oloscriptus a um id est totus conscriptus / unde
hec oloscripta te quasi vestis tota conscripta
sit / olosericus a um / totus de purpura / unde
hec oloserica est quasi vestis tota purpurea. Item grafia
graphia quod est scriptura / et dicitur hoc olo-
graphum id est testamentum manu auctoris
totum scriptum. Item grece xenos quod
est peregrinus vel sensus et dicitur hic vlixes
xis quasi olon xenos id est totus in sensu vel totus
sensatus vel quasi peregrinus omnium iste designat
sapientem qui in hoc mundo conuersatur
tamquam peregrinus / non. n. habet hic manen-
tem ciuitatem / sed futuram inquirimus vli-
xes tamen multum peregrinatus est in vita
sua. Et nota quod vlixes facit utrumque xes
vel xe. Item inuenitur quod vlixeus xei per vli-
xes / et vlixeus a um possessiuum / sed vli-
xeus possessiuum est trisillabum / et vlixeus
proprium nomen est trisillabum quia eu est
in initio diptongus graeca tamen est par in nomine
possessiuo quia ei non est ibi diptongus.
Item grece carpos quod est fructus et dicitur
hoc olocarpum id est tota fructus. Olda
interpretatur distinctio siue diuerticulum. Li-
gia vetera. Olixibona ciuitas est ab v-
lixe condita et dicta / et est nomen compositum
ab vlixes et bona quasi vlixibona unde
olixibonensis se. Olca gemma est ex
fuluo et nigro et viridi et candido co-
lore quasi mensura scilicet scrupuli tres qui pe-
sant siliquas decem et octo. Omo id est
vnum. Item grece fagin quod est comedere
et dicitur omofagia est una vel similis co-
mestio. Et etiam usia quod est essentia et dicitur
omousion id est unius et eiusdem substantie unde filius
christus dominus noster deus est omousion
id est unius substantie vel essentie cum patre. Item

// vel assimilatio

Et dicitur simonimum et ononimum secundum quosdam
supra diximus. Item omos dicitur pro lebes vel
os. Unde omelia .e. quod et supra
diximus. Item ab omos quod est unum et pto-
tos quod est casus quasi omoneoptoton et est
omoneoptoton cum plura nomina
per unum casum demonstrantur ut .i. d
Sed neque tuerentes sed nec cognoscit
eiuleret / colleret quia maiorum ... quia
in mane mouentes. Sed omeoptoton
est cum unius modi plura verba finiuntur
ut abiit abscessit euasit erupit. Omo
seus interpretatur similitudo per quam minus no-
te rei per similitudinem eius que magis
nota panditur demonstratio. Huius species
sunt tres icon .i. ymago / parabola
.i. comparatio / paradigma .i. exemplum Hec

Onus eris .i. sarcina ponderis et dicitur o-
sine aspiratione. Unde hoc onu-
sculum li. diminutiuum et onustus .a. um sar-
cinatus et componitur sicut simplex. Unde
onuste sicut sine adverbio / onusto .as. sar-
cinare / et componitur deonusto .as. .i. valde o-
nerare vel onus auferre et est actiuum
cum suis quod est. Item ab onus onerosus a
um ponderosus / et comparatur superior singulariter. Un-
de onerose sic sine adverbio. Et hec onera-
stras et onero .as. grauare vel onu-
stare sarcinare. Et componitur deonero .as.
deonero .as. .i. valde onerare vel onus
auferre et est actiuum cum suis quod est. Onos
vel on grece latine dicitur asinus / et componitur
ager vel agros quod est ferum vel a-
grestis / et dicitur hic onager .gri .i. siluestris
et ferus asinus. Et etiam centaurus et dicitur
hic onocentaurus .i. asinus inmixtus homini
sic dictus quia media hominis specie et media
asini esse dicatur. Sicut et ypocentauri
dicuntur quia equorum et hominum natura coniuncta
esse putantur. Item ab onos hic onocrotalus
vel onocrotalon quedam auis quia facit
garritum asini nam sic dicitur stulta facies et
obducta vel onocrotalus grece latine
rostrum longum dicitur / et est auis ut
dicunt similis cigno. Item on dicitur totum
vel omne. Unde componitur iperion sicut supra
diximus / et hinc est deus dicitur est on quia
qui super omnia est in omnibus est. Attende
secundum quosdam dicitur hic et hec omnis et hoc ne-
quod magis verum esse premittam. Omne ad
multitudinem pertinet totum ad magnitudi-
nem. Omne singularia contenta sub nomine
cui adiungitur comprehendit distribuendo.
Sed totum partes singulares contenta sub nomine
cui adiungitur comprehendit ut totus homo .i.
totaliter acceptus scilicet cum omnibus suis partibus
vel hoc et quidem pes hominis. Vel omnino

adverbium / integrum / et componitur hic et hec omnipotens
tis qui omnia potest sicut deus et hic
omnitenens tis idem / et prime corripitur
per tria genera hic et hec et hoc omnipotens
omnitenens. Unde hec omnipotentia e
et hec omnitenentia e. Item componitur cum
morbus et dicitur hec omnimorbia .e. quedam herba dicta
sit quia multis morbis subueniat. Onix
cis grece latine dicitur unguis. Unde onix
chis quedam gemma dicta est quia habeat in se
permixtum candorem ad similitudinem
unguis hominis. Unde hoc onichinum vel oni-
chium pro eodem lapide. Onesiforus lucem
ferens capitulum

Ops pis .i. terra que ab nomine
dicitur rea berecintia cybele. Unde
hec ops pis pi pem et pluraliter hec
opes sed nota singulariter deficit .e. re
nomen diuersiclinium .i. aliud habens in singulari
et aliud in plurali / opis opi opem ab ope .i.
auxilium tutela studium nisus / sed opes
in plurali .i. diuitie primo tamen quandoque tamen singulari
pro diuitiis et in plurali pro auxilio / et hec
opis pis quedam dea que putabatur opi-
bus preesse cuius festa opalia dicuntur.
Unde Macrobius de saturnalibus opalia sunt opis
dee festa que et fauria dicitur quia fauet frugi-
bus / et facta ... uocatur quia tunc primum
puer fari et loqui incipit cum attigit.
Item ab ope opimus .a. um .i. opulentus abun-
dans pinguis. Et opimo vincetur ferro.
Unde opimo .as .i. fecundare / opulentare.
Item ab opimo .i. copie ubertate hec po-
mus mi arbor. Unde hoc pometum ti
locus ubi poma crescunt / et hoc pomerium
pro eodem vel dicitur pomerium quasi post murum
vel post murum circa muros vel post
muros positum quia regulariter solet esse post
muros. Item a pomus hoc pomum
mi .i. fructus pomi arboris. Unde hoc
pomulum li. et componitur pomilium di. et hic
pomarius locus ubi poma ponuntur et con-
seruantur et hoc pomarium mellibus et liquidi-
tibus vel potus quod pomis factus / et hec po-
mona .e. dea pomorum et hic pomo .onis.
vel pomilio .onis .i. pomorum venditor vel
pomorum custos. Pomiliones etiam dicebantur
aquarum et lignorum portitores quia vili-
tate quasi pomis conducebantur. Et nota
quod omnis fructus dicitur pomum sed specie tamen
habent mollem / licet specialiter poma dicuntur
mala. Item ab ope opipo .as .i. nobilitare
vel sermone ornare vel componere
aut per planctum in animo gaudere.
Unde opiparus .a. um .i. elegans vel
abundans vel quasi ab opes pono .as.
Explanatur in capitulo Opes morias

opiparas(que) offers mihi & inde opipare
adv. i. eleganter vel abundanter. Terentius
Age age puer duc me ad patrios
fines decoratum opipare. Item opis
quod est lentus quod est plenus et dicitur opulentus
a um, et comparatur opulentior opulentissimus in eodem
sensu divites opibus abundantes & plenos a vtr(um)
que quoque tamen simus. Unde opulenter vel opu
lente adv. simus. et hec opulentia
e & opulento as i. ditem facere vel
fecundare. Item quod est tulo lis
quod dicebant antiqui & dicitur opitulor
aris i. auxiliari auxilium ferre. Unde
opitulanter i. auxiliante et opitula
tum ... & hoc opitulamen & hec opitu
lantia & opitulatus a um. Item quod opifer
a um opem ferens & comparatur & opifex
i. opem faciens vel ferens. Item quod cum
porto as & dicitur oporteo tes tui i. conveni
re vel opportunum esse, et dicitur oportere
quasi opem portare sed modo non est in usu nisi
impersonale ab eo derivatum scilicet oportet quasi ope
portare & inde opportunus a um convene
utilis necessarius & tempus. Unde opportune
adv. simus. & hec opportunitas tatis, et
inopportunus a um inconveniens inutil
inconveniens non opportunus & tempus. Unde
inopportune adv. simus & hec inoppor
tunitas. Item quod cum do das & dicitur hoc opidum
dicitur oppidum, dicitur quelibet civitas preter Romam
et oppidum proprie dicitur castellum & proprie magnum
& dicitur oppidum quasi dans opem vel opes ab
ope danda vel ab opibus ibi reponendis quia
munitum fit contra hostes & hec fuit ori
go opidorum ut ibi defenderent quasi hostes
vel dicitur oppidum per duo p propter oppositione
murorum. Unde hoc opidulum li dimi
et opidanus a um castellanus in opido
manens, et opido i. valde adv. Terentius in ter
tia comedia. Dic me opido hic esse in
vitum atque asinari. Item quod cum in
... & hec inops pis vel ab opis dice
bant antiqui hec ... et ... ops pis i.
divices secundum opulentos. Et inde quod in
ops i. pauper, sed differunt inops dicitur ipse qui
nil habet qui nec sibi potest sufficere nec aliis
nec largiri, sed pauper qui licet aliis elargiri
non possit sibi tamen sufficere. Unde & copulacione
recipimus. Et ego sum pauper & inops
& alibi pauperi et inopi tu eris adiutor.
Vel inops quasi ab in & ops pro terra. Inde
dicitur inops quasi sine terra insepultus qui scilicet caret
sepultura. Unde hec inopia e. Item ops quod ino
con et dicitur comparatur & comparatur copis pis i. dives opu

lentus quasi cum opibus. Unde quidam conflexit de
mundo stropes est immundanum fassa quia stabis
est confirmatus copes est terra. terra fer
tilis opes est. Et inde hec copia e vel
dicitur a copes quod est labor quia sine labore
copia haberi non potest et in multa derivata
sicut supra diximus. Item opis vel ops quod
quasi opiter teris vel teris i. incipit quasi ope
i. auxilii vel inde scilicet terre vel quia opus
pater vel opiter quasi obiter i. puer qui na
tus est post obitum patris id est posthumus
dicitur vel dicitur opiter puer cuius avo vivo
pater est mortuus antequam nasceretur vel
opiter avus pueri cuius pater obiit antequam
puer nasceretur & dicitur opiter quasi ob pater quia in
loco est patris. Item ab ops pis quod est
terra opiscus ab i. corrodere diminuere quia
terra omnia corrodit & diminuit. Unde
opicus a um i. corrodens & diminuens.
Juvenal: Et divina opici rodebant carmina
mures. Sive opici dicuntur balbucientes
et verba quodam modo diminuentes. Juvenalis: Nec
curanda viris opicae castigat amicae verba
soloecismum liceat fecisse marito. Opicus
etiam dicitur quicumque alicuius lingue genus corrupit.
Item ab ops pis quod est terra hoc opus peris vel
hoc opusculum li dimi. & operarius a um ad
opus pertinens vel qui facit opus, et hec operarius
rii ... & operosus a um i. utilis vel
opibus plenus & hec opera e i. rerum agendarum
sedulitas vel studium intentio vel labor
vel auxilium. Item opus est illud quod fit
operatio ipsa rei actio est. Unde hec
opella le dimi. scilicet parva opera vel co
mmutula ubi opes venduntur vel ubi offi
cia aguntur in foro. Horatius: Et opella
forensis adducit febres. Et inde operosus
a um laboriosus studiosus intentus, et opa
quod cum pretium & dicitur hoc operepretium
cii i. utilitas vel necessitas. Item opus quod
opifex cis i. artifex peritus scilicet operis faciendi.
Item ab opus vel opera operor aris operando
facere vel auxiliari invigilare. Unde
Paulus: Qui enim operatus est Petro in apostolatum
tu operatus est & mihi inter gentes & quod
cooperor aris coauxiliari. Item ab ops pis
opacus a um i. obscurus vel umbrosus
condensus quod autem dicitur opacus quasi opertus
tela ... non compositus, & comparatur cor
simus. Unde opace adv. simus & hec
opacitas tis & opaco as i. obscurare
condensare. Et est actiuum cum habeas sibi ...

Opto. as. i. desiderare eligere unde
id Optavit quis locum regina
i. elegit unde hec optatio et
per sincopam hec optio i. desi
derium vel electio ex utilitate est
derivatur ... invidiam, est optio enim
ad exigat quod impetrare non possit
Et optiones etiam dicti sunt quidam milites
qui sunt electi. Item ab opto optatus a
um. unde optate pro quo nunc opta
to i. desideraverint vel eligent. Terentius
Optate advenisti. Et optatus a um et
comparatur ut frequentius dicitur optatus a um
i. desideratus. Unde hic optativus modus
modus ubi quia designat optationem et
optativus secundum quod est nomine ... Coopto
pto as et adopto as i. desiderare vel in
tueri vel eligere et accipere loco filii. Unde
hec adoptatio et per sincopam hec ad
optio onis i. desiderium vel affiliatio
in filium acceptio. Unde adoptivus a
um i. loco filii acceptus. Coopto as
simul optare. Preopto as valde optare
Perpto as perfecte optare. Opto as et
eius composita omnia sunt activa

Opinor aris putare existimare
unde opinator et opinatorius
a um. et opinabilis le et liter
et opinabilitas tis. Et componitur in
opinabilis le et hec inopinabilitas
Item ab opinor hec opinio onis pu
tatio vel suspicio vel fama et proprie
tamen ... unde opiniosus a um opinionibus
dubia unde opiniosus a um opinionibus
plenus perceptus vel perplexus. Et hic et hec opi
nax cis qui firmiter opinatur vel
manifestus; sic dicimus atque legatores
manifestum opinacem quia cunctis manifestum
est quod sit legator. Et opinatus a um
i. opinione perceptus vel manifestus. Et
comparatur. Simul (?) componitur opinatus etiam
sine adverbio. Opterus grece ... Opi
tergium quoddam opidum unde opiterginus
gis a um. Opacus quid lapis. Opos
dicitur inscisio vel carina vel cortex. Et
opos i. visio. Ore grece latine ...
dicitur latine unde oreus a um inferius quod
sub terra ... vel quia multa re
cipiat. Item orcus quasi urgus ab urgendo
quia urgeat. Et hec orca ce et hic orcus
ci quoddam genus vasis unde
hec orcula et hec urceolus. Item dicitur Item
ab orce hec orchestra tre i. pulpitum
vel cathedra nobilium quia ibi sedebant

a populis reciperet. Et orchestra dice
batur locus separatus in scena ubi nobiles
sedebant. Unde et satira (?) post per nobilem
Juvenalem. Similiter quia videbitur orchestram
templum. Et tu alibi Lucanus reportantur
porta est orchestra cathedris. Item ab orce
hec orcas dicitur quidam genus animalis quod
multarum lignorum (?) recipiat. Item orce
etiam dicitur sunt grece testiculi latine.
Unde orci apud grecos dicuntur testiculi
et ... a similitudine. Et hec quasi ... dicte
sunt orcades ... testicularios quia in
modum testiculorum ... Orbo as
i. viduare privare et proprie filiis qui orbum
facere. Unde orbus a um privatus. Et
sic orbus qui filios amisit vel amisit
oculos. Sic cecus qui oculos perdidit. Sed
sepe orbus ponitur pro ceco et quasi econtra
simili. Unde orbe bene sine adverbio. Et hec
orbitas tis i. amissio filiorum vel oc
culorum. Item orbus dicitur sine parentibus

Ordior iris ordiris vel orsus sum i.
ponere telam et quia qui ordi
tur telam eam incipit ideo ordi
ri ponitur pro incipere. Et quia qui
loquitur ponit verbum post verbum ideo
sicut qui ordit telam ponit filum post fi
lum ideo ordiri ponitur pro loqui vel inci
pere loqui. Sicut enim ad telam proprie fit
ordiri enim ad locutionem vel inceptionem.
orsus unde hic ordior tiris et orsus sus
sui actus ordiendi telam vel loquendi
vel principium locutionis. Et hec orsum
sunt exordium seu principium loquendi vel
locutio. Unde hec ordo inis dispositio
Unde ordinatus a um ordine statutus
vel electus vel factus. Et comparatur et hoc ordina
tus et ordine ab. Sicut cum ordinante proprie
rite dispositione. Unde ordinatus a um
Unde ordinate et ordinatio ... sine
adverbio. Et componitur inordinatus a um quod
simul componitur ordine actum est enim sine
quod ordior et hoc primordium i. principium
et est proprie sermonis. Unde hic et hec primordialis
le. Item quando ab ordior ris valde vel multum
ordiri. Coordior ris. Deordior ris valde or
diri vel ab ordine removere. Exordior
ris i. incipere. Unde hoc exordium dicitur inceptio
Unde exordiatus a um. Adexordium pro
timens. Et quasi exordiatus qui incipit
vel exordium facit. Et exordium proprie est

in cauis et speluncis et locis secretioribus. Unde
oradior eris, i. latenter vel parum vel prius
vel subtus oriri. Ordior et eius composita sunt
deponentia, et faciunt supinum in tum
sed frequentius in sum. Cum multe de
premissis patet. Orge grece cultura latine,
unde orgia orum, proprie sacrificia Bachi
que ad cultum animi trahebantur pertinentia
vel orge i. ira. Unde orgia sacrificia
vel festa Bachi quia ibi frequenter
ad iram movebantur. Vel or i. bonum,
ge i. terra, inde dicitur orgia sacrificia
Bachi, quasi de bono terre, quia in sacrificiis
Bachi multum vini et carnium ex-
pendebatur. Orge etiam grece quod est terra,
et georgica, a, um, agricultura vel de
cultura terre tractans, unde liber Virgilii
intitulatur liber georgicorum, i. de cultura.
Item ab orge videtur dici hoc organum
ni, et est organum generale nomen
omnium instrumentorum vel vasorum musi-
calium; sed hoc cui folles adhibentur
greci hoc alio nomine appellant, ut autem
organum dicatur magis ea vulgaris et grecorum
est consuetudo. Organum etiam dicitur modu-
latio que est in cantilena, et proprie cum
talibus instrumentis vel vasis. Unde organicus
a um, ad organum pertinens, et quod et hic
organista, ste, et organisso, sas, organo
canere.

Orior reris vel eris, i. nasci, tertie
ferre secundum tertiam et quartam, sed
in infinitivo tantum preferre secundum quartam,
scilicet oriri et inde oriri et quarte
duplex supinum. Ortum tu. Unde
ortus a um et oritum tu. Unde oritu-
rus a um. Et nota quod oritum tu habet
penultimam producta, secundum quod est supinum
quarte coniugationis, et quod cum ortus
secundum quod est supinum tertie coniugationis.
Et inde hic ortus huius tui, i. nativitas,
et oriundus a um, i. natus vel na-
scendus. Et hic ortus ti quia ibi ...
quando oriatur et nascitur sed frondibus, unde
quidam ortulus diminutivum. Ovidius: Ortulus iste
bonis initia poma gerit. Et hic orti-
lio onis et hic ortulanus ni, i. cu-
stos vel cultor orti. Item ab orior hic
oriens tis, pro orientali plaga mundi.
Unde orientalis le. Item ab ori-
or hec origo inis. Unde originarius a um
et originalis le, et pro ponitur

plurali hec aborigines num, quod est in singu-
lari hec aborigo, et sunt aborigines
silvestres homines qui non naturaliter sed
vitiose in arboribus vel in campis
oriuntur. Satoager quasi novelli
hinc plenius aboriginum fuit. Et dicuntur
aborigines quasi sine serie ab origine,
non quia non haberent originem sed quia
non naturalem. Item ab eisdem quasi et dicuntur
quasi et quasi aboriginibus, ne i. rustici agre-
stes et ignobiles. Unde Salustius: Erant
hiis aborigines agreste genus hominum.
Et dicuntur aborigines quasi sine serie ab ori-
gine, non quia omnino carerent ori-
gine, sed quia certa origo ignorabatur;
non enim servant genelogie rusticorum ut
tradunt memorie, sed genelogie nobi-
lium. Et inde aborigineus a um. Ado-
rior quasi adorior, eris vel iris, adortus, i.
valde vel inde oriri vel invadere, aggredi.
Aborior, eris vel iris, abortus, i. longe o-
riri vel oriendo perire vel aboriri, i.
non suo tempore oriri, vel non naturaliter
oriri, sed sine lege nascendi sicut sunt
prematuri vel mastrati faciunt qui ante
tempus nascendi nascuntur, vel qui sic non
nascuntur. Unde abortus a um, quasi non
oriturus sed aboriens, i. non naturaliter ortus. Et inde
abortivus a um, i. non suo nec certo tempore
ortus. Et hoc abortium, id est abolere.
Et abortio tis tivi, i. abortum facere.
Coorior, eris vel iris, coortus, i. simul
oriri. Exorior, eris vel iris, exortus, i.
extra oriri. Unde hec exoria est, i. nascen-
tia. Suborior, eris vel iris, subortus,
i. latenter vel prius vel a subtus oriri.
Orior et eius composita sunt deponentia et
preferunt tamen sive etiam quasi sunt tertie
coniugationis, nisi in infinitivo quia
preferunt tantum secundum quartam, et faciunt
supinum in ortum et oritum sed usitatius
in ortum; similiter participia futuri temporis
tertia sunt aboriturus vel aborturus.
Premissa patent. Orine impleta.
Oriza ze, maneria est pulmenti,
et vel dicitur de ordeo.

Orno as, i. colere, decorare,
et dicitur ab os oris, quia ora
et vultus decorare. Unde or-
namentum dicitur quia eius cultu
vultus decorantur. Et ob ornamenta
... sunt ornamenta ... vel sic
... Ova, poluret et castell...

Renoi

astruunt qui illos ex editoribus credendo
de tigno Iovis non erubescunt metarum
appellatione hec tantum ac fine mundi
designare voluerunt. Obeliscum mesfres
rex egipti primus fecisse fertur. Cum enim
tunc quod rex nilus violenti inun-
datione egipto notissimus indignatus rex
tanquam penas a flumine exigeret sa-
gittas in undas emisit. nec diu post quia
invalitudine correctus lumine amisit quia
post cecitatem visu recepto duos obeli-
scos soli sacrificavit. Obeliscus vel obelus
sagitta dicitur quia ideo in medio circo po-
situs quia per medium mundum sol currit, sicut medius
spatio ab utraque meta constitutus obe-
liscus fastigium et summitatem celi signat.
enim sol ab utroque spatio medio hoc
distinctione transcendit. Summo obelisco superpositum
est quod auratum in modum flam-
me formatum quia sol multum caloris et
ignis in se habet. carcer est unde equi e-
mittunt dicitur a similitudine carceris similiter
quia ut ibi homines dampnati et inclusi
ita equi coercentur ne exeant antequam signum
detur. Orno as quia adorno as decor-
no as valde ornare vel ornatum au-
no as. Exorno as in eodem sensu. Et est
fere idem. Oros id est visio
actium enim sunt quia hec Oros id est visio
somnii. unde orama orus interpretatur difinitio
vel interpretatio. unde oromaros id est nomine
difinitio vel interpretatio et ab oros quod
est visio dicitur hec orea id est mos. unde hec orcas
ad id est mirifica vel certa mocinium et hec
orcus ... proprium nomen cuiusdam montis
unde invenitur in versibus dyaboli ... caput
orontis iacet quia in culmine montis sicut
et inde dici hec orontes ... dyalecticorum
quia magnus fuit. Ortos grece latine
dicitur rectum et hec enim gomenos quod
est acutus et hec ortogomenius a um id est
recte accentuatus quia non encleticatus. Et
enim gonos quod est angulus et dicitur ortogonius
a um recte angulatus et hec ortogonium
id est rectus angulus id est figura plana est cum
triangulus et habet angulum rectum. Quia
enim multe alie partes de quibus supra
diximus. Hec ortix gis grece latine dicitur
coturnix. unde hec ortigia est quedam insula
scilicet delos. Cum enim iupiter insequeretur asteri-
am sororem latone aflavit eam et ipsa
est in coturnicem et ipse mutatur scilicet in accipi-
trem vel in aquilam secundum alios. Sed et ce-
pit eam insequi quia cum evadere non posset
miseratione deorum mutata est in lapidem qui
diu latuit sub aquis maris et postea emersit
in insula que postea ea aparuit. unde et de-
los dicta est et ortigia ab ortige in cam
mutata. unde ortigianus a um. Item ab ortix
hec ortigometra tre quia avis et ut dicit
est coturnix que gregem ducit cum terre
appropinquaverit accipiter videns rapit. Orfa-
nus a um idem quia et pupillus sed illud
grecum nomen est hoc latinum. Unde et in
psalmo ubi legitur pupillo tu eris adiutor
greci habent orfano. unde hoc orfanotro-
fium hospitale vel alius locus venerabilis
in quo orfani commiserunt et pascuntur.
unde hic et hec orfanotrofia e qui vel quee
custos orfanotrofii. Hec ostra e grece
latine dicitur testa. unde hec ostra e testa cuiusdam
piscis et dicitur hoc ostreum et hec ostrea
e quidam piscis qui in ostra latitat sed
ostrea proprie piscibus in neutro genere sed ostree
in feminino carnes eorum. unde hec ostar
... qui piscem illum vendit vel
capit et dicitur ostrum id est purpura quia ostre
eorum sanguine tingitur. unde ostrus a
um id est purpureus et ostratus a um id est purpuratus
et hic ostrarius qui in purpura operatur vel quia
eam facit vel tingit. Item ab ostra hoc
ostratum ti id est pavimentum testaceum dicitur
sic quia quibusdam minutis et fractis testis
vel lapidibus calce admixta fiat. unde
hic ostratarius qui ostratum facit et ostra-
tarius a um ad ostratum pertinens.
Item ab ostratum vel ostra hec ostratites quidam
lapis quia similitudine teste habeat unde eum
appellarunt. Ota grece latine dicitur auris.
unde otagia est dolor auricularum et
quia enim para quod est iuxta et dicitur hec paroti-
da de globus qui nascitur in aure. unde
parotidus a um qui globos habet in aure.
Marcus de viribus herbarum. Hec cantros et
parotidas laxata inmabit. Item quia enim
diya quod est duo et dicitur hec diyota te. vas
unarium duas aures habens. Oratius
deprome quadrimum sabina otaliar-
e vinum diyota. Othoniel ... eius interpretatur
Osanna ebreum est et multum lingue
interpretatorum in toto transferre non potest. Osi non sal-
va vel salvifica interpretatur anna interiectio
est deprecantis. et inde debet dici integre
osianna sed corrupte dicitur osanna elisa vocali
quod ebraice salua vel salvifica ...
interpretatur subaudiendo vel populum tuum vel totum
mundum et secundum hoc osanna est verbum
et cum in se unum ista vi obstat que in mete
in qua mente verbum obstaculo ... obsteis
quod hic dicit qui Ebream linguam nomit

que magis est vox obsecrantis affectum animi
sentientis tamen erit interiectio / quia nec grecus nec
latinus hoc interpretatur ut agnoscere vocem potuit
sicut est id quando quis dixerit fratri suo racha
racha et hec interiectio perhibetur esse affectum
indignantis ostendens
O Cium .i. quies securitas / sed ocium
corporis est quies animi. Unde ocium
olim .li. dicitur. et ociosus a um
quiete securitatis ocio vacans
nichil operans vel inutilis. Unde verbum dicitur
ociosum inutile quod sine causa et utilitate dicitur
unde de omni verbo ocioso reddet rationem
Et comparatur ocior ssimus. Unde ociose. ociosissime.
adverbium et hec ociositas tis. Item ab ocium
ocior aris. ocio vacare intransitivum. Unde
ociabundus a um .i. ociosus vel similis
vacanti Ocium quasi hoc negocium secundum
de hoc supra diximus. O vum dicitur grece
et interpretatur .o. conservate inde nos dicimus
hoc ovum vel dicitur ovum quasi uvum ab
uva quia sit humidum sit uva / quia sit
una extremitas sita est et intus humida
similiter ovum extra siccum est et intus
humidum Unde hoc ovisum .li. dicitur et hoc
ovitusum similiter dicitur et ovo as .i.
letari et est proprie victorum / l est tractum
a punicis qui tunc letantur enim eis datur
ovum Unde ovans et ovatio adverbium / et ova-
tio onis. letitia et consecratio victorum
secundum quod accidebat quando triumphabant victoribus et ova-
tio ab / et hoc ovale lis corona que pro
pugnatam datur victoribus O xi apud grecos
et acutum et velocem sonat Unde oxy
a um .i. acutus vel velox unde et quidam
genus teli acuti dicitur hoc oxius xi et inde
quod dicitur oxi quidam armati. Oxi sunt
qui cito interficiunt vel transeunt / et oxi
miti sunt qui dum sanguine fatiunt Item
ab oxi quod est acutum et gonos quod est
angulus dicitur hoc oxigonium in quo
tres anguli sunt acuti et oxigonius
a um .i. habens tres angulos acutos
Item ab oxi quod est acutum dicitur apud grecos
accentum oxi quia sit acutum Unde per compositionem
dicitur hoc oximellum li. vel oximel quia
aceti et mellis permixtura medicina conficitur
Unde dulcedinem recipit et acorem / et hic
oxigarus vel hoc oxigarum acetum
cum liquamine et hoc oxifalus li. genus men-
sure scilicet acitabulum vel acetabulum
et proprie ad acetum fertur Unde et oxifalus
quasi oxiforus / vel dicitur a falon quod est lignum
quia ligneus sit et hoc oximetrum .i. ace-
tum cum vino mixtum. Item ab oxi quod
est acutum vel velox dicitur oxi quasi mediata
et hec oxia .e. vel oxia acutus morbus
vel velox quia cito transit vel interficiat
et hec oxea vel oxia est .i. acutus accentus
Sunt .n. x. figure accentuum quas grammatici
ad verborum distinctionibus apponunt scilicet oxia
.i. acutus accentus / linea a sinistra parte
ducta sursum in dextram partem sic fit ita ⸍.
Barea .i. gravis linea a summo sini-
stre in dextram posita sic fit ita ⸌.
Perispomene .i. circumflexus accentus
linea de acuto et gravi facta ita ut perispomenos ^.
Macros .i. longa virgula iacens ita —.
Bracin .i. brevis pars est circuli inferioris ita ◡.
Yfen .i. coniunctio vel copulatio quia duo
verba connectit subiecta virgula versui
circumflexa sic fit ita ‿. Diastole .i.
quadistinctio que separat dextra parte que
cetera supposita versui sic fit ita).
Apostrofus est pars circuli dextra ad summam
literam posita sic fit ita ’ qua nota deesse
ostenditur in sermone ultima vocalis ut tu-
rmal pro terminale viden pro vides ne
Dasian est sinistra pars aspirationis in hec scribitur
et supponebatur olim consonantibus aspirandis
ad denotandum consonantes nimlectio de
bere aspirari et dasian interpretatur vel dicitur
unde hec nota a quibusdam dicitur flatus
vel psile est dextra pars aspirationis sic fit ⊣
et supponebatur olim vocalibus aspirandis
ad denotandum vocales parum debere a-
spirari Unde et dicitur psile quod interpretatur siccitas et
nisi per prohibere posset dici asileo et
hec nota a quibusdam dicitur exiles ab dis-
lenis Item nota quod diastole vel et yfen vel
yfen dum duo medii permittandi qui
conveniunt orationibus sic in scriptis
terminabitur O sa vel ossa robur interpretatur
Unde ozias dicitur est quod interpretatur fortitudo do-
mini ipse est qui et azarias duplici nomine
iste est qui illicitum sibi sacerdotium
vendicare conatus lepra in fronte percussus
et hic ozimum ini cosima dum inte
stina scilicet tripe quia in eis consistat fortitudo
Persius unum bene distincte cantaverit
cosima verme
P Aciscor sceris pactus sum di
cisas quia sermone tria pa
cisci est in pactum acci
pere unde illud pactus
agenoreaque sermonis puer
ibat ab annis quisme
nez pactus quisme nez

.i. qui accedat in pactum Gismerici
Item paciscor est in pactum ponere vel dare
vel promittere ut ibi pactum quod volui
per laude pacisti .i. in pactum ponere
et pas pacisti est in pactum petere ut ibi
et mea sit veritate mea fiuata pacisco
et pacisci .i. pactum facere amiciciam
firmare vel reintegrare unde hec pactio
omis .i. conventio condicio promissio et
hoc pactum .ti. .i. placitum connexum
sit inter partes ex pace convenientes
scriptura unde dicitur pactum quasi ex pace
factum ethimologia est unde pactorius a um
ad pactum pertinens et hoc pactorium
id quod pactum vel locus ubi fit pactum
et hec pax .cis. quod per ipsos pax accipitur
fedus primum initur et dicitur pax quasi pluribus
mediis et est ethimologia non compositio unde est
hic paculis et hoc .le. pacem designans
vel ad pacem pertinens unde Ovidius in
sexto metha. Cingit et arcas oleis
pacalibus oras et paco as pacifi
care unde pacatus a um pacificatus
quasi pacem tenens et est ethimologia et componitur sed
quod est nomen tot. simul unde pacate
cum sine adverbio Item a paco as paca
bilis le bile paco as activum est cum
omnibus suis compositis sed quod dicitur et quod prius
predicta Pax quasi pacifico as unde
pacificus a um Item a paciscor pe
sco sed sum quod non est in usu quod
compesco scis suum satum .i. refrenare
dispesco sci itum .i. distare separare
unde Apuleius Summum cacumen ab in-
fimis tanta intercapedine fastigia
dispescebat Item vel cuspitum per separare
vel dividere Et nota quod quidam dicunt compe-
sco esse compositum a con et pedo et capio vel
a con et paciscor vel a con et paco as
unde compesco quasi pacem facio Alii a
con et pasco scis et est tractum ab equis
qui cum pascunt ligantur et coherentur
pedibus Similiter dicunt dispesco esse compositum
a dis et pasco vel paco vel paciscor
Paciscor quasi compaciscor eris sed pa-
cisci Depaciscor eris valde pacisci
pactum facere unde Terencius in eunuchum
Iam depacisci mortem cupio .i. pactum
facere cum morte Et depacisci .i. dister-
dare pactum rumpere vel diffidare
et faciunt supinum compactum et depactum

et supina compactum et depactum, sed vicia
compectum et depectum licet corrupta est
Paciscor primam corripit Pactulum per
petasum petasunculus Patronates
planates Pactolia muscipula
Padus dicitur fluvius est Lombar-
die sic dictus ab uno dictum
fontium ex quibus oritur
qui padus dicitur idem fluvius pa-
dus dictus est eridanus a fetonte
in eo submerso qui eridanus dicebatur
et inde padanus a um et quod transpa-
danus a um ultra padum habitans
vel natus vel oriens Pasus insula est
veneri consecrata unde pasius a um
quod sepe nunc prevenius a um et
inde quod olive dicuntur pasie Palin
.i. iterum unde palisci a um quasi iterum
veniens vel quasi iterum natus unde palisci
sci dicti sunt duo filii iovis et ethne
quasi bis editi quia semel de matre et pos-
ca iterum de terra cum .n. Iupiter
ethnam nimpham gravidasset et Iuno
eam persequeretur Iupiter eam in ethna monte
abscondidit et ibi non diu maturata
ta partu peperit gemellos hos terra din
fovit in gremio terre et diu hec ruptus
postulat quod cum postea de terra erupisset
dicti sunt palisci quasi iterum venientes
hoc est bis nati unde Ovidius in quinto Metha
stagna paliscorum rupta ferventia
terra Item palin quod est oda quod est laus est
cantus et dicitur hoc palinodium et pali-
nodia die laudes iterate vel cantus
iterati unde palinodius a um iterum
cantatus vel laudatus et hic palinodius
cii qui palinodia facit vel dicit Item
palim .i. motus vel mobilitas unde
hec palla le quadrum pallium mulieris
deductum usque ad vestigia ornatum
in ordine gemmis dicta sic a palim
.i. a mobilitate que circa finem est quandam in
commovendi vel quod vicissim liberatus sum
circa crispetur unde hoc palium quo
ministrantis scapule teguntur ut dum
ministrant expediti discurrant Plautus
Si quid facturus es apendi in humero
pallium et pergas quantum valet tuorum
pedum pernicitas Vel dicitur pallium
a pellibus unde fiebat prius sed modo dicitur
pallium quod grecus fuerant ex serico et hoc

matellus. Unde palliolum, li, diminutivum, et pal-
lio, as, pallio tegere vel occultare
vel induere vel ornare. Et componitur appallio,
as, valde palliare. Compallio, as, oc-
cultare vel ornare. Repallio, as. Sup-
pallio, as, latenter vel sub pallio occultare,
et est activum cum suis compositis. Item a pallio
palliatus, a, um, pallium habens vel
pallio indutus. Item a palin, quod est pallas, ad-
de, e, n, dea belli. Et dicitur ideo a palin, id est
a motu et concussione haste. Vel dicitur Pal-
las a Pallade insula Tracie ubi nu-
trita fuit, vel quia Pallantem gigantem occi-
dit. Que et Minerva dicitur, quasi mortalis vel
quasi munus variarum artium, que fuit in-
ventrix multorum ingeniorum, ut dicunt.
Unde hoc palladium, ymago et simu-
lacrum Palladis. Et palladius, a, um, ad
Palladem pertinens. Item a palin, quod est
motus, palpo, as, activum, id est tremere, metu
salire, anelare, sicut qui currunt faciunt.
Item palpare, adulari, blandiri vel manu
contrectare, sicut facit cecus. Unde pal-
pabilis, le, et palpo, onis, qui palpat
ut cecus. Persius in ... fine: que dicunt
palpo. Vel palpo dicitur adulator. Et hec
palpebra, e, summus oculorum, quia pal-
pebre sunt munientes pilis in ordine
astantibus ad tutamen oculorum, et continue
moventur ideo ut assiduo motu refi-
ciant obtutum. Unde palpebro, as, a-
nimi magnitatis est palpebrare. Item
a palpo palpito, as, frequentativum. Et hec pulpa, e,
caro sine pinguedine, sicut est munda
et grossa caro brachiorum et crurum,
quasi palpa, quia palpitat et resilit se-
pe. Et ponitur sepe pro adulatione et delecta-
tione, quia talis caro suavis est et delecta-
bilis ad vescendum. Persius: Et bona
dicis, hoc scelerata ducere pulpa. Unde pul-
pa, unde hec pulpula, le, diminutivum. Et pulpo-
sus, a, um, plenus pulpis, et comparatur pul-
posior, posissimus, sine adverbio. Et hec
pulpositas, tis. Item a pulpa, quod est pul-
mentum, tamen ubi delicatus et suavis. Unde
hoc pulmentarium pro eodem. Et pulmen-
tarius, a, um. Pulmentum vel ...
dicitur quicquid cibi preter panem. Vel dicitur
pulpa a pulte, quia olim cum pulte
mixta comedebatur. Item a pulpa hoc
pulpamentum, id est pulmentum vel delicamentum.

Terentius: Lepus tute es et pulpamentum
queris. Palpo activum est cum suis compositis.
Pro salire tamen vel tremere neutrum est. Et nota
quod antiquitus dicebat palpor, aris, deponens,
pro adulari. Unde Oratius. Item a palin,
quod est motus, palo, as, ... quod in
duabus significationibus invenitur: palare, id est mani-
festare, aperire; et palare, id est vagari
per loca. Tamen est palari quod vagari. Vagatur
qui quasi alienum hinc et illinc discurrit. Sed
palatur qui in nullo loco permanet sed sedet.
Unde vagus dicitur quicumque ...
vagatur de loco ad locum. Sed palans
qui numquam in aliquo loco stat, quia manifeste.
Unde palant, id est manifeste vel vage
errant. Et palabundus, a, um, erra-
bundus, vagabundus. Et hoc palatium,
ampla domus in qua multi vagari
possunt. Unde palatinus, a, um, de
palatio existens. Vel Pallas antiquus rex
fuit Archadie, in cuius honorem regiam
ipsius nomine conditam palatium vo-
caverunt. Sic etiam a Pallante hoc pala-
tium et hoc pallateum, quoddam oppidum
in Pallatino monte, ubi modo est Roma.
Dicitur Evander nepos Pallantis
Archados patre cum quibusdam Archadibus
qui secum venerunt illuc locum ubi nunc est Roma,
et in honorem Pallantis avi sui Palla-
teum oppidum construxit in Palatino
monte, et de eius nomine Palateum vo-
cavit illud, et montem Palatinum. Vel
Palatinus a Pallante filio Evandri, vel
a Pallantea filia Evandri ibi sepul-
ta. Et quia Pallateum altum erat, ideo
pallateum dicitur altus murus vel fasti-
gium. Et a palatium hoc palatio(lum),
quia magnum sit et amplum, vel quia
sit quasi palatium omnibus et longe, vel
a palo, as, quia ibi longiora vagatur;
vel palatium quasi polatium a polo,
quia pro sui concavitate celi similitudinem.
Unde et greci palatium vranon vocant.
Et hic palatinus, a, um, ad palatium
pertinens. Item a palo, as, palam adverbium, id est
aperte, manifeste. Unde hic palus, li, quia foris
et in palam figitur. Unde hic paxillus, li,
diminutivum, et hic paxillus, quod est sicut ferramenti,
ut dicunt ... Et palo, as, palis
firmare. Et hec palata, te, que fit de pal-
... et palate sunt masse que de recen-
tibus ficubus comprimi solent, quas ... palos.

ad sole sitat. Item a palam hoc palamentum paludamentum quedam vestis regum et imperatorum qua vte bantur reges vel imperatores ad ostendendum bel lum in proximo esse futurum et ideo dicitur a palam quia tunc omnibus fuit palam et ma nifestum bellum in proximo esse futurum. Vnde paludatus a um id est paludamentatus a um id est paludamento indutus vel pa ludamentum habens. Item palam quasi in palam id est in aperto. Sinonima palo as quasi depalo as valde palam declarare reserare. Josephus ille corinthenum tormentum examinans fecit tormentum depalam. Propalo as pro eodem et repalo as. Palo id est manifestare tamen sunt qui dicunt quod est actiuum pro vagari et neutrum. Item palo pro palus. Pala dicitur. Item a pasin quod est motus dicitur a puer grecos lucta pasin quia in lucta frequentius se moueat. Vnde hec pale ar fer densi dextra lena quasi eminencia vbi dicta sit quia in luctando cas pernimus quod sit luctam vel luctam greci dicunt palin. Inde etiam in sin. hec pala e si in ae ssu sit pala dicitur ventilabrum et latinum instrumentum ferreum ad opus ignibus pa la vel dicitur ille yeams locus in anulo vel gno poc lapis preciosus. Item a pasin hec pa lestra e id est lucta vel locus luctatorum et a pasin quod est lucta vel apasin quod est motus quia ibi se frequentius moueat vel dicitur palestra a pala dea pastorum quia in honorem eius prius fuit celebratum. Vel a palude qua inungebant luctatores antequam habent oleum. Vnde palestricus a um et hic palestrita te qui in palest rum et hoc palestrita te qui ad palestram fortes vo cabantur. Ideo palestrita consuetus pro forti ponitur. Persius et nunquam palestrite licet plantaria vellat. Et palestriso as luctari et hec palisma te locus lucte

Palleo es vi ere neutrum vel fit palli dum et quia ex timore et ex a more sequitur pallor ideo pal leo ponitur quandoque pro timere quandoque pro amare sicut pro suo antecedenti. Vnde Ovidius pallescat omnis amans na hic color aptus amanti. Item palleo ponitur sepe pro egrotare quia pallor significat egritudinis. Vnde hic pallor oris et palli dus a um et quasi diminutiuum. Vnde pal lere eius sicut addi et hec pallidita tis et pallidulus a um adiectiuum pallidi. Item a palleo es et hic pallor ris et adiecti uum inuenis. Item palleo quasi compalleo in palleo oppalleo expalleo. Item inpal leo parum vel subito pallere. Vnde suppal lidus parum pallidus et sine inche pal lesco expallesco et palleo et eius ythi ne sunt et faciunt preteritum in lui et carent supinis. Palinurus tardinus spi nosus et asperimus. Palinurus gubernator nauis Enee

Pan grece latine dicitur omne vel totum. Unde hic Pan nis deus est quidam deus pastorum quem in similitudinem nature fo rmauerunt. Vnde et Pan quasi omne vel totum finguntur id est enim ex similibus elementorum specie et vniuersam na turam representantem. Item cornua ad simi litudinem solis et cornuum lune. Ste bridem pellem maculis distinctam gerit in pectore propter celi sideria denondanda. Rubra eius maxima facies ad similitudinem etheris. Pedum id est pastoralem baculum dextrum gestat manu dextra ad similitudinem temporum ipse revoluentium. Omne id tempus vel se revoluentur. Fistulam septem calamorum gessit in alta manu propter armoniam celi in qua sunt vii soni et vii discrimina vocum propter vii planetas. Item eius inferior hispida et feda propter arbores et feras et peciden. Capras vngulas quia ut so liditatem terre ostendat quem volunt domi norum et totius nature deum. Vnde et Pan dicitur quasi omnia. Hic quoque ex vict fuit amore siringe victus deinde est quod amor vincat omnia quia vincit pan. Vnde hic panita te deus siluarum et hic panicum quedam vestis pastoralis et hec pa narium id est excipulum et hoc pande narium quia a pane fuit inuentum aptum id est pro distantes calamos ad cantum aptatur. Item a pan quod est totum vel omne dicitur hec panter re et hic Auter dicta sit quia omnium animalium preter draconem vel quia sui generis societatem gau deat et ad eandem similitudinem quemquam accipit reddit. Et hec panterus lapis varius pene ex omnibus coloribus constat. Item a pan hic panis nis quia cum omni cibo apponatur vel quia omne animal eum appetat

Et est multiplex genus panis. Est enim panis
talaris qui ad talum similis datur nec
delicatus. Est fermentatus fermento con-
ceptus. Est azimus id est sine fermento.
Est acrisimus leviter fermentatus quasi acro
azimus. Est siligineus a genere frumenti
dictus. Siligo enim genus est frumenti. Est
rubidus recoctus et rubefactus. Est sub-
cinericius cinere coctus et reversatus, ipse est
et focacius. Est clibanicius in clibano
coctus. Est testuacius in testa coctus. Est et
spongia sicut panis qui similaginem mediam
accipit et fermentum modicum. Et ex
fermentationis plus omnibus panibus
vim et spongie nomen accepit. Item hic
paniolus dicitur et hic et hec paneta te. Qui vel
que facit panem et hic panitus et hec
panita pro eodem. Unde Plautus in Captivis:
Opus est panicis operibus et placentis.
Et panicius a um ad panem pertinens
vel de pane existens. Sic dicitur panicie
assisa quod ad panem comedendum pertinet
vel quod fiunt de pane. Item a panis
hoc panicium vel panitium, quod genus
annone, quia in quibusdam locis eo homines
sustententur vice panis. Unde et dicitur
panicium quasi panis vicium, quia vice
panis fungitur apud quosdam et est cibus. Item
a panis panegeriso as id est sustentare.
Unde Augustinus in Commentario super psal-
terium: panegorisamus quotidie
sustentamus deo. Et componitur panifi-
co as id est panem facere. Unde hic et hec panifex
cis, qui vel que facit panes. Item et panificus
a um. Unde in quarto libro Regum: filias
vestras panificas faciet. Unde hoc pani-
ficium cii, factio panis, vel locus
ubi panis efficitur, qui et panificina dicitur.
Pan grece enim tota quod est omne et dicitur
pancratios a um. Pancratios in sti-
tia femina(?) ... mostenos(?)
diffusa magis ... ut omne corpus
... congregat. Item fagin quod est
comedere et dicitur panfagius a um quasi omnia
comedens. Unde et panfagi dicuntur quidam
homines in Ethiopia quibus est cibus totum
quod mandi potest et omnia fortuitu
gignentia. Item pole quod est vendere

Et dicitur pantapoles id est negotiator qui
multa vendit qui latine seplasiarius
dicitur. Item enim textos quod est volumen
vel dectos quod est continens vel doctrina
et dicitur hec pandecta te, liber omnia ferens
et continens, sicut totum corpus legis vel veteris
et novi testamenti. Item enim theos id est deus
et dicitur hic panteus deus in se omnia con-
tinens, qui omnium deus vel quasi et pan. Et
hoc pantevum vel panteon templum
in deis vel templum omnibus deis dedicatum
consecratum, sicut est templum omnium sanctorum.
Item enim selenos quod est lucens et dicitur pan-
selenos quo nomine dicitur luna in ple-
nilunio quasi tota lucens. Item a pan
hic pannus ni, quia ab omni homine appetitur.
Unde hic panniculus li diminutivum et pannosus a
um id est tinciosus vilibus pannis indutus
et comparatur. Unde hec pannositas tis. Et potest
pannosus pro dici plenus et abundans
pannis. Item a pannus panniculus
a um id est pannosus vilibus pannis
indutus. Persius: Pannum nec deterius
sapiat pannucia Baucis. Et hec pan-
nucia est dicitur que vestis que sit diversis pannis
obsita. Item a pannus hic panus ni,
regula lignea circa quam trama involvitur,
idem et canellus dicitur quia de cannis fit in
quibusdam locis. Unde et ... matrona modo
stetit cecus sub tegmine panus. Et dicitur a
pannus quia eo pannus texitur. Unde hec
panucula le diminutivum. Item a pannus vel pa-
nus hec panucula est navicula, textrix,
quia eius discursu panni texuntur. Item a pannus
per compositionem depanno as id est dilacerare vel
pannos auferre, expoliare, denudare.

Pango gis id est canere. Et tunc
facit preteritum panxi et caret
supino. Pango gis id est pacisci,
et tunc facit preteritum pepigi et
supinum pactum. Item pango
gis id est impellere vel iungere, et tunc facit
preteritum pegi et supinum pactum. Habes
secundum distinguntur composita. Ista panxi dicit
cecini, enim iunxi, dicit bene pegi,
enim pactum feci. Dicitur et pepigi
firmavi. Vel pango xi pro palum figere et planta-
re. Item nota quod antiqui dicebant pan-
go gis pepigi, sed nos dicimus pago pepigi.

Et a pango p cantare pangerista .i. laudator de cantatibus vnde pangelite laudate laudabiliter et hic pangeritudo .i. sic liretiosum et lasciuiesum quam dicitur di in laudibus dominis in co prooton homines mediatis adulant et hic et hec pangerista .e. laudator cantator Item a pago p cantare pangito as .i. sepe cantare et hoc pangitorium locus vbi multi simul canunt sic dictum Et a pago qui iunge uel impellere hec pagina .e. pars foliorum librorum et dicitur pagina a pangendo .i. coniungendo quia sibi inuicem coniunguntur et iunguntur uel quia ibi folia iunguntur pagina est dicitur vnaquaque carta vnaquaque liber vnaquaque scriptura vnde solet dici in diuina pagina hec inuenitur vnde hec paginula .le. di. et pagino as paginas coniungere uel describere pango in hac significatione et compingo gis pegi compactum .i. impellere uel coniungere glutinare firmare Vnde Iob ossibus et neruis compegisti me et inde compactus a um .i. impulsus uel iunctus conformatus et compactim .i. iuncte coniunctim et hec compages gis .i. coniunctio et hec compago ginis simile iunctio Compagines uel compages dicuntur capita ossium quia coniuncta neruis velut quodam glutino sibi adhereant Et hec compaginem a um et compagino as .i. iungere Item depingo depegi depactum valde pagere uel de vno loco ad alium impellere uel deorsum Expingo egi actum expellere Impingo egi actum .i. impellere Repingo egi actum iterum uel retro impellere et in hac significatione pango et eius composita sunt actiua Et composita eius in primitiua imitantur simplex in .i. sicut patuum et supinum similiter eius inmutata Item pango in aliis sententiis non mutat literam in composita sed conpactum .i. expatisti est actiuum pro cantare simul est neutrum et pro cantando dicere uel narrare uel laudare actiuum est

Pando dis di sum .i. extendere dicere referre manifestare aperire vnde pando a um .i. curuus sic pandum est ope quod dirigit capita in inferiorem partem quod dicit superiori Omne tum curuum sic est pandum et eius diminutiuum vespertilio vnde pandulus a um aquilinum curuus Et hic expando a um .i. extensus quod actiuum est enim id est extendi expandimur est et hic et hec et hic pandox ex ebriosus uel gulosus lecator qui sic panditur ora gutture ostiis vnde Ambrosius super Egessipum in tertio Sed ea que de cauponibus et de pandotibus uitam agunt vnde hoc pandotium .i. letitias uel obs ostias uel tabula caupona Et a pando hec pandona .e. .i. porta quedam apud Romam que sic pandebatur et hic pandiculala ris .i. se hyans et toto corpore oscitans et hec pandura te genus organi vnde Vlatus Panduram egiptios attentare promisi Et pansus a um quasi expansus diffusus uel qui ambulat nudis pedibus et hec palma .e. expansa et extensa .e. n. palma manus extensa sicut extensis digitis et explicatis cui contraria est pugnus sicut manus digitis contractis et clausis Ergo palma extensa pugnus clausus vnde hec palmula .le. di. et palmula extrema lateris remi quia extensa est ad modum palme et palmula est instrumentum rusticorum uel ligna uel quandam ramis quia habet ramos extensos sicut palma digitos et hic palmus mi quia mensura sicut palme vnde hec palmulus li di Item a palma hec palma .e. quedam arbor quia manus victorem ea solet ornari uel coronari uel quia expansus est ramis in modum palme Hec est enim arbor in signum victorie hanc greci fenicen vocant quia diu durat ex nomine insule Arabie que multis annis viuere perhibetur Fructus autem eius dactili dicuntur ad digitorum similitudinem quorum et nomina variantur Alii alii appellantur palmule similes mirobalani alii tebaici quibus et nicolai alii mistales quos greci cariatos vocant Vnde et hic et hec palmalis et hoc le et hic palmetum ti locus vbi palme abundant et crescunt et palmosus a um victorialis triumphalis amicosus et hic palmatum palme fimus et palma

quasi palma alma quia a victoribus ferebatur et
est ecclesia/ et quod palmes .tis. ramus vitis
dicitur a palma propter fecunditatem unde hic
pampinus ni folium vitis quia a pal:
mite pendeat/ et hic pampineus a
um et pampinosus a um pampine
um quod totum est de pampinis/ pa
pinosum quod pampinis plenum est pa
pino as pampinos emittere vel
pampinis implere/ Et de pampino
as despampino as compampino as
omnia per pampinos evellere/ Item a
palma palmo as id est conari unde pal
matus a um id est conatus Pando compo
dispando dis sui/ extendere divisim de
pandere/ Expando dis sui id est extendere
pendo dis pepi pandere extendere
Compando dis undique pandere extendere
Repando dis retorquere vel claudere
extendere unde hoc repagulum id est obex
qui ad impedimentum apponitur quia claudat
et pandat iter Pando et eius composita
omnia sunt activa/ et omnia faciunt
preteritum in di et supinum in passum
sine n unde ibi cum compassum in te
maribus/ sed et ibi et in multis aliis si
libris locus invenitur n vitio scriptorum
et ydiotarum Sed n tamen vera sunt pando
pateo et pateor vel hic supinum
quia pando facit pateo pateo quasi
passum Panaces herba est quia
fluit succus quod oponax dicitur Pancra:
tior aris id est flagellari vel tormentari quod
ut equo animo tolleratur tormenta
unde hoc pancratium quoddam spectaculum
ut solet fieri ab hiis qui cum bestiis
ferocissimis aggrediuntur/ et hic pan:
cratius id est rapina/ et hoc pancratium
tormentum vel flagellum vel quod
ludi qui fit spectaculo adde de mar
in marin Pantigatus a ceteris
fratres plagiatus castigatus Pape inter:
iectio admirantis unde papa id est ad
mirabilis/ quod a dicitur papa quasi pater patrum
ecclesia est et hic et hec papalis et hoc
le et quod papatus tus tui Item a pa:
pe quod papia est admirabilis civitas
unde hic et hec papiensis et hoc se/ Item a
pape quod papilio onis quedam animula quia

suo adventu admirationem movent/ unde papiliones
dicuntur tentoria a similitudine illius
animale volantis/ Hec animale lumine
accenso conveniunt et circa volantes ab
igne primo uritur regimine Paraclitus
grece latine dicitur consolator unde paraclitus
consolator/ et tunc hic paraclitus dicitur
spiritus sanctus qui consolatur nos in doloribus
augustijs miserie/ Item paraclitus grece
dicitur advocatus unde paraclitus id est advo
catus et tunc hic convenit filio quia
ipse intercedit pro nobis ad patrem
Paro as parare vel ornare unde
paratus a um et comparatur
cior ssimus unde undique necessa
et quia nuda sunt sine vesa
parator ille unde parate omnes esse
adverbium/ et hic pratum quasi paratum esse
parum exigit laborem cultoris/ unde
pratellum et pratulum di/ et pratensis
se et hoc pratum quoddam castrum
quia herba pratensis similiter vel quod
in prato fuit constructum/ unde pratensis
se Item a paro as paratus tus tui
et hoc prandium quasi paratum cibus tem
pore edendi quia plura in mane pa
rantur quam in sero ad comedendum
et olim ipse dicebatur prandium omnium
militum cibus/ cum pugnam erant parati
paratum sit unde dicitur comestio in tercia
unde hoc prandiolum li di/ et hoc
prandeum ei quedam zona quia in
vita beati Albani ignitum est prandeo
des di vel pransi sum prandium
sumere in tercia hora comedere/ et in hoc
pransorium domus ubi prandemus
et pranso as frequentativum a quo pran
sito as aliud frequentativum unde plautus in
Emporione ubi sunt negociatores
qui polentam pransitant/ Et nota quod
pransus accipitur active id est qui prandit
et tunc descendit a prandeo et accipitur
passive pransus id est comestus consumptus
et tunc descendit a passivo quia unde ven
quod invenitur in tertia persona scilicet pran
detur prandent prandebat prandebant
pransus est vel sunt pransi sunt vel
fuerunt certa et similiter intelliguntur de aliis
verbis neutris que habent passivum in tertia persona
sed quod eorum participia preteriti temporis possunt
accipi et active et passive cum accipiuntur
active sunt participia neutrorum cum pane
passivorum/ Impransus a um non pransus
non comestus vel non pransus scilicet
qui non comedit vel non prandit
Prandeo componitur comprandeo di et est
neutrum cum aliis similibus quibus et facit preteritum
in di et supinum in sum Item a paro

.as hic et hec et hoc par .ris cntum
ad uocem sed quantum ad sermonem derivatur
a comparo as / hic enim pares sunt
qui inter se comparari possunt Unde pariter
adverbium et hec paritas tis et hic et hec
parilis et hoc le pariliter adverbium et hec
parilitas et hic paries etis quia per
duo sunt pares uel a latere uel a
fronte qui ubi consistunt se aliter
structura deformis esset / Unde parietulus
li diminutivum et hec parietina e quasi parietum
ruina scilicet ubi parietes sunt sine tecto
et habitantibus / Unde Jeronimus super / Ysaiam
Inter parietinas et angustias veterum
ruinarum et parieto as parietibus
aptare Unde deparieto as disparieto
.as et exparieto as in eodem sensu
scilicet parietes auferre / Par componitur compar
coequalis consilis dispar aris dissilis
impar paris .i. non par / separ aris
scorsum a pari .i. dissimilis / et suppar
aris .i. subiectus pari / et hinc com-
paritas disparitas imparitas separitas
supparitas / Item par componitur cum sto
uel stans et hec parastata e / para-
state sunt stipites pares stantes quibus
arbor navis sustinetur / Unde Catholicon / Italici
deligatum parastate uncte / Et nota
quod invenitur par ris tantum in neutro genere
in alio sensu ut par boum unum par
sotularium duo paria caligarum
et dalmaticarum hoc par aris / Item a par
et absis apsida dicitur hec parapsis idis
.i. discus Juvenalis / Cum nulla magis
quam parapside cenat / et parapsis vas
quadrangulum et quadrilaterum
quasi paribus apsidis .i. lateribus / Et
componitur cum situs et hic parasitus idest
leccator quasi in parapside situs / uel parasitus
componitur a paro as et situs tus tui
Unde dicitur parasitus leccator uel conculcator
quasi parans .i. restaurans situs .i. compages
et gestus diversorum scilicet qui facit suo
gestu restare gestus et compages aliorum
uel para .i. iuxta situs .i. venter / unde
parasitus quasi iuxta ventrem / uel para
iuxta uel aput situs .i. frumentum
Unde et sitorium dicitur vas ubi olim
de frumento solebat reponi / Inde parasitus
quasi aput aliquem frumentatur .i. nutritur
et pascitur Unde parasitulus li diminutivum
et parasitaster stri diminutivum / Unde Terencius
Est alius quidam parasitaster / et hec
parasita et parasitula diminutivum / Item a
paro hic parisitus .i. questor qui clamat
in foro et hic et hec parabata e idest
cupidus / et hec paralapia e corona
ex diversis floribus parata / Paro componitur
hic et hec parasonista e .i. cantor quasi
parans et incipiens psonos .i. sonos
.i. cantus et cum terra et parasceve
.i. preparacio cene / hoc nomine dicebatur sexta
feria sabbati in qua preparabant necessaria
sabbati / Item paro componitur apparo as
valde et diligenter parare / Unde hic apparatus
tus tui / comparo as .i. simul parare
et comparare .i. conferere assimilare et
comparare .i. emere / et ex hac sermone
sumpta est secunda nam qui aliquid
emit precium suum comparat .i. confert
rei emende / Unde comparabilis le liter
et componitur incomparabilis le liter / et
comparativus a um / et hic comparativus ui et
hoc comparativum per quod fit comparacio idest
collacio rei ad rem uel quod pertinet
ad comparacionem uel comparativum / Disparo
.as separare dividere / impero as / Unde
hic imperator quod est dicitur quasi induperator
dum sit interposita causa metri / et hec
imperatrix et imperatorius a um / et hoc
imperium / Unde imperialis le liter
et imperiosus a um aliquis nobilis auctoritas
imperio et potestate et dignitate plenus
et comparatur / Unde imperiose sius sime
adverbium / et hec imperiositas tis molestas
Item ab impero imperito as frequentativum
Oppero as cum uel pro aliis parare / reparo
.as iterum uel retro parare / separo as
.i. dividere / Unde separatim et separatim
adverbium / et separabilis le liter litas / Et componitur
inseparabilis le liter litas / Iterum a separo
est siparium genus veli unum pedem habens
quo utimur cum uis venti languescat
De quo Lucretius / Summa quoque tendens
sipara peritura colligit auras velu
legitur et supara / paro as activum est
cum omnibus suis

Para .i. iuxta uel aput uel re uel
preter et componitur cum digma
quod est dignitas uel nomen
decus gloria / et est paradigma
atis .i. propositio exempli uel exemplum
dicti uel facti alicuius ex simili uel dissi-
mili conveniens ei quam proponimus rei
ut Turnus fertur periit aput Ysidorem
Scipio quam vertice Catholicon / et cum
enim quod est modulacio / Et hec paro-
emia e .i. rebus uel temporibus acco-
modatum proverbium / rebus ut contra
stimulum calces dum frustra adversus
resistendum temporibus ut lupus est

in fabula / et cum nomina quod est nomen
est dicitur paronomasia, et sic in sermone
cum aliqua dicta pene similia, ut abire
et obire, te conuenit, id est exulem fieri uel
mori / et cum emenon quod est dies
uel tempus et paranomenon quod nos
uocamus apud grecos preteritum perfectum
quia designat rem paulo ante perfectam
quasi adiacentis temporis / et componitur cum isto compositum
paralipomenon, nomen cuiusdam libri
quasi sermo dierum / uel a para quod est
preter uel re et ypos quod est sub et
mene quod est defectus dicitur paralipome-
non grece, quod nos pretermissorum
uel reliquorum dicimus, quia ea que in
lege uel regum libris uel omissa
uel non plene relata sunt, in isto
sub, id est summatim, postea et breuiter
explicantur. Item a para hec parochia, id est
id est adiacens domus dei uel incolatus
uel diocesis, unde parochianus, a, um,
de parochia existens / et parochi et
parochiani olim dicebantur qui legatis
reipublice iter facientibus necessaria
prebebant. Item a para hec parallela,
le, parallele dicuntur linee eque di-
stantes que coniuncte in infinitum ducantur
numquam coniungantur, quod non fieret si una declinaret
ad aliam plus ex una parte quam ad alteram
et dicitur parallelus, et hic parallelum, circulus
eque distans, et sunt quinque illi circuli
in spera qui paralleli uocantur, quia eque di-
stantes, non quod equalis sit distantia
inter quoslibet sibi proximos / uel non est illis
sed uno duntaxat eque distantes quia quilibet pa-
rallelus a sibi proximo secundum omnes
sui partes equaliter distat, unde Macrobius
Et dicitur uolumina uel orbium
lata parallela. Componitur cum multis
que in diuersis locis istius operis inuenies dicta.
Parasanga quedam mensura in persia.

Pario, ris, peperi, partum uel
paritum, id est partum facere uel la-
borare acquirere, et est sumptio
tracta ex ea quia cum mulier
parit acquirit et in labore est
sicut patet quia non meminit laboris propter gau-
dium quia natus est homo in mundum. Et dicitur
olim quasi ... quasi ... Unde pa-
rie soli ... feminis ... unde et
que ab eo sunt ... Unde
hic partus tui, id est actus uel passio pariendi
et id quod paritur, scilicet puer. Et componitur cum meo
as et dicitur pro meus parimei, id est puer meas

Et a supino partum uel paritum meditatiuum quod
... Per ... Pario, ... ut ibi parturi-
unt montes nascetur ridiculus mus. Item
a pario dicitur hic et hec parens, tis, id est mater uel pater
et dicuntur pater et mater parentes quasi parientes
a pariendo, et non a parendo quia prius est
quam parco ... ponit / sed parens in
plurali ... dicuntur parentes etiam alii
propinqui sanguineo uel affini. Unde hec pa-
rentela, le, cognatio, consanguinitas, cogner-
manitas, contribulitas / et dicitur hic et hec parenta-
lis, le, le, adiectiuum. Et hec parentalitas, consanguinitas,
et pluraliter parentalia, lium, dicebantur festa paganorum, cum parentabant
animabus parentum. Et parento, as,
patri uel matri, imitari uel pacificare
umbris parentum, inde est parentare
pro pacificare mortuis prima producta. Sed
tunc dicitur a pareo, es, ut parentare
umbris uel tumulis mortuorum, sacrificium
parare, id est obsequium uel ministrare. Parens
quod dicitur hic et hec parenticida qui parentem occidit,
unde parenticidalis, le, et hoc parenticidi-
um / et a parenticida abiciatur e et non
et muta in i et dicitur parricida, et quasi a
patre uel a pare uel a patria, sed qui
occidit patrem uel matrem uel principem patrie,
uel parem occidit, unde parricidalis, le, et
et hoc parricidium / et hec parricidia, le,
de parricidio quasi parenticida dicitur proprie.

Quasi cum a uel ab et dicitur appio, is, unde apertus,
a, um, nomen et participium, unde aperte
aduerbium, inde apertio. Ab apperio dicitur aper, pri,
quia feriendo aperiat sed de hoc supra in littera
quia adapperio, ris, id est ualde apperi-
tum est / et quasi apperio, ris, aperire, conuenire.
Et cum con dicitur comperio, ris, compertus, comminuere,
id est probare uel probari, unde hoc comperimentum
et hec comperientia, et compertus, a, um, et quasi in-
compertus, a, um. Et cum ob dicitur opperio,
ris, id est tegere, unde opertus, a, um, et hoc
operimen, nis, id est tegimen, unde hoc opertimentum
et opertorium et operculum, unde in lege
erat sed operculo in medium erat. Iuuenal:
operculum. Et componitur cooperio, quasi coo-
perio, is, id est contegere, unde coopertus, a, um,
et coopertorium, rii. Et cooperio est quasi detec-
operio, ris, id est detegere. Et ab ob et pario
dicitur opperior, ris, oppertus, deponens, id est expectare,
et producit primam. Sed opperior passiuum primam
corripit, unde ... Nec tardum opperiunt
... Et cum re dicitur reperio,
ris, reperi, quod duplicat p in preterito, re-
diminuta, ... reperimus

vsus odiuncta mutuing quesita vel
requirere est sine de re perdita vi sit In
venire vero est re perditam requirere vnde
Ovi. metha. Cum non est quesita per
omnes nata mihi terras / tum ne inve-
ta reperta est Pario componitur comparo
et vt dicimus facit supinum compertum
quod prius per partitus et partitio / et simi-
liter facit partum tum quod prius per pario a-
nimi. Item componitur ab eo omnia sunt gene-
ris coniugationis et faciunt omnia supina
partum tum et preteritum in vi preter
comperio et repperio que faciunt comperi et repperi
et omnia sunt activa preter comperior que
et experior deponentia per experire Pareo
es rui. i. obedire et parere. i. parere a
parte et per obedire caret supino pa-
rere invenitur paritum tum si vero pa
reo in hac significatione quod appareo res rui
apertum. vnde id est apparuit gratia sal
vatoris nostri. vnde et apertor. ris. similiter
quod appareat et victa et pro sto et ad
obsequendum vel apparitores eos vo
camus qui eos apparere faciebat i
conspectu iudicum / comperio res rui
simul parere vnde id est puer non com
paret et ego quo ibo Parere in
vero sensu caret omnibus quibus caret non neutra de-
hac parte sub pa
Parco cis peperci vel persi parsum
sum. i. condonare ne multum
expendere / et a persi quod parsimo
nia. i. abstinentia sive misericordia
respectione non petere / et etiam
vnde. Item a parco parcus a um quod
designat avarum quandoque nimie avare
et prodigum per contrarium quod avarus contra
prodigus sic etiam largus contra largus
prodigus avarus vnde quidam prodigus est avari
prodigo avarus vnde quidam prodigus est ami
vite retinent per sumptus / largus qui
sumptum facit pro ratione liberter per con-
sumptum facit pro ratione libenter parcus
qui vero quam non postulat vsus
Item vero cupide quod res deposita a
parcius Item comparatio parcior sum vnde parcius
sime adverbium Item parcitas tis quod quam
virtutem quandoque parvitatem designat Item com
parco per parcus valde parcus Item a parco
Parca et Parce dicuntur a parcendo per
contrarium quia minime parcunt quarum tres esse
volunt vna que vitam hominis ordinat
altera que contexat / tertia que rumpit Incipi-
unt enim nascimur sinique deinde vivimus
desinimus tamen morimur vnde quidam parca
talis Parcus cum sine quod est quale
Parcior tus vnde partitor ris et hec
partio per sincopam et hec partitio onis
partitio plantis i. consitio ... per
partitio tum quod negotio commissi et hec
pars tis vnde hec particula a i. negoti
tur particulas vendere et partim adverbium
et hec et hec particulis le adverbium particula-
ris et hec particularis le et dicitur vnde particula-
riter adverbium vnde et particulatim adverbium pars
quod est et hec expers tis i. immunis sine parte
vnde expertia a um i. expers Item quod parti-
ceps si hoc supius tractatum est et quod
et quod imperes tis i. expers sine parte Am-
brosia sine quarum stipendium prestiro plus ac
implicaverint nec ... vlla regio nu-
meres ... Item a pars hec partio
onis i. pars vel partitio et quod est pro por
tio omnis i. similitudo aptitudo comparatione
proportionalis le et hec litas tis et hec
proportio quod proportio est aptitudo vnius
ad alium proportionalitas plurium aptitu-
tudinum compositio mensura Item nota quod
antiqui dicebant pars tis tum vnde
quod invenerunt tum deinde secundum nos
quod activa secundum antiquos in eodem sensu
vt bipartior tiris et bipartio tis in duas
partes dividere / tripartior tiris / et tripartio
tis quadripartior tiris quadripartio tis
quinquepartior tiris / et quinquepartio tis
i. in tres vel quatuor vel quinque partes
dividere impartior tiris impertio tis i. bene
tenaciter partem dare Paragorizo as
i. mitigare leniter ablactare tempo-
rare vnde hec paragoria e i. mitigatio et quod
medicina sic dicitur quia lenit Parachasmi
aggressio paracasmi aggressio Pa-
ragauda ... omnis Paragau-
da ornamentum pallii vel vestis quod
vulgo friserum dicitur Hic paradisus est
locus in orientis partibus constitutus et
paradisus grece ortus latine eden ebrai-
ce quod latine delicie interpretatur quod
dicimus fecit ortum deliciarum Est enim
omni genere ligni et pomiferarum arborum
consitus habens etiam lignum vite non ibi
frigus nec estus sed perpetua aeris temperies
et paradisus. q. parans dei visum vel
q. paratus deus visum etc. et Parasitus vel
... comedit ... vel
alius idem Hec Paritia e. que per vinia
vnde paritia a um et particia a um
Paros insula est vnde parius a um
et quia in ea marmor abundat ideo
quandoque palus pro pro marmore ... quandoque
etiam parius dicitur planus vel albus ad modum
marmoris vnde Ovi. in viº metha pa
rius vel sparsis tribus cumis

186

Pasco scis pavi .i. dare pastum
pastor pascit oves .i. dat
pastum omnibus/ pos(itum) est quandoque
pro depascere ut omnis pavit
pratum .i. depavit .i. devorando
est unde dicitur pastor a quo hic pastor-
culus dim(inutivum) et pastoreus a um et pastori-
cius a um et pastoralis le le omnia
in eodem sensu/ Item a pasco hic pastus tus tui
et hec pasta te unde hic pastillus li quasi
parvus pastus et pasta est pistillus vel tarto
ut dicitur ubi in ethnici Oracius pastil-
los Rufinus olet, Gorgonius hircum/ Item
a pastus vel pasco pastino as .i. to
lere plantare fodere ... vineis
plantandis unde hic pastinatum vi-
...novella pastinatio est vocat ag-
-ricola ferramentum bifurcum quo se-
mina saptant et infodiunt/ Et hoc re-
pastino as iterum pastinare/ unde quasi
repastinari dicitur vinee veteres que re-
foduntur/ Item a pasco vel pastus hic pasti-
nata te ... quasi eius cadere sit pro ...
pastus hominis unde pastinaceus
... Item a pasco hic pascalis lis
animal vel avis que in manu pasci-
tur et hoc pascuum ... quod pro pascua di...
pro pastu unde pabulosus a um pasue
pro pasco unde pabulor aris pasce vel pa-
bulum colligere/ Item hic palumbes palumbes
... colomba que in arboribus
et silvestris columba que in arboribus
nidificat/ sed columba que in domibus
et dicitur palumbes quia sunt facte pa-
bulo quod autem dicitur palumbes quasi pro ...
lumbis sunt columbe tolectes lumbes
... est unde Virgilius Liene quo cresse
palumbes/ Item inde hic palumbus bi
pro eodem vel pullus palumbe pro suo
... non poteat tenere quia palumbes
... Item ... palumbinus a um/ Item a
pabulum hic pales indeclinabile vel pales
lis dea pabulorum unde hec palatua
... sacerdos/ Et palilia lium vel lii lior-
um dies festum ... famosa palilia
feno/ Et palitosus a um fumosus a
festo palis in quo fenum comburebat
Et hec palus dis quia palatur .i. pabulatur
inutiat ... ... paludosus a
um ... Et hec palustris stre simili-
ter paludi vel de palude existens vel de
palude crescens/ Item paludinus a um
paludi immixtus vel in palude mo-
rans/ Item a pales vel pabulo hec pa-
lea e quia pabulum prestat animalibus
et est cum sola olim fruendo de pastibus

animalibus prebebatur vel non ex gelido
vento est frigida ut obrupta fluen-
ta non sinat nives adeo calida ut
maturescere poma compellat/ Unde
hec palleola diminutivum/ et hec pala le quidam
vendila ut fermentum a paleas pur-
gentur/ et hoc paleare vel potius locus ubi
paleare ponuntur/ et est pie dicitur pelle
que sub collo bovis pendeat que
et alluit ad modum palee/ vel dicitur
quia pyrum a pelle/ Et quandoque et hec paleas
... Item a pasco hic pisces quia
sit pastus hominum unde hic pisciculus pisci-
culus dim(inutivum) et pisceus a um piscalis a
... quod est piscoletus a um de-
... plenus piscibus ... Unde piscole-
te ... ... / et hec piscolentia
est plenitudo et abundantia piscium
Item a pisces quandoque et quod piscatus .i. piscatus
vel piscator nomen ...
Tunc pisces accipe dicitur ... Et hic pi-
scatus a um et piscatus .i. piscator sed
piscator ... qui capit piscarius
qui vendit et hec piscina pro ...
.i. aqua quia non piscibus/ Et piscor aris
unde piscator et piscatorius a um pi-
scabilis le et piscatilis le et quod ...
scor aris ex toto a piscibus evacuare
vel acquirere/ ... quasi piscatorum
a um .i. piscium vocatur ... piscium
nomina instituta sunt aut ex simili-
tudine animalium sive moribus sive
colore vel figura vel sexu/ ex simili-
ut rane vituli leones merule mer-
uli et pardi marito colore dur-
pi et collo picti et turdi albo varii
et cetera qui sibi ... ...
nomina vendicaverunt/ ex moribus ut
... ut canes a ... camba
dicti quia mordeant/ et lupi quia ...
voracitate ... ... a colore
ut umbre quia colore umbrest
aurate quia in capite auri colore
... varii a varietate quos vulgo
... ... vocat/ a figura ut orbes quia ro-
tundi est toti quia in capite constat/ et solea
quia sit instar calciamentorum soleis/ a
sexu ut musculi quia sit ... ma-
... ... contraria est balena
... Et hinc et musculi vocari ...
quorum lacte ... ostree Et
non quia ... natat ideo reptilia dici-
tur quia reptandi ... ...
sit ... ... in na-
tando repunt ... ...

mac' magnum spaciosum manibus illuc
reptilia quorum non est numerus / Item
a pasco hec pascua e· scilicet in plurali et
neutro genere hec pascua orum / unde pascuo
as aui atum· et hec pascuositas / et pascuosus
compascuus a um· i· communis ad
pascuam uel pascendum / Item a pasco hoc
pecus oris· et hoc pecus dis et hoc pecu
indeclinabile in singulari / sed in plurali pecua orum·
uel pecuum / pecus dicitur omne animal
quod humanam effigiem caret et humana
lingua / sed sepe non pecorum nomine
aliqua accommodantur solum quod ad usum escarum
aliquo modo spectant sicut quae sunt ad uescen-
dum apta ut oues et sues / et in usu
hominum commoda ut equi et boues
et olim pecora generaliter pro aliis pecu-
des uero tantum illa animalia que comeduntur
quasi pecuedes / sed modo pecora dicimus
maiora ut boues equos asinos / pecu-
des minora ut oues capras pecora
pecua uero dicimus omnia animalia
unde Solinus de situ britannie pecua
nisi interdum a pastu arceantur
ad periculum aget satietas / unde hic et
hec pecualis le pecuosus / unde
pecualitas habundantia pecuum / et
peculor aris rempublicam furari
unde hic peculator reipublice fura-
tor et fraudator / et hic peculatus
tus tui furtum de communi pecunia
et generaliter de omni re / et pecuarius
a um armentarius qui custodit pecua
uel ad pecua pertinens / sed olim pecu-
arius dicebatur pecuniosus / Item a
pecus oris pecorosus a um pecoribus
plenus / unde hec pecorositas habundantia
pecorum / Item a pecus dis hic
pecudarius i· pastor et pecudarius
a um ad pecudes pertinens et hec pecudia
e id est pecudum copia omnis antiquorum
pecunia in pecoribus uel pecudibus erat
unde et ipsa pecunia dicitur que con-
sistit in huiusmodi animalibus sed iam
appellatio istius nominis ampliata est
ad alia / unde pecuniosus a um pecunia
plenus quasi peculiosus / ipsi olim
sic dicebantur qui plurimas habebant
pecunias i· pecora / sed modo ad
aliud transfertur et componitur / unde impecu-
niosus sus sum admodum / et hec pecu-
niositas / Item a pecunia hoc pecu-
niarium locus ubi pecunia reponitur
et pecuniarius a um / Item a pecus
dis uel pecunia hoc peculium idest

l· pecunia

pecunia
nummus.

pecunia de pecudibus habita uel quod
uerius est peculium est paruus census
et corpus patrimonii positum in potestate
filii uel serui / Et nota peculium non
habet potestatem patrisfamilias sed tantum
ille cuius est et adeo proprium est peculium
quod licet filio de eo facere quicquid uelit
preter uoluntatem patris / unde dicitur
ad filias ysrael sortitus sum i· peculium
de cunctis gentibus / et hic et hec
peculiaris re ad peculium pertinens
uel proprius priuatus uel familiaris
unde peculiariter et hec peculiaritas
Item a peculium peculor aris i· peculio
facere uel colligere / et componitur
depeculor aris deuastare dilapidare
pasco componitur depasco aui atum
i· ualde pascere uel corrodere / et est
actiuum cum suis compositis / Et nota quod
passiuum istius uerbi exigit accusatiuum quia in
eo intelligitur accusatiuus relata ad illum
cum illud uerbum attribuitur ut capra
pascitur siluas i· in pascendo corrodit
Pastophorium grece parua cellula
latine dicitur thalamus uel atrium
templi uel gazophilacium uel prima
sacrarium ante templum / et uide quia
pastoforium quasi pastophorium quia foris
sit positum
Pater dicunt greci et similiter nos
dicimus pater / quod autem dicitur
pater quasi pantother i· seruans
omnia a pan quod est totum
et tereo quod est seruare ethimologia est
Pater dicitur multis modis dicitur / scilicet
pro natura pater seminis uel carnis / pro
formalis uel doctrinalis / pro etate
pater reuerentia et dignitate / pater
dicitur naturalis qui gignit / pro similitudine
carnis dicitur qui quamcumque pater
generat filium talem ille generat alterius
et quam curam pater impendit
filio talem ille impendit alteri
pater formalis uel doctrine dicitur magister
qui informat discipulum bonis moribus
et disciplinis / pater etate dicitur
senex tales enim precio appellare solemus
pater reuerentia uel dignitate dicitur
quem reueremur / nam cum reuerentiam
et honorem impendimus sepe patrem
uocare solemus / Et a pater hic patri-
tuus ui· dicitur / et paternus a um / et
pater nalis le unde paternitas et
patrialitas / Item a pater hic
patricius i· uitricus patrimus et q'

patriaster pro eodem et hic patruus
frater patris, unde hic et hic patruelis
-le ad patruum pertinens. et hic et
hic patruelis -lis filius vel filia pa-
trui filii duorum fratrum sunt pa-
trueles inter se. Item a pater patrisso -as
i. patri assimilari patrem imitari in dictis
vel in factis. Terencius in adelfis: laudo
ctesipho patrissas abi virum te iudi-
co, et pater -tris. et hic patrimus
-mi. i. puer superstes defuncto
patre vel patrimes dicitur puer patre simul
et qui a patre et vitrico alitur. unde pa-
trices qui patrem imitatur. Item a pater patrius
-a -um. et hec patria -e que communis patria
omnium qui nati sunt in ea, et est patria
sive civitas, licet ponatur quandoque pro regione
vel provincia. unde patrius honor
dicitur pro ut michi patrius honor i. honor
patris vel honor paternus. patria quasi repa-
tria ab ad patrium veniat. Et hec et hic
compatriota te cum patre. Item a pater
hoc patrimonium i. hereditas patris. et
patricius -a -um nobilis de genere patris
natus vel patricius dicitur qui providet rei
publice sicut pater filio. et patro -as -avi i. fa-
cere vel perficere vel committere vel generare. Et
ab perpetro patrare est opus venerium
consummare. Unde patrato opere ve-
nerei consummato. Et sunt volunt di-
cere patratum opus venerei filium
parere. patro quasi impetro -as -avi
quod petit obtinere in petitione effectum
sive perpetro -as -are committere pre
in malo accipitur. repatro -as iterum
patrare. patro activum est cum omnibus
suis. Item a pater hic patronus i. de-
fensor quia tales affectum clientibus vel
alicui exhibeat ut quasi pater illos regat. unde
patrona et hec patronissa -se. et hic
patronatus -tus -tui. et patrocinor -aris.
i. defendere. Et construitur cum dativo. unde
hoc patrocinium i. defensio. Item a pa-
ter hic patrinus -ni qui cum sit pater
hic alterum vivum, et hec patrina -ne qui
levat aliquem de sacro fonte vel in
baptismo. Unde patres dicuntur patru-
ni. et hic patrinus vitricus, et hec patrina
est sacerdotissa vel uxor sacerdotis vel ma-
trina. Pater quasi eum nomen quod
est nomen, et dicitur patronomicum a nomine si-
a nomine patris. derivatum nomen
Et cum tale et dicitur compatrum ...

et quoque filium eius baptisat vel facit
christianum. et hic paterfamilias qui omnibus
in familia sua preest. sunt tamen pro filiis
pari dilectione consuluit. Sed quod inquit dicunt
sunt hic nomine non dicitur appellari. Et in eadem
significatione paterfamilias -liae. Et dicitur
hic quod est prius et dicitur hic patriarcha -e
summus pater princeps quasi primus i. apostolorum
vel locum sicut romanus antiochen-
alexandrinus. unde hic patriarchatus
-tus -tui eius dignitas vel eius districtus.
et quod et hic patriarchalis -le.

Pateo -tes -tui passivum i. apertum
videri manifestari aperiri
vel diffundi, et dicitur pateo quasi
palam esse et est activum non opponitur.
unde patens -tis et comparatur.
unde patentes. -tia. Item patescens
est. Item a pateo patulus -a -um diffusus pa-
tens, sicut patulum est quod spatium patet ut
animal navis arbor et similia. sed patens
quod ad veritatem patet sicut oculus vel oculi
et hic propatulus -a -um. propatulus -a -um i.
valde patulus et apertus. Item a pateo hec pa-
tina -e i. partago vel patella quia patet.
unde hec patella -le. et hec patinula diminutivum.
patinarius -a -um ad patinam pertinens
vel in patina coctus. unde plautus quo
pacto cum condiatur vel pati-
narium vel assum. et hic patinarius qui
facit patinas. Item a pateo hec patera
est magnus et patens ciphus. et hic pategium
i. gula ad summum tunice vel matelli
assutus vel pallium. aurea forma quia vari-
atum. et hic pategiarius lanitor quia
ornamenta faciunt patere. unde plautus
sume qui sunt pertinet stat ibi fullo
aurifex, miscellus pategiarius. Item a pateo
hec patena i. receptaculum calicis quia patet
sit et diffusa, et vide quod debeat proferri
penultima correpta. sicut versus hic nunc accipit a sperma
patenulla diminutivum. Item a pateo hic passus
-sus quia patet in itinere. unde passim
-a -um i. magnus equus passus i. passim adverbium
i. vero. Item a pateo passus -a -um non et
sparsim i. sparsus et diffusus et extensus. Pateris
unde virgilius erant passis antiquitus passis ad
sidera palmis. Item a pateo patesco -cis
inchoativum et est neutrum. pateo tamen suis quasi si-
gna hic et tunc formatur.

patior

Pathos grece latine dicitur defectus vel passio. vnde patior teris passus vnde paciens tis et secundum quod est nomen compar. cior ssimus vnde paciencius adu. et hec paciencia e. Et est animi vigor adinstar fortune et corporis asperitates equanimiter portans. vnde hec paciencia corporis est tollerancia animi et corporis impunitatis ... comparatur. vnde impaciens tis nomen adu. et hec impaciencia e. Item a paciens passibilis le. le. litas. Et quod impassibilis le. le. litas. Item a patior passus a um. vnde passiuus ua uum. Et quod neutropassiuus a um. et neutropassiuus a um. que dicuntur inter neutropassiua et neutra passiua propter dictum est. Item a patior hec passio onis. vnde hec passiuncula dimi. et quod passionarium liber continens passiones sanctorum vel passio i. morbus. Et quod hec compassio onis. compassio dicitur cum tuo titillat vis mulierum ... passio quidem i. malus affectus eiusmodi ... in extremum. Item a patior hoc patibulum i. tormentum et hec furca. quod furcis capti. et est patibulum minor pena quam crux quia patibulum appensum statim exanimat. sed crux suffixos diu cruciat. et patibulus a um. commixta inhonesta et turpia faciens similis. Item turpitudo. nunquam paciens tibi decet ... Item quod compatior teris i. simul pati condolere. vnde compassio onis. et compassus a um. Item perpetior teris. vnde perpessus a um. valde uel diu pati. Item perpetuus a um. quod nunquam habet finem. sed habet principium. vnde perpetue et hec perpetuitas tis. secundum statum vite quia res aliqua dicitur esse quando habet principium. sed non habet habituram finem. Item a perpetior perpessiuus ua uum. qui ... aliquid pati. et hic et hec perpes tis. i. perpetuus. vnde perpetim plus ... perpetue. Pathos quod patologia i. passionis ... et patogonio ... morbi. Paterniani dicti sunt heretici a paterno exorti qui inferiores corporis partes a diabolo factas opinantur. Patriciani dicti heretici dicti sunt a quodam patricio qui substanciam humane carnis a diabolo conditam dicunt.

Pauio uis ui itum. pauitum i. ferire percutere. vnde hoc pauimentum ti. elaboratum solum cetere vel pallacium quod sepe pede feritur vel quod lapidibus minutis cesum est factum. vnde pauimentatus a um. pauimento ornatus. et pauimentalis le. ad pauimentum pertinens. Item pauimento as. i. facere pauimentum vel pauimento ornare. Item a pauio est podium i. tabulatum super quo iunctim cum trabes sepe feriuntur. Item in podio as. et quod appodio as. supponio as omnia ponimus ... sine ... sunt ... ab ... Item ponitur ... et ... podio te appodio ... supponio istum quod podium supponere ... vel podio instruere vel podio facere munitus. Podium quod quasi propinquium. i. similis locus vel quasi a pro et pudor quia ab eo pudicitia et pudor ... vnde Macrobius de Sat. Affricanus quidem ... est ... quod nobilitatem ... repudia re... ... vnde repudio as. inhoneste reicere vel repellere vel iniuriare vel ... Item repudiosus a um. ignominiosus iniuriosus ... impendibundus ... inuerecundus impudens ... vnde repudiosi et quasi ... Et quod ... Item quod tripudium i. plausus maxime ... qui ... fiat in triumpho percuciendo terram cum pedibus. vnde et per triumpho ... et dicitur tripudium quasi ter podium. i. plausus vel repercussio terre vel tripudium quasi a tria et pes dicitur ... plausus et exultacio facta percuciendo terram pedibus. Item ponitur ... leticia et exultacio gaudio vel victoria. vnde tripudio as. i. tripudio letari exultare gaudere vel victoriari. Item podium quasi repudium dicitur vel repudium quasi a re et pes dicitur i. repulsio vel septem repulsio ... sub testimonio testium ... vel absenti ... repudium ... Item repudio as. repellere refutare. Item a pauio hec pauia vel pausia quoddam genus oliue quam corrupte rustici pusiam vocant ... oleo et suaui ... quod pauiatur i. tunditur. Item hec pauimentum ... que vestis ... leui ... quod ... pissis ... Item hec pauor oris. quod ... percuciat et tendat. vnde pauidus a um. et compauidior ... vnde pauide ... sine ... Item hec pauiditas tis. Item a pauor pauco ... vel ui. timere pauorem ... Item ... pauco ... vnde pauesco et expauesco ... Pauco ... ne ...

perpetuo

perpetua

pau...

et cadet supinus et facit futurum in vi
sillabam et tertia producit. Item a paucus vel
pauper paucitas. ab. frequentativum. frequentatur
paucus pavio. cum pro quibus quia
sit actiuum. Paulus a. um. i. parvus modi
cus. Et hinc Paulus fuit dictus paulus quasi
modicus et tempore, vel paulus mirabilis
mirabilis vel regimine. Et sic dicitur
paupa. Et nota quod non paulus a um
appellatum vel ita absoluit ex eo paulus
quidam inolevit. Et a paulus a um pau
lulus a um et pauxillus a um et pau
xillulus a um. omnia dimi. Unde pau
xillatim adverbium i. parum. Unde plautus
xillatim adverbium illas paulatim accede
re. Sed paucillus hoc nomen ineptum. Et
a paulus paulatim adverbium i. particulatim
pedetentim sensim minutatim. Et hec
pausa e. i. requies quia [illegible]
mini labat. Unde pauso as. i. quiescere
paulum et paululum. Et paulo libet
sunt nomina posita adverbialiter. Et pau
lo quasi paulo post. pauloante vel paulo
sunt due partes posite pro una. Tertia
paulominus ut accentus sit in antepe(nultima)
i. fere adverbium remissiuum. Unde paulo
minus consummavit me in terra. Et sunt
quandoque due partes et duobus accentibus
pronuncianda ut ibi Paulo minus mi
noratus est ab angelis. Paulo absolu
sum compositum enim per. Et paulisper
i. parum per modicum. Paucus a
um. dicitur respectu multi ut multi homines
pauci homines. Et comparatur cior. issimus. Unde
pauce [illegible] adverbium. Et hec paucitas
Et pauculus a um dimi. Et hec pauce
dinis. Et hec paucitudo. inis. in eodem
sensu. i. paucitas. Et componitur [illegible] paucies
[illegible] i. paucus et rarus. Et inde [illegible] po
adverbium. Paucus [illegible] a
um. et perpaucus a um. i. valde paucus
Pavo. onis. de sono vocis nomen
Pauliani quidam heretici a quodam
Paulo dicti sunt qui dixerunt non Christum fuisse
semper, sed a Maria sumpsisse initium
Paxean lauis carmine. Paxcmatia
[illegible] panes qui vulgo dicitur [illegible]
Pecto tis. xi vel xi. vel [illegible]
pectui secundum [illegible]
hoc modo ne [illegible] et vado
[illegible] Et facit supinum [illegible]
i. pectinare [illegible]
[illegible] Et [illegible]
Et inde impexus a um i. non pexus [illegible]

In sermonibus. Impexum secundum [illegible]
[illegible]. Item a pecto pexo. as. frequentativum
a quo pexitas ad aliud frequentativum. Item a pec
to hic pecten inis. instrumentum pecten
di et texendi quia fila telarum reddat
pexa et informat. Pecten etiam dicitur
plectrum cithare. Et inferior pubes
viri vel mulieris, et quidam piscis. Iuv(enalis)
[illegible] Pectinibus patulis iactat
se molle tarentum. Et inde pectino
as. i. pectere. Et hoc pectinarium locus
ubi pectines ponuntur. Et hic pectinarius
et hec ria qui vel que facit pectines
et pectinarius a um. Item a pecto hoc
pectus oris quia mulieres in pectore
solent sibi pectere capillos, vel
dicitur pectus a plecto tis quod est flec
to tis quia sit plexum inter partes
eminentes mamillarum, vel dicitur a
specio tis. Alia quidem animalia pe
ctus habent ad terram oppressum et ab
aspectu remotum. Sed homines pectus
et erectum utpote plenum rationis et
ideo non decebat latere. vel ut dicitur pe
ctus quasi [illegible]. Unde hoc
pectusculum dimi. Et pectorosus a um
et pectorosus a um magnum habens pe
ctus. Et hic et hec pectoralis et hoc le. ad
pectus pertinens. Et hoc pectorale lis
zona circa pectus. Et pecticus a um
i. digestibilis. Et per compositionem expe
ctoro as. i. expellere, firmatum
a pectore removere. Pecto is quo
pecto tis i. simul pectere. Depecto tis
valde vel deorsum pectere. Repecto
i. iterum vel retro pectere. Et est actiuum
cum omnibus predictis. Pedos i.
puer. et agoga dux vel ago. Et dicitur pedago
gus qui secum puerum studeret. Sed
cui parvulus assignatur. Et dicitur sic quia agat
et ducat pueros, et lasciuientes refre
net et erudiat. Item et papias. Unde hoc
pedagogium magisterium officium pe
dagogi circa pueros, vel locus ubi pueri re
sident. a pedagogo. Pegasus mons
[illegible] fabulata fuit [illegible]
Et pegasus diuinus equus et alatus
de sanguine gorgonis natus. Unde pegaseus a um.
Pello. lis. pepuli pulsum vel
pultum secundum antiquos. Unde
pulto. as. frequentativum. Unde Terentius
Cesso iam pultare quasi hostium
vicini. Sed a pulsu fit pulso as.
frequentativum.

pecten

A quo pulsito. as. unde fit. Et compositum impulso. as. et repulso. as. Omne pulsare et derivata a composito de pello. lis. Item a pello pulsim adverbium et hic pulsus. sus. sui. Item pellicio. as. unde fit. Et hoc pessulum et hoc pessellum sera lignea qua firmatur hostium. Item hec pelta. te. scutum brevissimum in modum lune factum quo amasones utuntur maxime. Unde iii. libro regum. Fecit Salomon ducenta scuta de auro puro. Item tercentas peltas de auro probato. Item a pello hec

hic pellis

pellis. lis. quia extrahat iniurias corporis tegendo pellat. Unde hec pellicula diminutivum. Item pelliceus. a. um. pellibus indutus vel magnam et grossam habens pellem. Item hec pellicia. e. indumentum corporis quod de pellibus fit. Et hinc pelliciatus. a. um. pellicia indutus. Item a pelle hic pellis vel galea ex corio vel pelle. Et hoc pellicanum vel re. ris. pellicula que pendet ante pectus hominis quasi pellicanum. vel sic dicitur a palo. as. quia vagatur hinc et illinc et fluitat vel a palea quia admodum palee fluitat hinc et illinc. Hinc et paleacia dicuntur quasi partes inguinis que sub illa pelle colligantur. Item a pelle hic et hec et hoc pellax. cis. fallax. fraudulentus. dolosus. dicitur a pelle. id est a colore. Sed ut fallat credet. Sed inconvenientiam nunc gerit. vel dicitur a pellicio. Et ut superius diximus. Item a pelle pulcer. cra. crum. a pre et i. pelle. quasi sine ... pulcritudinem in superficie cutis. Et compara. cior. cimus. Unde pulcre. cius. cime adverbium. Et hec pulcritudo. dinis. Et hic perpulcer. a. um. id est valde pulcer et non compar. Unde pulcer. Hec dicuntur de corpore

hic pilus

transferuntur tamen ad animam. Item a pelle hic pilus. li. quasi pelus quia a pelle prodit. Unde pilosus. a. um. et comparatur sicut primus. Unde pilose. sius. sime adverbium. Et hec pilositas. tis. Et hinc pilosi dicuntur quos greci panitas latini incubos appellant sive inuos ab ineundo passim cum animalibus.

Incubi
Incubones

Unde et incubi vel incubones dicuntur ab incumbendo. id est stuprando. Sepe enim improbi existunt mulieribus et earum peragunt concubitum. quos demones galli dusios nominant quia assidue hanc peragunt immunditiam. Sed quem vulgo incubonem vocant hunc romani faunum ficarium dicunt. Hunc alii satirum vocant. Item a pilus hec pila. le. ludus alchus muzeligus quia pilis interius tunditur vel quia eius pilus est ... Unde in vita beati Sampsonis legitur. Quidam clericus fecit venenum et probavit per pilacem esse mortiferum. Et hec pila. e. pilacellus cum quo luditur quia sit pilis plena. Pila etiam dicitur thaberna. Pila dicitur pes pontis vel quod sustinet parietem vel effigies hominis in compito posita. Et pila instrumentum concavum in quo frumentum teritur. Et pila etiam dicuntur quedam tela romanorum. Item pilum dicitur quod prodit de pelle. Et pilus dicitur instrumentum cum quo teritur in pila sed dicunt in tercio et penultima quod pila pro thaberna et pro instrumento et pro tela primam producit. In aliis significationem corripit. quod ostenditur istis versibus:

Est pila pes pontis pila ludi pila thaberna. pila terit pultes in bello pila geruntur.

Item pilum primam producit pro instrumento. alias dicitur cum corripit. Unde quidam versus: ... terit est pilum. pilus est in fronte capillus pila. Et pilacellus. Compositum pilocrepus. a. um. et pililudius. a. um. et ludipilus. lum. qui cum pila ludit. Item a pilus pilo. as. id est pilos auferre. Et compositum compilo. as. id est simul pilare. depilo. as. expilo. as. Pilo dictum est cum suis compositis et cum hac dictione corripit hanc sillabam pi. Item a pilus hec pluma. e. quasi piluma quia sicut pili in corpore quadrupedum ita pluma in avibus. Unde hec plumula. le. et hec plumella. le. diminutivum. Et hoc plumacium id est cervical vel pluteum. Et plumatus. a. um. plumis tectus. Et plumosus. a. um. id est plumis plenus et comparatur. Unde hec plumositas. tis. Item a pluma plumo. as. id est pluma tegere vel pingere ornare. Et compositum deplumo. as. et explumo. as. id est plumas auferre. Item a pluma plumarius. a. um. ad plumas pertinens. Unde plumarium dicitur opus in modum plume sectum et depictum. Et hoc plumatium id est cervical vel sarptorium. Et plumeus. a. um. quod est de pluma. Item a pluma vel a plumo plumesco. scis. cere plumas habere vel emittere. Unde plumesco inchoativum. Item a pluma hic pulvinus. ni. id est cervical. id est de plumis quia de plumis fiat. vel a pullis quia de plumis pullorum fiat. Unde hic pulvillus. li. Et hoc pulvinar. ris idem. sed pulvinus. pulvinus et

pulvinar dicunt quoque ipsi lecta vel
lectisternia que sternebantur in templis
unde et ipsa templa et festa dicuntur
pulvinaria, sed pulvinus proprie cervical,
vel pulvinar regum et di-
vitum. Pulvini etiam sunt machine quibus
naves deducuntur et subducuntur in
portu. Pluma componitur cum et implumis
et hic et hec sine pluma sive barba.
Juvenis implumes thalamus quo re-
ctus quo fuerunt. Item a pilus hec
pilosa, -e, i. res ornata tecta piloso
opertum. Pilus quoque hic capillus quasi
capite pilus secundum quod hic super pellis dicitur.

pileus Item a pellis hic pilleus et hoc
pilleum quia de pelle fiebat, et est
genus sacerdotalium vestimentorum. In lege
que sunt poderis abaneth pilleum
machir ephot logion petdalum batin
sive feminalia. Et dicitur pilleum ex bysso
rotundum quasi spera media caput
tegens sacerdotale et in occipitio vitta
constrictum. Hunc greci et nostri tyaram
vel galerum vocant, sed non pilleum
sed modo pileum quod pro capello accipitur
vel pileum dicitur a pilis vel quod pilos
capitis tegat, vel quia ex pilis fit, unde
hic pileolus vel -lum dimi. Scaculo unde
omni pileolo solvat commoda tribulis,
et pileatus, -a, -um, i. pilleum habens
vel pilleo indutus. Et pilleo -as pileum
induere, et componitur depilleo -as
expilleo -as pilleum auferre. Pellis quasi
pelliparius pergamenarius qui paraт
i. preparat pelles et versipellis de quo
postea dicetur et depelliculo -as edor
decipere. Item a pello -is hoc pellum
quoddam genus teli et dicitur romanorum,
et a pello quia pellitur et emittitur
et retorquetur unde hic pilanus, i. qui
cum pilo graditur armatus et pilatus
-a, -um pilum habens vel pilo ornatus et hec
et hec pilata -e pro compositum i. fiunt sine
latis quia tamen pilo latitat. Et componitur
hic primipilus et hic primipilarius
et hic primipilaris in eodem sensu,
i. vexillifer qui portat primum pilum
ante regem i. vexillum unde hic et hec
primipilaris et hoc -re, et hic primipilatus
-tus -tui i. dignitas vel officium pri-
mipili. Item a pello vel impello hic
pulvis vel pulver quod pellatur et tollatur
a vento unde pulvereus, -a, -um quod est
de pulvere vel ad pulverem pertinens,
et pulverosus, -a, -um pulvere plenus,

et pro compositum pulverulentus, -a, -um
in eodem sensu. Et utriusque comparatur,
unde hec pulverositas et hec pulveru-
lentia, -e. Item a pulvis hic pulex, -cis, -ci

pulex quia ex pulvere nascitur vel quod magis
ex pulvere nutritur unde pulicosus, -a, -um
plenus et habundans pulicibus unde hec
pulicositas plenitudo et habundantia
pulicum, et pulicarius, -a, -um et hoc
pulicarium et hoc pulicetum locus ubi
pulices habundant. Et hec pulicaria
herba quia semen simile pulicibus
habet, unde et camelorum herbam puli-
cariam ponit. Et pulex sit licet ma-
gnus nullus sane mentis dubitat.
Item a pello -lis pello -as i. voce
quod non est in usu et utriusque componitur
cum ad et appello -as i. ad iudicem
alium voce vel audientiam altius
iudicis postulare. Appello -lis appuli
i. ad portum venire vel impellere, et
appellere i. applicare ut pergens poeta
animum suum ad scribendum appulit
i. applicavit unde hoc aplustre -stris idest
gubernaculum navis. Juvenalis vide
quod taurenis amplustre. Compello -lis
-li i. impellere et coadunare, ut ille compu-
lit me ad hoc i. impulit, et ibi compu-
leratque greges civitas, id est coadunaverat, ut Virgilius compulerantque greges Theodolus compulerat quoniam greges puri tybrie sub amena rapinas
coridon et tirsis in unum unde compulsio
-nis fit. Depello -lis depuli i. decerssim
vel de uno loco ad alium pellere. Dis-
pello -lis dispuli diversis modis vel in di-
versas partes pellere. Expello -puli quasi extra pellere.
Impello -lis -li quasi intro vel ultra pellere
unde impulsus, -a, -um et impulsus, -us, -ui.
Interpello -as i. interrogare interdum aqua vocare
et alloqui. Propello -puli porro vel
ante pellere unde propulso -as frequentativum. Per-
pello i. perfecte pellere. Oppello -lis
undique vel contra pellere. Repello -lis
retro pellere unde repulso -as frequentativum, et
hec repulsa, -e i. repulsio. Suppello
-lis surripere quasi subtus pellere. Pello
et pello -as cum omnibus suis quere supra in aca.

pelagus Pelagus interpretatur latitudo unde
unde hoc pelagus et hoc pelagus
latum est profundum mare vel
altitudo maris sine portu et
littore unde hic et hec pelagius -ie et hec pela-
gia magna navis pelago apta. Et pe-
lasgus, -a, -um grecus. Greci dicti sunt pela-
sgi a pelago quod per pelagus ut dicit Varro
primo ad Italiam applicuerunt, vel sic dicti
sunt a pelago Larisse et Jovis filio unde
hec pelasgia -as, idest grecia. Pelagiam

quod heretici a pelagio monacho exorti
sunt qui liberum arbitrium divine gratie
anteponunt dicentes sufficere voluntatem
ad implenda iussa divina Pelorus mons
sicilie dictus a gubernatore hanibalis illic
sepulto unde hic pelorus ri quod etiam grece ostrea
quia ibi abundant Pelusium et pelusius di quidam
pilus pisces et omnia papirum imitatur vel quod
vos primum sicut petasunculus et vasapela
inde et vetus afrorum epigramma
bulli Peno grece latine dicitur nutrio unde
hic penus nui et hec penus nus et hoc penum
ni et hoc penus noris et hec penu in
in hoc penu indeclinabile et hoc penus oris
omnia in eodem sensu id est cellarium quod in eo reconduntur
ponuntur unde homines muniuntur et in
hic penarius id est cellarius et penaria ad pe
num pertinens et hec penuria id est inopia ege
stas paupertas et inde quod in penore est pe
no quod penora est omnia que necessitate
ad victum cotidianum Pene adverbium
remissum id est fere unde penitus adverbium inter
tivum id est omnino unde penitus a um siue
tius interior intima unde dicitur penitus quasi
pene intus vel potius quasi pini intus unde
penitior tap. Vti secum penita mundi pe
nearet et compa. tior simus unde pene
tia siue ad et hii penates tum do
mus interiores inde vel domestici et pena
ti dei dominus presidentes quos antiqui
in domibus colebant et eorum imagines
in domibus habebant unde et dicti sunt pe
nates quia penes nos nati et est aduerbium Item
a penitus penetro as per tusis perforare pe
nitus intrare vel pervenire id est totum intrare et
ancipis intrare vel pani id est toto intrare et
est actiuum unde hic et hec penetrabilis le Pene
trabile quod penetrat vel aptum est pe
netrare penetrabile quod penetratur
vel aptum est penetrari ponitur tamen quandoque
unum pro alio ut frigus est penetrabile id est
aptum penetrare et hoc penetrale vel
penetral lis secreta camera secretus et
interior locus in domo vel in templo ubi
dabantur oracula et dicitur a penitus vel pene
tro et quandoque ponitur pro domo et penetrale
et impenetrabilis le Penetro as
repenetro as suppenetro as et e activum
cum suis compositis Penes prepositio est et desinit
actu id est apud vel erga
P endo dis pependi pensum id est
suspendere vel continuare et pende
explicare reddere solvere vel persolvere
unde pendo dis et sic in prima
et in supinum pepedi et pensum
est sicut passionis inclusiue nature similiter et vel
pensum unde quinque pendeo dis pensus
pende dum sit et vetus pondus est a pendo
hoc pondus deris omnis vel quantitas vel quod
trutinatur et mensuratur et dicitur a pendendo
quia in statera libratum pendeat et quod
pensum dicitur quasi pondus sed abusive pondo
una libra vel unius assis et dispendium
dictum est quasi duo pondera id est due libre vel
duo asses et sunt diversa nomina pon
derum in trutina que et moneta dicitur
et statera campana examen calculus pi
liqua ceratis obulus scrupulus dra
gma coclearium olche triatus anita
bulum denarius solidus sextula stater
quadrans siclus uncia libra mi
na talentum centenarium Et a pon
dus quasi ponduscalus dicitur et ponderosus a um
quis et quod unde ponderose adverbium per compara
tionem et hoc pondero ras Item a pondus
hoc pondo indeclinabile et pro quod libra
et ponderoso unde in vita sancti nicolai
legitur quod auri pondo tum virgini
adeunt puellas Et pondero as id est tu
tinare vel granare et equipondero
as equaliter ponderare et perpondero as
pluralitate pergranare et extollere pro aliis
ponderare Pondus est et sempondium
id est dimidium pondus et hoc dispondium sed
melius dipondium id est duo pondera scilicet
quasi pondus ex duobus assibus compositum
unde in evangelio nonne duo passeres
veneunt dipondio Item a pendo pe
dimus a um quod pedes et clenarium est
et hic penis nis id est cauda equina quia
pendeat et suspensa fiat et hic penis is
id est papa ville mediocrius quod pendat vel
quasi suspensa fiat vel penis dicitur a pe
quia suspensa fiat Vel penis dicitur a pe
netro eo quod est eius officium scilicet intro
nectere ad quid est eius officium est integ
humani quod Item a pendo quasi penicillum
li et quid penicillum et hic penicilla id est
li et hoc penicillum et hic penicilla i.
mollis quasi spongie ad tergendos hu
mores et scutellas sed hic penicillus li di
natur a pannis quasi panniculus sed quod
penicillus cum quo dicti tergitur unde
terentius in eunucho terans ignavie pe
niculos putas pugnare Item a pe
do hec penula le et pallium quod est
apte cum longis fimbriis Vel dicitur pe a
penis qui magnum est vestis ventus
et apud quos mirum habitur Item Multis
stellate penula nimis est Et penulatus
a um id est pallio indutus vel id est palliu

hus. Item a pendeo hec penna ne. quia
pendet .i. volat quia auxilio pennarum
monentur aues et volant vel penna
dicitur a pennum quod est acutum quia acu
ta sit. vnde hec pennula dicitur et pennigi
ta. et pennatus a. um. et penno
a. um. et pennis tego vel orno. et componitur depe
no. as. expenno as. i. pennas auferre
inpenno as. pennas immittere. Penne
impli. Item a pendeo hec et hec pensilis et
hoc le .i. leuis Scriptura n. sunt leuia
et pensilia. i. vanum pondus in se habent Vitissimum
pro. dolia pensilibus plurimus atque illuc
despiciat nos. vnde pensile adverbium .i. le
uiter. et hec pensilitas tis .i. leuitas et
componitur prepensilis le .i. valde leuis pre
pensilitas. Item a pendeo hoc pen
sum .i. dubium cogitatum consilium
quia cum aliquid deliberamus pendemus
.i. in pendulo et dubio sumus. et hoc
pensum dicitur mulierum scilicet lana vel li
num ad opus datum vel filatura. et
a pendeo vel pondus quia ad pondus
vel ad mensuram datur. et hinc penso
as .i. cogitare deliberare vel ponderare
examinare equare. et secundum hanc significationem
potest esse frequentativum a pendo dis. Appendo quasi
appendeo ab aliquo pendere. Compen
deo simul pendere. Dependeo des
.i. deorsum pendere. Dispendeo des
diuisim pendere vel in diuersas partes pendere.
Propendeo des impendeo. des. imminere
ingruere. instare. Suspendeo. Pendeo
neutrum est cum prius quod hoc. Item a pendo
hec pensio. onis. libratio equatio vel
ponderis equalitas. et pensio pretium
solutio vel ipsum tributum vel pretium
quod datur pro agro ad pensionem conducto.
vnde pensionarius a. um. ad pensionem
pertinens vel qui pensionem reddit.
Item a pendeo pensus a. um. pro solutus
vel suspensus vel ponderatus libratus
equatus et secundum hoc dicitur pensior et
vnde pense pius prime. adverbium. vnde in epistola
pape Felicis in epistola pro ponti sit
in celesti militia que pense seruanda est. Item a pende penso
as. frequentativum .i. frequenter pendere vel equare
a quo pensito as. alia frequentativum. Marti
alis Zelo patris pensitat innumera
pensitat pede quasi appendo dis. suspendere
vel librare ponderare vnde appensus
et appensio. a. um. et hec et hec appendix
et quod deni appendendo adiicit
vnde hec appendix dicitur mansiuncula
que magne domui adiicit. sic que
apendix palati id est qui torum diui
sum in duo latera. vnde persius alias
aut quid apendicis vel hec apendicula vel
et apendicia a. um. Compendo dis.
simul pendere reddere persoluere vel ter
minare equare vnde compensator et qui
libenter reddat quod debet. et compensus a.
um redditus vel terminatus. et compendi
um quicquid est breue vel vtile vnde
Statius Thebaidos breuiter compendia
plura. et hinc compendiosus a. um. breuis
et vtilis. vnde compendiose adverbium ut
iste locus compendiose .i. breuis et vti.
et hec compendiositas. Item a compendo
compenso as. frequentativum terminare vel ite
rum terminare donare. Et quia re
compenso as. reddere persoluere remu
nerare vel iterum terminare equare.
Dispendo dis. largiter donare expendere
vel ordinare diuidere vnde dispen
sor et dispensus a. um. et hec dispe
sa. se. et hoc dispendium .i. nimia
largitas nimia dispensa. et dispendium
dicitur quod est contrarium compendio
longum et inutile vnde dispendiosus dispe
diosa dispendiosum. longus et inutilis
et dispendiose. dispendiositas. Item
dispenso as. frequentativum quia largiter donare
diuidere disponere vel deliberare. depende
dis. persoluere soluere vel vendere vel
deorsum pendere. expendo dis. vnde
hec expensa est. impendo dis. i.
donare exhibere vnde hec impensa
est. et hec impendium ambo pro
expensa vel dispensa vnde Iosephus
in tempore Senollari templum impe
dijs ex meo facte. et impedio adverbium
.i. sedule et intente. Terentius in
Eunucho Animus meus impedio ma
gis adaugebat. et impendium est
inuenitur pro studio et sedulitate
vnde impendiosus a. um. i. sedulus
et intentus vnde impendiose adverbium
et hec impendiositas. Item ab impe
do impensus ab frequentativum. propendo dis
extendere dilatare vnde propensus a. u.
.i. extensus parsimus compone apte

perpenso sexquipedale arcu et perpendo
dis intelligere considerare animadvertere
advertere Papias Unde hoc perpendiculum
li. illud unde lapides fermantur et
suspenduntur / et perpendiculum dicitur
illud instrumentum cementariorum
quod alio nomine dicitur amussis
et plumbatum quod ipsi demittunt
ad perpendendam rectitudinem parietis
vel equalitatem muri. Unde perpendi-
cularis re ut perpendicularis dicitur
linea que sursum in deorsum recte
dirigitur / rependo dis reddere remu-
nerare / suspendo dis sursum pendere
Compositum de inrepilomus pendo preci-
pendo vilipendo floccipendo naucipendo
nichilipendo minimipendo omnia pro
contemnere parvum appreciari / pendo
et eius composita omnia sunt activa et faciunt
supinum in pensum et preteritum in pendi.
Simplex tamen geminat primam sillabam
in preterito et facit pependi. Sed nullum
eius compositum geminat sillabam in preterito

Hec pena e dermatum a
pendo is sed per plicitatem
de eius divisum litanima
et pena a pendo quia penam
qui debitum pendimus. i.
solvimus et sustinemus pro forefacto / et
sunt octo genera penarum in legibus
scilicet dampnum vincula verbera talio
ignominia exilium servitus et mors
Item pena et supplicium differunt / pena
sine sanguine esse potest sed supplicium
non nisi cum sanguine / vel supplicium
proprie dicitur cum quis ita dampnatur
ut bona eius confiscentur et in pu-
blicum redigantur Unde hic et hec
penalis le. liter / et penalitas tis
et punio is ivi itum. i. penam irro-
gare Unde punitus a um et comparatur
Et compositum impunitus a um et sic comparatur
Item punio vel pena compositum impunis
et unis / et hoc et hec impunis et hoc ne
in eodem sensu. i. non punitus sine pena
et quandoque impunis dicitur immunis
et inde impune vel impunite adverbium
et hec impunitas Item a pena pe[n]iteo
tes tui quia penam agit ut penitentia
Unde penitere dicitur quasi penam tenere
et est ethimologia / et penitet compositum
cum genitivo ut penitet peti Unde penitet
impersonale quod construitur cum accusativo et
genitivo ut penitet me peti et hec utitur
sed quandoque personali ratio utitur nisi
in divina pagina Unde penitens a quo

hec penitentia e quasi punientia qua
anima cruciatur et caro mortificatur
et est vera et perfecta penitentia perpetrata
mala deflere et futura non admittere
Et penitens compositum impenitens Penta
grece latine dicitur quinque et componitur cum
coste quod est decem et hec pentecoste
tes vel hec pentecosten inde quia
quinquies decem dies sunt a resurrec-
tione usque ad pentecosten Iterum componitur
cum teucos quod est volumen et dicitur hec
pentateucus. i. liber distinctus quinque
voluminibus ut sunt quinque libri Moysi
Item componitur cum multis aliis de quibus sermo
possit vel sequetur Hoc pennum dicebant
antiqui acutum Unde hec penna dicitur
acumen vel extremitas ferri acuti
sed penne avium sunt. pinne murorum
vel templorum vel arcium tangentes vel su-
mitas / et a penna hec pennula e
vel a pendeo ut quidam Et penna
componitur cum bis et dicitur hec bipennis nis
i. dolabrum quia habet duas acies
scilicet ante et retro / et hic et hec bipennis
et hoc ne Invenitur masculinum declinatum
Item a penna hec penula le summa
pars muris ab acumine sic dicta
Penteros grece latine soror penteros soror
Hoc peplum est matronale pallium
de purpura signatum cuius fimbrie
aurei seminis summite resplendent
et ut dicunt proprie capitis est Pepo
onis. i. melo onis et componitur quasi
melopepo quoddam genus melonis
Peon quidam medicus fuit a quo peo-
nia herba precipue inventa / Haut
quidam glyceridem vocant quia dulcis
saporis sit vel pentorobinam a nu-
merorum vel ut archiatri dactilos
a digitorum similitudine Item peon fuit
quidam auctor a quo quidam pes
inventus dictus est peon / et constat ex
quatuor sillabis quibus peon sunt eius quatuor
peonices et sunt quatuor repertus peon
primus constat ex prima longa et tribus
brevibus peon secundus ex secunda longa
et tribus brevibus peon tertius ex tertia longa
et tribus brevibus quartus ex quarta longa
et precedentibus brevibus Unde peonicus a um
et peonicus a um Peri. i. circum
vel de et componitur cum frasis quod est
locutio et perifrasis. i. circumlocutio
et hec perifrastes a para quod est iuxta
vel a para-as et frasis. i. loquax
qui nimie loquacitatis vel loquacitatem
vel paratus vel promptus ad loquendum

vel parafrastes, ipse dicitur non diserte non bonus sed malus interpres. Peri grece et frasis componitur hec perifrasis, id est circumlocutio, cum una res pluribus verbis fatur et describitur; et in rethorica iste modus loquendi vocatur circuitio. Unde perifrasticus, a, um, ut iste loquitur perifrastice, et perifrastice in eodem sensu. Item componitur cum logos quod est sermo vel ratio et dicitur perissologia, id est adiectio verborum plurimorum supervacua, ut vivat Ruben et non moriatur, cum non sit aliud vivere et non mori. Item peri componitur et dicitur peripateticus, a, um, id est circumambulans vel ambulans. Unde peripatetici dicti sunt quidam philosophi a deambulatione, quia circum circa calcantes vel ambulantes, quia Aristoteles auctor eorum deambulans disputare solitus erat; vel quia perambulabant de scola ad scolam disputantes et inquirentes, ut melius sue sententie possent adiungere. Item a peri quod est circum et simus, a, um, quod est cibus vel semus, quod est imperfectus vel secus, componitur hec peripsima, atis, purgamentum quod exit de tritico cum ventilatur, vel purgamentum pomorum et rasura et limatura unguium, vel quia circum circa reseratur et diminuitur. Item componitur cum amblo et dicitur peribolus vel hoc peribolum, id est deambulatorium, deambulatorium, spatiatorium, peribolatorium. Unde in Ezechiele fecit murum qui erat exterior ad deambulandum et cingebat gazophilacium. Item componitur cum metros quod est mensura et dicitur perimetrum, id est linea circum circa mensurans; et cum oda quod est via, et dicitur periodicus, a, um; periodice febres sunt quas quottidianas, tercianas, quartanas vocamus, dicte sic quia certis temporibus circulo moveantur. Et cum petasma, quod est velum vel tentorium vel cortina vel potius quelibet adiectio vestis in circuitu. Unde peripetasma dicitur superior pars in cortinis que depicta est; inferius peripetasma dicitur quoque limbus. Et cum zoma quod est corpus, et dicitur hoc perizoma, tis, sed pro duobus semper (?) sepe, sicut hic; et perizoma, tis, quedam vestis hominum antiquissima, id est succinctorium femorale quo genitalia tantum teguntur. Alii dicunt quod sit tunica foliis consuta qualem dominus fecit Ade post lapsum. Et cum tomos quod est incisio, et peritomum,

id est circumcisio. Et dicitur peristroma, atis, id est tegmen vel tegmen vel accubitus. Et cum arcos quod est princeps, et periarchon, id est de principibus. Componitur quoque cum multis aliis partibus de quibus singulatim melius tractabitur. Item a peri quod est circum dicitur pero, onis, quoddam calciamentum rusticorum amplum et latum, quod alio nomine dicitur culponeus (?); et a peri quia pre nimia amplitudine circum circa vagatur. Unde peronatus, a, um, id est peronibus calciatus. Unde Persius: peronatus arator. Et hec pera, e, sacculus qui tasca vulgo dicitur, quia lata sit et sinuosa. Unde perula, le.

Perio, ris, rui, ritum, id est docere, instruere, probare, a quo dixerunt quidam esse composita apperio et comperio et similia que supra dixi; imo esse composita a pario, sed est verbum iam absolutum, sed quedam ab eo derivata adhuc retinentur, scilicet peritus, a, um, doctus, instructus, sapiens, et comparatur -rior, -ssimus. Unde perite, -rius, -ssime adverbium. Et hec peritia, e; et componitur imperitus, a, um, et similiter comparatur. Unde imperite, -rius, -ssime adverbium, et hec imperitia, e. Item a perio hoc periculum, li, id est experimentum. Unde Terentius in Eunucho: facit periculum in litteris, facit in palestra. Et hinc periclitor, aris, id est experiri. Unde Plautus in Amphitrione: periclitatus sum animum tuum. Hoc pergamum, mi, quedam civitas. Unde pergameus, a, um, et hic pergamenus, a, um, et hoc pergamenum, id est carta, quia ibi primo fuit inventum et excogitatum. Hic Perseus, sei, quidam rex qui quandam terram debellavit et ex eius nomine dicta est hec Persia, e, et hec Persis, idis, et Persida, e. Unde Persicus, a, um, et persicus, a, um, et hec persica, e, et hec persicus, quedam arbor in primis advecta vel persicus a Perseo rege qui in Egypto primus sevit illam. Unde hec persica, fructus illius, et hoc persicetum, locus ubi persica crescunt; et persicus, a, um. Perseus componitur cum polis quod est civitas, et hec persepolis, quedam civitas quam condidit Perseus. Pesti grece, latine humor dicitur. Unde hec pestis, quidam morbus quo scilicet membra dissolvuntur et putrescunt. Vel dicitur pestis quasi pastis a pastendo, quia velut incendium depascat dum descendit per totum corpus; et gignitur ex corrupto aere. Eadem dicitur

et contagium vel contagio a con-
tingendo quia quem tetigerit pol-
luit vel quia tactu unius descendit
per omnes / ipsa et inguina ab in-
guinum percussione / eadem et lues
a labe vel luctu vel luendo dicta
quia tanto acuta est ut non habeat
spacium temporis quo vel vita speretur
vel mors sed repentinus morbus
simul cum morte venit / unde hec
pesticula le di / et pestifer a um
et pestuosus a um ambo pro peste
plenus unde pestuose adverbium / et hec
pestuositas / et componitur cum lentus et
pestilentus a um et hic et hec et
hoc pestilens tis i plenus peste et
veneno comparatur cior ssimus / unde
et pestilente et pestilenter cius ssime
adverbium / et hec pestilencia idem quod
pestis sed proprie pestis est non ipsius
morbi / pestilencia vero est illud quod
ex se efficit / unde et pestilencia
quosdam quasi pastulencia quia sicut
incendium depascit dum descendit
per totum corpus Item pestis componitur
pestifer a um et hec tempestas tis
et quasi tempus pestis quia et dicitur
tempestas tempus et tunc derivatur
non a tempore / et hinc tempesto as
molestare tempestate destruere dissi-
pare vel tempestatem facere / et
tempestuosus a um tempestate
plenus et tempestas unde tempestuose
sius ssime adverbium et hec tempestuositas
Peto tis ivi itum i querere
postulare / unde petitor petitio
unde hec petitiuncula di /
Item a peto hic petitus tus
tui et petinus vel petitus
a um qui frequenter petit vel qui ciat
aliquid petere et petilius a um qui
supra petit et hic petilus ti gracilis
strabo aliquantulum scilicet cuius oculi
quadam velocitate cito volvuntur huc et
illuc et hec petita gracilita aliquantulum
straba / et hic petulus equus qui
albos habet pedes et hec petaso onis
i perna porci scilicet baconus Marcialis
coquus et pultem dubiam cum
petasone vorat / et hinc petasunculus
di / Juvenalis vicinus petasunculus
et vas Item a peto hic petasium vel
hic petasus quoddam talarium tectum
mercurii advolandum / unde et dicitur
petasus quasi petens superiora vel dicitur
petasus a peto greco quod est volare
Marcialis petaso ac talaribus galeatus
cepit volare mercurius Item a peto
petulcus a um impetuosus i petulans
unde et metricus petulcas vocamus
et petulcus luxuriosus qui sepe petit
coitum quod proprie de animalibus irraciona-
bilibus dicitur / et dicitur petulcus quasi petens
volens / unde petulcor aris importune
petere et proprie coitum luxuriari lasci-
vie animum dare / in petulans
luxuriosus lascivus importune petens
plus petens / unde et proterve dicitur
quia petulancia et protervitas vicissi-
tibi quadam mutuo iunguntur insania
ut plus velint / petulans tenacitate
lascivus ludo et comparatur cior ssimus unde
petulanter cius ssime adverbium / et hec
petulancia e Item a peto hec peto-
rita quoddam genus currus dicitur
essedum festinat polenta petorita
et hoc petalum i forma marmorea
ad instar tessere quadrata / unde
pavimenta templorum et domorum et
palaciorum quidam sternebantur / Josephus
in unum stravit autem pavimentum
templi petalis aureis / et petalum
est lamina aurea in pectore pontificis
vel in fronte que illud nomen dei
ineffabile tetragramaton quatuor
litteris hebraicis habebat scriptum Item
peto componitur cum aura et hic
petaurus quidam ludus quo homines
a carpentibus mittuntur in auras
et petaurus quasi petens auras vel
petaurus quasi petens thauros In
affrica sunt quidam thauri ita
edocti quod cum cornibus emittunt homines
in auras et illesum inter cornua
recipiunt et dicuntur pethauri quasi
petentes thauri / vel pethaurus
componitur a peto greco quod est volare et
aura quia cum homo in tali ludo
emittitur videtur per auram volare
Juvenalis An magis oblectat animum
iactata pethauro Item peto componitur
hic et hec venerepeta te i luxuriosus
quasi venerem petens / et hic et hec
heredipeta te qui petit hereditatem
alienam Item peto componitur appeto
tis i desiderare vel requirere vel
acquirere unde hic appetitus tus tui
et appetibilis le liter / competo tis
i simul petere vel convenire vel congruere
unde hoc hoc compitum ti collectio plu-
rium viarum scilicet locus ubi plures
vie se petunt et queniunt sic est

binarium vel ternarium vel quadrivium
vel componitur a con et pitar quod est
via, unde hic et hec compitalis et hoc
-le. Item a peto per convenire compe-
tens nomen, i. conveniens, et comparatur
-tior -tissimus, unde competenter -tius -tissime
adverbium, et hec competentia -e. Et componitur
incompetens i. inconveniens, et similiter
comparatur, unde incompetenter -tius -tissime
adverbium, et hec incompetentia i. inconvenientia.
Impeto -tis invadere, irruere, contra
aggredi, unde hic impes -tis et hic
impetus -tus -tui in eadem significatione, unde
impetuosus -a -um furibundus cum
impetu omnia faciens, et comparatur -sior
-ssimus, unde impetuose -sius -sime adverbium,
et hec impetuositas -tis. Item ab
impeto hec impetigo -ginis i. sicca
scabies prominens cum asperitate
et rotunditate forme, unde impetiginosus
-a -um scabiosus et comparatur, unde hec
impetiginositas -tis i. scabiositas. Oppeto
-tis i. cum petere, et tunc componitur
ab ob et peto, vel oppeto i. ore terram
petere et mordere, et ponitur pro mori,
et tunc componitur ab os oris et peto. Sed
hec superius diligenter distinctum est.
Prepeto -tis pre aliis petere, unde hic
et hec prepes -tis, et prepetes dicuntur
quedam aves. Quedam enim aves dicuntur
oscines que ore et cantu augurium
faciunt, ut cornix, corvus et picus.
Quedam dicuntur alites que volatu
futura ostendere videntur, ut aquila, accipiter;
que si adverse sint inhibe dicuntur
quia inhibeant i. vetent, si prospere
prepetes. Unde Marcianus: per aerios a-
lites quibus formas solitus et vo-
lucrum meatus et oscinum linguas
et prepetis examina pene sinistra in
cassum quod dissimulet. Et dicuntur
prepetes quia prius petunt ad auguria.
Vel prepetes quia omnes aves pre idest
priora petunt volantes. Et secundum hec
quelibet avis potest dici prepes. Item prepes
dicitur velox quia petat anteriora. Sed
proprie illud dicitur prepes quod pre pedibus
habet alarum velocitatem, ut aves, que
prepedibus habent velocitatem alarum, et tunc
componitur a pre et pes pedis. Repeto
-tis iterare vel retro vel iterum petere
vel iterare, unde repetundus -a -um et
secundum antiquos repetundus -a -um, unde
repetunde -arum dicuntur pecunie
repetite. Significandum mos erat Rome
quod si quis deposuisset pecuniam
alteri nec posset rehabere veniebat
ad pretorem. Pretor vero mandabat
debitorem et constituens terminum
quendam precipiebat ut infra terminum
illum pecuniam restitueret et redderet,
et tunc poterat dici repetunde -arum.
Si vero in termino debitor non restitueret,
iterum depositor veniens ad pretorem
pecuniam repetebat, et hii dicebantur
repetunde; tunc vero debitor dampnatus
pretore reus erat repetundarum, unde
Salustius. Item consuetudo erat an-
tiquitus Rome quod legatus reipublice
acciperet per se et per suis victualia de
communi ubicumque esset, sed non ultra
quam deberet. Finito per ea termino illius
cum alius legatus eadem deberet
fungi legatione, scilicet duobus legationibus
peracta anni et licebat civibus infra
quadraginta dies querimonias de
eo facere quod pecuniam ultra quam debebat
accepisset et repetere pecunias superflue
acceptam, et tales pecunia superflue
accepta dicebantur repetunde -arum et tunc
si ille non posset se excusare et expur-
gare reus erat repetundarum et
cogebatur eas reddere. Suppeto -tis sub-
ministrare vel suppeditare. Statius:
pauper enim non est cui rerum suppetit
usus. Repeto et cetera que activa sunt
sed suppeto pro suppeditare et
pro convenire que sunt neutra. Et repeto
hic facimus quod sit ista impersonalia scilicet
competit et suppetit. Item omnia
componuntur habent similiter pe et omnia
habent petitum et supinum ad modum
quarte coniugationis.

Petros grece latine dicitur durum,
unde hec petra -e quod dura
est, unde hec petrella -le di-
et petrinus -a -um et petrosus
-a -um, et hic petrus quia
durus et firmus fuit in fide. Vel
petrus dictus est a petra i. a Christo super
quam fundata est ecclesia. Et petra
componitur cum selinum quod est apium
et dicitur petroselinum quia est simile
apio et nascitur in petris et in
montibus, propter quod nos petro-
silium dicere possumus. Selinum enim grece
apium dicitur, et est genus apii, quod
grece est yposelinon, tertium oleoselinon.
Item a petra hic petro -onis. Petrones
sunt ea que abscidunt de petris
sicut quisquilias dicimus inutilem
materiam que abraditur de lignis quando
dolantur. Et pictonius vel pictones qui
antiquitus dicebantur. Hec pictanium
quedam civitas, unde pictaviensis -se
et hec pictavia -e regio adiacens

et hinc sunt putanienses et si
intermedio putanensis et gentile sit
et per sincopam Picus quedam avis
a pico saturni filio dicta qui eo in
auspiciis utebatur Pierus fuit
nouem puellarum quas nouem
muse deuicerunt et ab illis muse
dicte sunt pierides et pierius a um
i musaticus unde Statius thebaidos
pierius color menti incidit Pige
grece latine dicitur pressum vel depresso
unde piger apud grecos dicitur fames
quia in depressis locis solet esse et hinc
dicitur pagus gi i villa quia iuxta
fontes ville solent edificari unde
pagulus li et paganus a um i
villanus vel rusticus et quicumque
habitat in villa dicitur paganus Item
quicumque est extra ciuitatem dei i ecclesiam
dicitur paganus quasi villanus et non
habitans in ciuitate dei i in ecclesia sed
longe in pago et hinc paganicus
a um et paganitas tis multitudo
vel collectio paganorum vel proprietas
qua pagani dicuntur vel terra eorum
et paganizo as i ritum paganorum
colere more paganorum et habet
paganus comparationem cum mos et di
citur paganissimus i ritus paganorum
et mos et semipaganus a um ut
ex toto urbanus neque ex toto villa
nus vel neque ex toto factus neque
ex toto rusticus unde persius ipse semi
paganus sed ad sacra vatum carmen
affero nostrum Item pagus quasi
ariopagus unde hic ariopagita te
que supra dyonisius Item a
pige quod est depressum vel depresso
dicitur hec piga e i simulitas natium
vel natis quia depressa est unde hic
et hec depigis ge i sine natibus
unde oratius Item piga dicitur bursa
et proprie bursa testiculorum unde idem
oratius Item pige quod est depressum
componitur cum salim quod est locus et hec
salpiga e quidam serpens qui habitat
in depressis locis hec eadem dicitur
et cecula quia parua est et oculos
non habet Item a pige hec pigarcha
quedam avis et hec pigella quoddam
genus vasis scilicet accopta quasi depressa
est
Pigeo es gui dicitur aliquando
sed raro absolute unde piget
impersonale i pudet penitet
grauat offendit et vulgo
dicitur pensare et construitur
cum gto et acto ut piget me tui
unde piger a um tardus lentus quasi
semper eum pigeat et piger quando
pedibus eger et enim tardus ad
incedendum sed hoc nomen transfertur
ad alia et ad animam et comparatur
rior rimus unde pigre rius rime
adverbium et hec pigritia e et hec pigri
tudo dinis et est pigritia vel pigritudo
vigilantie torpor dormitatio et
pigreo es esse vel fieri pigrum
unde pigresco scis inchoatiuum et componitur
repigreo es et hinc repigresco et
repigritus a um i piger factus et
comparatur rior ssimus repigrior i plus
piger unde dicitur Marcialis repigrior
paululum simulacio[?] anomalia
Item a piger pigror aris i pigrere
et componitur repigror aris Similiter
piger componitur perpiger i valde piger
et impiger i non piger Item a
piger pigrus a um i piger vel
secundus[?] piget primam habet breuem
Hoc pignus oris per o i fidus vel
amor vel signum amoris vel indicium
vel confederatio et confirmatio amoris
unde pignoro as confederare confirmare
amorem inter aliquos Vel pignus
eris i vadium scilicet quod pro re aliqua
datur ut pecunia recolligatur unde quando
pignora natorum dicuntur pignora
rerum[?] sed alibi pignus in o natum
sed in e patet esse vadatum et hinc
pignero as in pignere ponere
vel in pignere habere Juuenalis Hinc
et albolos et lenam pignerat
arcus Et componitur compignero as
i simul pignerare depignero as
valde pignerare vel de pignere extra[?]
recolligere[?] et pignero as in eodem sensu
impignero as in pignere dare
vel in pignere accipere oppignero as
cum vel pro aliquid pignerare vel
subarrare vel confirmare unde terencius
in tria comedia Enim ille oppigne
rare filiam meam me inuito
potuit et repignero as idem pignerare
vel depignerare Item a pignero as
pigneratus a um unde pigneratus
a um et pigneratius a um quod
pro pignere ponitur vel accipitur pignoro
et pignero cum omnibus suis est[?] sed actiua
Hec pignica e quedam regio est
unde pignicus a um et ut dicit beda
anglo pignice semimabitalate[?] sunt
qui tres annis perfecte sunt etatis
septimo senescunt et dicuntur pignici
cum crinibus et armati sexu ab

ipsis generibus Pigra quedam medicina
et interpretatur amara quia eius gustus
sit amarus et componitur cum gera
quod est sacrum et gerapigra vel
gerapiraga quasi sacra vel sancta pigra
propter eius utilitatem Pilliones portito
res mortuorum Philistim urbem
condiderunt allophili que et ascalon
nunc dicitur unde philisteus a um philis
tei ipsi sunt et allophili id est alieni
gene quia semper fuerunt inimici israel
ab eorum genere et stirpe sequestrati et a
philistim omnis regio eorum dicta
est palestina unde palestinus a um
Pin grece latine altum dicitur unde
hec pinna e summitas angularis vel sive
pars templorum et murorum unde et
pinna dicitur quod supereminet in dorso
piscis quod dicitur notena et a pinna
hec pinnula le diminutivum et pinnosus a um
id est altus et superbus vel laniosus et
comparatur -sior -ssimus unde pinnose
-sime -sius adverbium et hec pinnositas
altitudo vel superbia vel laniositas
Item a pinna hec pinnaculum angu
lus domus vel templi fastigium unde
illud et statuit illum super pinnacu
lum templi et sepe pro angulis vel fa
stigio ponitur pinna componitur cum
rapio et fit hic pinnirapus pi id est gladi
ator quia rapiat pinnas id est summita
tes galearum a deuictis quas collo
in signum victorie suspensas ferebant
vel pinnirapus quasi pennirapus sed quia
plumat aues vel qui rapit pennam
de capite alterius qui enim de velocitate
se iactabant pennam in capite suo
ponebant in signum velocitatis deinde
si quis inveniretur velocior rapiebat
pennam de capite eius Iuvenalis
pinnirapi cultos iuvenes iuvenes
que lanistae Item a pin hec pinus
nus vel ni quedam altissima arbor
vel pinus dicitur a pennino quod est
acutum quasi ab acumine foliorum
pinum aliam pitim aliam greca pe
ucem vocant quas nos piceas dicimus
quia desudet picem unde hic pinax
-cis pugillaris effineris tabula
manualis ex pino facta Martialis
relatam ab ebeno pinacem argenteis
tabulis afferebant et pinax dicitur
tabula in qua pictura fiat sicut in
supposito pulvere et pinetus a um
et hec pinetum locus ubi pini
crescunt Item a pino hec pix -cis
quia ex pino fit hec a greco dicitur

cloma quam nos camelem dicere
possumus et inde piceus a um de pice
existens vel ad picem pertinens vel niger
et obscurus Statius picea nox obsera
nimbo et picea est quedam arbor
de cuius succo pix efficitur et pico -as
pice aliquid linere vel obscurare
et nondum quia pix alia nec cognita dicitur
hec pissa e vinum unde rem quosdam dicitur
apud nos pix et componitur cum velas
quod est durum vel siccum et fit hec
pissasfera re id est pix dura et sicca
et cum pigra et fit hec pissaigra e
id est pix liquida
Pingo -gis -xi -ctum depingere
picturam facere vel picturam
coniurare unde pictor et pictorius
-a um et hec pictura -re idest
ymago expressa specie alicuius
rei et pictura quasi fictura sic pingere
quasi fingere est enim ymago ficta
non veritas et hinc picturatus
-a um id est pictura variatus et picturo
-as variare vel coniurare Item a
pingo pictum adverbium pingendo colora
tum et hec picta est tunica sine pi
ctura et hec picto -onis id est pictor et
pictones dicuntur qui videntur vinci
in pictura Item a pingo hec pi
ctacium -cii epistola brevis et modica
unde hec pictaciuncula id est membranula
Pingo componitur compingo simul pingere
depingo valde vel deorsum pingere
vel picturam delere repingo iterum
pingere et correptum activum cum omnibus suis
gibus et facit pictum in sua cultate
ni et supinum in ea abrecta ni et hec
fragum picto -as rota et ab hoc vi da
fragitatula pictito -as rota
Pinso -is -sui -sere pistum vel
pinsum id est panem facere pastam
deducere vel terere unde hic
pistor qui panem facit et
hec pistrix -cis femina que
pinsit et hec pistrix -cis quoddam
monstrum marinum scilicet balena ut di
cunt Sed pistris -stris per S non
facit eundem nature enim unde virgilius
Item a pistor pistrio -stris -strivi
panem facere pastam deducere unde
pistrinus a um et hec pistrio -onis qui
pistrit et hec pistrinum scilicet locus ubi
pistritur id est molendinum vel furnus unde
hec pistrilla le pro eodem Terentius
in adelphis caput unum locum est
pistrilla et ex adverso fabrica vel
pistrinum dicitur quasi pilistrinum a pilo
quia pilo enim ea tundebant ibi
et fundebant grana unde et apud

vetere non molitores dicti sed pistores
quasi pinsores a pinsendis granis
frumenti .i. terendis. molarum enim
usus nondum erat sed granum illud
pilo fundebant. Unde Virgilius
Nunc torre flammis fruges nunc fran-
gite saxo. Et sicut dictum est ut pi-
strinum dicitur pena servilis quia servi
in pistrinum mittebantur ligati et ibi
ad modum iumentorum molam
trahebant. Unde Terentius Et in hoc
vero pistrinum magis proprie dicitur molen-
dinum quam furnus. usus tamen vult
ut pistrinum vel pistrilla dicatur
furnus potius a pinsendo quam a
pilo. Item a pistrio pistrina .e. .i.
mixtura ex diversis sicut electuarium
Item a pinso pinsus .a. .um. idest
pistricus vel pinsus .i. tritus tunsus
a pinsitor .oris de quo supra dicitur
Item a pinso hec pista .e. .i. pasta
et hic pinso .onis. Unde pinsiuncula
di. et hec pinsa .e. .i. manus instru-
mentum pinsendi. Unde quidam
Nostrum pinsit pinsum noster molis mo-
lui. Unde hec pinsula .le. di. Item
a pinso pinsito .as. frequentativum a quo pin-
sito .as. aliud frequentativum. Item a pinso
pindo .dis. .di. sum .i. pilo firmiter tundere
terere. Et a pindo vel pinso hoc
pistillum et est pistillum quod et
vernaculo nomine dicitur pistellus vel pistellum
cum quo piper vel aliud teritur in
mortario. et hec pila .e. instrumentum
cavatum in quo teritur frumentum
vel aliud. Unde hic pilus .li. instrumen-
tum quo tunditur et teritur. et hoc pi-
gmentum quasi piligmentum .i. in
pila tunsum quia in pila pilo agitur
et tunditur. Unde pigmentarius .a. .um.
et hic pigmentarius qui facit vel vendit
pigmenta. et pigmentatus .a. .um. pi-
gmento mixtus vel conditus. Item a
pila hoc pilumen .nis. quasi in pila
tunditur vel pars que proicitur a vite
vel granis in pila tunsis. et pilo .as.
in pila tundere batere terere vel pilare
.i. rapere. et sicut dictum est pilatus quasi
interpretatur os malleatoris quia dum
opera ore suo iustificat et condemnat
more malleatoris utramque partem ferit
Et compositum compilo .as. .i. contundere
vel rapere furari expoliare. Itaque hec
te compilent fugientes. proprie quando
compilare est aliena dicta suis
intermiscere. et sicut quasi compilator

oris qui aliena dicta suis permiscet
sicut solent pigmentarii in pila di-
versa mixta contundere. hinc solere
accusabatur Maro ab emulis suis
cum quosdam versus Homeri transferens
suis permiscuisset. et cum compilator
veterum ab emulis diceretur ille respon-
dit magnarum esse virium clavam Herculi
extorquere de manibus. Unde idem Oracius
Ne me compilasse putes. depilo
.as. .i. rapere furari expoliare. et ex-
pilo .as. in eodem sensu. oppilo .as.
.i. ob pilare contundere vel claudere
obturare. et componitur ab ob et pila et
pilo .as. repilo .as. iterum pilare. suppi-
lo .as. .i. contundere vel frangere pilare
vel compellere. Plautus Ille profecto
suppilabat me quia ancillas meas
suspicabar. Expilo .as. et omnes congrua
activa sunt et producunt hanc syllabam
pi. Item a pila hoc pilentum .ti.
quoddam genus currus quia ferat tamen
Oracius Et Sueda festinant pilenta
februata. Item a pila in predicta significatione
vel a pila ludo hoc pilastrum plau-
strum quasi pilaustrum quia volvitur
et est ducarum rotarum. Unde plaust-
ellum di. et mutatur au in o et dicitur
plostrum et plostellum et plaustral
.le. vel plaustrum a plaudendo idest
a terra sepe repercussa. Unde plaustro .as.
.i. resonare plaustri vel resonare plau-
stro. Item hic et hec pinguis et hoc
pingue .i. crassus et comparatur pinguior
issimus. Unde pinguiter adverbium
et hec pinguedo .dinis et pinguo
.as. pinguem facere. Unde pinguesco
.cis .i. esse vel fieri pinguem. et componitur
impinguesco repinguesco et sicut pin-
guesco impinguesco repinguesco idest
pinguo componitur impinguo .as. repin-
guo .as. et e contra in suis quod est iter
pinguis componitur perpinguis .e. idest
valde pinguis et pinguefacio .cis
.i. pinguem facere et pinguefio .fis
.i. pinguem fieri. vel componitur a pinguis
vel pingue. Pimplee dicuntur muse
a pimpleo fonte vel monte vel a
pipleo voce. Popina grece famosa dicitur
et componitur cum pro quia pro est et hec
propina .e. scilicet domus iuxta balnea pu-
blica ubi post lavacrum a fame et
siti reficiuntur et sic quasi propellens famem
quia hic locus famem pellat vel popina
dicitur grece et in nos corrupte dicitur
propina pro tali loco. Sicut tamen modo
dicitur taberna proxima quedam quia famem

ppellat vn propinula le . di / et propino
as infundere potum administrare
vn hic propinator qui potum administrat
vn cinedus inde propinator nimium
ne vina propinet / et hoc propinatorium
domus uel locus ubi propinatur uel vn
propinatur / et propinito . as frequentatiuum . i. frequenter
propinare P pipio . as . rostinare clamare
accipitrum est uel pullorum colum-
barum vn hic pipio . onis pullus
columbarum et hic pipiunculus
uel hec pipiuncula . i. accipiter

P Ir grece latine dicitur ignis
unde hec pira . e . i . rogus
scilicet congeries lignorum in igne
sed rogus est dum accensus est
accensus est / pira ex quo ardet
bustum postquam arserit et hec piro-
ma atis et hec piramis . dis . quedam
alta structura que fiebat antiquitus
super sepulcrum mortuorum et tali
edificio surgit ut ab altiore incipiat
et in angustum finiatur sicut ignis
Nam apud antiquos potentes aut
sub montibus aut in montibus sepelie-
bantur inde tractum est quod super cadauera
aut piramides fierent aut ingentes colu-
ne collocarentur / Et piramis dicitur quasi fiens
quod in modum ignis ab amplo in acu-
tum consurgit I tem a pir hec pirus ri
quedam arbor que eius fructus ab amplo
incipit et in angustum finit sicut ignis
Unde hoc pirum fructus eius / et hoc
piretum locus ubi piri crescunt / Et hec
pirula le . extremitas nasi a formu-
la eius pomi / et pro compositione hic vendi-
pirus . et hec ra qui uel que vendit pira
Item a pir hic papirus ri quod herba quod
igni et cereis sit apta / et hic pirrus ri
filius Achillis qui igneos et rufos habuit
capillos vn hic pirrichius quidam pes
constans ex duabus breuibus sic dictus a pir-
ro filio Achillis qui ad funus patris ar-
matus eo metro saltauit vn et pir-
richia apud grecos saltatio dicitur Item
a pir hic pirgus gi signum in alea super
quod ponitur ut rotunda instituta scilicet
pro smodechen quod pro pro ipsa alea ut
cum dicitur iste amisit omnia in pirgo
Et dicitur a pir quia id signum acutum est
in summitate admodum ignis / uel pir-
gus dicitur quasi pergus a pergo gis quia per eum
tesseri pergunt / uel pirgus grece dicitur turris
a pir quod est ignis quia ad modum ignis
conscendit Et hic dicitur pirgus quia speciem tur-

ris habeat Item a pir hic pirites quidam
lapis aeris qualitatem simulans sic dictus
quia plurimum ignis insit ei Est autem pi-
rites vulgaris quem viuum lapidem dicunt
uel petram focarem qui ferro uel la-
pide percussus scintillas emittit Et hic
pirethrum uel tron quedam herba quia habeat ra-
dicem mordiosam / Et hoc piper ris et in mas-
culino hic piper et dicitur a pir quia cali-
dum est uel quia ab igne denigratur / Est
enim natura illius alba / sed dum incenditur
ea loca ubi est ut fugiat serpentes custo-
dientes siluas piperis ut possit colli-
gi fit nigrum / Sed piperis diuersi sunt fructus
Nam quod inmaturum est piper longum
vocatur quod incorruptum ab igne piper
album / quod vero cute rugosa et torrida
fuit quod calore ignis traxit colorem
et nomen Piper si leue est vetustum
est si graue nouellum Cauenda est in
hiis mercatorum fraus Solet enim vetu-
stissimo piperi commixto argenti spu-
ma et plumbum aspergere ut ponderosum
fiat / et sunt folia eius ad similitudinem iuni-
peri Vn piperatus a um . pipere conditus
uel confectus / et hec piperata te quedam confectio
ex pipere Et piperinus a um . Et pipe-
rinus a um . et hic piperinus quidam
lapis in balbidis cum punctis nigris Item
a pir et vatis pro compositione dicitur hic pirata
te maritimus latro vispilio quia sepe facit
ignem in naue Vn piraticus a um . et
hec piratica ce latrocinium in mari Vn
in hystoria legitur quod filius pompeii pira-
ticam exercuit Item a pirata dicitur paro
quedam omnibus nauibus piratarum Cicero
dicunt se fructigeros tradunt mandatum fa-
roni Vn hic paronculus li di Vn Cicero
Paronculus ad litus videt celeribus Paro
quasi et hic myoparo omnis quia minor paro
est enim nauicula piratarum ex vimi-
ne et crudo corio contexta Vn
legitur in epistola Bens pyconum inopa-
ribus ne viribus vtatur fugere potius
quam bello piratis Et quot tamen opes quod de
visio / et eius pirropus quem species metallica
ex tribus denariis auri / et sex eris / uel
quidam lapis flammaticus sic dictus quia vi-
sionem et colorem habeat ignis Ouidius
flammas imitante piropo Et eciam

gigno, -is, quia iuniperus quedam arbor est que tantum
plena anno servat ignem. Et iuniperus
quasi gignens pir, id est ignem, quia concretum diu
teneat igneum, adeo ut si pruine eius
cineres fuerint cooperte usque ad annum
perveniunt. Vel dicitur pir quia ab amplo in
acutum finit ut ignis. Et etiam sulphur
quod est terra, et dicitur quasi sulfur, idest quasi soli pir,
id est ignis terre; vel quasi suf sulfur a solum
et vir quod est ignis, quia igne accenditur.
Unde sulfureus, -a, -um, et quasi sulfuretum
locus ubi sulfur abundat. Et etiam acci-
non quod est incus, et dicitur quasi piracmon, omnibus
faber ferramentis firmiter eius fabricatur. Vel
piracmon quasi ignea incus, ab igne et incude, quia
ipsa sit iuxta ignem et incudem. Et etiam ipos,
quod est sub, et creo, et dicitur quasi ipopirgium,
scilicet id instrumentum ferreum quod vertit et
sustinet ligna in igne, sit dictum quasi sub [illegible]
generis ignes. Item a pir quasi pireneus, -a, -um,
et quasi pirinei montes Yspanie altissimi
sic dicti, vel quia igneus est, vel quia igni tamquam
superiori elemento est propinquus. Item a pir hec
pruina, -e, frigus vel gelu matutinum. Et dicitur
quia urit sicut ignis; frigus enim ut ignis urit.
Item pruna sunt carbones vivi, dum
non ardet dicitur pruna a per urendo vel a pir;
si enim extincta fuerit carbo dicitur, quia caret
flamma. Et a pruna pruinalis, -le,
et pruinosus, -a, -um. Et quasi prunus, -ni, quedam
arbor cuius fructus rubet ut ignis, unde et
prunum fructus eius, et hoc prunetum, lo-
cus ubi pruni crescunt. Et pruneus, -a, -um,
scilicet prunus est alia arbor, sed illi ut dicunt,
et est non grecum.

Pisticus grece, latine dicitur fidelis, unde pisticus,
-a, -um, id est fidelis, unde nardi pistici,
id est fidelis puri non adulterati
commixtione aliarum rerum. Et quasi
pistacia est quedam arbor, quia cortex pomi eius
nardi pistici odorem redolet. Et a pisticus
hic pistorius, [illegible] civitas, quia a quibusdam
nomine dicitur pistoria ab abundantia pistorum, et
sic quasi sit ex consuetudine vulgarium sermone
[illegible] dicitur pistoria, vel potius corrupta
et ita sit pars grece in principio et quasi postea apte
plebs in tractatu de nominatis. Sed vide
ibi invenitur pistes [illegible] nos
[illegible] ubi esse corrupta et inde emen-
dandum, vel potius a fidelitate qua solebat

habere, unde quasi etiam pistoriensis, -se. Communiter tamen
dicunt quia pistoria sit dicta ab abundantia
pistorum. Pisis grece, latine aurum dicitur,
unde quasi pisa est quoddam genus leguminis quia
ea pensabatur ad aurum minutum. Et patet
illi qui dicunt quod pisa sit pluralis neutri
generis. Et etiam pisa dicitur. Petrus [illegible] re
qui dixit quod pisa sunt bona [illegible]
quoque pinguia sunt cum lardo. Et a
pisis vel pisa dicta est pisa, scilicet quedam
civitas Tuscie ab abundantia auri, vel
eius leguminis. Unde pisanus, -a, -um. Et quasi
pise, -arum, que civitas Tuscie quia illi
qui hanc civitatem edificaverunt ab Elide
pisa civitate Grecie venerunt. Vel
pise quasi pesa, a pensando, id est deliberando,
cum enim polleat propria compensatione, id est
deliberatione, et consilio agit. Vel pi-
se a pisis quod est aurum, dicta, quia inde
sic enim aurum prefulget pre aliis metallis,
sic ista inter alias consimiles civitates. Et de hac
civitate extitit oriundus qui hoc opus
multis laboribus et anxietatibus quasi
cum delectatione colligens composuit. Et
a pise pisanus, -a, -um. Hec pisina
-e, genus ludi qui mobili arte vol-
vitur et giratur. Item hec pituita, -te, flu-
mentatio sive infirmitas idest quasi ex a-
bundantia flegmatis accidit, et fuit ea
pituita gallinarum distorquens. Unde
et pectus per vana gloria quasi meritum constrictum
distorquet enim quasi ad fauces [illegible]
et ad oculos facit [illegible]. Persius:
mus tristi enim pituita molesta est. Pi-
tuita est urine fervor vel pituitosus, sic
furfures que sunt in urina. Pius, -a,
-um, religiosus, misericors, benignus,
propicius et comparatur per simplicem pius,
magis pius, piissimus, piissime. Unde pie, magis pie,
piissime adverbia. Et hec pietas, -tis, scilicet virtus
per quam fieri benivoli et conuncti sa-
guine efficimur et diligentia attribuitur
cultus, vel qua sanguine cuncti benivo-
li efficimur. Et pietosus, -a, -um, pius
et compassivus. Et pie ac purgare, mundare.
Unde est piaculum culpa peccatum scelus
quia piandum sit. Unde Eva intulit pia-
culum, id est mortem, culpa peccatum, vel pia-
culum quod purget sua scelera, ablucio peccati
et culpe piacio remedium, ut nullus
contulit piaculum, id est vitio remedium

pruina

culpe. Unde et hoc piaculum, li, id est quod pi-
at vel quod est dignum expiacione. Unde et
piaculum dicitur hostia que offertur pro peccato.
Pio as, expio as, purgare. Unde
expiatorium dicitur locus ubi anime ex-
pientur. Impius, pius componitur cum in, et dicitur impius qui
sine pietate est, et peior est infidele,
scilicet iniquo, quia non est equus sed magis
et penis opere maculatus, et comparatur
impius iniquus et non comparatur. Et componitur
unde hec impietas, tis, ab impio as,
impie agere vel impie facere. Prudentius
in libro ymnorum: Contaminatur
vitiis impiatur. Pixis grece dicitur
buxus latine et inde nos corrupte dicimus
hic buxus, xi, quedam arbor. Unde hec buxe-
tum, locus ubi buxi crescunt. Unde hoc
buxum, lignum illius arboris. Utrumque tamen
indicitur ... per arborem quam pro ligno.
Et buxeus, a, um. Item a pixos hec pi-
xis, dis, bustula, scilicet vas ubi medici re-
ponunt suas confectiones et mulieres si-
milius suas lanaturas Ovidius de reme-
diis: Pixidas invenies et rerum
mille colores. Et sic corrupte dicimus
buxida sive ... quod formatur eadem co-
rrupcione a buxus dicitur hec buxis, dis, pro pi-
xis, id est capitulum.

Poio, is, ivi, itum, id est fingo
grece. Unde hic poeta, te,
id est fictor, et proprie carminis alta
verba loquens. Unde hec poetissa,
se, id est uxor poete vel que
fingit. Sed dicitur hec poetrida de ... Unde
Persius: Corvos poetas et picas poe-
tridas credas. Et inde poetrix, a, um,
id est poeticus, a, um. Et hec poeta est ars
poetica. Unde poeticus, a, um. Item a

poeta poetor, aris, carmina vel po-
emata facere vel componere. Item a poio
hec poetes, tis, id est forma vel figura que
poesis dicitur, et poesis ipsa ars poeta-
di vel fingendi, vel poesis est mate-
ria carminis in qua poeta versatur,
vel poesis est opus multorum librorum. Hoc
poema, tis, quod sunt dictiones a poio
est proprie unius operis liber, gratia per ex-
cept... quod accipiatur. Et hinc poema-
ticus, a, um. Et per compositionem poema-
neus, a, um, id est in poema ...
Iterum a poeta vel poetrida ... pi-
scatrice ... poetida ... in distinctione

vox que formatur ut homo. Et sic loquens
in sermone neminem applicare perso-
nam ... humane imitatur. Et que
ait ... loquens certa dominum
te dicere salutem si me non videas
et negabis amen. Et quod propterea a-
...ama ... que in Iudie littoribus gignitur
colore viridi torque tamen puniceum
... collum circumdatur ... et ceteri
... Unde et ... ver-
sum ... sic ... non videns hoc
loqui putes, sed ... salutat et di-
cere quod est ave, sed cetera verba de-
instrucione. Unde quidam ... prosopo-
pei dicatur ... a vobis ...
nomina disco. Hec per me dedici di-
cere: Cesar ave. Item ... prosopopeia
quod est persona, et hec prosopope-
ia, e, id est persone confictio vel conformacio,
ut cum res non loquens inducitur
loquens, et cum onoma quod est nomen,
et hec onomatopeia, e, id est conformacio
et confictio nominis, ut in nomine fa-
ctivo. Et cum rema quod est verbum, et hec re-
matopeia, e, id est verbi conformacio, ut
in verbis factivis que sunt plura et
inventa per rematopeiam, ut tinnit.
Onomatopeia tamen quandoque ita large
accipitur quod complectitur utramque conformacionem.
Et hinc onomatopeicus, a, um, et re-
matopeicus, a, um, id est ad onomatopeiam
vel rematopeiam pertinens, vel plura
vel factum per onomatopeiam vel re-
matopeiam, capitulum.

Polio, lis, livi, litum, id est sculpere
vel planare vel ornare. Unde
politor et hinc politura, re. Et
Item a polio hic polus, li, poli
proprie sunt due stelle in capite
... et dicuntur a poliendo quia plane
et rotunde sunt, et ponitur quandoque pro celo
quia politum est et sculptum variis
stellis, et hinc polosus, a, um, id est altus
vel superbus vel ornatus. Et per compositionem
interpolo, as, id est absentare vel inquinare
vel impedire, interrumpere, corrumpere,
variare, non continuare. Unde in hymno:
Quod nulla vox interpolet fides quod ingi
lucrat. Unde interpolus, a, um, interruptus,
variatus, non continuus. Et hec interpola-
tio est quedam vestis que cum sit vetus
ad novam speciem reducitur et sit quasi
nova. Item a polus polimitus, a, um.

textus vel ornatus multis coloribus et rotundis ymaginibus et hec polimita -te quedam vestis sic dicta propter multos colores et ymagines rotundas quia polus a rotunditate dicitur sicut dictum est. Unde polimitarius -a -um i. variatus. Unde in ... tabernaculi preparentur ut illa fiant opere polimitario. et hic polimitarius sculptor in tali opere vel qui operatur tales vestes. Item polis componitur cum andrium et dicitur poliandrum i. tumulus terre vel sepulcrum vel cimiterium et dicitur quasi politum antrum quia ibi sepulcra mortuorum ponuntur. vel poliandrium interpretatur multitudo virorum a polis quod est pluralitas et andros quod est vir. et tamen hic proprie dicitur cimiterium propter multitudinem hominum ibi sepultorum. Item componitur cum labrum et dicitur polubrum i. pelvis. et cum biblos et dicitur et hic et hec bibliopola -le i. ornator vel venditor librorum. Polio componitur depolio -lis i. valde vel deorsum polire. repolio -lis. et omnia activa cum suis genitivis. et corripit hanc sillabam po.

Pole grece latine dicitur vendere. et polis i. civitas. et polis -lis i. pluralitas. sed polis pro civitate secundam corripit et pro pluralitate eam producit. Unde quidam: Polis est sua pessima polis et almus Urbs est dicta polis dicimus pluri(m)a polis. Pole pro vendere pro ... ponatur. Et a polis quod est civitas politicus -a -um i. civilis. unde hec politica -ce scientia que tractat de gubernatione civitatum. et hic politicus liber ubi describitur vita urbana. et politici dicuntur qui valent in politica vel qui gubernant civitatem. Item a polis pro civitate hic populus -li. est enim populus humane multitudinis cetus iuris consensu et concordi communione sociatus. vel populus est collectio tam nobilium quam ignobilium eiusdem civitatis. sed plebs est collectio tantum ignobilium. et dicitur a pluralitate quia plures sunt ignobiles quam nobiles. vel a pleo quia plebs replet. vulgus est passim inhabitans multitudo a volendo quia quisque facit quod vult. tribus dicuntur tamquam curie et congregationes distincte populorum sic dicte quia in principio Romanum tripharie fuit a Romulo dispartitum in senatores milites et plebem

que tribus multiplicate pristinum retinent nomen. Et a populus hic popellus -li diminutivum. Unde dicitur blandus tandem iactare popello. et populosus -a -um i. populo plenus et comparatur. unde hec populositas -tis i. populorum habundancia. et hec populona -ne i. Iuno quia credebatur tutari populum. et hec populonia -e quedam civitas sic dicta ab habundancia populorum sic dicta vel quia populona i. Iuno ibi colebatur. et hic et hec popularis et hoc -re ad populum pertinens vel familiaris. et tunc habet comparativum -rior -rissimus. unde populariter -rius -rissime adverbia. et hec popularitas -tis. Item a populus populatus -a -um cum populo habitatus plenus et comparatur. unde hec populacio -onis populi habundancia vel spectatus qua aliquid dicitur populatum. Item a populus populor -aris populo replere vel destruere vel dissipare et componitur depopulor -aris i. valde populari. et est deponens cum aliis suis compositis. polis quod est civitas componitur cum pus quod est putredo et dicitur hic polipus -pi i. fetor et macies qui solet esse in naribus sed ponitur pro quolibet fetore sicut in Oracio pro fetore nasi velut Balbinum polipus agne. et de poetica licencia producit primam. et cum Constantinus et dicitur Constantinopolis i. civitas Constantini. unde Constantinopolitanus -a -um. Item componitur tripolis tetrapolis pentapolis exapolis neapolis decapolis endecapolis i. regio in se continens vel civitas sub se habens alias tres vel quatuor vel quinque vel sex vel novem vel decem vel undecim civitates. et hinc specialiter quedam regio in confinio Arabie et Palestine sita dicta est pentapolis a quinque civitatibus impiorum que celesti igne consumpte sunt i. Sodoma Gomorra Adama Seboim et Bale quod est et Segor. est et alia pentapolis in Libia similiter dicta a quinque civitatibus. et eadem ratione quedam regio dicta est tripolis a tribus civitatibus. et a predictis descendunt adiectiva scilicet tripolitanus -a -um. et hic tripolitanus -ni dominus vel episcopus illius civitatis vel provincie. et similiter distinguntur ea que descendunt ab aliis. Item polis componitur metropolis sed superius distinctum est. componitur etiam cum multis aliis partibus de quibus in diversis locis istius operis tractatur

Item a polis quod est pluralitas hec
polia -e, id est armentum vel grex et
proprie pluralitas vel collectio equorum
vel aliorum iumentorum vel generaliter
bestiarum dicitur polia a polis quod est
pluralitas. Unde hec populus -li
pro quadam arbore vel trunco quia ex
eius radice multitudo pullulat et nascitur
et producit prima. Unde Ovidius
populus vivite precor que consita
margine ripe. Hec in corrupto correcta
hec. Et inde populeus -a -um et popu-
losus -a -um et populinus -a -um in
eodem sensu et hoc populetum -ti locus
ubi populi consistunt. Item a polis

plus; hec plus -ris in nomine tamen et neutri
generis in aliis casibus tamen similibus quam
pluralibus et caret genitivo in vna terminatione
vel in pluralibus sicut superius dictum
est tamen de eius declinatione distinguimus
et dicitur hic et hec pluralis et hoc -le
unde pluraliter adverbium et hec pluralitas -tis.
Item a plus hic et hec pluris et hoc
-re et componitur complures -re compluris
-re et perpluris -re omnia pro valde
pluris. Item a plus plusculus -a -um
parum plus vel plus et componitur
cum plusculus -a -um. Kalendas i. cedula
primum dies compluscularis quare cedula
dimo. Item a plus plurimus -a -um
et componitur complurimus perplurimus
-a -um. Plus componitur complus compluris
perplus. Item a polis hec plebs
-bis quasi polebs quia plures sunt plebei
quam nobiles. Est enim plebs collectio hominum
ignobilium sed antiqui dicebant hec
plebes -ei. Unde Lucanus Nescit plebes
ieiuna timere. Et inde hec plebecula
-le sed a plebs hec plebicula -le et
plebeius -a -um de plebe existens
vel ad plebem pertinens. Unde Persius
plebeia radice beta. Item a plebs
hec plebis vel plebes -bis ecclesia
baptismalis et proprie in villis inter
plebem. Unde etiam sic vel dicitur a polis
quod a pluralitate populi. Unde plebanus
-a -um ad plebem pertinens et hic
plebanus -ni dominus plebis et hic
plebanatus -tus -tui eius dignitas
vel districtus. Plebs componitur hoc
plebiscitum -ti quod cum consensu
plebis statuitur et sancitur. Unde
etiam plebiscitum i. scitum et statutum

populi vel quia sciatur a populo. Item componitur
hic et hec plebicola -e qui colit et
amat plebem. Item a plebs plebeo
-bes -bui plebem imitari vel alloqui.
Unde plebesco -scis inchoativum. Et componitur ple-
biscito -as plebem imitari vel alloqui
vel vocare et commovere. Et videtur componi
esse a plebe et scito -as. Item a polis
quod est pluralitas hec plebeias
-adis quoddam signum celeste quia
plures stelle sunt in illo scilicet septem
sed non apparent nisi sex. Sed hec superius
apte distinctum est. Polis componitur
cum pes pedis et hic polipus -pi vel-
tos habens pedes. Unde Ovidius vescitur sub
equoribus deprensum polipus hostem.
Unde polipodion dicta est quedam herba
cuius radix est hirsuta et crinita ut est
polipus. Et componitur cum scia et polisilbis.
pluribus sillabis. Et componitur cum amo vel amans
et hic polidamas -e vel -mantis i.
plures amans quo nomine appellatus
est Nero. Unde et dictus est multinubia
et multinuba. Dicitur enim fuisse vir omnium
mulierum et mulier omnium virorum. Inter-
ne cognosceretur lupanar intrabat ut ibi
se prostitueret. Unde Persius Non mihi
polidamas et troiades labeonem pretu-
lerunt. Et componitur cum senex quod est senius et
polisenus -a -um vel a xenos quod idem
est et polixenus -a -um i. plurium
sensuum vel secundum Huguccionem
polixenus -a -um in eodem sensu sed
la corrupta est. Et componitur cum loquor et dicitur
poliloquus -a -um multiloquus verbosus
vaniloquus. Et componitur cum historia et dicitur hec
polistoria -e i. pluralitas historiarum.
Unde et quidam liber quem Solinus
composuit ex multis compilacionibus poli-
storus dictus est quasi pluralitas histori-
arum. Et componitur cum tectus quod est continens
et hinc dictus est quidam polidectes vel
polidectus i. plura continens. Et componitur cum
mneon quod est memoria et inde una mu-
sarum dicta est polimnia i. plura re-
tinens. Item a polis polios quedam
herba que a latinis dicitur omnimorbia
quia multis morbis subveniat. Et hec
polionos quedam alia herba quam
latini herbam sanguinariam vocant
quia missa in nares sanguinem mo-
veat. Polis etiam adhuc componitur cum multis
aliis partibus quas in parte superius distinximus

et distinguimus Polemos et pole-
micum .i. bellum siue pugna
Polleo. les. lui. i. resplendere
florere valere excellere Unde hic
pollex. cis. i. grossior digitus
quia inter ceteros pollet uirtute
et potestate et componitur cum paros
et hic parapollex. cis. i. trabuncellum
quia parat pollici Item a polleo
hic pollis. inis uel pollen. linis te-
nuis flos farine uel illa minuta
farina que volat in molendino a
mola Unde Tobias in adolescentia pollis
inis ac simila plena sit saco unde
pollineus. a. um de polline factus
uel ad pollinem pertinens et hec polli-
nca e genus leguminis uel farina
subtilis de fabis uel de tritico uel de
ordeo et quidam album unde factus
dicitur polenta Polleo componitur compolleo
les. i. equiualere unde compollens et
comparatur cior. ssimus Unde compollenter
ius. ssime aduerbium Unde hec compollentia
i. equiualentia similitudo rerum con-
similitudo Prepolleo. les. ualde pollere
uel prefulgere prestare excellere prepollere
et est neutrum cum datiuo suis quibus et
caret supino et facit preteritum in lui
Hec pompa e laus magnificentia
gloria processio que solet esse victoribus
in triumphis uel obsequiis funeris
et pompe dicuntur Ysidorus ymagines
et a greco pompeyn .i. publice oste-
tari unde pompa quia publice ostensa
et victoria precedit pompam quia
uiuris ad certamen primum et victo-
rum Unde hec pompula. le. et pom-
posus. a. um superbus alius magnificus
et comparatur sior. ssimus unde pompose
sius. ssime aduerbium et hec pompositas
tis. Item a pompa pompaticus. a. um
i. pomposus et pompo. as superbire
gloriari Unde Jeronimus in prologo ingentem
inuidiam apertam malignitate propalabit
et in pompator qui aliquid superbe
et presumptuose agit et componitur depompo
as .i. vituperare detestari idem et
expompo. as pompa componitur pompu-
lentus. a. um pompa plenus propositus
et comparatur Pontos inter nigre nubes
Pono. is. sui. itum statuere locare
plantare Unde positor. oris
et positio et positiuus. a. um
et pone .i. retro uel iuxta
post tergum aduerbium loci
Statius Achilleis pone uidit natantem
Solent quoque pedum uestigia cauda Unde
Virgilius pone subit coniux ferimur
p opposita latronum Item a pono hic
pons. tis quia ad transeundum ponatur
quod aut dicitur pons quod pedes omnium
sustinens est et inde hic pon-
ticulus. li. di et ponto. as pontare .i.
pontem facere uel pontem parare colligare
et hic pontus. ti. i. mare per contrarium quia
non possit pontari uel pontus quod puteus
a puteo quia pontus dicitur mare breue
quod ad modum putei Unde hic ponticus
ci et hic ponticus. ti quedam insula
quia sit in ponto Unde ponticus. a. um
et hec pontica ce per quadam gemma
Item a pons hic ponticulus. li id
est aliquid inuenitur et per compositionem
pontifico. as .i. pontem uel pontium
facere Unde hic et hec pontifex. cis idest
episcopus uel sacerdos quod pontem .i. iter
aliis facit et hic pontificatus. tus. tui
eius dignitas uel officium et hoc
pontificium idem et hic et hec pontificalis
et hoc le et pontificor. aris pontificatum
regere uel habere uel mare pontificatus se
habere Item pons componitur hic et pontinus
in quod ad tam grauem deuenit uitam
ut magis proprie ei de ponte se proicere
quam viuere quod est in aliquibus ficticiis
promovibus Pono componitur appono. nis
i. adiungere addere Unde appositus. a. um
et per sincopam apostus. a. um. i. positus
et coniunctus Unde aposte aduerbium Compono
nis simul ponere uel sepelire uel constituere
uel ornare Unde Ouidius Nec te componas
dum sis uenturus ad illum Unde et
uox composita .i. ornata .i. coniuncta et
ponitur distincta Circumpono nis depo-
no. nis deorsum a sede uel dignitate
ponere Dispono. nis ordinare dispensare
et construitur cum dato et accusatiuo .i. casibus sic
ut dispone domui tue quia morieris
et non uiues Expono. nis extra ponere
explicare exoluere Interpono. nis. inter
uel aliqua ponere Impono. nis. inter
.i. iniungere uel imponere uel imputare
uel ponere intus et tunc facit perfectum in
sui et supinum in situm Item imponere
.i. decipere et tunc construitur cum dato ut
impono tibi .i. decipio te Juuenalis
facile est barbato imponere regi et tunc
facit supinum in stum ut dicit hic ymaginis
sic imposui impositum impostum Unde
impostor. oris .i. deceptor qui male agit
et hic impostorius. a. um .i. deceptorius
et impostus. a. um in eodem sensu
sic deceptorius malus et prius etiam
et lecebundus Mene omitte imposta
manet et hec impostura .i. deceptio

Item ab impono tum aliam significationem hoc
impomentum illud quod in cena post-
mus ponitur sicut sunt nuces et poma
Prepono -nis unde prepositor et preposita -te
ipse in ecclesia sed pretor in urbe unde
hec prepositura -re eius dignitas. Propono
-nis ante ponere uel enarrare. Oppono
-nis contra ponere obicere. Repono -nis. Suppo-
no -nis. Sepono -nis seorsum ponere. Superpo-
pono et eius gerundia omnia sunt activa
preter impono pro decipere quod est neutrum
et omnia faciunt preteritum in sui et supinum
in situm per concisionem corrupta. Antiqui tamen
dicebant imposivi in preterito et inde
impositum per predicta. Impono tamen
pro decipere facit impostum. Preter eciam quidam
preteritum sincopatum in supino ut
impostum repostum. Item omnia in preterito
producunt hanc silabam scilicet po sed in preterito
eam corripiunt. Pontius interpretatur
declinans consilium utique videtur
accepta enim aqua lavit manus suas
dicens innocens ego sum a sanguine
iusti huius. Hec popa -e id est pinguedo
sed ponitur quandoque pro pingui persona
Persius illi tremat fomento popa venter
Unde hec popina -e id est coquina quia ibi
tractantur pinguia. Iuvenalis Et cum
pervigiles inter instaurare popinas
Unde popinarius -a -um ad popinam
pertinens et hic popinarius -rii id est coquus
et hec popinaria id est coqua et hic et hec
popino -onis id est coquus uel leccator qui
popinam frequentat. Horacius [illegible]
alius [illegible] si quis vas adde popino
Item a popa hoc popeanum quoddam
unguentum uel medicamentum ad
conservandum cutis candorem et est
crassum. Iuvenalis Pane tumet
facies aut pinguia popeana spirat
Et hec popisma -atis illud idem uel
extrema cutis pars dum penis exit
uel semen quod emittitur in coitu et ponitur
pro coitu ipso. Iuvenalis Prebebit
nati [illegible] popisma roganti. Item
a popa papo -as id est comedere quod ad
pueros tamen pertinet et ponitur quandoque pro
nomine persone et similis rogo pueri
papare minutum. Unde hec papilla -e
caput mamille quia pueri eam
tenent papant cum lactent mamilla est
omnis eminencia uberis sed papilla id
tenere. Unde lat est et in pro compositione
[illegible] papillo -as [illegible] et [illegible] et [illegible]
papillas. Item a papo hic papas
-antis id est [illegible] cibumque
papando nutrit uel papas dicitur
pedagogus tum infantis disciplina
committitur. Iuvenalis Tunicis pinguia facit
[illegible] papas. Sed hec papas -atis dicitur
cetera quoddam genus lini candidi et
nobilissimum. Item a papo hoc papaver
-ris quia semen eius papatur uel a
popa quia crassum habet liquorem
et est herba somnifera ex qua profluit
succus quem opion appellant. Unde
papaverineus -a -um. Item a papo
hec papula -le id est tuberculum unde et
papule minutissima ulcera que cum
nascuntur in cute et dolorem afferunt
et scabiem et ardorem. Virgilius Et
dicuntur a papo quia corradunt carnem.
Unde papulosus -a -um papulis plenus
et comparatur. Unde hec papulositas plenitudo
et habundancia papularum et papu-
lentus -a -um in eodem sensu et comparatur.
Unde papulencia -e. Hic poples -itis
id est genu uel pocius curvatura post genu

Porta dictus ab [illegible] Unde hec porta
-te quia exportatur uel importatur
aliquid et est proprie urbium
et castrorum. Vel porta dicitur
a portando aratro et sicut hec
porta proprie tamen est urbium et est castrum a
consuetudine antiquorum sicut superius di-
stinctum est. Unde portula et portella
di- et hic portitor -ris id est ianitor et hic
portensis pro eodem et hic porticus -cus
-tui domus illa que post foribus
est sic quia sit ibi transitus et non re-
sidendum sit. Est porta uel porticus
est appertura quia sit aperta. Item a
porto hic portus -tus -tui statio navium
tuta et continua et sic a portandis
commerciis quem locum a baiulandis
mercibus baias vocant antiqui et est
proprie portus locus ab accessu ventorum
remotus ubi naves hiemabant
Unde portuosus -a -um portubus plenus
et habundans et comparatur. Unde portuose
-sime [illegible] aduerbium et hec portuositas -tis
et pro compositione importuosus -a -um et sic
comparatur. Unde hec importuositas -tis. Item
a portus hic portunus in quidam deus
marinus qui portubus preest scilicet
Palemon filius [illegible] et [illegible]
et ad neptunus scilicet hoc nomine dicitur
Virgilius [illegible]
portuno. Et portunus -a -um id est quietus
quia portum habet et comparatur. Unde portunitas
-tis et pro compositione importunus -a -um id est
protervus infestus inquietus quia non
habeat portum id est quietem. Unde importunitas
[illegible] naufragium [illegible] ferunt et comparatur.
Unde hec importunitas infestatio inquietatio

Et importunitas -tis -i inquietudo importunitas.
Item portus componitur hic angiportus -tus -tui et hoc angiportum -ti -i angusta et stricta via vel angustus et strictus locus. Et nota quod portus facit dativum et ablativum plurales in -ubus contra cum nota quod quedam faciunt illos casus in ubus causa differentie scilicet actubus arcubus portubus. Et alia quatuor sunt faciunt in ubus secundum ullam differentiam exigente scilicet portubus tribubus lacubus et specubus quod non videtur requiri. Item a porto -as hic portitor -ris portator et portito -as frequentativum. Et hic porticulus -li baculus parvus ad portandum habilis et hic portisculus vel porticulus -li malleolus in navi cum quo gubernator dat signum remigantibus in una vel contraria parte positionis secundum Plautum id est implicat ad loquendum et tacendum unde hoc portisculum. Et portemia -e navis Siriaca genus lata et sine carina a portando dicta et utuntur hac in Pannonia. Porto componitur cum ad et dicitur apporto -as id est portare ad. Et cum ab et mutata b in s dicitur asporto -as id est portare ab id est longe vel alior- sum absentare removere. Et inde hec sporta -e quoddam genus vasis vel vas vimineum unde Paulus Et in sporta demissus sum per murum. Unde hec sportula et sportella diminutiva. Vel dicitur sporta a sporto scilicet unde in quibusdam locis sporta dicitur. Et hic sportarius qui facit sportas et sportarius -a -um ad sportam pertinens. Item comporto -as comportare -as simul portare vel sufferre. Deporto -as deorsum vel de uno loco ad alium portare. Disporto -as diversis modis vel in diversas partes portare et ponuntur ista duo sepe pro vituperare. Exporto -as extra portare. Importo -as intro vel ultra vel contra portare. Reporto -as id est iterum vel retro portare. Supporto -as subtus portare vel pro- -ne latere vel sustentare vel auxiliari. Transporto -as ultra portare. Porto activum est cum omnibus suis compositis. Hic porus -ri minimum rete et subtile foramen in corpore per quod sudor emanat. Unde hec porisma -atis id est apertio unde et illuminatio sensus dicitur porisma et dicitur quas geometre supponunt ad aliquid ostendendum dicuntur porismata quod aperiunt et illuminant mentem lectoris. Unde Boetius porisma dicitur questio vel lucrum. Et inde porosus -a -um poris plenus et comparatur unde porose -ius -issime adverbium et hec porositas -tis. Porus componitur cum a et dicitur hec aporia -e id est apporiatio vel labor angor anxietas stimulus ictus volumen cura tedium molestia. Et inde apporio -as id est apparere estu- -are vel depauperare et tunc est activum. Item apporiare id est laborare vel laborando desudare et anxiari et tunc est neutrum. Invenitur etiam deponens quoniam in eodem [illegible] unde Paulus apporiemur sed non destituimur ubi non potest esse passivum vel deponens. Secundum Isidorum dicitur quod apporios grece latine dicitur pauper unde apporiare pauperem facere et apporians -a -um id est divinus pauperum eo quod esse divinos et regum hec colorem. Item a porus hec porca -ce terra illa que eminet inter duos sulcos sed quia defossum est dicitur lira unde et sulcus. Et sic quia ad porca sit terra elevata et ita apparens et manifesta. Hec et alio nomine dicitur crebro -crum quia aqua crebro per ipsam decurrit. Unde hec porcula -le diminutivum et hic porcator qui porcas facit. Et componitur hic imporcator -ris per eadem. Et porco -as id est porcas facere vel porcas distinguere. Et componitur imporco -as id est in sulcis vel aquam in agros ducere. Porcinna id est formatio terre.

Posco -scis -sci poposci -scitum id est petere querere. Unde postulo -as in eodem sensu et hic postulatum -ti id est ragione. Et postulatorius qui frequenter postulat vel postulare. Et componitur depostulo -as expostulo -as reposco -is -as et est activum cum omnibus suis compositis. Item posco componitur deposco -scis et exposco -scis et est plus quam poscere quia poscunt qui sunt petunt exposcunt qui desiderant. Reposco -scis reposco et cetera composita omnia sunt activa et faciunt preteritum in poposci et supinum in po- scitum. Non invenimus tamen supina eorum in frequenti usu. Post adverbium loci licet quandoque ponatur in vi temporis et comparatur posterior postimus secundum posterius de multis. Posterior de duobus dicitur. Unde postremus postreme et hec po- steritas -tis et postremus quoque

acuit̄ in ve ponitur et cōpat̄ · prior · ꝑssimus
unde posteme · minus · ꝑssime adū · et a
posterior dicunt̄ posteriora scilicet pudenda
quia retro sunt et a vultu aduersa
auersa ne dum ita purgamus ingui-
narum aspectu Item a post hec pu-
pis posterior pars nauis que prepposita
et pō sepe pro ipsa naui Item a post
posterus · a · um · i · sequens unde hec
posteritas progenies vel progenies filiorum
in nepotes vel nepotum in pronepotes
nam posteritas a nepote incipit
quasi postera etas Et componitur preposterus
· a · um · i · subuersus non recto non
recto ordine dispositus unde qui debet esse prior
factus est prior unde prepostero · as
· i · ordinem peruertere vel subuertere quod
debet esse posterius facere primo Item a
post hic postis · tis latens ingressus
a parte posteriori et inde hec postica · ce ianua
scilicet posterior et hoc posticum · ci eodem
Oratius Atria seruantem postico
falle clientem et hoc posticum pro
eodem unde in Daniele Erumpunt
famuli per posticum Item a postis
hic posticulus et hic postellus et
hec posticula · le diminutiua di. Item a
post posticus · a · um · i · vlterior vel a
posteriori factus persius Occipiti ceco
postice occurrite sanne Et postica adverbium
temporis vel ordinis Et componitur postea quam
i · postquam et postea loci · i · post illum
locum vel post illud tempus. Item post
componitur postquam et tunc quod longum
Et hec postela corrigia que sub cauda
equi tenditur sicut antela dicitur que
ante tenditur vel dicitur postela quasi
post sellam et antela quasi ante sellam
et inde hic pectoralis dicitur pro quolibet ornamento
equi ante vel retro vel mantica que
ante portatur vel retro Item post componitur
posthac · i · hoc postridie · i · post tres
dies postpridie · i · hoc Componuntur
etiam multe alie dictiones de quibus
inclinus per se tractatur

Pes pedis dicitur grece et inde nec
dicimus pes · pedis cum quo
ambulamus unde quedam similitudine
pedes dicti sunt in versibus et
in metris quia per ipsos metra
ambulent sicut etiam nos pedibus
incedimus ita metra quasi pedibus currunt
dicuntur Item pedes dicuntur
extremi anguli velorum vel pars
illi duo in naui funes qui extremos
velorum angulos tenent unde hic et
hec pedester vel stris et hoc stre

et hic pedester hec pedestris hoc stre
pedibus ambulans Et hic pedulus · li ·
et pedellus · li · di · Et pedarius · a · um
[illegible] ambulans pedibus Et hic pe
dules · lis · pars caligarum que pedem
capit et hic pedux · cis pedice sunt
laquei quibus pedes illaqueantur a
pede et capio vel dicta Item a pes
hic pediculus · li · pediculus dicitur illud
quod sustinet fructum ad ramum et
pediculus etiam dicitur vermis cutis
quia minimos et multos habet pedes
unde pediculosus · a · um · pediculis plenus
[illegible] unde pediculose · sius · ssime ·
adverbium et hec pediculositas pediculorum
plenitudo et habundantia Item a pede
pediculosus quidam vermis multorum
pedum qui et hyspediculosus dicitur
unde quidam hyspediculosus ubi me
videt caput abscondit pedes conterit
et hinc pediculosus vel hyspediculosus
dicitur pediculus unde hic pedunculus
di. Item a pes hic pes · dis omnis idest
pedes vel pediculus Item a pes hic
et hec pedes · tis · i · pedester pedibus
per campo utens unde pedito · as · i · pedibus
ire vel pedibus transire unde Gregorius
in laudem virgilii dicit [illegible] in co
[illegible] natat [illegible] agnus peditat
et hic peditatus · tus · tui · i · peditum
multitudo vel proditas peditandi Item
a pes hec pedica · ce · i · [illegible]
[illegible] unde hec pedana · ne · i · catena [illegible]
pedes scilicet compes et pedana · ne · dicitur
pedules nouos vel de panno veteri
factus qui calige veteri assuitur unde
pedano · as · pedanas calige apponere
Item a pes hic pedum baculus pastoris
recuruus a retinendis pedibus animalium
dictus Virgilius At tu sume pedum
Et hic pedor · ris · i · pedum fetor vel
squalor [illegible] longius quasi i caro
pedor Et hinc [illegible] hec pedoa idest
pedum vel [illegible] et pediculus
· a · um et pedorosus · a · um · quod sordi
des habet pedes Item a pedor hic pedo
· nis · i · [illegible] quia fetet Iuuenalis
[illegible] pedit leui Et componitur [illegible]
Et hic verpus [illegible] medius digitus
quasi vertens peditum [illegible]
[illegible] in posteriora et [illegible]
[illegible] dedit illis nam singuli
[illegible] in commissione [illegible] emittunt
sanguinem per posteriora que cum medio
digito reponendo vexerunt in digito medio
peditum et inde dicitur verpus quasi
vertens peditum unde adhuc ille

digitus in obprobrium ondit' indecenter
gnem si aliam inde ondeat magnum
pq̄ca et diliget / vnde Iuuenalis
medium qz ondere vnguem / hic
facicbat demorituz fortune salis
extendebat' ei medium digitum i obprobrium
sicut fit indeis p hoc eam contemptibiliter
esse ondens / et hinc ē qz vespis
inuenit' p iudeis iuuenal' Iste nec
situd ad fontem solos deduce verpas
.i. iudeos glosandum ē / Item a pedor
pedo .is. pepedi peditorem .i. fetorem
facere vnde hic pedo .nis. qui pedit
vel bombus / a pedo compo' oppedo .dis
.di. .i. cum pedentem pede et qz qui
cum pedentem pedit quodammo ei
contradicit io oppede ponit' p cōdicere
Item qz qui oppedit quasi pedere
facit et ipse facit io po' p consentire
et in utroqz. ystmum. sterum. ipse actum
in illo usu oramus. Repedo .dis .di. iterum
pedere / suppedo .dis .i. latenter vel sub
vel post vel remisse pede et ē neutrum
cum suis cōpis et caret supino et qua
amittunt geminacionem pterito Item a
pes pessum adverbium loci lucretius
Videntia corpa passim cesa latent
vnde hoc pessarium genus medicaminis
quia intus immittitur et componitur
pessumdo .das sub pedibus dare / Item a
pes componitur cum capio et dr' hec pedica
ce qz pedes capiat sz catena pedum
vel quoddam instrumentum capiendi
pede animalium vnde pedicatus .a .um
.i. cathenatus vel pedica captus / pedica
compo' cum con et compedio .dis .idest
illaqueare incathenare vnde hec compes
.dis catena circa pedes Item pedica
compo' cum ex et expedio .dis li:
berare explicare exolue qz ē pedi
cam ponere / et hic expeditus .a .um ab:
solutus liber promptus et cōparatur .cior
.ssimus vnde expedite .ius .ssime adu'
et hic expeditus .ai. pe diras aquez
esse in expedicionem ubi homines liberi
et prompti efficiuntur / expeditus compo'
inexpeditus .a .um Item expedire
.i. conuenire vel expresse utile et
cum hic sepe inueni' impe' ut expe
dit ut unus homo moriatur p populo ne tota
gens pereat Item pedica compo' cum in
et impedio .dis .iui .ditum vetare
qz in pedicam trahere vel in pedica po
nere vnde hoc impedimentum .ti / et cum pre
et prepedio .dis .i. impedire vel detinere

deuastare qz pre .i. an pedicam ponere
Item pes compo' cum sub et dr' hic
suppedaneus .i. scabellum sub pedibus
sicut ciua lectum sol' ēē scabellum
quod hoc usum scrimi vel capse vnde
iam ex consuetudine quodlibet scrinium
vocat' suppedaneus idem et pedaneus
et suppedanus et suppedium .i. subsi
dium auxilium / et suppetia .e. idest
suffragium auxilium / suppedia vel
suppetie pprie illa auxilia que maxime
ab illis petuntur vel illis pprie dantur
qui sub aliorum detinentur ptate
vnde in hystoria le' et prebuerunt illi
suppetias / vnde et Magister d'ite de
in vino o gr qui hic deferunt vinis pe
tituris inde referunt dominum sb pedias
et a suppetia vel suppedium suppeto
as auxiliari sb ministrare subseruire
obsequi suppedia dare / et ē neutrum et
ē eliminada cō' puritas q ponunt
qz ē p personare et extollere supe:
dibus Item pes cōpo' cum ala et dr' hic
et hec alipes dis .i. velox et pprie cum pe:
dibus q habent alas in pede Item re
p' repedo as .i. retro pedem dare re:
meare vnde expedito as fre. Item
q' b' et hec bipes dis qz tripes dis qua:
drupes dis .i. habens vel aptus natus habere
duos vel tres vel quatuor pedes vnde p bi
pedis .a .um et bipedalis tas / tri:
pedis .a .um et tripedalis le et litas
quadrupedis .a .um Plautus in Am:
fitrione Cursu agitabo quadrupe
dis ad vesperum diurum Et quadrupeda
le et litas et hic et hec quadrupedans
.antis .i. quadrupes Virgilius Item pes
cōponitur cum sesqui quod ē totum et tercia / sesquipes
quipes dis .i. totus pes et tercia vel media vni
pedis ppriq Augustinus cum tollere prigs
aqualiculos p pensos sesquipede ex
tat vnde sesquipedalis le implens
vel cōtinens totum pedem et medium
vnius pedis Oracius ppicit ampullas
et sesquipedalia verba Item ex cum sex
et hec sextipes dis .i. pediculus qui sex habet
pedes vnde sextipedalis .a .um semi:
pedibus plenus Item cum semis et hec semi:
pes dis .i. dimidius pes vnde et hec semi:
pedalis et le le et le litas Et cum la
no as et hec pelnis vis .b. pedes la:
uat sz contra vel aliud vas / et hec multi:
pes dis quidam vermis multos habens pedes
sequi et tetrapedalis de dr Et hic sonipes dis

i. dextralis quia pede sonat talis per tympa-
endo. Et hic et hec et hoc cornipes dis i. cor-
neos habens pedes. Et hic et hec et hoc leni-
pes dis. Et levipes dis i. leves habens
pedes vel lenes i. planos vel agiles.
Et planipes dis i. planos habens pedes
vel funerabulus vel recitator artis
fabule que planipedia est dicebatur.
Et dicebatur planipedia quia genus fabu-
larum quia planis et nudis pedibus re-
citabatur. Juvenalis: Planipedes audit Fabios.
Et hic limipes dis et hic limipedium sive
lineum calciamentum pedum. Et hic
et hec eripes dis i. ereos pedes habens.
Et hic et hec et hoc acripes dis i. velox quia pre
nimia velocitate videtur pedes eius
in aere sistere. Et hic antipes dis et
hic circumpes dis. Antipedes sunt ob-
sequia amicorum antecedentes vel preci-
entia obsequentes. Circumpedes sunt
obsequia servorum vel servi obsequentes.
Et pedisequus a um qui sequitur pedes
domini sui. Et hec pedisequa est proprie fa-
miliaris vel ancilla. Et hec compes dis
i. vinculum quo pes vel crus alligatur. Unde compe-
des de quo Terpilius quasi quercus
est navis in mari secundum si quis
compedem sive vel sinistrum. Item hic
pes, hec apes pis, et hec apex cis. Et tamen
multe alie partes que congruentius sin-
gillatim tractantur. Item a pes hic pode-
ris vestis sacerdotalis in linea cor-
pori penitus astricta et usque ad pe-
des descendens. Unde et hec dicitur camisia
et subucula. Tripes dis, ter enim tribus et hic
tripos dis i. mensa vel scannum vel aliud
instrumentum tres habens pedes. Item in-
quantum habeat pedes. Proprie de tripos
Item secundum femininum tripos est quod scilicet
lauri sit dicta quia trifida habeat folia
vel quia tribus radicibus adhereret terre. Et est
consecrata Apollini deo divinatori
quia supposita capitibus dormientium
vera facit somnia apparere. Unde et sepe
ponitur pro ymagine Apollinis. Unde Persius
Et epigramata que legimus in vetus-
tissimo tripode Apollinis. Si tamen
sit nomen arboris videtur quod teneat genus femi-
ninum et est masculinum genus. Item pes hec tamen
agros quod est tractus vel agrios quod
est ferus agreste inimice crudele.
Et dicitur podagra est quia infirmitas
pedum a retractatione pedum vel
aspero dolore dicta. Horatius: omne immo quod
mite est ab usque agreste vocamus.
Unde podager a um et podagricus a um.

Poto as avi atum i. potum
dare. Unde potamus me aceto
et potare i. bibere. Et illud cum
supinum eius sincopatum et potum
tum tu et sepius inveniuntur sincopa-
ta quam integra. Unde valia. Et prima ab eis
formata sepius inveniuntur sincopata
quam integra. Unde hic potator vel potor
et hic potatorius a um et hec potatrix
vel potrix. Unde hec potatricula vel potri-
cula dicitur. Et potatus a um vel potus
a um. Et hic potatus tui vel potus tus
tui i. actus vel passio potandi vel que
intra aliquem datur. Et hec potatio vel
potio onis per sincopam. Potio idem est
quod potatio vel confectio ex vino et quod-
libet vel medicina quia potatur. Unde potio-
nor as vel potionor aris i. potionem dare.
Unde Ieronimus super Ysaiam in secundo
Jeremias cui dictum est accipe cali-
cem hunc et potabis inde omnes gentes.
Item a poto potito as frequentativum. Unde Plautus
certum aquam pro aqua una pocula po-
titare. Et potisso as avi i. frequenter et parum
bibere. Unde et in eodem sive dicebatur anti-
quitus pitisso quasi potisso as. Unde Teren-
tius in tertia comedia: Centum vini
unciis pitissando absumsit. Item a po-
to hoc poculum li quasi potulum i. po-
tum vel vas cum quo bibitur. Virgilius
Et nobis idem Alcimedon duo pocula
fecit. Et inde poculo as i. pocula dare.
Item a poto hic puteus quasi
potheus. Et omnis puteus fons
est et non convertitur. Fons enim in summitate et super-
ficie sit aqua fons tamen dicitur. Si autem
in alto et profundo sit puteus est. Unde
hic puteolus li diminutivum. Et puteal lis et
hoc puteal lis quidam locus ubi pecunie
distribuebantur ad usuram. Et dicebatur pu-
teal quia sic ibi probabant pecunie de-
bitores acsi essent in puteum de-
missi et proiecti, vel quia ibi hauriebatur
pecunia sicut de puteo aqua. Unde
Oratius: Mandabo siccis forum pu-
tealque libidinis. Et alibi: Item puteal
multa cavet vibice flagello. Item po-
to hic compotor oris i. simul potare
Et poto as i. valde vel ex toto potare.

puteus

pos·

Repotes ab· iste potare vel vel pro
to p arc patrum tuum sius 4 k acm
ep bibe nel Et pdu hac ra sq
po Hic et hec pot et hoc te· i·
possibilis vel potens. et qpa tio
pina si es compacio cum sum vo
tem qr ss to muta potior n. et
potissimus. i. melior et optimus
unde potiter. tag. pme add. et potis
sime quasi pe p magne ne ppaue.
Et no q pos te. muc pro potes
Un boto hec bibe qd pos sic
si tu vis vivere sanus. it e et hec pot
compos tis. i. potens voti sui assequ:
tor cui omnia succedunt ad votu
Et eum in e c et q impos tis. i. ne
potens qui votum suum ad effectum
ducere no pt. it bic duo va compo:
tio tis. tui· et impocio tis tui Re:
potio tis i. investie. ut mando vo
bis ut compotiatis eum rende
sua impocio tis contrarium e. i.
devestie. Pt q' eum pre f q et e et q
prepos tis valde vel p ans potens
Et q' eum dum. It possum potes
de quo post ea tractabi. Pt a pot
potior tis vel tas potissimus. i.
frui uti Et construit sic potior tua
rez vel ia re et ea rei Et inne scilz
etiam et secundum quartam coniugacio
sz in mfitio eius e cite coniugacio
quia potiri et no potiri Hec potes:
rium e navigium fluviale tar:
dum et grave quod no nisi re
migio pgredi pt. Pnt et traiectu
di. i. extenty est em latum. et trans
ecta di extenty funis Publius
fuit quidam qui rem suam primo loco
commune fecit et publicam. et inde
tractum e publicus a um· commu
sz commune dixit quod pertz ad
homines eius civitatis publicum
quod ad omnes gnal. quod tum
dicunt q publicus di. q. populicus
a populo. It secundum ex publicum
e quod pertinet ad homines eius
civitatis· commune qd ad omnes gnal
si privatum qd pdex Un publi
ce adv. et hec publicitas tis. Et pu:
blicitus adv. i. publice Un pru
dencius in libro ymnorum Publicitus
imbr in platee flexu sistu byte

Et plauty Item peregre advene
hospitio publicitus accipiam. Et a
publicus q' publicitus analogium
legivium lectrinum lectrivium qr
ibi publice legat ut possit conspi
ci a populo. Et publicanus a um pu:
blicani dnr conductores vectigalium
fisci vel rerum publicarum vel
qui vectigalia publica exigunt
vel qui p seculum negotia et publi
ca lucra sectatur Un et dicti sunt
sic. Et a publicus publico as· di
vulgare commune facere vel diffidare
unde h. Si vis vitutes tuas auge
publicare noli. et e activum cu omnibus
suis compositis. pi. q. bn

Pudeo des dui. i. pudorem habe
verecundari et no e invesu Un
pudet impre. qd q'r eum
actu et gen ut pudet me:
tui. It hic pudens. et qpa tior simus.
unde pudenter tag. pme add. et hec pu:
dencia. e. i. verecundia Et q' impu:
dens. i. no pudens cui pudor et pudicia
tia ptul abe Et qpa tior ssimus Un
impudenter tag. pme add. et hec impude
ncia e. Et nota q pudens opinionem vana
et flam metuit. si verecundus no nisi
vera. Pt a pudet q' pudor oris et e
corporis sic pudiciciа mentis Et e pu:
dor verecundia ex aliquo actu innata h
no auferens memoriam langwida mentis
Un pudorosus a um et pudoreus a
um in eodem sensu. i. pudore plenus Item
epudoreus a um. i. expudore pens
impudens. et inpudorosus a um eodem sensu
Item a pudor pudicus a um· castus
q pudoris custos dicit a mens et ypat
tacio ssimus Un pudice tag. pme add.
et hec pudicicia e. i. integritas vel casti
tas Differunt tn in hoc q pudicicia
e tm motuum libidinis domatrix. sz
eius signa no abhorret signa autem
sunt gestus corporis vox habitus. et ornatu
ornari Un ingrata castitas dicit imitro:
nas et pudicitas Et q' impudicus a
um. i. no pudicus adulter obscenus
quod tn dicunt. q impudicus q' ab
in et podice q podicem. i. fetorem dt
qui turpitudinem infert et qpa Un im
pudice tag. pme add. et hec impudici
cia e. Et impudico as. i. impudicum facere

Possum

inescare et est activum. Item a pudet
pudibundus a um, verecundus, unde pu-
dibunde adverbium. Et componitur dispudet, i. valde pu-
det vel dimisso pudore pudet, unde Terentius
in Eunucho: dispudet. Ista in verbo
depudeo des. Unde depudet impersonale,
valde pudere vel pudorem amittere.
Propudeo pudes, vel valde pudere. Pro-
pudeo pro aliquibus pudere. Propudeo pro
aliis vel pro aliquibus pudere. Repudeo a-
versum pudere vel pudorem amittere. Pu-
deo et pudet neutra sunt cum omnibus suis
compositis et conjugationis secunde sed pu et fu-
erunt preteritum in ui et carent supinis prop-
ter secundum antiquos invenitur puditum.

Pungo, gis, xi vel pupugi, pun-
ctum. Pungere i. punctum fa-
cere ut in libro et tunc producit fa-
ciet punxi. Item pungere
i. stimulare configere et
tunc producit facit preteritum pupugi. Ego
punxi librum et pupugi eum et in-
punctor oris. Unde punctorius a um.
Et hoc punctorium, cum quo pungimus.
Et punctim adverbium i. pungendo. Et hic punctus
cti. Et hoc punctum ti in eodem sensu scilicet ex
pungendo factum vel principium linee,
sed punctum est simplex et indivisibile
quantitatis forma in compositione linee et
ultima in resolutione. Unde punctalis
le. Et componitur bipunctalis le, tripunctalis le,
quadripunctalis le, quinquepunctalis le,
sexpunctalis le i. constans ex duobus vel
tribus vel quatuor vel sex punctis. Unde
hec bipunctalitas, tripunctalitas, quadri-
punctalitas, quinquepunctalitas, sexpunctalitas.
Item a punctum puncto as punctum
facere vel puncto distinguere. Unde puncta-
tim adverbium i. per puncta distinctim. Et componitur
dispuncto as, puncta removere.
Repuncto as, iterum punctare. Item pun-
ctare potest esse frequentativum de pungo, i. frequenter
pungere, a quo punctito as aliud fre-
quentativum. Item pungito as frequentativum i. sepe pungere. Et hec
pegma tis, i. baculus cum massa plumbi
in summitate pendente. Et hec pegma que
pugma, quod antiquitus dicebatur. Et
pegma et pueros ad verbera receptos
quia ut dicit Cornutus tali baculo feriri
habebant. Et dicitur pugio onis a pungendo
et transfigendo dictus, est enim cultellus institu-
tum longum et acutum vel est gla-
dius parvus et bis acutus lateri ad-
herens sic et clunabulum dicitur et clunaculum

quia religatur ad clunes. Et hic pugillo
onis, cum pugione i. gladio pugnans.
Item a pungo hic pugnus ni, quia digitis
manus pungimus, volumus pugnum facere
et cum eo pungimus. Unde hic pugillus li-
di. Et hoc pugillum, quod pugno deferatur
et in quo scribi valet, tabula vel carta.
Martialis: Et quamvis illex pincta simia
parvarum pugillo ascendente decat.
Et inde dicitur hic pugillaris, i. per eos
scilicet penna vel cornu vel tabula manu-
alis, unde in Elegiaco: Et postulat pugillari
scripsit. Et hec et hoc pugillare, et hoc re quod
potest ad pugnum vel quod potest replere
pugnum. Item a pugillus hic pugil lis
qui certat cum pugnis. Et dicitur pugillor
aris, pugnare, certare vel quod ludi de-
certare scilicet pancratium facere, i. de manu
ad manum scilicet iactare aliquid. Unde hic pugil-
lator, pugnator, pugil. Sed pugil ex
sua fortitudine, pugillator ex arte.
Et pugillator dicitur pancratialis scilicet qui
aliquid de manu in manum iactat. Et hic
pugillatorius a um. Item a pugil vel
pugillor hic pugilatus tus tui i. ars vel
actus pugilandi. Macrobius de Saturnalibus:
Si quis ut se amplius exerceat vel ad
cursum vel ad pugillatum. Et inde
pugillicus a um. Unde pugilice adverbium.
Plautus in Epidico: pugilice valet atque
athletice. Item a pugnus hec pugna e, quia
olim initia fuit omnis in bello pugnis
contendere vel quia olim primo bellum
pugnis incipiebat. Unde et pugna est
duorum et aliorum sed fit ... Et in pugna la-
di. Et pugno as certare contendere et
proprie pugnis, sed iam ad alia extenditur. Unde
hic et hec et hoc pugnax cis, qui sepe et
assidue pugnat. Et comparatur cior, cissimus. Unde
pugnaciter, tius, tissime adverbium. Et hec pug-
nacitas tis. Et pugnaculus a um aliquantulum
pugnax. Item a pugna pugna-
bundus a um, pugnans similiter. Et componitur
compugno as, simul pugnare. De-
pugno as, valde pugnare vel debel-
lare devincere. Expugno as, devin-
cere debellare. Unde expugnabilis le.
Impugno as, in pugnam capere
vel invadere vel debellare vel repugna-
re redarguere. Propugno as, i.
procul vel pro aliquo pugnare vel stare.
Unde hec propugnacula. Propugnacula sunt
summe muro que ex hiis propugnatur.
Circumpugno as, undique pugnare
vel impugnare vel expugnare. Repu-
gno as, iterum pugnare vel resistere.

pugnus dicitur manus clausa cum compressione digitorum ... [illegible]

pugil.

pugillator

reluctari. Pugno et eius composita sunt neutra
preter depugnare pro debellare et
expugnare et impugnare et oppu-
gnare pro expugnare vel impugnare
que sunt activa. Item pungo -gis
compungo -gis i. simul pungere con-
movere. Unde deponens compunctio et com-
punctus -a -um et hec impunctio. Depun-
go -gis valde vel deorsum pungere vel
a puncto repellere et positum prope re-
pellere. Dispungo -gis diversimode
pungere vel dispensare et donare vel
deorsum a puncto facere et expellere.
Expungo -gis expellere et punctum
extrinsecus ponere et delere. Prius pu-
pillum veteres qui primas partes im-
pelle expugnare. Et hinc dicitur ex-
punctores et dispunctores eos qui repel-
lunt a[illegible] abscondite et delent nomina
eorum de tabula testamenti. Vel
eos ne dicam eum impugnare per [illegible]
testamenti et eorum instruebat pu-
nctos qui erant in [illegible] vel cor-
[illegible] quotiens expediebat auferebat [illegible]
[illegible] recordandi. Impungo -gis
intra vel intro vel valde pungere. Re-
pungo -gis iterum vel retro pungere
vel [illegible] voce pungere. Pungere. Pun-
go et eius composita sunt activa. Et pun-
go [illegible] preterita sunt ducta [illegible]
Composita vero ab eo tantum habent unum
preteritum scilicet in -xi preter repungo quod
retinet preteritum sui simplicis. Et in dimi-
nutivis [illegible] et similia scilicet repunxi
et repupugi. Est enim regula illius
[illegible] in simplicibus habent geminacionem in
preterito retinent eam in composito. Except-
to [illegible] disco posco et curro cum
quibusdam suis compositis. A pungo [illegible]

Pupus -a -um i. parvus. Unde
hic pupillus scilicet qui infra
annos pupillares constitutus
est in tutela alicuius et pu-
pillus vel pupilla qui vel
que caret patre vel matre vel utroque
scilicet orphanus vel orphana. Sed hoc
grecum est illud latinum. Nam et
in psalmo ubi legitur pupillo tu eris
adiutor grecus habet orphano. Et dicitur
a pupus quia parvam habet consolationem
vel a pupus dicitur pupilla le media
cullus oculi quia sit parva. Vel
a puella quia sit pura et impolluta

ut puella. Unde plerique papulam
vocant sed false. Et hinc pupilli dicuntur
quasi sine oculis i. a parentibus orbi
sed hii vere dicuntur pupilli quorum
patres antequam decessissent hiis ab illis non
ceperunt [illegible] ceteri vero orbi vocantur. Unde
hic et hec pupillaris et hoc -re. -riter.
-ritas. Item a pupus hic pusio -onis
i. parvus infans vel puer. Juvenalis
Nonne putas melius quod tecum pusio
dormit. Et hinc pusinnus -a -um idest
parvus. Et sic hic pusinnus parvus
puer. Unde Labeo vilis poeta in laude
Homeri quam versus de greco in latinum
transtulit. Crudum manducas Pria-
mum Priamique pisinnos. Item a pu-
sio hic pusiunculus vel pusiunculus
-a -um et pusiolus -a -um et pusillus
-a -um similiter diminutivum. Quod componitur
pusillanimus -a -um et hic et hec pusi-
llanimis et hoc -me in eodem sensu
qui pusillum habet animum. Unde pusi-
llanimiter adverbium et hec pusillanimi-
tas. Item a pupus hec pubes -bis
etas pueri iam quatuordecim annorum
et pubes i. villositas inguinum talium. Inde
et pubes prima barba scilicet lanugo
et inferior [illegible] scilicet pecten. Unde et
pubes sunt pudendorum nubes. Unde
pubeo -bes -bui i. crescere [illegible] incipere
barbere pubem emittere. Et hinc pu-
besco inchoativum i. barbescere crescere vel
pubere et pubescere i. in tali etate
esse vel talem etatem habere vel ducere.
Et componitur impubeo suppubeo. Unde
impubesco et suppubesco inchoativum. Item
a pubes hic et hec puber -ris vel
pubes vel pubis -bere i. puer pubes
iam habens vel emittens scilicet qui iam
generare potest. Hic incipit esse ipse a qua-
tuordecim annis. Sed femina incipit
esse viripotens ab annis duodecim.
Et ita voluit quidam puberem
ab annis dici scilicet qui quatuordecim
annos impleverit quamvis tardissime
pubescat. Sed certum est puberem esse
qui ex habitu corporis pubertatem
ostendit et generare iam possit. Unde
et puber dictus est a pube i. a pu-
dendis corporis quia hec loca tunc
primum lanuginem ducunt. Unde hic
puberculus et hec -la -lum scilicet adole-
scentulus et adolescentula. Et pubeo
-as i. crescere pubere incipere. Et componitur
repubeo -as. Et hinc pubertasco re-
pubertasco inchoativum. Item a puber hec
pubertas -tis i. villositas puberum vel
etas distincta scilicet quatuordecim
annorum vel quia puer pubescit

Unde pubertas ab aetate flore vel in pubertate esse Item puber tamquam hic et hec impuber eris et hic et hec impubes bis vel impubis puer qui nondum habet barbam Item a pubes bis hic et hec pubeta te et pubeda de in eodem sensu i. adolescens puber et sit quasi pubi datus [illegible] pubeda [illegible] vel paterna [illegible] et hinc pubeta [illegible] et pubedo [illegible] i. puberes pubescere / pubes bis componitur hic et hec depubis et hoc be i. deorsum a pube i. a barba Unde et depubis dicitur porcus [illegible] qui [illegible] setis et hic et hec impubis et hoc be i. in barbis sine pube qui non dum habet pubem Item a pupus hec pupa e [illegible] dicunt quas statim cule quas virgines solent facere in modum filiarum et vestibus obvolve quas propterea ad annos nubiles veni ebant et puerilibus abrenunciabant qui sub potestate veneris stat [illegible] vene sacrificabant Unde persius dicite pon tifices in templo quid facit aurum Nempe hoc quod veneri donate a virgine pupe Unde hec pupula [illegible]

Item a pupus paruus a um [illegible] quod [illegible] Unde paruus [illegible] et hec paruitas tis et paruulus a um [illegible] Item paruum [illegible] quod debet [illegible] adverbium paruum pro paruum Unde [illegible] deberet exemplificare quod nomen ponit loco adverbii exemplifi cat de paruum vero quod velit paruum esse nomen [illegible] paruum [illegible] loco [illegible] nomen paruum [illegible] [illegible] adverbium [illegible] [illegible] nomen loco adverbii [illegible] et paruum componitur paruipes valde paruus et a paruum hic et hec pauper ris quia paruum possit Unde et pauper quasi paruum potens vel paruum parans vel paruum imperans et [illegible] sicut et [illegible] dicitur paruus [illegible] valens Unde hic pauperculus Unde paupercula et hec paupercula [illegible] et pau perculus a um et pauperculus a um et hec paupertas tis et hec paupertas tis [illegible] [illegible] et pauper [illegible] pauperior rimus Unde pauperiter rimus [illegible] et pauperasco [illegible] paupero [illegible] Unde pauperasco [illegible] Unde [illegible] super matheum In rebus [illegible] pauperasco alter [illegible] Item pauperare idest pauperem facere et [illegible] hic est actiuum

Et componitur depaupero as vel depau pero [illegible] a paupertate remouere et depaupero as in eodem sensu et actiuum [illegible] Item a pauper pauperismus [illegible] ad pauperiem [illegible] pauper [illegible] [illegible] per pauperiem vel pauper Item a paruus hic passer ris [illegible] paruus est Unde hic passer [illegible] et passerinus a um et hic passer [illegible] pro filio passeris vel dicitur passer a patiendo libidinem quia patitur et luxuriosum [illegible] Item a paruus hec parma e leue scutum quasi parua et quasi leuia arma [illegible] [illegible] parme [illegible] parue Item parma dicitur est quidam [illegible] [illegible] a paruitate aque [illegible] [illegible] adiacens dicitur parma Unde parmensis [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] Item a paruus vel pupus pullus [illegible] et hic pullus li i. paruus [illegible] paruus pullus dicitur Item [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pulli dicuntur [illegible] [illegible] vel pulli [illegible] polluti a polluo quia polluti sunt Unde dicitur pullus a um niger a um quod [illegible] est [illegible] pollutus est [illegible] [illegible] [illegible] pullus [illegible] et [illegible] aptas semper habe [illegible] et [illegible] pullatus a um [illegible] [illegible] [illegible] vestibus indutus Iuuenalis [illegible] [illegible] pullati proceres Item a pullus pullulus a um [illegible] pullulo as germinare multipli care multiplicare [illegible] a pullis qui [illegible] et [illegible] multiplicat [illegible] componitur repullulo as [illegible] [illegible] pullulare et [illegible] / paruipes componitur paruipendo dis paruifacio [illegible] i. paruum [illegible] vilipendere

Purus a um mundus liquidus sine commixtione alicuius rei [illegible] innocens [illegible] et comparatur rior rissimus Unde puriter rime [illegible] adverbium et hec puritas tis [illegible] purgo as mundare purificare et purgo quasi purum ago et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] purgatio [illegible] et hinc purgatorius a um et hoc purgatorium locus ubi purgantur anime et purgatus a um et quod [illegible] [illegible] Unde purgate [illegible] adverbium Item a purgo purgito as [illegible] [illegible] [illegible]

Non in placent homines qui quando male fecerunt sese purgitant. Purgo componitur expurgo -as -avi. et est expurgare et est activum cum omnibus suis compositis. Item a purus hic porcus -ci per antifrasim quia minime sit purus. Unde et porcus quasi purco [illegible] vel porcus quasi spurcus et immundus quia ingurgitat se ceno et luto immergit. Unde et porcus quasi [illegible] et custos et componitur [illegible]. Unde hic porculus et porcellus diminutiva. et hec porca et porcula et porcella. Porca vel accipitur in alia significatione ut supra dictum est. Item a porcus porcinus -a -um. et hic porcarius -rii custos porcorum. et per compositionem hoc porcosetum -ti locus ubi porci stant. Item a porcus hec porrigo -ginis infirmitas que solet porcos contingere. vel dicitur a porrigo -gis quia de uno porrigitur ad alium. et ponitur generaliter pro morbo et vitio capitis cutem faciente. Oratius impetiginis sola porrigine. Unde porriginosus -a -um porrigine plenus scabiosus. Item a purus dicitur hec purpura -re quasi a puritate lucis vel porphira dicitur greca cum aspiratione. et hoc nos dicimus ipsa sine aspiratione. et in compositione [illegible] et componitur [illegible] [illegible] vel [illegible]. et hic [illegible] marmoris rubeis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et componitur purpurissimum [illegible] et argentaria. Et tunc [illegible] tingitur. Unde [illegible]. Item a purus [illegible] custodia [illegible] retineat. Unde [illegible] in pure. Unde hic puer [illegible] in nomine Nomenmarcello [illegible] [illegible] a primo [illegible] qui puer [illegible] solet [illegible] et [illegible]. vel puer dicitur a puritate vel a pubertate et pilorum et [illegible]. vel puer a pariendo quia ex partu [illegible]. Et notandum quod tribus modis dicitur puer. Nativitate puer. Natus est nobis. Etate ut decennis. Unde [illegible] [illegible] et fidei puritate ut Dominus ad Jeremiam ait puer meus es tu noli timere. Et notandum quod [illegible] dicebat hec puera -re et hic [illegible] et hic puer et a puer hic puerulus et puella et hec puerula et hec puellula. Et puerula et [illegible] [illegible] [illegible] pueritia etas secunda etatis quia pura et nondum ad gignendum apta. Et durat a septennio usque ad quartumdecimum annum. Et pubertas est etas adulta et iam gignere potest et incipit a quartodecimo anno. Et [illegible] et hec puerilis et hoc -le. [illegible]. Et pueriter adverbium. Et [illegible] vel [illegible] puerum vel [illegible] ad [illegible]. Et [illegible] [illegible] ad puerilitatem. Et hic puerasco et repuerasco inchoativa. [illegible] quando repuerascit. Item a puer hec puella -le. Unde puellula -le diminutivum. et hec puella et hec puellula [illegible]. Item a puella vel puella [illegible] hec puellaris et hoc -re [illegible] [illegible]. Et nota quod puella et puera non sunt [illegible] in frequenti usu [illegible] nec puerula [illegible] quia ab eo dicitur sit in frequenti usu sicut puerulus. Nam a puer puerulus et a puera puerula. Unde dicitur puera vel puerca [illegible] enim paruo [illegible] hec puerpera -re et hoc puerperium vel puerperium [illegible] parit. et [illegible] puerpera dicitur in [illegible]. Et in hoc puerperium partus pueri vel puelle. et [illegible]. Et puerperium dicitur locus quo puer [illegible] et mora in utero matris usque ad partum. [illegible] [illegible] [illegible] valde purus [illegible] [illegible] non purus [illegible] [illegible]. Unde hec impuritas. et [illegible] [illegible] [illegible] puris facere. Item a purus puro -as -avi mundare purum facere. Et componitur [illegible] simul purare [illegible] -as valde purare vel a puritate removere. [illegible] -as [illegible] vel [illegible] [illegible] impuritate [illegible] facere. et tunc [illegible] ab impurus [illegible] -as et est activum cum omnibus suis compositis.

P

uto -as -avi -are idest cogitare estimare et putrere idest scindere vel purgare [illegible] [illegible] [illegible]. Unde putatus -a -um. Et componitur semiputatus -a -um idest ex parte putatus et in parte [illegible] [illegible] semiputatus tibi est [illegible] in ulmo. Item a puto [illegible] [illegible] [illegible] purgatus et purus. Unde [illegible] aurum [illegible] purum dicimus et [illegible] purgatas putas et affirmam [illegible] et [illegible] puri et [illegible] putant [illegible] asserimus. Item hec putacio vel putatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Plautus in captiuis Nucleum amisi
reliqui pignori putamina Puto:
quasi amputo. as. i. ex toto undique
scindere. Vtrum quid sit putare
et non amputare nisi forte pro eo
vincam ex toto erudicione. Com
puto. as. computare. Unde valia
computrix. cis. et hic computatorius.
a. um. et hic computatio. nis. i. ymaginare
vel numerum assignatio. Et doctrina vel
ars. Antiqui tamen dicebant compu
tare pro exigit diuinatio quod nos ab
acrimus. . . . abstinacia unde
et hec compotista. te. qui dat compo
tum vel racionem tractat a composito. Dis
puto. as. diuersa putare in cogitatione
vel loquendo dissentire. Unde valia
disputatio. et in disputatorius. a. um.
Deputo. tas. aspere destinare sed
et vel valde putare. Imputo. as.
aspere vel imponere alicui crimen. Pre
puto. as. prescindere. Unde hoc preputium cuius
anterior pars pellis pari que preputiu
natis. i. prescindi. Et preputiatus.
ta. tum. Set preputium
hominis recisum. Et hinc inde preputiati
dicuntur. Et preputio. as. preputium facere
pellem illam recidere. Et preputium
dicimus quasi ipse pars. Unde preputiatus.
a. um. magnum habens preputium. Et
preputio. as. preputium dare alicui vel
preputio purgare. Reputo. as. aspere
destinare et tradere vel crimen alicui
imponere. Supputo. as. latenter vel
parum vel per putare vel numerare.
Puto et eius composita omnia sunt actiua
preter disputo quod est neutrum. Et omnia
corripiunt hanc primam sillabam pu

Puteo. tes. tui. i. fetere. Unde
putidus. a. um. i. fetidus
et comparatur idiorum suum.
Unde putide. dius. sime.
aduerbium et hec puditas. tis.
et hec putida. de. meretrix quia putrat
et hic putor. oris. i. fetor. Unde hic puti
lus. li. i. drusiun quia ibi putrat
tradunt. Et putilus. dicitur quia tradunt
inspirit. Putor hic putulentus. a.
um. putore plenus et comparatur. Unde pu
tulenter. cius. sime. aduerbium Et hec putulentia
e. i. fetulencia. Item a puteo est et hic
putus et hoc . . . et putidus marcidus

et putis. i. solubile pulnerulentus. Et
putrus. a. um. in eodem sensu. Unde vigilate
quadrupedante lerms putrum ferit
vngula campum. Et vterque componitur
unde putrius vel trior. trius. sime. aduerbium
et hec putredo. dinis. et putridus. a.
um. et comparatur. Unde putride. dius.
sime. aduerbium. et hec putriditas. tis. et pu
tredo. as. putridum facere. Putridus
componitur imputridus. a. um. et componitur. Unde
imputride. dius. sime. Item a putris
putreo. es. rui. ere. vel fieri putrem.
Unde putribilis. le. lior. litas. et hec impu
tribilis. le. lior. litas. Iterum a putreo
hoc putus medie. i. putredo vel hec inf
irmitas hic qui reddit putridus. Unde
hec pustula le. di. Pustula est in
superficie corporis turgida velut col
lecta. Unde hec pustella. di. et pustu
losus. a. um. et pustulentus. a. um. vel
. . . pustulis plenus. Et infirmitas in
firmatus et vterque componitur. Unde hec pusto
lositas et hec pustulencia. e. Item a putis
vel pustula hec pusca. ce. quia commi
xtio aque et vini quia plus aque
adhibetur quam pustulentus maxime
prodest Mar. de viribus herbarum. Et
pusca potata potest obstare venenis.
Putreo componitur compureo. es. computrus:
treo es. reputreo. es. Et hinc pu
tresco et computresco et reputresco
medie et a putresco putrescibilis
le. lior. litas. et componitur imputrescibi
le. lior. litas. Item putreo vel putris
componitur putrefacio. cis. et putrefio fis.
Item putreo componitur computreo. reputreo. re.
putreo. Et hinc inchoatiue putresco compu
tresco. re. Putreo et eius composita sunt neutra
et faciunt supinum et producunt hanc primam pu

Placo. as. humiliare mitigare
exorare pacificare. Unde hic
placor. oris. i. tranquillitas mi
tigatio. Et hic placidus. a. um.
mitis mansuetus quasi placori datus
et comparatur. Unde placide. dius. sime.
aduerbium et hec placiditas. tis. Item a placo placa
tus. a. um. et componitur. Et componitur implacatus. a. um.
et placabilis. le. lior. litas. et componitur implaca
bilis. le. lior. litas. Item a placo placeo. ces.
cui. i. esse vel fieri placitum et placidum
alicui. vel non placeo. Unde hec placenta. te. libu
forcatia quia placeat. Oratius Pane egeo
iam mellitis potiore placentis. Unde hic
placentarius. Et hec placentaria. e. qui vel que
facit placentas. quod est hec placentinus dicitur
et hec placentina. Unde plautus in Captiuis

Opus e panitis ops 4 placentinis Ite
a placentia hec placentia e q ciuitas
qz ibi optime fiant placente et hinc pla:
centinus a um patriuum nome Jtem a pla
ceo hoc placitum p antifrasim qz de:
plicat vn placito as vel placitor ari
et hinc placitator et placitatorius a um
et hoc placitatorium locus vbi fit plac
itum Jtem a placeo placet impsle et pla:
citus a um qz placuit vel placuit Placeo
q complaceo ces vn complacet imple
Displiceo ces Unde displicet imp le p:
placeo vn placet imp le p placeo cum
omnibus suis qd e neu 4 facit preteritum d
puis t supinum in citum Est n regula
Omnia ria neut sede coniugationis facie:
tia preteritum in vi carent supinis preter
ista Careo valeo doleo noceo pla:
ceo pateo iaceo oleo t liceo Ista
tn duo vltima videntur ee ponenda in excep:
tion qz ab istis et a multis aliis neutris in:
veniunt supina quasi si no sunt in
frequenti usu Jtem placeo cum p mum Jtem
placo compositum complaco cas replaco:
co cas 4 e actiuum cum omnibus suis
compositis t producit hanc sua pla
Plaga grece r latine vulnus ribus quasi flagra
qz cum quod strepitu t flatu et flagris
plage corpori insigniunt vn plaga di quasi
tractus vel pars celi eius 4 clima et simi:
patria vel vico aliquo accipitur et plaga:
i rethe vl retia sunius rethis hic q:
plage sunt funes illi quibus retia ten:
duntur circa summum t sinuat partem
si ponunt quasi p ipsis rethibus Omidius
in Methamorfoseos Nexibus plagis
que siluas circumdantibus ambit Et no
qz plaga p vulne prima producit in ali:
qz plaga p vulne breuibus et cum corr Et a plaga p vulne
plaginus a um i plagium faciens vel
plaginus a um i plagium faciens vel
tinuiant vel obliquitas qz plage fa:
ciunt homines obliquari vn plagiator
oris et plagiaria rij in cod sic ven:
ditor hominum vel seductor t deceptor
sci qui seducit et solicitat pueros et
seruos alienos vel qui mancipium al:
terius alienum seducendo distrait Et
a plagio i obliquo qz no recta via
grassat si pelliciendo dolis et fallacus
Item plagiarius vel plagarius pt di:
ci retiarius vel plagas faciens 4 inferens
vel curans ut e medicus Et plaginus q
plagi dextcr cri quasi seorsum vel
a late dextre plagitiui sex sorum
vl a late tri Jtem a plaga hec plagula et hec
plagella ambo di i parua plaga Et plagi:
osus a um plagis plenus Plaga q cum
grece quod e acutum et hec plagiocrispinis i
acutam plagam inferens hoc nomine dm
homini venditoris qz acuta inferunt vulna
Lucie Uidete iudices quemadmodum plagi
crispus iste me tractat Jtem a plaga pla:
go as vel plagio as i vlcerare vul:
nerare plagis affligere Plasmos grece
latine di formacio vnde plasmo as
i formare et hic plasmator i formator
et hec plasmatrix ce et hoc plasma tis
i factura formatura sz quod e formatu
vel forma t aliquando ponitur p quodam
electuario quod format vocem vnde
Aliquando cum plasmate guttur pelliciens
Et q cum cata quod e sup t di hoc ca:
taplasma tis inductio medicamine qz
sup formam morbi inducitur id di t
emplastrum vel emplastrum ab en
quod e in et plastes quod e forma Jtem a
plasmo hic plastes tis i formator vel for:
mato vel figulus Unde plasticen sz
pictum ex gipso vel ere effigiens t q
cum grafos quod e scriptor t dr hic pla:
stografus i falsus scriptor vn hec pla:
stografia i falsa scriptura et plaste:
grafus a um falsum scriptum Jtem a pla:
stes vel plasmo plausus a um i fortis
et q prothoplaustus i p mo formatus Pla
smo q complasmo as replasmo as t
e actiuum cum omnibus suis qd
Planos grece latine di error
vel vagacio vn hic plane
ta te t hec planeta te pla:
neta i errans planeta i
erroeum motum et dum go q stelle pla te
i errantes qz singulis diebus mouentur
ortum et occasum suum hec dicit
planete i erroeum motrices qz
variatur ortum et occasum sum
hominibus mouentur errorem t faciunt
eos errare vn secundum Marcianum t
Aratum Non di dici planete i ex:
errantes sz planete i errorem motrices
planete n no errant ymo eundem mo:
tum sz cadem mouendi lege innuit hunt
qua ab initio sunt conditi hunt Sed
errare videtur mortalibus cum ita vi:
deant orti t occasus p diuisa loca vn
potius dr dici planete i erraticum facie:
tes qz pla te i errantes Non enim ipsi

errant / sed nos cum motu eorum errare faciunt. Item planeta dicitur febilis erraticus / et planeta quasi vestis laxa circa quam alie erraticus evagatur. Et a planeta planaticus a um et quidam dicunt planetarius et quidam dicunt. Et nota quod planeta pro stella est masculinum generis in aliis significationibus est femininum. Item planos quod est error a quo est planeta / et hinc aplanos id est aplane nes i. firmamentum quasi sine errore quia semper movetur in eodem loco. Platos grece latine dicitur latum vel latitudo. Unde hec platanus quedam arbor a latitudine foliorum sic dicta. Et hic plato quidam philosophus a latitudine armorum sic dictus. Unde platonicus a um / et hic et hec platonista te qui sequitur platonem vel studet in eo. Item a platos hec platea est lata et spaciosa via et plateola le. Item a platos planus a um et componitur minor sicut Unde planemus planitudo / et hec planities ei. Item a planus vel platos hec planta est quia plana sit et lata id est tabula vel asser. Unde plantula et plantella le dimi. et planus a um quasi pedes habens planos et latos ad instar plante / et hoc pluteum tei id est armarium a planis quia ibi sustinentur id est tabulis ligneis a quibus libri presentantur / Iuvenalis. Et inter archetipos pluteum servare cleantes. Et pluteum dicitur scriptorium super quod scribitur. Persius. Nec pluteum cedit nec demorsos sapit ungues. Item pluteum dicitur tabulatum vel cratis tutum corigio intexta que in opere faciendo hosti obiciunt contrarium. Item a planus hec planta te. Sunt plante pedum quia plante non sunt rotunde ut in quadrupedibus non et homo tamen sit bipes possit stare et sunt plante anteriores partes pedis et de multis ossibus constant / calx posterior pars plante sicut a callo quo etiam calcaneus dicitur et calcaneus. Item planta dicitur olus quod planta et ramus arboris qui instruitur. Unde hec plantula le dimi. et hec plantago ginis quedam herba quia planta eius adhereat terre / et hec et hec plantarius rii ad plantas pertinens. Item plantare est / quare plana arboribus inde dicitur quia plante sunt rapte de summitate arborum quasi plantate quia cum radicibus et terra evelluntur

et alibi plantari. Et nota plantarium id est quod plantare. Item a planta planto as / plantas vel plantulas ponere plantas inserere implere / et planto as pro platam decipere. Et componitur complanto as. deplanto as i. valde plantare vel plantas auferre / et replanto as / supplanto as i. decipere / et proprie supplantare quod fit cum latet planta extenta ut iacentes plantas aliquis inter. Unde Esau de Iacob: cum subplantat me altera vice. Platinum est Stulpa et est crassitudo parietis et est nomen grecum.

Plaudo dis si sum id est manus repercutere manibus ex leticia plaudere et in simul iungere manibus sonum facere gaudere et ponitur sepe pro iungere vel repercutere. Unde plausus sus sui manuum repercussio exultatio manuum repercucione / et plausibilis le / et plaudibilis le le / plausus et plausidicus a um quod de plausum plausificus a um qui facit plausum. Et pro an porta o pro diu plodo dis si plausum / Unde plausus a um pro plausus id est repercussus vel plausus et quietus. Plaudo componitur aplaudo dis alicui plausum facere. Unde hec aplauda vel aplauda id est sordicimencula ex paleis facta circa quam pueri solent aplaudere. Item gravis hercule et hodie aplauda nominatur sed tu / et aplauda ad dicitur sursum / complaudo dis vel complodo dis id est in simul plaudere vel in simul repercutere et claudere manus et pedes simul pro iungere vel coniungere. Unde complosus a um concussus vel quietus Lucanus complosas tenuisse manus / displaudo dis vel displodo dis id est manus aperire et ponere simul pro apperire vel rumpere disiungere quassare. Unde displosus vel displosus a um id est disiunctus apertus disruptus Oracius. Tantum vesica sonat displosa pepedit / explodo dis manus relaxare apperire excutere vel extra plausum facere et ponere vel ercere et expellere plaudere et plodere pro gaudere manus repercutiendo vel simul cum aliis sine extra pro iungere vel claudere vel repercutere activa sunt cum suis compositis que hec fiunt sonant redolent.

Plecto tis xi vel xui xum id est punire verberare vel flectere vel ex virgis aliquid componere. Unde in passione domini et plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti eius. Plectenter id est componentes flectendo circa ad spineam.

vel fiat ysta consuendo et plectendo
i. plicientes cum imposuerunt capiti
eius coronam de spinis. Unde plexus
xa xum i. flexus vel punitus. unde
plexuose adverbium i. flexuose vel puni-
tus et hic et hec plexibilis et hoc le i. liter
i. abilis ad plectendum. Item a plecto
pro flecto hoc plectrum gubernaculum
navis vel lingua in corpore vel pecten
ultima pars lingue et percussorium
cythare quia flatu sonat et illud. vel
a plecto pro punire et verberare quia
plectrum verberat et percutit. unde hoc
plectellum li. Item a plecto pro flecto
hec plecta e. quibus nexus et angulus
vel papiro vel cerato fiunt unde tapeti
nes fiebant et hec plectula le.
Iozephus in viii° Erant celature ex
interpositionibus plectule facte. plecta
et dicuntur alii duas ansas. hinc
perplexus pro flexus compositum perplexus a um
i. liberatus retectus intricatus
involutus obscurus. Item plecto
pro flecto componitur cum am quod est circum
et amplector eris amplexus quasi
circum circa brachia flectendo cingere
vel cingi. unde hic amplexus xus et
amplexum i. cinctum et amplexor
aris frequentativum. complector eris simul
utrisque brachiis cingere. unde complexus
xus xum et complexum quod est complexio
actus complectendi vel quedam ars
que undique complectitur adversarium
hec a latinis dicitur complexio vel cor-
nutus syllogismus a grecis dilema. et
complexio dicitur naturalis dispositio. unde
complexionalis et hoc le liter litas. et
complexionatus a um. complexio pta
pane vel dispositione. Item complexus
accipitur in passiva significatione i. cinctus
vel compositus ut sermo complexus
dicitur constans ex dictionibus scilicet oratio
et componitur incomplexus a um i. non
complexus ut incomplexus sermo
dicitur dictio. Item a complector complexor
aris frequentativum. plecto activum est et
eius genus si quaeritur in o complector
quod est complector deponens. Plemina
sunt ulcera et fistula in manibus
et pedibus callosis. unde plemino
as are i. replere.

Pleo es evi etum non est in
usu sed inde dicitur plenus a um
et comparatur. unde plenissime
superlativum adverbium. et hec plenitudo
et plenarius a um. et per
compositionem semiplenus. pleo componitur compleo
es evi unde hoc completorium. depleo
es valde replere vel evacuare exina-
nire quasi de pleno deducere. expleo

es etum unde expletus a um et exple-
tivus a um et per compositionem impletus
a um. impleo es. oppleo es et implere
vel obturare. Terentius Mulier lacrimis
opplet os. repleo es. suppleo es supra in-
ponere vel in loco alterius implere. Unde
hoc supplemen inis et hoc supplementum.
et hic splen inis et hic dicitur a suppleo
e contraria parte iecoris vel vacua complet. iecoris
Unde spleneticus a um ad splenem
pertinens vel qui patitur in splene. pleo
cum omnibus suis quale est activum. Pleona-
xia grece latine generaliter avaritia in-
terpretatur quia plus appetit quam sibi
sufficit. pleon enim secundum Augustinum
plus est exia habens. quod quidem
interpretati sunt elementum quidam vero
multitudinem sed melius qui immoritatem.
Pleuron grece latine dicitur latus. unde
hec pleuresis dolor lateris acutus cum
febre et sputo sanguinolento. et
hinc pleureticus a um qui talem
infirmitatem habet scilicet vel ad pleure-
sim pertinens. unde pleuretica passio
Pleumon grece latine dicitur pulmo
et vero dicitur a pneumon i. spiritus per quod
agitatur et movetur et aperitur pulmo
ut accipiat flatum et in nos ducit
hic pulmo onis et hec pleumonia
e. dolor vel tumor pulmonis. et componitur
cum peri quod est circum et dicitur hec
peripleumonia pulmonis circa
cum dolore

Plico as avi vel cavi plicatum
vel citum plicatas facere vel plicas
aptare. unde hec plica ce. et
componitur cum sine et fit hic et
hec et hoc simplex cis quod sine
plica vel partum vel fallacie et comparatur
cior ssimus unde simpliciter tius ssime
adverbium et hec simplicitas tatis. Item inde
simplus a um et sumitur compositum a
sine et plica et dicitur a sima quia
simplex quod caret parte scilicet simplus
est quod hac parte caret eius scilicet omnis
et eiusdem speciei ut elementum ignis
simplum est quia quelibet pars eius
ignis est et sic quodque constat ex partibus
omnibus eiusdem generis cum toto simplum
dicitur. Item simplum i. tantundem
i. non duplum vel triplum. Ceteras
ut cum dicitur hoc est duplum alicuius vel
triplum sed hoc est simplum et sumitur
a parentibus numeris et plica componuntur
alia omnia nomina numeralia que ponde-
ralia dicuntur nisi in eorum compositione
inveniuntur duo vel plura ponderalia
ut duplus a um a duo et plica
unde duplo as i. duplum facere. triplus
a um a tria et plica unde triplo

ad triplum facit et simul cum pone que constant quadruplus quintuplus sextuplus septuplus et a singulis descendunt verba quadruplico quintuplico quorum significationes facile erit diligenti distinguere. Item plico componitur cum bis et dicitur et duplico ... et dicitur biplex icis et omnis alterius et comparatur et dicitur altiplex icis in eodem sensu. Item duplex animo fraudulentus et utrumque comparatur unde dicitur biplicitas et altiplicitas id est duplicitas fraudulentia. Item plico componitur cum multus et dicitur multiplico et vestes multas plicatas et dicitur vestiplica et femina que plicat vestes. Item plico componitur cum applico cas cui vel cum vel tecum vel tatum id est simul plicare. Complico cas cum vel cum tibi vel tatum id est simul plicare unde dicitur et dicitur et dicitur complex icis in malo consentiens alicui dolo simul consentiens ipse quod complexus cum aliquo peccato vel crimine et altera applicatur ad malum semper ad bonum vero numquam dicimus complicem unde dicitur complicitas tis concordia vel duos vel plures dolositas in malo consensus. Explico cas id est deorsum a plica ponere. Duplico cas unde duplex icis et componitur unde duplicat cius ipse adverbium et dicitur duplicitas. Explico cas ordinare di- gerere distendere et plicam ponere solvere aperire unde explicat explicare ... terminum id est finitur et terminatur vel finitur et terminatur vel invenitur de eo plus et hic vel ab explico explicatus a um id est extensus vel finitus et determinatus et opponitur inexplicatus a um. Implico cas unde dicitur interplico cas multiplico cas unde multiplicatio et multiplex plicis et comparatur unde multipliciter ius ipse adverbium et dicitur multiplicatus quadruplico cas replico cas supplico cas quod sub tus se plicare et humiliare ad rogandum et construitur in eodem sensu cum dativo et accusativo ut supplico te et supplico tibi. Unde dicitur et dicitur et dicitur supplex icis qui supplicat vel damnatus unde quod damnatus est supplex est et humilis unde suppliciter et dicitur supplicatio et dicitur supplicium id est tormentum pena pro qua supplicatur et supplicium id est supplicatio mos enim erat antiquitus ut de rebus suppliciorum id est damnatorum donaria id est templa deorum ampliarentur et ideo supplicia ponuntur pro supplicationibus unde et supplicium ipse dicitur cum quis ita damnatur ut bona eius consumerentur et in publicum ad opus templorum vel in fisca redigantur. Et triplico cas unde dicitur et dicitur et dicitur triplex icis et componitur tripliciter et dicitur triplicitas. Explico tum omnibus sunt compositis est activum preter supplico quod est neutrum et tamen est consentiens cum dativo. Item plico facit plictum in tum vel in itum et supinum in atum vel in itum. Composita eius ab eo et aliquo nomine faciunt plictum sive in ci et supinum sive in atum ut multiplico cavi catum triplico cavi catum. Sed que sunt ab eo et preposicione faciunt plictum in cui et in catum et supinum in catum et in citum. Sed frequentius in cui et in catum. Quod eius sunt plictum in cavi et supinum in catum. Item omnia corripiunt hanc sillabam pli.

Ploro ras id est cum voce flere et lacrimas fundere. Unde et ploro dicitur quasi pluviam roro unde plorabilis le id est flebilis et hec ploratus tus tui et plorabundus a um ploratu plenus vel ploranti similis. Et ploro componitur deploro ras id est valde plorare vel plorando aliquid petere vel acquirere. Exploro ras id est investigare. Imploro ras id est rogare querere vel impetrare. Ploro neutrum est et ... sunt que retinent eius significationem alia sunt activa et omnia producunt hanc sillabam plo.

Pragma atis id est causa unde pragmaticus a um id est causalis vel considerans.

Prasim grece dicitur viride unde prasinus a um id est viridis et hec prasis lapis viridis.

Pravus a um idest malus et perversus. Sed malus natura pravus corpore et usu et comparatur. Unde pravitas tatis ipse adverbium et dicitur pravitas tis et pravo as pravum facere et componitur depravo as valde pravare et est activum in omnibus sunt ... et producunt hanc sillabam sed pra.

Precor aris precatus id est rogare unde precator et precabilis le id est liber et precabundus a um similis precanti vel ad precandum abilis et hec prex cis id est sed numerus singularis non est in usu. Unde precarius a um id est precabilis vel precarium quod precibus optinetur quasi precandum est prece emitur et vel ... precario adverbium id est precabiliter vel per preces et pro eo sepe invenitur precario. Item a prex cis dicitur precium quia enim precio solet dari vel precium quasi preditum vel quod precium quia primus datur ut primus vicem ... pecunie ... Unde dicitur preciosus id est et preciosus a um multo precio valens unde preciosi lapides dicti sunt.

qua arte valent siue ut a vilibus
disterni possent siue quia rara sunt
Nunc enim quasi raramum est magnum
et preciosum vocatur sic ut i Samuel
volumine legitur et sermo domini precio-
sus erat in israel id est rarus preciosior
comparatiuum unde preciose sius ssime aduerbia
et hec preciositas tis. Item a precium
precior aris deponens id est estimare et quandoque
precior aliquando deprecior aliquando valde precari
id est vilipendere et est deponens tamen sunt qui
antiquitus dicebant precio as et appretio
as in actiua significatione. Item a precor procus ci
id est petitor et proprie mu-
lierum vel noue coniugis et impetratiuum
dicitur a precando quia frequenter solet precari et
petere dominam eam quam vult et hinc hic et
hec procax cis id est petax auidus peti-
cionis et importunus ad petendum quod ma-
xime solet fieri per ... et proprie ad meretrices
et ... unde procaciter cius sime aduerbia
et hec procacitas tis et procaculus a
um aliquantulum procax. Item a procus
... procatio tis tum et proco as in-
ter procio ... et proco as id est in-
tendo sibi id est nouam coniugem vel nuptias
petere vel generaliter mulieres et penultima simi-
liter producitur vel procare est quod
vulgo dicitur doneiare alqua vel cotegiare
et a proco as procito as frequentatiuum sepe
petere sicut proci faciunt vel sepe plogare
sicut mulieres faciunt ... procit
...
proco as iterum petere ... penultima
ponere vel ... vel reflectere unde
... iterum ... repetitur
... constructio dicitur in qua eadem
persona iterum ... Item a procus
procor aris ... non est in usu
et dicuntur preces a procor vel a procando
quia maxime ... et gratiam appetunt
... a precando dicitur sic ... delictum
et dicitur ...
... precator ... deprecator aris id est valde
... quod vulgo dicitur
... et ...
...
imprecor aris id est valde precari ...
... maledicere ...
H ec preda de preda est de ...
et confederatis rapina de hostibus vel
preda de ... patria rapina de ...
preda ... hoste ... lucrum ... negoti-
ationis compendium ... ponere ...
... et preda ... raptor ... predor aris
unde predator et predatorius a um ... preda-
... abilis ad predandum
vel similis predanti et predabilis le ...

et predatus a um ... in ...
... quod antiquitus dicebat predor aris
et ... impredatus a um ... predor aris
compredor aris et depredor aris et est depo-
nens omnibus ... et ... hoc
... preda ... hec predium possessio villa
ager ... allodium. Et predium
a preda quia antiqui agros quos
bello ceperant prede nomine vo-
cabant vel predium dicitur quia magis
ceteris omnibus patrisfamilias prouide-
... apparet unde et predium ... predium
Unde hoc prediolum li id est paruum predium
... depredio ...
... conuiuia predantes epulan-
... et ... predia ...
prediorum ... ut dicit Marcia-
nus ... nomina ... predi
atus Marcus ...
et ... pres dis id est diues et proprie qui
multa habet predia. Et pres dicitur medi-
us vel mediator et pres id est fideiussor
vel obses. Unde ... compone
... simul fideiussores vel
obsides et ... conuenit ...
... solet esse media-
tor ... et solet esse fideius-
sor vel obses ... pres
... diues ... dicitur
... predium quod ... prediues
... interpres ... et dicitur interpres
qui diuisa ... lingua ... vel una
... lingua transfert in aliam et dicitur ...
... mediator est inter vnam loquelam
et aliam vel ...
quod est diues ... interpretes
... loquelam transferendo ...
una loquela in aliam ... a parte
... interpres fit medius duarum lin-
guarum dum transfert vel exponit una
... qui ...
... mediat diuina misteria ...
... interpretor aris ... commu-
... exponere vel exponi vna lingua ...
... vel velle ... composicio
... in ... interpres
P regno as ... grauidare unde pre-
gnans ... cel pregnans pregnanda
... pregnans est que concipit grauida
qua ... primo ... ondit

Et quod impigno as, repigno as, et
est activum cum suis quarum.

Premo is ssi pressum .i. stringere
uel deprimere et flectere. unde
pressim adverbium .i. strictim. Et
hoc pressorium torcular sub quo
uve premuntur et calcantur uel
potius ille longum lignum quo uve
premuntur. Et idem dicitur hoc prelum similiter a
premendo. Unde in hoc prelum et pressorium la-
cus et est etiam uel quasi a pre et loquium quasi
prelocutio uel ualde loquium. Item a premo hoc
prelum quod ab omnibus medius hostes. uel quasi
a pre et lite quod prelium prius dicitur principium con-
gressus uel prelium ipse conflictus. Et
bellum ipsa gwarra. unde dicitur
quod Romani sepe uicti sunt in prelio sed
numquam in bello quia sepe in congressibus
uincebantur uel in ipsis conflictibus sed
numquam in fine uel in gwerra. uel
prelium quasi a pre et luendo. Unde hoc
preliolum diminutivum et prelior aris bellare
prelium committere. Item a premo hoc
premium quia per premium solet pre-
mi aliquis. uel quasi a pre et emo quod
prius emitur. uel a pre et munus
nis quasi pro munere uel officio datum. Unde et
dicitur premium quod prius meruit et cetera. Et
Item a premo pressus sa sum a quo prepo-
sito ab aliud fit. Premo componitur apprimo
is comprimo is deprimo is exprimo
is quod est proprie effundere manifestare
representare. Imprimo is uel ualde uel intus
premere uel imprimere infigere. Unde impressus
a um. Opprimo is reprimo is suppri-
mo is et est activum cum omnibus suis
quarum. Et corripit hac prima pre quamvis quantitas mu-
tat in pri et facit preteritum in ssi et
supinum in ssum. Prendo dis et facit
preteritum prendi et supinum pre-
sum. Unde Lucretius Maria quod predicat
scepit semper tamen in divina pagina
tota nocte laboravit et nichil prendidit
hoc nomen est regulare. Nam nullum verbum
tercie coniugationis sic finale geminatur
in preterito nisi sit quam a do das. Nam pre-
do non est compositum a do immo est
simplex. Invenitur et aliud verbum cuius sic
sequitur sed simile simplex sed tantum ex
sed prehendo dis et facit prehendi sim-
pliciter geminatum prehendi et supinum
prehensum. Et utrumque quod appendo et

apprehendo dis comprehendo dis et compre-
hendo dis. Deprehendo et deprehendo
dis reprehendo et reprehendo. Et cum
omnibus suis quarum sunt activa. Et fa-
ciunt preteritum in di et supinum in sum.
Priapus grece latine dicitur emere uel
redimere. Unde hic priamus quasi emptus uel
redemptus. Et hic Priamides de.
filius uel nepos Priami. Unde hec Priamis dis
filia uel neptis Priami. Item a priapus quod
priapus dei ... quod ... Unde
ut quasi redemit uel sanguis ... de
de Lampsaco ciuitate Ellesponti fuit. Unde
depulsus est pro magnitudine uirilis membri
et ... ab ... uel in deorum
numerum receptus meruit esse deus ortorum
et dicitur ortis preesse propter fecunditatem eorum
quia orti numquam sine fructibus sunt. Dicitur et ...
... et ... et ab ipso priapus
... et proprie ... membro. unde hec pria-
pismus .i. ... pessio uel passio.
Pridem adverbium et est comparativum prior prius
unde prius prime adverbium et primus prima
et primo nomina sunt. Prior ... tamen
quasi ad ... Et prime quasi apprime .i. ualde
uel sunt due partes per se pro una. Et
tunc et tunc dicitur ... ad prime
et sic non debet preponi. Item prior quod
est in ui comparativi simpliciter designat
ordinem .i. sine comparatione. Et tunc proprie prior
dicitur de duobus. Primus de tribus uel de
uel pluribus ita de dicatur .... quando
... prior quantum ... prima quantitas
prior quod designat dignitatem in ecclesia
et tunc tamen est maioris ... prior ...
Unde et prioratus tus ... uel in prelatione
uel in dignitate et hec priorissa quod sic est
dignitate uel uxor prioris. Et prioratus ...
eius dignitas uel districtus. Item a primus
primarius a um .i. primus. Et primitus
a um .i. primus et primicie arum. Pri-
micie proprie sunt hec de frugibus pecoribus
illa que deo primo offeruntur. Unde primi-
tiuus a um .i. precipuus. Et uel dicitur primus
uel maior. Ouidius in nono Metamorphoseos
Sic correpit medijs flagrante ceratus al-
taris primitias torrere. Item a primus
hic primor oris .i. maior et dignior in populo
uel primus in ordine. Unde primordium
a um. ... primor. Item a primus
et quod primas atis qui primus dicitur in
populo. unde hic primatus tus eius ...
Item primas designat quandam dignitatem in ecclesia
et tunc est tamen maioris ... sic primas atis

Unde hec primatia -e et hic primatus -tus -
tui, dignitas vel districtus. Item a pri-
mus primulus -a -um, diminutivum, et minor.
Primus. Et primus quasi premens a ce-
teris, primus in ordine vel primi ordinis, id est summus
vel antiquus vel primus. Et hic primicerius
et hic primipilus et primipilarius, de quibus
omnibus in suis locis patet. Item a primus et gigno
hic primogenitus qui prima origine fuit
ante fratrem. Componitur cum primus de-
nique aliis partibus de quibus in suis
locis tractatur. Item a pro hec prora -re,
quasi prora scilicet anterior pars navis, unde
hic proreta -te, qui in prora, id est in priori parte
navis moratur ut maior et ortator
remigum vel gubernator, nam in prora
residentem gubernatorem sagacita-
tem [illegible]. Item pro-
rsum orsum vel ipsum, et dicitur prorsum,
adverbium loci, id est usque prorsum, patet. Macc. de
parte ante, id est ante et prorsum, aut retro et
prorsus. Item a pro et vir et gero
hic et hec privignus quasi prior viro genitus
vel privignus quasi prius genitus vel qui
privatus igne id est amore vel a bonis
patris privatus, unde hec privigna -e. Item
a pari, pristinus -a -um, unde pristinus a
-um, in eodem statu, id est antiquus. Privo -as, ab-
, id est subtrahere, adimere, tollere, removere,
privationem facere. Unde privatus -a -um,
alienatus ab aliquibus rebus vel ho-
nore vel dignitate. Unde et olim privati
dicebantur ab officiis publicis extranei,
etiam nomine magistratus carentes. Et
privus -a -um, id est privatus, singularis. Et hoc
privilegium, id est lex privata et sin-
gularis ad unum pertinens vel ad paucos. Et
privilegium dicitur prerogativa vel
honorificum vel [illegible] permissio. Privile-
gium etiam dicitur quod nunc dicitur beneficium
quod a principibus conceditur. Unde
privilegiatus -a -um et privilegiarius
-a -um, prerogatus vel qui utitur pri-
vilegio. Et privilegio -as, id est prerogative
privilegium facere.

Probo -as, id est laudare vel confir-
mare, certificare. Unde probati-
o -onis, -a -um quod probatur vel pro-
babilis, et probabiliter, -litas. Et
probus -a -um et prepositus. Unde
probe adverbium, comparatur -dius, et hec probitas
-tis. Et improbus -a -um, id est non probus

vel inseparabilis vel urgentus vel perseverans.
Unde labor improbus omnia vincit. Et dicitur
improbus quasi instans, perhibetur et est ethica
et grece. Unde improbe adverbium, comparatur, et hec
improbitas -tis, et improbulus -a -um. Aquila
improbus [illegible], conjunge tu te improbulum.
Probo componitur approbo, -as, id est laudare, com-
probo -as, collaudare. Improbo -as,
renuere vel redarguere, et vituperare. Re-
probo -as, iterum probare vel vituperare,
et est activum tamen omnibus predictis quarte [illegible] et cor-
ripiunt penultimam pro. Probrum -bri, vi-
tuperatio, redargutio, contumelia. Unde hoc
probrum, id est crimen, turpitudo, quia vitium
redeat. Unde probrosus -a -um, id est dede-
corosus et contumeliosus. Unde probrose adverbium, comparatur
adverbium, et hec probrositas -tis. Et probrum
componitur opprobrium, vituperatio, detractio, de-
risio. Unde hoc opprobriolum et oppro-
briosus -a -um. Unde opprobriose adverbium, com-
paratur adverbium, et hec opprobriositas -tis.
Probro componitur exprobro -as, id est convitiari,
redarguere, reprehendere, vituperare, et
est activum tamen omnibus predictis quarte, et cor-
ripiunt penultimam pro et tamen producunt penultimam.
Proboscida vel promuscida rostrum
elefantis quia illa pabulum ori admo-
vet. Et nunc declinatur hec proboscis
-dis vel promuscis -dis. Hoc proble-
ma -atis, quod latine dicitur propositio, est questio
difficilis habens aliquid quod disputatione
solvendum sit. Et problema etiam
dicitur enigma et difficile vel quasi problema
proponitur. Et venit et componitur a pro quod est propter
et lemma, id est voragia, quia proponitur ut vo-
ret et decipiat. Probaton grece,
ovis latine. Unde probaticus -a -um,
id est pecualis. Et dicitur domus est probatica pi-
scina, id est pecualis, quia cadavera be-
stiarum ibi abluebantur. Procinctus
ornatus edificiorum. Prolios herba
florem velut candorem habens, et ca-
nos hominum capillos. Unde hec
proles, -lis, dicitur filius vel filia vel pro-
genies. Et hinc hic proletarius -rii,
qui ad prolem tantum gignendam vaca-
bat. Cant. II. Quidam apud Romanos
qui in urbe semper morabantur causa
generandorum filiorum et non ducebant-
ur in arma. Et hi proletarii dicebantur.

Promo -mis, -psi, -ptum, id est
proferre, manifestare, a-
perire, extra educere. Unde
promus -a -um, patens et expeditus.

Privignus

ad aliquid agendum vel dicendum. Et comparatur promptior
promptissimus. Unde prompte, -tius, -tissime adverbium, et
promptulus, -a, -um diminutivum. Promptus
et hec promptitudo, -nis. Et hoc promptuarium,
i. cellarium, quia inde necessaria victui pro-
muntur. Unde in psalmo: Promptuaria eorum
plena. Et est promptuarium longi temporis,
sed cellarium paucorum dierum. Item a pro-
mo hic promus, -mi, i. cellarius. Et promus
[illegible]
[illegible]
Promptus quasi pro promptus, -a, -um, i. valde prom-
tus. Item a promo hic promptus, -tus, -tui, i. apto
et promptus componitur in promptu, i. in apto,
sed magis est tertie declinationis per appositionem et non per compositionem.
Item a promo promulgo, -gas, promulgare,
manifestare. Et hic promulcus, -ci, funis cum
quo navis ducitur vel trahitur vel est qui
maiorem navem ducit et regit. Unde pro-
mulco, -cas, navem ducere. Et hic tamen
promulcus. Promo quasi depromo, -mis,
videlicet promere. Depromo, -mis, vel valde
promere. Et est activum cum omnibus suis, quasi
et producit quantitatem secundam syllabam pro.

Propago, -as, -are, i. protendere et
extendere. Unde hec propago, -ginis, li-
nea, origo, extensio, flagellum
vitis extensum sub terra. Unde
propagino, -as, extendere propagines,
extendere flagellum vitis sub terra, submittere,
sternere, et quasi porro pandere. Et propaginus,
-a, -um, quod ad propaginem pertinet vel de pro-
pagine exitit. Prope adverbium loci, dicitur
a pro, et comparatur propior, proximus. Unde propius,
proxime adverbia. Et hec proximitas, -tis. Et pro-
ximo, -as, i. appropinquare. Et approximo,
-as. Et est neutrum cum suis quasi. Et hic
proximus quando dicitur pro cognato substantivum
vel secundum sanguinem vel secundum locum
et secundum quod [?] positivum. Et comparatur
proximus, minor [?]. Unde proxime, magis,
-me adverbia. Item a prope propinquus, -a, -um, vel
secundum locum vel secundum sanguinem, et comparatur
-quior, -quissimus. Unde propinque, comparatur sic
adverbium. Unde propinquitas, -tis, et propinquamen [?],
-a, -um, i. propinquus et cognatus. Et propinquo,
-as, et appropinquo, -as, et est neutrum cum
omnibus suis quasi. Item a prope protinus
et protinam [?], i. statim, continuo, cito, pro-
temporis aliquando est etiam adverbium loci, et equivalet a pro-
cul, procul et tenus. Et sic longe, unde
dicitur protenus, quasi procul a tenus, i. procul
a prope. Unde [?]. Item a prope propero, -as,
i. festinare, tendere. Et componitur [?] properus,
-a, -um, et properus, -a, -um, i. valde prope-
rans. Item a propero propero, -as, i. festinare.

Sed properat qui unum quodque mature conficit,
festinat qui multa simul incipit et non
perficit. Et componitur appropero, -as, i. valde properare. Et
depropero, -as, valde vel de uno loco ad
alium properare. Improperio, -as, vituperare, vindicare
vel [?] vel improperium facere. Unde hoc
improperium, i. opprobrium, dedecus, iniuria
vel derisio. Unde in psalmo: Improperia im-
properantium tibi ceciderunt super me. Et
est neutrum cum omnibus suis quasi. Item
a prope prope, -a, -um, i. propinquus et cognatus,
et comparatur per sincopationem magis propinquus. Propinquo,
et propio, -as, i. proximare, propinquare. Et quasi
appropio, -as, et est neutrum cum omnibus
suis quasi. Item a prope propius, -a, -um, i. proximus
vel non [?] regularis. Et a prope quod proprium
est [?] est et comparatur per sincopationem
[?] magis [?]. Unde prope magis
prope [?] adverbium, et [?]. Et componitur
[illegible], -a, -um, et comparatur per sinco-
pationem. Unde [?]. Item a pro-
prio, -as, i. proprium facere. Et quasi approprio, -as,
et est activum cum omnibus suis quasi. Item
a prope propter adverbium loci, i. iuxta, cominus,
et prepositio per compositionem causalis, ut cum
dicitur propter te factum est hoc. Unde propterea con-
iunctio causalis. Item a prope propitius, -a, -um, benignus,
benignus, videlicet prosper, placatus.
Unde propitior, -aris, -ari, vel fieri propitium. Unde
hec propitiatio, placatio, misericordia. Et
hoc propitiatorium, locus quo propitiatur
creatura. Et propitiatorius, -a, -um. Et propitio
et repropitior, -aris. Prorsus penitus, omnino.

Proson grece, latine dicitur longum,
productum vel prolixum vel rectum. Unde
prosus, -a, -um, i. longus, productus vel pro-
lixus. Et prorso, -as, producere. Et hec prosa,
sed ideo producta est a lege metri soluta,
quia a prolixitate vocata quia non coartatur nec
pedum vel sillabis, sed in longum producta
producitur vel prosa quasi profusa vel quasi pronata [?],
quia pronat spaciose et currat nullo
termino sibi prefixo. Unde hec prosula, diminutivum, quasi pro-
saicus, -a, -um. Unde prosaice adverbium. Prosaice,
solute vel dictare. Prosopa quasi prosimetrum,
-a, -um, i. constans ex prosa et metro.
Item a proson hoc prosimetrum, i. funis
quo navis alligatur in littore ad palum
et est longus. Proseucha grece, latine
dicitur oratorium. Unde hec proseucha, domus
pauperum et mendicorum in qua elemosinas petunt. Et hec proseucha dicitur oratio
vel deprecatio. Unde proseuticus, -a,
-um, i. deprecatorius. Unde presentare [?].

Humiliatione vel deputatione vel depu-
tatione. Item a proscenia proseucha
id est mendicitas vel deputatio proseucham
pro tecto de quo possunt pauperes ibi
Proselitus est advena et circumcisus
qui miscebatur populo dei et est grecum
Protos grece latine dicitur primus et inde hic
martir et prothomartir, ris, id est primus
martir sicut beatus Stephanus et componitur
cum plastos et dicitur prothoplastus id est
primus plasmatus ut Adam. Protos
[illegible] primus [illegible] protus a um id est primus
et dicitur protocenium id est xenodochium
Prothostoparalonge est quedam figura
[illegible] Prurio ris
rivi ritum mollities effluere pruritum
[illegible] fastidire innuere unde hic pruri-
tus tus tui et hec prurigo ginis in eodem
sensu vel prurigo ipsa scabies que pru-
ritum affert et ardorem. Unde hec pruri-
go [illegible] et
prurio [illegible] Et
prurigiosus a um id est scabiosus et pru-
riens a um in eodem sensu scilicet pruritus
et similiter [illegible] Et prurio [illegible] leo-
les [illegible] lepra [illegible] asperitas cu-
tis cum pruritu et squamosa. Que
[illegible] delet pruriginem id est scabiem [illegible]
hoc quod foras emittitur vel quia per pruri-
ginem delet carnem hominis. Vel lepra
dicitur a lepida [illegible] in asperitate
et squamositate. Unde leprosus a um
et [illegible] leprose [illegible] adde
hec lepra leprositas tis. Pseudo grece
latine dicitur decipiens vel falsus. Unde pseudo-
mendax a um fallax, et hic pseu-
dominem [illegible] illi fallaces qui [illegible]
[illegible] asserere
[illegible] pseudulus a um id est falsus fallax
decipiens vel pseudulus dicitur falsus servus
et pseudo et dulos quod est servus et inde
pseudoapostolus id est falsus apostolus pseudo-
propheta id est falsus propheta et pseudoxpianus
id est falsus et decipiens christianus et
in similibus [illegible]
et est pseudo [illegible] in utroque [illegible] et
omne. Psallo, lis, li [illegible] iubilare
congaudere vel cantare [illegible]
[illegible] psallere est [illegible]
corporis [illegible] gaudium
mentis et dicitur quod digna

qualiter vocis. Unde hoc psalterium quoddam
instrumentum [illegible] quo psal-
lebant et cantabant psalmos [illegible]
psalterium decem [illegible] psalmi [illegible]
[illegible] vel psalterium grece. Hebraice
Nablath, latine organum dicitur [illegible]
a psalmus quia cum psalterio
cantabant. Unde hic psalmulus di-
minutivum et hic psaltes qui vel qui psal-
mos cantat vel qui ponit. Et dicitur psal-
ma atis vel psalma est id est psalmus
Et componitur diapsalma de quo
superius diximus. Et dicitur simpsalma [illegible]
vel hoc simpsalma est id est consonantia
psalmi vel vocis copulatio in cantando
[illegible] psalmus [illegible] canticum
et hec psalmodia est id est cantus psalmi
[illegible] psalmodes [illegible] vesica arene [illegible]
[illegible] indigestionem [illegible] nascitur
et nisi purgetur per urinam calculum
faciunt. Et dicitur hic psalmografus id est
scriptor psalmorum. Unde hec psal-
mografia est id est descriptio psalmorum
Psilli quidam populi sunt iuxta [illegible]
zonam habitantes [illegible] serpentes [illegible]
[illegible] venenum
[illegible] nocent unde
sepe psilli ponuntur pro medicis. Pto-
tos id est casus et componitur cum anti quod est
contra et dicitur antitosis id est casus pro ca-
su positio et [illegible] pro accidente
positio sed a frequentiori non accepit.
Et componitur cum syn quod est con et dicitur syntosis
id est intransitiva coniunctio dictionum
casualium [illegible]
[illegible] a frequentiori nomen accepit.
Et componitur polis quod est pluralitas et dicitur
poliptoton scilicet diversis casibus
[illegible] variatio ut [illegible] nichil
in [illegible] nil posse reverti. Et
[illegible] a quod est sine et dicitur aptotus a
um id est sine casu. Et componitur monos
quod est unum et dicitur monoptotus a um
unum casum habens. Diptotus a um
duos casus habens. Triptotus a um
tres casus habens. Tetraptotus a um
quatuor. Pentaptotus a um quinque.
Exaptotus a um sex casus habens. De
[illegible] aptotum quod [illegible]
[illegible] in uno ca-
[illegible] in pluribus [illegible]
[illegible] Monaptotum

prothoplastus
pseudo

e. id quod habet una statio in quolibet versu
ut neqm. Dyptetum est id nomen
quod sic declinatur in uno genere et in uno
casu in diversis casibus ut tetrabi tetrabe
et sic expone reliqua. Hec ptisa-
na e. i. succus ordei vel pulmentu-
m factum de ptisane grece dicitur
que ut solet fieri in pila. Unde hoc
ptisanarium vas fictile in quo coquitur
ptisana. Unde oracius sume lib. pti-
sanarium orise precor etc.

Quatuor nomen
est omnis generis
et indeclinabile tantum
pluralis numeri. Unde
quater adverbium
et quaternus
a um. et hic
quaternus ni.
id est quatuor carte
vel octo folia
sunt. Unde hic
quaternulus li. diminutivum. Et quaterno
as. i. quaternos facere vel quaternum
vel quaternis distinguere vel ordinare
et quater conquaterno as. simul quaternos iungere.
Equaterno as. i. quaternos vel per quaternos
disiungere et designare. Trequaterno as.
i. iterum quaternare vel disquaternare
et est neutrum cum omnibus suis quatuor.
Item a quatuor quaternatim. i. per quater-
nos. Item a quatuor hic quaternio onis.
qui quatuor milites habet sub se unde in
actibus apostolorum. Tradens eum quatuor
quaternionibus militum ad custodiendum.
Pedagueda quod est civitas eorum qui
preerant quaternioni per quaterno. Item
a quatuor quaternarius a um. et hic quater-
narius pro tali numero. Item a quatuor quartus
a um. tamen ordinale quam numerale. Unde
quartanus a um. i. quartus vel quod quarto
die contingit vel affligit. et hec quartana
e. pro quadam febri, que quarto die vexat
et hoc quartarium rii. quedam mensura
que quartam partem sextarii capit. et hic quar-
tullum dicitur. Unde plautus in aulularia
Modicum sitit quod capit quartullum.
quartallum etiam dicitur canistrum cofinum vel
in quo mortui feruntur. Item a quatuor
quadrus a um. quatuor angulos quasi tri
quatuor lateribus. Unde hec quadra e. i. quarta
pars panis vel alterius rei immense.
Ut dona summa putes aut vivere quadra

Et quadro as. i. quadratum vel quadra
turam facere. Item a quadrus vel quatuor
hic quadrans tis. i. quarta pars nummi
vel libre. Unde hic quadrantal vel
quadrantale lis. quedam ubi vas
sextarii unius quadrantis. Et quadrus
quasi quadrifidus a um. i. in quatuor partes
fissus et divisus. Et hic et hec et hoc quadru-
pes dis. quatuor habens pedes. et hic qua-
drupes dis. i. equus. et hec quadru-
pes dis quasi bestia quatuor habens pedes
et quadriiugus a um. et hic et hec et hoc
quadriiugis et hoc ge. in eodem sensu. i.
tamen quatuor iunguntur ad iugum. et subau-
diendum. hic quadriiugus et hic et hec quad-
riiugis ge. i. equus ad iugum cum quatuor
coniungitur. et quadrimus a um. i.
quatuor annorum. Unde quadrimulus a
um. dicitur. et hic quadrimatus tus tui. i. spa-
cium quatuor annorum. Item quadrus quasi
quadriennis ne. spacium quatuor annorum.
Unde quadriennium spacium quatuor annorum
et hic et hec et hoc quadriennalis le lis. Item
quasi cum ago vel iugum et hec quadri
ga ge. i. currus a quatuor equis tracta
et acta. Unde quadrigalis qui qua-
drigam ducit. Item quasi quadruplus a
um. Unde quadruplo as. Item quasi quadru-
plico as. i. in quatuor partes plicare vel
dividere. vel quadruplex sive quadru-
plum facere. Unde quadruplicator et
quadruplator dicitur usurarius in quadru-
plum sua recipiens. quadruvium est
dicitur strata vel quadrivium qui duobus pedibus
et duobus baculis sustentatus per plateas
incedit. quod in sidonio reperitur. Unde
hic et hec et hoc quadruplex. Item quatuor
vel quadrus quasi quadraginta. Unde quadra-
gies adverbium. et quadragesimus a um.
et quadragenarius a um. quadraginta
habens annos vel ad illum numerum pertinens
vel quadragesimus a um. Unde hec
quadragesima. et hic quadragesimalis le.
Item quasi quadringenti te ta. et quadrimodus
a um. quadriformis me. Unde quadrimo-
de et quadriformiter adverbium. Item quatuor quasi quatuor-
decim et est dicitur. Hic et hec qualis   *qualis*
le nomen est relativum infinitum et interroga-
tivum qualitatis. Unde qualiter adverbium. et hec qua-
litas tis. et qualitatulus a um. et qua-
lia e. quasi aves vel dicitur qualia a voce qua
facit. Qualia e. dicitur vehementia. Qua-
tio tis. si. sum. tivi. commovere. concutere.
percutere. pertundere. Unde quassus a
um et quassim adverbium. et quasso sas. Unde quas.

sabil' le et quassabundus .i. facil' ad qua-
ssandum vel simul' quassanti Et quassito
as. aui. fit. Et compo' quasso conqua-
sso. as. Item quatio compo' concutio. tis.
commentio tis discutio tis excutio. inqua-
tio. percutio. recutio. succutio. sincopam vel
subtrahit quatere. Unde succusso. as. fit. Et suc-
cussare dicitur trotare. Unde hec succussura .e.
.i. trotatura. Et succussator trotator
vel equus. Unde id Gradalis est equus
mollis incessus sed succussura inuitus.
Et ab aliis simul descendunt fit. Sed unum
omnia predicta verba composita a cutio
tis. ut supra diximus. Et natio actiua
est enim omnibus simul composit(is) et facit
preteritum in si et supinum in ssum. Q va
xum vel quasquium dicitur sonus ranarum
unde quasquare vel quaxare dicuntur rane
cum vocem emittunt. Q vero ib. ivi
vel quiui. quitum. ire posse. et quod nequeo
.quis. quiui. quitum .i. non posse. Unde eciam
et hic et hec nequam indecl. .i. malus sed ma-
lus ut dicunt dicitur nam sed nequam qui nequit
se continere a sceleribus Item nequam dicitur
luxuriosus quia incontinens est et comparatur nequior
simus Unde nequiter. quius. sime. aduerbium et
hec nequicia .e. Unde nequicia .i. malicia
et luxuria Unde nequicia est que te non
sinit esse senem Et hec nequiciola di-
minutiuum Item a nequam nequito. as. neutrum et nequitor
aris. deponens nequiciam esse vel potius nequiter
agere Et nuce neutrum est enim quibus
simul compositis si qua sunt et cetera per se patent
Q vero ris. siui. situm. inquiri
rere vel petere vel interrogare
Unde hic questitor tris. trix. tricis et que-
situs. tus. tui. sed sincopamus est quod
ista. et dicitur hic questor oris. id est
quod questitor scilicet qui in loco iudicis
exquirit de causis vel questor quia questi-
onibus preest Et questor dicebatur olim
qui querebat et procurabat tributa rei pu-
blice Romanorum Unde hec questura eius dignitas
et questorius .a. um. quod ad questorem
pertinet Et sunt per sincopam dicitur hec questrix
id est quod questitrix vel vxor questoris
et questus. tus. sunt sincopata et dicitur questus
tus. tui .i. acquisitio alicuius rei Unde questu-
osus .a. um .i. questibus plenus vel lucro
sus et questuarius .a. um. qui questu viuit
sicut mercator Unde questuarie dicuntur me-
retrices quia questu corporis viuunt Item quesi-
tio sincopatur et dicitur questio omnis inquisitio
causa vel disceptatio Unde hec questiuncula
le. diminutiuum et questionarius .a. um. quod ad
questionem pertinet et questionarius qui questi-

facit. Et questionor aris .i. inquirere que-
stionem facere Item a quero hec quercus cus cui. quia
in eis olim querebant cibum sicut nec glandes
ad pastum hominum Unde hoc querce-tum
locus ubi quercus crescunt et abundant
Et querceus .a. um. quod de quercu est
et quernus .a. um. ad quercum pertinens
vel de quercu existens. Item a quero
queso sis desideratiuum .i. cum desiderio
querere rogare obsecrare Et declina-
batur olim integre et regulariter et faciebat
preteritum quesiui vel quesiui et supinum
quesitum penultima producta sed modo est de-
fectiuum quia non vtimur nisi duabus eius
vocibus presentis scilicet queso et quesumus
et est anomalum quia secundum regulam quod
in presenti indicatiui debet habere in prima
persona pluralis non habet in medio sed modo per
contractionem et quesumus et non quesimus
et ab eius secunda persona secundum quod olim decli-
nabatur queso sis extracta s et addita
to fit quesito. as. correpta penultima Item quero
debet quesito. as. fit facere ab vltimo
supino producta penultima sed quia quesitum ad
vocem non esset differentia inter ipsum et quesi-
to. as. quod fit a queso sis et in
tempore differentia ideo tamen dicitur ad differentiam fit
a secunda persona quero ris extracta s et ad-
dita to fit quirito Item a quero fit
queror ris questus deponens .i. lamentari
qui non conquirit aliquid querit ut fiat
sibi vindictam vel aliud Unde questus tus.
tui. questibus Et Unde go quia istud sin-
copatum descendunt a quero sed inte-
gra descendunt a queror significatione congruente
Item a queror hec querela le. et
hec querimonia .e. et hic querelosus et
querulor aris. et querimonior aris .i.
lamentari et querimoniosus .a. um. Item
a queror querulus .a. um .i. garrulus
vel frequenter querelas faciens Unde querulo-
sus .a. um. querela pluralis Item a quero hec
querquera .e .i. febris acuta quia facit
hominem conqueri. Et nuce quod conquero
aris eis. Et nuce et eius gerundia sunt de se
et comparatiua patet. Item quero
quod acquiro vel conquiro vel diffinio vel
diuisim mode querere et inuestigare. Requi-
ro vel inquiro vel Et nuce vero non significat
rursum de quibus dubitamus. Exquiro
vel perquiro. Et nuce et eius quod sunt de se
et faciunt preteritum in siui et supinum in
situm penultima producta ad modum simplicis com-
munis regularis illa Et ista vero componitur
preto quero cupio sapio et tero et omnia
que desinunt in so faciunt preteritum et supinum

ad modum graece linguae ut capesso -sis
facesso -sis / inceso -sis / quaeso -sis / secundum an-
tiquos et pinso -sis. Et quaere regulam primae
productam et dyptongatam, sed in omnibus
compositis mutatur ae dyptongus in i productam.

Quiesco -cis quievi quietum
id est vel esse quietum. Unde qui-
etus -a -um, proprium quod quiescit,
et quietus -a -um, nec id est quiete
plenus, et comparatur -tior -simus. Unde quiete
-tius -sime adverbium. Et quieto -as, quietum
facere. Unde et pro quietare absolvere a debi-
to vel reddere debitum / quamvis tamen in libera-
tione subaudiunt, et dicunt quieto talis
quod usque magis est quam regulare. Et
quietus componitur inquietus -a -um, qui quietem
non habet sed qui molestat vel molestatur. Unde
inquieto -as, molestare, inquietum facere,
et sunt activa quieto et inquieto. Item a
quieto hec quies -etis et quies -ei, in
eodem sensu. Et componitur requies -ei et requies -etis
in eodem sensu / sed distinguitur / simplex in usu
est secundum tertiam declinationem et non secundum quintam,
et eius compositum secundum quintam declinationem
est in usu et non secundum tertiam. Item a quies
vel quiete hic et haec quies -etis id est quietus,
et componitur hic et haec et hoc inquies -etis id est inquie-
tus, sine quiete. Unde Macrobius de Satur-
nalibus: Octavianus villa Caesar inquietas
noctes agebat. Et nota quod licet quies et
inquies habeant e correptam in recto,
tamen producunt eam in obliquis. Quiesco
componitur adquiesco -cis -evi -etum id est assentire.
Unde adquietus -a -um. Ambrosius super
Egissippum: Rupturos imperium mi-
nabatur nisi adquietum foret. Item quies-
co requiesco -cis. Unde requietus -a -um et
irrequietus -a -um. Et tantum a quiesco
componuntur quae descendunt metro, scilicet acquiesco,
adquiesco, conquiesco, requiesco. Et omni-
a ista quae ... sunt / et absoluta / et non
sunt in usu in praeterito, sed in perfecto sunt et
declinato metro. Eorum solemus ... ali-
cubi perfecta invenire simpliciter ut qui-
esco, vis, eum? re ... requiesco ... quievi
non solum componitur in ... sed etiam in multis
aliis ... metro. Et inuenio et similia ... de
perfecto sed non in praeterito, ut floresco, florui, in-
notesco innotui, senesco senui. Et ideo unde
fit ... ... in his quae ... metro
accipiunt per ... et ... ideo
... tempore vel valde ... quod non sit metro
sed tamen procul dubio ... et quamvis ydiotae qui
magis noverunt sensum litterae vel litterarum sententiae
dicunt id est non de metro. Quillenus -a -um
id est vitreus. Quinque non mutatur et plurium

et omnium generum. Unde quinquies adverbium et quintus
-a -um et quinus -a -um. Unde quinarius -a -um et
hic quinarius -rii. Item a quinque vel quintus
hic quintilis -lis, qui mensis nunc Iulius, quia
quintus a Martio. Unde hic et haec quintilis -lis
-le. Item a quinque vel quintus quintanus
-a -um id est quintus vel quinto die affligens
vel affligens. Unde haec quintana dicitur febris
quae quinto die affligit, et haec quintana
vel quintina dicitur quinta pars plateae quae
carpentum progredi ut ... ...
... malorum flores ... et ...
... Et quinque componitur quincuplus -a -um.
Unde quincuplo -as. Item quinque componitur quindecim.
Unde quindecies adverbium et quindecimus -a -um
et quindecimus -a -um et per compositionem quin-
decuplus -a -um. Unde quindecuplo -as.
Item quinque componitur quinquaginta. Unde quin-
quagies adverbium / et quinquagesimus -a -um
et haec quinquagesima. Unde quinquagenarius
-a -um / et quinquagenarius -rii et per compositionem
quinquagecuplus -a -um. Unde quinqua-
gecuplo -as. Item quinque componitur quingenti
-ae -a. Unde quingenties adverbium / et quinge-
tesimus -a -um et quingentenus -a -um,
unde quingentarius -a -um et hic quingentarius
-rii et per compositionem quingentecuplo -as.
Horum et compositorum praedictorum vobis
facile est assignare per eas quae praediximus
et praefati in tractatu nominum. Item
quinque componitur annus et dicitur hoc quinquennium
-nii id est quinque annorum. Unde hic quinquennium
spatium quinque annorum. Et dicitur hic et haec
quinquennalis et hoc -le. Unde haec quinquenna-
litas, quinquennium tempus et aetas. Et nota
quod quinquennale est temporis,
sed quinquennium aetatis.
Item quinquennale agere dicitur sed quin-
quennium pervenire. Item quinque componitur
annus hic quinquennis -a -um id est
quinque annorum, qui quinquies annum
... ... duorum annorum / trium
... annorum, quattuor annorum.
... dicitur quinquennis id est quinque
annorum. Unde quinquennalis -a -um ...
et haec quinquennalitas -tis ... spatium quinque
annorum. Item quinque componitur quinquevir
-ri, qui quinque viros habet ... Unde haec
quinquevira, quae eius uxor / vel quae quinque
viros habet ... Unde haec quinqueviratus
-tus -tui, eius dignitas. Item quinque componitur
... ... et dicitur quinquatres
-trium et haec quinquatria ... vel ... sunt
quoddam festum ... a quinque ...
diebus quinque ... diebus, id est ...
... ...
...

quibus diebus nemo ausus erat / sed postea
ea liberati ad illorum dierum memoriam
statuerunt festum. Unde Ovidius in fastis
Sunt potius pueri qui festa quinquatrus
olim. Alii dicunt quod quinquatria dicuntur
a quinque et termino quia quinquennio fiebant
in tribus annis et durabat hoc fe-
stum per quinque dies. Quin id est ut non
ut coniunctio est adiectiva / quin id est ergo
coniunctio est collectiva / quin id est potius
adverbium est eligendi / quin id est certe vel
cur adverbium est interrogandi / quin id est certe
adverbium est affirmandi / quin id est nisi per adverbium
est ordinis. Et est coniunctio quinetiam id est insuper
penitus adverbium est ordinis. Et quiparum
id est genus herbe a grece dictum quia habet
virtute fervorem et dicitur ut quidam dicunt
quipari dicitur zinziber. Et videtur componi ab
equo et pir quod est ignis quia dicitur equari
igni propter calorem. Quiris lingua sabi-
norum dicitur hasta. Unde hec quirina est id est
hasta / et hic quirinus. vii. deus est romulus
quia ipse hastatus incedebat / vel quia hasta
eius post mortem in aventino monte fertur
radicem dicitur floruisse. Unde hic quirinalis. lis.
quidam mons in urbe romana in quo
quirinus sepultus fuit. Et dicitur vel a qui-
rino. Unde et hoc quirinale lis. Et a qui-
rino hic quiris is deus est quamdiu cives romani
quia romani a romulo vel romani dicuntur
quirites quasi hastati et fortes. Unde et
quoque quirites quandoque dicuntur milites quia
hastas semper deferunt. Et dicitur quirito
as id est romanizare vel more quiritum se
habere / vel ad modum quiritum equitare
/ vel quiritare est populum alloqui
Quis vel qui que quod vel
quid non est infinitum interro-
gativum et relativum / interrogativum
in hac terminatione quis / relativum
in hac terminatione qui / infinitum
in utraque / que vero iam tres proprietates
habet relativi et interrogativi si non per se
quid est interrogativum si non relativum /
tamen quod quando quid est infinitum. Diligenter
ergo distinctio videtur apte quia neutra
terminatio superfluit in masculino vel in neutro et que
et a quis quasi et quorum in eodem sensu / si
quoniam hec ponitur et sequitur sensum al-
ligat / ut quando dixi disto quod et cetera
et superiori sensum confirmat / ut scio quia
dixi. Et quoniam est quoniammodo id est
quia vel ergo et quia sillabica genera id est quia
vel cum virgilius ter quoniam terti
tinxerunt ethera nimbi. Et a quis

Cuius sit cuius a. um. infinitum
interrogativum. possessivum et relativum in
gibus in eutralibus / Dicit enim dy-
meta cuium pecus an melibei. Et
dicitur quasi per sonore consonantie / sed in grecis
finis vocalis tale dicitur. Et a cuius a.
um. quasi et hic cuias. atis. et dicitur cuiate in-
terrogativum. possessivum. infinitum. relativum
gentile. patrium. Et quasi per hoc de
gente vel de qua patria. Item ab
acto quam diviam quatus a. um. unde
quatulus a. um. et quantulus a. um.
ambo dicitur. Et hec quantitas tis et hec qua-
titas tis a. um. et componitur cum aliquantus a.
um. unde aliquantulus a. um. et aliquantillus
a. um. ambo dicitur. Et ablativo tamen pluraliter
cum componitur et aliquantisper id est aliquantillum
et quantisper id est quantum / ut quantisper vale-
res ibi / tantisper. Et non quod cum est
coniunctio collectiva ut bonum est studere
in domino cum spectare in principibus
/ et est adverbium similitudinis ut tum sero cum
plures lectionis / et est adverbium comprehendi / ut iste a
est cum ie capitulum sequitur / et est
adverbium quantitatis ut iste cum sit legit et
studium habet secundum quod potest continuum dinari
a cum. Et cum quasi per geminationem et quinque
quinquies / et est coniunctio adversativa. Et a quasi
quando est adverbium temporis interrogativum infini-
tum et relativum / et quasi vel sillabicam / et quinque
et quinquies / et quinquies id est quia si cum neque
acuto accentu posito super antepenultima
sunt ex due partes si dicitur nequando si
cum finiatur quasi aliquis acuto accentu posito
super antepenultimam ut dicit ad istum ablativum
aliquanto. Licet non dicit et sunt diversa lo-
ca adeo habet affine sonum quod et sono
non possit ibi comprehendi dicit quod per liguam
terminatur / sit apte distinguit in de-
inde opere. Item ab isto ablativo quo di-
natur quot omnis generis et indeclinabile et tamen
pluralis numeri et est interrogativum. infinitum. relativum
et quotus a. um. numerale et ordinale et
hic quotiens adverbium numerale et sillabicatum
quotiensque. Et nota quod quotiens
a. um. et hic et hec quotenus. ne id est quot a-
norum. Et quis in hac terminatione et non qui
sit siquis. nequis. aliquis. ecquis. um-
quis. unusquisque. et quisque. Siquis quasi
a si et quis. Nequis a ne et quis. Aliquis
ab aliud quis. Ecquis ab ecce et quis / sed
non mutatur in e in compositione. Aliquis a non
et quis id est aliquis. Unusquisque ab unus
et quisque / vel ab unus et quis et que sillabica / dicitur
a quis et que. et quod in neutro quasi et non dicitur
dicitur quisquilie arum. sed stipule minute

siccum/ ut folijs aridis seu quasi paleae mi
nutissime quas vocant faluitas Et
dicuntur quisquilie quidquid cadit
vel quicquid superfluitatis cadit ex arbore
vel ex aqua vel a spurgamentis frumentorum
et huiusmodi paruuli modici stercora et silua
Unde quisquiliosus a um i. plenus quis
quilijs Item quis sillabicatum in hac
terminatione cum quinque scilicet quisnam
quispiam quispiam quisputas quisquam et quisque
sed tamen duo ultima possunt videri composita
sed melius indicantur sillabicata et simplicia
De quisputas una dictio est simplex et est
ibi putas sicut adiectio/ et debet proferri
sub uno accentu posito super an penultimam
quisputas/ ut ibi quisputas puer est
iste/ et ibi quisputas maior est in regno
celorum Et nichilominus tamen theologi dicunt
quod ibi sunt due partes et putas est ibi
verbum et proferunt eas sub duobus accenti
bus dicentes quis putas/ Et decipiunt
de Sebinum qui super Lucam dicit
quod illo interrogatio vsque est et tamen et
credunt quod Beginning dixit verum interrogatiuum
quod verum putas/ et ita putas
est ibi verbum et debet proferri pro accentu/ si quis
sic intelligunt debent proferre Ponunt nisi
quod aliquod verbum sit interrogatiuum quod esse
non potest Uerba vero nec littere dicunt/ debet non
dici quisputas in modo dicto Dicitur ergo
proferre quisputas sub uno accentu de
dicto/ secundum dictum quod secundum
Uocatur dicit illud verbum non in profero
si simonem/ ut sit sensus verbo interroga
tio vsque est et tamen vel simonem interrogatio
sed isto quisputas Et tamen in aliqua
littera est legendum fuit/ cuius ab vsque
quisputas pro duabus partibus acciperetur/ non
consulendo consulimus/ ut abusum eius
littere sequamur/ si tamen fuit auctoritate
quod prauum vsum corrigere valeas/
Uelle namque videri sapientem inter insanos
et ydiotas littere quedam species est furoris
Nullus tamen credat nos non posse defendere
constructionem predictam quando quisputas
acciperetur pro duabus partibus/ Et forte
melius quam illi qui dicunt hoc/ sed po
tius volumus eliminare quam augmentare
furorem illorum Item quis sillabicatum
in hac terminatione cum quando et quidam
quiuis quilibet et quicumque Et quidem tamen
dicunt quod quidam est a quis et dam quod
est nota quidam signum particularitatis Et
ita scribitur aliquid ab vniuersalitate
et dampnum infert ei/ sed hoc nichil est

Et quiuis quilibet et quicumque quidam
dicunt composita quod sillabicata quod
magis credimus Et nota quod preter composita
et sillabicata adiectiones inveniuntur
interius tamen in hac terminatione quis
quia in hac sunt quis composita non competit
de quisdam quisuis/ quislibet et quiscumque
sic quidam quiuis quilibet et quicumque
Et ita bene dicitur secundum artem/ siquis aliquis
et sic aliquis siquis dicitur Unde Oratius
Siquis ut aliquis iste aliquis equus et
aliqui bos/ sed secundum quod frequentius
vtimur diximus Et nota quod tres istorum
a quibus corripiunt femininum in e in singulari
et neutrum in a in plurali scilicet siquis sique siqua
necquis nequa aliquis aliqua/ et
quorum sunt multis neutra Unde Ora
tius Ex hoc patet quod Donatus male
dixit in illo principio in feminino genere que
vel qua/ tamen non in compositione non est
corrupto Item nota quod Nequis et nusquis
nequis reperitur quod pro eo in compositione
vt de illis eque doctrinam facimus
Et nota quod in omni compositione et per
adiectionem tantum qui in ablatiuo singulari
et quibus in ablatiuo plurali Non est in vsu
aliqui vel aliquis in ablatiuo/ si tamen inveniretur
non est contra artem Et nota quod qui
est ablatiuus casus ut ibi Non de ponte
cadit qui cum sapientia vadit Et in Oui
dio Et in color alba cadit nunc est quasi
albo/ et est masculinum et femininum et neutrum generis
et quod post loco aduerbii scilicet propter quid vel
qualiter Et ablatiuus iste quo est quoquo
et quaquauersum et quaqua/ quaquauersum
et quomodocumque in eodem sensu Et quaque
quapropter quatenus i. vt vel quod/ et quod
tamen est iste possunt videri due partes posite
loco vnius/ et non per compositionem
De quatenus qualiter debeat proferri
vel locari in libro qui intitulatur
de dubijs accentu diligenter distin
ximus Et nota quod cum dicimus/ quem
quemquam aliquem volumus intelligere/ si
non exprimimus nomen quo dinoscatur
vt illud Ite in castellum ad quendam/ si
non dixisset ad quemcumque vel ad quemlibet non
esset certus homo Precabat quippe dominus ad quem

Rab interpretatur latitudo vel aliter
vel impetus vel fumus
Ragula calumpniator
Rabulator simoniator
vel calumpniator Ra
bi vel rabo interpretatur magister
Vnde rabo. omnis quod
mensura Rabbi
interpretatur omnis

racha

Pe ce, u iacob pauit oues laban. Ra
cha, i inanis uel vacuus que indifferenter
dictiua absque cerebro dici possunt
et est ebreum uel quod melius est
racha est interiectio affectum indignantis
ostendens sicut enim dolentes dicimus heu
et enim delectantes dicimus vath sic indignantes
enim indignantes dicimus racha
Nulla tamen greca uel latina aduenire potuit
hoc tamen inferri
Rado dis, si sum, i. intersecare
superficiem remouere uel penitus
diminuendo aplanare. Vnde
rasim aduerbium et hic et hec rasilis
et hoc rasile, i. rasa res uel pilosa ut
radi possit uel apta ad radendum
Vnde hoc rasorium et rasoriolum dicitur Item
a rado hic radius dicitur instrumentum textricis
dicitur sic pecten uel nauicula uel lignum
quod distinguit stamina et dicitur sic quia
radendo fiat. Vnde et radius dicitur quedam gemma
a similitudine oblongitudine quia longe sunt
ad similitudinem radiorum Radius etiam dicitur
virga qua geometres figuras faciunt
in supposito puluere Et radius dicitur splendor
ut radius solis et stellarum et dicitur sic propter
longitudinem quia longe emittitur et dirigitur
Et a radius hic radiolus dicitur uirgula
pua Vnde hec radiolocale ... gemma
oliuarum Item a radius hec radix est
quasi quibusdam radiis fixa terre in profundum
demergitur uel a rado quia si eradicatur non
repululat Vnde radicula le dicitur et ra
dicitus aduerbium i. funditus usque ad radicem et
radicosus a um radicibus plenus et comparatur
et radico as producit penultimam radicem
emittere uel radicibus firmare Vnde illud
Et radicaui in populo honorificato Et
componitur abradico as ne velle Et arradico
as valde vel ad aliquid radicare Diradi
co as diuellere Eradico as euellere de
struere Radico per radices emittere uel
... cum actiuum est Item
a radix ramus mi quia a radice meat
Vnde hic ramusculus dicitur Ramus etiam est
quod a radice uel trunco manat sic
a ramusculo ... Et ramosus a um
dilatatus et ramis diffusus et comparatur Item
a ramus hic et hec ramalis et hoc le et
quod ramale lis i. ramus Vnde Persius
Et ramale vetus pregrandi subere coctum
et hic ramex cis i. mentula uel virga ...
... iacet exiguus cum ramice ...
nus Vnde ramicosus a um qui habet
mentulam magnam sicut ... Item a

Ramus uel rado hic ramentum ti uel
ramen nis i. tenuis ramus et aridus
uel rasura cuiuslibet rei et purgamentum
sicut puluis qui eraditur de aliqua
specie Item a ramus hic racemus mi sic
paruus ramusculus cum uuis sic pars
botri eius botronis Vnde racemor
aris sparsas vuas uel racemos colligere
et racemifer a um racemos ferens
Item a ramus hic ramnus mi genus spi
narum et ut dicunt spina alba uel ramus
eius vnde philosophi ... intelligunt spine
ver ... Item a rado uel ra
dius radio as splendere et componitur irra
dio as ... radiare Perradio
as Obradio as ... uel ...
splendere Vnde hoc obridium et hoc
obrisum i. aurum ... quod obra
diet splendore. Est ... colore optimum quod
ebrei ofaz greci ... vocant
vel obrisum quod obradiat auro Radio
et eius composita neutra et absoluta sunt
licet quandoque ponantur transitiue pro illuminare
et illustrare Vnde Oracius in epistola
Item a radio dicitur rideo des si sum quod
ideo ridens dentibus ... quod radiare Vnde hic
risus sus ... et hic et hec risibilis le natum
aptum ridere Vnde risibiliter aduerbium et hec
risibilitas Item a rideo ridiculus a
um de quo potest fieri derisio uel quod ...
derideri uel qui in rebus turpibus videt
Et hoc ridiculum li i. derisio Vnde ridi
culosus a um et hic et hec ridiculalis le
Plautus ... ridicularia et comparatur
sior simus Vnde ridiculose et ridicu
lariter Item a rideo ringo gis xi ctum
i. irasci indignari uel rictum facere
Vnde hic rictus tus tui scilicet oris apertio
uel quod dicitur os in homine dicitur rictus in
bestia Et hec rixa xe que ... iam ...
committitur et iniuria constat Vnde rixula
et hec rixula le diminutiuum et rixosus uel rixuosus
a um i. rixa plenus et comparatur Vnde ri
xiose uel rixuose sius sime aduerbium et ri
xositas uel rixuositas Et rixor aris ri
xam facere contendere Vnde rixabundus
a um i. similis rixanti uel qui facile
mouetur ad rixam Et rixanter et rixatim aduerbium
rixatim i. rixanter uel de vna rixa ad
aliam Ringo etiam componitur arringo gis corringo gis
obringo gis ... cum ... composita
et faciunt preteritum in xi et supinum in ctum
... inde potest ... Vnde Oracius
Et non quia ringo ... a rideo quia
qui ringit quodammodo ... videntur Rideo componitur arrideo des si

i. ad aque ride vel cum videre vide
Derideo. des. deludere vnde derisus sus
et derisio et derisor vnde derisoriis
a um; Irrideo. des. i. deludere
Subrideo. des. i. latenter vel parum vel
subter vel parum et remisse ridere
Rideo et eius composita neutra sunt preter deri
deo et irrideo que sunt activa et
omnia faciunt preteritum in si et supi(num) in
in sum et omnia corripiunt penultimam (pro)ducunt eciam
pa(r)ticipia .ii. Item a rado dicitur ratella
le quedam vestis que vulgo dicitur rasilis et
quedam ralkum i. rasorium Item quedam rates
te primum et antiquissimum genus nauigii
rudibus tignis asseribusque consertum
ad cuius similitudinem facte sunt naues quasi
radarie dicuntur. Inde vero quedam nauis
ab usu dicitur ratis Ita ratis aliquando dicitur
congeries vel strues lignorum et tra
bium vel in constructionem nauium/ vel
ratis est illa pars nauis que est media in
rinam et prora vel pupim dicitur autem
quia radat aquam vel quia ratta sit et
firma/ et per modo dicitur quedam nauis
dicitur quedam ratis quia radat aquam vel
quia firma sit et firmiter currat vnde hec
raticula le dim. et hoc raticium scilicet
obulus ab quia sit similis rati siue ad
usum ratis coniunctus. Item a rado
raso. as. freq. a quo rasito as aliud
freq. Rado quasi ab erado per sil. eradendo
fit. Errado dicitur
late vel male rade. Arrado dicitur
valde vel iuxta vel usque ad imum
rade. Corrado dicitur i. simul rade
vnde hoc corradium dii i. corrasio et
corrasum Erado dicitur extra rade. Et
est rado actiuum cum omnibus suis quia
et omnia faciunt preteritum in si et supi(num)
in sum Et omnia producunt hac silla(ba) ra
Rasamum quod nos radicem vocamus
quia totum deorsum nititur cum radi
qua ole in summa magis in altum pro
(pro)liat. Rasidum sanitatis indicium. Ro
rasimentum incitamentum. Ra
ma rupis excelsa

Ran. i. ira vel locus ire vnde
tenemur quia homo efficitur
rabiosus vnde hic rancor oris
i. ira indignatio dolor ama
ritudo mentis vel fetor et
asperitas carnis ex vetustate proveniens
et hinc rancidus a um i. veterani
vel fetidus amarus et insipidus ex
vetustate vnde rancens et hinc ranci
dulus a um aliquantulum rancidus
Persius rancidulum quoddam balba de
nare locutus/ vel rancidus dicitur
ex rimo quia rancos faciat. Item

a rancidus rancesco. scis. cum vasa vini
(in)cipiunt fetere esse vel fieri rancidum
Item a rancor rancorosus a um rancore
plenus/ et hic et hec et hoc rancorus
ris i. rasteus vel ratus unde
rancoriter adverbium i. rasibus et hec
rancordia e i. ira vnde rancordio
sus a um i. rancordia plenus Item
a ran hec rabies ei vnde hec rabie
cula le dim. et rabiosus a um Repe(r)itur
vnde rabiose sius ssime adverbium et hec
rabiositas. Item a rabie rabulus
a um et rabidus a um i. rabie
plenus rabiei datus vnde rabidulus
a um Item a ran hec rana que
ratiunda/ Dum enim Iupiter cunctis
animalibus regem daret dedit
ranis quoddam lignum breuissimum pro
rege quod cum nunquam se moueret
rane illud spernebant quare Iuppi
ter eis dedit ciconiam que ranas
vesatur et ideo priori rege dimisso ra
ne adhuc conqueruntur et vasantur
vel rane dicuntur quasi rauce/ vel rane
quasi garrane a garrulitate quia circa
genitales strepunt paludes et so
nos vocis importunis clamoribus
reddunt Et harum quedam dicuntur agrestes
quedam palustres quedam rubete
quia in vepribus viuunt ceteris
maiores alie calamites vocantur quia
inter arundines et frutices viuunt
minime omnium et viridissime mute
et sine voce sunt agrestes rane
parue in agris morantes vnde et
dicte sunt/ vnde hoc ranetum locus ubi
rane habundant/ et hec ranula le
et ranella et hic ranunculus omnia
dim. Raphael interpretatur vnctus vel
medicina dei. Rarus a um i. non
spissus et separatum vnde rare rius
ssime adverbium/ et hec raritas tis et
rareo es rui vnde raresco scis incho.
Item a rarus hic ros roris quia rarus
est et non spissus ut pluuia vel
rosor dicunt greci et inde nos dicimus
ros/ vel ros a ruo quia ab aere
ruat ad terram vnde rosidus a um
i. rore plenus et hinc rosidulus
a um dim. Item a ros rosula le
dim. et roridus a um i. rosidus
et per compositionem roruleus a um
i. rore plenus et hic et hec rorige
na e rore natus Item a ros roro
as i. rorem emittere vel stillare vel
aspergere ad modum roris vnde
irroro as aspergere infundere/ Roro
per rorem emittere vel stillare neutrum
est si pro aspergere actiuum est cum dicimus
quod et peccat gramen sicut ver
Item a rarus hic rastrum et plu

Unde rastra orum instrumentum
rusticorum vel fossorium duplex
ut dicunt et fit a radice dentata
vel a rado quia terram radit / rastrum
est dicitur aliud instrumentum rusti-
corum dentatum quo paleas re-
movent a granis unde rastellum
diminutivum. Ravis vel ravim nomen indecli-
nabile id est raucitas unde raveus et comparatur
unde ravee cius ssime adverbium et
hec raucitas tis et hec raucedo
id est vocis amputatio / et hec arteriasis
vocatur / quia raucam et concla-
sam vocem reddit ab arteriarum
iniuria Item a raucus raucidus
a um id est raucus unde raucidulus
a um aliquantulum raucus qui et
rauculus dicitur Item a raucus rau-
ceo ces cui citum id est esse vel fieri
raucum unde raucitas tis id est rau-
citas Item a raucus vel ravim hec
rava id est vox rauca unde hec rau-
cella le id est causidicus qui clamando
efficitur raucus et ravio as id est esse vel
fieri raucum unde raviatus a um
id est raucus et hec raviatio id est raucitas
Recalvus a um hispidus rebellus
recalvatus discoopertus in fronte
sicut cum primi et anteriores capilli
aliquo casu decrescunt et calvantur
Rebecca interpretatur patientia vel que
multum accepit Rebus genus est
vitis Reci id est iterum vel retro unde
pro componitur reciproco as et reciproces
as sicut supra distinximus Item
a reci hic et hec et hoc recens tis id est
novus / sed recens nascitur novus fit
et comparatur unde recenter tius ssime adverbium
et hec recentia e et recento as ad
recentiam reducere et est activum Item a
recens recentulus a um aliquantulum
recens / et componitur perrecens quod recens
id est valde recens Item a reci hoc
ricinum vel ricinium matronale oper-
imentum quoddam scilicet vestis vel pallium
et sit ricinium quasi reicium quod dimi-
dia pars eius retro abicitur idem et a greco
dicitur stola vel dicitur a ricio as prestat
ricinium acus sive spinula qua
virgines crines discriminant unde rici-
nio as unde ricinatus vel ricinatus
a um ricinio vestitus Redubie vel
reduvie dicuntur reliquie et exuvie
vel serpentis spolia Redimus id est vina
vel precio

Rego gis xi ctum unde rectus
a um et comparatur unde recte tius
ssime adverbium et hec rectitudo
nis et hec recta e quam
sursum stantes texunt

et hec rectidies diei Rectus dicuntur
rupes que recte Item a rego hoc regi-
men et hoc regimentum Item a pro
rex per apocopam hic rex quia regat
unde regulus li vel rex etate vel rex
regimine / et regius a um et hec regia
e domus regis unde hec regiola diminutivum
hic et hec regalis le id est regius vel rege
dignus unde et regalia dicuntur que prestare
debentur festo regis et regaliter adverbium
et hec regalitas Item a rex hec regina
ne unde hec reginula diminutivum et hic regi-
llum preclarum regineque vestimentum
quod et hec regilla le dicitur unde
plautus in epidico quid erat an regi-
llam induculam an mendiculam
induta Item a rex hoc regnum terra
vel districtus regis unde regno as re-
gnum obtineo et componitur conregno
as id est simul regnare Regno et eius
composita sunt neutra et absoluta quamvis
quidam ponant transitive ut iste regnat
hanc terram id est regnando obtinet vel
possidet unde est invenitur in ra prima
passionum Item a rex hec regio onis
unde hec regiuncula le diminutivum / et regio-
narius a um ad regionem pertinens
vel de regione existens Item nota quod
regulus dicitur est quidam serpens scilicet
rex serpentum quem persequitur ad aquam
venit idrofobas et limphaticas
facit / idem et sibilus quia sibilo
occidit antequam mordeat vel exurat
Regula est dicta quod patria cuius
sit dicta per se sive paribus / et hec
regnum quod civitas quod regalis sit et
nobilis unde regius a um. Item a rego
hoc registrum quidam liber de regimine
[illegible] et eius dicitur causa regitur / et regula
le id est norma vivendi quod rectam viam
vivendi publicat vel quia ad recte
vivendum regat et devinare non
permittat vel quod pravum est et
distortum porrigat et ad rectum rei
reducat Regula etiam est que rem
que est breviter enarrat Regula est
dicitur instrumentum edificiorum quod recta
quia sit recta et impetum non habeat
unde regularis re id est rectus et componitur
irregularis re id est retro rectus Rego componitur
arrigo gis sursum vel valde vel ad
aliquem regere unde demum arrige
aures pamphile / corrigo gis casti-
gare vel emendare / dirigo gis quasi
in diversam partem regere / erigo gis ex
imo sursum regere unde hic ericius
vel irinacius scilicet animal coopertum
spinis inde dictum quod erigat se
quasi spinis suis clauditur quasi undique

protecta et propter insidias unam statuunt
ut aliquid persenserit hericius se
subrigit et in globum conversus se in
sua recolligit arma. Vnde porcus [illegible]
quedam est que vitem ascendit et uvas
excutiat ut acini cadant super terram
tunc spinis volutat se super illos
ita ut acini figantur in spinis eius
et portat catulis suis sic. Et idem
animal est erinacius et irinacius.
Quidam tamen dicunt quod sunt diversa
animalia. Dicitur enim quod erinacius est
animal de cavernis petrarum agitatum
procedens. Item rego componitur cum porro
quod est longe et porrigo -gis quod est porro
extendere et regere. Vnde hic porrus -ri in
plurali hii porri et hec porra quia in
longum porrigitur. Vnde hic porriculus
-li et porrosus -a -um i. porris plenus
et hoc porrarium locus ubi porri crescunt
et habundant. Et hec porrata te cibus
de porris et hic porrus quedam infirmitas
in manibus vel pedibus ad similitudinem
porrorum. Et porro adverbium quia enim
porro porri plantantur consequenter scilicet unus
post alium ideo iste dicitur porro i. consequenter
adverbium ordinis. Porro est dictum certe
vel valde vel longe vel sed. Secundum primum hic
non in significatur. Item a porrigo hec
porrigo -ginis morbus et vicium
capitis cutem faciens scilicet scabiosam et sic
quia porrigatur et ab uno ad alium
transeat vel dicitur a porro. Vnde
Oracius impetiginem seva porrigine et
hinc porriginosus -a -um i. scabiosus.
Porrigo componitur exporrigo et apporri-
go i. extendere vel invicem porrigere. Vnde
infantem quem videt apporrectum quasi dicat
cunctem. Porrigo est sincopa et
porgo pro porrigo. Item rego componitur
cum per et pergo -gis -xi i. ire vel
quasi a pede et rego. Vnde et pergo quasi
pedem rego et e contra porrigo quasi [illegible]
Vnde hec pergula -le i. tabula vel alea
per quam pergunt tessere que pergus
secundum Hugonem dicitur a [illegible] supra [illegible]
Item a pergo hic pergulum parvum
tugurium in alto positum et hec pergula
-le i. familia que ad diversa pergit
officia et pergamina [illegible]
ipsam [illegible] tam lata erant ut sicut possent
homines desuper pergere. Sed
[illegible] hic [illegible] supinus destruitur. Item
rego componitur cum sursum vel sursum et di-
surgo -gis -xi quasi sursum me rego et
componitur cum ad et assurgo -gis i. ad
adveniendum alicuius ob honorem surgere
consurgo -gis simul surgere et

exurgo -gis est surgere et proprie a somno
insurgo -gis contra aliquem surgere
invadere vel impetere et construitur cum
dativo. Vnde dicitur surgit a loco, exurgit
a somno, insurgit ad vindictam, con-
surgit ad auxilium. Resurgo -gis iterum
vel retro surgere. Item componitur cum sursum
et surrigo -gis quasi sursum regere et
erigere et per sincopam dicitur sur-
go i. surrigo. Et secundum hoc per sillabam
quod dicit quidam dialectus surgo per [illegible]
Vnde ineruit deridere Vgo et alia que
ab eo sunt activa preter pergo et surgo
que sunt neutra cum omnibus suis. Item sta
supinum positum in reci et supinum in
recto. Remus frater fuit Romuli
unde hic remulus quidam ager illius
et hic lemur -ris quasi remur. Lemu-
res dicte sunt quedam fantastice appari-
tiones que apparebant Romulo post
mortem Remi quem interfecerat vel
interfici fecerat. Et ideo dicte sunt lemures
quasi remures quelibet fantastice appa-
ritiones et nocturne dicuntur lemures.
Vnde Oracius in epistolis Nocturnas lemures
portentaque tessala rides. Remus
urbs quedam civitas. Vnde Remensis -se
patria et hic Remus homo vel populus illius
civitatis. Remascellata Virgili [illegible]
resumpta Require.

Reor reris ratus sum i. existi-
mare putare. Vnde ratus -a -um
participium et ratus -a -um nomen
et tunc tamen vox quod firmus.
Vnde hec ratio -onis quasi firma
sit. Et est ratio mentis motus in quibus se
dicuntur [illegible] vel [illegible] valens
vel ratio est quidam motus animi visum
mentis acuens vera que a falsis distin-
guens. Secundum rationem est rationalis
subtilis que disputatio et a re ad inter-
iorum indagationem nitens cogitatio.
Vnde hec ratiuncula -le et rationalis
-le et rationabilis -le. Et licet ista nomina
[illegible] accipiat. Differunt tamen
quia rationale dicitur quod utitur ratione ut homo
angelus anima. Rationabile quod ratione
dicitur vel agitur vel quod ratione agit
et dicit. Vnde multa [illegible] omnes homines
sunt rationales sed non omnes sunt rationabiles
et hoc rationale -lis dicebatur pannus
in pectore sacerdotis quadratus in quo
lapides erant inserti. Item a positivo
rationaliter et rationabiliter et rationalitas
et rationabilitas et per compositionem irrationalis
-le -liter -litas et irrationabilis -le -liter
-litas. Item a ratione ratiocinor -aris
i. ratione uti et ratiocinor -aris rationabi-
liter [illegible] Item nota quod ratio
dicitur via. Item a ratus hic ratis -tis

porro

quia ex omni materia quamquam est firmissim-
quasi robur scilicet fortitudo virium. Unde
et quoddam genus arboris dicitur robur
quia valde firmum est. et etiam quelibet
arbor vel lignum dicitur robur. Unde
robustus a um forte et firmus et comparatur
et roboro as confortare confirmare
viriles vires dare. Et componitur
corroboro as et est activum cum suis
compositis. Item a ratus hic ritus idest
consuetudo a moribus tracta et pertinet ad
iustitiam quasi ratus quia que rata sunt
rerum teneri debent. Vel ritus a
rego quasi rectus ex quo prius sectum
et equum prosperimus et est ritus
in re. mos in sermone vel ritus
vetustior et firmior. Unde hic ritual-
-lis liber in quo ordines rerum
continentur. et hic rithmus i. sonus
cantilena vel rithmus est latine numerus
quia in numero quodam consistit vel
sillabarum vel vocum. Unde rithmicus a um
dulciter sonans vel quod fit ex rithmis
et rithmor aris i. consonare vel ri-
-thmos facere. Rithmus componitur cum ares quod
est virtus et dicitur arithmetica vel arisme-
-tica ars disciplina que tractat de virtute
numeri. Unde arithmeticus vel arismeticus
a um. Item ritus componitur irrito as
media producta i. provocare quasi contra
ritum aliquid facere. Unde prudentius irritat
quod virum telis ultro quod lacessit. Item
componitur prorito as i. provocare vel irri-
-tare. Unde Marcus Seiginus in spe operis
supine proritavit. Item ratus componitur
media correpta irrito as i. evacu-
-are vanum facere debilitare destruere
Unde illud Irritet hic dominus qui nos
irritat ad iram. Unde et illud Irritat
evacuat. irritat provocat iram
Unde irritamen et irritamentum et
irritus a um vanus cassus non firmus
vel irritus pro irritatus per sincopam
Item a reor hec res rei. Res quedam
res sunt quas sola estimatione et
intellectu comprehendimus ut incorporea ad
res applicamus corporea que estimatione
corporum seu rerum. Res etiam quandoque
dicitur quadrupes et etiam res sunt secundum
leges que in iure consistunt vel rite
habende. Unde hec recula le diminutivum et hic
et hec realis le liber realis et reus
a um a re qua petitur dicitur quia quamvis
scelere carens non sit reus hic dicitur
quidam in iudicio pro re aliqua petitur
et reus fideiussor dicitur a re de qua
est obnoxius. Unde reatus tus tui
Item a res hic redulus li stirpes
et aeternos lignorum ardens et hic

renculus li vel rencula le mercator
clamosus vel calumniator. Rector in
orbis sunt est si qua lex est depositum quemvis
Repo pis psi ptum latenter
intrare vel venire et pedibus
ire ut faciunt serpentes et pi-
-sces. Unde reptilis le liber
et repto as frequentativum. Repo componitur
irrepo intro repere. obrepo prius
dicitur vel contra repere. surrepo subtus
repere. Repo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in psi et supinum
in ptum. Rhesis interpretatur locutio. Unde
rhetorica ce quasi a copia locutionis dicta
Vel rhetorismus dicitur copia dicendi
vel loquendi a rhesis et inde rhetorica
ars illa. Unde hic rhetor oris et rhetoricus
a um de illa arte tractans vel ad eius
artem pertinens. et hec rhetorica ce
et plurale rhetorica orum et rhetorica
orum liber in quo docetur ars illa. R-
-esa e quod apud nos dicitur visibilis
vel laudabilis interpretatur. Resina
dicitur lacrima sudore exalata liquore
ut cerasi lentisci balsami et aliarum
arborum vel lignorum que sudore pro-
-bantur. et est prima resina terebintina
omnibus preferenda. secunda est lentiscina
que masticis vocatur. tertia pinealis quedam
alia pinus alia pinitine alia liquida
alia arida. Et afferuntur et terrena
colophonia. Unde et nomen colophonia
resina sumpsit. et a grece dicitur rebina
et licet non a greco grece enim dicitur rei
quamquam manat. Rethia dicuntur ligna
quibus vites sublevantur. Rea idest
radix et componitur cum barbarum vel ponticum
et dicitur reubarbarum sicut dicitur reupon-
-ticum illud quod est trans danubium in
solo barbaro hic terra pontica colligitur
sic dictum quasi radix barbara vel
radix pontica. Riphe grece impetus
Unde ripheus a um impetuosus. Unde
et quidam montes dicti sunt riphei
ab impetu grandinum et ventorum
Rigo as madefacere humectare. Unde
riguus a um i. madidus vel fertilis
vel fecundus. Et componitur irrigo as valde
vel intus rigare. corrigo as i. simul
rigare. irrigo as valde vel intus
rigare. Unde irriguus a um madidus
vel fertilis et fecundus vel stercoratus
Unde irrigatio et hic irriguum. Rigo et
eius composita omnia sunt activa et cor-
-ripiunt faciunt sic ri. Rigeo ges
gui esse vel fieri rigidum scilicet durescere
algere torpere horrere sicut cum capilli
eriguntur. Unde rigidus a um et comparatur
Unde rigide dius ssime adverbium et hec

rigiditas et rigido · ab rigidus facit
Item a rigeo hic rigor · ris unde hec
rigiditas et rigesco · scis incho · et g
rigeo quia rigida sit vel a rego
· as vel a rego · gis sic supra dixi
Rigeo componitur dirigo erigo obrigo
corrigo rigo et eius composita neutra sunt
et habent supinum et faciunt preteritum in
gui et corripiunt hanc silabam ri. Hec
rima · me · fissura unde hec rimula
et rimella ambo di. et rimosus · a · um
rimis plenus et componitur irrimosus · sus
sine adverbio · et hec rimositas. Item a
rima hic risus · sus · scilicet fissura vel fe
nestra patens in pariete unde terentius
In risu odiosa sita est · et hic rimor
· ris · i · scrutinium et rimor · aris idest
scrutari investigare inquirere et tractum
est a porcis qui per rimas terre siliquas
et radices inquirunt. Et componitur primor
· aris perscrutari vel subtiliter rimari et est
depo · cum suis et corripiunt hanc silabam ri
Rinoceros interpretatur animal vel naris et
componitur cum ceros quod est cornu et hic rino
· ni scilicet vermis cuius genus habent
in auribus canes et componitur cum ceros
quod est cornu et hic rinoceros · ontis
quoddam animal et interpretatur nare cornu
et in monoceros · i · unicornus quia
unum cornu in media fronte habeat
sicut hic iam supra dictum est. Hic rinatrix
serpens aquam veneno inficiens
de quo lucanus natrix violator
aque legitur et ubi et rinatrix violatrix
aque. R. ysa radix. Roboam impetus
latitudo populi et est per antifrasim
quia decem tribubus ab eo separatis
due tantum relicte sunt. Sequitur rodo

Rodo · dis · si · sum unde hic rosor
oris et hic rosorius · a · um
corrosorius vel reprehensorius
et hoc rosorium ubi roditur
aliquid. Item a rodo rosim
adverbium · i · mordaciter et hoc rostrum dicitur
avium et etiam similitudinis navium et rostra
que dicebantur forum ubi tractabantur cause
romane quia devicto antonio et cle
opatra augustus de rostris navium
illorum fecit sicut sedes in foro consular
unde rostellum di. et componitur hoc prostrum
idem quod rostrum quod in anteriori parte est
Item a rostrum rostratus · a · um rostris hec
armatus. Item a rodo rubigo · ginis
quasi rodigo quia radat vel a rubeo quia
faciat aliquid rubere et est vicium frumenti
et segetum unde rubiginosus · a · um de ru
bigine plenus et rubiginosus · a · um
rubigine plenus. Item rodo componitur arrodo
· dis iuxta vel iuxta rodere corrodo · dis
simul rodere. circumrodo · dis · derodo
· dis erodo vel valde rodere unde hec erugo
· ginis sanguisuga et vicium rodens
ferrum et segetes et nascitur hec corruptio
ex minutissima pluvia circa festum
sancti Johannis. Et producit sepe per anno
pecunie et erugo quasi erodo quia erodit
vel erugo dicitur ab es eris et uro. Hec
proprie est eris unde et dicitur erugo
quasi eris rubigo sicut ferrugo ferri
rubigo unde eruginosus · a · um de eru
gine plenus et eruginosus · a · um erugine
plenus. Item ab erugo erugino · as
sic a rubigo rubigino · as · i · erugine
vel rubigine corrumpere devastare
Et componitur erubigino · as erugino
· as rerubigino · as rerugino · as
rerubigino · as derugino · as idest
rubiginem vel eruginem auferre et sunt
activa. Item ab erugo hec eruca · ce
maioribus vermis frondium quasi eroda
quia erodat et eruca est quedam herba
et tunc dicitur ab uro quasi uruca quia
ignee sit virtutis et cibo sepe sumpta
veneris incendium sepe moveat. Per
rodo · dis · prodo et eius composita sunt activa
et faciunt preteritum in si et supinum in
sum et producunt hanc silabam ro. Rodine
grece latine dicitur turma. Rodanis ab
grece · i · torquens. Hec et roda grece latine dicitur
rosa unde hic rodantes [illegible] flos rose
et rodinus · a · um grece · i · roseus et hec
roditis rosea gemma. Et hec rodos
· don vel rodus · di quedam insula
in qua rose capitorum dicitur et invento
[illegible] ibi civitas condita [illegible] et urbs
et insula rodos est appellata. In hac
urbe sol colossus fuit erectus septu
aginta cubitorum altitudine. Fuerunt
et alii minores in eadem insula colossi
centum viginti. Item a rodo rodius · a · um
gentile et patronimicum. Item hec rodia est lex quam
naviculis commercii quam rodii primum insti
tuerunt. Item hec rodia est quedam vitis que de illo
loco primo fuit allata. Rodii quidam
quondam venerunt in rodanum et edificaverunt
quoddam opidum quod a nomine suo rode
vocaverunt. Et hic rodanus fluvius gallie dictus rodanus
quia rodat ripas vel a rodanis ab quod
torquet lapides et arbores evellit impe
tu suo et a rodani proiectate dicitur hic
renus quod alter fluvius qui cum eo
ex una provincia oritur. Et hii renones
vestes de pellibus habent et renones sunt
velamina humerorum et pectoris de
pellibus villosis usque ad umbilicum et
dicitur sic non a renibus ut mentiuntur quidam
sed a reno germanie flumine ubi hiis maxime
utuntur germani. Renones etiam vul
go dicuntur vestes longi villosi

q receptam Item roda quod dicitur rodomel
limum .i. vinum vel confectio ex succo
rose et melle Item a roda grece dicitur apud
nos hec rosa quasi rodi vel rusa a ru
beo unde hec rosula e et rosella le am
bo diminutiva et hoc rosarium collectio rosa
rum vel locus ubi rose crescunt vel reponuntur
Unde et librum quem composui de de
clinatione ad doctrinam puerorum rosarium
intitulavi quia flores rosarum i. re
gularum ibi compendiose collectarum
Item a rosa hoc rosetum ti locus ubi rose
crescunt Et roseus a um et ro
seus a um et roseolus a um Roseus
dicitur a colore Rosaceus quia ex rosa materia
roseum rubor facit / rosaceum ma
et ita color roseus erit / rosacea
corona Item a rosa hec rosata te quedam
vestis quam greci feniceam vocant nos
coccinum / hac enim maxime consulibus utebantur
Romanam milites Unde et rosati antiqui
tus vocabant capitulum
R ogo as. unde toc tio et in hec ro
gatiuncula le diminutivum Item a rogo
hec roga ge i. elemosina quod
in vita beati Iohannis elemosi
narii reperies Et hic rogus gi
ignis pro mortuis / Et rogus ipse est compositio
lignorum / pira qui corpus componitur
et ardet fumus mortui aparatus bu
stum corpus concrematum / sepulcrum
ubi ossa conduntur / tumulus congestio
terre / in religionem sancita quia et sine
ossibus potest esse Monumentum vero est quasi
rei memoria quod moneat mentem Item
a rogo rogito as frequentativum Rogo compositum ab
rogo i. tollere destruere ex toto Unde
Ambrosius super Exiisippum Nec sine
pietatis merore hec quam abrogavit
successionis solempnitate Arrogo as
i. superbire Unde Ambrosius super Exisippum Non
placuit pro vero arrogare Item arrogare
est pro superbia et arrogantiam acquirere
vel sibi tribuere Unde Oratius in poetria
Iura negat sibi nata nil non arrogat
armis Et pro superbire et acquirere Unde idem
in epistolis Scire volunt ceteri primum
quo tamen arrogat armis Unde arrogans
i. superbus et se extollens et compara Unde
arrogantia tie Corrogo
as i. congregare vel invitare Marcia
Unde corrogati ad convivium multa que
tulerunt Idem in eodem De tota regione
placuit corrogari Derogo as i.
maledicere detrahere vel diminuere
in parte et non ex toto Erogo as
dare dispensare et proprie in elemosinas
Interrogo as Irrogo as i. inferre
ut irrogavit mihi contumelias i.
intulit Prerogo as differre distare
prolongare protrahere Prorogo as pro
tollere extollere preparare vel preponere Unde
hec prerogativa e singularis excellentia
et prerogativus a um i. excellens vel
ad prerogativam pertinens Surrogo
as i. substituere Unde Ambrosius de Cain
et Abel et in centuriis quam in loco beniamin fu
erat surrogatus Sed horum compositorum
significationes facile hiis verbis distinguuntur
Qui rogat addiderit ad congregat
e dat in infert de minuit sub
substituit pro protegit intus erunt
preter preparat ab destruit a quod superbit
Rogo et eius composita sunt activa et corre
ptat syllabam ro Romphea e i. gladius
flammeus et versatilis Sed actus
ad portas paradisi positus Hic
romus vel romulus fuit rex / Et
romus de impositione / romulus a
bladimenti diminutivum Unde romuleus a
um / et hic romulides de filius
vel nepos romuli / romulidis eadem
dicuntur romani quod fuerunt de progenie eius
Unde hec romulis dis i. filia vel neptis
eius vel romana Item a romus hec
roma e et non a romulus tamen . ru
bebat dicta romula et non roma et
roma ab eo quod ille fuit primus fundator
eius civitatis / quod autem dicitur roma
quasi rodens manum etiam est et non
compositio Unde romanus a um
et hinc romaniso as romano more
se habere vel loqui Romaniso as i.
tormentare crutiare affligere crutia
re Rorsus a um i. insensatus
R ubeo es ui ere vel fieri rubeum
Unde rubeus a um i. rubens
et quasi Unde rubere bris me
ade Et nomen ex rubere mare
dictum quod eius unda rubeat nec
ex sui natura / sed ex terra que omnis circa
quem eum stat illa rubea est et sanguineo
colore primum Unde et aqua que tenuit
illam abluit colorem tenuit Et similiter
gemme ibi reperte sunt rubee Unde Item
a ruber ruberculus a um et rubellus
a um ambo diminutivum i. aliquantulum ruber persius
vegetum quod rubellum exalat vapi
da lesa pice sessilis obba Sed rubel
lum ibi pro potum sed genus ruberrimum
vinum Item a ruber hec rubeta te regula

vel filum rubeo tinctum quo aliquid
dirigitur et rubrica ipsa tinctio vel terra
rubrica et quod fit de illa tinctura
Persius Nec sciet ausi oculo rubrico
dirigat uno. Et hic rubrico cas
dirigere cum rubrica et etiam facere
vel rubea designare vel rubrum facere
unde in constructione tabernaculi precepit
Moysi facere pelles rubricatas. Et
nota quod rubrica tinctura optima na-
scitur in ponto unde et pontica dicitur. Item
a rubeo rubedo dinis et rubeus
a um unde rubeolus a um diminutivum
rubeus et est ruthenus vel ruthei
quidam populi ut dicunt flandrenses
a rubeo colore et rutilus a um
splendidus vel crispus vel tremulus
unde rutilo as splendere. Et rutili
dicuntur quidam populi apulie a rutilo
colore unde hec rutilia e terra illorum
vel rutilia a rutilo rege unde rutilus
a um gentile. Item a rubeo hic rubor
oris et rubicundus a um aliquantulum
rubeus vel similis rubeo vel robeus
unde rubicundulus a um diminutivum
rubeus similiter et [illegible] rubicun-
dula. Item a rubeo hic rubus bi quia
rubeum habeat fructum unde hoc
rubetum loci ubi rubetum crescit
et hec rubeta te rana in rubis
morans. Iuvenalis Miscet gente
rubeta. Et hec rubos indeclinabile quoddam
oppidum ab abundantia ruborum
unde rubeus a um patronymicum
unde Virgilius. Item a rubeo hec rubi-
[illegible] vel viva dicta sit quia eius
[illegible] rubeat et hec rubia e quedam herba
quia eius radix sit rubra unde et colo-
rare lanas perhibetur unde rubicus a
um rubia tinctus. Item a rubia hic
et hec rubricon omnis a rubeo colore
dicitur fluvius et a rufus a um i. ru-
beus et rufulus a um sanguine ru-
beus. Item a rubeo rubesco inchoativum
et componitur erubeo es i. valde rubere vel
verecundari unde erubesco scis. Et
nota quod rubor ideo ponitur pro verecundia
quia rubor est signum verecundie ut
in Boecius dicit super prima Cum
penitus homini das potest et verecundi
sanguis annuit ne quod [illegible]
delictum tendit ad exteriora et fit
homo rubeus unde in Boecius in de disciplina
scolarium. Et confessio verecundia rubere
et hec est causa quare homo fiat rubeus cum
verecundatur. E contrario ad homo timens
pre agno fugit ad interiora sanguis

et ita fit homo pallidus cum timet. Fur-
beo et eius composita vide supra in ferveo. Ru-
pertus in vi et tangit supinis. At
corripiunt hanc penultimam. Rugio gis
gini gitum [illegible] leonum unde ru-
gibilis le et rugitus tus tui et est
neutrum cum suis [illegible] et producit hanc
penultimam. Rugo as i. rugas vel rugo-
sum facere aliquid in unum colligere
et plicare unde hec ruga ge collectio
et plicatio cutis vel rei in unum se
contrahens seu plica et inde hec rugu-
la le diminutivum et rugosus a um i. rugis
plenus et componitur unde rugose sius sime
adverbium et hec rugositas. Item a ruga hec ru-
gadia e et sunt rugadie fissure
rugarum collecte circa orificium ventris
dicuntur quia ruge sunt collecte. Hec et
emorrogide dicuntur a sanguinis fluxu
grece enim emach sanguine dicitur. Rugo
componitur arrugo as valde vel multum rugare
abrugo as rugas removere vel apla-
nare. Corrugo as simul rugare.
Oracius in epistolis Ne turpe toral
ne sordida mappa corrugent
nares. Et Macrobius de saturnalibus
corrugato indicante vultu. Derru-
go as et irrugo as [illegible] quod abru-
gare vel valde vel deorsum vel
deorsum rugare. Irrugo as intus vel
valde rugare. Surrugo as sub
vel parum vel parum rugare. Rugo et
eius composita activa producunt hanc penultimam.

Rumpo pis rupi ruptum i. fran-
gere vel solvere unde hec ruptura
re et ruptim et adverbium et
hec rupes pis i. rupta petra vel
[illegible] vel per quam
dicitur a rumpo quod rei finale rumpitur
unde hec rupecula le diminutivum et hoc ru-
metum [illegible] abruptio rupium [illegible] rupime-
tum vel quedam rupto a rumpo. Item
a rumpo hec rupis stes [illegible] i. flagellum.
Et rapio pis pui ptum [illegible]
rapit quod rumpit unde raptim adverbium
et rapto as frequentativum a quo raptito
as adverbium frequentativum. Item a rapio hic raptor
et hic raptus tus actus vel passio rapi-
endi et raptus [illegible] illicitus concubitus
a rapiendo i. corrumpendo dictus unde
raptor et corruptor et hec raptura
[illegible] pro [illegible]. Item a rapio hec ripa
e quia rapiat ab aqua unde
ripula diminutivum. Et ripatus a um riparum
[illegible]. Et hoc ripaticum tributum quod
datur in ripis. Et ripatim per ripas vel
de ripa in ripam et designat lo-
cum ad ripam sicut hostiatim. Et ripa

Compo cum eo quod e bonum Et
eo ... pi mali ... aestuatio
vel ... in mal ... ut et
... bona ... Doca
estuantes ... corripit Item
a rapio ravus. a. um. i. rapax
vel fulvi coloris unde ... lupa ra:
va et in ... conveniunt
di lupa ravva ... et rapax e et
fulvi coloris Unde ravulus. a. um.
et ravistellus. a. um. ambo di. et
ravia e ... color vel rapacitas
et raves ... vi. ... vel ... ravim
Unde ravesco. scis. mentis. Item a ra:
pio hec rapa que rapiat et ...
... radice quam napus unde
hec rapula le. di. quod ... rapula
minor et hoc rapatium ... rape
... quod ... rapulatum ...
rapulatum ... de rapis Item a ra
pa dicitur hic rapus et ... napus ...
et sic a similitudine rape. nisi ... fo:
liis ... lata et radice ...
... nomen affinitas ... que ubi ...
semen in alterum vicissim mutatur
Na rapa in ... polo ut Emilian
ait per biennium mutatur in napum
... napus transit in rapicam Et
napus ... napotinus
... dum sit ... simil
napo ... in radice ...
... ut ... Et ...
et hic ... folio sit simil
napo unde hoc sinape ...
... Et ... que fit ...
... et sinapatum a. um Item a rapio
rapidus. a. um. i. rapax vel impe:
tuosus et velox et ... pedibus et
compa. unde rapide. dis. ... adv.
et hec rapiditas. tis. Item a rapio
... et ... rapax cis predo ra:
ptor et compa. unde rapaciter. ...
... adv. et hec rapacitas ... rapa:
... a. um. aliquantulum rapax Item
a rapio hec rapina. e. unde rapinu:
la le. di. et e rapina preda ra:
pta ... et rapinosus a. um.
rapina plena ... rapio ...
... a. um. ... deliget ...
... Item rapio ... arripio ...
... ad aliquid ... rape et
aggredi unde arreptus. a. um. et hinc
arreptim et arrepticius. a. um. quod
arripit vel quod arreptum est unde
demoniacus vel demoniacum ...
arrepticius vel arrepticia Corri
pio. pis. simul rape vel rape vel ca:
stigare Derripio. pis. deorsum vel
... vel de uno loco ad aliud rape

Diripio pis diversis modis vel in diver:
sas partes rape Eripio. pis. i.
... rape et liberare Preripio
pis. ... vel ante rape Pri:
pio ... rape Surripio pis ...
furari unde surrepticius. a. um.
Plautus in Curgulione ...
... nos surrepticio
Rapio et eius ... sunt activa et faciunt
... in ... in ...
Item rapio ... et in ...
mutatur a in i ... in ...
... Item composita ab eo cor
ripiunt hanc ... ti Item a Rumpo
rupto ... a quo ruptito ...
... Rumpo ... abrumpo ...
rumpendo separare Corrumpo pis
simul rumpere unde hic corruptus ...
corruptibilis ... et ... corrumpa
Vel corpus ... a cor ...
... composita
Unde ... corpusculum di ... corporeus
a. um. unde hec corporeitas et ... incor:
poreus a. um. unde hec incorporeitas Item
a corpus corporalis le. lis. litas. et
incorporalis le. lis. litas Item a corpus
corporo. as. corporeum facere vel
... vel corpus immittere
ad ... augmentum cor
... Et ... incorporo as. et ...
... pus ... Item corpus ...
corporalis ... corpu
et corpulentus a. um ... pinguis
et ... unde corpulente ...
adv. ... corpulentia ... crassitudo
Item a corrumpo ... corruptibilis. le. lis.
litas. et per compositionem incorruptibilis
le. lis. litas. et corruptus a. um. et ...
Et ... incorruptus a. um. et ...
Item Rumpo ... Erumpo pis.
valde vel ... rumpere Et ... exire ...
rumpo. is. et Irrumpo. pis. violenter
et rumpendo intrare Perrumpo
Prorrumpo Rumpo et eius ... sunt
activa et faciunt ... in rupi
et ... in ruptum

Ruo. is. vi. rutum vel ruitum
i. cadere unde hec ruina e. et
hinc ruinosus. a. um. ruina
plena et ... Item a ruo ...
... vi. quia cito ruat vel
... a rigo ... quia ... adiri
... subito fit et ce
levit ... et deficit ...
aque caput et decursus que ...
manat Torrens e repentinus

ymbribus fit magnus quando impetus
scilicet adveniente estate calore solis
torrescit unde et nomen contraxit / flu-
vius est aque decursus continuus / flu-
men aqua decurrens Et a rivus ri-
vulus li. di. et rivosus a. um / et hic
et hec rivalis le. ad rivum pertinens
vel qui eundem cum alio potat rivum
unde et per similitudinem rivales dicun-
tur illi qui eandem amicam communiter
tenent in eunucho militem ego
rivalem accipiendum censeo / et hic
corrivalis le. in eodem sensu
Item a rivus hic ren nis secundum var-
ronem quia a renibus rivi obsceni
humoris oriantur et deflu-
unt ad genitalia unde hic reniculus
li. di. et hoc renale lis. zona circa
renes vel lumbos / et hic et hec renal
et hoc le. ad renes pertinens Et hic
rigen id est quod ren vel portella
vel rigen dicitur quoddam intestinum quod
intus fenditur / et tunc dicitur a vo-
cabulo scilicet vir quod est fluo Item a
rivus per compositionem derivo ad-
et dirivo as. et dicitur derivare
est rivum de fonte ducere / scilicet dirivare
est fontem in diversos rivulos ducere
Dirivatur quod grece evtrisinus in latinum
id est quasi fons in rivulos dividitur / scilicet
latitudo derivatur a grecismo id est quasi
de fonte ductum / sicut dicto primitiva
dividitur quasi quidam fons in diversos rivulos
ducitur Et dicitur derivativa de primi-
tiva quasi de fonte rivus ductum Item a dico
id est vio hec rota te. quia ruat unde ro-
tula le. di. a qua hec rotella auditur
di. et hic rotulus li. unde hic rotellus li.
et rotulus vel rotula dicitur id est rotundum
de carta aliqua Item a rota roto
as. unde rotalia et hoc rotabulum fur-
ni id est vel id lignum cum quo ignis
mittitur in fornace circa coquendi
et sic quia rotat et premit ignem fer-
in causa coquendi vel causa purgandi
stercoris / et est actum tamen penis quarta
et tertia rotat pars ita Item a rota roti-
dus a. um et compar. unde rotunde diuisse
adverbium Et hec rotunditas tis et rotu-
dulus a. um et rotundo as. et est actum
tamen penis quarta Item a rota est orbis et
rotunditas celi et celum consistit
quasi rota est unde et orbis dicitur mundus
pro rotunditate Et hic est orbiculus
li. di. et orbiculus dicitur quasi parvus
rotella Et per compositionem exorbito as.
Item ab orbita hec orbita te. vestigium
rote currus vel rote ab orbe rote
dicta scilicet arta quo iter peragi solet Item
a ruo hic rumor oris id est murmur vel quod vulgo
dicitur nomen quia celeriter ruat unde hic rumus-
culus et hic rumusculus li. di. Cicero contra
imperitorum hominum rumusculos aucupari
Et rumo as. id est rumores facere vel affe-
rre quia arrumo mis rumores afferre Et con-
rumo as. simul rumores dicere Et ab
isto fit arrumito as. arrumito tas derumito as.
Item rumor quasi rumifico
as. rumores facere vel afferre vel dicere
unde plautus in amphitrione uxorem
meam timeo rumificare probatum et ru-
migero as. id est rumores gerere unde hic
rumigerulus a. um qui rumores gerit
Item a rumo vel a ruo hec ruma me et rume mis
eminens pars gutturis proxima gurgu-
lioni quo cibus et potus devoratur et
ibi sapor discernitur cibi Et hinc dicitur fru-
men et rumen / scilicet frumen vel ructa
in homine / scilicet rumen vel ruma in
bestiis unde ruminare dicuntur animalia
et ructare homines Et dicitur sic a ruo
quia ille in cibus ruit et dimittitur in stoma-
chum / et inde rumino as. id est cibum ad
rumen revocare / scilicet aruma rumo ad-
unde rumito as. frequentativum et ponitur quandoque rumi-
nare vel ruminare pro diligenter examinare
Item a rumino vel rumen hec rumis
nis vel ruma est id est mamma vel papilla
quia ruminatur a pueris et in hec rumi-
nalis lib. id est ficus quia sub ipsa remum et
remulum lupa aluit vel quia sepe ru-
minatur propter fructum / et quandoque dicitur sub
ruminus minus eadem quia sub mamma adhuc
exit Item rumen et cum est et dicitur
hec erumna est miseria inopia ca-
lamitas quasi expers rumen id est cibum
Unde erumnosus a. um id est miser
pauper inops sic dictus quia per
inopiam miser factus esuriat et
sitiat et cetera Et erumno as. in mi-
seriam et inopem facere plautus
Et erumnatus et de artuatus sum
nimis Item a ruo hec ructa et hic
ructus tus cum sapor ibi ad ructa
reddatur Et hinc ructo as. ructando
facere vel emittere et exprimere unde
ructuo as. in eodem sensu et utrumque
quandoque Corructo as. et corructuo as. et
ructo as. et eructuo as. et sic neutrum
pro ructum facere / scilicet in alia significatione
sed activa Invenitur etiam
in deponenti genere ructor aris

vel rumusculus

Est dici quod dirivatur quod fluit inde

bratus habet dominum sublimis visus ructatur
et errat. Item a ructo ructim adverbium
id est ructatim et ructanter et ructuosus
-a -um ructibus plenus et comparatur. Unde
ructuose -sius -sime adverbium et hec ructuo
sitas -tis. Item a rus dicitur rus ruris
id est villa terra ager. Sed rura proprie mella
agri vel silve pascua. Ager qui colitur.
Unde hoc rusculum diminutivum id est parvum rus
et hic rusticus et hec rustica et ru
sticus -a -um et proprie dicitur de loco scilicet
operarius vel qui in rure moratur et
colit rus. Quasi autem dicitur rusticus quasi
colens rus vel ruris cultor. Ethimologia
est et non compositum. Vel rusticus in
moribus. Et tunc habet comparativum. Unde rustice
-cius -cissime adverbium. Et hec rusticitas -tis
et hec rusticatio. Sed rusticitas morum
est rusticatio operis. Item a rusticus
rusticanus -a -um id est rusticus vel rusti
canus paterfamilias. Item a rus run
co -as herbas a terra evellere. Nam rus
terra dicitur. Unde persius. Runcantem poplite
macerentos pandere vulvas. Unde hic
runco -onis qui herbas evellit vel
instrumentum quo herbe evelluntur
et vepres secantur. Et runco componitur
cum avena et averunco -as id est avenas
evellere. Runco activum est. Cum ceteris suis compositis.
Item a rus hic ruscus -ci quoddam
spinosum genus fruticis. Unde hoc
rusculum -li. Et hinc ruscum vel ruscu
lum dicitur quod colligitur vel congregatur
in terra immundum vel ad dandum pullis
vel ignem vel dicitur a rus. Unde ruscosus
-a -um spinosus et immundus rusco plenus.
Item a rus rudus -di. Rudi dicuntur
lapides contusi et rotundi et calce
admixti quos in pavimento fundis
superfundunt et dicuntur sic a rure quia
in terra ponuntur. Vel dicuntur sic a duritia
ut dicunt Ysidorus et sumpto ab ultima littera
rudi quasi duri quia duri sunt. Unde hic
ruder vel rudus -deris stercus brutorum
animalium. Rudi enim duri sunt et
rotundi et inde dicuntur rudera stercora
brutorum animalium. Illa proprie que ita
sunt sicca ut rudi ut stercora caprarum
ovium asinorum. Rudus vel ruder etiam
dicitur omne illud quod eicitur et eicitur
de terra effossa. Unde Beda in expositione super
parabolas. Cum thesauros effodit eicit
rudus terrestre et ad rutilum materiam
vel ipse materie rudera dicuntur
prendensque in loco humorem. Unde
sitis effossa gignuntur rudera. Et in
hoc et hec rudusta -te qui vel que rudera
de humo eicit. Et per compositionem erudero
-as id est purgare rudera eicere. Item

a rure vel ruder rudo -dis -di -sum
clamare et est proprie asinorum et est
prima brevis. Unde Ovidius. Cum rudens
rauco similem rector asellus. In tem
pestinos edidit ore sonos. Versus quod
ille versus fuit est confundendus, vel
aliqua dic pertinaria rudere ardat
Et cum prima est longa facit preteritum
rusi ut ludo -si quod non est et inde
rudibilis -le proprie asinorum. Unde rudibi
liter -litas. Item a rudo hic rudens
-tis. Rudentes dicuntur funes quibus
velum sursum trahitur et dicuntur sic
ex nimio stridore quem faciunt. Et hic et
hec rudis et hoc -de novus vel indoctus
vel noviter instructus quia quasi adhuc
rudit. Unde ruditer -tius -issime adverbium
et hec ruditas -tis novitas vel nova
instructio vel idiotatio in sapientia
invenitur. Et hec rudis -dis id est virga per quam
servi tacti efficiuntur liberi. Vel
rudis erat que dabatur emerite
in signum sue emeritionis et sepe
ponitur pro libertate. Item a rudis rudesco
-scis esse vel fieri rudem. Unde rudescens
-tis incho- quod est inceptum pro
maturescere. Item a rudis hoc rudimentum
novum initium nova instructio. Item
a rudo vel rudis rudio -is -ivi -itum
quod clamare omnium animalium. Unde hic
ruditus -tus talis clamor scilicet asini vel
alterius animalis. Et componitur erudio -dis
instruere quasi extra ruditatem vel ruditatem
ponere. Erudiam vero dicunt hic componitur
ab e et rudis. Unde hic erudimentum
documentum et eruditus -a -um. Et comparatur.
Item a rus ruscus -a -um id est sordidus.
Et rus componitur ruspor vel inquirere
et est gallinarum que pedibus in terra
querunt escam. Item componitur ruricola
-le. Unde ruricolarius -a -um. Item
componitur rurigena qui in rure vel
in villa natus. Item a rus hec
Rumia dea paganorum et hec ruma
stipula vel pugna. Unde ruinatus
-a -um preliatus. Ruo componitur corruo -is
simul ruere. Diruo -is destruere
eruo -is eruere. Proruo -is in aliquid
ruere et ipsum impetere. Proruo -is
procul ruere. Obruo -is sternere subruo
substernere. Ruo et cetera quia sua veniunt
preter diruo obruo eruo subruo que
sunt activa et omnia faciunt preteritum in -ui
et supinum in -rutum. Vel ruta terrea
hec sunt rura. Rutellus formator. Rutum
fossorium vel rutrum ubi arene moventur
ubi sal effoditur. Rutuba immundus
et quidam fluvius. Rutupamata quidam
terra. Rutupina vel rutupinum urbs vel

opidum britanie vnde rutupinus a um
Ruth interpretatur festinans alienigena
cum esset de populo gentili que relicta
patria festinauit cursum in terram
israel dicitur bethleem sicut et noemi
peregrinam

Sabeth nomen
virgulti apud
hebreos Item a
sabeth saba apud
hebreos et septem
dicitur et in ameticio
ita dicitur vnde
sabaoth nomen
dei propter septem
dona spiritus sancti
que plenarie
possidet et interpretatur
virtutum vel exercituum Item a sabe
quod est septem secundum hebreos vel a saba
quod lingua hebreorum dicitur septem
dicitur hoc sabatum septima dies septi
mane et ipsa septimana dicitur sabatum
vnde illud ieiuno bis in sabato id est
in septimana scilicet quarta et sexta feria
vel sabatum interpretatur requies vnde
sabatiso as i requiescere et secundum hoc
sabatum proprie dicitur septima dies septi
mane quia tunc auctor omnium requi
euit ab omni opere quod patrarat
et per sinodochen sabatum dicitur etiam
ipsa septimana ut predictum est Sabatum
etiam dicitur per qualibet die septimane
cum tali adiecto prima sabati secunda
sabati tercia sed septima dies simpliciter
dicitur sabatum vel sabatum ob per excel
lenciam vnde inuenitur vespere autem
sabati que lucescit in prima sabati
et est sensus in prima sabathi id est prima
dies sed septimane vel prima dies que
est sabatum vel prima dies a sabato
vel post sabatum Quomodo secundum hebreos
nominandi sunt dies scilicet prima sabati
tercia sed septima dies simpliciter dicitur
sabatum vel sabatum ob per excellenciam
Secundum consuetudinem christianorum sic nominandi
sunt dies dies dominica vel dominica
vel prima feria secunda feria tercia feria quarta feria
quinta feria sexta feria septima feria
Dies dominica dicta est quia dominus in
tali die resurrexit quamlibet aliam diem
dicitur feria et numerum quod sit adiacens
feria vel prima vel secunda etc. Et ceterus
totum superius exposuimus Quomodo secundum
gentiles nominandi sunt dies a nominibus
planetarum Et quibus dies ab illo
planeta est nominandus qui post primum
hore illius diei ut dies solis vel
dies dominica dies lune dies martis
dies mercurii dies iouis dies veneris
dies saturni Sunt etiam viginti quatuor

hore in die naturali et planete sunt septem
et ponunt illis viginti quatuor horis et quilibet
de illis tres habet in sua potestate hoc ordine
primus habet primam horam secundus secundam
etc. vsque ad septem postea iterum primus
habet octauam secundus nonam etc. vsque ad
quatuordecim postea iterum primus habet quindecimam
secundus sextamdecimam etc. vsque ad vicesimam primam
Tres quatuor hore que supersunt ita di
stribuentur Ille planeta qui primam habuit
horam in die illa habebit primam horam
de illis tribus secundus secundam tercius terciam et sic
similiter de diebus Quarta quatuor planeta
qui sequitur habebit primam horam sequentis
diei et ita dies ille denominabitur
ab eo et sic gradatim ponitur quod dies est hodie
nunc sit dies sabati sic reuera est
et habeatur ordo planetarum diligenter
qui talis est videlicet primus a superiori
Saturnus Iupiter Mars Sol Venus
Mercurius Luna Postea iterum Saturnus
tercia Saturnus quoque dico habet primam horam
Iupiter secundam Mars terciam Sol quartam
Venus quintam Mercurius sextam Luna
septimam Item Saturnus octauam Iupiter
nonam Mars decimam Sol vndecimam
Venus duodecimam Mercurius terciamdecimam
Luna quartamdecimam Item Saturnus
quindecimam Iupiter sextamdecimam Mars decimamseptimam
Sol decimamoctauam Venus decimamnonam
Mercurius vicesimam Luna vicesimamprimam
Item Saturnus vicesimamsecundam Iupiter vicesimamterciam
Mars vicesimamquartam et vltimam Sol quo
qui sequitur habebit primam horam in sequenti
die vnde et ille dies dicitur dies solis
vel dies dominus vel dominica vel ea
quia sol omnium planetarum maior est
et omnibus dominatur Sic quoque computandi singulos
dies a singulis planetis qui per se
in eis habent horas denominantes nunc eos
Sabatismus cerimoniarum filia Saba
tos vel sabath mensis ianuarius
Hoc sabulum arena vel terra leuis
et arenosa vnde sabez quod est i asper
vel nodosus Hec sabura e arena
littoris vel lapis vel mixtio lapidum
vel metallis sarona namque est solet
esse de lapidibus et arena et genera
ibi b vnde prima producta ponitur
sed quoque in metro substituitur vnde b et
corripitur est huius consuetudo iactate
sabura Hec est hoc sit in rio vel certum
innocencia super vnde hec per vnde indiget
Et puer os nec te quemquam in linde
oportet opportunus inuenire hec duo per
opportunus agere Sabrateria e na
uis est piratica vel cuitas vnde
sabraterius a um naualis vel patrius
Sabanum gutta est idem quod mappa
vel fancteigium Sabe interpretatur vena

Unde saba dicta est quedam regio propter
copiam thuris quo deum ibi venerantur.
Unde sabeus -a -um. Vel saba fuit
filius Chus a quo Sabei descenderunt
unde saba dicta est et sabei hii sunt
et arabes. Sabatheni qui et assabatini
dicuntur a sabata filio Chus habuerunt
originem et nomen. Sabelliani quorum
heresis a Noeto pullulasse dicitur cuius
discipulum perhibent Sabellium ex cuius
nomine innotuerunt maxime. Unde
sabelliani vocati sunt. Hii unam personam
patris et filii et spiritus sancti asserunt. Saddai
Saddai nomen dei i. omnipotens quia
potest omnia scilicet a faciendo quod vult non
a paciendo quod non vult quod si ei
accideret non esset omnipotens. Facit enim
quicquid vult et ideo omnipotens est. Item
omnipotens est quia ipsius sunt omnia
que ubique sunt / solus enim totius mundi
habet imperium. Saducei quidem Grece
interpretantur iusti / vendicant enim sibi
quod non sunt corporis resurrectionem
negantes et animam interire cum corpore
predicant / quinque tantum libros legis recipiunt
prophetarum vaticinia respuunt. Saphon
atrium templi. Saphon omnes fuimus
in prora navis pepigimus Eccolus venerunt
cursu verum placato pede usque ad Sapho-
nem sequitur.

Sagio -gis -givi -gitum idest
ingeniose agere vel divinare.
Unde hic et hec et hoc sagax
-cis i. ingeniosus vel velox
vel investigator vel divinator
et comparatur -cior -ssimus. Unde sagaciter -cius
-ssime adverbium. Et hec sagacitas -tis et
sagaculus -a -um aliquantulum sagax.
Item a sagio hec saga -e i. ingeniosa
vel incantatrix et divinatrix. Oratius
in epistola: Somnia terrores magicos
miracula sagas. Unde hec sagana -e
idem. Sagana etiam fuit proprium nomen
cuiusdam incantatricis. Sagana etiam est genus
tunice vel vestis. Item saga dicitur gemma
quedam preciosissimi coloris. Item a
sagio vel sagax hec sagitta -te quasi
a sagaci ictu vel iactu i. ingenioso
vel veloci pennis enim fertur et vadit
potius ethymologia quam compositio / et hinc etiam
iuxta sagittam vocant nonnulli etiam
surculi in sarmento vel quia longius
a matre est qua prosiliunt prosiliit vel
quia acumine tenuitate teli speciem
preferat / similitudine virgule et fruticum
flagella dicuntur quia a flatu agitantur.
Item a sagitta sagittula vel sagittella
-le et sagittarius -a -um et hic sagittarius
et hec sagittaria et sagitto -as sagittas
mittere vel sagittis percutere vel appetere
et producit -ta-. Sagittifer -a -um qui fert
sagittas. Item a sagio hoc sagum -gi
quoddam genus panni vel vestis
tenuis et abrasa. Iuvenalis Dum saga
vendentem nubat caupone relicto. Unde
hoc sagulum idem et hec sagina ne-
que vulgo corrupte salma dicitur scilicet
sella vel pondus et sarcina que super
sellam ponitur / et dicitur sic a strata sagorum
i. sellarum quia selle sago solet sterni.
Unde hec sagmula -le di. et hic sagmarius
-rii i. caballus et hec sagmaria i.
equa et ut quidam dicunt quaedam mancipia
vel dicitur sagmarius vel sagmarium pro
duplice specie. Item a sugo hec sagina
-e quia eo consumpto efficitur sagina
Unde hec saginula -le di. et hic sagitum
-ti i. liquor aque sine fece vinum ad-
mixtum et sacco expressum. Unde etiam dicitur
Unde sacco -as sacco mittere vel per saccum
colare et exprimere. Et componitur insacco -as
-as desacco -as. Et sacco ponere et est
activum cum suis compositis. Item a sacco
hic succus -ci quia sacco exprimitur ut tisana
appassima rema et sunt greca nomina. Ista
vel succus a sugo -gis quia sugitur.
Unde succulus -li di. et succosus -a -um
et comparatur. Unde hec succositas -tis et
compositum succulentus -a -um succo plenus
Item et comparatur. Unde adverbium. Et hec succu-
lentia -e. Item a succus vel succo
succidus -a -um humidus vel succo
plenus vel imbutus. Iuvenalis Quid
succida vellet lana pati i. tincta succo
alicuius coloris et hoc succinum in gallia
gemma quam greci vocant electrum
fulvi et cerulei coloris / fertur arboris
succum esse et ob illud succinum dicitur. Pro-
prie a quibusdam carpagia ab carpe-
re quod rapere quod ad tactum digitorum
accepta colore omnia folia et vestium
fimbrias et paleas sicut magnes
ferrum rapiat / et hic succinum in-
et pixis a succo ibi reposito. Iuvenalis
In cuius manibus cen pinguia succina
tritas. Item a succus siccus -a -um quod
non est in usu scilicet compositum exsuccus succidus
auferre et hic siccus -ca -cum quasi
exsuccus vel siccus dicitur a succo privatione
quia sit siccus sine succo. Et comparatur
Unde sicce -cius -ssime adverbium. Et hec siccitas
-tis et hec siccitudo et sicco -as quod
componitur desicco -as resicco -as exsicco
-as et est activum cum suis compositis.
Item a saccus hic sacculus -li quoddam
vulgaticum camelorum quia saccum
habet in quo portare placet invenitur

et per metonomiam socius quoque dicitur
coturnus. Persius. Grandi socco tepere
pedem per epocham tabernam. Unde hic soccellus
li. di. et soccatus a um soccis indutus
vel soccos habens et soccus a um socci
dicuntur pauperes parvuli vel operarii socci ter
qui in una caliga et uno vestigio ma
nentes / vel socius a sequor. Et est proprie
socius in periculo collega in officio.
comes in itinere consors in premio
sodalis in mensa vel in sede / et inde hec
societas tis et socialis le. liter. litas
et socio as. iungere vel socios facere. Unde
hic socer ceri pater uxoris vel mariti
quia sociatur genero vel nurui et hec
eius. Unde socerinus a um et hec socrus
mater uxoris vel mariti, et per compositionem
hic prosocer ceri pater soceri vel
socrus qui secundus socer et hec prosocrus
mater soceri vel socrus. Socio componitur
associo as i. adiungere. absocio as i.
abiungere. consocio as dissocio as disiungere
et est activum cum omnibus suis compositis. Item a
sagio hec sagena ne i. rethe quia propter
raritatem sit dicta. Unde hic sagenarius
i. rethiarius et sagenarius a um
ad sagenam pertinens. Sagio componitur
presagio gis i. divinare vel predivinare
tenerique sensio quod animus in presagit
mali. Unde presagus a um et hoc
presagium et a presagus presago as
et a presagium presagio as i. presagire.
Iosephus Bethulie ille physicus presagiabitur.
Sagio et eius composita neutra sunt et produ
cunt hanc sillabam sa. Hec et sagmen
nis i. sagmina dicuntur fasciculum herbe
quas legati populi Romani ferre solent
ne quis eos violaret sicut legati grecorum
ferunt ea que terima vocantur. Sagun
tum ti civitas Hispanie. Saguntinus a
um. Secundum.

Sequitur capitulum

Salio lis lui vel livi vel lii
saltum i. facere saltum / et
tunc est neutrum et absolutum
et salire proprie est quod vulgo di
cimus trere et pertinet ad animalia. Zabulum
et tunc est activum. Commixtio lecta sali
unt thauri quam immixta lecta. Unde
saltor tris trix et hinc hec saltatrix
le. di. Item a salio hec saltria e
i. iocularius. Iuvenalis. Cum saltria
ponem. / vel est ubi psaltria a psallo.
Et hec salix cis quedam arbor que cito
salit i. crescit. Unde salignus a um
ad salicem pertinens vel de salice factus
et salicarius a um et salicineus a um
et hec salictum ti locus ubi salices
crescunt. Item a salio hic saltus tus tui
actus vel passio saliendi. Item saltus
dicitur locus silvestris et vastus ubi arbores
excelsa in altum plus quam in aliis locis
vel saltus dicitur silva rara ubi bestie
inter arbores facile possint salire.
Unde et civitas silvarum dicitur saltus
quia ibi rare arbores vacuo sunt. Unde
saltuosus a um saltibus plenus et salta
adverbium qualiter i. saliendo vel saltando.
Item a salio hic sal salis quod antiqui
dicebant hoc sal salis. Unde iterum antiqui
invenerunt accipe sal sapientie quod quidam
dicunt accipe salem et sal a salio quia
salit in igne. fugit enim ignem et tamen
sit igneus. Si natura sequitur quia ignis
et aqua inter se inimica sunt. Vel sal
dicitur a sale et sol quia de aqua maris
fit et sole siccatur. Unde hec saliva ve
quia salsa est et salis habet saporem
vel saliva a salio quia salit ab ore
vel a salvo as quia nos salvat. Unde
salivosus a um et hec suavium i. basium
quia fit suaviter. Plautus. Cum labellum
astringas pariter quam ungitur suavium
palam facias / et inde hec suavio onis
qui suavium facit / et suavior aris
et suavior. vel osculari cum suavis.
Plautus in quodam exemplo. Dic sic meo suavio
nostrum pueluum suavior dulcior flore
spectat ad me dico. Hic vero differentia est
inter suavium et basium et osculum simpliciter
dicimus. Item a sal sallo lis salli
salle. salsum et sallio lis. livi. litum
in eodem sensu i. imponere salem sale
aspergere. Unde dicitur sallo idest
sale aspergo. Compositum est non compositum
vel dicitur a sale ut dicatur salsus qui
sale aspersus vel conditus et comparatur.
Unde salse sius. sime adverbium. et hec salsica
e quia salsa fit. Et per compositionem insulsus
a um i. non salsus qui sine sapore
salis vel sapientie et comparatur. Item a
salsa hec salsugo. ginis ros qui facit
salsum et salsugo amarus humor terre
et salsugineus a um et salsuginosus
a um. Item a sallo vel sale hoc
salmentum et hec salsamentum in eodem
sensu vel salmentum proprie dicitur piscis
conditus et a salmo. omnis piscis
dicitur a sale quia inde fit salsamentum
vel quia habeat saporem salis. Salsamentum
omnis res salsa ut piscis et huiusmodi.
Idem et hic salsum. Sallo et sallio
cum omnibus suis compositis sunt activa et composita
et earum preterita facile cognoscere.
Sallo salli saltum salio pede continua
psallo. Sallo salsum dat salsum sallo
supino. Dat saltum salio similiter psallo
supino. Item a sale hec salebra bre
i. asperitas et fractura viarum quia sal

asper et amarus est vel salebra locus lutuosus vel molle lutum invia et tunc dicitur a salio quia facile saliat Oratius Cetum quem salebras Unde salebrosus a um asper durus amarus vel lutosus Item a sale hic et hec et hoc salax cis i. luxuriosus quia luxuria salsa est et amara Unde Oratius Clandam quam salacem vel salax a salio quia frequenter salit sic facit pappus ex luxuria Unde et per comparationem pro luxurioso sic in premissis dicitur Item a sale hoc salarium stipendium vel redditus Et Apuleius communis dignitatum quietem diarum abavum victus Unde lex quam olim propter vinceat de communi salario et stipendio Et hoc salinum i. vas in quo reponitur sal et ponitur pro tota suppellectili quia sal est condimentum omnium ciborum Persius Purum et sine labe salinum est Et salita quasi salsita a sale et hec salina ne locus ubi sal efficitur vel ubi venditur Unde salinalis a um ad salina pertinens et hic salinalis qui facit vel vendit salem Item a sale hoc salum li. mare quia salsum sit et amarum Unde hec salaria est unda vel estuatio maris que ad mare redit Varro Semilia que unda que ad litus venit salaria que est unda que ad mare redit Et hec Salatia dicta ma. et hec salona est vel salone arum est insula et quedam civitas Dalmatie unde salonitus a um et salomniaus a um Et Salominus dicitur est filius Polionis qui natus est eo anno quo pater devicit illam civitatem Item a salo quod salectum ni quidam modus vel spiritus lie Unde salectinus a um patinum Item a sale hic salus utis quia cum condimento est sic nam sal est condimentum omnium ciborum Similiter salus est condimentum omnium membrorum et est salus integritas corporis et salubritas salus et incolumitas causa quia sanitas vel firma vel restituta Unde hic saluber hec bris hoc bre sanus vel utilis salutem conferens et comparatur Unde salubriter. Bernardus Ecce et salubritas tis Item a salus saluto as sic. ii. salernus Ieronimus et salutatio Martino Petrus salute et dicitur salutare quasi salute optare Unde salutatio quasi salutem optatio Item in salutationi salutem dependentis Et salutatorius a um et hic salutatorium locus
Salutatorum Saluto est actum vel salutatum spiritus Item a salus hec salvia est quia salubris herba est Unde et dicitur salvia quasi salutis via Et salvo as quia salus salvat vel quia ita eos utimur in salutatione Unde salvus a um et hec salvitas tis Et salue salvete veto vetote Salve dicitur defectum et salvatorium i. est vel sit salvum et salvio vis in eodem sensu est vel sit salvum Oratius Urbe amatorem fuscum salvere iubemus lege ibi et salve Item a salus per compositionem salus salvifico as Unde salvificus a um et salvificator Salvo as actum est cum omnibus suis compositis Salus quasi salutifer a um et salutiger a um et salutigerulus a um qui fert vel gerit salutem vel verbis vel opere Item a salis est per sincopam salter communis adverbium et est tractum a captivis qui cum capti erant et timore vero valentes loqui integre dicebant saltem salter quia ut vitam et salutem non obmitteret Reddit quidem est quod in propria eorum qui dicunt saltem pro saliter quod sine dubio male dicitur Et non quia sal in sententia nunc dicitur accipitur pro condimento vel sapientia sed in plurali salis sales pro verbis amaris Iuvenalis Et salibus vehementes in penitencia natus Amarus Verbaque cum salibus asperiora dedit Item sales dicuntur iocosa et facete inventa vel dicta Plautus in quadam epistola Cupis promerent patronum non minus salibus et ingenio quam forma Unde hec hic et hec salaris et hoc re sic dicitur sales ludos ubi vana iocosa vel amara interiniscet Item a salio quod salisator salisatoris dicitur divinus quidam quia dum eius membrorum quecumque partes salierint aliquid inde sibi prosperum vel triste futurum portendit Item a salio quod et hec silex lapis durus sic dictus quia saliat ab eo ignis Et hic silicinus a um petrosus et silicus a um de silice factus vel ad silicem pertinens Item a salio hec salinunca ce herba quedam pro invicta quia faciat salire calcantes Unde inde calcatrepa dicitur quia calcantes facit trepidare Virgilius Et Ovidius ceruleas salinuncas vocant Et quod salix licis.

et plura quam salebris lusi. Salii uero saliares
dicuntur sacerdotes Martis quia psaltando
eius sacrificabant et currendo. Et salij
lectos portans enalia tollo. Et ideo
Ille soliti lusere saliares. Dicuntur etiam salios
primum dici rotulatores. Et a salio
salto as. frequentativum. Item ab alio quod assilio lis
aggredi invadere impetere et in crastino
istud componitur cum dictis et accusativo unde as-
siliomenia et assilio meminibus. Item
assilire i. cum gaudio salire ad aliquem
unde assultus tui et assulto as frequentativum.
Plautus in Captiuis Assultant fortibus
sed legere existimo ferox. Absilio lis ab-
solutum in diversas partes salire abrumpi
solutum. Circumsilio lis. psaltu circum-
separari. Circumsilio lis circum-
silire undique aggredi. Desilio lis in-
de i. valde uel deorsum uel de uno loco
ad alium salire unde desultor dicitur
qui de uno equo ad alium se transfert
et desulto as frequentativum. Dissilio lis diver-
sis modis uel in diversas partes sa-
lire et separari abrumpi saliendo unde
dissulto as frequentativum. Caueat ergo caucat
diligenter et prospiciat quando de quando cum
dis uel di et quando cum de. Illa in compositione
aliud consignificat di uel dis quam de. Exi-
lio lis i. ultimo i. valde vel quasi salire
unde exulto as frequentativum exilire quod
quia fit cum letamur et ideo ponitur exultare
pro letari frequenter saliendo. Insilio lis i. in
sulio lis uel in uel insilire insiluimi sa-
lire uel invadere impetere aggredi unde hec
insultus tus tui et insulto as frequentativum.
Et quid insultare est cum quadam
cavillacione et derisione hostem deridere
unde de beato Laurentio dicitur Et fractis
prunas insultavit leuita Christi
ut enim dicebat gyrate et versate in
alia parte Comedite tamen idiote legunt
ibi insultavit. Prosilio lis i. ultra alium
salire invenire. Prosilio lis i. procul
uel ante salire. Resilio lis i. iterum uel
retro salire unde et dicitur resilire a
pacto qui dimittit pactum et
pacto qui dimittit pactum et
cessat a retro unde resulto as ut simplex
dicitur solis uel speculi resultat tu
in operto reperitur. Subsilio subtus
salire uel parum uel parumper sursum et
Sursilio lis i. sursum salire

Et tene quod a sursum uel sursus Plautus
Pessuli sursiliere obseratore. Transi-
lio lis i. ultra salire transire. Sa-
lio pro facere saltum et omnia illa eo quarta
coniugationis fieri sint nec pretcrita assilio pro aggre-
di. Circumsilio insilio pro aggredi. Circum-
silio quod sunt activa. Item salio uel a-
liorum activum cum omnibus suis quia
sui non quam illud fieri. Item quarta a sa-
lio faciunt perfectum in psaltum et psaltu
in lui et in livi et omnia tertie coniugationis
pluralem sicut simplex sa

Salpica est genus herbe et salpica
dicitur quoddam genus terre a
Salo oppido ubi primo fuit facta
salpita et tuba. Unde hec sal-
pita uel salpista dicitur cantator
tubicen et salpiso sas i. tubicinare. Hec
et salemina ne et hec salamus quedam
civitas unde salaminus a um et hec et
hec salaminensis se et salaminatus
a um. Salago genus herbe. Salatibone
genus monstri. Salamandra est quoddam
animal tantum in igne vivens unde quidam
Quatuor ex puris vitam ducunt elementis
Talpa terra alitus cameleon in aere vivit
Allec unda fovet flamme pascunt salamandra
Et salamandra uel dra quia sola inter
animalia contra incendium valeat quasi sola
amans pir i. ignem et hec omnia et nature
harum animalium melius supra distincta sunt
Salathiel interpretatur petitio mea deus
Salomon interpretatur pacificus quia in regno eius
fuit pax. Idem dictus est et Ididia quia
fuit dilectus et amabilis domino. Idem dictus
est et Ecclesiastes quod grece dicitur concionator latine
concionator quia ad populum loquitur.
Et non quia quidam volunt scribi Salomon
sed Salemon pro e uel a Salem dicitur
uel a rege uel a sale i. sapientia et monos
quod est unum quia unicus et singularis fuit
in sapientia unde salemoniacus a um et
salemonius a um et hec solima me
civitas Ierusalem unde solimus a um
et per compositionem Ierosolima me quasi Ierosa-
lomonia sed hec melius supra distincta sunt.
Hec sambuca ci uel ca parua arbor
et mollis unde sambuceus a um et
sambucinus a um et sambucetum locus
ubi ille arbores crescunt et hec sambuca
est quoddam genus symphonie musicum
quia fit de illa arbore unde hic sambucinator
qui canit in sambuca et hec sambucina
ne uel sambucista que canit in tali
instrumento et hec sambula saltator
ad vocem sambuce. Samos insula
est unde samius a um in illa insula
reperta primus fictilia vasa reddimus

Unde et talia vasa samia dicuntur
Et samos componitur cum terra et dicitur
hec samotracia .e. quedam terra cuius
incole commixti sunt ex tracijs et samijs
Unde hic et hec samothrax .cis et samo-
tracius .a .um et ab illo loco dictus est
samotracius anulus aureus sed capitulo
ferreo quia ibi primo facta est Hec sama-
ria .e. quedam regalis civitas in israel
que nunc ab augusto nomine Sebastia
dicitur / hanc civitatem samaritis rex
Assiriorum construxit et vocavit eam
Samariam .i. custodem quia cum israel
captivavit et in transtulit medos et Assi-
rios ibi custodes constituit et ad custodiam
collocavit / hanc civitatem obsidione captam
Antiochus solo coequavit quam postea
herodes instaurans in honorem augusti
augustam et Sebastiam greco sermone
vocavit Unde Samaritanus .a .um quod
interpretatur custos quia captivato israel
Samaritani ab assiriis venientes in
Samariam ad custodiam collocati sunt
in terra israel / et ab illa civitate omnis
regio circa illam dicta est Samaria
Unde samaritanus .a .um gentile Item
a samaria dicti sunt quidam heretici
samaritae quia legem solam custodiunt
prophetas enim non receperunt Hec samilcera
quedam herba Samuel interpretatur
nomen eius deus vel videns Sampsucum
quam latini vocant amaracum est
herba apta unguentis Unde et nomen
traxit amaracus a puero quodam
regis qui casu lapsus dum ferret
unguenta nomen et gravissimum ex con-
fusione odorem creavit et mutatus est
in illum florem qui ab illo adhuc dicitur
amaracus Samson interpretatur sol eorum
vel solis fortitudo / fuit enim virtute
clarus et liberavit israel de hostibus
Hec samma .ne. simitas naris vel
eius dispositum cum vultu Unde samones
dicuntur qui rectum vultum non habent
et quia cum deridemus et os solemus
distorquere et nasum crispamus ideo
sanna dicitur derisio proprie capiti
eo posset oriri sanne Unde sanno
.as .i. deridere sed non est in usu et componitur
subsanno .as .i. deridere Unde psalmista
et deus subsannabit eos Item a sana
hec samula .le. dicitur et hec sandapila
.le. feretrum mortuorum sed tunc alter
habet originem ut statim dicetur / Unde
hec sandix .cis genus herbe rubee de
qua fit quedam tinctura Unde sandicus
.a .um et sandicinus .a .um tali colore

infectus et sandicinus .a .um in eodem
sensu et hec sandaraca .ce. genus coloris
colore cinereo odore sulphureo et hec
sandalium .lij quidam pannus quo equi
solent cooperiri nobilium ut pape
cardinalium Sandalia etiam dicuntur
sotulares quibus papa et episcopi solent
missas cantare quales beatus Bartholo-
meus describitur Sandalium etiam dicitur
pannus quo operiebantur vulnera vel
corpora mortuorum et hinc hec san-
dapila .le .i. feretrum in quo mortui
portantur et maxime plebei gladia-
tores Iuvenalis Inter carnifices et fabros
sandapilarum Item a sandix hic
sandicinus color fuscus et vilissimus
quo inficiebant se cum aquosa volebant
et sandonicus .a .um et hec sandela .e.
insula rubri maris. Sequitur S
Sapio .pis .pui vel pivi .re. [illegible]
et supinum caret ad modum [illegible]
et sit duo sapere .i. habere saporem
ut iste cibus bene sapit / et est absolutum
sed hoc sive construitur cum accusativo et est
actum de significatione causa sic tunc pro [illegible]
ut iste cibus sapit saporem .i. ex sapore / vel
quia in eo invenitur id quod exigit actum ut iste
cibus sapit carnes .i. saporem reddit vel imitatur
vel simulat illas / Et sapere .i. habere sapientiam
et est hoc sensu tracta a prima quia sicut per saporem
cibos discernimus / sic per sapientiam rerum
gustus aptus est ad discretionem saporis / sic et sapiens
ad discernendas causas rerum Et hic et hec
hic sapiens .tis propriam et nomen et tunc comparatur
Unde sapientior .mus. adverbium / et hec sapientia .e. .i.
rerum divinarum et humanarum cognitio
Sapientia divina et humana vocatur / sed prudens
ea que sibi corpore exprimit vel sa-
piens in divinis prudens in humanis sed per
nature quod [illegible] distinguitur Et componitur insipiens [illegible]
[illegible] sapiens [illegible] Unde adverbium unde hec insipientia .e.
Item a sapio sapidus .a .um .i. saporem habens
sapori datus et comparatur Unde hec
sapiditas .tis / et componitur insipidus .a .um
et comparatur Unde hec insipiditas .tis Item
a sapio hic sapor .ris. Unde saporus
.a .um et saporosus .a .um. et sapo-
ro .as .i. saporatum facere / et est activum
Sapor componitur saporifer .a .um .i. saporem
ferens Item a sapio hic sapo .onis quedam
confectio mulierum / et hec Sappa .pe.
dulce acetum vel dulce
caroenum vinum Et dicitur sap-
pa quasi sapula [illegible]

Sarcina et dicitur sarcinula a sarcio cis, et
q. sarpina ... abiectis que sarpiuntur
et in ligno et in foliis et in sar-
pinis et sarpina fruticis eius Unde sarpi-
cinum locus ubi sarpina crescunt. Sarpio
... pis. deorsum a sarpere ...
sunt ... Unde desipisco scis ...
sipio pis redire ad ...
resipit qui penitens ... ad ...
... redit et ad aliud ... quod ...
... Unde resipisco scis
... Sarpio et eius ... et ...
... illam ...
Sasir inter ... Unde
... ... e ...
... ... pulices an-
... sparsos

Sarcio tis si sum et secundum
antiquos sarcivi ...
... sartores ... q. sar-
... quod autem dicitur sartio q.
... et sarto-
... in ... filo in
... ... nec
... Unde hec sarcina et sar-
cimentum et hec sartrina ... hoc
sartorium locus ubi vestes sarciunt
qui ... hoc sarcinum dicitur Unde hic sarto
qui ... vestes sarcit et sartor a
... a sarrio sario ... itum
... purgare ... herbas ... noxia
evellere Unde hoc sarculum ... instrumentum
saliendi vel hoc sarcidi et ... ...
... ab ... aptare purgare sicut
... et ... Vel a sario hoc
sarpa ... id quod sarculum quedam ...
... Unde et a sarpa sarpo ...
... i. aliquid ... evellere Et a sa-
rio vel sarpo hoc sarmentum quasi
sarimentum quia purgatur et putendit
vel ... a ... se-
... Unde sarmenticius a-
um et sarmentosus a um et sar-
mentinus a um et sarmento as sar-
menta vitium colligere amputata
vel ea amputare vel sarmentum facere
Item a sartio pro compositor hic
sarcitector ... et sarcitectus ... que
... ... in ...
tabulis unum tecti ... corporis
Id et tignarius que tectoria lignis in-
duit Et hoc sartatectum i. restau-
rato tectorum vel templorum vel
... quod colligit ad restauranda
tecta templorum Sarcio quia componitur
cum Disartio et desartio tis re-
sarcire dissolvere ... vel iterum

sarcire et resarcire Et est activum cum omnibus
... et facit preteritum in si et su-
pinum in ... ...
... Sarcos ... ...
dicitur caro Unde sarcina ... ...
... quo ultra modum corpus
saginatur Et hec sarcina e ... ...
vel pondus ... ...
... pondus ... Et ... ...
sarcina vel a saraceno ... ...
Unde hec sarcinula ... ...
ambo dicitur Et sarcino as oneratur
agravatur Et quia desarcino as i.
exonerare Consarcino as ... ...
as ... Insarcino as ... vel valde
sarcinare Resarcino as exonerare
vel iterum sarcinare vel resarcire Et
est activum cum omnibus ... Item
a sartos et ago ... hec sartago
... i. patella que in ea caro agi-
tur vel sartago dicitur a strepitu soni cum
in ea oleum ardet Et ponitur pro gar-
rulitate tracta methafora a stre-
pitu eius ad multiloquium garruli
Item quoque ponitur pro ariditate quia sartago
arida est et in ea arescunt omnia
... et loquela quoniam arida est et ...
... et ... ... Unde ...
... ... Unde
... sartago loquendi venit in linguas
Et Unde sartagineus a um de sarta-
gine ... vel ad eam pertinens vel
... ... et sartaginosus a um
in ea coctus et sartaginulus ... ...
... vel sartaginulus ... ...
Item a sarcos et fagin quod est co-
medere dicitur hic sarcofagus quidam la-
pis quia corpora defunctorum in eo po-
sita infra quadraginta dies absu-
muntur Unde ... sepulcrum vel archa
in qua ponitur mortuus dicitur sarcofagus
quia ibi carnes mortuorum consumuntur
vel ... a sarcos quod est archa et fagi
Sara ... interpretatur princeps mea vel ...
... ... familias
... ... nominis mutata ... abla-
... ... dicitur sara i. princeps
... quippe gentium futura erat
... ... fuerat
princeps ... Dabo ex sara
ad Abraham ... ... sara
filium et benedicam ei et erit in gentes
et reges populorum orientur ex ea Unde a
... a um ... ... sunt
... vel qui ex sara se genitos ... ...
... ... et ita dicuntur
Saraceni quasi ...

Et e ethy[m]o[logia] n[on] c[om]posito / vel s[ecundu]m gentiles
aiunt q[uod] ex origine Sirorum sunt
q[uasi] siriceni / ipsi sunt et Hismahelite
q[ui] sunt ex Hismahele / ipsi cedar ex
filio Hismahelis / ipsi agareni ab
agar / qui ut diximus p[er]verso nomine
saraceni vocantur / q[uia] ex sarra se esse
genitos gloriantur / cu[m] sint ex ancilla sic.
Unde saracenicus a um et saracenisso
as · more saracenorum se habere / et
h[ec] saracenia e · i · multitudo et socie
tas saracenorum vel ritus eorum vel
regio eorum. Saraballum li et
saraballa orum · lingua caldea
orum vocant crura hominum et tibie
unde bracce quibus hec teguntur dicun-
tur saraballa q[uasi] tibiales et cru-
rales. Unde in Danielem et sara
balla eorum non sunt immutata
vel immuniorata / Saraballa u[t] dice
runt ibi Aquilam et Theodocionem
no[n] ut corrupte legitur aiunt quidam
ibi sarabara. Et sunt sarabara
fluxa et sinuosa vestimenta vel
capitum tegumina qualia videmus
in capite magorum picta / et sunt
e[ti]am pantorum. Et e q[uasi] n[on] tractus
a saraballis que laxa et sinuo-
sa sunt / vel a sare quod e laxare
unde saritus a um laxus et destructus
unde saritus de muris destructus. Sar
vel sarra lingua tiria vocatur
quidam piscis. Unde sarra olim vocu
bat[ur] civitas que nunc tirus dicitur. Et di
cebatur sarra ab illo pisce qui illic a-
bundat quem sua lingua sar appellat.
Et a sarra civitate sarranus a um · i · tirius
vel sarranus a um a sarra pisce · i ·
purpureus / unde et hoc sarranum pur-
purea vestis / q[uia] de sanguine illius pisce tingitur
purpura. Item a sarra pisce h[ec] sardia
de · et hec sardinia · e · quoddam genus pi
sciculorum. Et dicitur h[ec] sardinia · e · q[ue]dam insula
maris quam multe abundat sardinie
vel sardus ab Hercule procreatus cum
magna multitudine a libia profectus
sardiniam occupavit / et ex suo nomine
insule nomen dedit. Unde sardinius
a um et sardinensis se et sardinus a
um. et h[ic] sardinus quidam lapis prestis
rubeus et inter gemmas vilissimus.
Et dicitur q[uod] primus sit repertus a sardis.
Et q[uia] cum onix niger · et sardonix
[ni]tens quedam gemma q[uia] habet colorem
utriusque illarum gemmarum sic ex
onice et sardio compositus. Et natu
ralia tamen cum sardonice albus. unde
sardonicus a um. Item a sardinia h[ec]
sardoa · e · vel sardonia · e · que herba
amarissima et cuius flos fit sal ama-
rissimum / et e similis apiastro que ora
hominum facit dolore et amatore que
ut vere q[ui] videtur irrideant / et abundat
in sardinia. Unde sardonius a um
et sardonicus a um. Virgilius ymo
ego sardoniis videar tibi amarior
herbis. Et Oracius in poetria. Item a
sarda pisce hec sardis · dis · q[uedam] civitas
vel insula Oracius Cum careat regia
sardis / sunt e[ti]am in plurali hec sardes · dium · dicitur
sardis in actis p[er] eodem loco unde sardianus
a um · et sardus ab · i · intelligitur q[uia] ho
mines illius loci subtiles sunt ad intelli
gendum. Et h[ec] sardonion q[uedam] herba sc[ilicet]
nasturcium vel cresso omnibus. Hec
sarissa · e · genus armorum et sunt
sarisse macedonum. Saron · i · scopa.
Sarapia rapina. Sarona vel
sarosa leno vel lena. Sarnus
fluvius est / ut dicunt pisanus. Sar
pedon rex fuit licie. Sarcalia a
gresti lactuca. Hoc sarracum
genus e vehiculi firmissimum quo li
gna et lapides feruntur. Unde Juvenalis
Nam longa coruscat sarraco veniente
abies. Sarcasmos e hostilis irri
sio s[e]q[ue]ns cum amaritudine. Unde vir
gilius in Eneidos refert ex hoc.
Sasteismos e figura scilicet
urbanitas sine iracundia. Unde
virgilius in bucolicis / atque idem iungat vulpes
et mulgeat ircos. Unde sarcasmicus
a um · irrisorius et hostilis vel ama
rus sit asteismicus urbanus non amarus
nec iracundus. Sarguinu[m] ydoneus
cuiuslibet artis possessor.
Satis adverbium quantitatis h[ec] po[sitiv]o quique
p[er] suffixis illuminacio. Ju satis
ad viceb forma in terminacione
tandus. Et in p[er] apocopam
Sat sumitur adverbium. Et satio · as · q[uod] q[uo]d
satis e saciat unde bilis · le · liter
litas · et p[er] c[om]posicionem insaciabilis
le · liter · litas. Item a satio h[ec] sagina
· i · pinguedo vel sed et hoc saginum di

Unde saginula le · di · i · sagina parva
et saginatus a um · i · pinguis et
ad saginam pertinens / et sagino as
i · impinguare unde hec sagimen
inis et hoc sagimentum et sagi
namentum i · pinguedo Item a satis
vel satur hec sacietas tis · Sacietas
et est quasi ex diverso et vario genere spectat
ciborum contingit / satunitas vero ciborum
Item sacietas ex uno cibo dici potest
quia satis fit sed satunitas ex vario a
liminorum aparatu Sacio · atrum
rescatio · as · et est quasi idem activum tamen
omnibus primis quasi Item a satis satuo
as / saturatur qui cibo saciatur qui spectaculo
Item saturatur uno cibo / saturatur diversis
unde satuabilis le · liter · litas · et quasi in
satuabilis le · liter · litas Item a satur sa
tura saturnum i · saturitas Unde
hec saturitas saturitatis Et
etiam saturcia · e · quedam herba calida et ipse
ignita vulgariter czerbe unde quandoque dicitur quia
facit pronos in venerem Et a satur et
annus dicitur saturnus quidam deus olym deorum
quia satur annis est · i · temporum quod annis
saturabatur Unde grece enim cronon vo
catur · i · tempus Vel saturnus dicitur a sata
quia ad ipsum satio pertineat omnium rerum
Unde saturnius a um · et saturnius
a um · Item a satur hic saturus ri sunt
autem homines adunci naribus
cornua habentes in frontibus et capra
rum pellibus similes quale in solitu
dine beatus Anthonius dicitur vidisse qui
cum interrogatus ab eo fertur respondisse
mortalis ego sum unus ex accolis
heremi quos vario delusa errore gen
tilitas faunos satiros quoque colit Et
dicuntur a satietate quia lascivi et luxuri
osi feruntur Unde hec satiriensis · sis · ingens
desiderium veneris cum extensione
talium locorum dicta passio a satu
quos nimium pronos in venerem fa
ma mergat / et fit cum dolore et
fervore et pruritu ex nimia pruden
torum tensione Et hec satirion quedam
herba dicta a satiris que movet libidinem
quam vulgus stirck stinckum vocat
veneri i · sufficiat Sed et orchis quia
eius radix in modum testiculorum
fit quos greci orchi vocant Sed et
leporina quia caulem molle emittat
Item a satur hec satura · e · quedam lanx
que in sacrificiis deorum diversis ferculis
referta super altare ponebatur cuius plenitudine
deos saturabant Et inde hec satu
ra · e · carmen reprehensorium vel quoddam
correctorium quia ad hoc reprehendit ut
corrigat / et dicitur sic quia sit satura reple
ta erat diversis generibus ferculorum i · et
satira plena est diversis generibus viciorum
vel satura dicitur a satur que est nemorum
quorum quasdam proprietates tamen satiri cum
satiris convenientes Unde · i · satiri leves
nudi derisores saltatores cum
pedes / similiter et satira Et habent proprie
tates assignare solemnus in principio
satiricorum Et hic est quia satus quoniam ponimus
per satira quoniam per satirice Et a satira
satiricus a um · descriptor vel reprehen
sor Saturo quasi consaturo as · resaturo
as / et est activum tamen omnibus primis quasi
et correptam habet primam tantum Item a satis satrus
adverbium / compandi i · melius / et hic
satrapa · e · Satrape dicuntur prepositi
iudices vel reges sive duces et
prefecti persarum Et dicuntur satrape quasi satis
rapientes vel petentes / et hec satel
lium modicum templum Satis vel
Sat componitur cum ago / et satago gis
satis agere omnia rapere procurare festi
nare Satisfacio · cis · Satisfio · fis · Et
a satisfacio hic satelles · litis · minister
crudelitatis et scelerum et miles tira
ni malefactor socius latronum dome
sticus non bonus a satisfaciendo Sa
telles etiam dicitur qui adheret alteri iuxta
latus ad eius custodiam / et tunc dirivatur
ab alter et latus quia adheret alteri iuxta la
tus ad eius custodiam Et inde tunc miles
potest dici satelles Unde hoc satellicium
officium comitivum vel stipendium sa
tellitis vel artificis unde etiam cumque sit artis
et cuiuslibet officii sunt est satellicium
non tamen milicie Satera nomen a
liculus regis campanie Sathanizat
letatur triumphat Satum genus
est mensure iuxta morem provincie Pa
lestine unum et dimidium modium
capiens cuius nomen ex ebreo tractum
est Satum enim apud eos nominatur
sumptio vel elevatio / quia qui metitur
eandem mensuram sumat et levet Et est
aliud satum mensura sextariorum viginti
duorum capax quasi modius unde in Ge
nesi Accelera inquit Abraham
et misce tria sata farine Sa

thanas in latinum sonat adversarius
vel contrarius sive transgressor. Adversarius
enim est quia veritatis inimicus est, et
semper sanctorum virtutibus contraire nititur.
Unde et petrus volens domino contraire me-
ruit audire a deo: Vade retro sathanas.
Apostata et transgressor quia prevaricatus est et
in veritate qua conditus est non stetit. Sau-
ra grece latine [illegible]. Unde sauromata [illegible]
populus vel gens barbara. Sauria est dicta
omnis. Saurus a um: insatiatus. Saul
interpretatur et saulelis interpretatur petitio quia
populus iudeorum petivit eum regem et
accepit non non secundum deum sed secundum
suam voluntatem. Saulus ebraice temptatio
vel angustia dicitur quia primus in temptatione
ecclesie fuit versatus persequebatur enim christianos.
Et inde hoc nomen habuit. Postea mu-
tato nomine de Saulo factus est Paulus
quod interpretatur mirabilis sive electus. Mi-
rabilis quia multa signa fecit, vel quia
evangelium christi omnibus gentibus predicavit.
Electus quia in actibus apostolorum spiritus sanctus
dicit: Segregate michi Barnabam
et Paulum ad opus ad quod elegi eos.
Dicitur autem simon paulus a modico quia
est quia humilis fuit et modicus. Unde ipse
ait: Ego sum minimus apostolorum. Sau-
cio as avi i. vulnerare perimere. Unde sau-
ciatus a um. et per sincopam saucius
a um i. vulneratus. Sed saucius semel,
sauciatus sepius. Et est saucio activum
cum obliquis [illegible]. Sebastis augu-
stus interpretatur. Secundum Simon Sebastis
tum vale grecum augustus. Unde Seba-
stia nunc dicitur quedam civitas que olim dicebatur
Augusta ab augusto. Sebeim proprium
nomen hominis.

Seco cas cui ctum. Unde se-
ctim adverbium et sectilis le adiectivum
secabilis et sectivus
a um quod facile secatur
vel secat. Et hec sica ce, que secta sive
gladius brevis quo maxime utuntur
qui aput ytalos latrocinium exercent.
Et ut dicunt telum est in baculo ab-
sconditum. Unde hic sicarius qui sicam
defert vel homicida. Item a seco hec
serra est vel serra est non a sono fictum
i. a stridore scilicet preterminis ferri lamina
dentium mordacitate recidens quicquid
attingit et stridet. Unde serrula dicitur
et serratus a um. serra sectus. Et
serro as i. serra secare. Item a

seco hec securis quia secat sub securis
i. succisio quia ea arbores succiduntur.
Vel securis quasi semicuris, ex una enim
parte acuta est et ex altera fossoria
que aput veteres penna dicebatur. Sed
utraque habens aciem bipennis quia ex utraque
parte habet aciem acutam, i. duas pennas
habens. Pennum autem acutum dicebant
antiqui. Unde et avium penne quia acute
sunt. Dolabra quia habet duo labra. Nam
securis simplex est. Unde hec securicula
le dicitur. Plautus in rudente. Postea alte-
rum securim, securicula anceps. Et
hic et hec securiclatus a um qui securim
defert. Item a seco hoc segmentum
ti vestis mulieribus et longa cum nunc
est partem secare, et ea solet uti [illegible]
[illegible] est limbus sive fasciola
que muliebribus indumentis in circa par-
te ornatus assuitur. Iuvenalis: Segmen-
ta et longos habitus et flamea sumunt.
Alibi autem dicitur pro particulis vestimen-
torum, et dicuntur segmenta quasi secamen-
ta. Oracius in odis: Unguine corporis
segmenta [illegible]. Unde segmen-
tatus a um i. veste indutus vel
ornatus segmentis. Unde et segmentata
dicitur vestis que est cum [illegible] zonis et que
persamentis ornata vel particulas
[illegible] abscissas per segmina
[illegible]. Item a seco hec seges getis et
secundum hugonem dicitur seges materia sive
messis. Vel seges a sata, et secundum hoc
seges dicitur semen quod seritur, et id in quo
seritur scilicet terra. Virgilius: quid faciat letas
segetes. Item a seco secta est proprie
in malo circa aliquam disciplinam, ut secta
hereticorum qui a secti sunt et divisi ab
unitate et veritate fidei. Secta etiam accipitur
in bono secundum sententiam philosophorum et tunc
dicitur a sequor eris quia sequenda est et tenenda
ut secta apostolorum et secta philosophorum.
Et non ab hoc dicitur secta quasi sequenda tenenda
[illegible] sequendo tenendo [illegible] non proprio. Unde
dicitur etiam secta in malo a sequendo. Et
secta est habitus animorum et institutum re-
[illegible] in malo circa aliquam disciplinam
quam tenendo sequuntur longe aliam religionis
cultu opinantes quam ceteri, sed prevalet
quod predixi. Seco quasi abseco ad-
tum ctum. Secando dividere separare
abrumpere. Conseco as simul secare

Dissecco as. dividere modo secare contrac-
tum et ex eius q̄r dissicis. cis. tum. i. dissi-
cate remouere secare. Ambrosius sup̄ li-
teral militie modo dissicere testim
toneos. Excecco as. cum ex vel valde
secare. Intersecco as. inter vel valde secare.
Insecco inter secare vel valde. Prosecco
as. ante vel penitus secare. Vnde prosicia
a um. et prosicimus a um. i. quicquid
superfluitatis abscinditur de qualicumque
materia quod aliter dicitur sucicisius a um. et
sucicidaneus a um. et incisiuus a
um. i. non in tempore secatur vel minua-
tur vel superfluus. Oracius in odis.
Sit gaudens incisura de tempore pira.
Et secare pt̄ dicta hoc proficuum vel
prosicuum vel sucicisium quod ita
superfluum absciditur de qualibet materia. Item
a prosecco hoc prosectum cti. i. extremum
undique Ennius ut apposuit prosecta
sagalibus aris. et hoc prosicium
a prima parte extorum. Marcialis
consiculat extorum prosicie vistica loquitur
vel potius prosicium quod a prosi-
bat que est ad. et idest quod est ingnium vel sig-
quod est ad. Inde prosicium que adimagi-
natio vel signum sic supra dicitur. Ve-
secco as. vij. hoc prosecamen inis. illud
quod preciditur. Plautus Abstulit prosecamina
et corrosit omnia. Intersecco absisco
as. inter vel valde secare. Resecco as.
Secco et eius composita actiua sunt et ea
et corripit hanc pe. sic. et faciunt preteritum
in cui et supinum in sectum licet
secundum antiquos inveniatur secaui
et secatum. et in quo similiter

Edeo des. di. sum. inde hic ses-
sio. et sessim. i. sedendo vel
pedetentim. et sessibilis. le. quod
aptum est ad sedendum vel
ut quis sedeat super id. et per sincopam
sessilis. le. idem. Persius Sessilis obba
est sessilis quod apta est sedere ut olla
habens planum fundum amplum et latum
et ita melius sedet. Item a sedeo hec sedes
dis. Sedes non est omnis tamen sed uniuersaliter
sed solium et tronus vnius tamen. Item
sedes in singulari numero capitur et regni
quod grece tronus dicitur. Et ius nos dicimus
solium. Subsellia vero ceterorum quasi
subsedia. Cathedre doctorum. et a
sedes hec sedecula. le. di. et hoc sedile lis

et dicitur sella le. quasi sedda quia ibi de
super sedemus. Vnde dicitur sellula le. di.
et dicitur sellarius qui sellas facit. et sella-
rius a um ad sellam pertinens. et sellarius
qui sessurus portat sellam. et hic sellio
onis. i. tabellus. Et sello as. sellam
imponere. Et componitur desello as. duobus modis
sellare vel sellam remouere vel a sella
proicere. desello as. sellam remouere vel
a sella proicere. Insello as. resello as.
iterum sellare vel sellam remouere
et est actiuum cum omnibus suis compositis. Item sella
componitur hoc subsellium ornamentum quod
sub sella ponitur. Subsellium etiam dicitur sedes
minorum sub sede posita et inferius et
depressius quam maiorum sedes. et tunc componitur
a sede quasi subsedium. Item componitur sella
et postela et antela sicut dicitur supra quere
sunt. Item a sede dicitur sedentarius qui
facit sedes. Plautus Veniunt sumptus
artifex et sedentarius. Item a sedeo dicitur
solium regia sedes quasi sedium a sedendo
vel solium quasi solidum quia de lignis solide
fiat vel a solus quia solus sedet. et hoc
sedicio onis seditio dissensio ciuium sit detractio
per contencionem quia seorsum alii eant ab
aliis vel quia sedendo solet machinari.
Alii dicunt quod sedicio est discordia et
dissensio animorum quam greci dyastasim
dicunt. Vnde sediciosus a um quod sediciones
facit et discordiam gignit et componitur. Item
a sedeo sessillus a um paruus statura
quia non videtur stare sed sedere. Item a sedeo
sedo as. i. mulcere tranquillare miti-
gare leniare compescere. et quasi sedentes
et pacificos facere. et est actiuum cum omnibus
suis compositis. Item a sedeo sedulus a um
assiduus intentus bonus et sedulus quasi
sine dolo quia ex animo et cum voluptate
facit et est cumposita. Vnde sedule et dicitur
sedulitas assiduitas. Item a sedeo dicitur
asinus quasi assidius a sedendo quia hebreos
ante quam haberent equos asinis insidebant
vel componitur ab a quod est sine et sensus quod est
sensus in asino quasi sine sensu. vel dicitur
asinus quasi alta sinens et est cuius non
componitur. Vnde asellus. li. et hec asina. ne
et hec asella. le. di. ab asello dictum
et asininus a um. et asinarius a um quod
pertinet ad asinum ut mola asinaria
quam trahit asinus ad molendum. et
asinarius qui ducit vel pascit asinos.
Item a sedeo sido dis. dere idem quod
sedeo et terra pro luto et supino sed mutuatur
a sedeo. Item a sedeo vel sido dicitur sidus
deris. i. stella vel coetus stellarum in aliquo
signo a simul sedendo. Vnde sidusculum
di. et sidereus a um et hec sideretis
quedam gemma et a contemplacione

Sella
Sellarius
Sello
Postela
Sedentarius
Solium
Sessillus
Sedo
Asinus
Asinarius

Desidero
Desiderium

Assiduus

Dissideo

Desideo
Desido

Desidia
Desidiosus

Insidie

fieri inutilis dissonat et in maleficiis si inferatur discordiam creat. Et sidero -as quod non est in usu sed componitur consydero -as prospicere et specialiter celestia. Desidero -as .i. cupere et proprie celestia, et inde hoc desiderium unde desideriosus -a -um. Et est sidero activum cum omnibus suis compositis. Premittam nunc stellam et sidus et astrum in sequentibus invenies. Et non quod sedeo aliquid pro placere ponitur ut hic non sedet michi. Et componitur absideo -des distare cessare in diversa parte sedere dissimile esse. Assideo -des .i. iuxta sedere et assidere .i. comparari et assimilari et assidere .i. esse similem. Precatur pars ab heredibus autem minimum quod fueris. Assidet insano. In prima significatione construitur cum dativo et accusativo in eodem sensu ut assideo te et tibi, et inde hec assidela -le .i. mensa iuxta quam sedemus, et assiduus -a -um studiosus sollicitus continuus alicui rei intentus, et assiduus .i. dives ab asse. Sed hec supra dictum est. Et comparatur per supplectionem assiduus magis assiduus -ssimus. Unde hec assiduitas -tis et assiduo -as .i. esse vel fieri assiduum. Item ab assideo assesso -sas frequentativum. Plautus. Assesso plautus princeps qui continuit aera effundit tibium auceps assessitans. Consideo -des et consido -dis .i. simul sedere (Virgilius). Dolce quando quod molli considimus herba. Unde hic consessus -sus et consesso -sas frequentativum. Consesso .i. sepe sedere. Plautus. Nos bene saltando consessore. Circumsideo -des et circumsido -dis. Dissideo -des et dissido -dis discordare dissonare in diversa parte sedere. Unde dissidet et hec dissidentia. Desideo -des et desido -dis deorsum sedere a proposito discedere pigrere. Unde desideso -sas frequentativum. Et hic deses -dis piger et remissus. Unde desidia -e .i. pigritia et inde desidiosus -a -um comparatur. Insideo -des et insido -dis .i. sedere in ut insideo equo sed insido equum dicimus. Item insidere quandoque aliquem ad decipiendum vel capiendum sedere. Unde insidie -arum et inde insidiosus -a -um et comparatur, et insidior -aris insidias facere tendere et parare. Desidere presideo -des super alios sedere et preesse et defendere. Unde hic et hec preses -dis qui presidet in aliquo loco. Unde hoc presidium auxilium defensio tutela que datur a maiori. Persideo -des perfecte sedere. Possideo -des et componitur a per vel post et sedeo. Unde possessor possessio et possessivus -a -um. Obsideo -des et obsido -dis circa sedere et cingere vel claudere. Unde hec obsidio -onis et hic et hec obses -dis vas vadis et dicuntur proprie obsides qui ab obsessis dantur vel qui dati sunt tamen honoris custodiri. Resideo -des pigrere quasi retro sedere remanere retro morari. Unde residesso -sas frequentativum et residuus -a -um relictus et hic et hec reses -dis piger et retro morans. Statius Thebaidos. Et ferro resides crevit Thebas.

Subsideo -des et subsido -dis subtus sedere et infimo loco undique supersit et extendi tempore subsidere valles. Supersideo -des .i. sedere super et dimittere et construitur cum dativo et ablativo ut supersideo huic rei et hac re. Sedeo et sido in preteritis non differunt sed in tempore sed in tempore differunt quia sedeo primam corripit in presenti sed sido semper producit. Unde quia a sido producatur longa sit. Licet quia a sedeo corripiatur cum in presenti. Omnia enim quia a sedeo mutant e in i in presenti corripiunt quidam velit dicere supersideo quod non sedemus benedici si sit dictum composita et supinum sed mutaverunt per tibus a sine qui .... Item sido et sedeo et eius composita neutra sunt preter assideo obsideo et absideo que sunt activa. Assideo vero pro iuxta sedere cum dativo construitur neutrum est cum accusativo activum in eodem sensu quid est quod si aliquod verbum [illegible] cum dativo sed tamen activum construitur et activum cum dativo est neutrum ut benedico tibi maledico tibi assideo tibi neutra sunt ut benedico te maledico te assideo te activa sunt. Et ad hoc respice preterea dicit quoque quod quoque vero dicit quod sunt neutra exemplarius nisi cuius dominum. Sede -is comitato copulativa et dicitur sibi pro de antiqui enim dicebant sedum pro sed, sed nos per ea duas ultimas litteras abscidimus sed dicimus sed. Sephar civitas tubitanarum litre. Sefera gallina. Segena .i. capra. Seyr dicitur est quia esau fuit spidus et pilosus .i. natura tota sicut pellis pilosa erat et idem dicitur est esau .e. rufus ob coctione rufe lentis cuius edulio primogenita perdidit .... Edom ob ruborem corporis dicitur quod latine sanguineus dicitur. Sela diaplasma. Selaimos .i.

tuba Selatus .i. ensis Selethamis is e.
lent cinctus et Selevs insula e
Selinos apium unde dicitur petroselinum
Selinus insula Selenos dicitur luna nomen
est scilicet luna a sele uel a sile quod est
lux et nox inde et silenos unde hic et hec
silenites quidam lapis et interpretatur lunaris
quia habet lune ymaginem et eius candorem
uel ipsius lapidis cum luna et decrescit
augmentatur et crescit Et quo cum pro selinos
a.um .i. ad lunam pertinens equalis cui
simile et de Alexandros Et cum pan
quod est totum et panselenos .i. tota lux
noctis .s. luna plena uel plenilunium
Semus a.um .i. imperfectus non plena
unde non perfecte plenus Illud uero semis
est quod est uel medietate et est perfectum
Et comparatur semior simus unde semicoma
pre adverbium et hec semitas tis et semo .i.
imperfectum facere aliquantulum diminuere
dimittere et euacuare et est actiuum
Semus quasi semis hic et hec semiuocalis et hoc
semius quasi semiuocales dicuntur quia licet
de uel semivocales dicuntur quia non habent ita bona
imperfecte uocales quia non habent ita bona
sonoritatem sicut uocales unde semivocaliter
adverbium et hec semiuocalitas tis Item semi
deus a.um et hic semideus quasi imperfectus
deus sic fatui uel heroes quia hec
roes ex parte matris uel patris sunt dei
ut eneas Et hic semivir .i. imperfectus
vir sicut est castratus quod quasi a semis et
vir quasi dimidius vir sic sunt cethauri
et minocenthauri unde dimidia in .a
significationem posuit iuuenalis Semiuir
absceno faciet reuenda minori Sem
fuit filius Noe quod non ex presagio pater
tatis accepit ex ipso enim patriarche et
prophete et apostoli et populus dei ex cuius semine
stirpe est christus terminus ab ortu solis
usque ad terra sinum magnum est non gentibus
Sentio tis .si. sum .i. percipere
sensu scilicet auditu gustu vi
su uel odoratu uel tactu et
secundum hoc est actiuum Item sentio
.i. intelligere uel habere sensum uel in
tellectum et secundum hoc est neutrum unde hic
sensus sus .i. uis anime qua homo
percipit corporalia uel per quem homo
audit uel uidet uel tangit uel gustat
uel olfacit Sensus dicitur intellectus
alium significationem sunt unde in quo habemus
intelligere et hic sensum .s. sensum
perfecte attendimus uocibus sensus anus

Et hinc sensuosus a.um .i. plenus sensu
unde sensuose rius sime adverbium et hec sensu
ositas tis Item a sensus hic et hec sensual
et hoc le ad sensum pertinens uel sensu
corporis datus uel sensu percipiens unde
hec sensualitas tis et sensualiter adverbium Item
a sensus sensim .i. paulatim adverbium sensim .s.: paulati
sim ita quod morantur et paulatim te
dunt sensum faciunt et cum sit sum
et sensatus a.um quod est insensatus
a.um et utrumque est comparatiuum sensa
ter quod et componitur hic et hoc sensibile .i. sensum
et insensibile .i. sine sensu Et cum
pro hic et hec et hoc presens tis componitur
est quoniam est autem quinque sensuum sub
iectum unde presens .i. presensibus
positus .i. ante sensus uel pro sensibus sensus
oculi uel ante sensum Et presens quoque dicitur
prosper et benignus et propicius quia que
nobis propicia sunt quasi presentia sunt et
aliquorum presentia quasi fauor est ut
deorum et componitur unde hec presentia e et
hic presentialis le liter litas et pre
sentaneus a.um in presentia ando
quod sepe se presentans Et presento
as quod quasi represento as et est actiuum
cum omnibus suis et Et nota quod inuenitur
adpresens pro presenti et sunt due partes pro
pro una Et inuenitur in presentiarum .i. in
presentia mea Et potest esse compositum et erit
adverbium temporis Item sensus quasi cum ab
et hic et hec et hoc absens tis quod non est sub
alicui sensui corporeo conuenienter sit
ipse unde absens dicitur quasi a sensibus remo
tum unde absenter adverbium et hec abse
ntia e et absento as amouere ab:
sens facere unde absentaneus a.
um qui se semper absentat Potest
et absens deriuari ab absum sicut
prius ea dictum Et nota quod sensus sunt
quinque scilicet auditus visus gustus odo
ratus et tactus tres aperiuntur et
clauduntur duo sunt patentes semper
Item nota quod sensus quinque dicitur anima quia
sentit quinque inuisibilia rei aduenientis
scilicet memoria rei inuente recordatio
illa que cogitata reperit hec repetita
custodit Item a sensus hic senex nis
quia in senibus solis sensus abundare uel
pro quorundam quia in eis sensus diminuuntur
unde senex quasi sensu nesciens et est

Non composito vero hic senior et caret superlativo / et positivus et comparativus non invenitur nisi in masculino genere quamvis antiqui dixerunt hic et hec senex et hic et hec senior et hoc senius / et in superlativo senissimus a um. Item a senex senecio onis .i. aliquantulum senex Plautus tri. Satis est si sciunt senecionem sinibus annis. Unde hec senecia .e. .i. pilatura labiorum vel ulcerum senilis vel illud tuberculum quod est sub aure presertim quod distinguit an sit iuvenis an non. Item a senex senilis le. le. et hec senilitas. Et hic senilitudo dinis et hec senecta .e. et hec senectus tutis in eodem sensu. Et est senectus sexta etas que nullo annorum numero finitur sed post quinque etates quicquid vite est senectuti deputatur. Senium vero est ultima pars senectutis. Item a senium a um quod sit terminus sexte etatis vel a senex. Item a senex seneo es ui .i. senem esse vel fieri senem. Unde senectus a um participium secundum antiquos / et hec senectus sa um vel valde senex. Et per compositionem consenesco ex presenesco intus vel valde senescit. Presenesco perfecte senescere. Persenesco presenesco et sic de aliis. Consenesco presenesco etc. Senio et eius genitivus hec senes partes ex tribus [...] per dies [...] et cadit superius [...] secundum antiquos [...] Item senex et enim natus et dicitur hic senatus tus tui quod senex natus vel natu quia in illa dignitate eligebantur senes natu / vel nascebant in ea .i. eligebantur senes solum prudentia. Vel senatus dicitur a senendo quia senatoribus facultatem agendi dabant / sine cuius consensu licentia nulli magistratui licebat aliquid agere. Vel senatus dicitur et ipse locus in quo conveniunt senatores. Unde hoc senaculum li locus ubi senatores congregantur. Et hic senator oris qui illam habet dignitatem. Unde senatorius a um. Item a senex quasi quamsenex .i. valde senex. Item a sensio sensibilis le. liter. litas. Sensibile .i. sensu perceptibile sed aptum sentiri vel sentiri. Unde sensibilis le. liter. litas. Et componitur insensibilis. Unde sensibilitas [...] sensilis insensibile nascitur [...] sensilis / et hic sensilitas atis.

Sensibilis etiam secundum accidentem [...] intelligibilis. Unde per [...] quod paratur sensibile .i. intelligibile. Et sensibilis quasi insensibilis le. liter. tas. Item a sentio hec sentis tis .i. spina vel arbor spinosa que et sentitis dicitur et dicitur sic a sentio quia quicumque sentitur eum pungit / Sentix vel sentis dicitur a situ quod est terra inculta in qua sentes et spine nascuntur. Unde sentus a um et senticosus a um in eodem sensu .i. horridus asper vel sentibus plenus spinosus. Unde Terentius in eunucho. Video sentum squalidum et sentosus a um et sentuculus a um idem quod sentus .i. asper horridus spinosus. Item a sentio hec sentina ne locus in navi ad quem putredo undique confluit quia gravis fetor ibi sentiatur et inde vel a sentio sentino .i. animo aliquid ad sensum dividicare. Item a sentio hec sententia .e. .i. iudicium vel litis decisio vel firma et indubitata responsio vel animadversio vel sensus sive intellectus. Item sententia quod color rethoricus dicitur scilicet breviter [...] aliquid moralitatis generaliter comprehendens ut obsequium amicos odium parit. Et est idem in rethorica sententia et proverbium commune vel generale quia ad communis vel generalis loca et generale vel communis sententia. Et ideo si intelligit persona fiat adiuncta tamen alia figura ofenditur Achilles agamemnona [...] dicendo Metrofanes premeruit graciam Metridatis obsequio. Sic quia [...] eciam et sententiam est quod sententia [...] persona profertur / numquam eciam [...] a dicitur. Unde si persona [...] dicitur fit eciam si [...] fit sententia. Et a sententia hec sententiola dicitur et sententiosus plenus sententiis et copia. Et nota quod sensus a um est participium comunibus dicitur quasi sentitus a um quod nichil est. Unde Augustinus de civitate dei Sensa est motiens quia animus deseruit. Sentio quasi asentio tis asensum prebere. Unde hec asensio onis / et hec assentia .e. .i. consensus [...] et hic asensus sus et asentaneus a um qui cito prebet asensum / et asentor aris .i. adulari. Unde adulatorum est asentur. Et non quia invenitur asentio is et asentior in asensus et [...]

cundepo . ge Absencio tis . et abst cor
tur in cord ssiv . i . dissentire Consto
tis . i . consensum prebere q̄ simul
sentire vn̄ hec q sensus sit et gsentaneu
. a . um . qui facile gsentit vel quenicios
congruus et pl. hij consentes tium
. i . digni vel bonis consencientes vn̄
Mare vel gsentes . q̄ coessentes q̄
divina essentia tres sp̄ assistunt sp̄
vestiunt . hij et consentanei dicuntur
Dissencio tis et dissentior tur . p eod
. i . discordare discrepare q̄ diversa
sentire Vnde dissensio onis et disse
sus . a . um . et dissensum . i . discordanter
et dissentaneus . a . um . qui facile dessentit
Persencio tis . perfecte sentire p̄ sen
tis . ante sentire Resencio tis . iterum
sentire et ab iste metho . Asentisco
Absentisco Consentisco etc. Sencio
et eius gta faciunt scitum in sic supinum
in sum Item sencio p sensu scape
ut diximus activum e gta ab eo sunt
neutra sc̄ persencio . a . psencie et re
sencio que sunt ac Senes mens
et q̄ cum polis qd̄ e plitas et dr pol
lisenus . a . um . i . plurium sensuum ut
hec verbum cano e pollisenum sencie
a quod e sin et dr hec asinus . in . q̄ sine
sensu q̄ brutum et stolidum animal
est Seorsum adv . distinctum separa
segregatim semotim et derivatur a
se proposicione inseparabili que separatum gst
a qua dividitur et sens . i . aliter vel pre
vel iuxta vnde sepcimus p gposicionem
. i . alit Senam abundancia Sena
belva . de qua lex Non manducabis
senam Sennar latissima vallis de
qua turris a superbientibus edificari
cepit Senima tristicia

Sepio . pis . psi . ptum . et imperat
pim pitu . i . circundare sepe
circundare unde septim
adv . i . clausim et hoc septum
ti . locus circumclausus ut stabulum
pecudum et hec sepes . pis . vn̄ se
pecula . le . vel sepicula ambo dimi . et
q sepia . e . quidam piscis qr quibusdam
sepibus est interclusus hec tz in se
cundam sentinam nigerrimum et a
marissimi succi plenam de qua fit
optimum incaustum vn̄ sepia p
incausto vel atramento pe vn̄

Persius nigra quod infusa vanescit se
pia lingua vn̄ hec sepiola le di
Plautus in Cassina Emite nobis
sepiolas et lagunculas et ordeias
sc̄ a sepio hec seps pis . vel seps ind
quidam genus serpentis qui non solum
corpus sed eciam ossa veneno gsumit
iste quidem serpens qui pungit aliquem
facit carnem et ossa eius fluere ita quod
ad minimum pulverem redigunt et re
vertunt vn̄ dicitur est seps a sepio quod
e claudo et ligo p contrarium qr aperit
et dissolvit carnes et ossa vel liquefacit
ab eo Item a sepio sepe adv mi
et gpa sepius . sime . Inde ecsi an
tiquos sepior . pis et sepissimus . a . um . q
asepius . a . um positivo sc̄ a sepius sepi
usculus vel sepiusculus a quibusdam sepius
et sepicule . i . sepe et vicia diminutum plautus
in Cassina Sepicule peccas Sepe quod p se
pe quinsepe . sepe numero . i . multociens
Sepio q̄ circumsepio . pis dissepio pis
diversis modis sepire vel sepem removere
discludere Insepio pis includere Intersepio
pis . i . intercludere Persepio pis . sepe tendere
an sepire vn̄ hoc persepe pis et ls pinn
. i . locus persepty in quo bestie recludun
Obsepio pis . undique vel circum sepire Re
sepio . pis . i . recludere Sepio et eius gta
sunt activa et producunt hanc p se et sic
plurimum in p se et supinum in plurimum Ara
inveniam quidem sepim et sepitum Se
pellio lis . livi sepultum lia . invenitur
et sepellitum . i . mortuum condere vn̄
sepultus . a . um . q . sine pultu . i . sine
pulsu ceterum e et non gposito vel dir
sc̄ q̄ insepultus . a . um . et hec sepultura
e et hoc sepultum vnde hoc sepultro
lum et hic hec sepulturalis le . Sepellio q̄
gsepellio lis . i . simul sepelire Desepe
lio . lis . i . diversis modis sepelire vel a se
pultura removere et eicere Sepelio
et eius gta activa sunt et corripiunt
hanc p se et scribunt p unum l et fa
ciunt supina in ultimum et producunt
Seplasium . i . stacio ubi pigmentarii
vendunt quam greci miropolion dicunt
vn̄ seplassarius . a . um . i . negotiator qui
multa vendit quem greci pantapole
vocant Seperoqiibata lauri Sepe
dium refugium

Sequor queris secutus sum vel secutus fui sup. secutum tu et secutu. a. um.
quod sequitur, vel quod est dignum
sequi. Et hic et hec et hoc sequax
acis. i. diligens secutor qui et sequa-
cius dicitur. unde sequaciter adverbium et hec sequa-
citas tis et hic sequaculus. a. um. i. aliquantulum sequax. Item a sequor hoc seculum
Seculum — li. i. spatium centum et decem annorum
vel et seculum ponitur pro vita vel pro quolibet
spacio temporis aliquantulum longo et dicitur seculum
quia unum sequatur aliud. Unde hoc seculum
li per sincopam et hic et hec secularis re.
Secundus — riter. ritas. Item a sequor secundus. a. um.
qui statim sequitur post primum et secundus. a.
um. prosper et bonus a sequendo quia que
secunda sunt de prope sequuntur. Unde se-
Secunda — cunda dicitur fortuna prospera quia ipse nos
sequitur et iuxta nos est, sicut adversa est
opposita et recedens. quod autem dicitur secundus quasi
sequens sedes etiam est. Et hinc secundo. as.
Secundo — i. prosperare prosperum facere vel secundo loco
sequi et est activum. Et componitur obsecundo. as. i. obe-
dire obtemperare et est neutrum quia in omnibus
Secundum — sequendare. Item hoc nomen secundum ponitur loco
adverbii loci vel qualitatis vel quantitatis
vel per eius similitudinis, ut eum dicitur secundum
Secundina — lucam. Item a sequor hec secundina. e. i. fol-
liculus in quo puer involvitur in utero matris
et qui simul nascitur cum infante quia secundum eum
dum egreditur, et dicitur sequestra... seque-
stri et quod et tertie declinationis
invenitur. Et dicitur regulariter
quod et tertie declinationis, secundum regulam sic
Sequester — Sequester dicitur reconciliator qui discordes
pacificat et qui certantibus medius intervenit
qui grece omesor dicitur apud quem pignora
deponi solent, et dicitur a sequendo quia ille
qui electus est utriusque partis sequatur fidem.
Unde sequestra. e. reconciliatrix. Et seque-
Sequestro — stro as. i. separare ut ipse certantes pacifi-
care, et est activum. Et sequester a. um. i. me-
dius vel medians. Item a sequor hec
secta te. i. institutio propositum in bono vel
hoc vel discrimina est. Et ab illo supino
secutum debet dici secutor. oris. fit. secundum sin-
copam, et dicitur sector vel cum dicitur assectator oris
quod est nomen verbale. Et componitur assector aris.
i. sequendo adipisci assequi. Consector
aris. Unde consectaneus. a. um. qui simul
sectatur vel consectatione eius sectae. Et sec-
ta a con et secta. Sequor componitur cum pes et

Et dicitur pedissequus. a. um. et dicitur pedissequa
domini pes sui famulus vel ancilla. Et dicitur du-
bitatur an debeat scribi per c. vel per q. sed
dicendum est quod per q. vel per c. quando sequitur
c. servatur per c. cum sequitur alia vocalis
servatur per q. secundum usum et sonorum. Item secun-
tor quasi cum curia et dicitur quasi scurra ve-
i. lecator vaniloquus, ipse quasi dicitur
scurra qui sequitur curiam gratia cibi.
Quod autem dicitur scurra. q. intellectum vide-
tur est et non compositum. Unde scurrilis le. et scurri-
litas. i. lecacitas turpitudo, turpis studium.
et scurror. aris. i. esse vel fieri scurra. vel
tenere officium exercere dissolute vivere.
Unde Oratius scurror ego michi. Item a sequor
hec sequela le. i. mos et successio et plures
consequentia sive secutio. Et componitur assecla le.
sequor eris. i. valde sequi vel intus sequi
vel sequendo acquirere, et inde hic et hec assecla le.
per sincopam assecla le. i. serviens vel co-
mes communiter qui sequitur aliquem. Conse-
quor eris. i. simul sequi vel sequendo adi-
pisci, similiter sequitur aliquid qui non
consequuntur. Unde hec constantia et consecutio et
secutus. a. um. Exequor eris. i. extra sequi
extra alia aliquem sequi aliquid perficere ad
effectum ducere instare ad aliquid faciendum.
Unde hec exequie arum dicitur effectus sicut que. hec
quie arum, officia mortuorum vel obsequia
dicuntur que fiunt circa sepulturam. Unde
exequialis le. et exequialitas. Insequor eris. i.
valde vel intus vel intro vel contra sequi,
et ipse accipitur in malo. Unde insectator aris
fit. Persequor eris. i. perualde sequi vel
quasi instanter sequi et procedere. Unde hec
persequitur, quasi persecutor. Persequor
eris. i. causa perdendi et nocendi sequi.
Et prosequor eris in eodem sensu. i. infestare per
sequendo inferre facere angustiare, ipse
quasi in malo dicitur sed non semper. Dicitur enim prosequi:
quasi i. perfecte sequi. Obsequor eris. i. obe-
dire simul in omnibus sequi. Unde hec
obsequela le. et hoc obsequium. i. servitium.
Unde Terentius Obsequium amicos, veritas
odium parit. Unde obsequialis le. et obsequialitas.
et obsequiosus. a. um. obsequio
plenus. Plautus in Captivis. Michi ob-
sequiosus semper fuisti. Subsequor eris. i.
modicum vel parum vel latenter sequi. Unde
hoc subsequium. i. servitium. Sequor et
eius composita secundum tempus et casum habent supra et sunt

sirpina in autumno Et ipa uia et serpens
pruit et germina in di to dum sc:
bitur p q̄ si serpina pstat et fruti tp.
et sirpina vltrina et valia secm̄t
p̄ c. capitulum

Serpo. pis. psi. ptum. i. latent
vie vel in corpe et in ventre
repere Vnde hic et hec serpens
.tis. q̄ oculte et minutis ac
squamis spit et repit visibus Illa autem
alia q̄ quatuor pedibus vtuntur sicut
lacerti. stelliones non serpentes dicun
sed reptilia Serpentes autem illa repti
lia sunt que ventre et corpe reptant
quorum tot venena sunt quot genera
tot pernicies quot species tot dolores
quot colores habent. Dicit ysiodorus q̄ si
serpens caput cum duobus euaserit
digitis nichilominus viuet Vnde totum
corpus obicit pro capite defendendo
Vnde hic serpentulus di. et serpentina a
.um. et p composicionem hic et hec serpentigena. e.
i. de serpente genitus Item a serpo ser
pedo. is. i. rubor cutis Dicitur a serpendo
cum pustulas extendat Dicitur a serpedo
q̄ serpat per membra et hoc serpillum h.
q̄ serpat per membra et hoc serpillum li
.i. herba que et trifolium di vel aruillu
Virgilius Alie serpillum herbas contundit
olentes Serpo componitur consirpo. pis. i. simul
serpere Insirpo. pis. i. intus serpere Prosirpo
pis. i. procul serpere vel ante vel contra
Vnde hec prosirpina .e. filia cereris scilicet luna
vicinior nobis et inferior omnibus aliis
planetis vel proserpina filia ceceris dicitur
semen vel seges q̄ procul serpat a terra
ascendendo Serpo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in psi et supinum in ptum
Seruo as. aui. i. custodire retinere
vel in custodiam ponere vel pserui
tute Vnde dicitur seruus. vi. q̄ olim
in bello capti cum interfici possent
occidi seruabantur et fiebant serui ex eo
dicitur seruus a seruando sed antiquitus consideratur
licet et quamuis modo dicantur serui qui se
ruati non sunt Seruus ergo di ex
seruati non sunt Seruus ergo di ex
conditione seruitutis Item seruus in bel
lo captus et seruatus famulus ex propria fami
lia suorum ortus Mancipium ex hostibus
mancipatum vel manu captum quod ad di
suum q. serens vinna vel. q. seruans
vultum domini sui vel q. serens
obsequias sectha e non composita Vnde hec

Seruulus di. et hec serua e. et seruus a um
et seruilis le. liter. litius. et hoc seruicium
Vnde hoc seruitolum di. et seruitiosus a um
plenus seruitiis Item a seruus hic seruitus tutis
et est seruitus condicio seruiendi seruitium
munus vel actus seruientium Item a seruus
seruio uis. uiui. itum. Et q̄ conseruio uis sil
seruire Diseruio uis diuersis modis seruire vel
offendere Deseruio uis valde vel deuote
seruire vel offendere Inseruio uis valde
seruire vel obedire Seruiunt tamen dominis
infirmitatibus scilicet precepto Deseruio uis
iterum seruire vel a seruicio cessare Sub
seruio. uis. i. obedire vel satisfacere consonare
vel latenter vel parum vel parum seruire Ser
uio et eius composita neutra sunt Item seruus q̄ conseruus. ui.
simul seruus Item seruo as q̄ conseruo as
obseruo as quod in duabus sententiis accipitur
scilicet in bona ut obserua preceptum domini
mei Et in mala ut obseruabit peccator in
stum i. insidiabitur iusto Et in bono secundum
di obseruare q̄ vndique seruare et ad imple
re in mala q̄ contra seruare Vnde hec obseruatio
et hec obseruantia Obseruatio est cure do
ctrine et artis Obseruantia cultus religionis est
Item seruo q̄ reseruo as i. retinere Seruo et
eius composita actiua sunt

Sereno as aui i. exillarare letifi
care illuminare lucidare Vnde
serenus a um letus ilaris lucidus
clarus tranquillus Sed serenum ad
celum refertur tranquillum ad mare
et quia Vnde hec serenitas tis. et hec sere
nitudo inis. Et sero ris. seui satum i. se
minare vel plantare quia sereno celo
serendum est et non per imbres Et nota q̄
Sero ris dupla habet preteritum et dupla supinum
ut sero seui satum i. seminare et plantare
sed hec significatio tracta est ab alia qui
in arbores plantat quod modo seminatum
ius quasi ferat Et q̄ seminatio et plantacio
ordine solent esse. ideo sero ri quinque po
ordinare Item sero ris. serui sertum
i. immittere vel coniungere inmeritum et serui
per ordinare et per serui serti sertum antiquos
Et hic hoc sertum ti. i. corona de floribus
inserta et compacta Vnde hoc sertulum
li di et sertatus a um. i. serto ornatus vel
coronatus Item a sero serui hec sera
e. firmatura hostii et proprie lignum quod per
transuersum obicitur hostio et apponitur Vnde
hec serula le di et sero as. seram hostio appo
nere Item q̄ obsero. sero
re hostium firmare claudere Et q̄ obsero sero
as i. aperire Consero as sit serare De
sero as i. valde vel deorsum serare
Dissero as i. diuersis modis serare vel

Seras remouere & aperire Insero ris. i. valde vel intus serare Obsero ras. seram hostio apponere Resero ras. iterum serare vel recludere & aperire, quod retro seram facere et remouere Subsero ras. subtus serare vel parum vel sic vel latenter Sero & eius composita actiua sunt & correpta hac prima syllaba.

Item a sera est hoc sero indeclinabile ut potius est aduerbium, licet quandoque ponatur nominatiue, sicut & mane, ut tamen dicitur Obseruantur sero, similiter mane. Et dicitur sero a claudendo seras. Clauditur enim tellus sero sicut mane aperitur. Unde & nocte dicitur esse tellus clausa, & die apertum. Certa sero est quod sera telluri. Et hic serus a um id est tardus & extremus, & comparatur. Unde sere, rius, rime aduerbium, & hec seritas tis id est tarditas. & serotinus a um tardus, tarde veniens & vespertinus, vel dicitur a sero, & hic serotinus as. id est tardare vel serotinum facere. Item a sero hoc serum id est liquor qui defluit de recenti caseo cum premitur. Item a serus serius a um utilis et necessarius. Theodulus Nostra fides seria ludo. Unde serie aduerbium id est utiliter vel intente sedulo studiose ex animo sincere. Et serio ablatiuus positus pro isto aduerbio serie. Plautus Dic obsecro hercule serio quod te rogem. Et nota quod serius a um dicitur utilis et necessarius tractatum est a ser. id est senibus qui utilibus solent uti & utilia tractare, et inutilia & inutilia vitare. Item a sero pro ordinare hec series ei id est ordo tenor. Unde serio as. id est ordinare in ordine & seriem disponere. Item a sero, ruí, hec satio onis. et hic & hec sationalis & hoc le. & hoc semen nis quod in agro spargitur ad gignendum fetum. Unde hec sementis tis. semen frugum vel tempus seminandi vel terra seminis vel ipse actus seminandi. Unde sementinus a um. et semento as. id est seminare sementum facere. Item a semen hoc seminium nii. id est semen vel tempus vel exordium vel linea de semine. Plautus in milite glorioso Venundatur meretrix non hoc me seminio dixit seminio pluraliter dixit pro lucro de semine. & hoc seminarium id est semen & tempus vel exordium vel vas in quo ponitur semen. & seminarius a um ad semen vel ad seminandum pertinens vel exordialis & initialis. & hic & hec seminalis & le. & semino as. & consemino as. dissemino as. Insemino as. Resemino as. & est nota quod omnibus sunt quarte. Item a semen hec soror is quod ab eodem semine sicut quidam sorores sunt que habent eundem patrem, sed diuersas matres. Econtrario

Germane que habent eandem matrem sed diuersos patres. quod ab eadem genitrice manantes. Vel soror dicitur a solus quod sola cum fratribus in sua generatione habetur. Unde hec sororcula le. diminutiuum & sororius a um ad sororem pertinens. et hic sororius rii. filius sororis. et sororia filia sororis. et sororius maritus sororis vel frater uxoris. Item a soror sororizo as. id est imitari mores sororis, assimilari sorori. & hic socer eri. pater uxoris. Vel socer dicitur a socio as. quod sociatur & acquiritur per affinitatem sicut superius dictum est. Item a soror hic Sobrinus ni. id est filius sororis quasi sororinus. Unde hec Sobrina filia sororis quasi sororina. Et ex compositione hic consobrinus ni. cognatus, vel consobrini dicuntur filii duarum sororum vel fratris et sororis quasi consororini. Unde hec consobrina ne quasi consororina. Semen componitur hic semiuibius bii. id est seminator verborum. Unde hec semiuibia. id est seminatrix verborum. Item a sero hic Sermo onis. id est oratio remissa quotidiane loquutioni finitima. remissa id est tenuis & non alta. Vel sermo est oratio humili stilo composita & humane locutioni finitima. Vel sermo est collocutio unius personae ad alium. Et dicitur sermo a sero ris. quod serat utilitatem mentibus auditorum vel quod seratur inter colloquentes. Unde hic sermunculus li. diminutiuum & sermocinor aris. id est sermonem facere. Sero quando sum utriusque litteraturam. Assero ris. aserui situm. id est plantare iuxta. Iuuenalis Dominibus et tibus assita certis limitibus. Assero ris. serui sertum. id est liberare manumittere. Et assercre id est affirmare vel adiungere. Unde hic assertor ris. quia unus alteri asserat sicut hoc supra distinctum est. Et asto as. facere. Consero ris. seui situm id est plantare simul serere. Unde consitio plantatio. et consitus a um. id est plantatus. & consitiuus a um. aptus ad conserendum. Consero ris. rui. quandoque significat committere conterere coniungere. ut isti conseruerunt bella et conseruit verba. Unde consertum. id est commixtum. Circumsero ris. seui circa plantare. Circumsero. rui. undique coniungere vel ... & committere. Desero ris. rui. desitum. id est delinquere. Unde hec desitudo & hic desitor. & desitum facere et pe ce. fe. vel vi desero. Dissero is. tractare dicere sapienter loqui. argumenta affirmare. Unde disertus a um. id est sapiens & eloquens & facundus

Serus

Serius a um

Serius a um

Series

Sero

Soror

Et subtrahit unum s. quinis sic duo in uo
et similiter in participio ut dissero et dis
sertor et dissertus. unde et primaria correptio. Orator
facundi talites que non secte dictum et
essa unde diserte vel disertim. Tunc tunc eam/
et hec disertitudo dinis. disertu locutio. Item
a dissero disserto. as. frequentativum disserere.
diserte loqui. Item et disertor. as. per unum
s. disertum facere. et tunc dicitur a disertus.
a. um. Item dissero componitur edissero. is. i. valde
dissere vel aperire exponere. unde in ewangelio
Edissere nobis parabolam. Item hinc edis
sito. as. frequentativum. Marcus. precepta edissitare.
Item Exsero. ris. rui. sertum. et
exhibitum est exerere. vis. rui. sertum. et
foras emittere vel denudare et manifestare.
Unde exerto. as. frequentativum. Insero. vi. situm. i. plan
tare. Virgilius Insere nunc melibee
pilos. et componitur inserere plantare per intromis
sionem ramorum adinvicem. Unde Ovidius de
remediis veneris incisio fac ramum
ramis adoptet. Insero. ris. rui. sertum.
i. immiscere vel immittere. componitur violenter.
Unde insito. tas. frequentativum. Intersero. ris. rui. tum.
interponere intermiscere intermittere. Intersero.
ris. sevi. situm. i. inter plantare vel inmiscere.
minare. Prossero. ris. rui. sertum. i. pro
cul emittere. Unde Lucanus Prosere. ris.
rui. tum. i. ante immittere vel supra.
Obsero. ris. obsevi. situm. quod ut indiget
seminare vel plantare vel tegere. Lucanus
Obsita funerea velatur purpura lana. Obs
sero. ris. rui. tum. i. quasi serere et immittere
commiscere. Et nota quod secundum predictam
omnia composita a sero faciunt preteritum in rui
et supinum in sertum. secundum alias omnia fiunt
in sevi. sed tamen illa que habent sensum affinem
serui sui simpliciter. sic que dicuntur plantare
quasi arbores plantat eas quoque
seminarium confert. Et hic est quod illa
omnia que habent omnino sensum contrarium
a sensu sui simplicis faciunt preteritum tantum in rui
et supinum tamen in situm ut desero. rui. tum.
Dissero. rui. tum. Exsero. rui. tum. Consero
rui. tum. Presero. rui. tum. Alia omnia
faciunt preteritum in sevi et serui et supina
in situm et sertum. cum dicuntur complantare
faciunt preteritum in sevi et supinum in situm
in aliis vero sensibus faciunt preteritum in rui et su
pinum in situm. Obsero tamen pro tegere facit
preteritum in sevi et supinum in situm. Item
sero et composita ab eo sensum quod faciunt preteritum
in sevi et supinum in satum vel situm vel

sunt sicut obsero sevi pro tegere quod est actum.
Item sero et eius composita secundum quod faciunt
preteritum in rui et supinum in sertum active sunt.
Item omnia composita a sero serui sertum retinent
literaturam sui simplicis vel utique sunt composita a sero
sevi satum nisi quod in supino mutant
a simplicis in i. Item sero et eius composita in preterito
corripiunt hanc penultimam. sed in preterito eam producunt.
Sereno. as. componitur consereno. as. i. insimul vel
valde serenare. Desereno. as. Subsereno.
as. i. subtus vel parum serenare. Sereno activum
est enim omnibus modis componitur.

Seres epidum est serum. unde hic
seres. ris. dicitur est ille populus unde
dicitur Sericum. ci. quod vulgo di-
citur sericum. quod apud eos abundant
sera quam apud eos egerunt sub bom-
bicibus vermes qui sericum egerunt.
bicibus a quibus hec fila arborum arbo-
ribus dicuntur. et dicitur Sericus. a. um. et hec
Serica. quedam vestis de serico. et Serica
Serica. a. um. serico ornatus vel intextus.
Et serico. as. serico ornare vel intexere.
et per compositionem obsericus. a. um. quod
superius distinctum est. Et tramesericus.
a. um. habens tramam sericam. unde hec tra-
mosericea. ce. quedam vestis lineo stamine
sed trama serica. Serosa fraus nequi-
tia. Seron vel serom sepulcrum inde-
num. Sesqui. i. totum. unde per compositionem
sesquipes. dis. i. totus pes scilicet mensura
unius pedis. Persius Pinguibus aquali-
bus aspersa sesquipede constat. unde sesqui-
pedalis. le. quod quasi mensuram unius pedis.
Oratius Proicit ampullas et sesquipeda-
lia verba. i. totum pedem continentia. unde
sesquipedale adverbium. et hec sesquipedali-
tas. tis. Item sesqui quasi totum alterum et sesquialterum
continens totum et totius medietatem ut
ternarius est sesquialter binarii vel ad bina-
rium quia quasi ipsum totum et eius alteram partem.
et componitur subsesquialter. a. um. qui ab alio totus
continetur et eius altera pars ut binarius
est subsesquialter ternarii vel ad ternarium.
Item sesqui componitur sesquitercius. a. um. et sesqui-
octavus. a. um. continens aliud totum et eius terciam
partem ut quaternarius ternarium vel continens
aliud totum et eius octavam partem ut no-
venarius quasi octenarium. et per compositionem
subsesquitercius. a. um. et subsesquioctavus.
a. um. qui ita continetur ab alio. Similiter
per compositionem potest dici sesquiquartus. a. um.

Sexquinquplus a um. Sexquisextus a um.
et in consimilibus. Item sexqui et tu
plicia et. Sesquicuplus a um. quasi
quasi sesquitupplus .i. continens aliquid
totum et plurium tocius .i. medietatem
unde hec sescupla le .i. totum et dimi
dium scilicet summa capitalis et dimidium
vel in decretis. Seth fuit filius ade
et interpretatur resurrectio quia post fratris
interfectionem sit natus qui resurrectionem
fratris et mortuus suscitaret. idem et
positus quia eundem deus pro abel
posuit a quo quedam heresis dicti sunt
Sethiani qui dicebant eum esse
xpm. Sethare .i. spina. Setim genus
est spinarum in heremo ex quibus sunt
ligna imputribilia.

Servio vis. ivi. itum .i. nisa
nire sincere servum esse vel
fieri. Unde servus a um .i. tollitus
scilicet servus in ira crudelis in
sanguine et comparatur unde hec servitia
et hec servitium et proprie quisculus
a um .i. valde servus tamquiscilus a um
.i. valde servus. Servio componitur conservio
vis .i. simul servire. Deservio vis .i. a se
vire .i. diligenter servire vel valde servire. Disservio
vis .i. diversis nationibus servire vel a servitia
cessare. Inservio vis .i. valde servire. Obser
vio vis tamen servire vel iterum servire
vel retro a servitia cessare. Servio et eius
composita neutra sunt et producunt se. Sialon
dicitur saliva. Siban mensis maius.
Sibus dicitur callidus vel acutus. Unde
sibula le dicitur collectio hereticorum. Sibilo
as. avi serpentum est proprie. homines tamen
sibilant unde hic sibilus li. sed in plurali
sibila orum et sibilus a um .i. sibilans.
Oz poeme ex metri usurpatione est a
plurimis a um pro plurimis. Sciatina sic
.as hec siphon onis .i. tuba vel parvus
concha sive vas in quo mingebant in
quo cum urina cadit facit sibilatum et
ideo ponitur pro sibilatu urine vel pro lombo
Iuvenalis Effigiem quoque dee longis siphonibus
implevit. vel posset hic teneri et in proprio
sensu Nam longi vasa suspendebant
mulieres ad simulacrum pudicicie factas
vel dicitur vas quo utuntur in oriente ad
extinguendum ignem et dicitur siphon a sufflo
et fundo quia aquas sufflando fundit.
Sibilo as componitur consibilo as .i. simul
sibilare. Desibilo as a sibilo cessare
exsibilo as quod sibilum proicere. Insibilo
as intus vel valde sibilare vel sibilo
intus implere. Obsibilo as undique vel
contra sibilare. Resibilo as iterum sibilare
vel desinere sibilare. Subsibilo as
post vel parum vel latenter sibilare
et nota quod sibilo proprie quandoque pro deridere
quia sibilare solemus per eum quem de
ridemus unde oracius populus me
sibilat. Sibilo ventum componitur ex omnibus
sincus est. Sicera e ebrietum est vel
dicitur a sucis quod ex sucis frumenti vel
pomorum conficitur. vocatur quoque sumptibus
aqua pinguis quod sicera color. sed
sicera omnis potio omnis liquor. est composito
et omnis liquor qui inebriare potest
magis vel per ire licet qui et dactilus
humero dicuntur. Sicinna e
agrestis. Siculus et sunt Sicilie
Itali unde illa terra dicta est Sicilia sicut
dicta est Sicania eadem a Sicano
rege que prius dicta est Trinacria
tria acria .i. promontoria velorum
patiens et illibeum. sed trinacria quoniam
est quod hanc triquadra dicitur quoniam
in tres quadras divisa per tria quoniam
promontoria. et a sicania sicanus
a um et sicanius a um. et a sicilia
siculus a um et sicilensis se et hec
sicilides dis unde hec sicilis dis vergilius
in bucolicis Sicilides muse paulo ma
iora canamus. Siclus qui hebrei simone
siclus corrupte appellatur et cetera nomine
hebreus apud eos uncie pondus. apud
latinos autem et grecos quarta pars
uncie est et stateris medietatis dragmas
appendens duas. unde in libris divinis
legitur. Enim lex siclus uncia est. cum
vero in gentilium scripturis quarta pars uncie
est. Sichem filius fuit emor qui
quandam urbem edificavit quam a
nomine filii appellavit Sichem. hec et grece
Samarie ipse est nunc Neapolis urbs
Samaritanorum. Sichem dicitur amnia
unde sichomachia sed hic supra dictum est
Item siche dicitur premium. unde civis
sichenis quod civis sichenis sicut supra
apte dicimus. Sicofanta falsus
calumniator vel idem zeterius
appellator. fertur unde quod apud grecos
sicophanta dicitur sicus comedens
a sicos quod est sicus et fagin quod est
comedere sed hec non dicitur sicos:
dicimus apud grecos misit sed sicut
quas latenter quidam suus famulus
comedit et cepit calumniari alium
et accusare quod eas comedisset. tunc
ab eo qui comederat sicus bibi
tata statim cum ea evomuit sicus
unde per ea semper sicophanta dictus est
.i. sicus comedens. et quod ille calumniatus
fuerat servum comedisse eas et ca
lumniator inolevit consuetudo ut falsus calu
mniator dicitur sicophanta. Sidon
fuit filius primogenitus canaan
a quo Sidonii dicti sunt et gens

Servio
Servus

Servicia

ciuitas cretum in fenicia Sidon dicta
est unde hic et hec et hoc sidon omis
patronimicum et hec sidonia e prouincia
adiacens unde sidonius a um Sidoni
inceptant vendidantes vel lingua fe:
nicia piscis dicitur sidon unde a copia
piscium sidon predicta ciuitas dicta
est sub caneo Sigences ciuitas est
sub tanto unde hec sigentes genus
marmoris quod terra sigene gignitur
Simius lapis mollis et candidus S
igena genus piscis Sige dicitur silencium
vel silere unde hic sigenum promontorium
iuxta troyam sic dictum propter herculis
taciturnitatem quia prohibitus hospicio
a leomadonte simulauit abscessum
et in tacens troyam vertit cum silencio
et eam cepit unde sigeus a um quod
quasi unde vel quibus troyanus a um
et per compositionem cunosigeus a um hic
supius distinctum est Item a sige
hec sigalum li quedam annona que
videtur silere et latere inter alias propter
sui vilitatem unde sigalinus a um et
sigalicius a um et sigalonius a um
unde et tota illa que illa annona gignitur
dicitur sigalonia / Sot

Signum gni i. id ostenditur ve
xillum unde hoc sigillum dicitur sic,
signum anuli / et illud quod fit in cera
latum sigillum dicitur unde quasi sigillo
as sigillum facere vel sigillo designare firma
re claudere unde vale. tor. tio et sigillatim
i. expresse / Et hec sigillatura e. Et a con
sigillo. as desigillo as i. valde sigillare
vel sigillum remouere Disigillo as diuersis
modis sigillare vel sigillum remouere Insigil
lo as valde vel intus sigillare Resigillo
as i. retro sigillum auferre aperire vel
iterum sigillare Sigillo actiuum est et vbique
simus est Item a signum signo as i. signum
facere vel signo designare exprimere ostende
re unde signatus i. euidenter aperte / et singula
ris i. simul vnitus / sed in plurali actu dicit
tur ut singuli comederunt i. separatim
quilibet per se vnus et vnus per se unde sin
gulatim adverbium distinctum i. per singulos per
quo quidam dicunt singillatim sed male
/ et singularis re ris. vitas. et singulo as
i. singulos facere vnum et vnum per se diuidere
Signo quasi a signo as a cum designo
designare quod debet fieri vel facere Re
signo per designare Designo as valde
signare / et signum frangere et remouere
aperire Et est tractum ab eo qui signum
vel sigillum frangit / et ita aperit
librum et manifestat / et ideo designare
est aperire et manifestare Oracius Quod
non ebrietas designat tandem nescit

Vel secundum nam ebrietas designat aperta
recludit Resigno as Designo as iterum
signare vel signum auferre et aperire vel
iterum signare reddere restituere / et est actiuum
tum omnibus simus est Signum quasi significet
a um et hoc intersignium vel intersignum
quod est inter signa duo / vel signum
quod est inter aliqua sicut aquam solet mitti
de vno loco ad alium cum signo et noti
tie et significo as facere signum ma significo
nifestare notificare et exprimere unde hec signi
ficantia i. expressio significatio et desi
gnatio impositi expressa Et signanter
et significanter i. expresse aperte unde
significatiuus a um i. expressiuus / et forte
inde significatiuus cior ssimus i. expressiuus
cior ssimus et hinc significanter cius ssime
adverbium / et hec significantia e Significo
quasi consignifico as i. preter principalem
significationem secundario aliquid intelligere quod
non habet tempus / et consignificare i. simul Consignifico
significare / et significare i. per adiunctio
nem non per se solum quasi trahere quod enim alio
non per se significare / quod coniuncte et
non per se significat Item signum quasi in
adverbium et proprie sit Item signum quasi sin
signus que i. prelarus ornatus nobilis
unde hoc insigne i. ornamentum et in
signite adverbium / et insignio is i. nobilitare
ornare insignem facere et est actiuum Item si
gimus i. rubigo metallorum vel sor
dis vel purgamentum in signe Silla
bis vel syllaba greco latine dicitur complexio unde hec si Sillaba
be complexio litterarum / et hinc sillabicus sillabico
a um unde sillabico as et secundum quosdam Et a
sillaba sillabiso as ac et sillabo bas i.
sillabicare vnde sillabatim et sillabicatim
adverbium / Sillaba quasi monosillabus a um i. vnius
sillabe Dissillabus a um et bissillabus a
um duarum sillabarum Trissillabus a
um / tetrasillabus a um quatuor sillabarum
pentasillabus a um quinque sillabarum
exasillabus sex Eptasillabus a um vii
Octosillabus a um et x Vndecasillaborum
a um xi vndecim Pollisillabus plurium
sillabarum / et hic monosillabus a um et
/ et hinc adverbium / monosillabice et

Sileo es ui i. tacere / sed plerumque refertur
ad vocem inarticulatam / tacere
ad articulatam unde silenter adverbium /
et hoc silencium / et ut dicitur
quando silencium nil est sed vox nulla
est silencium dicitur Similiter tenebre
nil sunt sed lux non est / similiter nu
ditas nil est sed vestis deest Nec videtur

eis hoc nimis exquisite esse dictum. Et a
silencium hic silenciarius rii. qui in pala
tio vel alibi silencium indicat / et est no-
men dignitatis. Item a sileo hec siliqua que pro mo-
dico et minuta pisa dicitur. Invenitur frequenter
silicernes / et silescere pro incipere. Sileo componitur dis-
sileo. es. i. dimissis modestiis silere vel loqui. Persi-
leo. es. Subsileo. es. Item quasi consulo. lis. con-
silium dare / et secundum hoc construitur cum dativo
ut consulo tibi. Item consulo. i. interrogo consilium
accipio / et secundum hoc construitur cum accusativo ut consu-
lo te. Unde dictum est. Consulo te quociens
tibi consulo consilium dans. Unde hic
consul lis. et consulatus. tus. tui / et consular
re. dignus consulatu / et per compositionem
proconsul loco consulis positus. Et proconsulis. consulo
i. ad consulatum positus cum prius eram huius
vel dignus consulatu. Item a consulo hoc
consilium lii. dicitur / unde hoc consiliolum li. dimin.
et consiliarius a um. et consilior. aris. consilium
dare. Unde hoc consiliatorium loca consiliorum.
Item a consilium hic consus. id est deus consiliorum.
Item a consulo consultus a um. qui consilit
vel discretus / et cum consilio / et quasi inconsulta
a um. Item a consulo consulto. as. frequentativum. Si-
leo et eius composita neutra sunt. Sed consulo pro
interrogare quod est activum et caret supino
preterito consulo / et consimiliter quasi per
quam consulo mutat in si. Silea vel Si-
loe fons est ad radicem montis Syon
qui non iugibus aquis sed incertis horis
ebullit et per terram concavam et an-
trum saxi per durissimi cum magno ve-
sonitu. Siloe genus pigmenti. Si-
ma. e. inflexa curvum. Unde et hec si-
ma apud grecos vocatur sima quasi curvum
et representat apud grecos hoc elementum
S. Et hinc Simus a um. i. curvus. Unde
simus est qui nasum habet curvum sur-
sum. Unde hec simositas tis. curvitas
seu concavitas / et hec Simia. e. quia nasum
habeat sic retortum. Et sunt Simiarum
quatuor genera ex quibus ceropetice cau-
das habent / spinge villose sunt cornibus ma-
ximis prominentibus dentes ad feroci-
tatem obliviones. Cinocefali et ipsi
similes sunt Simiis sed faciem habent ad
modum canis. Unde et dicuntur Satiri facie
ad modum grata / et gesticulacionibus mo-
tibus inquieti. Calitrices toto pene aspectu
a ceteris distant sunt enim in facie pendu-
ctu barba et lata cauda. Et a Simia
Simius a. um. vel simieus pro simie

Simiel ad simiam pertinens. Item a simia hec
Simma. e. per duo. mm. camera pape
et in vita beati Silvestri Torquinio
in Simma prandente ultio divina
manifesta est. Sed quidam idiote legunt Si-
ma unde videtur Simista. te. i. cameraius
Unde invenitur David simista domini
pape. i. camerarius. Vel simista quasi a
sin et mista quod est secretum / sim hic
simista dicitur secretarius vel cura. Et hoc
supra distinximus Simma cum Anti quod
est contra. Et hec antisimma male scri-
ptum. Nota quasi sima quod sima i. curva quod
curvum S. imponatur est annecti sponsi
et cosidimus cum eo est in communis. Si im-
pulum grecum est apli quod et grabata
dicitur. Simpusium grece convivium dicitur
latine quod et sintaposium dicitur. Seq[uitur]
Simul adverbium congregandi i. pa-
riter in eodem loco / vel in eodem tempore
unde hic et hec similis. le et compa-
ratur / unde similis. lius. Hinc adverbium
et hec similitudo dinis. unde simili-
tudinarius a um. per similitudinem lo-
quens vel ad similitudinem pertinens
Et componitur consimilis consimilitudo. Dis-
similis. le. unde tudo. adverbium. tas. et hec dis-
similitudo. Persimilis. le. i. valde
similis et omnia composita. Item a similis
Simulo. as. facere simulem vel similem
representare. Et componitur assimulo. as. valde
similare. Assimilo. as. i. dissimulare.
Consimulo. as. Dissimulo. as. valde
simulare. Simulo et eius composita sunt activa
sive assimulor. aris. tempore in eodem
sensu. in quo et assimulo. as. Item a simul
vel simili simulo. as. i. mutare et propri-
e pingere vel fingere / et proprie se ostendere quod
nescit vel esse quod non est. Unde simu-
lator oris. et simulatorius a um. et quasi
simulacrum ymago vel effigies. quia si-
mulans aliud quam sit / et hec simultas
tis. i. discordia contentio dolus et propri-
e latens odium. Terencius in formione.
Non simultatem meam revereri. Et hec
simulacio. onis. et simulto. as. i. imi-
tos facere. Unde hoc simultum ti. quod
dam ictum in capite vel in cor-
nibus qui facit eos cornipetare / et
simultare est inimicos facere vel fugare
vel insectare et odio habere. Simulo
as. componitur assimulo. as. i. valde simulare.
Absimulo as. i. dissimulare. Consimulo as.

Dissimulo las. dissimulare negare inficiari
se scire vel esse quod scit vel est unde
solet dici Simulo quod nescio, vel quod non
sum, dissimulo quod scio vel quod sum
Insimulo las. accusare vel incusare
quia accusator est simulator in adversarium
quem accusat et Insimulator ab hoc nomine in
decipitur in eodem sensu Simulo et eius composita
ab eo omnia sunt activa. Item a simul
simila le. flos tenuissime farine
quod et similago dicitur et pollen vel
pollis dicitur, vel similago dicitur genere feminino
Sino nis. sivi vel sii situm
Sinere. est situs i. per-
mittere vel dimittere et sinere i.
finiri terminare et sinere i. cessare
unde hic situs tus tui i. pausatio vel po-
sitio vel ordinatio vel humor vel mo-
tus vel sua vel vetustas et longitudo tem-
poris vel negligentia Item negligentia ex re:
tustate sequitur. Item situs a um nomen i. positus
et volunt quidam quod in hac significatione situs dicitur
a pono nis per auferesim quod positus si vel
est. Nec u est auferesis nisi in compositis dicitur
Item sinistra e quia rem fieri sinat, quod ab
de sinistra quod sine dextra. et hoc est non approbo
unde sinister a um i. a parte i. mala quia
notivus et comparatur Sinisterior sinisterimus
quod regulariter dicitur esse sinisterimus. Item a
sinistra sinistrorsus a um i. per sinistram
ductus vel qui sinistra utitur pro dextra et sinistro
et sinistro as. per sinistram ducere vel ad
sinistram dirigere vel sinistra uti pro dextra
Sinistra quoque cum deorsum et dicitur sinistrorsus
i. versus sinistram partem. Item a sino
sinus nus i. gremium collectio vestis
et sinus i. pectus et sing. i. receptaculum
tulum maris scilicet navalis portus vel
littus recessum fluctibus unde sinuosus
a um sinibus plenus vel amplus vel
dilatatus vel curvatus et comparatur unde sin-
uositas tis sine ad. unde hec sinuosi-
tas tis. Item a sinus sinuo as. ampliare
vel plicare et curvare. Et componitur insinuo
as. i. deminutive scire quia in sinum
mittere intimare, et insinuo as. i. latenter
quasi persuadere intimare. Dissimulatio orationis
et dicitur dissimulatoria, ut cum reprehen-
dimus vel damnamus que maxime
defendere intendimus, et ergo insinuare
ad aliquid tendere quam non videantur
simulare unde hec insinuatio. ita calliditas

A latens oratio unde quidam solent exordiri
per principium ut cum causa est honesta
et auditorum animi non sunt alienati
quidam per insinuationem, ut cum causa est turpis
et animi auditorum sunt alienati. Est
enim insinuatio oratio quedam dissimula-
tione et circuitione obscure subiens au-
ditoris animum. Sed principium est oratio
perspicua et protinus perficiens animum
auditoris benivolum vel attentum vel
docilem. Sinuo et eius composita sunt activa. Item
a sinus hoc sinum ni. vas in quo lac
mulgetur prima producta que in sing.
corripitur. Virgilius Sinum lactis et hec li-
ba quot annis. Sino componitur consino nis.
consivi situm. Desino nis sivi vel sii vel
desii desitum. delinquere dimittere per-
mittere vel cessare vel terminare vel finiri
et desino nis desivi situm i. dividere separare
unde desitus a um i. separatus. Martialis Per-
pes a me desito Sinere pro mittere perdi-
mittere vel permittere activum est et eius composita ab-
eo sicut hec similiter activa sunt. Sine
in aliis significationibus vel etiam que componuntur
ab eo sunt illarum significationum neutra sunt. Item sino
et eius composita faciunt preteritum in sivi
vel sii et supina in situm. Item omnia corripiunt
penultimam in preterito et supino, sed in preterito corripit
Singultio tis tivi. pertrahere spiritum
anxietatem cum difficultate et
debet facere supinum singultitum fu-
tur singultum unde singultio ad-
fere et dicit singultus tus tui. pertractio anhe-
litus cum difficultate unde singultuosus a
um singultibus plenus et singultim adverbium
Oratius singultim pauca locutus. Sin-
gultio et eius composita quia habent neutra sunt. Hec
Sinaxis xis. sollempnitas grece latine conventus
dicitur a sin quod est con et sinaxis psalmus vel
psalmorum cursus. Sinancis ab. quod passio
est a continentia et prefocatione sic dicta
Sinancis enim grece latine continere dicitur, qui
enim hoc vitio laborant dolore faucium pre-
focantur unde sinancicus a um et sinan-
ticus a um et sinanticus a um qui tali-
ter vitio laborat. Sinodoche est quedam figura
cum quod est partis attribuitur toti vel econtra. Est
et quidam color rethoricus et appellatur apud
latinos intellectio totius per partem vel par-
tis per totum vel unius per plura, vel plurium
per unum cognitio. Sinzugia a vel i. quando
iuncta vel coniugata unde pronomina diminutiva
sinzugia vel sinsugia latine a sin quod est con
et zugium vel iugum unde hec sinsugia
i. coniunctio et proportionalis quomodo demitteris

Desino

vel numerorum dr sinsugia et e quedam
plana quedam cubita et quedam solida
sicut in prologo aparte disseritur Sinsu-
gia etiam dr si pes extendatur vltra numerum
quatuor sillabarum vn et sinsugie dicuntur pen-
tasillabi et exasillabi pedes et hij non
sunt pedes sed appellantur pentasillabi et exasillabi
quia vltra quinque vel sex pedes non procedunt
et apud grecos dicuntur sinsugie quasi quedam
coniunctiones vel declinationes quia ex quo
mensuratio dictionis que pes est extenditur
vltra numerum quatuor sillabarum non dr pes
sed sinsugia Item singu sinsugo sinsugo
as i coniungere vel aggregare Sinagoga
congregatio iudeorum et e nudeorum et dr a sin
quod e con et gogos quod e congregatio
vel aggregatio sed hec supra distinximus Sino-
chide gemma infusis umbris evoca-
re dicitur paganorum Sinocha e febris
impausabilis Sinon grecia i lasser
Sinopis et ducison civitates ponti
et minoris generis color Sinceritas a um
i immaculatus Sincathoria accidens
a capite dolor cum febre Sintgonnia
vel sintonomia i concisio a sin quod e
con et thomos quod e divisio vel sectio
vel cesio Sinelhus e animal Sindu
i sindo vnde sindubilis a um i sindo
bilis Sindesmos i coniunctio Sinaste-
ta a um i predictus Sinciresis i scintilla
conscientie Sina vel Sinai mons e et
interpretatur mandatum vel mensura vnde climo-
sina mandatum dei sed hec supra diligentius
distinximus Sinedre selle curiales
Sinton omnis vocatur lineum ami-
ctum secundum quod quidem quo Samuel operiunt
ut et conobolaginum Sintagina i do
ctrina Sinelcty senatus Sinelctinos
senator Sion mons e in ierusalem et sic
pe ponitur pro ipsa civitate et sion interpretatur specula
vel speculatio quia in sublimi constructa
e et de longe venientia contempla hec
sepe ecclesiam representat

Sipo pis ab alani falci ad faciendam
sepulturam mittere et sipare i spargere
et inde estuare excellunt et sipare
i communiter et quasi consipo as
similiter sipare dissipo as dispergere dimi-
nuere destruere prosipo as i prope sipare
et spargere vnde hec prosapia e i progenies
sapiens et i progenies estuto quia per ipsa
sipa vel spargitur usque in posteros Obsipo
as i vndique vel ab vna sipare Sipo
et eius que circa sunt et compositum quarta si as si
Siphus i sapiens Sipinus a lapis
Sipos pampinus et carna iuncta
Sipus i stopulus super cursum maris
Oc siphorum et dr tuba vel potius
cantor et quasi cum cantante pro vir-
tute suspendit simul Consimilis vo-
cibus vocem dumasipe locasti siphare
Hec Siria e dicta e a quod indige-
na eius sirie provincia est Comage-
na dicta a nomine comage urbis in
fenicia et palestina eius regio e indica
quo nomine ipse dicta et eius tribu regio
habuit vel ut dicunt Sirum fuit ne-
pos Abraham et Cetura a cuius nomine
Siria dicta est et antiqui Asirios
vocabant quos nunc Siros vocamus
et a Siria sirius a um et sirus a um
vnde et sirius lapis dr quia in Siria re-
peritur et Siriacus a um i sirius
vnde et Siriaca dr vitis vel via vel quia
de Siria ablata est vel quia migrave-
rit hec Seria e i olla quasi siria quia
ibi primum facta est vel dr sic a serijs
quia vtilis e et necessaria vel a serie quia
ordine fit post a sero quia in sero ad
ignem ponitur Terentius Tolera omnia
Delia mea et omnes serios meos
vnde hec seriola le dr Persius Seri-
ole veteris metuens deradere limum
Siracusa se civitas Sicilie vnde
Siracusanus a um et Siracusa-
nus latini vocant equos sumarios
a genere vinculi quo prius alli-
gabant Sirasiren liber equi de
cantu incantatorum Siren i tracta
vnde hec Sirtis tis et sic sirtes loca pe-
riculosa in mari dicta ab atractione
arene in cumulos et alibi incli-
natis maris et tunc in vno loque e
aqua profundissima in alio vadosa
vnde periculosum e illac transire Item a
siren hec sirena e et hec siren nis
monstrum in mari quia dulcedine sui
cantus nautas ad se atrahit et sub-
mergi facit vnde sirenius a um
dulcis et delectabilis vel atractivus
et periculosus Item sirene dicuntur serpentes
cum alis qui plus currunt quam equi
sed etiam volare dicuntur quorum tantum virus
ut post morsum ante mors sequatur
quam dolor Item a siren hec sirma a
te i cauda vestis secundum Sirmatel

dr longa series ordinis tenorem suum servans
usque ad ultimum finem ut in virgilio principium
carminum est. Sirma etiam dicitur liber vel revolu-
tio textuum in libro quia in libro fiunt multe
revolutiones et plicature sic in cauda vestis
muliebris. Item a siren hic sirius quod stel-
la scilicet canicula a longo tracta colore ste-
dere vel a strige quibus maxime notis est
Sere vel a strige quibus morbus apostemat et hec
hic siphis ruptio apostemat et hec
Siromates tis id est gladius et vel compon
Sironates matros quod est longum et hec
a sirant macros quod est longum et hec
Siromastes id est fortitudo et Sirtes a mun-
id est attractivus vel spinosus et hec sirtum ti
id est spinetum et hec siraphemum id est palm
virginale et hec Sirimpia id est sanies dicta
quia de sanguine nascitur et attrahitur
creato ii colore ulneris sanguis in sanie
vertitur Non enim fit sanies in quacumque
loco sed ubi sanguis adierit Sirinx
grece latine dicitur fistula unde hec siringa
ga vel sirinx gis dicitur fistula vel dicitur sic a
ga vel siringa nomine puelle mutate in cannam de
nomine puelle mutate in cannam re-
qua pan fistulam composuit Sisanin
gratum nomen est et est genus armone
vel pomi Sisimia tre masculina et egiptum
Sisto sis caret preterito et supino
si accipit neutro a duris secundum
quod est transitivum quam sisto abso-
Sisto sis caret preterito et supino
si accipit neutro a duris secundum
dilisat cius secundum sciam sisto absolu-
te et transitivum quando est absolutum
fit idem quod sto vel maneo Desisto quod enim
fit idem quod sto vel maneo et secundum hoc accipit p-
ius iter modo sto et secundum hoc accipit pre-
terito et supino a sto et facit sisto steti
statum Disto quando est transitivum sic idem quod
statuo ut iste sistit menia id est statuit
statuo ut iste sistit menia id est statuit
et aliter est confirmare vel retinere vel sta-
bilire ut siste equum Unde Ovidius de fastis
Siste precor lacrimas et teus tua damna
Siste etiam id est representare ut sistet
leuabit Siste etiam id est representare ut sistet
eum domino et secundum hoc est transitivum
et accipit preteritum et supinum a statuo
et a sisto hoc si
siste statui statutum et a sisto hoc si
strum id est tuba vel dicitur sic ab innuitate
strum id est tuba vel dicitur sic ab inventrice
vel sistrum lingua egiptiaca dicitur tuba
qua ysis desisbit Item in cius strichi
tibi ca utimur Sisto quod absisto ab lo
ge statue vel a longe stare et cessare
Assisto id est iuxta vel circum siste ad
Assisto id est iuxta vel circum siste et
sive ut ministri Unde hec assistrix cis quod assistit
Unde id Salomonis Da michi domine
secundum curiam assistricem sapientiam et est
ponenda hec prima stri et non cor[...] sic
faciunt quidam idiote dicentes quod hic
ibi corrupta est et dicunt esse talis assistrix
quod est femininum a sto stas Consisto id
id est simul siste Unde hec consistorium rii
stibulum porticus locus ad consistendum liii.

tunnisito tis desiste tis deorsum a prepositio
siste et cessare Exsisto tis Insisto tis id est
vacare instare invigilare operam dare
Persisto stis perseverare Resisto stis
id est contra stare pro precio stare vel mitti
tanti Item prosisto stis id est statuere precio ad
metri canonem vel ad alios et in utroque
sistitur unum metricale Obsisto stis
obsisto Resisto stis resistere reluctari re-
frangere Subsisto stis id est substare vel subsiste
id est subsistere statue et firmare Unde hec substi-
stentia dicitur forma quia sub se sistit substa[...]
materie Disto id est stare et cius composita singulare
sistere neutra sunt et absoluta et carent pre-
terito et supino sed accipiunt mutuo a ste-
tit et supinis sed accipiunt Item Disto in duobus secundum
ab et cius composita secundum illas actiua sunt et
et cius composita secundum illas actiua sunt et
carent preterito et supinis sed accipiunt mu-
tuo a statuo is et cius composita Sitio tis in-
sititum id est potum desiderare et ponitur
simpliciter pro desiderare Unde sitibundus a
um sitiens nimis et hec sitis tis id est deside-
rium bibendi Unde hec situla le dicitur
rium bibendi Unde hec situla le dicitur
et hinc siticulosus a um qui assidue
sitit vel aquaticum sitiens Item a sitio
hec situla le id est vas certum quia aqua
trahitur vel potius ipsum vas et sic quod
aptum est petentibus ad bibendum Unde
hec sitella le dicitur Sitio quod resitio tis
Sitio et cius composita neutra sunt et producunt hanc
sitis Siton enim flumen sunt tracie
Unde Sitonius a um id est tracensis Siti
phensis mauritania Sitopedes
tocquendi vas fictilia cum tribus pedibus
Sitiologia propositio sermonis So-
Situlogia prepostaratio sermonis Sogolsta
bal vanitate vetustatis tempori Sogolsta
imperium capitulum

Solus a um id est sine ab singularis
Unde solitarius a um et hec solitudo
dinis singularitas desertum
Unde solitudinalis a um id est
solitarius Item a solus solor aris id est per se so-
latium alloqui et delectari quod enim
solatur soli se applicat dum loquitur et
solitudinem alienat pro eloquiis Unde
hec solamen et hec solatium et quod consolo
lor aris Unde consolabilis le et hec litas
et quod inconsolabilis le et hec litas et consolo
latorius a um Desolor aris devastare
vel delinquere et solum facere Unde deso-
latorius a um et desolator tris trix
Solor et cius composita producunt hanc sil
et sunt deponentia sed antiqui fecerunt
Solo as activum Unde pro dicta vos sese

Sinio

Adhuc inveniunt in passiva sicut hic unde
in Exodo Omne regnum in se divi-
sum etc. Item a solus hic sol solis quia solus s-
luceat et appareat obscuritatis fulgore
pro aliis tenebris sideribus. Unde hic et hec solaris
et hoc -re. Et hic sulcus -ci quod diffes-
sum est inter duas porcas quasi sulcus
solem capiat vel solem capiens et est
neutrum et non compositio vel sulcus dicitur
a pro ib quasi vomere sulcatur vel quia quasi
sue [illegible] fiunt sulci. Unde hic sulculus
-li dim. et sulcosus -a -um et hic sulco
-onis qui sulcos facit. et sulco -as
quasi consulco -as desulco -as i. valde
sulcare vel sulcos destruere. Disul-
co -as insulco -as resulco -as et
est neutrum tamen omnibus modis quasi. Item
a sol hoc solarium -rii quia soli et auris
et aere pateat et est etiam et non
Solium
compositum. et hoc solium i. terra quia soli
pateat. Unde hoc solium inferior pars pedis
quia eo terre vestigia imprimimus. Et quia
terra firma est ad sustinendum ideo et
solium dicitur quicquid sustinet aliquid. Unde dicitur
est solium navium et piscinarum. lacus est soli-
arium. Celum est solium deorum et scabel-
larum. Unde Ovidius Astra tenent cel-
le celeste solum. Et hinc solum dicitur in-
ferior pars pedis quia totam corporis molem
portat. Et hinc hec solea est quia pedis so-
lum tegat vel quia solo terre adhereat. Unde hic
subtolaris -ris. et hec soleola et soleo -as
i. soleas facere vel soleas aptare. Item
soleare i. solum vel solidum facere. Unde
hec solea -ee i. solium. Item a solum so-
lido -as firmare integrare. Unde hec
solidamen et solidamentum et solidus
-a -um i. firmus integer et comparatur. Unde
solide -dius -sime adverbium et hec soliditas
et quandoque sincopatur soldus -da -dum. et per
compositionem insolidus -a -um et similiter compo-
nitur. Item a solido -as hic solidus dicitur quidam pondus
et solidus quia nil illi deesse videtur. Solidum
i. integrum et totum veteres dicebant.
Ipse quoque numisma a numo vocatur
vel minutissima quia nominibus principum
et effigies signantur. Ab initio et primo
minutissima unius argenteus erat solidus.
Apud Hebreos autem hec sextula dicitur quia uncia
complet. Iste solidus quem vulgus aureum
aureum solidum vocant cuius etiam

parte decernit ideo tremisse quia
solidum faciat tremissium. Et nota
quod primo ponitur dativum est solidum et non
soldum et sincopatur in usu. Unde solidatus
-a -um ad solidum pertinens vel soli-
dos accipiens pro solidis serviens.
Consolido -as consolido -as resolido -as
et est activum tamen omnibus modis quasi. Item
solum componitur cum ex et exulo -as i. ex-
tra solum suum pellere vel poni. et communiter
est neutrum in passivum. Et activum dicitur qui extermi-
natur exulo a rege. Et non dicitur dux exulo
illum. Unde hic et hec exul -lis i. extra solum
proprium positus et hinc hoc exilium
et exulamentum -a -um et exulatus -a -um
qui exulat. Item hic tamen pro et populo
-as i. possidere alieni solo. Et pro simi-
liter possidere et dominari. Unde hic et hec propul-
lus qui possidet alieni solo. Sol quasi
Solsticium a statu solis. Unde hic et hec
solsticialis -le et hoc solsticiale tempus
solaris in quo fit solsticium bis
in anno. et quod [illegible] dicitur sol-
sticialis estivalis in quo fit solsti-
cium in estate. et aliud solsticialis
brumalis -lis in quo fit solsticium
in hieme. Item Sol quasi Subsola-
nus ventus qui sub sole nascitur.
Et hec solisequa quod aliter quia fugiat
dicitur unus araneus dicitur eo
est aranee forme. Et hoc solisequium
vel solsequium quedam herba sic eliotro-
pium quia se convertit secundum solem.
Et nota quod sol numerus quandoque declinatur
in plurali vel opinione vel auctoritate.
Et nota quod quia sol est ita dici ideo
potest quandoque per dic si frequentius in
plurali. Item Solus quasi solummodo ad divitum
quantitatem vel sunt due partes
posite pro una. Solivagus -a -um
qui solus vagatur. Et solilogium
solitarium eloquium sicut nichil [illegible]
nobis admirabiliter respondere
Solus pedat habet pro etc.

Soleo es solitus sum neu-
trum passivum. Unde solitus -a -um
et quasi insolitus -a -um i. non
solitus. Item a solitus solitarius
-a -um i. consuetus et hec solitudo i.
consuetudo. Unde solitudinalis et

i. consuetudinarius Item a soleo hic et hec
et hoc solax cis i. pecus multum soli
tum depascere Item a soleo solesco
scis inchoativum et componitur assolesco scis. Item
penultima i. valde vel multum solere unde
a solesco. Absolesco cis desuescere
a solito cessare. Consolesco cis di
solesco cis desolesco cis ambo pro
desuescere. Insolesco cis valde sole
re vel aliquid contingere contra aliquid vel quando sit
solitum superbire dementem
esse vel fieri unde insolens superbus
fatuus et comparatur unde insolenter
adverbium et hec insolentia
e i. superbia fatuitas. Insoles
cis componitur ab in et solens quod
non solens Item ab insoleo et insole
sco componitur inchoativum. Persoleo cis i. valde sole
assiduare assiduum et unde persolenter
i. assidue et hec persolentia e i.
assiduitas Plautus Ebriole et per
sole unde Soleo et composita eius
quidam sunt et ita neutra et correptio
hac [illegible] so Item soleo et annus
solemnis ne i. celebris festivus unde
solemniter adverbium et hec solemnitas
tis et hic solemne mis pro eodem et solemniso
sas et i. solemnitatem celebrare Et vide quod
solemnis vel tas dicitur a soleo et annus
quod soli et singuli annis vel a solido
et firmo vel quod religiosorum mutari non
debeat unde diximus apte quod predicta
vocabula non debent scribi nisi per unum
l et per duo n et magis per m vel per p
Errat ergo et peccat sine dubio qui
dicunt et scribunt solempnis vel
solempnitas per p et m et duo l
Solvo vis lutum i. enodare
liberare unde solutor et hinc
solutorius a um Item a solvo
solubilis le et hec solubilitas et componitur
insolubilis le et hec insolubilitas. Solvo componitur absol
vo vis a vinculo vel ab impedimento
solvere vel vi liberare unde absolutus a
um unde quedam nomina dicuntur absoluta
quia per se tota dant intelligi contra ea
que inveniuntur potest addi ut deus vacat
mens et quedam verba dicuntur absoluta
et non tamen vel absoluta et non distractiva
vel ad rem sui significationis vel abs

persona que non deficitur in agno sed mota
Et absolutus a um i. non restrictus non
relatus non respectus actus certus et comparatur unde
absolute tius sime adverbium Et dicitur in absolutus a
um. Dissolvo vis diversis modis solvere unde
dissolutus a um et comparatur unde dissolute tius sime
adverbium et hec dissolutio. Exolvo vis extra
vinculum mittere et solvere. Persolvo vis
perfecte solvere vel reddere debitum. Obsol
vo vis quasi solvere. Resolvo vis iterum vel
retro ligamen deducere solvere et separare
unde hoc resolutorium et hoc resolutori
ciniium i. ara pectoralis vel firma
culum quo camisia supra pectus firmatur
vel quo pallium astringitur vel instru
mentum quo crines discriminantur
et tunc dicitur a resolvo et cinctus quod
est capillus Martialis pitezula resolutori
cinio quasi flammatis instar quod tegle
gunt per duabus partibus sic resolutio et
cinio. Et est ricinium id quod dicitur
est resolutoricinium quod quamvis sit
verius tamen pro una parte melius legitur
resolutoricinio sic qui habet duplicem
unum et ordine. Solvo et eius composita ac
cipiunt et faciunt preteritum in vi et supinum
in lutum Item a solvo solus a um i.
sine aliis singularis quia enim solus est quasi
solutus et separatus est ab aliis Solon
interpretatur totum vel mixtum unde hic
solon nis dictus est quidam de septem
sapientibus qui olim fuerunt Athenis
quasi totus in persona sapientie vel multus.
Solon componitur cum tito as et sollicito
as persuadere quasi suo loco movere quasi ex
toto et multum citare unde sollicitus a um
i. curiosus anxius vel commotus et comparatur
etur sime unde sollicite tius sime adverbium
et hec sollicitudo i. curiositas animi anxi
etas unde sollicitudinarius a um. Et est
sollicito omnis generis actum Et sollicito as
et sollicitudo debent scribi per unum l.
Item solon componitur cum ars et hic et hec
et hoc solers tis i. sapiens quasi omni
arte bona instructus et dicitur quasi totus
et multus in arte et debet scribi per
unum l et comparatur unde solerter tius sime
adverbium et hec solertia e. Soloe quedam
civitas inter Greciam et Barbariem
unde soloecismus sc et hic soloecismus mi
scilicet vitium quod contingit in compaginatione
dictionum et est compositum a so
loecismus et mos moris quasi mos et
consuetudo soloecismum cum enim
soloecismus in confinio Grecie et

Barbarie essent scilicet partim barbarorum
more partim grecorum loquentes
linguam habebant confusam / cum enim
utramque vellent sibi defendere utramque
corrumpebant / Cum enim Romani veni-
rent ut linguam latinam addiscerent
eam maxime corrumpebant / Unde
volebant consuetudo ut quodlibet vicium in
oratione dicatur solocismus quasi mos et
consuetudo solocensium / vel solocismus
componitur a solocis et scisma quasi solocen-
sium quasi scisma id est divisio solocensium
ab aliis quia per istud vicium loquendi
separati erant ab omnibus aliis Sicut
enim sapiens sua sapientia manifestatur
et ab aliis discernitur / sic et stultus sua
stulticia manifestatur et ab aliis discer-
nitur et separatur Et est quidem solocismus
vicium quoddam scilicet si fiat solocismus
in communi sermone vicium est et redar-
guendum / si autem fiat in dictamine vel
in poemate si sit factum cum ratione
figura est et tollerari potest / et variatur
tamen scisma / et hinc solocisticus -a -um
et solocismo -as id est solocistice loqui
et solocistizo -as in eadem significatione / et
derivatur a solocistizo Hic et solocinus
-ni fuit quidam de Frigia qui cum
Enea in Ytaliam venit de cuius nomine
quedam regio dicta est Sulmo -onis
de cuius regionis oppido scilicet peligno natus
fuit Ovidius Unde Sulmonensis -se quod
ostenditur hiis versibus Mantua Virgilio
gaudet Verona Catullo / Pelligne
gentis gloria dicar ego / Unde et
a hac regione hic et hec Sulmonensis
et hoc -se Ovidius autem in hoc versu
Sulmo michi patria est Somnus -ni
ipsa quies in dormiendo et differt
Somnus est quies animalium virtu-
tum cum intensione naturalium Animales
virtutes dicuntur quinque sensus et racio
et intellectus / Naturales virtutes dicuntur
appetitiva retentiva digestiva et ex-
pulsiva Sed in somno quiescunt
animales virtutes Cum enim dormit
homo melior fit digestio et melius
mutatur cibus / tunc enim homo non
videt nec audit nec discernit nec
intelligit Sed naturales virtutes tunc inten-
dunt scilicet digestiva et cetera Unde hic
somnulus et somnellus et somniculus
omnia diminutiva Unde somniculosus -a -um
somno plenus et comparatur Unde somnicu-
lose -sius -sime adverbium et hec somnicu-
lositas Plautus in amphitruone
Non soleo ex somniculose habere

inopia sequitur Item a somnus
somnosus -a -um somno plenus et comparatur
et hoc somnium -nii quod videtur in somno
Et nota quod somnium aliquando largius accipitur
ita quod sit genus omnium sompniorum
aliquando vero pro specie sompnii Sunt enim
quinque species vel modi sompniandi quorum
duo nichil significant scilicet fantasma sive
visus et insompnium Tres vero aliquid
significant scilicet oraculum visio et sompnium
Est enim insompnium quando ex aliqua
cogitatione et cura precedente nascitur
aliquod sompnium Et componitur ab in
et somno et pariter avolat et
vanescat cum somno Sed tamen que
aliquid significant et post somnum
subsistunt in sua significatione Fantasma
sive visus est cum aliquis in primo
somni videt formas diversas et va-
rias et alienas a natura rerum / inter
quas continentur epialtes ab epi quod
est super et altes quod est premens
inde epialtes hic super premens quia
suo pondere vel gravitate et suffocatione
dormientem Et nota quod tribus de
a creatore aliquid futurum denunciatur
Aliquando enim per ammonicionem alicuius ho-
neste persone sive simpliciter vel angeli
vel sacerdotis Deus nobis denunciat
quid sit eventurum et quid non / et
tunc dicitur oraculum ut angelo me-
diante denunciatum est Ioseph surge
et accipe puerum Aliquando videtur
dormienti ita contingere in presenti ut eveniet
in futuro et istud appellatur visio Aliquando
Deus futurum denunciat vel per simile
vel per contrarium / per simile ut Petro
volenti predicare gentibus per simile
Deus intimavit / videbat enim per
sompnium vas plenum reptilibus
celitus sibi dici Macta et manduca
per reptilia intellexit gentiles per ma-
ctare mortificationem viciorum per ma-
ducare incorporationem fidei / per contrarium
ut de Ioseph cum [illegible]
in carcere apparuerunt optimus quod
futurum fames fuit indicium Sic sepe
fletus in sompnis significat gaudium et
econverso et hec sunt sompnia que per simile
vel per contrarium indicant sompnium
nuncupatur Item a sompnium sompnio
-as in sompnio vel per sompnium aliquid
videre vel perpendere Unde sompnito
-as frequentativum per sincopam a vel derivatur
a somnus et tunc sompnitare

est frequenter dormire dormitare Se
minio actiuum est cum omnibus suis que sequuntur
Item a somnus somnio -nis -niui verbum
neutrum id est somnum habere dormitare
Item somnus componitur hic et hec consomnis
et hoc -ne id est eiusdem somnum consors et ade
hic somnis scriptum est ethas et insomnis
-ne id est sine somno vnde hec insomnia
-e id est vigilia Sed hoc insomnium quod videtur
per somnia et est quasi species somni sicut
dictum est Item somnolentus -a -um
piger vel somno plenus et comparatur
vnde somnolente -tius -sime aduerbium
et hec somnolencia -e in eodem sensu
et eadem compositione dicitur hic et hec et hoc
somnolens -lentis et comparatur sime aduerbium pudu-
-lenter Item somnus componitur cum ob
et subtracta m dicitur obsonio -as pro ca-
penacio id est cenare quia cena contra
somnum solet sumi Sed licet ita obso-
nare simpliciter inueniatur pro cenare
proprie tamen obsonare est contra somnum per
cenam aliquid comedere vnde hoc obso-
nium id est cena vel paruus cibus delicatus
qui post cibum contra somnum sumitur
vnde et quibusdam modicus cibus et delicatus
inter alios sumptus dicitur obsonium
quod vulgo companaticum dicitur
Item ab obsono obsonator -tor -tricis actiuum
obsonans vel parans cenam vel obsonium
vel sumptus qui expenditur in cena siue
in obsonio et est obsono -as neutrum
et eciam antiquos inuenitur obsonor are
depo- in eodem sensu Genthophaneos
Iozeph idest saluator
Sonus -as -nui -itum verbum hic
sonitus -tus -tui ipsa actio
sonandi vel strepitus et sonus
et proprie confuse vocis Et hic
sonus in quarta declinatione audire audiri vel au-
diri proprie vnde hic sonulus -li di-
et sonorus -a -um quod sonat sed
proprie bene vel grauiter sonans et comparatur
vnde sonore -rius -sime aduerbium et hec
sonoritas -tis id est sanancia et proprie
bona vel grauis et per compositionem
consonorus -a -um id est consonus Item
a sono -as vel sonus hic et hec et hoc
sonus -tis id est nocens et culpabilis viciosus
et est methafora tracta ab olla Sicut
enim olla non sane tacta vel rimosa
si percutiatur rauce sonat et per sonum
vicium apparet sic aliquis insipiens
non instructus sapiencia viciosus si
interrogetur sono suo et sua responsione
viciorum suum manifestat et ponit Zacharias

et qui sonat sepe ponitur pro perperam Persius Sonat
vicium percussa maligne Et videndo tecta
fidelia limo et comparatur vnde sonter -cius -sime
aduerbium et hec sonticia -e id est nocencia Et sonti-
cus -a -um id est nociuus vel vorax Et insons
-tis innocens innoxius et comparatur vnde insonte
-cius -sime aduerbium et insoncia id est innocencia
Sono componitur assono -as id est concordare vel
assentire vel iuxta sonare vel consonare consso-
nare [illegible] Absono -as id est discordare vnde
absonans id est discordans et hec -cia id est discor-
dia vel discrepancia Et absonus -a -um id est discor-
dans et dissidens vel non sonans Sic absona-
tia sepe ponitur pro non sonancia Consono -as id est
simul sonare vel concordare vnde consonans concor-
dans et hec -cia -e et consonus -a -um Dissono -as
diuerso modo sonare et discordare vnde -tor et
-cia et dissonus -a -um Insono -as innotescere
vel intus sonare vel valde Persono -as
id est valde vel perfecte sonare vnde hec persona
-e rationabilis creature indiuidua essencia
et secundum hoc persona dicitur quasi per se vna et est
ethimologia et secundum hoc spectat ad diuinitatem Item
persona dicitur histrio representator
comediarum quia diuersas personat diuersas representa-
do personas Et hinc persona
dicitur in gramatica de supposito
scilicet quandoque perfectus vocis
et quandoque vox ipsa Et quan-
doque modus significandi quando-
que personalis proprietas
Item persona dicitur in ecclesia qui dignitate
aliqua precellit et hoc ab histrione qui di-
uersas personas representando diuersos solet
assumere ornatus secundum dignitatem gradus
persone quam debebat induere et hinc tertio
est vt persona dicatur in ecclesia Nam sicut di-
uersis gradus dignitatis persone distinguntur
in ecclesia Sed hinc est tractum vt in
gramatica vna persona dicatur prima secunda
tercia et cetera quod fit racione dignitatis Et
debet persona media penultima corripi Sed
ad differenciam nomina eius scilicet persona vero
dicitur persona producta penultima quod autem dicitur persona
id est per se sonans etcetera est vnde quo Et hec
personalis -le -lis -litas et per compositionem
impersonalis -le -lis -litas Item a persona per-
sonatus -tus -tui dignitas vel officium persone
Item sono quasi obsono -as id est contra sonare
Resono -as iterum vel retro sonare vel
ad sonum alterius sonare vnde resona-
bilis -le -lis -litas et hec resonancia -e
et resonus -a -um Premisi ....

Resono meditatus vulnera sistat
Subsono as. subtus vel parum vel per-
sonare. Et cum ista veniunt sunt tercie
coniugacionis sicut predicta sunt dicta. Et faciunt preteritum in
ui dimissa b et supinum in itum licet in
verumtamen composita faciunt preteritum in avi et
supinum in atum. Et nota quod ecce sono
nus inve. secundum tele. coniugacionem
Sopio pis pivi pitum i. facere
dormire. sedare. extinguere. le-
nire ac compescere. facit quia
est. Unde sopitus a um. et sopi-
bilis le. et quod insopibilis le. Item a
sopio dicitur sopor oris i. sompnus. Sed so-
por levius sompnus. Perpetua quies
dicitur sopor ipsa quies et suavitas et
quietudo sompni. Unde sepe contingit
quod in aliquo est sompnus in quo non est
sopor. Sed in quolibet est sopor in quo est
sompnus. Unde soporus a um i. quietus
sompnus vel sopitus vel dor-
miens. Et soporo as. i. sopire facere
dormire. Et componitur cum sopore. Unde so-
porabilis le. Et quod consoporo as. Et
... soporo enim ...
... sopor quasi soporifer a um i. sompni-
fer soporem ferens. Item sopio componitur ex-
pio pis. a sopore excitare et removere.
Consopio pis i. penitus sopire. Dissopio
pis et desopio in eodem sensu i. a sopore
Resopio pis iterum sopire vel a sopore
removere. Sopio et eius composita sunt activa
et corripiunt ... Sophos grece
latine dicitur sapiens vel cautus sapiens
doctus. Et versus ob in ... dicitur quod sophista
... i. sapiens. Unde hic sophista e. in
loquendo deceptor vere imitator
apparentis sapiencie et non existentis. Unde so-
phisticus a um fraudulentus decepto-
rius. Unde sophistice adverbium i. decipere vere
involucionis. Item a sophos hoc so-
phisma tis sermo involutus ... in fla-
sitis? connexionibus veritas manet. Unde
sophismaticus a um qui loquitur per sophi-
smata vel ad sophismata pertinens. Et
componitur sophismatice adverbium i. sophistice
decipere. Et nota quod sophista componitur
... sapiente vel sapienter loquitur
et sapiens apud antiquos. Item a sophos
hec sophia e i. sapientia. Et quod sophia dicitur
philosophus i. amator sapientie. Unde hec
philosophia e i. amor sapientie. Et phi-
losophicus a um. et philosophor aris.

i. studere sapientie vel docere vel tractare que
Et nota quod philosophus grece est quod sapiens. Et philoso-
phia est quod sapientia vel prudencia cognicionis
omnium. Nomen unde videre. Et unde ponuntur eius
fuit secundum a Pitagora sicut supra de
sermone. Sophron nomen indeclinabile
vel temperancia. Unde sophronicus a
um i. prudens vel temperans. Et quod
sophronizo as. dicta est quando ... divina
... adulacio. Et prudencium ...
vel temperancium. Sophor dissipator
vel sparsorum dissipas. Soracte
hoc nomen est montis ubi ... et fuit
ablativus in e. Unde Soracinus a um. So-
racinus a um. Soranus. Et dicitur
vel luce.
Sorbeo bes vel sorbo bis. bui
vel psi. sorbitum vel sorptum
devorare aliquid molle deglu-
tire ut ova mollia. Unde sorbi-
lis le. facilis et mollis ad sorbendum. Et sor-
bitio ... Unde hec sorbiciuncula le. vel
sorbicicula dicitur. Item a sorbeo sorbillo
as. dicitur i. aliquantulum vel parum sorbere. Unde
et ciatos sorbillans bibit paulatim
predicti dicitur. Item a sorbeo sorbesco sit
inchoativum. Et hec sorbus bi quedam arbor que cuius
fructus est abilis ad sorbendum. Unde hoc
sorbum eius arboris fructus. Sorbum etiam
de cervisia vel potus qui fit ex eius fructu
vel ... offa. Item a sorbus hoc sorbetum
locus ubi sorbi crescunt. Et hoc sorbicium
vel locus ubi sorba ... vel ... ipsa
arbor. Et sorbacus a um et sorbinus a um.
Sorbeo componitur absorbeo bes bui vel psi
ptum. et absorptus a um. et est absorbere
valde sorbere evacuare. Consorbeo bes.
Exorbeo bes valde sorbere vel evo-
mere et sorptum emittere. Insorbeo bes
inglutire. Resorbeo bes. Sorbeo et sor-
beo enim sunt quarum non sunt. Et faciunt
preteritum in bui vel psi. Et supinum in ptu
preterea ... velle quod sorbeo vel sorbo ca-
reat supino. Et tamen ibi in composito
absorpti sunt de terra. Ad quod dicendum quod quidam
non careant supinis in simplici tamen
in composito. Vel preterea non dicit quod ipsa
careant sed dicit quod non meminit se le-
gisse ea. Et forte non dum preteritum
leccionum legerat vel si legerat obli-
vioni tradiderat. Hec
Sordes dis purgamentum metallorum
scoria et aurum etc. Unde hec
sordecula le dicitur. et sordidus a um.
sordidior sordidissimus. Et comparatur

Vn(de) h(ec) sorditas t(is) et sordidul(us) a um
diminutiuum sordidus / et sordido as sor-
didum facere. Vnde sordeo des dui .i. (sordidum esse)
vel fieri sordidum putredine displicere fe-
tere / et que obsordeo des vndique sorde-
re / resordeo des. et caret merito. Sordesco
obsordesco resordesco. Sordeo et cetera que-
re sunt et fiunt preter in dui et
carent supinis. Sordido tamen producit
accentum. Et a sordeo surdus quia est
sordidus a sordidis humoribus in aure
conceptis / et quamuis multis casibus accidat
tamen magis eger ex predicto vicio vetus et ...
Vnde surditas tis / et surdulus a um. et sur-
daster a um. ambo di(minutiua) / et surdo as
.i. facere surdum. Vnde surdeo des dui
.i. esse vel fieri surdum / et que vtrumque
Obsurdo as et obsurdeo des. vndique
vel que surdare vel surdere. vnde obsurde-
sco scis merito. Et similiter a surdeo sur-
desco. Surdeo enim similis quia est vel sur-
do as enim prius acuunt. Hec sors tis
.i. pars vel euentus vel fortuna vel consi-
lium oraculum vel ars vel instrumentum
diuinandi. Et dicitur sors responsum vel
oraculum quia in quibus locis dabantur
diuisa per sortes. Vnde hoc sorticula le di-
[minutiuum]. Et hec sorex cis quia sibi seruiat mortem
et cadere vel sorex dicitur serra et rodo
quia rodat ad modum serre et predat.
Vnde hic soriculus et hec soricula abo
di(minutiua) et hoc soricetum ti locus vbi sorices
abundant et abundat. Et a sors sortior
tiris ... per sortes diuinare et sortiri
sorti ministrare vel diuidere vel adipisci
et que consortior tiris resortior tiris et est
depo(nens) tamen sine que. Sors que sortis et
sors tis .i. socius eiusdem sortis. Vnde hec consor-
cium et c(etera) et consors tis .i. extra sortem
et sortilegus a um qui futura legit .i. col-
ligit per sortes vnde hoc sortilegium tius
diminutiuum. Et sortiuidus a um qui vi-
det per sortes. Sorax aceruus. Vnde
hec soritica que ... numerus cumulus
acernarum vel translative ...
...rices Marcus Appellat soricias quasi ...
sensim congeries. Et hec soritica ...
... vel argumentum ... et hec sorucla
le vasculum aque ... et hec sorex per
sorores dicuntur ... Sorethis ...
dilecta / greca est vox ... ...
fructus facit. Sorethis est non loci

Sorethia est quedam herba vel nimpha
Soros .i. sepulcrum vel archa in
qua mortuus fertur et reconditur et quare
enim fagin quod est comedere et inde so-
rofagus quoddam lapis ... corpora
mortuorum vel defunctorum condita
in eo infra xl dies consumat et ...
sepulcro simpliciter. Soson .i. sali-
men vel lucrum vnde hic Sosia .i.
lucrator. Sunt sosia cuius est quidam
sonus in terentio / qui sic lucratus li-
bertatem. et duo fratres. Hoc dicti sunt
Sosie qui bonos libros emebant
et eos precio grandi multa lucrabant
in vendendo. Sother grecum no-
men est et interpretatur saluator vel salutaris.
Sotpernases dicuntur tunice breuicule
Sub prepositio est et deseruit vtrique casui pro-
ut sensum quid. Sub fit ad locum quo enim
actus tamen vt in Virgilio. Mittunt sub ipsos
postes .i. ad ipsos postes. Et quando
Sub ponitur pro ante quod enim actus tamen vt
Virgilius in Georgicis. Sub lucem aspor-
tat calatos .i. ante lucem. Et quando
Sub ponitur per quod enim actus tamen ut sub
noctem excusat .i. per noctem. Alibi vero
sive in loco vel quasi in loco et tunc quando
ablatiuo tamen ut sub domo sum. Et hic
subter et subtus aduerbia et dicit quod subter
est quando aliqua superior desinit et per
calcatur. Subtus quod dimissum alta
non attingit. Et subtus non exigit casum
Sed subter exigit / exigit quandoque accusatiuum quandoque
ablatiuum. Quando subest in loco vel quasi
in loco quando enim ablatiuum / alibi vero enim
actus tamen. Subter quasi subter terra vel
et impletio caret. Item a sub hec subu-
cula quedam camisie vel sacerdotalis linea
corpori proxima adherens que subest aliis pannis
Oratius. Si forte subucula pendens
ita subest tunice. Et subucula talaris
poderis camisia. ephoth superhu-
merale id est. Sub quando enim vdus a
um. et sudus a um .i. serenus nudus
purus / et ... sicut ... tempus dicitur su-
dum quod vero ... plurima et nubi-
lum quasi subudum .i. pro pluuia. Vnde
et vero dicitur sudum quasi subudum .i. pro
nemen venit quia veniat pro pluuia
et nubilum. Vnde hic sudes dis palus
vel particula que ... acuta que mu-
[illegible] et premissum. Vnde sudibus a um

i. Unde vel sudibus armatus vel arma
tus Et hic Sudates tis qui facit sudes
Sudo as ex sudor ris. a. um. a. valde sudus Et
a sudo sudo as. i. sudorem emittere quod
magis fit in sereno quam in nubilo vel
quia homo sit tunc lutus subductum Unde
hic Sudor oris. Et hic Sudosus a. um. et
sudorosus a. um. i. sudore plenus et quod
sudarium Sudo quod componitur cum sudo as. et
sudare Desudo as. deorsum vel valde
sudare vel a sudore cessare Exudo
as. sudorem emittere vel extra sudorem quere
Insudo as. invigilare insistere vacare
operam dare Persudo as. presudo
as. Resudo as. Subsudo as. i. parum vel
sublus vel parum sudare Sudo et a
qua nec sunt et ponuntur hic prius Unde Et
a Sud Sublestus a. um. tristis infirmus mo
lestus et comparatur Unde hec Sublestia e. tristicia
molestia infirmitas anxietas Et a
sub hic Subtel. lis. secundum papiam est no
lus vna pars pedis scilicet medietas in de
pitulare Submeros qui sub se infe
riolo mingit
Sueo es. non est in vsu in prin
cipio in preterito suevi et in supino
suetum et inde suetus a. um. et
suavis ve quia sepe sueta sunt
suavia et comparatur Unde suavis. vis. ane. adverbium
et hec suavitas tis et componitur consuavis. insua
vis et comparatur et consuavis. ve. i. valde
suavis Et a suavis suadeo. des. si sum.
hortari consulere monere quod autem dicitur suadere
quasi suavia dicere vel dicere vel suadere i. suspicia
sortem trahere et suasor in sua per tem idem
et a e et non componitur Unde suasor oris
et suasorius a. um. et suasibilis et le. le.
et suadibilis le. le. et hec suadela le.
dea suasionis vel suasio et assensus Oratius
ne bene nummatum decorat suadela venus
Et sodes adverbium blandiendi vel obse
crandi Unde persius imminent addita latim
in eo ponitur vt sodes. Alibi tamen
inveniatur sodes vbi videtur. defectiva sed ibi
est sequendus est opinio aliorum qui dixerunt
quod sodes est verbum comitatum vt sodes. i.
audes vel dic si audes sed est sine dubio
vox blandientis et obsecrantis quod autem quod
dicit quod sodes tamen cum sentiunt socii de
tarent racionem ymmo quod inextabilis est
in auctoribus sic exponi et legitur O sodes. i.
O socie quibus sic per blandimentum sup
positum non tamen ridiculose auctores exponunt
Et a sodes ldis est hic sodalis et hec le. socius
in mensa vel scutella vel in simbolo
et dicitur Sodales quasi sedales vel quasi suade
tes a suadendo simbolis vel esca vel co
messacionibus vel quasi simul edentes Et Sodales
quasi sedales quia simul sedeant Unde hec sodali
tas. i. societas amicicia et hec sodalicium
per eodem Ovidius Iure sodalicii qui michi
iunctus erat Et Sodalis per amicus comparatur
Unde invenitur sodalicius a um amicabilis Suadeo
quod dissuadeo des. dehortari Persuadeo es.
efficere suadere effectum suasionis obtinere in
suadendo effectum Hec Suades et eius
quia accentus sunt Item a suavis hic sangui
guis. is. quia suavis sit prevalens in san
guinea complexio omnibus aliis et in sua
vitate et in dulcedine vel sanguis dicitur a
salio quia saliat Et vt dicit priscianus caret plurali
nomine tamen cum non ex sanguinibus Et alibi
viri sanguinum Et alibi Libera me de
sanguinibus quod hoc sit dicitur quia vetere sit
inveni vel forte divina pagina non
subiacet regulis artis gramatice vnde dicam quod in
plurali non est ab hoc nomine sanguis sed
ab hoc sanguen. inis quod antiquitus dicitur
ab eo hoc quod mediq est quia vbi invenitur
non in plurali non inventum est in vsu Et plinius dicit
quia deficit in plurali solo vsu quia id dicitur esse in
vsu quod commune aput omnes est Unde hec
Sanguinis ni est arbor parva quia eius
fructus et cortex sit sanguinei coloris Unde
hoc sanguinetum ti. locus vbi sanguini
abundat Et a sanguis sanguinolentus a.
um. sanguine plenus et abundans comparatur
et sanguineus a. um. Et sanguino as. i.
sanguinem emittere vel minuere vel sangui
nem minuere Et sanguinarius a. um. i. crudelis
homicida proditor vel sanguine abundans
vel fluxum sanguinis paciens Et hec
sanies ei. i. putredo quia ex sanguine nascitur
sicut dicit a tabe quia fluit sanies prior est
et tabes mortuorum Et tamen sanies est quia
fluit tabes quia stat quia stabes Item a
sanguis sanus a. um. Sanus. n. sit per ca
lorem et sanitatem sanguinis affirmatur
et comparatur Unde sane. ius. simus. adverbium et
hec sanitas tis quasi sanguinis status Et
sano as. et sanus resano as. et sic

Sodes

Item sanno quasi vesanus id est sine tantum vesanus
a non et sanus quasi sine mente animi et componitur
unde hec vesania id est insania Item hic
insanus a non et sanus et componitur unde insanire in
sanire addo Et hec insania et insanio
is id est furere et est neutrum et producit componitur
insanibile et facere vel cantare quod olim poete
credebant insanire enim ipsi faciebant
et studio vacabant unde Virgilius insanum
re libet quoniam tibi Item a sanguis sanc
tio tis xi, vel cum sanctitum vel sanctum
id est statuere consecrare sanctum facere confir
mare et irrogatione pene ab iniuria
defendere Sic et leges sancte et mores sancti
sunt id est homines in fide confirmati sancti
dicuntur Et dicitur sancire a sanguine hostie
et hoc de veteri consuetudine Sic enim sancitum
esse veteres dicebant nisi quod sanguine ho
stie erat consecratum vel aspersum Unde quis
qui purificari volebat sanguine hostie
tangebat unde et sancti per eum dicebantur
Et modo sancti dicuntur quia in fide
Christi est confirmatus Et sancitum quod violare
et corrumpere nefas habetur Et a sancio
hic sanctus ta tum quia dicitur sanctio
id est confirmatio et sacer a non et componitur
unde sancte tissime adverbium Et hec sanc
titudo dinis et sanctimonia e id est sanctitas
unde hec sanctimonialis femina sancta
addita vel quasi a sanctus a um et moni
alis quasi sacra et separata monialis unde
sanctimonialis le id est sanctus vel ad sanctimo
niam pertinens vel ad sanctimonialem perti
nens Et hec sanctimonialitas Sic a sanctus hoc
sanctuarium rii scilicet vel locus ubi sancta
reponuntur vel ubi res sancte conservantur
Sancta etiam antiquitus pars templi
dicebantur Sancta sanctorum dicebatur lo
cus templi secretior ad quem nulli erat
accessus nisi tantum summo sacerdoti et di
cebatur sic quia inde oracula sacerdotes
sunt vel quia secretiorum conservatio sac
tiora sunt Sanctus quasi sanctificio as
et componitur Item a sancio vel sa
Sacer ctum sacer a um quia sanctum et sacratum
et componitur unde sacer cior errimus adverbium
et hic sacer id est templum seu locus divinis
cultibus institutus unde hoc sacellum li
id est parvum templum Virgilius Numque
iste sacella Et a sacer a um hic
sacerrimus id est sacer animus vel ex
cellentiar pro anime et dicitur composum

a sacer et animus Marcus Varro hec
quod sacerrimus et quasi sacrista et vel sic
sacrorum custos Et hoc sacrarium
est locus templi in quo sacra reponuntur
vel donarium in quo collata oblata
et sic lectisternia domini ubi homines sedere
vel iacere consueverunt Et hoc sacramentum
pignoris sponsio ita dicitur sic est
ius iurandum Et est quod custodire debet
quod sacrosanctum quod violare qui quis
promittit perfidie est Et sacramentum est
in aliqua celebratione cum res gesta
sit ita quod aliquid significare accidatur ut bapti
smus anima corporis et sanguinis Christi
quod sacramenta domini ideo quod sic tegumento
corporalium rerum virtus dei secretius et
latentius corde sacramentorum operatur effectum
Unde et a sacro vel sacrando dicuntur sa
cramenta domini que et grece misteria dicuntur
quod secretam et reconditam habent dispo
sitionem Unde sacramentalis a non et sa
cramentaliter Item a sacer sacro as
et componitur consecro as quod
frequenter inter exsecrare aliquod vertere quod
maledicere excommunicare detestari
ponere obsecro as rogare et deprecari
obsecrare pete Resecro as id est sacrare
vel execrare vel absolvere et liberare
[illegible] Sacro et eius composita cum habet
producit Sa Et sic ac contra gerere quod est
depe Sacer quasi purificare unde sacrificium
id est sacrum faciens Et hoc sacrificium quod
sacre fecit Et hoc sacrificiale est locus
in quo sacrificia fiunt Et quasi sacerdos
et sacerdos quod sacra dans et in quo sacerdotis
ta tis sacerdotium et hic sacerdotalis le
et sacerdotulus dicitur vel sacerdotis filius unde hec
sacerdotula simile dicitur vel filia sacerdotis
unde Affranius Sacerdotula in sacello non
vali fecit olim Et hoc sacrificium et sacr
legium [illegible] furtum sacrum de sacro vel
locus sacro de sacro unde et sacrilegium quod crimen dicitur
profitentium sanctorum demonibus Et nota quod Sacer
pro sepe per execrabilis de veteri est usurpatum
maturiore Virgilius quod auri sacra fames [illegible]
per totum annum delicatis alias pascebatur et estivo
tempore inducebatur sic per urbem ad lapidibus
obruebatur vel de alto monte precipitabatur et
quod pro habebatur pro sacrifitio pro ea que [illegible]
sacrarii Sagimus quasi sanguis et in
sanguine et quasi sagimen sagina Et [illegible] aqua
[illegible] id est [illegible] quod sanguine [illegible] et sagiminus id est

Sacer
Sacerdos
Sacrositus

Sueo quod assueo es evi · nec assuetum
sum · i · valde sue. unde hec assuetudo nis.
Absueo es evi vel absuetum sum · i ·
valde disuescere. Consueo es evi nec
consuetissimum unde consuetum et tudo
et hec consuetudinarius · a · um. Desueo
es evi nec nec desuetum sum · et disueo
es evi nec disuetissimum in eodem sensu scilicet
a consuetudine cessare unde hec desuetudo
et disuetudo. Ovidius in Methamorphoseos:
sedes residet et desuetudine tardi. Insueo
es evi vel insuetum sum · i · valde
sue nec non suere desuere unde hec
insuetudo dinis. Persueo es evi
nec etiam sum valde vel perfecte suere
et ab istis omnibus descendunt inchoativa.
Suesco scis. Assuesco scis. Absuesco
scis. Consuesco desuesco disuesco
insuesco persuesco. Sueo et cuius quartum ...
sunt et habent prima producta tamen in presenti
et formantur a presenti litteratura presentis sermo-
nantibus non sunt in frequenti usu unde de-
terminando inchoativa istorum solemnius est attri-
buere preterita istorum ut suesco evi unde
persueo vel vellem quod suesco non sit inchoativum
est tamen perfectum dubio inchoativo. Item non suescimus
bona insuescimus mala assuescimus
utraque. Suevus mons est germanie quod ab
ortu initium germanie facit unde sue-
vus · a · um et dicitur hec suevia unde inde
suevus · a · um gentile. Sugo gis xi
et caret supino vel facit suctum quod
facit puer cum lactatur et est nec sugo
... et post hec ... sed dicitur fere per unum
gi et ... et non suggo. Sugit extracta
... sine ... Sumo · is · psi · ac-
cipere sed sumimus ipsi · accipimus ab alio
tamen tamquam dicendo est accipere · sumo per-
mittimus ipsi tollere · dicendum est sumere
quod sumimus per nos accipimus a vo-
lente et in hoc sumptus tus tui · quod est pecunia
dispensa nec actus nel pars sumendi
unde sumtuosus · a · um · sumptu plenus
scilicet multum sumptum exigens vel faciens
et comparatur unde sumtuose sius sime adverbium
et hec sumtuositas et sumtualis et · le ·
in · sumptui plenus nel ad sumptum pertinens
nec de sumptibus tractans quod est sum-
tolus inveniatur. Macrobius de saturnalibus
hec cornelia et ipsa sumtoria · i · de sump-
tibus agens nel sumptibus plena. Sumo
quod assumo · is · ad se nel ad aliquid sumere.
Absumo in malo quod perdere perficere consume-
re vastare prodigere. Consumo · is · id
quod absumere. Presumo · is · i · ante nec pre
aliis sumere non audenda facere unde
presumptuosus · a · um · qui presumit nel
presumit et audet imprudenter et comparatur
unde presumptuose sius sime adverbium. Unde
presumptuositas · i · presumptio et presumptivus
a · um · i · presumptuosus et presumptibilis
le · li · litas. Resumo · is · iterum sumere.
Transumo · is · i · trans nel ultra sumere.
Sumo et cum quo activa preter et frequen-
tativum in presenti et supinum in preteritum et post
hec ... sed dicitur sorbeo tui per unum
· m · sed sumo consumo. Et verbum in ... inp-
tito et supino.
Sum es est · verbum substantivum et caret
preterito sed accipit mutuo a
fuo is. sic enim dicimus
et facit fui fuisti fuit et ab-
eius infinitivo scilicet esse dicitur hec essentia e ·
· i · proba nec ... essendi unde essentialis
le · li · litas. Et quod coessentialis le · li-
litas. Item ab esse dicitur hec evum vi · i · scilicet
tempus nec tempus nec spatium quod
cum mundo incepit esse et cum mundo
finietur. Evum est et presentalis status
omnium que sunt et fuerunt et que futura
sunt in eo presentia sunt omnia futura et
omnia preterita tamquam presentia. Unde coeter-
nus · a · um · et coeternalis · a · um · perdura-
bilis in evo scilicet coeternus principatus
scilicet dicitur eternus · a · um · nec dicitur ab etas quod
caret principio et fine scilicet quod non habet
principium essentie sive nec habebit
finem quale est deus. Unde eterne adverbium.
Et hec eternitas quod quod eternum scilicet eterni-
tas est presentialis status omnium rerum que
fuerunt que sunt et que future sunt vel
eternitas est vite interminabilis tota simul
perfecta possessio. Et dicitur a perpetuitate
sempiternitate temporalitate. Perpe-
tuitas est status vite que res aliqua
ex eo quod habet principium sed non est habitura
finem. Sempiternitas est ille status quod
res aliqua ex eo quod incepit esse
cum mundo et cum mundo desinet esse
si mundus unquam desiturus sit esse vel quod
quod incepit esse tunc tempore et cum eo finietur
si unquam finietur. Temporalitas est

Sugo gis

Sumo / Accipio

Sumtus / tus tui

Sumtuosus

Assumo

Sum

mite statum quod habet aliquid ex eo quod in-
tempore habet originem et finem ut opera hominum
Eternum est quod caret principio et fine tempo-
Evum. ris. Evum est quod in tempore incepit esse et caret
Sempiternum. fine. Sempiternum est quod cum tempore incepit
esse et cum tempore desinet esse si quid tale
est. Temporale est quod in tempore
Temporale. incepit esse et desinit esse in tempore
Solus ergo deus eternus est. Angeli et ani-
me evi sunt. Mundus vel tempus sempiter-
num est. Temporalia sunt homines et huius-
Ethnalis. modi. Item ab eternus ethnalis le et hec ethnalitas.
Seculum. et hec [illegible] a um similiter eternus et
sempiternus a um quod cum tempore durans
Unde hec eternitas et hec sempiternitas.
Etas. Item ab evo hec etas tis quasi evitas. Etas
plerumque dicitur pro uno anno et pro vii
et pro centum et pro quovis tempore. Et dicitur
quasi evitas id est similitudo evi. Nam evum
Evum. est etas perpetua cuius neque initium neque
finis extremus noscitur quod greci vo-
cant eonas quod aliquando apud eos pro se-
culo aliquando pro eterno ponitur. Unde apud
latinos est diriratum evum vel ab eo
ut dicimus [illegible] eius durabilitatem
Etas dicitur duobus modis. Et dicitur etas duobus modis aut mundi
aut hominis. Et sunt sex etates mundi
et sex hominis. Prima etas mundi fuit
ab Adam usque ad Noe. Secunda a Noe
usque ad Abraham. Tercia ab Abra-
ham usque ad David. Quarta a Da-
vid usque ad transmigrationem Babilonis.
Quinta a transmigratione Babilonis
usque ad adventum domini. Sexta ab
adventu domini durabit usque ad finem
usque seculi. Similiter prima etas ho-
Etates hominis. minis est infancia usque ad vii annos. Se-
cunda inde usque ad quartumdecimum annum et
2a. est pueritia [illegible] pura necdum
ad gignendum apta. Unde puer dicitur
a puritate quia purus est necdum lanu-
3a. ginem et florem genarum habens. Tercia etas
est adolescencia ad gignendum apta
et adulta que porrigitur usque ad xxviii
Quarta. annos. Quarta est iuventus firmissima
omnium etatum finiens in quinquagesimo
Quinta. anno. Quinta est etas senioris id est gra-
vitas declinatio a iuventute in
senectutem nondum senectus sed nondum

iuventus ut senioris etas est quam greci
presbiten vocant. Nam senex apud
grecos non presbiten sed geron dicitur
que etas a quinquagesimo anno
incipiens septuagesimo terminatur.
Sexta etas est senectus que nullo annorum Sexta
termino finitur sed post v etates quicquid
[illegible] vite est senectuti deputatur. Se-
nium autem est ultima pars senectutis quasi ul-
tima parte etatis. Et ab etas hic et hec eta-
tula le dicitur et componitur coetaneus a Coetaneus.
um id est eiusdem etatis. Similiter coevus a um quod Coevus
coevus a um id est eiusdem evi et coeque-
vus a um in eodem sensu. Longevus a
um et grandevus a um et primevus
a um. Item abesse vel cum hoc
es eis quia quod eternum est et dicitur est id est dicitur Es avidus
durat unde dicitur ab aer aeris sic sex
dixit [illegible] a sum hic et hec ens Ens
ens [illegible] et nomen et futurum a imp-
sic supra diximus. Et eciam dicitur dim-
[illegible] fictitia sum quasi Absum
ades id est [illegible] vel presens sum et in afuturus
a um. Absum abes longe esse vel
a suo corpore distare unde absfuturus
a um et hic et hec absens et inde dicta
[illegible] ex distinguo. Desum dees id est Desum.
abesse vel deficere sed ipse abest sed
unum deest. Abest quod alibi est. Deest
quod deficit et non habetur unde defuturus
a um. Insum ines id est esse in unde Insum.
infuturus a um. Intersum interes ut Intersum
intersum lectioni et interest interest
[illegible] vel [illegible] ad uti-
litate vel officium aliquorum et similiter hoc
[illegible] interest
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et in [illegible] interest [illegible]
[illegible] Item interest Interest
[illegible] vel
[illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] Preesse Preesse
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Possum Possum
[illegible] Potens
[illegible] Potenter
[illegible] potentia et hec potentatus [illegible]

Potestas.

Impotens.

Obsum.

Potencia vel potestas Et a potencia
potencialis le li. litas. Item a possum
potestas tis. id quod quis potest scilicet
quod potest quis et id qui potest Unde po-
testatiuus a um i. potens vel qui vir
dignus potestate Potens quasi impotens
i. non potens et cunctipotens i. omni-
potens Unde omnipotencia cunctipotencia
impotencia Item quasi prepotens i. valde
potens unde potens Item a possum possi-
bile le li. litas et a impossibile le li. litas.
Item sum quasi obsum obes i. nocere Unde
obsutinus a um i. notitiuus Unde prudens
mittere me vel non obsutiuus si quodie est.
tale id et obsum es i. sum ob te i.
contra te. Subsum subes i. esse sub
aliquo et eius contraria non sunt Et sum esse
sum est unum sum et millium quo
ab eo est sum Unde Sum lege exigere
nemini per se si nullum quod ab eo potest
exige notatum Et ea que ab eo legitur
prima in ens sed absum absens presum
prius possum potens Sequitur capitulum

Suo suis vi sutum Unde Sutor
et sutrix Unde hec Sutricula
di et a sutor sutorius a um
Item a suo sutum actiuus et suti
lis le li. litas et hec sutura re
et hec sotulare quasi sutulare et hec
subula le brota ferrea cum qua sui-
tur sotulares Unde in lege proponitur ut su-
bula perforetur auris servi Unde subulo
as i. subula suere vel perforare Et componitur
insubulo as valde vel intus subulare
Unde hec insubula le quoddam instructum
in texendo telam secundum terra quod pannos
vel stamen involuitur quod insubula
in perforatum ut possit volui vel circumuolui
per volunte Vel componitur ab infra
et supra quia qui infra et supra
Item a suo hec sura e posterior pars
tibie sed in musculis tibiarum et sepe
ponitur pro tibia et hec subucula le
camisia Vel derivatur a sub sicut
predixi Item a suo hec et hec sus
suis porcus quia eius sete suuntur
Vel dicitur sus a subigo gis quia pascua
subigat i. terra subacta ei querit inquirendo
Unde hec scrofa. hec quod vulgo dicitur
sepum i. adeps pinguedo et dicitur sic a
sue qui suerinus quia plus pinguedine
habet illud quam aliud Item a sue
hec sucula le et hec sucula le abo di

et suinus a um et suillus a um et
suguinellus a um Item a sue hec suaui
locus ubi stant sues et hec subulcus ci
custos suum quod autem dicitur subulcus qui
sui custos est cetera et non compositum
Virgilius venit et opilio tarde venere
subulci et subo as i. coire libidinari
et est porcorum ut sues subant idest
coeunt vel amore coeundi feruntur
Item a sus hec sumen ni i. inunctura
porcorum que est vel pinguedo que est
in ventre porce vel porcus porce fete
quod aliter abdomen dicitur est abdutum
omentum sed ponitur sepe pro quolibet
bono ferculo Persius calidum scis
ponere sumen Sumen est dicitur
tenerrima arboris cortex hinc et pu-
bendorum sive pudendorum pilos
sumila dicitur Item a sus hec seta
te quia a sue pendeat in parte vel
a suo quia valeat ad suendum Unde hec
setula di et setosus a um et hec
setositas Item a seta setarius a um
et hec setarium quod et setarium dicitur
instrumentum purgandi farinam Unde
setaceo as setaceo farinam purgare
Item a seta per compositionem insetio as
setam filo adaptare Item a sus et
edo es hec suberies ei arbor ex qua
cortex natatorium est quam suber
dicitur et suberies quasi subedies
quia eius fructus sues edant et sepe
eadem arbor dicitur suber Item a suo
hec sutrinum ni locus ad quem quis venit
ad suendum Et sutrinum locus est
ubi sub terra conduntur aliqua species
vel similia Item a suo hec sutorea
re i. scalpra et est nauticum quia est
suta vel quod sit suta i. collecta Et suo
componitur assuo i. suendo adiungere unam
rem alii absuo is i. dissuere consuo
is i. simul suere coniungere Unde consu-
tilis le et componitur inconsutilis le Unde
in evangelio legitur autem tunica inconsutilis
desuper contexta per totum Cum insuo
is Dissuo is disiungere suturam fran-
gere Desuo is iterum vel deorsum
suere Exuo is quasi hec expoliare Unde
exuuie arum spolia vestes indumenta
quia exuuntur Exuuie est Induuie
dicuntur virtute serpentum quia induuntur
et exuuntur Insuo is inungere inserere
immittere suendo qui intus suere
Intersuo is interponere suendo vel

aliqua fuere · presuo · is · ante fuere
absuo · is · undique uel circum fuere · resuo
· is · iterum fuere uel dissuere · subsuo
· is · parum uel post uel subtus fuere
suendo aliquid inferius adiungere · tran=
suo · is · ultra fuere transmittere suendo
perforare · Suo et eius composita actiua sunt
et faciunt preteritum in ui et supinum
in sutum producta penultima supinum

Super aduerbium loci in supra uel
supera dicebant antiqui et in
super per apocopam et sup
per sincopam et dicitur quia sup
est quod imminet · sup quod sub se stra-
tum aliquid habet · Item sup construitur
cum solo accusativo · super uero quandoque cum accusativo
quandoque cum ablativo · Unde eciam super ponitur
pro de uel in · construitur cum ablativo tantum
ut super priamo · i · de priamo et sup
uiridi fronde · i · in uiridi fronde
aliter uero construitur cum accusativo · Item supra
ponitur pro partim et comparatur supra · rior
· rimus uel summus · Unde superius supreme
uel summe aduerbium · et hec supremitas uel
summitas · tis · Item a summus · summa · e
· i · compendium totum quadam breuitate
continens uel capitale · Unde hec summula
· le · di · et summo · as · summam facere
uel summatim comprehendere et colligere · Unde
summatim · i · breuiter · Et componitur consummo
· as · finire perficere ad effectum ducere · Ille
consummat qui in bono expendit · Ille
consumit qui in malo deuastat et
dissipat et est actiuum cum suis compositis
Item a super superus · a · um et hic et
hec supernas · tis · i · superus superna
tenens uel colens et supernus · a · um
et hic supernus · ni · deus celestis · Item
a super supero · as · i · excellere uincere
et superare · i · restare et superhabundare
Unde superabilis · le · liter · litas · et componitur
insuperabilis · le · liter · litas · Supero
componitur exsupero · as · i · ualde superare
Supero et eius composita actiua sunt pro
excellere · aliter neutra · Item a super
superbus · a · um qui uult uideri quod
non est et supra quam est · qui enim
uult super gradi quod est superbus est
et comparatur · bior · simus · Unde superbe · bius
· sime aduerbium · et hec superbia · e · amor
proprie excellencie uel sup gradiens
mentis elacio scilicet de esse quod non est
Sed arrogancia est magna gloria
de eo quod intelligit · est · de superbia gn
nascitur arrogancia et non econuerso · inficiens

presserit occulta elacio mentis non sequitur
apperta iactancia laudis · Et a superbus
superbio · bis · biui · bitum · quod ante dicitur
superbire quia sup se ire et superbus quasi
sup se iens et prima correpta est non composita
et est superbio neutrum cum omnibus suis compositis
si qua habet · Item a sup uel supra hic
superaria · ri · et plurale hec superaria · orum
· i · manica ornatus camisia sup aliam
inducta et crispa et ponitur sepe pro uelo
uel replicacionem uel similitudine uelorum

Supino · as · i · reuersare supin-
facere · Unde supinus · a · um reu-
satus · Unde et gramatica supina
dicitur supina quasi supinata
· i · declinata et inflexa a suis uerbis
et a supinus per sincopam supinus · a
· um · i · supinus · et per compositionem resupino
· as · retro supinare · Unde resupinus
· a · um · et est supino actiuum cum omnibus
suis compositis · Sorsum uel sursum aduerbium
loci · Unde hic surus · ri · truncus qui re-
manet post abscisionem arboris uel
surus ramus qui ab arbore abscinditur
et quia per ramo ponitur · Unde hic surculus
lus · li · di · Surculus dictus est sarcu-
lus sic surum truncus quia post uirgultum in
sectas poctas propagatum obtinuit
Et a surculus surculo surculas sur-
culos putare propagare unde surcilator
Unde hec surca · e et surcina · surcine
· i · uindemia · Hec susa · e quoddam
flumen unde hec susa · e et hic susis
· se et suse · sarum quoddam ciuitas
quia immineat suse flumini · Susurro | Surculus
· as murmurare in aure alicuius aliquid
latenter dicere et est uerbum fictum
de sono loquentis dictum qui enim susur= | Susurro
rat non in faciem alicuius sed in aure
loquitur de altero detrahendo · Unde hic
susurro · onis murmurator seditiosus
bilinguosus et est susurrium quod et
hic susurrus dicitur uirgilius · Et lecto
somnum suadebat inire susurro et
susurrus · i · susurracio · Susurro · as · neutrum est

Scabo · bis · bi · bitum · i · gratare
unde scaber · a · um et scabidus
· a · um · i · asper rimosus · Unde
scabidulus · a · um diminutiuum sca-
bidus · Item a scabo scabrenus · a · um
· i · asper uel uetustus et etate plenus
uel decrepitus et inde scabreolus · a · um
et hec scabritudo · i · asperitas corporalis
Item a scabo hec scabies · ei · et hec sca-
bia · e et est scabia sicut lepra asperitas
cutis cum pruritu et squamacione

Sed scabies tenuis asperitas et squamatio
unde et dicitur scabies quasi squami
ties et est aspera unde hec scabiecula le et hec
scabiola e di et scabidus a um et comparatur
Item a scabo hec scobs scobis ferrum
quo ligna planantur vel pur
gamentum. Unde Oracius
In scobe quantus consistit sumptus
unde scobo scobis scobitum idest
Unde scobo bis bitum idest purgare mudare
et pertie domum et mutatur b in p et
scopo pis unde in psalmo et scopebam
spiritum meum. Unde hec scopa e quedam
arbuscula et scopa illud cum quo do
mus purgatur et fit sepe scopa ex arbore
Oracius in sermonibus Vilibus vilibus
in scopis in mappis et in cribro pre
mit cum scopis mundatum et ornatum
unde hec scopula le di et hec scopulosus
a um scopis plenus quod et scoposus
a um dicitur Item a scopa scopeus a um
et scopinus a um de scopa existens et hoc
scopetum ti locus ubi scope habundant
et scopo as idest purgare vel verberare
Item a scabo squaleo les lui sordere
esse vel fieri squalidum vel asperum
vel splendere unde squalesco inchoativum et
squalidus a um asper sordidus et
comparatur unde squalidulus a um aliquantulum
squalidus et hec squaliditas tis Item
a squaleo squalor oris asperitas pollu
cio sordidacio et hec squama e et est
piscium et serpentium et lorice unde
squamatus a um squamis habundans
et hec squamata te lorica ferrea ex
laminis ferreis vel ereis concathenata
in modum squame piscis et ipso sple
dore squamarum et similitudine dicta
Item a squama squamo as squamas
auferre vel demere et componitur squamo desqua
mo disquamo excquamo idest per auferre
squamas et producunt hanc sillabam squa
et sunt neutra Item a squama hec
squamula le di et hec squatus ti quidam
piscis quia sit squamis acutus unde et
eius cute ligna coluntur et squameus
a um et squamosus a um plenus
squamis vel lucidus vel asper et comparatur
unde squamose sius sime adverbium unde
hec squamositas tis Item a squalor
vel squama squarrosus a um idest asper
inequalis et squarrosus quasi squalore
vel squamis corrosus Ennius Squar
rosa rostra et est squaleo neutrum
cum omnibus suis que sunt si qua habent et corripit
supinus et producit hanc sillabam squa
Item scabo activum est cum suis cum
preteritum si qua habet et in preterito corripit
hanc sillabam sca sed in preterito eam producit
Scalpo pis psi ptum idest gratare
proprie scalpere est cum uno digito
vel cum duobus caput gratare
et est proprie similiterum et lu
xuriosorum quod dicitur fuit magnum
pompeium maximum unde quedam sapiens
magnus querens mouit homines digito
caput uno scalpit et quid dicatur homo
sibi velle virum unde hoc scalprum
vel scalprus idest ferrum quo corium
aptatur et raditur vel cultellus et tamen
pulus scriptorum Oracius Et scalpra
et formas non sutor et Marcialis
Scalprum penus vibrans demirabatur
accinne et scalprum vel scalprus
dicitur quoddam instrumentum ferreum
quod alio nomine dicitur celtes unde hoc
scalpellum et hic lus di Item a
scalpo scalpurio ris idest scalpere et
scalpito as frequentativum scalpere Scalpo
etiam est cum suis quelibet si qua habet Scalenos
grece latine dicitur gradatus quidam color
rethoricus Scalmus navis vel illud
ad quod remus ligatur
Scando dis di sum idest ascendere
et ad versum pertinet pro ascensione
pedum unde hic et hec scansi
lis le et hoc scansile lis strepa
ferreum per quod equum ascendimus
Scansilia enim sunt gradus ubi homines
in edibus sedent Item a scando hoc
scannum ni quod lectoribus lectulis
apponitur sed scabellum quod parvis
lectulis apponitur Idem dicitur suppedaneus
et ypodion a greco Et a scannum hoc
scannulum di et per sincopam in media
scannellum et hoc scannellulum li di
Et a scannellum mutata n in l dicitur
scamillum Appuleius Infirma sca
millorum obiecte fuste fieros Et mu
tata m in b dicitur scabellum Unde
scabellulum li Item a scando hoc
scaphium locus ubi arma reparantur
vel genus vasis ad opus usque aptum
sed ad corrupta nunc idest vas ad mingendum
vel egerendum muliebre proprie
scaphium tum sumitur armis et scaphus
idest tertius unus et hinc scaphus proprium
summitas vel cacumen vel humerus
Augustinus de civitate dei Super parvi
scaphium nova nupta sedere videbatur
Et in hoc scapula le scilicet spatula
humeri unde scapulosus a um scapulis
dilatatus et hic et hoc scapularis re
et hoc scapulare ris quedam vestis
scapulas tegens Et scapula componitur
hoc interscapulum vel interscapulium

i. spacium quod est inter scapulas Item
a scando dicitur scala le. Voluit tamen quidam
dicere scalarum in plurali numero tantum sive sit
una sive plures sicut hec quadrige Sed hanc
racionem videtur velle Salustius ubi dixit
postquam vine et altere scale sunt Invenitur
tamen in singulari ut vidit Jacob scalam Unde
hic et hec scalaris et re et hoc scalare ris
scilicet lignum ex transverso in scala positum
quod et dicitur interscalare ris dicitur Unde hic
et hec interscalaris re i. interpositus
Unde versus interscalaris dicitur qui nexum
continue interponitur ad modum scalarum
in scala et interscalo as scalaria inter-
ponere in scala et simpliciter ponitur pro interponere
Item a scala dicitur scalaria navis compara-
cione quia ibi sunt transtra disposita
ad modum scalarum in scala Scando
componitur cum ad et abiecta d dicitur ascendo
dis di sum i. ad aliquid scandere Unde
hic ascensus sus sui Conscendo dis di
descendo dis deorsum scandere facit
se assum ire Unde hic descensus sus Trans-
scendo dis ultra scandere Scando et
eius composita neutra sunt et faciunt penultimam
in di et supinum in sum et quia nusquam
mutant a in e Scandalon grece latine
dicitur scandalum quod nos offensionem vel
offendiculum vel ruinam vel impactionem
pedis dicere possumus Unde scandalizo
as i. offendere ledere vel per occasionem
ruine dare et est activum Scabies i.
impetigo sicca scabies Scammor idest
stupor Scaptos grece i. bidetar oues
Scaria arbor est spinosa et facit fructum
rubeum et est grecum Scarioth quedam
est vicus unde scariotis te et hinc
Judas dictus est Scarioth vel Scariothes
sicut dicitur supra [illegible]

Scateo tes tui ebullire fervere
emanare erumpere sicut facit aqua
dum erit inter angusta et diu
emanat in locis humidis et in
balneis Unde hec scatebra e i. aque erupcio
vel ebulicio que fit cum aqua fluit per
aliquas rimas vel inter saxa sicut in
erumpit in loco humido vel in balneo
Virgilius Scatebris que arena temperat
arva Item scatebrosus a um scatebris
plenus et comparatur Unde hec scatebrosi-
tas Item a scateo scatisco scis inchoativum
et scaturio ris rivi i. scatere et scatu-
rigo ginis i. ebulicio vel erupcio aquarum
Hugwicio dicit Ysidorus In cadentes plage
sanguines et pulmones dicunt stagna
dadysse et mare Ex ubi concepta cum
scaturiginis vena profluet perhenni
perennitatis incipiunt et ponitur in hoc
loco superlative pro scaturigine Nam aqua
tres habet proprietates abluit sordes supinum

de alma refert sicuti Et sancta purgat
ignorancias de nigro tempus ad splendidum
faciens de alma quia omnis mutatio cum
perfeccione est nec virginem per erit imitatur
auctori refert thaustum sed ardore
tanquam scende vera flagrantes Item
a scateo vel scaturio scaturiso as i.
scaturire vel scaturitare imitari et componitur
conscaturio ris et conscaturiso as i. per
aquam scaturientem vel ebullientem
plurimam amnis amisie Unde legitur in Sidonio
Alii conscaturisabant alii conaltera-
bant pisces Scateo tamen sive est ... si qua
legis neutrum est et caret supinis et co-
rripit hanc silicet sed Scaurus qui
aliquantulum balbutit vel qui habet
talos contemptos et concidentes vel scaurus
grece latine dicitur callus Scabrus a um
i. asper Scamillum i. scala Scason
i. claudum vel claudicatio sive inequalitas
et est grecum et est unum metri i. unde
metrum dicitur hoc scason i. tunc dicitur
claudicare quia corrupta ponitur vel quando
producta corripit Unde persius Non enim in hoc
iambo potest esse penultima sicut longa
ut intelligatur positum non sit scason
Scarpedus a um i. scabiosus Scate
i. aspectus Hec scheda e grecum est idest
carta scripta vel scriptum quod adhuc
non est emendatum ut dum in librum
redactum / hec quando scheda est scriptura
abbreviata de aliquo contractu antequam
carta fiat eadem dicitur et protocollum
a prothos quod est primum et collum quia
in collis cartarum primo loco fiebat illis
scriptura et pagina habetur pro exemplari
et quaternum scriptum si sic sit abbreviatum
ut pagina minus scribitur dicitur scheda
Hec scedula le di. et scedarius a um
pertinens Hoc scelus ris i. facinus sce-
lestus Unde scelestus a um et comparatur
et scelerosus a um et comparatur Unde hec
scelerositas Item a scelus scelero as
avi et sceleror aris Unde sceleratus a
um in quo fit scelus Scelestus per quem
fit / scelerosus qui facit et est scelerosus
plus quam sceleratus et sceleratus compara-
tior simus Unde scelerate ... Sce-
lero componitur conscelero as et est activum cum
suis etc Hoc scema i. ymago vel figura
modus loquendi Solecismus figura et fit
scema propter sola ornatus causa Methaplasmus
vero causa necessitatis fit vel ornatus
in metro tropus autem causa utriusque
tam in metro quam in prosa Scenos ...
fumus et scenos vel scenon i. umbra
a scenos quod est fumus et batum quod est
gradus componitur hic scenobates tis me-
dius magnus anima nomen Item
componitur scenofacio cis i. facere fumos
Unde scenofactor fumum factor et hinc
scenofactorius a um ad scenofactorem

pertinens vel ad scenofaciendum unde
in actibus apostolorum legitur de paulo quod erat
scenofactorie artis. Item a scenos quod
est umbra dicitur grece domus scenos
obumbracio et hinc similiter grece tha-
bernaculum dicitur scenos. thabernaculum
enim ad similitudinem domunculi factum est
et inde hec pars. Et predicta composita
scilicet scenofacio .i. facio thabernaculum
unde et ibi paulus dicitur artis scenofactorie
quia faciebat thabernacula. Et a scenos
quod est umbra dicitur hec scena .e. idest
umbra et scena .i. umbraculum
scilicet locus obumbratus in theatro et
cortinis coopertus similis thabernis
mercenariorum que sunt asseribus vel
cortinis coperte. Et inde hec scena potest
dici a scenos quod est domus quia in modum
domus constructa in eo loco latebant
persone larvate que ad vocem recitatoris
exibant ad gestus faciendos. Et hec scena
dicitur quoque totum theatrum quandoque recitacio
scripture quandoque ipsa scriptura quandoque allo-
cucio diversarum personarum vel distinctio
scripture que ibi recitabatur ut in terencio.
Unde scenicus .a. um .i. umbratilis vel the-
atralis vel qui faciebat ludos et gestus
in theatro vel qui recitabat ibi scri-
pturam. Scena componitur hoc proscenium
scilicet locus ante scenam ubi ludebant
vel sacrificabant. Et cenon taphos
quod est sepulcrum sepulture dicitur hoc scenota-
phium idest vacuum sepulcrum ymaginaria
sepultura que fit cum corpus deest.
Item scenos componitur hec scenophegia
scilicet et hec supra dictum distinctum est.
Sceptor notarius. unde sceptorinus
.a. um et hec sceptoria .i. cisterna.
Hec sceptra .e. scutum lorum sine
ligno quo utuntur affri et mauri
unde virgilius levaque sceptra tegit.
Scevus .a. um sinister malus perversus
iniquus. Hec screa .e. pituita sterquilinium
sputacia que per os proicitur. Unde screo
.as .i. scream proicere et componitur excreo
.as .i. extra screare et screum est
et est neutrum screo cum suis compositis. Sciasis
passio est dicta a parte corporis quia vocatur
nam vertebrorum ossa quorum summitas
ilium in imo terminatur sciam vocant
et fit de flegmate quod descendit ad
concava ossa et ossium ibi glutinatur.
Scibala stercora. Scida .i. scheda
ut sepius. per pl. calix maior parvulum
quo bibimus. Scilla nomen herbe et
silla grece dicitur latine preda et scilla
nomen puelle et fuerunt due
scille scilicet filia Nisi que fuit mutata
in alaudam et filia forci que fuit
mutata in monstrum marinum
unde et sepe scilla dicitur id monstrum
et locus periculosus maris in quo est
illud monstrum. Unde scilleus .a. um.
Scindo .dis. di. sum. scindere
separare frangere. Unde hec
scissura .re. et hec scisma
.tis quod dicitur a scissura
animorum eadem enim cultu et eodem
ritu credit scismaticus ut ceteri solo con-
gregacionis delectatur dissidio. Exit autem
scisma cum homines dicunt nos iusti
sumus nos sanctificamus inmundos et
cetera similia. Unde scismaticus .a. um
et hinc scismatico .as. scismatum
facere vel scisma quod et scismatizare
dicitur. Item a scindo hec scintilla .le
quod prosilit ab igne et est scintilla
dum ardet. favilla dum extincta est.
Unde hec scintillula .le diminutivum et scintillosus
.a. um et scintillo .as fulgere vel scin-
tillas emittere. Item a scindo hec scin-
dula .le latus asser quo domus coope-
ritur et hec scandula .le quoddam
genus annone quod et scandella
dicitur diminutive. et scandula quasi scindula
quia scinditur et dividitur. Scandula
etiam potest dici idem quod scindula vel quod
frangit saxum. Item a scindo hoc saxum
et sunt saxa durissima secundum lapis molle
et dura petra. et dicuntur saxa quia
cum difficultate scinduntur et scanduntur
vel saxa quasi sassa et prerupta sunt
in montibus. Unde saxeus .a. um et sa-
xosus .a. um et hic et hec saxo. onis
quia sit durissimum et validissimum
genus hominum unde hec saxonia .e. regio
illorum. Unde hic et hec saxo. onis
gentile et saxonicus .a. um et saxonius
.a. um. Saxum componitur saxificus .a. um
et saxifragus .a. um et hec saxifraga
unde saxifraga dicitur quedam herba
quia semen eius petram in vesica frangat
et comminuat. Scindo componitur abscindo
.dis .sum ab uno aliud scindere. conscindo
.dis. circumscindo .dis. discindo .dis.
Unde hoc discidium separacio unde discidiosus
.a. um qui frequens est in discidiis et qui
discidia amat. excindo .dis. valde scindere
destruere. Unde hoc excidium destructio et
hinc excidiosus .a. um .i. excidio plenus.
proscindo .dis. prescindo .dis. unde pre-
scindonus .a. um ad proscindendum abilis.
Scindo et eius composita activa sunt et sua
abiciunt n in preterito et in supino et
omnia corripiunt penultimam preteriti scilicet abscidi
conscidi discidi excidi prescidi rescidi.
Scindentes vocamus quibus geminum
pertendunt et durant quasi dentes et dicitur
a scenos quod est geminus et odenta
quod est dens.

Sequitur capitulum

Scio scis scivi itum i. sapere scientiam
vel sapientiam habere vel cognoscere
et est proprie scire reddere racionem
quam novere nosse vero eius
que audierit unde hec sciencia -e et est
scientia in bonis tantum experiencia tamen in malo
dicitur potest et a scientia scialis -le -liter et
a scio sciens -tis -ior -ssimus i. faciens unde sciolus
-a -um dim. i. aliquantulum sciens et com-
ponitur nesciens -tis -ior -ssimus unde hec insciencia
-e i. ignorancia. Terencius in ephiu. Eun-
pe putat sic nescire meminit quod litteras
Item a scio scibilis -le -liter -litas eadem
sciendum abilis et hinc scitus -ta -tum
i. sciens vel cognitus Macro. de Satur.
Dubitare non decet scitu esse optimum
et hoc scitum -ti i. decretum statutum vel
iudicium unde hoc plebiscitum sed hoc
supinum distinguimus et scitus -a -um
i. sapiens. Terencius Scitus puer natus
est pamphilo vel ibi alius unde
scite adverbium i. sapienter. Terencius in tercia
comedia Nescio quid scite venit michi
nunc in mentem et per compositionem perscitus
-a -um valde scitus quod in predicto
Terencio legi potest. Item a scio hec sci-
talis -lis quidam serpens que sola
inter omnes serpentes pelles suas deponat
in estate deponit in hyeme unde et sic
dicta est quia sciencior est aliis in depo-
nendo pellem cum eam deponat in hye-
me sine lesione vel dicitur scitalis
a sile vel sele quod est lux inde scital
quasi lucens quasi lucens et nova efficiatur
posita pelle vel quia tanta prefulget va-
rietate tergi. Et notarum gracia
aspicientes retardat et quia reptando
pigra est quos assequi non valet mira-
culo sui stupentes capit. Item a scitum
supino u conversa in o et assumpta r
fit scitor -aris depo. inquirere investigare
intelligere querere et est frequentativum irregulare
et in formacione et in significacione. Item
a scio scisco -scis inchoativum et a prima persona
extracta o et addita tor facit sciscitor
-aris idem quod scitari et est similiter
frequentativum irregulare et in formacione et in
significacione. Et componitur cum ad et sublata
d et r ascio ascis i. adiungo cognitum
et comparo cum eis et retinet d tamen
quandoque et adscio -scis i. advoco unde
ascisco -scis et adscisco -scis inchoativum. Conscio
-scis i. simul scire et proprie dicitur de malo
tunc cum aliquis conscit cum in malo
et scelere sibi conscius est vel sancus vel
psal. sibi nulla palescere culpa unde
hec consciencia -e et conscius -a -um et proprie
in malo. Descio -scis oblivisci tenere
non scire. Nescio -scis non scire unde
nescius -a -um. Prescio -scis ante scire

unde prescius -a -um et constant tamen cum
ergo quia cum dicitur resciscere scis iterum scire
deus et ceteris quia accidunt sunt unde quando
sine accidere cognoscere unde accidit frequen-
ter sunt. Et scioterius -ri solum
positus in titulo ad inveniendum horas.
S Ciroma scara vel hec scarosus omnia
in sensibus sine dolore S Ciapodes dicuntur
esse in libia singulis cruribus et ve-
locitate mirabiles sic dicti quia per
estum in terra resupini iacentes pedum
suorum magnitudine adumbrentur
S Ciropolis opidum S Cistas lapis
S Cite dicti sunt a quodam limite
per quod quia scitas ab eis dividit
scita cognominatio unde hec scitia -e regio
eorum unde hic et hec scita -e gentile
et scitius -a -um S Ciropodes valet scito-
le pedes longe quam

Scribo -bis -psi -ptum i. figura-
larum composicio scribere est
signis visibilibus animi intelle-
ctus et veritatis aliquid committere unde
scriptibilis -le -liter et hec scripta unde
scripturalis -re i. scriptum. Item a scribo
hoc scriptorium locus vel paries instrumentum in
scribendo et scripturus adverbium i. expresse
vel scribendo per singula scripta. Item a
scribo scriptito -as frequentativum a quo scriptito
-as aliud frequentativum. Item a scribo hic
scriptor et hic scriba nomen officii unde hec
scribatus -tus scribe officium vel dignitas.
Scriptor dicitur quem frequenter et assidue
scribit vel quem peritiam habet scribendi
et similiter quodlibet verbale in or quemcumque
actum ex frequencia vel assiduitate vel
industria. Scribo componitur ascribo -bis
asserere addicere destinare deputare unde
ascripticius -a -um alicui deditus deputatus.
Describo -bis a scriptura removere delere.
Conscribo -bis simul scribere unde patres conscripti
dicebantur quorum nomina in eorum
tabula aureis litteris scripta erant. Antiquus
habet magestate et dignitate imperii in-
signita dictum vel denominatum sunt tabula
de spectamine imperii insinuandum. Ibi ...
... est ... unde conscriptio. Lo... latus.
Circumscribo -bis circum circa scribere -ere gehalten
includere vel stringere vel regione. Et a circum-
scribo circumscriptus -a -um et circumscriptus -a -um
non cautus et callidus astutus vel scitus unde
circumscripte caute astute callide vel scite
et hec incircumscriptus -a -um. Describo id est de-
orsum scribere vel valde a scriptura removere
vel deleri scripturam delere. Inscribo
-bis in margine deputare vel imprimere
vel intus vel inscribere unde inscri-
ptus inscripta inscriptum id est in-
punctus vel deputatus

Interscribo bis. inter aliqua scribere inter-
ponere vel de medio scriptura aliquid au-
ferre. Perscribo bis. perfecte scribere. Rescribo bis.
iterum vel retro scribere. Prescribo bis.
ante scribere predicere prescribere vel in ali-
quo spacio temporis aliquid possidendo acqui-
rere. Unde hec prescriptio onis. acquisitio
domini super aliqua re vel aliquo spacio certo
temporis possidendo. Et est hec prescriptio quadri-
ennalis quedam quinquennalis quedam
tricennalis et plurimum decennium modorum. Et
est tracta hec significatio inde quia prescribere et prescripti
ordinem sumunt et hinc prescriptio apud
veteres consultos dicitur cum aliquid acquiritur
ante possidendo. Proscribo bis. procul
a scriptura removere. unde et proscripti dice-
bantur quorum nomina de enea tabula
delebantur quod erat dum dampnabantur. Item pro-
scribere. unde et proscribere. id est dampnare. et proscri-
ptus. id est dampnatus. Sed hoc cum aliquis
ita dampnatur quod nomen eius proscribi-
tur consortio eiusdem ordinis. Rescribo bis.
iterum vel retro vel contra scriptum scribere. Et
prima scribit epistolam. rescribit qui remittit.
qui remittit rescribit. Subscribo bis. id est
parum vel post vel subtus scribere. Transscribo
bis. ultra scribere vel prescribere. Scribe et
cetera que activa sunt, et faciunt preteritum
in psi et supinum in ptum. et producunt
hanc sillabam scri. Scolia grece latine
dicuntur accepta in quibus ea que videntur
obscura vel difficilia summatim ac breviter
perstringuntur. Unde scolares dicuntur sine quo
nos finalia dicimus que sunt certi et
accepti. Scola grece latine dicitur vacatio
quia in studio vacamus. In singulari numero
designat certum locum, in plurali eos scolares
ut cum dicimus maxima scolarum hec
de loco intelligitur. cum dicitur magnas scolas
hec de scolaribus id est multos scolares.
Unde Scolasticus a um. ad scolam vel
scolares pertinens vel assiduus et frequens
in scola. Et hic et hec scolaris re. vel ad sco-
lam vel scolares pertinens. Et sepe ponitur
pro clerico in communi et pro scolari. ut hic et
hec scolaris re. et facit ablativum in i. Et non
ut scolari. Similiter cardinalis hic et hec
ut cardinali. Similiter et omnia nomina gentile
vel patrium in is facit ablativum in i. Ut
ut Bononiensi. Pictaviensi. Et hoc est
distinguo tamen diligenter quod solet quibus
discoli et apparent et opinatione dicuntur enim

Scola

Scolasticus

Scolare hoc enim quod Bononiense
qui per irrationabilem casum per casum utuntur
quam antithesis ignorantia non est
mirandum cum et inferiores gradum
nescientes missi sunt ad superiores de aucto-
Scola quod discolus a um. discors a scola
indoctus idiota illiteratus a scola dimissus vel
divisus. Scolaris que consolatur.
Scopulum grece latine dicitur intuitus vel
speculatio. unde hic scopulus li. id est
dumum saxum ardua et prerupta
rupes apta ad speculandum vel quia
fucale inde possimus speculari vel quia a lo-
ge videtur locus. Unde Scopulosus a um. plenus
et abundans scopulis. et comparatur. Scopin
grece enim tanta quod est per et dicitur hic catasco-
pus pi. qui et scopha dicitur. i. sum. quasi scopa
a scopin scilicet navigium quod latine specu-
latorium dicitur quia mittitur ad indagandum et
speculandum. Unde et sepe catascopus dicitur
indagator arcitator investigator. Item
scopin grece enim epi quod est supra. Et hic
Episcopus quasi supra speculator et super in-
tendens curam subditorum gerens vel ab epi
et copos quod est labor quasi supra laborans
scilicet super gregem suum. Et est quadripartitus or-
do Episcoporum scilicet in Patriarchas Archiepiscopos
Metropolitanos et Episcopos. Patriarcha
princeps et summus patrum interpretatur quia primum
id est apostolicum tenet locum sicut Romanus Antiochenus
Alexandrinus. Archiepiscopus di-
citur summus et princeps Episcoporum, tenet enim vicem
apostolicam et presidet tam metropolitanis
quam ceteris Episcopis. Metropolitani a
mensura civitatum vocantur. singulis
enim provinciis president, quorum auctoritati
et doctrine ceteri sacerdotes subiecti sunt sine
quibus reliquis Episcopis nil agere licet. Soli-
citudo enim totius provincie ipsis commissa est.
Omnes autem superius designati ordines uno
et eodem vocabulo Episcopi nominantur. Sed ideo
privato nomine quidam utuntur propter
distinctionem potestatis quam singulariter acceperunt.
Et ab Episcopus episcopalis le. et hic Episcopatus tus
tui. et hoc Episcopium. Et episcopor aris. Episco-
pium grece vel hic est et quod hic coepiscopus i. vi-
carius Episcopi. Item quod Archiepiscopus. Unde archi-
episcopalis le. et archiepiscopatus tus tui. Et
hoc archiepiscopium. et archiepiscopor aris
vel fit archiepiscopium vel archiepisco-
pium [illegible]. Scortes tis. femininum genere pellis
arietis. Unde hec scordiscus ci. i. tauch corium

Et hic scandalus li. i. ferox et inmansue
tus Et hoc scortum ti. i. meretrix que
accipit grecos scista vocatur et dicitur sic quia
resiccant pelles quibus corruptela fit
vel scortum dicitur a scorte grece quod est
dulce unde scortum quasi dulce est unde hoc
scortulum dicitur et scortor aris i. meretrari
unde hic scortator et scortatorius a um
et quia scortatorium lupanar domus scor
tancium et est depo. unum suis quod pri
gna lege. Item scorte quod est dulce et nid
pagio quod est fingo fit scorpius pius et
scorpio onis quod animal venenosum
quia scorpio quasi scorte poye quia ab anteriori
parte fingit blandiciis sed a posteri parte pun
git capite ui blandit et cauda pungit
vel dicitur scorpio ab arcu vel ab arpe quod
est mucronis gladius et inde scorpio
quia cauda figat et arcuato vulnere venena
diffundat unde scorpio dicitur quod piste h
ledit dum manum tollit Scorpio eciam
dicitur sagitta venenata arcu vel tormento
excussa quod dum ad hominem vel virus
quod lex infundit unde et scorpio dicitur
quod grecus duplex flagel
est Item scorpio dicitur grecus duplex flagel
li vel magnum fustes Scorpio eciam dicitur
quod signum in celo in quod scorpio
quod animal fuit translatum vel quia tunc sol
est in scorpion primos sentimus frigoris
aculeos Item a scorpio hec scorpitis
te quod gemma scorpionem et colorem et effigie
referens Scoti lingua propria non sunt
a picto colore quia aculeis ferreis cum
atramento variare figuras stigmate
annotant unde hec Scotia est regio eorum
et hic inde Scotus a um gentile

S trofa e. i. porta et est nomen
fictum sed de proprietate senti
mentum unde hoc strofula
et strofella ambo dicitur Stro
fule eciam dicuntur que apostemata que solet
nasci puellis circa collum unde strofulosus a
um et strofulatus a um plenus et abundans
strofulis Item a strofa hec strobe be i. fossa
maxime quam strofe faciunt unde hec scro
fina ne quod instrumentum carpentarii quia
terendo strobem faciat Sculpo pis psi
ptum i. celare unde sculptum ad et hec
sculptura re et sculptibilis le bile et hoc
sculptile lis simulacrum in formam
actus sculptum et sculptilis le bile sculptura
et sculpto as frequentativum a quo sculptito as
quod frequentativum Sculpo autem est unum suis quod
pri gna lex Hoc scus indeclinabile i. rotundum
vel rotunditas unde hec Scutella e i.
forma rotunda sed dicitur Scutula le mo
nile rotundum quod auro vel argento
unde scutulatus a um scutula or
natus scutulam possidens vel quod habet
in se orbes in similitudinem scutularum
sicut sunt vestes et sunt animalia unde et scu
tulatus dicitur equus habens candidos orbes
Item a scuta hec Scotomia e et accipitur
nomen ab accidente quia repentinas tene
bras ingerat oculis cum vertigine capi
tis unde scotomicus a um et scotomaticus
a um idem infirmitate paciens Item a
scuta hoc scutum quia rotundum solebat
esse vel scutum ab excutio tis quia a se excu
tiat ictum telorum unde scutulum dicitur
et scutatus a um scutum habens vel scuto
armatus vel instructus et hic scutarius
qui facit scuta et hec scutica ce locus
est quo vberantur pueri ancille sunt propter
rotunditatem corrigiarum sic dicitur Item
a scus vel scutum hec Scutella le quia ro
tunda est unde hec Scutellula dicitur et scutel
larius a um et hic scutellarius qui facit vel
vendit scutellas et hoc scutellarium
locus ubi reponuntur scutelle Item a scus hic
discus sci i. scutella quia olim et scus dice
batur sic et discus a rotunditate sed ne
dicitur discus quia det escas i. apponat vel
pocius sit ethimologia discus quasi dans escas unde
disculus li dicitur et discumbens ad discum
sedens Et non quia discus proprie est scutella
et non mensa licet eciam quandoque pro ea ponatur per
methonomiam Et hoc dicimus propter vul
garem quorundam pravitatem quibus potius
magnus fons vulgaris quam lucidus fons
regula sentum sepe restringit Et a discus
dicitur est ludus plumbee scutelle discus ci et
ipsa plumbea scutella quia facta erat ad
similitudinem scutelle et in aerem pro
iciebatur qui ludus dicitur inde ludus proiciendi lapidem
unde Oracius Indoctus quia pile discive troci
que quiescit idem et alibi

S cutor aris i. inquirere investigare
subtiliter inspicere unde scrutabilis
le bile et per comparationem inscrutabilis
le bile et scrutabundus a um ad
scrutandum habilis vel scrutanti similis Et quia
scrutum ti i. vestis pauperum lacerata
et dilacerata vel scruta dicuntur quia sunt turpe vel
quia in vestibus scrutabantur furta et sordes pur
gando Oracius in epistolis Vilia vende
re tunicato scruta popello et hec scru
tillus li venter suinus farctus et hec scru
tarium ti i. pellicia furrature et hec scro
tinum i. scrutatio vel quicquid quod scru
tatur intus de aqua re Item a scrutor hec
scrupus pi i. lapis parvus et asper quem sepe re

Scutella

Discus

talo labitur vel calcitamento pedis militum ledit
et offendit. Unde hic scrupulus li. di. et
hic scrupus vel scrupula quod pondus sex
siliquarum pondere constans. Hec apud
grecos gramma vocatur. dicitur scrupulus di-
minutione a lapillo brevi qui scru-
pus vocatur / et per similitudinem scrupus
vel scrupulus dicitur molestia sollicitudo
anxietas et dubietas animi difficultas
subtilis questio. Sicut enim scrupus pro-
sit et subtilis questio parva est ad videndum
quia vera late volunt / et sicut ille militum
ledit / ita et subtilis questio animum ledit
enim qui non est promptus in distinccione
ingenii [illegible] et questio rete subtilium
animum solet ledere. Et a scrupus scrupo-
sus a. um. et scruposus a. um. i. scrupu-
plenus et abundans vel asper nodosus
obscurus / et scruposus et comparatur / unde hec
scrupositas. Prudentius in Capitibus: Hec
mens scrupeam vetus comeat viam
Item a scrupulus scrupulo as. i. sollicitare
molestare et scrupulosus a. um. scrupu-
plenus et abundans vel asper anxius dubius
difficilis nodosus obscurus et comparatur. Unde hec
scrupulositas anxietas difficultas. Scru-
tor [illegible] perscrutor inquirere perscrutari scrutinium est
depo. tum prius [illegible] scrutor /
Smaragdus [illegible] unde hic sma-
ragdus lapis pretiosus viridis coloris [illegible]
Unde smaragdinus a. um. Smigma
atis quod quidam dicunt inigma sed corrupte
est quod unguentum vel confectio unguenti
vel saporis vel aquarum [illegible]
boni odoris. Unde Susanna: Afferte mi-
hi oleum et smigmata ut laver. Smi-
lacinus [illegible] gemma. Hec spadix. cis. et
hec spadica ce. i. palma unde hic et hec spadix
subrubeus fulvus scilicet a colore palme. Unde
et spadices dicuntur equi palmulati i. equi
fulvi et rubicundi coloris sicut palma vel
qui palme figuram in cruribus habent. Item a
spadix spado onis [illegible] unde et spa-
dones dicuntur [illegible] vitium fruge [illegible]
dicti quia sunt steriles. Spalangia [illegible]
venenosa. Spalangia componitur

Spargo gis. si. sum. i. diffundere
dissipare vel respergere distribuere
aspirare sive perfundere. Unde sparsim
adverbium / et hoc sparsorium [illegible]
qua aliquid spargitur / et hic sparus. ri. telum
rusticum missile quia spargitur et mittitur
unde et quidam piscis sparus dicitur quia [illegible]
sit. Et hic sparus ti. fructus [illegible]
foliis dicitur sic ab asperitate. Item a spargo

Hoc spartum. ti. genus vestimenti vel sparte
civitas est Lacedemonie / et est eadem civitas
sparta vel sparte / et Lacedemonia / et
lacedemonii spartani dicuntur. Et dicitur sparta
a sparto filio Foronei. Unde spartanus
a. um. et hoc spartum genus vestis quia ibi
fuit primo factum / et est de spartiata de-
patrium ab illa civitate vel ab illa ut di-
cunt. Item a spargo hoc sparma [illegible]
semen [illegible] animalium. Unde sparmati-
zo. as. sparma emittere. Sparma componitur cum
logos quod est sermo et dicitur sparmalogus gi.
i. seminiverbius / et adiective et mobiliter declinatur
[illegible] Sparmalogus a. um. Item a spargo
[illegible] i. infirmitas et sparsio [illegible]
fit a quo sparsito as. [illegible] fit. Spargo
componitur cum ad et [illegible] dicitur aspergo gis. di-
stare aspiare perfundere. Unde aspersim adverbium
et hec aspergo ginis vel aspersio. Et aspergo
[illegible] quod [illegible] marine / et aspergo vestis
[illegible] vel vestimentorum [illegible]
et [illegible] dicitur. Unde aspergines a. um. Item
ab aspergo hoc aspersorium / et aspergito as.
fit. et aspersio. ab supino fit. a quo aspersito
as. [illegible] fit. Conspergo gis quod et conspargo
[illegible] / et circumspergo vel circumspargo
Dispergo. Inspergo. Respergo. Hec est
distare aspiare et perfundere. Unde aqua respersa
dicitur qui distinctis aque aut optimis et per-
fusis est. Spargo et aqua [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] a spargo [illegible] a [illegible]
[illegible] in quibus [illegible]
[illegible] a vitio [illegible] videtur
contingere. Spatulus non [illegible] est. Spasmus
[illegible] contractio [illegible] a ner-
vorum [illegible] dolore qua passio a corde
[illegible] quia in [illegible] vigor principatum
[illegible] unde spasmosus a. um. [illegible] in-
firmitate. Spacium distantia vel interval-
lum vel intercapedo. Unde spaciolum li. di-
et spaciosus a. um. et comparatur. Unde hec spaciosi-
tas. Item a spacium spacior. aris. ire
vel deambulare huc et illuc [illegible]
Et componitur conspacior. aris. et circumspacior. aris.
[illegible] aris. [illegible] vel [illegible] vel de
uno loco ad alium spaciari vel a spa-
tiari cessare. Exspacior. aris. [illegible] spaciari
et evagari. Spacior deponens [illegible]
Item a spacium hec spata te gladius [illegible]
tiosa lata et ampla. Vel dicitur a pati quod
est passio. Unde spatarius qui facit vel vendit
spatas. et spatarius a. um. et hec spatula
dicitur et spatula armorum dicitur [illegible] in [illegible]
ubi [illegible] lata sit et spatule rami vel folia

vel fructu palmarum ramusculi appiantur
ad similitudinem spate dicuntur, et spatule
grece latine delicie dicuntur, et a spatula
spatulosus -a -um et spatulatus -a -um quod
magnas et diffusas habet spatulas, vel de-
liciosus sive delicatus, et utrumque comparatur. Item a
spatula spatulor -aris, id est delicior -aris, vel
in spatula divinare, et componitur despatulor -aris,
spatulas auferre vel frangere. Item a spa-
ta spatatus -a -um, spata cinctus vel spa-
ta armatus, et per compositionem hec semispatium
gladius a media parte spate longitudine
dictus. Item a spatium hec spera -e, id est rotundi-
tas. Spera est maxime dyametro quan-
titas a certo ipsum spacium semirotundi-
tatis, et dicitur spera quasi spacium ro-
tundum, unde et rotunditas, unde dicitur spera
quia eius species in rotundum formata est,
et quicquid rotundum et volubile est dicitur
spera a volubilitate et rotunditate, ut
pile quibus ludunt infantes, vel ut dicit
Spera genitivum est Grecum, id est quicquid est ro-
tundum speram dicunt. Unde hec sperula
-le diminutivum, et spericus -a -um, rotundus et soli-
dus ad modum spere. Et hec spira -e, id est
... ad idem pertinet, unde revolutiones
serpentum et funium in navi spire dicuntur,
et ipsi funes nautarum dicuntur spire, qui
in spiras recolliguntur vel dicuntur ... a spato
dispositi sunt vel fiunt. Item a spera spero -as, id est
spem habere, confidere, existimare, vel spe-
rando expectare vel credere. Et spes bona,
bona quidem speramus, mala timemus; sed
ponitur tamen sperare pro pertimere et econverso. Unde hec
spes -ei, id est expectatio futurorum bonorum.
Et dicitur spes quia sit pes progrediendi, quasi pes
est, et est ethimologia. Unde et econtra desperatio dicitur,
deest enim spes, nulla quia progrediendi
facultas est, quia dum quisque peccatum amat
futuram gloriam non sperat. Et nota quod ...
... et deficit in obliquis, id est quod spem
... sine spe ... donec ...
... et hec sospes
Item quod ... spem ... salvus ...
incolumis superstes, unde hec sospitas -tatis,
et sospito -as, salutare, sanare, salvare,
exhilarare, vel ... spe afficere, vel ... spe non
fallere, et est activum, et in ... sospes
sospitis et sospes, quod salve hospes, et
est ... Item a spero -as speratus -a
-um, ... in ... et ...
... insperatus -a -um et simul ... spero
quod despero -as, a spe cessare, unde desperabilis

-le liter. Spero pro spem habere neutrum est
ipsum semper vel neutrum, sed quia aliud
verbum in eo intelligitur, pro eius passivum est
inveniri in forma passiva, non tamen
neutrum est, et ideo licet sepe inve-
niatur ... despero ab eo compositum
similiter neutrum est. Item spero primam
producit. Item a spera hec sperium genus
vasorum rotundum, et hec sperionides
id est terra, quia rotunda est. Item spera componitur
hec semisperium, idem quod emisperium, dimidia
spera. Item spacium componitur hec interspacium.

Spero ab ... consideratione
sed non est in usu et magis est
dicendum spicio sed specio quod plura
per derivationem. Sed spes specimen
speculum secta et a specio hec species -ei,
id est pulcritudo vel forma, et inde quia dicuntur species
primi digna est imperio. Item species di-
citur propria forma, id est propria qualitas que diversa
et convenientia ... et disponit partem.
Item species dicitur rerum maneries, et inde quia
dicuntur ... species, id est ... manerierum herba-
rum est modo nisi. Item species dicitur quadrila-
tera in ... Item species dicitur ... ...
... dicitur ... species ... vel causa.
Unde hec specicula -le diminutivum, et specialis -le
liter, ad speciem pertinens vel speciem designans
vel singulare proprium continens. Unde hec
specialitas. Item a species speciosus -a -um,
formosus et pulcher, et comparatur. Unde hec
speciositas. Species componitur specifico -as, spe-
ciem dividere, separare, designare vel spe-
ciem facere. Unde specificus -a -um, id est specialis
vel divisivus vel faciens speciem. Item
a specio hoc specimen -nis, id est pulcritudo
vel similitudo, signum, ymago, nota vel
experimentum. Et hec specula -le, locus
altus ad circumspiciendum aptus. Unde
speculor -aris, id est videre, inspicere, investigare,
explorare, de alto inspicere. Unde hic speculator
vel speculator -ris, locus altus unde quis
speculari potest, unde et fenestre et vitrea
de quibus speculamur specularia dicuntur.
Et vide quod penultima in speculator est
producta licet Iuvenalis corripiat eam ubi
dicit ... tempore ... lateat specularibus
antro; sed ad hoc potest dici quod ibi est obliquus
huius nominis specularis et non huius
speculator. Vel potest dici quod regula data
sit a verbo de illis terminatis in ator
que servant suam penultimam, ut lupor
lupanar, vel de illis quorum penultima
habet penultimam correptam et inde hoc
potest dici specular penultima correpta
secundum ... inde formam solutionis volunt
ut semper dicatur specular penultima producta.
Et hinc vel a specula hoc et hoc specularis
-re, illustris, vel ad speculum pertinens vel

c.

abilis et aptus ad speculandum Item
a speculor speculatorius a um et spe
culatiuus a um Item a specio hoc
speculum quia ibi femina speciem sui
vultus conspicit vel a splendore quia
splendorem reddat / et hic specus ci
et hec specus ci / hic specus cus et hoc
specus cus et hoc specus oris et hoc specu
u et hoc specu indeclinabile in singulari numero
omnia in eadem sensu / et est specus
fossa facta sub terra quia prospicua per
que et antrum dicitur et speleum et
spelunca sed antrum et speleum grece
latine spelunca scilicet locus continuus
rupes cauata. Unde et quoddam a speleo
deriuatur spelunca Et unde quidam specus
cus cui vel specu dicunt facere datiuum et
ablatiuum plurale in ubus ut specubus fa
ciunt frequentius in ubus scilicet specubus Item
a specio hec spica ce quia de stipula
prospicit et apparet Vel spica quasi specia
quia rotunda est Et spica de maturis
fungibus dicitur abusiue nam proprie
spica est cum per culmi folliculum id est
extremum tumorem culmi ariste et hinc
tenues in modum spiculi apparent
Unde et sagitte et lancee breues dicuntur
spicula a spicarum similitudine Et a spica
hec spicula le / et spicosus a um plenus
et habundans spicis et comparatur / Unde hec
spicositas spicarum plenitudo et habundantia
Item a spica spicatus a um spicis
plenus vel spicis ornatus vel ex spicis
compositus sicut in Exodo legitur / Unguen-
tum spicatum quia de spicis aromatum
sunt factum Et hoc spiculum telum
scilicet sagitta vel breuis lancea vel ia-
culum quia ad instar spice acuitur
Et inde spiculor aris id est iaculari vel
spiculo occidere Unde speculator carnifex
qui portat spiculum ad occidendum
Item a spica spico as id est spicas emittere
vel colligere vel dare vel legere vel ad
modum spice acuere vel fundere
Et componitur conspico as spicas colligere
in quo sensu inuenitur et conspicor aris
deponens. despico as et despicor aris depo-
id est grana de spicis excutere et colligere
Unde et sepe ponitur pro auferre et pro
aperire. expicor aris et expico as
idem quod despicare. inspico as spicas
emittere vel dare vel ad modum spice
acuere vel fundere inde informare
Virgilius Georgicorum quod faces inspicat
acutis Respico as retro vel iterum spicare
Suspico as a latere vel post vel subtus
spicare Spico et eius composita omnia neutra
sunt et producunt hanc sillabam spi-
Item a spica hec spina ne per contrarium

quia autem dicitur spina quia sanguinem
pungendo trahens ethimologia est et non
compositio Unde hec spinula le et spinosus
a um et comparatur Unde hec spinositas Item
a spina hoc spinetum locus ubi spine
crescunt et spineus a um de spinis
factus Et hoc spinter indeclinabile vel spinter
teris id est fibula vel armilla Plautus
Nisi mihi dederis spinter et pretea palam
insignium factum reperies / et inde hoc spinterculum
li. Item a spina spinus ni arbor pru-
norum quod quidam [illegible] ptulcium
Unde hec spinax cis tabula pictorum
que et pinax dicitur sicut supra dictum est
in qua pictores figuras faciunt supposito puluere
Item a spina spino as spina pungere
vel claudere / et conspino as. despino
as spinas auferre vel extrahere Et expino
as in eadem sensu perspino as valde vel
intus spinare respino as iterum spinare
vel spinas remouere Spino cum suis compositis
actiuum est et producit hanc sillabam spi
Spina componitur expinis ne id est extra spinas
et spinifer a um et hic et hec spinigena
ne id est de spinis genitus et spinulentus
a um spinis plenus et comparatur Unde hec
spinulentia e Item a specio specto as
frequentatiuum Unde spectamen spectaculum spectabilis
le littera require Specio cap. lxiiii

Specio componitur aspicio cis id est ex-
tensum ante vel ad aliquid respicere
Unde aspectus tus et aspecto as
/ conspicio cis id est cum simul spicere
Unde conspicuus abilis ad conspiciendum
vel speciosus clarus insignis Methamorphoseon
Ysidis conspicuum Et Marcianus
conspicuum conspicuum in arduo edito est
suggestu Et hic et hec et hoc conspicax cis
in eadem sensu vel subtilis ad conspiciendum
et comparatur Unde hec conspicacia e et hec con-
spicacitas speciositas vel subtilitas vel aptitudo
inueniendi Item a conspicio hoc conspicillum
li locus ad conspiciendum aptus Plautus in
Cassina Conspicillo consequi virguicem
Et conspicor aris id est conspicere vel per se
componitur a con et specio Unde conspicabilis
le littera et conspicabundus a um id est abilis
ad conspiciendum vel similis conspicanti
vel decorus Marcianus Stupet conspicabunda
pallas quid probaret ingrueret Circumspicio
cis per circuitum undique aspicere prouidere cauere
Unde circumspecto as frequentatiuum et circumspectus
a um cautus callidus prouidus et comparatur
Et despicio cis id est deorsum aspicere
vel contempnere et vilipendere quia enim
contempnimus quasi deorsum aspicimus valemus
Unde despecto as frequentatiuum et despectus a um
et hic despectus tus tui et comparatur Unde despectiuus
a um Item a despicio despicor aris idem
quod despicere vel per se componitur a de et specio

spina

Unde despicabilis le liter Dispicio as
ri diuersis modis aspicere vel in diuersas
partes Inspicio as ri etiam valde vel intus
spicere Exspicio as et componitur hic et hec conspex
ris qui inspicit extra Prospicio as ri
etiam procul aspicere vnde prospecto as frequentatiuum
et hic prospectus tus Perspicio as ri etiam
perfecte intelligere aspicere perpendere Unde
perspectim visibiliter vel clare et perspicuus
a um lucidus clarus Unde perspicacie
et hec perspicuitas Item a perspicio hic et
hec et hoc perspicax cis clarus subtilis vel
perfecte et plura videns et comparatur vnde hec
perspicacitas tis Item a perspicio perspicor
aris id est perspicere vel componitur per se
a per et specio vnde perspicabilis le liter
Respicio as ri etiam retro vel iterum vel
ad aliquid aspicere et importat motum
Unde respectus tus et respectiuus a um
et respecto as frequentatiuum Item componitur cum sursum
vel sursum et dicitur suspicio cis id est hec suspicio
timere vel sursum aspicere et ponitur pro
venerari sicut despicere pro contempnere
quia quos veneramur quasi sursum aspicimus
Oratio in Ephesios ternas ergo suspicio vnde
suspectus tus et suspecto as frequentatiuum et suspectus
a um et comparatur vnde suspectiuus a um Item
a suspicio hec suspectio onis et hec suspicio
onis in eodem sensu vnde suspectiosus a
um et suspiciosus a um et utrumque comparatur
Credo tamen quod magis dicatur dicendo suspicio vel
suspiciosus licet vtrumque scriptorum sepe inueniatur
Item a suspicio suspicor aris id est suspicere vel
componitur per se a susum vel sursum et specio
Specio et eius composita in o omnia sunt actiua
et faciunt preteritum in spexi et supinum in ctum
Item omnia ab eo composita i producta mutant
e simplicis in i et omnia corripiunt hanc sillabam
spi. Et nota differentiam videmus natura aspicimus
voluntate intuemur cura aspicimus cunctas
res respicimus retro suspicimus sursum
despicimus deorsum inspicimus introrsum
conspicimus simul circumspicimus circumquaque
prospicimus longe perspicimus acute

Sperno nis vi tum contempnere
vel vilipendere Unde hic et hec
et hoc spernax cis qui frequenter
alios spernit et comparatur vnde hec
spernacitas tis et spernaculum a um ali-
quantulum spernax Sperno componitur aspernor
aris atus in eodem sensu Vel componitur per se
ab ad et sperno vnde aspernabilis le liter
Consperno nis vi simul spernere vnde con-
spretus a um et componitur inconspretus a um
id est laudatus et probatus Sperno et eius
composita in o actiua sunt et faciunt preteritum
in spreui et supinum in spretum Spi-
tamea psalmus Spinge secundum lectore

in quibus sunt picte effigies quas gri-
ffes vocamus
Spiro as aui tum sonare vel spiritum ducere
vel suspirare vel flare vel olere
siue redolere vnde hoc spiramen et
hoc spiramentum et hoc spiraculum
id est aditus foramen vel aliquid aliud per quod
spiratur vnde et spiracula dicuntur quedam loca
pestifera spirituum que circa paronia voiunt
vel archerotea Et spiracula dicuntur loca
qua terra spiritum edit et spiratiuus a um
qui facile inspirat et spirabilis le liter
abilis ad spirandum vel ad inspirandum
vel per quod spiratur Item a spiro hic spiri-
tus tus id est flatus vel angelus vel anima
quia facit spirare vel quia spirat in corpore
spes tamen vel valde quasi a spiritu dicitur spiro
as Et a spiritus spiritualis le liter ad spiritum
pertinens et per sincopam spiritalis le liter
et licet videantur idem significare tamen differunt
quia spiritualia ad spiritum pertinet equaliter
siue bonum siue malum Sed spiritualia
bona scilicet que spectant ad salutem et vitam
eternam Spiro componitur aspiro as id est anhe-
lare conari desiderare vel valde spirare
vel fauere et quasi tractum a ventis qui cum
flant et spirant naute fauent. Unde
in uersu Metha caos aspirate meis Conspiro
as simul spirare vel cunare vnde con-
trarius cio Expiro id est mori et spiritum mittere
Inspiro as spirando mittere instinguere
vel instigare Respiro as retro vel iterum
spirare vel quiescere pausare a labore
Suspiro as sursum spirare vel sub spiritum
ducere vnde hoc suspirium et hinc suspiriosus
a um Spiro et eius composita neutra sunt
preter inspiro pro instigare et alia producunt
hanc sillabam spi Item spiro componitur cum
dromos quod est cursum et dicitur hoc spirodromum
id est locus per domus secretus sicut ad requisita
nature idem dicitur et ypodromus Spolio as
denudare spolia auferre vnde spoliatorium
locus spoliandi et hoc spolium et sunt spolia
priuatorum exuuie ducum et dominum
vnde hoc spoliarium locus ubi spolia ponuntur
scilicet exterior balneorum cellula Spolio
componitur cum vis et dicitur hic vispilio onis et
vispillo onis latro predo qui vi spoliat
et componitur cum vestis et dicitur hic vespilio onis
sepulcrorum violator scilicet qui mortuos
expoliat vel componitur a violo as et sepulchrum
vel a vespa hec quia violat sepulchrum
et sepulta vestem vetuste Spolio componitur
conspolio as dispolio as despolio as
expolio as vnde hec expolia e id est preda sic
dicta ab expoliando Spolio cum omnibus suis
quasi est actiuum Sponna dicuntur poma
Spondeo des di sum id est fideiubere vel
promittere vel vellere vnde hic sponsus et
hec sponsa Nam olim cartas sibi inuicem
mittebant in quibus spondebant se
inuicem consentire in vinculo matrimonium

Spondeo

Spondeo compo[nitur]

et fideiussores dabant unde adinuentum est ut sponsum dicamus virum a spondendo et sponsam similiter. Ideo sponsus est non quia promittit sed quia spondet et sponsores dat et vadit. Unde hic et hec sponsalis -le ad sponsum vel sponsam pertinens. Unde sponsalia dicuntur que in dotem a viro vel a femina dantur. Sponsus componitur consponsus coniuratus vel cum alio sponsus. Item a spondeo vel sponsa hec sponda -de pars lectuli vel scrinii. Unde spondalis -le ad spondam pertinens. Spondeo componitur conspondeo -des simul spondere. despondeo -des valde spondere sponsam facere et viro coniungere. Unde desponso -as frequentativum. Respondeo -des retro petenti vocem reddere vel consonare vel resistere. Unde responso -as frequentativum frequenter respondere resistere contradicere. Et hoc responsum et hoc responsorium. responsum quod datur. responsorium vero vel versus qui sepe iteratur et dicitur sic quia uno desinente illud alter respondeat. In responsoriis enim versum dicunt, antiphonam autem versibus alternant chori. Unde responsivus -a -um et responsorius -a -um. Spondeo et eius composita sunt activa preter respondeo quod est neutrum. Spondeo geminatur in preterito sed ab eo composita minime. Item a spondeo sponte adverbium qualitatis id est ultro voluntarie sed ponitur quandoque nominaliter ut mea sponte. Melius tamen est ut dicamus esse nomen tamen ablativi casus licet ponatur quandoque adverbialiter. Si enim esset adverbium cum poneretur nominaliter non adiungeret sibi adiectivum nisi in neutro genere tamen singulare quod est cum aliqua dictio non nominalis ponitur nominaliter ponitur in neutro tamen genere et suscipit adiectivum in neutro genere ut tuum legere tuum currere tuum ergo. Et a sponte spontaneus -a -um id est voluntarius. Sportima dispensatio. Spotale grece latine delicie.

Sponte

Spuo -is -ui -utum. Secunda producta tamen dicit quod desinat in supino quia non est multum in usu et quia dicitur spuere sputum emittere vel sputo respergere. Et inde sputus -a -um et hoc sputum -ti et spuma -e. Unde hec spumula diminutivum. et spumeus -a -um de spuma existens vel ad spumam pertinens vel spuma habundans et spumosus -a -um et comparatur. Unde hec spumositas. Item a spuma hic hec pumex -cis quasi spumex lapis levis et cavernosus quia spume densitate contractus fiat et tantum refrigerandi habet naturam ut in vas immissus musta defervere desinant. Unde hic pumicellus et hec pumicella ambo diminutiva. et pumicosus -a -um et comparatur. Et pumico -as a pumice aptare et est activum cum suis compositis.

Item a pumice pumiceus -a -um. Item a spuma spumo -as spuma plere vel spumam habere vel emittere vel auferre et componitur conspumo -as simul spumare. despumo -as valde vel deorsum spumare vel purgare quasi deorsum a spuma ponere. exspumo -as valde vel extra spumare vel spumas auferre. Inspumo -as id est in vel valde vel intus spumare. Respumo -as. Spumo et eius composita neutra sunt et producunt hanc sillabam spu. Item a spuma spungia -e vel spongia -e quia ex spuma fiat vel a fingere quod est nitidare quia apta est ad tergendum. Item a spuo sputo -as frequentativum. et spurcus -a -um proprie fetidus immundus quasi sputum accipiens vel provocans vel qui spuere cogens vel qui sine puritate et comparatur. Unde hec spurcicia -e immundicia fetiditas. Et hic spurius -rii et hec spuria -e qui vel que genitus vel genita est de nobili matre et ignobili patre. Item spurius patre mortuo matre vidua genitus quasi tamen spurius filius quia muliebrem naturam spurium veteres vocabant. Unde et hii qui non sunt de legittimo matrimonio matrem potius quam patrem secuntur. Unde et dicitur spurius quasi immundus vel qui extra puritatem et hinc spurius -a -um ignobilis et degenerans. Unde in libro Sapientie spuria vitulamina dicuntur id est degenerancia et non naturalia. Spurcus componitur spurcificus -a -um et spurcidicus -a -um id est immunda faciens vel dicens. Plautus in captivis: Hec spurcidica insunt versibus immemorabiles. Spuo componitur conspuo -is id est simul spuere vel de spuo exspuo. Exspuo -is extra spuere. Inspuo -is intro vel valde spuere. Respuo -is iterum vel retro spuere vel recusare renuere contempnere vilipendere. Spuere pro sputum emittere et composita ab eo preter illam significationem neutra sunt. Sed in alia significatione activa et omnia faciunt preteritum in -ui et supinum in -utum et in supino producunt hanc sillabam spu. Expliciunt.

Splendeo -des -dui. Unde hic splendor -ris et splendidus -a -um et comparatur. Unde splendidulus -a -um aliquantulum splendidus. Item a splendeo hec splendona -ne quia splendeat velut gladius. Josephus in nono: Dabis unicuique iaculatori et arcum et loricas ereas et splendonas. Et a splendeo splendesco -scis inchoativum. Splendeo vel splendor componitur splendificus -a -um et splendifico -as unde hec splendificentia -e id est claritas. Splendeo componitur resplendeo -des. Unde resplendesco

-sic melos Splendes omni sine tempore
nocturnum est et tacet superius Squilla
genus piscis delicati qui vulgo dicitur
lata Juvenalis Quem fert dux squilla
Squinancia arbor vel herba cuius flos squi-
nantos dicitur / antos enim grece latine flos
dicitur Stacten genus est precose resine
vel marrsium quod expressum manat
Stairos crux Staphile vel staphilos
uva Stanatos i. cupido Stasis grece
latine dicitur status vel stans et componitur cum
syn quod est con et dicitur sinthasis i. syn vel con
i. construccio quasi constans quia ibi constructio
ubi voces simul stant et congruunt cum
intellectibus et capitulo Et sinthasis componitur
cum dia quod est de et dicitur diasinthetica
i. a. um i. de constructione tractans unde et
diasinthetica dicitur illa pars prisciani
ubi tractatur de constructione Item stasis compo-
nitur cum ex et dicitur extasis i. excessus mentis
scilicet cum homo patitur extra statum mentis
sue sicut in articulo mortis Et cum epi
quod est supra et dicitur epitasis vel epistasis
nam tunc ibi incitat sima grecum i. actio
lex vel sis in fine super statum deducitur
Et cum ana quod est sursum et dicitur hec ana-
stasis sis vel seos i. resurreccio Et cum
ypo quod est sub et dicitur hec ypostasis i. substancia
i. substancia intellecta sine qualitate et hoc quidem
primordialis dicitur ypostasis Et a stasis di-

Sto as steti statum manere non
moveri morari unde stare et exstare
morari unde dicitur Ecce quis stat
non sedet et componitur unde et hic status
-tus et stacio onis et dicitur stacio locus ubi naves
ad tempus stant / scilicet portus est naturalis et
perpetuus unde et stacio dicitur vita ista quia
hic ad tempus stamus non enim hic habemus
hic manentem civitatem sed futuram inquirimus
Unde hec stacioncula le diminutivum / et stacionarius
a um et stativus a um in eodem sensu
Ambrosius super Exameron ubi referebat
orbis et stativa interponi celestibus inulciis
Item a sto stabilis le liter litas i. firmi-
tas immobilitas et stabilio lis livi
litum firmare statuere et componitur constabilio
lis et est activum cum suis Et stabilis
componitur instabilis le liter litas Et a sto
stabundus a um i. stabilis vel similis
stanti Unde hoc stamen minis filum tele
scilicet ordiatura quia stantes solebant texere
et tela erecta solebant desuper sursum
pendens de trabe Unde stamineus a um
Item a sto vel status hec statua e
ymago simulacrum quia imitatur statum
alicuius Unde hec statuncula le diminutivum et
statuarius a um ad statuam pertinens
et hic statuarius rii qui statuas facit
et hec statuaria candela cum qua ungitur

statua et accommodatur vel crux vel altare
Item a sto hoc stagnum aqua stans artifi-
ciose Hic stagnum dicitur quoddam
genus metalli et tunc dicitur a quodam
greco scilicet stanatos quod est separans
et secernens Mixta enim et adulterata
metalla se per ignem metalla dissociat Et
ab auro et argento et plumbum quod
secernit alia quod metalla ab igne defendit
Unde stagneus a um eum utraque significacionem
predicti nominis Et stagnosus a um et
stagno as ad modum stagni inundare
habundare curscere vel stagno aliquid aptare
parare Et componitur constagno as destagno
as idest vel deorsum stagnare vel decurrere
vel stagnum removere instagno as intus
vel valde stagnare / restagno as iterum vel
retro stagnare scilicet decurrere vel redundare
vel removere stagnum Et stagno quod pertinet
ad aquam cum suis est neutrum quod
enim quod pertinet ad metallum cum suis est
activum est Item a stagnum formatur
utramque significacionem stagnarius a um
ad stagnum pertinens vel in stagno operans
et stagnensis se Item a sto hic stolus
li magna classis navium dicitur a stolon
quod est missio quia per mare mittatur Ambrosius
sic super Exameron Velud navium stolus
qui remigrat secta Et hec stiva ve na-
vica aratra scilicet cauda a posteriori unde
hec stivola le diminutivum et stivarius a um
ad stivam pertinens / et hic stivarius qui
tenet aratrum per stivam vel qui stivas
facit Item a sto hic stipes tis i. titio
vel truncus ligni qui sustinet aliquid
quasi stans pes / et hoc stadium dii i. octava
pars miliarii constans centum viginti
quinque passibus et dicunt hercules eadem
primum illud statuisse / et ideo spacium
determinasse quod ipse sub uno spiritu cucurrisset
et ideo stadium appellasse quia in fine
respirasset et simul stetisset Unde stadiolum
diminutivum et stadialis le ad stadium pertinens
Unde et stadialis ager dicitur quod habet passus
centum viginti quinque Item a sto hic
stater eris quoddam pondus scilicet medie-
tas uncie appendens aureos tres Unde
dicitur stater quasi tribus solidis stet Unde componitur
cum a sto et ter / et tunc penultima producitur in glosa
et hec semiuncia quasi semis habens de
uncia / hec et semissis quasi ponderis
semis et quasi semiassis Unde dominus in
Evangelio ad petrum Mitte hamum et
invenies in ore piscis staterem / et
hec stater est pondus habens dragmas
quatuor que sunt scrupuli xij et
pensat solidos tres Et stater statera dicitur
trutina scilicet particula ex utraque libra

posita dicitur sit. quia ex duabus lanci
bus et uno medio stilo pendeat et stet
et statera quasi dicitur totum distinguens
Item a sto vel steti / hec stera est pel
licula in qua puer in ventre invol
vitur et moratur Unde Machabeorum sterere
subditur quia ea desiccabit eam / et inde
sterilis a um ad steram pertinens
vel in stera patiens et infirmatus Unde
iste divitiarum steriles solent / et hic et hec
sterilis le infructuosus infecundus vel
aptus gignere et compa. Unde sterilitas
et per compositionem hec obstetrix cis id est femina
que steram tractat scilicet que recolligit
puerum de ventre procedentem vel dicitur
ab obsto as inde obstetrix quasi obsta
trix quia obstat parturienti / et in ob
stetrico as hoc officium exercere Item a sto
hec stirps pis id est radix truncus Unde hec
stirps pis progenies prosapia origo
Et stirpeus a um et stirpitus adverbium id est ra
dicitus / et stirpo as stirpes auferre
Et componitur extirpo as evellere eradicare Item a
sto hec stix gis palus infernalis quia semper stet
ad penam vel ad statum quia potentia status
inficit / vel a greco stigeros quod est tri
stitia quia tristes faciat vel quia tristitiam
gignat / et sepe ponitur pro inferno Unde sti
gius a um et stigialis le Item a sto hec
stella le quia videtur stare et secundum quos
sic dicuntur stelle que sunt in firmamento
Et vide quia stella dicitur quelibet singularis
sidus plurium stellarum collectio / astrum
grande stella / vel grande sidus / sed hec
nomina sepe confundunt apud auctores
Unde stellula dicitur et stellens a um id est
clarus vel ad stellam pertinens / et stellatus
a um stellis ornatus vel ad modum stellarum
circumdatus depictus / et stello as sple
ndere ad modum stellarum / vel stellis circundare
et ornare / vel stellis divinare aliquid
deprehendere / et componitur constello as quod sepe ponitur
pro signo stellarum et est neutrum sig Item
a stella hic stellio onis reptile simile
lacerte quia depictus est quibusdam maculis
ad modum stellarum Unde stellionatus a
um varius fraudulentus versipellis male
factor / et hic stellionatus tus tui id est male
ficium fraudulentia versutia Item a sto hoc
stabulum li quasi stativa domus Unde stabu
larius a um ad stabulum pertinens Et hic
stabularius rii stabuli custos vel equorum

sive ductor. Et componitur hic constabularius quod fre
quentius invenitur hic conestabularius / et desi
gnat dignitatem sive officium Unde hec
conestabularia cuius uxor vel dignitas
Item a stabulum stabulor aris deponens sed
antiqui dixerunt stabulo as in eadem signi
ficatione stabulare scilicet hemo
dignum et est absolutum ut equi mei qui
stabulantur Item a sto hic stilus li graphium
quia stet in cera et quandoque loquendi est et ex
ercitium dicitur stilus a stando vel a stilon quod
est logum Unde stilatus a um stilo orna
tus / et stilo as stilo aptare vel desig
nare et producit hac penultimam sti Et stilus componitur
epistilium capitellum / quod supponitur colum
ne quia supponatur stilo columne Item
a sto hec tabes bis putredo famies
sed tabes est que stat quasi stabes / et fluens
tabe mortuorum est quia tabet Unde hec tabella
dicitur et tabidus a um putridus piger de
ficiens tabe fluens / et comparatur Unde hec tabi
tudo / et hec ditabes Item a tabes tabi
gus / et tabo dicitur ablativus in eodem sensu cum
tabes / et est diptotum nomen / et tabeo
es bui putrere pigere deficere tabe fluere
et componitur contabeo es et ex tabeo es et intabeo
es et hic incho tabesco quasi tabesco in
tabesco contabesco Tabeo et eius composita non ha
bent et tamen supinum / et producunt ha
penultimam Item a sto status a um unde quod
tamen dicitur est sincopatum a statutus a um
et statim adverbium / et hic status tus tui et hic statura re statura
hominis scilicet eius magnitudo / et statua ex de
per iactum lapidis in aquam Unde Tulli
um in aqua reditus ipsius aque Unde Tullium
Et statua a reddit per tamen et hic et est primum Item
a supino statu addita o fit statuo is
tui tutum ordinare censere fabricare edi
ficare constituere ponere / et componitur constatuo
is simul statuere / cum tempore aliquo sive
certo tamen vel quandoque ponere terminum Unde de
Salustius Iudices dictum crastinum constituunt
tum ponunt / et Iuvenalis sed nocturne
minuerat constituebat amici tamen peccat
Destituo is id est desierere derelinquere vel deorsum
statuere / vel a deorsum sursum statuere
Avarus dicitur quis eam voluntatem destituisse
Item Institutio is decernere ordinare
Unde institutum / et hic institutor sed per compositionem
liber legalis tamen in plurali Institutiones
onum vel Instituta torum Constituo is

T stirps
Stix

pro precio statuere proponere et est verbum
meretricum que prostituunt, i. precio se ex-
ponunt. Unde hoc prostibulum, domus me-
retricum. Prudentius in Sichomachia:
Occide prostibulum manes pete. et hec
prostibula, e, meretrix. Iuvenalis: inter virgines
et prostibularum. Restituo, is, tui, tutum, iterum
vel iterum statuere. Substituo, is,
subtus vel post statuere, subrogare in
loco mortui eligere et ponere. Statuo
et eius composita sunt activa. Sto, as, componitur hic
et hec antistes, tis, i. sacerdos qui ante stat
et orat pro plebe. Unde hec antistita (?) re-
sacerdotissa. et hoc antistitium, i. prelatio
vel dominium. Marcianus (?) ... an-
tistitio preminebat. et hec antisti-
tia, e, dicitur. Unde ... Demique complures
ex illis antistitiam professe. et antisto,
as, vel antistito, as, i. excellere, prestare.
Item sto componitur hoc menstitium (?) intervallum
spacium inter agnum (?) Marcus (?) ... sticiorum
pedem (?) mensuratum (?) diversitate. Et hoc
solstitium, tii. et hoc instititum (?), sed de hiis
precessit sermo. Item sto componitur absto, as, titi,
et abstitum, longe stare, cessare. Asto, tas,
astiti, titum, iuxta vel in conspectu vel ad
similitudinem (?) stare. Consto, as, titi, titum, i. simul
stare. et constare, i. constitui ut domus
constat ex tecto pariete et fundamento, i. consti-
tuitur. et constare, i. perseverare. Unde iste constat
in proposito suo, i. perseverat. et constare, i.
certum et aptum esse, i. simul stare. Et constare
pertinet ad precium ut hec cappa constat decem (?)
denariis. Unde constans, et comparatur. Unde constan-
ter, cius, ime, et hec constantia. et componitur inconstans,
et similiter comparatur. Unde hec inconstantia. Circumsto,
as, titi, titum. Desto, as, titi, deorsum a
proposito stare, cessare. Disto, as, titi, i. differre,
remotum esse, in diversa parte stare. Unde
distans et distantia. et componitur indistans, tia.
Exto, as, titi, titum, i. extra stare, apparere, emi-
nere. Unde hoc extum, ti, intestinum quod fuit
vetitum extare, et est participium (?). vi-
... homo ... veterem (?). Insto, as, titi, ti-
tum, i. contra stare vel invigilare, insistere, insu-
dare. Unde instans, tis, et comparatur. Unde instan-
ter, cius, ime, adverbium, et hec instantia, e, et hoc instans
dicitur tempus simplex quod sic describitur. Instans
enim est finis preteriti et principium futuri,
vel quod cum incipit statim et desinit.
Vel instans est brevissima pars temporis que ...

exspectat successionem. Item ab insto hic insti-
tor, oris, i. mercator. Unde quod institor
ignotis vendebat cum zarchiuo (?) ...
Et hec instita, te, i. vestis talaris (?) ... et stola
dicitur instita ... dicitur latum cingulum sic quo
pueri ligantur in cunis (?). Et hoc instar indeclinabile,
i. similitudo vel potius ad similitudinem. Sed in-
... ad ... non dicitur ...
... nisi in comparatione. Hoc est instar
... i. ad similitudinem. Unde instauro, as,
facere similiter ... vestitu (?) refice ad
similitudinem ... agendo facere, reparare. quod
est restauro, as, ... reparare. Pre-
sto, as, titi, titum, i. prebere in prosperitate (?)
... Presto, as, titi, tum. pre, i. an-
stare. vel prostare, i. pro precio stare, pro-
stitutum ... se committere. et est verbum
meretricum que prostant, i. pro precio stant et
meretricantur. Unde Plautus in Curgulione (?):
... saltem in occulto loco prostant. nos
... Unde hec prostibula ... et prostituo ut
dictum est. Presto, as, titi, titum, i. ante stare
vel pre esse vel precellere. et prestare, i. tribu-
ere vel statuere ... presto, as, avi,
avi, i. commodare, mutuare, et est simplex
et activum. Et a presto prestans, i. utilis
et preclarus, precellens, valens. et comparatur. Unde
hec prestantia, e, et prestabilis, le, i. utilis
et preclarus, valens. Item a presto, as, presto
adverbium, vel loci, i. in presentia sum, quod sto pre
... vel a presto, as, presto, prestitor, tio,
ti (?) sunt qui presto erant ad petitiones hominum.
Obsto, as, titi, titum, i. nocere, impedire, contra
stare. Unde obstans, obstantis, et cetera
et hec obstaculum. Resto, as, titi, tum, i. resi-
stere, obstare. et restare, i. superesse et superfluere.
et restare, i. a motu stare vel cessare.
Unde restito, as, frequentativum, sepe in diversis locis
restare. Unde Plautus in Captivis: Me-
miseri restitando lassum reddiderunt.
Substo, as, titi, titum, i. sub esse, subtus
stare vel subsistere. Unde hec substantia, e, quia
substat accidentibus. Unde substantialis, le, et liter,
et consubstantialis, le, liter, i. eiusdem substantie. Item
a presto prestans, tis, et hic vel hec prestans
... vel ... ad modum ... (?)
vel ... vel modo ... designata. Unde
substantivus, va, vum ... Supersto, as,
titi, titum, i. super stare, superfluere. Unde hic et hec super-
stes, titis, et hec superstitio, onis, i. dampnosa
et vana et superflua religio et obstinatio
vel cultura ydolorum. Et dicitur sic a superstitibus

i. a senibus qui multis annis superstites
pre etate deliant et tamen quasi superstites
nescientes quod vetera colunt. Vel dicuntur a
superstatibus i. a deis quasi sunt de deis nimium
timenda timentes. Unde superstitiosus a um
scilicet vanus irreligiosus vel idolorum
cultor vel [illegible] vel superstitiosus dicitur
qui totos dies precabatur et immo-
labat ut sibi sui liberi superstites essent
Sto et eius que omnia sunt nota per
prefixionem preterire quod est actium. Item omnia
que a sto fiunt preter insisti et super-
institum et ius institutum i. constatum
astatum etc. Stauros grece latine crux
vel stauros. Steblonta lasciviens
Stecas herba est que in insulis Stecadi-
bus nascitur. Unde et dicta est. Stephane
grece latine corona dicitur. Unde stephanus
interpretatur corona grece, sed ebraice norma
quia prefuit in martirio ad imitacionem
fidelium. Stegnos et rodes i. astrictum
et solutum quasi infirmitas. Unde Stegno-
patia dicitur astrictum corporis quod non in sudore
laxatur. Stemon latine angustum
Stematon timor mollis carnis. Hoc
stema atis i. nobilitas vel ordo yma-
ginum nobilium vel honor vel dignitas
vel corona vel ornamentum. Juvenalis
Stemata quid faciunt. Stemata etiam
dicuntur transversuli quos faciunt in genea-
logiarum gradibus cognacionum pertinentium scilicet
id est pater, id est avus, id est proavus, id est abavus etc.
Stemnio grece latine tristior. Unde sten-
nuis tristis

Sterno nis stravi tum i. separare
patifacere constellare obtegere obtecto
Unde quidam volans detegere hoc
sedes inquit. Sternitur equore
mare lectus asellus et hostis. Unde hoc stra-
tum pro lecto quod et hic strictus ti dicitur vel
stratum quasi storiatum a storis in quibus
antiqui cubabant non dum laneis
stramentis repertis. Et hoc stramen inis
quod ante animalia sternitur vel super lectulum
quod et hoc stramentum dicitur. Et a stramen
stramineus a um. Item a sterno stratax
acis qui fatale et sepe sternitur vel sternit
et cetera. Et hoc stratorium i. stabulum
iumentorum. Unde Josephus in primo
annalium Rachel quod audiens posuit
idola in stratorio cameli. Et etiam strato-
ria dicuntur lectoria que in lectis sterni
solent. Item a sterno hoc sternium quasi tre

sternaculum sternendum i. ut dicitur lanea
stramenta reperta in quibus accubabant. Unde hoc
storiolum dicitur et Storio as storeis
ornare. Unde Storiatus a um storeis
ornatus et est actium. Item a sterno hoc
stratum hoc stragulum vel stragula
vestis est discolor que toga dicitur et manu
artificis diversa varietate distinguitur
et sic quasi instrato et amictu apta sit
de qua Salomon. Stragulatam vestem
sibi fecit. Stragulum etiam dicitur stratum ca-
balli. Unde stragulatus a um. et stragulo
as variare. Item a sterno et pes hoc ta-
petum ti et hic tapetes tis et hoc ta-
pete tis in eodem sensu. et dicuntur tapeta
quasi stapedia quia pedibus prius sterne-
rentur quod et advertit. Tapeta autem aut
simpla sunt aut amphitapa. Simpla
tapeta ex una parte villosa tapeta
quasi simplicia. Amphitapa ex utraque
parte villosa tapeta. Lucilius Simpla
atque amphitapa villis ingentibus. Item
a sterno hoc Sternium lectus aptus ad
sternendum, et per compositionem hoc lectister-
nium lectus qui lecti sternitur vel lectus
vel quod in lecto sternitur. Et hec
Stratia e i. milicia. Unde et Strati-
lates dux milicie vel militum. Et hic
Strator miles vel ad miliciam attinens
quasi qui et Stratiotes omnes dicitur. Item
a sterno hic Strateus ei i. pretor
et hic et hec Stratiles lis i. miles a strato
et hic strabo onis qui oculos quasi obliquos
habet. Et hic Strabus dicitur. Unde Strabo Gre-
gorius Nazanzenus [illegible] videtur mihi
similes oculis strabi. Item a sterno hec
Strata e via munita quia pedibus vul-
gi trita, et est de lapidibus strata et
parata. Unde et dilapidata. Et hec Stre-
pia i. cauda serpentis. et hic sternuta-
ti. Unde sternuto as i. sternutationem facere
Item a sterno hoc stercus oris quia
sternitur in agris vel quod ex tergo portatur
quicquid sordidum in cuniculis redundat
Vel quod vere est a sterten quod et stercutius
deus est qui stercorandi agri rationem
primus induxit in Italiam idem et Faunus
dicitur quia fiat inde i. stercus quod vulgo
letamen dicitur quia suo nutrimento leta fi-
ant arva et reddat pinguia. Unde
stercoreus a um et stercorosus a um.

Et stercosus a um· sterco plenus et componitur
hic et hec vitiosus, positum Et stercoro· as· stercore
impinguare vel inquinare vnde
quidam poeta Meos et ortos plenus
olere vnum stercoris Et dicitur sterquilinium
i· stercus vel locus plenus stercore, et
producit te quam a stercus et ligneo Item a
sterno hec sellata te· i· mare vel
purpura vnde hec sellatena· e· i· nauis
marina vel ~~....~~ mari (via) vel via in
celo que ducit nautas, vel purpura
que per mare fert vel vestis ex purpura
et sellatrix· a um· i· marinus vel
purpureus et hic sellator· ois· comportor
nauis marine vel vestis purpure sine te:
giarum sellarium Sterno componitur aster
no is· aui· atum· ad vel iuxta vel versus
sternere Consterno nis· aui· atum· Et quandoque
sternor cum· depo· mouere et pronere coniungatur
et est proprie animalis vel corpore
mamputi vel vituli vel aselli vel
mali sed consterno mentem est Conster
nari enim est mentem deficere et tremere stupere
fieri tamen ex animi et vel aliquo
timore vel aliquo casu et vertitur quare
a con et sterno Circumsterno nis
circumstrauit Desterno· nis· aui· i· vitae
vel tectorium sternere, vel deest ibi pro:
uatur quasi a parte vel aparatum re
mouere vel sellam auferre vnde et dis:
sellare dicitur Insterno· nis· aui· i· vitae
sternere vel in Prosterno· nis· aui· procul
vel ante vel post aliquo sternere Presterno
nis· aui, prius vel ante sternere Sub:
sterno· nis· aui· i· subtus vel sub vel parum
sternere Sterno et eius composita in o ora
sunt actiua et faciunt preteritum de strauit
et supinum in stratum
Sterto tis· tui· supinis caret
i· naribus resonare cum quis
dormit vnde et sterte per dormire/
tibi sum vnguentum vel co
lor nomine cerussa· quo mulieres
plurime et meretrices solebant vti Sti
chos grece· latine dicitur versus Et quia enim he
mis quod est dimidium, et hoc hemi
stichium· i· dimidius versus quale multos
inuenies in Virgilio Et tu dis a quod
est duo et dicitur hoc distichon grece, sed dis
stichum latine quod et distichum invenies

i· opus vel carmine duorum versuum vel sicut
in duobus versibus comprehensum vnde Theodolus
Bis in distichis carmen complectere cum
Et enim monos quod est vnum, et hoc
monostichon vel cum· opus vnius versus
vel monostichum Stiga dicitur stimulus
aculeus compunctio incitatio vnde
dicitur stimulus quasi stigulus, scilicet aculeus compunctio
incitatio molestatio vnde stimulosus
a um· et comparatur, et hec stimula le· quaedam dea
stimulare, et stimulo· as· pungere ti
tillare incitare cogere vrgere inflammare
et dicitur instimulo· as· et est actiuum et significat
Item a Stiga hec Stigma· atis· i·
signum puncturi· caracter· cicatrix, ca
uterium· inustio que fit calido ferro vnde
quidam Sterna grecus dicens tortura sti:
gma vocabitur Natiaz themata si nat
grecus hec ta neutrum, Vel Stigma
dicitur a stinguo· vis· quod est signo· as· vnde
Stigmaticosus a um et comparatur Item a Stiga
Stigo as· i· stimulare vnde instigo as·
valde stigare, quod aliter dicitur instigare, quasi
in stinctu agere vel instinctum agere etiam
est et non componitur Stimicon quod est pa:
stor et quasi stilomicon Stilon interpretatur
legum Micon celsum, sed Stimicon quasi
legum et celsus capitulum
Stinguo guis· xinxi xi· guere· ctum
i· signare vel extinguere mortificare
ficare vel instigare, sed non est
in vsu vnde hoc Stincum ti·
genus herbe satirion quod veneris
suscitat et incitat Stinguo componitur distinguo
guis· xi· ctum· determinare designare
diuidere separare punctare et dicitur distinguo
is· sed distinctionem facere vel parum vel parum
distinguere, extinguo· guis· xi· ctum·
mortificare et proprie ad ignem Instinguo
guis· xi· ctum· i· instigare persuadere vel
mortificare vnde instinctus tus· i· instigatio
persuasio Restinguo is· i· extinguere iterum
mortificare Stinguo et eius composita recta
sunt et faciunt preteritum in xi et supinum
in ctum, et habet u ante g et sequentem
vocalem Hec Stips pis· quod sonat
que olim militibus stipendiarijs distribuebatur:
et pecunia, et pro· pro obulo, et quia
obulus sepe solet dari mendicis et clemo
sinam ideo stips quandoque dicitur mendicitas
quandoque elemosina victus vnde hic stipes

Mendicus qui petit stipem Et stipes quasi ob
stipes a um inclinatus quia qui stipem petit
et accipit caput inclinat Vel dicitur ab
ob et stipos quasi contra stipitem inclinatus
Vnde obstipo as i. inclinare Item a stipo
Stipo as i. condensare et vallare circumdare
circumdare congregare replere protegere
componere fulcire Vnde stipatim aduerbium
et hoc stipatium quedam cella que tantum circuitur
in vadiat ut fenestra eminus affixa
in tectis contegitur et stipadium
strictorium quia hominibus crud spectantibus
stipetur quandoque constat ibi stipadium
et puerum abacum et hoc stipadium generis
mense vel stipadium Vel dicitur a stipiti
bus quasi stipadium Hec enim primus acceptum
est Et hec stipa e quedam parva arbor ut
dicunt stropa quia ex ea stipetur tecta
hec et sepe ad fornaces et furnos ca:
lefaciendos colligitur Vnde hec stipula le di.
Et hec stipule dicuntur folia vel vagine
quibus calamus ambitur et fulcitur ne frode
fruges curvetur et stipule ipsi calami se:
gete dicuntur dicitur ergo stipule vel a stipula
propter parvitatem quia fulciunt et circumdant
vel ab vro quasi vstile quia collecta messe
vruntur propter cultura agri vel a palea
quia medium propter palea producitur stipula
Item a stipo as hec stupa e et
est canabi vel lini derivatur quia ex ea co:
inte navium stipetur Vnde hec stupula di.
et stupeus a um et stuposus a um
et stupo pas quando stupa obturare
et hec destupo as et extupo as quia vel
valde stupare Vel stupam removere In:
stupo as restupo as et est activum
o s sed et proprie esse stipulor stipula Item a stu:
po as stipulus a um i. firmus Vnde stipulor
aris i. interrogare querere proprie quando stipu:
lor est interrogare et querere petitione cum
responsionibus facta promissione ut si interrogans
dicat dabis michi equum et si respondeat
dabo hoc est stipulari Vnde stipulatio hec quod
dicitur interrogatio facta ad interrogationem promis
promissione sic promissa ut dabis hec dabo
et dicitur stipulatio a stipulum quod est firmum
quia stipulatio firma dicitur et tenetur
pro solum quod stipulatum promissum est
vel ut dicunt a stipula dicitur Veteres
in stipulationibus stipulam frangebant
quam iterum iungentes stipulationem
suam recognoscebant et quia in stipulatione
continetur interrogatio et promissio secundo

stipulari sepe ponitur pro promittere et interrogare
vel petere sive querere Et nota quod stipulor
erat antiquitus commune sed modo neutrum
et construitur cum accusativo et ablativo cum preposition
a vel ab persone ut stipulor a te decem
solidos i. quero Et dicitur astipulor aris i.
firmare vel auxiliari Vnde astipulamen
auxilium vel confirmatio Constipulor
aris simul stipulari Instipulor aris valde
stipulari Restipulor aris iterum stipulari
et est depo. cum suis genere Stipo quod est con:
stipo as constipo as est emittere evacuare
Instipo as valde vel in stipare immittere
Obstipo as undique vel circa stipare vel
obturare Restipo as iterum stipare
vel evacuare emittere Substipo as
subtus vel parum vel paruum stipare Hec
activum c.o. s. co. et proprie sti. Item stips quod in
pede dicitur et hec stipendium lucrum pretium
fructus laboris proprie quando stipendium
dicitur quod militibus stipendiarius dabatur pro pro
sit dictum a stipe pendenda antiquitus
in pluribus soliti erant pecuniam appende
quam numerare Vnde stipendiarius a um
ad stipendium pertinens vel stipendium
dans vel potius recipiens Stipium vi:
guentum de vervecibus Hec
Stiria e i. gutta fluens et ca
dens et congelata Et gutta dum
stat et pendet stiria dum
cadit Et fit agresco Grece n.
Stiria a gutta dicitur Vnde Stiria dicitur arbor
cuius fructus sunt grana gutte similia que
et Storax dicitur quasi Stirax Sed Styrax
grece Storax latine Et a Stiria hec
Stilla dicitur Vnde hec Stillula a diminutivo di. et
Stillosus a um quod et Stiriosus a um di.
et Stillo as guttare vel stillatim
emittere et fundere Et dicitur Constillo as
simul stillare Distillo as diversis modis
vel diu stillare Instillo as intus vel
valde stillare Restillo as iterum vel retro
stillare et est neutrum cum suis genere Item stil:
labus proprium quorundam et etiam hic Stilbons ontis i.
mercurius quasi stillans bonum et est ille stella
a meliori parte sui vel stilbon quasi stella
bonum quia eo surgente surgunt et pastores
vel Stilbon interpretatur velox quia velox est planeta
Item Stiria vel stilla quando cum cadit dicitur
hoc Stiricidium et latine Stillicidium in casu
suo scilicet stilla cadens vel locus ubi stille ca
dunt vel locus a quo vel per quem cadunt
Vnde stillicidiosus a um Item a stiria hec
Stirillum barba caprina quia pendet ad modum
stirie et Stirium a um i. sterilis

Et stiriteru quisq dolor Stoa grece
dr̄ porticus unde stoicus a um
porticus .n. athenis fuit in qua picta
erant gesta sapientum et virorum fortium
historie In hac porticu sapientes philo
zophabantur vnde et Stoici dicti sunt vnde
hec stoicida de femina in stoica secta
valens vel stoicida q̄ mollis et effeminatus
q femina vel a Stoa q̄ stoar aris .i. ruina
et q̄ stoacus ce .q̄ (?) Stolon vel
stolos grece latine dr̄ missio vnde hec Stola
lia .e. .i. missio vel hec Stola .e. matrona
le operimentum q̄ eo operto capite
et capite a dextro latere in leuum humerum
mittitur vnde sic dr̄ q̄ submittitur et re
timitur latio nomine dr̄ q̄ dimidia eius
pars retro remittitur quod vulgo manorten
dicunt q̄ marite signum .n. maritalis
dignitatis et potestatis in eo est / caput enim
mulieris vir est Inde et sup mulieris caput
est Inde stolatus a um stola ornatus
et stolo as .i. stola ornare Stolon quasi ti
pre (?) pistolor aris depo .i. expectare
unde dr̄ pistolari qui promissum expectat
liberalitatis p̄ (?) expectare porta dz enim pre
stolor prodicitur pena mirum vnde si expo
na a stolon enim epistola ab eodem composi
tum non producitur ideo alij dicunt q̄ quasi
a presto et olim q̄ qui pistolatur aliquem
expectat enim dum presto est Et non
q̄ pistolor in eodem sensu construitur enim dto
et acto .i. dicitur prestor tibi q̄ pistolor
te Item stolon quod enim epi quod est supra
inde Epistola q̄ supra missio q̄ supra
intentionem mittentis continet officium nuncij
vnde epistolaris re et hoc epistolare ris
et hoc epistolarium liber epistolarum sicut
quaternus (?) et hic epistolista e .i. epistolarius
scriptor vel a stolon q̄ stolon vel
stolo onis frutex vel radix vel tenerius
arboris vel stolos quod enim apo quod est re
cedens (?) et hic apostolus .i. missus et aplus
vel de et q̄ apostolus .i. missus et aplus
q̄ demissus .i. de celo vel a deo missus
Apostolus grece Ebraice missus
dicitur vnde apostolatus officium vel di
gnitas apostoli et Aplicus a um et hic
aplicus pro papa Et aplici dicti sunt quidam he
retici q̄ nil possidentes quorundam nec recu
piunt eos qui aliquid in hoc mundo obtinent
et aplaris re q̄ apostolus quasi coapostolus .i. simul
cum eo apostolus Item stolos quasi missio
apo et quasi et hic apostota e p̄fusus retro
ciatus refuga retro missus unde dicitur
apostota qui primo bene agit set postea
peruertit et male agendo retro abijt vnde

uir composi ab apo et stas q̄ .i. retro stans et
ut dicunt dinatur ab aplus per contrarium
vel ab apostus a um quod est peruersus et
contrarius et fit ab apono unde apostatus
a um peruersus et hec apostasia e ruina
tamen retro ad malum initio / et apostatare
.i. ab retro abire a bono peruerte perverse
agere vnde in libro sapientie Vinum apo
stotare facit etiam sapientes Stomachus
grece os vocatur latine q̄ os ventris sit
et cibum excipiat et ad intestina transmit
tat Stomos .n. grece latine dr̄ os vnde
Stomachosus a um iracundus furibundus
et Stomaticus a um qui infirmitatem
patitur in stomacho Et hec stomacha
le quoddam ruina (?) et Stomachor aris fu
rere irasci indignari
S tudeo des dui .i. operam dare
vacare discipline invigilare
et dicitur quia studere est cum ma
gna voluntate vehementer
animum aplicare ad aliquid perficiendum
Vnde hoc studium sed vehementer animi
aplicatio ad aliquid agendum cum
summo desiderio unde studiosus ior simus
et Studiosus a um et compatitur Studeo
quasi Instudeo des dui valde studere Re
studeo des iterum studere et est neutrum
sic (?) et caret supinis et producit stu
S tupeo es ui mirari terreri timere
e vel fieri stupidum et q̄ stupor (?) vnde
stupidus a um sapit stupet et compat
et stupido as stupidum facere vel stupe
Marcus Quod pavidum stupet sapiens
Item a stupeo hic stupor oris et est sti
por tarsus (?) memoriam et vocem auferens
et linguam impediens unde stuporatus
a um stupefactus et stuporosus a um
et compat Stupeo quasi Stupefacio et fit et
stupefio fis stupefactus vel stupeo quasi
astupeo es valde stupere vel a stupore
cessare liberari Instupeo es valde stupere
Obstupeo es undique stupere vel obstupesco
stupere Restupeo es et ab istis omnibus in
choativa Stupesco astupesco et Stu
peo et cuius gta ne sunt (?) Stu
prum illicitus concubitus et proprie in
virgine vel in moniali et dicitur a stu
pendo vnde Stupror aris stuprum committere
vel stupro corrumpere vnde hec Stuprato
rium locus stuprandi et quasi constupror
aris et est depo .e. s. q. Hic Stiva re
quedam fluvius hispanie et quasi cum a quodam
e mixta et q̄ astur .i. quidam populus hispanie
quia (?) Sturez fluminum habitat vnde hec
Asturia e regio eorum et timiturus vnde

Epistola

Apostolus

Stupor

Stiva

Asturiensis. Sed secundum Astur dicitur quedam avis que apud
illam gentem abundat vel ab ave et
sterno. Item ab astur hic asturco -onis
i. dextrarius qui apud illam gentem quedam equi
abundat. Vel dicitur ab hasta et sterno quia
sternat eum haste. Unde legitur in Suetonio
quod iulius cesar paucis diebus antequam occideretur
somniavit quod in stabulo descendens astur-
conem suum aureum caput videbat habere
et in terram spargere. Dedit locum asturconi ut co-
ragium pararet de legibus et asturconi. Et
est asturco accipiter vel astur ab ave et sterno
quia sternat aves. Sclopus est inflatio oris
unde dicitur sclopo tumidis intendis
rumpere buccas. Strena est quod vulgo dicitur
strenna scilicet quod primo datur alicui in kalendis
vel in primo die anni vel septimane pro
bono omine. Et dicitur strena quasi sine terna. Vel
quasi seorsum a terna i. a lamentatione que
illi solet dari. Unde hec strenula dicitur et
strenosus -a -um qui sepe dat vel accipit
strenam. Et strenuus -a -um qui libenter
facit strenam scilicet largus et largus strenis impi-
ger utilis citus fortis et comparatur per simplex. Unde
strenuus magis -imus. Primum. Unde hec
strenuitas -tis. Et strenuitas -a -um i. stre-
nuus vel strenam cupidus. Item a strena streno
-as ab incentivo initiare strenam alicui
dare. Strena alicui et salutare. Strepo
-pis -pui -pitum sonum facere. Unde hic strepitus
-tus et hic strepor -oris et strepito -as fre-
quentativum. Strepo componitur astrepo -pis. Constrepo -pis. Instre-
po -pis. Perstrepo. Obstrepo. Et est neutrum. Et omnia
sua quartam et faciunt preteritum in -ui et supinum in
-pitum correptam penultimam et cetera. Stre-

Strideo -des vel strido -dis. Dum
sit frequentius stridi i. fortem sonum
dentibus emittere frendere. Unde stri-
dor -oris et inde stridosus. Et stri-
dorosus -a -um. Stridore plenus. Et stridu-
lus -a -um sonorus. Et hec strigil -lis i. patella
et instrumentum quo pulvis vivas fricatur
et ficus. Et instrumentum quo equus mundatur
quod potest dici a tergeo -ges et instrumentum
quo caro mundatur et sudor corporis eraditur
quod et strigil dicitur per apocopam. Item a stri-
deo hec strix -gis nocturna avis de sono
vocis dicta. Cum enim clamat stridet. Hec avis
a vulgo amia dicitur ab amando parvulos
unde et lac fertur prebere nascentibus. Strido et
strideo cum suis quartam per quam habent ne...
sunt et faciunt preteritum in -di et cuius
in dui et carent supinis et producunt
hanc primam stri-. Stringo -gis -xi -ctum. Unde
hec strictura est scintilla quam prosilit ab
igne vel a ferro calido. Et hec strigiria
vel strangiria i. constrictio urine. Et
hec strigula scapula et quedam strigium genus
vestimenti. Et hoc strigmentum i. ancreta?
in mundicia. Et hec strigula -e genus piscis
et hec strigilatis rasor lignorum. Et hec
strignos quedam herba scilicet uva lupina que
littera herba salutaris dicitur quia dolorem capitis et
stomachi mediocriter mitigat. Item et uva lu-
pina quia semen eius uve simile fit. Item
a stringo strictim adverbium. Et hec stricta est tu-
nica. Et strictus quidam mensura dum. Et dum quis
hominibus fit. Ad multa ii latrocinia
figure sceleratorum imitant. Et sine
magicis cantibus sive herbarum venefi-
cio totis corporibus in feras transeunt. Strin-
go componitur astringo -gis. Constringo -gis. Distringo
-gis. Undique medium stringere. Unde districtus -a -um
severus asper austerus. Et comparatur. Et distin-
gere ampliare strictura remonere. Vel
leviter tangere. Attingo -gis. Extra vel ultra
stringere vel a stictura removere. Perstringo
-gis. Perstringo -gis. Perfecte stringere leviter tangere
summatim dicere. Prestingo -gis. Valde vel
ante stringere. Unde hoc prestigium quod fiet ma-
gicis artibus scilicet hominum sensuum illusio
et dicitur prestigium a prestringendo quia aciem oculorum
prestringit. Dicit prestigium mendacibus rerum
mutationibus videtur fieri ut tunc cominus videtur
castrum lapillus calcetum. Seges colefis
militum equalcata. Vel quasi prestigium a pre-
et stige quia hec prestigialia? fiunt per i. daimones facinut
Zoroastrem autem magice dicitur invenisse mer-
curium. Unde prestigiosus -a -um et prestigialis
-le. Et prestigio -as ludificare prestigiis
aciem oculorum obscurare. Obstringo -gis un-
dique vel quasi stringere. Unde obstrigillus quidam genus
calciamenti. Et sunt obstrigilli quod per plantas
consuti sunt et a superiori parte corrigia
trahitur ut constringantur. Unde et nominantur.
Restringo -gis iterum vel retro stringere vel
ampliare et a strictura removere. Sub-
stringo -gis subtus vel parvum vel parum vel sur-
sum stringere. Stingo et eius composita activa sunt
et faciunt preteritum in -xi et supinum in -ctum.

Strophos vel strofos grece
latine dicitur conversio. Unde hec strofium
cingulum et est aureum cum
gemmis quod apyrigii pro quum
antelio. Et hec strofades. Ad quandam insula
cum Zetus et Calais arpias fugassent
usque ad quasdam insulas. Inde regressi sunt
et de aqua quasdam insule i. dicte sunt
strofades in quibus insulis quia arpie re-
manserunt et ibi plurima abundant
idem arpie dicte sunt strofalide a strofa-
dibus. Item a strofos hec strofa deceptio impostor
fraudator. Et hec strofa est contorta fallacia
argumentatio varia sinus deceptio nequitia

calliditas impostiua vn strofula le di. et strofarius a um fraudulentus callidus impostor versutus. Item strophe dr grece simplex in cantilenis, et dr antistrofa contra conuersionem simpliciter. strofa cum fit mutatio de responsorio ad versum vel e conuersio mutata melodia. post antistrofa quando conuersio finito versu reincipit ipsum responsorium. vel eius medietas. vnde canticum hymnorum inuentum est per strofam et antistropham, ad sonum firmamenti voluendum et planetarum contra conuersionem celi volutarum vnde qui contra conuersionem celi voluuntur. vnde hoc tantum solebat et in ecclesia quos vocabat trophos vnde Macrobius in ipsis celi hymnis deorum per strophani et antistrofam metri canora versibus adhibebant ut per strophani rectum orbis stelliferi motus, per antistropham diuersum vagorum regressum predicarent. Item a strophe dr strophus extortum vnde strophea strophomia opus vale extortum hoc stramanium emungulum vale extortum tum quem vniuis Et a strophos vel trophos hoc trophenum spolium ab hoste in fugam verso ereptum, et trophea victoria quando conuersio hoste in fugam quasi et exultatio et le de hoste in fugam quasi honor qui debetur alicui propter victoriam sine honor qui debetur alicui propter gesta in fugam conuersum et erat talis honor quod toto populo ei assistebat obuiam et triumphaliter enim introducebat in ciuitatem Et quia trophea quasi canticum in ecclesia a conuersione quia trophos quasi quod est sic dicitur. S trophos quod cum apo quod est de vel re et dr apostrophus a virgula sic facta que pars deorsum directa ad summitatem littere ponitur in his dictionibus in fine terminal. pitrum. vident quod non ondio de ex in simone vltra vocalem ut terminal pro terminale, pitrum pro pitrume, viden pro videne. Et ad hoc studium ibi ponitur vel ideo ut note ibi aliquid deberet poni in fine, vel ideo ut note vltra consonans cum subtracta est vocalis reconuersa et apostrofare i. quam et recita ad precedentem vocalem vnde et apostrophus dr et cum ergo quod apostrophe et quasi e in a. dr apostropha i. duersio vel quasi conuersio sermonis ad aliquem tempore ad aliquem absentem quasi presentem vnde apostropho as. dirigere vel quasi conuertere sermonem ad aliquem Item strofos quasi cum monos dicitur monostrofos. distrofos. tetrastrofos vnde monostrofos et distrofos hec oda e monostrofos et distrofos hec tetrastrophos, monostrofos dr oda i. que in vnam metri varietatem habet. distrofos dr oda i. que sic in secundo versu repetit varietatem, tetrastrophos que in quarto. Struo is xi ctum i. componere edificare ordinare parare vnde structum, et hoc structura e et structibilis le, et hec structio quasi componere congeries collatio vnde hec structula le di. et hec struma e gibbus in pectore quasi structura et humor vnde strumosus a um et

Compara vero hec strumositas gibbositas struo componitur astruo is affirmare asserere assimilare, construo is simul struere vnde constructio et constructiuus a um i. 4 bilis le. circumstruo. destruo is dissipare deorsum a structura componere, extruo is i. valde vel extra struere. instruo is informare docere, obstruo is prouidere vel anstruere vel procedere obstruo is quasi struere vel vndique obturare obicere impedire. Struo et eius composita actiua sunt et faciunt preteritum in xi, et supinum in structum. Strucios grece quia quod alterum lanalam vocant quod plerique lanam quod ea lauet. Stropi sunt vincula quibus de loris facta quibus remi ad stabulos alligantur, de quibus Virgilius tum quasi remos iussit alligari struppis. Et inde strope vel strofe dicuntur

Tabanus i. oestrum asilus. Hec taba num anculum. Tabana musca. Hec tabentum lapis cauernosus. Taburnus mons est. Tabita ebraice dorcas grece puella vel capra. Tace ces cui citum.

Vnde taciturnus a um et hec taciturnitas tis. i. furunculus qui et tafatus dr et taciturnus a um qui facile tacet et comparatur vnde hec taciturnitas tis. Tacco as componitur con ticeo ces cui citum. obticeo ces cui citum. subticeo ces cui citum. subticeo vel pro tacere reticeo ces cui citum. et absistere medio taceo quasi ticeo ic. Taceo et eius composita neutra sunt et faciunt preteritum in cui et supinum in citum. Item taceo corripit ta vbique quia quasi ta vbique mutat in ti et corripit. Taurus nomen cornulus i. corde cultor. Tafendus herculeus. Tafos i. tumulus sepulcrum et est quasi epitafium quod superscribitur tumulo mortui. Taficus a um i. credulus. Tafias insanus superbus vel aptum significat. Tagus fluuius est currens quasi arenas. Tagestasis certa. Hoc tagetum vel tageti ciuitas vel mons. Tagimta dr ang. Hic et hec talis et hoc le i. simile vnde taliter aduerbium, et hec talio. omnibus requiritur recompensatio vindicta similis delicto ut si dens pro dente oculus pro oculo eruatur. Et ita propter est in iure litterarum quod est dicitur. Item et hoc talentum quod est ponderis summa et eorum probatur in grece Item vel e quod summa est probatur in grece. Item vel e talento magis maius tumq variorum pondere aput diuersas gentes habet apud romanos n e talentum septuaginta denariorum libras. Sic plautus ondit quod aut duo talenta esse centum quadraginta quatuor libras vnde ad quod quo tot debebat

Jocose dixit Tot talenta debes quot ho
mines sumus ego et tu, i. dno. Et e tale
tum triplex .i. minus medium et sumum
Minimus quinquaginta Medium septuagi
ta duarum librarum Summum 120 e Hec
Talia e vna mensarum Talamus grece
cubiculum vel iugalis lectus vn d talamus
nus dr apud nos cubiculum vel camera
vel coniugalis lectus sponsi et sponse, vel
talamus dr a Talamone duce qui cum
Romulo et cum aliis sabinarum raptas no
biles rapuit et rursum e oraculo eam ei
deberi, et qr felices fuit ei nuptie insti
tutum e ut in omnibus nuptiis tala
mi nomen iterare vel talamus dr a te
leme greco quod latine dr voluptas Et q
hoc epitalamium carmen quod fit super talamum
i. super sponsum et sponsam, Vn epitala
micus a um Talassio .i. colaphus q et
in tabulis et in tribus dr Talatrum rima
pelle Hoc talasium .i. mare quod et tala
cum dr Vn talasius a um .i. marinus, et
p composicionem Bitalassus .i. iunctis duorum ma
rium Hec Talpa e quoddam al terrenum q
minus qr sit damnata perpetua cecitate Est
n. absque oculis quamuis greci talaicam vocant
Tama nat Tamar interpretatur amaritudo
paruis mortuus, est et commutans
Mutatur u. in i in genitiuo metrice quoniam cum so
cero suo conuenit Tam adverbium quantitatis
vel comparandi vel similitudinis Vn tantus a
um Vn tantulus a um et tantillus a um
ambo di .i. modicus Tantus comparatur dem
et hoc tantidem generis tantidem, accusatiuo tantidem et
non est amplius, ut tantidem est hoc quantum
et illud Et Tantisper .i. interim vel
vnde ea vel interim Item tam quando tacet si
i. quoniam quamuis aduersatiua Tamen
quamuis aduersatiua Vn tamino as .i. ad
Esor et ab atamino as .i. ad vsurpo (?)
tamino as .i. polluere decipare et est actiuum
ad produccam sunt non Et nota quod atamino
as e purgare furtum cum secreta sim
quosdam Vn hec atamen Intelligo spem secu
tum Taminis .i. vinum vnde Tanais
fuit primus rex scitarum a quo Tanais
fluuius dictus e et facit quoddam tanais vel
tanaos vel tanatos Tanna interpretatur
deficiens Tantalus rex fuit pelops et ta
talus aus quamuis alterum vocat Vn tan
talides de filius vel nepos tantali, et q
tantalis de filia vel neptis tantali Ta
neos insula Tanatos .i. mortalis
vel mors Vn tanatus a um .i. mortuus
Et tanatos insula gallici occeani dicta
a morte serpentum Et terra eius quocumque ge
cium inuecta sit illi cooperiunt angues

Et quod biotanatus bis mortuus, et mollis
pt declinari Biotanatus a um Item quod ad
a quod est sine et dr atanatos .i. immortalis
Vnde atanatus a um .i. immortalis
et hec Athene arum quedam ciuitas
q. atanate .i. immortales propter studium
sapientie que immortalis est q olim ibi
viguit Vn Athemiensis se
Tango gis tetigi tactum Vnde
hic tactus tus et tangibilis le et
componitur tango atingo gis
atigi atactum valde vel multa
tangere vel attendere Contigo gis tigi tactum
.i. simul tangere vel attendere Vn contactus tus
et contiguus a um .i. vicinus proximus
qui contingit domum alterius Vn dr contiguus
quibus qui .i. coniungi ce vel fieri contiguum
et hec contiguitas vicinitas Item a contingo
hoc contagium et hec contagio onis in
eodem sensu, labes putredo lues vel mor
bus porcorum sine omnium qui contactu vin
tota grex corrumpitur Vn contagiosus
a um sordidus Obtingo gis tegi .i. ex
vel vndique tangere vel attendere, si accidit
malum, euenit casu Obtingit sorte
contingit facto Tango et eius composita
tangere actiua sunt pro attendere neutra Item co
a tango in preterito mutat a in i et fa
ciunt preteritum in tigi et supinum in tactum
Taos gemma pauonis e similis
Tapsus campus Vn Tapsus q insula
stadiis dicta a Sicilia remota iacens
et planior Taprobane vel taprobana
nea insula Indie que dicitur in vno
anno duas esse estates et duas hiemes
et bis floribus vnaquaque vestitur Hic Taras
re neptuni filius fuit a quo Tarentum
ciuitas dicta e et terra Vn tarentinus a
um Tarsis de genere Japhet fuit a
quo ciliceses descenderunt Vnde ciuitas
eorum dicta e Tarsus q tarsis dr de qua
ciuitate fuit paulus apostolus Tarsis et
vel tarsis vocatur quidam locus Indie vnde
tarsensis se Tartarum grece latine dr
horror et tremor Vn hec tartarus sed in
plurali hec tartara scilicet profundissimus locus
inferorum de quo nemine extrahit
tur, Item .ii. e fletus et stridor dentium
horror tenebrarum tremor frigoris
Vn tartareus a um et tartarinus a
um Tarmus vermis e lardi ... vel tarta
vestis regia vel purpurea toga q et tarta
dr
Tardo as .i. morari vel impedire
retinere differre tardum facere Vn
tardus a um et comparatur Vn tarditas
et tardusculus et tardulus a um
i. aliquantulum tardus Et hec tarda

q' tardy q̃ aui̇s· q̃ tarde vol3 uel q̃nia
tarde se referat scilicet in fine autumni ḡ
hec turdela· e· q̃ a'a auis q̃ maior turdo
et turding· a· um· Item a tardo tarditas· as·
fit tardo tempore et dr̃ retardo· as· tardo
et eius ḡta acta sunt T argelion octob
mensis T ara misit exploratores asensio
hoc T aratantara inde est et est nom
factum .i. a sono quem facit dictum est
.n. taratantara instrumentum quo farina
tolat un̄ quidam ad festum thome scilicet
filia taratantara tange et est instrumentum
ex percussione granum defluit inter molas
molendini et est clangor tubarum Ennius
At tuba terribili sonitu taratantara dixit
tuba Un̄ taratantariso· as· clangere uel farinam
tolare et setaciare T atiani quidam heretici
vocati a tatiano qui et encratite dicti
qui carnes abhominantur T au quedam littera
ebrea quam nos dicimus t dicitur Naz a tau
ebrea quam nos te t dicimus
grecum tetra et a tetra nos dicimus
* Et tau dr̃ esse aduerbium admirantis Un̄ tau·
ma· ati· admiratio uel miraculum .t. hec
taumentia .e. i. eius celeste ab admiratione
et stupore admirantium dictum uel tauma
tias q̃ filia fuit taumant H ic thaurus
.i. bos inuenis et hic adhuc non castratus
et thauri dicuntur scarabei terrestres ircino
similes Et a thauro taurinus et taurus
.a. um et hoc taurinum quedam ciuitas ab a·
bundantia taurorum un̄ taurensis et tau·
rina .a. um T erra a tauro hec taurea .e.
plaga uel flagellum ex corio tauri scilicet
hec tauricia· ce· quedam regio et hoc tauromo
nium quedam ciuitas un̄ tauromonitanus .a. u
* et ex hoc p3 q̃ue· ex Bitrium habitur oliger
ex tibris ciuitas uel ex greco olgimer
dixit T aurinus .i. claua H ic et tarca
hardum est gallice dictum un̄ tiraniuus
Ballium saginatum pingue pastum tu
rea hec T axus .i. animal est .t. h taxus
quedam arbor venenata et amarissimi fructi
un̄ taxeus .a. um et hoc toxicum .ci. quodam
genus veneni quod ex succo eius arboris exprimitur
un̄ toxicus .a. um et toxico· as· venenare
veneno inficere et est actiuum tamen si quis
T axo .as. .i. nimicare .t. taxare .i.
dicere et taxare .i. confirmare .t.
taxare .i. lucrari .i. imponere pretium
rei que vendit· taxinare ad·
dere uel diminuere pretium rei que venditur
Un̄ hec tessera .e. .i. vas uel mensura que
tessera est dr̃ bellicum signum uel tabula
quam hastes venientes mittuntur vnde
Statius longo fugit ordine velox tessera

T essera est accipitur pro signo hospitalitatis
unde legitur in lactancio veteres qui non
poterant hospites suos omnes nosse dabant
illis tesseram quam illi ad hospitia re
uisi ostenderent hospiti ut per eam possent
cognosci Accipitur est et pro talo et pro alea
uel numeris qui etiam tesseris solebat numerus
frumenti et annone designari Item tesse
dicuntur quadrati lapides ad modum talorum
unde pauimenta sternuntur et tessera grece
frugis unde tessercula et tessella ambo
dicuntur et a tessella hec tessellula sunt dicuntur
et tessellatus .a. um et tesseratus .a. um
Et a tessera hic tessellarius et tesserarius
scilicet prepositus curie qui bellum intimat
uel qui tesseras portat uel quicquid
tesseris aliquid agit Et nota quod tessere tabule
a quibus dicuntur hospiciuli ex eligendo
distinxerit et iacula a iaciendo T essera
a tessera tesserinus .a. um tesserarii dicuntur
agricolae qui ad modum tesseras sunt
quibus ludimus Taxo quasi etiam meta .t. quasi
metaxarius qui in foro imponit rebus que
venduntur metam preciis idem et licitator et
taxator dicitur Item quasi etiam diuinus et dicitur ditaxat
adde quantitatem .i. tantum et quasi a taxo pro
licitare quod licitatores in foro res venales
considerantes dicunt tantum vel tantum .t. in ditaxat
pro p tantummodo uel quasi a taxare pro dicere quod
id quod dicitur tunc tantum est dictum dicat vel ut
dicunt quasi a taxo arbore amarissimi fructi
ex cuius succo si quis semel gustauit sufficit
ei tamen semel gustasse scilicet per penam gradiat
Taxo quasi contraxo .as. pertaxo .as. retaxo
.as. et est actiuum cum omnibus suis gt T e
brias ad dimitate ex tendens T eca te
grece latine dicitur positio uel repositorium quod tamquam
sit quod ibi reponatur aliquid uel teca quasi te
ga a tego quod aliquid receptum tegit et pro
g posita et quasi etiam aurum et dicitur hic thesaurus
.i. aurum repositum uel locus ubi aurum reponitur
Un̄ thezaurarius .a. um et hic tezaurarius qui
tezaurum habet in sua custodia et hic thezau
raria .e. eius dignitas et thezauriso· as·
thezaurum facere congregare Item quasi etiam liuos
et biblus et dicitur hec liuoteca et hec biblio
teca scilicet hic scriptus distincta sunt sic apoteca
et ipoteca· ce· Item quasi etiam appo quod est re et
hec apoteca· ce· .i. repositorium uel receditorium
quod in his homines elaboratas fruges repo
nunt un̄ apotecarius .ii. hic custos apotecarum
uel mercator et apotecarius .a. um ad apo
tecam pertinens Item quasi etiam en quod est in et
hec enteca· ce· .i. repositio rei copiosa sibi

q in terra reposita. Vel enteca .i. peculium
vel compendium precium unde entecalis .e.
et hic entecalis .is .i. negociator. Et
nota quod teca si est latinum et a tego quod caret aspi-
ratione scribi debet, si est grecum cum aspiratione
in forma scribitur. Tedeo .es. .dui. dicebatur anti-
quitus sed modo non est in usu .i. fastidiari
indignari anxiari. tedium, hinc tedet
impersonale et construitur cum accusativo et genitivo ut
tedet animam meam vite mee. Unde hoc tedium
dii et hoc tediolum li. et tediosus .a. .um. fasti-
diosus tedio plenus et comparatur. Unde hec tedio-
sitas et tedior aris .i. tedio affici et attedior
aris. Item a tedet tesus .a. .um. odiosus exosus
fastidiosus vel fatigatus. Item a tedet hec teda
de lignis luminaribus aptum et sic
per contrarium quia tedium ne inferat. Unde hec te-
dula le di. et quia tede et faces solebant ferri
ardentes ante nubentes ideo sepe teda
ponitur pro nuptiis vel coniugio. Pertedet quasi distedet
.i. valde tedet. Plautus in Amfitrione: Aut
quamquam tui me michi domi distedebat. Per-
tedet valde tedet. Tedeo et tedet caret verbis
sinis quia non sunt et caret supinis excepto
hac prius sz te

Tego gis .xi. ctum operire defendere
unde hoc tectum pars domus
et sepe ponitur pro ipsa domo unde
tectorius .a. .um. et per compositionem Archi-
tectus qui tecta facit vel potius principalis
artifex qui preest edificiis construendis et
architector dicitur. Unde hec architectura .e. et
architector aris tecta principaliter construere.
Item a tectum per compositionem hoc templum quasi tectum
amplum. Unde templarius .a. .um. ad templum
pertinens vel templi custos. Et contemplor aris
videre considerare et proprie refertur ad invisibilia licet
quandoque ad visibilia transferatur. Unde Oracius: Si-
mul ac mimos contempler in arca. Unde
contemplativus .a. .um. qui moratur in contempla-
tione vel ad contemplationem pertinens. Item a tego
hec tectura .e. et hoc tegmen vel tegimen et
hinc hoc tegmentum vel tegumentum. Item a te-
go hec teges tis parva domus que et
tugurium dicitur scilicet casula quam faciunt sibi
custodes vinearum vel pastores ad te-
gimen sui. Hanc rustici capanam vocant
quia tantum unum capiat. Item a tego hec tegula
.e. quia tegit edes. Et imbrex dicitur quia
accipiat imbres. Unde tegularius .a. .um. et
hic tegularius .a. .um. qui tegulas facit
et hoc tegularium locus ubi fiunt vel actus
vel multitudo tegularum. Et tegulo .as. tegu-
las facere vel tegulis operire. Et a tegula
hec tegella dicitur unde tegellaria que et teglaria

dicitur scilicet venefica super tegulas sacrificans.
Item a tego vel tegula hoc tignum ni.
tigna dicuntur vel ipsa laquearia vel ligna
que ipsis laquearibus allaqueantur. Unde hoc
tigillum dimin. et tignosus .a. .um. tignis plenus
et tignatus .a. .um. tignis paratus et ornatus
et tignarius .a. .um. ad tigna pertinens vel
qui tigna in tecto disponit scilicet et archi-
tector. Item a tego hec toga que tegat quasi
velamento suo corpus tegat et operiat
et est pallium purum et forma rotunda
et fusiore et quasi inundante sinu et erat
olim vestis communis Romanorum. Unde hec
togula le et hec togilla ambo dimin. Togel-
la etiam dicitur mantile. Et togatus .a. .um. to-
ga indutus vel togam habens. Unde dicuntur toga-
te dicebantur quedam comedie de vilibus personis
Romanis facte quamvis multa personis contineant quia
toga communis vestis erat et ideo vilis.
Juvenalis: Imprime quod michi recitaverit
ille togatas. Item a toga per compositionem
hoc togipurium .i. pura toga. Et hoc togi-
ferium locus ubi scolastici vel disputant
et videtur componi a toga et fero. Item a
toga hec tegna .e. dolus fraus deceptio.
Terencius in Eunucho Parmenonis ha-
sua hac est tegnam qui me vincere. Et in
tegnula dimin. et tegnosus .a. .um. fraudu-
lentus deceptivus dolosus. Et componitur Tego
quasi attego gis .xi. valde tegere. Contego
gis .xi. Circumtego gis .xi. circumcirca te-
gere. Detego gis .xi. discooperire vel valde te-
gere. Protego gis. Obtego quasi
contra vel undique tegere. Retego quasi iterum
vel retro discooperire. Subtego gis quasi subtus
vel parum tegere. Unde hoc subtegmen filum
quod inter stamina discurrit vel dicitur
a subtexo xis. Tego et eius composita activa
sunt et faciunt preteritum in .xi. et supinum in
ctum et corripiunt hanc que prius sunt te vel pe

Telon grece latine dicitur lignum. Unde
telo onis quod telonem ortolani vocant
lignum quo hauriunt aquam a longitudine
dictum. Hoc hyspani ciconiam dicunt
quia imitatur avem illam rostrum levantem
et deponentem. Hoc dicitur lignum quod sepe
fit super puteos. Item a telon hec tela le a
longitudine staminum. Unde telarius .a. .um.
et hoc telarium instrumentum texendi.
Item a telon hoc telum li quicquid a longe
iaci potest ut lapis mantella et huiusmodi.
Unde tela quedam dicuntur quibus hostem impu-
gnamus, sed arma quibus defendimur.

Contemplor

tegimen vel tegimina

Teges

Capana
Tegula

tignum

Et inde terapium copulator arma et tela
telum etiam absque dicitur gladius. Unde et
telum dicitur dolor lateris ex corporis dolore
transverberet tamquam a gladio. et a telo
hec tilia quedam levis arbor quia fit utilis
ad usum telorum. Unde tiliaceus. a. um.
et tiliosus. a. um. irascibilis iracibilis
vel ad tiliam pertinens. Et quidam hec subtela. e.
id est deceptio fraus. et dicitur subtela quasi
subtilia tela. Plautus in Amfitrione
Certe observatas eras te mori misero
Dicitur subtela et in alio sensu scilicet corrigia
que tenditur sub cauda equi et tunc
a sub et telon. Item a telon telo. as. id est lo-
garia differre. sed non est in usu. et quidam protelo
as. distendere prolongare differre. Telo et
eius composita activa sunt. Item a telon
per compositionem hec mustela. et hec patella. et
hec antela. sed hec supra distincta sunt.
Item telon grece latine dicitur vectigal. unde
hoc teloneum. et secundum alios dicitur teloneum. Et hoc
tum de mercibus maritimis ita lucretius acce-
ptum quod omnium litorum fiscalis conductor
ptum quod. Et teloneum dicitur locus in quo vecti-
gal. et teloneum dicitur locus in quo vecti-
ligal exigitur scilicet ubi de merce sua a nauta
emolumenta redduntur. ubi enim vectigale
exactor sedet pretium rerum importunus
et voce a mercatoribus flagitans. et hic
officium habuit beatus Matheus. Unde hic telo-
narius vel telonarius qui exigit ibi vectigal
et telonalis. a. um. Telia
butirum. et hec tilia distinctio. Telum grece species unguenti
Tema atque ima dicitur figura
hec. Tema similitudo forma. Temelle greci
norma similiter forma. Temelle grece
libe de prohibitum. Unde temelicus. a. um.
musicus scilicet vicus cantor qui super pul-
pitum canebat. et hic temo. onis. li-
gnum longum et rectissimum in aratro
vel in curru ad quod iugum ligatur
et temo dicitur gubernaculum navis. Item
temo dicitur a telon quod est longum. Teman
anser. Temple grece artifices. Temno
nuis vilipendere despi-
ciari. Et secundum contemno. is. psi. unde
contemptus. a. um. Unde contemptus. tus. et
contemptibilis. le. et hec contemptibilitas. et contemptui
habilis. Temno et eius composita activa sunt
et faciunt preteritum in psi et supinum
et faciunt preteritum in psi et supinum. Et nota quod contemno non habet
preteritum
per in principio. si est ibi in hac n

Tento/ Tento. as. Item tento. as.
frequentativum tenere. et explorare
et dicitur hoc verbum frequentativum per n et sine n per
et unum per n vel per p. Et quidam pertento. as.
Retento. as. iterum tentare vel frequen-
tative. et tunc est frequentativum quod retineo.
Tento activum est cum omnibus
suis compositis. Item a teneo. hic et hec et hoc
tenax. acis. et componitur. Unde hec tenacia
tas. tis. et tenaculus. a. um. aliquantulum
tenax. et hoc tenaculum. id est retinaculum
quod retineat aliquid tenaciter. Item a te-
neo tener. a. um. quasi patrarium quod
vix se tenet. et comparatur tener. ior. issimus. unde
hec teritudo et tenellus. a. um. aliquantu-
lum tener. Item a teneo hec temetum
ti vinum et proprie bonum vinum quia
tam vi tenet et temeto quod est
ete metet et est alius a et non compositum et in
compositione temulentus. a. um. ebrius
temeto plenus. et comparatur. Unde hec temulen-
tia. e. id est ebrietas ebriositas. Item a
temetu temere id est presumptione fatue
stulte sine consilio sine causa. Unde hec te-
meritas. id est presumptio violentia fat-
uitas. et temerarius. a. um. presumptu-
osus audax quin audax audacia et
non audacia. et temero. as. corrumpere
et violare. Item temeritas quod abstemius
a. um. id est abstinens sobrius et dicitur abste-
mius quasi abstinens a vino. Item gra-
dicta abstinentia a abstinens. Tenebre
a teneo. pluralis hee tenebre arum quia te-
nentes umbras. et est etiam vel tenebro-
sus. a. um. et comparatur. Unde hec tenebrositas.
Item a tenebre tenebro. as. obscurare te-
nebrosum facere. et quidam contenebro. as. ob-
tenebro. as. et hinc inchoativum tenebrasco
contenebrasco obtenebrasco. Teneo et
eius composita activa sunt. Item a teneo hic
tenor. oris. id est status partium conditio. tenor
etiam dicitur accentus quia in platea una pars magis
tenet quam alia. Item a teneo hic et hec tenuis
et gracilis subtilis non spissus. et comparatur. ior
sime. Unde hec tenuitas. tis. Et tenuo. as.
subtiliare tenuem facere. Et quidam attenuo. as.
Contenuo. as. Extenuo. as. extendere
dilatare ultra subtiliare. et est activum cum
suis compositis. Tenia a teneo hec tenia vel
tenia. id est vittarum extremitas dependens
dividorum colorum. Vitte sunt que cri-
nibus innectuntur quibus fluentes religan-
tur capilli sic dicte quod vinciant. Item vitta est
qua tenia vincta tenia vel tenia est
ima pars vitte que dependet corone. Item a te-
neo hec trena. e. lamentatio. Dicitur n non
est canticum letitie et laudis. Item ita trena
est canticum lamenti et funeris. Unde trenus
a. um. lamentabilis. et trenosus. a. um.
lamentosus. et utrumque comparatur. et trene
ticus. a. um. luctuosus. Et hic trenarius ri

tena

trenus

Et in pl. hec trenca .ium. mos siue
vallis vbi est descensus ad inferos/ et sepe
ponitur pro ipso descensu ad inferos/ et pro
ipso inferno vbi non est fletus et lamentatio
Vnde trenarius .a .um. Et nota quidam dicunt
pro eodem motere tenarius si male Item a teneo
hec tabula le. pro mensa Vnde mensa pauperum
est/ hec tabula diuitum quia tenebula quia tenet
bonos cibos et vasa fercula et vasa Item
tabula .i. alea in qua luditur pirgus et tali
culi et tessere Item tabula latum lignum
siue latus asser/ et tabula tegula/ et
tabule in quibus scribimus et in quibus scribebant
dicitur a teneo vel a tego quasi tegula Vnde hec
tabella et hec tabellula ambo diminutiua et hic
tabellio onis .i. publicus scriptor a portan-
dis tabellis in quibus scribebantur ad usum
carte idem et tabellarius Tabellio est scriba
quia ea que tunc gesta publicantur scribit/ et
tabellarius vel tabularius qui frequentat lu-
dum tabularum et mobile nomen declinatur
tabularius .a .um. et tabellarius .a .um. et
hoc tabularium sedes vel archiuus tabular
vel locus vbi tabule seruantur Item a tabula
tabulatus .a .um. tabulis ornatus Et hoc ta
bulatum quod ex tabulis constratum est Et tabulo
as. tabulis comparare construere Et componitur contabulo
as distabulo as. tabulas remouere et
est actiuum cum omnibus suis compositis Item a
tabula hec tabrna a tabulis quibus construitur
mercabilis/ et est proprie domuncula in qua vendit
et vinum et carnes cocte vendunt Vel
tabrna dicitur quia olim erat ediculta ex lignis
et tabulis erant constructe sicut nunc et si non
specie nomen tamen pristinum retinet Vnde
hec tabernula diminutiuum et hic tabrnio onis qui
frequentat tabrnam quia ille qui ibi vina
vendit Et hec tabrnarius idem/ et hic tab
naria est vxor tabrnarii vel meretrix Et tab
narius .a .um. et hoc tabrnaculum tentorium
in expeditione et dicitur a tabrna quod est domus
non naturalis ymo ad tempus durat scilicet
quousque reges ibi sedentes Et inde dicitur tab
naculum mansio que non est naturalis et proprie
sicut castra et tentoria militum vel expe-
ditionum quia ea relinquunt finito bello vel
quia figuntur modo hic modo illic Vel tabrnacula
a tabulis quia de tabulis costrui solet Vel
quia tabulis et lignis solet apendi et
appenditum funibus Taberna quasi est Con
tubernium .i. tabulis/ vel societas ad

taberna coeundi commesatio Vnde hic contubernius
onis socius commilito qui in eodem contubernio
est cum alio/ et hic contubernalis lis idem et
mobile hic et hec contubernale le Item
taberna componitur hic et hec atubernale le .i. socius
et proprie in taberna scrutator qui valde fre-
quentat tabernam Item atubernio onis.

Teneo quasi atineo es .ui. atinui atten-
tum .i. valde tenere vel pertinere
Abstineo es .ui. entum. longe
vel ab aliquo tenere Et quandoque
cum accusatiuo et genitiuo ut abstineo me vini
quandoque cum actiuo et ablatiuo cum preposicione vel
sine preposicione/ et est idem sicut .i. abstineo me
vino vel a vino Vnde abstinens et comparatur
Vnde abstinentia e. et est quandoque verbum/ quandoque
vicium Contineo es .ui. tentum. simul
tenere vel regere Vnde continens .tis. et comparatur
Vnde hec continentia et per compositionem incontinens
et similiter comparatur Vnde hec incontinentia Item
a contineo continuus .a .um. .i. vicinus
vel sine interpolacione quia simul tenetur Vnde
hec continuitas Et continuo as continuum
facere vel continuum reddere Vnde continuatiuus
aduerbium/ et est actiuum cum suis compositis Item a
continuus Continue aduerbium pro quo sepe ponitur
continuo .i. continuatim vel statim
sine interpolacione Detineo es .ui. retinere
vel impedire vel deorsum vel de suo pro
posito tenere Vnde detentor Item quod cum de
est imperativum sic dicitur destino as .i. legare mittere
asscribere firmare Et componitur predestino as.
ante vel ab eterno destinare preuidere
prescire Deus prescivit boni et mali
predestinavit tamen boni Item teneo quasi tu
dis et dicitur distineo es .ui. .i. detinere vel
separare vel in diuisa parte et officia te
nere pertineo es .ui. .i. atinere vel per
fecte siue valde tenere Vnde pertinax .tis.
valde vel impudenter tenens durus perse
uerans impudens inconstans incorrigibilis
et comparatur Vnde hec pertinacitas assiduitas
perseuerantia impudentia idem et pertinentia
Obtineo es .ui. impetrare acquirere Vnde
obtentus tus Item componitur cum ob et inde
sic dicitur obstino as .i. in malo induratus fuit
in malo perseuerare intendere Vnde obstina-
tus .a .um. in malo induratus obstinatus
vel iniquus et comparatur Vnde obstinate aduerbium .i.
in malo perseueranter et intente durare
Tenetur stare obstinate operam dat ut
ab ipsa euellar Item ab obstino obstinax
tis in malo induratus perseuerans intentus
impertinax malignus et comparatur Vnde hec
obstinatia e. et hec obstinacitas tis.

tabula / Mensa / dicitur
tabella
Taberna
tabernaculum

Retineo -es -ui. Unde retento -as frequentativum, et hoc retinaculum, et hoc retinmentum, quasi retinimentum. Retinmenta sunt calcea in quibus digitorum structura vel que retinet capita venarum. Ambrosius: laxant vincula quibus retinmenta usque ad digestionis oportunitatem continebat. Et retinmentum musculi quibus nascebatur retrimentorum meatus. Item a retineo hoc rethe -tis quia retineat pisces vel aues. Unde hoc reticulum et hoc retiaculum, diminutiva, et retiarius -a -um ad rethe pertinens vel deceptus vel qui facit retia. Et rete tis tamen, retia capere. Et componitur irretio -is, illaqueare, impedire, et est activum 4 coniugationis. Item a rethi hec reticula -le, proprium rete vel mitra feminale capitis. Et hoc retiolum quod colligit comas sic dictum quia sit quasi proprium rethe vel quia retineat crines ne effundantur. Item a rethe hec vestis fimis vel quod fit ex funibus ad aliquid claudendum. Et dicitur vestes quia hys retia tendantur vel quia vates contineat. Unde hic vestio -onis qui facit vel vendit vestes. Et vestitula -le, diminutivum. Unde vestiarius -a -um qui facit vestitulas vel ad eas pertinens. Vestarile est quasi quas sustinctoria vel rudimicula vel que rebrachiatoria applicare possumus. Item teneo quasi tenui sursum vel sursum et sustineo -es -ui, sursum tenere vel pati. Unde sustento -as frequentativum, et hoc sustentamentum et hec sustentatio. Teneo et eius composita activa sunt preter attineo et pertineo que sunt neutra pertinere. Item omnia faciunt preteritum in -ui et supinum in -tentum, si sunt hec coniugationis, et omnia corripiunt hanc penultimam, sic sunt Te-

Tendo -dis, tetendi, tensum vel tentum, id est ire. Et tendere arcum directum vel vincere et brachia. Unde hoc tensorium quod et tentorium dicitur quia tenditur funibus et palis. Unde et tendedum, et tensim adverbium, et tensibilis -le et tensile, et tenso -as frequentativum. Et tensare, id est defensurum facere et ducere, a quo tensito -as frequentativum, et per compositionem protenso -as et protensito -as, defendere et protegere. Item a tendo hec tedula -le, et hec tedicula -le, tedicule vel tedule sunt insidie quibus tenduntur avibus vel leporibus vel aliis animalibus, et hec tentigo -ginis, extensio vel erectio virilis membri. Iuvenalis: rigide tentigine vulve. Et componitur. Unde tentiginosus -a -um, id est luxuriosus sepe tentigine pacietur. Et componitur. Et hec tentiginacio, luxuriosus. Attendo quasi ad tendo, -dis, dicitur considerare, inspicere vel attentum facere. Unde attentus -a -um. Et componitur Contendo -dis, id est litigare simul vel ad simul tendere vel contendere. Unde hec contentio et hic contentiosus -a -um et contento -as frequentativum. Distendo -dis, id est ultra tendere vel a tensura removere. Extendo -dis, id est extra tendere, explicare. Intendo -dis, id est augere, ut deus intendit albedinem vel illuminationem, et secundum hoc facit supinum intensum. Unde intensio, adauctio. Intendere etiam est animum dare, dirigere intentum, facere intelligere, ut iste intendit animum suum et sic hoc ipse facit supinum intentum -tu. Unde hec intentio et intentus -a -um et intento -as frequentativum. Pretendo -dis, procul vel ante vel ostendere. Protendo -dis, id est ante tendere, contrarium extendere. Item componitur cum porro quod est longe et dicitur portendo -dis, id est porro, id est longe tendere, significare vel longe prius preostendere. Unde hoc portentum -ti, id est monstrum. Unde portentuosus -a -um, monstruosus. Et componitur. Et notandum quod portentum non est contra naturam ut Varro dicit. Item nil contra voluntatem dei que natura omnis rei est fit. Unde est portentum non contra naturam sed quod est nota natura. Portentum, prodigium, monstrum, ostentum dicuntur. Portentum est quia aliquid preostendit. Prodigium quia porro dicat, id est futura portendat. Vel portentum in terra, prodigium in celo. Vel porro a digito. Vel portentum quod porro futurum sit, prodigium quod devastacionem sit. Monstrum quod statim monstrat eius apparet. Ostentum quod aliquid futurum demonstrat. Sed abusione auctorum plerumque corrumpuntur. Item dicitur portentum et portentuosum quod potenta sunt que transfigurantur, sicut fertur in Libia mulier peperisse serpentem. Portentuosa vo levam simulat imitatorem, ut nati cum sex digitis. Obtendo -dis, quasi tendere. Ostendo -dis, demonstrare, aperire. Unde ostensim, id est aperte, et ostentus -a -um. Et hic ostentus, et ostento -as, id est frequenter ostendere, vanitate iactare. Unde ostentamen et ostentaculum, id est demonstratio. Retendo -dis, iterum tendere vel a tensura removere. Tendo pro ire sine casu. Item historiis et tam grammatica ... hec omnia faciunt preteritum in -tendi et supinum in -tensum vel -tentum.

portentum

Tendo et composita

Item simplex geminat primam producit plus
sed multum compositum ab eo non geminat
Tenedos grece tarde a loco Alexandrie
qui ita dicitur et ibi fiebat. Tenes fuit quidam
diffamatus qui cum noverca sua coivit
et quandam insulam cultoribus vacuam iuxta
troyam tenuit unde tenedos dicta est
et civitas similiter quam ibi condidit

Teos grece latine dicitur deus. teos etiam
apud grecos timor dicitur unde dicitur
deus teos quia timor sit omnibus
colentibus eum. et a teos deus
sed hoc supra distinctum est. Et hic thus ris
arbor Arabie immensa et ramosa et
eius fructus similiter dicitur thus. Et hic masculus
eius apud nos dicitur masculum quia sit na-
turaliter rotundum in modum testiculorum. reliquum
vero planum et pene scabrosum minus
optimum. Et dicitur thus a theos quod est deus
quia in sacrificiis deorum adolebatur et sacrificabatur
et sic hoc est cum aspiratione. vel tus dicitur
a tundendo quia tunditur vel quia habile est
ad tundendum et secundum hoc caret
aspiratione. thus et libanum dicitur a monte
libano ubi colligitur. Et inde hoc thuribulum
pro vase thuris et hoc turibulum vas
aptum ad turificandum quia bolos [illegible]
cremias et est ethimologia non compositio. et
thureus a um et thuridus a um de
ture existens vel ad thus pertinens vel fumo:
sed Iohannes super Ysaiam: [illegible] quiat
auxilium alterius faciem timidam pallore
circumfusus. Et hec tuscia est pars Italie
a frequentia sacrorum et thuris dicta
causa et tirannia a tiranno sed hic
dicitur unde thuscus a um gentile. Thus
quod thurifico as incensare vel incensum
facere vel sacrificare unde hic et hec thurifica-
tor sacerdos vel incensator unde hoc thu-
rificium sacerdotum. et hic turificium a
est locus ubi thus crematur vel [illegible] vel sacrificatur
Item a theos hic theoteta te i. deitas
et theodricus a um i. divinus. Et hec the-
oro as i. video quia deus omnia videt vel
theorizare proprie est considerare divina. unde
hec theorica ce vel theoria scientia que trac-
tat de invisibilibus vel vita contemplativa
unde theoricus a um contemplativus specula-
tivus qui cum contemplationi vacat. Item a
theoro hoc theatrum spectaculum ubi [illegible]
fiat semicirculi figuram quod in quo omnes
stantes inspicerent [illegible] forma

rotunda erat sicut et amphitheatri. sed postea
ex medio amphitheatro theatrum factum est
sicut dictum est a spectaculo. Item theatrum dicitur prostibulum
et lupanar quia post ludos exacti meretrices
ibi prostituebantur. unde theatricus a um et theatral-
lis le et per compositionem hoc amphitheatrum
sed hoc supra distinctum est. Item a theoro
fit theoria hec theodoria [illegible] scientia vel
vel disputatio vel misterium divine scripture
Item a theoro hoc theorema tis eleganter
et diligens et apta [illegible] regula
unde regule geometrie dicuntur theoremata
quasi apertiones quia aperiunt et illuminant intel-
lectum. Item theorisma tis. Et a theos et
logos a um i. de divinis loquens vel tractans
unde hec theologia divinitas sermo de deo
unde theologicus a um et theologus [illegible]
de theologia tractans vel loquens. Et
theologizor aris. Item theos quod est deus et tanatos
quod est mors et dicitur theotanates quasi
deus mortis sic deus est Mercurius quia ei humano
sanguine sacrificabatur vel quasi a theos et
athanatos quasi deus athanatos i. deus immortalis
unde theutonicus a um quia gens illa fera
sit unde hec theutonia [illegible] unde theu-
tonicus a um gentile
Item componitur cum sebes quod est pietas et
hec theosebia i. dei cultus divina pietas
Et cum filos quod est amor et hic theofilus
qui deum diligit. Et theotocos dei genitrix
quasi tota divina. et cum tristes tis [illegible]
quasi tristos i. [illegible] anima [illegible]
ut sit immortalis unde thiestes [illegible]
Theodrianus [illegible] Theo-
dotion fuit quidam translator diversorum librorum
unde theodotion dicitur vulgata vel vulgata edi-
tio. Theodosiani et gaianice [illegible]
dicta a theodosio et gaiano. Theon fuit
quidam maledicus unde theoninus a um i. ma-
ledicus reprehensorius. Oracius. Cum dente
theonino circumrodar

Tepeo pes pui i. [illegible] vel fieri tepidum
scilicet calidum vel frigidum. [illegible] a
nimio calore cessat dicitur tepere. similiter
cum a frigore transit ad calorem
dicitur tepere. unde sepe tepere dicitur calere sepe frigere.
Est ergo tepere esse inter calorem et frigidi-
tatem. unde hic tepor oris et tepesco scis
et tepidus a um et per compositionem hec tepiditas tis et te-
pidulus a um diminutivum tepidus. Et tepido
as tepidum facere et est activum. Item a tepeo
hoc tepus oris quia tepeat et tepere videretur
[illegible] sicut calor frigor. Et tempus

Multiplex dicitur .i. spacium sine mora
in quo viuimus ut annus mensis. Dicitur
etiam tempus aer uel qualitas aeris secundum
quod dicitur pulcrum tempus est nubilosum
tempus est / Dicitur etiam tempus redemptio re[?]
scilicet quod diu scilicet caret carceribus tam tempus
tempus est .i. causa et difficile est redimere tempus
et bonum tempus est .i. fertilis est iterum dicitur
dicitur etiam tempus opportunitas faciendi aliquid
secundum quod dicitur tempus est ut legamus .i. oppor-
tunum est ut legamus. Dicitur etiam tempus actus ui-
.i. modus. Et a tempus hec tempusculum diminutiuum
.i. modicum. Et a tempus hic temporaneus .a. um
temporaneus .a. um / et temporaneus .a. um
ad tempus pertinens / uel in tempore veniens / et con-
temporaneus .a. um .i. cum tempore veniens /
uel simul in tempore existens uel veniens uel existens
temporis. Item a tempus temporalis .le. quod
in tempore incipit et in tempore desinit esse unde
temporalitas. Item a tempus tempestiuus .a. um .i.
congruus conueniens utilis in tempore suo
unde tempestiuus ita uinum in eodem [?] Oratius
tius in odis desine matrem tempestiua
sequi viro / et comparatur ordine [?] Et
per compositionem intempestiuus .a. um .i. incon-
gruus inconueniens non in tempore suo ve-
niens scilicet ante uel post. Boetius Intempestiui
funduntur vertice cani. Similiter tempestus quasi in-
tempestus .a. um incongruus inconueniens
inutilis quasi sine tempore .i. sine actu unde nox dicitur
intempesta quasi incongrua quia non habet idoneum
tempus gerendis rebus dicitur ergo nox intempesta
quasi sine tempore .i. sine actu per quem tempus distinguitur
quia non habet tempus aptum ut actus fiant in eo uel
ideo sine tempore dicitur non quia non habeat tempus
scilicet quia tempora noctis non ita diiudicantur
per motus actus sicut tempora diei. Unde quod
pars noctis dicitur hoc intempestum .i. inopportunum
et non aptum tempus alicui rei faciende
quando nichil agi potest sine tempore .i. actu per
quem dinoscatur tempus. Item a tempus
hec tempestas atis .i. tempus / et tempestas
dicitur tempus / et tunc temporis et a tempore et tempestate
est sicut supra distinximus Et nota quod tem-
pestas pro tempore secundum omnes casus singulares
et plurales sit et in alia significatione et
dicitur tempestas quasi temporis status et comparatur
non temporis. Item a tempus tempero .as.
in tempore venire Et componitur contempero
tempus dicitur in tempore venire. Item a tempore nubila
.as .i. simul temporare. Item a tempore nubila
o in quo fit tempero .as. quia quo tempore procedit
petios unde temperatus .a. um et comparatur Et
componitur intemperatus .a. um et similiter compositum
Item a tempero temperamentum et componitur Unde
temperantia tiorum ad virtutem / et hec temperantia

Una de quatuor principalibus uel cardinalibus
virtutibus Et est temperantia dominium
rationis in libidinem et in alios animi
motus vel status animi refrenandi motus
in nos impetum facientes / ut sic nichil
cupiamus. Et per compositionem intemperans
et similiter compositum sicut similis. Unde intemperan-
tius sine ratione / et hec intemperantia. Item
a tempero hec temperatio / et est temperamentum
rerum / scilicet temperantia animorum / et hec
temperamentum scilicet mixtura proportionalis facta
et hec temperia e et hec temperies ei / et componitur
hec intemperies / et hoc intemperium ubi scilicet tem-
tas nulla / nullum temperamentum est. Item
a tempero .as. plurali tempe indeclinabile neutri generis
et sunt in medio aeris et vero scilicet loca temperata
et delectabilia in tessalia sicut et quecumque loca de-
lectabilia tempe dicuntur patet et te[?] dicuntur loca
aspera et inculta. Tempero quasi attempero
.as. valde in tempore uel obedire Contempero
.as. distempero .as. a temperie removere Ob-
tempero .as. .i. obedire. Tempero et eius composita
activa sunt preter obtempero et attempero pro
obedire que sunt neutra. Item a tempus hoc
tempus oris pars capitis quia mouetur ipsa mobi-
litate quasi tempus quibus [?] mutatur
unde temporeus .a. um ad tempus pertinens Et
nota quod quidam ydiote pro ista parte capitis
consueuerunt dicere timpus per i quod sine du-
bio nichil est. Dicatur ergo secundum tempus
per e / et pro illa parte capitis et in alia significatione
ut in voce nulla sit ibi differentia. Item tepeo quasi te-
pefacio .as. et tepefio .fis. Item componitur tepeo contepeo
distepeo intepeo Tepeo et eius composita neutra
sunt et carent supinis et corripiunt hanc silabam te

Tero .ris. triui tritum .i. comminuere
confringere unde tritulis .le. .i. habi-
lis ad terendum / et hec tritura
.re. messis uel quod wlgo dicitur latissene uel
tritio unde trituro .as. terere trituram facere
et hoc triticum .i. frumentum quia preciosissimum est
tatur / uel a tero quia cum mollitur granum
eius teritur. Unde triticeus .a. um. Item a tero
scilicet et hic teres etis longus et rotundus ut hasta
unde hec turris et dicitur turres quasi teretes quia
longe sunt et recte et procul rotunde videntur
licet quedam sint quadrate uel late Vel dicuntur
a tueor quia prebent defensionem unde hec turcula
dicitur et turritus .a. um turribus plenus uel orna-
tus uel ad modum turris dispositus. Item a tero
hoc teristrum quoddam genus vestis muliebris
subtile et secrete uel dicitur a tego quia in estu corpora
tegat feminarum quasi in umbraculo tuto /
et hoc terebrum instrumentum perforandi

Jtem simplex geminat pluma p(er) d plus
similiter composita ab eo congeminat
Ueneticia grecum tarte a loco Allexandrie
qui ita dicitur et ibi fiebat Tenedos fuit ciuitas
diffamata qui enim nouerca sua grauibus
et quasi insularum ciuitatibus variarum iuxta
troyam tenuit unde ita tenedos dicta est
et ciuitas similiter quam ibi condidit

Teos grece latine dicitur deus. teos enim
apud grecos timor. dicitur unde dicitur
deus teos quia timor sit omnibus
colentibus eum. et a teos deus
secundum hoc supra distinctum est et hoc thus ris.
arbor arabie immensa et ramosa et
cuius fructus similiter dicitur thus. et hoc masticus
cius apud nos dicitur mastinum quia sit natura
rotundum in modum testiculorum. reliquum
uero planum et pene scabrosum sed minus
optimum. et dicitur thus a theos quod est deus
quia in sacrificiis deorum adolere et sacrificare
et sine hoc est aspiratione. vel tus dicitur
a tundendo quia tunditur vel quia abile est
ad tundendum et secundum hoc caret
aspiratione. thus et libanum dicitur a monte
libano ubi colligitur. et inde hoc turibulum
pro eodem thus. et hoc turibulum vas
aptum ad turificandum quod bolos vel
cremias et est etiam non compositum. et
thureus a um. et thurisque a um. de-
tinet quis vel ad thus pertinens vel fumo:
secundum Jeronimus super ysaiam. unguentum quas
auxilium altius facies tumidam palloc
Thuscia est tuscia est pars ytalie
a frequentia sacrorum et turis dicta
sicut et tirannia a tiranno sicut li-
dia unde thuscus a um. gentile. Thus
quod thurifico as. incensare incensum
facere vel sacrificare. unde est et hoc turifi-
cator. sacerdos vel incensator. unde hoc tu-
rificium sacerdotum. et hoc turificium a
est locus ubi ter offertur vel sparsum vel sacrificium
Jtem a theos hoc theoteta te. id est deitas
et theodricus a um. id est diuinus. et theo-
oro as. id est video quasi deum omnia videre. vel
theorizare proprie est considerare diuina. unde
hoc theorica ce. vel theoria scientia que trac-
tat de inuisibilibus. vel vita contemplatiua
unde teoricus a um. contemplatiuus speculatiuus
tiuus et hoc contemplatorum vacat. Jtem a
teoro hoc theatrum spectaculum ubi quasi
fiat semicircularis figurae quibus in quo omnes
stantes in spectaculum. cum pleno forma
rotunda erat sit et amfiteatri. secundum posita
quasi medio amfiteatro theatrum factum est.
sit dictum a spectaculo. Jtem theatrum dicitur prostibulum
et lupanar quia post ludos quasi actores ueniebant
ibi prostituebant. unde theatricus a um. et theatrali-
lis le. et per compositionem hoc amfiteatrum
secundum hoc supra distinctum est Jtem a theos
secundum theos hoc teodoia est diligens sententia vox
vel disputatio vel misterium diuine scripture.
Jtem a theoro hoc theorema ti. elegans
et diligens et apta uoce perspecto vel regula
unde regule geometrie dicuntur theoremata
quasi apertiones quia aperiunt et illuminant intel-
lectum. hoc dicitur et teorisma. Jtem theos quasi theo-
logus a um. id est de diuinis loquens vel tractans
unde hoc theologia diuinitatis sermo de deo
unde theologicus a um. et theologor aris
de theologia tractare vel loqui sicut et
theologitor aris. Jtem theos quod etiam tanatos
quod est mors et dicitur quasi theotanatos id est quasi
deus mortis sit deus est Mercurius quia ei humano
sanguine sacrificabant. vel quasi a theos. et
athanatos quasi deus athanatos. id est deus immortalis
unde theutonicus a um. quia gens quasi fera
sit unde hec theutonia nie. id est [illegible]
tonicus a um. et theutonicus a um. gentilia
Jtem tempore cum sebes quod est pietas et
hec theosebia id est dei cultus diuina pietas
et cum filos quod est amor. et hec theofilus
qui deum diligit. Et theotocos dei genitrix
quasi tota diuina. et est tiestos. tis. filius. alterius
quasi tristitos. id est terra dei secundum est anima quasi ex deo
est ut sit immortalis unde theiesteus a um.
Teodrammus consensio Euangeliorum. Teo-
detion fuit quidam translator diuinorum librorum
unde teodetion dicitur vulgata vel vulgata edi-
tio. Teodosiani et gaiante quasi contracta
dicta a teodosio et gaiano. Teon fuit
quidam maledicus. unde theonicus a um. id est ma-
ledicus reprehensorius Oratius Cum dente
theonino circumrodi

Tepeo. pes. pui. id est ere. vel fieri tepidum
scilicet calere vel frigere. et nominatur id est a
minimo calore cessat dicitur tepere. similiter
cum a frigore transit ad calorem
dicitur tepere. unde sepe tepere dicitur calere sepe frigere.
Est ergo tepere proprie esse inter calorem et frigidi-
tatem. unde hic tepor oris. et tepesco. scis.
et tepidus a um. et comparatur et hec tepiditas tis. te-
pidulus a um. diminutiuum tepidus. et tepido
as. tepidum facere et est actiuum. Jtem a tepeo
hec tepe oris. quia tepeat et tepescit vicissi-
tudine scilicet caloris frigoris. et tempus

Determino as. i. diffinire vel terminos
auferre. Distermino as. i. terminis remo-
uere. Extermino as. terminos auferre vel
exulem facere q. extra terminos ponere et
eicere et proprie dicitur de exulibus / et potest pro de-
moliri. vnde dicitur exterminat enim facies suas. i.
demoliuntur desolant deuenustant dis-
sipant. q. quasi terminos humanae conditionis
abducunt. Vnde hoc exterminium. i. depopulatio
extra terminos eiectio. i. exilium / et extermina-
bilis le et componitur inexterminabilis le.
Termino actiuum est cum suis compositis.
Terminus continuus a um. i. vicinus et in-
terminus a um. i. sine termino ponitur. Aug. de tri-
nitate dei. Ibi caritati interminae copantur
/ et attiniung a um. i. vicinus vel iuxta ter-
minos positus. Item a terra hoc tergum
gi quia in eo supini iacemus in terra
quod solus hoc potest homo / sed cuncta alia
in latere vel in ventre iacet / et ideo in-
eis abusiue dicuntur terga / et hoc tergu-
lum di. et tergosus a um. / et hoc tergus
oris. Terga sunt hominum tergalia quadrupe-
dum tergora. vnde et tergora dicuntur
coria / et hic tergorosus a um. Vel dicitur
tergum a tergeo es. Item a terra hic
turbo dinis quod antiqui dicebant hic
turben inis. scilicet vertigo volubilitas
ventorum dictus a terra. quotiens ventus
consurgit et terram in circuitu mittit /
vnde turbineus a um / et turbinosus a um / et
turbo as. precipitare confundere commiscere
obturare / et inde turbidus a um et comparatur
vnde turbiditas atis / et turbido das tur-
bidum facere. Item a turbo hec turba e. i.
turbatio / et turba populi multitudo. Sed
multitudo minimo fit / turba vero tantum in lo-
co. potest enim parui turbam facere in an-
gusto vnde hec turbella. i. turbatio /
Aug. de Ciuitate dei. Omne motum
cordis et salutationis quod turbellas
flagitiorum efficit. Turba vel turbidi-
tas vel turbatio hic turbulentus a um et
turbulens entis. i. turbidus non lucidus
sed turbidum de natura / turbulentum
vero fit a casu / et vtrumque comparatur vnde
turbulente vel ter aduerbia / et hec turbulentia
e. et turbulento as. turbulentum facere. Item
a turba hec turma e. societas hominum
et proprie triginta scilicet ala / si ala continet tri-
ginta milites / turma triginta pedites
vnde turmula et turmella ambo dicuntur et tur-
matim aduerbium sit a turba turbatim. Turbo

componitur conturbo as. disturbo as. deturbo
as. exturbo as. proturbo as. perturbo
returbo. Turbo et eius composita actiua
sunt. Terra componitur hic et hec terrige-
na e. de terra genitus / et subterraneus
a um et subterro as. sub terra ponere
terre infodere sepelire et hic et hec exterris
ris vel extra terram positus vel extor-
ris. compositum ab ex et terris. Vnde exterris quasi proprie
cui interdiceba(n)tur ignis patrie. Item nota quod
exterris cum adiuncto s. cum rursum exper-
tis vel extra / sine adiuncto s. quorum diximus
Item terra componitur cum sursum / et dicitur tursus si-
gnatur omnibus olearum vel lignarum medius
fructus sic dictum quia a terra sursum conscendat
tarsus est dicitur bacillus vel ramus cum frondibus
auulsis quo vtuntur in satisfactionis baculi / vel
tirsus genus cimbali in modum quadrate
figure factum quod ab vtraque manu tenetur.
Tero componitur attero is. i. minuere. vel valde terere.
Contero. comminuo. Detero is. i. valde terere
et detero as. i. peiorare vel peiorari. vnde hoc
detrimentum damnum vel diminutio / et
hic et hec deterior et hoc deterius. i. peior et
deterrimus a um. i. pessimus et hic aduerbia
deterius rime et a deterior deterero
as. i. peiorare. Et nota quod detero ponitur in com-
paratiuo per positiuo per detrimentum nomen vt
deterior rius rimus. Item tero componitur intero
ris. i. inter vel valde terere minutare. Pro-
tero is. obtero is. Subtero is. Tero et
eius composita actiua sunt preter detero
quod est neutrum quod peiorari et omnia
faciunt preteritum in triui et omnia triui vel
hac parte in primis. In preterito vero et supino
producunt hanc sillabam tri. Tertullianis-
tae quidam heretici a tertulliano presbitero
sic dicti sequitur capitulum.

Terreo es. virtutem i. timorem
inferre. vnde territo as. frequentatiuum. Et
hic terror oris et hic terribulum
li quoddam tormentum quia terreat reos
et terribilis le. i. metuendus / et hec terri-
bulositas a um terrore plenus. Sidonius
Aut frigore terribulosas. Terreo componitur
interritus a um et terrifico as. vnde ter-
rificus ca cum. Item terreo componitur terrefacio cis
i. facere terrere / et terrefio fis. Terreo componitur
absterreo es. im. Conterreo es. im.
deterreo es. vi. Perterreo es. im. vnde
perterritus a um et componitur imperterritus
a um. i. perterreri et perterreri quasi perterrefa-
cis. i. valde vel perfecte facio terreri et perterrefio fis.

Tergeo et eius composita activa sunt. Tergo
tergis si sum .i. mundare desiccare pingue
unde tergeo tersi . . . . in eodem sensu et pro
compositum hoc facitergium mantile
ad faciem tergendam et utrumque quod de-
tergeo ges et detergo gis .i. valde terge-
re. Extergo gis et extergeo. Pertergo et per-
tergeo. retergo et retergeo .i. iterum terge-
re. Sunt activa cum suis compositis. Termon di-
cunt greci calorem unde termae arum
loca calida scilicet balnea quia caleant vel
commune unctionis. Teringo dicitur desiderans
si non vales comedere. Tesseron vel tessera
grece latine dicitur quatuor et componitur cum dia
quod est de et dicitur diatesseron .i. de quatuor
consonantia. Et cum decas quod est decem
et dicitur tessarescedecas .i. quatuordecim unde
inventum quod Matheus distinxit quaternio quas
communicat in principio Evangelii in tessa-
rescedecades .i. in quatuordecim. Unde
tessarescedecatite dicti sunt quod celebrant
quartadecima luna pascha cum iudeis
obstinatum contendunt. Tessera mensis
october. Tessera commissio vel penitentia unde
tessbites egressio vel captivitas interpretatur.
Testor aris testamentum facere et te-
stari .i. testificari testimonium
dare facere vel dicere et testari .i.
iurare vel coniurare vel in teste
adducere vel rogare unde testabilis le qui
testari potest scilicet testimonium facere vel testamen-
tum. Et componitur intestabilis le qui non
est in teste recipiendus vel ut testamentum
faciat. Item a testor testatus a um et quod in-
testatus a um qui non facit testamentum
et quod abintestato adverbium .i. sine testamento
ut ille mortuus est ab intestato .i. sine testa-
mento. Item a testor testis et hic teste tis quia
testatur vel quia testationi .i. confirmationi
testamenti solet adhiberi. Unde hic testiculus
li dicitur. Testiculi eciam in viro dicuntur quia
testantur hominem esse marem. Vel
ideo dicuntur a testibus quia duo sunt et
testium numerus a duobus incipit. Nam
vox unius vox nullius. Unde testiculatus re
et testiculosus a um et testiculatus a um
qui magnos habet testiculos et testiculo as
testiculos dare vel testiculis prendere. Et quod
detesticulo as et extesticulo as testiculos
auferre vel valde testiculare et est activum
cum suis compositis. Item a teste hoc
testimonium unde testimonialis le et testi-
monio as confirmare. Item a testor vel
teste hoc testamentum quod testibus est constituta
et confirmata voluntas vel quod non

valet nisi per testatoris monimentum .i. mor-
tem. Unde testamentalis le et testamentor aris
.i. testamentum facere. Teste quod testificor aris
.i. testem facere vel testem confirmare. Testor
componitur cum anti quod est contra et dicitur antestor
aris .i. contra testari .i. testimonium prohibere
et est absolutum ut si dicam iste negat
se fecisse hoc et ego antestor. Si vero
dicam antestor illum .i. contra illum testem
contradico. Vel quod ab ante dicitur antestari .i.
ante iudices stare pro teste vel primo testari
vel ante iudices testes statuere. Attestor
aris .i. valde testari. Contestor aris .i. simul
testari. Detestor aris valde testari execrari
dedignari maledicere abhominari unde de-
testabilis le. Protestor aris. Obtestor aris
undique vel ob aliquid vel contra testari. Testor
deponens est cum suis compositis. Tesqua loca aspera
et montana et inamena et habet tantum in nominativo
et accusativo et vocativo tesqua sicut tescua dicuntur sunt
loca in quibus pecora castrantur unde te-
scuo as castrare et hinc tescuatores castra-
tores dicuntur. Tesis grece latine dicitur positio
unde tesis dicitur vocis positio .i. finis vel depressio
et teticus a um positivus vel possessivus sicut
ut evandrius et quod cum sin quod est con
dicitur sintesis .i. compositio et est species yperbaton
ubi ex omni parte sunt confusa verba ut
ibi iuvenes fortissima frustra pectora.
Item ex eodem quod dicitur sinteton quedam figura
quando scilicet due orationes coniunguntur in unam et quod
cum polis quod est pluralitas dicitur polisinte-
ton quando scilicet plures quam due orationes coniunguntur
in unam quod plus quam sinteton. Item quod cum a
quod est sine dicitur asinteton quando scilicet una oratio
dividitur in duas. Item tetheseos quod cum per tethesis quod
est primum dicitur protethesis quod protetheseos .i. prima positio
scilicet additio littere vel sillabe in principio dictionis. Et cum
epi dicitur epitethesis .i. suppositio littere vel sillabe in medio
dictionis. Item quod ex eodem dicitur epitetum ti
adiectum quodlibet quia supponatur. Sed proprie epi-
tetum dicitur illud adiectum quod convenit omni
rei alicuius manerie sed non soli ut est nigrum
cigni epitetum albus corvi niger. Item
epitetum dicitur actus quod est proprium sed dicunt
quidam epitetum est quod convenit omni rei alicuius
manerie sed non soli ut est nigrum quia convenit
omni corvo non soli proprium vero omnibus
unius manerie et semper et soli convenit.
Unde epitetoz dicitur quedam figura ubi littera actus
vel littera adiectum additur littere rei immediate.
Item ab epi et tetheseos componitur epitamatus
a um .i. suppositus vel appositus ut ipse.
Tessalus quidam rex unde tessales quedam civitas

Et tessalia q̄ regio / et tessolanica quedam
ciuitas dca est / vn̄ tessalus a um · et tessalicus
a um · et tessalonicensis se · Teter a um ·
iniquus uel ferus et conpar' tetrior terrimus
vn̄ tetritudo nis · ingredo feritas / et h'
tetricus ca · quidā mons in Sabinia asperimus
vnde tetricus a um · austerus asper obscurus
tristis · Jtē a teter teranus a um · i · plus
tenebrosus · Tetras grece latie dr quatuor /
vn̄ hec tetras adis · i · quatuor / et h' tetrasil-
laba p composicionem scilicet que pes est sunt que
attendi in quarto pede qua maxime solet
vti scribentes buk · bucolica · Jtē q' cum gra-
ma quod est lra / et tetragramaton nō
dei hoc ē quatuor lrarum · Jtē q' cum idos
quod ē forma h' tetraidos · i · formule rotun-
de in longitudine porrecte que fiunt ex
quatuor pigmentis / q' cum multis aliis de q'
p se inuenis tractabit · Hec et thetis ti uel the-
tios p̄ma pducta · i · mare uel vxor occeani
et thetis tis uel idis p̄ma cor · i · mr achil-
lis · Tetegmina dispo · Tetanus ē maior
contractio neruorum quam spasmus a cer-
uice ad dorsum · Tentobolus dux · Ten-
tetra regnia / capitulum sequitur

Texo xis xui xtum · ad telam ptinet
et texe cooperire ordinare q' sē'
vn̄ hec textura ē · et h' textus ti
textus ē lib' continens tractatum
sine lra uel sentencie expoe / et h' textrina
ē locus textrinum / et hoc textrinum id
uel locus vbi naues fabricantur / et texo as
sepe texere / et textilis le · et texibilis le ·
et textilis le in eodem sensu scilicet quod facile
texitur · Texo q' contexo xui · detexo xui ·
valde texere uel a textura remouere / quod
et distexo xui dr · Jntexo xui · i · in uel
valde texere · Jntertexo interponere intexere
inter aliqua aliquid texere · pretexo xis xui ·
p alios uel ante texere · vn̄ hec pretexta te
quedam vestis nobilium romanorum et sic dicta
p̄texebantur ei que ea vtebatur / et hac veste
vtebantur nobiles pueri vsque ad quindecim
annos sub disciplina pq ea vtebantur
viri toga · vn̄ pretextus a um · uel
pretextatus a um · pretexta ornatus uel
indutus / et hec pretexta te · uel pretex-
tata te · scilicet comedia de factis nobilium
et alicuius condicta que nullius pri-
erat Oracius vel qui pretextas uel q
docuit togatas · Obtexo xis · vndique
uel contra texere · Retexo xui · i · iterum texere
uel texturam destruere · remouere · Subte-
xo xui · subtus uel post uel parum texere

Texo et eius composita actiua sunt et fa-
ciunt preteritum in texui et supinum in textu
Et nota q' texo et eius composita scripsimus
ponitur pro tegere et eius composita · quia
qui texit filum filo tegit / Thetis · Thiasus
quoddam genus saltationis in sacrificiis ba-
chi vel hasta sic ornata · vn̄ h' tias adis
sacerdotissa bachi · Hic tioneus ei · i · bachus
vel sic dictus est a filio suo tioneo · Hec ti-
ara pileum sacerdotale · Hic tiberinus
in flumine romano a tiberino rege
albanorum / in eo submerso sic dictus
prius antea a colore aque albula dice-
batur olim / quia niuibus albus fit / Jdem
dr tiberis et tibris uel tibridis suum a tiberino
sed tiberis in quotidiano sermone tibre
in vsu dicitur · Tiberias adis ciuitas facta
ab herode in nomine tiberii cesaris
Tibin est stirps uel genus vasculi in me-
dium scrinii factum ex virgulis agrestibus
contextum / sic ad vasculum ex corticeis ad capita
aliis situlas interpretati sunt · Et a tibin quod
ē iuncus hec tibia ē crus pro longitudine
vn̄ tibialis le · et hoc tibiale lis · quod
a braccis dependet ad tibias tegendas / id
et alio nomine dr tibiniculus · q' tibiculus quia
tibias tegat / vel dr a tibi et braccis quod
a braccis vsque ad tibias pertinet · Item a
tibia h' tibia ē quoddam genus musicum instrumentum
quod primum de ceruinis et grauinis tibiis
et cruribus hinnulorum fiebant sed post ea ab-
usiue vn̄ quodcunque fieret / vn̄ tibialis et
tibialis a um · ad tibias pertinens uel
tibias faciens · Jtē a tibia h' tuba be
q' tibia quia sit similis in longitudine et specie / uel
tuba q' tossa quia concaua est / et h' tibi-
cen nis · qui canit in tuba / et hec h' tu-
bicina · nec q' cum tuba canit · Jtē tibia
et h' tibicen qui cum tibia canit / vn̄ h' ti-
bicina ē · Tibicines etiam dicuntur fulcra bi-
furca quibus domus suffulta que alit'
destrueretur · Jtē a tibin hoc tibicillum
filum putridum et h' tibes genus tegminis
ex virgis et papiris contextum uel etiam ex arborum
corticibus factum · Tiburtus ti fuit quidam de cuius
nomine q' ciuitas dicta ē h' tibur · vel vn̄ h'
et h' tiburs tis · et h' tiburtine / et tiburtinus
a um · Titon medium sonat · Titus grece
latine nimius · Tigrium medium et pro se vocat
sagittarius h' tigris · ue · vel dr · dicitur ē species
ipsius velocitatis et quoddam flumen sumit dictum ē tigris
quod velox ē · Timus grece latine dr flos · vn̄ h'
flos · vn̄ h' timum quando dr flos / species q'
herba dr timum / et eius flos timum uel timus
quod eius flos valde redolet / et h' h' timiama
tis · q' herba uel species redolens quam deo offerunt
loco veteri loco incensi vn̄ hec timiamatorium
turibulum qd' et epitimium dr ab epi et
timin uel timiama / et timiamaticus a um.

Item a timo hic timallus quidam piscis quia flagrat sic flos unde timallinus a um. Item a timo timinus a um i floridus et dulcis et suavis unde et timinum dicitur mel suave et odoriferum. et hic timeus liber plenus quasi floridus vel quasi flosculus quia ibi flosculi totius philosophie compendium. vel sic dictus est a discipulo quodam platonis timeo nomine vel timo sive timos grece latine dicitur mos unde timeus liber platonis quia ibi multa de divina mente continetur. Timo quod est mos compositum cum ab et mutata b in v dicitur auti mo as i affirmare putare credere quasi a mente sic habere unde hec autumnia e i existimatio et est activum. Item timo quod cum con quasi x dicitur extimo as i appreciari vel putare quasi ex mente sic habere et hic extimo quasi cum ex et dicitur existimo as i putare unde hec existimatio i putatio vel illese dignitatis status fama et moribus acquisitus honor et sunt activa. Item timo quod cum in dicitur intimo as i in mente intimare indicare notificare. Item quod cum en quod est in vel ena quod est vitas et hic entimema vel intimema atis quod argumentatio grece sic festinata quedam est quasi in mente unitum quia in entimema unum ex uno infertur. vel quod ab en et timos et monos quod est unum. Timavus fluvius est venetie. Timitio ira stabilis. Timbria herba in frigia nascitur et maxime iuxta templum apolinis unde timbreus deus est apollo et dicitur timbreus a um. Timeo es ui metuere unde hic timor oris et timorosus a um et timoratus a um timore plenus et similiter comparatur. Item a timeo timidus a um quod sepe timet. timentes vero qui ad tempus formidant quo circa timidi distinguntur pavidus et paventes superbus et superbientes languidus et languentes timidus et timentes et filia et comparantur unde hec timiditas. Timeo quod extimeo et pertimeo es et hec ratio est activum cum suis compositis et tamen sic et cetera.

Tingo gis xi ctum tinctura inficere colorare infundere unde tinctor et tinctrix et hic tinctuincula dicitur parva tinctura. Item a tingo tinctim adverbium et hec tinctura et tingibilis le et tinctito as frequentativum quod tinctito as aliud sit. tingo quasi contingo gis xi simul tingere. detingo gis distingere gis tinctura removere. intingo gis infundere retigo gis iterum tingere vel tincturam auferre. Subtingo gis subtus vel parum tingere.

Tingo et eius composita sunt activa et faciunt preteritum in tinxi et supinum in tinctum.

Tinnio is ivi itum liquide et pure et leniter sonare et proprie dicitur de ere vel de alio metallo unde ut dicit papias corripit in prima et secunda persona et proprie in tertia sepe invenitur producta singularis subiecto metallum tinniat auro. et est onomatopeium i verbum ficticium et inventum ex qualitate soni cuius tri tri sonet. Interpretatur tamen quinque invenitur in prima et secunda persona unde tinnitus a um et tinnito as frequentativum et hic tintinabulum quod vi nomine ficticium et tinnulus a um i tinniens. Item hic tympanum ypsilon instrumentum musicum ex pelle vel corium ligno ex una parte extentum et sic quia tinniat. vel dicitur a tiron quod est medium quia medium est cuius medio pars simfonie in similitudine cribri et regula percutitur ut simfonia unde tympanum dicitur meditullium rote in quo radii infiguntur vel circumferentia rote. unde hic tympanista e que canit cum tympano et hec tympanotria dicitur a plautus. Tympanotriba atis et tympaniso as tympano cantare et hec et hec tympanistes quod grecum est compositum. Tinnio quod cum tintinnio pro tinnio. Tertinnio subtinnio parum vel forte tinnire vel ab inferiori tinnitum reddere et proprie dicitur de psalterio vel alio quod supponitur ut melius tinniat. Tingis civitas est. Tinnivos annulus prius quem olim tiniam vocabant. Tinnus quidam piscis et est nomen grecum. Tinnixio omnes qui ancillam alterius in uxorem ducit. Tintario sol in suo splendido. Tipus figura vel forma vel status et tipus herba que in aqua nascitur et ab aqua inflatur unde et ambitiosorum hominum et sibi placentium tumor et superbia tipus dicitur inde et dicitur ab ista herba frigida febris. unde tipicus a um i figuratus et dicitur tipica febris dicitur quam quidam podream dicunt. Tiro grece latine dicitur forte vel angustia unde hec tirus quasi insula et hec civitas sic dicta ab angustia loci unde et tirus angustia interpretatur. Item tirius a um compatibile vel patiens. Item a tiro quod est fortis hic tirannus ni fortis rex. olim reges et tiranni nullam habebant distantiam unde fortes reges tiranni vocabantur sed postea tirannos vocare pessimos et improbos reges luxuriose dominationis cupiditatem et crudelissimam dominationem in populo exercentes

Arta quod est angustia quia angustiat et ter-
rent suos unde hic tirannus li. di. et ti-
rannica a um et tirannia e et hec tira-
nnis idis i crudelitas sed per compositionem tira-
nnicida qui occidit tirannum unde hec tira-
nnicidium tiranni occisio Item a tiro quod
est fortis vel angustia hic tiro onis i novus
miles nondum ad militiam electus quia forte
ad hoc offitium scilicet eligitur vel quia ad eadem
digni probitate multum sed angustiat unde
et tiro dicitur quilibet ignarus et rudis tamen aliquid
incipit exercere unde hic tirunculus di. et hoc
tirocinium nova militia officium tironis
rudimentum initium novitas militie Tiro
tiro aliquod novum militie fit Tiridates
fenestre domi Tiros quidam serpens unde tiri
durus a um Et hec tiriaca e scilicet antidotum
specierum quo venena pellimus ut pestis
peste solvatur Et tirus dicitur caseus unde artotira
est cibus qui fit ex pane vel pasta et caseo
Et quod butirum vel artotirita sed hec semper
distincta sunt Tisis est ulceratio et tu-
mor in pulmone sic dicta grece quia sit consu-
matio totius corporis unde tisicus a um id est
infirmitate detentus hec Tisana est sicut
ordei unde hec tisanarium vas in quo
decoquitur vel coquitur Gracia similiter hoc
vel tisanarium ordeum et tisanarius a um Titu-
bo as i dubitare vel vacillare tremere unde
titillo as ad luxuriam incitare stimulare
et in activa sed tamen dicitur titillo as i inflam-
mare incitare stimulare commovere ad lu-
xuriam unde titillatio luxurie incitamentum
tarnis incitatio inflammatio et titillicus
a um titillatorum plerus sed qui incitat
vel incitatur ad luxuriam et titeangus i
primus Titubo cum primus quod sit quia
est vel est titillo in activa et passiva
sed tamen vel est in activa activum Titan
amis interpretatur illuminans unde olim dicti sunt
titanes quidam fortissimi vel quia illumina-
tores mundi sunt per suas probitates vel secundum
fabulas isti ab irata terra contra deos ad
eius ultionem dicti titani unde et titanes dicun-
tur a tito greco i ab ultione quia quia ultiste-
re ira terra in deos consistebat armati sunt
et titanus in eodem sensu Et unde titan vel ti-
tanus dicitur sol quia fuit de genere titanorum
vel quia illuminat mundum Et a titan titulus
quia titan i illuminans quia illuminat librum

Vel titulus a tito lino quod primus librum
suum per distinctiones divisit et singulis
titulum apposuit Vel titulus dicitur quasi tutela
a terra figura sed ossa facta que olim sub
tibus damnatorum frontibus imprimebatur
sic in figura reddebatur eos fore nostri
belli sic per titulum liber cognoscitur unde
diffinitur Titulus est brevis annotatio corde
que diffusis in secundum aperte continentur
Titulus etiam dicitur nisi quasi causa brevitatis appo-
dicionibus titulus etiam dicitur inscriptio vel signum
laudis et honoris vel laus quia olim yma-
ginibus laudes nobilium intitulabantur
unde titulo as designare titulo vel titulum
apponere et componitur intitulo as pretitulo as
retitulo as et est activum cum per compositionem Item
a titan titanios a um et hec titania
est i lumina terra titanis id est vel titaniconis
civitas egipti ubi facta sunt prodigia
que legimus et sic a titanibus qui eam
edificaverunt Et nota quod titanes et giga-
tes dicti sunt idem Titan per sole quod eum
mallo omnis quasi gerit comam dicunt
et hec titimallus la herba lactaria quia cum
comam foliorum ad radium solis circumactat
convertat et circumducat unde titimallus
aria ii Titius vel ticius avunculus est
patruus hec Tocia est avis est quasi iu-
xta ossa in tibiis equat sed in motu est
unde todinus a um todinus dicitur et quasi velox
cursu et motu ad modum tode apparens et todeo
tes dicunt vel todi i movere tremere Et hic
todomus i gallus Tofa mortis bumellus
vel cetera

Tollo lis i elevare et tollere i auf-
ferre sed tollimus a volatibus i eripere
vi auferimus quod dedimus et tollere
i nutrire unde iuvenalis Tollere dulce
cavitum cogitat tenebre magno Et tol-
lere portare vel suffere et tradit presito et supino
sed accipit mutuo tuli vel sustuli Antiqui
non dicebant tulo lis tuli vel tetuli et in
componebatur sustulo lis sustuli quod modo
non est in usu in presenti et tuens datus est
eius preteritum equale hic tollo sed quod sit auferre
vel elevare et quando simul per se accipere
preteritum a quo eius compositis non omnia unde hic
tolus li i summitas templi eminens roti-
ditatis quod est tolus vel scutum breve quod
sit medio tecto est in quo trabes coeunt
unde hec toles et Toles sunt inbre tumores

circa pruras statibus has vulgo per diminutionem
taxillas vocant, hec in faucibus so-
let turgescere. Item a talus hic talus li-
cet rotunditate et est talus sub cruribus
et subtalo calcaneus. unde hic et hec talaris
et hoc re. unde talaris tunica que usque ad
talos descendit, et hoc talare id est instru-
mentum volandi talo alligatum quo mer-
curius utebatur. Et hic talassus id est vestigium
in luto. Talus componitur hic sotularis quasi subtalaris
quia sub talo sit. Et nota quod talus etiam dicitur deci-
us. unde hic taxillus dicitur. Pompeius dum
contemplatur pugnam taxillos perdidit. Item
a tollo hoc tollinum vel tollenetum
lignum puteorum quo hauritur aqua. Et
hec tellus, terra fructifera, quia eius fructus
tollimus vel quia eius fructus nos tollunt id est
nutriunt vel quia ipsa nos tollat et susti-
net. Humus inferior et humida est, sed terra
a superiori parte quia teritur, vel terra generaliter
est dicta quia una siccitate torreat. Illa
enim humida sit hoc a similitate aque
sortitur. Et a tellus hic tellurus dicitur deus tel-
luris. Tollo componitur attollo. lis. attuli vel ab-
stuli vel de tollere. Extollo. lis. tuli. unde
Stolidus a um id est stultus fatuus superbus insi-
piens stolidus quasi extollidus quia se extollit
et comparatur. unde hec stoliditas. Item ab
extollo stultus a um quasi extultus quia se
extollit. unde Isidorus stultus quasi statim ultus.
Cicero stultus est qui per stuporem non movetur
iniuria sermonis neque perfecte se ulciscitur nec
ulciscitur nec ullo ignominie commovetur
dolore. Quia stultus est obtusior corde, sicut dicit
agit ergo me stultum et existimo
fatuum et non arbitror id est obtusum quod se-
sibus non teneo nullis, et secundum hoc stultus
dicitur quasi seorsum ab ultu et comparatur. unde
hec stultitia, et stultizo as stulte se
gerere. Item ab extollo extollentior et hec ex-
tollentia id est superbia. Sustollo lis id est
sursum tollere. Et est activum tollo et sic quasi
Tolero as id est sustinere sufferre pati. unde
tolerabilis le, et hoc intollerabilis le
et utrumque comparatur. Tolero activum est
et dicitur tum sibi per unum l et etiam per duo male
Tolor hasta. Tomos grece latine
dicitur divisio vel sectio vel incisio. unde et
apud nobis tomus dicitur idem. Et tomus etiam
dicitur liber vel volumen propter intervalla divisionis

et replicationes contextus. Et tomos
quod est sectio vel divisio componitur cum carne
et fit hic cartomius id est stultitia quasi
dividens carnem. Palma bilius, et hoc
tomaclum, tomacla dicuntur intestina
propter divisionem et sectionem. Tomos componitur cum
a quod est sine et dicitur hic atomus id est corpus
indivisibile propter sui parvitatem quamvis forte
nullum quod corpus sit quod dividi recipere non
possit. unde et sic dicitur quia non recipiat sectionem
secundum scrutatorem. Item componitur cum epi quod est super
et hoc epitoma atis id est sermo abbreviatus
unde epitomaticus a um id est breviter dictus
vel dicta. Et epitomor aris id est breviter loqui.
Tomix vestis levis. Tomas interpretatur
abissus vel geminus. unde et grece didimus
dicitur, quia quanto plus ceteris plus dubitat
eo altius veritatem resurrectionis agnovit
et tomas quasi totus means in dubitatione
vel tamas quasi theos meus id est deus meus
deus propter verbum quod dixit cum eius tactu didi-
cit dominus meus et deus meus. Et est adver-
bium tempore. Sequitur

Tone ab vi id est tonitrus facere
tonitruum soli deo. unde solus deus et prima persona
dicitur invenire etiam et in prima
et secunda persona per prosopopeiam et per
translationem ut tono sono id est fortiter
proclamo, et per apostropham. unde hic tona-
bulum li id est sonus vel tintinnabulum. Et hic
tonus ni id est sonus. unde hec tunica est an-
tiquissima vestis, quasi tonica quia motu in-
cedentis sonum faciat. Prius enim fuerunt pel-
licee tunice, quibus post eiectionem de pa-
radiso Adam et Eva induti sunt. unde
hec tunicula et hec tunicella ambo diminutiva. Et
tunicosus a um tunicis plenus, et tunica-
tus a um tunica indutus vel tunica tectus
et tunico as tunica induere. Tonus
quoque tonitruo, et hic tonitrus trui
et hoc tonitru in singulari indeclinabile. Et tonitruum
idem. et sic quia sonus eius terret. Item
quoque hic tenuor et hic semitonium id est non
plenus sonus, sed est maius et minus semitonium.
Minus appellatur lima vel diesis. Maius
apotome quasi decisio, quia sic enim accedit
ad tonum. Tollendum ab integritate toni
lima vel diesis dicitur quasi corrupto quia fit
in quod planctu vel plausu sed hoc
melius in prosa distinguitur. Item quoque tonus

Hic paitonus .i. tonator qui parat tonos
et hic sintonus .i. totus tonus vel dux
tonus. Tono as atono as stupefacere
unde atonicus a um tonitruo stupefactus
Circumtono as simul tonare pre-
tono as insonare Contono et cum gra-
ve sunt sicut atono quod est activum Et
omnia faciunt preteritum in ui et supinum
in itum. Licet quidam inveniantur in ui et
in atum et omnia corripiunt pe. de to Et
nota quod tono absolutum est ut deus
tonat Sed inveniuntur quidam qui tonat orem
active quoniam verbum consistunt tunc intelligitur in eo
.i. tonare facit vel tonitruo percutit et
movet et tangit Sequitur

Tondeo des totondi sum capil-
los secare vel aliud et dimi-
nuere in circuitu circumcidere unde hic
tonsor et importat et inve-
hec tonstrix vel tontrix unde hic tonst-
rula dicitur et hec tonstrina officina vel
taberna vel locus in quo tondetur Item a
tondeo hic tonsa e .i. remus quia tergitur tonsus
dicitur sed potius tonsa vel tonsus dicitur palmula
remi quia aquam percutit unde et sic dicitur quia
aquam tondeat vel dicitur a tinudo quod tin-
sa vel tunsa quia aquam tundat Unde hec
tonsula et hec tonsilla tonsilla etiam dicitur
forpicula et tonsilla dicitur uncus ferreus
vel ligneus ad que in litore fixum fu-
nes navium illigantur unde Ennius Ton-
sillas rapiunt cum fixum litus ad un-
sillas Item a tondeo hic tosus lapis asper
et cavernosus quia ambulantes super se
tondet unde quasi tosulus dicitur Item a tondeo
hoc tonsorium ubi quod tonstrina vel ton-
sula scilicet locus ubi tondetur et hec tonsura
e et tonsus a um et componitur intonsus a um
Item a tondeo hoc tosorium ubi quod tostr-
na vel tonsula vel est tondito tas fre-
et tonse vel aliud frequenter a quo aliud frequenter
tonsito tas Retondeo hic attondeo .i. valde
tondere circumcido detondeo detondeo .i.
valde tondere vel deorsum unde detonsus a um
et hic intertonsus a um Retondeo rursus retro
deo ces retro vel prius vel parum tondere Tondeo
est s. g. are e et admittit generaliter per statum

Topasius vel topasion gemma est ex
virenti colore ad quam resplendet inventa primum in
arabie insula in qua troglodite predones
fame et tempestate fessi cum radices herbarum
effoderunt eam eruerunt ut putatur
que insula per eam nebulis circumcincta crebro
a navigantibus est inventa et ob hoc locus
et gemma nomen ex eo accepit Nam topa-
sin vel toparus troglodita lingua signifi-
cat querere unde et insula dicta est topasion
et lapis dictus est Topasius vel topacius
vel quasi a ton vel topos quod est totum et pa-
vel quasi pasos vel passos quod est color
topacius quia de colore omnium lapidum constat quia
Et nota quod topos dicitur locus unde topicus a um
localis et hec topica ce et plurale hec topica
orum et hic topici torum per quod libro
tractatur de locis Item topos vel ton
dicitur totum unde topicus a um .i. totalis unde
predictus liber sic dicitur topica quia totaliter ibi
de totis et de locis omnibus tractatur Et plu-
raliter et hec et hic tot indeclinabile Unde totus a
um totus ad magnitudinem pertinet ut totus
corpus omne ad multitudinem ut omnes homines Item
omne in diversis partibus positum totum sed partibus
dicitur esse Et ut aperte intelligatur dicta est differentia
totum et omne totum rerum nobis enim ad-
iungitur et quamlibet eius partem comprehendit ut totus
homo ac totus .i. sociatus et qualibet eius pars
Omne vero quamlibet rem nominibus cui adiungi-
tur nullam eius partem comprehendit unde to-
talis le et litas Item a tot totaces ad-
et per compositionem totidem a tot et idem .i. eiusdem
numeri et est indeclinabile et omnis generis et pluris
numeri Item topos quasi hec toparcha .i. prin-
ceps sive totius vel sive alicuius loci Item
quia ton etiam dicitur multitudo Tofeth in
Ysaia lata et spatiosa gehenna Tor-
peo es pui .i. languere pigrere deficere
stupere remittere quasi admiratione vel
timore affici unde hic torpor ris et torpi-
tudo a um .i. stupidus et quasi unde torpi-
dus a um dicitur aquilinus torpidus et hic
dulus a um Item a torpeo torpesco scilicet tho
torpiditas Item a torpeo torpor Torpedo
et hec torpedo inis .i. torpor Torpedo
etiam dicitur [illegible] piscis dicta sic quia torpus torpescere
facit si quis eam viventem tangat .i. tacta
faciat si quis eam viventem tangat vel tacta
est cuius vis ut etiam umbra sui torpore efficiat
umbra Item a torpeo turpis pe informis
quia torpeat et quasi unde hic turpitudo inis
et turpo as inquinare turpem facere unde et
peo es vi .i. esse vel fieri turpem et est inceptivum
inchoativum turpo quasi deturpo as .i. est activum
cum suis Item turpis quasi turpilucrus a um
turpiter lucrum faciens unde hoc turpilucrium
turpis acquisitio lucri Torpeo quasi contorpeo
detorpeo .i. valde torpere vel a torpere re-
moveri Intorpeo retorpeo et sunt inchoativa
contorpesco detorpesco Torpeo est s. g. et
neutrum et caret supinis &c.

dicta est differentia
totum et omne

Torqueo torques torsi tortum vel tortum .i. cru-
ciare et torquere .i. flectere vel vol-
vere vel mittere iaculari. Unde torti-
bilis le. adv. et hec torta e. et hec
tortula dicitur quod gregorius tibi vel panis quod
vulgo ita dicitur. Unde in primo libro regum
confirmatum est ut unusquisque accipiat num-
mum argenteum et tortam panis. Item a
torqueo hic tortus tus tui .i. torsio vel in-
iuria. Unde tortuosus a um flexuosus vel iniu-
riosus, comparatur et compa. Unde tortuositas.
Item a torqueo hoc tormen minis et hoc tormentum
quasi torquimentum quia torquendo mentem muve-
niat. Unde et tormentum quasi torquens mentem,
et est equivocum ut infra. Unde tormento as tor-
mento afficere et tormentosus a um quod et
tormentuosus a um dicitur et compa. Et nota quod
tormenta etiam dicuntur instrumenta bellica
ad diruenda opida et civitates quia tor-
queantur in iis resistentes vel quia torqueant
lapides et tela. Item a torqueo hec tor-
ques vel hoc torque .i. ligamen tortum
vel aureus circulus circa collum a collo usque
ad pectus descendens sic dictus quia sit tortus et
est ornamentum virorum. Unde torquatus
a um torque ligatus vel ornatus, et Manlius
quidam Romanus dictus est torquatus quia singulari
certamine quendam gallum devicit et ei tor-
quem aureum abstulit. Item a torqueo hic
tornus ni quoddam instrumentum. Unde torno as tor-
navi ab torno aptare vel circummittere vel
volvere. Unde tornatilis le. et hec tornatura
vel tornatura vel vas tornatum vel circumposi-
tum et tornatum sive vas sive lectus vel
aliud. Item a torqueo hoc torcular vel tor-
culare calcatorium quo ibi uve vel oleum
calcentur vel extorte exprimantur dictum est quod
torcular ipse dicitur prelum quo uve cal-
cate premuntur. Item a torqueo torvus a
um crudelis terribilis quia sit torto vultu
et compa. Unde hec torvitas. Torvus componitur
protervus a um crudelis vel terribilis et compa. Unde
hec protervitas tis et proterve adv. [illegible] vi-
ce vel [illegible] in superbire crudelitate [illegible]
Item a torqueo hic torus ri [illegible] reste-
rio et pulposa extantia carnium sicut [illegible]
tollum et in brachiis. Et sic quia illic
viscera torta videntur. Unde torosus
a um .i. pinguis et toris plenus vel [illegible]
et compa. Unde hec torositas. Item torus
dicitur lectus ipse qui solus est de herbis sic in
expeditione unde et sic dicitur ab herbis tortis
quibus fit vel quia [illegible] sup-
ponuntur. Unde toral lis le. 4 hoc toral lis vel le-

longa mappa sive etiam sic dicitur quasi in
lecto sternitur. Oracius Ne turpe toral
ne sordida mappa torrugat nares. Item
a torqueo hoc toraginum .i. ornatus in tum-
ulis et hic torax cis .i. pectus sive pars illa
corporis anterior que est a collo usque ad
stomachum quam nos dicimus [illegible] quia ibi
[illegible] est .i. secretum quo tota arca
eminentes pulpe [illegible] dicun-
tur quas post illa ossa pectoris dicitur dextra
et leva toste [illegible] et torax dicitur lorica
et ipse illa quod tantum extendit quia toracem
hominis defendit. Item torqueo quod [illegible]
et hic pretor oris .i. prepositus [illegible] in
certam preter in [illegible]. Et dicuntur pretores
quia presunt et torquent vel perimunt tor-
mentis vel pretores quasi prerectores vel pre-
tores quasi preceptores civitatis et principes
id est prefectum quia pretoria potestate presunt
id est questores quasi quesitores quia que-
stionibus presunt. Unde hec pretura e. di-
gnitas pretoris et pretorius a um et hoc
pretorium. locus ubi pretor residet ad di-
stinctionem. Unde pretoriolum dicitur vel prora
domus in navi. Torqueo componitur abstorqueo
contorqueo distorqueo detorqueo ex-
torqueo pertorqueo pretorqueo obtor-
queo retorqueo. Torqueo et cetera ysti-
cadia produ. et faciunt preteritum in si et supinum
in sum et in tum.

Torreo res rui stum .i. urere assa-
ssiccare cremare vel urere sive
volvere. Theodolus Ethiopum
terras iam fundatorruit estas.
Unde torridus a um velox vel tostus et ipsi
Unde hec torriditas. Item a torreo hic tor-
ris lignum semiustum extinctum a foco et
extinctum est et titio onis. Item sic dicatur
est in igne dum ardet. Et simul titio
a torreo quasi torrio. Unde titionarius a um.
et hoc titionarium locus ubi titiones
morantur vel instrumentum mittendi titiones
in ignem, et titionor aris titionibus [illegible]
eos in igne immittere. Et componitur attitionor
aris adigne titiones advicinare. Item a
torreo hic torrens dicitur et per compositionem extorreo
[illegible] patrie .i. exul. Item
a torreo torrens tis medio quod accipitur
nunc pro quodam passiva forma et absolu-
te et hic torrens tis fluvius vel aqua veni-
ens cum impetu ymbribus repentinus
magnus [illegible] se advenerit

Estate calor solis torrescit .i. arescit et
desiccatur. unde et sic dicitur quia pluuia
arescit .i. siccitate in estate torrescit
uel arescit. cui greci ab yeme nomina
dederunt. Nos ab estate. Alii a tempore quo
arescit. Nos a tempore quo siccatur. Item a tor
reo tostus .a. um. siccatus assatus perustus
et comparatur. unde testa .e. quia tosta quia postquam fit mol-
lis et postea cocta que desiccatur dum coquitur
et testa olla uel cetera quelibet creta uel
argillosa coquitur. unde et quadam similitudine
dicitur testa capitis. unde hec testula dicitur et
hoc testu indeclinabile idem quod testa, et hec testa
tium nuncupate teste. et hec testudo .inis. quia
quasi tegimine teste sit adoperta. et sunt quattuor
genera testudinum: maritime, lutarie .i. in ceno
et paludibus uiuentes, fluuiales que in
dulci aqua uiuunt, terrene. Et tradunt quod tardi-
ore nauigia testudinum pede dextrum
uehementia. unde testudo dicitur camera templi
obliqua et curua quia in modum testudinis
ueteres templorum tecta faciebant. ideo ut
celi ymaginem redderent quod constat esse
conuexum. sic curuatura dicitur et lacunar
quod solebant facere antiqui sibi tegimine et
super cameras et super alia loca per podia
causa. et etiam testudo dicitur scutum quod in mo-
do testudinis sit. et testudo scutorum uersio que
curuata fit in modo testudinis. unde testudi-
neus .a. um. et hoc testudinetum locus ubi
testudines abundant. Item a testa aliquis
.a. um. uel testarius ad testas pertinens uel
testas faciens. Torreo tu sine quo alia
sunt si qua sunt et faciunt per bonum uel
et supinum in tostum. Tuatim aduerbium
qualitatis .i. tuo more uel more tue gentis
uel parte. Similiter. Distingue meatim et
suatim. Tuchis uel tychis interpretatur fortuna unde quidam
dicitur esse tuchididis quasi fortunatus et quidam
eo quod est bonum. et hoc Eustochium sed
fortunatiuncula uel fortunata. Tutus
generis omnis sed tutulus. Sequitur tu
Tuor .eris. tuitus sum. inspicere uel
defendere. unde tueor eris frequentatiuum
tuitus sum .i. inspicere uel defendere
protegere. et hinc hec tutela .e. defensio
et est tutela liberum caput atque propter
etatem nec se nec sua defendere potest. tutela
tabat liberos patronus suus. unde tutelo
as .i. defendere. unde tutelatio et tutelamen
et hic tutelatus tus. et hic tutelator .i. defensor
Martialis: Hic tutelator fidus fabius congerma-
nus. Item a tutela tutelaris .a. um. de-
fensorius protectorius. Item a tueor tutor
aris for .i. frequenter defendere. unde tutamen
et hoc tutamentum. Etiam tueor quasi tu-
eor componitur et reddit quantum d cum hiis
scilicet pro inspicere. Contueor eris contuitus et
contuor eris contuitus .i. considerare uel inspicere.
unde hic contuitus .si. .i. oculus. Detueor eris
detuitus et detuor eris detuitus .i. uidere uel
deorsum tueri. Intuor eris intuitus et
intueor eris intuitus .i. quasi aspicere uel intus
et diligenter aspicere intus aspicere tueri. Distingue
ista. Continuum .i. a de quibus cum ea
continuimus nulla surgit ymago ut
ligna. Detinuum .i. a de quibus cum de
tinuimus surgit ymago in inferiori parte
posita sicut aqua. Intinuum .i. a de quibus
cum ea intuimur resultat ymago superius
ut speculum. Obtueor eris obtuitus uel
obtuor eris obtuitus .i. quasi undique uel
ob aliquid tueri. Tuor et tueor. Et quidam
ab illis sunt depo. et quidam in eadem significatione inue-
niunt. Tuor et eius composita faciunt supinum
in tuitum. Tueor cum suis quasi in tutum. Item
non est tuor debet facere infinitiuum tui sed
tamen dicit ad tui pronomen deficit si accipit
mutuo tueri. Composita uero ab eo hunt
infinitiuum scilicet contui et detui. Item non est
tuor raro inuenitur pro defendere sed sepius pro in-
spicere. Econtrario tueor inuenitur raro pro in-
spicere et sepe pro defendere sed quamuis raro uel nusquam
inueniunt nisi pro uideri. Sequitur
Tumeo .es. ui. .i. surgere crescere in-
flari superbire. unde hic tumor oris
et hic tumorosus .a. um. tumoribus
plenus et comparatur. unde hec tumorositas
Item a tumeo tumesco .scis. et tumidus
.a. um. inflatus superbus et comparatur tumidius.
unde hec tumiditas .tis. et tumidulus .a. um.
aliquantulum tumidus. Item a tumeo hic tumulus
.i. mons terre uel sepulcrum uel terra congesta
super sepulcrum et tumulus quasi tumens
tellus. unde hic tumulus dicitur et tumulosus .a. um.
tumulis plenus. unde hec tumulositas et comparatur
tumulosus. Item a tumulus tumulo .as. .i.
sepelire. unde tumulatio et hic contumulo
as. detumulo as .i. uel deorsum tumulare
uel a tumulo remouere. Detumulo extra here
et intumulo as. retumulo as. et est actiuum
cum suis quasi. Item a tumeo hic tumultus
tus. sedicio concitatio discordia quia timor multus
grauitas uel quasi tumor multus. unde tumul-
tuosus .a. um. et comparatur. et tumultuor aris
tumultum facere. unde tumultuarius .a. um. et quidam
tumultuarii dicebantur milites uel pedites
qui pro subito tumultu ducebantur in prelium
sed quia subito et cito tumultu concurrunt pro plu

Contra hostes ex improviso venientes
vn̄ et grecj id militare dr̄ tumultus vel
tumultuatus vel commotus Item a tu
meo hoc tumentum qd in filo vel in
tela tumeat vel solibtate habeat vn̄
tumentosus a um tumentis plenus et cōpa
Item a tumeo hoc tuber eris fungus qr
ex tumore terre procedit vn̄ et tubera e
tumeo .i. tumores terre et ponit sepe pro tumore
et pro peccato gra· Genesis in adeffe Colo
lafis e tuber totum caput vn̄ tuberosus
sus a um tuberibus plenus inflatus superbus
et compa vn̄ adv vn̄ hec tuberositas
inflatio vel superbia Tuber a tuber tu
bero as .i. inflare vel superbire Vel tuberibus
implere Et cō contubero as detubero
as extubero as purgare vel equare
Tumeo cō Contumeo es vn̄ Contu
max acis .i. superbus vel iniuriosus vel re
pugnans et dr̄ qr tumet in velle inimic
vel dr̄ qr contemnat et negligat et
compa vn̄ contumaciter tius sime adv et hec
contumacia e et contumacitas tis superbia in
iuria repugnatio contemptus Et cō per
contumax .i. valde contumax Genesis in
ecclesia percontumax reddisti nobis pan
philus Item a contumeo hec contumelia e
.i. iniuria vituperium Marcus beronius qui
aperte contumelias nosse dole Et hec contume
lia id vn̄ contumeliosus a um qui velere
et contumet in velle inimici et compa Et no
qr contumelia vel contumelia per e dicitur
Item tumeo cō extumeo detumeo distu
meo· extumeo in eodem sensu ista tria .i. valde
tumere vel cessare a tumore remoueri
Intumeo es magis vel intus vel valde tumere pro
tumeo es obtumeo es retumeo es Et vilia
ab istis omnibus mediis Contumesco et cetera
Tumeo et eius composita omnia sunt neutra et carent
supinis et corripiunt hanc primam tu S
Tundo tundis tutudi tusum pro
tere verberare conterere confringere
vn̄ tunsim adv .i. minutim grosse
vel pertusim Et hoc tuccetum .ti. ci
bus qui fit ex carnium contusionibus siue e salsitia
Persius Sed grandes patine tuccetaque crassa
Et in hac tuccetarius qui talium illum facit
Item a tundo hec tudes vel tudates .i. malleus
vn̄ tudates vocantur quod habent capita grossa
instar mallei Et tudito as .i. percutere cum
malleo Item a tundo hec tussis is qr tundit pectus
vel dr̄ Et aten .i. ab altitudine qr a pecto
re pectoris veniat vn̄ hec tussicula le di et
tussiosus vn̄ hec tussitis tis et tussito as frequentius
Tundo cō contundo tudi tusum conterere
percutere confringere Detundo tudi sum vel valde
vel deorsum tundere Extundo dis sum ex
tundere vel tundendo extrahere Intundo di sum
intus vel valde tundere Pertundo di sum Ob
tundo di sum contra vel vndique tundere obturare
et in angustia claudere vel prohibere obterere
obsurdare opprimere vnde obtuso as claudere
stipare Retundo dis .i. iterato tundere vel
tundendo iterato opprimere et acumine auferre destr
Tundo et eius composita actiua sunt Item tundo
geminat primam syllabam in preterito et amittit ibi
n sed in supino retinet n et quia ab eo omnia
amittunt geminationem in preterito et n et cetera In supplemento
contundi contusum retundi retusum
Turgeo ges si sum inflari tumere Sect
vnde hic turgor oris timor turgi
ditas et turgidus a um inflatus
iratus timidus et compa vn̄ hec tur
giditas et turgidulus a um diminutivum turgidus
Item a turgeo et turgiolum faber vas insignis grossum
et turgidum et turgesco mediis Turgeo cō
conturgeo exturgeo perturgeo Disturgeo
Perturgeo Obturgeo Returgeo et hec velo
turgeo et eius composita neutra sunt et faciunt preteritum
in si et supinum in sum sed preterita et
supina talia vsum non sunt in frequenti vsu
hic Turtur ris a sono nomen habet grecum auis
e vn̄ turturinus a um Turturi dicuntur pastores
qui fistulis canunt hec Turunda dr̄ panis turud
hec Turturilla locus in quo panis mittitur
Tutos grece latine dr̄ preciosum et quoniam la
pides quidam e durus Et cō tutelopsis .i. irracus
qui liquoris specie sunt cum terrore villose
habent annos ut frequenter et merita barbata Tu
gopan auis maior aquila Tu tigema:
vilia Ter .i. bellaria Tutila musca Tu tatri bibulus
Tu raijn quod dicimus egida
Traho is xi ctum vn̄ hic tractus tus et
tractim adv .i. lente et hec traha
e genus vehiculi a trahendo qr rotas
non habet Et hec trabs bis vel trabes bis
qr ab vno pariete trahatur ad alium vel trabs
a transverso qr in transverso ponitur vtrosque pa
rietes coniungat et contineat vn̄ hec trabecula di
et hic et hec trabalis le et hec traball lis .i.
trabs tis trabalia e nauis lignis et fertur
Trabarie dicuntur adnauigia quasi ex singulis
trabibus cavantur que aliter litoraria dicuntur et
candite ex vno ligno cavate et facte et ca
dite qr a quatuor vsque ad decem capiunt
Item a traho hoc tragum genus vestis pisca
torum quod aliter verriculum dr̄ a verrendo
et hec tragula genus teli et hec traua e

qr p telam trahatur est n. filum inter stamina
discurrens. Trama autem dicitur quasi instrumentum
tertium quod inequale est. Unde per compositionem
tramosericus a. um. tela cuius trama serica est
vestis trama ex serico stamine lineo. Item
a traho tractus. a. um. fit. quod vi distat a
statu suo primitivo si non penitus distat. Illa
qui aliquid tractat, et hoc id est tractare est n. tra-
ctare similiter frequentatione hac et illac trahere. Et
tractare est ad libitum trahere. Unde hic tractus
tus. sermo est alta et gestus persona. Tractatus vo-
catur ad se ipsum est verbum ad omnes. Unde
dicitur verbum fecit ad populum. Et tractabilis. le.
li. et quod intractabilis. le. Contracto quasi con-
tracto. tas. quod et contrecto. tas. inter se
tractare vel inter manus palpare et tractare.
quod quasi pertractare. tas. i. aliquid tractare. vel
cum contractatum delectatur ac si iam manibus
palpaverit. Ovidius Methamorphoseos. Et detra-
cto. tas. quod et detrecto. tas. dicitur a. dedignari
accusare neglegere contempnere vel detra-
here. Pertracto. tas. perfecte tractare. Ob-
tracto. tas. detrahere maledicere. Retracto.
tas. iterum tractare tractare et recontrecto
inter se. Et tracto et cetera composita activa sunt. Item
a traho hic trames itis via per quam transi-
versa paginam. Vel trames quasi trahat de pu-
blica via vel a transmitto quia transmittat
usque ad aliam partem agri vel a transeo quia per
transversum ducat. Et hic tramis is. extrema
pars vestimenti que et tramaritia est quasi ali-
stulla quia trahat eam, Hinc inde bene loci
ca et distinguntur. Traho et abstraho et
aliam partem trahere lacerare abscidere. Attraho
ad se trahere vel abundare. Contraho colli-
gere constringere abiurare detrahere. Distra-
ho in diversas partes trahere dividere dilania-
re vel a se removere vendere vel donare.
Detraho per dorsum alicui maledicere. Unde
detractor. et detrahus a. um. Extraho
expellere auferre. Retraho per retro trahere.
Subtraho. subtus trahere maledicere vel subtus
labere vel parum vel per internam partem auferre
diminuere et ab his omnibus descendunt
ficta. Traho et eius composita activa sunt et fa-
ciunt preteritum in xi et supinum in tractum.
Tremo mis. ui. itum. unde tremebundus
a. um. tremidus vel similis tremens. et
hic tremor. Unde tremorosus a. um. et compo-
situm et per compositionem tremulentus a. um. et composita
fit a tremo tremulus a. um. Unde tremulo
las. i. tremere vel trepidare. fit a tremo

tremesco fit inchoativum et per compositionem tre-
mefacio et tremefio. Fit tremo quasi con-
tremo extremo et intremo et contre-
misco. Tremo et eius composita neutra sunt
et faciunt preteritum in ui et supinum in itum
et corripiunt hanc penultimam. Trepido
as. tremere formidare. Unde trepidus da.
dum timidus et compositum. Trepido cum suis compositis
si qua sint neutra est. Treuga ge. se-
curitas legalis securitas. Unde treugo. as.
i. securare treugam facere pacificare et hic
treugator qui treugas [illegible] est aliquis fac-
ti treugalis. a. um. ad treugam pertinens.
Tribus us. ui. tui. i. donare conferre
largiri. Unde hoc tributum ti. et hic
tributarius a. um. et a tribuo hic
tribunus. ni. qui militibus vel ple-
bi iura vel opera tribuat. Unde tribunicius a.
um. et hic et hec tribunalis le. et hoc tri-
bunal. lis. vel tribunale. lis. sedes tribu-
ni vel locus in alto constitutus unde universi
audire possint et dicitur sic quia inde a sacerdote pre-
cepta videntur tribuantur. Vel a tribus sic dicitur
quia tribus illuc conveniunt et quia tribunatus eius di-
gnitas. Vel dicitur tribunus et tribunus a tribus quia
per singulas tribus tributum exigebatur sicut modo
per singula territoria et etiam persolvebatur tri-
buno directa. Tribuo componitur attribuo is. con-
tribuo is. Distribuo is. dividere divisim vel di-
visa vel divisim divisa tribuere. Unde distribu-
tus a. um. et distributim adverbium. Distribuimus
ordines attribuimus officia tribuimus dona ali-
cuius retribuo is. rependere. Tribuo et eius
composita activa sunt. Triferus tenerum genere
et fiunt in nomine quod dividitur et genitivus
nis. Trigona dicitur pila. Tribus genere tribus di-
cta. Unde hec tribus ad. i. ta et tarius a.
um. super tres constitutus vel quod tribus locis con-
stituitur. In centro id est prioritas pignorum
et hec tribus tribus per genitivus quia in principio
Romani populi fuerunt dispositi a Romulo
in senatores milites et plebeios unde
tributim adverbium i. per singulas tribus vel de tribu
in tribum. Oratius in Sermonibus. Formosus
pulcher accepit pretium quia tributim et tribulis
le. i. de eadem tribu. Oratius est in pilleolo
plebis quam tribulis. Et Ambrosius super
tertissimum in sede constitutur tribule colle-
gium et quod contribulis le. sunt eiusdem tribus
Sic a tribus triens et hec tres et tria. Unde trinus
a. um. vel sic ab unus quasi tria unus. Unde
trinitas quasi tria unitas quia sit unus tri
in tribus personis et trinalis a. um. Ita

Ter adv. vn̄ t'nus a um et h' a ter et an
q' ter annus. et hec trialis a um et hic
ternio onis qui ħz tres milites sb se
et tantum centurio cum decies di
ternio. id est trio onis. Item a tres
tias a um quod q' trium sextari qd est
terciam t di sexquitertius a um quod sup
distinctum est. Item q' hoc sexquitertium qd
pondus duarum librarum t semis q' semis
tertium. vn̄ sextercialis a um qui excogat
sestertium vel ad sestertium ptinens. Item
a tres hoc tergeminum nomē cum geminu
Item Trigeminum supplicat germanita
te advocat. Et h' triateris ride. di spa
tium trium annorum. vn̄ triaterica dicu
festa bachi. vel triatericum festu bachi
ter in anno celebratum. vel in tribus annis
semel. vn̄ triatericus a um Item q' trium
tego t' hoc tristegum qi locus triarme
catus sit dicit a tribus tectis. scd septuaginta
tristega triplices porticus distulerunt. vn̄
Domus ad illos conficies in ea cenacula
et tristega. et dr corripi media sed tristega
Item q' trium acros qd ē mons t' hec
trinacria t' sicilia a tribus montibus
sez pachinno. lilibeo et peloro. et ea
dr t' triquetra q' triquadra i. in tres qua
dras divisa ppt tres pdcos montes. Tri
nacria grece dicitur est. sz triquetra latinum
et equipollet. Oratius. Tellus militibus
promissa triquetra pdia cesar an ē ita
la tellure datur. Et hic trina
trius a um t trinaclius a um t triq
trius a um t triquetrius a um i.
Sicilienss. Item q' trium chora t dr hoc tri
corium vel bicorium i. locus in quo gnem
ea prandij que cameras vel tres apsi
das. Item q' trium annus t' trimus a um
q' ter annus i. trium annorum. Josephus. dicit:
Et cum trimus Moyses esset effectus. vn̄
trimulus a um di. et q' trimatus a um
i. spacium trium annorum. Item q' tres genera
qd ē decē t dr trigita q' t' decē. vn̄ tri
gies t tricies t tricenus a um t tricesi
a um vn̄ tricenalis a um t tricenalis a
um t tricessimus a um et trigesimus a um. vn̄ t'
cesimalis lex t tricesimalis lex. Item compo
nitur tris vel tres cum sulcus. ad pcedens
de quibus in sulcus tractatum ē vel tractabitur
Item a tris vel tres hic triens magna ma
nus a tribus sextariis ubi quingenti drachmarum
vocat de qua in Isaia Item tris sibus p ea

trians magna t' h' triens. entis. tria pon
assi vel denarij vel crat vini vel vas fu
nicli. Item hic quē porrigat ore tricha
Et hoc tridental qd vas a tribus et dente
dr tres pinnas sic tres dentes habens. et ex
casd vel compositi triens p vase positus
calidum qi dentem gerat cimalibus. Item
tris q' trium tres t hec trinitas dicit me
qmadmodum gentia qi sic tres psonas in trinitate
ita tres deos asserunt. Item tris t
tres q' trium fone qd ē sonus t' h' triumphus
victoria vel triplex leticia q' trus sonus
i. triplex gaudium qd fiebat olim p ing
ingressum ciuitatis vel regionis. Illud certe
tenti solebat tota ppls exire obviam
victori cum magna exultacione et cum
magno gaudio et hec erat una le
ticia. alia erat qi omnes capti seque
bantur currum eius ligati manibus post ter
gum. tercia erat leticia ei qi ipse indutus
tunica iouis sedebat in curru quem
trahebant quatuor equi albi. Unde
Quatuor in niueis aureus ibat equis
Et cum tanto honore ducebatur ad capi
tolium. habebat tum habebat molestiam
qi ponebatur quidam servus in curru cum eo
et semper colaphizabat triumphantem ne ipse
nimis superbiret. Et ideo eciam ut daretur spes
unicuique quantumcumque vilis conditionis esset per
veniendi ad similem honorem si probitas
sua promereretur. et dicebat ei servus noto
solitos i. nosce te ipsum q' dicit noli superbire
de tanto honore. Tercia die licebat cuilibet
dicere de psona triumphantis quicquid vellet
Unde cesari triumphanti fertur quidam dixisse
cum deberet duci in ciuitatem. Aperite por
tas regi calvo regine bithinie. volens
dicere qi calvus erat et qi succuba extiterat
Regis bithinie. Et alij de eo dicebant Ave
rex et regina. Vel triumphus dr a trian
bos greco i. a triplici exultacione eius cui
triumphus dabatur sic dictum est. Vel triambos
dr triplex iudicium. Inde triumphus q' a tri
plici iudicio conficiebatur n. in exhibicione tri
umphi triplex iudicium preibat n. consulebatur
exercitus. secundo senatus. 3o ppls. Et si asse
tiebant prebitum erat triplex iudicium. vn̄ t'
iumphus ab triumphando hec exultacio vin
centis et triumphalis lex. Item Triton palus
ē Affrice circa quam pallas fertur virgina
li apparuisse etate. vel in qua baluerat

Unde et ipsa dea e(st) tritonia dicta. Unde tritonius
-a -um et tritoniga -a -um i. palladius. Item
triton interpretatur sonans vel terens. Unde et
ipsa potest dici tritonia a sonitu armorum
seu dea belli. Item hic triton dicitur quidam deus
vel piscis marinus. triton qui habet tubicen
neptuni. Trochos grece latine dicitur
rota. unde hic trochus quia cito ad modum
rote volvitur et ad modum rote rotundus
est instrumentum ludendi puerorum qui et alio nomine
dicitur topettilla (tropillus) ab hoc adverbio tope i. cito
quia cito se volvit. Et hic trocheus sille-
-ti dicitur a trochos quia sile cito quasi rota currat et
volvitur. Est enim pes constans ex longa et
brevi. Vel dicitur a trocho quia sicut trochus con-
stat ex duabus partibus scilicet una grossa et alia
tenui, ita trocheus constat ex duabus si-
labis scilicet una longa et alia brevi. Unde tro-
chaicus -a -um. Item a trochos hec troclea
est i. torcular vel rota modica super
puteum vel id quod supponitur malo navis
quod habeat rotulas per quas funes trahuntur
et hec tromba / et dicitur i. glebus vel sarculus
Trogodite genus ethiopum ideo dicti
quia adeo veloces sunt ut feras cursu
pedis assequantur. Tronus sedes regalis.
Unde troni dicti sunt quidam angeli qui in celes-
tes divini et divini troni quia illis conditor
presidet et per eos iudicia sua disponit
et a tronus per compositionem intronizo -as
i. in trono et sede ponere collocare. Et
etronizo -as -avi qui nullam regni potes-
tatem habet. Tropus -pi i. figura modalitas
loquendi ut cum aliquis loquitur metaforice
vel per istrasice (?) vel alio tali modo. Unde tropicus -a
-um figuratus. Et componitur cum logos quod est sermo
vel ratio et dicitur hec tropologia i. conversa-
tio spiritualis vel moralis et figurativa intelligentia
vel locutio vel emendatio vite. Unde
tropologicus -a -um et tropologice adverbium et
tropologizo -as verbum vel tropologizo -as i. tro-
pologice loqui. Trophos grece latine
dicitur conversio et componitur cum xenos quod est conversio et -ubi
hoc xenotrofium locus venerabilis scilicet hospitale
ubi peregrini conversantur. Unde hic et hec xenotrofi-
ta -te qui vel que custodit xenotrofium. Et cum
brefos quod est puer vel infans. Et dicitur hoc
brefotrofium locus venerabilis in quo pueri et in-
fantes aluntur. Unde hic et hec brefotrofita qui
vel que custodit brefotrofium. Et cum ptocos
quod est pauper. Et dicitur ptocotrofium locus in

quo pauperes et infirmi pascuntur. Et hoc orphano-
trophium in quo orfani pascuntur. Unde ptocotro-
phita et orphanotrofita qui vel que est dominus
vel domina illius loci. Item a trophos trophicus
et multa alia sicut superius capitulo distinximus.
Tros adiectivum et illi fecit sunt et reges
troianorum. Et a tros troia dicta est.
Unde troianus -a -um et troiugenus -a -um
et hec troas -adis femina de troia
et hic et hec tros trois. Unde trossuli -a -um
quasi dicti troiani et per compositionem hic et hec tro-
iugena -e natus de troia vel de troiano.

Trudo -dis -si -sum impellere in-
pingere in custodiam includere.
Unde hic trutannus -ni qui invi-
tis trudit ad hoc ut decipiat
faciat ei credi quod verum non est. Unde hec
trutannia -e et hic trutannus -ni dicitur et
trutannicus -a -um et trutannizo -as vi-
tam et mores trutannorum gerere. Item
a trudo hec trutina -e i. statera sive ligamen
libre quia se trudit foras vel partem per
transitum lingua quia truditur sursum et in
deorsum. Unde trutinola et trutinella dimi-
nutiva. Et trutino -as i. libras equiparare.
Item a trudo hic et hec trux et trucis i. aspe-
ra fera et aspera. Unde trucitas. Et truculus
-a -um i. crudelis. Et per compositionem truculentus -a
-um et truculenter. Et plus trucitate
crudelis aspera fera et vultu aspera. Unde hec
truculentia. Traces a trux (?) hic et hec trax
-cis. Traces dicti sunt a moribus quia truces
crudelissimi sunt. Vel dicti sunt tra-
ces quasi tiraces a filio Iaphet qui dicitur
tiras a quo orti sunt et nominati. Unde
hec tracia -e et quidam mons et hic et hec trax
et tracensis -se et tracius -a -um. Per quod impe-
rium traciscus et traicianus -a -um. Et per
compositionem hec samotracia que regio in greco
propinqua est quasi samus et tracius. Unde
hic et hec samotrax -cis vel samotracensis -se
et samotracensis -se et samotracius -a -um
et hec samotracia dicitur anulus aureus
in capulo fixo quia in samo primo factus est. [illegible]
do -dis trulla est quidam ferreus quo vinum calx
truditur vel quia sit modice abstrusa. Et ex
trudes dicitur trudes dicuntur ferrati fustes
sive conti quibus truduntur naves. Et hec trulla
i. fornax quia truditur in medio. Et trulla
in quo excipitur dicitur ancia fundam. Item trul-
la dicitur quoddam vas fictile concavum consistens por-
tans duabus campanis similiter trulla. Item
trolla est quoddam instrumentum cementariorum

qr trudit et detrudit i includit talet
vel luto lapides Item a trudo hic
truncus ci sine capite sicut statua arboris
insistens radici / truncus hic est media
pars corporis a collo usque ad inguen
unde Hugicio Caput collo vehitur
truncus sustinet costis et genibus et
cruribus unde truncus a um · diminutus
semipertinsus sicut capite et trunco ab
caput aufferre diminuere debilitare unde
truncatio ab · imfere ingalare secare
et q cede truncare vel detrendo / et vi
operitur a trunco as · et cedo vel cede
et producit hoc pe ci / quarias verum
seu pisces seu porcos et cepe truncatas
et sunt actiua cum suis gl sicut trunco
et truncato / Item a trudo hic trucklum
i. tiranus et hic trublinum s. papse
Trudo ds abstrudo pe pd · includo
abscondo / Contrudo pr · detrudo de-
orsum vel de uno loco ad alium trude-
re vel excludere / Extrudo valde vel extra
trudere / intrudo intus vel valde trudere
protrudo procul trudere / Prestrudo prope
ls / obtrudo vel obstrudo i. sub vel ob
aquis vel undique trudere includere ab
scondere / Retrudo i. recludere vel intus tru-
dere vel claudere vel iterum trudere vel
extra trudere / Trudo et eius composita actiua sunt
et faciunt preteritum in si et supinum in sum
et producunt hoc pe sequente tru-
acto ac · aui · atum
i. esse vel fieri vacu
um / et licet vidua
ad eas fores bis
fit tamen omnes re
talet ista dicuntur
vaco lectioni · i.
insisto lectioni-
do operam lectioni
vaco a lectione i.
cesso a lectione va
co nemus i. careo nemus / sic omnes
iste forme videlicet prima tamen u. dr va
co lectioni ut est aqui dicentur vacuus sed
ab aliis vero et insisto lectioni unde vacat
impleri i. est vacuum vel licitum est vel
opportunum est ut vacat michi legere q.
opportunitatem habeo legendi non impedior
ab aliquo negocio / Et hic vacuna ne dea
vacantium et ociorum / Quarias hec est detraba
pro forma putare vacune Voce vel
tenim suis que si quia habet et cor
hat pe d va / Item a vaco vacillo as-
tumbare instabilis esse tremulare labare
unde hec vacca ce q vacilla et debilis
respectu thauri vel vacca a bos quasi bo
acca sicut a leo leena et a draco dra-
cena unde vacula di et hic vaccinus a
um et hic vaccalis / et hic vaccaria custos
vaccarum / et hec vacca hic ciuitas
hyspanie ab abundancia vaccarum
ibi dicta / Vacca etiam hic ciuitas in Ni
midia unde vaccenus a um et vaccen
se et hic et hec vasco sce / Vascones et vac
cei id populi sunt dicti a vacca ciuitate hy
spanie iuxta pireneum monte a qua ha
buit primum vel quia olim possederunt
et dicti vascones quasi vacones r inmix
in s / unde hec vasconia est regio com-
et habet vasconinus a um et est hic vasco
onis capitulum
Vado · dis · si · sum · tercie unde hoc
vadum locus breuis et humilis
in aqua qui per eum possit va
di i. ambulari pedibus Va-
da Iohannes appellat breuia Guarri dica
te unde vadulum di et vadosus a um
et comparatur / Et vado as · per vadum transire vel
per vadum ducere ut vado istum vel va
do equum / Et hic peruado as / Euado as / Tri
suade as · Et est neutrum cum suis gl per trans
sire peruadum pre a a forma est actiuum et pro
va / Item a vado hic vas adis i. obses vel fi-
deiussor qui dato vade liberat vel vinde
unde hoc vadium et hic vadimonium id est
iussio i. pignus vel fideiussio unde vado as
in vadio ponere / et hic conuadio · as / inva
dio as / obvadio as · i. quasi alium vadiare
Revadio as · repignerare a vadio recol
ligere / Subvadio as · pro vel latenter vadia
re / Et est actiuum cum suis gl / Item a vas dicitur
vador aris in vadem ponere in vade ducere
ut ego vador illum et i. do illum in vade
et vel vadare i. vatare ad iudicium
ad placitum fideiubere vel litigare vel
polliceri / et erat olim commune / sed modo tamen
deponens et pertinet non solum ad homines
sed etiam ad alia / ut vador equum meum
vel mantellum meum / Et hic quadror aris
evador aris postulare flagitare vel a va
datione liberare remouere / Revador aris
recolligere / Et est deponens cum suis gl
et producit va / Vado sim quasi vado dis

Evado dis si sum quod vadere effugere liberari Inuado dis contra vadere impetere aggredi accipere / reuerti Prouado dis profecte vadere vel pro aliquo vadere Vado et eius composita non sunt preter inuado quod est actiuum et omnia faciunt preteritum in si et supinum in sum

Vagor aris spaciari errare huc et illuc discurrere Unde vagabundus a um et vagus a um Et dicitur vagus quasi a via actus et vagari quasi a via agi etc. Et non comparatur Et comparatio Unde vagacitas et vagulus a um diminutiuum vagus Unde hec vagula diminutiua cum vagus pro capitur Et hec vagula armilla quia vagatur in digito Et hec vanga quoddam genus fossorii quia vagando fodit vagus a um et peruagus a um i valde vagus Item a vagus vagio gis giui gitum flere plorare et est proprium infantium in cunis ad [illegible] Unde hic vagitus tus ipse clamor vel fletus infantium, et vagito as frequentatiuum frequenter vel violenter vagire, et vagitandus [illegible] infantium Item a vagor vagina [illegible] vagina Et hec vagina est [illegible] lamina [illegible] ministralis [illegible] Item a vagor vagus a um qui gemebundus [illegible] ambulat Vagor componitur conuagor deuagor et diuagor valde vel deorsum vel diuersimode vel in diuersas partes vagari vel a vagatione cessare Euagor extra vagari Peruagor circumquaque vagari Unde peruagus a um extranea Vagor [illegible] et eius composita sunt deponentia et termino gor et eius composita [illegible] vagio et eius [illegible] vel [illegible] Va [illegible] vel insultat et deridentes [illegible] qui destruis templum dei Augustinus [illegible] Et [illegible] dictum vah

Valeo es vi itum i vigere sanum esse vel posse et primo deportat ut iste equus vel tectum etc. A valeo i pre infirmari Unde Oratio valeat et ludicra pelatur Et [illegible] valeat quia vel nos distridia [illegible] Et hinc inuenitur quod vale [illegible] quod [illegible] ad salutationem in recessu sic vale valete valeto valetote quod olim solebat dici mortuis post peracta septimanam ab amicis quod erat signum quod amplius non debebat eos videre quia hec vale signum erat doloris et tristicie et mestitie Unde tractatus est ut valeo pona pro pereo Vel infirmari Et a valeo hec valor oris i valetudo Et quia positum Unde hec valentia e et hic valetulus a um et [illegible] valens planta in Cassia [illegible] Sero ut valetula e Item a valeo validus a um i fortis potens robustus Et comparatur Unde valide dicitur sine additione et sepe pro ferme et sincopa valide pro valide Validior pro validior et valde pro valide et valdius pro validius Item a validus hec validitas tis et hec valetudo nis Et componitur inualidus a um debilis fragilis non validus et comparatur Unde hec inualiditas et hec inualetudo debilitas imbecillitas infirmitas Et non [illegible] valetudo inuenitur pro infirmitate Et est nomen tractum ab eo funebri vale quod dicebatur mortuis Unde quidam dicitur valetudo pro est Unde valetudinarius et valitudinalis a um qui sepe infirmatur infirmatur vel qui sepe participat valitudine, et hoc valetudinarium vel valitudinarium domus in qua curantur egroti Et licet forte causa dici dici posset in utraque significatione competenter valitudo Item vale etc. Et vafer a um callidus ingeniosus decipere [illegible] Et vafer quasi valde afer i valde callidus nam afri solent esse valde dolosi et fraudulenti Vel vafer quasi a vala et fero inde vafer quasi vala ferens sic hoc tantum qui loquitur variis modis et comparatur Item a validus hoc vallum li et palus quasi validus Unde hoc vallum i contabulata que fit de palis super aggerem Et vallum est ipse agger sicut id quod moles terra erigitur ut custodia precedat Et est vallum munitio murorum et fossa Et a vallis i a palis quibus vallum munitur Et in vallo as circumdare circumsepire munire et ipse vallo vel vallis Unde vallatio circumdatio palorum vel in vinea vel in urbe obsidione Item vallis quia valata sit montibus Unde valle sit a um Et hec vallecula diminutiuum et comparatur conuallis magna vallis vel valles dicuntur terrarum sinus vel loca terra ponens et depressa quasi auulsa Unde et Conualles depressa loca terrarum inter montes Verte ultra

Valles q̄ conualles ab con et valles ab a
et actiuum et siᵉ ꝯ. Et a valles hec villa q̄ uil
la q̄ uallata fit solum uallatorum val
lorum et nō municionibus murorum. Vnde hec
villula di. et vallanus. a. um. et hic villicus
qui ipsius ville gubernator est. Vnde dicitur villi
cus q̄ ville custos. Sed et quandoque villicus di.
dispensator vniuerse domus scilicet omnium pos
sessionum et villarum. Vnde hec villica. ce.
vxor villici uel que habet officium eius. Et inde
et villico. as. uel villicor. aris. villicor. ari.
i. curam ville habere. Et geritur omnium
possessionum et familiarum rerum. Vnde
in ewangelio Et laudauit villicum iniquitatis
Et alibi Iam enim nō poteris villicare. Et
a villa vilis. le. q̄ nullius vrbanitatis est
et tropice. Vnde hec vilitas. tis. et vileo. es.
i. esse uel fieri vilem. Vnde vilesco. scis. inchoatiuum. Et
componitur aduileo. es. Vnde aduilesco. Conuileo
es. conuilesco. Diuileo. Vnde diuilesco
multum et diuersis modis vile. Euileo. es.
valde vile. Vnde euilesco. Reuileo. Et est
vileo neutrum sine casu et caret supinis
et preterito. Vnde Horatius. vi. Vilis componitur quamui
lis. i. valde vilis. Et tam vilis. Vilifi
co. as. Vilifico fit a vilis et facio. as. et vilifa
cio. cis. Et valles componitur hoc interuallum. li. scilicet
spacium inter capita uallorum. i. stipitum quibus
uallum fit. Vnde et tertia queque spacia dicuntur
interualla. sed magis proprie dicitur interuallum de
spacio locali distantia. Vnde hec interuallulum
di. et interuallo. as. per interualla dicere uel
facere aliquid uel interponere. Item a valeo va
lesco inchoatiuum. Valeo. es. Valeo omnibus coniungitur
per contrarium quia parum valet uel quia valet
multum in leuitate. Conualeo. es. et conva
leo. es. simul valere simul ad sanitatem
redire. Uel reuertere. Vnde conualesco. scis.
inchoatiuum. Eualeo. es. valde valere. Inualeo.
es. valde valere. Uel reuertere ad minus. Vnde in
valesco inchoatiuum. Preualeo. es. plus valere
prestare precellere. Equiualeo. es. equaliter
valere equipollere parem esse. Praeualeo. et eius
composita verba sunt et faciunt preteritum in lui et supinum
in litum. Et componunt hec prima scilicet va

Vaporo. as. calefacere vrere uel va
porem emittere. Vel vaporando
emittere. Vnde vaporamen. inis.
et vaporabilis. le. Et est vapor. oris.
i. calor. Vnde hic vaporus. a. um. et vapo
ratus. a. um. Et vaporosus. a. um.

Et dicitur vappa. e. vile vinum quod ex fece ex
primitur uel ex vinacio cum aqua et est
fere nullius saporis. Vnde vappa sepe di.
insipiditas. Et vappa dicitur prodigus
superfluus qui insipide et indiscrete di
spergit sua et nullius probitatis est. Vnde
vapidus. a. um. insipidus quasi sine sapore
et gratia. Vnde hec vapiditas. i. insipi
ditas. Item a vapor vapulo. as. neu
trum passiuum. i. verberari et sustinere passionem
ab alio illatam. Et componitur ab vo imposita
a uel ab pono. Vel vapulo a ve. i. verbero
a ve. Vaporo enim sine quo et similia quasi habent
actiua sunt

Vasto. tas. destruere dissipare di
rumpere predari spoliare. Vnde
vastator. tis. torius. a. um. va
stabilis. le. vastamen. Et vastus
a. um. i. magnus ingens profundus incultus
amplus desertus solitarius et huiusmodi. Vnde hec
vastitas et vastitudo. dinis. magnitudo am
plitudo desertum solitudo. Vasto componitur de
vasto peruasto. Et est actiuum cum suis compositis. V ay
nō est tercius elementum apud grecos et est
ob sed v consonans. Et est aduerbium admirantis
uel vitantis. Vbi aduerbium loci et interrogandi
et fit et interrogat in loco. Item aduerbium et est
vt vbi. i. postquam uel quando. Et aduerbium qualitatis
i. qualiter. Et quantitatis. i. quantum. Et similiter
i. sicut est. Et quandoque aduerbium increpantis uel
admirantis vt ibi Adam vbi es quasi in
quanta misera in quanta angustia es
miser quid fecisti in quantum peccatum tradisti
miser. Vnde non sciebat dominus ubi esset sed ad
mirando increpabat eum quia in tantum
peccatum delapsus erat. Et componitur Sicubi alicu
bi nusquam nisiubi ne ponitur causa eufonie. Debet
enim dici siubi aliubi. nubi. Item componitur per geminationem
vbiubi. Et sillabatum vbicumque quidem et vbique
in eodem sensu. Et vbi vis et vbique. Et tam
simplex quam composita possunt exigere genitiuum causa vi di
stributionis. Vt vbi locorum. i. in quo lo
co. Vbique locorum. i. in quolibet loco. Et vbi
vbiuis locorum et vbicumque locorum uel genitiuum
Item componitur alibi peruibi. i. postquam. Ve aduerbium
dolentis uel execrantis et maledicentis. Vt
ve homini illi per quem scandalum venit. Item
ve. i. sine. Vnde pro quo ponitur vesanus. a. um
et multa alia de quibus homo precessit uel se
quentibus

Veho is xi vectus portare vel
movere vel ducere. Unde hic vectu
la e naulum precium vel quod
datur pro portatura. Unde vectuarius
a um qui dat aliquid ad vecturam vel
qui portat aliquid per vecturam vel ad vectu
ram pertinens. Item a veho hoc vectigal lis
i. tributum. Et dicitur vectigal id est tributum
quod vehitur ab eo qui dat ad domum recipi
entis vel quod tributum quod dantur inuitis rece
pientis missis ad id recipiendum vel
quia est recipiendo. Vel vectigal est tributum
de rebus vectis per mare vel per terram vel per
flumina. Unde vectigalis le tributalis quia
tunc vel porta vectigal ad curiam domini
vel pertinens ad vectigal, et hoc vectiga
le lis i. tributum quod portatur ad curiam
domini. Item a veho hoc vehiculum quodque genus
carri, et hoc vehiculum omne genus carri
et quicquid est utile ad portandum ut car
rus currus vel iumentum quodcumque portare
potest. Item a veho hic vectis tis instrumentum
ferreum quod in firmatura hostii vertatur
huc et illuc causa reserandi vel serandi. Unde hic
vecticulus diminutivum et hic vectivularius a um ve
ctes faciens vel advectes pertinens. Vecti
cularia etiam dicitur rapinosus, unde dicitur aliquem
vecticulariam vitam agere qui furtis fur
tis et rapinis intendit. Item a veho ve
xo as portare moleste molestare, trahere
trahere et est activum cum suis. Item
a veho vecto as frequentativum. Unde hoc vectabu
lum instrumentum in quo aliquid portatur
et vectito as aliud frequentativum. Item a veho hec
via quia per eam aliquid portatur vel via quasi
vehicula, et est hec via qua potest ire vehiculum.
Unde et sic dicitur ab mensura vehiculorum, et est
octo pedum et capit duos actus ut per
contrarium venientia iuncta transire
possit. Unde vialis le, et viator oris et hoc
viaticum i. victus qui necessarius est in via
ad expediendum et defertur in via. Unde
viaticum dicitur corpus domini in articulo pe
riculi quia sporcium est nobis victus in via.
Unde viaticus a um in via necessarius et delatus
vel in via sustentatus. Viaticus etiam a
portare viaticum. Item a via victus a um
debilis in via inutilis fractus eundo sen
tus in itinere, quia est victus vetus ve
ternosus senex. Item a via varius a um
quasi viarius i. non unius vie sed mentis et mente
sententie diverse. Unde hec varietas tis
et vario as varium facere diversificare

unde variatim et variabilis le, et variabilitas. Varie
quoque divario as diversis modis variare, et
est activum cum suis compositis. Item a varius
hic varix cis et hec varix cis vena inter
coxanea que si leditur vel tumet vel
percussione reddit hominem tardum et insta
bilem, et ex lesione facit poplices et est ab
torquendo. Unde in Macrobio de Saturnalibus dicitur
Cicero enim Vatinius iactantem se de exilio consilii
reportatum fuisse ait illi quibus non ego
te varicos. Unde varicus a um i. curvus et
varicosus a um i. curvus pedibus. Varicus
sub fiat aruspex. Persius dicit hoc inter
varicosos centuriones. Et varico as et va
ricor aris transire vel ambulare vel divi
dere vel deflectere et curvare vel claudicare, et
quoque divarico as et divaricor aris i. distinguere
et separare diversum facere diversificare vel
diversis modis variare. Prevaricor aris vel
potius prevaricor aris i. transgredi in fide.
Unde prevaricator dicitur legis transgressor
quia per alius et plus quam debeat in lege va
ricat et claudicat vel ambulat. Item a
via vio as i. via ire. Et hic convio as
i. simul viare vel per viam aliquem conducere.
Devio as extra viam ire. Unde hic
devius a um. Obvio as et obviam
alicui in via ire. Unde obvius a um. Unde
obviam adverbium, quo sepe pro adverbio obvia
quidem loco adverbium loci quandoque loco adverbii
qualitatis. Convio etiam cum quasi non sunt
per se convio est activum producere. Item
via quasi avius a um. Avia sunt loca
secreta quasi extra viam posita sicut devia et
invia, et sunt avia secreta loca et a
via remota aut non ambulata ad exhibita.
Item via quasi invius a um non patens vie
invius a um per quod est via vel inter vi
as quasi [illegible] in via [illegible]
Pervius a um per quod via patet. Et hec bi
vium trivium quadrivium locus ubi due
vel tres vel quatuor vie conveniunt et
tendunt ad idem. Unde bivialis le trivialis le
quadrivialis le. Et bivium trivium
quadrivium et per via vel trivia vel
quadrivia. Et nota quod grammatica dyalectica re
thorica dicuntur trivium quasi similiter quasi
triplex via ad idem i. ad eloquentiam tendens.
Arismetica musica geometria astronomia
quasi similiter dicuntur quadrivium quasi
quadruplex via in idem scilicet ad sapientiam. Unde

Triviales dicuntur qui docent vel student in trivio
sicut quadriviales qui in quadrivio. Item
via quia habet trivia est i. diana quia per tres est
vias a poetis. est enim diana in silvis
luna in celo. proserpina in inferno. Ve-
hes (?) quod veredus dicitur equus trahens vectam
et est compositum a veho et reda quasi vehens redam
unde invenitur in pluribus locis carmen (?) [illegible]
Bolistenes. Alanus veredus. [illegible]
qui per terminos et scopulos volare solebat
sicut hic dente apri albi cante (?) Bolistenes
fuit proprium nomen eius. Alanus dicitur est a regione
quem quod aper interfecit. Unde veredarius
auriga et veredarius dicitur nuncius qui vehitur in
curru et veredus sunt quasi dicitur auriga et
inde veredarius a um ad veredum vel ve-
redarium pertinens. Item a veho quod ad
veho xi ctum i. vehere ad unde adventicius
a um et advecto as frequentativum. Conveho is xi
vehere unde convecto as frequentativum. Circumveho is
et circumvecto as frequentativum. Deveho xi
deorsum vel de uno loco ad aliud
vehere. unde devecto as frequentativum. Eve-
ho xi quasi vehere extollere. unde
evecto as frequentativum. Inveho xi
i. intus vel contra vehere. unde dicitur
iste se vehit contra illum i. vituperat
illum reprehendit. Dicitur enim quod
proprie vituperare est malefacta
alicuius in aure narrare quod fiant
contrarius in odio sed reprehendere
est malefacta alicuius suis presentie
enarrare quod fiat contrarius in
sermonibus sed invehi est malefa-
cta alicuius maligno animo et
longua detractione reputare
quod contra videtur facere in sermo-
ne sed non fit. Unde invectivus
a um detractorius malignus et
hic invectivus et hec invectiva
et est ipsa detractio vituperatio-
num et quidam liber tullius dicitur
de invectiva a tulii propter invectivas
factas ibi in catilinam. Item in-
vecto as frequentativum. Preveho xi vel
ante vehere vel extollere. unde pre-
vecto as frequentativum. Subveho xi sub
vehere xi sublimis vel sursum portare
unde subvecto as frequentativum. Veho as
et composita sunt et faciunt preteritum
in xi et supinum in ctum
Vello lis li vel vulsi evadicare
extirpare. Unde hoc vellus eris pro
tonsura ovis vel aries cum pellibus
et dicitur a vello quia olim lane
vellebantur et non tondebantur et ipsa

vellus lana vel floccus lane dicitur vellus.
Unde vellerosus a um vellere plenus
et hic villus li pilus vel floccus
lane de vellere ovis vel est floccus
pilorum quorum libet. Unde villosus a um
plenus villis et componitur. Item a
vello lis as frequentativum et vellicatur
summatim et pautatim vellere. Unde
propheta. Ego non sum propheta vel filius
prophete sed pastor pastor vellicans
sicomoros. Ego sum. Vello quasi a
vello lis removere longe vel eiecta
ab sententia. Advello lis adse vel
valde vellere. Convello lis. E-
vello lis. Divello lis. Provello
lis. Pervello lis. Revello lis. Re-
vello lis. Subvello lis. Supervello
lis. Vello et eius composita sunt et faciunt actul.
preteritum invelli et vulsi et supinum
invulsum. Helvello est civitas
in campanie. Unde vellinus quidam
mons in Marsia qui villos vi-
detur habere niveos est enim ibi magna
nix et pendent congelata saxa ad
modum villorum. Unde vellinus
a um et vellinensis se et qui
[illegible] omnia propria. Unde vellinus
a um et vellinensis se. Vel vale-
sis se. Vel et est vellus omnia
unde et est velensis tunica in
de primo alta vel que fertur
ex insulis que et valensis dicitur.
Venio. nis. unde hic ventus
tus quia venit vel ventus
quia violentus sit et violenter
veniat. Unde ventosus a um vento
plenus vel vento inflatus vel insta-
bilis vel velox et inanis laudis
et glorie cupidus. et ventuosus a
um in eodem sensu et componitur
Unde hec ventositas et ventuo-
sitas et hec ventosa se. per quod
vase ad minuendum sanguinem aptum
unde [illegible] ventus dicitur [illegible]
in [illegible]
quasi [illegible] et ventilo as ad ventum
dispergere et [illegible] quo quis ante
investigare. Unde hoc ventilabrum pa-
la ventilandi. Item quasi diminutivum
ab [illegible] modo ventilare. De-
ventilo as. Eventilo as ex vel
valde ventilare et [illegible]
Item a ventus hic venter quia ventum
recipiat vel dicitur venter quod per totum
corpus vitae alimenta transmittat
et dicitur ab alvo et utero quia

alvus id est intestinum quod cibum re-
cipit et in quo sordes sunt et pur-
gari solent unde dicitur cloaca ablativa
id est purgatoria extra ipsa enim sordes stercora
defluunt unde Salustius cum vo-
latus alvum sibi purgat. Venter
(Venter) vero est qui acceptos cibos digerit
et apparet exterius scilicet exterior
pars in qua est pinguedo et protenditur
a pectore usque ad inguina et sicut
dictum est dicitur venter quia per totum
corpus vite alimenta transmittat
(Uterus) vel quasi capiat ventus. Uterus
est proprie mulieris in quo concipiunt
et dicitur uterus quia duplex sit et
ab utraque in duas se dividat partes
vel quia interius impleatur fetu. Al-
vus proprie porcorum est et hinc ad
ceteros translatum est. Et a venter
hic ventriculus dicitur et hec ventrale
lis fascia vel ligatura ventris
vel cingulum circa ventrem sive
zona sive lumbare circa lumbos
et reniale circa renes et ven-
trale le et hec ventrina ne be-
stia que fert onus circa ventrem
et ventricosus a um et ventrosus
a um magnum habens ventrem vel
grossus. Item in compositione
[illegible] et aliquantulum
turpiculus est et aliquantulum ventrosus
Et per compositionem ventriloquus a um
qui de ventre sonum et proferre
loquitur. Venia ab aveo quasi via
mee si peccat peccatum id est quod
in negligentia si non peccat peccatum
id est contumacia. Unde vera venia
et hec venia peccatum ab damnis
ad regressum unde veniola di et
venialis le per tas quod facile per
veniam venia. Item a veneo
hec venalia est maris estuario
que ad litus venit contrario ve-
nalia est unda que ad litus
venit. Salacia que ad mare redit
Et et hec vena ne quasi per eam
sanguis venat vel vena quasi
vehena apia quia est via sangui-
(Venula) nis unde venula di et venosus
(Venosus) a um venis plenus mater unde
venit per matilentia et appa-
ret inter brevis cum venosus libere
acti et hec po[...] quia vena
in manifesto [...] apparet et
(Venus) comparatur. Item a vena hec Venus. Ve-
nera amoris vel pulchritudo et inde
pulchritudo est sit arena id est a sanguine

sanguine quia sanguinis pulchritudine
creatur. Unde venereus a um
(Venereus) pulcher decorus et comparatur. Unde hec venustas
atis et venustulus a um aliquantulum
venustus et venusto as decorare decen-
tare et componitur devenusto as tollere ve-
nustatem vel venustatem auferre et de-
venusto as et est activum prime coniugationis
sem a venus a um in amicis
falsis varius mutatus quia venerei pro
tempore solent esse varii et comparatur.
(Vanitas) Unde hec vanitas tis. Unde vanito as
vanitatem dicere vel vanitatem laudare.
(Vanus) Ab arceo(?) [illegible] a um in
amicis inquisitorius et vanesco is
esse vel fieri vanum vel deficere
unde evanesco incho. et vanidus
a um id est vanus et componitur evanidus
a um id est valde vanidus comptus
decor quia in tenuitatis abiere eva-
(Evanesco) nida rivas. Vanesco componitur evan-
nesco continuo et hic inchoativa
vanesco et eius composita non sunt et ca-
rent supinis et preteritis. Va-
nus componitur vaniloquus a um et
vanidicus vaniloquus a um. Unde
hec vaniloquium et componitur et hic id est amicus
et hec ne quasi id est vanus id est valde
vanus et comparatur. Unde hec vanitas
et id est amicus et vani id est ame facere
amicitiam evanescere de pluribus di-
minuere et est activum prime coniugationis et componitur
ex manus. Item avenus ve-
(Veneror) neror aris id est quasi adorare vel
adorari honorare vel honorari
quia pulchritudine sit sepe ve-
neratio. Unde venerandus a um
et venerabilis le. Et hec bilitas et comparatur.
Veneror ris deponens quasi sit que est
Ab a Venus hec venus ris vel
ris vestis venerei operis que visu
bilis est et per corpore venerea est luxuriosus.
Ab arena hoc venenum quia per venas
cat aliter enim nisi tangeret san-
guinem non noceret. Unde venenosus
a um et comparatur. Unde venenosus
et veneno as toxicare vel vene-
no inficere vel inficere. Unde vene-
(Venenatus) natus a um et venenarius a um
(Venenarius) qui facit venenum. Venenatum est
in quo permixtum est venenum ut poto
venenus sed in quo natum est ut est
serpens. Venenalia virtus que facit
venenum. A veneno componitur veneno as
de veneno as valde venenare vel
venenum auferre. Reveneno as
in eodem sensu. Inveneno as. Vene-
no as et est activum prime coniugationis. Item vene-
num quasi venesco as venenum facere

Triviales dicuntur qui docent vel student in trivio
sic quadriviales qui in quadrivio Item
via que dicitur trivia est diana quia tres est
vias a potestates Est enim diana in silvis
luna in celo proserpina in inferno Ve
ha quasi veredus dicitur equus trahens vectum
et est compositum a veho et reda que vehicula vectum
unde nove in inscriptione tale carmen Cesar
bolistenes alanus veredus cesariensis
qui per tumulos et scopulos volare solebat
siat hic dente apri albi tante Bolistenes
fuit cognomen non eius alanus dicitur est a regione
qua quidem aper interficit unde veredarius
auriga et veredarius dicitur nuntius qui vehit un
tinum et veredus sim quoque dicitur auriga et
inde veredarius a tum ad veredum vel ve
redarium pertinens Item a veho quod ad
veho xi ectum a vehere ad unde advectitius
a um et advecto as frequentativum Conveho is xi
vehere unde convecto as frequentativum Circumveho is
et circumvecto as frequentativum De veho xi
deorsum vel de uno loco ad aliud
vehere unde devecto as frequentativum Eve
ho xi extra vehere extollere unde
evecto as frequentativum Inveho xi
id est inferre vel contra vehere unde dicitur
iste contra vehitur contra illum id est vituperat
illud reprehendit Dicitur enim quod
proprie vituperare est malefacta
alicuius coram narrare quod facit
detractor contra odium Sed reprehendere
est malefacta alicuius suis presentibus
enarrare quod facit curator in
sermonibus Sed invehi est malefac
ta alicuius maligno animo et
lingua detractoria reputare
quod contra videtur facere in curatio
ne sed non facit Unde invectivus
a um detractorius malignus et
hic invectivum et hec invectiva
est ipsa detractio vituperatio
unde et quidam liber Tullii dicitur
invectivus a tum pro invectivas
factas ibi in catilinam Et in
vecto as frequentativum Preveho xi vel
ante extollere unde pre
vecto as frequentativum Subveho xi sub
veho xi subtus vel sursum portare
unde subvecto as frequentativum Veho as
et composita sunt et faciunt preteritum
in xi et supinum etiam
Vello is li et vulsi evadicare
extirpare Unde hec vellus eris quoddam
corium ovis vel arietis cum pellibus
et dicitur a vello quia olim lane
vellebantur et non tondebantur et ipsa

est lana vel floccus lane dicitur vellus
unde vellerosus a um vellere plenus
et hic villus li pilus vel floccus
lane de vellere ovis vel est flocus
pilorum quorumlibet unde villosus a um
plenus villis et comparatur Item a
vello lis frequentativum vellico as
summatim et pauatim vellere unde
persecuta ego non sum persecuta vel filius
persecute sed pastores prescon vellicabant
in comoedia ego sum vello quia a
vello lis vehemente logice vel leda
ab sentiae Ad vello lis adsum vel
velde vellere Convello lis con
vello lis Divello lis Previo
lis Revello lis Avello lis Re
vello lis Subvello lis Supervello
lis Servello et composita sunt et faciunt actu
preteritum in velli et vulsi et supinum
in vulsum Hec vellet lis civitas
est campanie Unde velleius quidam
mons in Marcia qui velles vi
dentur terre niveos est enim ibi magna
nix et pendet perdurata saxa ad
modum villorum Unde avellinus
a um et avellinensis se et que
avelles omnia poma Unde vellinus
a um et vellinensis se vel vale
sis se vel que et hic lectus omnia
proiud et hic velensis tunica in
decimo alia vel que fertur
ex insula que est valensis dicitur
Venio nis veni unde hic vectis
tis teli quod veniat vel vectis
quia violentus sit et violenter
veniat Unde ventosus a um vento
plenus vel vento inflatus vel insta
bilis vel vocis et vane laudis
et glorie cupidus et ventosus a
um in eodem sensu et peius comparatur
Unde hec ventositas et ventus
sitas et hec ventosa se per quod
vase ad minuendum sanguinem apto
unde hec avetus hic ventus dicitur cuius
in quo umbraculo capere flabellum conventus
quod facito et ventilo as ad vento
dispergere et purgare qui aurae quamlibet
investigaret Unde hic ventilabrum pa
la ventilandi Et quod diventilo
as divisis modis ventilare Deve
tilo as Eventilo as extra vel
valde ventilare et cetera Item sub quod
Item a venus hic quod ventus
quia piat vel dicitur venter quod per
torpora vite alimenta suppeditat
et dicit ab aleo et vico quia

[margin:] Ventosus

verecundus a .w. qui verum est factum erubescat / et
compa(ratur) unde hec verecundia / et hic verecun
dosus a um. Item a verecundus verecundor aris
verecundatus erubescere / et p(ro)p(ri)e habet s(ignificationem) ra(tion)e dicti
Item reverecundus quasi inverecundus a um et compa(ratur)
unde hec inverecundia. Item a vereor verendus
verendus a um. timendus vel erubescendus / unde verenda
orum genitalia virorum vel feminarum
p(ro)pter verecundiam. Vereor quasi severeor. eris
veritus unde verendus a um et reverens
tis et compa(ratur) unde hec reverentia et per compositionem
irreverens. a. non reverens inverecundus et
compa(ratur) unde hec irreverentia. Vereor et
eius composita sunt depo(nentia). Item a verus hic et hec
et hoc verax cis qui frequenter et sepe dicit
verum / et compa(ratur) unde hec veracitas / et vera
citer adverbium. aequivalentium verax. Veredicus quasi
vera dicens a um. et verificus a um. et vilo-
quus a um. unde hoc viloquium. Item quasi
verum sapit et dicitur severus a um. austerus
districtus rigidus / et dicitur severus quasi sapit verum
tenet non sine pietate iustitiam et cetera. Aut
dicitur severus quasi sequens verum etiam atque non quod
Item Severus quidam mons in Italia. unde
et severitas austeritas rigor vel inte... et severitas animi
quasi severitas austeritas rigor vel inte
gritas indicii vel vehementia ubi hoc
gitas ... vel ... (?)
et severo as ... non est in usu / sed quasi asse-
vero as affirmare asserere. Per severo as
persiste in proposito manere unde perseverans
et compa(ratur) unde perseverantia et cetera. Item ve
rum quasi revera id est certe. Item non quod vero sepe
pe ponitur pro coniunctione copulativa id est sed / et se
pe affirmativa id est certe / et sepe pro expletiva
Item verum sepe invenitur pro sed vel pro certe

Verro. ris. ri sum id est trahere pur
gare vel tergere vel radere scopere
unde hoc verriculum li quo domus
purgatur vel quoddam genus retis vel
nassis piscatorie et hec verricula le p(ro)
stula carne superexcrescens quasi porrus di
citur porrus ... quod vesica unde ver
rucosus a um id est verrucis plenus tuberosus
inequalis interruptus. Persius Tunc quos
partus et verrucosa moretur. Item a verro
hic vermis et sunt vermes aut terre ut scor
pio / cantarida / et similes / aut aque ut
sanguisuga / aut aeris ut aranea / aut
frondium ut eruga / aut lignorum ut
teredo / aut vestimentorum ut tinea / aut car
nium ut emigranea. Lumbrici. ascari
rides. costi. pediculi. pulices. lendes. tarmi
vicium. uria / tinee. lirina. omnes ...
vermis a verendo quia ita ut serpens aptus
tassibus / sed signanter visibus repit quia non est
illi spine rigor / sed minutim corpusculi
sui partes gradatim corrigendo contractas
contrahendo porrectas motum explicat
unde agitatur verrendo probabiliter. Vel dicitur ver
mis quasi vermis quia in verre creatur. unde quasi
vermiculus dicitur. unde vermiculosus a um. et
compa(ratur) unde vermiculus vel scaturire ad modum
vermium efferre et hoc vermiculum li. Item
a verro verrito tas et verso sas frequentativa. Ver
ro quasi converro. ris. everro. ris. Item verto ver
ris ... est activum tum sepius quandoque et facit
preteritum in ti et supinum in sum. Verto ergo
... dicitur ... declinare vel infundere vel versare
unde vergito tas et verso sas frequentativum. Vergo compositum
invergo gis id est simul infundere. Convergo
gis. Vergo et eius composita activa sunt licet
sepe ponatur in absoluta et passiva significatione
ut vergit id est inclinatur / et facit preteritum in si
et supinum in sum

Verto. tis. ti. sum. permutare transmu
tare unde versilis le. et versito
tas frequentativum. Verso quasi adversor aris.
esse vel fieri adversum. unde adversus
a um. contrarius malus oppositus infelix et comparatur
unde hec adversitas tis et adversarius a um
et adversus vel adversum ponitur pro adverbio
qualitatis vel loci / ut adversus eum vel adversus
illum et distinguit vel designat locum
vel qualitatem et ponitur indirecte / et ... th
adversum te. adversarius adversus te imitator
Controversor aris litigare certare unde hec
controversia. Conversor aris simul versari
et est cum quo unde conversabilis le. Diversor
sor aris variare. Obversor aris contrariari
litigare id est contra versari. Reversio as iterum
versare. Tergiversor aris in varias partes
se vertere decipere animum quasi tergum huc
et illuc vertere unde tergiversator deceptor
versipellis quia animum quasi tergum huc et
illuc vertat ne quasi sit intelligatur / et hec
tergiversatio deceptio / et tergiversabilis
le deceptibilis habilis ad decipiendum. Item
a verto hec vertex tis ea pars capitis
qua capilli colliguntur / et ad quam desalet
vertex ... postrema vel summa unde verticosus
a um. superbus vel cuius capilli in vertice con
gruant. Item a verto hec vertigo ginis globus
vel convoluto conglutinatio / sicut quandoque fit in
terra a vento / et in capite a morbo unde
vertiginosus a um / et vertiginosus a um.
sit qui vertiginem capitis patitur. et nonnumquam
quia vertex sepe accipitur pro vertigine / et quod
antiqui dicebant vortex et vortigo. Item
a verto hec vertebra e. vertebre sunt
summe ossium partes nodis grossioribus quasi
globate et ipse innectunt ossium / quia ad
inflectionem membrorum vertuntur unde et
sepe cardo dicitur vertebra quia vertit / et hoc
vertibulum idem quod vertebra. Vel ossium

illud enim quo carbones vertuntur vel for
nacem Item a verto versus sus sum actus vel passio
vertendi Et versus quod constat ex dictionibus
usque ad distinctionem et ipsa distinctio Et
versus quod constat ex pedibus et dicitur a
verto quia tamen dum dicitur verti quousque iterum
constituitur versus quia sibi prefixo termino vult
non pregredi si vertatur vel sic a vulgo
sunt vocati quia scribebant antiqui sicut ara
tur a sinistra in ad dexteram primum de
ducebat stilum deinde convertebat ab in
feriori rursus ad dexteram Unde hic versiculus
dicitur et per compositionem versificator aris versus facere
Unde versificator et versificatorius a um et
versificabilis le et versificus a um Item a
verto versutus a um astutus deceptor
quia cito mentes in quolibet actu ad quodlibet stran
dum facile vertat et comparatur Unde hec versutia e
i. astutia et contorta sententia Item a verto
versus a um et ponitur sepe pro adverbio qualiter
vel loci Et construitur cum accusativo ut versus
vel versum civitatem vel illum Et hinc hoc
quoque deorsum i. versus inferiorem partem quod silla
bicatur deorsumque i. versus quamcumque partem et
dorsum i. versus illam partem Et quasi ab hoc et versum
Unde deorsum a de et orsum vel versum
Item quod eciam isto istorsum i. versus istam partem
et cum dextra et sinistra quoque dextrorsum
et sinistrorsum i. versus dexteram vel sinistram
partem Et cum aliquo aliquorsum versus
ad aliquam partem Et cum alio aliorsum
versus aliam partem Et quaquaversum ex omni
parte circumcirca Item a verto hic vertumnus
deus mercatorum a vertendis mercibus
et ponitur sepe pro foro Oracius Vertumnum
ianumque liber spectare videris Item ver
tumnus dicitur deus principiorum vel anni
vel diei vel alterius rei et dicitur sic a vertendo
annis vel diebus et sepe ponitur pro ipso anno
vel die Oracius Dive vertumnis
quotquot sunt iniquus Unde verto quoque ver
sipellis le astutus deceptor qui in diversa
animum et mentem vertat vel qui dum
diversimode decipit quasi in varias pelles
se transmutat Verto quoque adverto tis i. vertere
vel sit a adverto ne videat va
nitatem et adverto per contrarium vertere unde
adversus a um contrarius et in adversam partem versus
Item inverto aboleo pervertere spernere vili
pendere recusare Oracius Nec quis fit
ta mihi sermonis averto amice Animadverto
in animo vertere et considerare intelligere cogi
tare et ponitur per punire sic seriem dirigit ad
verto tis i. vertere ad vel provertere mergere co
gnoscere Conroverto tis sunt vertere vel ad
aliquam sectam vel vitam vertere unde conversus

le et comparatur Et per compositionem inconvertibilis
le Item a quito quisco ab sive et non
quam invenitur nisi quod ad in deponenti
unde conversio cuius tercio lex Item convertere
dicitur capitivitatem vertere sed convertit
qui ipsi dicunt etcetera convertere dicunt captivi
tatem meam Item verto quoque aut verto
tis i. praecipitare precogitare Item
a diverto convexus a um undique
inclinatus et curvatus quod supra vel
dicitur a convexo sic est quod undique ver
sa sit rotunditatem visui et comparatur Unde
hec convexitas tis Item circitas rotun
ditas sicut et celi Item a diverto
divertio tis de cursu vel de via locum
quasi ad aliud vertere divertere a recto
Unde devexus a um inclinatus in
versus in rotundum versum quod dicitur
vel dicitur a deverto eo quod deorsum
inclinatur et comparatur Unde hec devexi
tas et non eciam per se de quodcumque
vel de vero vel sicut quod aliud
ita factum sit Diverto tis secedere
vel vacare vel divertere quia di
versus motus inter Unde hoc diversorium
id est hospitium viarum sed ubi viator
ad tutele divertit vel mutat locum
mutat ab eo vel receptaculum scilicet
hospicium vel hospitale Et di
citur vel quia illuc divertimus vel quia
ibi divertuntur viri ubi consistunt Unde
de beata virgine Non erat ei locus
in diversorio i. in hospicio Item
a diverto hoc diverticulum flexus viarum
scilicet ubi una via divertit ab alia
vel ipse callis per quam divertimus
ab alia via quasi divisa via locus
et divortium quasi divisio i. via ex
semita in diversum tendens et
proprie dicitur divorcium vel divor
tium separacione et divisione et
sepe ex fugitivo Unde divortium di
citur vero et mulieris quando fit in
dissoluto matrimonio dicitur eorum aliquid
impedimentum secundum sic dictum a flexu
viarum i. viarum in diversa tendens
Item a diverto diversus a um di
versus separatus non conveniens malus
et comparatur Unde hec diversitas varietas
Et per compositionem diversificio as Item
adverto as sive averto tis destruere
vel etiam vertere vel valde vertere Inverto
tis mutare vel contra vel valde vertere Perverto
tis destruere ad malum vertere Et
versus fere Unde hic perversus re
Et prava mentes quemquam pervertit facere
Unde sepe ponitur pro perversitate Et in
perversus a um perversus pravus

Vnde pre adversum i. [illegible] male pro
quo sepe ponitur perperam. Vento tas
frequentativum [illegible] et [illegible]
[illegible] de po. in com[illegible]. Obvento tas
[illegible] Ventor [illegible] et ve-
dic quod antiqui dicebant vento tas.
Subvento tas [illegible] que [illegible]
[illegible] et [illegible] vel decipere seducere.
Circumvento tas [illegible]
obliquare. Vnde [illegible] a.
um et hic [illegible] dicitur
tabule ubi sedet [illegible]
[illegible] sunt [illegible] vacat
[illegible] vento et [illegible] facit [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
et [illegible] quidam vento [illegible]
[illegible] quorum [illegible] Item [illegible]
et [illegible] in o. omnia sunt activa
preter [illegible] Et vento [illegible]
[illegible] que est [illegible] Vnde [illegible] omnia
sunt [illegible] preter [illegible]
et [illegible] que sunt de po. Vnde
[illegible] et [illegible] et [illegible] sunt
de po.

Verbero as. i. percutere fla-
gellare. Vnde verberito as
frequentativum et [illegible] as. i.
sepe verberare et hic [illegible]
aliud verberat vel dignus est verberari.
Plautus in [illegible]
aut [illegible] aut ego [illegible] te hic
[illegible] et hic verber [illegible] i. per-
cussio vel flagellum vel impetus
[illegible] et ipsa [illegible]
Vnde [illegible] a. um flagellis [illegible]
[illegible] vel impetuosus vel in [illegible]
Item [illegible] hoc verberculum flagellum
et verberalis le. quod aptus est ad verbe-
randum et com[illegible] Vnde Plautus [illegible]
[illegible] verberalissime [illegible]
[illegible] sed [illegible] et hic [illegible]
[illegible] et quidam [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] verberatum [illegible]
[illegible] Vnde hic [illegible] di. et
[illegible] a. um [illegible] et
[illegible] Vnde hec verbositas et verbosor
[illegible] i. verbose et multum loqui [illegible]
[illegible] le. [illegible] et [illegible]
ad verbum quod ad verbum i. [illegible]
vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] Vnde [illegible]
et hic [illegible]
aliud [illegible] et aliud [illegible]
[illegible] vel [illegible] Vnde
[illegible] di. et [illegible] le. [illegible]

et [illegible] a. um et com[illegible] et hec
[illegible] et [illegible]
dicitur vel [illegible] Item
[illegible] quod [illegible] de
[illegible] vel [illegible]
[illegible] Verbero quod [illegible] as
[illegible] as [illegible]
vel [illegible] as
[illegible] as [illegible]
[illegible] et [illegible] Vescor
sceris i. comedere vel uti. Vnde hic
[illegible] sed in [illegible] vesica [illegible]
et dicitur vesica [illegible] quia [illegible]
esse ponitur quasi vesta. Vnde
hic [illegible] et vesicarius
a. um vesica vendens vel faciens
et [illegible] vesicago [illegible] quedam
herba Camelion et [illegible]
[illegible] Vnde Marcellus qui
[illegible] radix in aqua subiecta
[illegible] et vesicatus a. um i. [illegible]
et [illegible] et [illegible] vesicatus a. um
i. demoniacus. Item [illegible] vesica
[illegible] que [illegible] aque [illegible] hic vesa
[illegible] in [illegible] esse ponitur. Vas [illegible]
[illegible] ita quedam vasa
[illegible] vinaria quedam aquatilia
vel mulgendi vel mulctoria quedam
escalia quedam. [illegible] vasa vinaria
sunt emina [illegible] lagena
laguncula [illegible]
[illegible] crater [illegible] Aquatilia
sunt situla hydria pelvis
[illegible] malluvium [illegible]
lavant manus [illegible] et [illegible] et
pedilavium. Antiquitus [illegible]
[illegible] et [illegible]
vel [illegible] vel [illegible]
vasa ubi mulgebant [illegible]
mulctra mulctrarium [illegible]
[illegible] fiscella [illegible]
[illegible] vasa escalia [illegible]
[illegible] escalia [illegible]
lanx scutella [illegible]
[illegible] fiala calix [illegible] cra-
ter [illegible] Item
[illegible] cum [illegible]
[illegible] ad [illegible] vel re-
[illegible] a. um i. [illegible] et
[illegible] a. um i. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Vnde hic vestibulum
[illegible] vel [illegible] tapia vel
vestis quod vesta [illegible] quod est sine
[illegible] et in vesta [illegible]
[illegible] quod non [illegible] vel [illegible]
[illegible] i. [illegible] esse in [illegible]

in libro pastoris vestor [illegible] vel
[illegible] et est depo. [illegible] et cetera
simplex et dicitur tamen facere vestibulum
Vestio stis ivi itum induere
Unde vestitus tus tui et
inde [illegible] [illegible] quam ve-
stitus Item [illegible] ad [illegible] per-
tinet [illegible] ad homines Et hec ve-
stimentum et hec vestis Unde hic
vestiarius [illegible] vestes depo-
nit vel vestes induit et hic ve-
stiarius qui [illegible] vestibus et hic
vestigator [illegible] vestigator a veste
dicti sunt [illegible] vestibus [illegible]
liabus in [illegible] Vestio com-
ponitur vestiplica et [illegible] que vestes
plicat et hic et hec vesticeps [illegible]
[illegible] qui barbam iam habere
cepit et [illegible] [illegible] investiceps
[illegible] qui barbam non dum habet
qui [illegible] [illegible] sine ve-
ste i. barba Item [illegible] in vesti-
[illegible] sine [illegible] [illegible]
sine veste quia non [illegible] [illegible]
[illegible] Martianus [illegible]
Marcius De [illegible]. Romani
pueros et puellas investes [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
flaminum flaminicarum Item a
vestio hec vesta te quedam dea
[illegible] quia vestiatur [illegible] et [illegible]
[illegible] vel vesta [illegible]
stando quia [illegible] stet Unde
hic et hec vestalis le et hoc vesti-
bulum [illegible] exterior domus sicut e
porticus [illegible] veste [illegible]
vel quia vestibulum [illegible] sunt [illegible]
[illegible] vestio vel quia in [illegible]
templi [illegible] ymago eius
[illegible] veste [illegible] [illegible] veste sta-
[illegible] vel vestio [illegible] quia vestiat
domum vel [illegible] [illegible] porticus
in qua [illegible] vel [illegible]
e [illegible] et [illegible] [illegible]
qui [illegible] non stant [illegible] sine statione
[illegible] [illegible] sed [illegible] i. in parte
[illegible] parte domus Item a veste
et ago [illegible] vestigium signum pedis
[illegible] planta [illegible] [illegible]
quia [illegible] [illegible] vestigium
vestigient i. agnoscantur Unde et
sepe vestigium dicitur signum et inde
vestigio [illegible] [illegible]
et [illegible] vestigio [illegible]
[illegible] et [illegible] vestigare

[illegible] veste agere et vestigium [illegible] vesti-
[illegible] [illegible] vestes [illegible]
[illegible] quasi [illegible] [illegible] in-
[illegible] et est ac [illegible] Ve-
stigium [illegible] vestigio [illegible] Vestio
componitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vestes auferre et [illegible]
[illegible] Investio [illegible] re-
vestio [illegible] et est ac [illegible] et
[illegible] vestibus [illegible] [illegible] di-
[illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] veste [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Veto [illegible] tui tu
[illegible] Unde [illegible] et [illegible] vetus
[illegible] quod antiqui dicebant vetere
et [illegible] [illegible] et [illegible] a veto
[illegible] [illegible] adelius [illegible] et in
veterio [illegible] antiquari [illegible] et est [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
veteranum [illegible] [illegible] et in veterator
in malis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et veteris
[illegible] in malicia [illegible] in [illegible]
[illegible] Veterator impostor [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] Item a
veto vetulus a um aliquantulum
vetus et hec vetustas tis et vetustus
a um antiquus et [illegible] et veteris
[illegible] a um i. vetustus vel vetustate
[illegible] et veteranus a um [illegible]
[illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
sepe [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] veteres [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Unde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] arte veterno et in veternus
a um et veternosus a um [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hic est vetus vetus
[illegible] senex [illegible] vetus
e [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] senex etate
et [illegible] Item [illegible] [illegible]
a um i. vetulus et [illegible] vetus
i. valde vetus et [illegible] i. valde
vetus [illegible] et [illegible]
[illegible] de veto [illegible] veto [illegible]
et est ac [illegible] et [illegible]
in [illegible] et [illegible] in [illegible] et [illegible]

prout hac scilicet re vel vico et vi-
ni vietu vinee ligne. Unde
victus a um i. mitis et con-
ligatus vel mitis via ettus vel ut
dicimus a via que stramine facta sunt
et tegete et hic vates tis sacerdos quoque
sic dicitur poeta quoque propheta divinus
et dicebantur vates propterea quia
mentes ligarent pedibus et plebibus
et prola mortis connecterent et etiam
proriaciones divini corde canunt nomine
quod ipsi quas plura verba offectabant
vel vates a vimine dicti sunt
vel a video quia futura videbant
Et inde per compositionem vaticinor aris
i. divinare. Unde hoc vaticinium
i. divinatio et hec vatitinus dea
paganorum. Item vates componitur
vaticinus a um et validus a
um. Prophetice. Item vico compara
a vico ab i. alligare vel a viridis ligare
Unde hic et hec auctor i. ligator
et i primo i tertio coniugationis distinguuntur
Vico non est in usu defectiva

Video vides dicitur visum. Videmus
nam aspicimus voluntate in-
tuemur cura. Unde video et
comparatur et qui evidens clarus
vel aptus et comparatur. Unde evidentia
apto claritas. Et qui invidens i. obscurus
vel ineptus et similiter comparatur. Item video qui
enim porro quod est longe et dicitur hic et hec
providens quia porro i. a longe videns fu-
tura peritus visu doctus callidus cautus
vel instructus facundus qui facile fu-
tura et prudens et comparatur. Unde hec prudentia
est cardinalis virtus scilicet bonare et malare
rerum provisio et rerum dis... discretio. Unde
hec prudentinicula dicitur et per compositionem imprudens
i. non prudens vel valde prudens in quo sensu
i. non prudens vel invenitur. Unde virgilius in Georgicis et
raro invenitur. Unde hec imprudentia et item a
comparatur. Unde hec imprudentia. Item a
video hic visus sui actus vel passio videndi
et hoc visum visa vel fantasma et
visibilis le et hec litas et hec invisibilis le
et hec litas. Item a video viso as fre a quo
visito as ... fre quod non visitat aliquid sepe
videndum et qui convisito as invisito as
revisito as et est ac i. coniugationis. Item a vi-
deo viso sis desideratum i. cum desiderio
videre vel debere facere supinum visitum per a
producta sed non est in usu. Et qui conviso sis
inviso sis proviso sis reviso sis et est
activum tamen faciunt quarte et tertie coniugationis Item a
video vide dicitur scilicet sum quod esse i. vide
Unde Oratius hoc vide ne curas lenita
et dime carmines Ido non in quod usu pt

vide et imperativus hoc coniugationis sequitur. Et
usque quod non pro magno habemus et hinc,
quod divido dis partiri quasi divisim modo vi-
dere. Ut modo dicunt quod est compositum a
di et via et do. Unde divido quasi divisas
vias do sed est contra non componitur. Unde
hic et hec et hoc dividuus. Unde divisus a
um et divisivus a um i. divisus vel
dividens. Et per compositionem indivisus a um
et indivisivus a um. Item a divido
dividuus a um quod dividit vel divi-
ditur. Unde hec dividuitas. Et per compositionem
individuus a um. Unde individuitas
et nota quod individuum dicitur tribus modis scilicet
tenentia primum ut atomus vel unitas
ut adamas vel quod per infiora sive spe-
ciem naturae physice dividi non potest ut Socrates
Item a divido divisibilis le et hec litas. Et per
compositionem indivisibilis le et hec litas. Et quod
dimidium i. castellum in divisione terrarum
positum. Et hoc dimisorium cella ab aliis
divisa. Et hec dimidia est discordia vel
bellona. Unde dimidiosus a um discor-
diosus qui per suam discordiam alios dividit
et discordare facit qui et discordiosus dicitur.
Video quod invideo des ut invideo tibi i. non
video te i. non fero videre te bene agentem
et est neutrum sed invenitur in passiva sed non
in prima persona et tunc ipse prima dicit
id est activum sed ideo fit quod quoque regit ac-
cusativum casum quod hoc exigit activum in con-
structione ut invideo te facere hoc i. non invi-
diam plebeo et invideo tibi amicitiam regis
i. per invidiam substraho tibi amicitiam regis
et quoque exigit activum sententiam tamen ibi est
ut invideo tibi sapientiam i. propter sapientiam. Unde
invidus a um qui invidet et hec invidia
est et est odium alienae felicitatis. Unde in-
vidiosus a um cui invidetur et raro qui
invidet. Unde quidam invidiosus ego non
invidus esse laboro. Item quod provideo des di-
procul video. Unde providens et comparatur. Unde hec
providentia est et quod improvidens et similiter
comparatur et hec improvidentia. Item a provideo
providus qui providet provisus cui providetur
Et per compositionem improvidus a um improvisus a um. Praevideo des ante videre
video des. Video et eius composita activa sunt
praeter invideo quod est neutrum. Item omnia faciunt prae-
teritum in di et supinum in sum et corri-
piunt penultimam in preterito sed in preterito et supino
eam producunt. Vigilo as a somno ab-
stinere vacare studere unde vigilans et comparatur.
Unde hec vigilantia. Item a vigilo hic et hec vi-
gil lis qui vigilat et proprie causa custodie unde
hoc vigilium et hec vigilia est in custodiendo sive
sic vigilans vel ipsi vigiles et hoc vigiliis

Districta vel deputata ad vigilandum. Vi-
gilia etiam dicitur dies profestus, scilicet dies proxima
ante festum quia tunc in sacris vigiliis va-
camus. quinque vigil componitur pervigil .i. valde
vigil. unde pervigilium .i. vigilatio. Martianus
hymenali pervigilio marcentes. Item a vi-
gilo las hic et hec et hoc vigilax acis ad vigilandum
paratus vel qui sepe vigilat et multum
vult vigilare. Prudentius Hymnus in paginibus
eius vigilax lector invigilat. Vigilo componitur ad-
vigilo as valde vigilare. Convigilo as
simul vigilare. Devigilo as et evigi-
lo as in eodem sensu ista duo .i. valde vigilare
vel a somno excitari vel excitare. Et invi-
gilo as insistere curare operam dare. Per-
vigilo as. Revigilo as. Vigilo et
eius composita neutra sunt preter evigilo
et devigilo pro a somno excitare que
sunt activa. Vigeo ges gui. esse in vigore
vel habere vigorem pollere vivere vigere
valere roborari. Et videtur descendere a vireo
quia viridis et iuvenilis etas solet vigorem
conferre. unde hic vigor oris. virtus
virtus fortitudo. Et hinc vigorosus a um
et comparatur. unde hec vigorositas. Item a
vigeo vegetus a um .i. adultus validus
agilis impiger firmus et comparatur. Unde
vegeto as vivificare sustentare vegetum reddere
quem vim et valitudinem conferre. Unde
vegetabilis le et vegetatio. et est activum
cum suis compositis si qua habet. Item vigeo componitur
convigeo devigeo invigeo revigeo
pervigeo. et est neutrum et secunde coniugationis et facit preteritum
in gui et supinis caret. et corripit
hanc sillabam vi.

Vinco cis vici victum. superare victo-
riam habere. quod autem dicitur vincere
quasi vi capere extra est non corporis
et inde victor oris. et inde hec victo-
ria .e. quasi vi acquisita. Et hinc hec victo-
riola le dimin. et victoriosus a um et comparatur
et victorialis le. Item a vinco hic et hec vic-
trix cis. in usu est communis generis proprie in singulari
et in plurali est omnis generis vel in una voce sub
in diversis ut victrice exercitum victrici
signo victricia signa. hoc tamen non est quia in ablativo
singulari non dicitur in neutro genere victrice quia tribus
terminationibus nunquam invenitur in nomine neutri generis
sic ergo hoc nomen in recto ablativo et vocativo singulari
non habet neutrum genus. Item a vinco vincibilis
le et per compositionem invincibilis le. et victus a um
et comparatur. Et per compositionem invictus a um
et similiter comparatur. Item victus componitur provictus
.a. quasi procul posita et devicta. cum enim romani
olim vincendo totum orbem in ius suum redi-
gerent procul positas regiones provincias appella-
verunt. Provincia etiam hec dicitur regio longinqua

et tributaria facta. unde provincialis le. Item
Provincia etiam dicitur confinium regionum. Et pro-
vincia hec celebratur ad curiam. est provincia et
officium ut competens provincia factum .i. officium
Item a vinco hec vix vel vicis a vinco genitivo
vicis. scilicet nominativus non est in usu unde vicissim al-
ternatim mutuo per vices. Idem dicitur et vicatim
quod potest dici a vico quasi per vicos vel de vico
in vicum. Vel a vice .i. vicissim. et hec vicissi-
tudo dinis. unde vicissitudinalis. a um. vicem
... vel vicem domini vel alterius gerens
Item a vice vicarius a um vel per vices succe-
dens vel vicem domini vel alterius agens.
Item a vice hec vicia .e. quoddam genus legu-
minis quia vice panis ea utimur in quibusdam
locis. vel vicia quasi viciosa quia mala est. Vel
vicia dicitur a victoria quam antiqui dicebant
viciam. unde vicia quasi victorialis quia victores
olim solebant ea coronari. unde viciosus a
um. Item a vice hic vicus. et villa extra ci-
vitatem. Vici et castella et pagi sunt
que nulla dignitate civitatis honorantur
sed vulgari hominum conventu incoluntur et
propter parvitatem sui civitatibus attribuuntur. Et dicitur
vicus quia sit vice civitatis vel quia habeat vicem
tantum sine muris. Vicus etiam dicitur ipsi habitato-
res civitatis. Et via tamen inside. Vici sunt
ipsa spatia inter vicos (?) scilicet maiora et latiora
platee sunt. unde hic viculus dimin. et vicanus
a um. et vicaneus a um. et vicinus a um
in eodem sensu. Et componitur unde hec vicinia .e.
et hec vicinitas tis. Vicinia vel propinquitas
locorum. Vicinitas regio vicina. Et
vicinaliter a um. Vicino as .i. vicinum
vicinum se gerere vel appropinquare vel coniungere.
Et componitur abvicino as .i. disiungere. Advicino
as .i. adiungere vel appropinquare. Convicina (?)
[illegible] et eius composita secundum hanc formam
[illegible] sunt alie hec. Item vicinus componitur con-
vicinus a um. et circumvicinus a um. et convi-
caneus a um. similiter in eodem sensu. Item vice
componitur enim per hic et hec et hoc pervicax acis .i.
improbus pertinax importunus. Et componitur a
per et vice quia vicem suam obtinere vult
vel quia pervertit vices rerum quod contra est
[illegible] malum et econverso. Vel dicitur a per et
vicia quia in vicio perstitit. Vel a per et victor
[illegible] quasi per vicinum cadens. Vel a per et
vires et cadere quasi per suas vires cadens. Vel
a per et vicia quam antiqui dicebant vi-
ctoriam. unde pervicax proprie dicitur qui in proposito
suo ad victoriam perstat et comparatur
unde pervicaciter [illegible] et hec pervicacia. et
pervicacitas. Item a vinco hec victima .e.
que est solum pro victoriam scilicet sacrificium
quod fit pro hostibus victis. sed hostia pro hosti-
bus vincendis. vel victima a vinctio quia
vinctus ducitur ad ymolandum unde victi-
malis le. victimo as .i. sacrificare ymo-
lare et est activum. Vinco componitur convinco. Et
[illegible] vel [illegible] redarguere. Devinco

Evinco, provinco, revinco, devinco et cetera
composita activa sunt et faciunt preteritum vici
et supinum in victum. Et p. n.

Vincio, -cis, -xi, -ctum, -cire, id est ligare. Unde
hoc vinculum et vinclum per
sincopam. Unde vinculo, -las. Item
ligare. Item a vincio hec vitta, -te, id est
infula qua caput sacerdotis ligatur. Vel vitta
est que crinibus innectitur qua feminarum religantur
capilli. Item vitta est corona vittarum.
Vel vitta quasi dicitur sic quia ea pectoris vincitur instar
vitis ligantur. Unde hec vitula, -le, dicitur. Et
vittatus, -a, -um, vitta vel vittis ornatus.
Vitto, -as, id est vitta ornare, et dicitur vita sollicite
vitto, -as, id est vita ornare. Item a vincio hoc vitium
per diminutionem et dicitur sollicite per t. Unde hoc vi-
ciolum dicitur et viciosus, -a, -um, et comparatur. Unde
hec viciositas. Item a vicium vicio, -as, id est co-
rumpere, quia vicia corrumpunt, et quandoque convicior
as, convicia inferre, vituperare. Et componitur
cum de. Unde hoc convicium, vituperium,
contumelia. Unde conviciolum et convi-
ciosus, -a, -um, et comparatur. Et hic vel hec devicia
valde viciare vel vicia et malos mo-
res auferre. Invicio, -as, valde viciare. Re-
vicio, -as, iterum viciare vel vicia auferre.
Item a vicio hec uncia, -cie, id est uncia quia
universitatem minorum ponderum sua
unitate vinciat atque complectatur. Constat
autem dragmis octo et scrupulis viginti
quatuor, que proinde legittimum pondus
habet, quia pondus vel numerum scrupulorum
cum horis diei noctisque metitur, vel quia
libram efficit duodecies computata. Et in-
de hec uncia est id est et hinc hec unciola, -le,
dicitur. Inveni unciolam provideas hic sed
sigillo de unciatim et unciatim id est per uncias
vel de una uncia in aliam. Terentius in Formione
[...] de mense suo suum frandans ge-
[...] nium [margin: quod est una in mea uncia-tim] (et uncias aliquis unde per mensis
insinuare) Uncia quasi hec semiuncia, id est dimi-
dia uncia. Persius: Hec erat in stultis viribus
ut semiuncia recti. Item unx vel uncia hec
hec quincunx, -cis, quinque uncie. Septunx
id est septem uncie. Deunx, -cis, decem un-
cie vel quod melius est undecim uncie quasi
una demta de asse vel deposita. Et dicitur
quasi a de quia ei desit uncia ad libram. Persius:
Deunces facit sudare deunces. Item a vi-
tio hec vitis, quia vites vinciunt et religa-
mine se vel quia vim radicandi cito habent
unde hoc viticella, -le, dicitur quia talea quia
sit vitis quoque proximum hic appendit
toribus, hic quos anulos vocant. Et hec viti-
ligo, -ginis, vel vitiligo vimen cum quo
vites ligantur et postea simpliciter pro ligamine. Cum
impedimento Martialis: Frondes dextra
vitiligines quia ligaverat. Unde invenies ibi
vitiligines. Et hoc vitulamen, -nis,
vitis planta infructuosa que nascitur
a radice vitis vel denique dicitur plantas non
sit naturalis, vel ut dicit quidam talis planta sic dicitur
a vitulo quia nascitur in terra a vitulus, -a, -
ta. Unde in libro Sapientie: Spuria vitulami-
na non dabunt altas radices. Item a vitis
hoc vinum, quia decursum per procedit vel dicitur
a vena, quia cito venas impleat sanguine.
Unde hec vinula dicitur et hec vinella, sicut dicitur.
Et hoc villum vel parvum vinum vel parvum
vinum vel vinum mixtum cum aqua.
Et vinosus, -a, -um, plenus vino, ebrius vel ebri-
osus et comparatur, tunc superlativum. Plautus: Fortunas
ait ex modo opus est vel vinosissima est vi-
nea, -a, -um, de vino quales vel vino imbutus
quod est vinulus, -a, -um, dicitur. Plautus: Oratio
vinula venustula. Et hec vinalium vel
potius in plurali tantum vinalia, -liorum, vel liorum
festum vini. Marcus dicitur: Vinaliorum
dies Iovi sacrificatus est. Et hoc vinacium
vel potius vinum quod est vinacium dicitur et deque
fex tercii vini vel a id quod remanet post ex-
pressionem vini et postea quoquere. Et hec vinaria
est id est cella ubi vinum reponitur vel venditur. Et hec
vinea est quia quod vino presumitur est ad vincendum.
Unde hec vinicola dicitur. Et hec vindemia est
unde vindemio, -as, vites putare vel pe-
tius uvas auferre a vinea. Item a vinea
hic vinitor, -ris, qui vineam custodit. Quoque vine-
ator vel vinitor quia calcat uvas. Et tunc
dicitur a vino et item potest dici qui custodit vinum.
Item a vino per compositionem vinolentus, -a, -um,
id est vino plenus et comparatur. Unde hec vinolentia est
ebrietas. Item quasi vinosceus, -a, -um. Item a
vitis viteus, -a, -um. Et nota quod vitium vel
uvarum multa sunt genera secundum perque diver-
sitate purpuree a colore, ductile a longitu-
dine, rodie, librice a regionibus, et amnie
quia rubent velut ignis, stephanice a
rotunditate, apiadiane, unciarie a
magnitudine et modice, aminee, rubili-
ane, fecinnie quia sunt minute aceni et
dure. Eadem uvas hic sic dicte quia plus cum
cetera fecem afferant. Apiane, balsamite,
taturite, argites, mecticule, marcoti-
ce, elbole, precianie que uvas grandes
magis quam hic sic dicte quia multum vini faciunt.
Pizziare. Preterea multa genera vitium sunt
que cum mutatione loci et qualitate et non
hic mutantur. Vitibus autem terra ubi magis que
mittunt oblaqueaciones, putaciones, propaginaciones,
fossiones. Oblaqueare est circa radices terram a-
perire et velut lacus efficere. Hoc agrum acco-
dicere dicitur. Putare est tergere a vite
supervacua resecare cum flagella luxuriat.
Putare est purgare, dicitur id est amputare, tradunt.
Propaginare est vel propagare est flagellum
vitis terre supretum subsolare et quasi porcum pa-
rat. Effodere est fovea facere quasi fovere. Et ne
quod in esto plurimis viti et de retinere in suo
sine tamen dicere. Et nota regula: quocumque

t pos^r ay ꝑ pur's ꝫ sonum c nisi precedat
s vel x vel aspiracio interdat ut ꝑfect ꝑ
vel nisi dictio impediat ut lecto amatio
quoniam s interdicitur ut salustius questio / x ut co
mixtio aspirans interdit ut corinthios
et in hijs omnibus et consimilibus te t retinet
in suo sono licet ꝑ sequatur vocalis Dictio im
pedit ut t habeat sonum c licet ꝑ vocalis sequatur
ut in istis compositis / lituum vitium ad dictionem
istorum utrumque g^t vitium et hoc lituum
Dicitur quod ad corinthios et extingue
flammas lituum / et similiter vites vitium et
t retineat in suo sono licet sequatur ꝑ vocalis
Item a vincio vinctus a um et comparatur vi
ctior cl Et sit impeditus ligatus ex aliquo
ligatus unde hoc vinctum / et hec vinctura quia vinctorum
indicat Convinco convinco convi
tio devinco unde devictus a um et compa
evinco / revinco Vinco enim ... quod ...
c t facit preteritum in xi t supinum in ctum
licet inveniatur victum u vincini et victu-
rus Vindico as i. vlcisci / sed dicitur quia vim
dicat a quibus eum a periculis liberat / vlciscitur
eum id est iam passus est mala / vel vlciscor in
iuriam futuram vindico ne fiat Et vindico
illum qui iniuriam sustinuit / vlciscor illum
qui intulit / primo unde hic et hec vindex et
vindicator vel corrector t vindico ab-
... Et hec vindicta te est aliquis dicitur ꝑ
virga pretoris ... qua servi percussi li
berabantur et libertatem acquirebant t hec
dicitur a vendico as quia vindicta quia vendicat
libertatem ... [illegible] dominum
nisi quia vende vindicta relaxat Vin
dico as t vendico as activa sunt cum
suis ... omnibus si qua ... in eadem
voce debet dici vindico in illis derivantibus
ut nulla sit dictio in voce

Vidua est vi ... vel sine viro viduitatem
viduitatem / et hec viror / viri
ditas / et hic et hec viduus de quo vivere
plus vel vi t sicco / Et viduus a
vi ... et est ... et compa unde hec viduitas
tis t hoc viduum locus viduitate plenus
Macros de ... formosi facies viduorum
et hoc viduum Augustinus Ambrosius
... pro ... solacium et
viduorum Item a vireo vel viror ... viridi
locus viditate plenus sed viduum Item a vi
res hec vis ... vis dativo vi accusativo vim
vocativo o vis ablativo ab hac vi et plurali vires
vires genitivo virium dativo viribus accusativo has
vires / ablativo viribus Et est vis animi t
corporis vires tamen corporis / vis tamen animi
Unde hec viola le ... odoris Et violo
as vim inferre corrumpere ... unde hic
violamen nis et violabilis le Et ꝑ compositum
inviolabilis le Item vis ... hic vepres pl.

et hec vepres pl. simul nunc sed spina Et
dicitur spine vepres quasi vi pendentes pa
rentes unde hec vepricula le di Et vis
quasi violentus a um et violentus tis tia
tibus malis vi plenus quia vim infert et
vir ... compa unde hec violentia e et similiter
compositorum vi ... raptor
... a violentia et ... quia
... vel ... Et alius violentia
... vel infert vel ... vel vi
... dicitur qui vi spoliat ... sed sup
... distinguunt Et vis quasi hec vespa
pe quedam avis volatilis valde mole-
stum quia vi petat vel quia vim ...
Unde hec vespula di et hic vespertilio locus
ubi vespe habundat et quia vesparum
nidus Item quasi vipera re quedam
genus serpentis quia vi pariat na
tura ... cuius ad partum ingemuerit
catuli non expectatis maturis ... solu-
tos ... lateribus vi ... erumpunt
cum matris interitu ... aut quia
masculus ore insito vipere semen
expuat / ea aut ex voluntate libi
dinis in rabiem versa caput maris
ore receptum precidat ... ita fit ut
parentes ... masculus dum coit
femina dum ... esse
in vulva ... et masculus sine ... ...
Ex vipera sunt pascilli ... ...
dur ... et similiter vipereus a um
et vipineus a um Et a vireo
hoc ver ris quia viret vel quia recedente
yeme ... viret herba et crimpit
in floribus et incipit in medio februarij
et durat ad medium maij Unde ver...
... Planta ... liber
... meritum
... et ... a um ad
vel ... vel clarus splendidus
vel Delectabilis et ... le
... ... i. clare
splendere vel delectari ... a ... i. clare
... unde vernans Unde veri vernans
et hec vernaria
Item a vino ... et hec vina ne
familia pueri ... quia ... ... ida
... unde ... vestium et
sine ... hec vinnula le di et hec vinarlus
et hec vinacula et ... et hec vinacla
le di Item a ver hec virgilia e
stella vel signum quod pleias dicitur
et dicitur pleiades ... quia verno
vere ... et ... ... pla
ne ... ubi ...
... ... a um quasi in vere
... in verno ... Item a
vireo ... hec ... virum et
sunt ... ... Unde virosus a
um viribus plenus ... compa et ꝑ compositorum
... penultima producta

Vinctum
cta
ctum /

Vincio
activum est :—

debilitatem enervacionem qui ex virgis
ponentes umbras super egressum ut
fulcibus parvas in(v)iderent quas pa
leas speciei et virtute ictas arietes in
venerint et est ac. Item a viris
hic vervex -cis eleboreum quia vires
habeat et hic veres -is i. porcus eum
testiculos quia magnas habet vires
unde verrinus -a -um. Unde verres
primum nomen est cuiusdam. Unde similiter
verrina -a -um. Et hec verrine -a-
verrina quidam liber quem Tullius fecit
contra Verrem. Item hic vervex -cis
aries quia ceteris omnibus fortior sit vel
dicitur vervex quasi sit vir i. masculus vel
vermem in capite habeat qui eum
facit inquietare. Unde vervecinus -a -um
et contracta v in b dicitur hic berbex
-cis et berbicinus -a -um i. aries castratus
et hec barbica barbice barbicatus.
Item a vireo hic vir -ri quia viret in
mente plus quam femina vel dicitur a vi quia
maior vis sit in viris quam in fe-
minis. Et dicitur vir multis modis scilicet
etate sicut ille dicitur vir qui pervenit
ad virilem etatem. Unde Paulus cum
autem parvulus sapiebam ut parvu-
lus etc. autem factus sum vir evacu-
avi que erant parvuli. Unde
distinguit sexum ut cum dicitur dubium
est an sit vir vel femina vel etc.
pro persona sed vir etc. dicitur pro marito
sed etiam adiuncto ut vir istius vel
illius vir meus vel tuus vel suus.
Unde viralis -le -lis -litas et vi-
riliter comparatur. Unde hec virilie
armilla quedam ornamenta virorum
que olim portabant in armis vel
in collo et hec virilia -rium i.
membra virorum quibus masculi (vi)cerunt.
Item a vir virim i. per singulos
viros vel de viro in virum et vi-
ratus -a -um i. virilis vel fortis vel
viro oneratus. Unde Crisostomus
super Matheum. Mulier virata non facile
decipitur et verum quia viri
enim tunc vel quia ex eo virum emit-
tatur quia virga sepe dicitur. Hermor-
flus ex a natura factum dicitur et geni-
talia agnoscendo et pudenda pro
verecundia et inhonesta quod non
habeat item speciem decoris sicut alia
membra que sunt in promptu. Item a
vireo hec virgo -nis adiunco inp-
com quasi virago quod ignorat passionem
femineam et quasi vir sit et viret
Et virgo dicitur a vireo quia viret etate
et flore virginitatis. Unde hec virgunctula
-le dimin. et virgineus -a -um. et virgi-
nalis -le -lis -litas. et hec virginale

-lis vel virginale -lis i. secta per ubi
sit conceptio. Unde quemque in virginis
intactus ab omni crimine virginalis et
virgino -as caste vivere i. virginitate
degere inde virginitas scilicet Ipsa virgi-
nitas est fracta et facere hiusmodi que
potest fieri salva virginitate et quasi de virgi-
no -as virginitatem auferre. Item a virgo
hec virginitas -tis.

Item a vir hec virtus -tis quia vicit
et prohibitum est vel dicitur a viro et
est virtus habitus animi optimus vel
virtus est habitus mentis bene constitute in
modis nature rationi consentaneus. Unde
virtuosus -a -um et comparatur Item a vir virisso
-as viriliter agere et per compositionem evir-
ro -as -ravi penultima producta i. castrare debilitare. Item
vir componitur hic duumvir -ri et hic triumvir
-ri et hic quadriumvir -ri hic quinquevir
-ri hic septemvir -ri scilicet qui duos vel tres
vel quatuor vel quinque vel septem viros habet
sub sua potestate. Unde hic duumviratus -tus
et triumviratus -tus et quadriumviratus -tus
et quinquemviratus -tus et septemviratus -tus
talis dignitas vel officium. Item quasi hic virbius
scilicet bis vir quasi scilicet qui binas habuit vel binos
uxores sicut vel etc. qui bis fuit factus vir di-
gna vel qui resuscitatus est ut Lazarus ypo-
litus. Item quasi hec virago -nis mulier fortis
que agit virilia i. opera virilia et masculini
vigoris est Eva vero dicta est virago quia de vi-
ro acta i. facta et assumpta Item a vireo
hoc virium Unde virens -a -um Item a
vireo hoc virus indeclinabile i. venenum et est
aptotum scilicet tamen invenitur in ablativo et vocativo
Unde virosus -a -um i. venenosus et comparatur
et per compositionem virulentus -a -um i. vene-
no plenus et comparatur. Unde hec virulentia vene-
ni infectio. Item a vireo hic vitulus et hec vitu-
la quasi a viriditate vilitate i. a viridi etate
sic virgo vitula ergo parva est et non dum
enixa nam enixa iuvenca est ut vacca
vel dicitur vitulus a vita quia sit dignus vita
Unde vitulinus -a -um. Et nota quod vitula est
dicitur quedam dea scilicet letitie vel victorie vel
festum eius diei vel victorie exultatio. Et
vitulor -aris i. letari cum tripudio vitulari
dicimus dimissa voce letari. Item vitula dicitur
quoddam instrumentum musicum Unde vitulor
-ari cum vitula cantare. Item a vireo
hoc vimen -inis molle virga et viridis
vel sic dicitur quia vim habeat Unde vimineus -a
-um et hoc viminetum locus ubi plurima
crescunt. Et hic et hec viminalis -le. Et hic vi-
minalis -lis quidam mons in romana civi-
tate sic dictus ab abundantia viminum et
est vibex -cis fractura et petrosa terra vel est
macula virga vel incisio vel vestigium
quod fit in carne ex virga. Et ponitur pro quolibet ictu

Persius Multa vibice flagellat Unde vi
bicosus a um vibicibus plenus Et hoc vi
bicetum ti locus ubi vibices crescunt et hoc
viburnum minuta virga Unde vites ligantur
in quibusdam locis et vibro as resplendere
vel crispare concutere ad iaculandum vel
iaculari sic solemus facere de minuta virga
Item a vireo hec virga ge Virge sunt sum
mitates ramorum et arborum quia vi
rides sunt vel quia vim habeat arguendi que
si levis sit virga est si nodosa vel aculea
ta scorpio recte dicitur quia arcuato vulnere in
corpus infigitur Vel dicitur virga quia vim in se
habeat multam vel quia pacis indicium est
quia inde regat Unde virgosus a um et compara
et hec virgula di et virgulatus a um virgis
ornatus Item a virgula dicitur hic virgultus
quia mater eius sompniavit quod pariebat quandam
virgam que usque ad celum pertingeret quod
nichil aliud fuit nisi quod virgilium pareret qui
sua sapientia loquendo de astris celum tangeret
Unde virgilianus a um Item a virga hoc virgul
tum, multitudo virgarum vel locus ubi multe
virge abundant ut vidarium vel ipsa virga
scilicet virgultum quod a radice pullulat ramusque
qui de ipso robore arboris virga quod de ramis
Virga quoque est privilegium qui primam virgam gestabat
ante regem Item a vireo virresco incho.
Vireo quoque componitur evireo, inviro, revi
reo et huic incho. Vireo enim sine quo
neutrum est et facit preteritum in ui et caret
supino capitulum Virescor vi
U
iscus sci et quoque viscum sci id est gluten
quo aves capiuntur et est id unde
fit quod colligitur in arboribus
et quod est inter corticem et carnem unde
viscosus a um tenax plenus visco et vi
sco as visco implicare visco aliquid ca
pere et quoque conviscus as deviscus as bevi
sco as valde viscare Vel a visco remo
vere Inviscus as reviscus as Visco
enim omnibus sine quo est activum Item a vi
sco hec viscus scilicet viscera non tamen in
testina dicimus sed quecumque sub corio sunt
et latent Vel a visco quod est inter cutem et carnem
Item viscera dicuntur vitalia id est circumfusa
cordis loca quasi vistora quia ibi vita id est anima
continetur Item viscera capita nervorum ex
sanguine et nervis copulata Item lacerti
et musculi quia sic in singulis membris cordis lo
co sunt ut cor in media totius corporis parte
et appellantur a nomine similitudinis aliorum
propter tam delitescentium id est tegi quia illic
viscera tecta videantur Et sic visceras
as quod non est in usu sed quoque conviscero as
simul in viscere aliquid ponere Deviscero
as eviscero as in eadem significatione contra viscera
aliquid ponere Inviscero as in visceribus ponere
et sunt activa
U
ivo vis xi ctum Unde vivus va vum
et hic vividus a um forte agilis
et pro temperiem seminum a ad
Item a vivo vivax et vivacis forte
et compara Unde hec vivacitas tis. Item a vivo
hoc vivarium locus ubi pisces pascuntur et
impinguantur Item a vivo hec vita vel
vita dicitur propter vigorem vel quia vim teneat
nascendi et crescendi Unde et dicitur vita
quasi vim tenens et est ethimologia Unde vitalis le
le et hec vitalia lium intestina quia ibi
vita id est anima continetur Et hic vitellus li mo
rellus sine medullium ovi Oratius Oss
monibus Marcus exhibet callosa vitellum
et alibi Volens avena vitellus et iterum
in plurali hec vitella orum Item a vita hic vi
to as cavere Unde vitabilis le et vitabundus
a um Vito quoque devito as evito as
valde vitare Unde devitabilis le et evi
tabilis le Invito as quasi non vitare sed ad
se trahere et allicere Vito et eius composita activa
sunt et producunt hanc primam vi. Vita hec in
vitus a um id est non volens quasi contra vo
luntatem sic enim parit et vituperare as id est
in vita alicuius aliquid turpe parere Unde vitu
perabilis le et hec litas et vituperium et hic
vituperosus a um et compara Item a vivo hic
victus tus Unde victuarius ad victum perti
nens et victualis le unde Iosephus Alimen
te ministraverunt similibus et camelis
victualia Et victo as victum querere
Unde victito as frequentativum eius ista est fre
quentatio Vivo vivo quoque adviva id est valde vel
iuxta vel ad utilitatem vivere Convivo
is simul vivere Unde conviva ve et quoque
convictor oris qui simul cum alio vivit
et quoque et hec conviva similiter qui simul cum
alio vivit et comedit Unde hoc convivium
lauta comestio et magna Et hic qui
vivium. ii. dicitur Et convivor aris convivi
facere vel celebrare vel insimul comedere
Unde hec convivatorium locus in quo con
vivatur quod et convivium dicitur Revi
vo as et hic incho. Vivisco adviviv
sco revivisco, convivisco Vivo et eius
composita neutra sunt et faciunt preteritum in xi et su
pinum in ctum, et producunt hanc primam vi
Ulciscor scilicet ultus id est punire vel vindi
care Unde hic ultor oris et hec ultrix
cis et declinatur sic et ultrix quod supra dicitur
Stige Et ultus a um quod supra etiam dicitur Stix

Et q̄ʳ inulus a. um. i. non vltus / et h̄ᶜ u-
na. e. sim quosdā ē vlussis manus / extē
sio sim ab brachium uel cubitus quod
magis verum ē quia grece olenos cu
bitus dr̄. Vnde h̄ᶜ vlna. e. vnde h̄ᶜ vlnula
le. dr̄. et vlnalis le. et vlnaris. a. um.
ad vlnam ptinens / et vlno. as. vlna me
surare. capitulum

Vltra adu. / loci et compa̅ vlteri-
or vltimus. vnde vltro. i. vltra
uel sponte / et hinc vltroneus
. a. um. i. spontaneus uel vltro-
neus. Et q̄ʳ perulterius. a. um. qui ē pe-
ne vltimus / sic qui ē in scd̄o loco an
vltimum. Et q̄ʳ antepenultimus. a. um. qui
ē in scd̄o loco an penultimum / hec. Vl-
va. e. herba est palustris. vnde vlvosus. a. um.
et hec vligo. ginis. naturalis humor terre
ab ea numquam recedens. h. ei est adherens
q. inseparabile accidens. vnde vliginosus
. a. um. vligine plenus pinguis et grauis
/ et h̄ᶜ vlfa locus pascue. Vlulo. as.
flere uel fortiter clamare vlulatum
facere. et ē lupor(um) et feraru(m). vnde vlu-
latus. tus. et h̄ᶜ vlula. le. quedam auis q. q. fle-
uere. vnde et dicuntur ea dicta sic ab oleam
. i. a ficto fletu. Vlulo tum sunt. q̄ʳ
signatum uerbale. Umbra. e. aer q.
si quasi carens sole sic dicta quia fiat cum sol
radiis eius obuiat. Vnde h̄ᶜ vmbrella
. dr̄. et vmbratus. a. um. et vmbra-
tilis. le. li. et hoc vmbraculum. vmbrosus
. a. um. et h̄ᶜ vmbrositas. Item ab vmbra
h̄ᶜ vmbilicus medius locus corporis quia sit
vmbra illius / et h̄ᶜ vmbo. onis. locus
uel pars in medio clipei a quo pendet
quia ex eo infantes in utero pendent / et ex
eo et nutriuntur. Vnde et dr̄ vmbo. q. vm-
bilicus. Item ab vmbra vmbro. as. obscu-
rare cooperire / et q̄ʳ adumbro. as. vela-
re vmbrare. inumbro. as. i. non valde vm-
brare. Obumbro. as. vndique vmbrare.
Umbro et eius composita actiua sunt. Unco. as.
. i. curuare. vnde vncus. a. um. i. curuus. et
vncus. ci. instrumentum curuum ad aliquid
rapiendum / et h̄ᶜ vncinus ni idem et vn-
cio. as. re. i. allegare vnco rapere. Et
vncus. q̄ʳ aduncus. a. um. reduncus. a. um.
recuruus. Et obuncus. a. um. et subuncus
. a. um. aliquantulum curuus. Unco. as. q̄ʳ
adunco. as. / obunco. as. redunco. as.
et subunco. as. parum uel parum vncare. Vn-
co et eius composita actiua sunt. capitulum

vnguo Unguo. guis. xi. ctum. Vnde h̄ᶜ vngue-
ntum. Et q̄ʳ vnguen. nis. i. eodem sen-
su. Et hinc vnguentarius. a. um. ad vnguentu(m)
ptinens uel vnguentum faciens uel vendens
et vnguento. as. inungere vnguento. Item
ab vnguo h̄ᶜ axvngia. e. vnctum por-
ci. q. t. axvngia dr̄. et axurgia. / ab
axe. gis. Vnde axvngiarius. a. um. ad
axvngiam ptinens uel axvngiam ven-
dens. t. axvngio. as. axvngiam vngere
uel axvngiam ponere. Et q̄ʳ exaxvngio
. as. axvngiam auferre. Item ab vnguo
h̄ᶜ inguen. nis. pars corporis pudenda
sic dicta ab vnctione. Item ab vnguo h̄ᶜ
vnguis. is. Vnde h̄ᶜ vngula. le. et ē vnguis
bouum et aliud vngula aliorum animalium
/ et vnguis quia in eo solemus vngere. Item
vngula dr̄. genus tormenti quia effodiat / id est
et fidicula quia hac re retorquent in a-
culeo ut fides inueniatur. Item a vngula
vngulatus. a. um. et h̄ᶜ vngulus anulus
gemmatus quia sic vngula carnem ita ge-
ma anulo attingitur. Item ab vnguo hec
vnctura. e. et vnctus. a. um. et componitur. et h̄ᶜ
vnctum. et vncto. as. frequentatiuum. a quo vnctito
. as. aliud frequentatiuum. Item ab vnguo h̄ᶜ uxor. q. vn-
xior / antiquitus enim nubentes puelle unu-
gebant cuspidem uel veniebant ad limen
mariti et postes antequam ingrederentur or-
nabant laneis vittis et oleo vngebant.
Et hinc dicte sunt vxores. q. vnxiores. q.
ideo vitabant limen calcare quia illic co-
eant et sepelliunt. Tribus de causis ducitur
vxor. spe prolis / causa adiutorii / causa
incontinentie. In eligenda uxore quatuor
res impellunt hominem ad amorem / genus pul-
critudo diuitie mores / sed mores melius
queruntur. Sed modo contrarium fit. Similiter
in eligendo marito quatuor solent considerari
virtus genus pulcritudo sapientia. Et ab uxor
uxor uxorius. a. um. ad uxorem ptinens
uel uxori deditus et voluntati uxoris
ex toto subditus. Et uxoro. as. uxori
coniungere. Item vnguo q̄ʳ adunguo
inunguo perunguo. Unguo et eius
composita actiua sunt / et faciunt preteritum in xi
et supinum in ctum. Item non quia vnguo
in forma presentis / sed v post g et o ante [illegible]
in is debet facere in secunda persona vnguis
ut post g esset v. sed quia esset coincidentia
inter non vnguis et secundam personam q. vi-
si diceret vnguis / ideo propter coincidentiam
vitandam subtrahitur v a secunda persona / et ab
omnibus illis que formantur a secunda persona
et dr̄ vngis. Vnde in declinatione est

contrauersia illud quod dicitur vngentum
et vnguen per v / sed si ista declinantur
a prima persona presentis habebunt v pro g / Si
vero declinantur a secunda persona debent habere g
pro g / et hoc e contrarius Vnus a
um grece ena quod latine dicitur vnus
vnde vnus quasi enus Et inde vnicus a
um singularis vnus et multe dicitur / sed
vnicus est solus Et a quo vnus numeralis
vnicus vero vel numerus fuit Et vn
ad num per / sed vnicus solus et ...
Item ab vnus hec vnitas tis et hec vnio onis id
est vnitas Et hec vnio onis quidam lapis
preciosus quia tantum vnus et nunquam duo vel
tres simul reperiantur ... Item est vnio pro
stella et pro cepe Et iste ablatiuus vna pro
aduerbio i. pariter vel simul / et tunc debet
accentuari in fine Item ab vnus vnio is iui
et vno as aui i. congregare coniungere
sed vnare est congregare Ita ut ex congrega
tione non efficiatur vnum / sed vnire est ita coniungere
quod ex coniunctione efficiatur vnum Et vnire
communiter ex duobus vel pluribus facere Et hic
vnitus a um / et hec vnitio onis / et vni
tus a um communiter congregatus /
et componitur aduno is coadunio is et simi
liter aduno as et coaduno as et coadu
no / coniungo Vnio et vno actiua sunt
cum suis compositis et producunt v Item ab
vnus vllus a um i. aliquis / et inde
vsquiam et vsquam i. in aliquo loco Et
componitur nusquiam et nusquam i. in nullo loco
et nullus a um / et hinc nullo as annichi
lare Et componitur adnullo as debilitare anni
chilare Et sunt actiua Item vnus componitur vni
formis me et vnicolor vnanimis me
mitas et vnanimus a um et vni
modus a um Et hec vnicornis nis pro quodam
ali / et vnicornis ne quod in ... distinguitur
et hec vniuba be i. vnius viri vxor vnde
et vniuira dicitur Et vnifico as vnde vni
ficus a um Voco as appellare vnde
vocatus a um aduocandum aptus vel
vocationem designans / et hec vox cis vnde
hic et hec vocalis le lis litas et hec vocalis
lis littera que per se facit vocem Et componitur cum
semis a um et hec semiuocalis le li
litas / et hec semiuocalis quasi semis et im
perfecta vocalis Vox componitur equiuocus a um
quod vna voce plura sit Vniuocus a um
quod vna voce tantum vnum significat Et multiuo
cus a um i. sinonimus Item a voco voci
to as frequentatiuum Et componitur aduocito as Auoco quasi
aduoco as ad se vocare / conuoco as

Euoco as extra vocare / Inuoco as auxi
lium vocare Aduocare patrocinium
rogatur Inuocare auxilium postulatur
Euocare obsequium postulatur Prouo
co as irritare Reuoco as vnde reuo
cabilis le lis litas Seuoco as seorsum
vocare Voco et eius composita actiua sunt
et corripiunt vo

Voluo vis vi lutum vnde volubi
lis le lis litas et volito as frequentatiuum
et hec valgia e quasi volgia
retortio / et proprie labiorum obtor
tia quam faciunt cum alios derident
vnde valgio gis retorquere sicut petro
nius agit Obtorta valgit labello
Item a voluo hec valua e value
sunt proprie que intus reuoluuntur et sunt
duplices et replicabiles vnde hec volua
quasi valua i. ianua ventris vel quia se
men recipiat vel quia ex ea fetus procedat
volua est dicitur suibus vnde oratius
Item a voluo hoc volumen inis i. reuo
lutio vnde et liber dicitur volumen propter similitudinem
reuolutionis cartarum Et hec volucis vi
quedam herba quia induit eius sicut volubi
et coticula vel grece e ...
et volubilium Et hec volucta e dea
paganorum quam volumine ... folliculare
preesse dixerunt Voluo componitur hoc voluta
brum volutorium aprorum vel locus in
quo porci voluuntur vnde et per translacionem
dicitur volutabrum quelibet ... et tpi
tudo in qua homo inuoluitur vnde dicitur
in volutabro viciorum Item componitur cum
pes et dicitur vulpes vel vulpis quasi volu
pes est. n. volubilis pedibus et nunquam
recte itineribus / sed tortuosis anfractibus
currit vtpote animal fraudulentum vnde
hec vulpecula dimi. et vulpinus a um Vol
uo componitur aduoluo vis i. intus vel aduol
uere vel remouere Conuoluo circumuol
uo deuoluo / euoluo Omnia in vo
sive / explicare extendere Inuoluo vis
vnde hoc inuolucrum i. inuolutio quia ...
vel quod fit cum in ... aliud inuol
uit quia dicitur ... Et hec inuolucula
le quedam bestia que ut facilius decipiat ho
mines inuoluit se in aqua vel ... Plau
tus / similitudine bestiarum inuolucrum
que in papiro se implicat Et voluo
Preuoluo Obuoluo / circumuoluo i. circum
go Reuoluo vis vnde reuolubilis
le lis litas et reuolubilis le i. ... sive

Tamen epistola ... sit obe lus vel melius ... do vel vol ua ... ampla

unde Aug. de Civitate dei Mundo
evolutiles ortus eius conditibus inse-
rite. Subvolvo verb. vel pl. vel parum
volvere. Transvolvo. Devolvo. Revolvo, et
eius composita activa sunt et faciunt preteritum
in -volui et supinum in -volutum. Volo
vis vult volui velle et caret supinis
licet quidam inveniatur volitum tu et volitus
ta tum et hoc volitum ti. Et est volo nimis
quam opto. Opto minus quam cupio. Unde
hec voluntas tis et hec voluptas tis. Vo-
luntas pertinet ad desiderium non dum
adepte rei. Voluptas pertinet ad rei ade-
pte delectationem. Sed nec male vel pro
carnali delectatione. Et est voluntas tantum
in bonis, sed voluptas in malis et fla-
gitiosis sicut cupiditas. Et dicitur proprie non volun-
tas. Et hinc voluntarius a um et volun-
tarius a um. Item a voluntas voluptuosus
a um et comparatur et voluptuosus a um, id est de-
lectabilis et voluptate adductus. Sicut voluptua-
tor et contubernium et voluptas est
mentis. Item a volo hic volus tus qui pro eo
animi voluntas ordinatur secundum volunta-
tem in vario motu mutatur et dicitur fa-
cies et vultus. Nam facies simpliciter accipi-
tur communiter naturali aspectu vultus vero
animorum sit qualitate. Unde vultuosus sa
a um et comparatur et hec volpis tis id est vir
nobilis natus. Item a volo hoc vulgus gi
id est plebs habitans multitudo sic dictum quod
faciat quisque quod vult. Unde vulgosus a
um vulgo abundans et comparatur. Et vulgaris
re vel vulgaris vitas et vulgo as publicare
et componitur divulgo as diversis modis vulgare
et pervulgo as perfecte vulgare. Et est
activum cum suis compositis. Et nota quod in simi-
litudine in neutro genere hoc vulgus. Et iste ablativus
vulgo sepe ponitur adverbialiter id est ubique vel per vulgum.
Nolo quasi malo mavis mavult malle
id est magis velle. Nolo nevis nevult
et dicitur componitur imperativum licet volo ca-
reat. Nolo et eius composita neutra sunt et care-
ant supinis et faciunt preteritum in
-lui et carent imperativo preter nolo. Hec

Vola est media pars pedis vel
manus. Unde pendeccia in ymis
et volas plumas ad unctis un-
guibus et in volemum mi quod
grossum pirum que facit pira ab adeo magni-
tudine quod vix in vola possunt includi et bene
impleat illam. Unde dicitur volemum fructus
eius. Item a vola pro compositum involo as
id est furari vel aliquid in vola continere vel ponere
vel in volam immittere. Item vola manibus est
mensura sicut alarum quarum motu penne agitantur.
Unde volo as quod volas movere. Unde volatilis
le li et hic volatus tus et hic volucer et hec
et hoc volucre et hoc tre. Et hec volucris cris
id est avis omne genus quamquam hic volucer vel vo-
lucris pro ave in masculino genere. Et volito as
freque. Item a volo as hoc velum li quasi quod ala
volantis extenditur. Et nave volare facit. Unde
volare et navare recepta sunt id est recipere remi-
gium propterea quod et navis alas videtur habere in velis
et remis. Et ita e converso avis videtur habere quasi remos
et vela. In aliis unde hic et hec et hoc velox
cis et comparatur. Unde hec velocitas tis et
proprie velociter. Item a velum quod per diminutionem
hoc vexillum quasi velillum. Unde dicitur vexilli-
lum et vexillarius a um ad vexillum pertinens
vel vexillum portans. Et per compositionem vexillifer
a um. Item a velum velaris re et velarius a um
ad velum pertinens. Et hoc velare vel vela-
rium id est velum. Et dicitur locus velo obumbra-
tus. Unde et sic dicebatur velum quod locus in
theatro ad quem rapiebantur pueri per ludos
quod velum ante dependebat ut esset secretior
quod et pagina et pueros inde ad ve-
lara raptos. Et nota quod velum grece dicitur
armena quod aere moveatur. Item a velum
hoc velicinum dicitur. Et velo as tegere cooperire
obumbrare. Unde velamen et velamentum.
Et hoc velum quod ponitur super capita monia-
lium. Et quod ponitur in ecclesia vel in templo
vel etiam in aliquibus domibus dictum sit quod obtectu
suo interiora domorum velat. Et hoc vela-
brum bri dicitur a velo as id est vas in quo
olea condiuntur vel in quo frumentum
purgatur. Unde Plautus. Omnes res gerunt quasi
in velabro oleam. Item velabrum dicitur
quasi veli tensitus quod velis tensis vel locus Ro-
me ita dictus ubi obsonia vendebant vel
de quo pastilli et cibaria velat. Dicitur
enim statuere fortor tum velabro omne
metallum. Unde velabrer id est venditor im-
mutans rerum comestibilium in tali loco
vel quia eas velat. Et velo componitur advelo as id est
valde velare. Revelo as discooperire. Re-
velo as. Develo as valde velare vel
discooperire. Obvelo as. Obvelo as ob-
tegere. Revelo as detegere vel aperire vel
manifestare. Velo et eius composita activa sunt
et producunt ve. Item velum quasi velifer
a um et velivolus veli volus a um quod velo
volat ut navis vel quod velo velatur
ut mare. Et velificor aris id est velo tendere
navigare vel vela facere vel erigere

vel velox per unum facit. Item a volo as hic
veles. itis. velites dicuntur expediti mi-
lites vel pedites levi armatura arma-
ti qui primum incipiunt. Et dicuntur a
volando quasi volites vel a velocitate
vel a velum propter celeritatem. Unde ve-
litaris re et velitatus a um et velitor
aris ad modum velitum pugnare vel
primum incipere. Et ponitur simpliciter pro pugnare
certare vel altercari. Item volo componitur
hic volcanus ni ignis vel deus ignis
deus sit quasi volans candor vel quasi volitans
per aerem volans et canus videtur [illegible]
canus a um. Item hic et hec vultur ris et hic
vulturus et hic vulturius pro eadem ave a
tardo volatu quasi tarde volans. Advolo
componitur advolo as volare ad. Abvolo as
longe vel ab aliquo volare separari. Convo-
lo as simul volare. Circumvolo as. De-
volo as. Evolo as. Involo as. Intro-
lo as. Pervolo as. Provolo as. Ob-
volo as. Revolo as. Subvolo scilicet infra
vel parum volare. Supervolo as.
Transvolo as. Volo et eius composita vel
sunt et corripiunt hanc primam vo. Vomo
mis mui itum. emittere cibum acce-
ptum vel aliud per os. Unde hic vomitus
tus et hic vomica ce id est vomitus vel im-
mensa nausea vel genus apostematis quo
emittentur intestina. Et componitur vomicando
id est vomitu. Marcialis vomico
al ad quem nausea laborat. Et hic vomi-
tus tis vel sanitas. Et hic vomer vel
vomis eris ferrum quod infigitur dentali
quia evomat terram vel quia humum fe-
riat. Vomo componitur convomo. Devomo.
Evomo. Revomo et est neutrum cum suis
compositis et corripitur vo.

Voveo ves vi votum promittere
destinare. Unde hic votum desi-
derium vel promissio. Unde votus
a um plenus voto vel astrictus
vel voto promissus. Item a voveo voto
as frequentativum a quo votito as aliud frequentativum. Item
a voveo devotus a um. Et hic devotus
a um id est eidem voto astrictus. Vel hic a
tu et votum ti. Voveo componitur Devoveo
Devoveo valde vel deorsum vovere
vel maledicere execrari. Revoveo es
et est activum cum suis compositis et corripitur vo pri-
ma. Per hec antiquitus deum a sono vocis quam
greci ura appellant quia si hec hora humana
comedatur et fetere pastura fimo pravius spiritus

sissima tristi et etiam gravata. Sic in exemplis
et hominem sicut carne comovatur. Ur lingua
caldaica ignis sine flamma dicitur. Unde hec
ura re quasi ura quia accendat et inflammet.
Unde urastor scilicet uratus et hic uratus a
um fatile urastes quia accenso sanguine in
furorem compellitur. Et comparatur. Unde hec iracundia
est et est ira principis commotio animi et ex ta-
nasti. Iracundia est vicium naturale et perpe-
tuum. Ira sit uratus per tempore commitatur. Iracun-
dus frequens irasci et levem. Item ab irastor
urastabilis le. Et ab ur hic uranus ni id est
celum quia igneum est. Unde uraneus a um
id est celestis. Et uranicus a um in eodem sensu. Et hec
urania est quedam musa quasi celestis que et urane
nes dicitur. Et urang componitur cum scopin quod est inten-
dere vel speculari. Et dicitur uraniscopo quidam piscis
sic vocatus ab oculo quem in capite habet a quo
semper supra intendit usque celum. Item ab ur
per compositionem uriel quia interpretatur ignis dei. Sic le-
gitur igne apparuisse in rubo. Legitur etiam
igne missum desuper et implesse quod preceptum
est. Item ab ur uro ris ussi ustum incende-
re comburere. Unde hec ustura est et ustilo as
id est urere et componitur deustilo as. Inustilo as et
semiustilo as. Augustinus de civitate dei
pontifex sue salutis oblitus veniens in igne
semiustus est. Item ab uro ustus a um et componitur in-
ustus a um et semiustus a um pro semiustus. Item ab
uro hic urus ri id est bos silvestris. Et hec urtica
te hec herba quasi uruta quia sit ferventissima. Et
hec ustrina est id est locus ubi comburuntur corpora
unde ustrino as comburere. Item ab uro
hec uria est vel ururica ubi unus qui urat calidum
et hec eruca herba quasi uruca quia ignea sit virtute
et hec urtica te in herbis ortaretum id est locus
ubi abundat urtice. Et hic urticius a um
et urticalis a um. Et urtico as urticis mordere.
Item ab uro hic estus tus quasi ustus calor fer-
vor. Unde estuosus a um estu plenus et comparatur
et estuo as fervere bullire calere. Et componitur ex-
estuo as et inestuo as et est neutrum et componitur.
Item ab estus hec estas tis. Unde hec estacula dicitur et
estivus a um ad estatem pertinens. Unde estiva orum
dicuntur loca in nemoribus ubi in estate bestie
sub umbra morantur et vitant calorem. Unde
estivo as ad umbram in estatu quiescere. Item
ab estas vel estus estivalis le et per compositionem e-
stifer a um ferens estatem vel estum. Item ab
uro hec urina ne quia urat vel quia usta sit vel
quia ex renibus egrediatur quasi vulgo lotium vo-
catur quia est lota id est munda vestimenta effi-
ciuntur. Unde hec urinula dicitur et hec urinalia e-
rum urinalia vasa apta ad recipiendum urinam

quod et hic urinalis dicitur et urino as urinam
facere mingere. Item ab uro hoc ustrinum qui
tinctura que exusto est. Et hoc ulcus eris pla-
ga corporis que ferro vel fuste vel lapide
fit quia urat vel a vi quia vi inferatur. Unde ulcu-
sculum dicitur et ulcerosus a um et comparatur et
ulcero as. Et componitur exulcero as et exulcera…
Item ulcus componitur exulceratus a um. Uro quando ad
uro ris adussi valde urere. Amburo ris
ambussi id est circumurere. Comburo ris similiter
uro valde urere. Inuro ris valde vel intus urere
vel urendo imprimere. Peruro ris peruro
ris … et eius composita activa sunt et faciunt preteritum
in ussi et supinum in ustum et producunt u.

Urgeo es ursi sum id est stringere co-
artare stimulare. Unde hic ursus si quia
urgeat acceptum vel ursus ab os
oris quia ore sua format fetus. Quidam phi-
losophi dicunt eos informes generare fetus
vel partus et carnem quandam nasci quam mater
lambendo in membra componit. Unde hic ursulus
dicitur et ursellus et urscollus et ursiculus diminutiva
dicitur et hec ursa se et hinc similiter dicitur. Item ab ur-
sus ursenus a um et ursinus a um et ur-
salis a um et ursatus a um. Ursarius ta-
rius id est aptus ad capiendos ursos. Item ab ur-
geo hec urna e quia urgeat collum …
scilicet quedam mensura quia quidam quartarium dicunt.
Item urna vas est proprie quod pro condendis defun-
ctorum cineribus adhibetur solum de quo Lucanus
celo tegitur qui non habet urnam. Unde hec urnula
dicitur. Et ab urgeo urgesco inchoativum. Urgeo
et eius composita sive habet activa sunt et faciunt
preteritum in si et supinum in sum sed nec preteritum
nec supinum sunt in frequenti usu. 2:
… vel urbs parte caratum vel sulcus
arati. Unde hec urbs bis quia aratro olim
murus civitatis solebat designari vel urbs
quasi orbs ab orbe id est a rotunditate quia olim
urbes solebant rotunde fieri et fuit adhuc
et sola Roma per excellentiam urbs dicitur, cetera
opida vel etiam addimus urbs Bononia
urbs spadina. Opidum ad habitatores pertinet
civitas ad leges. Urbs ad utrumque. Unde
urbanus a um civis et proprie Romanus vel
curialis et secundum hoc comparatur. Unde hec urbanitas
tis curialitas. Et per compositionem inurbanus a
um rusticus non curialis et comparatur. Unde hec inur-
banitas tis. Hec usia e id est essentia unde
et usia dicitur substantia et proprie composita ex materia et
forma. Item usia dicitur greca forma …
… in sua natura
per se … intelligatur invalabile …
valetur tactu … modo

intendendo, modo diminuendo. Unde usialis
le substantialis et hec usiosis sis id est forma et sub-
sistentia quia substantia a subsistendo dicitur substantia
dicitur forma quia sub se sistat fluxum materie
sed hec ad philosophiam spectant. Et per compositionem
homousion id est hec consubstantialis patri sic dicimus christum
vel homeusion consistens ex anima et corpore
vel ex humanitate et ex divinitate.

Utor uteris usus sum id est usum …
… hic usus sus et hic u-
sualis le … et usito as in
usu habere. Unde usitatus a um et per com-
positionem inusitata a um et utrumque comparatur. Item
ab utor hec usura … pretium …
… Unde usurula et
usurella dicitur et usurarius a um et usuro as
usuras facere ad usuram dare. Item ab utor uti-
lis le … et comparatur. Unde adverbium. Et componitur inutil-
le perutile … ambo … pro valde
utile et omnia comparantur. Et nota quod utile ad usum
pertinet, aptum vero ad tempus. Item ab utor uter
a um … id est quis … uter proprie dicitur
de duobus, quis de pluribus quam de duobus.
Unde uter facit interrogationem de duobus tantum
divisione ut uter istorum legit, quis de pluribus
quam de duobus ut quis istorum … vel …
legit … de duobus …
non ita proprie sit uter … uter numquam dicitur
nisi de duobus tantum. Et hinc hic uterus ri …
proprie mulierum scilicet locus conceptionis quia
duplex sit et ab utroque se in duas
dividat partes que in diversum diffuse ac re-
plete circumplicantur. Vel dicitur uterus quasi
interus quia interius impleatur fetu. Unde hic
uter utris vas … quia aliquid
… ut membra et viscera sit
uter ventris. Et sunt uteri … de …
Item ab utero uterinus a um et sunt ute-
rini quia ex eodem utero et diversis patribus
sunt geniti … Et componitur
coutirinus a um ex eodem utero cum alio
progenitus. … ab uter per compositionem neuter
a um neutrius id est nec iste nec ille …
… ubi et neutrubi id est in neutra
parte in neutro loco … neutrubique
dicit Plautus neutrubique habeo stabile
stabulum. Item alteruter a um alteruterius
id est alter ex utroque … ex duobus. Item …
vel sillabica … utraque utrumque …
… iste et ille et unus et alter. Unde
utrimque adverbium id est ex utraque parte … Et
nota quod … ab uter dicitur …
sit et uter. Item ab utor … usibilis le
… et utensilis le ad utendum aptus et

Ntanq vn vtensilia dr in domo vsi
bq neccia scz sunt lectilia Itm ab vtor
nl vsq p temporz vsucapo. as. i. q vsu
cape sine in vsu hr. Vtor q. abvtor
eris male et q rato vti vn h abusio
q fit bq mod scz q vsum ut mad e
qualitate q salutes / q hnz ut ad mly
pat vitium sct q nomis ethimolo
vl ppetate ut a c figura Et abusio
e lrery poetica ubi agnio fit q q. qd
fi debet Et abusivus a um. Contr
eis et e vtor depo t. s gtt. e pducit
hac pu v. Uva e q humida ab hu:
mo eo. q intrisecq humore sit plea
et succo et pinguedine / et e uva ipm
totum cum racemis et acinis vn
etr dr in ore q pedz ad mo uva / et e
sp humida vn h uvula le. di. et h v:
vea. es. vi. i. humne ul pinguesce vn
uvesco mello Itm ab uva uvo. as. vi
vl. i. humne ul potq madefacere / et
q cum pi e incepita e dr imbuo as
qd supq distxing Itm ab uva uvidq
a um. i. humidq / h humidi qd exhq
q humore uvidum qd intq et qpa
vn uvido. as uvidum facere humne:
facere Itm ab uva q vber. i. mama / et
bz tom in sinu et in pli et dr vbera
q vberat v ucia q vindasit et hu:
more lacte in mod uvaz plea et h
hec vber. ris. i. abundantia fertilitas
et q e h et q vber. eris. i. abundas eq:
pa vn vbert rtq ime adv / et h
vbertas tis. abundantia vn vberti:
osq. a um. fertil vbertate pleq Jo:
zephq in pmo dum placuissz Isaac
ut iret in Egiptum vbertuosaz vl:
de pvinciaz et qpa Itm ab vtrq v:
bertate vberosq. a vi. i. abundans
et qpa vn h vberositas tis Itm ab
vber vbertq a v et qpa vn vberti
adv. i. abundant Et vbero as abu:
dare Itm ab vber vbero. as. abundare
et q exubero as valde vberare supr:
abundare Et qpa vn exuberant
tis. sime. adv / et h exuberantia e
abundantia affluentia Inubero as.
valde vberare / et e ubero n. c. s. gtt.
Itm ab vbero as pr dimar ab vbere
mamma. i. lactare Et dr exubare ab
vbe segregare Et inubero as. i. lactare
et scdum h vbero activum e cum sing
gtt Itm vber p mamma h q e h exu:
beris. ut A subvbeis. ue. Exuberes dr
infantes qui extracti sunt ab vbe Sb:
vbere qui adhuc sunt sub vbe. Xesis l
vxesis amplificatio. Xsoma et vsa
lis tunitates sunt sed x.

Antus flumus e tro
yanus. Xantica a:
pcilis. Xantipes v:
xor Socratis. Xenos
i. pegrinum / et xenos
i. sensq. Ixenos qd
e pegrinum h xenium
i. munq paruum et
qdcumq quz munq mitt
alicui quod vulgo dr psentum Et q. h
xenium p eod Itm a xenos h xenodochiu
locq in quo paupes pegrini suscipiunt et
conuisat ut hospitale vl cpa collectio
pauprum et pegrinorz vn h xenodochi:
olum di. et h xenodochialq et h xenodo:
chiaria e. i. xenodochii custos. Xenos
i. sensq q. vlixes / h hoc supq distictu
e Et etc xenoscropphiu determinand est
Xe. as. i. vado. Xerostate gce disci:
plina. Xeros. i. siccum et q cum lo
phos qd e dns et h xerolophus. i.
siccq teruus sic eneus vl ligneus Et
cum pell et h xeropellina e pellis
sine vest vetq et pcisa et detrita Et xe:
ropellinq a um i. vetq siccq perrisq
detritq pnde Et z. xeropellin ab vesbo
conaint ypi Et cum libia h xerolibya
vl xerolipses sicca libia q regio Affri
ce Et cum miron qd e vnguentu. h
h xeromirum. i. siccu vnguentu / h h
supius dixim / h h xeromirra dia
equus Appollinis Et q. cu fagin qd
e comede / et xerofagi. aw. i. sicca
comedes. vn h xerofagia. e. siccq ci
bq comestio vl abstinentia aborz hu:
morum vn e egd gra ieiuni exposit
dr q quibq d sicis esu tunc vtunt. Xer
ses rex parsarum. Xerestes vrrolbq
Xerafq vl xerafq locq de ambulato
Xilon grece lrie dr lignu et q cum
licon qd e dulce / et xilicon vl siliqua
q ut ltini dicunt corrupte q silicon h
arbor sic dca q eiq lig fructq qui col:
ligit ad opq porcorz / et h siliqua vice
sima qta p s solidi / ab arboreq seme
e hoc tenens Siliqua e etc qd gnq
leguminis qd pcia in Affrica comedit
Et siliqua folliclq e cuiq d leguminis / et
sic dulcis vn h siliqua dr fructq q colligr

pergamenam eius Item a xilon xilion id est
silua ne q xilua quia ibi ligna cedantur Vel
dicitur a silen quod est vastitas vel silentium / in
silua vero sunt loca vasta et deserta et silentio
plena vel silua spissum nemus / et breue
silua est modicum dicitur et fructuose arbores
et infructuose vnde hec silvula le dicitur Et Silvi
bius filius Enee quia in siluis notus fuit Et
silvosus a um siluis plenus / et hic siluester
stris stre Item xilon quod est lignum et xilobalsa
mum lignum vel cortex balsami Et cum ca
sia et dicitur hec xilocasia lignum cassie Et cum fa
gin quod est comedere / et xilofagus a um i lign
comedens ut bruchus vermis / et xilolibanum
lignum libani Xilon herba que saluia dicitur
Xulos i fructus Xistarches Athletarum
princeps Xistarcha substantie princeps Et
licet non erat in usu apud latinos usque ad tempus
augusti et digne erat tempore assumpta est quia
Cristi nomen innotuit quia usque crucem et ibi
Aab species auri Legitur
enim species auri tres nunc
zaab nunc offaz nunc
tharsis nunc ouison Za
bim interpretatur intellectus Zaber
na vel zaberna vel zabar
na vel zabarta / arca
vel loculus vbi vestes repon
nuntur vel alia quedam Zaba interpretatur monimentum
in plio vicorum forum Zabel interpretatur splendor
dic Zabulus interpretatur contrarius / vnde est dyabo
lus vnde zabulinus a um et per compositionem hec et hic zabu
ligena a zabulo genitus Item zabulon fuit
filius lie et interpretatur fluxus sanguinis / filius
noctis odor suauitatis / vel habitaculum pul
critudinis / vel fortitudo Dictum quod cum filium
genuisset lia ideo dixit iam stabit habi
tabit mecum vir meus Ipse est filius eius
Zacheus interpretatur iustus vel
iustificatus / et est hebraicum nomen non latinum
Zacharias interpretatur iustus / memoria domini
Septuagesimo quod anno desolationis templi
completo zacharia predicante memoratur
est dominus populi sui / et iussu darii rewsque
est populus et reedificata est vrbs et templum
dei Zatulus infirmus Zalata grando vnde
Vnde zalatam gemma dicitur quia instar gra
dinis magis est Zambri interpretatur lacessens
vel amaritudo / Et hoc nomen est ab amari
tudine figuratum quia peccando amaricauit populum
Zamel interpretatur psalmus vel canticum meum
vel hymnus Zanime fons est affrica quo
canoras voces fieri Haec Zamia vel
zania grece nostri autem quasi fraude et per
quam deceptionem per plumas vbi manum vertit
benignus onerat ibi aqua zamiaz Za
mon gemma Zar aprilis Zaran interpretatur
oriens / siue quia primus apparuit in ortu / sic
quia ex eo plurimi iusti nati sunt Zarena
gemma Zari oriens deus est Zana inthra
Zebedeus interpretatur donatus vel fenes Zeb
lupus interpretatur vnde zebe hostia lupi qua lupus
suffocauit Zebub interpretatur musca vnde belzebub
vir muscarum Zephirus grece latine dicitur flo
rens quia flores et gramina eius flatu vivi
ficentur / hic fauonius dicitur latine Zelpha interpretatur
os lambens Zelus li id est inuidia et amor / vel
feruor bonus siue malus Hic ergo zelus in bono
accipi potest cum quis nititur imitari ea que
sunt bona / et in malo cum quis dolet alium
se esse meliorem / Dicitur ergo zelus inuidia amor
emulatio siue in bono siue in malo / vnde
zelo as actiuum / et zelor aris deponens in eadem significatione
id est amare vel inuidere vel emulari siue significat
per inuidiam aut per amorem Item a zelus hic
zelotes id est emulator quo nomine dictus
est Simon apostolus / et zelosus a um id est zelo plenus
Zelus quasi tempus quod est figura et zelotipus
a um zelo plenus id est inuidiosus vel suspiciosus
et actiuum tamen in actu cum passiua significatione Sed
ergo zelotipus de eius forma inuidere sibi vel
alii et dicitur suspicio / et hic zelotipus qui de foris
alius inuidet ei vel alii et est suspiciosus Vnde re
bo dicitur zelotipus qui suspicatur de vxore sua
scilicet qui cruciatur ne castitatem fruat vxor
et tunc dicitur zelotipa vnde hec zelotipia in
uidia suspitio de vxore / et zelotipo as id est
inuidere et suspicionem habere / et potest poni transitiue
ut iste zelotipat vxorem suam id est suspicatur
de ea Zema interpretatur ius Zemelantes la
pis Zemerime talamus vel mirre resina
Zerima impetigines grece Zeta nota grece et
incole non est cuiusdam loci et hec zeta te id est ca
mera conclauis secessus vnde in passione
apostoli thome legitur zetas hiemales et
zetas estiuales Zeto as id est quero vnde ze
tama id est questio Zengis prouincia vbi est
carthago magna que est vel Affrica inter
bisantium et judiam sita Zezata caput
Zezabel interpretatur fluxus sanguinis vel fluens
sanguine scilicet medius stercus vel sterquilinium
precipitauit enim se deorsum / et comede
runt canes eius carnes sicut predixerat Elias
Ziblas efolium Zimmia vlla Zinza
la parva musca scilicet culex vnde hoc zinzala
rium canapeum ad eas arcendas Zinnos
grece latine dicitur fermentum / et hinc cum a quod
est sine et dicitur azimus id est sincerus sine fermento
Zinziber quedam species pigmenti Zinzinniare
est pardorum est Zion terra vera / sed
Zizanium vel hec zizania seges vel herba
pessa scilicet lolium vt dicunt et potest quemque per
sonde omni segetum Zizaparum species ar
borum Zizona porro Zodia grece / latine
alia dicuntur / vel signa Vnde hic zodiacus /

Animalis circulus vel signifer quia in eo sunt
signa nominibus animalium nuncupata, vel quia
sol intrans ea tempestates animalium sortitur
vel quia stelle in illis signis / et figure animalium
sunt disposite Unde zodiacus a um Zoa
i. vita Unde similiter Zon est sicho i. vi
ta et anima / vel vitalis anima Unde zoti
cus a um i. vitalis Et zezinus a um vivax
vel vividus Zagrafus a scriptura Zagra-
phon est pictor Zagrapgamenos quod
pingit Zona e i. cingulum et est pro latitudine
Unde zona dicitur lata porcio terre calida vel
frigida vel temperata ex propinquitate vel re-
mocione vel mediocrimitate solis Unde hec
zonula le et zonella le ambo dicuntur / et
zonarius a um ad zonam pertinens vel
zonos faciens / et per composicionem hec semizon-
fragium a fractio zone / et azonus a um
i. sine zona vel extra zonam Unde et azoni
dicuntur dei extra zonam zodiaci manentes
et similiter signa dicuntur quasi azona quia non continentur
velut intra zonam zodiaci Zorobabel
ex tribus nominibus integris dicitur et compositum
apud hebreos zo iste ra magister babel
sive babilonia sonat / et efficitur nomen
Zorobabel sic iste magister de babilone
In babilone enim ortus est ubi et
princeps unde gentis extitit Zoro-
astrum minimum sidus. Et in hoc ter-
minantur derivaciones Huguicionis
Pisani. De anno domini Millesi-
mo quadringentesimo quinquagesimo
primo explicit

A Nota de incestu et stupro et adulterio
in Aula
Nota de neutropassiuis et neutris passiuis in Audeo
Nota differentiam inter audax et temerarius in Audeo
Nota de cupidine et auaro in Aueo
No. de uerbis que gerundium cum actiuo liquet uox desinat in
passiuis et sunt neutra in Aueo
No. ordine ascendendo et descendendo ab auo in Auus
No. de fulmine igne uento imbribus generatione et
creatione in Aer
No. de nominibus uerbalibus tractatum in mens in Actus
No. de diuersitate agrorum in Ager
No. ualetate agnorum et ouium in Agnus
N. d. alabro fuso de diuersitate alitum in Alo
N. d. alie aliquis cetera ceterus in Alius
N. d. inter aue et uale et salue in Aueo
N. d. it. Afrum Africum et Africanum in Afer
N. signatione de exigo et subigo in Ago
N. significationes de Aula et de nominibus olearum in Alo
N. significationes de indulgeo in Algeo
N. significationes de altus in Altus
N. de consequentia comparatione amicorum in Amo
et differentiam amicus ab amicus et amicorum ac de ipso
et de variis speciebus eius Ambo
N. d. inter ambo et duo in Ager
N. equiuocationem de agger in Ager
N. d. inter ambo utroque et maduere et graeco ar-
dellio in Ambrosia
N. significationem de Ape et significationes inuersare in Apes
N. significationem de Apex in Apex
N. d. Afri Apri Referendi ueris et porta in Aper
N. significationes Arguere et arguo in Arguo
N. significationem de Area et ualetate ordini et noua
diuersa in Area
N. de versa maiore et minore in Arceo
N. quibus arma dantur in Armus
N. significationem de arbiter in Arbiter
N. nemorum ea nomina pharsalia in Arcus
N. significationem Asperagi in Asparagus
B Nota diuersa nomina equorum in Badius
N. plures diuersas Brachii in Baiu
N. significationem de Bachus Bassaris et Bacca
in Bachus
N. significationem de Bamby in Bambo
N. diuersa genera vngentorum in Balsamum
N. significationem de Basium in Basium
N. s. de Bardus in Bardus
N. s. de Baratrum in Baratrum
N. prima uox aliorum in Baulare
N. originem priapi in Bolus
N. geminum plancturarum et equorum Bos in Bos
N. s. Belli in Bonus
N. d. tube et buccine in Boo
N. de Boa Bucula Bostar et Buteis in Bos
N. s. de Bulla in Bullio
N. s. eius nominis imber in Bractea
N. s. de Brota et Breuiginis in Brocus
C Nota d. inter lib. et toga in Cado
N. d. inter causam caeli indicium et iustitiam in
N. d. inter cadauer et funus in Cado
N. d. inter accidit euenit obtingit et contingit in
N. equiuocationem de classis in Calon
N. cur Calce et Ilione dicuntur et cur Calce scilicet per e in Calo
N. differentiam inter calamus et penna et s. de calamus in Calo
N. s. de clamis et columba in Calco
N. s. de callus in Calco
N. s. de calx et calculus in Calco
N. s. de cano etc. in Cano
N. quomodo composita de cano habeat in canendo accentum
accentum in Cano
N. d. inter candidum et album in Candeo
N. s. de Cancer in Cancer
N. s. de capitulo in Capio
N. de generibus compositorum de capite et capio in Capio
N. de corporum quae ui capiuntur composita cum dictione
signante membrum sicut cauetur in Capio
N. s. de accipio in Capio
N. s. de cardo in in Cardiacus
N. s. de carus a um in Caris
N. s. de cassis in Careo
N. plura genera carcerum in Careo
N. d. inter cauum et cauatum in Cauo
N. s. de cocleare in Cauo
N. naturam Cauterii in Cauo
N. s. de Cedo in Cedo
N. d. inter cetello et cetelleo in Cello
N. de censeo censo et census in Censeo
N. de accentuatione huius dictionis Simcerius et Simcerus in Cera
N. d. inter cerno et video in Cerno
N. de generibus illorum nominum Achilles Ulixes et Laertes
et de consimilibus quae variantur in s et in e in Chile
N. de tenendo primarius et tunica in cinnia et cinnina
N. de origine cinnium in Cinnia
N. d. inter attingo pertingo et contingo in Cingo
N. d. inter cieo et cio in Cio
N. de uerbis desideratiuis habentibus in so descendentibus ab
actio accedo actio et actio antiquo in Cio
N. de circulis in Circus
N. d. inter cis et citra in Cis
N. d. inter colum coma et periodus in Colon
N. s. de colo lis et de colonia in Eodem
N. de purgatione mundi a tonitru in Colo
N. d. inter cominus et facetus in Como
N. d. inter inquilinum aduenam et incola in Colo
N. de diuisione corporis coronis in Corus
N. de curruca et curruco ab et de natiuitate in Curulis
N. d. inter accuso et incuso in Cudo
N. d. inter Ambio cupio et desidero in Cupio
N. d. inter quero inquiro peto et interrogo in Cupio
N. d. inter crudum et crudelem in Cruro
N. qualiter sit vrinat in Cresco
N. de genere noctis in Crepo
N. valetate climatum in Clauis
N. de proprietate in Crisis
N. quae tristes scribuntur in Cupido
N. de crocodillo in Crocus
D Nota de adiectiuis substantiuis positis in Dabo
N. d. inter damnum iacturam et de-
trimentum in Dubius
N. de dimitto in Decus
N. de dentibus in Demo
N. d. inter dyadema coronam et sertum in Demo
N. de ortu huius nominis deus in Deus
N. de tenseo tenso et tensio in Destio
N. d. inter mille et milia in Dya
N. d. inter simplex et simplum in Dya
N. de dies in Dyan
N. quot nomina dyana habet in Dyan
N. qualiter dictio et dictio conditio et conditio scribi
debent in Dico et
N. d. inter disciplinam doctrinam facultatem professionem
et scientiam in Disco
N. d. inter dotem et donationem et paternum in Do

N. q verecundor et iracundor no dim apd v dd ad
N. regulas de ia ppon trad in coporon t eo
N. d. int totalis et totabilis in toto
N. d. int dare et donare t mung t donu v dono
N. d. int abduco pduco deduco in duco
N. d. int loco t conduco in duco
N. q gra navium diusa t d instrum iam v dromos

E ota de esurio in edo
N. triplex gen electore in edo
N. qua cum in coporon incipiente
a vocali dz pmittiar in eo
N. qua ydiebe tulpat ab autoc v eo
N. q dz parriar et ptibor mecior t tibor v eo
N. d. int omnis et cuncta in eo
N. d. int equs a idt misty a w in eo
N. s de obeo in egg
N. pla nomia thuribulorum in eo
N. s de equipeco in epi
N. de ih in egg
N. circuitus in eup
N. q in et en id sunt in mlis dicitib gel int
intransitiuum et entransitiuo in erge
N. q ether facit in acto etheram vel ra qui
format d se vnu fem p a t q aa in ether
N. de evan in evan
N. quae est pom p quoh metallo in eb
N. quae ciconia dz e vzebes in ezebia

F ota d. int flagitium et facig in facio
N. d. int pdas t ins in facio
N. d diebq fastis t nefastis in facio
N. connotatas d gfitio in facio
N. q vocalis an vocales in latinis dictionibus cor
in grecis producitur in fagin
N. q p h t f d sonat in falon
N. ta gra curationis in farma
N. d pascha quo dicitur ire in fase
N. q accidunt in die epifanie in fasmos
N. d. int factor manifesto et pdo in fateor
N. d fedq cil in fedo
N. d. int fenq t vsuram in fenq
N. d cadmo t emp fabq in fenix
N. in fenix quae sibimet liuos capillos d inmio
N. in fenix quae pumceq dz rubeus
N. quo dido fundauit carthaginem t quare
carthaginenses dim peni puni t punici in fenix
N. d fenice aue in fenix
N. d quo fero t sua gta accipiunt ptt t sua v fero
N. qua referre tone amp se et qua g tum
gentis p pertinet in fero
N. s d ferula in ferio
N. s que pueri dzmt ptuti vsimist manu re
ferula in ferio
N. d. int ferata t furiosus in ferio
N. quae dies dim feric t quid esta in feria
N. d fessq qu e ppm et qn nome in fendo
N. q neutropassiuum dz dici nec qz e cig ste v fio
N. in cod q neutra dz dici nec qz e cig spes
N. d futurus in fio
N. qua fato et fio dz proferri tm qporum in fio
N. d. int fons et fouus in fons
N. d. int stultus t fatuus in fortuna
N. d. int fatuus t fortuna in for
N. in cod d. int fallax et mendax
N. in cod d. int falsitatem t mendacium
N. in cod d. int verum t fictum in fors
N. d fortuna
N. quae est sit rubor cu verecundatur et pallidus
cum timet in frons

N. d. int pauor timor formido metus in formido
N. d. int funebre funereum t funestum in fos
N. q omnes reges egipti pmt dici pharaos in fos
N. d. bpe nomine fum in fos
N. t cod de fecunde in fos
N. d. int femen t femur in fos
N. q gen femur t stirps dz in fos
N. d. pussimillas in fos
N. q filiorum ordo quadruplex e in fos v fio
N. d. int fouea t fossa in fouea
N. regulas d formacon nom tranou in indeo in fulcio
N. q re p q ui fulgur q tonitru audia in fulgeo
N. qua unus vini fuit fecus d fuo annoq ced fui v fio
N. d ois precepte actionis in fue
N. d. int flere merere plorare plagere lugere in fleo
N. q pluma nasr d tua in fluo
N. quoties cum ff po an f rlq q nl e in coporon
mutat m in n in frago
N. plura nomina troyanorum in frigia
et qualiter troya dicta est in frigia
N. que va faciunt supini v cum nl in cus in fruor

G ota significatos de galla
galia esse in galla
N. in cod significacionis d gladiosus
N. romanorum pla nomina in galla
N. q gausape facit ablm in e in gausape
N. q mlg et geon ide femmg e in ge
N. d gemis in ge
N. que centauri nati sunt adulterate cete in ge
N. d. int ignis et focus in ge
N. q e pgenies t progenitas t v incipit plet in ge
N. in ge duas germanias ee
N. in genos quale infans e in vtero nunc
et quae homines laernant dum st prostr
nunt ad genua
N. in genos q gemma confecta st misericordie
N. d diuisione armorum in gero
N. in cod d. inter gerere et ferre
N. in gera q geno dz nl fringit et bicorpor
N. in girq quo t qua filii st dmi
N. in cod s illius dicionis gigilli
N. virtutes de gorgonibus t qua gmeingz vide
bat eas verbatim in lapide in gorgones
N. s d gutta t d. int gutta t stilla in gutta
N. s de glaucus in glaucus
N. d glicicin q e voce n q t fem f in glicin
N. nam et significacionem de glis et de glis
cunc in glis
N. d. int glosam et comentum in glossa
N. d. int singularum et tirogfinum in gramma
N. d. int magnus et grandis in grandis
N. d. int gnus et grandinis in cod
N. in eodem sq de granis
N. ibidem d. int grauitas et grauitudo
N. d. int guida et pregnans in cod
N. tres giras ee t s d gratq a w in gr
N. quomo greci fuerint diuisi t quot st
lingue grecorum in grecus

H ota significatos de habitu ton tui in habeo
N. significacionis d hamo in hamus
N. s de hamio in hamus
N. quo hyemis dz sillabicam in hies
N. d. int senecta tgll t tramcs in hiems
N. ta gra loquendi ee in hermene
N. d ia orcim vespe ad sabbata in hespera

N plura noia gnemie Jerusale in dicis
N plura nomina de stelle matutinal in Hespera
N quo versa palat fetum, simum in . . .
N q micheas qui in n ex tij in Girna
N d me Hostias et victima in Hostio
N dimisiom aromis in Hostio
N d me casus ostium et suanud in Hostio
N q hospitatis a n t mhospitatatis a mm . . .
sunt in vsu nisi in nec ge pli in Hostio
N d me divine diminitis humane in Humg
N q nemo caret pluralitate in eodem
ota q ij gram t lem co vital in Ja
N q Jta a Jacio debet scribi per duo ij
et ireglat pmunciari in Jacio
N d advyte tempore in Jam
N in eod d me janua januam forem t valua
portas posterum antidotum hostium t aditus
N in eadem de diebus mensium
N in eod q iacto ab p tenede t iactaculud
et no ientaculum
N naturam ibidis in Ibis
N d intitulacione quidij in ibim in Ideo
N de ideosaba ieiunium
N d jerosolimam in Ibis
N d Jesus qua dz scribi
N d ymo adv qual dz scribi t pnunciari in ymg
N d me mi et infra t me mtis t in tro d fit
N d intestinis q ordina in med . . . in fit
N d actu glorie d mte t mtis in ypos
N naturam ypeganni in ypo
N qt mod sit constam in Jpt
N d me mbe impare t prope in prbeo
N d me me et instititias in eod
N q Jupit t Jouis fetum sunt vnu nomen d ano
ota pla ga lactare in Lacto
N ibi qual alia ex pus clemety vuti
N ibid de vno . . . gntiles sumptum ge
N nas lappatice herbe in Lappa
N d littera quo debeat scribi in Lego
N d me intelligerat et intellis ibid
N f de lebys in Lenio in Leng
N f de Leno
N d me libertas t liberalitas in libeo
N qual bacha di liber in liber
N d vbis impersonaliby actie voc eius quib
sunt t mmeri et commingatome in libeo
N de vbi venditoris . . . in Licco
N d me pollicitor et pmitto in Licio
N d me vram vixam mmunicax in Limus
N f de lino . . . in Lino
N d me lacus piscina stagnum in Ligno ad
N d qualite sole et terre et Lune in Lucto
ota d divis ghes pomorum in Malum
N q dz elige incipiens vocem in mad
N d me mgte me . . . in memi
N de menstruo in mene
N d me vang et mendax in memi
N d me amnozeta et mrdiam in mergo
N de mercurio in mereo
N d petimemal t alios esus in merc
N dimisiom orbe per partes in metior
N d metallis in metho
N quet siliquas contmeat semisses stater
solidus et nuna in mugo
N quid sit miracilum in Miror
N d mirmidoriby in mirmidon
N d me mistela t mistio in mista
N de modio in modi
N quet t quot fata fuerunt in illis septe dieby
mob ostedimt sy pma vo de re in meas
N d musis noue t quod est musa secundum astrois
phos t theologos in mosis
N qua leuca dmfimcd vocet in moleo
N declinacioe t pparacioe d plus in moleo
N q mulieb nec add animal a mulie non
videre turpia amalia in coitu in molo
N ta gna monachorum in monos
N ta gna mortis in morio
N sex gna motum in monco
N quet nomina by magnu in moveo
N pulsa a forma ch t d pectore in mmo
N d me mutus comedo a comodo in mnto
ota d nepa t natura ey in nepa
N termmy fluctis desemior alijs et
puzzosior esse et qre appllar nondales in nor
N gna fluctis ta duo tonig t molli vera in nero
N qre notesto t fuesto pbimum eo bvne t sila
en sro fimited in notesto
N de matrina a mtoo in mteo
N partes omnes nasi in nosto
N d me nocta t spurig in nosto
N deam nomi nimpharum in mubo
N d nunna t est gem usigre eis in lema
ota de ebelisms et coucer cur sit
ornameta curi in orno
N d me vlig t vltro vnln in oleo
N q planto stetet fillo tria debet
reqniri in obelg in oliua
N dmsa nomma olmarum in oley
N d olivis t quod by vtrm me in omno
N q ompe debet scribi sy b in ops
N d me mops et pauper in oxi
N d dete figm acetmo
ota q pan e qmod deg et no natus
eis t qnare vocitus fuit amor et
quare dz amor vincit oia in pan
N de gna panim in pan
N nas panitosorum t fafagorum in pan
N q vce pnt vere t p passie voce in pare
N d panlilil v in para
N d institucoe nomm pistris in pasco
N quot mod pal recipi in pativ
N f de petten in pecto
N dmsa nomina pedem in pede
N dmsa gna pener in pena
N quo cognosam ven pyper in pir
N vy autor ey est actiue orund in pio
N d me vrbe plis plebs tetis vrbis et no
ibi dimisiom romanorum in pole
N noia q aiunt congusty adeo in pole
N a qui menpit gigue t feid grepe in prips
N f de pnes in pruis
N f de plutens in platos
N f de planta in eod in platos
N d me planta t plantara in platte
N f de complicis in plico
N d me simplex t simplum in plico
N d appicon malum secundum pedes in plico

N. d. m̄e pravus et malus in pravus a u-
N. d. m̄e preda et rapina in preda
N. q. nullum verbum componitur nisi com̄ sit de-
de cuius geminaci finales in predo dic.
N. quo papa dr̄ deus. in prasse

Q

Nota d. m̄e nequam et malus in queo
N. d. quibus dicitur accesso a quero et in quero
N. d. hec dō quesso quod est defectiuum et a
normalium in quero
N. de inchoatiuis verbis pro quo suo rep. in queo
N. significationes de quin in quin
N. de ca m̄e cum et quando quia in quis
N. s. de cum in quis
N. de composit. a cum quo accentua in eod.
N. et in eod quo quis s̄tat̄ in p̄sceni
N. et in quis cum in dum quod ponitur tunc q. in
ablatiuis casibus
N. in eod de d t t que sunt affines summum

R

Nota quot sunt nota vanare et ou
clamat sit in rapio
N. s. de regula in rego
N. dicitur naturam earum
N. rationale et ronabile in reor
N. gna arborum que seruit pro laetiniis in resina
N. de rastrum nauium et quibus sede sunt ro-
mane sedes in rodo
N. de m̄e rogum pira et m̄e funus et sepulcrum
et tumulum et monumentum in rogo
N. que mac rubeo rubescit in rubeo
N. nam rapi et rape in rupo
N. d. m̄e riuum torrentem flumen et fluuium in uo
N. d. m̄e diuus et dexinus in reus

S

Nota quid sit sabbatum et quo modo
dies nominantur in sabbatum
N. in eod. quo quibus planeta domi-
natur super suam horam
N. q. ignis et aqua sunt clementa quia in salio
N. d. m̄e salio psallo et fallo et sallio in eod.
N. de quantitate satiorum et vini dum in satur
N. quid sit scilicet in scedo
N. quid sit sedes et quibus datur in sedeo
N. de dic. quod dicitur teneo cum dicitur et absit in sedeo
N. regulam quod omnia quia a sedeo mutatur e in i
in presenti in sedeo
N. q. sunt quedam verba que possunt esse neutra
et actiua et cum hoc sit audit autor ille
in fine in sedeo ut assideo obsideo
N. quod q. diriuata de seqor de sillabicat in
sequor in fine
N. q. sereno habet duplicem sensum et dicitur sereno in
sereno
N. in scilicet vero sicilia non habetur quod s. trinatura
dea fuit que et a a sicilia dicitur
N. s. de sisyphum in sibilo
N. que sicofanta dicitur falsus calumniator in sicco
N. diuisa nec fit simul adsum in simula
N. quid sit situs in sino
N. de soleis et nomine in solus
N. q. solemnis dicitur sibi pro unum l et pro duo n et dicto
diriuata ab io in soleo
N. de nomine ablatiuo et dicitur in solus is.
N. q. solito et solers dicitur sibi pro unum l in sol
N. quid est solecisimus in sol

N. quot sunt animales virtutes et natura-
les in somnus
N. quot modis maria somnia pro somnia secundum
tertium. et quot sunt modi somniorum in somnio
N. in hiis quod sub deponit acto et quod ablatio
N. ibidem de m̄e sub et super
N. in sueo de plurali istius nominis sanguis
N. de m̄e tabem saniem in sueo in sueo
N. de consuetudine inmatmorum et hero de sacre-
N. de m̄e eternitas sempiternitas perpetuitas in sed
N. de etatibus mundi et hominis in sum
N. de cute scilicet quod scilicet de quo lignum dolat in scalpo
N. de ordine eporum quadrupatio in scorpio
N. quo nomen gentile vel patrium terminatum
in is faciat ablatiuum in i ut scolaris in scola
N. naturam aque in stateo
N. quid est scema metaplasmus et tropus in scema
N. nam nomen valium in scabo
N. s. de species in spetio et dicitur m̄e gta de specio
N. in spondeo quod adiectum dicitur addi in nec gne
diriuatiuis ponitis mali et nominalitate
N. q. spiritus potest sic mittere quam pretium in spiro
N. d. m̄e stellam siderum et astrum in stasis circa medietatem
N. s. de consto in stasis
N. quam vim habeat instar in stasis circa finem
N. de presto ab aui atum quod est actiuum pro commen-
datum in eodem
N. quid est prestigium in stringo

T

Nota quid est talentum in talis
N. significationes de tessera in taxo
N. d. inter telum et arma in telon
N. d. m̄e portentum prodigium monstrum
ostentum in tendo
N. de partibus terre locis regionibus prouinciis in terreo
N. quot modis tempus accipitur in tepeo
N. d. inter timidus et timens pauidus et pa-
uens et consimilia in timeo
N. de impersonalibus verbis in tenio
N. d. m̄e totum et omne in topasion
N. quid sit torres secundum leges in torreo
N. tria gaudia triumphi in tribus
N. ibidem quod tribus diuidebat in milites plebeios
et senatores
N. s. de tetrodea in trochos
N. s. de trulla in tendo

V

Nota s. de vacuas et vacui in vaco
N. s. de vappa in vaporo
N. d. m̄e vetra vterque et aliquis in vemio
N. s. de conuenio in venio
N. q. sunt genera vermium in verro
N. de aduersus et consimilibus in verto
N. de nominibus vasorum in vestor
N. de nominibus vestium diuersarum in vestio
N. d. m̄e video aspicio et intueor in video
N. quo victrix declinatur in vitio vinco
N. de vice dis et quod diuido ab quod inde in video
N. q. tribus modis dicitur indiuiduum in video
N. q. vita per fastia dicitur sibi per unum t in vincio
N. genera viuarum et vitium in vincio
N. ibidem de plantacione vitium placom in singulari
et vitium in plurali et de consimilibus
N. ibidem unam regulam generalem de t ans
N. d. m̄e vindex vlasor in vindico
N. de declinatione istius nominis vis in vireo
N. q. vltrix declinatur sic victrix in vlascor
N. quibus causis vxor dicitur vxor et quando fuit ea accipiendi
vxorem vel mulierem in vngo
N. de vnguo in fine quod vnguo habet v in medio et o

et in prima pro et in sextenma psonis no pre
dicam ad unguis nomen
n sillabicator de unguentum in unguo
n d. mit una ab. et unia is. in unus
n d na upupe auis in upupa
n ex thema mod dr abusio in utor
Nota in qua tempus finit vnecta[?] ed de x
Nota tres species auri in Raab

Aron / Ante / Astrid / Abramn — Afios
Abigens / Abige / Abactor et ana — Ago
Abies / Abijtio — eo
Abdomen — Rostro
Aborigo — Orior
Abstenimus / Abstineo — Teneo
Abintestato — Testor
Absens — Scio
Acies / Acing / Acto / Acetri — Acuo
Acidus / Acinatia / Actarim / Actabliu / Acerasod / Acris. etc / Acer p arbor / Acreria. et / Acrews / Acrugaris / Astia / Acrimonia — Acuo
Acadens — Cado
Acalitulus — Calco
Attentus — Cano
Attendo — Calco
Attaris — Caris
Atomita — Canto
Acroterannus — Leos
Acola — Colo
Accuso — Cudo
Aclino — Cline
Atronitus — Crono
Acheron — Chere
Achiles — Chile
Achaldemach — Emat
Aetrum — Ori
Attubi — Nobi
Attabernalis — Conco
Adulor ari / Adulter — Aula
Adipiscor — Apes
Adeps — Epulio
Adoro — Rostro
Ador — Adoro
Adolescens — Oleo
Adprime — Premo
Adstio — Scio
Addisisca
Advena — Venio
Adverbium — Verbero
Adpresens — Contio
Affabris / Affectus — Facio
Affecto as
Affirosces — Fors
Aforus — Foras
Afinis — Fos
Agmen — Ago
Agger — Gero
Agarma — Gamio
Agnatus — Nascor
Altilis / Altella / Almus / Alvus / Alnea / Altedo — Alo
Alpis — Altus
Alopicia — Alapa
Alleluia — Ia
Alamus — Lamis
Alemanus / Alipes — Pes
Alignadin — Dian
Alignatio / Alignatissime / Alignando / Alignis / Aliorsum / Alignorsum — Clivo
Allubus — Libeo
Allinorum
Alluerat / Alluvia / Alutus / Alveolus / Alveare / Alveatim — Luo
Altiplex — Plico
Ambago / Ambignus / Ambugeta — Ago
Amnis — Amo
Amfibalus — Ambo
Amfitasia
Amfiscus / Amfiteatrum / Amfitrites — Ambo
Ambiloquium
Amfibrachis — Stratos
Ampulla — Bulio
Ambidexter — Do
Ambitio — Eo
Amicus — Amo
Amedo — Mado
Amens — Mens
Amertus — Mago
Ammissis — Mugio
Amplector / Amplexor — Plecto
Amplaster — Pello
Angelus — Agios
Anelus / Anelia — Alo
Ansa / Anchora / Anecoretes — Ango
Antipita / Anticipo — Capio
Anticaco — Canco
Antile — Chile
Agnicomus / Auricomus — Coma
Ancora — Cheros
Anclo as — Clepo
Antifona — Fonos
Anfora — Foros
Androgeus — Genus
Analetica — Lisis
Analogia — Logos
Antidicomarite — Dico
Anitos — Rite
Anomalus — Noma
Anabas / Ansa — Nonas
Anomatopeia — Poyo
Antitesis — Ptosis
Anastasis / Antistes — Stasis
Anxiangia / Aprilis / Aprilis ard / Apricax es — Afros
Aptus / Apto — Apes
Apocopa — Cope
Apocrisis — Crisis
Apoforetum — Foros
Apex — Poria
Aporia — Porto
Apex / Apes — Pes
Aplaudo — Plaudo
Aprihedo — Plaudo
Apostolus / Apostata — Stolon
Apeteria — Teca
Appositus / Apposita — Pono
Aqualitium — Lictio
Aqua — Equor ard
Aquila — Acuo
Arena — Aer
Arctocopos — Copos
Architriclinus — Cline
Archisinagogus — Sos
Archigenes — Ge
Archimandrita — Mando
Ariopagus — Pagus
Arcus — Arceo
Architectus / Artus — Arceo
Arbor ard / Artheca / Artopta — Arceo
Aruspex — Auco
Armido — Arto
Arvum — Aro
Arcenese — Ardeo
Arismetica — Reos
Arcos — Arceo
Assidue / Assesso — Sedeo
Assecla — Sequor
Assinus — Sedeo l sodo
Astis / Astia — Acuo
Assuis a ui / Asso as — Ardeo
Astrogete — Gothi
Astronomia / Astronomia — Noma
Asistrix — Sisto
Astendo — Scando
Astia / Astiso / Astur / Astriona / Astucto — Saura
Assintecon — Deis
Assevero — Severus
Atrox — Arceo
Atomina — Tam
Atanathes — Atanathos
Atene are
Atrining — Teris
Attarita — Dira
Attonitus — Tono
Actitionor — Torreo
Avius a ui / Avellinus a ui — Vello
Aufesit — Augeo
Auspex — Audeo
Ausus / Ausio / Auspex / Auspitato / Autepus / Augustus — Avico
Auriga / Aurora / Aurata / Aurum — Aer
Antemia — Amo
Aurifaber — Facio
Auris — Haurio
Aucimento — Lino
Autumno — Timeo
Autor — Augeo
Azonga — Zona

B

Balo — Bajulo
Balutas — Balum
Baluca — Baulo
Ballius — Balo
Batta — Baulo
Befotrofium — Trofy

Belua
Beluina
Belues
Bellus
Bellanus
Bellum
Bellona
Belinus — bonus
Belsebub — zebub
Bene
Benignus
Boos — bonus
Berbex
Berbica — oues
Bessus — bos
Biber — bis
Bibliotheca — teca
Bicolor — calco
Biceps
Bicaput — capio
Bicellium — celo
Bidens
Bidental — demo
Biduum — dian
Biennis
Biennium — annus
Bifarius — for
Bifarium — fos
Bifidus a um — fido
Biga — iungo
Bigamus — gamos
Bilanx — latto
Bilix — litto
Bilis — bis
Bimus
Bimatus — annus
Biatonatus — thatos
Biplex — plico
Bitumen
Bituligo
Bito as — bibo
Biuium — veho
Bocida
Boetes — bos
Bosforus — bos vel foros
Bras — bos
Bolus
Boletus
Bolona
Bolo
Bolidi
Bola — bonus
Bombus
Bombax
Bombinare — boo
Bostar
Bosor
Bostanda — bos
Bubastis
Bubalus
Bubulcus — bos

Bucerus
Bucula
Bucolica
Bucetum — bos
Bucca
Buccina
Buglossa — bos
Bulbus — bullio
Bumasta
Bupressis
Bulus — bos
Bursa — byrsa
Butirum — bos vel buo vel thyros
Butinarum
Buteo — buo
Buxum
Buxus — pyxis
Blacta
Blasfemo
Blasfemus
Blastor
Blenus — bladio
Blesus a um — balo
Brachium — bare
Bratus — bracos
Brauium
Braucta — briuey
Breuis
Bria — bracos
Brisinus
Briso as — brisin
Bruto — bruta
Brong — bracos
Bruma — bracos vel imeras
Bruscta — bracos
C[alo]
Caballus — cano
Cacofo-
nia, caca-
cefatus — fonos
Calcatus — calco
Calcto
Calcio as
Caliga
Calor — ibus
Calumnia — caluo
Calciamentum
Calciarius — calon
Caleptra — capio
Calidus
Calipus
Calebs bis
Caldus
Caldaria
Caligo
Calx pedis to
Callus
Callis
Calleo
Callidus
Calliditas
Calx pes pedis — calleo
Caliope — fonos
Camena — cano
Campus
Campio — campi

Campana
Campanile — campi
Camus — capso
Camillus
Cameta
Camilla
Camelus
Camelus
Cameo as — camur
Cantherius
Canna
Canabus
Canistrum
Canis
Cantus — cano
Cancer
Cangrena
Canticus — cado
Candela — cado
Canger — canon
Candeo des — candeo
Cantus tum — cano
Caprona — capio vel ...
Capna — campi
Caper
Capra
Capella
Capricornus — capio
Capillus — pello
Caraca — opes
Carina
Caribdis — imo
Caro — caros
Caretum — careo
Cardiacus — cado
Carmentis — carpo
Carmen
Carduus
Carduelis
Cardo — cado vel careo
Carbunculus
Cartilago — cata
Cartago
Carbasa — careo
Casia — cado
Casa
Casina
Cassus
Casula — catta
Castellum — castro
Castus a um
Castrensis
Castigo as — castro
Cassis idis
Cassida
Cassis fio — capio vel careo
Castrametor — metor
Catulus — cano
Catena — capio
Catacrisia — careo
Cattus
Cata — canco
Cataclismus — clo
Catascopus — scopin
Canalis — cano
Cauillo — caluo
Cauda — cado
Caulis — alo
Cauma — caumoso
Caupo — capio
Causa
Causor — cado
Cautes vel
Cautio — caueo

Cetus — careo
Celidos
Celtes vel
Cella
Celeruma — cela
Celia — caleo
Cementum — cedo po
Celsus a um — cello vel
Centussis — assis
Cenodoxus — doxa ut inienon
Centaurus — Ge
Capadoces — cepe
Ceptiger
Cepio pis — capio
Cernuus
Cerinal
Ceriale — cedo po
Cerberus — ceros
Certus a um
Certo as
Certopa
Cerdo — cerno
Ceroma
Cesarees — cedo po
Cestus
Ceston
Cestus tum — cesto
Cestus tus — castro
Cesso as
Cessator
Cetus ti to
Cete — cedo
Cedrus — i. incte pg cedo
Cibile — cibon vel abg
Cicuta
Cicatrix — seco
Ciminus — cedo pmo
Cibus — tirtus
Ciclas
Ciclas
Ciclops
Ciclaminus
Cicida — circulo
Cignus — cano
Cilium
Cilia — celo vel cilio
Cilleba — cibus
Cimitarium — cimis
Cima — como
Cimba — cubo
Cinamomum
Cinamomum
Cinnus a um
Cinedus
Cinoprima — cano
Cinifes
Cinifex
Cinocefalus
Apocefassa — cefas
Cinis — candeo
Cineraria
Cinadela — candeo
Cippus
Cipio
Ciparissus — capi vel cefas
Ciromantia — amaro
Carbus — carpo
Circinallo — telo
Citus — ciere
Circo tus — chiros
Circumflexi — cuo
Circumuncio — conatio
Cirotheca — teca
Cista — custodia
Cisto — cio cis
Citrus
Citotaranea — fo

Citrosus — cio
cinis
coagulum — ago
coclea — cano
cirrus — Cado
codex
Cacumen — emin
cacumen a. iii
conquiniscus — a. iii
Cophinus — cano l. cor
cogito — ago
Cognata — nascor
cohors — hortor
Cohibeo — habeo
congruus — emo
Colos — colco
columbus
Columbar — culmen
colus — colo
Colo
colera
colurus
colonus
colossum
colitum
colema
colustrum
coluber
colustrum
Columna
columella
colubella
columnus — Culmen
columella
colum
collibium
Colafus
collis — Culmen
colurida
colurum
Collega — lego
colateralis — latus
collibista — libeo
collucio — luceo
colluvium — luo
Comburo — uro
coma — colon, culmen
Comessatio
comedo — edo
Comminiscor
comentum — Memini
Communio ab — Munio
Comes
comitellus — Meo
comitor
Comercium — Mercor
Comedia
comicus — Odio
Compages
compagino — pango
Compescor — pascor
compilo ab — pinso
Compedio
compes — pes
Compos
compotio — potis
Computus — puto
complector
complexor — plecto
Complexus
complico — plico
Complex — plico
combatuus — cathol
conclassis ab — calon
concors — cordian
Conus — conq

Contor — conq
conciliarius
concio — cio
contionor
concionabulum
Concuba — cubo
concubina
conclave — claudo
condicio — dico
Condilus
condilomata
condo — do
condolum
condia ib.
Confinis — fos
confugella — fugio
conflages — flo flas
confragus — frago
confrixus — frendo
Congeries
conger — gero
congruus
Congrua — grus
coniphibes — habeo
Coniunge
coniugium — iungo
Constantinopol — pole
conspectus
conspecto — specio
conspicuus — Decerno
cospolor — Dolus
copula
copilia — Silo
copul
Conspicor — Specio
conspicuus
conspicillum
contingo — tago
contagium
contemplor — tego
contubernium — teneo
contingo
contracto — traho
contribuo — tras
contaculum — remo
conductor
conversus — verto
convador — vomas
coninna
comminuo — omne
Contha
conclates — clavo
conticaria
conchilis
conchylium
Conchio — cilleo
conciliare
Contiuna
continuo ab. — inmo
Cophinus — clamo
copis pis — obo
copiula
Cormen — Cano
Cor. dis
cordis
corda — Cordian
cordulus
corbina
corclama
Corepiscopus — Scopin
corbus
corbita — curro
corbis
Corim — creos

Coragia
corium
corticella
cortex — Creos
cortina
corinthus
corium
Cormus
cornu — Creos
cornula
cornicula
cornicor
Cors tis — hortor
Corpus
corporis — Rumpo
coraulos — aula
costrus — Castra
Cos . otis — cote
costa — custodia
cosmographus — grama
cosmodixa — dicus
cotidie — dian
Cubo
cubile — Cumba
Cucumer — amarus
cucullina — Culmen
cuculla — claudo
cuias . ab — cuius
cuiso — cuso
Culatra — tasto
culus — culeus
Cultus
cultellus — Colo
cultrum
culpone — culmen
Culleus
culicula — claudo
culigna
Cumulus — culmen
cumma
cuna — Cine
cunabulum
Cuniculus
cuneta — Co
cunctus
cunctor
Cupa — Capio
cupa
cupidenaris — decus
Cura
curia — Cardian
curro
currus
curtatus
curvitas — curculus
curritis tis — curro
Curculio — garrio
cuspis — cepes
Custos
custodia — Cote
cucio
Clades — claudo
clam
clandestinus — Claudo
clancula
Clamo — calco
Carus
carinus — Colo
carigatus
Classis
classificus — calo
classicus
Clarus — claudo
Clamus
clama — Calco

Clemens — Cluo
clerus — colo
clibanus — Cleos
cliens — colo
Clima
climax — Cleos
climactericus
Clipeus — Cluo
clipeolus
Clisterium — Clepo
Clito — cluo
clito
Clivus — Cleos
cloaca
cludo — claudo
Clunaculum — cluo
clunis — doleo
Crabo . onis — cabo
crater — Cra
Crapula — curro
crassus
crassitus — crispo
creberus — creos
Crebissimus — furno
credo — terno
credibe
Cremare — cremos
creta — cresco
creteus
Crias — terno
crinices — cripes
cribrum — creber
cribellum — curro
crimen — curro
crinis
crinitus — terno
crippa — crapa
Crisma — crisis
cristus
crispa — terno
crito — crisis
Croco — Cra
crotico
crucibulum — bolus
Crudus
crudele
cruor — Curo
crus
crusculum
crustumulus

D

Apes
dapsilis
dapes
dapatice — Do
Dapino
damus
damsta
datiuus
dacacora
Debeo — habeo
debilis — bonus
decennus — annus
decidulus — cado
decapula — capio
decacordus — cordian
decarmo — cordian
decanus
decades
decernimus — decerno
decretal
decanbile — limbo
decorio — decos
Decem
decanna — decem
decemus
decaima

Decus
Decor
Decibilis — decet
Decada — deus
Decapolis — pole
Dedicinus — do
Defexitu — afros
Defincto — fruor
Defectisror — cuo
Defendo — frando
Dego — ago
Deitas
Deitura — deus
Deiectus — iubeo
Delibno — bino
Delector — delitie
Delientus — ventos
Delumbis — libeo
Delubrum — luo
Demarchus — archos
Demus — dea
Deus
Dentix
Dentula — demo
Deorsum — verto
Depellitor — licio
Depigis — pige
Depilo — pinso
Derivo — rivo
Destemur — seno
Desolor — soli
Desidero
Desidero
Desideo
Deses
Desidea — sedeo
Destino — teneo
Detrimentum
Deterior
Deterimus — tero
Devexus — veho
Devius — vincio
Dextra — dextro
Dextrans
Dextro — do
Dextrorsum — sto
Diabolus — bonus
Diadema — demo
Diametrus — metior
Diatesseron — dia tesseron
Diasinteticus — stasis
Dicolus — colon
Dictica
Dictio — dico
Dieresis dia vel ereo
Dies
Dietim
Dietus
Dieretus — dian
Diesper
Diesis
Difficilis
Difficulto — facio
Diffamo — famulor
Digitus
Digitabulum — deca
Digeries
Digestibilis — gero
Diligentia — lego
Dilema — lemos
Diludium — ludo
Diluvium — luo
Dimidius — medius
Dione — dian
Diomerus — emeras
Diobolaris
Dioblataris — obelus
Diota — iota
Diplo
Diplomia
Diplois — dia
Dipondius
Diptotus — ptotos
Dirinus — emo
Divo — rivo
Dira — dura
Discors — cardian
Dissologia — dia
Disticum
Distiral vel con — stipos
Dis — dito
Dispesco — pastor
Disertus — sereno
Disiacio — sondo
Discolus — scola
Dissicio — seco
Discus — deus
Distrophus — strophos
Discrimen — cerno
Disceterna — cisterna
Dimersolimum — clime
Divinus
Divus
Divus — deus
Divis
Divitior
Divinus
Diuturnus
Diutius — dion
Dives — dito
Diversimode — sos
Divortium — verto
Dividio
Divisibus
Divividio
Divinculo
Divudia — video
Dodrans
Dodona — do
Domiciolum — colleo
Dorsum — duro
Dorilus — doleo
Dos
Dotalicium
Doto — do
Dualis
Ducenarius
Duellis — dia
Dulie — bonus
Dissensus
Dividens — dia
Duntaxat — taxo
Duodecennis — annus
Duo
Duolentus — dia
Duplarius
Duplus
Duplico
Duplex — plico
Duribuccus — bos
Dusius
Dux — duco
E bur — barri
Ebrius — braccos
Ebors — cardian
Ecce vel ecco — ecoy
Edecimo ab — deca
Edifico
Edificax — facio
Effigies — fingo
Effrons — fons
Effebus — ebos
Effectus — foneo
Effonoscere — fundo
Eglotteros — teros
Egressus
Egreo — egeo
Egregius — grego
Eiulor — iulus
Elencus
Electrum
Eleison
Elemosina — el vel eli
Elementum — ile
Elegans
Electuarium
Electo — lego
Eliton omis — litio
Elogium — logos
Eluvies — luo
Emititius — tetus
Emanuel — el vel eli
Empos — emo
Emulus — manco
Emchens
Emolius — hemis
Emendo — emado me
Emina — mini
Emicadium — metior / mico
Emulor — moles
Emonsus — mugo
Emplastrum — plasmos
Emistictum
Emisticum — sticos
Encenia — cenon
Encheiridion — chyros
Enclesis
Encleticus — cleos
Endecas
Endecasillabum — deca
Enpheus — emos
Encastum — epi
Energumenus
Energia — erge
Enens
Ennum — eo
Endris — idor
Enneoptagon — nea
Enneleos — ne...s
Ennoian — nois
Ennoematicus
Entrea — trea
Entimema — timo
Epicrasis — cas
Epiciclus — cicus
Epitrotillum
Epitrotris — trocus
Epimeras — meras
Episima — fasmos
Epigrama — grama
Epilema — lemos
Epilogus
Epilogium — logos
Episinalimfa — nubo
Epogdous — ogdo
Episcopus — scopin
Epitasis
Epistasis — stasis
Epistilium
Epitafium — tafos
Epistola
Epitasista — stolo
Epentesis
Epitimum
Epitimantus — thesis
Equanimis — anima
Equiferus — fero
Ergo
Erazium
Era
Erisima
Erileba
Eramentum
Erusto ab
Ermo
Eriamus — es
Erinis
Ernatus — rego
Erugine ab — erura
Erumpna
Erudio — ruo
Erutra — ur
Esta
Esulentus
Esquilie — edo
Essencia
Esse eris — sum
Ewangelium — agios
Eucaristia
Eucaris — caris
Euchius — chios
Eudopia — doxa
Eudulia — dulos
Eunus — edos
Eufonia — fonos
Euroaster — austro
Eulogium — logo
Eumenis — mene
Euripus — rupo
Evum — sum
Eustochium
Eutechium — techos
Exigo
Exigimus — ago
Exemplum — amplus
Exanimis — anima
Exercito
Exercitium
Exercitatus — arceo
Exerimus — armus
Exodium — cado
Exidinus — sedo
Exadium — cedo
Excipulum
Excipium — capio
Excor — cardian
Excolicus — colo
Excusio — cudo
Exeolis — ecos
Exenteris — enteria
Exitium — eo
Estispex
Extum — stasis
Exoticus — exo
Exagamus — grama
Exilis — vena
Examinum — examis
Examussim — mugio
Exodium
Exodus — oda

Expectoro ab pecto
Expilo pilo
Exapolis polis
Expapillo ab papilla
Expedio pes
Exaptotos ptotos
Exalbo albo
Exsulto salto
Exequor sequor
Exsolvo solvo
Exoro oro
Exinanio inanis
Exomologesis logos
Exstasis stasis
Extorris terra
Exstimo timo
Exenium xenos
Exethica etica
Faber
Fabrica facio
Fabritateria
Faba fagin
Fabula
Fabulosus for
Facundus
Facula
Faculentus fos
Fatigo tego
Falso
Falx
Falcastrum file
Falcatula
Fallo
Famen for
Familia fos
Fantasma
Fantasia fasmos
Fanum
Fanaticus fonos
Fandus for
Farus
Farius fos
Farcio facio
Far
Farratum
Farrago frango
Farina
Fas
Fastus
Fasciculus
Fastus facio
Fastigium
Fastum
Fastona
Fastria
Fatuo for
Fatum
Fatisco fio
Faunus
Favonius fagin
Favilla for
Favus fos
Fax
Faces facio
Fabrosus forzmon
Febris frigeo
Febus fos

Fecalis fedo
Fecula
Feculus figo
Fecunnus
Fer ab
Ferundo
Fel fanco
Fellena
Felix
Femina
Femur
Femen fos
Femorale
Feminale
Fenestra
Feminus
Feminatus
Feton
Fetus
Fetatus fone
Fetura
Fetans
Feratina
Fex figo
Fiber
Fibrinus fundo
Fibra fos
Fibula
Ficulnea
Ficulnum fonco
Ficedula
Fidis fundo
Fidicen cano
Fides
Fidus fissus
Fidelis
Fiducia fio
Fidigrafus
Figmen
Figulus fingo
Figura fingo
Filterum
Filix file
Filiolus
Filius fos
Filiaster
Fimbria fundo
Fimus fio
Finis
Finio fos
Firmus formo
Firmo ab
Fistina fundo
Fistellus
Fistula fos
Fisco fanco
Fisus fiton
Fetus fos
Fetarius
Folliculus
Fodio fanco
Fodina
Fosforus fos
Folibalsamum file
Balsamum file

Folium file
Follis
Folliculus fonco
Follemnia
Fullicia
Fomes inde
Fons
Fontanus fundo
Fondibalus bali
Fortis fero
Fors te
Fortuitus
Forsitan fotos
Forsan
Fortuna
Fronita
Frontalium
Formido formon
Formidolosus
Fornax
Fornicalium fos
Formix
Fornicor
Fragor frango
Frons
Frustra
Frustipula frango
Frustula
Fornicula fos
Fororus fos
Fucus fonco
Fuligo fagin
Fulgetra ustor
Fulmen fulgeo
Fulgor
Fulvus fingo
Fulcio fos
Fumabulum ambulo
Fumus
Fumo
Fumetum
Fumigium fos
Funus
Funale
Fungus
Funda fingo
Fundra
Furiatus ferio
Furor
Furmentum formo
Furnus fos
Furfur frango
Fustis fundo
Fugo figo
Fusarius
Fusilis
Fusus fundo
Futilis
Fucio
Futo ab
Futurus fuo
Flabrum
Flagito
Flagrum flo
Flagro
Flagellum
Flammina
Flammeus
Flamen file
Flos
Flos fluo
Florida

Flora fluo
Florans
Floro
Flo flo
Flagro
Frater
Fratria fruor
Fratrissa
Fretus
Frequens
Frequento
Frasus frendo
Frendo
Fremo formon
Fribolus frivolo
Frigus
Frigium frigia
Frons foris
Frondo ab frons
Gallus gaster
Gallina
Gallinacius
Garrulitas damo
Gehenna ge
Gelum
Gelo
Gela ge
Gelidus
Gemma
Gemella
Gemmula gutta
Gemmicantha anthos
Gemma
Geminus
Genitale
Genialis
Genealogia
Genus ge
Genista
Gentilis
Genitus
Genitor
Genitus
Germen
Geographus grama
Geomanta man
Geometra metior
Georgica orge
Gerarchia archos
Geron antiquus
Gerontotomium gera
Germen
Germanus ge
Gero
Gerra gero
Gesticulor
Gestamen
Gesta
Geta
Getula gothi
Getulia
Gigma
Gigas
Gignos
Gigimpira vel pira pir
Gubernio
Guberno habeo
Gula gula
Gulonus

Gurgulio
gurgustium
gurges
gurgito — Garrio
gurdus
gustus
guttur
Glacies
gladius — gela
Gleba
glebosus — globus
Glis
glisco — glutin Iton
glireo
glitcus
Glomero — globus
gloria — colo
Glutio
gluton — gela
glutino
gnatus — ge
gnavus — nosco,
graculus — garrio
Graphos
graphia — grama
prophetas
grassor . aris — gradior
Grumus
grandiusculus — grandis
grossus
grossa

H

Hasta — ansto
hastile
hebdomada — hepta
hethinnis
hedera — hereo
herculus — cleos
heresiarcha — archos
hesito — hereo
hiadis . dis — hictos
hiatus — hio
hiatamubrax
hibernus
hibernaculum — hiems
hiems
hiemo
hireus — hibens
hierusalem
hierosolima
hirundo — hereo
hilla — hirna
hirsutus — hircus
hirtus
hismael — el
hisco — hio
hiulcus
hippodus — hirco
hodie
hodiernus — dian
homo
hominium — humus
homusia — ussia
horsum — verto
horno
hornatinus — annus
humerus — armus
humus — hus

I

anus
Janiculus — Jan
Janua
Janiarius
Janto — Jan
Jantaculum
Identidem — idem
Idraula — aula
Idromantia — man
Jentor . aris
Jantaculum — Jam
Jerapigra — pigris
Jesen — in ipsa spera / vel ipsos
Ignis
Ignivomus — ge
Ignominia
Ignavus
Ignarus — Nasco
Ignoro
Ilex . cis — lego
Illecto
Illex — lacio
Illecebra
Imbulo — ambulo
Imbecillus — bachos
Imber
Imbriculus
Imbrium — brecos
Imbex
Imcabaptista — vas / emo
Impsetas — senecio
Imminanus — min
Immanitas — Ma- / tis
Immolas — moles
Imminens — mictor
Imperium — paro
Impes . cis — peto
Importunus — porto
Imposita,
Impostoris
Impostura — pono
Impomentum
Impos . otis
Impotio . tis — potis
Impudeo . dis — pos
Implastrum — plasmos
Imbo vnum — bus
Immugo — ago
Indulgeo — algeo
Imtaramna — ama
Inepta
Ineptia — aptos
Indipiscor
Iners — ars
Inara — aro
Inermus — arma
Intalo — Valor
Intercalaris — talo
Incedinus — cando
Inchoo . as — chaos
Incassum — casso
Incestus — capio / castro
Intemus — echon
Inatamentum
Inatabulum — cio
Incola — colo
Inquilinus
Intexa — tote
Incolumnis — culmo
Intus . utis
Incudinea — cudo
Incuso
Incuba — Cumbo
Inquino — tinno
Inclito — cleos
Inthopola — polio
Inclumitor — cluo
Indemnis — damnum
Interdiu — dian
Indico — dico
Indoles — dolco
Induce — duco
Induciae
Indutio
Induvie — duo
Induculus
Indusio . as
Inditus — Ego
Inanis — do
Inanitus — Epi
Inquinus — Equs
Inergumina
Inergia — ergia
Infitior — affatio
Infiac
Infamus — famulor
Infatus — fato vel / fatio
Infans — for
Infirmitas — ferio vel / fluor
Ingenium — ge
Ingenuus
Ingruens — fos
Ingluvies — gala
Indricus — odor
Iniuria — iubeo
Inimicus — inmigl
Inquien — vnguo
Inanimo — ?nimo
Insita
Insernus
Intimas . at — In
Interula
Intestinum
Intradu
Inde
Intrinum — lemo
Intrinum — luco
Intricatio — Plico
Interminada — Plico
Intimacs
Innulus — vno
Interpretator — preda
Insulto — Salio
Insidie — sedeo
Insignio — Signum
Inssimno — Somno
Insons — Sono
Insanio — Sueo
Intersticium
Interstita — Stas vel sto
Instar
Instauro
Intervallum — valeo
Inventus — veho
Inanio . is — venio
Invicta — vinco
Invalutus — volno
Involumbes
Inomellum — mellisse
Jovis — Juno
Jovialis
Iperbolo — Bole
Ipercatalecticus — catalecticus
Ipocrita
Ipocrisis — Crisis
Ipodromos — dromos
Ipotentaurus — Ge
Ipomenes — Mano
Ipogrigium — Pur
Ipostasis — Stasis
Iritus
Irrinatus — Actor
Ira — Vir
Irus — hereo
Irundo — dicer
Iris — bus
Ismael — el
Istorsum — Verto
Iter
Itero — Eo
Item
Jus
Juro
Justus — Jubeo
Judex
Judico
Jurgo
Judicium
Justicia
Juno — Juvo vel iad
Jugum — Jungo
Jugulum
Jugis
Jumentum — Juvo
Jupiter
Juglans . dis

Kalende — kalon
kalendarium
Laberintus — labo vel laboro
Labrum — lavo
Labium — lambo
labrusca
lacrima — lacero
lac
lactea — leucos
lacturna
lactuca — lentos
lacur
lacus — liquo
lacuna
lacula
lamia — lanio
lamina
lamentor — lenthos
latro
lama
lanio — lacero
lancea
lanificulus — colo
lapis — leos vel ledo
laqueus — licio
laquearismus
laquear — liquo
laquearium — licio
lardum — ardeo
lardarium
lascivus — luxos
lasanna
latomos — laos
latomia
lectica — lego
lectus
letitia
lecta · te — lingo
lectator · trix
lena — leos
lembus — lego
lemures · rum — remus
lepus — levipes
lepor — leno
lepidus
lepra — epiuris
letus — lateo
letargus
letum
letalis
letania — leteo
letofagus
letes
lete
letargos
lexo — logo
libo — libero
libanus
libra — libero
liburna
licens — licos
licium
licistus
licinium — lichinus
licinum
lichinus — lingo vel
lictor — liquo
lienteria — enteria

ligurius
ligurio — lego
ligus
ligo · onis — levo
ligonizo · as
ligabitalismus — lingua
ligustrum — ligno
lilium — lenios
limus
limax — lenio
limatus
liminista
limpidus — nubo
limes
linca
lineamentum
linteum — lineo
linarium
linistema
linea
linx — licos
lincia
ligurra
linpa
linter — lino
lympha — imbo
lympedium — pos
lingosis — lien
liricen — cano
lis litis — limus
lingo
litus · oris — ledo
litera lego
litura — lino
livium — luxos
livo · as
livamen
locusta — lien
locium — lavo
lodex
lombardi — zbardi
longobardi
longanimis — anima
longus
longitudo — lien
longinquus
longevus
lorum
lorica — liao
loramentum
loripes
lucerna — lignis
lucta — lacto
luctilus — luctor
ludificor — facio
lumbus
lumbilorium — libeo
lumbar
lumbago
lumbare
lumen — luo
luna — luceo
lupus
lupinus
lupanar — licos
lupanum
lupatia
lupercus
luta — luo
luridus

lucubrum — luceo
lustrus
lutum — luo
luteolum
luter · eris
Matertera — mater
matellio — mater
materia
macula — macero
macius — magnus
magnificus
maiestas — magnus
maialis
malumum — luo
malus — melon
malignus
malagma · ost
malvus — mollio
malva
malivola
malo — volo
mamma — malon
mamorpsa
mantile — mado
mantica
mancia — man
manus
manibrium
manica
manubia
manubie — manus
manipulus
manicus
mantus
mango
manifestus
mansuetus
mansus — mado
mancipes
mancipium — manus
mandico
mantica
mappa
maritus
marisca
marcella — mas
mars
marspiter
marcius
marrubium — amarus
mare
margarita — mos
margo
marginalis
massageta — gothi
masticia — mando
masspiter — mas
mastruca — monstro
maturus — mado
matuta — manum
matutina
mavors — mas
maxilla — malo
meandrus — meo
medrianna — amo
meditor · aris
medio — mellosse
medicor
medicus — modus
medela

megacosmus — cosmos et micros
mellosios
mellium — malon
meles
melota — mellosse
melior
melodipitus — mollio
melopepo — pepo
membrum
membrana — maior
mentagra — capio
mens
mentior — memini
mendax
mentum — moveo
mena
menianum — munio
mendicus
meridies — dies
merda
merenda — meres
mereo · es
mercor — maro
mercis · dis
mespila — malon
messis
meta
metrum — metior
meta
metodus
metaphora — tapsa
metagoria — fero
metacosmus — cosmos vel micros
mica — minuo
mille
millenus
miles — moles
milicia
milium
miliarius
milvus — mollio
millus
mingo · as — mingo
ministratorios — actios
ministra · a · vir — minus
mioparo — pir
mirica
mirra — amara
mirrinus
mirrina
mirtus — meo
mirocapus — copos
mistator — cordia
missia
missus — metior
missa
miser
misellus — mito
misereo
misticus — mistes
misterium
mistrum — mistis
mistra
mitis
mitra — mollio
mitigo
mingo
molior — moles
molochites — mollio
monacus — monos
monon

Monachia — archos
Monoceros — ceros
Monocolos — colon
Monoculus — oculo
Monogamia — gama
Monile — munio
Mons
Montana
Montuus — moueo
Monticulosus
Monapterata — pteros
Monasterium — sterios
Monastrapheos — triphos
Mortuus — maueon
Morthia
Morphoses — metha
Mos
Mostulus — morior
Morina — modus
Mucro — mucro
Mutuus — mingo vel
— mutuo
Mutatus
Mutacassus — moueo
Mugil — mulceo
Mulasfaria — for
Mulciber — beatus
Mulus
Mulierium — mulceo
Mulus — molo
Multo · onis
Mulier — mollio
Mulieranus
Mundus — moueo
Mundanus
Murtium — mordeo
Murmur — mugio
Murgisso · soris
Murus — munio
Murgia
Muscera — mollio
Mutio · onis
Mynium
Mustacea — unus
Muscipula
Muscidus
Mustum — muleo
Muscipula — capio
Musca — maceo
Muscat
Musa — moueo
Musculus — munio
Mussito
Mutus — mugio
Mutilo
Myona · ne — mina

N

Nepos — capio
Napacurus
Natus
Naris — Noscere
Nar
Nasus
Nasalis · le
Nassa — No
Nates · tis — Nutrio

Naricula — mitor
Natura
Naumachia — machia
Naui — noto
Nauus
Nauis
Nauta
Nauita
Nauticta
Nausea — No
Naumgo
Naucleus
Naufragor
Naupreg
Nauarcus
Naumachia
Naulogus
Nauna
Nanus — Nasco
Nasturcium
Neapolis — pole
Nebula — nubo
Necessarius
Necesse — Neco
Nefarius — fingo
Nefasius — facio
Nefandus — apex
Nefrendus — frendeo
Nemo — homo
Neptunus — nubo
Nepos — Nascor
Nepotes
Nequam — equo
Neuter — vter
Neutralis
Nichilum — huma
Nichil
Nicholaus — niche
Nigromancia — mancia
Niger — nubo
Nix — Cuma
Nimbus
Nimius — nubo
Ningo · is · xi
Nisa — nosco
Niualis — nubo
Nix
Noctiluca — luceo
Noctua — nocteo
Noctiortus
Nolo — volo
Nomen — nosco
Nonus
Nouacula — Noua
Nonagenus
Nonaginta — tenu
Nunc
Nonalis — huma
Nosa — No
Nothus — Nosco
Nouennis — annus
Nonem
Nouenus — Noua
Nouenarius — Noua
Nouus
Nouicius
Nouacula — Nouus
Nouale
Nouerca
Nox — Nictos
Noxia
Noxius — Noceo
Nocticula
Noctuus
Nudiusferius
Nudiusquartus — dian
Nudiussextus
Nudiussimilicus
Nugigerulus — gero
Nullo · as — vna
Nummulus — Nos
Nunquam — tenu
Nuncupo — Nosco
Nundine — Numa
Nuper
Nuperus
Nuperitas — Nouus
Nurus
Nuspiam
Nusquam — vna
Nutrio — Nuo
Nutus
Nux · nucis — Noceo

O

Obstinus — ardian
Obstinatus — tono
Obiecer
Obitus — Eo
Obliquo · as — tango
Oblimisor — flo
Oblatio — leuo
Obsolete — oleo
Obses — sedeo
Obsitio
Obsonium — Omnis
Obsonior
Obstetrix
Obstaculum — Sto
Obstragillus — Stringo
Obstino
Obstinacia — Teneo
Obedio — audio
Octennis — annus
Octussis — as
Occiduus
Occidens — cado
Occiput
Occiputium — capio
Occupo
Ocio · as
Ocea — Otio
Octingenta — tenu
Oculo · as
Oculo · as
Oculus
Ocellus
Ocioleus — Calo
Ocisissimus

Orca — Ceros vel cetus
Occeanus — ortus
Octo
Octuplus — Ogdoa
October
Offertorium — fero
Offa — for
Offatim
Olimpus — olon
Olisculum
Olitor — alo
Oleus
Olla — oleo
Omen · inis
Omentum
Omestra — hostia
Omasus
Ominor
Omelia — laos
Omonimus — Nomen
Omnis
Omnino — Onos
Omnimorbia
Onager — ager
Onocentaurus — Ce
Onomathopeya — peijo
Opobalsamum — Balsamum
Optimus
Optimugat — Bonus
Opilio · as — ostio
— pinso
Operculum — porio
Opito
Oportet
Oportunus — Ops
Opidum
Opereprecium — hostio
Opperior — peto
Ordeum — arceo
Ordeum
Ortographia — grama
Ora
Orator — hora
Oro · as
Oro — hostio
Oratorium
Ora
Oricus
Horaculum
Orcus — hostio
Orificium
Oriundus
Ortodoxus — Doxa
Ornicomancia — man
Ortoncinena — ucinna
Ortulanus — orior

Orbis — Ruo
orbita
Orfanotrophium — trophos
Osa — hos
Osten · ins — clamo
Osculum — ullo
Osculum
Os · oris
Os · ossis
Ossiculum
Ossulum
Osso · as
Ossito
Ossedo — Rostio
Ostor — odio
Osius
Ostendo — tendo
Ostomicron — micros
Otomega
Ouis · ouis — faco
Ouispice
Ouinimen — ouum
Ouo · as
Ouatiso
Oximel — mellesse
Pabulum — pasco
Paco · as — paciscor
Pagina — pango
Pagus — pige
Paganus
Palestina — philistim
Palimbachius — bachis
Palumba — palco
Palatualis — pasco
Palea · e
Paliderium — pasco
Palus
Palea
Paralma — pando
Palmes
Pampinus
Panis
Pancta — pan
Panarium
Panegoriso
Pantafilus — phile
Panselenos — selenos
Papirus — pir
Papo · as
Papilla
Papas · antes — popa
Papauer
Papula
Paralogismus — logos
Parabola — bole
Paradoxus — doxa
Paragrafus — grama
Paranimfa — nubo
Parotida — otha
Parafonista — ante
Par
Paries — paro
Parastata
Parapsis · idis

Parasitus — paro
Parasceue
Particeps — capio
Participium
Parachia — paro
Parens — pario
Paro · onis — pir
Paruus — pupa
Paruum
Patriarcha — archos
Pauxillus ipsi l paulus
Pansa — pando
Pauper — pupa
Papilio · li — palim
Pax · cis — paciscor
Phetan — fos
Plebus — fos
Pecus
Pecua — pasco
Pecunia
Peculium
Pecto — lino
Pediculus
Pedunculus — pes
Pedana
Pedes
Pedica
Pedisequa — sequor
Pegma atis — pingo
Peior — iubeo ul
Pelius necdum — pes
Pellicanus — cambus
Pellax · acis — pello
Pelex
Pellicatus — licio
Pelicatus
Pellico · as
Pelluuium — luo
Pentacontarchus — archos
Pennis — femy
Pentagamus — gamos
Pentimemeris — meris
Pentapolis — polis
Pentaptoton — ptotos
Peregre — ager
Peregrinus
Perendie — dies
Perendinare
Perithelos — thelon
Perdix · icis — do
Perdita — edo
Perfidus — fide
Perigrama — gamo
Perartimenes — ciime
Petior
Perpetuus — pactos
Perpes
Pereamp hiato ul mitos
Periodus — oda
Pergo — rego
Pergulus
Persoluo — soluo
Persona — sono

Perspicax — specio
Pertinax — teneo
Perpetra — patro
Pincerna — pinco
Phenomis — anima
Pleumamania — pleumo
Pessulus — pello
Pes · dis
Pessum — pes
Pessimundo
Peton — phos
Phiala — fiala
Pica — pago
Picta
Pictacium — pingo
Pignus a vul — pigro
Pigmentum — pinso
Pilax — pello
Pilarcep
Pilasta
Pila vel lend — pello
Pilum
Pilanus
Pilus — pinso
Pila — pello
Pilo · as
Pilumen
Pilatus — pinso
Pilentum
Philosophus — sophos
Pinna
Pinnus — pin
Pinax
Pindo — pinso
Piper — pir
Piromancia — mam
Pistillum — pinso
Pistillus
Pisaparia — piro
Pissipigra
Piscis
Piscatus — pasco
Piscina
Phitonicus — phiton
Pix · icis — pin
Poculum — potu
Potatrophium — trophos
Podium — pauco
Podos · icis — pes
Pondus
Podagra — tuos
Polidamas — amo
Poliptoton — ptoton
Polites — licio
Pollicator
Polisemus — sema
Polingo — luo
Polinctorium
Poliomnium — hemon
Polisinteton — thesis
Pollux · ucis — lucea
Pomus
Pomerium — ops
Pomarium

Pomona — ops
Pomoma
Pompilio · onis
Pondus — pondo
Pondo
Pontus — pono
Popellus — pole
Populus
Porticus — inco
Portio — partior
Porcus — pum
Porrigo · onis
Porrum — rego
Porro
Porrigo
Portentum — tento
Posterus — post
Potis
Postumus — humus
Pos — potis
Postpentimemeris — hepta
Possibilis
Potens — enim
Potestas
Pubes · lis
Puber · ris — pupa
Pubeda
Puer — puer
Puella
Puerpera
Pulpa — palim
Pugio · onis
Pugillo · onis — pugno
Pugnus
Pugil — pungo
Pulmentum
Pulter
Pulminar
Pulmo ul uer
Pulso — pello
Pulsatorium
Pulios
Pulpitum — puplium
Pulmo — pleumon
Pullus — pupus
Pullulo
Pungo
Puncto · as — spuo
Punctello
Punus — femy
Punita
Punia · ie — pena
Puppis — post
Pusio — pupa
Pusillus
Pus — purus
Pustula — puteo
Pusta
Pusillanimis — anima
Putus — poto
Puteus
Planus
Planta — platos
Plantula
Planta
Plantago
Plaustrum — pinso
Pleyas · adis — pluo
Planeta — n̄ planos

Pleres —
plebs — pole
plebes —
plenus — pleo
plodo —
plosus — plando
plostrum — pinso
plumo — pello
plus · vis — pole
plutum — platos
plus —
pluma — fluo
pracs · dis — preda
prandium —
pratum — paro
prebeo — habeo
prebenda —
preco — cano
preconium —
preceps —
precipium — capio
precipite —
precordium — cordian
precia —
pregrequia — equo
precax —
preclivis — clivo
prefica —
prefectura — facio
prefatio · onis — for
prefor — fos
prehendo — pendo
prelum —
prelium — premo
preminentia — mano
prepes · tis — peto
preputium — puto
pres · dis — preda
prebuit — habeo
presens —
presento — esto
presulo · as —
presul — dolo
presepium — sepio
presto —
prestabilis — stasis
prestolor — stolon
prestigium — stringo
pretor —
pretura — torqueo
pridie —
pridiane — dian
primicerius — cera
primordium — ordior
primipilus — pello
primus — pridem
princeps —
principium — capio
principalis —
prior —
pristinus — pridem
pristus —
privignus — prius
protestor — castro
priceps — cedo · cessi

Procerus — prior
procella — cello
prostata — sto
prandium —
procul — colo
procus —
procax — precor
procio tis —
proco · as —
prodigo —
prodigus —
prodigium — ago
prodigia —
profitaster — facio
profanus — fanos
progomes — ge
prohibesis — habeo
proemium — idos
prologus — logos
proluvies — fluo
prolixus — luxos
promitium — minuo
promus —
prono · as —
pronosticum — nasco
prone — nois
propheta — for
propola — mison
propagare — pono
proportio — partio
propudium — pacio
propina — pina
props · dis — pos
prosodia — oda
prosicius — icon
prosicio —
prosicus — seco
proselenus — selenos
prosapia — sapo
prostibulum — stasis
prosopeia — pono
prosoplastes — psalmos
pratina —
pretenus — ape
protinam —
protesis — desis
protervus — torqueo
protervio · is —
proverbium — verbo
provincia — vinco
providus —
provenis — video
pruina —
pruna — pir
primatus — grama
psalmographus —
psittacus — pono
psalterium — palma
psallo —
ptisanarium — tisana

Quadrimatus
quadrimaus
annus
Quadrianimus — quadr
Quadrivium —
Quadradiuus — dian
Quadrifida — findo
Quadrifariam — for
Quadrigamus — gamo
Quadriga — iungo
Quadrus —
Quadratura —
Quadruplex — quator
Quadruplico —
Quadraginta —
Quadragesima —
Quadrimum — vetho
Qualus — tolen
Quaindiu — dian
Quantus —
Quantisper — ab vel q
Quapropter —
Quatenus —
Quaquaversum — verto
Quavillum — tolon
Queso —
Quesumus — quero
Questio —
Quinquennis — annus
Quinquessis — es
Quingentum —
Quinquatres — ether
Quingenti — centum
Quincunx — uncia
Quorsum — verto
Quot —
Quotiens — quot vel q
Quotennis —

R

abies —
Rabula — ram
Racemus — rado
Ragadia — rugo
Ralla —
Ramus —
Ramex — rado
Ramentum —
Rammus —
Rapio —
Raps —
Rapidus — rupo
Rapistrum —
Rastrum — rarus
Rarus — rado
Rastrum —
Ratio · onis — reor
Rationale —
Rana — ran
Ravilla — ravum
Ravio · as —
Ravis —
Raustella — rupo
Reuco —
Reatus — reor
Recidius — cado
Recidiva —
Recordor — cordian
Reclinatio — clino
Recluso · as — cludo
Reclinatorium — clino
Receptaculum — capio

Recula — reor
Recuperato — pero et rei
Redimio · is — demo
Redimiculum —
Redimo · as — emo
Redundo · as — do
Reda —
Redulus — reor
Redimens — vno
Reitero · as — eo
Reminiscor — memini
Remedium — modo
Remus —
Remex · gis —
Remigium — moneo
Remigno —
Remulcum —
Rematopoia — ponio
Ren —
Renalis — reno
Renes — adane
Reno · onis — oda
Repedo — pos
Repositorium — sonco
Repagulum — pando
Repudium —
Repudio · as — pavio
Repilo · as — pinso
Refusato · as — odio
Res — reor
Reses · idis — sedeo
Restauro — sto
Resis —
Resio · onis —
Reticulum —
Retio tis — teneo
Rethe —
Rethalum —
Rethor —
Rethorica — resis
Reuma — moneo
Reus —
Revalus — reor
Revolubilis — voluo
Rienes —
Ricinia — reor
Rima — remos
Rideo — rado
Rinoceros — ceros
Rippa — rumpo
Ristus — rima
Riendis — rigo
Ritus —
Ritualis — reor
Rivus — ruo
Rixa — rado
Robur — reor
Ros —
Rossidus — rarus
Rostrum — rodo

Rosa
Rodanus
Rosatus
Rosata — Roda

Rota
Rotula
Rotundus
Rotabulum — Ruo

Rubigo
Rubigino — Rubeo

Ructo as
Rudus
Ruder
Rudista
Rudimentum
Rudio
Ruo
Rufus — Rubeo

Ruina
Rumor
Rumen
Rumino
Rumes
Rumeo
Runcia
Runa
Runata — Ruo

Rupistes — Rupo

Rungula
Rus
Rusticus
Rustor ars
Rustus — Ruo

Ruta — Or

Rutonus
Rutilus
Rutilia — Rubeo

S

Sabinus — italus
Sabbatum — Sabeth
Sacius
Sacratum — Sagio
Sacrifico — Facio
Sacer
Sacellum
Sacrista — Sacio
Sacramentum
Sacrinus
Sacrarium
Sacerdos — Sacio
Sagma
Sagimen — Satis
Salutigerulus — Gero
Salpista — Pige
Salgamum — Samo

Samotracia — Tracia
Sancus
Sanctuinus
Sancies
Sanus
Sancio
Sanctus
Sanctimonia
Sanctuarium
Sanguinimus — Sacio
Sarcofagus — fagin
Sarmata — tumus
Satago — ago
Saxum
Saxo os
Saxifragia — Scindo
Seculum
Secundus
Sector ars — Sequor
Secors
Securus — Cardia
Sex
Sexcenus
Sexcuplus — Hex
Secus — Seorsum
Secretarius — Cerno
Sedenus
Sedes — Se
Segrex — Grego
Segmentum
Seges cis
Seiuges os
Seiuga — Sequo / Iungo
Seligo is — lego
Sella
Sellio os — Sedeo
Beniaminus — Ma
Semissis — As
Semicinctus — Cingo
Semicirculus — Circus
Semessis — Edo
Semis
Semita — Semis / Meo
Semiustus — Uro
Semo onis — Homo
Semen
Semetum
Seminium
Seminarium
Semnubius — Sereno
Semitonium — Tono
Senus
Senarius
Senio os — Hex
Septemis — Annis
Septussis — As
Septingenti — Centum

Septem
Septimus
Septimaria
Septuplo
Septiplo
Septuaginta
Septitrio — Hepta
Septunx cis — Uncia
Sera — Sero
Sercia — Ericia
Sertum
Sermo — Sermo
Sesquialter — alter vel
Sesquiguri — Sesqui
Sessibus — Sedeo
Sesquipes
Sestar
Sesques — pes
Seta
Setatium
Setacius as — Sno
Severus — vero
Sexennis — Anno
Sedis
Sextessis — as
Sex
Sextarius — Hex
Sexagita
Sexagesima
Sexagenus — Hex
Sexcuplo
Sexternium
Sextarium — Ter
Sexunx — Uncia
Sibilla — Bole
Sibilinus — canus
Sicanus — Sicalis
Sicomorus — Machra
Sicomorum — Mauron
Sico as — Sagio
Sica
Sicarius — Seco
Siculi — oli
Sido dis
Sidus ris — Sedeo
Sifon onis — Sibilo
Sigalonia — Lego
Sigillum — Lego
Siligo
Silicernius — cerno
Silogismus — logos
Silex cis
Silicinus — Salio
Silenos — Silenos
Siliqua
Silva
Silvius
Silvester — Polin
Simbolum — Bon
Simfonia — fonos
Simplex
Simplus — Plico
Simplasma — psallo
Simista
Simitrix
Simachia — Machia
Simo onis
Simon
Sincategorema — Cote
Sinecra — terra — Sero

Sincapa — Copos
Singraphium — grama
Sinecresis — Hero
Siningo — Iungo
Sinonima — nome
Sinalimpha — limbo
Sinoda — oda
Sinepticus — ptotos
Sinapis — Sumpo
Singulus
Singulatim
Singularis — Sin
Sinthesis
Sinthecon — thesis
Sinthasis — tasis Stasis
Sinciput — caput
Siparium — paro
Sirpa — Sarcio
Sobrius
Sobrinus — Bracos
Socer — Socero
Socors
Socius — Sagio
Sodes
Sodalis
Sodalicium — Sueo
Solecis cis — acio
Solium — Sedeo
Solsticium — Solus
Solennis — Soleo
Soror — Sereno
Sospes — Spacium
Sotularis — Suo
Suarium — Suo
Suavitas — Salio
Suavius
Suado
Suadena — Sueo
Subrumus — Ruo
Subarro — Aro
Subtractus — tis
Subrico — Cote
Subtela — telon
Subdolus — dolo
Subiungo — vel ingo
Subligar — ligo
Sublimis — limis
Subinguinis — inguen
Subsanno as — Sanna
Subsellium — Sedeo
Subsolanus — Solus
Substancia — Stasis
Subula
Subulcus
Subo as
Suberies
Suber — Suo
Subtularis — Tollo
Subcenericium — cando
Subsidium — Sedeo
Succidia — Cado
Succidanea — Cado
Succiduus — Sedo
Succuba — cumba
Succussatura — quatio
Succus
Sucido
Sucinus — Sagio
Suda
Sudatus
Sudo as — Sus

Sudarium sub
Sufficio facio
Sufio -is fio
Suffoco fos
Suffimigium fumig
Suffusorium fundo
Suffragium frago
Suffraganea
Sugillo -as giro
Suillus sus
Sulfur pir
Sulcus solq
Summanus [illegible]
Sumen -is sus
Summa super
Summo -as
Suppedito pes
Suppetia
Suppilo -as pinso
Supplicium plico
Superstes -tis stasis
Surgo -gis rego
Surdus surdus
Surdio
Surca sus
Susceptaculum capio
Sus
Sutrinum suo
Sutrina
Scrabo -onis tauro
Scala talon
Scalae scando
Scamnum
Scandula scindo
Scaphium
Scaphus scando
Scapula
Scarabeus tauro
Scenopegia fagin l scenos
Scenobium cenon
Scilicet scio
Scisma scindo
Scissor
Sator scio
Scobs
Scobo -is scabo
Scopo -is
Scoria loquo l cor
Scurra
Scurrilis sequor
Spata
Spatulor -aris
Spero spacium
Sperma
Spermologus
Spergo specio
Spes
Spira spacium
Sporta porto
Splen splen
Squaleo
Squama scabro
Squamosus
Squarrus
Stimulo stiga
Stilla stilla
Stilon -tis

Stillicidium stilla
Stilidus stollo
Stultus
Stupa stipes
Stipes
Sto -as
Stabilis
Stamen
Statua
Stagnum
Stolus
Stiva
Stipes
Stadium
Stater
Statera stas ul sto
Stera
Sterilis
Stips
Styx -gis
Stella
Stellio
Stabulum
Stilus
Stratus
Stamne
Statorium
Stragulum ul le
Strachia
Stratilates sterno
Stratocles
Stracion
Stration ul ton
Strateus
Stragilis
Strabo
Strigilis strido
Strigis
Strigula
Strigmentum stringo
Striga
Stricta
Strumma strophos
Sturnus sturio

Tabes
Tabidus stas
Tabitudo
Tabeo sto
Tabula tabel lio teneo
Taberna
Tabernaculum
Talus tollo
Talaris
Tantus tam
Tantundem
Teres -tis sterno
Tapetum
Terme tero
Tenellus
Tectum techos
Tellus -ris tollo
Tempestas pestis l tepeo
Temetum
Temulentia teneo
Temere
Temeritas
Templum tego
Tempus
Tempesto tepeo
Tempestivus
Temporo -as
Tempe

Tepphonia fasmos
Ternus tris
Tesseredecas deca
Tessera taxo
Tessella
Thesaurus aer theca
Testa
Testaceum torreo
Testudo
Tetrarcha archos
Tetracolos colon
Tetranominum nome
Tetrapolis pole
Tetraptotus ptotos
Tetrastrofos strofos
Teutates tetragramaton
Teutonus theos
Teutonina
Tibicen cano
Titio torreo
Titionor ono
Tiestes theos
Tignum tego
Tilia telon
Timpanum tinnio
Tinea tero
Tionca thesis
Tirsus tero
Toga
Togipurium
Togiferum tego
Toparcha toposis archos
Topus tondeo
Tot
Totus
Totiens l opersion
Totidem
Toxicum taxo
Tubicen cano
Tuba tibia
Tuber -ris
Tubero tumeo
Tuccetum
Tudes tundo
Tudicula
Tunica tono
Turcoinum termo
Turibulum bolus
Turdus
Turificium theos
Turbo -inis
Turba -be tero
Turbella
Turma
Turris
Turpis torpeo
Tus turis theos
Tustia
Tusta theos
Tussis tundo
Tussio
Trabea bonus
Traiectensis trado

Tragedia oda
Tragedus
Transoscetis scetos
Transalpinus alpes
Transtrum tero
Trapeta tero
Trax -cis trudo
Tradena
Tredenarius deca
Trena
Trenetica teneo
Trinarius
Tressis as
Tres tris
Tria
Tribracus bracos
Tribulus tero
Tribulor
Tricaput capio
Tricolos colon
Tricubital cumbo
Tricubitus
Triclinium cline
Trica tero
Triduum diam
Triduanus
Trifidus findo
Trifarius for
Trigamus gamo
Triga iugo
Trilix licio
Trimense mene
Trimestris
Trimus annus
Trimammis
Trionimum nom
Trio -onis tero
Tripudium
Tripudio pavio
Tripolis pole
Triptotus ptotos
Tristis
Tritura tero
Triticum
Triumphans tris
Trobus trocos
Troya tros
Trosteum
Troscus strofos
Trutina
Trulla
Trullium trudo
Truncus
Trutanna
Trutana

Vafer -a -um valeo
Vagina baiulo
Valgia
Valva volvo
Vanus vremo
Vanco

veritas
varica — vello
varico as
varitor
vastus — vemo
vasto onis — vaco
vas dis — vado
vas vasis — vestor
vastarago — vestor
vasatus
vates — vico
vaticinor
vectores — tardian
uber
ubertus — uva
vectigal — vello
vectis
vegeto — vigeo
vehemens — memini
velum
velox — vola
velariu(m)
velabru(m)
velovolus
velifico(r)
velivitor
veles — vola
velitor
venio is — eo
vendico — vindico
vepres — vireo
versificor — facio
verpus — pes
veredus — veho
ver
verticulu(m)
verula
vergilia vel lis
veractus
veratru(m) — vireo
vernus
verecun(dus)
vernex
vespera
vesperta — vespera
vespertilio
vesica — vescor
vespilio — spolio
vespera — vireo
vexillum — vola
vesci — per / pes / pa
via
viaticu(m) — veho
vibex
vibernu(m) — vireo
vibro

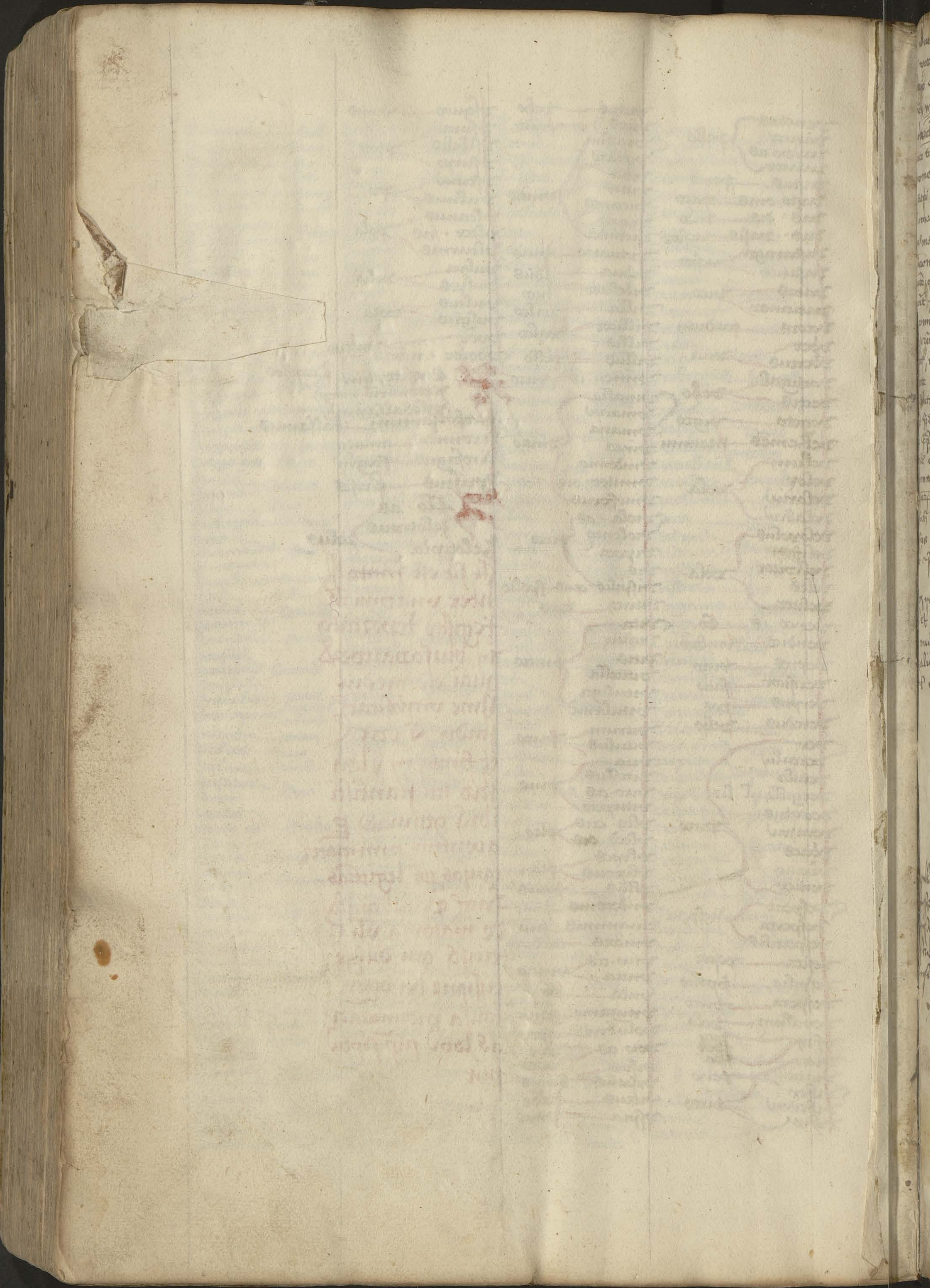
victus — veho
vices — vinco
vicissim
vicarius
vicia
vicus — vinco
vicanus
vicinus
victima
victuarius — vivo
vidua — idus
videlicet — vico
villa — valeo
villicor — valeo
villis
villus — vello
vimen inis — vireo
vinalia
vinarium
vinaria
vinca — vinco
vindemia
vinitor oris
vinofertus
viola as
violentia — vireo
vipera
vis
vispilio onis — spolio
vitricus — vetus
vita
vitium
vitis — vinco
vitella
vituliga
vitulamen
vitrum — vireo
vitulus
vita
vitellus — vivo
vito as
vitupero
ulcus ceris — oleo
ulceo
ulixes
ulixeus — olon
ullus — unus
undecennis — annus
unanimis — anima
uncores — tardian
unio onis
uncia — uncia
unda — eo
unigamus — gamo
volubriu(m) — aper
vox ocis — boo
usus — voco
vesatius — burrus
vetus — ethe
vespia — unus

usquam — unus
usura
usibilis — utor
usurpo
ustrinu(m) — ur
vulnus
vulcanus
ulter rius — vola
ulturnus
vulva — volo
vulpes
vultus — vola
vulgus
uxor — ungo
uxorius aris

Xenostrophiu(m) — traphos
Xerominu(m) — miros
Xilobalsamum
Xilobalsamum — balsamus
Xiromirru(m) — amara
Xirofagus — fagin
Xpristus — Cristus

Zelo as
Zelotipus — zelus
Zelotipia

Et sic est finitus
liber unacum cu(m)
registro reportatus
in bursa pauperum
quam eo medio
Alme universitatis
studii Cracov(iensis)
et finitus in clau-
stro sancti francisci
ibidem continuatus per
quendam p...
causas ut legitimas
Dantis Pauli ...
de masovia ...
eiusdem qui dilige-
tissime hoc opus
causa promovendi
ad loca sup(er) ...
fuit

... synodales constitutiones ... consuetas et penas a iure vel ab homine
... iniunctis eis pro modo culpe simili penitentia ... iuxta regularia quorumlibet ordinum instituta ad
... vota peregrinationes abstinentie et similia, in alia expectatis opera commutare, etiam si
... aut corpore aliqua ligati missas et alia divina officia non tamen in contemptum clavium
omnes in habilitatis irregularitatis et infamie macula sive notam propterea quelibet
patriarchales archiepiscopales episcopales et alias quascumque et personatus ad ministrationes
... titulo, etiam si per symoniace labem non tamen per violentiam aut presentatione litterarum
symoniace inuenerit, prius in manibus predictorum confessorum libere resignatis rehabilitare
... statui et indempnitatibus consulere, etiam ad alias quascumque vt premittitur dignitates et
Romanus pontifex per tempore in legitima ad ministerium papatus constitutus huiusmodi
huiusmodi indebite perceptis, aliquale portione per fabricis aut ornamentis ecclesiarum seu aliis
... obligacionibus dispensationibus et provisionibus etiam mundicie et extra vbi opus fuerit sine
... autem quod confessores ipsi et hiis de quibus ratione premissorum alteri fuerit impendenda satis
... faciendi iniungant, qua ipsi absoluti vel dicti heredes aut alii premissi facere et
... committenda volumus quod si ex confidentia remissionis huiusmodi aliquis vel aliqui
... et ad dissolutionem seu derogacionem auctoritatis pontificis sacri concilii impulsis ausu
... infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit
... dominice millesimo quadringentesimo tricesimo nono ... sede vacante Nos volen
sanctissimi domini Felicis pape V conservanda catenus fidelitate laborasti et laboras
... predictas in omnibus et per omnia ad te extendimus vt videlicet confessor quem eligeris
... ecclesie atque nostra, nec non summi pontificis pro tempore canonice intrantis persistente ...
... alia que in dictis litteris contenta iuxta illarum continentiam vim atque tenorem in omnibus
omnino liceat hanc paginam nostre extensionis et concessionis infringere vel ei ausu
... Datum Basilee ... Non ... anno a nativitate domini millesimo quadrin
... subscriptis fieri et consueti per nos publicum
... dilectis et ingenuosis dominis Andrea de Sedlischo Nicolao Thescher
et ... diocesis No ... et quia, quia ... refert hanc
superscripte, quia autem refert illud quod sequitur ad precedens
... diocesis publicus imperiali auctoritate notarius Quia dictis
... et singulis premissis, dum sic vt premittitur agerentur et fierent
... omnia et singula premissa sic fieri vidi et audiui Ideo me alio
... aliud scribam fideliter scribi procuraui me hunc manu propria
... consignaui Rogatus et requisitus in fidem et testimonium premissorum

... publicus apostolica imperiali auctoritatibus notarius Quia dictis Re...
premissis dum sic vt premittitur agerentur et fierent vna cum prenominatis
premissa sic fieri vidi et audiui Ideo me aliis arduis occupato negotiis
... scribi procuraui me hunc manum propria subscribens signoque et nomine
requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum

Anno domini millesimo [illegible]
mensis [illegible] Julii abbat[illegible]
per M. Stepha[illegible] de [illegible]
Henrici archiepiscopi [illegible]
patri de [illegible]
[illegible] [illegible] magi[illegible]
de [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] et [illegible]
de [illegible] [illegible] et
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]
Caroli [illegible] [illegible]

